This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

600072771U

Almindeligt

Forfatter-Lexicon

for

Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande,

fra 1814 til 1840,

eller

Fortegnelſe

over

de ſammeſteds fødte Forfattere og Forfatterinder, ſom levede ved Begyndelſen af Aaret 1814, eller ſiden ere fødte, med Anførelſe af deres vigtigſte Levnets-Omſtændigheder og af deres trykte Arbeider;

ſamt over

de i Hertugdømmerne og i Udlandet fødte Forfattere, ſom i bemeldte Tidsrum have opholdt ſig i Danmark og der udgivet Skrifter.

Ved

Thomas Hanſen Erslew.

Tredie Bind.

S—Ø.

BODLEIANA BIBLIOTHECA

Kjøbenhavn.
Forlagsforeningens Forlag.
Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.
1853.

258. a. 151.

S.

Saabye (Hans Egede), f. i Juli 1746 paa Strynø ved Fyen, hvor hans Fader Jørgen Saabye da var Præſt, ſiden til Aagerup og Kirkerup i Sjælland (f. $\frac{11}{6}$ 1705 i Tiſtrup, Aarhuus Stift, † 1767); hans Moder Petronelle f. Egede (f. $\frac{8}{11}$ 1716 i Kirkevaag i Nordlandene, † $\frac{5}{2}$ 1805 i Værsløv i Sjælland, yngſte Datter af Biſkop Hans Egede og Giertrud Raſch). Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges 1759, blev han Student 1764; abſolverede d. 26de Marts 1767 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev ſtrax efter Alumnus i det grønlandſke Seminarium, og d. 20de Apr. 1770 ordineret Miſſionair i Claushavns og Chriſtianshaabs Diſtricter i Grønland; d. 1ſte Decbr. 1779 Sognepræſt til Vaalſe paa Falſter; d. 3die Febr. 1792 til Rachløv i Sjælland; d. 29de Marts 1799 til Værsløv og Jordløſe ſſtd., og d. 6te Decbr. 1811 til Udby i Fyen. † 31te Auguſt 1817. — * $\frac{28}{4}$ 1770 Vibecke Margrethe Thye (f. 1748, † $\frac{5}{3}$ 1833 i Valby), Datter af Præſten Lauritz Munch Thye til Hvedſtrup og Flyng i Sjælland. — (Jvfr. Statstid. 1817, Nr. 78. 79).

Brudſtykker af en Dagbog, holden i Grønland i Aarene 1770—1778. Med Forerindring af Stiftets Biſkop (F. Plum) i et Brev til Geheimekonferenceraad Bülow. Odenſe 1816. (L. T. 1816, Nr. 47; Allg. H. Z. 1819, October, Nr. 259). Overſ. paa Svenſk af Törnblad under Titel: Fragmenter af en Dagbok &c. Stockh. 1817. (Svenſk Litteraturtidn. 1817, Nr. 16); paa Tydſk: Bruchſtücke eines Tagebuchs, gehalten in Grönland in den Jahren 1770 bis 1778 von Hans Egede Saabye. Aus dem Däniſchen überſetzt von G. Fries. Mit einer Vorrede des Ueberſetzers, enthaltend einige Nachrichten von der Lebensweiſe der Grönländer, der Miſſion in Grönland, ſammt andern damit verwandten Gegenſtänden und einer Karte über Grönland. Hamburg, 1817. [Gedruckt in Kopenhagen]. (L. T. 1817, S. 696—98; Neue Allg. geograph. Ephemeriden 1818, Bd. III. Stück 4. S. 437—456; Allg. H. Z. 1819, October, Nr. 259, jvfr. L. T. 1820, S. 60—61; Leipz. L. Z. 1821, S. 2528; William

Scoresby's des Jüngern Tagebuch einer Reiſe auf den Wallfiſchfang, überſ. von Fr. Kries, 1825; Röding's „Columbus“ 1827, Februar); paa Engelſk af E. Henderſon. — (Tildeels efter Autogr.).

Sadolin (Niels), f. d. 19de Octbr. 1778 i Rold i Viborg Stift, Søn af Ole Hanſen Sadolin (f. 1735, † $\frac{7}{8}$ 1805), daværende Sognepræſt til Rold og Vebbeſtrup, ſiden ($\frac{17}{10}$ 1786) til Vive, Ove og Valsgaard, og Mette Eliſabeth Brøchner (f 1742, † 1788, en Datter af Præſten til Karby paa Mors, Peder Brøchner og Ane Lasſen). Blev privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1795; underkaſtede ſig i det paafølgende Foraar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe, og i Januar 1799 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; var derefter Huuslærer i meer end 5 Aar hos Kammerherre Krogh paa Kroghenlund i Fyen; blev d. 29de Marts 1805 Vicepaſtor i Nørbæk, Sønderbæk og Læſten i Viborg Stift, og d. 26de Maj 1826 Sognepræſt til Torrild og Vedſlet i Aarhuus Stift; d. 6te September 1833 kaldet til Præſt i Højetoſtrup i Sjælland, men forblev i ſit forrige Embede. — * $\frac{9}{1}$ 1811 Maria Magdalene Chriſtine Dorothea Jørgenſen, Datter af Etatsraad Stephan Jørgenſen og Anne Sybille f. Borring.

Kort Jordbeſkrivelſe iſær til Brug i Almueſkolerne. Randers 1819.

Veiledning til Kundſkab om Fædrenelandet og dets Begivenheder, for den danſke Almue. Kbh. 1833.

Tale holden ved Bibelſelſkabsfeſten i Horſens Kirke den 22de Auguſt 1834. Horſens. 16 S.

J Møllers „Theologiſk Bibliothek“ (Lidet om Kirkediſciplinen, XIII. 1—20; Kort Udſigt over Keiſer Julians Levnet, ſom Indledning til Overſættelſen af hans Feidebrev, XX. 1—34. (L. T. 1823, Nr. 31). — J Sammes „Nyt theologiſk Bibliothek“ (Bemærkninger ved Evangeliernes Sammenligning, I. 51—91; ſvfr. IV. 163 flgg., af A. G. Rudelbach; L. T. 1823, S. 496—97).

Breve i det danſke Bibelſelſkabs 6te Beretning, S. 89—91; 7de Beretn. S. 73—74; 9de Beretn. S. 78—79.

Nekrolog over Paſtor Hans Brøchner, i Aarhuus Stifts-Tidende 1839, Nr. 116. (og i Øst's „Supplementblade“ Nr. 28).

Sager (Hans Carl), f. d. 21de April 1808 i Thiſted, hvor hans Fader Krigsraad Adam Andreas Sager dengang var Diſtrictschirurg (ſiden i Hirſchholm); hans Moder Ette Lene Marie f. Hamborg († $\frac{11}{11}$ 1819, i ſit 35te Aar, Datter af Bagermeſter Hamborg og Cecilia Maria f. Snidſtrup). Dimitteret fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole blev han Student 1826; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Efteraaret 1831 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1836 Bagermeſter paa Veſterbro ved Kbhvn (ſolgte ſit Bageri 1846); 1840 valgt til Borgerrepræſentant i Kbhvn; ſ. A. tillige Medlem af den adminiſtrerende Direction for Fattigvæſenet ſſtd.; d. 29de Juli 1841 lønnet Medlem af ſamme Direction (og udtraadte da af Borgerrepræſentationen); valgtes 1840 til Stænderdeputeret for Hovedſtaden, og mødte i denne Egenſkab ved Stænderforſamlingerne i Roeskilde 1844 og 1846; blev i Marts 1847 Prøveprocurator ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten. — * $\frac{23}{8}$ 1841 Thereſe Vilhelmine Hvidt, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur og Grosſerer Lauritz Nicolai Hvidt og Vilhelmine Thereſe f. Lorck.

Beretning om det Kjøbenhavnſke Fattigvæſens Stiftelſer. En Comitéebetænkning, afgiven til de 32 Mænds Forſamling af H. Sager, W. Duntzfeldt og N. Meinert. Kbh. 1840. 48 S. (Fædrel. I. 1840, Nr. 122, anm. af C. N. David: jvfr. ſſtd. S. 842—43).

Om Kjøbenhavn, ſom Stad og Fæſtning. En politiſk Brochüre. Kbh. 1846.

I »Kjøbenhavnspoſten« (Hospitalet for Afſindige paa Bidſtrupgaard, 1840, Nr. 75, 96; o. fl.).

I »Danſk Ugeſkrift«, redig. af J. F. Schouw, 2den Række, (Om de utilladelige ægteſkabelige Forbindelſer i den kjøbenhavnſke Almueklasſe, I. Nr. 26. [jvfr. II. Nr. 33, af C. E. M. Levy, og S. 283—84, af E. W. Kolthoff]; Nogle yderligere Bemærkninger om ulovlige ægteſkabelige Forbindelſer i den kjøbenhavnſke Almueklasſe, II. Nr. 46. [jvfr. ſſtd. Nr. 48 og 49, af C. N. David]; Et Forſlag angaaende en Reform af St. Hans Hoſpital for Sindsſvage paa Bidſtrupgaard, VI. Nr. 132 og 133 (med et Afrids); ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1844. [jvfr. ſſtd. Nr. 137, S. 111—18, af Djørup, Fenger og Hoppe]; Nogle Bemærkninger i Anledning af det foreſlaaede Hoſpital for Børn, VIII. Nr. 198, S. 277—92).

I »Den Berlingſke Tidende« (»Fædrelandet« om Bidſtrupgaard, 1843, Nr. 342; jvfr. Fædrel. IV. 1843, Nr. 1455, af J. R. Hübertz).

I »Danſk Folkeblad« (Handel om Søn- og Helligdagene ifølge den nye Anordning om deres Overholdelſe, XI. Nr. 7).

I »Fædrelandet« (De Fattiges Tilſtand i Kjøbenhavn i denne Vinter, 1847 Nr. 10 og 11; De Fattiges Underſtøttelſe i Kjøbenhavn i denne Vinter, ſſtd. Nr. 12. (jvfr. Nr. 24, 25, 26, af C. H. Visby; Berl. Tid. 1847, Nr. 23, af A. Fibiger). — Desuden flere anonyme og pſeudonyme Artikler i Dagbladene (bl. a. i Davids »Fædreland«). — (Revideret).

Salchow (Johann Adam Ulrich), f. d. 19de Juni 1774 i Meldorf i Sønderditmarſken, hvor hans Fader Dr. Ulrich Chriſtoph Salchow († $\frac{20}{4}$ 1786, jvfr. Kordes's Lex. S. 492) var Phyſicus. Blev Lieutenant ved Feltjæger-Corpſet; ſiden Ritmeſter; 1808 Diviſionsqvarteermeſter i Generalqvarteermeſter-Staben; 1812 Overadjutant i Generaladjutant-Staben og Major af Cavalleriet; 1817 Oberſtlieutenant; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; 1826 Generalkrigscommisſair i Hertugdømmerne, og Oberſt; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840 og 1841 Medlem af Militaircommisſionen i Odenſe. (jvfr. Fædrel. I. 1840, Nr. 57; N. Staatsb. Magaz. X. 432—33). — * Eleonore Chriſtine Friedericke Benicken († $\frac{27}{8}$ 1817 i Kbh.).

Ludvig Jacob von Binzer, en biographiſk Skizze, i Magaz. f. milit. Videnſkabelighed IV. Aarg. S. 172—91. (overſ. paa Tydſk af Lorenzen i Provinzial-Berichte 1822, III. 58—68).

Salicath (Gerhard Gieſe), f. d. 20de Juni 1788 paa Gaarden Skovlyſt ved Frederiksborg, Søn af Holzførſter og Landvæſenscommisſair Johan Frederik Salicath og Ane Marie Lidemark Sælboe (f. 1761, † $\frac{13}{4}$ 1816). Dimitteret fra Frederiksborg Skole 1805; tog i Juli 1811 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 29de Nov. 1815 Sognepræſt til Harreſted og Allindemagle i Sjælland; d. 2den Maj 1833 til St. Mikkels Kirke i Slagelſe og 1836 tillige for Heininge Menighed; erholdt d. 28de Octbr. 1836 Rang med Sognepræſterne i Kjøbenhavn; udnævntes d. 22de Juli 1841 til Provſt for Slagelſe Herred; d. 28de Juni 1845 til Ridder af Danebroge. — * Flora Emilie Topp.

Udgav: Efterretninger fra Sorøe Amts landoeconomiſke Selſkab for Aaret 1837. Slagelſe 1837.

Salicath (Peter Gottmann Henrik Ludvig), Nysanførtes Broder; f. d. 23de Jan. 1794; dimitteret fra Frederiksborg Skole 1811; underkaſtede ſig i Sommeren 1815 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 31te Decbr. 1817 Procurator ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten; d. 30te Maj 1821 Højeſterets-Advocat; d. 28de Marts 1832 Juſtitsraad; d. 23de Febr. 1839 Søkrigsprocureur; d. 10de Juni 1841 Etatsraad; d. 18de Septbr. 1846 Ridder af Danebroge. Valgtes i Aaret 1834 til 1ſte Stænder-Suppleant for Hovedſtaden, og mødte ved Stænderforſamlingerne i Roeskilde 1835—36, 1838 og 1840. — * $\frac{16}{11}$ 1819 Frederikke Chriſtiane Beyer, en Datter af Sukkerraffinadeur og Kammerraad Beyer i Kbhvn.

Oplysninger og Bemærkninger ved Hof- og Stads-Rettens Dom af 26de Marts 1838 i Sagen: Hofagent og Hofvexeleer S. W. Heilbuth contra Juſtitsraad og Højeſterets-Advocat Salicath, meddeelte af Sidſtnævnte. Kbh. 1838. 28 S. ſt. 8.

„Sorg og Trøſt" ved Frederik 6tes Død. Kbh. 1839.

Tale, indf. i: „Kong Chriſtian den 8des førſte Møde i Højeſte-Ret". Kbh. 1840. (ogſaa i Berl. Tid. 1840, Nr. 55).

Declamation ved Højeſterets Aabning d. 4de Marts 1841, i Caſſe's „Nyt jurid. Tidsſkr. Bd. I. H. 1. 1841, S. 3—6.

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindſialſtænderne for Sjællands, m. fl. Stifter" (Petition om Ophævelſen af lemlæſtende Straffe, 1835—36, S. 248—49; Antragende om en ny Straffelov for Tyveri, Hæleri og Medvideri m. m., ſſtd. S. 471—95; Forſlag om Oprettelſen af et Handelstribunal, ſſtd. S. 714—22; Forſlag om Varetægtsarreſternes Forbedring, 1838, I. S. 368—71; Forſlag angaaende nærmere Beſtemmelſe om almindelig Pantſætning, ſſtd. S. 691—94; Forſlag om en Petition til at bevirke ſtørre Eenhed og Simplification i Henſeende til criminelle Sagers Behandling i Hovedſtaden, 1840, S. 1197—1200). — Endelig nogle adſpredte Skrifter og Digte, under pſeudonyme Navne. — (Rev.).

Salling (Severin Chriſtian), f. d. 25de Jan. 1778*) i Middelfart, Søn af Chriſtian Salling, daværende Muurmeſter (ſom 6 Aar efter flyttede til Kolding og boſatte ſig ſom Bager). — Han indſattes 11 Aar gl. i den latinſke Skole i Kolding; afgik derfra til Univerſitetet i Foraaret 1796, og abſolverede i October ſamme Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; var derpaa i 11 Aar Lærer ved det af Præſten U. C. Boeſen i Faaborg oprettede Opdragelſesinſtitut; foretog 1804 paa egen Bekoſtning en Rejſe til Harzen; kom i Novbr 1807 tilbage til Univerſitetet; tog i Juni 1808 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 25de Septbr. 1809 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1812 Sognepræſt til Wonſyld og Dalby i Haderslev Amt; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 18de Marts 1833. — * $\frac{2}{5}{}^{6}$ 1810 Chriſtiane Caroline Marie Hammerich, Datter af Kjøbmand og Borgercapitain i Kbhvn., Cay Friederich Hammerich og Giertrud Chriſtine f. Saccq. — („Dagen" 1833, Nr. 97; Neuer Nekrolog der Deutſchen, Jahrg. XI. 1833, I. S. 221, af H. Schröder; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 490—491; Prov. Ber. 1827, H. 3. Anh. S. 78; 1832, S. 207; „Dannevirke" III. Nr. 86).

J. B. Trommsdorffs Apothekerſkole, eller Forſøg til en tabellariſk Foreſtilling af den hele Pharmacie. Overſat og udgivet til Brug for Danſke. Odenſe, 1804. 4to, m. Kbb. — Ledetraad ved Naturtildragelſernes Betragtning for Menigmand, en Lærebog i Naturlæren, udarbeidet for Almueſkolerne. ibid. 1804. Andet forbedrede Oplag. Kbh. 1806. (En lignende, ſkreven paa Tydſk, har han ogſaa udgivet). — W. Henry's Haandbog i Chemien. Overſat af det Engelſke, ſamt hiſt og her forandret efter nyere og rigtigere Beſtemmelſer i Chemien. I.—III. Deel. Odenſe, 1805. — Newton for Ungdommen, eller phyſiſk, aſtronomiſk og chemiſk Børneven. En Overſættelſe. ibid. 1806, med 30 Fig. (L. E. 1807, Nr. 48). — Veiledning til at underſøge mineralſke Legemer i Almindelighed og Jordbundens Beſkaffenhed i Særdeleshed. Uddraget af Henrys Chemie. Kbh. 1807.

Den augsborgſke Confesſion, overſat (paa et Selſkabs Bekoſtning). Haderslev, 1818. 2 Ark, 4to.

Chriſtelig Børneven. Haderslev, 1819. (overſat).

Frederiks-Kirken i Wonſyld. Et Mindeſkrift. Haderslev, 1827. (Udg. paa Tydſk af Forfatteren ſamme Aar).

I Rafns „Nyt Bibliothek for Phyſik o. ſ. v." (Opdagelſer i Læren om Lyſets Bøining, overſat, i VIII. 370—95).

---

*) I hans Vita i Biſpe-Archivet angives hans Fødſelsaar 1777.

I »Handels-Tidenden« (Om Lærreds Blegning, 1805 Nr. 7 og 8; En ny Maade at fabrikere Allun paa, ſſtd. Nr. 33).

I Trommsdorff's »Journal der Pharmacie« (Nic. Tychſen's Biographie; nach der Autobiographie aus dem Däniſchen überſetzt, mit Zuſätzen, i Bd. XIII. 1805, St. 2. S. 433—56).

I Møllers »Nyt theologiſk Bibliothek« (Om en ny evangeliſk-chriſtelig Pſalmebogs Nødvendighed i Danmark. Tilligemed Prøver af nye og omarbeidede Pſalmer, X. 326—56; jvfr. L. T. 1829, S. 414).

Han har overſat nogle af de Smaaſkrifter, ſom Tractatſelſkaberne omdele, f. Ex.: »Vanderens Bøn«; »Underviisning om Herrens Dags Helligholdelſe«, begge trykte i Haderslev, men uden Navn og Aarstal. — Iøvrigt har han været Medarbeider af: »Evangeliſk Magazin«, og af flere andre Smaaſkrifter, udg. af Præſteconventet i Chriſtiansfeld.

Om hans forehavende Udgave af 1500 Pſalmer 1827, ſee Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 37, ſamt S. 917; Thiſteds Repertor. for aandel. Sager I. 81—83. — (Tildeels efter Autogr. og Meddelelſe).

Salomonſen (Salomon), f. 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Dr. med. Iſaac Heinrich Salomonſen var praktiſerende Læge (f. 1755, † 1794, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 517). Blev i Aaret 1800 ſat ind i den latinſke Skole (nuværende Metropolitanſkole) og derfra dimitteret til Univerſitetet 1806. Efter at have taget anden Examen, lagde han ſig førſt efter Medicinen, men forandrede ſnart ſit Studium og indtraadte ſom philologiſk Alumnus i det pædagogiſke Seminarium, og forblev der indtil dets Ophævelſe; vandt 1811 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: »Adhibito critico monumentorum, quæ supersunt, usu, examinetur, quænam cum cultus civilis et humanioris tum virium ac existimationis incrementa sub Regibus ceperit res publica Romanorum, quibusque maxime institutis, adminiculis aut eventibus illa debeantur« (jvfr. Engelstofts Univerſ. og Skole-Ann. 1811, I. S. 76—77); var fra 1812 til 1814 Timelærer i Latin og Græſk i Metropolitanſkolen; blev 1824 Volontair, og 1831 Amanuenſis ved det ſtore kongelige Bibliothek, og forblev i denne Poſt til ſin Død d. 1ſte Januar 1838.

Græſk Skole-Grammatik af Philipp Buttmann. Tredie Oplag. Overſat. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 30).

Om de i det gamle Athen boſiddende Fremmede, i »Athene« Bd. VIII. 287—309; 385—102.

Til Udgaven af *Constantini Porphyrogeniti* de ceremoniis aulæ Byzantinæ libri II., i Corpus scriptorum historiæ Byzantinæ, Bonnæ 1829—30, leverede han Varianter. (jvfr. Werlauffs hiſt. Efterretn. om det ſtore kongl. Biblioth. 2. Udg. S. 387). — I Miscell. crit. Vol. I. pag. 2 meddeelte han: »Notæ crit. in *Horatii* opp. manu Clerici margg. exempl. edit. Torrent. adscriptæ«, og i ſamme Tidsſkrifts Vol. II.

pag. 1: »Narratio de *Moshemii* rebus in Dania gestis«. — Endeligen collationerede han for Biſkop Plum fire Manuſkripter af Perſii Satirer, ſom findes i det kongl. Bibliothek, til Brug for Plums ny Udgave af Perſius. (Persii satiræ, rec. et comm. addidit *F. Plum*. Havniæ 1827. 8vo). — (Efter Meddelelſe).

Sames (Carl Erich von), ſ. 1755. Hans Fader Generallieutenant og Ridder (Storkors) af Danebroge Carl Wilhelm von Sames var Commandant i Rendsborg (ſ. 1723, † $\frac{20}{10}$ 1789, jvfr. Nyt Magaz. for milit. Videnſkabel. II. S. 116—20); hans Moder fød Comtesſe de St. Germain († $\frac{23}{5}$ 1791 i Glückſtad). Sønnen blev Lieutenant ved det oldenborgſke Regiment, og avancerede til Capitain i ſamme; 1782 Kammerjunker; var Legationsſecretair i Madrid (1783—1785), London og Paris; blev 1799 Oberſtlieutenant af Infanteriet; ſiden (1800—1809) Medlem af den Kongl. Theater-Direction; 1801 Bataillonscommandeur ved det ſøndre ſjællandſke Landeværns-Regiment; 1803 Oberſt af Infanteriet; 1806 Chef for det førſte øſtre jydſke Landeværns-Regiment; 1808 anſat à la suite i Armeen; d. 9de October 1809 Kammerherre; ſ. A. Generalmajor. † 27de October 1828.

The spanish royal *Navy List*. London. 1797. 4to. — Tale til den 10de Bataillon af Landeværns Regimentet. Kbh. 1805. — Tanker om Landeværnets Indretning. ib. eod. 15 S. 8. — Tilfældige Tanker over det Danſke Landeværn. ib. eod.

Kort Udſigt over den ſpanſke Armees nærværende Forfatning og Vedtægter; med Anmærkninger, ſkrevne under de ſpanſke Hjelpetroppers Ophold i Danmark. Kbh. 1820. 64 S. 8. (Magaz. f. milit. Videnſkabel. IV. Aarg. 1821, S. 137—149, af J. A. Fibiger).

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Hiſtoriſke Noticer, Staden Algier betræffende. (Efter det Spanſke), i VII. Aarg. S. 526—31).

I »Nyt Magazin for militair Videnſkabelighed« (Hiſtoriſke Notitſer om det forrige Oldenborgſke Infanterieregiment og Generallieutenant C. W. v. Sames, i Bd. II. S. 115—20).

I Høſt's »Archiv for Pſychologie, Hiſtorie, o. ſ. v.« (Berigtigelſer til Dr. J. K. Høſt's Værk: J. F. Struenſee og hans Miniſterium, i Bd. X. S. 331—36).

Sand (Oluf), formodentlig Pſeudonym.

Speil for den anonyme Recenſent, ſom i Kjøbenhavns Skilderi 1819 No. 91 og 92 har mishandlet Hr. Paſtor Harders Spørgsmaale angaaende den indbyrdes Underviisning. Kbh. 1820.

Sandal (Henrik Paulin), ſ. d. 7de Maj 1751 i Fyen, i Nærheden af Svendborg, i Landsbyen Søerup, hvor hans Fader Peder Sandal var Degn og givt med Ide Maria Schmidt. Han kom, 11 Aar gammel, i Odenſe Latinſkole, og, efter 8 Aars Forløb, paa Gymnaſiet, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1772. Da han faa Dage efter ſin Ankomſt til Kjøbenhavn miſtede ſin Fader, lod han ſig, forladt og ubekjendt, engagere i Artillericorpſet og ſtod derved indtil 1780, da han anſattes ſom Lærer ved Landcadet-Academiet; tog i det følgende Aar den philoſophiſke Examen og i April 1782 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 19de Maj 1786 Sognepræſt til Magleby paa Møen; d. 9de October 1789 Slotspræſt til Kronborg, Præſt ved den tydſke Menighed ſamt Garniſonspræſt i Helſingør; fik d. 28de Maj 1813 Titel af Profeſſor (med Rang i 6te Kl. Nr. 3); beſkikkedes d. 6te Auguſt ſ. A. til Sognepræſt for Udby og Ørsløv i Sjælland; erholdt d. 23de Juni 1815 Rang med Amtsprovſter; blev d. 2den Juni 1830, efter Anſøgning, i Naade entlediget med Penſion; drog derefter til Rønne paa Bornholm, hvor han døde d. 27de Marts 1833. — * Sophie Laurine Stalfeſt (f. 1754, † ♈s 1827 i Udby Præſtegaard). — (Jvfr. Paludans Beſkr. ov. Møen, I. S. 496—97; „Dagen" 1833, Nr. 97).

Prædiken paa Søndagen efter Nytaar over Epiſtelen Rom. 3, 19-22. Kbh. 1783. — De tydſke Deklinationer og Conjugationer m. m. allene til Brug for de Kongl. Land-Cadetter. ibid. eod. — Chriſtnes Henſigter ved Nadverens Brug. En Prædiken paa Skiertorsdag over Luc. 22, 14-20. ibid. 1784. (L. E. 1785, S. 339). — Vigtige Spørgsmaale, med hosføiet kort Underſøgelſe angaaende det ſom ſynes at kunne hindre eller fremme Religion og gode Sæder hos Almuen. ibid. 1785. — En Skolelærers Underſøgelſe, hvorvidt Luthers Katekismus er ſkikket til at være Lærebog for Ungdommen. ibid. 1786. (L. E. 1786, Nr. 14. 15, af O. Worm; Iverſens liter. Progr. IV. 192—208, af C. G. Seydlitz). — Tillæg til Maanedsſkriftet Iris for de to ſidſte Maaneder af Aaret 1791 og for de to førſte af Aaret 1792. Kbh. 1792. 80 S. 8. (indeholdende documenterede og raiſonnerende Oplysninger om Brevene om Helſingøer). — Svar paa Eſtrups Erklæring paa en Plan til flere Stiftelſers Forening i Helſingøer. Kbh. 1793. — Ausführlicher Beweis, daß die Tafel der Categorien eine vollſtändige mathematiſche Demonſtration des Raums und der Zeit enthält. Kopenh. 1807. (1½ Ark). — *Cosmogoniæ Antiqvitatis primæ lineæ*. Pars prima. Havniæ 1811. Pars II. ibid. 1819. (L. T. 1812, Nr. 35; Gött. A. 1819, St. 174, S. 1742—43; Heidelb. Jahrbb. der Litter. 1828, May, S. 520, jvfr. Rask's Literaturbl. S. 40).

Menneskets ypperste Gode i dette Liv, efter de gamle Philosophers Udsagn. I Anledning af Cicero de finibus. Kbh. 1830. 39 S. 8.

I Maanedsſkriftet „Iris" (Breve om Helſingøer, 1791. III. 306—10; IV. 69—75, 185—53, 251—68; 1792. I. 30—44, 175—92, 325—38; III. 225—63. [jvfr. 1792, I. 243; N. E. Balles „Pligtanker" I. S. 10—16, 38—200, 315—400, 487—56; Art. H. C. Hanſen (I. 571); C. M. Olriks „Aftvungne Oplysninger", 1.—2. Hefte, Kbh. 1792—93]; Forſøg til Plan til en Religions Lærebog for opvoxende Chriſtne, 1791. IV. 227; 1792. I. 94; IV. 161. 266; 1793. II. 1; 1794. III. 1; IV. 97; Til Publikum i Anledning af Biſkop Balles Pligtanker, 1793. I. [illegible]—59; Oplyſende Bidrag til Pligtankeret No. 1—3 om Uordener ved de offentlige Stiftelſer i Helſingøer, 1793. II. 261—73; III. 48—70; 155—86; 303—11; IV.

212—25; 1794. I. 146—84. [jvfr. 1793, III. 297]; Svar paa Hr. Kapellan Bentzons Opfordring, 1793, IV. 226—28; Beym Grabe des Hrn. D'Aubert, Commandanten der Veſtung Cronborg, 1793. IV. 235—40; Breve fra Helſingøer, 1794, II. 262—312; Erklæringer over Afbenyttelſe af Hoſpitalets Tofter i Helſingøer, et Tillæg til Juni Maaneds Iris, ſſtd. S. 333—62; Afhandling over Veiſenhuſets Gienoprettelſe — enten i dets forrige — eller i en nye Skikkelſe, 1795. IV. 225—315; ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 2 o. flg.; jvfr. „Minerva“ 1796, IV. 465; Collins Yttringer i „Hermoder“ VIII. S. 124; „Iris og Hebe“ 1796, I. 117—19, 188—90).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Huehuetlapallan, 1826 Nr. 30; Hvad er Lykſalighed? ſ. A. Nr. 68; Følelſers Værd og Uværd, i Anledning af Katholicismens og Proteſtantismens Kirkeforfatning, P. 533 Lin. 26, til P. 534 Lin. 2, ſ. A. Nr. 74; Hvad er Fædreland? Hvad Fædrelands-Kjerlighed, ſ. A. Nr. 80; Hvilket Forhold ſynes at finde Sted imellem Moral og Theologie og Religion og det fornuftige Væſen i et Menneſke? I Anledning af Epistola encyclica 1826, p. 41. Lin. 23 til p. 42 Lin. 4, 1827 Nr. 3; De Gamles Philoſophie forener Frihed med Naturnødvendighed i Menneſket, i Anledning af Kants Grundlegung der Metaphyſik der Sitten, P. 114 Lin. 12, Riga 1792, ſ. A. Nr. 38. [jvfr. ſ. A. S. 650—52]; Anledning og Plan til et Skrivt, ſom vil udkomme under Titel af: Bidrag til rigtig Kundſkab om de Gamles Philoſophie, eller Creuzers Plotin de pulcro, og Proklus de unitate et pulchritudine, bedømt o. ſ. v., 1828 Nr. 36. 37; de fleſte af disſe Bidrag under Talmærket: —6—).

Sander (Levin Chriſtian), f. d. 13de Novbr. 1756 i Itzehoe, hvor hans Fader var Skrædder; ſtuderede i Kiel 1775—1778; var fra 1779 til 1783 offentlig Lærer ved det Deſſauſke Opdragelſes-Inſtitut (Philantropin); 1784—89 Privatlærer i Greve C. D. F. Reventlows Huus i Kbhvn; blev d. 6te Maj 1789 Fuldmægtig ved Creditkaſſe-Directionens Secretariat; d. 24de Aug. 1791 Secretair ved General-Vejcommisſionen; vandt 1794 en Guldmedaille for en til det tydſke Selſkab i Mannheim indſendt Priisafhandling „Om de tydſke Synonymer“; udnævntes d. 24de Januar 1800 til Lærer i Pædagogik og Methodik ſamt Tydſk ved det pædagogiſke Seminarium, med Titel af Profesſor; holdt fra Efteraaret 1811 Forelæsninger ved Kjøbenhavns Univerſitet over Declamerekonſt, Pædagogik og det tydſke Sprog, i hvilket han tillige examinerede ved Examen Artium. † 29de Juli 1819 i Kbhvn. — * 1. 1802 Auguſta v. Grube († $\frac{5}{4}$ 1818). * 2. 1819, i April, Maria Sophie de Clozell († $\frac{16}{4}$ 1834 i Roeskilde). — (Autobiographi, meddeelt af G. Ph. Schmidt, i „Der Freimüthige“ 1809, Nr. 49. 50, jvfr. Sanders „Geſchichte meines Freundes Bernhard Ambroſius Rund“, Hamburg 1784, Th. 2. S. 41—44; 51—55 (under Navnet Chriſtoph Bachmann); Biographi i Kofods Converſ. Lex. XXVI. S. 489—92; (Barſods) poet. Læſebog, S. 522—26; Nekrolog i L. T. 1819, S. 567—76; jvfr. Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 38; Rahbeks „Tilſkueren“ 1819, Nr. 54;

Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 62, 65; Oehlenſchlägers Levnet I. S. 111—113; Grundtvigs Verdens Kronike (1812), S. 414; Øſt's „Materialier", S. 507—8; Allg. Hall. L. Z. 1820, II. Nr. 198, Auguſt, S. 725—728; Erſch u. Gruber Allg. Encyklop. 1ſte Sect. XXIX. S. 94; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 492—95; Schröder's Nachtr. S. 848).

Gargantua und Pantagruel, zuſammengeſchmolzen und umgearbeitet nach Rabelais und Fiſchart von Doctor Eckſtein. I.—III. Band. Hamburg 1785—87. — Die Fiſcher, ein Singſpiel in drey Aufzügen, nach J. Ewald verdeutſcht, mit Kupf. von Chodowiecki. Kopenh. u. Leipz. 1786. Paany optrykt hos Bonnier. Kopenh. 1817. (L. E. 1786, Nr. 27. 28, af K. L. Rahbek; Allg. D. Bibl. LXXIII. 136). — Papiere des Kleeblattes, oder Eckſteiniana, Brandiana und Andreſiana. Meldorf 1787. (Deraf ſærſkilt aftrykt: Der Schlaftrunk; ein Luſtſpiel in 3 Aufzügen. Ein Torſo Leſſings; ergänzt von Doctor Eckſtein. ibid. 1787). — Aeſthetiſche Blumenleſe aus dem zweyten Qvinqvennio der allgemeinen deutſchen Bibliothek. Qvedlinburg 1789. (L. E. 1790, Nr. 22, af W. H. F. Abrahamſon). — Salz, Laune und Mannigfaltigkeit, in komiſchen Erzählungen. Hamburg 1790. (L. E. 1791, Nr. 20, af W. H. F. Abrahamſon). — Komiſche Erzählungen oder Scenen aus dem menſchlichen Leben alter und neuerer Zeiten. Kopenh. und Leipz. 1792. — Auswahl däniſcher Luſtſpiele für Deutſche. Herausgegeben. Nebſt einer Schilderung des däniſchen Theaters von K. L. Rahbek. 1ſtes Bändchen. Zürich 1794. (N. A. D. Bibl. Bd. XVI. St. 1.; Jen. L. Z. 1794, IV. 265—68; „Iris og Hebe" 1796, III. 361—62). Med nyt Titelblad: Luſtſpiele für Deutſchen: 1) Heckingborn; 2) der Vertraute; 3) die goldene Doſe; 4) die Hoftrauer. Eine Auswahl aus dem Däniſchen. ibid. 1811. — Erbauliche Gedanken bey den Ruinen des ſtolzen Thurms und der uralten gothiſchen Kirche Sancti Nicolai zu Kopenhagen, in Reimen von Magiſter Roſenpluth. Kopenh. 1795. („Iris" 1795, III. 231). — Der königl. däniſche Staatsminiſter Graf Andreas Peter von Bernſtorf. Eine biographiſche Skizze von Rasmus Nyerup. Mit M. C. Bruuns Ode. Aus dem Däniſchen. Kopenh. 1797. 62 S. gr. 8. (N. A. D. Bibl. LIV. 159). — Niels Ebbeſen af Nørreriis, eller Danmarks Befrielſe. Sørgeſpil i 5 Akter, i Skandinav. Muſeum 1798, I. S. 109—252; ogſaa ſærſkilt trykt med nogle Forandringer. Kbh. 1799. Tredie Udgave med Forandringer. ibid. 1816. Af Forfatteren ſelv udgivet paa Tydſk. Kopenh. 1798. Brudſtykker overſ. i Olivarius's „Le Nord littéraire" No. 1. (Univ. Journ. VI. 175—78, af J. Baden; VII. 188; L. E. 1799, Nr. 33; „Minerva" 1797, I. 117. 200; II. 74. 223; 1800, IV. 135. 305; „Iris og Hebe" 1798, III. 201—3; Journal för ſvenſk Litteratur 2:a B. S. 591—92; Flyv. Poſt. 1830, Nr. 6. 7; Oehlenſchlägers Levnet, I. 80; „Prometheus", V. 277; Converſationsbl. 1824, S. 256; (Barfods) poet. Læſebog, S. 524—25). — Moraliſche Erzählungen von K. L. Rahbek. Geſammelt und überſetzt. I.—II. Bd. Kopenh. u. Leipzig. 1800—1801, m. K. (L. E. 1800, Nr. 24; N. A. D. Bibl. LV. 65). — Skjærtorsdag den 2den April 1801. En liden Skizze. Udgivet med et Kobber af G. L. Lahde. Kbh. 1801. 4to. („Tilſkueren" 1801, Nr. 44—46). Udkom paa Tydſk. ibid. eod. 4to, mit 1 Kpfr. — Muntre Erzählungen von C. Pram. Ueberſetzt. I.—II. Theil. Kopenh. u. Leipzig 1802. — Eropolis, lyriſk Skueſpil i 5 Akter. Kbh. 1803. Overſ. paa Tydſk af Forf. ſelv. Kopenh. u. Leipz. 1804. (Høſt's „Ei blot til Lyſt", III. 170—76; „Dagen" 1803, Nr. 43. 55. 57. 70; Allg. H. Z. 1807, Septbr. S. 535; N. A. D. Bibl. CIII., 2. S. 274). — Helligtrekongersfeſt 1804. Kbh. [ej i Boghandelen].

— Forelæsninger over Shakſpeare og hans Sørgeſpil Macbeth. Kbh. 1804. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (L. E. 1804, Nr. 14. 17. 18; „Dagen“ 1824, Nr. 98; jvfr. Art. K. L. Rahbek (II. S. 609). — Bidrag til Pædagogiken og dens Hiſtorie. I.—II. Bd. ibid. 1804—6. (L. E. 1804, Nr. 4. 5; 1808, Nr. 1. 2. 3). — Hoſpitalet. Et Lyſtſpil i fem Akter. ibid. 1805. (Kbhvns Skilderi 1806, Nr. 70). — Eloa, oder die Feyer der Liebe. Ein lyriſches Gedicht. Kopenh. 1806. 19 S. 4to. (L. E. 1807, Nr. 1). — Sanders Piketſpil med Baggeſen. Kbh. 1807. 16 S. 8. — Odeum, eller Deklamerekonſtens Theorie, praktiſk forklaret ved en udvalgt og deklamatoriſk betegnet Samling af Veltalenhedens og Poeſiens meeſt paſſende Blomſter. Til Brug for Litteraturyndere, Familier, Skoler og Hoiſkoler. Kbh. 1808. Andet Oplag. I.—II. Deel. ibid. 1819. (L. E. 1808, Nr. 32. 33. 34. 37, af K. L. Rahbek. — En Prøve af Værket findes i „Egeria“, 2 Aarg. II. S. 431—62). Rahbeks Bedømmelſe af Sanders Odeum, med den Sidſtes Svar. En polemiſk Afhandling udgivet ved Prof. Sander, ſom et Tillæg til hans Odeum og en Anmeldelſe af hans dramatiſke Deklamatorik. ibid. 1809. 124 S. 8. (jvfr. L. E. 1809, Nr. 50). — Knud, Danmarks Hertug. Et Sørgeſpil i fem Akter. ibid. 1808. (Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 33, d. 31te Januar og Nr. 35, d. 8de Febr.). 3 Akter af Stykket ere af Forfatteren ſelv overſatte paa Tydſk og indførte i Beckers „Erhohlungen“ Bd. X. 1810. — Harpen. En Prøve af en romantiſk Epopee. Kbh. 1810. — Pet. Erasm. Müller über die Aechtheit der Aſalehre und den Werth der Snorroiſchen Edda. Aus der Däniſchen Handſchrift überſ. Kopenh. 1811. — Populäre Aufſätze das Griechiſche, Römiſche und Nordiſche Alterthum betreffend, von Birger Thorlacius. Aus dem Däniſchen überſetzt. ibid. 1812. — Ueber den Urſprung und Verfall der isländiſchen Hiſtoriographie, nebſt einem Anhange über die Nationalität der altnordiſchen Gedichte, von P. E. Müller. Aus dem Däniſchen (Manuſcripte des Verfaſſers) überſ. ibid. 1813. — Sendſchreiben eines Schweden (D. Manthey) an den Herrn Auguſt Wilhelm Schlegel, berühmten Schöngeiſt, gegenwartig im Solde ſeines Hoheit des Kronprinzen von Schweden. Aus dem Franzöſiſchen überſetzt. ibid. eod. — Polyhymnia, Euterpe og Theone, eller theoretiſk Sammenligning af Muſik, Rhytmik og Deklamerekonſt. Kbh. 1813. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (Kbhvns Skilderi 1814, Nr. 3, jvfr. „Athene“ II. 238—79; L. T. 1817, Nr. 28. 29. 30. 31). — Svada, eller theoretiſk og praktiſk Veiledning til Betoningskonſten. ibid. 1814 (1813). (Er et Udtog af det foregaaende Værk med nogle tilføjede Øvelſesſtykker).

Auswahl altdäniſcher Heldenlieder und Balladen, mit durchgängiger Rückſicht auf die Muſik, metriſch überſetzt von Sander. Verſuch und Probe. Mit Begleitung des Pianoforte von F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816; o. u. T.: Taſchenbuch für Liebhaber und Freunde der altnordiſchen Poeſie und Muſik, herausgegeben von L. C. Sander und F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816. (Nord. Tilſk. Nr. 49; Allg. H. Z. 1817, III. Nr. 225, S. 134—35; Jen. L. Z. 1818, IV. 369—74).

Leben des Hofraths David Amſel Meyer von dem Großirer M. L. Nathanſon. Aus dem Däniſchen überſetzt. Kopenh. 1816.

Rasmus Nyerups Wörterbuch der ſkandinaviſchen Mythologie. Mit einer Einleitung, eine Ueberſicht der Geſchichte des Studiums der nordiſchen Fabellehre enthaltend. Aus der däniſchen Handſchrift überſetzt. Kopenh. 1816.

Stormen, Syngeſpil af Shakeſpeare, omarbeidet til Kunzens Muſik, Kbh. 1818.

Tre hundrede af Peder Syvs Ordſprog. Til Brug ved humoriſtiſke Forelæsninger ſamlede. Førſte Udvalg. Kbh. 1819.

Strena for 1819 og 1820, eller ſtore og ſmaa Fortællinger. Kbh. (Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 29. 30).

Medudgiver af Egeria, Fjerdingaarsſkrift for Opdragelſes- og Underviisningsvæſenet i Danmark og Norge. I.—II. Aarg., i fire Bind. Kbh. 1804—6[8]. (L. C. 1807, Nr. 25. 26; Allg. H. Z. 1805, Nr. 92 flg.; 1808, Ergzbl. Nr. 57, S. 452—56; jvfr. Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 199). Til dette Tidsſkrift har han, foruden nogle Smaabidrag, leveret: Egerias Formaal og Plan; Udgivernes Ønſker, I. Aarg. 1. S. 5—16; Menneſkehedens Opdragelſe ved Staten, efter K. S. Zachariä, ſſtd. S. 17—50 og II. S. 1—27; Ribers Biographi, I. Aarg. I. S. 185—97; Nogle Udtryk imod Seminarier af Biſkop Bruun og Juſtitsraad Schow, paaankede, ſſtd. S. 547—51; Tillæg til Profeſſor Engelstofts Afhandling: Hvad Værd har den romerſke Litteratur for vore Tider? I. Aarg. II. S. 450—69; Almindelig Indledning til Opdragelſeslæren, meddeelt efter Schwarz, ſom et Lettelſesmiddel til at orientere ſig i Pædagogiken, i 2. Aarg. II. S. 287—311; Korte, fyndige og ved Exempler oplyſte Grundſætninger for en ufornuftig Opdragelſe og Underviisning, ſſtd. S. 312—28; Kort Orthopædie. En Forelæsning fra Aaret 1801; uddraget af Deſesſartz: Traité de l'éducation corporelle des enfans en bas-age, gjennemſeet af Profeſſor Tode, og med Anmærkninger forſynet ved Regiments-Chirurgus Sartorph, ſſtd. S. 378—406). — Ligeledes Medudgiver af *H. W. Ribers* samlede Digte. I.—II. Deel. Kbh. 1803. (L. C. 1805, Nr. 17).

I »Minerva« (Nogle Erindringer og Berigtigelſer over Hr. von Ramdohrs Reiſe til Danmark, fremſatte i et Brev til en udenlandſk Ven, 1792. III. 203—35. (overſ. paa Tydſk i Eggers's Deutſches Magaz. 1792, Aug. S. 152—89; jvfr. L. C. 1793, S. 696); En utrykt og uſpilt Akt af Sørgeſpillet Niels Ebbeſen, 1800. IV. 88—104; Tiltrædelſes Tale paa Seminariet, ſſtd. S. 194—210; John Locke, en Forelæsning i Skolelærerſeminariet, ſſtd. S. 245—77; J. J. Rousſeau, en Forelæsning, 1801. I. 80—99; J. B. Baſedow, en Forelæsning, ſſtd. S. 113—43; Om det Skiønne i Smagens Værker, en Forelæsning efter Delbrück, 1801. II. 144—81 (jvfr. ſ. A. III. 132); Giendrivelſe af Trapps Paaſtand, at Smagen ikke behøver at dyrkes og dannes i Skolerne, ſ. A. III. 138—56; Den erotematiſke Læremaades-Love, ſ. A. IV. 1—56; Pædagogikens Værd, efter Niemeyer, ſſtd. S. 237—51; Bidrag til Didaktikens Hiſtorie i og efter Luthers Tid, 1802. I. 1—30, 121—64, 241—59; Prøve af Forelæsninger over Sørgeſpillet Machbet, ſ. A. II. 190—206; Siele-Evnernes Prøvelſe, efter Garve, ſ. A. III. 1—51; Om den moralſke Følelſe, ſſtd. S. 233—48; Pædagogiſk Sammenligning imellem Athenienſerne og Romerne, 1803. I. 1—28; Førſte Akt af Ven og Fiende, et Lyſtſpil i 5 Akter, ſ. A. III. 282—310; Om Sindsbevægelſerne, ſom en Gjenſtand for den phyſiſke Opdragelſeskunſt, ſ. A. IV. 132—70; Noget om Sjelens førſte Udvikling, 1804. III. 161—69; Hvorledes kan Ungdommen opdrages til gode Vaner og Færdigheder? efter Reſewitz, ſſtd. S. 249—78).

I Neumanns »Danſkes Reiſeiagttagelſer« (Sendebrev til Salzmann, angaaende en enkelt Mands Uretfærdighed imod tvende Nationer, i Bd. I. S. 161—74).

I »Iris og Hebe« (Indbydelſe til et literariſk Selſkab og en almindelig Fædrelands-Tidende, 1799. III. 179—86; Indledning til Forelæsninger over Macbeth, Balders Død og Wallenſtein, 1802. I. 71—86; Baſedow, Sultzer, Miller, Reſewitz, Boek, Feder, Trapp, Campe, to pædagogiſke Forelæsninger, ſ. A. II. 193—227; Om Spartanerne, ſ. A. IV. 249—65; Hvorledes kan Opmærkſomheden vækkes og befordres? efter Reſewitz. 1804. II. 10—34; Heuſingers og Niemeyers Tanker om Forſkiellen imellem Opdragelſe og Underviisning, ſ. A. IV. 193—218; Enkelte Tanker af Swift, 1808. II. 217—25; Nye Krigsſange, ſ. A. III. 1—28. [ſærſk. aftrykte. Kbh. 1808]; Gerſtenbergs Biographie, af Bankdirecteur Schmidt i Altona, overſat, 1809. I. 1—26; ogſaa ſærſk. aftr.).

I Foerſoms »Nytaarsgave for Skueſpilyndere« 1807 (Rurik og Helge, Udkaſt til et Sørgeſpil, efter Saxo, Samſøe, Suhm og egen Phantaſie, S. 140—55; Den nye Penelope, Udkaſt til et Lyſtſpil med Sange, S. 190—96).

I »Penia« for 1812 (Om Betoningskunſten og Raad til den, ſom vil declamere rigtigt, i Nr. 12. 16—17).

I »Athene« (Svar til hans ubekiendte Dommer, i Kiøbenhavns Skilderi 1814, Nr. 3, med C. Molbechs Forord og Anmærkninger, i Bd. II. S. 238—79).

I »Den Nordiſke Tilſkuer« (Om Ingemanns nyeſte dramatiſke Kløverblad, i Nr. 52).

I »Adraſtea«, et Oppoſitionsblad, Kbh. 1815 (Endeel Bidrag).

I »Dagspoſtens Søndagsblad« (Friederich Ludwig Æmilius Kunzen, 1817 Nr. 2).

I »Dagspoſten«, ved Malthe Møller, (Forſvar for Trapps Pædagogik, i Nr. 132—34).

I Rahbeks »Tilſkueren« (Poſtkarethen, 1817 Nr. 98—99; Om Werners Drama: Martin Luther, ſ. A. Nr. 100—1; Hilarion, 1818 Nr. 6 og 7; Alpha og Omega, ſ. A. Nr. 9; Den utydelige Haandſkrift, eller: den ſorte Død, ſ. A. Nr. 11; Brevtaſken, ſ. A. Nr. 22—23; Den gamle Borg, ſ. A. Nr. 24—25).

I »Danſk Minerva« (Anmeldelſe af et theoretiſk-practiſk Værk baade over den aandelige og verdslige Betoningskunſt, under Titel af Hortenſius og Chryſoſthomus, i VIII. 1819, Mai, S. 468—70; jvfr. »Tilſkueren« 1819, Nr. 34).

Hans af det churf. tydſke Selſkab i Mannheim kronede Priisſkrift: »Kritik verwandter Begriffe oder Erklärung einiger ähnlich bedeutender Wörter«, er aftrykt i dette Selſkabs Skrifters Xde Bind. (Frankf. u. Leipz. 1794); ogſaa udk. und. Titel: Deutſche Synonymen oder Sinnverwandte Wörter.

I Eggers's »Deutſches gemeinnütz. Magazin« (Storms »Bræger«, overſ. i I. Jahrg. 2tes Qvart. S. 224 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Campens Reiſebeſchreibung 2ter Th. S. 45, ſſtd. S. 266 ff. og II. Jahrg. 2tes Qvartal, S. 304 ff.; Ein Duzend proſaiſcher Fabeln, I. Jahrg. 3tes Qvart. S. 86 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Trapps Abhandlung über das Studium der claſſiſchen Schriftſteller, II. Jahrg. I. 278 ff.; Wiederlegung einer Stelle von Campe in ſeinen Nachrichten im Braunſchs Journ. von den Progreſſen der Deutſchen in der Versmacherey, ſ. A. II. 253 ff.).

I Eggers's »Deutſches Magazin« (Eulalia Meinau, eine Erzählung von K. L. Rahbek, überſetzt, i Bd. XI. 1796, S. 184—212: 366—90; 584—615, og derfra aftrykt i »Koſtbarkeiten zur angenehmen Unterhaltung«, Königsberg 1797).

Digte i »Deutſches Muſeum«, »Deutſcher Merkur«, Voſs's »Muſenalmanachen«, »Berliner Monatſchrift«, »Deutſches Magazin«, i Øſt's »Literatur-, Kunſt- og Theaterblade« (tydſke Overſættelſer af Weſsels »Gaffelen« og »Proceſſen«, ſamt af endeel danſke Kæmpeviſer, m. m.), og i den Haug-Weiſſerſche Anthologie, Zürich 1807—9 (Epigramme, i Bd. 8. S. 149 ff.).

Endeel danſke Digte, Cantater, Sange og Declamationsſtykker i

Minerva, Den Danſke Tilſkuer, Iris, Iris og Hebe, Høſt's Bidrag til Kundſkab om Menneſker og Bøger, Siofna 1802, Dagen 1806, 9 og 11, »Aglaia« 1810, Kbhvns Skilderi 1811, 12, 14, 19, Journal til Fordeel for Blinde, Dannora, Feerſoms poet. Lommebog f. 1813, Tilſkueren 1815, 17, 18, Danſk Minerva 1817—18, Høſt's Morgenblad, Elmquiſt's Dan, Liunges Dana, ſamt i Nytaarsgaverne, Klubſangene og i »Sange i Kjeden de tre Viiſe af Øſterland« (Kbh. 1809), for en ſtor Deel forud ſærſkilt trykte ved allehaande Lejligheder, f. Ex. ved Klub- og Familiehøjtideligheder, ved Kongens og de kongelige Perſoners Fødſelsdage, i Anledning af Krigstildragelſerne 1801 og 1807, o. ſ. v. (Hans Digt: »Dødens Buggeviſe« er ofte bleven componeret, flere Gange overſat paa Tydſk, og af Beresford paa Engelſk, hvortil Himmel ſatte Muſik).

Han har endvidere forfattet poetiſke Forklaringer til »Det daglige Liv i Hovedſtaden, i karakteriſtiſke Figurer efter Naturen, af G. L. Lahde«, 1.—3. Hefte, Kbh. 1818, 4to; og leveret Text til »Elementarverk i Tegnekunſten, til Brug i Skolerne, af G. L. Lahde«, 1.—9. Hefte, Kbh. 1818—19, 4.

I de af G. L. Lahde udgivne »Proſpecter af Danmarks Kjøbſtæder og Slotte« er endeel Beſkrivelſer forf. af Sander. (jvfr. L. E. 1806, Nr. 27; G. L. Badens hiſtor. Bibl. S. 170). — Den af C. R. Boie paabegyndte tydſke Overſættelſe af C. Hornemann's efterladte philoſophiſke Skrifter, Altona 1796, bragte han til Ende. — Til det 6te Oplag af J. Badens »Anviisning til det Tydſke Sprog for Danſke«, Kbh. 1814, leverede han en ny Chreſtomathie.

Æſthetiſke Recenſioner i Todes »Kritik og Analyſe« (f. Ex. over F. Plums Overſættelſe af Juvenal og Perſius om Menneſkenes Ønſker, i Nr. 6, S. 81—93; over 4de Samling af Poeſier, udkommen hos Schultz ſom Nytaarsgave for 1790, S. 145—60, 173—76, 184—92, 218—24, 232—40), ſamt i nogle Aargange af de lærde Efterretninger, deels betegnede med A—s [jvfr. »Nordia« 1795, I. 87], deels med hans Navn, f. Ex. 1806, Nr. 47. 48).

Fortale til H. A. Kofods Overſættelſe af Schummels »Kortfattet Verdens-Statiſtik«, Kbh. 1806.

Om hans Skrifter før han kom til Danmark, ſee Kordes's Lexicon S. 284—88 og 558.

Sandøe (Jens), f. d. 18de Auguſt 1743 i Holbek, hvor hans Fader var Kjøbmand († 1755). — Dimitteret fra Roeskilde Skole blev han Student 1759; tog i det følgende Aar den philoſophiſke Examen og erholdt Baccalaureigraden; abſolverede efter 1 Aars Forløb den theologiſke Embedsexamen; blev ſiden Alumnus paa Elers's Collegium; 1768 Sognepræſt til Veſter-Ulslev i Laaland; ſ. A. Magiſter; d. 2den Febr. 1775 Sognepræſt for Thoreby Menighed ſammeſteds; diſputerede 1779 for den theologiſke Doctorgrad; blev 1786 tillige Provſt i Musſe Herred; d. 15de Novbr. 1805, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 2den Juli 1817 i Nykjøbing paa Falſter. — * $\frac{6}{12}$ 1769 Karen Schæffer († $\frac{1}{8}$ 1826, 72½ Aar gl.), en Datter af Etatsraad, Overførſter i Laaland og Falſter, Anthon Frederik Schæffer. — (Autobiographi i Acta Jubilæi 1779, p. 38—39; jvfr. „Danſk Minerva" V. 1817, Aug.—Septbr.,

S. 1—33; Rahbeks og Nyerups Bidrag t. en Udſ. ov. danſk Digtek. und. Chriſtian VII., I. S. 33, 79 flgg.; Høſt's Søndagsbl. 1817, Nr. 23).

Tanker om Uroes Lindring i Ægteſtanden. Sorøe, 1762. — *Dispp.* Havn. 4to: De vero honoris studio, 1766; De bello punitivo, s. a.; Contra duellatores, 1768. — Tvende Prædikener, den 1ſte i Anledning af 15 Menneſker, ſom paa engang druknede. Den anden over Samuel Lucas Knub, Diſcipel i Nykjøbing Skole, ſom blev begravet paa ſin Fødſelsdag. Kbh. 1777. (L. E. 1778, Nr. 13; Krit. Journ. 1778, Nr. 14 og 15). — De *statu vita functorum*. Diss. inaug. Havn. 1779. 4to. L. E. 1779, Nr. 28; Litt. Journ. 1780, S. 646—53; jvfr. »Iris« 1791, III. 272). — Religionens Trøſt mod Døden, et Oratorium. Kbh. 1786. 44 S. 8. (L. E. 1786, S. 152, af K. L. Rahbek; Iverſens litter. Progr. IV. 97—112). — Forſoningen ſom en Handling ſaa fortreffelig, at dens velſignende Følger naae endog til de udvalgte Engle og beſtemme noget ſtort i deres Evigheds Belønninger. En Landemode-Prædiken. Odenſe 1788. 40 S. 8. (Krit. o. Antikr. H. II. 1788, Nr. 47, S. 737—40; L. E. 1788, Nr. 51). — Over Frue Catharine Margarethe Walmoden født Lehn, ſom døde paa Fuglſang i Lolland d. 5te Novbr. 1788. Kbh. 16 S. 8. [Et Digt]. (Krit. o. Antikr. 1789, Nr. 13). — Landemode-Prædiken i Mariboe Kirke. Odenſe, 1798.

I »Forſøg i de ſkjønne og nyttige Videnſkaber« (Ode om Guds Hellighed, i IV. Stykke, S. 11—32. [Badens Maanedl. Tillæg t. Adr. Cont. Efterretn. 1767, S. 1—2; Sporons Breve 1767, S. 28—41; Gerſtenbergs Briefe üb. Merkwürdigk. der Litter.; L. E. 1768, S. 208—12]; Urania eller Religionen, en Ode, i XIII. Stykke, S. 283—91. (L. E. 1781, Nr. 38).

Krigsſang og Til ſin Kones Fødſelsdag, 2de Incdita af Sandøe, aftrykte i »Danſk Minerva« VI. 1818, Januar, S. 51—57.

Saraum (Carl Frederik Wilhelm), f. ved Frederiksborg d. 5te Juni 1806, Søn af nedennævnte G. E. F. Saraum; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1824; underkaſtede ſig i Efteraaret 1829 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1839 Procurator ved Retterne paa de danſk-veſtindiſke Øer, og er boſat i Frederiksſted paa St. Croix. — * Anna Elizabeth Brown (f. § 1808, † 1/8 1844), Datter af Overkrigscommisſair Georg Brown og Anna Eliza f. Rohde.

I »Fædrelandet«, udg. af David, (Forordningen af 6te Juni 1833, i Bd. V. Nr. 24, S. 381—99; Nr. 46, S. 782—86. [jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 301]; Den lovkyndige Regjeringsraad og Landsoverretten paa St. Croix, ſſtd. Nr. 56, S. 937—950; Nr. 57, S. 953—72).

I »Fædrelandet«, et Dagblad, (Bemærkninger i Anledning af et Inſerat i »den Berlingſke Tidende« af 15de Septbr. 1841 med Overſkrift »Generalgouverneur v. Scholten og Almueſkolerne paa St. Croix« og underſkrevet H. B. Dahlerup, i II. 1841, Nr. 644; Den engelſke Slaveemancipation og dens Reſultater indtil Begyndelſen af 1841, ſ. A. Nr. 650, 53, 61, 68, 88, 717, 18; Den danſke Handel paa St. Croix (ſee Fædrel. ved David, V. Nr. 24, cfr. Tillæg Nr. 46, Pag. 782), ſ. A. Nr. 728, 29; Om St. Thomæ og St. Jans Sukker- og Rom-Production m. m., i III. 1842, Nr. 825 og 826; Statiſtiſke Tabeller, Øen St. Croix vedkommende, ſ. A. Følgeblad til Nr. 755; Bemærkninger til den anden af de i Tillægsbladet aftrykte Tabeller, ſ. A. Nr. 755).

I „Nyt Statsoecon. Archiv“ (Om Fødſels- og Dødsforholdene i Slavepopulationen paa de danſk-veſtindiſke Øer, med Efterſkrift af C. N. David, i Bd. I. H. 2.).

Sarauw (Georg Ernſt Frederik), f. 1779 i det daværende Churfyrſtendømme Hannover; kom i ſit 9de Aar til Holſteen til en Slægtning, ſom ſenere adopterede ham, og efter hvem han førte ſit Navn. Af indre Tilbøjelighed valgte han, neppe endnu voxen, Forſtfaget; beſøgte 1796 Univerſitetet i Kiel, for der at forberede ſig ved Forkundſkaber til det valgte Fag; rejſte 1797 til Hannover, hvor han paa flere Steder praktiſk forberedte ſig videre til den videnſkabelige Dannelſe i Forſtvidenſkaben, i hvilket ſidſte Øjemed han i Aaret 1800 beſøgte den navnkundige Overforſtraad Cottas Forſtacademi, dengang i Zilbach i det Sachſen-Weimarſke; vendte 1801 tilbage til Holſteen; drog i Maj 1802 til Kjøbenhavn, og blev i Juni ſ. A. conſtitueret ſom Skovrider ved det kongelige Gods Petersgaard; udnævntes d. 1ſte October ſ. A. til Skovrider paa det Frederiksborgſke Diſtrict; blev 1812 Medlem af den Commiſſion, ſom ſkulde underſøge Forholdene — iſær Skovforholdene ved Røraas Kobberværk i Norge, ligeſom det kongl. Rentekammer paa ſamme Tid overdrog ham endeel andre Arbejder der, baade i det Søndenfjeldſke og det Nordenfjeldſke, hvilke Forretninger beſkæftigede ham hele Sommeren 1813 i dette Land; udnævntes 1829 til Landvæſenscommiſſair for Frederiksborg Amt; ſ. A. til virkelig Forſtraad; blev 1832 Medlem af Commiſſionen til Underſøgelſe af det frederiksborgſke Stutteries Tilſtand; d. 8de Juni ſ. A. Forſtinſpecteur ved Sorø Academies Skovvæſen; d. 26de September ſ. A. virkelig Juſtitsraad; d. 9de Novbr. 1833 Medlem af Forſt-Examinations-Commiſſionen i Kjøbenhavn (indtil 16de Juni 1838); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. Var (1834—1846) Formand i det kongl. Landhuusholdnings-Selſkabs 2den Agerdyrknings-Commiſſion. † 16de Juli 1846 i Sorø. — * 1805 Julie Randahl, Datter af Etatsraad Carl Friedrich Randahl, Chef for det da i Kiel beſtaaende General-Land-Oeconomi- og Forbedrings-Directorium for Landvæſens-Sager.

Beitrag zur Bewirthſchaftung Buchener Hochwaldungen. Göttingen, 1801. 2te Aufl. 1817. Nachtrag u. ſ. w. Kopenh. 1845. — Ueber die Eichenſaat. Kiel, 1802.

Frederiksborg Amt, beſkrevet efter Opfordring fra det Kongelige Landhuusholdnings-Selſkab. Kbh. 1831. O. m. T.: Bidrag til Kundſkab om de danſke Provindſers nærværende Tilſtand i oekonomiſk Henſeende. Foranſtaltet, efter kongl. Befaling, ved Landhuusholdnings-Selſkabet. 6te Stykke. (M. f. L. VI. 446—61, af

J. W. Hornemann; jvfr. Maanedsſkr. for Heſteavl og Heſtehold I. 119—123; II. 37—41).

Svar paa Stykket: Kamp mod Kamp II. Slagelſe, 1836.

I „Nye landoecon. Tidender“ (Anviisning for Bonden i den ſkovløſe Egn, til vilde Træers Opelſkning; ſamt nogle Bemærkninger om Plantningen paa Grøvtevolde, iſærdeleshed om levende Hegn af Eeg, i VII. 53—96, undertegnet med S. og dateret Frederiksborg i Februar 1827).

I „Blandinger fra Sorø“ (Om Skovvegetation og Væxtforhold under de nordlige Bredegrader, i Sammenligning med Tydſkland, i 8de Hefte, 1836, S. 56—144).

I Halds „Tidsſkr. f. Landoekon.“ (Forſtlige Vink; med ſærligt Henſyn til private Skovejere, i VII. 1839, S. 291—339). — (Tildeels efter Autogr.).

Satterup (Jacob Chriſtian), f. 1796 i Ribe, hvor hans Fader Nicolay Satterup da var reſiderende Capellan ved St. Catharinæ Kirke, tilſidſt Sognepræſt i Varde (f. 1761, † $\frac{20}{3}$ 1825); hans Moder Kirſtine Ulrikke, f. Sørenſen (f. 1767, † $\frac{1}{2}$ 1833 i Ribe). — Dimitteret fra ſin Fødebyes Cathedralſkole blev han Student 1813; ſtuderede Lægevidenſkaben, var Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); rejſte derefter til Rusland, hvor han førſt blev Kredslæge i Macariew i Gouvernementet Koſtroma, ſiden kejſerlig ruſſiſk Hoflæge i Moskwa, dernæſt Collegieraad, Stabschirurg og Ordinator ved det galizinſke Hospital i Moskwa, Ridder af St. Anna-Ordenen m. fl. † 22de November 1843 i Moskwa. —

* . . . . . .

Alisma plantago, et virkſomt Middel imod gale Hundes Bid, af P. von Svinjin; overſat. Kbh. 1818. 12.

Fall von Spinalirritation (Originalaufſatz), i Schmidt's Jahrbb. der Med. Jahrg. 1842, Bd. XXXIV. S. 175—77.

Saxild (Peter), f. 1804 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Saxild var Fuldmægtig ved Hof- og Stadsrettens Skiftecommisſion og givt med Anne Schiønning. Blev dimitteret til Univerſitetet fra den chriſtianshavnſke Borgerdydsſkole 1822; underkaſtede ſig i Maj 1831 den medicinſke Embedsexamen (H. ill.); nedſatte ſig ſom privat Practicus i Møgeltønder, derefter i Flekken Høyer; blev 1838 conſtitueret Landſkabslæge paa Øen Sylt.

Spionen. Et Sagn fra den nordamerikanſke Uafhængigheds Krig af Cooper. Overſat af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1832. O. m. T.: J. F. Coopers ſamlede Skrifter. Overſatte fra Originalſproget. 21.—27. Hefte.

Pelham, eller en Verdensmands Begivenheder. Fortælling af Bulwer. Overſ. af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1834. O. m. T.: E. L. Bulwers ſamlede Skrifter, 7.—8. Bd. (M. f. L. XIII. 237—42; jvfr. Saxilds „Nogle Ord i Anledning af Recenſionen“, vedføjede ſamme Bind).

Sartorph (Hans Chriſtian), f. d. 19de Auguſt 1813 p Jonſtrup i Sjælland, eneſte Søn af nedenanførte Prof. **Jacob Sa torph** og **Petronelle Sophie,** f. **Frick.** Dimitteret fra Oden Cathedralſkole, hvori han optoges 1822, blev han Student 1830; i Fo aaret 1832 Aſſiſtent, og ſenere Volontair ved Frederiks-Hospitals chiru giſke Afdeling; underkaſtede ſig i Foraaret 1836 Examen ved det chiru giſke Academi (1ſte Char.) og i det paafølgende Efteraar mediciniſk Exame ved Univerſitetet (Laud.); conſtitueredes d. 1ſte Novbr. ſ. A. ſom Can didat paa Frederiks-Hospitals mediciniſke Afdeling i 4 Maaneder, og erholt derefter Plads paa Accouchementhuſet, for der at øve ſig i den praktiſ Fødſelshjelp; udnævntes d. 1ſte Maj 1837 til i 4 Aar at være Candid paa Frederiks-Hospitals mediciniſke Afdeling; gjorde ſamme Sommer, efte ſin Onkels, Conferenceraad J. S. Sartorphs Ønſke og paa hans Bekoſt ning, en Rejſe til Berlin, Dresden og Leipzig, og vendte derfra ove Hamborg tilbage til Kjøbenhavn, hvor han i Efteraaret 1837 tiltraadt ſin Plads ſom Candidat ved Frederiks-Hospitals mediciniſke Afdeling; gjorde ifølge Tilladelſe, Tjeneſte i 1 Aar ſom Candidat ved dette Hospitals chir urgiſke Afdeling; disputerede d. 17de Juni 1840 for Licentiatgraden, o d. 27de Octbr. ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; erholdt d. 14de Janua 1842 det Cappelſke Rejſeſtipendium for 3 Aar, og ſ. A. tillige et konge ligt Rejſeſtipendium; blev 1844 Under-Accoucheur og Reſervelæge ve Fødſels- og Plejeſtiftelſen i Kjøbenhavn. — (**Autobiographi** i For handlinger ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Salvinge og Kroningen 1840, S. 41—46; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex XXXII. S. 110—11).

Dissertationis obstetricicæ *de funiculi umbilicalis prolapsu partic. I.:* Aetiologia atque diagnosin amplectens. (pro licent.). Haun. 1840. (Ugeſkr. f. Læg. III. 42—43). *Part. II.:* prognosin atque curam amplectens. (pro gradu doct.). ibid. eod., c. 2 tabb. lithogr. (T. f. L. o. K. IV. 409—12; Ugeſkr. f. Læg. III. 320).

Om **Léon Duvoir-Leblanc's** Varme- og Ventilations-Apparat. Med e lithographeret Afbildning. Kbh. 1846. 31 S. 8. (Fædrel. 1846, Nr. 54; Ugeſkr. f. Læg. 2. R. IV. S. 213—14; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 248, 51).

I »**Ugeſkrift for Læger**« (Bemærkninger om et Tilfælde af ruptura uteri med tilhørende Comiteerapport meddeelt i Ugeſkr. f. Læg. Bd. 3, Nr. 17, i III. S. 313 —319. [jvfr. ſſtd. S. 326—32]; Syge-Beretning fra Fødſelsſtiftelſen, i 2den Række, I. S. 29—31, 109—12, 219—21, 285—88, 349—51, 381—83; II. S. 79—80; Beretning om Fødslerne i Byen efter Fødſelsſtiftelſens Lukning, 2. R. II. S. 450—51; Eclampsia parturientis, 2. R. III. S. 331—36; Et Tilfælde af Perforation, foretagen i den Kgl. Fødſelſtiftelſe, 2. R. VI. S. 119—26; Om Anvendelſen af Indaanding af Ætherdampe i den praktiſke Fødſelshjælp, ſſtd. S. 264—72).

I »**Bibliothek for Læger**« (Om Bækkenendefødslernes Behandling, i XXXVII. (N. R. Bd. 7.) S. 305—21; Om den naturlige Fødſels Mechaniſme, efter P. Dubois's cliniſke Forelæſninger, i 3. R. Bd. 1. 1847).

Overrivning af et Foſter under Extraction, paa Grund af Myomalacie, i Philiatriens Forhandlinger 1845, S. 95—98. — (Revid.).

Sartorph (Jacob), f. d. 7de Septbr. 1771 i Roeskilde, yngſte Søn af daværende Conrector, ſiden Juſtitsraad og Rector Hans Chriſtian Sartorph (f. $\frac{13}{2}$ 1726 i Rekinde Præſtegaard i Sjælland, † $\frac{28}{8}$ 1787 i Roeskilde, jvfr. Blochs Bidrag til Roskilde Domſkoles Hiſt. I. S. 67—71; II. S. 67—69) og Maria Abigael f. Kielſkow († 1815). Han dimitteredes i Efteraaret 1788 til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Domſkole og anſattes d. 12te October 1789 ſom 2den Lectie-Hører ved ſamme Skole; tog d. 8de October 1795 Skoleembeds-Examen (Laud.); blev d. 15de Septbr. 1797 Lærer i 5te Lectie; d. 17de April 1799 Lærer i Hiſtorie, Geographi, Phyſik og Mathematik og tillige Inſpecteur ved Skolelærer-Seminariet paa Blaagaard, der ſenere (1808) forſlyttedes til Jonſtrup i Sjælland; d. 6te Febr. 1807 Medlem af den angaaende de danſke Skolers bedre Indretning anordnede Commisſion; erholdt d. 22de April ſ. A. Titel af Profesſor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Januar 1810 til Ridder af Dannebroge; d. 12te Decbr. 1818 til Rector ved Cathedralſkolen i Odenſe; højtideligholdt d. 12te October 1839 ſit 50 Aars Embedsjubilæum (jvfr. Almindelig Commisſions-Tidende 1839, Nr. 243, 18. Octbr.; „Dagen" 1839, Nr. 217); blev d. 16de Juni 1843, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra ſit Embede, fra 1ſte October ſ. A. at regne; valgte derefter Kjøbenhavn til ſit Opholdsſted. — * Petronelle Sophie Frick, en Datter af Poul Boeſen Frick, øverſte Hører ved Slagelſe Skole, og Erica Chriſtiane f. von Offenberg. — (Jvfr. Hundrups Skole-Calend. 1843, S. 4; Jenſens hiſtor. Efterretn. om det blaagaard-jonſtrupſke Seminarium, S. 45—46; Berlingſke Tid. 1843, Nr. 281).

Begyndelſesgrunde til Experimental-Naturlæren efter de nyeſte Opdagelſer af J. G. F. Schrader, rettet, forøget og for en ſtor Deel omarbeidet af L. W. Gilbert. Overſat. Kbh. 1797. 2det Oplag. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 48). — G. U. A. Vieth's Phyſikalſk Børneven. Overſ. 1ſte Hæfte; o. u. T.: Phyſikens Lærdomme populairt fremſatte. ibid. 1799, m. 3 Kbb. (L. E. 1801, Nr. 49). — Forſøg til en Lærebog i Naturlæren. ibid. eod. (L. E. 1799, Nr. 6). Afhandling om Galvanismen. ibid. 1804. (Udgivet ſom et Anhang til foranſtaaende). — Tale i Anledning af det blaagaardſke Seminariums Stiftelſe, holden den 17de Marts 1806. Kbh. („Penia" 1806, S. 29—30). — Kort Veiledning til Kundſkab om Electriciteten for Ungdommen og læg Mand. ibid. 1807, m. 1 Kb. (L. E. 1808, Nr. 10). — Kort Beſkrivelſe over et mekaniſk Apparat for Ungdommen og læg Folk. ibid. eod. — Hvorledes kunde de Skolelærere, ſom ikke ere ſeminariſtiſk dannede, men have Lyſt og Anlæg, af Præſten forhjelpes til en ſtørre Embedsduelighed? Efter Kongl. Befaling udarbeidet af P. O. Boiſen og J. Sartorph. Trykt paa Seminarii Fondets Bekoſtning. Kbh. 1810. 56 S. 8. (jvfr. Collegial-Tid. 1810, Nr. 52).

Noget om Valget af græſke Digtere til Brug ved Skoleunderviisningen, Forſøg paa en til denne Henſigt paſſende Overſættelſe af Pythagoræ gyldne Indbydelſesſkrift til den aarlige offentlige Examen i Odenſe Cathedralſkole Odenſe 1821.

Skoleefterretninger fra Odenſe Cathedralſkole for Aarene fra 1ſte Oc 1840 til 1ſte October 1842, tilføjede de fra ſamme Skole udgivne Indbydelſesſk 1841—42. (jvfr. F. L. o. K. 1. 205—6).

Indbydelſesſkrift til Examen i Odenſe Cathedralſkole 1843. (Catalog Cathedralſkolens Bibliothek; Skoleefterretninger fra 1ſte Octbr. 1842 til 1ſte O 1843). Odenſe 1843.

Recept til en Ribsviin, i Landhuusholdn. Selſk. Skr. Ny Saml. I. 189–

Tale paa det Jonſtrupſke Seminariums to og tyvende Stiftelſesdag, den April 1813, i »Athene« II. 139—55. — (Revid.).

Sartorph (Johan Sylveſter), Sidſtanførtes Søſkendeb f. d. 27de October 1772 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Etatsr Dr. med. og Profesſor, ſamt Stads-Accoucheur og Medicus ved Pl anſtalterne i Kjøbenhavn, Matthias Sartorph (f. $\frac{1}{8}$ 1740 i Mei ved Holſtebro, † $\frac{29}{8}$ 1800 i Kjøbenhavn; jvfr. Kofods Converſ.-Lex. XX S. 511—12 og Nyerups Lit. Lex. S. 522—23); hans Moder Eli beth Chriſtine f. Sibrandt (f. 1743, † $\frac{23}{5}$ 1823), en Datter Major ved Fortificationen og Commandant paa Agershuus Fæſtning, ham Sylveſter v. Sibrandt. — Sønnen nød privat Underviisning, blev Student i Efteraaret 1788; underkaſtede ſig i Foraaret 1792 Exa ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.), og d. 25de Juni 1793 medic Examen ved Univerſitetet (Laud. unan. consensu); blev 1792 chirur Candidat paa Frederiks-Hospital og Lector i Jordemodervidenſkaben Fødſelsſtiftelſen; disputerede d. 18de September 1795 for den medici Doctorgrad, og rejſte derefter paa et kongeligt Stipendium til Götting Wien, Paris og London (jvfr. Badens Univerſ. Journ. IV. 92); ve tilbage til Kjøbenhavn 1798; blev d. 15de Febr. 1799 overordentlig P fesſor i Chirurgien og Fødſelsvidenſkaben ved Kjøbenhavns Univerſi d. 15de Auguſt 1800 Stads-Accoucheur i Kjøbenhavn, ſamt Accouch ved den kongl. Fødſelsſtiftelſe og Læge ved Plejeſtiftelſen, og Medlem Commisſionen (ſiden Directionen) for disſe Stiftelſer; ſ. A. Medlem den kongl. Jordemoder-Commisſion og af Collegium medicum; d. 13de A 1803 Medlem af det da oprettede kongl. Sundhedscollegium; d. 8de Fe 1805 Profesſor ordinarius i Chirurgien og Fødſelsvidenſkaben, ſamt fesſor i Conſiſtoriet; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Danebroge; d. 2 Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de Octbr. 1836 Conferencera Var Univerſitetets Rector 1815—16 og 1829—30; Medlem af Dir tionen for Frederiks-Hospital (1831) og af Directionen for det Claſſe

Litteratur-Selſkab (1823); Æresmedlem af det kongl. medicinſke Selſkab; Medlem af det kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab (½ 1819); af det kongl. Selſkab til Veterinairkyndighedens Fremme; af det phyſiſk-medicinſke Selſkab i Erlangen; af Société de médecine i Paris (1798), o. fl. a.; var flere Gange Præſident for det kongl. medicinſke Selſkab; og Decanus ved det kongl. Sundhedscollegium 1809, 1819 og 1831. † 22de April 1840 i Kbhvn, ſom Univerſitetets Senior. — * 1821 Ulrikke Eleonore Schwane Hanſen, ældſte Datter af afd. Kjøbmand Hans Jacob Hanſen og Anna Chriſtine f. Liebenberg, ſamt Steddatter af Dr. & Profeſſor Medicinæ O. H. Myuſter. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 65—67; XXXII. 111—112; Døl's „Materialier“, Nr. 77; Kofods Converſ. Lex. XXVI. 512—13; Brockhaus's Converſ. Lex. d. neueſten Zeit, Bd. 4. 1834; J. K. Hoſt's Erindr. S. 162—63; Ugeſkr. f. Læger II. 288; „Dagen“ 1840, Nr. 148; det Petersborgſke philantropinſke Selſkabs Journal 1826, No. 1. — Portrait, malet og lithographeret af Monics, trykt i det kongl. Steentrykkeri, 1835, Folio).

Examen armamentarii Lucinæ. Diss. inaug. Havn. 1795. (Todes medic. Journ. Bd. 2. H. 3. 1796, S. 91—116; Phyſ. Bibl. IX. 191—97; L. E. 1795, S. 653; Medic. chir. Zeit. 1796, Bd. 3. Nr. 54, S. 17—20; Baldingers medic. Journ. IX. St. 36, 1796, S. 56; Jen. L. Z. 1796, III. 233—35, og derfra i Schweighäuſers Arch. des accouch. T. I. An 9. (1801), p. 181—82). — Programma (*de justo tempore et modo placentam solvendi*). Havniæ, 1801. 15 pagg. 4to. (i Udtog af P. Scheel under Titel: Einige Beobachtungen über die bisweiligen Nachtheile der nach der Geburt zurückgelaſſenen Nachgeburt, i Nord. Archiv für Natur- und Arzneiw. Bd. 2. St. 3. S. 671—80).

Udgav: 1) Matth. Saxtorphs Kort Indhold af det nyeſte Udtog af Fødſels-Videnſkaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemſeet. Kbh. 1802. 1813. 2) Matth. Saxtorphs Nyeſte Udtog af Fødſels-Videnſkaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemſeet. Andet Oplag. Kbh. 1804, m. 6 Kbb. Tredie Oplag. ibid. 1828, m. 7 Kbb. 3) Matth. Saxtorphs Kort Udtog af Fødſels-Videnſkaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye gjennemſeet. Kbh. 1813. 4) (med J. C. Tode): Matth. Saxtorphs Umriß der Entbindungswiſſenſchaft für Wehemütter. Dritte Aufl. Copenhagen, 1801. Vierte Aufl. ibid. 1811. (Martens krit. Jahrb. f. Geburtsh. Bd. I. 1802, S. 296—97; Med. chir. Zeit. 1802, Bd. I. Nr. 8, S. 158—159; Allg. med. Annal. 1802, Aug. S. 636). 5) (med P. Scheel): Matth. Saxtorphs Geſammelte Schriften, geburtshülflichen, praktiſchen und phyſiologiſchen Inhalts. Copenhagen, 1803. 2 Sammll. in 1 Bde, nebſt Bildniß und Kpfrn. (Med. chir. Zeit. 1803, III. Nr. 65, S. 225—31; 1804, I. Nr. 6. S. 92—96; Allg. med. Annal. 1804, März, S. 228, u. Juli, S. 546; Leipz. L. Z. 1804, Nr. 95; Gött. A. 1804, Nr. 89; Jen. L. Z. 1804, II. S. 96).

I „Phyſic., oekonom. og medico-chir. Bibliothek“ (Bemærkning over en ſærdeles haard Fødſel, formedelſt et Moder-Udfald, I. 17—30. [Paa Tydſk i Nord. Archiv f. Natur- und Arzneiw. Bd. 2. St. 2. 1801, S. 113—36]; Breve fra en Danſk Reiſende (medicinſke Bemærkninger over Göttingen), VI. 207—22; Breve fra Paris over Medicinal-Anſtalterne ſammeſteds, XI. 195—211; 301—12).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hauniensis*“ (Observatio sistens Menorrhagiam cum graviditate apparente, Vol. IV. p. 349—56; Observatio de inversione uteri post partum, feliciter reposita puerpera superstite, *ibid.* p. 357–65; Historia graviditatis tubariæ ad justum gestationis tempus protractæ, matri et foetui lethalis, Vol. V. (Nova Acta Vol. I.), p. 1—17. [Meckel Deutſch. Archiv für Phyſiol. Bd. VI. 1820, H. 2. S. 274—79; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 119—20]; Observatio de graviditate extra uterina abdominali, *ibid.* p. 18—26. [Meckel Deutſch. Archiv für Phyſiol. Bd. VI. 1820, H. 2. S. 279—81; Bibl. f Læg. 1822, II. S. 120]; Observatio de partu naturali ex utero, hernia ventrali extra abdomen elapso, *ibid.* p. 410—28. (Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819, Juil. p. 193—202; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 127).

I „Bibliothek for Læger“ (Maade at helbrede Barſelfebre, IV. 1813, S. 146—157. [jvfr. „De nova cl. (Joh. Sylv.) *Saxtorphii* febri puerperali medendi ratione. Diss. pro exercit. q. def. *C. U. Melin*, praes. *P. G. Cederschjöld*“. Lundae, 1811. 4to]; Udtog af „die gänzliche Exſtirpation der carcinomatöſen Gebährmutter ꝛc., von J. Rep. Sauter“, 1823, Bd. III. S. 30—53).

Oratio, qua augustiss. Regi et Reginae Universitatis nomine gratulabatur Rector magnificus *Johannes Sylvester Saxtorph*, i Univerſitetets *Acta Solennia* i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 45—51. — Udtog af en Tale, holdt af ham ſom Univerſitetets Rector, i Anledn. af Kongens Fødſelsdag 1830, i L. T. 1830, S. 151—55.

Fortale til D. W. H. Buſch's Lærebog i Fødſelsvidenſkaben, overſat af Ab. Trier. Kbh. 1838.

Scavenius (Jacob Brønnum), f. d. 2den April 1751 i Skagen, hvor hans Fader Peder Brønnum var Handelsmand. Blev dimitteret til Univerſitetet fra Aalborg Skole 1770, og fik i ſit Teſtimonium Binavnet Scavenius, d. e. Skavbo; var ſom Student nogle Aar Volontair i Rentekammeret; traadte 1776 ſom Aſſiſtent i det aſiatiſke Compagnies Tjeneſte i Oſtindien, hvor han ſnart blev Factor og levede 15 Aar i Bengalen; kom 1792 tilbage med betydelig Formue til Danmark, blev belønnet med en Medaille af det aſiatiſke Compagni, hædret med Juſtitsraads Charakteer, og kjøbte ($\frac{18}{12}$ 1793) Godſerne Gjorsløv, Søholm og Erikſtrup i Sjælland, ſiden ($\frac{7}{6}$ 1798) tillige Klintholm paa Møen. — Ikke længe efter ſin Hjemkomſt fra Indien kjøbte han Peder Top Wandals paa fædrenelandſke Skrifter rige Bibliothek, ſom var opſtillet paa Chriſtiansborg Slot og opbrændte i Slotsbranden 1794 (jvfr. „Mindesmærke af Scavenius's Bogſamling“ o. ſ. v., med en Fortale af R. Nyerup, Kbh. 1794; Werlauffs hiſtor. Efterretn. om det ſtore kongl. Bibliothek i Kbhvn., S. 290, 2den Udg. S. 277—78). Til Erſtatning herfor kjøbte han ſiden Notarius Publicus, Juſtitsraad C. Schmidts Bibliothek, hvilket han miſtede ved Kjøbenhavns Bombardement 1807 (ſee L. E. 1807, Tillæg, S. 13; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 58; Høſt's Polit. og Hiſt. V. [ɔ: „Tiden“] S. 252—55; Werlauffs hiſt. Efterretn. om det ſtore kongl. Bibl. S. 290—91, 2den Udg. S. 277—78). Han udnævntes

d. 6te Auguſt 1811 til virkelig Etatsraad; udſatte i Aaret 1815 tvende Præmier for de bedſte Underſøgelſer om det danſke Sprogs Grændſer, Skjebne og mulige Gjenindſættelſe i dets gamle Rettigheder i Hertugdømmet Slesvig (jvfr. L. T. 1815, S. 747—50; 1817, S. 366—68). † 20de Juni 1820 paa Gjorsløv. — * Karine L. Debes (f. 1775, † $\frac{25}{1}$ 1825), Datter af Etatsraad og Høieſterets-Aſſeſſor Lucas Debes. — (Nekrolog i L. T. 1820, Nr. 31, S. 492—96; jvfr. [Taubers] Notiſer om Diſciple i Aalborg Skole, I. S. 114—15; Liunges „Hertha“ 1827, IV. 404).

Af ham haves Sangen S. 27—30 i den Samling af Digte, ſom under Titel af »Over Indfødsretten« blev udgiven af et Selſkab i Anledning af Kongens Fødselsdag. Kbh. 1777, 8vo; og iblandt de Stridsſkrifter, ſom, angaaende det aſiatiſke Compagnies indvortes Beſtyrelſe udkom i Kjøbenhavn 1796, 8vo: 2de Betænkninger om Factoriernes Skadelighed, Pag. VI. og XXXXIV. flgg. (ſee C. Ankers tredie Pro-Memoria ſſtd. Pag. LXIII. og J. L. van Deurs’s Betænkning Pag. 35).

Schaarup (Guſtav Jacob), f. d. 23de Juni 1802 i Veſtenſkov paa Laaland, hvor hans Fader Nicolaus Schaarup, givt med Anna Gregoria Hvalſøe, da var reſid. Capellan, tilſidſt ($\frac{7}{4}$ 1820) Sognepræſt i Marſtal paa Ærø (f. 1765, † $\frac{10}{2}$ 1843). Dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole, hvori han optoges 1817, blev han Student 1820; abſolverede i Januar 1825 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); beſkikkedes 1828 til Overlærer ved Sø-Etatens Pigeſkoler, og d. 26de Septbr. 1832 tillige til tredie Katechet ved Bremerholms Menighed i Kbhvn; d. 29de Aug. 1835 til ordin. Katechet ſſtd. Deeltog i Stiftelſen af Selſkabet til Oprettelſen af de kjøbenhavnſke Aſyler for Smaabørn, af hvilke han ſenere erhvervede ſig ſtore Fortjeneſter, og gjennemrejſte i $1\frac{1}{2}$ Aar, med kongelig Underſtøttelſe, flere europæiſke Stater, iſær Tydſkland, Frankrige, Schweiz og Holland, for at blive bekjendt med de derværende lignende Indretninger; blev efter Hjemkomſten ordineret til Præſt d. 17de Marts 1837. † 20de Marts 1838, ugivt, i Kbhvn. (Jvfr. „Nogle Ord i Anledning af G. J. Schaarups Død, fremſagte i Sølvgadens Aſylcommittee d. 23de Marts 1838“).

Chriſtelige Aſyler for ſmaa Børn, en Prædiken af Paſtor Raffard, overſ. af det Franſke. Kbh. 1836. — (Tildeels efter Autogr.).

Schack (Marcus Andreas Tage), ældſte Søn af nedennævnte Provſt N. C. Schack, er f. d. 7de Decbr. 1810 i Sengeløſe i Sjælland; blev underviiſt deels af ſin Fader, deels af forſkjellige Lærere, og 1828 dimitteret til Univerſitetet af daværende Studioſ. Theol. J. C. Johanſen (nu Præſt i Mariager); erholdt ſaavel ved Examen Artium ſom ved anden Examen bedſte Charakteer; tog i Octbr. 1833 theologiſk Atteſtats (H. ill.); rejſte derpaa udenlands gjennem en ſtor Deel af Italien og Tydſkland i $1\frac{1}{2}$ Aar, dyrkede iſær Kirkehiſtorien, og blev paa denne Reiſe af Univerſitetet i Roſtock, d. 2den Octbr. 1836, udnævnt til Dr. philosophiæ & artium liberalium Magister formedelſt en indſendt Afhandling, betitlet: „*De origine et statu ordinis Templariorum principali*, brevi expositione de idea medii ævi prioris historica simul præmissa, commentatio“ (jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 297); udnævntes d. 7de Febr. 1837 til ordineret Katechet ved Vor Frelſers Menighed paa Chriſtianshavn; d. 1ſte Marts 1847 til Sognepræſt for Ring og Feuling i Aarhuus Stift. — * $\frac{20}{5}$ 1843 Hildeborg Maria Bruun, ældſte Datter af afd. Regjerings-Secretair paa St. Thomas i Veſtindien, Krigscancelliſecretair Mathias Auguſt Bruun og Louiſe Marie Hermine Lannes.

Prædiken, i Anledning af Deres Majeſtæter Kong Chriſtian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroning. Kbh. 1840. — (Tildeels efter Autogr.).

Schack (Nicolai Clauſen), f. d. 22de Septbr. 1781 i Nærheden af Ribe i Hillerup, hvor hans Fader Anders Clauſen Schack, gift med Marie Schack, havde en Landejendom. Dimitteret til Univerſitetet fra Ribe Cathedralſkole, blev han Student i Efteraaret 1800; underkaſtede ſig i April 1804 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de April ſ. A. Alumnus paa Elers's Collegium, og ſ. A. Alumnus i det daværende pædagogiſke Seminariums hiſtoriſke Klasſe, ved hvilket han tog Examen 1806; opnaaede 1806 Accesſit for en Afhandling til Beſvarelſe af den Aaret iforvejen af Univerſitetet udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „Qvibusnam modis in *Norvegia* vires sumserit *Hierarchia Papalis*, et qvid inde damni in hoc regnum redundaverit, nondum cum Dania conjunctum?“; var Lærer i det Schouboeſke Inſtitut; underkaſtede ſig i Januar 1807 den katechetiſke og i Marts ſ. A. den homiletiſke Prøve, og erholdt for hiin Charakteren „Laudabilis & qvidem egregie“, for denne „Admodum Laud.“; beſkikkedes d. 25de Marts 1807 til ordineret Katechet ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 20de Novbr. ſ. A. til Sognepræſt for Sengeløſe i Sjælland; disputerede d. 5te Novbr. 1813 for den philoſophiſke Doctorgrad (ſom han erholdt 1814); blev d. 17de December 1824 Provſt for Smerum og Sokkelunds Herreder; d. 1ſte Auguſt 1829 Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1833 Sognepræſt for Vor Frelſers Menighed paa Chriſtianshavn; d. 26de Marts 1834 Medlem af den kgl. Direction for Almue- og Borgerſkolevæſenet i Kbhvn (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 285); d. 30te Decbr. 1843, efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom Medlem af denne Direction, og d. 2den Febr. 1844, ligeledes efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Sognepræſt ved Vor Frelſers Kirke. Var Medlem af Tiendecommisſionen for Kjøbenhavns Diſtrict (fra $\frac{13}{2}$ 1816 indtil $\frac{7}{12}$ 1833); endvidere (1822—26) Medlem af det kongl.

Landhuusholdnings-Selſkabs første Agerdyrknings-Commiſſion, og (1826—1834) Formand i ſamme Selſkabs anden Agerdyrknings-Commiſſion. † 23de Februar 1844 paa Chriſtianshavn. — * $\frac{22}{11}$ 1807 Tagea Dorothea Erasmi (f. 1785, † $\frac{24}{3}$ 1841), yngſte Datter af Agent og Commandant paa Kyſten Guinea, Tage Erasmi og Edle Johanne Margrethe f. Saabye (Biſkop Hans Egedes ſidſtlevende Datterdatter). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724, 25, 26).

De civili et religiosa *Pontificis Maximi* Romanorum, Regum ac reipublicæ liberæ tempore, potestate. Diss. inaug. Hafn. 1813.

Ligprædiken over Sognepræſt til Lidse og Smørum Jens Bindesbøll. Kbh. 1830. (ej i Boghandelen).

Reviſion og Fortſættelſe af Hofmans Fundatsſamling. I.—VI. Bd. Kbh. 1832—44. Hvert Bind udgjør ogſaa et Heelt for ſig og de ere udkomne under følgende Titler: Ny Fundatsſamling for det ſamlede Kjøbenhavns Amt (forrige Kjøbenhavns og Roeskilde Amt), Bornholm og Færøerne. Kbh. 1832; — for Sorø og Frederiksborg Amter. ibid. 1834; — for Holbek og Præſtø Amter, ſamt Stiftslegaterne. ibid. 1837; — for Svendborg Amt, ſamt Stiftslegaterne for Fyens Stift. ibid. 1839; — for Odenſe Amt. ibid. 1841; — for Laaland-Falſters Stift. ibid. 1814. [Fortalerne til 3die og 4de Bind, indeholdende: „Forſlag til en almindelig Forſørgelſes-Anſtalt“, og „en almindelig Sammenſkudspenſionering for Geiſtlighedens Enker“, ere desuden ſærſkilt udkomne]. (Samlingen anm. i L. T. 1832, Nr. 14; Kbhpoſt. 1835, Nr. 91; 1837, Nr. 74. 78; 1838, Nr. 188; 1840, Nr. 51; „Dagen“ 1837, Nr. 65; Fædrel. I. 1840, Nr. 108; Berl. Tid. 1840, Nr. 50).

Skrivelſe til Landemodet og Sjellands Stifts Geiſtlighed om Sjellands Stifts geiſtlige Hjælpe-Enkekaſſe. Kbh. 1838.

Ligtale over Candidatus chirurgiæ & medicinæ Richard William Brandt. Kbh. 1840. (ej i Boghandelen).

I Engelstofts „Univerſitets- og Skole-Annaler“ (Forſøg til Beſvarelſe af den for Aaret 1805 udſatte hiſtoriſke Priisopgave: Hvorledes rodfæſtede det pavelige Hierarchie ſig i Norge, og hvilken ſkadelig Indflydelſe havde ſamme paa dette Rige, førend dets Forening med Danmark? (hædret med Acceſſit), 1806. II. 1—90).

I Møllers „Theologiſk Bibliothek“ (De *Valeriano* seculi Vti Homileta Christiano, VI. 1—54; ſærſkilt aftr. Havn. 1814; r. i L. T. 1815, S. 210—15).

I „Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode“ (De libro *εις Μακκαβαιους*, qvi Flavio Josepho vulgo tribuitur, tentamen historico-criticum, i Bd. II. S. 356—96; anm. i L. T. 1819, S. 232—34).

I Bibelſelſkabets 18de Beretning (Tale ved det danſke Bibelſelſkabs Aarsmøde d. 22de Mai 1833, S. 3—11, jvfr. Chriſtel. Kirketid. 1833, S. 122—24).

I „Danſk Litteratur-Tidende“ (Flere anonyme Recenſioner, meeſt angaaende landoeconomiſke Gjenſtande).

Svar paa en Fortælling i Politivennen Nr. 960. Kbh. 1834. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1831, Col. 429—32; Politivennen 1834, S. 380—85; 426—33). — (Tildeels efter Autogr. og Meddelelſe).

Schade (Caſpar), f. d. 30te Auguſt 1754 paa Avernakø ved Fyen, hvor hans Fader Stephan Schade da var Præſt (fra $\frac{28}{6}$ 1752), ſiden ($\frac{12}{8}$ 1765) til Taagerup og Thorslunde i Laaland (f. $\frac{24}{3}$ 1721 i Roeskilde, † 1781); hans Moder var Amalia Roſina Thanch (en Datter af Jens Thanch, Provſt paa Bornholm ſamt Sognepræſt til Rønne og Knudsker, og Anna Margrete Barfod). Dimitteredes til Univerſitetet fra Nakſkov Skole 1780 (ikke 1779); tog d. 2den Juli 1783 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 23de November 1787 Sognepræſt til Tæbring, Outrup og Rakkeby paa Mors, under Aalborg Stift; d. 22de November 1793 til Nykjøbing, Lødderup og Elſø ſſtd.; 1794 tillige Provſt i Sønder Herred paa Mors; d. 2den Auguſt 1826, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 3die April 1828 i Nykjøbing. — * 1. $\frac{29}{7}$ 1788 Rebecca Maria Frederiksdatter Otzen. * 2. Eliſabeth Chriſtine Otzen († $\frac{13}{8}$ 1840, omtr. 77 Aar gl. i Nykjøbing). — (Jvfr. E. Nyboe's „Løvfaldsblade", S. 27—29).

Forſøg til en Beſkrivelſe over Øen Mors. 1ſte Hefte. Viborg 1806. 68 S. 8. (Oluffens oecon. Annal. IX. 55—57; L. E. 1807, Nr. 9). — Beſkrivelſe over Øen Mors. Med (3) Kobbere (og nogle Tabeller). Aalborg 1811. Betydeligt underſtøttet af Geheimeconferenceraad J. v. Bülow til Sanderumgaard. (L. T. 1812, Nr. 45; Geogr. Ephemerid. 1815, Bd. XLVI. S. 214—17; Badens hiſt. Bibl. S. 182).

Indberetning om Konſtflidens Tilſtand paa Morsø i Aarene 1810 og 11, i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtfl. II. 66—72).

Schade (Rasmus Carl Julius), f. i Jægersborg, i Nærheden af Kjøbenhavn, d. 7de Juli 1807, Søn af Andreas Schade, Regimentschirurg ved Huſar-Regimentet († $\frac{18}{6}$ 1833, i ſit 65de Aar, paa Jægersborg), og Jacobine f. Gade. Underviiſt af ſin Fader, kom han 1820 i Herlufsholms Skole, hvorfra han 1826 afgik til Univerſitetet; abſolverede i Januar 1832 den theologiſke Embedsexamen (Laud. imprimis ob specimen scriptum); blev i det paafølgende Aar Huuslærer hos Kammerherre, Baron Henr. Chr. Roſenørn-Lehn til Gultborgland i Laaland, hvor han tilbragte henved 9 Aar; kaldtes d. 5te Januar 1843 til Sognepræſt for Nebbelunde og Seddinge Menigheder i Laaland.

Fremſtilling af den yngre Abraham Lehns Levnet, udarbeidet af originale Papirer, og indført i de af A. E. Boye, med en Forerindring udgivne: „Efterretninger om Abraham Lehn og hans Familie". Kbh. 1839. Schade har ſiden gjennemgaaet Efterretningerne, ſom med Tillæg, Rettelſer og Forandringer ere optagne i Hiſtor. Tidsſkr. Bd. II. S. 89—122. (jvfr. Studier, Kritiker och Notiſer 1841, S. 196).

Anmeldelſer i „Maanedsſkrift for Litteratur" (af J. F. Schouw's og D. F. Eſchricht's „Afbildninger af Dyr og Planter", XV. 415—16; H. Krøyer's „Grundtræk til Veiledning ved naturhiſtoriſk Underviisning", og „Naturhiſtoriſk Lærebog", ſamt R. C. R. Laſſens Grundtræk af „Dyr- og Planteriget", XVIII. 13—59). — (Tildeels efter Autogr.).

Schaldemoſe (Frederik Julius), f. d. 15de Februar 1782 (ikke 1783) paa Wedelsborg i Fyen, hvor hans Fader var Skovrider. Blev i Foraaret 1801 dimitteret til Univerſitetet fra Horſens Skole, og erholdt til Examen Artium Charakteren Laudabilis; underkaſtede ſig i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1802 den philoſophiſke Examens tvende Afdelinger, begge med næſtbedſte Charakteer; blev ved Krigens Udbrud 1807 Lieutenant ved Landeværnet, men ſ. A., paa en Overfart fra Aarhuus til Kallundborg, bragt op af Engellænderne, og ſkulde ſom Krigsfange føres til Engelland, men ſtrandede i Efteraaret 1807 paa Kyſten af Holland; gik derpaa i hollandſk Tjeneſte ſom Soldat; rejſte 1808, ſom Secretair med en fornem franſk Officeer gjennem det ſydlige Tydſkland, Schweiz, Lombardiet og Italien; bivaanede i Foraaret 1809 Affairen i Stralſund mod Schill, og ſiden, i franſk Tjeneſte, Felttogene i Spanien; kom 1812 til Paris, erholdt ſom franſk Officeer ſin Afſked af Kejſer Napoleon, og vendte derefter tilbage til Fædrelandet; blev anſat ſom Secondlieutenant i det daværende Norſke Livregiment; 1816 conſtitueret ſom Lærer, og d. 31te Juli 1817 udnævnt til Adjunct ved Cathedralſkolen i Nykjøbing paa Falſter; d. 2den Auguſt 1825 entlediget med Penſion; var derefter Inſtitutbeſtyrer i Kjøge; blev d. 31te Decbr. 1826 Told- og Conſumtions-Underbetjent i Kjøbenhavn, hvilket Embede han 1830 med Tilladelſe byttede med Materialſkriver-Embedet ved Kronborg Fæſtning, hvorfra han d. 8de Decbr. 1839, efter Anſøgning formedelſt Svagelighed, blev entlediget i Naade og med Penſion; opholder ſig i Kjøbenhavn, beſkæftiget med literaire Arbejder. Blev 1813 Meel- og Grynhandler, og 1814 Kaffeſkjænker i Kjøbenhavn. — * Dorothea Swenſen, Datter af Guldſmed Swenſen. — (Jvfr. „Reiſer og Eventyr i fremmede Lande, af F. Schaldemoſe. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30"; Øſt's „Materialier", Nr. 108, 109).

Smaadigte. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 29, S. 458—62, af J. Møller; 1824, Nr. 2). [Adſpredte have disſe Digte ſtaaet i adſkillige periodiſke Skrifter, iſær i Kjøbenhavns Skilderi, alt efter hans Tilbagekomſt til Fædrelandet].

Sange til Brug for blandede Selſkaber, ſamlede. Kbh. 1816.

Digtninger. Kbh. 1819. (L. T. 1824, Nr. 2. — Et Par Stykker i Samlingen, nemlig „Bjergelide, et jydſk Folkeſagn", og „Hexeriet i Thiſted" ere ſiden indførte i Elmquiſt's „Læſefrugter" XXXVIII. 427—33 og XLI. 182 - 99).

Franſk Grammatik til Brug for Skolerne. Kbh. 1821. (L. T. 1821, S. 313—317, af F. Thaarup).

Fransk Læsebog til Brug for de lærde Skoler. Kbh. 1821.

Forglemmigei. Nyaarsgave for 1823. Kbh.; med B. S. Ingemanns Portrait. (L. T. 1824, Nr. 2).

Reiſer og Eventyr i fremmede Lande. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30. (L. T. 1826, Nr. 25; 1830, Nr. 21. 46; „Telegraphen" 1827, H. 2. S. 171—91, af T. Baden). [Brudſtykke af 2den Deel: »Et Eventyr i Nederlandene«, findes i »Nordlyſet« I. 221–29].

Baſunen, eller Nyt Converſationsblad. No. 1.—25. Jan.—Marts. Kbh. 1827.

Nemeſis, eller Blade for Literatur og Kunſt. No. 1.—6. Kbh. 1828. [Paa Titelen ſtaaer: udgivet af C. W. Schmidt]. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 28, af R. Nyerup; Høſt's »Materialier« S. 11; The Foreign Review and Continental Miscellany 1829, No. VII.).

Udførlig Beretning om D. K. H. H. Prindſeſſe Wilhelmine Maries og Prinds Frederik Carl Chriſtians høie Formælingsfeſt; Beſkrivelſe over Illuminationerne m. m., ſamt Digte i denne Anledning af Oehlenſchläger, Ingemann, Grundtvig, Blok Tøxen, Boye, Garbrecht, Wilſter m. fl. Kbh. 1828.

Skyggebilleder. Kbh. 1829. (M. f. L. I. 193, af C. N. David; K. Morgenpoſt 1829, Nr. 79; The Foreign Review and Contin. Miscellany No. X. March, 1830).

Choix du Théatre de Madame la Comtesse de *Genlis* à l'usage de la jeunesse. Ogſaa med Titelen: Udvalg af Grevinde de Genlis's Theater, til Brug ved Underviisningen i det franſke Sprog; tilligemed en Ordbog over de i Bogen forekommende Ord. Kbh. 1830.

Helſingørsposten, Ugeblad af blandet Indhold. Kbh. 1831—32. 4to.

Fabelbog for Unge og Gamle, en Nytaarsgave for 1833. I. D. Fabler. II. D. Mikkel Ræv, Eventyr i 15 Sange. Kbh. 1832. 12. [forſkjellig fra Udgaven i 8. 1827]. (M. f. L. X. 465—74, af C. A. Thortſen; L. T. 1832, Nr. 38; Kbhvns allern. Skilderi 1832, Nr. 65). Af 1ſte D. udkom en ny forøget Udg. u. T.: Fabler for Unge og Gamle. Kbh. 1839.

Fabler. Kbh. 1834.

Haandbog for Blomſterelſkere. I.–II. Deel. Kbh. 1835—36. Andet Oplag. Godtkjøbsudgave. ibid. 1840.

Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn. Kbh. 1837. 4to. (fra Nr. 10, d. 2den Febr. Formedelſt nogle Yttringer i dette Blad blev han ved en i Kbhvns Fæſtning under 20. Decbr. 1837 afſagt Garniſons-Stabskrigsrets Dom dømt til Advarſel i Overeensſtemmelſe med Frdn. 27. Septbr. 1799, ſamt til at være Cenſur undergiven i 5 Aar).

Søndagsgjæſten, et Ugeblad af blandet Indhold. Nr. 1.—43. Kbh. 1838. 4to. (Ifølge Garniſons-Stabskrigsrets Dom af 24de Juli 1838, ſtadfæſtet ved kgl. Reſol. af 17de Aug. ſ. A., blev han, formedelſt nogle Beſkyldninger og øvrige utilbørlige Udeladelſer i et i dette Blads Nr. 5 indført Stykke betitlet: »Barbari paa Kronborg Amt«, dømt til at bøde 100 Rbdlr. Sølv, og til fremdeles at være Cenſur undergiven i 5 Aar; jvfr. Høſt's »Materialier«, S. 1164—65).

Cenſureret Nytaarsgave for 1839. Kbh. (»Sjællandspoſten« 1839, Nr. 1; jvfr. Høſt's »Materialier«, S. 1190—91).

Mine Efterlevende. Digte og Fortællinger. Kbh. 1839.

Beſkrivelſe over Kjøbſtaden Helſingøer og Slottet Kronborg. 1ſte Hefte. Helſingøer 1840. (jvfr. »Dagen« 1832, Nr. 107).

Digte af Fridr. v. Schiller, overſatte af Oehlenſchläger, Ingemann, Holſt og Andre. Udgivne. Kbh. 1842. (1841). (»Dagen« 1841, Nr. 245).

Danſke Fabler. Samlede og udgivne. Kbh. (1842), med 12 Lithographier. (N. Intelligensbl. 1842, April, Nr. 1).

Sagn og Æventyr for Ældre og Yngre, til Belæring og Underholdning udvalgte af de fortrinligſte tydſke, franſke og engelſke Kilder. I.—II. Bind. Kbh. 1842, med Træſnit.

Krønnike-Liſes Æventyr, eller Fyenſke Sagn. Samlede og udgivne. Kbh. 1844.

Keiſerdømmet Marokko. Efter de bedſte Kilder beſkrevet. Kbh. 1845 (1844).

Danſke Kjæmpeviſer, ældre og nyere. Udgivne. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 78; Nord. L. T. 1846, Nr. 18, af Svenn Grundtvig; jvfr. ſſtd. Nr. 21, 22, af J. Levin).

Udgiver af Tidsſkrift for Reiſebeſkrivelſer. I.—X. Deel. Kbh. 1838—1843. (Heri overſatte han: Semilasſos (Pückler-Muskaus) Reiſe i Afrika, 1.—2. Deel. 1838, med 4 Steentr. („Dagen“ 1838, Nr. 80; 1840, Nr. 106). — Lamartines Reiſe i Øſterland, 1.—2. Deel. 1839. („Dagen“ 1840, Nr. 118). — Ny Reiſe omkring Jorden, af Otto v. Kotzebue. 1840. („Søndagen“, Tillægsbl. til „Dagen“ 1840, Nr. 32; Fædrel. I. 1840, Nr. 264). — Reiſe i Abyſſinien, af Eduard Rüppel, 1.—2. D. 1841—42. („Søndagen“ 1840, Nr. 43). — Reiſe i Chili, Peru og paa Amazonfloden i Aarene 1827—32, af Eduard Pöppig. 1.—2. D. 1842—43; hvilke ſamtlige tillige erholdes ſærſkilt).

Han har overſat efterfølgende Skrifter, alle trykte i Kjøbenhavn:

a) af Latin: Pſyche og Kupido, en Fortælling af Apuleius fra Madaura. Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralſkole. 1819. 82 S. — Æſlet, eller Forvandlingen, en Fortælling i 13 Bøger, af Apuleius fra Madaura. 1841. (Nye Intelligensbl. 1842, Novbr., Nr. 8).

b) af Græſk: Blomſter fra Grækenland. Et Indbydelſesſkrift til den aarlige Examen i den lærde Skole i Nykjøbing. 1821. 96 S. (indeh. Homers Batrachomyomachie; Tyrtæos; Digte af Callinus, Erinna, Meleager og Anakreon, alle overſatte i Originalernes Verſemaal, Digtene af Anakreon i rimede Overſættelſer). — Argonauterne, en epiſk Fortælling, tillagt Orfeus. Et Indbydelſesſkrift. 1823. — Anakreon og Sapho, overſ. og efterlignede. 1824.

c) af Engelſk: Marmion eller Slaget paa Flodden-Fjeld. En Ridderhiſtorie af Walter Scott. I.—II. Deel. 1824. [Paa Titelbladet ſtaaer Louiſe Auguſta Welker, ſom Overſætterinde]. (L. T. 1826, S. 806—8). — Harald den Uforfærdede, en Digtning af Walter Scott. 1825 (1821). — Den ſorte Dværg. Et ſkotſk Folkeſagn, af Walter Scott. 1825. (og ſiden i W. Scott's ſaml. Skr. 8de Bd.]. (L. T. 1825, Nr. 23). — Sørøveren, rom. Fortæll. af Walter Scott. I.—IV. Deel. 1827—28; o. a. T.: Bibliothek for dannede Læſere, og ſiden i W. Scott's ſaml. Skr. 22de—23de Bd. 1839. („Literaturens Paketbaad“ 1827, Nr. 1). — Napoleon Buonapartes Levnet ved Walter Scott, forkortet. I.—II. Deel. 1828. — Conanchet eller Grændſebeboerne, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1830. (og i Cooper's ſaml. Skr. 8.—14. H. 1831—32). — Havfruen eller Søſkummeren, en Fortælling af Cooper. I.–III. D. 1831. (og i Nyeſte Romanbibliothek, og Coopers ſamlede Romaner). — Banditten. En venetianſk Hiſtorie af Cooper. I.—II. D. 1832. (Cooper's ſaml. Skr. 15.—20. H.; jvfr. Kbhvns Allern. Skilderi 1832, Nr. 46). — Waverley, eller det er tredſindstyve Aar ſiden. Fortælling af Walter Scott. I.—II. D. 1832, med W. Scott's Portr. 2det Opl. 1837.

den). [Brudſtykke af 2den Deel: »Et Eventyr i Nederlandene«, findes i »Nordlyſet« I. 221–29].

Baſunen, eller Nyt Converſationsblad. No. 1.—25. Jan.—Marts. Kbh. 1827.

Remeſis, eller Blade for Literatur og Kunſt. No. 1.—6. Kbh. 1828. [Paa Titelen ſtaaer: udgivet af C. W. Schmidt]. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 28, af R. Nyerup; Øſt's »Materialier« S. 11; The Foreign Review and Continental Miscellany 1829, No. VII.).

Udførlig Beretning om D. K. H. H. Prindſesſe Wilhelmine Maries og Prinds Frederik Carl Chriſtians høie Formælingsfeſt; Beſkrivelſe over Illuminationerne m. m., ſamt Digte i denne Anledning af Oehlenſchläger, Ingemann, Grundtvig, Blok Tøxen, Boye, Garbrecht, Wilſter m. fl. Kbh. 1828.

Skyggebilleder. Kbh. 1829. (M. f. L. I. 193, af C. N. David; K. Morgenpoſt 1829, Nr. 79; The Foreign Review and Contin. Miscellany No. X. March, 1830).

Choix du Théatre de Madame la Comtesse de *Genlis* à l'usage de la jeunesse. Ogſaa med Titelen: Udvalg af Grevinde de Genlis's Theater, til Brug ved Underviisningen i det franſke Sprog; tilligemed en Ordbog over de i Bogen forekommende Ord. Kbh. 1830.

Helſingørspoſten, Ugeblad af blandet Indhold. Kbh. 1831—32. 4to.

Fabelbog for Unge og Gamle, en Nytaarsgave for 1833. I. D. Fabler. II. D. Mikkel Ræv, Eventyr i 15 Sange. Kbh. 1832. 12. [forſkjellig fra Udgaven i 8. 1827]. (M. f. L. X. 465—74, af C. A. Thortſen; L. T. 1832, Nr. 38; Kbhvns allern. Skilderi 1832, Nr. 65). Af 1ſte D. udkom en ny forøget Udg. u. T.: Fabler for Unge og Gamle. Kbh. 1839.

Fabler. Kbh. 1834.

Haandbog for Blomſterelſkere. I.—II. Deel. Kbh. 1835—36. Andet Oplag. Godtkjøbsudgave. ibid. 1840.

Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn. Kbh. 1837. 4to. (fra Nr. 10, d. 2den Febr. Formedelſt nogle Yttringer i dette Blad blev han ved en i Kbhvns Fæſtning under 20. Decbr. 1837 afſagt Garniſons-Stabskrigsrets Dom dømt til Advarſel i Overeensſtemmelſe med Frdn. 27. Septbr. 1799, ſamt til at være Cenſur undergiven i 5 Aar).

Søndagsgjæſten, et Ugeblad af blandet Indhold. Nr. 1.—43. Kbh. 1838. 4to. (Ifølge Garniſons-Stabskrigsrets Dom af 24de Juli 1838, ſtadfæſtet ved kgl. Reſol. af 17de Aug. ſ. A., blev han, formedelſt nogle Beſkyldninger og øvrige utilbørlige Udeladelſer i et i dette Blads Nr. 5 indført Stykke betitlet: »Barbari paa Kronborg Amt«, dømt til at bøde 100 Rbdlr. Sølv, og til fremdeles at være Cenſur undergiven i 5 Aar; jvfr. Øſt's »Materialier«, S. 1164—65).

Cenſureret Nytaarsgave for 1839. Kbh. (»Sjællandspoſten« 1839, Nr. 1; jvfr. Øſt's »Materialier«, S. 1190—91).

Mine Efterlevende. Digte og Fortællinger. Kbh. 1839.

Beſkrivelſe over Kjøbſtaden Helſingøer og Slottet Kronborg. 1ſte Hefte. Helſingøer 1840. (jvfr. »Dagen« 1832, Nr. 107).

Digte af Fridr. v. Schiller, overſatte af Oehlenſchläger, Ingemann, Holſt og Andre. Udgivne. Kbh. 1842. (1841). (»Dagen« 1841, Nr. 245).

Danſke Fabler. Samlede og udgivne. Kbh. (1842), med 12 Lithographier. (N. Intelligensbl. 1842, April, Nr. 1).

Sagn og Æventyr for Ældre og Yngre, til Belæring og Underholdning udvalgte af de fortrinligſte tydſke, franſke og engelſke Kilder. I.—II. Bind. Kbh. 1842, med Træſnit.

Krønnike-Liſes Æventyr, eller Fyenſke Sagn. Samlede og udgivne. Kbh. 1844.

Keiſerdømmet Marokko. Efter de bedſte Kilder beſkrevet. Kbh. 1845 (1844).

Danſke Kjæmpeviſer, ældre og nyere. Udgivne. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 78; Nord. L. T. 1846, Nr. 18, af Svenn Grundtvig; jvfr. ſſtd. Nr. 21, 22, af J. Levin).

Udgiver af Tidsſkrift for Reiſebeſkrivelſer. I.—X. Deel. Kbh. 1833—1843. (Heri overſatte han: Semilasſos (Pückler-Muſkaus) Reiſe i Afrika, 1.—2. Deel. 1838, med 4 Steentr. („Dagen“ 1838, Nr. 80; 1840, Nr. 106). — Lamartines Reiſe i Øſterland, 1.—2. Deel. 1839. („Dagen“ 1840, Nr. 118). — Ny Reiſe omkring Jorden, af Otto v. Kotzebue. 1840. („Søndagen“, Tillægsbl. til „Dagen“ 1840, Nr. 32; Fædrel. I. 1840, Nr. 264). — Reiſe i Abysſinien, af Eduard Rüppel, 1.—2. D. 1841—42. („Søndagen“ 1840, Nr. 43). — Reiſe i Chili, Peru og paa Amazonfloden i Aarene 1827—32, af Eduard Pöppig. 1.—2. D. 1842—43; hvilke ſamtlige tillige erholdes ſærſkilt).

Han har overſat efterfølgende Skrifter, alle trykte i Kjøbenhavn:

a) af Latin: Pſyche og Kupido, en Fortælling af Apuleius fra Madaura. Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralſkole. 1819. 82 S. — Æſlet, eller Forvandlingen, en Fortælling i 13 Bøger, af Apuleius fra Madaura. 1841. (Nye Intelligensbl. 1842, Novbr., Nr. 8).

b) af Græſk: Blomſter fra Grækenland. Et Indbydelſesſkrift til den aarlige Examen i den lærde Skole i Nykjøbing. 1821. 96 S. (indeh. Homers Batrachomyomachie; Tyrtæos; Digte af Callinus, Erinna, Meleager og Anakreon, alle overſatte i Originalernes Verſemaal, Digtene af Anakreon i rimede Overſættelſer). — Argonauterne, en epiſk Fortælling, tillagt Orfeus. Et Indbydelſesſkrift. 1823. — Anakreon og Sapho, overſ. og efterlignede. 1824.

c) af Engelſk: Marmion eller Slaget paa Flodden-Fjeld. En Ridderhiſtorie af Walter Scott. I.—II. Deel. 1824. [Paa Titelbladet ſtaaer Louiſe Auguſta Welker, ſom Overſætterinde]. (L. T. 1826, S. 806—8). — Harald den Uforfærdede, en Digtning af Walter Scott. 1825 (1821). — Den ſorte Dværg. Et ſkotſk Folkeſagn, af Walter Scott. 1825. (og ſiden i W. Scott's ſaml. Skr. 8de Bd.]. (L. T. 1825, Nr. 23). — Sørøveren, rom. Fortæll. af Walter Scott. I.—IV. Deel. 1827—28; o. a. T.: Bibliothek for dannede Læſere, og ſiden i W. Scott's ſaml. Skr. 22de—23de Bd. 1839. („Literaturens Paketbaad“ 1827, Nr. 1). — Napoleon Buonapartes Levnet ved Walter Scott, forkortet. I.—II. Deel. 1828. — Conanchet eller Grændſebeboerne, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1830. (og i Cooper's ſaml. Skr. 8.—14. H. 1831—32). — Havfruen eller Søſkummeren, en Fortælling af Cooper. I.—III. D. 1831. (og i Nyeſte Romanbibliothek, og Coopers ſamlede Romaner). — Banditten. En venetianſk Hiſtorie af Cooper. I.—II. D. 1832. (Cooper's ſaml. Skr. 15.—20. H.; jvfr. Kbhvns Allern. Skilderi 1832, Nr. 46). — Waverley, eller det er tredſindstyve Aar ſiden. Fortælling af Walter Scott. I.—II. D. 1832, med W. Scott's Portr. 2det Opl. 1837.

(i W. Scott's ſaml. Skr. 1.—2. Bd.). — Grev Robert af Paris, af W. Scott. I.—II. D. 1833. (i W. Scott's ſaml. Skr. 3.—4. Bd.). — Det farlige Slot. Romantiſk Skildring af W. Scott. 1833. (i W. Scott's ſaml. Skr. 5. Bd.). — Hedningemuren eller Benedictinerne. Fortæll. af Cooper. I.—II. D. 1833. (Cooper's ſaml. Skr. 28.—33. H.). — Alhambra, af W. Irving. I.—II. D. 1833. — Eugen Aram. En Fortælling af E. L. Bulwer. I.—III. D. 1833. 2den paa ny gjennemſeete Udg. I.—III. D. 1837; o. m. T.: Bulwers ſaml. Skr. 1.—3. Bd. (M. f. L. XIII. 231—34). — Skarpretteren, eller Viinhøſtfeſten. En Fortælling af Cooper. I.—II. D. 1834. (Cooper's ſaml. Skr. 41.—46. H.). — Lionel Lincoln, eller Boſtons Beleiring, af Cooper. I.—II. D. 1835. (Cooper's ſaml. Skr. 60.—66. H.). — Engeland og Engelænderen, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1835—36; o. u. T.: Bulwer's ſaml. Skr. 17.—18. Bd. (L. T. 1836, Nr. 8, S. 113—23). — Kenilworth, hiſtoriſk Roman af W. Scott. I.—IV. D. 1836, med Dronning Eliſabeths Portr. (i W. Scott's ſaml. Skr. 16.—17. Bd.). — Guy Mannering eller Stjærnetyderen, af W. Scott. I.—II. D. 1837. (i W. Scott's ſaml. Skr. 18.—19. Bd.). — Qventin Durward, en hiſtoriſk Fortæll. af W. Scott. I.—II. D. 1837—38. (i W. Scott's ſaml. Skr. 20.—21. Bd.). Devereux, Fortælling af E. L. Bulwer. 2den gjennemſeete Udg. I.—III. D. 1837—38; o. m. T.: Bulwers ſamlede Skr. 4.—6. Bd. (jvfr. Art. J. R. Reierſen (II. 656). — Ernſt Maltravers, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1838. Anden Udgave. 1846; o. m. T.: Bulwers ſaml. Skr. 23.—24. Bd. — Nelſons Levnet. Et biographiſk Maleri af Robert Southey. 1838. (Nogle Prøver af denne Overſættelſe (f. Ex. om Bataillen d. 2den April 1801) ere meddeelte i det af ham udgivne „Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“). — Hertuginde de la Vallière. Et Skueſpil i 5 Acter af E. L. Bulwer (i Forening med Bulwers Fortalling „Hofmanden Kalderon“, overſ. ved N. Hée). 1839; o. m. T.: Bulwers ſaml. Skr. 25. Bd. — Leila eller Granadas Beleiring, af E. L. Bulwer. 1839; o. m. T.: Bulwers ſaml. Skr. 28. Bd. — Hadſchi Babas Æventyr, af James Morier. I.—II. Deel. 1840; o. m. T.: J. Moriers ſaml. Skr. 1.—2. Bd. („Dagen“ 1840, Nr. 95; „Lucifer“, S. 26). — Anna af Geierſtein, eller Taagens Datter, af W. Scott. I.—II. D. 1840—42. (i W. Scott's ſaml. Skr. 24.—25. Bd.). — Gibſelen Zohrab, af J. Morier. I.—II. D. 1841; o. m. T.: J. Moriers ſaml. Skr. 3.—4. Bd. (Af 1ſte D. havde han allerede 1836 begyndt en Overſættelſe i „Bibliothek for dannede Læſere“, 1ſte Bd. Kbh.). — Maſterman Flink eller Skibbrudet i det ſtille Hav, en Bog for Ungdommen, af Kapt. Marryat. 1841; o. m. T.: Marryats ſaml. Skr. 30. Bd.). — Hugenotterne. En Fortælling om de franſke Proteſtanter, ved G. P. R. James. I.—II. Deel. 1841; o. m. T.: G. R. James's hiſtoriſk-romantiſke Fortællinger 7.—8. Bd. — Attila, en Fortælling af G. P. R. James. I.—II. D. 1841; o. m. T.: G. R. James's hiſt. romantiſke Fortællinger. 16.—17. Bd.). — Allan Cameron, en Roman efterladt af Sir Walter Scott. I.—II. D. 1841. (i W. Scott's ſaml. Skr. 26.—27. Bd.). — Olla Podrida ved Kapt. Marryat. I.—II. D. 1841—42; o. m. T.: Marryats ſaml. Skr. 28.—29. Bd. — Tower i London, hiſtoriſk Fortælling af W. Harriſon Ainsworth. I.—III. D. 1842. — G. P. Rainsford James: Lidenſkabernes Bog; tilligemed andre Fortællinger af ſamme Forfatter. I.—II. D. 1842; o. m. T.: G. R. James's hiſt. rom. Fortæll. 18.—19. Bd.). — Robin den Røde, en Fortæll. af Walter Scott. I.—II. D. 1842—43. (i W. Scott's ſaml. Skr. 28.—29. Bd.). — Hadſchi Babas Æventyr i England, af James Morier. I.—II. Deel. 1843; o. m. T.: Moriers ſaml. Skr. 5.—6. Bd. („Forpoſten“ 1843, Nr. 4). — Ayesſa, Pigen fra Kars, af J. Morier. I.—II. D. 1843; o. m. T.: Moriers ſaml. Skr. 7.—8. Bd. — Den ſidſte Lehnsherre, af E. L. Bulwer. I.—IV. D. 1843; o. u. T.: Bulwers ſaml. Skr. 36.—39. Bd. — Mercedes af Caſtilien. En Fortælling fra Columbus's Dage, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1843—44. (i Cooper's ſaml. Skr. 110.—117. H.). — Tremordyn Cliff. En Fortælling af Miſtreſs F. Trollope. I.—II. D. 1843. Udg. af F. Bræmer. — Enken Barnaby. En Fortæll. af Mrs F. Trollope. I.—II. D. 1844. Udg. af F. Bræmer. — Penge, Comedie i fem Akter, og Søkaptainen eller Fødſelsretten, Drama i fem Akter, af E. L. Bulwer. 1844; o. u. T.: Bulwers ſaml. Skr. 40. Bd. — Abel Allnut, af James Morier. I.—II. D. 1844. (i Moriers ſaml. Skr. 11.—12. Bd.). — Monſieur Violets Reiſer og Æventyr i Californien, Sonora og det veſtlige Texas, af Kapitain Marryat. I.—II. D. 1844; o. u. T.: Marryats ſaml. Skr. 35.—36. Bd. — Arabella Stuart, af G. P. R. James. I.—III. D. 1845. (James's Fortæll. 32.—31. Bd.). — Ellen Middleton, af Lady Georgiana Fullerton (Miſs Granville). I.—II. Deel. 1845—46. (Berl. Tid. 1845, Nr. 81, Tillæg). — Corſe de Leon eller Røveren, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1845. (James's Fortæll. 35—37 Bd.). — Arrah Neil, eller Forrige Tider, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1846. — Lucretia eller Nattens Børn, af E. L. Bulwer. I.—II. Deel. 1847; o. u. T.: Bulwers ſaml. Skr. 41.—42. Bd.

d) af Tydſk: Mikkel Ræv. Et Æventyr i femten Bøger, efter det gamle nedertydſke Digt Reinike Voß. 1827. (L. T. 1831, Nr. 18, S. 280—86. — En Prøve paa Overſættelſen ſtaaer i »Telegraphen«, H. I. 1826, S. 57—66). Samme Bog. 1832. 12. (ſom 2den Deel af »Fabelbog for Unge og Gamle«, ſee ovenf. S. 28). Tredie Udgave u. T.: Mikkel Ræv, en epiſk Fortælling efter Reinike Voß. Med Lithographier. 1842. (Nye Intelligensbl. 1842, Juli, Nr. 2). — Fr. v. Schillers Udvalgte Skrifter (Dramatiſke: 1. B. Røverne; Fiesco; 2. B. Cabale og Kjærlighed; Maria Stuart; 3. B. Den Orleanſke Jomfru; Wilhelm Tell; 4. B. Don Carlos; 5. B. Wallenſtein. Hiſtoriſke: 1. B. Nederlændernes Frafald fra den ſpanſke Regjering). 1832—35. — J. W. v. Goethes Udvalgte Skrifter. (3.—4. Bd. Wilhelm Meiſters Læreaar, 1.—2. Deel; 5. Bd. hans Vandreaar; Torquato Taſſo). 1833—35. (jvfr. Art. S. S. Meisling (II. 251). — Muſäus's Folkeæventyr, fuldſtændigt overſatte. I.—III. Deel. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 264, S. 2122; »Dagen« 1840, Nr. 60, 167; »Den Friſindede« 1840, S. 136, 240). — Ammalet Beg, en kaukaſiſk Fortælling af Marlinsky. 1840. (T. f. L. o. K. VI. 432—33; »Dagen« 1840, Nr. 197; »Den Friſindede« 1840, S. 428). — Hvad jeg oplevede, nedſkrevet efter Hukommelſen af Henrich Steffens. I.—X. Deel. 1840—45. (o. u. T.: Henrich Steffens's ſamlede Fortællinger 12.—21. Bd.). — Peter Schlemihls forunderlige Hiſtorie, af Adelbert v. Chamiſſo. 1841 (1840). Med 16 Træſnit af Rothweiler. (Fædrel. II. 1841, Nr. 448). — Valdborgsnætter af C. Spindler. I.—II. D. 1841. — Om Gjenſynet efter Døden og den menneſkelige Sjæls Udødelighed, efter Heinichen. 1841. — Vil du hore et Æventyr? Aatte behagelige Fortællinger for den kjære Ungdom, af J. Satori (Neumann). 1841, med 8 illum. Kbb. — Bibelſke Hiſtorier, bearbeidede for Ungdommen af Guſtav Holting. Det Gl. Teſt. med 8 illum. Billeder. 1842. — Fortællerinden. En Række af ſmaa og underholdende Fortællinger for Pigebørn fra 5 til 7 Aar. Af G. Holting. 1842 (1841), med 8 illum. Billeder. — Den lille Rødhætte. Et Børne-Æventyr af G. Holting. Med 16 Billeder. 1842. — Svend Tomling. Et Børne-Æventyr. Af G. Holting. Med 16 Billeder. 1843 (1842). — Agathe, den unge Opdragerinde. En Samling af Fortællinger, Parabler, Æventyr, Fabler og Myther, for at vække den religiøſe og ſædelige Følelſe hos den modnere Ungdom. Af Paul Helmuth. 1843 (1842), med 6 Staalſtik. —

Jeſu Levnet. Kritiſk bearbeidet af D. F. Strauß. Efter den fjerde Udgave. I.—II Bd. 1842—43. (Theol. Tidsſkr. VII. 361—66; Fædrel. III. 1812, Nr. 971; Ny Intelligensbl. 1842, April, Nr. 4). — Univerſal-Raadgiver for Huusfædre og Huu mødre, Handlende, Haandværkere og Landmænd. I. Deel, indeholdende 303 beprøvet Raad, Opſkrifter og Erfaringer i det daglige Liv. Udarbeidet efter 6te forbedrede U gave af »Wildts Univerſal-Rathgeber«. 1845. — Den velgjørende Fee eller Børn ven. Med illum. Billeder. 1847.

e) af Italienſk: Brud og Brudgom, en Hiſtorie fra det ſyttende Aarhundre af Aleſſandro Manzoni. I.—II. Deel. 1828—29. (L. T. 1829, S. 720—23

f) af Spanſk: Den ſindrige Adelsmand, Don Quixote af Manchas Levnet o Bedrifter, af Miguel de Cervantes Saavedra. I.—IV. Deel. 1829—3 (M. f. L. III. 515—34, af J. L. Heiberg).

g) af Franſk: Taterpigen. En romantiſk Fortælling af Victor Hugo. I.—II Deel. 1832. — Keiſer Napoleons Hiſtorie. Af P. M. Laurent. I.—II. Bd. 1841-1842, med 10 Staalſtik. (udkom hefteviis 1840—42). — Paris's Myſterier af E gène Sue. V. D. 2. Affn.—VIII. D. 1843. (8de D. u. T.: Geroldſtein). - Greven af Monte-Chriſto, af Alexander Dumas. I.—VIII. Deel. 1845—4 (o. u. T.: A. Dumas's ſaml. Skr. 1.—8. D.). — Molly-Maguirerne, eller de na lige Hævnere, af Paul Féval. I.—IV. Deel. 1846. — En Læges Mindeſkrifter, Alex. Dumas. I.—V. D. 1846—47. — Ridder de Maiſon Rouge, af Alex. Duma I.—III. D. 1846—47.

h) af Svenſk: Naëma. En Novelle (af Mellin). 1843.

i) af Angelſaxiſk: Biovulf og Sangerens Reiſe. Med Text. 1847. (Unde ſtøttet af H. M. Kongen og af det claſſenſke Fideicommis).

Bidrag i: »Maanedsroſer« (Jaromar, orig. Fortælling, 1828. April—M S. 1—53; Sagnet om Kong Svegder, ſ. A., Juni, S. 508—12; Jomsvikingern ſ. A., Auguſt, S. 259—72); — i »Ceres«, udg. af F. M. Lange, (Miaulis Kanaris II. 352—54); — i A. F. Høſt's »Nyt Miniaturbibliothek for Moerſkab læsning« (Herre og Tjener, et iriſk Folkeſagn, i III. 1831, S. 41—48, 68—71); - i Kaalunds og Gerſons »Maanedsſkrift for Børn«, 1845 (Nogle Fortællinger

En Mængde Digte, adſpredte i forſkjellige Tidsſkrifter, ſaaſom »Iris og Heb (1804, II. 177—84); Øst's »Mnemoſyne«; Sammes »Miſceller«; »Nyeſte Skild af Kjøbenhavn«; »Dagen«; »Athene« (Nordens Guder, VI. 342—46; Skabelſe efter Ovid, IX. 164—68); »Danſk Minerva« (Fabler, III. 1816, Decbr. S. 552-54 »Tilſkueren« 1817—19; »Hesperus« 1820; »Harpen«; »Huusvennen« (Fabelens O rindelſe, XIV. Bd. H. 1. S. 176—81); »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26; »Ma nedsroſer«; Thaarups og Langes »Telegraphen« (I. 1826, S. 66—68; II. 143—4 146—53: Kallimachos' Hymne til Zeus); »Nordlyſet« (I. 351; VI. 344; VII. 2 364; VIII. 116); Øst's »Archiv« (Prøve paa en Overſættelſe af Walter Scott »the Lady of the lake«, VII. 44—49); »Svanen«; »Oſſian« (1827, Nr. 8 og 10 »Geſion« 1827; »Sneelillier«; »Kjøbenhavnspoſten« (1829, Nr. 122); „Kjøbenhav flyvende Poſt« 1830; »Nyeſte Morgenpoſt« 1831; Langes »Argus« 1831; J. Elmquiſt's Maanedsſkrift »Sjølunds Blomſter« (Ellen Douglas, dramatiſk Digt i Acter. Emnet dertil af Walter Scott's the Lady of the lake, i 1ſte H. 1831; r. »Argus« Nr. 13); Høſt's »Lommebibliothek for Morſkabslæsning« (I. 1833, S. 3 —383; VI. 1833, S. 255—56); »Nornen« for 1831 og 35; Holst's »Nytaarsga fra danſke Digtere« 1835, 36, 37 og 38. (jvfr. »Dagen« 1836, Nr. 302); »Veſta« for 1837; »Euphroſyne« 1838; L. F. Kruſes »Nytaarsgave for 1838; og »Hertha, franſk-danſk Nyårsgafva för 1840, 41, 42. — (Nogle af hans Digte ere overſatte paa Spanſk af Don Manuel Riofrio; og paa Tydſk i „Dania, Auswahl von Gedichte aus dem Däniſchen übertragen von Emil Bonnet, Leipzig 1841«).

Han har udgivet: C. B. Tullins udvalgte Skrifter, med Forfatterens Portrait. Kbh. 1833. (udk. i 2 Heſter); — Tøger Reenbergs udvalgte poetiſke Skrifter, med Forfatterens Portrait. ibid. 1834; — P. M. og P. Kofod Trojels udvalgte Digte. ibid. 1835. — (Revid.).

Schall (Claus), f. d. 28de April 1757 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Dandſemeſter; blev 1772 Dandſe-Elev, og 1773 Figurant ved det kgl. Theater; i Foraaret 1776 Repetiteur ved Balletterne; 1779 Violoniſt i det kgl. Kapel; rejſte 1789 til Frankrige og Tydſkland; blev 1792 Concertmeſter; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; fik 1816 Titel af Profesſor (med Rang i 6te Kl. Nr. 1); udnævntes 1818 tillige til Muſik-Directeur; gjorde i Sommeren 1819 en Rejſe til Paris; blev 1831 entlediget. Var Medlem af det kongelige muſikalſke Academi i Stockholm. † 10de Auguſt 1835. — * $\frac{27}{8}$ 1779 Catharina Margarethe Salathe. — (Nekrolog, af Th. Overſkou, i »Dagen« 1835, Nr. 213, 14, 15; jvfr. ſſtd. 1833, Nr. 102; Oehlenſchlägers Digterværker V. 319).

Brev til Capelmeſter Schulz, i »Minerva« 1795, I. 405—6.

Nordens Apollo. 1.—4. Aarg. Kbh. — Muſikalſk Nytaarsgave for begge Kjøn. (Claveerudtog). — Muſikalſk Nytaarsgave for det ſmukke Kjøn. — Dix chansons p. le Pfte. — Cantate i Anledning af Frederik VI. Formæling. (Texten af P. A. Heiberg). Claveerudtog. — Suhms Minde, ved Liebenberg. Claveerudtog. — Cantate i Anledning af Prindſesſe Wilhelmine Maria's og Prinds Frederik Carl Chriſtian's Formæling, af Liebenberg. Claveerudtog. — Sang i Anledning af Prinds Chriſtians Fødſelsdag 1829. (Ordene af Heiberg). Claveerudt. — Alma og Elfride, Syngeſt. i 1 A. Claveerudt. — Domherren i Milano, Syngeſt. Claveerudt. — Nille paa Anholt; Texten af Guldberg. — De 3 Galninger 1. og 2. A. (Partitur). — Tycho Brahes Spaadom. (Partitur). — Claveerudtog af: Balletten Afguden paa Ceylon; Annette og Lubin; Generalen til de 3 Stjerner; Lagertha; Laurette; Macbeth; Romeo og Giulietta; Sigrid; Badſkerpigen og Kjedelſlikkeren; Hververen. Desuden Concerter for Violin og Fløjte, m. m.

Schandorff (Jacobus Chriſtlieb), f. d. 18de Maj 1775 i Kbhvn, hvor hans Fader var Boghandler og gift med Johanne Weſtberg († $\frac{7}{6}$ 1821, 81½ Aar, i Kbh.). Han lærte Apothekerkonſten paa Hof-Apotheket, og tog pharmaceutiſk Examen 1799 (Laud.). Kom til Elefant-Apotheket i Chriſtiania; tog ſiden Deel i et Ædikebryggeri ſammeſteds; blev 1809 Secretair ved det norſke Sundheds-Collegium, og, da dette 1815 gik ind, anſat ſom Fuldmægtig og 1816 ſom Bureauchef i det norſke

Statsraads 3die Departement, for at overtage de Forretninger, ſom henhøre til Medicinalvæſenet. † 1842.

Om Torſks Anvendelſe til Meel, i Chriſtiania Intelligentsſedler 1808 Nr. 84 og derfra i Handelstidenden ſ. A. Nr. 97.

Adſkillige Smaaſtykker i de i Chriſtiania udkommende norſke Intelligentsſedler.

Schaper (Chriſtian Gottfred), f. i Kjøbenhavn d. 2den November 1803, Søn af Capitain, Muurmeſter og Danebrogsmand Chriſtoffer Gottfred Schaper og Nicoline Marie f. Harsdorff; beſøgte omtrent i 3 Aar Dr. Dampes Inſtitut, og kom 1820 i Borgerdydsſkolen, men forlod denne efter omtrent 5 Aars Forløb og nød i noget over 1 Aar privat Underviisning af Joh. Gunl. Gunløgſen Briem (nu Præſt i Kouſted ved Randers), ſom dimitterede ham til Univerſitetet 1826; blev udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; tog i Octbr. 1831 theologiſk Embedsexamen (Laud.); var derefter i meer end 3 Aar Huuslærer hos Præſten C. J. Boye i Søllerød, og derpaa i 1 Aar Lærer i Danſk og Religion ved Efterſlægtſelſkabets Skole, indtil han d. 25de Julii 1837 anſattes ſom ordineret Katechet og førſte Lærer ved Borgerſkolen i Hillerød; blev d. 14de Decbr. 1844 Sognepræſt for Præſtø og Skibbinge Menigheder i Sjælland. Vandt 1839 to Præmier af det evangeliſk chriſtelige Prædike-Legat. — * ⚭ 1838 Emilie Henriette Charlotte Laſſen, næſtældſte Datter af Conferenceraad, Høieſterets-Aſſeſſor, Dr. juris Caſper Friderich Laſſen og Marie Severine f. Kreutzfeldt.

Pſalmer, udgivne i Jubelaaret 1836. Kbh. (Deels originale, deels overſatte og omarbeidede).

Nogle Bemærkninger, nærmeſt foranledigede ved Prof. Clauſens Forſlag i Danſk Ugeſkrift Nr. 200 og 201, indrykkede i »Kjøbenhavnsposten« 1836, Nr. 37, under Navnet C. G. Paſtor.

Slaget paa Colberger Hede d. 1ſte Julii 1644, et Digt, i „Danſk Folkeblad« 2. Aarg. Nr. 16, under Navnet C. G. Paſtor. — (Efter Autogr.).

Han antages at være Forfatter til: Vandring fra Kjøbenhavn til Søllerød, Sideſtykke til Henrik Hertz's »Reiſe over Apenninerne«, forfattet af ingen Digter, Læſerne af Nytaarsgave fra Danſke Digtere for 1835 helliget. Kbh. 1835. 12.

Scharling (Carl Emil), f. d 28de Juli 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Simon Peter Scharling (f. 1777, † 1831) var Inſtitutbeſtyrer og givt med Andrea Chriſtine Eberhardt (en Datter af Inſtitutbeſtyrer Salomon Chriſtian Eberhardt). Underviiſt af ſin Fader blev han ſat i den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole; afgik derfra til Univerſitetet 1820; blev indkaldt ved anden Examen, og underkaſtede ſig i Januar 1825 den theologiſke Embedsexamen, hvorved der blev ham tilkjendt Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken Udmærkelſe han ſenere ogſaa erholdt for de praktiſke Prøver. Var Lærer i den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, og udnævntes d. 10de November 1824 til Alumnus paa det gjenopbyggede Borchs Collegium (indtil September 1829); disputerede d. 16de Januar 1828 for Magiſtergraden; erholdt i Aaret 1829 Underſtøttelſe af Univerſitets-Stipendier og af Fondet ad usus publicos til at foretage en Udenlandsrejſe; tilbragte henved et Aar i Frankrige og Tydſkland, og hjemkom i Efteraaret 1830; blev d. 4de Septbr. ſ. A. beſkikket til Lector i Religion og Moral ved Academiet i Sorø; d. 11te Januar 1834 til Profeſſor ordinarius i Theologien og Aſſeſſor i Conſiſtoriet ved Kjøbenhavns Univerſitet; disputerede d. 1ſte October 1836 for den theologiſke Doctorgrad; var Univerſitetets Rector 1842—43; blev 1836 Medlem af Commiſſionen for, ifølge kongelig Befaling, at udarbejde en ny danſk Overſættelſe af det Gamle Teſtament; d. 28de Juni 1845 Ridder af Danebroge; d. 5te Decbr. ſ. A. valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs hiſtoriſke Klaſſe, og d. 6te Febr. 1846 Medlem af Selſkabets Ordbogs-Commiſſion; foretog i Sommeren 1847 en Udenlandsrejſe. — * Anna Petrea Abild Lund (f. $\frac{26}{2}$ 1802, † [illegible] 1844 i Kbhvn), en Datter af Bogholder Jørgen Chr. Lund og Louiſe Auguſta, f. Meſch. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 38–41).

Disquisitionis ***utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit, necne*** **particula I.—II. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXV.—MDCCCXXVI.** (L. T. 1827, Nr. 7. 8, af F. C. Sibbern, jvfr. ſſtd. S. 140–41, af Schailing og Sibbern; Møllers N. theol. Bibl. IX. 325—26).

Udſigt over Hiſtoriens vigtigſte Begivenheder. Kbh. 1826. (Nord. Tidsſkr. I. 157—59, af C. Molbech; Kbhpoſt. 1831, Nr. 116).

De Stedingis. Commentatio pro honoribus magisterii artium. Hafn. MDCCCXXVIII. (L. T. 1828, Nr. 26, af A. L. J. Michelſen; Nord. Tidsſkr. II. 321—27, af C. Molbech; Heidelb. Jahrbb. d. Liter. 1828, Mai, af Schloſſer; Revue encyclop. 1829, Novbr. og Bulletin des Sciences Géogr., etc., af Depping; Literaturbl. z. Allg. Kirchenzeit. 1830, Nr. 82, af Schneckenburger; Theol. Stud. u. Krit. 1830, II. 482).

De dissertationibus pro stipendio Mediceo conscribendis. (pro stip. Colleg. Med.). Hafn. MDCCCXXVIII. 18 pagg.

Hvad er Henſigten, Betydningen og Reſultaterne af Theologernes videnſkabelige Underſøgelſer om det Nye Teſtamentes Skrifter? Tolv indledende Forelæsninger til det Nye Teſtamente, for dannede Chriſtne. Kbh. 1833. (M. f. L. XIII. 130—63, af J. L. Rohmann; Chriſtel. Kirketid. 1834, S. 6–8, af C. A. H. Kalkar; Theol. Qvartalsſkr. af Reuterdahl og Thomander 1833; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 977; Ergzbl. z. Allg. Hall. L. Z. 1837, Nr. 52).

Lærebog i den ***christelige Sædelære og sammes Historie***, af ***W. M. L. de Wette.*** Oversat. Kbh. 1835.

De Studio, quo multi *Protestantium* in *Catholicismum* hodie feruntur. *Oratio* in memoriam ecclesiæ per Lutherum emendatæ atque univers. Hauniensis instauratæ, d. XIV Novbr. MDCCCXXXV habita. Hafn. 1835, 22 pagg. 8. (findes vedhæftet det 4de Hefte af Tidsſkrift for udenlandſk theolog. Literatur, 3die Aarg. 1835; ogſaa optr. i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler“, S. 171—95). (Danſk Udtog af denne Tale, i Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835, S. 478—87).

De Paulo Apostolo ejusque adversariis. Commentatio pro gradu Dr. Theol. Hafn. 1836. (Theol. Tidsſkr. I. 1. S. 179—81; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1075—76; Allg. Hall. L. Z. 1839, I. Nr. 4).

G. B. Winers Comparative Fremſtilling af de forſkjellige chriſtelige Kirkepartiers Lærebegreb, i fire Tavler, udgivne paa Danſk, til Brug for de theologiſke Studerende ved Kjøbenhavns Univerſitet. Kbh. 1837. 4to.

Epistolam Pauli posteriorem ad Corinthios annotationibus in usum juvenum theologiæ studiosorum illustravit *C. A. Scharling*. Haun. 1840. (T. f. L. o. K. IV. 375—379).

Jacobi et Judæ epistolas catholicas commentariis illustravit *C. A. Scharling*. Haun. 1841.

Paastanden om *den christelige Kirkes Ebionitisme gjennem de tvende förste Aarhundreder*, historisk og critisk oplyst. (Indbydelsesskrift til Kjöbenhavns Universitets Fest i Anledning af H. M. Kongens Födselsdag, d. 18de September 1843). Kbh. 1843. 86 S. 4to. (Theol. Tidsſkr. VIII. 200—8; Selmers Aarb. f. 1843, S. 141—42; Allg. H. Z. 1844, Nr. 192, 93).

Tale ved Universitetsfesten i Anledning af *H. M. Kongens* Födselsdag d. 21de September 1843. Kbh. 24 S. 8. (optr. i Forf.'s »Prædikener og Leilighedstaler« S. 110—26; Udtog i Selmers Aarb. f. 1843, S. 138—41).

Tale ved Immatriculationen af 131 academiſke Borgere ved Kjøbenhavns Univerſitet, den 21de October 1843. (Trykt ſom Manuſcript). Kbh. 15 S. 8. (optr. i Forf.'s »Prædikener og Leilighedstaler«, S. 127—36, og i Selmers Aarb. f. 1843, S. 142—45).

Commentatio, in qua quæritur, num quas res auctor *evangelii Joannei* memoriæ tradiderit, iis fidem et auctoritatem historicam vindicare voluerit. Hauniæ MDCCCXLIV. 43 pagg. 4to. (Program i Anledning af Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 309; Selmers Aarb. f. 1844, S. 145. — Afhandlingen er af Forf. overſat og bearbejdet paa Danſk i Theol. Tidsſkr. IX. S. 1—45).

Prædikener og Leilighedstaler. Kbh. 1845. (D. Kirketid. I. S. 94; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 6; Berl. Tid. 1845, Nr. 247).

Ved forhenværende Beſtyrer af Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn Profesſor Michael Nielſens Kiſte i Frederiksberg Kirke, d. 16de Febr. 1846. To Taler af B. Münter og C. E. Scharling. Kbh. 1846. 16 S. 8.

Theologiſk Tidsſkrift. Udgivet af C. E. Scharling og C. T. Engelstoft. I.—X. Bd. Kbh. 1837—46; 7.—10. Bd. o. m. T.: Theol. Tidsſkr. Ny Række. 1.—4. Bd. 1843—46; fortſættes. (Berl. Tid. 1837, Nr. 50; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 3; D. Kirketid. I. S. 695—96). Heri findes følgende Artikler af Forſtnævnte: Hvilken Betydning tilkommer den gamle chriſtne Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniſke Evangeliers Oprindelſe? En kritiſk Underſøgelſe, II. 1.

S. 64—172. (Allg. Hall. L. Z. 1838, Ergzbl. Nr. 57. 58, S. 451—56, 462—64); — Clementinerne, den ældſte chriſtelige Roman. Et Bidrag til Kundſkab om det Nye Teſtamentes apocryphiſke Literatur, III. 1. S. 1—110; — Om Forholdet mellem de hiſtoriſk-kritiſke Underſøgelſer over de bibelſke Skrifter og den proteſtantiſke Kirkes Principer, deels i Anledning af Dr. Nørdams Afhandling: De fide patrum eccl. chr. antiq. in iis, quæ de origine evv. cann. maxime Matthæi tradiderunt (Diss. inaug. Hafn. 1839), deels i Fortſættelſe af Afhandlingen i Theol. Tidsſkr. 2. Bd. 1. H. „Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire can. Evv.'s Oprindelſe?“, IV. 1. S. 1—72; Udſigt og Bemærkninger over den practiſke Theologies videnſkabelige Behandling i den nyeſte Tid, IV. 2. S. 187—242; — De nyeſte Underſøgelſer angaaende de ſaakaldte Paſtoralbreve i det Nye Teſtamente, fremſtillede i deres Betydning og Forhold til Bibelkritik og Canon, V. 2. S. 41—144. (Paa Tydſk: Die neueſten Unterſuchungen über die ſogenannten Paſtoralbriefe des Neuen Teſtaments, dargeſtellt in ihrer Bedeutung und in ihrem Verhältniſſe zur Bibelkritik und zum Kanon, von C. E. Scharling. Aus dem Däniſchen überſetzt. Jena 1846. IV. 106 S.; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 290); — Om Pauli Forhold til Moſeloven; efter Beretningerne i Apoſtlernes Gjerninger og efter Apoſtelens egne Yttringer i hans Breve, VI. 1. S. 93—132. (jvfr. VII. 160—61); Kampen mod Chriſtendommen i den nyeſte Tid, VI. 2. S. 174—210. (jvfr. VII. 177); — Om det hiſtoriſke Beviis for den Paaſtand, at det Nye Teſtamentes Skrifter ikke ere at betragte ſom Troesnorm, men ſom en Complex af ſtridende, hinanden ofte polariſk fraſtødende Syſtemer, VII. S. 1—35. (jvfr. ſſtd. S. 349); Anmeldelſe af R. Møllers Commentar over Pauli Paſtoralbreve, VII. S. 116—26; — Har det fjerde Evangeliums Forfatter gjort Fordring paa hiſtoriſk Troværdighed for ſine Beretninger? (En Overſættelſe og Bearbeidelſe af Forfatterens Program til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt 1844), IX. S. 1—45; — Om de ſynoptiſke Evangeliers Forhold til deres ſkriftlige Kilder, X. S. 1—109; Bidrag til Apocalypſens videnſkabelige Fortolkning, X. S. 334—88. — Endvidere: Meddelelſer angaaende Kbhvns Univerſitets Høitideligholdelſe af den danſke proteſtantiſke Kirkes 3die Jubilæum (ved Scharling og Engelstoft), i I. 1. S. 175—99. — Endelig ere endeel kritiſke Anmeldelſer til Theol. Tidsſkr. meddeelte af ham.

Tale ved det Sorøeiſke Bibelſelſkabs aarlige Møde 1831, 5te Sept. (trykt i 17de Beretning fra Bibelſelſkabet for Danmark, Kbh. 1832, S. 86—110 og i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler“, S. 61—82; jvfr. L. T. 1832, S. 500—1).

Methodiſtiſke Lægpræſter (i „Blandinger fra Sorø“, H. 2. S. 77—107; H. 3. S. 17—74; jvfr. Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 994).

Nogle Bemærkninger til Beſtemmelſe af Affattelſestiden for Pauli Brev til Romerne og hans tvende Breve til Corinthierne (i J. Møllers „Tidsſkrift for Kirke og Theologie“, II. 220—56; jvfr. L. T. 1833, S. 749—50).

Nogle Betragtninger over det theologiſke Lære-Embedes Betydning i vore Dage. Et indledende Foredrag, holdt ved Tiltrædelſen af det theologiſke Profeſſorat, den 9de Mai 1834 (trykt i „Danſk Ugeſkrift“, Bd. V. 1834, Nr. 116, S. 105—18 og i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler“, S. 92—109).

Overſættelſe af „Salomos Viisdom“ (indf. i „Prøver af en ny danſk Overſættelſe af det Gamle Teſtament, udgivne af den til Udarbeidelſe af ſamme allernaadigſt nedſatte Commiſſion“. Kbh. 1845, S. 98—128).

Adſkillige Recenſioner og Anmeldelſer i: „Maanedsſkrift for Litteratur (af: H. A. Brorſons „Pſalmer og aandelige Sange, ſamlede og udgivne af J. A. L. Holm«, VI. 99—126 (jvfr. Lindbergs Maanedsſkr. f. Chriſtend. og Hi II. 317—30); J. Hornſyld's »Betragtninger over Bibelen«, VI. 462—82; C. Clauſen »De Synesio philosopho, Libyæ Pentapoleos Metropolita«. VII. 283—30 C. Pram Gad »Præſtens Gjerning, Sorger og Glæder«, X. 737—40; T. Müller »Udvikling af den chriſtelige Religions Troeslærdomme«, XI. 1—23; 87-129); — i Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (af: W. J. Bothe's »Exegetiſk Bibliothek«, IV. 364—74; P. C. Rothe »Tyge Rothe og hans Bi ſen«, V. 231—43; C. H. Kalkar's »Forelæsninger over den apoſtoliſke Kirkes Hiſt rie«, V. 245—67; N. Møller's »Commentar over Pauli Brev til de Galater VI. 213—32; N. Nielſen »Pauli Brev til Romerne«, VII. 210—43).

Peroratio qua omnium academicis honoribus ornatorum nomine gratias ageb *C. E. Scharling* (med vedføjet danſk Overſættelſe) i »Acta Solennia quibus tertiu Jubilæum Sacrorum in regno Daniæ reformatorum celebravit Universitas regia Hau niensis«, pag. 34—38.

Leverede Bidrag til P. Hjort's »Danſke Børneven«. — (Revid.).

Scharling (Edvard Auguſt), Nysanførtes Broder; f. d. 1 Marts 1807 i Kjøbenhavn; kom, efter at have nydt videnſkabelig Unde viisning af ſin Fader, til Cancelliraad og Apotheker Groth, under hvi Vejledning han lærte Apothekervidenſkaben; underkaſtede ſig i Januar 182 den chemiſk-pharmaceutiſke Examen, og erholdt eenſtemmig bedſte Chara teer. Da han fandt ſig kun lidet tilfredsſtillet ved den Maade, hvor paa Pharmacien almindeligen dyrkedes, beſluttede han at trænge dyber ind i Chemien, og fik Lejlighed til i ſine Fritimer at anſtille Forſe i det chemiſke Laboratorium, under Profesſor Zeiſes Vejledning; ble ved Oprettelſen af den polytechniſke Lære-Anſtalt (1829) Amanuenſis ho Conferenceraad, Profesſor H. C. Ørſted, og nød tillige Underviis ning i ſamme Lære-Anſtalt; forfattede efter fuldendt Forberedelſes-Exame en Afhandling (indeholdende en chemiſk Underſøgelſe over Klinten og den Indflydelſe paa Gjæringen), ſom tilkjendtes en af det Kongl. Danſke Viden ſkabernes Selſkab for Aaret 1831 udſat Præmie; tog i Foraaret 183 Examen i anvendt Naturvidenſkab (Laud.), og tiltraadte i det paafølgend Efteraar, da han allerede var bleven udnævnt til Inſpector ved den poly techniſke Lære-Anſtalt, en videnſkabelig Udenlandsrejſe med offentlig Under ſtøttelſe (jvfr. Selmers Akad. Tid. 2. Aarg. S. 487); ſtuderede Phyſik o Chemi i Göttingen, Gießen, Paris, London og Heidelberg, og gjennemrejſt en ſtor Deel af England i Selſkab med de Berlinſke Profesſorer Roſe o Magnus; modtog under ſit Ophold i Heidelberg i Begyndelſen af 1836 Efterretning om at han var bleven udnævnt til Lector i Chemi ved de chirurgiſke Academi, og blev kort efter ſin Hjemkomſt endvidere conſtituere ſom Lærer og Examinator ved den polytechniſke Lære-Anſtalt (indtil 1838); indſkreves 1839 ſom academiſk Borger ved Kbhvns Univerſitet og disputerede d. 29de Mai ſ. A. for Magiſtergraden (jvfr. Selmers Kbhvns Uni verſitets Aarbog 1839, S. 87—88); blev d. 1ſte October ſ. A. tillige Lector i Chemi ved den polytechniſke Lære-Anſtalt, og d. 15de Sept. 1840, da Lærerpoſten i Chemi ved det chirurgiſke Academi ophævedes, endvidere Lector ved Kjøbenhavns Univerſitet i Chemi, med ſærdeles Henſyn til Lægevidenſkaben; erholdt 1842 det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en indſendt Afhandling „over Urin“, og blev ſ. A. ordentligt Medlem af „Die Geſellſchaft zur Beförderung der geſammten Naturwiſſenſchaften in Marburg“; udnævntes d. 23de Decbr. ſ. A. til Profesſor extraordinarius i Chemi ved Kbhvns Univerſitet; blev d. 15de Decbr. 1843 valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs phyſiſke Klasſe. Var Docent i Phyſik og Chemi ved Veterinairſkolen 1837—1845; gjorde 1845 en techniſk Reiſe igjennem en Deel af Tydſkland, med offentlig Underſtøttelſe. — * ⚭ 1839 **Karen Ørſted**, ældſte Datter af Conferenceraad, Profesſor Hans Chriſtian Ørſted og Inger Birgitte f. Ballum. — (Autobiographi i Programmet til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt 1839, S. 145—47).

F. **Wöhlers** Grundrids af Chemien. Overſat. Uorganiſk Chemi. Kbh. 1837. (T. f. L. o. K. I. 120—22, af V. Rothe). Anden Deel. Organiſk Chemi. ibid. 1841.

De chemicis Calculorum vesicariorum rationibus commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. 1839. 4to, c. VI. tabb. xylogr. (Ugeſkr. f. Læg. I. 112. 142—43; The British and Foreign med. Review, Vol. IX. 1840, No. 18. Apr. P. I. p. 360—69; Zeitſchr. f. d. geſ. Med. XIV. 273—75; Valentin Repert. d. Phyſiol. Bd. VI. 1841, S. 37. 300—3). Paa Engelſk: *On the chemical discrimination of vesical calculi.* Translated from the latin, with an Appendix, containing practical directions for the recognition of calculi, by *S. Elliot Hoskins.* London 1812, gr. 12, with 22 plates. (jvfr. „Dagen“ 1843, Nr. 47; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1155).

I „Det Kongelige Danſke Videnſk. Selſkabs naturvidenſkabel. og mathem. Afhandlinger“ (Underſøgelſer over Urin, i X. D. S. 281—298; ſærſk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [ſee „Forhandlinger ved de ſkandinav. Naturforſkeres andet Møde 1840“, S. 231, og Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLI. S. 51; Zeitſchr. f. d. geſ. Medicin XXVII. 495—96]; — Underſøgelſer over den Qvantitet Kulſtof, ſom i Form af Kulſyre gjennem Hud og Lunger forlader det menneſkelige Legeme i Døgnets Løb, i X. D. S. 331—59; ſærſk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [Annales de Chimie et de Physique 3. Serie 1843, Tom. 8. p. 478—98; Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLV. 214—42; Archiv for Pharm. I. 170—73, af S. M. Trier; Zeitſchr. f. d. geſ. Med. XXVII. 495—96; jvfr. „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskernes tredje Möte, i Stockholm 1842“, S. 269—82]; — Fortſatte Forſøg for at beſtemme den Mængde Kulſyre, et Menneſke udaander i 24 Timer, i XI. D. S. 379—406; ſærſk. aftr. Kbh. 1845. 4to, med 1 Plade. (ogſaa i Arch. f. Pharm. II. 204—27; jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1845, S. 1—4; Annal. der Chemie und Pharm. Bd. LVII. S. 1—32).

I „Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres andet Møde 1840“, Kbh. 1841 (Udtog af hans Foredrag over a) de chemiſke Beſtanddele af Byssus mytili;

b) forſkjellige Produkter fremkomne ved Urinens Behandling med Salpeterſyre; c) Beſtanddelene af Riisklid og Riisſkaller, ſamt nogle Forſøg over at danne Riisſteen, S. 229—33. (Annal. d. Chemie und Pharm. Bd. XLI. 48—49, 52—53; Pharm. Centralblatt 1842, 47—48).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“ (Foreløbige Forſøg over den Qvantitet Kulſyre, et Menneſke udaander i 24 Timer, S. 269—82, med 1 Tabel).

I „Archiv for Pharmacie“, redig. af S. M. Trier, (Nogle Forſøg anſtillede med Stivelſe, I. 27—29; Underſøgelſe over en Art Gjæring, frembragt i Kartoffelſaader, I. 49—50. (Annal. d. Chemie und Pharm. XLIX. 313—15; Pharm. Centralbl. 1844, 543); Om Viinaandsprøvere og deres Anvendelſe ſom Olieprøvere. (Oplæſt i Videnſk. Selſk. i Kbhvn. 1845), II. 237—49. (jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. 1845, S. 41—52; Journal f. prakt. Chem. XXXVI. 372—78; Pharm. Centralbl. 1846, 289).

I „Nyt Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“, udg. af Urſin og Hummel, (Om Tilberedning af Træſpiritus og Træſyre, et Foredrag, holdt i Selſkabet til Naturlærens Udbredelſe, med Tegning, i Bd. I. Nr. 17 og 18).

I „Danſk Folkeblad“ (Om kunſtigt Brændſel, (en Omarbeidelſe af Oluffen om ſamme Gjenſtand), i III. Aarg. S. 83—84, 95—96; Nogle almindelige Oplysninger om den polytechniſke Læreanſtalts oeconomiſke Status, i VI. Aarg. S. 104, jvfr. ſſtd. S. 108).

Anmeldelſer: i „Maanedsſkrift for Litteratur“ (af J. Wilkens „Om Runkelroer og Runkelſukker“, XVI. 485—514); — i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (af 3 Skrifter om Agerdyrknings-Chemi, af V. Rothe, J. Liebig og M. C. J. Thaulow, VII. 45—68). — (Revid.).

Schaumburg (Leopold Heinrich von), f. d. 28de Juli 1743 i Oldensworth i det Eiderſtedtſke; tjente fra d. 1ſte Maj 1758 ſom Cadet og Officeer ved adſkillige Regimenter, og i lang Tid ved Jægercorpſet i Kiel; blev 1798 Major, Krigs- og Landcommisſair (d. 8de Januar 1802 Sø- og Landkrigscommisſair) i det 3die jydſke Diſtrict; erholdt 1808 Generalkrigscommisſairs Charakteer. † 19de September 1816 i Viborg. — *Eliſabeth Dorothea Werner. — (Jvfr. Kordes's Lex. S. 289—90; Statstid. 1816, Nr. 82, Tillæg).

Reiſe von Kopenhagen nach Liſſabon, dem Vorgebirge der guten Hoffnung, und den azoriſchen Inſeln. Odenſe 1784. (Paa Titelbladet og under Dedicationen kalder Forf. ſig Schomburg).

Scheel (Anton Wilhelm), f. i Stavanger i Norge d. 28de Decbr. 1799. Faderen, hvis fulde Navn han fører, var førſt Militair (Capitain), tilſidſt Byfoged og Byſkriver i Frederiksſtad († 1810), og givt med Engel Arentz, f. Kjelland († 1804). — Efter ſin Faders Død kom han til Danmark og blev antagen til Elev paa Landcadet-Academiet, hvor han i 4 Aar fuldendte det militaire Lærecurſus; underkaſtede ſig mod Slutningen af Aaret 1814 Officeers-Examen og havde i denne et ſaadant Held, at han ikke alene erholdt den første Plads blandt de Elever, ſom tilligemed ham deeltoge i Examen, men modtog ogſaa af H. M. Kongens Haand en Sabel til Belønning for Flid. Blev d. 15de Januar 1815 udnævnt til Officeer, men kom ikke ſtrax til at forrette Tjeneſte i denne Stilling, da han for Aaret 1815 anſattes ſom kongelig Page; fik herved Adgang til at høre Forelæsninger over de højere militaire Videnſkaber, og opnaaede atter den første Plads, da han mod Aarets Udgang indſtillede ſig til Prøve i dem; indtraadte derefter i Begyndelſen af Aaret 1816 ſom Lieutenant ved første Livregiment til Fods; erholdt efter 2 Aars Forløb Tilladelſe til at gjøre Tjeneſte ved det ſvenſke Infanteriregiment, der hørte til det danſke Armeecontingent, ſom dengang var i Frankrige; beſøgte Paris; kom tilbage igjen til Kjøbenhavn i Januar 1819, og begyndte i October ſ. A., under Vejledning af Studioſ. Philologiæ Ernſt Lago Peterſen, at ſtudere de døde Sprog og iøvrigt at forberede ſig til Examen Artium, hvilken han underkaſtede ſig 1821 med Udmærkelſe; blev indkaldt ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i April 1825 den juridiſke Embedsexamen; erholdt for den theoretiſke Prøve Charakteren „Laudabilis et quidem egregie“, og for den praktiſke Prøve Laudab.; lagde ſig nu efter den militaire Lovkyndighed, hvortil hans Embedsſtilling gav en ſæregen Anledning; udnævntes d. 9de Juli 1826 til Garniſonsauditeur i Kjøbenhavn; fik d. 30te Juli ſ. A. Premierlieutenants Charakteer; diſputerede d. 7de Novbr. 1828 for den juridiſke Licentiatgrad; anſattes d. 6te Juni 1829 ſom ſurnumerair Aſſeſſor i den kongl. Landsoverret ſamt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn, i hvilken han d. 21de Sept. 1831 beſkikkedes til virkelig Aſſeſſor; tilbragte 1 Aar paa en Udenlandsrejſe, ſom det tillodes ham at foretage, tildeels i videnſkabeligt Øjemed; udnævntes d. 2den Auguſt 1836 til Profeſſor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kbhvns Univerſitet, ſamt til Aſſeſſor (og Referent indtil 1844) i Conſiſtoriet; diſputerede d. 10de October ſ. A., efter Facultetets Indbydelſe, for den juridiſke Doctorgrad; blev d. 20de Januar 1839 extraordinair Aſſeſſor i Højeſteret; 1842 Medlem af Commiſſionen angaaende en ny Rettergangslov for Landmilitair-Etaten; d. 28de Juni ſ. A. Ridder af Danebroge; tiltraadte i Juli ſ. A. en Rejſe til England; var Univerſitetets Rector 1843—44; blev d. 3die Auguſt 1846 conſtitueret og d. 23de Novbr. ſ. A. udnævnt til Generalauditeur ved Landmilitair-Etaten, ſamt til Deputeret i General-Commiſſariats-Collegiet. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfeſten 1828, p. 24—27, og i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 55—56).

De limitibus inter civilem jurisdictionem et militarem exercitui terrestri demandatam, secundum jus patrium dissertatio. Pars prior. (pro gradu Licentiati juris). Havniæ 1828. (M. f. L. I. 181—84, af C. F. Normann).

Nogle Bemærkninger, henhørende til den danſke Militærret. En critiſk Anmeldelſe, med vedføiede Tillæg og Rettelſer, af C. P. N. Peterſens Haandbog i den danſke Militærret, førſte Deel. Kbh. 1831.

De publicis actionibus et inquisitionibus in causis poenalibus, ex præceptis juris Danici et Norvegici, tam antiqui quam hodierni, nec non ex aliis nonnullis legibus. Diss. inaug. Havn. 1836.

Om Tilbageholdelſesretten efter de danſke Love, med nogle forudſkikkede Bemærkninger om tinglige Sikkerhedsrettigheder i Almindelighed. En privatretlig Afhandling, forfattet ſom Indbydelſesſkrift i Anledning af Reformationsfeſten. Kbh. 1839. 4to. (Udtog, ved Forf., i Selmers Univerſ. Aarbog 1839, S. 189—92).

Om militære Straffelove. En Bedømmelſe af Udkaſt til en militær Straffelov for Kongeriget Norge. Kbh. 1842.

Foreløbigt Udkaſt til en Convention for Søforſikkringscompagniet i Kjøbenhavn. Kbh. 1842.

Om Kjøbenhavns Univerſitets Collegier og Stipendier for de Studerende ved dette Univerſitet. Indbydelſesſkrift til Univerſitets-Feſten i Anledning af Kongens Fødſelsdag 1844. Kbh. 4to. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Om militære Rettergangslove. Med Bemærkninger til Udkaſt til en militær Rettergangslov for Kongeriget Norge. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Critiſk Anmeldelſe af C. P. N. Peterſens Haandbog i den danſke Militærret, i »Maanedsſkrift for Litteratur« V. 241—57; VII. 48—64; 93—122; XI. 191—231; 494—526; ſee ovenfor).

Scheel (H.).

Anviisning til det dobbelte italienſke Bogholderi. Udgivet ved C. Møller. Kbh. 1832. ſt. 4to.

Scheel (Hans Jacob), en Søn af Juſtitsraad Scheel; f. d. 13de Juni 1779 i Aſker ved Chriſtiania; dimitteret til Univerſitetet fra Chriſtiania Cathedralſkole i Foraaret 1798; blev Officeer og Landmaaler; opholdt ſig i flere Aar ſom trigonometriſk Obſervator ved Opmaalingerne paa Island; fik Titel ſom Major og udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge. Var 1816—1824 Inſpecteur ved det Kjøbenhavnſke Klasſelotteri. (jvfr. Collegial-Tid. 1825, S. 37—38). — * Rebekka Eliſabeth Sandberg, en Datter af Fuldmægtig Sandberg.

Barometeriagttagelſer i Eyafiord paa den nordlige Kyſt af Island, fra Juni 1811 til Juni 1813, meddeelte i Annals of Philosophy Vol. XI. p. 96 og 169. (jvfr. L. T. 1825, S. 808).

Schepelern (Jens Bergendahl), f. 1801; blev d. 1ſte Januar 1819 Secondlieutenant og d. 18de Novbr. 1829 Premierlieutenant i det holſtenſke Infanteri-Regiment; 1834 forſat til det 3die jydſke Infanteri-Regiment; erholdt den 10de Febr. 1840 Capitains Anciennitet; blev d. 1ſte Juli 1842 Capitain af 1ſte Klasſe ved 11te Linieinfanteri-Bataillon. Var Skoleofficeer og Lærer i Fortification ved det kongl. Landcadet-Corps 1832—35.

Däniſche Grammatik für Deutſche. Altona 1831.

Redacteur og Udgiver af: Militair-Tidende for Danmark og Hertugdømmerne. Nr. 1—24. (fra 6te April indtil 14de Septbr. 1837). Kbh. 1837. ſt. 4to. (jvfr. Milit. Repertor. IV. 107—8).

Medredacteur af: Skandinaviſche Bibliothek. Eine Zeitſchrift, enthaltend: eine fortlaufende Auswahl des Anziehendſten und des Neueſten aus der däniſchen, norwegiſchen und ſchwediſchen Literatur in ſorgfältig bearbeiteten Übertragungen. 1r Jahrg. I.—II. Hefte. Kopenhagen und Leipzig 1836. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1838, Nr. 82, Beilage; jvfr. Nord. Ugeſkr. 1838, S. 434). Til dette Tidsſkrift leverede han Overſættelſer af: Luren, en Novelle af M. C. Hanſen, i 1. H. S. 187—95; Kloſterruinerne, en Novelle af M. C. Hanſen (med Forfatterens ſkizzerede Levnetsbeſkrivelſe), i 2. H. S. 9—189.

Scheving (Benedikt Gudmundſen), f. d. 12te April 1807 i Island, Søn af Agent Guðmundur Bjarnaſon Scheving. Forfatter af: Nokkrar Hugleidíngar um þilskipa-veiðar á Íslandi, i „Ármann á Alþíngi", 4da Árgángi, 1832, bls. 83—106 (f. 1776, † $\frac{26}{11}$ 1837, jvfr. F. Magnusſon: „Fáein minníngarord eptir sáluga Agent G. B. Schevíng". Kpmh. 1838), og Haldóra (en Datter af Benedikt Bogaſon paa Stadarfell). Blev dimitteret fra Besſeſtad Skole, og Student ved Kjøbenhavns Univerſitet 1828; abſolverede i Juli 1833 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 9de Februar 1836 Sognepræſt paa Romø under Ribe Stift; d. 25de October 1840 Præſt for Hammer og Horſens i Aalborg Stift, hvor han dog ikke kom, men forblev i ſit forhen havte Embede; d. 7de August 1846 Præſt til Kollerup og Vindeløv i Ribe Stift. — * Caroline Wilhelmine Neumann, Datter af Cancelliraad, Poſtmeſter P. G. Neumann i Ribe.

I „Kbhpoſten" (Islands nærværende Folkemængde og oekonomiſke Tilſtand; 1835 Nr. 54. 55; jvfr. Art. Bjarne Thorſteinſon).

Scheving (Davíð), Nysanførtes ældſte Broder, f. 1802; er Student og boſat paa Rauðsdal i Bardaſtrands-Syſſel.

Eleónóru-rímur. Kpmhfn. 1837.

Schéving (Hallgrim Hanneſen), f. i Helgaſtad, i Thingey- eller Norder-Syſſel, under Islands Nord-Amt, hvor hans Fader Hannes Lauritſon Schéving da var Præſt, ſiden til Grenjadarſtad og Tveraae, ſamt Provſt over bemeldte Syſſel; hans Moder Smølvig Hallgrimſen var en Datter af Provſt Hallgrimur Eldjárnsſon i Vadla-Syſſel. — Han beſøgte 1795—1800 den lærde Skole i Holum, blev derfra dimitteret og vendte tilbage til Hjemmet; kom i Foraaret 1804 til Kjøbenhavns Univerſitet, hvor han underkaſtede ſig Examen Artium (Laud.), ſamt i det følgende Efteraar og i Foraaret 1805 2den Examens tvende Afdelinger (Laud.); var derpaa Alumnus af det pædagogiſke Seminariums philologiſke Klasſe, hvorfra han efter 3 Aars Forløb dimitteredes; vandt 1809 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling til Beſvarelſe af den i 1807 og 1808 udſatte philologiſke Priisopgave: „*Tetralogiæ Græcæ indoles omnisque ratio* ex ipsis, quæ habentur, Græcis dramatibus dramatumque fragmentis, qua fieri poterit, accurate exponatur“ (jvfr. Engelstofts Univ. og Skole-Annal. 1809, I. S. 30—31); rejſte tilbage til Island, og blev d. 5te Juni 1810 conſtitueret ſom Lærer ved den lærde Skole paa Besſeſtad, ved hvilken han d. 5te Octbr. 1815 udnævntes til Adjunct; erholdt 1817 Doctorgraden i Philoſophien ved Kjøbenhavns Univerſitet; blev d. 27de April 1846 Overlærer ved den lærde Skole i Rejkjavik (fra 1ſte October ſ. A. at regne). — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfeſten 1817, p. 36—37; jvfr. Hundrups Skole-Calender 1845, S. 35—36; „Søndagen“, et Tillægsbl. t. „Dagen“ 1838, Nr. 1).

Kritiſk Underſøgelſe om et Par Stropher i den ſaakaldte *Völuspá*, iſær om det Sted, der omtaler Menneſkets Skabelſe, i det Skandinav. Lit. Selſk. Skrifter 1810, S. 175—220; ogſaa ſærſk. aftr.

Observationes criticæ ad quædam *Bruti Ciceronis* loca. Diss. inaug. Hauniæ 1817.

Hugsvinns-mál, ásamt þeirra látinska *Frumsriti*, útgéfin. Bodsrit. Videyar Klaustri, 1831. 34 bls.

Forspjallsljóð (edur Hrafnagaldr Oðins). Bodsrit. Videyar Klaustri, 1837. 54 bls.

Islendskir málshættir safnadir, útvaldir og í stafrófsröd færdir. 60 blss. (i: „Bodsrit til ad hlýda á þá opinberu yfirheyrslu í Bessastada Skóla Mai 1843. Videyar Klaustri“). („Fjölnir“ VII. bls. 100—3).

Vitskufiallid (Viisdommens Bjerg) af det Engelſke, og Selito af det Franſke, overſ. paa Islandſk i „*Gaman og Alvara*“, 2. H. 1820.

Schick (J. B.), afſkediget Underofficeer fra Garden.

Profesſor David og hans Fædreland. 1ſte Hefte. Kbh. 1835. Andet Oplag, med tvende Efterſkrifter, udg. af E. A. Wollheim. ibid. eod. Samme paa Tydſk. ibid. eod. (jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 435, 44, 47; Danſk Folkebl. 1835, Nr. 2; og Art. E. A. Wollheim).

Schjelderup (H.), Studioſ. Theologiæ, Kirkeſanger og Skolelærer i Grundfør, i Aarhuus Stift.

Forſøg til en almeenfattelig, moralſk hiſtoriſk Mindeſang over Morten Luther. Aarhuus 1838.

Schiern (Frederik Eginhard), en Søn af nedenanførte Juſtitsraad Niels Frederik Bernhard Schiern og Suſanne Margarethe f. Oxholm; er f. d. 22de November 1816 i Kjøbenhavn; tilbragte ſin Barndom hos ſine Forældre i Nyborg; blev, efter tidligere at have været beſtemt til en anden Livsbane, i Aaret 1832, for at ſtudere, ſat i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn; dimitteredes herfra to Aar ſenere til Univerſitetet, hvor han i Aaret 1834 blev Student med Charakteren Laudabilis, i Aaret 1835 tog Examen philol.-philoſoph. med Charakteren Laudabilis et publico encomio ornatus, og derefter vandt den akademiſke Priismedaille for en hidtil utrykt Afhandling over den i Aaret 1836 udſatte hiſtoriſke Opgave: „Expositis causis, quibus factum est, ut populi Gallici in Asiam minorem immigraverint, ibique in regione, quæ ab iis nomen traxit, sedes fixerint, describatur hujus regionis natura atque illustrentur horum colonorum res, quales erant usque ad annum 25 a. Chr. n., quo terra eorum in formam provinciæ Romanæ redacta est“ (jvfr. Selmers Kbhvns Univerſ. Aarbog 1837, S. 90); underkaſtede ſig i Efteraaret 1839 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair under Directionen for Univerſitetet og de lærde Skoler; disputerede d. 7de Decbr. 1842 for Magiſtergraden; tiltraadte i Slutningen af ſamme Aar, deels med offentlig Underſtøttelſe, deels for egne Midler, en Rejſe til Udlandet, hvorpaa han beſøgte Belgien, Frankrige, Schweiz, Italien, derpaa atter Frankrige og endelig England, og hvorfra han vendte hjem i Foraaret 1844; holdt efter ſin Hjemkomſt ſom Privatdocent en Række Forelæsninger ved Univerſitetet over det danſke Folks Hiſtorie i det attende Aarhundredes anden Halvdeel (jvfr. Selmers Kbhvns Univerſ. Aarb. f. 1845, S. 130), ligeſom han tidligere havde holdt forſkjellige Foredrag i den danſke hiſtoriſke Forening, af hvis Beſtyrelſe han gjentagne Gange har været Medlem. Blev d. 17de Juli 1847 udnævnt til Lector i Hiſtorien ved Kjøbenhavns Univerſitet.

Spanierne i Danmark, i Riiſe's „Archiv for Hiſtorie“ 1835, Bd. LXI. S. 497—519. (jvfr. „Dagen“ 1835, Nr. 174). Senere omarbeidet i „Danſk Folkekalender“ for 1843, S. 14—46, og derfra overſat af Cr. Carſtens i Falck's „Archiv für Geſch. u. ſ. w. der Herzogthümer“ III. Jahrg. 1844, S. 519—46.

Et nordiſk Sagns Vandringer, fornemmelig med Henſyn til Sagnet om Wilhelm Tell, i „Hiſtoriſk Tidsſkrift“ Bd. I. S. 45—111. (rec. i Kbhpoſt. 1839, Nr. 331, 42, 50; i Hiſt. Tidsſkr. I. 566—71 (af C. Molbech); i Studier, Kritiker och Notiſer 1841, Nr. 23 og 24 (af Cronholm); i Magaz. der Litteratur des Auslandes 1840, T. XVIII. Nr. 153. 157; i Wolfgang Menzels Litteraturblatt 1841, Nr. 9; i Mémoires et documents, publiés par la société d'histoire de la Suisse Romande 1843, T. II. 3. 252 (af J. Hiſely); i Bibliothèque universelle de Génève 1843, T. XLX. p. 18 (af L. Vulliemin); i Revue des deux mondes 1844, T. VI. p. 595 ff. (af J. Olivier).

Om et nyt polſk Bidrag til Danmarks Hiſtorie, meddeelt i »Hiſtoriſk Tidsſkrift« Bd. III. S. 293—312. (Hempels »Bidrag til Tidshiſtorien« 1841, Nr. 49—50).

Om Hiſtorieſkrivningens Udvikling og nærværende Standpunkt, i Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik«, Bd. VII. S. 251—97. (jvfr. »Fædrel.« III. 1842, Nr. 897); overſ. af Er. Carſtens i Falcks »Archiv f. Geſch. u. ſ. w. der Herzogthümer« IV. Jahrg. 1845, S. 274—316.

Origines et Migrationes Cimbrorum (pro gradu Magisterii). Hauniæ 1842. (rec. i »Studier, Kritiker och Notiſer« 1844, Nr. 7—10 (af Cronholm) og i »Literariſche Zeitung« 1844, Nr. 16).

Om Nationalitet og Sprogkamp i Belgien, Skrivelſe fra Lille i det franſke Flandren (Dep. du Nord) i Marts 1843, i Fjerdingaarsſkriftet »For Litteratur og Kritik« Bd. I. 1843, S. 315—45. (jvfr. »Fædrel.« IV. 1843, Nr. 1430; »Kjøbenhavnspoſten« 1843, Nr. 283; 1844, Nr. 13).

Udſigt over Udvandringerne fra Normandiet til Italien og Normannernes førſte Erobringer i Neapel og Sicilien, i »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed« 1844—45, S. 218—59. Overſat paa Engelſk (i Nordamerika af Koeppen).

Abſolutismens hiſtoriſke Udvikling. En ſkizzeret Sammenſtilling, (Nærmeſt med Henſyn til Beckers »Samlinger til Danmarks Hiſtorie under Kong Frederik den Tredies Regjering«), i Schouws »Danſk Tidsſkr.« 1847, Nr. 2, S. 181—206).

Brev fra Wallenſtein til Regentinden i de ſpanſke Nederlande, Infantinde Iſabella, tilligemed dennes Svar, angaaende Erobringen af Jylland i Aaret 1627, i »Danſke Magazin«, Tredie Række, Bd. II. S. 294—97.

Kritiſke Anmeldelſer i »Fædrelandet« (af: H. Knudſen »Joachim Rønnow«, I. 1840, Nr. 294; »Deutſche Geſchichte ꝛc., von L. Ranke«, og »Histoire des rélations commerciales &c., par *J. J. Altmeyer*«, II. 1841, Nr. 469. 470; C. Paludan-Müller »Bemærkninger om Ove Høegh-Guldberg ſom Statsmand«, III. 1842, Nr. 749. 756; Allen »Slaget paa Kjøbenhavns Rhed d 2. April 1801« og Jahrtmann »Gjenlyd fra 1801«, III. 1842, Nr. 857. (jvfr. Nr. 882—85, af Allen); Replik mod Cand. Allens Indlæg, ſ. A. Nr. 888. (jvfr. Nr. 891, af Allen). — (Revideret).

Schjern (Jens), f. ved Holſtebro; aſſiſterede i nogen Tid Skueſpiller J. Wildt ved hans Foreſtillinger i Jylland; kom ſiden paa Byſkriver-Comptoiret i Aalborg; blev 1825 Medejer af det Wandallſke Bogtrykkeri ſammeſteds, og erholdt ſ. A. kongl. Tilladelſe til at deeltage med P. F. Wandall i Udgivelſen af »Aalborg Stifts jydſke Efterretninger og Avertisſements-Tidende«, hvilken Tilladelſe blev tilligemed Officinet overdraget Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Rée i Aalborg i Begyndelſen af 1827 (ſ. Collegial-Tid. 1827, S. 190, jvfr. ſſtd. 1824, S. 417—18). Levede ſiden ſom Inſtitutlærer i Kjøbenhavn.

Muſekrandſen. En lille Saml. af ſmaae poetiſke Forſøg, henlagte paa Venners og Veninders Alter. Kbh. 1817. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1818, S. 155, 191). — Frederikskilde. Et Digt. Aalborg, 1821. — Nytaarsgave. ib. 1822. — Dannerkongen Friedrich den Sjettes Reiſe gjennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wandall og J. Schjern. Aalb., 1825. — Digtninger og ſmaa Fortællinger eller Aalborg Converſations Blade. Et Maanedsſkrift. Samlet og udgivet af J. Schjern og W. Ferslew. I.—II. Hefte. Aalborg 1826. Tverfol. (1. H. med 2 Kbb., 2. H. uden Kb.) — Sorgenfri. Nytaarsgave for 1828. Kbh. — Krigsrygter, eller Hvad tør man troe, eller ikke troe? En Afhandling med oplyſende Exempler. ibid. 1828. — Lindenborg, et dramatiſk Oldtids-Sagn. ibid. 1829. — En Herold for Indtoget i Kongeſtaden. ibid. eod. — Fædrenelandets Stemme til Kongen, med et Anhang indeholdende Scener og Tildragelſer fra Borgerkrigens Skueplads. ib 1830. — Den nye Cyprianus eller Damernes Hexemeſter. ibid. u. A. — Beretning om det af Underofficier Hoff paa Stabscapitain Grev Sponneck udøvede Snigmord. ibid. 1831. — Morderen Hoff i Fængslet og paa Retterſtedet. ibid. eod. — Hulda. Nytaarsgave for Damer. ibid. 1832. (o. m. T.: Samling af Sange for de nyeſte Operaer ſamt andre interesſante Smaaſtykker). — Tróſkab og Kjerlighed. ibid. eod. — Epiſtel (paa Vers) til de Mænd, der i ſin Tid vælges ſom raadgivende Medlemmer i Provindſialſtændernes Forſamling. ibid. eod. 4to. — Muntre Vignetter af Kjøbenhavnſke Hoteller, Reſtaurationer. ibid. eod. — Mandfolkenes Synderegiſter. ibid. 1833. — Min Mening om det 86de Kongelige Kjøbenhavnſke Clasſe-Lotterie, ſaaledes fremſat ſom enhver fri Mand i Dannerſtaten frit tør udtale ſig. ibid. eod. 8 S. — Hemmelig Hexebog. Et Selſkabs-Spil. ibid. eod. 16 S. (under Navnet: Jermin-Schjern). — Blomſtergave paa Venners og Veninders Alter. 1834. ibid. 68 S. 12. — Beretning om Ildebranden i Hillerød ved Frederiksborg ibid. 1834. — Kortfattet Udtog af de mærkelige Lovbud, ſom angaae Provindſialſtænders Indretning i Danmark, forſaavidt Sjællands, Fyens og Lollands-Falſters Stifter ꝛc., ſamt Nørre-Jylland angaaer. Med nogle ſaa allerunderdanigſte og frimodige Bemærkninger om Stændernes Stiftelſe i Almindelighed, ſamt om enkelte af disſe Forordningers Paragrapher. Allerunderdanigſt udgivet. ibid. eod. 8 S. — Hvo vil under Stænderforſamlingen antage ſig de mange undertrykte Leieres Sag og ſøge at indſkrænke visſe Grundeieres mageløſe Udſuelſer? Et Spørgsmaal tilligemed nogle Bemærkninger over Privilegier og borgerlige Næringsveie. ibid. eod. 8 S. — En jydſk Bondes Betragtninger og Eventyr paa en Vandring fra Kongens Nytorv, gjennem Øſtergade, til Amagertorv. Til Trykken befordret. ibid. eod. 12 S. l. 8. — Den kloge Zigeunerpiges Spaakunſt. ibid. eod. 16 S. — Sjølunda, Nytaarsgave, pasſende at nedlægge i enhver kjær Haand. ibid. 1836. — Erindringsblomſt. ibid. 1839. — Skytsgudinden eller Dannerſtatens Broderpagt. Et dramatiſk Digt. ibid. 1843. 15 S.

Redacteur af Aalborg Stifts jydſke Efterretninger og Avertisſements-Tidende fra Efteraaret 1821 til Marts 1827, og Medudgiver af ſamme 1825—1827.

Bidrag i »Den Cimbriſke Mercur« 1822—23.

Schiern (Niels Frederik Bernhard), f. d. 27de November 1789 i Neſtved, Søn af Oberſtlieutenant og fungerende Sø- og Landkrigscommisſair i det 1ſte jydſke Diſtrict Johan Friederich v. Schiern (f. 1749, † $\frac{10}{11}$ 1808 i Aarhuus) og Ingeborg Cecilie f. Jenſen (f. 1761, † $\frac{29}{1}$ 1830 i Aarhuus); blev dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole 1806; udmærket ved den philologiſke Prøve i det paafølgende Aar; erholdt 1811 og 1812 to academiſke Guldmedailler for

Beſvarelſer af de for 1810 og 1811 udſatte **mathematiſke Priisopgaver**: „Af Kuglens Natur at udlede de analytiſke Formuler, ved hvis Hjelp ſaavel hele Kuglens ſom dens fornemſte Deles Indhold og Overflade beqvemmeligen kan udfindes“, og: „At forklare den aſtronomiſke Parallaxis og dens forſkjellige Arter og Egenſkaber, ſaavelſom den vigtigſte Nytte af ſamme“ (jvfr. Engelſtofts Univerſ. og Skole-Annal. 1811, I. S. 75—76; 1812, S. 48—49); blev d. 5te Januar 1813 Adjunct ved Kjøbenhavns Cathedralſkole (nuværende Metropolitanſkole); 1819 Bogholder i Bureauet for udenlandſke Betalinger; 1823 Kammerraad; 1826 Amtsforvalter for Nyborg Amtſtue-Diſtrict; d. 28de October 1836 virkelig Juſtitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 10de Decbr. ſ. A. Amtsforvalter for Kjøbenhavns Amtſtue-Diſtrict, Amagerland derunder indbefattet; d. 18te Juni 1846 valgt til Bankrepræſentant. — * **Suſanne Margarethe Oxholm** († $\frac{1}{7}$ 1845), en Datter af Søcapitain Jørgen Oxholm, og tidligere givt med Dr. juris Jens Kragh Høſt.

Grundtræk af det dobbelte Bogholderies Methode, ſamt **Anviisning** til dens Anvendelſe ved de danſke Amtſtuer. Med Tab. Kbh. 1835. — (Revid.).

Schierning (Jacob), f. d. 9de Januar 1773 i Nykjøbing paa Falſter, hvor hans Fader **Niels Schierning** var Kjøbmand og givt med **Marthe Rud**. Blev Student fra ſin Fødebyes Skole i Efteraaret 1791; theologiſk Candidat i Jan. 1795 (Laud.); d. 7de Jan. 1803 reſiderende Capellan ved St. Michaëlis Kirke i Fredericia; d. 24de Juli 1812 Sognepræſt for Trinitatis Menighed ſſtd. og for Annexet Veilby under Ribe Stift; d. 30te December 1829 entlediget; 1838 valgt til borgerlig Raadmand i Fredericia, hvor han tillige i en Række af Aar var Forligelſescommiſſair. † 3die April 1845 i Fredericia. — * 1803 **Nicoline Christiane Frederikke Benzon**.

Medredacteur og **Medudgiver** af: „**Nyeſte Morgenpoſt**, Ugeblad af blandet Indhold iſær med Henſyn til Fredericia og Omegn. Nr. 1.—28., fra 1. Januar til 24. Juni. Horſens 1840. 4to; og af: **Fredericia Ugeblad**. Af blandet almeennyttigt Indhold for By og Land. Nr. 1.—26., fra 8. Juli til 30. December. Veile 1840. 4to.

Schjerup (Peter Matthias Gesmel), f. d. 27de Novbr. 1747 paa Leerbek i Vendſyſſel, Søn af Procurator **Jens Schjerup**; dimitteret til Univerſitetet fra Aalborg Skole 1765; tog 1770 theologiſk Atteſtats; blev 1775 kaldet til Sognepræſt for Elling og Tolne i Vendſyſſel; 1786 tillige Provſt i Horns Herred; d. 14de Octbr. 1796 Sognepræſt til Frue-Kirke i Aalborg og Annexet Nørre-Tranders; fungerede ſiden Prof. J. L. C. **Pontoppidans** Død ($\frac{1}{4}$ 1799) ſom Stiftsprovſt, og modtog paa ſin

Jubelhøjtidsdag d. 31te Juli 1825 Kaldsbrev og Beſtalling ſom Stiftsprovſt i Aalborg Stift; udnævntes d. 23de Auguſt 1825 til Ridder af Danebroge. † 23de Maj 1827 i Aalborg. — * 1781 Anne Fedder Munch († $\frac{29}{5}$ 1836, i ſit 77de Aar, i Sæby). — (Jvfr. [Taubers] Notitſer om Diſciple i Aalborg Skole I. S. 115—16).

Var Fortiden bedre end Nutiden, og have vi Aarſag til at frygte for, at Eftertiden ſkal vorde værre end den Tidsalder, i hvilken vi nu leve? En Tale ved Præmiers Uddeling i Søndagsſkolerne i Aalborg 1812. Aalborg.

Schilling (Johan Chriſtian) blev i Efteraaret 1793 dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Skole, og abſolverede i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; var ſidenefter Commiſſionair i Kjøbenhavn.

Udgav med H. M. Juell Maanedsſkriftet: Læsning af blandet Indhold. Januar 1804. Kbh. (Mere udkom ikke).

Schimmelmann (Ernſt Heinrich, Greve af), f. d. 4de December 1747*) i Dresden, Søn af Heinrich Carl Greve af Schimmelmann, Ridder af Elephanten, Gehejmeraad og Skatmeſter (f. $\frac{13}{7}$ 1724 i Demmin i Preusſiſk-Pommern, † $\frac{23}{1}$ 1782, jvfr. J. K. Høſt's „Clio“, Bd. I. H. 2. S. 3—40, og Kofods Converſ. Lex. XXVI. 530—33), og Caroline Tugendreich v. Gersdorf (f. 1731, † $\frac{30}{11}$ 1795 i Hamborg). — Studerede i nogen Tid i Genf og Lauſanne; rejſte igjennem Tydſkland, Schweiz, Over-Italien, Frankrige og England, ſildigere igjennem Norges fire Stifter, og tildeels igjennem Nordlandene; blev d. 7de Decbr. 1767 Conferenceraad; d. 16de Febr. 1768 Kammerherre; d. 18de Maj 1773 Deputeret i General-Land-Oekonomi- og Commerce-Collegiet; 1774 Medlem af den ſaakaldte Overſkattedirection („Oberſteuerdirection“); 1775 Asſesſor i Skatkammeret; d. 2den September ſ. A. Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 9de Decbr. 1776 førſte Deputeret i Gen. Land-Oekon. og Commerce-Collegiet; ſ. A. Deputeret i Finants-Collegiet; 1778 Directeur for det Veſtindiſke Compagni; 1779 Gehejmeraad; 1782 Beſidder af Grevſkabet Lindenborg; d. 13de April ſ. A. Medlem af Overdirectionen for den kgl. octroyerede Bank; ſ. A. Commerce-Miniſter; 1784 Finants-Miniſter, og d. 2den Juni ſ. A. førſte Medlem af Finants-Collegiet; d. 16de Auguſt 1786 Medlem af Directionen for Creditkasſen (indtil d. d. 28de Marts 1798); d. 2den Maj 1787 Medlem af Commisſionen til at underſøge adſkillige Finantſerne betræffende Gjenſtande; 1788 Statsminiſter (1808 Gehejme-Statsminiſter); d. 22de Maj 1789 Medlem af Commisſionen til de danſke Almueſkolers bedre Indretning, og 1791 Meddirecteur for Blaagaards Skolelærer-Seminarium; d. 31te Juli 1790 Ridder af Elephanten; d. 10de Auguſt 1808 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; afgik i December 1813 ſom Finants-Miniſter, men vedblev ſom Medlem af Gehejme-Statsraadet og af den overordentlige Finants-Commisſion (oprettet 1787). I Aarene 18$\frac{14}{15}$ overtog han, i Gehejme-Statsminiſter Roſenkrantz's Fraværelſe, Portefeuillen for de udenlandſke Anliggender, ligeſom Beſtyrelſen af det Kongl. Departement for de udenlandſke Sager overdroges ham ad interim d. 6te Jan. 1824; blev derefter Chef for dette Departement. — Valgtes d. 4de Marts 1796 til Æresmedlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 24de October 1797 til dette Selſkabs Præſident; d. 15de Auguſt 1815 til Præſident for det danſke Bibelſelſkab; var ogſaa Æresmedlem af det Kgl. Academi for de ſkjønne Konſter i Kbhvn. Schousboe har opkaldt en Planteſlægt efter ham: *Schimmelmannia* (jvfr. Krøyer's Naturhiſt. Tidsſkr. I. S. 584). † 9de Februar 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{19}{9}$ 1775 Emilie Caroline Chriſtiane Comteſſe Rantzau (f. 1752, † $\frac{9}{1}$ 1780, Datter af Generallieutenant Ditlev Carl Greve af Rantzau til Arensburg). * 2. $\frac{20}{5}$ 1782 Charlotte v. Schubart († $\frac{2}{12}$ 1816), en Datter af Oberſtlieutenant Carl Rudolph v. Schubart og Inger v. Løvenſkjold. — (Nekrolog i „Dagen“ 1831, Nr. 42; L. T. 1832, Nr. 36—39, af J. Møller (overſ. i Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 406—36); „Neuer Nekrolog der Deutſchen“, Jahrg. 9. 1831, I. S. 124—26; jvfr. H. C. Ørſteds „Mindetale over det Kgl. danſke Vid. Selſkabs Præſes, Geheimeſtatsminiſter E. H. Greve af Schimmelmann“, Kbh. 1831 (overſ. i Falck's N. Staatsb. Magaz. I. 413—39); J. C. G. Johannſen's „Gedächtnißrede am Sarge des Grafen E. H. von Schimmelmann“, Kopenh. 1831; Det Kgl. Danſke Vid. Selſk. Hiſt. ved C. Molbech, S. 291—92, 510; Bergsøe: „Chr. Reventlovs Virkſomhed“, I. 123, 25, 36, 47, 62, 301; II. 97, 200, 30, 33, 62, 63; Nathanſon: „Danmarks National- og Stats-Huusholdning“, S. 84 flgg.; Schouw's „Danſk Ugeſkrift“, II. Nr. 58—59; J. Baggeſens Biographi, I. 337, 51; II. 150, 67; Tillæg, S. 13—18, 94—96; Det danſke Bibelſelſkabs 17de Beretning, S. 6; Kbhpoſt. 1831, S. 120, 31, 74, ſamt Nr. 43; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.; Øſt's „Materialier“ Nr. 56 og S. 235. — Hans Portrait, lithogr. af Kaufmann 1831).

---

*) Andenſteds 1748, 1749, 1750 og 1752.

Svar paa Kjøbmændenes Adresſe. Kbh. 1782. 4to.

Tale ved Feſten d. 11te Decbr. 1811 i Anledning af det norſke Univerſitets Stiftelſe, i de derom udgivne „Forhandlinger“, S. 96—103.

Tale i Bibelſelſkabet i Kjøbenhavn, indſ. i Selſkabets 3die Beretning, S. 38—58; En Tale i ſamme Selſk. 7de Beretning, S. 12—14.

Breve til Baggeſen 1789, 1793, 1795, indſ. i „Jens Baggeſens Biographi“, Bd. I., Tillæg, S. 97—98; Bd. II., Tillæg, S. 28—30, 76—77, 90—94. — I Baggeſens Stambog, ſſtd. Bd. I. Tillæg, S. 55.

Brev til Rector Joh. Boye, 1793, i Hiſtor. Tidsſkr. IV. S. 361.

Ueber die Vereinigung der drei nordiſchen Reiche. Aus den Papieren eines durchreiſenden Schweden. Altona, im Julius 1810. (Dette Skrift bliver ham tillagt; jvfr. Fædrel. V. 1844, Sp. 13,731; J. K. Høſt's Erindr. S. 84).

Schinnerup (Peder Michelſen), f. i Marts 1778 i Skinnerup i Aalborg Stift, hvor hans Fader Michel Pederſen var Bonde. Deponerede i Foraaret 1803 ſom Privatiſt fra Viborg (ikke fra Aalborg); udnævntes d. 25de Septbr. 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog i Juli 1807 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 15de October 1808 perſonel Capellan til Lier i Aggershuus Stift, i Norge; ſiden Hjelpepræſt i Edsvold; 1812 Hjelpepræſt til Hillerslev og Kaaſtrup i Aalborg St.; d. 5te Novbr. 1817 Sognepræſt til Næhr, Hanſted og Vixø i ſamme Stift, og d. 6te Septbr. 1833 til Blegind og Hørning i Aarhuus St.; d. 31te Decbr. 1840 tillige Provſt for Hjelmslev og Gjern Herreder; 1842 Medlem af Amtsraadet for Skanderborg Amt. — * $\frac{30}{6}$ 1813 Karen Stadell, f. Toft (f. $\frac{18}{4}$ 1785, † $\frac{8}{3}$ 1836), Datter af Cancelliraad Lars Toft, til Ullerupgaard, og Barbara Agnethe Brorſon, ſamt Enke efter Lieutenant og Forpagter Andreas Stadell.

Læſebog og Bibelhiſtorie for ſmaae Børn. Thiſted 1824.

Grundtræk til en chriſtelig Troeslære overeensſtemmende med Aanden og Fremſtillingsmaaden i Jeſu egne Taler. Thiſted 1825.

Plan til et norſk Univerſitet. Et med Acceſſit kronet Priisſkrift, indſ. i „Hiſtoriſk-philoſophiſke Samlinger, udgivne af Selſkabet for Norges Vel“, 2. Deels 1. Bd. Chriſtiania 1812.

Schive (J.).

Nøglen til vore ſenere Koursomvexlinger. Kbh. 1820.

Schjødt (Carſten Ludvig), f. i Kregome i Sjælland 1769. Hans Fader Berthel Schjødt var Handelsmand i Frederikſund; hans Moder fød i Norge. — Blev dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1787; lagde ſig efter Chemi, og blev anſat ved Salpeterværket i Hillerød. † 1816. — * $\frac{1}{12}$ 1809 Mette Marie Larſen.

Fourcroy's chemiſke Philoſophie, eller den nyere Chemies Grundſætninger. Overſat. Kbh. 1797. (L. E. 1797, Nr. 44). — Overſigt af den chemiſke Videnſkab, af Fourcroy, overſat og betydelig forøget. ibid. 1805.

Schiødte (Jørgen Chriſtian), f. d. 20de April 1815 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain Magnus Schiødte og Helene Marie f. Beck. Diſcipel i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn fra 1824 til 1833; ſtuderede et Par Aar Chirurgi, men opgav ſenere dette Studium for Naturhiſtorien, hvori han fra 1834 til 1838 var Lærer i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn; gjorde i Somrene 1838, 39, 40, 42, 43 og 44, med offentlig Underſtøttelſe, naturhiſtoriſke Rejſer i Danmark, med det ſpecielle Øjemed, at underſøge Fædrelandets Leddedyr-Fauna; blev 1840 Docent i Zoologi ved Veterinairſkolen; udnævntes d. 15de Juni 1842 til Inſpector ved det Kongl. naturhiſtoriſke Muſeum; d. 13de Decbr. 1844 valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs phyſiſke Klasſe; deeltog 1842 og 44 i de ſkandinaviſke Naturforſkermøder i Stockholm og Chriſtiania; tiltraadte i Maj 1845 en videnſkabelig Udenlandsrejſe gjennem Tydſkland, Ungarn, Krain, Dalmatien, Italien, Sicilien, Frankrige, Belgien og Holland; vendte tilbage i Novbr. 1846. Er Medlem af flere lærde Selſkaber i Udlandet.

Genera og *Species* af *Danmarks Eleutherata*. I. Bd. Kbh. 1841, med 25 (af Forfatteren stukne) Kobbertavler. (Erichſon's »Archiv f. Naturgeſchichte« 1841, 2. Bd. S. 156 og 1842, 2. Bd. S. 189, 208, 209; »Revue zoologique«, Janv. 1842, p. 10; Okens »Iſis« 1844, S. 942—44).

I Krøyer's »Naturhiſtoriſk Tidsſkrift« (Forſøg til en monographiſk Fremſtilling af de i Danmark hidtil opdagede Arter af Inſect-Slægten Amara, Bonelli, I. 38—65, 138—71, 242—52. [jvfr. Okens »Iſis« 1840, S. 662—77, 681—702, 732—38]; Sammenſtilling af Danmarks Pompilidae, I. 313—44 og S. 416, hertil Tab. IV. [Okens »Iſis« 1841, S. 11—19; London's „Magaz. of Natural History«, Vol. I. n. s. p. 377; Germar's »Zeitſchr. f. die Entomologie« 1839, S. 307; »Revue zoologique«, Novbr. 1838, p. 299]; Om et nyt Genus af brakonagtige Ichneumoner, I. 596—605. [Okens »Iſis« 1841, S. 185—87]; Fortegnelſe over de danſke Arter af Slægterne Bombus og Psithyrus, af Chr. Drewſen og J. Schiødte, II. 105—26, hertil Tab. II. [Okens »Iſis« 1841, S. 325—31; Germar's »Zeitſchr. f. d. Entomologie« 1839, S. 307; »Revue zoologique« Nov. 1838, p. 301]; Beretning om Reſultaterne af en i Sommeren 1838 foretagen entomologiſk Underſøgelſe af det ſydlige Sjælland, en Deel af Laaland, og Bornholm, II. 309—95; Forhandlinger i det ſkandinaviſke entomologiſke Selſkab, meddeelte, i IV. 98—108; 202—16; 315—60. [Okens »Iſis« 1843, S. 63—67]; Svælgnerveſyſtemet hos Acilius sulcatus, IV. 104; Om Piezaternes giftafſondrende Glandler, IV. 104—7; Om de af Léon Dufour hos Slægten Silpha angivne urinafſondrende Organer, IV. 107—8; Overſigt over den indre Bygning af Opatrum sabulosum, IV. 204—8; Om en Indvoldsorm hos Opatrum, IV. 208—9; Overſigt over den indre Bygning af Sarrotrium muticum, IV. 209—11; Overſigt over den indre Bygning af Otiorhynchus atroapterus, IV. 212—16; *Revisio critica* specierum generis *Tetyrae* Fabricii, qvarum exstant in Museo Regio Hafniensi exempla typica, IV. 279—312; Om Slægten Lepton Zett., IV. 315—16; Udſigt over de danſke Arter af Lokuſternes Familie, IV. 316—17; Om Cydnus scarabæoides F. og Slægten Cephalocteus Léon Duf., IV. 327—34; Om nogle ſæregne Organer paa Bugen hos Geocores scutati, IV. 334—37; Om Nematus Erichsonii Hart. IV. 346; Kritiſk Udſigt over de Arter af Tetyra F., af hvilke der findes Originalexemplarer i det kongl. Muſeums entomologiſke Samling. IV. 346—348). — I Krøyers »Naturhiſtoriſk Tidsſkrift«, Ny Række (Forhandlinger i det ſkandinaviſke entomologiſke Selſkab, I. 16—71; Om Slægten Micralymma (hertil Tab.

IV.), 370—80. [„Linnaea Entomologica“ Bd. I. p. 300—11]; Om Ptiliernes Plads i Syſtemet, tilligemed nogle Antydninger om Klavikornernes Syſtematik, 380—400. [„Entomologiſche Zeitung“ Bd. 6. S. 189—205].

I Guérin de Méneville's „*Magazin* de Zoologie, d'Anatomie comparée et de Palæontologie“ 1838 (*Ichneumonidarum*, ad Daniae faunam pertinentium, *Genera* et *Species* novae; c. 5 Tabb. color.; ſærſkilt aftrykt 1839, jvfr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. III. 96—100; Revue zoologique Juill. 1838, p. 139).

I Germar's „Zeitſchrift für die Entomologie“ 5. Bd. (Ueber die Myrmecophilen, 473—74; Ueber den Bau des Hinterleibes bei einigen Käfergattungen, 174—77).

I H. C. Ørſteds „Overſigt over det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandlinger“ 1847 (Udſigt over Bupreſternes indre Bygning, S. 24—35; Om to nye guineiſke Carabformer i det Kongl. naturhiſt. Muſeums Samling, S. 67—69; Foreløbig Beretning om hans Underſøgelſer over den underjordiſke Fauna i Hulerne i Krain og Iſtrien, S. 75—81). — (Revid.).

Schiødte (Laurits), f. d. 9de November 1792 paa Øen Langeland i Snøde Præſtegaard, Søn af Mathias Schiødte, Sognepræſt for Snøde og Stoenſe Menigheder (f. $\frac{1}{1}$ 1750, † $\frac{24}{2}$ 1803, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 531), og Frederiche Louiſe Schiødte fød Schmidt (Datter af Landmand Schmidt paa Brandsøe). Underviiſt af Faderen indtil dennes Død, blev han 1804 af ſin Moder ſat i Nyborg latinſke Skole, hvorfra han 1811 afgik til Univerſitetet, og erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium; blev d. 29de Septbr. 1813 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; abſolverede i Juli 1817 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, og underkaſtede ſig i det følgende Aar med lige Udfald den homiletiſke og katechetiſke Prøve; var Lærer i 10 Aar i v. Weſtens Inſtitut, og manuducerede tillige til den theologiſke Embedsexamen; blev d. 9de Juni 1827 Sognepræſt ved Domkirken i Viborg ſamt for Annexerne Asmild og Tapdrup; d. 8de Februar 1828 tillige Stiftsprovſt i Viborg Stift; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. Deeltog, ifølge kongelig Udnævnelſe (af 21de November 1841), ſom geiſtligt Medlem i Provindſialſtænder-Forſamlingen for Nørrejylland 1842 (jvfr. Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 1). † 28de Juni 1843 i Carlsbad. — ⚭ 1831 Chriſtiane Musmann, f. Raae, en Datter af Kjøbmand Hans Raae i Aarhuus. — (Thaarups fædrenel. Nekrolog H. 9. S. 46—48; jvfr. C. G. A. Hindbergs „Prædiken, holden i Viborg Domkirke 5te Søndag efter Trinitatis, den 16. Juli 1843. (Mindetale ov. Stiftsprovſt Schiødte). Viborg, 1843“; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1293, 94; Berl. Tid. 1843, Nr. 185; Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 109, 10, 13; Aarhuus Stiftstid. 1843, Nr. 119. — Portrait, lithogr. af Bærentzen 1843, ogſaa foran Schiødte's „Efterladte Prædikener“, 1844).

Nogle Ord ved Conferentsraad, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmand, Juſtitiarius i den kongl. Landsoverret i Viborg, Jeſperſens Grav, d. 7de April 1829. Viborg, 1829.

Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1828. 1ſte Bd. Viborg, 1830. 2det Opl. ibid. eod. — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1829. 2det Bd. ibid. eod. (M. f. L. VI. 58—75, af H. N. Clauſen; Møllers N. theol. Bibl. XX. 303; S. Jørgenſens »Nogle Frugter af mit Otium«, I. 83—87). — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aarene 1831 og 1832. 3die Bd. ibid. 1833.

Nye Samling af Prædikener, holdne i Viborg Domkirke. Viborg, 1837.

Sex Feſt-Prædikener, holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1837. Vib. 1838.

Prædiken holden i Viborg Domkirke ved Aabningen af Provindſialſtændernes tredie Samling d. 14de October 1840. Viborg, 1840.

Efterladte Prædikener. Med Forfatterens Portrait. Viborg, 1844.

I Brammers Samling af »Kirkelige Leilighedstaler af danſke Prædikanter« (i 1ſte Samling: Ved Cand. med. Klems og Jfr. M. Dineſens Ægteforening, S. 259—63; Ved Madam Buſchs Grav d. 28de Julii 1830, S. 346—48; Et Par Ord ved Generalkrigscommiſſair v. Schmidtens Grav, d. 7de Januar 1829, S. 379—80; Nogle Ord ved Provſt Vindelins Grav, d. 7de Febr. 1830, S. 395—97; — i 2den Samling: Over Krigsraad Weihes 23aarige Datter, Caroline Henriette, d. 7de Junii 1833, S. 450—54; Ved den 70aarige Smedemeſter M. J. Thorups Grav d. 11te October 1833, S. 465—68; Ved Oberſtlieutenant F. A. v. Hauchs Grav, d. 1ſte October 1832, S. 469—72).

Nogle Choraler, Sange og ſmaa Digte ved forſkjellige Leiligheder.

Schiødte (Søren), f. d. 24de Juni 1781 i Stege paa Møen, hvor hans Fader Jørgen Schiødte var Tugthuusſkriver ſamt Poſtmeſter, og givt med Karen Jørgenſen (f. 1752, † 3/7 1823). — Dimitteret fra Vordingborg Skole, hvori han optoges 1795, blev han Student i Foraaret 1801; tog i October 1805 theologiſk Atteſtats (H. ill.); udnævntes d. 17de Auguſt 1808 til Alumnus paa Elers's Collegium; var Lærer for General-Adjutant (ſiden General) F. C. v. Bülows Børn og ved det kongl. Landcadet-Akademi; blev d. 31te October 1815 reſiderende Capellan ved Garniſons-Menigheden i Kjøbenhavn; d. 29de Maj 1820 Meddirecteur i det danſke Bibelſelſkab; 1821 tillige Præſt ved Døvſtumme-Inſtitutet, og d. 22de Januar 1823 Medlem af Directionen for ſamme Stiftelſe; d. 2den Januar 1824 Sognepræſt for Frederiksberg og Hvidovre Menigheder; d. 1ſte Novbr. 1826 tillige Hofprædikant; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 22de October 1834 beſtikket til, fra 1ſte Maj 1835, at være Hof- og Slotspræſt. † 12te Auguſt 1836. — * Caroline Pay. — (Jvfr. Berlingſke Tid. 1836, Nr. 193 og 196).

Tale ved det danſke Bibelſelſkabs Møde 1821, indſ. i Selſkabets 6te Beretning, S. 4—16.

Ved Frøken Fred. von der Maaſes Grav. (Aftrykt for Venner). [1828].

Et hjerligt Farvel til Garniſons-Menigheden. En Afſkedsprædiken. Kbh. 1821.

Tillæg til Skriftet Fremſtilling af Sognepræſten til Frederiksberg og Hvidovre Menigheder, Hr. Hofprædikant Schiødtes Forhold i Injurie-Sagen imellem Jomfru Emma Caroline Simonſen og Commiſſionær Magnus Heymann Simonſen, ved Carl Chr. Gram. Kbh. 1827. 16 S. („Dagen“ 1827, Nr. 50; Langes „Ny Freia“ 1827, S. 51). — (Tildeels efter Autogr.).

Schiønfeldt (J. M.), Student.

Det Paſſerede ved det 67de Klaſſe-Lotteries 4de Klaſſes Trækning ꝛc. Kbh. 1820.

Schiønning (Peter), f. d. 4de Marts 1781 i Kbhvn, hvor hans Fader Etatsraad Chriſtian Schiønning (en Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 531 anførte Capitain Peder Schiønning) var Committeret i Rentekammeret (f. $\frac{22}{8}$ 1734, † $\frac{1}{8}$ 1817); hans Moder Marie f. Olrog (f. 1755, † 1797, yngſte Datter af Etatsraad Claus Olrog og Agnethe Ackermann). Blev privat dimitteret til Univerſitetet i Foraaret 1799; underkaſtede ſig i Efteraaret 1803 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke, og i Efteraaret 1806 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudab.; blev 1804 Undercancelliſt i det danſke Cancelli; 1807 Cancelliſecretair; d. 6te Marts 1811 Aſſeſſor i Landsover- ſamt Hof- og Stadsretten; 1821 Juſtitiarius i Kjøbenhavns Søret; d. 22de Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 18de Decbr. 1841 Examinator ved Dispacheur-Examen. — * Chriſtiane Charlotte Lund.

Bemærkninger ved enkelte Artikler af Lovens fjerde Bog. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. II. 70—73; Berl. Tid. 1839, Nr. 24).

Schiøth (Jens Ridderman), f. d. 23de November 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Frederik Henrik Schiøth var anſat ved Sø-Etaten og givt med Anna Sophia Ridderman. Dimitteret fra Frue-Latinſkole, hvori han optoges 1766, blev han Student 1773; abſolverede d. 26de Febr. 1777 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev 1778 theologiſk Decanus ved Communitetet og Inſpector paa Regentſen; d. 29de Juli 1780 (ikke 1781) Magiſter Philologiæ; d. 27de Juni 1781 Rector ved den lærde Skole i Randers; d. 11te April 1788 Sognepræſt i Veile og for Anneret Hornſtrup i Ribe Stift; 1791 Provſt i Nørvangs Herred, d. 2den Novbr. 1804 Sognepræſt til Ballerup og Maaløv i Sjælland. † 7de Juni 1816. — * $\frac{21}{9}$ 1781*) Eva Cathrina Ebbeſen, (f. 1762, † $\frac{3}{7}$ 1847 i Fredericia), en Datter af praktiſerende Læge Peder Ebbeſen i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Flemmers hiſtor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2. Hefte, S. 21—24; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arbus. p. 148—49).

---

*) Efter Frue-Sogns Kirkebog; i hans Vita i Biſpe-Archivet derimod: d. 6. Octbr. 1781.

Disp. de differentia inter *vaticinia Sacræ Scripturæ et oracula Gentilium.* Particula 1. Havn. 1776. — Tale holden i Randers latinſke Skole paa Kronprindſens Fødſelsdag. Viborg, 1788. 32 S. 4to. (L. E. 1789, Nr. 4; Krit. og Antikr. 1789, Nr. 4). — Tale over S. Fogh. Fridericia, 1794. — Tale holden i Veile Kirke den 1ſte Junii 1801 i Anledning af Slaget den 2den April. Kbh. 1801. — Tale, da den nye opbyggte Skole i Maaløv blev indviet. ibid. 1818; deſuden nogle flere (4) enkelte Taler, ſamt 1 Diſputats.

2 Prædikener iblandt det theologiſke Selſkabs gudelige-Taler.

Nogle faa Digte. — (Efter Autogr.).

Schiøtt, Kobbertrykker i Kjøbenhavn.

Indbydelſe til Publicum angaaende en af ham opfunden Redningsmaſkine ved Ildebrand, med et Kobber. Kbh. 1803. 4to.

Schjøtt (Peter Ulrik Frederik), en Søn af Proprietair Søren Schjøtt og . . . . f. Balduin, er f. paa Gaarden Kølholt ved Veile d. 31te Auguſt 1802. Dimitteret fra Kolding lærde Skole blev han Student 1821; tog i April 1830 theologiſk Atteſtats (n. c.); ejede i nogen Tid en Gaard ved Veile, og boede ſenere i Aſperup i Fyen; blev d. 15de April 1835 perſonel Capellan paa eget An- og Tilſvar for Viſſenberg Menighed i Fyen (indtil 1838); levede derpaa den meſte Tid i Odenſe; blev d. 6te Juni 1843 Sognepræſt paa Aſkø under Laalands-Falſters Stift. — * . . . .

Dania, Digte. Kbh. 1828. („Nemeſis“ 1828, Nr. 2).

Digte. Førſte Samling (indeholdende 75 lyriſke Smaadigte og Sange). Odenſe 1842.

Redacteur af „Fyensposten“. Udgivet af et Selſkab. Nr. 1.—78. (6. Apr. —28. Decbr.). Odenſe 1839. 4to. (Heri ere alle de, ſaavel poetiſke ſom proſaiſke, Stykker, uden ſpecielt Mærke, forfattede af ham).

Mangfoldige Sange og andre Digtninger (iblandt hvilke Elegierne „Ved Elfrides Grav“, „Harald Scipio Camillo Faber“, o. fl.) adſpredte i forſkjellige Tidsſkrifter og Blade, ſaaſom i „Kjøbenhavnsposten“, „Sneelillier“, de fyenſke Aviſer, Hempels Bidrag til Tidshiſtorien, Følgebladet til Lollands-Falſters Stifts-Tidende. — (Tildeels efter Autogr.).

Schiøtz (Johannes Simonſen) var førſt Skrædder, ſiden Kasſerer ved det borgerlige Laane- og Livrente-Selſkab for begge Kjøn. † 8de Januar 1823, i ſit 67de Aar, i Kbhvn — * 1781 Anne Chriſtenſen († § 1810, i ſit 51de Aar, i Kbh.).

Epiſtel til Hr. K. Kriſtenſen, Capitain og Udgiver af Politivennen. No. 1.—5. Kbh. 1821. (jvfr. „Andet Evangelium til Skræddermeſter Schiøtz's Epiſtler for Medlemmerne i det borgerlige Laane- og Livrenteſelſkab, udg. af K. Kriſtenſen“. ibid. eod.; og Art. J. H. Schmahr).

(Han nævnes blandt de Mynſterforfattere, ſom opregnes i en Hans Jørgenſens ſatiriſke Skrift imod Blok Tøxen, betitlet: „Litteraturens Markblomſter ved Mimers Brønd“. Kbh. 1822).

Schiøtz (Simon Christian), Nysanførtes Søn, f. d. 12te Marts 1782 i Kbhvn; blev dimitteret til Univerſitetet fra Frue-Latinſkole i Efteraaret 1797; 1804 ſurnumerair Cancelliſt i Generalitets- og Commiſſariats-Collegiet; underkaſtede ſig i Januar 1805 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Februar ſ. A. dens praktiſke Prøve, hiin med næſtbedſte, denne med bedſte Charakteer; blev 1807 Auditeur ved General-Commandoen i Nørre-Jylland; 1809 tillige Auditeur ved det danſke Livregiment; 1814 Krigsraad; d. 16de Juni 1815 Byfoged og Byſkriver i Mariager, ſamt Herredsfoged og Herredsſkriver i Gjerlev og Onſild Herreder; d. 20de Auguſt 1828 Herredsfoged og Herredsſkriver i Merløſe og Tudſe Herreder, ſamt Birkedommer og Birkeſkriver i Tølløſe og Frydendals Birker; d. 1ſte Novbr. ſ. A. virkelig Juſtitsraad. † 11te December 1828 i Holbek. — * Kirſtine Claudiane Abigael Chriſtenſen, en Datter af Proprietair Chriſtenſen til Klarupgaard ved Aalborg.

Har overſat: Rinaldo Rinaldini; et Skueſpil i 5 Optog af Forfatteren til Romanen af ſamme Navn. 1801. — Sølvbryllupet. Skueſpil i 5 Optog af Kotzebue. e. a. — Min Faders Hiſtorie, eller hvorledes det gik til, at jeg blev født. Roman af Kotzebue. 1802. — Smaa Fortællinger af Kotzebue. e. a. — De ſorte Brødre. En romantiſk Hiſtorie, efter det Tydſke. I.—III. Deel. 1805—7. — Mazarino, den ſtore Røver i Lothringen og Elſas, af Forfatteren til de Uudforſkelige. I.—III. Deel. 1802; ſamtlige trykte i Kbhvn.

Schlegel (Henrich Fredrich), f. d. 19de Juli 1749 i Sorø, hvor hans Fader Johan Elias Schlegel var Profeſſor i Hiſtorie, Statsret og Handelsfaget (f. $\frac{28}{1}$ 1718 i Meiſſen, † $\frac{13}{8}$ 1749 i Sorø; jvfr. Geneal. og biogr. Archiv I. S. 257—61, og Nyerups Lit. Lex. S. 532); hans Moder Johanne Sophie Niordt († $\frac{22}{5}$ 1774, 44 Aar gl., i Sorø, en Nærbeſlægtet af den ſachſiſke Geſandt ved det danſke Hof, von Speners Huſtru). — Dimitteret fra Herlufsholms Skole blev han Student 1765; var Alumnus paa Borchs Collegium og Obſervator paa det aſtronomiſke Obſervatorium; blev 1776 Fuldmægtig i General-Land-Oeconomi- og Commerce-Collegiet; 1781 Chef for ſammes tydſke og oſtindiſke Secretariat; 1783 Kammerraad; 1797 Committeret i bemeldte Collegium, for de oſtindiſke Sager, og virkelig Juſtitsraad; 1800 tillige Medlem af den 1799 organiſerede Direction for Kjøbenhavns Fattigvæſen; 1803 entlediget, med ſin fulde Lønning i Vartpenge, fra ſin Poſt i Oecon.- og Commerce-Collegiet. † 8de September 1822 i Kbhvn. — * $\frac{1}{8}$ 1781*)

---

*) Efter Frues og Trinitatis Sognes Kirkebøger; paa Fr. Thaarups Stamtavle over Familien Schlegel (i Geneal. og biogr. Arch. I. S. 291) findes derimod Aarstallet 1780.

Caroline Siegfridia Hylleſted (f. [illegible] 1761, † $\frac{26}{8}$ 1827). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 149).

Disp. *de graviditate planetarum.* Particula I.—II. Havn. 1768—69. 4to.

Om Pilehegn og Baandenes Anvendelſe til Kurvemager-Arbeide, meddeelt Landhuusholdnings-Selſkabet, i Rafns Nyt Bibl. f. Phyſ. VIII. 345—54 (og i Handelstid. 1805, Nr. 103—4).

Et Par Erklæringer af ham ſom Medlem af Directionen for Fattigvæſenet, indſ. i »Penia«, I. Aarg. 1806, S. 347 flgg.; III. Aarg. 1808, S. 147—58.

Schlegel (Johan Friderich Wilhelm), Nysanførtes Søſkendebarn; f. d. 4de October 1765 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Juſtitsraad Johan Heinrich Schlegel, Profesſor i Hiſtorien ved Kjøbenhavns Univerſitet og Bibliothekar ved det ſtore kongelige Bibliothek ſamt kongl. Hiſtoriograph (f. [illegible] 1726 i Meisſen, † $\frac{18}{10}$ 1780 i Kbhvn; jvfr. Geneal. o. biogr Arch. I. S. 261—73; Werlauff's hiſt. Efterretn. om det ſtore kgl. Bibl. 2. Udg. S. 179 ff., 190 ff., 198 ff., og Nyerups Lit. Lex. S. 532—533); hans Moder Auguſta Amalia v. Jesſen (f. [illegible] 1747, † [illegible] 1821 i St. Jørgens Præſtegaard i Fyen, og Forfatterinde af 2de Recenſioner over „Bibliothek for det ſmukke Kjøn“, 1.—2. Bd., i L. E. 1784, No. 37, 50), en Datter af Etatsraad, Committeret og Secretair i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jesſen (adlet [illegible] 1754) og Ulrica Antoinetta f. Bohn. — Underviiſt førſt af ſin Fader, ſiden af Oluf Worm († ſom Rector emer. i Horſens) og Jens Bindesbøll († ſom Præſt i Lidø), blev han af Worm dimitteret til Univerſitetet 1782, og erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philoſophiſke Examen i Sommeren 1783; abſolverede i Begyndelſen af Aaret 1784 den ſaakaldte ſtore philologiſke Examen med Berømmelſe; blev ſamme Aar juridiſk Vice-Decanus ved Communitetet, og underkaſtede ſig d. 14de Maj 1785 juridiſk Embeds-Examen, ved hvilken han fik ej alene Charakteren Laud., men endog en offentlig Berømmelſe; rejſte 1786, med kongelig Underſtøttelſe, til Göttingen; opnaaede 1787 Accesſit for en latinſk Afhandling til Beſvarelſe af en af det derværende Univerſitet udſat juridiſk Priisopgave „om Borgeres Udvandringsfrihed“; tiltraadte derefter en Rejſe til de vigtigſte Stæder i Nordtydſkland (hvor han opholdt ſig længſt i Berlin og Dresden), og begav ſig derpaa igjennem de øſterrigſke Nederlande til England, hvor han tilbragte 4 Maaneder, for det meſte i London; kom hjem i September 1788 og concurrerede med C. M. T. Cold og J. J. Gudenrath om det overordentlige juridiſke Profesſorat (jvfr. „Iris og Hebe“ 1797, II. 201—54); beſtikkedes i April 1789 til Adjunct ved det juridiſke Facultet (jvfr. „Iris og Hebe“ 1798, III. 262—85; L. E. 1797, Nr. 32), og d. 9de October ſ. A. til overordentlig Profesſor i Lovkyndigheden ved Kbhvns Univerſitet; diſputerede i September 1790 for den juridiſke Doctorgrad (creeret $\frac{20}{9}$ ſ. A.); blev 1791 extraordinair Aſſeſſor i Højeſteret; d. 26de Septbr. 1800 Medlem af den da nedſatte Commisſion for at forfatte Udkaſt til de Grundſætninger, paa hvilke Criminalloven bør være bygget, m. M.; d. 3die October ſ. A. Profeſſor ordinarius i Lovkyndigheden, ſamt Aſſeſſor (og Referendar til 1804) i Conſiſtoriet; kort derefter valgt til Medlem af den beſtandige, da førſt oprettede, Commisſion for Univerſitets-Bibliotheket; d. 22de Maj 1801 udnævnt til 6te Deputeret i det danſke Cancelli og Chef for 1ſte (det geiſtlige) Departement, men 1803 beſtemtes han til at vedblive ſit Embede ſom Profeſſor ved Univerſitetet og udnævntes d. 15de April ſamme Aar til virkelig Etatsraad; blev 1805 Med-Ephorus i Commisſionen for den Arna-Magnæanſke Stiftelſe; d. 28de Januar 1810 Ridder af Dannebroge; d. 28de Januar 1812 Conferenceraad; d. 1ſte November 1828 Commandeur af Danebroge; i Begyndelſen af December 1830 Ridder af den preusſiſke røde Ørn 2den Klasſe, og modtog i Septbr. ſ. A. en Guldmedaille fra Kongen af Nederlandene (jvfr. L. T. 1831, S. 96 og 128); udnævntes 1831 til Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{23}{3}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; blev d. 7de Juni 1833, efter Anſøgning, ſom Senior ved Univerſitetet diſpenſeret fra at holde Forelæsninger; erholdt d. 29de Septbr. 1834 kongelig Befaling til, ſom Deputeret for Kjøbenhavns Univerſitet, at deeltage i Øſtifternes og Nørrejyllands Stænderforſamlinger, men blev formedelſt Svagelighed fritagen faa Dage før Stænderne 1835 ſammentraadte. Var Univerſitetets Rector 1803—1804, 1812—1813 og 1828—1829; Formand i det ſkandinaviſke Literatur-Selſkab ($\frac{1}{8}$ 1820—1836) og i det Kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab ($\frac{12}{3}$ 1831—1836); Æresmedlem af det islandſke literaire Selſkab; af det engelſke Societas Antiquariorum pontis Ælii; af det hiſtoriſk-theologiſke Selſkab i Leipzig og af det tydſke Selſkab for fædrelandſk Sprog og Oldkyndighed ſammeſteds; Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{17}{1}$ 1806); af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog ($\frac{1}{8}$ 1806); af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem; af Selſkabet for pommerſk Hiſtorie og Oldkyndighed; af „Kongl. Samfundet för Utgifvandet af Handſkrifter, rörande Skandinaviens Hiſtoria", i Stockholm; af Videnſkabernes Academi i Turin, ſamt af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund; endvidere Meddirecteur i „Samfundet til den danſke Literaturs Fremme" 1833—35. † 19de Juli 1836. — * $\frac{17}{5}$ 1793 Marie Eliſabeth Hellfried, ældſte Datter af

Generalpoſtdirecteur Carl Friedrich v. Hellfried og Frederikke Wilhelmine v. Jeſsen. — (Autobiographi i Programmet, ſom udſtedtes ved Univerſitetshøjtideligheden i Anledning af Kong Frederik 6tes Formæling 1790, p. 15—16; Biographi, ved Fr. Thaarup, i Genealog. og biogr. Arch. I. S. 273—91; N. Nekrol. der Deutſchen 1836, II. S. 936—43; jvfr. J. K. Høſt's Erindr. S. 160; Berlingſke Tid. 1836, Nr. 176. — Portrait, lithogr. af Monies 1833).

Commentatio de eo qvod justum est circa *emigrationem civium*. Gottingæ 1787. 36 pagg. 4to. (Var af det Gött. Univerſitet tilkjendt Acceſſit; jvfr. L. E. 1787, S. 746—48, af Jac. Mandix; Büſchings wöchentl. Nachr. 1787, S. 374). — De discrimine inter *possessionem bonæ & malæ fidei*, ejusque effectu civili secundum juris Romani principia. Diss. inaug. Hafn. 1790. 62 pagg. 8vo. (L. E. 1792, Nr. 14). — Statiſtiſk Beſkrivelſe af de fornemſte europæiſke Stater. I. Deel, ſom indeholder Indledningen og den førſte Part af de Danſke Staters Statiſtik, og 2den Deels 1ſte Hefte, ſom indeholder de Danſke Staters politiſke Forfatning. Kbh. 1793—96. (L. E. 1793, Nr. 40. 47. 52; 1796, Nr. 50; Krit. XIV. Nr. 33; Ekkards Krit. o. antikr. Journ. II. 100—6; Allg. L. Z. 1794, I. Nr. 35, S. 273—76; Gött. A. 1795, S. 434—37). Heraf er Afſnittet om Færøerne, med nogle Udeladelſer, iſær af Literairnoticerne, og nogle Tilſætninger fra Schytte, Jonge og Flere, overſat paa Tydſk i M. C. Sprengels Auswahl der beſten ausländiſchen Nachrichten zur Aufklärung der Völker- u. Länderkunde, IV. B. 1795, S. 1—48. — Tillæg til No. 39 af de Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger 1794, indeholdende Svar paa Noget fra Profeſſor Frederik Thaarup om hans Statiſtik, ſamt om en ſtatiſtiſk Priis-Opgave. d. 29de Sept. 1794. Kbh. XVI. S. 8. (Herimod udgav Thaarup ſit Nødværge ſom Tillæg til bemeldte Tidendes Nr. 40). — De *Morgengabæ* origine et juribus. Programma (i Anledn. af Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hafn. 1796. 4to. (Ekkards Krit. og antikr. Journ. 1796, S. 54—56; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 176). Afhandlingen blev i en forkortet danſk Overſættelſe indrykket i »Aſtræa« II. S. 168—242. — Natur-Rettens eller den almindelige Retslæres Grundſætninger. I.—II. Deel. Kbh. 1798. 2den forbedrede Udgave. ibid. 1805. (L. E. 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10. 11. 12. Forfatterens Antikritik mod denne Recenſion fulgte ſom Tillæg til L. E. 1807, Nr. 15, hvorpaa Recenſenten, A. S. Ørſted, ſvarede førſt kortelig i ſamme Tillæg, S. 15—16, ſiden udførligt i »Ydermere Tilſvar paa Schlegels Antikritik«, i Jurid. Arkiv No. XI. S. 162—202, ligeſom han allerede i Forvejen (Jur. Arkiv No. VII. S. 185—98) havde leveret adſkillige Bemærkninger om nogle Definitioner i Schlegels Naturret).

Aperçu sur la liaison politique entre les Duchés de Slesvig et de Holstein et sur le droit de rassembler les Etats dans ces deux provinces. (au lieu de Manuscrit). à Copenhague 1816. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 92. 93). Paa Tydſk: Ueber die ſtaatsrechtliche Verbindung der Herzogthümer Schleswig und Holſtein, und über die Anſprüche beider Länder auf eine ſtändiſche Verfaſſung. Aus dem Franzöſiſchen des Conferenzraths Joh. Friedr. Wilh. Schlegel in Kopenhagen überſetzt und mit Anmerkungen begleitet von N. Falck. Kiel, 1816, i hvilken Anledning Forfatteren ſkrev i Altonaer Mercur ſ. A. en Erklæring herom.

Juridiſk Encyclopædie, tilligemed Udſigt over den romerſke, kanoniſke, longobardiſke Lehnsrets, tydſke og andre vigtige Retters Hiſtorie, ſamt Grundlinierne til de juridiſke Diſciplinerſ Literair-Hiſtorie og Angivelſe af den fornødne Literatur. Kbh. 1825. („Dagen“ 1825, Nr. 260; Kbhvns Skilderi 1829, S. 822).

Danmarks og Hertugdommenes Statsret med ſtadigt Henſyn til deres ældre Forfatning. Førſte Deel. Kbh. 1827. (M. f. L. I. 114—49, 282—306, 373—91, 457—85, 552—80; II. 76—96, 246—59, af L. **Engelstoft**, jvfr. L. T. 1830, S. 15—16, af Schlegel, M. f. L. 3. Bd. 1. H. af Engelstoft; Molbechs Nord Tidsſkr. IV. 1—47, af J. E. Larſen; The Foreign Review and Contin. Miscell., London 1828, No. 1. Jan. p. 312, jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 586—87; The North-American Review No. LXI. Octb. 1828, p. 285—99). Overſat paa **Tydſk**, med nogle Berigtigelſer af Forfatteren og nogle Anmærkninger af Overſætteren, u. Tit.: **Staatsrecht** des Königreichs Dänemark und der Herzogth. Schleswig, Holſtein und Lauenburg; mit ſteter Berückſichtigung der ältern Verfaſſung dieſer Länder. Aus dem Däniſchen von F. C. W. **Sarauw**. 1r Theil. Schleswig 1829. (I Allgem. Preuſſiſche Staats-Zeitung 1828, May, Nr. 123—24 findes, under Titel: „Das däniſche Papier-Geld“, en tydſk Overſættelſe af det, der haves om denne Materie i Schlegels Statsret I. S. 377—401, dog med Udeladelſe af de i Originalen tilføjede Anmærkninger, og uden at angive, af hvilket Skrift denne Efterretning er laant).

Udgiver af: **Aſtræa**, et Tidsſkrift. I.—V. Bind. Kbh. 1797—1805. (L. E. 1800, Nr. 14—19; Iris og Hebe 1796, III. 119—22; IV. 142—44; G. L. Badens hiſt. Bibl. S. 218; Jurid. Maanedstid. 1802, I. S. 325—331, af Morgenſtjerne; jvfr. Engelstofts og Møllers Hiſtor. Calend. II. S. 78. 81). Heri har han ſkrevet: **i 1ſte Bd.** (1797): Betragtninger over den kritiſke Philoſophies Studiums nærværende Tilſtand i Almindelighed, og Naturrettens i Særdeleshed; tilligemed en Prøvelſe af de nye Grundſætninger, ſom indeholdes i Prof. **Fichtes** Wiſſenſchaftslehre og Naturrecht, S. 51—173; Kritiſk Bedømmelſe af Prof. **Fichtes** Skrivt: Ueber die Beſtimmung des Gelehrten, i Anledning af Hr. **Collins** Danſke Overſættelſe, S. 174—199; Det juridiſke Facultets Svar i en Odels-Tviſtighed, afgivet i Julii 1798, S. 304—22; Efterretning om en anden ved Høieſte Ret paadømt Odels-Sag, S. 322—28; Erindringer imod Hr. **Birckners** Skrivt: om Trykkefriheden og dens Love; tilligemed et Forſøg paa at beſtemme Grændſeſkiellet imellem Trykkefrihed og Trykkefrækhed. Helliget alle Frihedens ſande Venner, S. 345-488; **ſærſkilt aftr.** Kbh. 1797. 144 S. 8vo. („Iris og Hebe“ 1797, III. 232—43; L. E. 1798, S. 209 flgg., S. 439 flgg.; Philoſ. Repertor. II. Nr. 6—9; Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 175—76); — **i 2det Bd.** (1799): Det juridiſke Fakultets Svar i en Tiende-Tviſtighed, S. 33—45; Exegetiſk Forſøg, at hæve den tilſyneladende Antinomie imellem D. L. 5—3—22 og 5—6—2, eller om den privilegerede Sædegaarder tilkommende Løsningsret, naar der i diſſe ſkeer Indførſel. En Prøve-Forelæsning, holden ved Concurſen i September 1788, og Tillæg til ſamme, S. 45—78; Beviis for Uretmæsſigheden af al Opſtand mod den høieſte Magt i Staten, ſom Svar paa en Skrivelſe om Opſtands Retmæsſighed, S. 88—123; Det juridiſke Fakultets Betænkninger i tvende Søerets-Sager, S. 125—43; Om **Morgengavens** Oprindelſe og Rettigheder efter fremmede, men fornemmelig vore egne ſaavel gamle, ſom nu gieldende Love. En forkortet Overſættelſe af et latinſk Program ved Reformationsfeſten for Aaret 1796 over denne Materie, S. 168—249; Ere Domſtolene berettigede til at tilfinde Straffe for ulovbeſtemte Forbrydelſer? S. 366—77; Det juridiſke Fakultets Betænkninger i tvende Odels-Tviſtigheder, S. 469—85; — **i 3die Bd.** (1800): **Frimodig Prøvelſe** af den Engelſke Admiralitets-Rets Dom, afſagt d. 11te Juni 1799 i den bekiendte Svenſke Convoy-Sag;

tilligemed en danſk Overſættelſe af denne Dom; ſaa og en foreløbig hiſtoriſk Skildring af det Europæiſke, iſær Engelſke, Kaper-Syſtem, S. 1—156 og 244—50; ſærſkilt aftr. Kbh. 1800. (L. E. 1800, S. 280 flgg., S. 294 flgg; »Le Moniteur« 1801, p. 119, af Malte-Brun; jvfr. Geneal. og biogr. Arch. I. S. 282—83). Overſat paa Franſk af C. F. L. Dejuge, under Forfatterens ſpecielle Tilſyn og forøget med et Tillæg, und. T.: Sur la Visite des vaisseaux neutres sous Convoi. Copenh. 1800. To engelſke Overſættelſer udkom næſten paa een Tid: den ene (af Conſul J. Wolf) efter den danſke Original; den anden efter den franſke Overſættelſe. London 1800. (Derimod udkom i England en Deel Skrifter, hvoraf de vigtigſte ere: Letters of Sulpicius (daværende Statsſecretair Lord Granville) on the northern Confederacy. London 1801, og: Remarks on Mr. Schlegel's work upon the visitation of neutral vessels under Convoy, by *Alexander Croke*, Esqv. London 1801, ſamt: A treatise of the relative rights and duties of belligerent and neutral powers in maritime affairs, in which the principles of armed neutrality and the opinions of *Hübner* and *Schlegel* are fully discussed by *Robert Ward*, Esqv. London 1801); Om Fremleies Lovlighed efter den almindelige Retslære og vore Love, S. 414—26; — i 4de Bd (1802): Sex juridiſke Reſponſa, S. 131—72 og 260—70; Nye Underſøgelſe om den Skaanſke og gamle Siellandſke Lov med Rette tillægges Valdemar den Førſte? S. 185—251. (Jur. Maanedstid. 1802, I. S. 325—28; Worms Breve til Nyerup i Mollers N. theol. Bibl. XIX. 192; G. L. Badens hiſt. Bibl. S. 195—96. Afhandl. er ſiden igjen aftrykt i 1ſte Deel af P. Kofod Anchers ſamlede jurid. Skrifter); Om Jacob Edward Colbiørnſen ſom Videnſkabsmand og Embedsmand, S. 371—95; ſærſk. aftr. Kbh. 1802. (Jurid. Maanedstid. 1802, II. S. 283—84); — i 5te Bd. (1806): Det juridiſke Facultets Betænkning angaaende den Rettighed, hvilken Lovens 5te Bogs 2det Kap. 65 Art. tillægger Beſidderen af et Stamhuus, at pantſætte dets Indkomſter i Nødstid, S. 172—90; Det juridiſke Facultets Betænkning i en Odels-Tviſtighed, S. 191—208; Det juridiſke Facultets Betænkning, angaaende det Spørgsmaal: Om en efterlevende Egtefælle er berettiget til, ved Skiftet med ſine Stedbørn, at udløſe disſe, eller i det mindſte fordre den halve Boe ſig in natura udlagt? S. 223—36.

Medudgiver af: Peter Kofod Anchers ſamlede juridiſke Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1807—11. (L. T. 1813, Nr. 18, af G. L. Baden; 1818, Nr. 31. 32, af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge; jvfr. G. L. Badens jurid. Lex. S. 189; Heidelb. Jahrbb. II. Jahrg. H. 1. S. 47—51). Heri har han indført ſin »Nye Underſøgelſe om den Skaanſke og gamle Siellandſke Lov med Rette tillægges Valdemar den Førſte?« (jvfr. Grimms Litteratur der altnordiſchen Geſetze i Savigny's u. ſ. w. Zeitſchrift für geſchichtl. Rechtswiſſ. III. B. S. 88). Desuden har han ledſaget hele Værket med oplyſende og berigtigende Anmærkninger, iſær den Ancherſke Afhandling om de gamle Loves Grundſætninger.

Medredacteur af: Journal for udenlandſk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.

I P. C. Bunkeflods »Bibliothek, en Fortſættelſe af det muntre Bibliothek«, (Hvorvidt er det gavnligt, at det ſmukke Kjøn dyrker Videnſkaberne? i Nr. 2. 1784).

I »Minerva« (Hvorvidt er Staten berettiget til at blande ſig i Opdragelſes-Væſenet? 1789, III. 208—33. (optr. i de Aalborgſke maanedl. Tillæg for 1789, 6te og 7de Stykke); Af hvilke Aarſager kan og bør den i Loven faſtſatte Straf for Forbrydelſer formildes? (een af hans Prøve-Forelæsninger), 1791, II. 395—414).

I »Skandinaviſk Muſeum« (Om Nytten af den almindelige Retslæres grundige Studium, 1800, I. 68—83. (Kiel. L. Z. 1808, Nr. 27); Om ſymboliſke Bøgers Indførſel i den danſke og norſke evangeliſke Kirke, og iſær om Lovcommiſſionens Beſtræbelſer at indføre Formula Concordiæ her i Landet ved en Artikel i K. Chriſtian V's. Lovbøger, 1803. II. 1. S. 139—60. (L. E. 1807, S. 215—16. Afhandlingen er overſ. paa Tydſk, hiſt og her berigtiget og forøget med nogle Tillæg, i Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 473—93). — I »Det Skandinav. Litt. Selſkabs Skrifter« (Om Agerdyrkningens og Landoekonomiens Tilſtand i Danmark før og under de førſte Valdemarer, ſom den har været efter den Skaanſke Lovſamling, 1806. II. 273—323. (L. E. 1809, S. 133—35. Afhandlingen overſ. paa Tydſk, med en Efterſkrift af N. Falck, i N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 787—785); Underſøgelſe om Jævnet-Eeds (Jafnateth) ſande Betydning og Beſkaffenhed, XVII. 1820, S. 331—73. (jvfr. Jurid. Tidsſkr. XX. 130—56, af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge); Beviis, at Kong Hans ingenlunde kan anſees for Ariſtocratiets Befordrer, XVIII. 1822, S. 297—323; Oplysning om, at Nederlænderne af Kong Chriſtian den Anden ere blevne fritagne for Øreſunds Tolds Svarelſe i viſſe Aar imod en beſtemt Pengeſum, XVIII. 1822, S. 324—31).

Latinſke Taler, holdne af ham, ſom det juridiſke Facultets Decanus ved Doctorpromotionerne i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815 og ved Reformations-Jubilæet 1817, ere aftrykte i Univerſitetets »*Acta Solennia*« 1815, p. 57—63, og 1817, p. 59—62. — En Tale (paa Latin og Danſk) af ham, ſom Univerſitetets Rector, i »*Solennia Academica* in nuptias Wilhelminæ Mariæ« 1828, p. 46—61. (Udtog i L. T. 1828, S. 866—68).

Aperçu sur *l'etat des Catholiqves dans les etats du Roy de Danemarc* selon les loix du pays, (i en Memoire af 8. Jan. 1816, efter Forlangende meddeelt den engelſke Miniſter i Kjøbenhavn, Hr. Foſter, til Afbenyttelſe ved Parlamentsdebatten over Catholikernes Fordringer), er indført i »Report from the select Committee« om denne Sag. 1816. Folio. p. 429—44. Overſat paa Tydſk i Falck's N. Staatsb. Magaz. III. 1835, S. 601—15, med nogle Tillæg.

Reſponſa, paa det juridiſke Facultets Vegne, i Ørſteds »Nyt jurid. Arkiv« XVIII. 188—212; XX. 108—22; og i „Jurid. Tidsſkr.« IV. 2. S. 221—28.

Tale holden i Anledning af Jacob Henric Schous Embeds-Jubilæum d. 3die Mai 1821, i Rahbeks »Heſperus« IV. 1821, S. 401—17.

Om de gamle Danskes Retsædvaner og Autonomie, i »Det Kgl. Danske Vid. Selsk. philos. og histor. Afhandlinger« III. Deel. (1827), S. 50—352; ſærſkilt aftr. Kbh. 1827. 4to. (M. f. L. III. 535—58; IV: 38—63, 221—39, 357—78, af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge; Molbechs Nord. Tidsſkr. II. 155—57; jvfr. Jurid. Tidsſkr. XIII. 2. S. 227—72; XIV. 1. S. 1—123; XV. 1. S. 1—100, af J. E. Larſen; Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 451; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 230).

I den Arna-Magnæanſke Commiſſions Udgave af: *Hin Forna Lög Bók Íslendinga sem nefnist Grágás.* Codex juris Islandorum antiquissimus, qui nominatur *Grágás.* Ex duobus Manuscriptis pergamenis (quae sola supersunt) Bibliothecae Regiae et Legati Arna-Magnaeani nunc primum editus. Cum interpretatione Latina, lectionibus variis, indicibus vocum et rerum p. p. Pars I.—II. Hauniae 1829. 4to, forudſkikkede han: »*Commentatio historica et critica de hujus juris historia et indole*“. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. H. L. Z. 1832, I. Nr. 9. 10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433—40, af G. Homeyer; Journal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 269—77, af Pardesſus (ogſaa ſærſkilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage intitulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Jurid. Tidsſkr. XXII. 1—146, 277—360; XXIV. 328—48). Hans hiſtoriſke Indledning findes i ſammentrængt Udtog, under Tit.: Om den gamle Islandſke Lov- og Retsbog, kaldet: »Graagaas«, dens Oprindelſe, Navn, Kilder, indvortes Beſkaffenhed og ſtore Vigtighed i flere Henſeender, i Anledning af dens førſte trykte Udgave, i »Nordiſk Tidsſkr. for Oldkyndighed« I. S. 100—150. (jvfr. L. T. 1832, S. 341—48).

Indledning og Anmærkninger til F. Hoppes Overſættelſe: De lave Kornpriſer ſom Aarſag til den almindelige Standsning i Handel og Vandel. Kbh. 1823. (L. T. 1824, Nr. 14. 15. 16; »Dagen« 1824, Nr. 9).

Juridiſke og ſtatiſtiſke Recenſioner i »Skandinaviſk Muſeum«, de »lærde Efterretninger« og »Danſk Litteratur-Tidende«.

En egenhændig Skrivelſe fra Kong Chriſtian den Syvende til Statsminiſter Grev Otto Thott, meddeelt i Nye Danſke Magazin V. 155—57.

Anmeldelſe om den ved det Juridiſke Fakultet forefaldne Concurs om Adjunkt- og Notarial-Embederne, meddeelt i Badens Univerſitets-Journal VI. 63—65.

Brudſtykker af hans Tale ved R. Nyerups Studenterjubilæum 1826, indførte i Nyerups Levnetsløb, S. 19—20, 84, 85—86. — Danſk Uddrag af 2 latinſke Taler, den ene i Anledning af Kongens Fødselsdag, den anden ved Rectoratets Omſkiftning, holdne af ham ſom Univerſitetets Rector 1829, i L. T. 1829, S. 90—91, og S. 448; og af 2 latinſke Taler ved juridiſke Doctorpromotioner, i L. T. 1820, S. 175—76, og 1824, S. 683—88.

Schlegel (Poul Elias Windtmil), ældſte Søn af ovenanførte Juſtitsraad Henr. Fred. Schlegel og Caroline Siegfridia fød Hylleſted, er f. d. 6te Auguſt 1784 i Kjøbenhavn; kom 1793 i Efterſlægtſelſkabets Realſkole, hvorfra han 1797 gik over til Frue-Latinſkole, tog der Examen Artium i Efteraaret 1803, og blev i Novbr. ſ. A. inſkriberet ved Univerſitetet; ſtuderede fra 1805 Lægevidenſkaben og var tillige chirurgiſk Volontair ved Frederiks-Hoſpital; tog i Foraaret 1809 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); blev d. 1ſte Maj 1808 Interims-Bataillonschirurg ved det Kjøbenhavnſke Infanteri-Regiment; var 1814 i en kort Tid Overlæge ved Felthoſpitalerne i Frederiksborg; udnævntes d. 9de Juni ſ. A. til Garniſonschirurg, med Regimentschirurgs Charakteer, i Chriſtiansſted paa St. Croix i Veſtindien; d. 1ſte Auguſt 1829 til Ridder af Danebroge; var 1838 conſtitueret Landphyſicus paa de danſk-veſtindiſke Øer; blev d. 16de Novbr. 1843 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 2den Maj 1845, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. Opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn. — * $\frac{1}{5}$ 1811 Dorthe Marie Neergaard, Datter af Forpagter paa Juellinge i Sjælland, Sigvard Thomas Peterſen Neergaard og Petrea Sophie f. Staal. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 166).

I »Nyt Bibliothek for Læger« (Beſkrivelſe af en Sectio cæsarea, foretage i Forbindelſe med Diſtrictschirurg Andr. Lynge d. 26de October 1813 paa en Bondekone i Nærheden af Frederiksborg, i Bd. II. 1815, S. 39—57).

I »Bibliothek for Læger« (Om den veſtindiſke Climat-Feber eller ſaakaldte gule Feber, i Bd. II. 1822, S. 12—27; Beſkrivelſe af en Sectio cæsarea, foretaget paa Negerinden Sophia paa St. Croix i Chriſtiansſtæds By d. 6te Febr. 1821, i Bd. III. 1823. S. 140—49; Medicinalberetning om St. Croix (for 1838), i Bd. XXXII. (N. R. Bd. 2.) 1840. S. 233—36).

Schlegel (Wilhelm Auguſt) var Kammerſecretair og Fuldmægtig i Handels- og Conſulat-Comptoiret under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; blev 1825 conſtitueret og 1827 virkelig Chef for bemeldte Comptoir; 1830 Kammerraad; 1841 i Naade entlediget med Vartpenge. — * ⚭ 1813 Dorothea Marie Froſt.

Redacteur af: Handels- og Induſtrie-Tidende 1825, Nr. 56—78; derpaa Medudgiver af ſamme fra Aarg. 1825 Nr. 79 til 1ſte Juli 1841. Kbh. 4to, og fra 1839—41 i Folio.

Medudgiver af: Handels- og Skibsfarts-Tidende, 1842—1845. Kbh. Folio. Ene-Udgiver af ſamme 1846, 47.

Schleisner (Carl H.), f. d. 6te Maj 1793; var Klædefabrikør og Farver, ſiden Beſtyrer af Kbhvns Fattigvæſens Fabrik paa Ladegaarden udenfor Kbhvn, og fik kgl. Underſtøttelſe til en Rejſe i Udlandet (jvfr. Handelstid. 1833, Nr. 2; »Dagen« 1833, Nr. 18); blev 1834 Inſpecteur ved Kbhvns Fattigvæſens Tvangs- og Arbejdsanſtalt paa Ladegaarden. † 16de Juni 1842. — * Inger Dorothea Davidſen. — (Jvfr. Adr. Compt. Efterretn. 1842, Nr. 142).

Anviisning til at blege og farve Uld og Uldgarn, og deraf forarbeidede Tøier med de nu brugeligſte Couleurer, ſamt en forudſtikket Veiledning til Uldens Vaſkning paa Faarene. Kbh. (1826). 3 Ark. 8. (jvfr. N. landoek. Tid. VII. 307).

Schleſinger (Joſeph Iſaac), f. i Rudkjøbing paa Langeland; tog i Foraaret 1832 Examen ved det chirurgiſke Academi (neppe 2den Char.); var Escadronschirurg ved det holſtenſke Landſeneer-Regiment i Haderslev, og fik d. 25de Jan. 1835 Bataillonschirurgs Charakteer; blev d. 1ſte Juli 1842 Underlæge ved 16de Linie-Infanteri-Bataillon. † i Juli 1846 i Rendsborg. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 178).

Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dännemark, i Pfaffs »Mittheilungen u. ſ. w.« Jahrg. 1839, H. 7. und 8. S. 61—76. (overſat af »Bibliothek for Læger« XXIX. 285—300).

Schlichtkrull (Oluf Nicolai Chriſtopher), Sønneſøn af den i Worms Lex. II. S. 343 og III. S. 686 anførte Præſt Oluf Schlichtkrull; f. d. 30te September 1801 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Nicolai Chriſtopher Schlichtkrull, givt med Johanne

Edel Chriſtine Weyle, var Urtekræmmer (f. $\frac{3}{7}$ 1769, † $\frac{21}{8}$ 1835). — Han tog i Septbr. 1821 pharmaceutiſk Examen (eenſt. Laud.); blev 1827 dimitteret til Univerſitetet af daværende Student V. A. Borgen, og erholdt ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar, Charakteren Laudabilis; opnaaede 1829 Acceſſit for en Afhandling til Beſvarelſe af Univerſitetets Aaret iforvejen udſatte naturhiſtoriſke Priisopgave: „Ex comparatione librorum botanicorum, aliorumque diversis temporibus conscriptorum, illustrare, quibusnam mutationibus *vegetatio Daniæ* cursu temporis subjecta fuerit, tum in universum, tum respectu singularium specierum, quæ aut novæ accesserunt, aut nunc non exstant“; ſtuderede Theologi. † 2den Octbr. 1831 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 156).

De officinelle Planter, ordnede efter de Candolles naturlige Plantesystem, tilligemed de vigtigste Characterer paa disse Planters Familier. Kbh. 1832. 59 S. st. 8. (L. T. 1832, Nr. 18. 19, af J. H. Bredsdorff; jvfr. ſſſd. Nr. 20. 21).

Schlick (Benjamin Gotthold), f. 1791 i Kjøbenhavn; beſøgte Konſtacademiet ſammeſteds og opholdt ſig derefter, med kongelig Underſtøttelſe, i adſkillige Aar udenlands, fornemmelig i Paris og London, hvor han iſær lagde ſig efter Theaterbygning og Theater-Maſkineri; kom tilbage og blev 1823 agreeret ved Konſtacademiet; begav ſig derefter atter til Udlandet; blev correſponderende Medlem og ($\frac{5}{4}$ 1827) Aſſocié af det franſke Inſtitut; 1829 Ridder af Æreslegionen og af den heſſiſke Fortjenſt-Ordens 4de Klaſſe; derefter Profeſſor i Architekturen ved det liguriſke Academi i Genua; 1832 Ridder af Waſa-Ordenens 3die Klaſſe; rejſte ſiden til Neapel, hvor han d. 7de April 1839 blev Commandeur af Ordenen „Merito de Rege optimo“; udnævntes i Septbr. ſ. A. af Hertugen af Lucca til Kammerherre; d. 22de Maj 1840 til Ridder af den ſardinſke Lazarus-Orden; d. 15de Novbr. ſ. A. til Ridder af den bayerſke St. Michaels-Orden; d. 13de Decbr. ſ. A. til Commandeur af den Heſſen-Darmſtadtſke Ludvigs-Ordens 1ſte Klaſſe; beſøgte 1841 Wien, Dresden og Gotha. Er endvidere Commandeur af den brunsvigſke Henrik-Løve-Ordens 1ſte Klaſſe og Ridder af den ſardinſke St. Moritz-Orden. — (Jvfr. Weinwichs Konſtner-Lex. S. 157—58; „Für und aus Kopenhagen“ 1825, Nr. 2; Converſationsbl. 2. Aarg. I. Nr. 19; Kbhpoſt. 1830, S. 11, 870—71; 1831, S. 307, 16; ſamt Skriftet: „Hr. Benjamin-Schlick i Udlandet, af T. Baden. Kbh. 1828“).

Rapport fait à l'académie des beaux arts de l'Institut de France sur le chemin souterrain dit: *Tunnel*, qui s'exécute en ce moment, sous la Tamise à Londres. Lu le 25 Novembre. Paris 1826. 12 pagg. 4to, med lithographeret Tegning og

Vignet. (L. T. 1827, Nr. 24; Høſt's »Archiv« VII. 389—402, af T. Baden, ſærſk. aftr. Kbh. 1827; Urſins Magaz. I. 440). Overſ. paa Danſk af O. J. Rawert i Handels- og Induſtri-Tid. 1827, Nr. 46 og 47.

Forſvar for de af ham paa Konſtacademiet udſtillede Arbeider, i „Dagen“ 1823, Nr. 83. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 31. 33. 39).

Udtog af en Skrivelſe fra ham, i Kbhpoſt. 1831, Nr. 164.

Medarbejder i det franſke Inſtituts Konſtacademies »Mémoires«.

Om 2 af ham opfundne Maſkiner til Lettelſe i Hattefabrikantens Arbejde, jvfr. Handels- og Induſtri-Tid. 1827, Nr. 70—71, af T. Baden; „Dagen“ ſ. A. Nr. 207.

Schmahr (J. H.), * Ane Cecilia Dorothea Helleſen († § 1822 i Lyngby).

Oplysning til Intereſſenterne i det borgerlige Laane- og Livrenteſelſkab for begge Kjøn, ſtiftet d. 23de Martii 1796. Kbh. 1821.

Schmalfeldt (Johan Jacob) var Comptoiriſt hos Toldkaſſereren i Skjelſkør, da han d. 4de Octbr. 1817 anſattes ſom Told- og Conſumtions-Underbetjent i Middelfart; blev d. 31te Octbr. 1819 forflyttet i lige Egenſkab til Kbhvn; d. 18de Juli 1827 Conſumtions-Forvalter i Hobro; 1830 afſkediget; etablerede derefter i Kjøbenhavn et Comptoir for Værelſers Bortleje, og foreſtod ſiden Blomſterſelſkabets Udſalg; blev 1835 Toldbetjent i Sarkjøbing; derpaa Conſumtionsbetjent i Sorø, hvor han døde d. 18de Februar 1841. — * Edel Margrethe Soell.

Detailleret Tarif for Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger til 2den April 1819, ſamlet og udførligt udregnet. Odenſe, 1819. 4to.

Om Afgiften af Skibe og Skibsfarten i Danmark, efter de nu gjeldende Anordninger. 1. Bd. Kbh. 1820.

Tarif for Conſumtions-Afgifterne ved Indførſel af indenlandſke Vare til Kjøbenhavn, med Anmærkninger. Kbh. 1821.

Om Port-Conſumtionsvæſenet i Kjøbenhavn. Kbh. 1822.

Tarif for Tolden i Danmark. Kbh. 1823. 4to.

Combineret Conſumtions-Tarif for Kjøbenhavn og Provindſerne. Kbh. 1825.

Combineret Tarif for Indførſels-, Tranſit- og Udførſels-Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger. Kbh. 1827. 4to, med 2 Tillæg. ibid. 1829 og 1831.

Combineret Tarif for Indførſelsconſumtionen af indenrigſke og mellemrigſke Varer, ſom til Kjøbenhavn og andre danſke conſumtionspligtige Stæder indføres; med et Udtog af de Anordninger og Beſtemmelſer, ſom angaae den landværts Omførſel af indenlandſke og fremmede fortoldede Varer, og hvilket er at paaſee og iagttage, naar indenlandſke Producter ſø- eller landværts udføres mod Conſumtionsgodtgjørelſe. Kbh. 1830.

Samling af de Anordninger og Beſtemmelſer, ſom angaae Toldvæſenet for ſøværts ind- og udgaaende Skibe, Varer o. ſ. v. i Danmark, eller dermed ſtaae i Forbindelſe. I. Bd.—II. Bd. 1. og 2. Deel. Kbh. 1830—31. Supplementbind, indeholdende Anordninger for 1831. ibid. 1832; ligeledes for 1832—33. ibid. 1834.

Forordning angaaende Qvarantaine-Væſenet i Danmark og Norge af 8de Febr. 1805, med Tillæg og Forandringer. Samlet og udgiven. Kbh. 1831.

Tarif for Indførſels-, Tranſit- og Udførſels-Tolden i Danmark af 1ſte Februar 1797 med alle de lovbeſtemte Forandringer, den til Dato er undergaaet. Kbh. 1834.

Forordning angaaende Told- og Skibsafgifterne i Danmark, dateret 1ſte Mai 1838. Med Anmærkninger og Udregninger. Kbh. (1838).

Schmidlin (Edvard), Gartner.

Den nyeſte og paalidelige Blomſterkalender over alle Planter, ſom iſær egne ſig for Lyſt- og Blomſterhaver, tilligemed over ſaadanne, ſom kunne opelſkes i Drivhuſe og Værelſer. I ſamlet alphabetiſk Orden efter deres Blomſtringstid, Høide og Farve. Kbh. 1837. 76 S. 8. (Beeken).

Schmidt (. . . . .), Proprietair i Fyen.

Kort Anviisning til Melks og Flødes fordeelagtigſte Behandling til godt Smør, udgiven af Fyens Stifts patriotiſke Selſkab. Tilegnet Fyens vindſkibelige Bønderkoner den 1ſte Auguſt 1831. Odenſe. 16 S. 8. (Udarbejdet af Hofman Bang og Schmidt).

Schmidt (. . . . .), Forvalter (?).

Redacteur af: Brevduen, et Ugeblad. Kbh. 1836—37. (Jvfr. Nord. Ugeſkr. S. 8).

Schmidt (Anders), Skolelærer i Øſter-Linnet, i Tørninglehn under Ribe Stift.

Gudelig Læſebog for Børn, eller Samtaler om Gud og Jeſus af G. F. Seiler, indeholdende Veiledning til at lære Børn tidlig at tænke over den chriſtelige Religions almindelige Grundſandheder. Overſat. Gjennemſeet og udgivet af C. J. Lodberg Krarup. Vorris ved Ringkjøbing, 1818. (L. T. 1822, Nr. 6).

Schmidt (Anton), f. d. 26de Februar 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Daniel Schmidt var Brændeviinsbrænder. Han var ved Boghandelen hos Stadthagen fra 1802 til 1812, og nedſatte ſig ſiden ſom Boghandler i Kjøbenhavn, hvor han tillige har et Lejebibliothek. — * 1. ⚭ 1818 Sophie Frederiche Eliſabeth Tayſen, f. Leth († ♀ 1824 i Kbh.). * 2. ⚭ 1827 Anne Kirſtine Winther.

Warſchau, et Tidsbillede af Aug. Lewald. Overſat. Kbh. 1836.

Alexis, eller Det lille Huus i Skoven, af Ducroy Duminil. I.—II. D. Overſ. Kbh. 1837. (udkom hefteviis).

Løveridderne, en Hiſtorie fra det 18de Aarhundrede, af C. H. Spieß. I.—IV. D. Overſ. Kbh. 1838. (udkom hefteviis 1837—38).

Noveller af A. F. E. Langbein. Overſ. Kbh. 1839 (udkom i 2 Hefter).

Blomſterpigen, af A. F. E. Langbein. Overſ. Kbh. 1839.

Victoire, eller Flugten fra Genf. Hiſtoriſk Novelle af L. Wolff. Overſat. Kbh. 1840. (udkom hefteviis).

Bibliothek af de nyeſte og intereſſanteſte Noveller og Fortællinger. I.—II. Deel. (I. D.: Noveller og Fortællinger af Hugo Hagendorff; 2. D.: Noveller og Fortællinger af Caſtelli, Auchmaler, C. Hanisch og Flere). Kbh. 1840. (Udkom hefteviis; hver Deel erholdes ogſaa ſærſkilt).

Grandtanten, af Johanne Schopenhauer. Overſ. Kbh. 1846. — (Revid.).

Schmidt (Frederik), f. d. 27de Maj 1771 i Asminderød Præſtegaard paa Frederiksborg Amt, yngſte Søn af Jubellæreren Chriſten Schmidt, daværende Sognepræſt til Asminderød og Grønholt ſamt Slotspræſt til Fredensborg Slot, tilſidſt (9/12 1773) Biſkop over Aggershuus Stift (f. 22/8 1727, † 6/10 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 687), og Petronelle Sørensdatter Lemmich (f. 1734, † 11/9 1798). Underviiſt i Hjemmet af forſkjellige Lærere, kom han 1785 i den øverſte Klasſe i Chriſtiania-Cathedralſkole; afgik derfra til Kjøbenhavns Univerſitet 1787, og abſolverede i October 1791 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 15de Juni 1792 Præſt ved Tugt- og Manufacturhuſet i Chriſtiania; gjorde 1794, i Følge med daværende Stiftamtmand Fr. Moltke, en Rejſe til Nord-Tydſkland, og tilbragte 4 Maaneder i Göttingen; kaldtes d. 1ſte Decbr. 1797 til Sognepræſt til Egers Præſtegjeld i Buſkeruds Amt, Aggershuus Stift; blev 1808 tillige Provſt over Kongsberg Provſti; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1814 Medlem af Eidsvolds Rigsforſamling ſom 1ſte Repræſentant for Buſkeruds Amt, og Storthingsmand for ſamme Amt 1814 i Chriſtiania; nedlagde Provſte-Embedet 1817; rejſte ſaa til Kjøbenhavn, hvor han opholdt ſig et halvt Aars Tid, og tiltraadte 1818, i Selſkab med B. S. Ingemann, en Rejſe igjennem Tydſkland, Frankrige, Schweiz og Italien, hvorfra han kom tilbage til Kjøbenhavn i September 1819. Efter at have anſøgt og i Slutningen af ſamme Aar erholdt Afſked fra ſit Kald i Norge, blev han d. 27de September 1820 beſkikket til Sognepræſt for Himmeløv Menighed ſamt Roeskilde adelige Jomfrukloſter i Sjælland; fungerede tillige ſom Bibliothekar ved Sjællands Stiftsbibliothek fra 1822 til 1ſte Septbr. 1832; disputerede d. 26de Maj 1826, efter Facultetets Indbydelſe, for den theologiſke Doctorgrad. † 16de Februar 1840. — * 10/1 1799 Maren Eliſabeth Mathea Oppen (f. 2/4 1778, † 26/12 1841 i Kbh.), Datter af Generalkrigscommisſair Knud Oppen og Mette Kirſtine Colling. — (Autobiographi i Univerſitets-Programmet ved Chriſtendommens 1000aarige Jubelfeſt 1826, p. 27—30; Nekrolog i Genealog. og biogr. Archiv. I. S. 119—24 (af Fr. Thaarup); i Suhrs Archiv for den pract. Theologi II. S. 364—68 og derfra i „Søndagen“, et Følgebl. t. „Dagen“ 1840, Nr. 35; B. Moe's biogr. Efterretn. om Eidsvolds Repræſentanter og

Storthingsmænd, 1845, S. 125—26; jvfr. „Ved Provſt Fr. Schmidt's Jordefærd, af J. C. Qviſtgaard. Roeskilde, 1840"; Berlingſke Tid. 1840, Nr. 42; Ingemann's „Smaadigte og Reiſeminder", 1832, S. 96. — Portrait foran hans „Nye ſamlede Digte").

Tanker ved en Fritænkers Dødsleje, en Overſættelſe. Et Digt, ſom fulgte med Norſke Intelligentsſedler 1789, Nr. 39.

Prædiken paa Søndag mellem Juul og Nyeaar 1795. Chriſtiania 1796. 31 S. (L. E. 1796, Nr. 25, af V. K. Hjort). — Danmarks Hæderskamp mod Brittens Overmagt. Et poetiſk Forſøg. Kbh. 1801. — Prædiken paa Allehelgensdag 1807. Chriſtiania 1807. — Mindetale over Klokker Hans Backer. ibid. 1810. — Samlede Digte. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 33).

Taler holdne i Egers Hovedkirke paa den anordnede høitidelige Bededag den 4de Martii 1814. Chriſtiania 1814.

Trende Religionstaler holdne ved private Andagter for Danſke og Norſke i Rom og Neapel. Kbh. 1819.

Afſkedsprædiken i Hougs Kirke. Drammen, 1820.

Maikrandſen, et Udvalg af Jean Pauls Værker. Chriſtiania, 1820.

Historia Paulicianorum orientalium. Diss. inaug. Havn. 1826. (Theol. Maanedsſkr. V. 273—94, af A. G. Rudelbach, jvfr. Schmidt's Svar i L. T. 1826, Nr. 31, Tillæg; Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 895; 1829, I. 79. 165, af J. C. Ludw. Gieſeler).

Prædiken paa Jubelfeſten den 14de Mai 1826. Kbh. 1826.

Pentateuchens poetiſke Stykker, rhytmiſk overſatte med tilføjet Commentar. Kbh. 1827. (Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 885).

Urania af C. A. Tiedge. Overſat og ledſaget med en Epilog. Kbh. 1830. (Kbhpoſt. 1830, Nr. 220).

Nye ſamlede Digte. (Med Forf.'s Portrait). Roeskilde, 1835.

Aſylbørnenes Tak til deres Velgjørere. 1838.

Redacteur og Udgiver af Tidsſkriftet: Hermoder, No. I.—VII. Chriſtiania 1795—96. (Det blev ſiden redig. og udg. af J. Roſted).

Indtrædelſes-Prædiken paa Eger den 10de Søndag efter Trinitatis 1798, i Falleſens Magazin for Religionslærere VIII. S. 376—94.

Indbydelſesſkrift til og Cantate ved Høitideligheden i Drammen den 11te December 1811, i Anledning af et Norſk Univerſitets Oprettelſe, indf. i L. Stoud Platous „Indberetninger om National-Feſten den 11te Decbr. 1811", Chriſtiania 1812, S. 212—19.

Nogle Ideer om Nationalfeſte, i Rahbeks „Sandſigeren" 1811, Bd. I. Nr. 12, S. 194—208. (jvfr. ſſtd. Nr. 14, S. 213—24, af K. L. Rahbek).

Kriſtiane Korens Biographi, i „Nor", en poetiſk Nytaarsgave for 1816, udg. af C. N. Schwach, S. 186—93.

Virgils Æneide 4de Sang, overſat i „Danſk Minerva" V. 1817, Decbr. S. 34—90.

Fromhed og Fromladenhed, efter det Tydſke, i Rahbeks „Tilſkueren" 1818, Nr. 12.

I Rahbeks »Heſperus« (Om den nyeſte italienſke Litteratur, med en Overſættelſe af Taſſo, I. 220—43. (jvfr. S. 243—50, af K. L. Rahbek); Tredie Sang af Dantes L'inferno, overſ. ſſtd. S. 358—61; Om Romernes private Diſciplin, overſ. af Joh. Aug. Erneſtis Opuscula Philologica, p. 32, i V. (ↄ: Læsning i blandede Emner« I.) S. 285—309).

I Møllers »Nyt theologiſk Bibliothek« (Metriſk Overſættelſe af førſte Moſebogs 49 Kap. 1—27 V. Med Prøve af en Commentar, IV. 178—213. [L. T. 1824, S. 548—49, af R. Møller, jvfr. S. 720, af F. Schmidt]; Bemærkninger af hans Reiſe-Dagbog om Religiøſiteten i Italien og Spanien, IX. 255—65; Pſalmer forſattede til nogle af de anordnede evangeliſke Perikoper, XIV. 322—43. (L. T. 1829, S. 426).«

Den Danſke Prinds Svends Død, af Taſſo's befriede Jeruſalem, 8de Sang, 6te Strophe, i Rahbeks »Tritogenia« II. 10—24.

Digte, abſpredte i Den Danſke Tilſkuer (f. Ex. 1791, Nr. 25, undertegnet F.); Iris (1791, III. 98); Hermoder; Minerva; Samleren; Poulſens Nytaarsgaver; Charis; Dagen 1804, 12, 13, 23; i Kjøbenhavns Skilderi; i Bladet »Tiden« 1814; Den Norſke Rigstidende (f. Ex. 1815, Nr. 23); C. N. Schwach's »Nor« for 1815 og 1816; Rahbeks »Tilſkueren« 1818, 19, 21, og »Tilſkuerne« 1823; Høſt's Morgenblad (1819, Nr. 46); Liunges Dana 1820; Aftenbl. 1823, og Nyt Aftenbl. 1825, ſamt i andre periodiſke Skrifter. — Pſalmer ved Gudstjeneſten i Anledn. af Stænderforſamlingens Aabning i Roeskilde d. 1ſte October 1835, optr. i Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 635—37.

Udgav med Fortale: Catalogus Bibliothecæ Dioeceseos Selandiæ. Accedunt appendix et index auctorum & librorum anonymorum. Havn. 1825. 8vo. (jvfr. Art. H. C. Chriſtenſen (I. S. 284).

Schmidt (Henrik Chriſtopher), f. d. 5te Maj 1774 i Bæhr Præſtegaard i Voer Herred, Skanderborg Amt, Søn af Jens Schmidt, Sognepræſt til Bæhr og Nebel ($\frac{1}{7}$ 1771), ſamt Provſt i Voer Herred. Dimitteret fra Viborg Skole, blev han Student i Efteraaret 1793; abſolverede i October 1796 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Marts 1797 perſonel Capellan, og d. 17de Januar 1800 Sognepræſt for Bæhr og Nebel Menigheder; d. 10de Juli 1812 Amtsprovſt for Voer, Niim, Hads, Hjelmslev og Tyrſting Herreder (i Skanderborg og Aarhuus Amter), ſamt for Brads Herred under Ringkjøbing Amt; nedlagde Beſtyrelſen af de 3 ſidſtnævnte Herreder 1832, men vedblev ſom Provſt at foreſtaae de 3 førſtanførte indtil han d. 22de Januar 1842, efter Anſøgning, blev derfra i Naade entlediget; udnævntes d. 1ſte Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; deeltog, ifølge kongelig Udnævnelſe (af $\frac{19}{8}$ 1834), ſom gejſtligt Medlem i Provindſialſtænder-Forſamlingen for Nørrejylland 1836; blev d. 13de Febr. 1838, efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom Deputeret ved bemeldte Forſamling; højtideligholdt d. 17de Maj 1847 ſit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og benaadedes ($\frac{17}{5}$ ſ.A.) med Danebrogsmændenes Hæderstegn (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 118). — * 1. $\frac{2}{8}$ 1801

Anne Chriſtiane Gamſt (f. 1779, † ⅓ 1804, Datter af Smedemeſter Hans Chriſtenſen Gamſt og Martha Marie f. Storch, i Kjøbenhavn). * 2. Adriajette Brøndlund, en Datter af Capitain og Byfoged i Thiſted, Chriſtian Brøndlund og Sophie f. Feusholt.

Noget om Liturgien i Anledning af Biſkop Boyſens Plan til Forbedring ved den offentlige Gudsdyrkelſe. Kbh. 1806.

Tale ved Indvielſen af Borgerſkolen i Horſens. Aarhuus, 1818.

Om Griffenfeldts Levninger og Begravelſesſted (uddraget af et Brev fra ham, dat. 31. Julii 1822), i Riiſe's »Archiv for Hiſtorie og Geographie« Bd. XXV. S. 94—96.

Tale i Bibelſelſkabet f[illegible] Horſens By og Omegn, indſ. i ſamme Selſkabs Beretning om dets førſte Aarsmøde 1825 (Horſens), S. 4—18.

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſialſtænderne for Nørre-Jylland« (Forſlag om Realſkolers Oprettelſe, 1836, I. S. 169—71; Forſlag om Skolelærernes Kaars Forbedring, ſſtd. S. 353—62).

Schmidt (J.), formodentlig Pſeudonym.

Frøken Jesſens kronede Nationalſang for den danſke Proſodies Domſtol. 1820. — Den lyſtige Fætter. Nr. 1.—25. 1835. (200 S. 8). — Nye, ubekoſtelige Toiletrecepter, indrettede efter chemiſke og diætetiſke Grundſætninger, til at befordre og vedligeholde Skjønheden i enhver Alder. 1835. (8 S.). — Splinternyt og overordentlig intereſſant Brev fra Jens Peter Tønder til hans Venner og Velyndere i Arelſtad. 1836. (12 S. 12.). — En ſkrækkelig Hiſtorie om et Røveri. 1836. (8 S. 8.). — Den muntre Huusven. Udgivet, redigeret og forlagt. 1837. 4to. — Huusvennen. Redigeret. 1ſte Aargang. 1838. 4to. — Allernyeſte Skilderie af Kjøbenhavn. Redigeret. 1838. 4to. — Aftenſtjernen. Redigeret. 1839; ſamtlige trykte i Kbhvn.

Schmidt (Jens Chriſtian), en Søn af ovenanførte Amtsprovſt H. C. Schmidt og A. C. f. Gamſt, er f. d. 6te Novbr. 1803 i Væhr Præſtegaard i Aarhuus Stift; dimitteret til Univerſitetet fra Horſens Skole 1821; tog i October 1825 theologiſk Atteſtats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Slutningen af ſamme Aar conſtitueret ſom Lærer, og d. 24de October 1826 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Horſens; d. 14de Septbr. 1832 Sognepræſt til Hammel, Voldby og Søby i Aarhuus Stift, og d. 18de Marts 1841 til Tyrſted og Uth, ſ. St. — * ⅓ 1833 Anne Catharine Maria Alvilda Meyer, en Datter af Grosſerer, Directeur ved Søqvæſthuſet i Kbhvn, Johan Diederich Meyer og Anne Dorothea f. Hornbech.

Medredacteur af Skanderborg Amtsavis 1831, Nr. 82—108, og 1832, Nr. 1—71. Horſens. 4to.

Udtog af et Brev fra ham, i Maanedl. Efterretn. fra Bibelſelſkabet for Danmark 1828, Nr. 10.

Schmidt (J. W.), Pſeudonym; ſee Frederik Julius Schaldemoſe.

Schmidt (O.), Skolelærer i Giver, Viborg Stift.

Tillæg til Cramers Regnebog. Aalborg, 1827.

Schmidt (P.).

Affkedsbrev fra Napoleon Buonaparte til ſin Gemalinde, ſkrevet ombord paa Orlogsſkibet Bellerophon, tilligemed et Sørgeqvad ved Napoleons Grav, efter det Franſke. Kbh. 1828.

Schmidt (Peter), Seminariſt fra det Tønderſke Skolelærer-Seminarium, tiltraadte i Begyndelſen af Juni 1825 med Seminariſt P. Møller, paa offentlig Bekoſtning, en Reiſe til Hofwyl i Schweiz til det Fellenbergſke Inſtitut, hvor han tilbragte 13 Maaneder; beſøgte derefter nogle andre lignende Lære-Anſtalter, og anſattes tilligemed ovennævnte P. Møller i Sommeren 1827 paa en til Sorø Academies Gods hørende Bondegaard Cathrinelyſt i Pedersborg Sogn, Sorø Amt, hvor en Fattigſkole af dem indrettedes (jvfr. N. landoecon. Tid. VI. S. 356—77; Kbhvns Skilderi 1828, S. 923—25; Collegial-Tid. 1828, S. 628—36; M. f. L. I. S. 97—102). Blev 1830 Beſtyrer af Opdragelſes-Anſtalten for fattige og forladte Børn efter det Fellenbergſke Mønſter, paa Bøgildgaard i Thorning Sogn, Lysgaard Herred, Viborg Amt; d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 20de Maj 1846 udnævnt til Landmaaler. (Jvfr. Landhuusholdn. Selſk. Beretning for 1845).

Brudſtykker af Breve, i Nye landoecon. Tid. VI. S. 360 flgg.; Beretning om hans Agerbrug, i Halds Tidsſkr. for Landoekon. IV. 225—32.

Schmidt (Rasmus), f. d. 9de Decbr. 1821 paa Mørdrupgaard ved Slangerup, gik førſt i en Almueſkole paa Landet, kom 1831 til Kjøbenhavn, hvor han en kort Tid beſøgte de ſtuderende Klasſer af det v. Weſtenſke Inſtitut; blev ſenere af ſine Forældre beſtemt for et Handelscomptoir, men begyndte i Slutningen af 1837 igjen at ſtudere, hvorpaa han 1840 blev privat dimitteret til Univerſitetet (H. ill.), og i det følgende Aar abſolverede den philologiſk-philoſophiſke Examen (H. ill). Studerede i nogen Tid Theologi, men foretrak ſenere (i Begyndelſen af 1844) det lægevidenſkabelige Studium; underkaſtede ſig i Foraaret 1845 den præliminaire Examen i Chemi og Botanik (Laud.).

Wilhelm Hauffs Phantaſier i Raadhuuskjælderen i Bremen (o. u. T.: W. Hauffs udvalgte Digterværker, 1ſte Deel). Overſat. Kbh. 1842. („Nye Intelligensbl." 1842, April, Nr. 4; „Veſtſjællandſke Avis" 1842, Nr. 72).

Medredacteur af „Journal for Literatur og Kunſt" (Kbh. 1843—44), hvortil han leverede en ſtor Mængde mindre krit. Anmeldelſer iſær af udenlandſke Skrifter og Konſtværker, ſamt følgende ſtørre Artikler: „Novelleliteratur" (I. S. 48—56); Kritik over „Peter Tordenſkjold" (I. S. 83—89); „Techniſke Opfindelſer" (I. S. 369—73); Kritik over „Deutſche Dichter, von Rung und Jürs",

(II. S. 93—102); „Danſke Grammatiker“ (II. S. 129—47); Kritik over Chr. Winthers „Fire Noveller“ (II. S. 209—21); Anmeldelſe af „Korsveien“ (1844, S. 14—29); Om Ludvig Holberg og hans Betydning i den komiſke Literatur (1844, S. 65—119); desuden en ſtor Deel af Feuilletonen 1844.

Bidrag i „Folkevennen“ 1840, og i „Kjøbenhavnsposten“ 1842—1843 (hvoriblandt: „Et Ordenscapitel“ (1842, Nr. 299) og „Haabet“ (1842, Nr. 303), af Walesrode; desuden Kritiker over Ingerslevs „Prøve af en latinſk-danſk Ordbog“ (1842, Nr. 270); Jørgensens „Folkeſkolevæsnets Reorganiſation“ (1842, Nr. 278); Breſemann's „Danſke Ordſprog og Mundheld“ (1842, Nr. 334; jvfr. Breſemann's „Svar til min Recenſent“, Nr. 348, ſamt: „Svar paa Hr. Breſemann's Antikritik“, Nr. 355); Fix's „Stiiløvelſer“ (1843, Nr. 235), o. fl. Skr.).

Bidrag i „Augsburger Allgemeine Zeitung“, (hvortil han blandt Andet har leveret: „Der kopenhagener Salon von 1843“ I.—II. (1843, No. 199 og 224); „Ueber däniſche Poeſie“ I.—II. (1843, No. 197 og 226).

I „Ugeſkr. for Læger. Anden Række“ (foruden flere Smaaartikler deels under Mærket R. S., deels uden Mærke i 3die o. flgg. Bd., i 4de Bd.: Om Nyrernes Structur og Function, med en Lithogr., S. 13; De nyeſte Fremſkridt i Udviklingshiſtorien, med en Lithogr., S. 209—21; Anmeldelſe af Steenſtrups Underſøgelſer over Hermaphroditismen, S. 365—74; — i 5te Bd.: Reſpirationstheorien; efter Mulder og Vierordt, S. 263—68; Galdens Sammenſætning, S. 326—30; Til Generationsorganernes Anatomi, S. 435—46; — i 6te Bd.: Muſkelphyſiologien, ſom den udvikler ſig af Videnſkabens Fremſkridt i den nyeſte Tid, S. 321 fg.; — i 7de Bd.: Nogle Grundtræk af Mandens og Quindens comparative Pſychologi, S. 145 flgg.).

I „Bibliothek for Læger. Tredie Række“ (Om den pathologiſke Hermaphroditisme, i Bd. II. S. 241 flgg.). — (Efter Autogr.).

Schmidt (W.), formodentlig Pſeudonym.

Fem Fingre i Suppens meget ynkelige og mærkværdige Levnets og Kjerligheds Beſkrivelſe. Kbh. 1827. — Ti meget vigtige Grunde for den Formodning, at den gjenopſtandne tilbagevendte Napoleon, under Navn af Hussein Paſcha, commanderer den tyrkiſke Armee. Overſat af det Tydſke. ibid. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 956—57).

Schmidth (Michael Nielſen), f. d. 8de Maj 1801 i Nærheden af Frederikshavn i Vendſyſſel, Søn af Niels Michelſen Schmidth, ſiden Toldbetjent i Viborg, og Catharine Maria Lønſtrup; kom i Begyndelſen af 1817 i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn, hvorfra han dimitteredes til Univerſitetet 1820; abſolverede i April 1827 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); disputerede d. 5te Novbr. 1828 for Magiſtergraden; blev d. 4de Maj 1832 Sognepræſt til Vorberg i Ribe Stift, og d. 24de Juni 1837 til Ølſted i Aarhuus Stift. † 4de Januar 1840. — * ⚭ 1832 Erneſtine Marie Catharine Sophie de Hofman, en Datter af Conſumtions-Kasſerer Chriſtian Georg de Hofman i Maribo. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfeſten 1828, p. 42—44).

Himeros. En Samling af blandede Smaakvad. Kbh. 1822. (L. T. 1821, Nr. 6, af Poul M. Møller, og i hans Efterl. Skrifter II. S. 19—25).

Vilhelm og Fanny. I otte Sange. Kbh. 1823. (L. T. 1821, Nr. 7, af Poul M. Møller).

De *sacrificiis religionis Indo-Brahmanicæ*. Diss. inaug. Haun. 1828. 51 pagg. 8. (M. f. L. I. 276—82, af R. J. F. Henrichſen).

Bibelſke Sange til Kirkeaarets Søn- og Feſtdage. Med en Fortale af F. C. Sibbern. Kbh. 1839. (Nord. Tidsſkr. f. chriſtel. Theol. I. 156—67, af J. F. Fenger).

Digte, adſpredte i Rahbeks „Læsning i blandede Æmner“ (III. 521; IV. 332, 124); „Tilſkuerne“ 1823; „Dagen“ (1825, Nr. 59); „Kbhpoſt.“ 1830—31; Elmquiſt's „Læſefrugter“; L. F. Kruſes „Nytaarsgave“ 1838.

Schmidt-Phiſeldeck (Carl Otto), Søn af nedenanførte Conferenceraad Conr. Friedr. Schmidt-Phiſeldeck, er f. d. 6te Marts 1812 i Kjøbenhavn; dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1830; tog i April 1835 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 23de Juli 1844 reſiderende Capellan for Fredensborg, Asminderød og Grønholt Menigheder i Sjælland. — * Frederikke Vilhelmine Antoinette Bournonville, en Datter af Dandſe-Directeur Antoine Bournonville.

Predigten, gehalten am Jubelfeſte zur Erinnerung an die Einführung der Reformation in Dänemark. Von J. P. Mynſter. Ueberſetzt. Kopenh. 1836.

Hermeneutik des Neuen Teſtaments. Von H. N. Clauſen. Aus dem Däniſchen überſetzt. Leipzig, 1841. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Kritik 1841, II. Aug. Nr. 21. 22, af D. Matthies). — (Tildeels efter Autogr.).

Schmidt-Phiſeldeck (Conrad Friedrich von), f. d. 3die Juli 1770 i Brunsvig, hvor hans Fader Dr. juris Chriſtoph v. Schmidt-Phiſeldeck var Profeſſor ved den under Navn af Collegium Carolinum berømte Læreanſtalt, hvorfra han ſiden blev forflyttet til Cancelliet i Wolfenbüttel ſom Hofraad og Archivarius; hans Moder ſød Crell. — Han blev underviiſt i de ſtatiſtiſke og hiſtoriſke Videnſkaber ſamt i fremmede Sprog af ſin Fader, og beſøgte tillige Gymnaſiet i Wolfenbüttel, indtil han i Begyndelſen af Aaret 1787 gik til Univerſitetet i Helmſtädt, hvor han ſtuderede Philoſophi og Theologi, og dyrkede tillige, ſaavidt muligt, de ſkjønne Videnſkaber og fremmede Sprog; blev mod Slutningen af Aaret 1789 kjendt af den i Kjøbenhavn boſatte Kjøbmand (ſiden Gehejmeconferenceraad) Conſt. Brun, der antog ham ſom Lærer for ſin Søn; gik ſaa til Kjøbenhavn, og gjorde med denne Familie en Reiſe gjennem Tydſkland, Schweiz og Frankrige. Efter ſin Tilbagekomſt til Kjøbenhavn beſtræbte han ſig for at betræde den akademiſke Bane, og erholdt i Decbr. 1791 den philoſophiſke Doctorgrad ved Univerſitetet i Helmſtädt; underkaſtede ſig ſiden den ſkriftlige theologiſke Prøve ved Kbhvns Univerſitet, og forſvarede (ifølge kgl. Reſcr. $\frac{12}{11}$ 1793), i Stedet for mundtlig Examen, d. 23de Jan. 1794, en af ham forfattet theologiſk Diſputats, (Laudab. ob dissertationem, apte defensam; nec non ob specimen scriptum egregium præcipua laude dignus), og benaadedes tillige, paa Grund af denne Prøves Udfald, efter derom indgiven Anſøgning, med Indfødsretten 1794; holdt i Aarene 1793—1797 offentlige Forelæsninger ved Kjøbenhavns Univerſitet over Exegetik, naturlig Theologi og kritiſk Philoſophi, og lagde ſig tillige efter Cameralvidenſkaberne; udnævntes 1797 til Aſſeſſor i Oeconomi- og Commerce-Collegiet; ſ. A. tillige til Secretair i Commiſſionen for Almueſkolernes bedre Indretning, ſamt i Commiſſionen for Seminariet paa Blaagaard (indtil $\frac{8}{3}$ 1802, da han efter ſit Ønſke fratraadte). I 1799 blev den Committeredes Forretning for Conſulat- og Handelsfaget i bemeldte Collegium ham overdragen, hvorpaa han 1801 beſtikkedes til virkelig Committeret i ſamme; blev 1804 Medlem af den nyoprettede kongelige Quarantaine-Direction og ſ. A. virkelig Juſtitsraad; i Midten af Aaret 1811 Medlem af den nyoprettede Kanal-, Havne- og Fyrdirection; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; d. 8de September ſ. A. ſurnumerair Deputeret i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, ſamt virkelig Etatsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 8de October ſ. A. Meddirecteur ved den kongelige Enkekaſſe; 1818 entlediget, med Vibehold af ſin hele Gage i Vartpenge, fra ſit Embede ſom Directeur ved Banken; d. 12te November 1823 ſurnumerair, og d. 30te Januar 1828 virkelig Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 1ſte November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ſte Auguſt 1829 udnævnt til Conferenceraad. — Var Medlem af det ſkandinaviſke Literatur-Selſkab (1799); af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{17}{1}$ 1806) og dette Selſkabs Kaſſerer ($\frac{8}{3}$ 1815); ſamt correſponderende Medlem af det italienſke Selſkab for Videnſkaberne og de ſkjønne Konſter i Livorno ($\frac{12}{3}$ 1809). † 15de Novbr. 1832 i Kjøbenhavn. — * 1802 **Marie Wilhelmine Krohn** († $\frac{8}{3}$ 1844, i en Alder af 67 Aar, i Kbhvn), en Datter af Dr. juris Hermann Dietrich Krohn, førſte Borgemeſter i Rigsſtaden Lübeck. — (**Biographi** i Kofods Converſ. Lex. XXVI. S. 554—57; Brockhaus's Converſ. Lex. d. neueſt. Zeit u. Literatur Bd. 4. 1834; „Dagen„ 1833, Nr. 1, af Fr. Thaarup; L. T. 1833, Nr. 17. 18, af J. Møller; jvfr. Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Hiſt. ved C. Molbech, S. 344—53; 434—35; 490—92; Thortſens Udſ. ov. d. danſke Literatur, S. 137—38; „Dagen" 1832, Nr. 278, 83).

Vertraute Briefe über Gegenſtände aus der praktiſchen Moral. 1ſte Samml. Kopenh. 1791. (Allg. L. Z. 1797, Nr. 12). — De *notione perfecti* ad hominem translata, atque de defectibus naturæ humanæ immortalitatem ejusdem probantibus. Diss. inaug. Havn. 1792. 26 pagg. 4to. (L. E. 1792, S. 176; Krit. og Antikr. XI.

Nr. 14). — *De morali Christianorum societate* sub Typo regni coelestis annunciata. Diss. loco examinis theologici. ibid. 1791. 4to. (Krit. og Antikr. 1794, Nr. 46, af R. Fleiſcher). — Gedichte. Braunſchweig 1794. — *Conspectus* operis systematici *Philosophiam criticam* secundum *Kantium* exposituri. Hafn. 1795. 24 pagg. 8. (L. E. 1795, Nr. 41; »Iris« 1795, II. 119—20; »Nordia« 1795, IV. 81—86, af R. L. Nisſen, hvorpaa fulgte Schmidt-Phiſeldeck's Replik i L. E. 1795, S. 827—29, og Nisſens Duplik ſſtd. 1796, S. 28—30). — *Philosophiæ criticæ* secundum *Kantium* expositio systematica. Pars I. Hafn. 1796. Pars II. Altonae 1798. — Briefe äſthetiſchen Inhalts. Altona 1797. (Allg. L. Z. 1798, II. 553—58. — Et Fragment, betitlet: »Wird die Form der Dichtungsarten durch die Materie beſtimmt?« findes i Eggers's »Deutſches Magazin« XII. 461—74). — Oplyſende Svar paa Lord Fitzgeralds Bemærkninger over den ſenere Opbringelſe af neutrale Skibe. Kbh. 1800. Paa Franſk: Eclaircissements relatifs aux Observations de Lord Fitzgerald, traduit du Danois de Mr. Schmidt-Phiseldeck par *M. Hagerup*. Copenh. 1800. Paa Engelſk: London 1800. — Verſuch einer Darſtellung des Däniſchen Neutralitäts-ſiſtemes während des letzteren Seekrieges. Mit authentiſchen Beylagen und Actenſtücken. I.—IV. Heft. Kopenh. 1802—4. (Allg. H. Z. 1806, III. Nr. 174, S. 145 - 149). — Kort Underretning om de gjeldende Pengeſorter, ſamt Aktier, Obligationer og andre Penge-Effecter, der ere i Omløb i den danſke Stat. Kbh. 1811. (ſærſkilt aftrykt af »Handels- og Induſtri-Tid.« 1811, Nr. 65—70). Andet Opl. ibid. 1815. (jvfr. Ørſteds N. jurid. Arkiv XI. 142—44).

Om den jødiſke Nations hidtil værende Forhold til det chriſtne Borgerſamfund, og dens Omdannelſe i Fremtiden. Kbh. 1817. 120 S. [indeh. 2 Afhandlinger, oplæſte i det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab d. 15. Marts 1811 og d. 11. Apr. 1817, og af hvilke den førſte tidligere havde været trykt i Selſkabets Skrifter f. 1809 —1810, S. 169—212]. (Allg. H. Z. 1819, Ergzbl., Januar, Nr. 5, S. 38—40). Paa Tydſk: Über das jetzige Verhältniß der jüdiſchen Nation zu dem chriſtlichen Bürgervereine, und deſſen künftige Umgeſtaltung. Zwei Abhandlungen. Kopenh. 1817. 112 S. (Gött. A. 1818, S. 1328; Allg. H. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 6, S. 41—43; jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. Hälfte 2. S. 122—65, af C. H. Pfaff).

Ueber den Begriff vom Gelde, und den Geldverkehr im Staate. Kopenh. 1818. (L. T. 1822, Nr. 9. 10; Jen. L. Z. 1820, März, Nr. 47, S. 373—75; Leipz. L. Z. 1820, I. Nr. 95. 96, S. 759—62; jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. S. 256 —259. — Udtog af Skriftet i »Den oeconom. Correſpondent« III. Aarg. Nr. 2).

Europa und Amerika, oder die künftigen Verhältniſſe der civiliſirten Welt. Kopenh. 1820. 2te Auflage mit Zuſätzen und Berichtigungen. ibid eod. (L. T. 1820, Nr. 36. 37. 38. 39. 40, jvfr. Forf.'s »Bemærkninger i Anledning af Recenſionen«, ſſtd. S. 653—56, og Anmelderens »Svar«, ſſtd. S. 685—88; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 70. 71; Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 181, S. 1445—48; Allg. H. Z. 1820, III. Nr. 280, S. 490—94; Heidelb. Jahrbb. d. Liter. 1820, Nr. 28. 29, af K. F. Carſtens; The North-American Review 1824). Paa Danſk: Europa og America, eller den civiliſerte Verdens fremtidige Forhold. Af C. F. von Schmidt-Phiſeldeck. Overſat og forſynet med Anmærkninger af D. Dibrichſen og H. A. Martenſen. Kbh. 1820. Paa Franſk: L'Europe et l'Amérique, ou les rapports futurs du monde civilisé par Mr. C. F. de Schmidt-Phiseldeck. Traduit de l'Allemand par ***. Copenhague MDCCCXX. Paa Engelſk: Europe and America, or the relative state of the civilized world at a future periode. Translated from the German of

C. F. von Schmidt-Phiseldeck, by *Joseph Owen*. Copenhagen 1820). Paa Svenſk: Europa och Amerika eller Den civiliserade verldens framtida tillstånd. Öfversättning. Stockholm, 1821. 8:o. Paa Hollandſk. Amſterdam, 1821. — Europa und Amerika oder die künftigen Verhältniſſe der civiliſirten Welt. Zweite Skizze. Kopenh. 1832. (M. f. L. VIII. 136—57, af C. N. David).

Der Europäiſche Bund. Kopenh. 1821. (L. T. 1821, Nr. 41. 42. 43; Leipz. L. Z. 1822, I. Nr. 121. 122; Allg. H. Z. 1823, II. Nr. 143. 144).

Die Politik nach den Grundſätzen der heiligen Allianz. Kopenh. 1822. (Litteraturblatt 1823, Nr. 6; Allg. H. Z. 1823, II. Nr. 153; Leipz. L. Z. 1823, II. Nr. 184. 185, S. 1471—79. — Et Brudſtykke »Om Grækernes Frihedskamp«, paa Danſk af K. L. Rahbek i »Læsning i blandede Æmner« III. 1822, S. 167—69). — Paa Svenſk: Politiken eller den Heliga Alliansens Grundsatser. Öfversättning af *J. S. Åberg*. Stockholm, 1825. 8:o.

Proben politiſcher Redekunſt; in ſieben Reden. Kopenh. 1823. (Allg. H. Z. 1824, II. Nr. 138, S. 270—72. — Et Brudſtykke »En Grækeraſſendts Tale ved Congreſſen i ***, overſat af J. C. Lange i Tidsſkriftet »Telegraphen« 1826, H. I. S. 30—56).

Auswahl Neugriechiſcher Volkspoeſieen, in deutſche Dichtungen umgebildet. Braunſchweig 1827. (Allg. H. Z. 1828, II. Nr. 130, S. 190—92; Leipz. L. Z. 1829, II. Nr. 288, S. 2297—99).

Das Menſchengeſchlecht auf ſeinem gegenwärtigen Standpunkte. Ein Verſuch. Kopenh. 1827. (Høſt's »Archiv for Pſychol., Hiſt., o. ſ. v.«. VII. 257—86, 293—319, af T. og G. L. Baden; Aalborg Stifts-Tid. 1827, Nr. 105, 9; Davids Statsoecon. Archiv II. 136; Bl. f. liter. Unterhalt. 1827, Nr. 202; Allg. H. Z. 1827, III. Nr. 273, S. 509—12; Leipz. L. Z. 1827, II. Nr. 254, S. 2025—28; Litteraturblatt 1828, Decbr.).

Die Welt als Automat und das Reich Gottes. Ein Beitrag zur Religionsphiloſophie. Kopenh. 1829. (M. f. L. IV. 99—133, af C. Lütken. — Brudſtykker af Skriftet overſ. i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 78).

Ueber die neuerlichen Aufregungen in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein. Kopenh. 1830. 24 S. ſt. 8. (jvfr.: »Die letzte Schrift des Hrn. v. Schmidt-Phiſeldeck, ſatzweiſe geprüft von A. Binzer. Braunſchweig 1831«; Sendſchreiben an den Hern C. F. v. Schmidt-Phiſeldeck, betreffend das Verfaſſungswerk in Schleswig-Holſtein, von einem Schleswig-Holſteiner, Hamburg 1831«; »Rede an die Deutſchen beim Jahreswechſel 1831«; J. C. Lauſen (Lange) »Beleuchtung der irrigen Anſichten über das Verfaſſungswerk, ꝛc. Copenh. 1831«, og »Widerlegung eines Sendſchreibens an Schmidt-Phiſeldeck. Beilage zur ebengedachten Schrift. ibid. eod.«; »Argus« 1831, Nr. 4; M. f. L. V. 147 fg.).

Medudgiver af »Handels- og Induſtrie-Tidende« 1798—1810. Kbh. 4to.

J Eggers's »Deutſches Magazin« (Selbſtmord auf ehrgeiziger Menſchenfurcht, II. 601—2; Beiträge zur Kenntnis der neuen bürgerlichen Verfaſſung der franzöſiſchen Geiſtlichkeit, III. 7—25, 265—305, 362—94; Mord aus Religionshas, III. 529—31; Ausſichten und Hofnungen, IV. 291—301; Aktenſtücke, Charlotte Corday betreffend, überſetzt, VI. 1353—90; Anthuſa. Ein Fragment aus der Vorwelt, VII. 450—62, 489—501; Ueber den Sinn des Schicklichen in moraliſcher Hinſicht. In einem Briefe an einen auswärtigen Freund, VII. 638—51; Ueber die Wichtigkeit des Kantiſchen Syſtems

auſſerhalb den Grenzen der Schule. Zu einem Briefe, VIII. 333—50; Memento mori. An meinen Freund, J. v. S***g, X. 383—400; Ueber den Konfirmazionsgebrauch, in der proteſtantiſchen Kirche, mit Hinſicht auf das Bedürfnis der Zeit, X. 606—24; Ueber zwei entgegenſezte Geſichtspunkte, aus denen der Werth des Lebens betrachtet wird, XIV. 152—75. (jvfr. Skandinav. Muſeum 1800, Bd. 2. H. 1. S. 72—93); Bericht über die alten Schulden, abgeſtattet in Folge des Dekrets der Bataviſchen Nationalverſammlung, vom 5ten Dec. 1796, von der zu dieſer Abſicht niedergeſezten Commiſſion. (Aus dem Holländiſchen auf Befehl der Nationalverſammlung gedruckten Original, Haag 1797. 8.), XIV. 280—331; Ueber den Urſprung und die Bedeutung der Ideen in der Philoſophie, XVII. 545—64. (jvfr. Skandin. Lit. Selſk. Skr. 1806, I. 135—54); ſamt endeel ſtørre og mindre Digte i 3.—7., 9.—11., 13. og 15. Bd.).

I »Genius der Zeit«, herausgeg. von Aug. Hennings, (Unterſuchungen über die lezten Gründe des chriſtlichen Moralſyſtems, I. 5—50; An F. R**m. Ueber die Wirkung erhabener Naturgegenſtände, in moraliſcher Rükſicht, IV. 63—78; Ueber den Weltbegriff der Philoſophie, VIII. 801—16; Amanda (Gedicht), ſſtd. S. 816—19).

Overſigt over Folkemængden i de Steder af Spanien, hvor Epidemien har herſket, i »Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie« XVIII. S. 488.

I »Skandinaviſk Muſeum« (Om Livets Værd, betragtet fra to forſkjellige Synspunkter, 1800. II. Bd. 1. H. S. 72—93. [jvfr. Eggers's Deutſches Magaz. XIV. 152—75; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Blik over Menneſkehedens Fremſkridt i det attende Aarhundrede, 1802. 1. H. S. 1—38. [Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Om den æſthetiſke Dannelſes Værd og vigtige Indflydelſe paa Menneſkeſlægtens Forædling, 1803. II. Bd. 2. H. S. 85—108. [L. E. 1807, S. 221—24]. — I »Det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter« (Om Ideernes Oprindelſe og rigtige Brug i Philoſophien, 1806. I. 135—54. [L. E. 1809, S. 56—58; jvfr. Eggers's »Deutſches Magazin« XVII. 545—64]; Forſøg til at betragte Hiſtorien fra en philoſophiſk Synspunkt med Henſyn til Menneſkeſlægtens Beſtemmelſe, 1810, S. 131—152; Om Menneſkeracerne i intellectuel Bemærkelſe, 1814, S. 105—35).

I »Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Skrifter« (Forſlag til en Ordbog for Philoſophien, ſom et Middel til at fremme gienſidig Forſtaaelſe blandt Philoſopherne, i Skrifterne for 1805—6 (ↄ: Nyeſte Saml. IV.) 2det H. S. 73—90; ſærſk. aftr. Kbh. 1807. 4to. (jvfr. Det Kgl. D. Videnſk. Selſk. Hiſt. ved Molbech, S. 350—51); Om Jøderne, betragtede ſom Giæſter, Indbyggere og Borgere i chriſtne Stater, i Skrifterne for 1809—10 (ↄ: Nyeſte Saml. VI) 1ſte H. S. 169—212; ſærſk. aftr. Kbh. 1810. 44 S. 4. (ſee ovenfor S. 77; overſ. paa Tydſk af C. C. v. Gehren, Wiesbaden 1817 (1816); r. i L. T. 1813, Nr. 23. 24; Allg. H. Z. 1815, II. Nr. 146, S. 385—89; jvfr. Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Hiſt. ved C. Molbech, S. 346—50); Om Lovgivningen for Opdragelſesvæſenet, dens Beſkaffenhed og Grændſer, i Skrifterne for 1816—17 (ↄ: Nyeſte Saml. VI.) 2det H. S. 25—56. (jvfr. Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Hiſt. ved C. Molbech, S. 351—53; S. Jørgenſens »Nogle Frugter af mit Otium« II. S. 159, Noten).

I »Handels- og Induſtrie-Tidende« for 1811 (Kort Underretning om de gieldende Pengeſorter o. ſ. v., i Nr. 65—70. (ſ. ovenſ.); Om Agiotage, (Et Bidrag til Ordets rigtige Forſtaaelſe), Nr. 87. 88).

Tydſke Digte (foruden i Eggers's »Deutſches Magazin«) i den »Göttingiſche Muſenalmanach« für das Jahr 1797.

v. Schmidten (Henrik Gerner), f. d. 11te Februar 1799 paa Williamsborg (det gamle Bryſkenborg), ved Veile, næſtyngſte Søn af Johan Frederik v. Schmidten, til Williamsborg (f. $\frac{4}{8}$ 1762, adlet $\frac{10}{12}$ 1783, † $\frac{1}{7}$ 1830), og Chriſtiane Eliſabeth f. Harboe (f. $\frac{11}{11}$ 1761, † $\frac{20}{8}$ 1846 i Frederiksborg, en Datter af Cancelliraad, Reviſor ved General-Poſtamtet i Kbhvn, Frederik Carl Harboe (Broder til Sjællands Biſkop Ludv. Harboe) og Chriſtiane Magdalene f. Jacobi). — Underviiſt i Hjemmet, blev han anſat ſom Cadet ved Artillericadet-Inſtitutet i Kjøbenhavn; udnævntes 1816 til Secondlieutenant i det kongl. Artillericorps med Anciennitet fra 1ſte Novbr. 1814; blev tidlig bekjendt med Degen og Krejdal; erholdt d. 9de Juli 1819 det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en indſendt mathematiſk Afhandling „om Integral-Regningens Anvendelſe paa de lineaire Æquationer“; tiltraadte 1820, med kongelig Underſtøttelſe, en Rejſe til Paris; beſøgte paa Henrejſen Göttingen, hvor han blev bekjendt med adſkillige Lærde, blandt andre med Gauſs; fik i Paris Adgang til de meeſt udmærkede Mathematikere, og deriblandt til de la Place; forlod Paris i Sommeren 1823; opholdt ſig derefter i Lechelle, Bonn, og fra November til Udgangen af ſamme Aar i Berlin; kom tilbage til Kjøbenhavn i Marts 1824; erholdt Tilladelſe til at underkaſte ſig en udvidet Magiſterconference, der ſkulde træde i Stedet for de førſte akademiſke Examina, ſom han iſølge ſin tidligere Leveplan ikke havde taget; diſputerede d. 19de Marts 1825 for Magiſtergraden; blev d. 27de September ſ. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 16de Decbr. 1825 Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; den 27de April 1827 Profeſſor extraordinarius; d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Mathematiken ved den polytechniſke Læreanſtalt, og erholdt ſ. A. endvidere det Hverv, at foredrage den højere Mathematik for de ſtuderende Søofficerer; gjorde i Sommeren ſ. A. en kort Rejſe til Paris. † 16de Juli 1831 paa Plantagen Hope paa St. Croix i Veſtindien. (Nekrolog, ved H. C. Ørſted, i M. f. L. VI. 271—80; jvfr. Selmers Akad. Tid. I. 156—57; L. T. 1831, S. 656; „Dagen“ 1831, Nr. 217; 1832, Nr. 31).

Recherches sur le *Calcul intégral* aux équations linéaires. Copenh. 1819. 4to. [Underſtøttet af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab]. (L. T. 1820, S. 168—69; Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 468).

Disquisitio *de Seriebus et integralibus definitis*; cum XII. thesibus. (pro gradu Magist.). Haun. 1825. 20 pagg. 4to.

Kort Fremſtilling af Mathematikens Væſen og Forhold til andre Videnſkaber. Med en lithographeret Tavle. Kbh. 1827.

Ledetraad ved Forelæsninger over Arithmetik og Algebra. Kbh. 1829.

Medredacteur af „Maanedsſkrift for Litteratur“ I. Bd.—VI. Bd.

2. H. Kbh. 1829—31. (Hertil leverede han: Om Phrenologien i Anledning af Dr. Ottos phrenologiſke Tidsſkrift, December 1828, I. 105—14; Om Tidsſkrifter med Henſyn til Maanedsſkriftet for Litteratur, II. 97—125; Anmeldelſer af: S. Hempel: „Velkommen Jørgen Thiſted!“ I. 194—95; F. C. Sibbern: „Menneſkets aandelige Natur og Væſen. Et Udkaſt til en Pſychologie. Anden Deel“, II. 35—58; Chriſtian Auguſt „Verſuch eines Beweiſes, daß die Wettrennen das weſentlichſte Beförderungsmittel der Pferdezucht, und zur Verbeſſerung und Veredlung derſelben unumgänglich nothwendig ſind“, II. 432—38; F. A. Holſtein „Bidrag til Danmarks Krønike for Aaret 1828“, III. 187—94; P. H. Mønſter „Skulde der virkelig hos os være gjort for Meget for den indbyrdes Underviisning?“, ſſtd. S. 194—95; F. A. Holſtein „Svar til Høiærværdige Hr. Dr. Mønſter“, ſſtd. S. 195—206. (jvfr. Art. F. A. Holſtein (I. 693); J. Andreſen „De platoniſke Legemer, analytiſk behandlede“, III. 411—13; C. J. D. Hill „Specimen exercitii analytici etc.“, og A. W. Ekelund „De principio integrationis“, IV. 96—98; Betänkande af Comitén till öfverſeende af Rikets almänna Underviſningsverk“, og E. G. Geijer „Några Anmärkningar um uppfoſtran och underviſning“, IV. 299—333; M. Moltke „Ueber den Adel und deſſen Verhältniß zum Bürgerſtande“, V. 16—35; F. C. v. Haven „Om den practiſke Maade, hvorpaa Qvadrat- og Cubik-Roden uddrages af et Tal“, V. 222—241; N. F. S. Grundtvig „Politiſke Betragtninger, med Blik paa Danmark og Holſteen“, V. 420—446).

Recherches sur les intégrales définies. 1822. 4to.

I „Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger“ (Almindelig Methode for Differentialæqvationernes Integration, i III. D. S. 1—20. (jvfr. ſſtd. S. XXXVII.—XXXIX.); Afhandling over de mathematiſke Functioners Claſſification. (Udtog), i IV. D. S. XV.—XVIII.; Om et almindeligt Princip for Rækkernes Theori. (Udtog), i V. D. S. XV.—XVI.; Om Differentialligningerne. (Udtog), V. D. S. XLI.—XLII.).

I Crelles „Journal für die reine und angewandte Mathematik“ (Verſuch über die Integration der Differential-Gleichungen. Auszug einer von dem Verfaſſer, in der Königlich-Däniſchen Academie der Wiſſenſchaften zu Copenhagen, in Däniſcher Sprache vorgeleſenen Abhandlung, I. S. 137—51; Sur un principe général dans la théorie des séries, V. S. 388—96).

Bidrag i Gergonnes mathematiſke Journal.

Schmiegelow (Hermann Chriſtian Ernſt), f. d. 14de Jan. 1816, en Søn af afd. Krigsraad og Bataillonschir. ved det ſjællandſke Landſeueer-Regiment, Joachim Chriſtian Ludvig Schmiegelow (f. i Mecklenborg-Schwerin) og Henriette Loviſe f. Knudſen († $\frac{1}{8}$ 1843, i ſit 51de Aar, i Vordingborg). — Blev 1834 dimitteret til Univerſitetet fra Vordingborg Skole; tog i Efteraaret 1842 den forenede Læge-Examen (H. ill. pr. gr.); blev d. 21de Oct. 1844 Underlæge ved 13de Linie-Infanteri-Bataillon i Fredericia.

Anmeldelſe af W. Erichſens „Læge-Stat“, 2det Oplag, og af „Fortegnelſe over de militære og civil anſatte Læger“, i T. f. L. o. K. III. 50—60.

Schmitto (Friderich Carl), f. d. 26de Septbr. 1757 i Broager i det Slesvigſke, hvor hans Fader Friderich Schmitto var Organiſt;

gik i Skole i Glücksborg og Eckernförde, ſiden i Kiel, hvor han i April 1775 blev Student; ſtuderede Theologi, og rejſte efter 2 Aars Forløb til Jena; vendte tilbage 1778; var derefter beſkæftiget med Informationer; kom 1783 til Kjøbenhavn, hvor han i 2$\frac{1}{2}$ Aar levede ſom Privatlærer; blev d. 31te Marts 1786 tydſk Compaſtor, og d. 23de April 1802 Ene-Præſt til Store-Magleby paa Amager. † 30te Auguſt 1833. — * 1. $\frac{17}{11}$ 1786 **Juliane Johanne Gianelli.** * 2. $\frac{1}{12}$ 1800 **Ane Loviſe Schmidt.**

Ordnung des Heils, dörch den Catechismum Lutheri, in eren Toſammenhang geföhret, derin de erſten un nöthigſten Lehren unſerer allerheiligſten evangeliſchen Religion enthalden ſind. To Erkenntniß un Befeſtigung des Glovens vor Junge un Olde ingerichtet un uthgefertigt, tom Gebruk der Dütſchen Gemene to Holländerdorp op Amack. Kopenh. 1788. 12mo. — (Tildeels efter Autogr.).

Schmitz (Emilie).

Digte i „Nordiſk Kirke-Tidende“ 1838, 1839 og 1840.

Schneekloth (Hans), f. d. 19de Juni 1812 i Mühbrock, i Bordesholm Amt i Holſteen, Søn af Indſidder **Claus Schaattbøll** og **Margarethe** fød **Ruſer.** Blev fra 1825 til 1829 af Skolelærer og Organiſt Berendſen i Schönberg forberedt til Lærerſaget; var derpaa i 1 Aar Subſtitut i Dannau paa det adelige Gods Ranzau, og indtil 1832 Huuslærer paa Hohenſaſel, under ſamme Gods; dimitteredes, efter et treaarigt Ophold paa det Tønderſke Seminarium, ved Paaſke 1835; var derpaa i $\frac{1}{2}$ Aar Lærer ved Rector Rohde's Opdragelſes-Anſtalt i Oldesloe; blev i October 1835 Lærer ved St. Petri Drengeſkole i Kjøbenhavn; 1842 i Friis's, og 1843 i Mariboe's Realſkole ſammeſteds. — * 1. 1837 **Amalie Charlotte Wenzel** († $\frac{1}{8}$ 1839, 31 Aar gl., i Kjøbenhavn). * 2. 1842 **Marie Emilie Hanſen.**

Praktiſk Regnebog, til Huus- og Skolebrug. I.—II. Deel. (1ſte Deel for de lavere Klasſer i de ringere og høiere Borgerſkoler og for Pigeſkoler. Kbh. 1838. 2den forøgede og aldeles forandrede Udgave. 1.—2. Afdeling. ibid. 1844. — 2den Deel for de øverſte Klasſer i Borgerſkoler ſamt for Realſkoler og andre høiere Dannelſes-Anſtalter. 1.—2. Afdeling. ibid. 1842). (Tidsſkr. for Almueſkole- og Seminariiv. I. 311—27, af J. Jenſen; III. 339—44, af Horſt; Tid. f. alm. d. Skolel.-Forening 1845, Nr. 15 (af D. C. Rugaard); Mdſkr. og Repert. f. Almue-Skolel. 1845, S. 279—85, af J. Jørgenſen). — Svar og Opløsninger til 1ſte Deel af Schneekloths praktiſke Regnebog. Kbh. 1839; til 2den Udgave. ibid. 1844; — til 2den Deels 1.—2. Afdeling. ibid. 1842.

Chriſtian Cramers Regnebog, forandret og forøget. Med tilhørende Facitliſte. Kbh. 1840. (begge Dele ogſaa ſærſkilt).

Opgaver til Hovedregning, ſamlede og ordnede. Kbh. 1841. (Mdſkr. og Repertor. f. Almue-Skolel. III. 1841, S. 68—74, af J. M. Than).

Tydſk Sprog- og Læſebog. 1. Deel, for de førſte Begyndere. II. Deel.

or Mellemklasſer. Kbh. 1843—44. (Tidsſkr. f. Almueſkole- og Seminariiv. II. 35—38; 231).

I »Tidende for almindelig danſk Skolelærer-Forening«, af hvis 1ſte Aarg. 1842 No. 12—13 han var Medredacteur, (Om Regneunderviisningen i vore Folkeſkoler, 1843, Nr. 26; Noget om den Indb. Underviisning og dens Methodelære, ſſtd. Nr. 28; Mødet i Randers, 1846, Nr. 5; Noget Mere om Iſolering, ſſtd. Nr. 9; o. fl.).

I Frølunds »Maanedsſkrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Om Methoden for Regneunderviisningen i Folkeſkoler, i 2. Aarg. S. 384—87, og 3. Aarg. S. 477—89; Folkeſkolens Emancipation, 2. Aarg. S. 437—443; 3. Aarg. S. 241—252; Bemærkning og Opfordring, 3. Aarg. S. 89—90. (jvfr. ſſtd. S. 119—20, af C. L. Børreſen); Forſlag om almindelig danſk Skolelærerforenings Virkſomhed i det førſte Aar, 1ſte Januar—31te Decbr. 1842, ſſtd. S. 166—71; Et Par Meddelelſer om fortſatte Prøver for Skolelærere, og om Valget af Skolelærere, i 4. Aarg. S. 97—102).

I Jenſens »Tidsſkrift for Almueſkole- og Seminariivæſenet« (Skolelærer-Enkekasſerne, II. 39—47; Recenſion over J. N. Meiers »Praktiſk Regnebog«, II. 216—229. (jvfr. ſſtd. S. 307—28, af Meier); Yderligere Oplysninger i Anledning af Hr. Seminarielærer Meiers »Bemærkninger«, II. 376—88. (jvfr. III. 116—120, af Meier).

Desforuden har han under forſkjellige Mærker leveret Bidrag til Tønder Ugeblad, Folkebladet, Fædrelandet, Kjøbenhavnspoſten, den Conſtitutionelle i Norge, og redigerer for Tiden »Tidende f. alm. danſk Skolelærerforening«. — (Revid.).

Schneider (Chriſtian Frederik), f. i Kbhvn 1772. Hans Fader Cancelliraad Chriſtian Gottlieb Schneider var Fuldmægtig ved Politikammeret, ſiden Inſpecteur og Kasſerer ved Tugt-, Raſp- og Forbedringshuſet paa Chriſtianshavn († $\frac{9}{12}$ 1815); Moderen Bolette f. Gram († $\frac{3}{3}$ 1823 i ſit 87de Aar, i Kbh.). — Dimitteret fra Kjøbenhavns Skole blev han Student 1790; abſolverede i October 1795 (ikke 1796) den theologiſke Embedsexamen (n. c.); blev 1797 Translateur i det engelſke Sprog og fik kongelig Bevilling til at holde offentlige Forelæsninger derover; 1798 Lærer i Engelſk ved Søcadet-Academiet; 1801 Lieutenant og Adjutant ved det da oprettede Kronprindſens Livcorps, ved hvilket han 1807 blev Capitain; fik 1805 Titel af Krigs-Asſesſor; udnævntes d. 7de Marts 1809 til Inſpecteur ved det kongl. Theater; blev d. 29de October 1815, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra ſin Lærerpoſt ved Søcadet-Academiet, og afgik 1816 med Vartpenge fra Inſpectoratet ved Theatret. † 28de Marts 1825. — * $\frac{1}{1}$f. 1792 Anne Sophie Borger († 1808). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrol. f. 1821—26, S. 396—97).

(Thorkelins) Karakteriſtik af Kronprindſen af Dannemark. Overſ. af Engelſk. Kbh. 1793. (L. E. 1793, Nr. 30; »Iris« 1793, II. 217—19). — Jeg vil ſige Dem noget. Et Stueſpil i 5 A. af Madame Inchbald. Overſ. af Engelſk. Kbh. 1793. (L. E. 1793, Nr. 9; Neue Bibliothek der ſchön. Wiſſenſch. LI. 293—94). — Udtog af de engelſke Oppoſitionsblade *the Courier* og *Morning Chronicle*. Et Ugeblad. Kbh. 1797—99. (5 Dele). — Several Essays and discoveries intending to improve the theory of navigation, by *C. C. Lous*, translated. Copenh. 1798. — Regulations for navigating the Categat, by *P. Lövenörn*, translated. ibid. 1800. (efter Forfatterens danſke Manuſcript). — Forſøg til en kort Lærebog i det engelſke Sprog tilligemed en Læſebog, indeholdende Udtoge af de vigtigſte engelſke Søreiſer omkring Jordkloden. Kbh. 1800. — Forſøg til en kort Underſøgelſe om, enten Ophævelſen eller Vedblivelſen af det af academiſke Borgere oprettet militære Corps, under Navn af Hs. K. H. Kronprindſens Livcorps, vilde være nyttigſt for Staden og Standen. Kbh. 1801. 15 S. 8. — *Engelsk Chrestomathie*, tilligemed en kort Udsigt over Grammatiken. ibid. 1802. — *Danish Grammar*, adapted to the use of Englishmen, to which are added a short historical description of Copenhagen, and various extracts from danish authors. Copenh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 20; 1806, Nr. 40). — Egoismen, Skueſpil i 2 Acter (af Georges Colman), overſ. Kbh. 1803. — Engelſke og danſke Samtaler, efter J. Marſton, indrettet til Brug for Danſke. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 40). 4de Udgave. 1834. — Haandbog i den engelſke Litteratur. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 40). — Engelſk og danſk Marinelexicon. ibid. eod. — Forelæsninger over det engelſke Sprog. ibid. 1806. — Orlogs Capitainen, eller Sømands Liv og Sæder, overſat af det Engelſke. ibid. 1808. (L. E. 1809, Nr. 8). — Lord Sidmouths Tale d. 17. Mai 1808, foreſlaaende Løsgivelſen af de danſke Skibe, tagne før Krigserklæringen, overſat. ibid. eod.

English Miscellanies, eller engelſke Udtog af de nyeſte brittiſke Forfatteres Arbejder, til Underholdning og Øvelſer for Yndere af den engelſke Litteratur. Kbh. 1815. (udkom nummerviis).

A short Introduction to the *Danish language* for Englishmen. Copenh. 1815. (ogſaa med danſk Titel).

Lord Nigels Hændelſer, af Walter Scott. I.—III. Deel. Overſat. Kbh. 1823—24.

Slottet Pontefract. Et hiſtoriſk romantiſk Sagn af Walter Scott. Frit og med Forkortninger overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 46).

Redgauntlet, eller den blodige Handſke. En Fortælling fra det attende Aarhundrede, af Walter Scott. Overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1824—25.

Spionen. Et hiſtoriſk Sagn fra den nordamerikanſke Uafhængigheds Krig, af Cooper. Overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (jvfr. Converſationsbl. 1825, S. 756).

Udgav: Robinſon Cruſoe, paa Engelſk med danſke Noter. Kbh. — Collection of english Plays, med danſke Anmærkninger. Vol. 1.—2. ibid. 1807. I.—III. Deel. ibid. 1811—1816. 12mo. (h. Bonnier). — Encyclopedia of wit, abridged. (med danſke Anmærkninger). ibid. (h. Bonnier).

Til Ugeſkriftet »Samleren« V. Bd. har han leveret adſkillige, meeſt af Engelſk overſatte, Stykker. Ligeledes findes mange Artikler af ham i O. Wolf's »Journal for Politik, Natur- og Menneſkekundſkab«, og i »Dagen«, ſamt nogle i Kjøbenhavns Skilderi. Hans Bidrag til »Minerva« nævnes i ſammes Regiſter. — Studentervæbning, i Engelstofts Univerſ. og Skole-Annaler, 1809. I. 59—63, 269—72; II. 73—76. — Berigtigelſer ved Edw. Dan. Clarkes Travels, i »Statsvennen« 1821, Nr. 20.

Schneider (Jens Christian), Nysanførtes ældſte Søn, f. d. 1ſte Juni 1793 i Kjøbenhavn; blev d. 19de September 1813 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17de December 1820 Premierlieutenant. † 17de Juni 1821 i Veſtindien. — * 1815 Hanſine Chriſtence Turz (f. $\frac{29}{12}$ 1795 i Kbh.), Datter af Inſpecteur Curz ved Børnehuſet.

Veiledning i Sømandſkabet, med 89 Afbildninger paa 9 Plader. Kbh. 1817. 4to.

Scholten (Friedrich Chriſtian), f. i Kbhvn d. 21de Marts 1757, næſtældſte Søn af Generalmajor, Chef for det viborgſke Regiment og Ridder (Storkors) af Danebroge, Joſt Gerhard von Scholten (af en patriciſk Familie fra Amſterdam, f. $\frac{1}{10}$ 1723 i Flensborg, adlet $\frac{28}{4}$ 1777, † $\frac{11}{8}$ 1786 i Viborg) og Adelgunda Eliſabeth Amalia v. Kleiſt (f. $\frac{26}{4}$ 1728 i Helſingør, † $\frac{29}{1}$ 1778 i Kbh., en Datter af Oberſtlieutn. Andreas Wilh. v. Kleiſt og Eliſabeth Apollonia v. Kleiſt af Huſet Vietzan i Pommern). Blev 1781 Hofjunker og Auſcultant i Rentekammeret; 1783 Kammerjunker; derefter Told- og Licent-Forvalter i Segeberg; 1801 Told- og Conſumtions-Kaſſerer i Horſens; d. 1ſte Juni 1803 forflyttet i ſamme Egenſkab til Odenſe; d. 3die Febr. 1816 i Naade entlediget; privatiſerede ſiden i Kjøbenhavn og Slagelſe. † 23de April 1840. — * $\frac{2}{8}$ 1791 Anna Sophia von Benzon (f. $\frac{28}{4}$ 1762, † $\frac{12}{1}$ 1837 i Slagelſe), en Datter af Kammerherre, Oberſtlieutenant Chriſtian v. Benzon, Stamherre til Chriſtiansdal og Tirsbæk, og Albertine Chriſtiane v. Heinen.

Nogle Ord om Capitaine Bloms Afhandling over Danmarks Land- og Sømagt o. ſ. v. Kbh. 1831. (Allern. Skilderi af Kbhvn 1831, Nr. 70, S. 1112—16).

Endeel Bidrag, poetiſke og proſaiſke, i forſkjellige Tidsblade, ſaaſom: Statsvennen, Telegraphen (bl. a.: Er en Revolution at befrygte i Dannemark? og er en Statsforandring gavnlig for ſamme? 1821, Nr. 26; Skattenød, eller om trykkende Paalæg og Midler derimod, ſamt Revſelſe af nogle Modedaarſkaber, ſ. A. Nr. 28), Ny Freia, Dagen, Politivennen, Nyeſte Morgenpoſt, Langes Argus (jvfr. Politivennen 1831, S. 320. 355), Kjøbenhavnspoſten. — Nogle Sange i „Sangbog for danſk dramatiſk Broderſkab“ (Kbh. 1830).

Schønning (Anders Larſen), f. i Nyborg (ikke i Tønder) d. 31te Juli 1752, Søn af Peder Schønning, førſt Diaconus i Tønder (1737), ſiden ($\frac{4}{8}$ 1750) Sognepræſt i Nyborg († 1800), og Anne Eliſabeth Chriſtine, fød Larſen. Dimitteret fra ſin Fødebyes Skole, blev han Student 1772; tog d. 21de Juli 1778 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev d. 16de Februar 1780 reſiderende Capellan i Skive og d. 8de Juli 1785 i Nyborg (jvfr. Mülertz's Hiſt. Efterretn. om Nyborg lat. Skole, H. 2. S. 62); d. 20de Februar 1801 Sognepræſt til Skamſtrup og Frydendal i Sjælland; d. 6te Juli 1831, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 30te October 1831. — * $\frac{2}{8}$ 1780 Cathrine Marie Bruun (f. 1748 i Kbh., † $\frac{29}{12}$ 1836), yngſte Datter af daværende Theehandler, ſiden Skoleholder paa Fredensborg, Rasmus Bruun og Lydia Palmsdatter.

Prædiken for Kullerup og Refsvindinge Menigheder til Amindelſe af deres Præſt, Laurids Engberg, ſom veltede og knuſte ſit Hoved. Odenſe 1796. (L. E. 1796, Nr. 25). — Prædiken holden Søndagen efter den ſtore Ildebrand i Nyborg. ibid. eod.

Schønning (Peder), Nysnævntes ældſte Søn; f. 1786; dimitteret til Univerſitetet fra den kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole i Efteraaret 1803; var i nogen Tid Huuslærer paa Lindhoel ved Frederikshald; underkaſtede ſig i Sommeren 1816 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 10de Marts 1819 Procurator ved alle Retter i Sjællands Stift (med Undtagelſe af alle Retterne i Kbhvn), og var boſat i Udeſundby ved Frederiksſund. † 1836, ugivt.

Nytaarsgave for 1809, indeholdende Romantſer, Oder og Sange m. v. Chriſtiania 1809.

Schor (Poul Matthias), f. 1771 i Nørre-Risſum i Ribe Stift, hvor hans Fader Herman Schor var Sognepræſt (f. 1735 paa Bornholm, † 1778); blev dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Skole i Efteraaret 1790; abſolverede i April 1795 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); udnævntes d. 18de Maj 1799 til Alumnus paa Elers's Collegium; blev d. 2den Novbr. 1804 Sognepræſt til Dragſtrup og Skallerup paa Mors, under Aalborg Stift, og d. 30te Maj 1823 til Torslev og Lendum i Vendſyſſel, ſ. St. † 24de Juni 1835. — * ⚭ 1810 Catharine Charlotte Meyer, fød Ehrhart, Enke efter Landſkabsmaler og Medlem af det kongl. Konſtacademi Elias Meyer i Kbhvn († $\frac{2}{6}$ 1809).

Udtog af en Reiſe giennem Høilandet og endeel af de veſtlige Øer af Skotland, af Profesſor Garnet, overſat i Øſt's »Mnemoſyne«, Bd. I. S. 95—123.

Over Folkevandringen, Korstogene og Middelalderen, overſ. fra Schiller, i »Iris og Hebe« 1804, IV. 218—35.

Schørn (Peter Theodor), f. i Kjøbenhavn d. 12te Septbr. 1796, Søn af Kjøbmand, ſenere Vordugfabrikør Johan Arnold Schørn (f. 1764, † 1840) og Suſanne Eliſabeth f. Voſs; blev privat dimitteret til Univerſitetet 1815, og underkaſtede ſig i October 1821 den juridiſke Embedsexamen. Han deeltog ſildigere i ſin Faders Vordugfabrik, og har nu i en lang Række af Aar beſkæftiget ſig med Underviisning, iſær i det tydſke Sprog, hvori han blev anſat ſom Lærer ved Efterſlægtſelſkabets Realſkole, og fra 1836 til 1846 ved Metropolitanſkolen. — (Autobiographi i Indbydelſesſkriftet til Examen i Metropolitanſkolen 1840, S. 48—49).

Torquato Tasſo, Stueſpil af Goethe. Overſ. Kbh. 1817.

Egmont, et Sørgeſpil i 5 Akter af Goethe. Overſ. Kbh. 1818.

Eventyr og Fortællinger af forſkjellige tydſke Digterinder. Overſatte. I. Deel; o. u. T.: Aglaia. Kbh. 1818. (L. T. 1818, S. 569—74).

Digterliv, Novelle af Tieck. Overſat. Kbh. 1826.

Rede und Predigt bei der Vermählung J.J. K.K. H.H. der Prinzeſſinn Wilhelmine Maria und des Prinzen Friederich Carl Chriſtian, von J. P. Mynſter. Ueberſetzt. Kopenhagen 1828.

Jeſuiten. Karakteermaleri fra det 18de Aarhundredes førſte Fjerdedeel, af C. Spindler. I.–III. Deel. Overſat. Kbh. 1829—30. (ɔ: Nyeſte Roman-Bibliothek, udg. af A. P. Liunge og C. F. Güntelberg, 1.—3. Bd.).

Jøden. Tydſk Karakteermaleri fra det 15de Aarhundredes førſte Halvdeel, af C. Spindler. I.—VI. Deel. Overſat af T. Schorn og C. F. Güntelberg. Kbh. 1830. (ɔ: Nyeſte Roman-Bibl. 4. - 9. Bd.).

Horſt, Ridderen med det blaa Skjerf; Aanden i Grauenſteins Ruiner og Anton v Siebeneck og Urſula v. Weiſſenburg. Romantiſke og hiſtoriſke Fortællinger, af Wiedemann, overſatte. Kbh. 1830.

Tegninger af Hverdagslivet (af Fredrika Bremer). Efter det Svenſke. Kbh. 1835.

Predigt gehalten in den Dom zu Roeskilde bei Eröfnung der Verſammlung der Provinzialſtände am Iſten Octbr. 1835, von J. P. Mynſter. Ueberſetzt. Kopenh. 1835.

Betrachtungen über die chriſtlichen Glaubenslehren, von J. P. Mynſter. Ueberſetzt. I.—II. Band. Hamburg, 1835. 2. Aufl. 1840.

Dr. Karl Haſes Kirkehiſtorie, Lærebog, nærmeſt for de akademiſke Forelæsninger, overſ. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. [Udkom heftevis 1835—37]. (Theol. Tidsſkr. VII. 367—69).

Genſer-Noveller. Efter R. Töpffer og H. Zſchokke, overſatte. I.—III. Bind. Kbh. (1840)–1841. („Dagen" 1841, Nr. 96; T. f. L. o. K. VI. 483). 2den Udgave. ibid. 1844.

Jule-Feſten, ſkildret af Fr. Schleiermacher, overſat. Kbh. 1841.

Prædikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier, af J. O. Wallin. Overſatte. I.—III. Deel. Kbh. 1843—45, med Forfatterens Portrait. (Theol. Tidsſkr. VII. 377). Andet Oplag, i 1 Bd.; udk. i 4 Leveringer. (1ſte Levering. Kbh. 1847, med Forf.'s Portr.).

Das Herzogthum Schleswig, in ſeinen Verhältniſſen zum Königreiche Dänemark und zu Holſtein. Eine hiſtoriſche Skizze von C. Molbech. Aus dem Däniſchen überſetzt, mit einigen Zuſätzen und Verbeſſerungen des Verfaſſers. Kopenh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 295; „Times" 1847, 12. Apr.).

Det ſtille Barn, en Fortælling af Auguſt Apel, overſat i „Maanedsroſer" 1825, Febr., S. 141—204.

Clara af Cosſuerge, Novelle af W. v. Lydemann, overſ. i Riiſe's „Nyt Bibl. for Moerſkabslæsn." Bd. VII.; Kloſterruinerne i Norge, Novelle af L. Kruſe, overſ. ſſtd.; Straffet Selvtillid, Novelle af L. Kruſe, overſ. i Bd. VIII.; Stille Kummer, Novelle af L. Kruſe, overſ. ſſtd.; Hævnen, Novelle af L. Kruſe, overſ. ſſtd. (De 4 ſidſtnævnte ſamlede under Titel: Noveller af L. Kruſe, overſ. af Th. Schorn. I.—II. Deel. Kbh. 1829).

Hotel paa Caſtellaun, Fortælling af Spindler, overſ. i „Etuibibliothek for Damer", udg. af A. Goldin, No. 9 (1829).

Le Dragon rouge, franſk Kriminalhiſtorie af L. Kruſe, i Liunges »Nyt Repertorium for Moerſkabslæſn.« Bd. VI. S. 26 flgg.; Skriftemaalet, efter Caroline de la Motte Fouqué, ſſtd. S. 305 flgg.

Bidrag i Elmquiſt's »Læſefrugter«.

Redacteur af »Nyeſte Morgenpoſt« 1820, Nr. 239—360. (2. Juli—31. Octbr.). Kbh. 4to.

Medarbejder af Ugebladet »Borgervennen« 1847 (Henrik den Fjerdes Ungdomsliv. Hiſtoriſk Fortælling, frit bearbeidet efter det Franſke af Carl Hold; overſ. i Nr. 37—42),

»Da Thorvaldſen forlod Danmark«, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 78.

Schou (C. A. S.), Skolelærer og Kirkeſanger i Haarløſe, Tjæreby Sogn, ved Frederiksborg.

Tvende Epiſtler til Hr. Paſtor Børreſen i Ræsby, ſom Gjenſvar paa hans Optræden mod Almueſkolelærerne. Og en tredie Epiſtel til de »Flere Medlemmer af Conferentſen for Aarhuus og Omegn«, dediceret Hr. Paſtor Børreſen. Kbh. 1841. 5½ Ark. (jvfr. C. L. Børreſens »Erklæring«, i Maanedſkr. og Repert. for Almue-Skolel. II. 560—62; »Conferentsblad« 1841, S. 46—47).

Bidrag i forſkjellige Tidsſkrifter og Blade, ſaaſom: i »Den Berlingſke Tidende« (Om Patentgjødning, 1838 Nr. 254, 1839, Nr. 85; Almindelig Værnepligt, 1840, Nr. 72); — i »Maanedſkr. og Repertor. for Almue-Skolelærere« (Strøtanker, betræffende vort Skolevæſen paa Landet, I. 1840, S. 289—316. (jvfr. II. S. 17—19); Yderligere Bemærkninger, II. 1841, S. 258—63); — i »Conferentsblad, udgivet af Skolelærerforeningen for Aarhuus og Omegn«, (Afſkedsord til Hr. Paſtor Børreſen, 1841 Nr. 5).

Schou (C. H.), Kirkeſanger i Bolsker Sogn paa Bornholm. (Jvfr. Bornholms Amt, beſkrevet af Fr. Thaarup, 1839, S. 141, 209).

Om Svingplovens Fordele, i den Bornholmſke Avertisſements-Tidende 1829, Nr. 20.

Schou (Jacob Henric), f. (efter Kirkebogen) d. 10de Juli 1745 i Kippinge Præſtegaard paa Falſter. Hans Fader Jens Henrikſen Schou var Sognepræſt for Kippinge og Brarup Menigheder (f. i Juni 1714 i Sahl Præſtegaard, Hovlberg Herred, Aarhuus Stift, † $\frac{4}{11}$ 1754 i Kippinge Præſtegaard, ſee Nyerups Kbhvns Univerſ. Annaler S. 321); hans Moder Sara Lindberg, en Datter af Jacob Lindberg, Amtmand over Bradsberg Amt i Norge. — Blev førſt privat underviiſt; kom derpaa 1760 i Vordingborg Skole, hvorfra han 1762 afgik til Univerſitetet; tog d. 22de Marts 1769 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev 1770 Alumnus paa Borchs Collegium og 1771 Decanus ved Communitetet; 1773 Hovmeſter for Enkedronning Juliane Marias Pager og 1778, efter at have abſolveret den latinſk-juridiſke Embedsexamen ($\frac{22}{8}$ 1778, Laud.), tillige ſurnumerair Asſesſor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1781 Kæmmereer ved Øreſunds Toldkammer; 1805 dispenſeret, formedelſt ſvageligt Helbred, fra dette Embedes Forretninger; d. 31te Juli 1815 (ikke 1813) virkelig Etatsraad; højtideligholdt d. 3die Maj 1821 ſit Embeds-Jubilæum (jvfr. Rahbeks „Hesperus" IV. S. 401—19); blev d. 16de Maj 1824 udnævnt til Ridder af Danebroge, og d. 1ſte Auguſt 1829 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 10de Febr. 1840 i Kbhvn. — * § 1783 Suſanne Beckman (f. 1/9 1756, † 27/4 1843), Datter af Raadmand og Brygger Diver. Beckman og Ellen Pauli (Søſter til Langebeks førſte Huſtru). — (Jvfr. J. Suhrs Smaaſkr. II. S. 111—12; Mess. franç. du Nord 1825, p. 335—36; Berlingſke Tid. 1840, Nr. 36, 39. — Om hans til Kbhvns Univerſitets-Bibliothek under 3die Januar 1822 ſkjænkede Samling af de til den danſke Lovkyndighed henhørende Bøger (hvorover haves en Catalog ved Ove Thomſen, Kbh. 1824), ſee Engelstofts Efterretninger 1823, S. 293—296, og Selmers Aarbog f. 1838, S. 119, 1839, S. 101; om hans Gavebrev til Vordingborg Skole af 11te Jan. 1823, jvfr. Suhrs Smaaſkr. II. S. 171—72, og Engelstofts Efterretn. 1823, S. 220—21; ang. hans Legat til Borchs Collegium, ſee Selmers Akad. Tid. II. S. 241—43; jvfr. „Fundats for Etatsraad Jacob Henric Schous og hans Hnſtrue Suſanne Beckmanns Stiftelſe, oprettet d. 10. Marts 1818 o. ſ. v." Kbh. 1843).

Dissert. I.—III. *de Probationibus Theologicis.* Havn. 1770—72. 8. — Chronologiſk Regiſter over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, ſom fra 1670 af ere udkomne, tilligemed et nøiagtigt Udtog af de endnu gieldende, for ſaavidt ſamme i Almindelighed angaaer Underſaatterne i Danmark og Norge, forſynet med et alphabetiſk Regiſter. I.—X. Deel. Kbh. 1777—93. (Ny krit. Journ. 1777, Nr. 37; L. E. 1778, Nr. 9; 1781, Nr. 34; 1793, Nr. 37. 38). — Haandregiſter over de gjeldende trykte Anordninger, ſom til 1786 Aars Udgang ere udkomne. Kbh. 1787. 12. — Anhang til den 1ſte Udgave af chronol. Regiſter over Forordn. I.-X. Deel (indeholdende de trykte Anordninger, ſom ei ere i Saml. af Forordn.). Kbh. 1795. — Chronologiſk Regiſter over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, ſamt andre trykte Anordninger, ſom fra 1670 til 1792 ere udkomne. 2den Udgave. 10 Dele. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43. 44). 3die Udgave. 10 Dele. Kbh. 1822—23, med ſammes Fortſættelſe til Udgangen af Aaret 1824, XI. D.—XIX. D. 2det Stykke. ib. 1795—1825. (jvfr. Art. J. L. A. Kolderup-Roſenvinge (II. 695). — Alphabetiſk Regiſter over de Kongl. Forordninger og aabne Breve, ſamt andre trykte Anordninger. 2. Udg. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43. 44). 3die Udg. ibid. 1812. 4de Udg. fortſat til 1822. I.—2. Part. ibid. 1823.

Har og ſkrevet nogle Recenſioner i Fortegnelſe paa Trykkefrihedens Skrifter ſamt nogle Stykker i politiſk og phyſiſk Magazin.

Schonboe (Frederik Chriſtian), f. d. 2den April 1766 i Bildberg Præſtegaard i Ribe Stift, hvor hans Fader Chriſtian Schonboe dengang var Præſt; deponerede 1783 ſom Privatiſt fra Roeskilde; ernærede ſig ved Informationer, og blev ſiden Copiiſt i Hof- og Stadsretten; beſtyrede førſt det ſaakaldte „Skole-Yndernes Opdragelſes-Inſtitut"; oprettede ſelv d. 3die Febr. 1794 et Underviisnings-Inſtitut i Kjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1802, Nr. 32; Engelstofts Annal. 1806,

I. 271—78; „Pallas" I. 281); fik 1796 Titel af Secretair; udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 10de Maj 1814 Raadmand, By- og Raadſtueſkriver i Kolding, ſamt Herredsſkriver i Jerlev, Andſt, Slaugs og endeel af Bruſk Herreder, og Cancelliraad; d. 5te Maj 1824, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget; opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn, hvor han ſ. A. paany anlagde et Underviisnings-Inſtitut, men efter en mindre Maaleſtok. † 19de April 1829 i Kbhvn. — * 1. Bolette Sandrue (døbt $\frac{9}{7}$ 1770 i Kbhvn., † $\frac{2}{4}$ 1846 paa Chriſtiansdal ved Odenſe), en Datter af Stadsbedemand Erik Sanddrue og Barbara Maria Pfeiffer. * 2. $\frac{1}{6}$ 1810 Johanne Victorine Friis (f. $\frac{13}{2}$ 1788 i Kbh.), Datter af Fuldmægtig Frederik Chriſtian Otto Friis og Johanne Loviſe Mein. * 3. Cathinka Riddervold, f. Wernicke. — (Nekrolog, af L. Engelstoft, i Kjøbenhavns Skilderi 1829, Nr. 36; jvfr. Kbhpoſt. 1829, Nr. 67).

Underviisning i Sjæle- og Naturlæren. Kbh. 1796. („Iris og Hebe" 1799, III. 108; jvfr. Fortalen til den 1799 udkomne danſke Overſættelſe af „Solveneſtillingens Hændelſer").

C. C. K. Munthes Karakteriſtik, i „Dagen" 1814, Nr. 69.

Schonbye (N.), i Løvſkal, Stiern Sogn, Medelſom Herred, Viborg Amt.

Om Svinet, i „Ugebl. for den danſke Bonde", 1ſte Aarg. Nr. 43.

Schousboe (Johan Chriſtian), f. i April 1763, Søn af Procurator Hans Lerche Schousboe paa Bornholm og Eliſabeth Margarethe f. Topp (f. 1739, † $\frac{28}{8}$ 1820); dimitteret til Univerſitetet fra Helſingørs Skole i Efteraaret 1780; underkaſtede ſig d. 30te Decbr. 1784 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke Prøve (H. ill.), og erholdt for den praktiſke Prøve Charakteren Laud.; blev Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved den 2den ſjællandſke Bataillon lette Infanteri; 1805 Overkrigscommiſſair; 1807 Inſpecteur ved Korntørrings- og Oplags-Magazinet i Kjøbenhavn. † 19de September 1818. — * Mette Margrethe Andreſen, en Datter af Generalauditeur og Amtsforvalter (ɔ: Amtmand) paa Bornholm, Chriſtian Andreſen og Michelle Othilia f. Schrøder.

En Anekdote om Friderich den 2den, Konge af Preusſen, overſat og meddeelt i „Iris og Hebe" 1807, II. 57—63.

Schousboe (Peder Kofod Anker), Nysanfortes Broder, fød 1766 i Rønne paa Bornholm; blev Student ved privat Dimisſion i Marts 1785 (ikke 1786); ſtuderede Naturhiſtorie og holdt Forelæsninger i den botaniſke Have; gjorde 1791—93, tildeels paa Gehejmeraad Joh. v. Bülows Bekoſtning, en botaniſk Rejſe i Spanien og Marocco, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1794; blev 1797 Aſſesſor i Oeconomi- og

Commerce-Collegiet; d. 19de Januar 1798 Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 12te Decbr. 1800 Conſul (1821 Generalconſul) i Marocco; d. 31te Juli 1815 Legationsraad (med Rang med virkelige Juſtitsraader); d. 28de Juni 1817 Ridder af Danebroge; 1818 Ridder af den rusſiſke St. Anna-Ordens 3die Klasſe; erholdt d. 1ſte Novbr. 1828 Rang med Nr. 9 i 3die Klasſe af Rangfrdn. Wildenow og Schumacher have kaldt to Planteſlægter *Schousboea* (jvfr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. 577—78). † 1832 i Tanger. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 310—11. Hans Portrait ſkal være ſtukket af Chrétien. — Om hans efterladte Herbarium ſee Selmers Kbhvns Univerſ. Aarbog f. 1837, S. 140).

I Fjerdingaarsſkriftet »For Sandhed« (Vigtigheden af Naturvidenſkabernes almindelige Udbredelſe, og et Par Ord om Midlerne dertil, i III. S. 197—228; jvfr. Badens Univerſ. Journ. VIII: 116).

I Naturhiſtorie-Selſkabets Skrifter (Jagttagelſer over Tænderne hos nogle Fiſkearter, IV. 1ſte H. S. 180—211, m. K. [L. E. 1798, S. 80]; Jagttagelſer over tvende ſjeldne og lidet bekjendte Krebsarter (Dromera clypea et Gammarus sedentarius), V. 2det H. S. 1—18).

I »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Skrifter« (Jagttagelſer over Væxtriget i Marokko, ſamlede paa en Reiſe i Aarene 1791—93, 1ſte Stykke, m. Kb., i Skrifterne for 1800, I. D. 1ſte H. S. 1—204. [L. E. 1804, S. 386—88]; paa Tydſk: Beobachtungen über das Gewächsreich in Marokko. Geſammelt auf einer Reiſe in den Jahren 1791—93. Aus dem Däniſchen überſetzt von Joh. Ambr. Markusſen. Erſte Hälfte. Mit 2 Kpfrn, i Rafns Schriften der phyſ. Klaſſe der Königl. däniſchen Geſellſch. der Wiſſenſch. 1. B. 1. H., og tillige ſærſkilt aftr. Kopenh. u. Leipz. 1801. (Gött. A. 1801, St. 132, S. 1315—18).

I »Phyſic. oeconom. og medico-chir. Bibliothek« (Kort Udſigt over Faareavlens Fremgang i Europa, tilligemed en Efterretning om de marokkanſke Faar paa nærværende Tid, i II. 233—53. [L. E. 1795, Nr. 15]; Om arabiſk Gummi ſom Handelsvare (i Anledning af Borgeren Suediani's Bemærkning herover. Bulletin des sciences, Nr. 8, 1797), XV. 178—85; Bidrag til Kundſkab om Gummi-Sandarak, XV. 209—15. [paa Franſk i Bullet. de la Soc. philomath.?, af Coquebert de Montbret]; Om de Planter, hvoraf de ældſte Folk i Europa have betjent ſig for at forgifte deres Pile; ved C. de Coquebert. Overſat med Anmærkninger, XV. 332—39; Udtog af en Afhandling om et nyt Middel iſtedet for Overarmens Amputation i Skulderledet, af Borgeren Sabatier, overſat, XVII. 195—99; Udtog af et Brev fra Borg. Laſteyrie om de finuldede Faar i de kolde Himmelegne, XVII. 199—200; Udtog af en Afhandling om Midlerne og Fordelene af at forplante Salt-Vands Fiſk i det ferſke Vand i Floderne, ved Borger Noel fra Rouen, overſ. XVII. 254—56; Udtog af en Afhandling, ſom indeholder Forſøg, Underſøgelſer og Jagttagelſer over Almetræerne, af Boucher, overſ. XVII. 256—59; Afhandling om Brand i Kornet og dens Syre, af Chantian, overſ. XVII. 259—60; Chemiſk Underſøgelſe af Modervandet, ved Vauquelin og Buniva, overſ., XVIII. 123—28; Udtog af anſtillede Forſøg over Amputationen paa de yderſte lange Been, ved Chausſier, overſ. XVIII. 231—36; Nærmere Efterretning om den ſmitſomme Syge, der herſker i Cadix, Sevilla og paa andre Steder i den ſydlige Deel af Spanien; uddraget af den ſpanſke Original, XVIII. 475—88).

I „Nyt Bibl. f. Phyſik o. ſ. v.“ (Forſøg angaaende Lyſets Indſkydelſe paa nogle Værter, af Decandolle, overſ. i I. 276—81).

Schouw (Joakim Frederik), f. i Kjøbenhavn d. 7de Februar 1789, ældſte Søn af Viinhandler Povl Schouw (f. 1751, † [illegible] 1800) og Sara Georgia f. Liebenberg (f. 1761, † 1826, en Datter af Bundtmagermeſter Joachim Frederik Liebenberg og Maren f. Grønvold). Blev efter privat Underviisning af Sproglærer Cand. juris H. C. Woſemoſe dimitteret i Aaret 1808 til Univerſitetet, ved hvilket han næſte Aar tog anden Examen (Laud.); underkaſtede ſig d. 4de October 1811 den juridiſke Examens theoretiſke, og d. 8de Febr. 1812 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; foretog ſig i Sommeren 1812 i Selſkab med Botanikeren, Nordmanden Chr. Smith, en naturvidenſkabelig Rejſe i Norge; blev d. 20de April 1813 conſtitueret og d. 10de Januar 1816 virkelig Undercancelliſt i det danſke Cancelli; disputerede d. 28de Septbr. 1816 for den philoſophiſke Doctorgrad, og tiltraadte ſamme Aar, deels ved kongelig Underſtøttelſe, deels ved Underſtøttelſe af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow paa Sanderumgaard, en videnſkabelig Rejſe gjennem Tydſkland, Italien og Frankrige, fra hvilken han, efter 3½ Aars Fraværelſe, hjemvendte 1820; holdt derpaa Forelæsninger ſom Privatdocent ved Kjøbenhavns Univerſitet, hvorved han d. 28de April 1821 anſattes ſom overordentlig Profeſſor i Botaniken; vandt 1823 den af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab for det Thottſke Legat udſatte Præmie for „en danſk Meteorologie eller en Skildring af Vejrligets Beſkaffenhed i Danmark, tilligemed en Udvikling af Grundene til ſamme, forſaavidt disſe, i Følge vore nærværende Kundſkaber, lade ſig udvikle af Landets Naturſtilling“ (jvfr. L. T. 1823, S. 527—28); blev d. 14de April 1826 Medlem af Gartner-Examinations-Commiſſionen i Kbhvn; foretog atter, med kongelig Underſtøttelſe, i Aarene 1829—30 en naturvidenſkabelig Rejſe til Italien og Frankrige; udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; beſøgte i Vinteren 1839—40, paa egen Bekoſtning, paany Italien, og hjemkom i Slutningen af Maj 1840; benaadedes d. 28de Juni 1840 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 18de Februar 1841 Medlem af Forſt-Examinations-Commiſſionen i Kjøbenhavn; d. 6te September ſ. A. Directeur for den botaniſke Have ſammeſteds; 1842 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; d. 21de Novbr. 1845 Profeſſor ordinarius i Botaniken og Aſſeſſor i Conſiſtoriet; d. 28de Juni 1847 Etatsraad (med Rang i 3. Kl. Nr. 9 efter Rangforordn.). — Erholdt d. 29de Septbr. 1835 kongelig Befaling til, ſom Deputeret for Kjøbenhavns Univerſitet, at deeltage i Øſtifternes og Nørrejyllands Stænderforſamlinger, i hvilke begge han valgtes til Præſident i Aarene 1835—36, 38, 40; blev d. 4de Februar 1847 valgt til Deputeret for det 9de jydſke Kjøbſtaddiſtrict (Ebeltoft, Grenaa, Hobro og Mariager) ved Nørrejyllands Stænderforſamlinger, og d. 25de Februar ſamme Aar til Deputeret for de mindre Landejendomsbeſidderes 13de Diſtrict ved Øſtifternes Stænderforſamlinger i Sexenniet 1847—52. — Var Medſtifter (i Forening med Collin og Eſchricht) af „Den naturhiſtoriſke Forening“ (ſ. D. Ugeſkr. IV. S. 87—88), „Athenæum“, „Trykkefriheds-Selſkabet“, „Det ſkandinaviſke Selſkab“, „Det Norſke Literatur-Samfund“ ($\frac{23}{1}$ 1847); var blandt Indbyderne (og Medlem af Comiteen) til Stiftelſen af det Thorvaldſenſke Muſeum, blev ved Thorvaldſens Codicil udnævnt til Executor og er derfor nu een af Beſtyrerne; var een af de 7, ſom danne den ſlesvigſke Comitee i den ſlesvigſke Hjelpeforening, og i flere Aar Formand for „Athenæum“ og Trykkefriheds-Selſkabet; blev 1834 Medlem af „Selſkabet til Haveculturens Fremme“ og har ſiden 1835 været dets Formand; var 1838 med i Gothenborg, hvor de ſkandinaviſke Naturforſkeres Forening blev ſtiftet, og deeltog i Naturforſkernes Forſamlinger 1840, 42, 47. Er Medlem af det ſkandinaviſke Literatur-Selſkab ($\frac{3}{1}$ 1821); af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{18}{13}$ 1823) og dette Selſkabs Archivarius, ſamt Medhjelper ved Secretariatets Forretninger ($\frac{30}{8}$ 1826); af det Kongl. mediciniſke Selſkab ($\frac{7}{10}$ 1824), i hvilket han ſiden adſkillige Aar har været Æresmedlem; endvidere Medlem af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. Har ſiden 1834 været Medlem af Landhuusholdnings-Selſkabets Skrift-Commitee, og mellem Aarene 1832—44 i Almindelighed hvert andet Aar været engageret ſom Docent i Botanik ved den polytechniſke Læreanſtalt; blev i Juni 1835 af Kongen udnævnt til Medlem af Inſpectionen over de kongelige Haver, hvorfra han dog efter Ønſke allerede udtraadte i Juli 1835; var og Medlem af den kongl. Commisſion, der gjorde Forſlag angaaende Realſkolevæſenet. De Candolle har opkaldt en Planteſlægt efter ham: „*Schouwia*“; ligeledes har Schrader kaldet en Planteſlægt „*Schouwia*“ (jvfr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. S. 590), ſom af Nees omtrent ſamtidigen blev benævnt Goethea efter Digteren. — * $\frac{24}{4}$ 1827 Suſanne Marie Auguſtine Peſchier Dalgas (f. $\frac{14}{9}$ 1798, † $\frac{8}{3}$ 1844 i Kbh.), en Datter af Præſten ved den franſk-reformerte Menighed i Fredericia, Jean Mark Dalgas og Marie f. Aldebert. — (Hans Biographi (af Fr. Barfod) i Skandinav. Folke-Kalender for 1843, S. 162—68, og for 1844, S. 186—217; Biographiſk Skizze (ved Fr. Fabricius) i „Danſk Pantheon“, 2den Levering, 1843; Converſations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. (H. XXIX.), 1840 (overſat i „Læſecabinettet“, udg. af B. Rée, Bd. I. S. 51—54, og i Hempels

„Bidrag til Tidshiſtorien“ 1841, Nr. 6); Converſations-Lexicon 9te Originalausgabe 13. Bd. S. 1. (1847); Calliſens Medicin. Schriftſteller-Le XVII. S. 311—13; XXXII. S. 203—4; Øst's »Materialier«, Nr. 12 (af Th. H. Erslew). — Portrait, malet af C. A. Jenſen, lithogr. a A. M. Peterſen i Bærentzen & Comp. Steentr. 1838. ſt. Fol.; W. Marſtrand pinx., lithogr. i Em. Bærentzens lithogr. Inſtitut (i „Portefeuille 1841, Bd. I.); en mindre Efterligning af ſamme, lithogr. af Em. Bærentzen. 1840; D. Monnies del. et lithogr. 1842. ſt. 4to; lithogr. i Em Bærentzens lithogr. Inſtitut, ſt. 4to (i „Danſk Pantheon“ 2den Levering 1843); paa det lithogr. Blad: „Danſke Folkerepræſentanter i Viborg“ 1844).

Dissertatio *de sedibus plantarum originariis.* Sectio prima. De pluribus cujusvis speciei individuis originariis statuendis. (pro summis in philosophia honoribus). Hafn. 1816. 80 pagg. 8. (L. T. 1819, Nr. 1., S. 2—11).

Schema til en Forelæsning over Klimatologien. (1820—1821). 1 Quartbla

Schema til en ſyſtematiſk Fremſtilling af Plante-Geographien eller Planternes Stedlære (Geographia plantarum s. Topologia plantarum). 8 S. 8v (overſat paa Tydſk i K. Sprengels »Neue Entdeckungen im ganzen Umfange de Pflanzenkunde«, 2. Bd. Leipzig 1821, S. 343—46).

Grundtræk til en almindelig Plantegeographie. Med fire Tavle Kbh. 1822. Paa Tydſk: Grundzüge einer allgemeinen Pflanzengeographi Aus dem Däniſchen überſetzt vom Verf. Berlin, 1823, nebſt 4 Tafeln und eine pflanzengeogr. Atlas in Fol. (L. T. 1823, Nr. 21. 22. 23. 24, af J. Hornemann; Hänle Magaz. der Pharm. Bd. 8. 1823. H. 1. S. 86—98; Å berättelser om Vetenſkapernes Fremſteg. Stockholm 1823; Ferussac Bullet. des S Sect. 2. 1824. Avril; Gött. A. 1824, St. 120; Leipz. L. Z. 1824, Nr. 264; Flo od. botan. Zeit. 1825, Bd. 1. Beil. 2.; Hertha, Zeitſchr. f. Erd-, Völker- und Sta tenkd. Bd. 6. 1826. H. 3. — Et udførligt Udtog, ledſaget med kritiſke Bemær ninger af Malte-Brun, i Eyriès & Malte-Brun »Nouvelles Annales des Voy ges“ etc. T. 18. et 19.; i Edinburgh Philos. Journ. 1824, Octbr.; 1825, Jan. 1826, Jan. ſtaaer en forkortet Overſættelſe af adſkillige Partier (Biinranke Palmerne, Græsarterne) med tilføiet Kort. Brewſters Edinburgh Journal of Sciences 1826, Jan. No. 7. indeholder et Udtog, ſom meddeler Videnſkabens Hiſtorie de plantegeographiſke Riger, og er overſat paa Franſk i Bulletin de la Société Géographie, T. 6. 1826, Oct.). — *Plantegeographisk Atlas.* Kbh. 1824. Foli (L. T. 1826, Nr. 36. 37). [Da ſamme Tavle gjelder for alle Kort og Forſkiel fremkommer ved Illumination og Paaſkrift, ſaa have de nyere uddeelte Exemplar erholdt Forandringer og Tilſætninger].

Skildring af Veirligets Tilſtand i Danmark. Med 4 Tavler. (Priisſkrift, belønnet af det Kongelige danſke Videnſkabers-Selſkab og udgivet med de Underſtøttelſe. Kbh. 1826. (Molbechs Nord. Tidsſkr. 1. 143—47; H. C. Ørſt Overſigt ov. d. Kongl. Danſke Vidſk. Selſk. Forhandl. 1822—23, S. 16—21; Kbh Skilderi 1827, S. 1543; ſvfr. Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 466—67. — (Brudſtykke: »Danmarks Varmeforhold i forſkiellige Tidsrum«, ſtaaer i »Nyt Aftenbla

1826, Nr. 29. 30; og et Udtog i »Hertha, Zeitſchrift für Erd-, Völker- u. Staatenkd. 1827, Octbr.).

Beiträge zur vergleichenden Klimakologie. Iſtes Heft. Copenh. 1827; nebſt 1 Tafel in Querfol. (Pierer Allg. medic. Annal. 1828, März, S. 334—56; Medic. chir. Zeit. 1829, Bd. 3. Nr. 61, S. 150—55; Schweigger Journ. für Chem. und Phyſik Bd. 52. (Jahrb. Bd. 22.) 1828. H. 3. S. 261—64; Morgenblatt 1827, Lit. Bl. Nr. 65; Allg. Hall. L. Z. 1828, Ergzbl. Nr. 68. 69, S. 205—7 og Juni, S. 540—47 (af L. F. Kämtz); Summ. d. Med. 1828, Bd. 2., S. 6. 7; Bd. 3. S. 435).

Specimen Geographiae physicae comparativae. Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hauniae 1828. 65 pagg. 4to, cum tabb. lithogr. 3. (ſvfr. H. C. Ørſteds Overſ. ov. Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. 1827—28, S. XXI.—XXIV. — Et danſk Udtog af Schouws i ſamme Anledning, d. 30te Oct. 1828, holdte (men utrykte) Tale: »at Klima og andre Naturforhold kun have en ringe Indflydelſe paa Folkeſlagenes Characteer«, findes i L. T. 1828, S. 836—42, og er overſat paa Engelſk i Literary Gazette 1829, Mai.). — Programmet udkom, aftr. med behørige Forandringer og egen Titel. Hauniae 1828. 4to, cum tabulis lithographicis 3. (M. f. L. I. 307—14, af H. C. Ørſted; Neue allg. geogr. u. ſtatiſt. Ephemerid. 1829, Bd. 29, St. 10. S. 330—47; Leipz. L. Z. 1830, St. 81, og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3., S. 480, 81; Ferussac Bulletin des sciences géogr. 1829; Edinb. Journ. of sc. 1829, July, No. 1.; Annalen der Gewächskunde 4. Bd. 1. H. 1830; Bibliotheca Italiana T. 55, p. 86). Overſat paa Tydſk, men noget forkortet, i Berghaus's Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde 1829, Octbr. S. 1—29; Novbr. S. 137—56. Et Udtog af Skriftet i Nouvelles annales des voyages 1838, Juillet).

Europa. En let fattelig Naturſkildring. (Forſøg til en phyſiſk Geographie). Kbh. 1832. Anden Udgave. ibid. 1835. Atlas til Samme (ved O. N. Olſen). ibid. 1832 og 1835. Imp. 4to. 6 Blade med Text. (M. f. L. XII. 177—216, af H. C. Ørſted). — Paa Tydſk: Europa. Phyſiſch-geographiſche Schilderung. Aus dem Däniſchen. Kopenh. 1833. 138 S., nebſt Atlas, 6 Blätter, Imp. 4to nebſt Inhaltsverzeichniſſe. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Kritik 1833, II. S. 558—60, af Walter). Europa. Ein Naturgemälde. Aus dem Däniſchen. Als Beigabe zu jeder Geographie. Kiel, 1833. Lex. 8. 8½ Ark. (»Skandia« III. 308—9). Paa Svenſk: *Europa.* En Fysisk-Geografisk Naturskildring. Öfvers. af *C. Julin-Fabricius.* Stockholm, 1838, 8:o, med atlas af 6 kartor. Paa Italienſk: *L'Europa,* quaddro fisiografico facillimente intesó. Opera, notomizzata da *Jacopo Gråberg da Hemsö.* Milano 1839. 52 pagg. 8. (aftrykt af: Revista Europea. d. 30. Juli 1839). Paa Engelſk: *Europa,* a popular Physical Sketsh. Translated from the second Edition by Dr. *Cantor.* (i Calcutta Journal of Natural History 1840, 1841, 1842).

Erindringsord til en Forelæsning over de plantegeographiſke Riger. Kbh. 1833. 1½ Ark. (Overſat paa Tydſk i »Linnaea« Bd. 8., S. 625—652, og paa Franſk i »Nouvelles annales de l'histoire naturelle« seconde Serie, T. 3., p. 117—43).

Et Par Ord i Anledning af Valgene i Kjøbenhavn 1834. Kbh.

Afbildninger af Dyr og Planter, efter Dictionnaire des sciences naturelles, ved J. F. Schouw og D. F. Eſchricht. Kbh. 1844. Imper. 8., med 96 illum. Kobbertavler med Text. [udkom, 1835—44, i tolv Hefter]. (M. f. L. XV. 415—446, af J. Schade; Urſins Danſk Almeenlæsn. 1835, Nr. 31, S. 244—47).

Erindringsord til en Forelæsning over den almindelige Plantelære. Trykt iſtedetfor Haandſkrift for Tilhørerne. Kbh. 1837. 48 S. 2den Udgave. ibid. 1839. 48 S. 3. Udg. ibid. 1843. 53 S. 4. Udg. ibid. 1845. 56 S.

Erindringsord til en Forelæsning over Naturhiſtoriens Grundtræk; indeholder foruden ovenſtaaende 3 Ark endnu 2 Ark, ſom angaae Dyrene. (har ingen Titel).

Erindringsord til en Forelæsning over Lægeplanterne. Kbh. 1843. 97 S. 2. Udg. ibid. 1847. 89 S.

Erindringsord til en Forelæsning over de vigtigſte i Menneſkelivet anvendte Planter. Kbh. 1844. 70 S.

Natur-Skildringer. En Række af almeenfattelige Forelæsninger. Kbh. 1837, med 2 Kobbertavler. Anden Udgave. ibid. 1839, med 2 Kobbert. (indeholder de i „Danſk Ugeſkrift" trykte populaire Forelæsninger, og desuden endeel ikke forhen trykte). Paa Tydſk: Naturſchilderungen. Eine Reihe allgemein faßlicher Vorleſungen. Kiel, 1840, m. 2 Tafeln. (Meyens Jahresbericht 1839. (1840); Okens „Iſis" 1840, S. 725). [Artiklen: „Bjergvandringer i Syden og Norden" findes i Schumachers Jahrbuch für 1838 (Gebirgswanderungen im Süden und im Norden) og ſtod her førend den udkom paa Tydſk. Artiklerne: „Regnen" og „Etna" ere optagne i Steffens's Volkskalender 1841. Andre Artikler andre Steder i Udlandet. Plants characteristic of different Nations, i „Calcutta Journal of Natural History by M'Clelland", 1840]. — Anden Samling. Kbh. 1845, med 5 Tavler, hvoraf 2 colorerede.

Oplyſende Bemærkninger til Capitain O. N. Olſens „Phyſiſk-geographiſke Kort over Danmark." Udg. af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1838. 46 S. 12. (M. f. L. XIX. 541—45, af Auguſt Baggeſen; Allg. Hall. L. Z. 1843, III. Nr. 224, S. 552).

Tableau du climat et de la végétation de l'Italie, résultat de deux voyages en ce pays dans les années 1817—1819 et 1829—1830. *Vol. I.* Tableau de la température et des pluies de l'Italie. Avec un *Atlas* de 5 cartes (par *O. N. Olsen*). Copenh. 1839. gr. 4. Underſtøttet af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1840, II. S. 62—71, af H. W. Dove; Jen. L. Z. 1841, Nr. 44; jvfr. „Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållne möte i Götheborg år 1839", S. 59—61).

Tale i Selſkabet for Efterſlægten paa Stiftelſesdagen den 4de Marts 1841. Kbh. 11 S. 8.

Skandinaviens Natur og Folk. Et Foredrag, holdt den 22de Nov. 1844 i det Skandinaviſke Selſkab. Kbh. 1845. 15 S., med et Kort.

Foreløbig Fortegnelſe over den kjøbenhavnſke botaniſke Haves Planter. Indeholdende dem, der ere blevne underſøgte i Aarene 1842—1846. Med et Kort over Haven. Kbh. 1847. 180 S. ſt. 8.

Redacteur af: Danſk Ugeſkrift, udgivet af et Selſkab. I.—VIII. Bind. Kbh. 1831—36. (Heri ere, foruden endeel Redactions-Artikler, og af udenlandſke Skrifter uddragne Stykker, følgende af Redacteuren: i 1ſte Bd.: Indledningen; Om Naturvidenſkabernes Fremſtilling for Folket; — i 2det Bd.: Om naturhiſtoriſk Underviisning i de lærde Skoler, (fortſat i 4de Bd.); Douvilles Reiſe, (jvfr. 3. Bd. S. 150 og 5. Bd. S. 155); — i 3die Bd.: Gjenopdagelſen af det gamle Cyprenaica; — i 4de Bd.: Yderligere Bemærkninger angaaende naturhiſtoriſk Underviisning i de lærde Skoler; Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Handelscommis Gads Forſlag om Realſkolers Oprettelſe; — i 5te Bd.: Om Danmarks Trykkefrihed; Forverdenens Planter; Fortſatte Bidrag til Planternes Hiſtorie; Om Forordningen af 15de Mai 1834; Caffetræets Hiſtorie; — i 6te Bd.: Til de Kjøbenhavnſke Vælgere; Alpeplanterne; Naturen paa Sydhavs Øerne; Parrot's Reiſe til Bjerget Ararat; Sukkerrørets Hiſtorie; — i 7de Bd.: Nogle Bemærkninger over det foreſlaaede Trykkefriheds-Selſkab; Om Iiſen i geographiſk Henſeende; Etna; A. Burnes's Reiſe fra Indien over Hindukuſh til Bukariet; — i 8de Bd.: Bjergvandringer i Norden og i Syden; Viinrankens Hiſtorie).

Redacteur og Udgiver af: Danſk Ugeſkrift. Anden Række. I.—VIII. Bind. Kbh. 1842—46. (Fædrel. III. 1842, Nr. 842). (Heri af ham, bl. a.: i 1ſte Bd.: Nogle Bemærkninger i Anledning af Anmeldelſen af Munch-Ræders Skrift, i Nr. 7; Om de ſtænderſke Committeer, Nr. 20; — i 2det Bd.: Nogle Bemærkninger i Anledning af Spørgsmaalet om Huustugtens Anvendelſe paa Huusmandsklaſſen, i Nr. 27; Miſteltenen. (Foredrag i den naturhiſtoriſke Forening d. 24de Febr. 1839), ſſtd.; Tillæg til H. N. Clauſen »Den danſke Nationalitets Stilling i Slesvig«, Nr. 35. (jvfr. »Aabent Sendebrev fra en Slesviger til DHrr. Prof. Clauſen og Prof. Schouw, i Anledn. af deres Anke«, 1843, og D. Ugeſkr. 2 R. IV. Nr. 82, S. 58—61); Bemærkninger i Anledning af nogle Yttringer i Juſtitsraad Molbechs »Det danſke Videnſkabernes Selſkabs Hiſtorie i dets førſte Aarhundrede«, Nr. 38 (jvfr. Nr. 48 og 49, af Molbech); Nogle Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Eſtrups Artikel: »Bør Skole- og Opdragelſesanſtalt adſkilles fra den academiſke Læreanſtalt i Soer?« S. 278—82; Om den Rolle, ſom det af Trykkefrihedsſelſkabet udgivne [illegible] geographiſke Kort har ſpillet hos det ſlesvig-holſteenſke Partie, Nr. 45; Nogle Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Eſtrups Artikel om Soers Academies formeentlige Ret, Nr. 48 og 49; — i 3die Bd.: Om de Trettens Skrivelſe angaaende 4de Mai Feſten, Nr. 62, 63 og 64. (jvfr. D. Folkebl. IX. Nr. 10—11); Den ſkandinaviſke Eenhed, Nr. 71; Om Grændſerne for Indholdet af de uprivilegerede Blade, Nr. 72. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 237; D. Ugeſkr. 2. R. IV. Nr. 81); — i 4de Bd.: Hvorvidt kan det med Rette ſiges at Intelligentſens Sprog hos Slesvigerne er udelukkende tydſk, Nr. 82; Endnu nogle Ord i Anledning af Fortolkningen af Pl. 4den Octbr. 1810, Nr. 84. (jvfr. Berl. Tid. 1813, Nr. 315, 16, 17); — i 5te Bd.: I Anledning af Spørgsmaalet om Fritagelſer for Magiſterconferentſen, Nr. 112, 13 og 14; Mangel paa Indſigt i Naturvidenſkaberne hos en aandrig Skribent, Nr. 122; Om Ophævelſen af den philologiſk-philoſophiſke Examen, Nr. 123; En Samling af Blomſtertegninger i den kongelige Kobberſtikſamling, ſſtd.; — i 6te Bd.: Nogle Bemærkninger om den ſkandinaviſke Eenhed, i Anledning af Juſtitsraad Molbechs Yttringer derom, Nr. 131; Om Underviisningsgjenſtandene i de reformerede Skoler, Nr. 135; Den danſk-ſlesvigſke Nationalſag, Nr. 137; Om Foreningen af Hertugdømmernes Stænderforſamlinger, Nr. 141; — i 7de Bd.: I Anledning af Grev Knuths Bemærkninger om Negerſlavernes Frigivelſe, Nr. 165 og 166; — i 8de Bd.: Cyclas circinalis i Blomſt i den botaniſke Have i Kjøbenhavn, Nr. 181; Nye Zeeland, Nr. 186, 87; Om Bondebevægelſen med Henſyn til Selveiendoms Fremme, Nr. 199. (jvfr. Ny Collegial-Tid. 1846, Nr. 23, S. 388—400; Berl. Tid. 1846, Nr. 109, 110, 29, 30); Slutningsord til Ugeſkriftets Læſere, Nr. 206—8, S. 437—40). — Stimmen aus Dänemark über die ſchleswigſchen Verhältniſſe. Eine Sammlung von Aufſätzen aus dem däniſchen Wochenblatte. Kopenhagen 1843.

Ligeledes Redacteur og Udgiver af: Danſk Tidsſkrift. Nr. 1—6. (ɔ: 1. Bd). (Nr. 1., 2det Opl.). Kbh. 1847—48; fortſ. (Heri af ham: Regjeringen, Oppoſitionen og Folket, i Nr. 1. S. 1—21; jvfr. Fædrel. 1847, Nr. 59; D. Folkebl. XII. Nr. 52; N. Aftenbl. 1847, Nr. 65, 68, 72, 76); Menneſkets Indvirkning paa Naturen. (Foredrag i den naturhiſtoriſke Forening, den 17de Octbr. 1847), i Nr. 5. S. 401—15; Om de tidligere klimatiſke Forhold i Danmark, i Nr. 6, S. 511—22).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica* sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45. 4to. (I. fasc. med Hauch. Ørſted. II. med Ørſted. III. med Ørſted. Pederſen). [i Fasc. I. leverede han et udførligt Arbejde (Consectaria ex observationibus Neuberi auctore *J. F. Schouw*), hvori de Slutninger, ſom ved Beregninger kunne uddrages af disſe Obſervationer, omſtændeligt ere udviklede]. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1833, II. Nr. 119, af H. W. Dove).

Medredacteur af de 3 førſte Bind af Have-Tidende. Udgivet af Selſkabet til Haveculturens Fremme. Kbh. 1835—37. (Hertil leverede han: Sommeren 1831, I. 2—10; Lyſets Indvirkning paa Planterne, I. 145—50; De vigtigſte [illegible]planters geographiſke Fordeling, I. 369—74, med tilhørende Kort; Om fyldte Blomſter, II. 357—61. De to ſidſte Afhandlinger ſtaae ogſaa i Naturſkildringerne, 1. og 2. Saml.).

I „Athene“ (En Excurſion til Monte Bolca og Campo di Fontana i det veroneſiſke Landſkab (med Tillæg af C. Molbech), i Bd. IX. 1817. S. 220—29).

I Nyerups „Magazin for Rejſeiagttagelſer“ (Skrivelſe til Geheimeconferentsraad Bülow paa Sanderumgaard, dateret Neapel, den 16de Julii 1819, i Bd. I. S. 218—53).

I „Bibliothek for Læger“ (Botaniſke Oplysninger, i Anledning af J. C. W. Wendt: „om Salep-Roden og dens Surrogater“, 1821. S. 97—108, jvfr. S. 275—277).

I „Tidsſkrift for Naturvidenſkaberne“ (Om Sneelinien, iſær paa Himalaya-Bjergene og i Nærheden af Æqvator, efter Alexander v. Humboldt, I. 86—102; Nogle Erfaringer om Planters pludſelige Fremkomſt, meddeelte af Hofman til Hofmansgave, ſamt derved foranledigede Bemærkninger om den ſaakaldte Generatio æquivoca, af J. F. Schouw, I. 108—18; Overſigt af Botanikens Fremſkridt og Tilſtand i dette Aarhundrede, af J. W. Hornemann og J. F. Schouw, I. 127—191, 304—69; II. 1—12; III. 105—31; Kort Veiledning til at anſtille meteorologiſke Iagttagelſer, I. 269—93; Om de Planter, der afgive Lavendelvand og Lavendelolie, I. 389—91; Kort Udſigt over de bayerſke Naturforſkeres Johan v. Spix's og C. F. P. Martius's Reiſe i Braſilien, II. 188—204; Skrivelſe fra Hofman til Schouw, angaaende de paa det Inddæmmede ved Hofmansgave fremkomne Planter; tilligemed Anmærkninger af Schouw, II. 211—20; Udſigt over de canariſke Øers Flora, af L. v. Buch. I Udtog og med Anmærkninger, II. 251—270, 329—36; Om den uſædvanlig lave Barometer-Stand, ſom fandt Sted i den ſtørſte Deel af Europa d. 24—26 Decbr. 1821, III. 1—51; Udſigt over de meteorologiſke Forhold paa adſkillige Steder i Danmark, III. 81—95, 189—203, 302—17; IV. 119—32, 219—53, 361—68; V. 108—15, 353—58; Om Maiſens oprindelige Fødeland, af L. Reynier. Overſat og ledſaget med Anmærkninger, III. 132—41; Planterigets Phyſiognomie i Braſilien, af C. F. P. von Martius. Overſat med enkelte Forkortninger, IV. 65—109; Nogle Bemærkninger om Veirliget i Island i Vinteren 1824—25, efter Landphyſ. Thorſtenſens Iagttagelſer, IV. 259—62).

I det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter (Skizze til en ſammenlignende Naturſkildring af det nordlige og ſydlige Europa, i Bd. XVIII. S. 83—164; ſærſk. Kbh. 1822).

I det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger (Bidrag til Beſvarelſen af det Spørgsmaal: »om Klimaterne væſentligen ere forandrede?« oplæſt i Selſkabet i Foraaret 1824. (Udtog), i II. D. S. XXXIX—XLIV. (jvfr. Okens »Iſis« 1845, S. 58-62. — Endeel af Afhandlingen ſelv er overſat paa Engelſk i Brewſter's Edinburgh Journal of Sciences, og for endeel derfra gaaet over i Arago's Afhandling om ſamme Gjenſtand i Annuaire pour l'an 1834); Om Italiens Regnforhold, en Afhandling, oplæſt i Selſkabet. (Udtog), i III. D. S. XX—XXIII. (og i »Hertha« Bd. 5. S. 90 fg., ſamt i Berghaus's Annaler); Om Barometrets lave Middelſtand i Island og flere Steder, III. D. S. XXIX—XXXII. (ogſaa i Froriep's Notizen aus dem Gebiete der Natur- und Heilkunde Nr. 255, Decbr. 1825); Om det dybe Barometerfald d. 14. Januar 1827, III. D. S. LX—LXII.; Om Menneſkeracernes Forhold til den omgivende Natur. (Udtog), i V. D. S. LXXX—LXXXI.; Om Varmens Fordeling i Aaret, V. D. S. LXXXXIII—LXXXXIV.; Om Barometrets Middelſtand ved Havet, V. S. 289—342; ſærſk. aftr. Kbh. 1832. 4to. (Paa Tydſk: Ueber den Mittelſtand des Barometers am Meeresufer, i Poggendorff's Annalen der Phyſik, 1832, Bd. 26. S. 395—445; og paa Franſk i Annales de Chimie et de Physique, T. 53. 1833); De italienſke Naaletræers geographiſke og hiſtoriſke Forhold, i XI. D. S. 83—127; ſærſk. aftr. Kbh. 1845. 4to, med et Kort; jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt ov. det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. 1840—41, i Selſk. naturv. og mathem. Afh. IX. D. S. LIII—LV.; »Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842«, S. 617—19. Paa Tydſk: Italiens Nadelhölzer nach ihren geographiſchen und hiſtoriſchen Verhältniſſen von J. F. Schouw. Aus dem Däniſchen durch D. Beitſchmier, i Prof. C. F. Hornſchuch Archiv ſkandinaviſcher Beiträge zur Naturgeſchichte. 2. Th. 1. Heft. Greifswald. 1847; paa Franſk: Les Conifères d'Italie sous les rapports géographiques et historiques, i Annales des sciences naturelles. 1845. Avril. — Om de geographiſke og hiſtoriſke Forhold af de i Italien voxende Træer og Buſke, ſom henhøre til Egefamilien (Cupuliferæ), i Videnſk. Selſk. Skr. 5te Række. Naturvid. og mathem. Afd. 1. Bd.; Om de geographiſke og hiſtoriſke Forholde, ſom Birkefamilien frembyder i Italien, ſſtd.; begge ſærſk.: Ege- og Birkefamiliens geographiſke og hiſtoriſke Forhold i Italien. Med et Kort. Kbh. 1847. 4to; jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt 1846, S. 107—14; 1817, S. 16—19). — I H. C. Ørſteds Overſigt over det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Forhandlinger, i Selſk. naturv. og mathem. Afhandlinger (Overſigt over de geographiſke og hiſtoriſke Forhold, ſom de italienſke Lyngvæxter (Ericaceæ & Vaccinieæ) frembyde, XI. Decl. S. CIX—CX.; Beretning om 40de Hefte af *Flora Danica* (XIV. 1.). ſſtd. S. CXXIV—CXXVIII.; Bemærkninger over en Samling af ældre Blomſtertegninger i Vandfarver, fra det forrige Gottorpſke Bibliothek, ſſtd. S. CLXXX—CLXXXIII.).

I »Nyt Aftenblad« (Udtog af Capitain Franklins Opdagelſes Reiſe til det amerikanſke Polarhav i Aarene 1819—22, i Aarg. 1824, Nr. 7. 8, ſamt i Tillæg til Nr. 8; Et Par Ord til Publicum i Anledning af Krigs-Aſſeſſor Schäffers Angreb paa Profeſſor Ørſted, 1825, Nr. 31; tillige ſærſkilt. Kbh. 1825. 19 S. (Jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 462). I Anledning af denne Piece anlagde Schäffer en Injurie-Proces, ſom han, efter at Schouw var bleven frikjendt ved Hof- og Stadsretten, appellerede til Højeſteret, hvor Sagen dog fik ſamme Udfald).

I C. Otto's „Ny Hygæa“ (Nogle Bemærkninger, henhørende til Meteorologien og ſammes Forhold til Lægevidenſkaben. i Bd. VII. 1826, S. 235—47; i Udtog i Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 12. 1826, S. 114—20 (af Julius); jvfr. Bibl. f. Læger 1826, Bd. VI. S. 306).

I Molbechs „Nordiſk Tidsſkrift“ (Udſigt over Denhams, Clappertons og Oudneys Opdagelſer i Afrikas Indre, med et Landkort over det indre Afrika, Bd. I. S. 261—83, 325—64).

I „Dagen“ (Om Almanakkens Veir-Spaadomme, 1831, Nr. 298; jvfr. S. Jørgenſens „Nogle Frugter af mit Otium“, II. S. 169—73).

I „Maanedsſkrift for Litteratur“ (Om den geographiſke Underviisningsmaade, XI. 339—55; r. i L. T. 1834, Nr. 2. 3, af J. P. Mynſter; jvfr. Schouws Bemærkninger, ſſtd. S. 88—93, 101—8, og Recenſentens Svar, S. 109—12).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Om Almanakkens Veirtabeller, 1835, S. 10, jvfr. Nr. 18. 19; o. fl. a.).

I „Danſk Folkeblad“ (Om ſkjulte Angreb paa anden Mands Ære, I. 67—68. [jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 815, D. Folkebl. I. 72; Davids „Fædrel.“ II. 179—84]; Om Grændſerne for Indholdet af de uprivilegerede Blade, II. 121—24; Nogle Bemærkninger i Anledning af Kjøbenhavnspoſtens Angreb paa Bankrepræſentanterne, II. 115—48; Bomuldsplanten og Bomulden, II. 227—30; Om Cenſuren for domfældte Forfattere, III. 65—67; Fluefangeren og Kandebæreren, III. 133—35; Om den hos Kjøbenhavnspoſtens Redacteur anſtillede Huusunderſøgelſe, III. 157—58. [jvfr. „Søndagen“, Følgebl. til „Dagen“ 1837, Nr. 46]; Bemærkninger i Anledning af Placaten af 1ſte Novbr. 1837 om Trykkefrihedens Grændſer, III. 161—64; Den ſtrenge Vinter 1838, IV. 21—24; findes ogſaa i Naturſkildr. 2. Saml.).

I Krøyers „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift“ (Naturen i Nordafrika. Foredrag i i den naturhiſtoriſke Forening den 17de Mai 1835, I. 1—9; og i Naturſkildr. 1. Saml.; overſ. paa Hollandſk i van de Hoevens & de Vrieses Tijdschrift voor natuurlijke Geschiedenis en Physiologie).

I „*Förhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna möte i Götheborg år 1839“ (Udſigt over Veirligets Characteer i Aaret 1838 (regnet fra 1. Decbr. 1837 til 1. Decbr. 1838), ſaaledes ſom det havde viiſt ſig i Kjøbenhavn, S. 103—6; og i Naturſkildr. 2. Saml.).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“ (Om de pompejanſke Planter, S. 101—12; ſærſk. aftr. Kbh. VIII. S 8. Overſat i Hornſchuchs Archiv 1. Th. 3. Heft, og paa Hollandſk af van de Hoeven i Tijdschrift voor naturlijke Geschiedenis en Physiologie).

I „Danſk Folkekalender for 1842“ (Troldhætten, S. 131—40; ogſaa i Naturſkildr. 2. Saml.).

Recenſioner i „Danſk Litteratur-Tidende“ (over: J. E. Bode „Om Veirligets Forudſigelſe, fordanſket ved A. P. Meden“, 1821, Nr. 15. 16; J. G. J. Ballenſtedt „Urverdenen, overſ. af A. F. Elmquiſt“, 1823, Nr. 25. 26 (undertegnet σχ.); J. W. Hornemann „Danſk oeconomiſk Plantelære“, 1822, Nr. 40. 41; E. F. Nolte „Botaniſche Bemerkungen über Stratiotes und Sagittaria“, 1825, Nr. 34 (undertegnet σχ.); — i „Maanedsſkrift for Litteratur“ (Den botaniſke Deel af Recenſionen over Djørups og Sommers Prøve-Forelæsninger, VIII. 271—75).

Taler ved Provindſialſtændernes Slutningsmøder i Roeskilde 1836, 1838 og 340, indſ. i »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſialſtænderne for Sjællands, ens og Lollands-Falſters Stift o. ſ. v.«, 1835—36, 1838, I. S. 973—75; 1810, . 3187—88; og ligeledes i Viborg 1836, 38 og 40, i »Tidende for Forhandlingerne d Provindſialſtænderne for Nørre-Jylland«, 1836. I. S. 778—82; 1838, I. S. 1381 -1382; 1840, S. 2833-34. — Andragende om Stændernes Archiv og Bibliothek 40, baade i Øſtifternes Forſ. S. 1913—17 og i den jydſke Forſ. S. 1194—96; dragende, angaaende at Stænderforſamlingen vil beſvære ſig over Cancelliets Fremgsmaade ved at beſlaglægge Blade uden at lade Domſtolene afgjøre Indholdets rigtighed eller Lovlighed, i Nørrejyllands Stændertid. for 1844, S. 597—601. dragende af Schouw, i Forening med David, Grundtvig, Monrad og Raffard om ger-Emancipationen, i Øſtifternes Forhandl. 1844, S. 659; 1846, S. 226—28, og Jydſke Stændertid. 1846, S. 46—65.

Einige Bemerkungen über zwei, die Pflanzengeographie betreffende Werke des ern von Humboldt. In einem Schreiben an den Hofrath Schrader, i »Jahrcher der Gewächskunde, herausgegeben von K. Sprengel, A. H. Schrader und H. F. nk«. Bd. I. H. 1. Berlin u. Leipz. 1818. 8vo.

Observations météorologiques sur le mont *Etna*, trad. du Danois par *A. de hönberg*, i Pictet's »Bibliothèque universelle« 1819, p. 34—43; ſærſk. aftr.

L'ultima eruzioni dell' *Etna*; trad. p. *A. de Schoenberg*, i »Giornale encicloedico di Napoli« 1819; ſærſk. aftr. (overſ. paa Tydſk i Beylage zum Oppotions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86-90).

Plan einer pflanzengeographiſchen Ueberſicht von Italien und Sicilien, i Okens »Iſis« 1822. (Den indeholder ſom Prøve en Fremſtilling af Slægten Campanula). En italienſk Overſættelſe af Prof. Moretti findes i »Giornale di Fisica di Pavia«. 1824. Bimestre I.

Rettelſer til J. A. Schultes »Grundriß einer Geſchichte und Literatur der Boanik«, i »Flora, oder botan. Zeitung« 1825, 3. Beylage, S. 93—109.

Einige Bemerkungen über die Windverhältniſſe in der nördlichen Hemiſphäre; veranlaßt durch einen Aufſatz des Hern Prof. Dove über mittlere Luftſtröme, i Poggendorff's »Annalen der Phyſik« Bd. XIV. (Annal. der Phyſik Bd. 90). 1828, St. 12. S. 541—58; Erinnerung auf eine Bemerkung des Hrn. Prof. Dove, Bd. XVIII. S. 510—11.

Einige Bemerkungen über die klimatiſchen Verhältniſſe des tropiſchen Afrikas, i Berghaus's »Annalen der Erd- und Völkerkunde«, i hvilket Tidsſkrift der ogſaa indes flere forhen anførte Bidrag af ham.

En Artikel i »Hertha«, foranlediget ved en tidligere Artikel i ſamme Tidsſkrift 1830 Mai og Juni.

Lettre de (M. le Docteur Schouw) à M. le Baron de Zach, i Zach Correspondance Astronomique géographique etc. Vol. I. Cah. 1. p. 88—96, cfr. 2. p. 197.

Observations on the climats of the portions of Europa and Africa which are tuated between the equator and 60° North latitude, i »*The Edinburgh Journal*« y Jameson, 1840.

On the supposed changes in the meteorological constitution of the Earth, i rewster's »*Edinburgh Journal* of science«, Vol. VIII. No. XVI. p. 311—26.

I Forening med Dr. J. Vahl udgav han: *Flora Danica.* Fasciculus XL. Hauniae 1813. Folio. (Den egentlige Forfatter var afdøde Magiſter S. Dreier; Schouw har kun meget liden Deel i dette Arbeide; Vahl derimod har arbeidet endeel derpaa; jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt ov. det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. for 1844, S. 9—13). — (Revid.).

Schow (Carl), f. d. 15de Oct. 1802 i Kbhvn, Søn af nedenanførte Etatsraad, Profeſſor Niels Iverſen Schow; blev privat dimitteret til Univerſitetet 1821; tog i Foraaret 1828 medicinſk Embedsexamen (Laud.); nedſatte ſig derefter ſom privat Prakticus i Vordingborg; blev 1830 Læge paa Grevſkabet Holſteinborg, og flyttede 1838 til Neſtved ſom praktiſerende Læge. — * 1830 Jacobine Eliſabeth Meding (f $\frac{2}{11}$ 1808), næſtældſte Datter af Præſten i Maybølle paa Laaland, Johan Jacob Meding og Margrethe Eliſabeth f. Edinger.

Luxatio maxillæ inferioris, opſtaaet under epileptiſke Anfald, i Bibl. f. Læger XII. 239—40. (Caſper krit. Repertor. für Heilkd. Bd. 30. (Bd. 10.), S. 118; Kleinert Allg. Repertor. 1832, Mai).

Schow (Hans), f. 1789 i Esbønderup i Sjælland, hvor hans Fader Niels Schow, givt med Hanna Benedicte Lemcke, var Sognepræſt ($\frac{1}{4}$ 1785), ſamt Provſt i Holbo Herred († $\frac{1}{8}$ 1797 i ſit 49de Aar). Dimitteret fra Helſingørs Skole blev han Student 1808; abſolverede i Juli 1813 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 5te Octbr. ſ. A. conſtitueret Lærer, og 1814 Adjunct ved den lærde Skole i Helſingør; afgik paa Vartpenge ved Skolens Nedlæggelſe 1839. — * C. Peterſen.

Doktor Morten Luthers Tillid til Gud, Standhaftighed, Frimodighed og Sandhedskjærlighed. En Indbydelſe til at bivaane Høitideligheden i Helſingørs lærde Skole i Anledning af Reformationsfeſten. Kbh. 1817. 4to.

Selvprøvelſe. (Prøve til en Overſættelſe af Miss Hannah More's practical Piety, or the influence of the Religion of the heart on the conduct of the life. 3die Udgave. London 1811), i Møllers Theol. Bibl. XV. 89—115.

Schow (Johannes Nicolai), Sidſtanførtes Broder, f. d. 7de Auguſt 1779 i Havreberg i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræſt; kom 1792 i Helſingørs lærde Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet i Efteraaret 1796; tog i Juli 1802 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev 1807 Lærer, og d. 18de Juni 1808 Adjunct ved Middelſkolen i Vordingborg; d. 9de Juni 1809 tredie Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonſtrup; d. 3die Januar 1817 Sognepræſt til Thorslunde og Ishøi i Sjælland. † 29de Auguſt 1831. — * Chriſtine Marie Dahl (f. $\frac{1}{8}$ 1795 i Kbh.), en Datter af Copiiſt Andreas Dahl og Anne Chriſtine f. Klingberg. — (Jvfr. Jenſen om Jonſtrup Seminar. S. 47—48).

Tale paa det jonſtrupſke Seminariums Stiftelſesfeſt. Kbh. 1810.

Barnemorderſken, efter Schiller. Kbh. 1814.

Tale paa det jonſtrupſke Seminariums Stiftelſesfeſt den 29de April 1814, i »Athene« II. 401—21.

Om de Forbedringer i den tragiſke Kunſt, ſom tillægges Sophocles. Et philologiſk Forſøg, i Rahbeks »Læsning i blandede Emner« I. 1—15.

Om de danſke Geiſtliges Vilkaar og de paa Geiſtlighedens Jorder hvilende Byrder, i »Kjøbenhavns Skilderi« 1825, Nr. 22. 23. (anonymt).

Adſkillige Digte, adſpredte f. Ex.: i »Tilſkueren« 1806, Nr. 88; Poulſens Nytaarsgave for 1807; »Ny Minerva« 1807, IV. 77—82 (Menneſkealdrene, af Hesiodos, overſ.); »Sandſigeren« 1811, Nr. 22. 43 (Pindars 1ſte Olympiſke Ode, overſ.); »Athene« II. 155—57; Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 56; Rahbeks »Læsn. i blandede Emner« III. 524—25.

En af ham forfattet Overſættelſe af Euripides' »Phønicerinderne« blev 1808 benævnet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſk. Forfremmelſe. (ſ. L. E. 1808, S. 222); men er ikke udgiven. — (Tildeels efter Autogr.).

Schow (Niels Benedict), Broder til de 2 Sidſtanførte; fød d. 14de April 1794 i Esbønderup Præſtegaard; er Skolelærer, Kirkeſanger i Grevinge i Ods-Herred, og Beſtyrer af Frenderup landoekonomiſke Læreanſtalt. (jvfr. Landhuusholdn. Selſkabets Aarsberetning for 1845, S. 8—9). — * Juſtine Marie Biilmann (f. 1/8 1795 i Kbh.), Datter af Præſten i Skjelſkør, Morten Biilmann og Jacobine f. Jacobſen.

Om Tabellerne ved den indbyrdes Underviisning, i »Søndagen«, et Tillægsbl. til »Dagen«, 1838, Nr. 11.

Schow (Niels Iverſen), f. d. 16de Juni 1754 (ikke 1755) i Kjøbenhavn, Søn af Iver Nielſen Schow, ſom tjente førſt i Kongens Stalde, og blev ſiden Toldbetjent i Aarhuus († 1769). — Dimitteret fra Aarhuus Skole, hvori han indſattes 1766, blev han Student 1773 (ikke 1775); tog d. 5te Septbr. 1776 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev 1777 Alumnus paa Borchs Collegium; 1778 (ikke 1779) Magiſter Philologiæ; tiltraadte mod Slutningen af ſamme Aar, ved Underſtøttelſe af det Laſſenſke og Roſenkrantziſke Rejſeſtipendium, en Udenlandsrejſe, og opholdt ſig ved Univerſitetet i Göttingen fra Foraaret 1779 til Foraaret 1783; rejſte han til Wien; blev 1784 Lærer for den polſke Fyrſte Adam Czartoriſkys 2 Sønner; gik i Foraaret 1787 til Rom, Neapel og Venedig; forlod 1791 Italien; rejſte til Leipzig, kom hjem 1792 og begyndte ſom Magister legens at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavns Univerſitet over Homers Odysſee og Pindars Olympiſke Oder. Udnævntes ſamme Aar, med Prædicat af Profesſor Philologiæ extraordinarius, til Directeur for H. M. Kong Chriſtian VIII's Opdragelſe; 1803 til virkelig Juſtitsraad; 1805 til overordentlig Profesſor i Archæologien ved Kjøbenhavns Univerſitet; blev d. 14de Maj 1813 Profesſor ordinarius i den græſke Philologi ſamt i Archæologien, og Asſesſor i Conſiſtoriet; 1815 tillige Profesſor i Konſthiſtorie og Mythologi ved det kongl. Academi for de ſkjønne Konſter (indtil d. 4de Februar 1829); d. 10de Novbr. 1827, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget som Profesſor ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 14de Novbr. ſ. A. udnævnt til virkelig Etatsraad. Var Univerſitetets Rector 1820—21; Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{7}{2}$ 1800) og af ſammes Ordbogscommisſion ($\frac{8}{1}$ 1801—$\frac{27}{10}$ 1814); correſponderende Medlem af Videnſkabernes og Konſternes Academi i Livorno, og Medlem af flere andre videnſkabelige Samfund. † 18de Octbr. 1830 i Kbhvn. — * $\frac{21}{2}$ 1791 Anne Roſine Rothe (f. $\frac{12}{3}$ 1772, † $\frac{19}{2}$ 1815), yngſte Datter af Etatsraad Tyge Jesper Rothe og Karen Biorn. — (Nekrolog i L. T. 1830, S. 788—96; jvfr. „Iris“ 1791, III. 273—76; „Minerva“ 1791, III. 48; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 131—32; Molbech, Videnſkabernes Selſkabs Hiſtorie, S. 369 flgg.; 379; 382; 401 flg.).

Dispp. α) De vera interpretatione Cap. II. *Esaiæ.* Havn. 1777. 4to. β) Animadversiones philologicæ et criticæ in *Ecclesiasticum.* ibid. 1778. 8vo. — *Allegoriæ Homericæ*, quæ sub *Heraclidis Pontici* nomine feruntur cum *C. Gesneri* versione latina; quibus accedit Ejusdem Commentatio critica in Stoicorum et Grammaticorum allegorias Homeri una cum adnotatione crit. in Lectionem libelli. Præmissa est Epistola *C. G. Heynii* ad autorem. Goettingae. 1782. (Gött. A. 1782, 193—94). — *Charta papyracea* græce scripta Musei Borgiani Velitris, qua series incolarum Ptolemaidis Arsinoiticæ in aggeribus & fossis operantium exhibetur, edita cum adnotatione critica & palæographica in textum chartæ. Romæ 1788. 4to, c. 6 tab. æn. (L. E. 1789, Nr. 20; Gött. A. 1789, S. 1011). — *Epistola* ad Eminentissimum & Reverendissimum principem *Stephanum G. Borgiam*, S. R. C. Cardinalem Presbyterum; in qva numus Ulpiæ Pantaliæ ineditus, ex Museo Borgiano Velitris, illustratur. Romæ 1789. 15 pagg. 4to. (L. E. 1790, Nr. 33). — *Duæ epistolæ criticæ* ad *Heynium* et *Tychsenium*, continentes specimina ex *Herone* de machinis bellicis. Romæ 1790. 4to. (Gött. A. 1791, Nr. 119). — *Hesychii Lexicon* ex codice manuscripto Bibliothecæ Divi Marci restitutum & ab omnibus Musuri correctionibus repurgatum, sive: *Supplementa ad editionem Hesychii Albertinam.* Lips. 1792. (Gött. A. 1792, Nr. 161; N. Allg. D. Bibl. VII. 432). — Descriptio codicum *Græcorum Epigrammatum* manuscript. Barberini et Palatino-Vaticani. Havn. 1792. Et Program ved Forelæsningernes Begyndelſe. (L. E. 1792, Nr. 36). — Johannis Laurentii Philadelphiensis *Lydi* opusculum de mensibus & fragmentum de terræ motibus, e Museo Barberino edidit *N. Schow.* Lips. 1791. (Gött. A. 1791, St. 127). — *Joannis Stobæi* Sermones e Mss. codicibus emendatos et auctos edidit *N. Schow.* Pars I. Lips. 1797. (Gött. A. 1797, St. 204; Leipz. gel. A. 1797, Nr. 37, jvfr. Erlang. gelehrte Zeit. 1797, Nr. 65, og derfra indſ. i L. E. 1798, S. 92; Allg. L. Z. 1809, Nr. 291. 95). — Tale holdt i Selſkabet for Efterſlægten den 4de Martii 1802. Kbh. 15 S. 8. — *Indbydelſe til Høitideligholdelſen af Efterſlægtſelſkabets Stiftelſesdag. Kbh. 1803. (jvfr. Art. F. C. Kielſen (II. S. 18). — *Nonni Dionysiaca.* Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Havn. 1807. 4to. (L. E. 1807, Nr. 50; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 19). Paa Franſk overſ. i Magaz. Encyclop. 1809, Vol. I. pag. 49—73.

Lærebog i Archæologie for Videnſkabsdyrkere og Kunſtnere. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 45. 46; »Abraſtea«, 2. Aarg. Nr. 25).

Specimen novæ editionis Lexici *Photii* ex Apographo Reiskiano, qvod in Regia bibliotheca Hauniensi adservatur, cum *Laur. Ancheri* suisqve adnotationibus edidit Nc. *Schow*. Haun. 1817. 8vo. (Gött. A. 1819, St. 178).

I det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs Skrifter (Hiſtoriſk-philoſophiſk Afhandling over Spørgsmaalet: Hvorledes kan Barbarie, eller Raahed og Uorden i Menneſkeſamfundet beſtaae med Cultur? i Skrifterne for 1800, 2det H. S. 217—80. '[L. E. 1804, S. 393—95; Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 333—35]; Afhandling, hvori viſes, at den nu herſkende Scepticisme eller Kritik i Philoſophien, naar den grunder ſig paa den menneſkelige Fornuft og rigtig anvendes, ei kan være farlig, hverken for videnſkabelig Cultur eller Moralitet, i Skrifterne for 1801—2 2det H. S. 197—230. (L. E. 1801, S. 405; Molbech anf. St. S. 335—36]; Et Tillæg til det 1806 af Videnſkabernes Selſkab belønnede Priisſkrift om Spørgsmaalet: »hvori beſtaaer Misbrugen af den ſaakaldede pragmatiſke Hiſtorie? i Skrifterne for 1805—6, 1ſte H. S. 81—112. [Molbech, anf. St. S. 331—32]; Overſigt af Grundideerne i de Dionyſiaſke Orgier, ſſtd. 2det H. S. 63—72. [Molbech, anf. St. S. 331]; En Afhandling, hvori følgende Spørgsmaal oplyſes og beſvares: i hvilken Henſeende kan det græſke og latinſke Sprogs Studium iſær bidrage til det danſke Sprogs Cultur? ſſtd. 2det H. S. 91—118; En Afhandling om de phrygiſke Myſterier, oplyſte af Konſtminder, i Skrifterne for 1807—8, 2det H. S. 1—30; [Molbech, anf. St. S. 331]; Beretning om Georg Zoëgas Liv og Fortjeneſter, iſær med Henſyn til ældre Literatur, Archæologie og afbildende Kunſter, ſſtd. 2det H. S. 185—252; ſærſk. Kbh. 1809. 4. [Molbech, anf. St. S. 323—26]; Minde over Prof. Jørgen Kierulf, i Skrifterne for 1809—10, 1ſte H. S. 3—8. [Molbech, anf. St. S. 327]. — Om den græſke Mythologies Hiſtorie, (Udtog), i H. C. Ørſteds Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1828, S. XXVIII.

I »Iris og Hebe« (Om G. L. Badens Norges Riges Hiſtorie, 1804, IV. [illegible]—61).

I »Minerva« (Bidrag til Skildring af Cardinal Borgia's Aand og Indflydelſe paa de humaniſtiſke og antiqvariſke Videnſkaber, 1805, I. 113—37; ſærſk. Kbh. 1805).

Han beſørgede Homers Ilias, efter Wolfs Recenſion, optrykt i Kbhvn. 1815, to Dele i Octav, og Odysſeen, ligeledes efter Wolfs Recenſion, 2 Dele. ibid. 1816. (L. T. 1818, S. 257—59).

Oratio, qua duos Doctores philosoph. et Art. liberalium Magistros creabat N. Schow, i Univerſitetets *Acta Solennia* i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 70—73.

Danſk Udtog af hans latinſke Tale ved Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt 1807, i L. E. 1807, Nr. 50. — Recenſioner i de »Kbhvnſke lærde Efterretn«.

Schow (Timotheus), Broder til ovenanførte H., J. N. og N. B. Schow; f. d. 30te Jan. 1781 i Havreberg i Sjælland; blev 1793 Diſcipel i Helſingørs Latinſkole; begyndte 1796 at ſtudere Chirurgi under Vejledning af Diviſionschirurg Nielſen i Kjøbenhavn, og hørte tillige Forelæsninger; gjorde ſiden 1799 ſom Skibschirurg forſkjellige Rejſer med de kongelige Krigsſkibe; tjente under Slaget ved Kbhvn. d. 2den April 1801 paa Blokſkibet „Prøveſteen“; var Reſervechirurg ved Sø-Etatens 4de Diviſion 1805—1808; tog i Foraaret 1805 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.), og blev 1808 Diſtrictslæge ved Kjøbenhavns Fattigvæſen; d. 18de Auguſt 1809 Diſtrictschirurg i Aalholms og Maribo Kloſters Amter, ſamt i Nyſted, Maribo, Saxkjøbing og Rødby paa Laaland; erholdt 1817 Krigsraads Charakteer. † 30te Auguſt 1831 i Saxkjøbing. — * Kirſtine Marie Hanſen (f. $\frac{2}{6}$ 1778 i Kbh., Datter af kgl. Kok Ole Hanſen og Ane Dorothea f. Brandt). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 204).

I „Bibliothek for Læger“ (Om at vedligeholde Vaccinelymphens Virkſomhed til Brug efter længere Tid; ſamt et i denne Henſigt inventeret Vaccinationsapparat, i Bd. IV. 1824. S. 152—58, med 1 Steentryk; Kunſtig Misfødſel i Danmark, i Bd. XIII. 1830. S. 139—40; paa Tydſk i Gerſon u. Julius Mag. d. ausl. Heilkd. Bd. 21. 1831, Mai u. Juni, S. 522—23, af Julius).

Schow (Tyge), f. i Kjøbenhavn d. 15de November 1794, ældſte Søn af ovenanførte Etatsraad, Prof. N. J. Schow; blev underviiſt deels af ſin Fader, deels af Præſten Chriſtian Brorſon, indtil han 1804 optoges i Kjøbenhavns Cathedralſkole (nuværende Metropolitanſkole), hvorfra han dimitteredes 1811; erholdt Udmærkelſe i førſte Klasſe ved Examen Artium og Univerſitetets Sølvmedaille; blev indkaldt ved anden Examen 1813, og abſolverede i April 1817 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var fra 1817 til Slutningen af 1818 Lærer i Religion og danſk Grammatik i Metropolitanſkolens nederſte Klasſe; derefter Lærer ved Garniſons-Skolerne; blev 1823 førſte Lærer ved det kongelige Døvſtumme-Inſtitut i Kbhvn; gjorde i Aarene 1825 og 1826, med kongelig Underſtøttelſe, en Rejſe igjennem den ſtørſte Deel af Tydſkland, det nordlige Italien, Frankrige, Belgien og Holland, for at blive bekjendt med disſe Landes fornemſte Anſtalter for Døvſtumme; vendte tilbage mod Slutningen af 1826; blev d. 21de Februar 1827 tillige Præſt ved Døvſtumme-Inſtitutet; d. 17de Auguſt 1836 Ridder af Danebroge. † 19de September 1838. — (Jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 233).

Medarbejder i „Borgervennen“ 1836—37. (Hertil leverede han bl. a.: Reiſen paa Ætna, af Engel, overſ. 1836, Nr. 18—21; Galileis Drøm, af Engel, overſ. ſ. A. Nr. 21—23; Tobias Witt, af Engel, overſ. ſ. A. Nr. 24; Brudſtykker af Broughams Afhandling „om Nytten og Behageligheden af videnſkabelig Dannelſe“, 1837 Nr. 6—9). — (Tildeels efter Autogr.).

Schram (Andreas Lorentzen), f. d. 9de Novbr. 1785 i Bergen, hvor hans Fader Lorenz Angel Schram († 1792) var Kobberſmed og givt med Catharina Lucia Fasmer († 1795); blev dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes latinſke Skole i Efteraaret 1804; tog i October 1809 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev derefter Lærer, og

d. 22de Novbr. 1811 ordineret Katechet ved det kongl. Døvſtumme-Inſtitut i Kbhvn; d. 23de Maj 1821 Sognepræſt paa Sejerø under Sjællands Stift. † 14de Novbr. 1828. — * Mette Marie Chriſtopherſen.

Om Døvſtummeunderviisningens Mulighed og Graden af dens Fuldkommenhed — et Program ved Inſtitutets aarlige Høitidelighed. Kbh. 1812. 4to.

Kortfattet Ledetraad til Brug ved den chriſtelige Religions-Underviisning, af C. F. Calliſen. Overſat. Kbh. 1816.

Ny danſk Abc og Læſebog for de førſte Begyndere, af C. B. Hallager. Gjennemſeet og forøget med Morgen- og Aftenpſalmer af K. L. Rahbek og med Morgen- og Aftenbønner af A. L. Schram. Kbh. (1817). — Nyeſte Billed- og Læſebog for de førſte Begyndere, af C. B. Hallager. Gjennemſeet og forøget af K. L. Rahbek og A. L. Schram, med 8 Kbb. Kbh. 1818. — (Tildeels efter Autogr.).

Schram (Johan Chriſtian Guſtav), f. i Kjøbenhavn d. 13de Juli 1802, en Søn af Conferenceraad, adminiſtrerende Directeur ved den almindelige Enkekasſe ſamt Meddirecteur ved Livsforſikkrings- og Forſørgelſes-Anſtalten, Chriſtopher Schram (f. $\frac{26}{9}$ 1776, † $\frac{3}{3}$ 1847 i Kbh.) og Anne Johanne Chriſtiane f. Jørgenſen (f. $\frac{6}{4}$ 1780, † $\frac{11}{9}$ 1831, Datter af den i ſin Tid ved ſine mathematiſke Kundſkaber og ſit Medarbejde ved 2den Udgave af v. Aphelens franſke Lexicon bekjendte Bogholder Geert Diderich Jørgenſen, † $\frac{20}{5}$ 1810). Allerede tidlig lagde han ſig efter de levende Sprog og gjorde iſær det franſke til ſit Hovedfag; foretog 1828 for egen Regning ſin førſte Rejſe til Frankrige og benyttede i Paris den berømte Grammatiker, Chapſals Underviisning; blev 1830 anſat ſom Lærer i franſk ved det Kongl. Søcadet-Academi, og fik i denne Egenſkab 1833 Underſtøttelſe til et Ophold af fire Maaneder i Paris. Paa ſin førſte Rejſe havde han tillige beſøgt Holland og de tydſke Rhinprovindſer, anden Gang gik han ud over Preusſen og Sachſen, og hjem over England; foretog 1837 for egen Regning ſin tredie Rejſe til Frankrige, ved hvilken Lejlighed han atter gjennemrejſte hele England. I Paris opholdt han ſig denne Gang et heelt Aar, i hvilken Tid han deeltog i flere literaire Arbejder, dog uden at noget ſærſkilt er udkommet under hans Navn. Blev optagen ſom correſponderende Medlem af "l'institut des langues", og ſtod i denne Tid iſær i Forbindelſe med Profesſoren i udenlandſk Literatur ved det franſke Videnſkabs-Academi, Mr. Ampèrs. — Blev 1821 Copiiſt og 1826 Fuldmægtig i den almindelige Enkekasſes Bogholder-Comptoir; 1835 Under-Bogholder ſſtd.; 1842 i Naade og med Penſion entlediget; d. 2den Juli 1844 valgt til adminiſtrerende Directeur ved den Sjællandſke Jernbane. — * 1. 1826 Johanne Margaretha Klein (f. $\frac{22}{12}$ 1796 i Kbh., † $\frac{18}{8}$ 1835, Datter af Silkehandler Wilhelm Klein og Mette Maria fød Høyer). * 2. 1837 Ida Johanne Hoë (f. $\frac{9}{3}$ 1814 i Kbh., Datter af Juſtitsraad, Kasſerer ved den almindelige Enkekasſe, Emanuel Hoë og Johanne Frideriche f. From).

Eremiten, Roman af Vicomte d'Arlincourt, frit overſat efter den franſke Original. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (Converſationsbl. 1825, Nr. 33, S. 259—60).

Petites remarques sur la grammaire française de *Noël* et *Chapsal*, à l'usage des Danois. Copenh. 1828. 59 pagg. (L. T. 1829, S. 266—69; Rask's Literaturbl. S. 134—36, af C. Lasſen).

Geſandten, Lyſtſpil i 2 Acter af Scribe og G. Delavigne, overſ. (Theater-repert. Nr. 13). Kbh. 1829.

Principes de la langue Danoise et Norvégienne, accompagnés d'exemples de français et de danois en regard, servant à l'étude comparée des deux langues. Copenh. 1839. (T. f. L. o. K. III. 217—26).

Jernbane imellem Kjøbenhavn og Roeskilde. (Motiveret Beregning over Indtægterne og Udgifterne ved en Saadan). Kbh. 1840. 4to. 12 S. 2det Opl. ibid. 1841. [af S. Hjorth og G. Schram]. (jvfr. »Dagen« 1840, Nr. 292, 293; Urſins N. Magaz. V. S. 172—81; 193—202).

Noget om Jernbanens Priſer, i Fædrel. 1847, Nr. 209, jvfr. Nr. 212.

Flere Lejlighedsdigte, hvoriblandt: »Den 28. Mai 1831«, aftrykt i „Samling af fædrelandshiſtoriſke Digte, udgivet af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug“. (Kbh. 1836). — (Tildeels efter Autogr.).

Overſættelſen af: Galts Reiſer og Eventyr med Dampſkibet Waterloo. 1ſte H. Kbh. 1829. 88 S. 8., er formodentlig af G. Schram.

Schrejber (Johan Salamon Færs), f. 1772 i Brøndbyveſter (ikke i Holbek) i Sjælland, Søn af Jens Rejnhard Schrejber, Cantor i Holbek, og Eliſabeth Marie f. Færs; blev underviiſt af ſin Fader, og beſøgte derpaa i 2 Aar Roeskilde Skole, hvorfra han 1792 (ikke 1791) afgik til Univerſitetet; erholdt Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede i April 1798 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var i henved 5 Aar Alumnus paa Borchs Collegium og i en Række af Aar Lærer i flere af Hovedſtadens Inſtituter (Borgerdydsſkolerne, Klinks Inſtitut, Døttreſkolen, det Schouboeſke Inſtitut); blev d. 6te Januar 1809 reſiderende Capellan ved Fredensborg Slotskirke, ſamt for Asminderød og Grønholt i Sjælland; d. 5te Septbr. 1814 Sognepræſt til Meelby ſ. St. † 12te September 1827.

Recensus qvæstionis *Suhmianæ:* cur *Othini* doctrina christianæ cesserit. Disp. pro stipend. Colleg. Med. Haun. 1804. — Aftenerne i Sielland (ogſaa under Titel: Læſebog for Fædrelandets Sønner og Døttre). I.—II. Deel. Kbh. 1805. (L. E. 1805, Nr. 47

I »Minerva« (Betænkninger over Bøghs Forſlag om en Lov-Kommiſſion for vor danſke Orthographi, 1805. III. 175—90; End et Par Ord i den orthographiſke Sag, 1805. IV. 177—95; r. L. T. 1813, Nr. 16, af S. N. J. Bloch). — (Tildeels efter Autogr.).

Schroll (Henning) rejſte i 11 Aar i Weſtphalen, Holland, Braband, Flandern og Skotland for at erhverve ſig fuldſtændig praktiſk og heoretiſk Kundſkab om Høravlen; hjemkom til Danmark 1790, og anlagde, ed kongelig Underſtøttelſe, et Høravlings-Inſtitut paa Gaarden Lykkens-de under Baroniet Brahe-Trolleborg i Fyen; blev d. 28de Januar 1809 naadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 17de Januar 1833, ſit 73de Aar. — * A. Ehrenreich. — (Jvfr. Thaarups Statiſtik I. S. 69—72; Rawert om Induſtrien, S. 100; Handels- og Induſtri-Tid. 823, Nr. 69; 1824, Nr. 52).

Beretning om Høravlens Tilſtand paa Høravlings Inſtitutet Lykkensſæde i yen, ſamt om Hørrens Dyrkning og Behandling i dette Inſtitut, indſ. i Priis-riftet: »Om Høravlens Vigtighed for Danmark, o. ſ. v., af C. G. Rafn«, i Land-usholdn. Selſk. Skr. 7de Deel, S. 1—38; ogſaa ſærſkilt trykt. Kbh. 1803.

Schrydſtrup (P. C.), Skolelærer og Kirkeſanger i Ørsløvunderbo, Bringſtrup Sogn, ved Ringſted. † 19de Juli 1839, 29 Aar gl.

2 Artikler, ang. Provſt Bentzon i Ringſted, i »Kjøbenhavnsposten« 1836, r. 102 og 127. (Forf. blev herfor ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsrets Dom d. 14de Auguſt 1837 idømt en Mulct af 50 Rbd. Sølv til Sorø Amts Fattigkaſſe, vorhos hans Udladelſer mortificeredes m. m.; jvfr. Øſt's »Materialier«, S. 767).

Schröder (Johannes), f. i Præſtø d. 14de Maj 1793, Søn af abrikør Peter Schröder og Elſe Carithe Freder. f. Tanderup; blev d. 8de Juni 1808 Cadet i Militair-Inſtitutet i Rendsborg; d. 8de Januar 1810 Secondlieutenant; d. 15de Januar 1814 Premierlieutenant, og d. de Februar 1827 Capitain i det ſleſvigſke Infanteri-Regiment; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 1ſte Juli 1842 Major ved 15de inie-Infanteribataillon (med Anciennitet af $\frac{1}{8}$° 1841); modtog 1843 den Sachſen-Weimarſke Civil-Fortjeneſte-Medaille. — * 1818 Franciſca malia Pauly, Datter af Gehejme-Domaineraad Georg Friederich Pauly g Maria Catharina f. Ahlers.

Geſchichte und Beſchreibung der Stadt Schleswig. Mit einem Panorama, die nſicht der Stadt von dem Mevenberge aus darſtellend. Schleswig, 1827.

Topographie des Herzogthums Schleswig. I.—II. Theil. Schlesw. 1837. 4to.

Topographie des Herzogthums Holſtein und des Fürſtenthums Lübek, und er freien und Hanſe-Städte Hamburg und Lübeck. I.—II. Theil. Oldenburg 1841.

3 »Staatsbürgerl. Magazin« (Ulrich Peterſens u. Johan Mollers eigen-ndige Briefe, welche die hiſtoriſche Beſchreibung der Stadt Schleswig, die Jener im Manuſcript hinterlaſſen hat, betreffen. Mitgetheilt, i Bd. V. (1825), S. 745—56; lrich Peterſens ſeiner Beſchreibung der Stadt Schleswig vorgeſetzte Zueignung, Bd. III. (1827), S. 229—36; Nachrichten, die Stadt Schleswig betreffend, ſſtd. S. 740—49).

Grundriß der Stadt Schleswig mit der nächſten Umgebung, aufgenommen nd gezeichnet. 1823. Geſtochen von Jäck in Berlin. (Prov. Ber. 1825, III. 501).

Schröter (Johan Hendrik), f. d. 25de Februar 1771 i Thorshavn paa Færøerne, hvor hans Fader Christian Gottlob Schröter var Landchirurg (f. 1724 i Byen Reiſchitt nær ved Breslau i Schleſien, † $\frac{7}{4}$ 1781 i Thorshavn); hans Moder Anna Eliſabeth Hammershaimb († $\frac{21}{6}$ 1780), en Datter af Landfoged Jorgen Frands Hammershaimb. — Blev 1784 ſat i Thorshavns lærde Skole, ſom han forlod 1790, for at opnaae de med Tidens Aand ſtemmende Kundſkaber i Slagelſe Skole, hvorfra han i Efteraaret 1791 dimitteredes til Univerſitetet; begyndte, efter at have i det følgende Aar abſolveret den philologiſk-philoſophiſke Examen, at høre mediciniſke, chirurgiſke og anatomiſke Forelæsninger, men foretrak ſenere det theologiſke Studium, og tog i October 1796 Atteſtats med Charakteren „Haud illaudabilis; specimen scriptum Censoribus omnibus laude dignum visum est“; blev d. 31te Marts 1797 perſonel Capellan, og d. 2den Novbr. 1804 Sognepræſt paa Suderøen blandt Færøerne; d. 19de April 1826, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget; har ſiden 1828 privatiſeret i Thorshavn, beſkæftiget med literaire Arbejder. — * 1801 Mariane Sophie Hammershaimb (hans Couſine).

Evangelium Sankta Matthæussa, aa Förisk o Dansk. Gjivi úd uppaa Prent eâv tui Danska Buibels Selskeâbinum. Randers 1823. 12mo. (jvfr. Molbechs Nord. Tidsſkr. I. 554—58; Maanedl. Efterretn. fra Bibelſelſk. for Danmark 1822, Nr. 11; S. Frederikſen (S. Grundtvig) „Danſken paa Færøerne“, S. 23).

Samling af kongelige Anordninger og andre Documenter, Færøerne vedkommende, tilligemed en Afhandling. Kbh. 1836.

Efterretninger om Byen Thorshavn. Kbh. 1836. 36 S. 8.

Breve i 2den Beretning fra Bibelſelſkabet for Danmark, 1816. S. 32—33, og i 3die Beretn. S. 117—18.

Skrivelſe, i Høſt's „Nyt Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v.“ III. 58—60; Om den latinſke Skole i Thorshavn paa Færøerne: om dens Henſlumren og langvarige Lethargie! Er den nedlagt? ſſtd. S. 61—116.

Om Hindringerne for Færøernes Opdyrkning eller Rydning, og om Midlerne, hvorved ſamme kan fremmes, i „Dagen“ 1832, Nr. 16—18; desuden nogle anonyme Artikler til forſkjellige Tider, iſær Handelen angaaende, i ſamme Blad.

Nogle Bemærkninger i Anledning af Profeſſor N. M. Peterſens Artikel i „Fædrelandet“ Nr. 1885 om „det færøeſke Sprog“, i „Den Berlingſke Tidende“ 1845, Nr. 195.

Bemærkninger med Henſyn til Skriftet om de gamle Skandinavers Inddeling af Dagens Tider ved Finn Magnuſen, i H. C. Ørſteds Overſigt over det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Forhandlinger 1846, S. 6—10.

Færøiſke Sange, meddeelte i Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 38. 39. (S. 599—605; 612—16).

I Indledningen til de af H. C. Lyngbye udgivne og overſatte „Færøiſke Qvæderleverede han (S. 16—20) en Fortegnelſe over alle ham bekjendte færøiſke Sange, der af Indbyggerne ſelv holdes for at have mere, end eet Aarhundredes Alder.

Han leverede den færøiſke Overſættelſe af *Færeyinga Saga*, udg. af C. C. Rafn. Kbh. 1832. (jvfr. S. Frederikſen (S. Grundtvig) „Danſken paa Færøerne", S. 50—51, og Færeyinga Saga, Fort. p. XXIV. flgg.).

Erklæring, af 24de Juli 1817, om Handels-Indretningen paa Færøerne, indf. i C. A. Muhle's Skrift: „Om Emancipationen af Færøerne og Grønland", S. 16—[illegible]). — (Tildeels efter Autogr.).

Schubart (Herman, Baron von), f. i Norge i Januar 1756, næſtældſte Søn af Oberſtlieutenant og Deputeret i det norſke Generalitet Carl Rudolph v. Schubart (f. $\frac{23}{10}$ 1714, † $\frac{9}{10}$ 1759) og Inger v. Løvenſkjold (f. 1732, † $\frac{20}{12}$ 1808 paa Brahetrolleborg, ældſte Datter af Etatsraad Herman v. Løvenſkjold og Margrethe Deichmann). Blev 1780 Kammerjunker; 1783 Legationsſecretair i Dresden, og 1784 i Haag; 1789 overordentlig Geſandt ved det hollandſke Hof; d. 27de Nov. ſ. A. Kammerherre; 1798 overordentlig Geſandt ved det ſpanſke og 1801 ved det neapolitanſke Hof; ſiden General-Handels-Intendant i de italienſke Havne, ſamt for Levanten og de joniſke Øer; d. 22de Maj 1803 Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 14de Auguſt 1811 Friherre (ſ. Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. S. 198—199); d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 31te Juli 1815 Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ſte Kl. Nr. 13); var ogſaa Ridder af den polſke St. Stanislaus-Ordens 1ſte Klaſſe, ſamt Æresmedlem af det kongl. Academi for de ſkjønne Konſter i Kjøbenhavn, og een af Formændene i „Accademia Italiana di Scienzi et Arti". † 27de Januar 1832 paa Sallerup i Fyen. — * Jacobine Eliſe v. Wieling (f. i Holland, † $\frac{5}{2}$ 1814, 47 Aar, i Italien). — (Nekrolog, i „Dagen" 1832, Nr. 32 og 40; jvfr. Rahbeks Erindr. II. S. 163 flg.; Thorvaldſens Levnet, af Thiele, S. 56. 57. 60).

L'Assedio di Copenhagen nell' anno 1807 del Sig. *Federigo Münter*. Traduzione libera. s. l. (Pisa). 1809. (jvfr. „Dagen" 1810, Nr. 130).

Tale ved Feſten d. 11te December 1811 i Anledning af det norſke Univerſitets Stiftelſe, indf. i denne Feſts i Kjøbenhavn udkomne Forhandlinger, S. 110—16.

Brev til Adolph angaaende Chriſtiansfeldts Opdragelſesanſtalt for unge Piger, i Kbhvns Skilderi 1826, Nr. 90. (jvfr. ſſtd. 1828, Nr. 55, S. 868).

Schuleſen (Sigfus), f. d. 19de April 1801 paa Høfda Præſtegaard inden Sønder-Things Syſſel under Islands Nord- og Øſt-Amt, Søn af Capellan ſammeſteds Schule Thómasſen og Thorvór Sigfusdóttir; blev Student 1825; tog 1833 latinſk-juridiſk Embedsexamen (H. ill.); var 1831—35 Volontair i det islandſke Comptoir under Rentekammeret; privatiſerede derpaa tildeels ſom conſtitueret Syſſelmand, indtil han 1837 blev Syſſelmand i Snæfellsneſs Syſſel under Islands Veſt-

Amt, og 1841 i Sønder-Things-Syſſel. — * **Sigridr Ingibjörg** (f. $\frac{11}{10}$ 1823), Datter af Handelsmand Ole Sandholt og G. A. Sandholt paa Budum.

Jørgen Jørgenſens Uſurpation i Island i Aaret 1809. Hiſtoriſk fremſat, og med nogle faa Bemærkninger ledſaget. Kbh. 1832. 48 S. (Kbhpoſt. 1832, Nr. 169, 72, 73, 74, 79, 80, 81, 85).

Auglýsing um *Vesturamtsins opinbera búskapar* fjársjóð fyri Arin 1827 til 1839 útgéfin af stjórnendum ens sama Amtmanni *B. Thorsteinson* Riddara af Dannebrogen og Sýslumanni *S. Schulesen* i Snæfellsness Sýslu. Videyar Klaustri, 1839. 16 blss. 8. („Fjölnir" VI., bls. 61—62).

Schulin (Sigismund Ludvig, Greve), f. paa Frederiksdal d. 16de Oct. 1777, Søn af Kammerherre Freder. Ludvig Greve af **Schulin**, til Frederiksdal (f. $\frac{4}{7}$ 1747 i Kbh., † $\frac{28}{9}$ 1781 ſſtd.) og **Sophia Hedevig v. Warnſted** (f. $\frac{4}{9}$ 1753, † $\frac{14}{4}$ 1807, en Datter af Capitain Johann Ludvig v. Warnſted og Maria v. Haltern). Blev i April 1795 privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet; underkaſtede ſig d. 1ſte November 1796 den latinſk-juridiſke Forberedelſes-Examen med Charakteren: „Admissus cum laude præcipua" (jvfr. Badens Univerſ. Journ. V. 42); abſolverede i Januar 1807 den juridiſke Examens theoretiſke Prøve (Laud.); blev Beſidder af Frederiksdal; d. 16de Maj 1824 Kammerherre; ſ. A. Amtmand over Præſtø Amt (til 1831); udnævntes d. 1ſte Auguſt 1829 til Ridder af Danebroge. † 31te Decbr. 1836. — * **Loviſe Eliſabeth Brown** (f. $\frac{24}{7}$ 1785 i Kbh.), Datter af William Brown og Margaretha Eliſabeth Brown.

I. N. R. R. Om den frie Preſſe, dens Brug og Midlerne mod dens Misbrug. Af S. Frederikſen. Kbh. 1835. 11 S. 8. (Kbhpoſt. 1835, Nr. 220, af F. C. Sibbern).

Schultz (Auguſt Diderich), f. d. 12te Maj 1788 i Kiel, Søn af deputeret Borger og Kjøbmand ſſtd., **Johann Philipp Schultz** og **Dorothea Auguſta Schultz**; blev d. 6te Februar 1807 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 27de Auguſt 1820 Capitainlieutenant; d. 12te Marts 1831 Capitain; var anſat ſom Kryds-Toldinſpecteur, og udnævntes d. 29de Decbr. 1838 til Told- og Conſumtions-Inſpecteur i Veile; erholdt d. 13de Marts 1840 en ny Afſked af Sø-Etaten ſom Commandeur-Capitain. — * **Chriſtophine Loviſe Holm** (f. $\frac{8}{9}$ 1788 i Helſingør, Datter af Kjøbmand Chriſtopher Holm og Inger Loviſe ſød Warnheim).

Beſkrivelſe af et Skibs Ophaling paa Land til Reparation, i „Archiv for Søvæſenet" Bd. VIII. 1836, S. 60—66.

Schultz (Christian Eichenbroch), f. d. 23de September 1763 i Middelfart, hvor hans Fader Johan Anton Schultz var Farver og gift med Annike Mette Raffenberg. Han beſøgte i 5 Aar Latinſkolen i Odenſe, afgik derfra til Univerſitetet 1784, og abſolverede i April 1789 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); ſtuderede derefter den kritiſke Philoſophi; vandt 1796 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling til Beſvarelſe af den Aaret iforvejen udſatte philoſophiſke Priisopgave: „Num philosophari de Deo possumus sine *Antropomorphismo?* Et si non possumus, qualis non repudiandus?"; blev d. 21de Decbr. 1796 (ikke 1797) reſiderende Capellan i Maribo og til Hilleſted paa Laaland; d. 27de November 1816, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. Var tillige Ejer af Bogtrykkeriet i Maribo. † 12te December 1824. — * Charlotte Lucilie Pederſen († 1/6 1835). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 330).

Redacteur og Forlægger af „Lollands- og Falſters-Stifts allern. priv. Adresſe-Contoirs Efterretninger. 1808—1824 (Nr. 97). Maribo. 4to. (jvfr. Collegial-Tid. 1825, S. 289). — (Tildeels efter Autogr.).

Schultz (Ditlev Carl Frederik), Inſpecteur ved Gevæhrfabriken paa Hellebek; blev d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Novbr. 1836.

Beſkrivelſe over en af ham opfunden Ovn til at brænde Tørvekul i, i Handels- og Induſtri-Tid. 1811, Nr. 7, med et Kobber; Underretning om en Forbedring ved ſamme, ſſtd. Nr. 22.

Bemærkninger over Maaden at tilberede Tørvekul, m. K., i „Efterretninger fra Selſk. f. indenl. Kunſtflid" I. S. 723—30.

Om Gas af Tørv, i Urſins „Magazin for Kunſtn. og Haandværkere", I. S. 189—190; Om Tørveforkulling, ſſtd. S. 337—41; Gas af 25 forſkjellige Træſorter, ſſtd. S. 284—86. — Meddelelſe om, hvorledes han paa ſig ſelv har prøvet Revaccinationen, i Wendt's „Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Hiſtorie i Danmark", 1836, S. 44—49.

Schultz (Peter Heinrich), f. d. 2den Marts 1772 i Hamborg, hvor hans Fader Johan Heinrich Schultz da var Kjøbmand, ſiden i Altona. Sønnen lærte Handelen og fik tillige en videnſkabelig Dannelſe; overtog derefter ſin Faders Handel; opholdt ſig ſiden meget i Jylland, hvor han i Varde havde en Tobaks-Fabrik, ſom han i flere Aar fortſatte, og drev tillige i Forbindelſe dermed Handelsforretninger; blev 1801 Premierlieutenant ved det danſke Landværn; tog efter Krigen ſin Afſked, og erholdt Capitains Charakteer; opoffrede ſig igjen til Handels- og Fabrikbeſkæftigelſer. † 30te Maj 1822 i Altona. — * 1. Ingeborg Chriſtine Fridſch (f. 1777; ſepar., † 1831), en Datter af Juſtitsraad, Dr. med. og Stiftsphyſicus i Ribe, Andreas Franſing

Frauſing Fridſch. * 2. Henrica Morville, næſtældſte Datter af Degnen i Nørre-Risſum i Ribe Stift, Cand. Theol. Gregers Morville og Dorothea Wenſter. — (Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—22, S. 151—52; jvfr. Prov. Ber. 1822, IV. S. 55—57; 1823, I. S. 163—164 og IV. S. 130—32; Lübker's u. Schröder's Schriftſteller-Lex. II. S. 554).

Farve- og Blegebog eller Veiledning i den Kunſt ſelv at farve Uldent, Silke, Bomuld og Linned ægte og varigt &c. Til Huusholdningsbrug af S. F. Hermbſtädt. Overſat af det Tydſke. Kbh. 1820. (L. T. 1823, S. 14—16).

Noget om Yppighed, i „Iris og Hebe" 1808, II. 273—74.

Bidrag i „Nyeſte Skilderie af Kbhvn" (Forſlag til at forfærdige Lügter af Pap, 1811 Nr. 17; Om Bankſedlernes Cours, ſ. A. Nr. 24; Om Conditioner og Opſættelſer ved Vare-Auctioner, ſ. A. Nr. 81; Om Aager, 1817 Nr. 6; Noget om Fattigvæſen, 1818 Nr. 13; Kan en Debitor, ſom har givet en Forſkrivning i Sølvværdie, paanøde ſin Creditor Betalingen i rede Sølv? ſ. A. Nr. 22; Dito om en Forandring med Vexelobligationer med videre, 1819 Nr. 52; Veſtindisk Saip med Meere, 1820 Nr. 32; Redningsmiddel i Ildsfare, 1821 Nr. 13; I dit Anſigtes Sveed ſkal du æde dit Brød, ſ. A. Nr. 25; Forſøg om Kjøbſtædernes Aftagen, med ſærdeles Henſyn til det danſke Monarkie, ſ. A. Nr. 32, 33; Indretning, hvorved en ſtor Deel af Hamborg forſynes med Vand, ſ. A. Nr. 44; Gammelt og Nyt fra Hamborg og Altona, ſ. A. Nr. 90, 91).

Bemerkungen über die drei im zweiten Heft der Kieler Beiträge eingerückten Aufſätze über Armencolonien, i Prov. Ber. 1821, V. S. 102—9.

Schulz (O. F.), Cand. Philoſ.; anſees for at være en Pſeudonym.

Samvittighedsſpørgsmaale til Hr. Paſtor Grundtvig, eller fuldſtændig Gjendrivelſe af hans nyeſte Paaſtande om Chriſtendommens Hovedſætninger ſamt af hans Beſkyldninger mod det 18de Aarhundredes Oplysning. Kbh. 1825. (Jvf. Converſationsbl. 1825, Nr. 84—85, 88, af A. Esmarch).

I „Telegraphen" (Nogle Ord i Anledning af Hr. Paſtor Esmarchs Apologie for Hr. Paſtor Grundtvig, i V. Aarg. Nr. 2—3; ſærſk. aftr. Kbh. 1825. [jvfr. Converſationsbl. 1825, S. 758—60, 765—68, 775—76, 782—84, af A. Esmarch]; Over ſand Religion, ſ. A. Nr. 41. [„Statsvennen" 1825, Nr. 21]; Smaabidrag, i II. Aarg. Nr. 28).

Bidrag til en Critik over den augsburgſke Confesſion, i „Nyeſte Morgenpoſt" 1833.

Schumacher (Caspar), døbt d. 12te Januar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af nedenanførte Etatsraad, Profesſor Chriſt. Friedr. Schumacher og Anne Sophie f. Willatz; lever ſom Informator i Kbhvn.

Har overſat: Troſkabs-Blomſten. Novelle af W. G. Becker. 1829. — Rover-Admiralen, eller: Den ædle Yngling, af van der Velde. 1830. — Qvindehævneren, efter det Tydſke. 1831. — Blodmarken ved Waterloo, eller den retſkafne Huſar. Samt nogle hiſtoriſke Scener af Overſvømmelſen 1825, af W. Blumenhagen. 18[illegible]

·Grev Maltori, eller Banditforbundet. Efter det Tydſke. 1833. — Calabreſeren
r Lazzaron-Prindſen, en hiſtoriſk-romantiſk Fortælling af H. C. R. Bellani. I.—III.
el. 1836; ſamtlige trykte i Kbhvn.

Schumacher (Chriſtian Andreas), Broderſøn af nedenanførte
ſferenceraad, Profeſſor Heinr. Chriſt. Schumacher; er f. d. 6te
ptember 1810 i Tjørnelund i Sjælland. Hans Fader var Kammer-
er, Capitain, Chef for Raquetcorpſet og Diviſions-Adjutant i General-
tant-Staben, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher, Ridder
Danebroge og Danebrogsmand m. m. (f. 1782 i Segeberg i Holſteen,
1823 i Kjøbenhavn). — Han erholdt ſin førſte Skoleunderviisning paa
verksværk, hvor Omgivelſerne neppe have været uden Indflydelſe paa
s ſenere Studium af Naturvidenſkaberne. Efter hans Faders tidlige
d overtog hans fornævnte Onkel Ledningen af hans Opdragelſe, og
ham paa Grund af det mathematiſke Talent, han troede at ſpore, i
ſion hos Mechanikeren Repsholdt (Faderen), hos hvem han forblev
r Aar ſom Elev indtil ſin Confirmation. Samtidig nød han Under-
ning i Mathematik af nuværende Profeſſor Hanſen i Gotha og Dr.
nſen i Dorpat, ſom dengang var Obſervator hos hans Onkel.
lertid ſøgte han en højere videnſkabelig Dannelſe, end den, han erholdt
Repsholdt, og valgte hertil den militaire Vej; indtraadte, i Juli
26, ſom Underofficeer i Dronningens Livregiment i Glückſtadt, for at
verve ſig de militaire Kundſkaber og Færdigheder, hvorved han lettere
tte kunne indtræde ſom Elev paa Landcadet-Academiet i en til hans
er ſvarende Klaſſe. Dette ſkete i Sommeren 1828, og i Efter-
et 1829 tog han Officeers-Examen med bedſte Charakteer. Det nær-
t følgende Aar forblev han paa Academiet ſom Page, og anſattes
efter, fra 1ſte Januar 1831 at regne, ſom Secondlieutenant ved det
wigſke Cuiraſſeer-Regiment (i Horſens) med ſin tidligere Anciennitet.
September 1833 commanderedes han til at deeltage i Grademaalingen
der hans fornævnte Onkel, ved hvilket Arbejde han forblev indtil 1838,
han commanderedes til, under afdøde Oberſt v. Prangen, at deeltage
Opmaaling og Nivellement af den dengang projecterede Chauſſee gjen-
n begge Hertugdømmer Slesvig og Holſteen. Imedens han endnu var
mmanderet ved Grademaalingen, men paa Tider, da det praktiſke Arbejde
r ſtandſet, holdt han i Vintrene $18\frac{34}{35}$ og $18\frac{37}{38}$ offentlige Forelæsninger
Itzehoe over den mechaniſke Deel af Naturlæren for Konſtnere og Haand-
rkere, i hvilken Anledning Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe ud-
nte ham til virkeligt Medlem. Den 8de April 1836 forelagde han
Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab et Inſtrument til at maale Hurtigheden
tonende Strænges Svingninger, hvorfor han ſenere erholdt Selſkabets

Sølvmedaille (ſ. Ørſted's Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1842, S. 65); holdt i Vinteren 18$\frac{38}{39}$, under ſit Ophold i Horſens, ved Underſtøttelſe af Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe, lignende Forelæsninger, ſom de tidligere i Itzehoe; commanderedes i Foraaret 1839 til et Arbejde under Oberſt v. Prangen ved Underſøgelſe og Nivellement af en dengang projecteret Jernbane fra Altona over Segeberg til Kiel og Neuſtadt. Efter at have fuldendt det ham overdragne Arbejde, anſøgte og erholdt han en Rejſetilladelſe til Tydſkland, deels for at fortſætte ſit Studium af Phyſik og Chemi, deels, og fornemmelig, for praktiſk at blive bekjendt med Jernbanevæſenet, hvortil den da under Arbejde værende Jernbane fra Magdeburg til Leipzig afgav den bedſte Lejlighed. Han opholdt ſig derefter i meer end ½ Aar ved Univerſitetet i Halle, hvor han tillige fortſatte ſine Studier i de forſkjellige Grene af Naturvidenſkaben, iſær under Kämtz, Schweigger, Roſenberger og Erdmann; gik derfra til Leipzig og Dresden, for at blive bekjendt med den allerede i nogle Aar aldeles fuldendte Jernbane imellem disſe tvende Stæder, og drog ſenere til Jena, hvor han næſten udelukkende beſkæftigede ſig med Chemi under Döbereiner (ſ. Leipziger Allgemeine Zeitung Nr. 76, 1841, März 17.). — For udelukkende at kunne ſysſelſætte ſig i videnſkabelig Retning, blev han iſølge Anſøgning ſat à la suite fra 1ſte Juli 1841 at regne, og vendte nogen Tid efter tilbage fra Udlandet; holdt i Vinteren 18$\frac{41}{42}$ i Horſens populaire Forelæsninger over de vigtigſte af Aſtronomiens Hovedlærdomme (hvilke han ſenere udgav i Trykken); traadte fra 1ſte Juli 1842 paa Vartpenge; opholdt ſig herefter i Kjøbenhavn og rejſte i Foraaret 1844 til Petersborg, for at deeltage i Jernbaneanlæget fra Petersborg til Moskwa. Saa fordeelagtige de Tilbud end vare, der i denne Anledning gjordes ham, ſaae han ſig dog ikke i Stand til at gaae ind derpaa, da det ſtedſe var en Betingelſe, at han ſkulde blive rusſiſk Underſaat, hvortil han elſkede ſit Fædreland for højt; derimod overtog han en midlertidig Anſættelſe hos Aſtronomen, Gehejmeraad v. Struve, Directeur for det ſtore kejſerlige Obſervatorium Pulkowa, hvor han, foruden at være ſysſelſat med daglige aſtronomiſke Arbejder, tillige optog en Situationsplan af Egnen omkring Pulkowa tilligemed et fuldſtændigt Nivellement, ſom udgjøre de tvende førſte Plancher i Struve's „Description de l'observatoire de Poulkova"; underſøgte endvidere, iſølge Struve's Anmodning, i Forening med een af de derværende Aſtronomer, Dr. Peters, Normalthermometerne (ſ. foranførte Descript. de l'obs. de Poulk.), og anſtillede fremdeles, paa Opfordring af Struve, en Underſøgelſe om Iſens lineaire Forandring forſaavidt denne er en Function af Temperaturen, om hvilket Arbejde han d. 15de Septbr. 1815 afgav en fuldſtændig Afhandling til Struve, for iſølge hans Beſtemelſe at optages i „Mémoires des étrangers de l'Académie Impériale de St. Pétersbourg“ (ſ. Comptes rendus de l'Académie Imp. d. sc. de St. Pétersb. pour 1845; Bullet. de l'Acad. Imp. d. Sc. de St. Pétersb. No. 81, 83, T. IV.; l'Inst. No. 619, p. 397; Poggend. Ann. LXVI. 298; Erdm. u. March, XXXV. 315). — Han vendte ſildig i Efteraaret 1845 tilbage til ſit Fødeland, og har ſiden opholdt ſig i Kjøbenhavn, hvor det kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, efter foregaaende Indberetning om hans nævnte Underſøgelſe, underſtøttede ham til at fortſætte denne, ſamt til at udvide den paa Underſøgelſe om Iſens Varmeledningsevne (ſ. Ørſteds Overſ. 1845, S. 135—36). Af hans Afhandling over dette Æmne blev det førſte Afſnit, nemlig: „Beretning om de til Baſis (for den omhandlede Underſøgelſe) tjenende almindelige og ſpecielle Thermometer-Underſøgelſer“, indleveret under 16de December 1846 (ſ. Ørſteds Overſigt for 1847, S. 83—84); det andet Afſnit: „Om Iſens Varmeledningsevne“, indſendtes til Selſkabet i Slutningen af October 1847, og tillige en Memoire derom til Optagelſe blandt „de ſkandinaviſke Naturforſkeres Forhandlinger i 1847“, at han ved dette Møde holdt et Foredrag herover, ſaavelſom over de directe Solſtraalers forſkjellige Indflydelſe paa forſkjellig farvede Legemer (Thermometre), og om Conſtructionen af et Inſtrument til at maale denne Differens, hvorved han meente at mange Anomalier i Plantegeographien vilde vorde hævede, og hvilket Inſtrument formenes tillige nøjagtig i Grader at maale Himlens Blaahed). I Februar og Marts 1847 holdt han i den polytechniſke Lære-Anſtalt en kort Række af Forelæsninger over Anvendelſen af „de mindſte Quadraters Methode“ paa naturvidenſkabelige Underſøgelſer.

Logarithmer med 4 Decimaler til de naturlige Tal fra 1 til 1000, med vedføiede Proportionaldele for Tallene fra 1000 til 10000, samt *Logarithmer*, tjenende til Lettelse ved Renteberegning. Med Hensyn til Skolebrug, saavelsom til stadig Anvendelse i det daglige Liv. Kbh. 1846. 8 S. 4to. (Berl. Tid. 1846, Nr. 105; Kbhpoſt. 1846, Nr. 109).

Kosmos. Udkaſt til en phyſiſk Verdensbeſkrivelſe af Alexander von Humboldt. Overſat. Første Bind. Kbh. 1847. [udkom, 1846—47, i ſex Hefter]. (Berl. Tid. 1846, Nr. 250; Kbhpoſt. 1846, Nr. 257; Fædrel. 1847, Nr. 74). 2. Bd. 1. H. ibid. eod. (Flyv. Poſt. 1848, Nr. 5).

Otte Forelæsninger over Aſtronomien, i „Maanedsſkr. og Repertorium for Almue-Skolelærere“ IV. Aarg. S. 201—17; 257—72; 353—73; 433—43; V. Aarg. S. 33—57; 65—73; 161—78; 241—61; 273—88; 289—307; 321—36; 385—99; 473—83. Samlede aftrykte under Titel: De vigtigſte af Aſtronomiens Hovedlærdomme, populairt fremſatte. Med 56 Træſnit. Kbh. 1844. (udkom i 2 Hefter).

I „Skandinaviſk Folke-Kalender“ for 1843 (Kalender for 1843, ordnet m. m.; Dampmaſkinen, fremſtillet med 21 Træſnit, S. 4—33; Ebbe og Flod, med Træſnit, S. 67—72. (overſ. paa Islandſk i „Fjölnir“ VI. bls. 44—51); Perlefiſkeren Peſcecola, hiſtoriſk Meddelelſe, med 1 Træſnit, S. 72—76; Forbedringer ved Brødets Tilberedning, af Dufaure de Montmirail, S. 76—77, med 1 Træſnit; Planetſyſtemet, fremſtillet, med 9 Træſnit, S. 141—62); — i Samme for 184 (Kalender for Chriſtne, Jøder og Muhamedanere, S. I—XVII; Liſte over Stæders geographiſke Beliggenhed i de tre nordiſke Riger, S. XVII—XXIV.; Verdensha S. 26—35; Spøgelſet paa Bloksbjerg, S. 68—72; Planetſyſtemet, fortſ. S. 1 —135; Om Stjernebillederne, S. 171—86).

Om Luftballoner, i Frølunds »Danſk Folkekalender« for 1846, S. 107—

Redacteur af: Nordlyſet. En folkelig Tidende for Naturvidenſkab og Kunſtflid. Begyndt i Januar 1848. Kbh. ſt. 8. (N. Aftenbl. 1848, Nr. 4; Berl. Tid. 1848, Nr. 11.

Tidligere endeel Bidrag i udenlandſke Blade og Tidsſkrifter, deels med, deels uden Mærke; ſenere ligeledes i indenlandſke, bl. a. i »Kjøbenhavnsposten« (f. Ex. 1843, 14. Juni (Ole Bulls Concert); 1843, 24. Aug.; 1843, 29. Decbr. (Anmeldelſe af Fr. Frølunds »Fedor og Louiſe«); 1844, 1ſte Jan. (Anmeldelſe af Heibergs »Urania«; Le Verriers Planet, 1846, 4. Decbr.). — Tale ved Haandværker-Dannelſesforeningens Stiftelſe, i »Den Berlingſke Tid. 1847, 1ſte Octbr. — (Revid.),

Schumacher (Chriſtian Friedrich), f. d. 15de Nov. (ikke Oct.) 1757 i Glückſtadt (ikke Glücksburg), hvor hans Fader Joachim Chriſtian Schumacher var Underofficeer (ikke Major) i det Slesvigſke Infanteri-Regiment og gift med Caroline Magdalene Loften. Han kom 1768 i en Borgerſkole i Rendsborg, og lagde ſig ſiden April 1770 tillige efter Medicin og Chirurgi, under Vejledning af Regimentschirurg Mehl; blev 1773 anſat ſom Compagnichirurg ved det daværende Moenſke (ſiden det Oldenborgſke Infanteri-) Regiment; rejſte i September 1777 til Kjøbenhavn; blev d. 14de Septbr. 1778 Profector ved Kjøbenhavns Univerſitet, hos daværende Juſtitsraad, Profeſſor Medicinæ C. F. Rottbøll; tog i Efteraaret 1779 Examen ved det anatomiſk-chirurgiſke Amphitheater; holdt ſiden 1781 anatomiſke Privatforelæsninger; var fra April til September 1784 Overſkibslæge paa Linieſkibet „Oldenburg"; blev i ſamme Efteraar Reſervechirurg ved Amphitheatret; i Juli 1785 Underchirurg ved Frederiks-Hospital; i Auguſt ſ. A. tillige Adjunct ved det nyoprettede chirurgiſke Academi, ved hvilket han d. 1ſte Septbr. 1786 underkaſtede ſig Examen (1ſte Char.); tiltraadte i September 1786, underſtøttet af det Cappelſke Stipendium, en Rejſe til Paris og London, hvorfra han vendte tilbage i Juli 1789; blev derpaa tillige Lector i Chemien ved det chirurgiſke Academi, og 1790 endvidere Lærer i Mineralogi ved Naturhiſtorie-Selſkabet; d. 20de April 1792 (ikke 1793) Regimentschirurg ved det kongl. Artillericorps; i April 1794 Med-Examinator og i Octbr. 1795 ordentlig Profeſſor ved det chirurgiſke Academi, ſamt Overchirurg ved Frederiks-Hoſpital; 1803 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium og af Vaccinations-Commiſſionen, ſamt i April 1803 af Medicinal-Providerings-Commiſſionen for Danmark og Norge og af Over-Directionen for Feldt-Medicinalvæſenet; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; d. 6te Juni ſ. A. Hofchirurg; afgik ſ. A. ſom Overchirurg ved Frederiks-Hoſpital; nedlagde 1813 ſine Embeder og drog ud paa ſit Landſted Frydenlund, i Nærheden af Kjøbenhavn; kom 1816 atter tilbage til Hovedſtaden, og begyndte paany ſin Praxis; erholdt d. 1ſte Novbr. 1817 Æresdiplom ſom Doctor Medicinæ ved Kjøbenhavns Univerſitet, hvorved han den 9de December 1819 udnævntes til Profeſſor ordinarius i Anatomien, ſamt til Inſpector ved det anthropologiſke Muſeum; feſtligholdt d. 14de Septbr. 1828 ſit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes ſamme Dag til virkelig Etatsraad (ſ. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 75. 76. 77; „Dagen" 1828, Nr. 222; Kbhvns flyv. Poſt 1828, Nr. 75; Oratio quam ad festum semiseculare *C. F. Schumacheri* celebrandum habuit *J. D. Herholdt.* Hafniæ, 1828). Var Medlem af Directionen for Frederiks-Hoſpital ([illegible] 1819); Æresmedlem af de medicinſke Selſkaber i Kjøbenhavn og Philadelphia; af det naturforſkende Selſkab i Moſkwa; Medlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{25}{11}$ 1808); af det linnæiſke Selſkab i London; det phytographiſke Selſkab i Göttingen; udenlandſk Aſſeſſor i det mineralogiſke Selſkab i Jena; correſponderende Medlem af Videnſkabernes Academiet i München og af det medicinſke Selſkab i London; ſamt Medlem af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. Wahl har plantet en ny Planteſlægt efter ham „*Schumacheria*" (ſ. Naturhiſtorie-Selſkabets Skrifter VI. S. 122); ligeledes har K. Sprengel i hans „Genera plantarum Goetting." 1830, opſtillet en anden Planteſlægt under Navnet „*Schumacheria*" (ſ. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. S. 576—77). 9de December 1830 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{24}{8}$ 1792 Anne Sophie Møller, f. Willatz († i Jan. 1794). * 2. $\frac{3}{10}$ 1804 Margrethe Søegaard († 1808). * 3. $\frac{19}{8}$ 1813 Cecilie Marie Schouw, f. Bagger, Enke efter Factor Poul Johan Schouw († 1808) i Frederiksnagore Oſtindien. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Reformations-Jubelfeſten 1817, p. 23—28; Nekrolog i „Dagen" 1830, Nr. 296 og 297; L. T. 1831, S. 52—63; Biographi, af A. v. Schönberg, i Leipz. L. Z. 1831, Intelligenzbl. Nr. 0. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutſchen, 8. Jahrg. 1830, I. S. 836—51. [ſærſkilt aftrykt og forøget: Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher von Alb. v. Schönberg. Copenh. 1837. 20 S. 4.]; Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 235—37; Lübker's u.

Schröder's Lex. II. S. 557—59; jvfr. „Iris“ 1793, III. 249—50, Noten; M. f.-L. XX. S. 378—81; Fr. Thaarups »Kopenhagener Börſenhalle«, Bd. I. S. 78; Kbhpoſt. 1830, S. 976; Nyeſte Morgenpoſt 1830, S. 1383 og 1403; „Dagen“ 1830, Nr. 302; 1831, Nr. 239. — Portrait, lithographeret (efter hans Død) af Mendel).

Bemerkung einer Schußwunde; unter Heinr. Calliſen's Vorſitz d. 15. April. Copenhagen, 1778; — Einige myologiſche Bemerkungen bei Zerlegung verſchiedener Leichnahmen; unter H. Calliſen's Vorſitz d. 15. Decbr. ibid. 1779; — Von dem Nutzen der Cotunniſchen Waſſergänge; unter Tode's Vorſitz d. 21. März ibid. 1781. (alle tre forſvarede i det chirurgiſke Diſputeer-Selſkab). — Mediciniſch-chirurgiſche Bemerkungen. (Kopfverletzungen betreffend). I. Band. Copenh. 1800. (L. E. 1800, Nr. 39, af R. Frankenau; N. allg. D. Bibl. Bd. 65. St. 1. S. 45; Jen. L. Z. Jahrg. 4. Ergzbd. I. S. 25—27 (jvfr. L. E. 1805, Nr. 32, af J. D. Herholdt); Leipz. Jahrbb. f. Lit. 1800, Bd. 3. S. 497—98; Med. chir. Zeit. 1801, Bd. 2. Nr. 31, S. 90—93; Allg. med. Annal. 1801, Febr., S. 187—88; März, S. 219; Med. and phys. Journ. 1801, Octbr.; Gött. A. 1802, S. 127; Tübing. Anz. 1802, S. 265—66). — Verſuch eines Verzeichniſſes der in den Däniſch-Nordiſchen Staaten ſich findenden einfachen Mineralien, mit Tabellen der einfachen Foſſilien nach ihren vorwaltenden Beſtandtheilen. Kopenh. 1801. 4to. (N. Allg. D. Bibl. LXXXI. 414—20). — *Enumeratio plantarum* in partibus Sællandiæ septentrionalis et orientalis. Pars. I.—II. Hafn. 1801—3. (L. E. 1801, Nr. 32; 1804, Nr. 48: Allg. H. Z. 1807, Jan. S. 193; Leipz. L. Z. 1805, S. 406; Hartenkeils Medic. chirurg. Zeit. Bd. 3. 1806, S. 202 flg.; Jen. L. Z. 1807, Nr. 25; N. A. D. Bibl. LXXXI. 423; jvfr. L. E. 1810, Nr. 25). Paa Danſk: Den Kjøbenhavnſke Flora, eller Fortegnelſe over Planterne med tydelige Befrugtnings Dele, ſom voxe vildt omkring Kjøbenhavn, af C. F. Schumacher; overſat af det Latinſke, og forøget med de danſke Trivielnavne, ſamt et Regiſter, af F. C. Kielſen. Kbh. 1804. (L. E. 1806, Nr. 4; N. A. D. Bibl. C., 360). — Lærebog i Anatomien. 1ſte Deel, indeholdende Beenlæren. Kbh. 1807. (L. E. 1809, Nr. 1, af M. Skjelderup; Bibl. for Læger I. 1809, S. 127—28). — De officinelle Lægemidler af Planteriget, ſom voxe vildt eller kunne dyrkes i de danſke Stater, ordnede efter de forſkjellige Aarstider, paa hvilke de indſamles. Af C. F. Schumacher og J. D. Herholdt. Kbh. 1808. ſt. 4to. (L. E. 1809, Nr. 47; Bibl. f. Læg. I. 1809, S. 148—151). Hertil udkom (af St. Heger): Herbarium pharmaceuticum, eller Afbildninger til Prof. Schumacher's og Herholdt's Fortegnelſe paa officinelle Lægemidler. Kbh. 1825. ſt. Med. 8vo, med 141 illum. Kobb. (L. T. 1827, Nr. 17).

Essai d'un *nouveau Système* des habitations des *Vers testacés*. Copenh. 1818. (1817). 4to, avec XXII. planches. (Gött. A. 1823, S. 70—72; Okens »Iſis« 1825, I. 706—33 (Udtog ved Fr. S. Leuckart); Férussac Bullet. des Sc. naturelles etc. T. 3. 1824, p. 232—37).

Mediciniſk Plantelære for ſtuderende Læger og Pharmaceutiker. I.—II. Bd. Kbh. 1825—26. (L. T. 1826, Nr. 31; 1827, Nr. 6; Bullet. des Sc. méd. 1828, Juil.; Jen. L. Z. 1829, Ergzbl. Nr. 95, S. 375—76; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 539).

Descriptio musei anthropologici Universitatis Hafniensis. Hafn. 1828. 4to. [ej i Boghandelen]. (M. f. L. I. 213—29, af D. F. Eſchricht, jvfr. Forf.'s Antihiil i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 54, S. 849—61; Kbhpoſt. 1829, S. 453—54; Bibl. f. Læg. XI. 308—10, af C. Otto; Caſper Repert. d. Heilkd. XXVII. 267—274, af C. Otto: Allg. H. Z. 1830, IV. Ergzbl. Nr. 67, S. 536, af C. Otto; Summ. d. Med. 1830, Bd. 3., S. 531; Hecker Annal. d. Heilkd. XXII. 114—19, af Jäger).

I Naturhiſtorie-Selſkabets Skrifter (En Tungſpats Beſkrivelſe og Underſøgelſe; Om Bobartia Linn.; Om Attelabus longimanus, i III. 1ſte H. S. 1—15. (L. E. 1794, Nr. 14); Om Slægten Paullinia Linn., ſſtd. 2det H. S. 115—32. (L. E. 1795, Nr. 24); Om chryſtalbærende Haarzeolith, ſſtd. S. 133—36; Nogle Mineralier af Gejſeren og de deromkring liggende Hverer, IV. 2det H. S. 188—205; Fortegnelſe og Beſkrivelſe over nogle grønlandſke Mineralier, ſſtd. S. 206—33).

I „Bibliothek for Læger“ (En unaturlig Fødſel efter en ſexaarig Frugtſommelighed, I. 1809, S. 7—25; En Sammenvoxning i Endetarmen, hævet ved Kunſt og Gjennemboring, II. 1810, S. 162—68; Nogle Bemærkninger angaaende den førſte Beſtemmelſe af et Saars Dødelighed, III. 1811, S. 28—40; Om Nødvendigheden af undertiden at forandre Operationsmethoderne i det Øieblik, Operationen foretages, ſſtd. S. 41—45).

I „Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger“ (Om Abens Hjerne og dens Forretninger ſammenlignet med Menneſkets og andre Dyrs Hjerne, i 2den Deel, S. 61—104, m. 2 Kbb. Tab. 1. 2., del. C. F. Schumacher, sc. Baagöe. [ſærſk. aftr. Kbh. 1824. 4to, med 2 Kobbert.; Udtog i Bullet. des Sc. méd. T. X. 1827, Avr. p. 313—16]; Beſkrivelſe af Guineiſke Planter, ſom ere fundne af danſke Botanikere, iſær af Etatsraad Thonning, 1ſte Stykke, i 3die Deel, S. 21—248. [ſærſk. aftr. Kbh. 1827. 4to; jvfr. M. f. L. 1. 315—22, af J. W. Hornemann; Revue encyclop. 1829, Oct.]; Andet Stykke, i 4de Deel, S. 1—236; Jagttagelſe om et Misfoſter, i 5te Deel, S. 19—25; Om Nyrernes Abnormiteter, tilligemed Beſkrivelſe af nogle abnorme Nyrepræparater, ſſtd. S. 59—106, med 2 illum. Kbt. (jvfr. H. C. Ørſteds Overſ. ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. LVI.).

Andeel i: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio med. Havn. compos. Hafn. 1805. 4to; og i *Pharmacopoea militaris* oder ausgewahlt Sammlung d. Arzneymittel f. d. Militärſtand, aufs allerh. Befehl herausg. v. d. Oberdirection d. milit. Medicinalweſens. Kopenh. 1813. 12mo.

Schumacher (Heinrich Chriſtian), f. i Bramſtedt i Holſteen d. 3die September 1780 (ikke 1770), Søn af Conferenceraad, Amtmand i Segeberg og Ridder (Storkors) af Danebroge, Andreas Schumacher (f. 1726 i Kbhvn, † $\frac{22}{8}$ 1790, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 542); ſtuderede Lovkyndighed 1799—1800 i Kiel, 1800—1801 i Göttingen, og i Kiel igjen 1801—4; blev 1806 Doctor juris i Göttingen; opholdt ſig ſiden i nogen Tid i Dorpat og derpaa atter i Göttingen; udnævntes d. 15de Auguſt 1810 til overordentlig Profesſor i Aſtronomien ved Kjøbenhavns Univerſitet; blev 1813 Director for det Mannheimſke Obſervatorium og Hof-Aſtronom; d. 19de April 1815 (ikke 1818), efter Bugges Død, Profesſor ordinarius i Aſtronomien ved Kbhvns Univerſitet; d. 23de Februar

1819 Ridder af Danebroge; d. 16de Maj 1824 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ſte Novbr. 1828 virkelig Etatsraad; 1834 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; 1835 af Stanislaus-Ordenens 3die Klasſe, og af den røde Ørns Ordens 3die Klasſe; d. 28de October 1836 Commandeur af Danebroge; 1837 Ridder af Æreslegionen; den 22de Maj 1840 Conferenceraad; 1841 Ridder af St. Anna-Ordenens 2den Klasſe og af den røde Ørns Ordens 2den Klasſe; 1845 Ridder af St. Anna-Ordenen med Brillanter; 1846 Officier af den belgiſke Leopolds-Orden; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. I 1816 blev det ham af Kongen overdraget, at udføre Grademaalingen fra Lauenborg til Skagen og fra Veſtkyſten af Jylland til Kjøbenhavn, og i 1820, at anſtille de til Faſtſættelſen af det danſke Maal fornødne Pendul-Jagttagelſer; han overtog 1820 tillige Beſtyrelſen af den geographiſke Landmaaling i Holſteen (ſ. Molbech, Det Kgl. Danſke Vid. Selſk. Hiſt. S. 447—48), og har fra den Tid af været boſat i Altona og, ifølge kongelig Tilladelſe, fra Aaret 1821 indtil videre været fritagen for ſine Forretninger ved Univerſitetet; erholdt 1826 af Senatet i Hamborg det Hverv at opmaale det Hamborgſke Diſtrict. Er Æresmedlem af det mathematiſke Selſkab i Hamborg (1812); af det Kongl. Videnſk. Selſkab i Dublin (1823); af det meteorologiſke Selſkab i London (1824); af society of usefull arts i Edinburgh; Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{8}{12}$ 1815); Correſpondent af det Kongl. Videnſkabernes Academi i Neapel (1818); af de Kongl. Videnſk. Selſkaber i London (1821) og Edinburgh (1822); af det aſtronomiſke Selſkab i London (1822); af det americanſke philoſophiſke Selſkab i Philadelphia (1823); af det Kongelige Videnſkabernes Selſkab i Turin (1823), og af det Kejſerlige Videnſk. Academi i St. Petersborg (1824); Medlem af det phyſiographiſke Selſkab i Lund (1825); Correſpondent af det Kongl. Videnſk. Academi i Berlin (1826), og af det Kongl. geographiſke Selſkab i Paris (1827); Medlem af det Kongl. Videnſk. Academi i Stockholm (1827); Correſpondent af Videnſk. Academiet i Palermo (1827); Medlem af det Kongl. Academi i Brüsſel (1829); modtog 1829 det Londonſke aſtronomiſke Selſkabs Guldmedaille (ſ. Altonaer Mercur 1829, Nr. 183 og Kbhvns Skilderi ſ. A. S. 1544). — * Chriſtine v. Schoon, Datter af Senator v. Schoon i Altona. — (Brockhaus's Converſ. Lex. der neueſten Zeit u. Literatur, Bd. 4. 1834; Riise's Arch. for Hiſt. og Geogr. XXIV. S. 47—51; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 559—61; jvfr. Aſtenbl. 1822, Nr. 8).

Dispunctionum juridicarum Specimen. Dorpati 1805. 8. — De servis publicis populi Romani. Diss. inaug. Altonae 1806. — Geometrie der Stellung von D. M. M. Carnot, überſetzt und mit Anmerkungen. I.—II. Bd. Altona 1807—10.

De latitudine *speculae Manhemiensis.* Prolusio (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hafn. 1816. 4to. (Gött. A. 1817, St. 76, S. 753).

Almanakkerne for Aarene 1817, 18, 19, 20, 21, 22. Kbh.

Skriv-Calender eller daglig Lommebog for Aarene 1819, 20, 21, 22. Kbh.

Astronomische Hülfstafeln für Zeit- und Breitenbestimmungen, von 1820—29 incl. Copenh. 1.—10. Heft. (Jen. L. Z. 1821, III. Nr. 129, S. 63—70; Allg. Hall. L. Z. 1821, III. S. 97—101; 1824, Ergzbl. Aug. Nr. 85, S. 673—77; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Crit. 1828, II. 686—94, af F. W. Beſſel). *Tables auxiliaires astronomiques* pour l'année 1829. Copenh. Paa Engelſk. Copenh. 1820.

Sammlung von Hülfstafeln. Heft 1.—2. Copenh. 1822—25. (2. H. o. m. T.: Tafeln zur Reduction der in der histoire Céleste enthaltenen Beobachtungen).

Tabeller over Diſtancerne mellem Maanen og de fire Planeter Venus, Mars, Jupiter og Saturn for Aaret 1822, tilligemed Tabeller til at beregne den paaværende Brede ved Obſervationer af Polar Stiernen for 1821 og 1822. 4to. (L. T. 1820, Nr. 48; Revue encyclop. 1828, Août). — *Ephemeris* of the Distances of the four Planets *Venus, Mars, Jupiter* and *Saturn* from the Moon's Center for 1823—32. Copenh. 4to. 10 Bd. (L. T. 1821, Nr. 43).

Schreiben an Dr. W. Olbers in Bremen, enthaltend eine Nachricht über den Apparat, deſſen er ſich zur Meſſung der Baſis bei Braak im Jahre 1820 bedient hat. Altona 1821. gr. 4.

Aſtronomiſche Abhandlungen. I.—III. Heft. Altona 1823—1825. 4to, m. Kpfrn.

Astronomische Nachrichten. I.—XXV. Bd. Altona 1823—47. 4to. m. Kpfrn. (Allg. Hall. L. Z. 1824, II. Nr. 157, 58, 59; 1825, Ergzbl. Juni, Nr. 65, 66; 1827, Ergzbl. Juni, Nr. 63, 64, 65; 1828, Ergzbl. Juni, Nr. 66, 67, 68).

Journal of observations at Helgoland. 1825. 4to.

De latitudine *Speculae Havniensis.* Altona 1827. 4to. (Program til Ove Mallings 50 Aars Embedsjubelfeſt).

Aſtronomiſches Jahrbuch für 1836, 37, 38—39, 40, 41, 43, 44. Stuttg. u. Tübingen.

Lettre à Mr. *Louis Breguet* sur une pendule astronomique avec le tableau de la marche de cette pendule pend. 5 années. Altona 1828. 4to. (1½ Ark).

Ephemeride for Maanen og de 4re Hoved-Planeter; Diſtancerne imellem Maanens Rand og Solen ſamt Planeterne, med Hjelpetavler til at beregne disſe Diſtancer efter den Beſſelſke Methode; Tavle til at finde Breden ved Hjelp af Polarſtjernen, for Aaret 1835. Kbh. 1834. Distances of the Sun and the 4 planets Venus, Mars, Jupiter and Saturn from the Moon etc. for 1835 & 1836. Copenh. 1831-35.

Tabeller over Solens og Planeternes Diſtance fra Maanen, beregnede efter Beſſels Methode, o. ſ. v., Alt for Aaret 1838.

Observationes Cometæ anni 1585, Uraniburgi habitæ a *Tychone Brahe*, Jussu Serenissimi Regis Daniæ *Christiani VIII*vi editæ. Altona 1845.

Adſkillige Smaaafhandlinger i Zach's »Monathlicher Correſpondenz«, Lindenaus Journal og i »Annales de Mathématique par Guyonne«. (jvfr. Gött. A. 1811, S. 1290; Okens »Iſis« 1818, H. 3. S. 424). — Afhandling over det engelſke Normalpund, i »*Philosophic. Transactions*« 1836. (ſ. M. f. L. XVII. 561—62; Berl.

Tid. 1837, Nr. 164). — Erklæring angaaende den geographiſke Landmaaling, i Molbech's „Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Hiſtorie", S. 444.

Udgav: Lieder von Schmidt von Lübeck. Erſte Ausgabe. Altona, 1821 (1820). Zweite vermehrte Auflage. Mit des Dichters Bild in Steindr. ibid. 1826. (Allg. L. Z. 1823, Ergzbl. Aug. Nr. 89; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Crit. 1827, S. 1080—1088, af W. Müller).

Schumacher (Peter Chriſtian), f. 1743, næſtældſte Søn af Etatsraad, Committeret i det Veſtindiſk-Guineiſke Rente- og General-Toldkammer, Cornelius Schumacher († $\frac{1}{1}$ 1777, 74 Aar) og Eliſabeth Rejerſen (f. $\frac{10}{8}$ 1718, † $\frac{16}{1}$ 1755, en Datter af Juſtitsraad, Bogholder ved Sø-Etatens General-Commisſariat, Jens Rejerſen og Catharina Winneken); blev privat dimitteret til Univerſitetet 1756; var ved Examen Artium iblandt de Udmærkede, og abſolverede d. 1ſte October 1760 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 8de Novbr. 1766 Secretair i det tydſke Cancelli; d. 29de Auguſt 1771 Conſul i Marocco; d. 3die Octbr. 1777 Legationsraad (med virkelig Juſtitsraads Rang); d. 17de Octbr. ſ. A. kongl. Geſandtſkabs-Secretair og 1781 Miniſterreſident i St. Petersborg; 1781 Etatsraad; 1782 Conferenceraad og beſuldmægtiget Miniſter ſammeſteds; adlet d. 4de Septbr. 1782 (ſ. Magaz. t. d. danſke Adels Hiſtorie I. S. 217); d. 29de Januar 1783 Kammerherre; 1789 Amtmand over Svendborg Amt; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Gehejmeconferenceraad (med Rang efter Rangfrdn. 1 Kl. Nr. 13). † 8de Maj 1817, ugivt. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 40 og 46; „Den oeconom. Correſpondent", 2. Aarg. Nr. 44; „Dagspoſten" 1817, S. 471. — Om hans Legat, ſ. Schack's Fundatsſamling IV. S. 166).

Adſkillige i periodiſke Skrifter adſpredte oeconomiſke Anmærkninger, Underretninger og Opfindelſer, ſaaſom i „Bibliothek for Phyſ., Med. og Oecon." (Underretning om et nyt Forſøg til Beſparelſe af Lys, XIII. 89—91); i „Handels- og Induſtrie-Tidende" 1804, Nr. 106; 1805, Nr. 1 og Nr. 16, jvfr. Nr. 55; i „Efterretn. fra Selſkabet for indenl. Konſtflid" I. S. 461 og 681; II. S. 249—59 og 494—525; i „Annalen der niederſächſ. Landwirthſchaft" 2r. Jahrg. 1ſtes St. (Bemærkninger over Vinteren 1799).

I Forening med ſin Broder Jens Reimert Schumacher (f. $\frac{7}{4}$ 1742 i Kbhvn, † $\frac{15}{8}$ 1774 ſom Regjeringsraad paa St. Croix i Veſtindien) leverede han adſkillige Afhandlinger i „Det oeconomiſke Magazin", ſaaſom: Om Maaden at lave Moſt af Frugter, i Tome IV. S. 184; Om den almindelige Udſæd af alle Slags Korn, ſſtd. S. 192; Anſlag paa en fordeelagtig Tærſke-Maſkine, ſſtd. S. 357. (overſ. paa Franſk, Paris 1769. Fol.).

Schwartz (Claus Conrad), f. d. 31te Marts 1796, Søn af Hans Schwart i Grube og Engel Catharina f. Weſtphal; blev 1815 Secondlieutenant, 1825 Premierlieutenant, og d. 5te November

1832 Stabscapitain i Kongens Regiment; 1836 Branddirecteur i Hjøring Amt, og afſkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Major; d. 28de December 1838 Branddirecteur i Aalborg Amt. — * 1820 Karen Rasmine Baggeſen (døbt $\frac{21}{14}$ 1796, Datter af Procurator Baggeſen i Alſted Flinterup i Sjælland).

Practiſke Bemærkninger til det Stænderne allernaadigſt forelagte Udkaſt til en Anordning om Brandasſurance-Væſenet paa Landet i Almindelighed og til de ſydſte Stænders Indſtillinger og Amendementet til Samme i Særdeleshed. Kbh. 1838.

Bidrag i Tidsblade, f. Ex. i „Jyllandsposten" (Om Kortſynethed i Officeerſtanden, 1839 Nr. 19; Aabne Breve til Steen St. Blicher, ſ. A. Nr. 20. 21. 22, jvfr. Nr. 25); — i Aarhuus Stifts-Tidende" (Den 28de Mai, 1839 Nr. 92, jvfr. Aalborg Stifts-Avis ſ. A. Nr. 112).

Schwartz (Friderich), f. i Kjøbenhavn af borgerlige Forældre d. 15de Juni 1753. Var i ſin Ungdom Dandſer ved Theatret; blev 1773 kongelig Skueſpiller og debuterede d. 19de Marts ſ. A.; gjorde 1775 en Rejſe til Paris og blev efter ſin Tilbagekomſt anſat tillige ſom Inſtructeur 1777; rejſte 1793 i England; tog Afſked fra Theatret d. 21de Marts 1810; udnævntes d. 28de Januar 1812 til Ridder af Danebroge. † 13de Juli 1838. — * $\frac{13}{11}$ 1779 Ane Sophie Mayes († $\frac{24}{10}$ 1824, i ſit 75. Aar), en Datter af Baandfabrikør Mayes. — (Jvfr. Kofods Converſ. Lex. XXVII. S. 508—11; „Theone" af Rahbek og Foerſom, 2. H. S. 1—41; Berlingſke Tid. 1838, Nr. 185; „Minerva" 1791, I. 145—46, af C. Pram; „Nordia" 1795, I. 157—58, af P. H. Haſte; Øſt's Liter. Kunſt- og Theaterbl. 1798, Nr. 14—15. — Portrait, ſt. af Bradt; i Foerſoms „Læsning for Skueſpilyndere" 1812, og af Friedlænder).

Lommebog for Skueſpilyndere, for Aarene 1784. 1785. 1786. Kbh. 12., m. Kbb. (L. E. 1784, Nr. 11; 1785, Nr. 38; 1786, Nr. 6. 7; Iverſens liter. Progr. IV. 81—92; Sønnichſens Bibl. 1ſte Hefte).

Han har overſat folgende Skueſpil: Den taknemmelige Søn, 1 Act af Engel. (indf. i Skueſpil til Brug for den danſke Skueplads, 2det Bd. 1776). — Barberen i Sevilla, eller Den unyttige Forſigtighed, 4 A. af Beaumarchais. (indf. ſſtd. 3die Bd. 1777). — Den bedragede Formynder, 5 A. efter Cailhave. (indf. ſſtd. 5. Bd. 1779). — Kun ſex Retter, 5 A. af Grosſmann. (indført ſſtd. 7. Bd. 1782). (L. E. 1783, Nr. 21). — Den velbaarne Frue, 5 A. af Stephanie den Yngre. (indf. i ſamme Bd.). (L. E. 1783, Nr. 21). — De noble Paſſioner, 2 A. (af Ayrenhoff). (indf. ſſtd. 8. Bd. 1783). — Træhuſaren, 1 A. efter (Carmontels) L'abbé de plâtre. (indf. i ſamme Bd.). — Medea, 1 A. af Gotter. (ogſaa i Syngeſpil for den danſke Skueplads, 8de Bd. 1790). (L. E. 1790, Nr. 45). — Clementine og Desormes, 5 A. af Monvel. 1782. — Den værdige Fader, eller Familien, 5 A. af v. Gemmingen. 1783. (L. E. 1785, Nr. 23). — Den butte Velgjører, 3 A. efter Goldoni. 1784. — Feiltagelſerne, 5 A. af Goldſmith. 1785.

(L. E. 1786, Nr. 11). — Den løgnagtige Tjener, 2 A. (af Garrick). 1785. (L. E. 1786, Nr. 11; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. LI. 286). — Egteſkabet ved Feiltagelſe, 1 A. af Patrat. 1786. (L. E. 1786, Nr. 11). — Fændriken, eller den falſke Mistanke, 3 A. af Schröder. 1787. — Man gjør hvad man kan, og ikke hvad man vil, 1 A. af Dorvigny. 1787. (L. E. 1788, Nr. 24). — Den virkelig Viſe, 5 A. efter Sedaine. 1787. — Ringen, 5 A. af Schröder. 1789. — Menneſkehad og Anger, 5 A. af Kotzebue. 1790. 2det Opl. 1800. („Iris“ 1791, I. 101—2; L. E. 1790, Nr. 43). — Advocaterne, 5 A. af Iffland, 1790. (Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 47). — Gamle og nye Sæder, 5 A. af Iffland. 1790. (Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 47; „Iris“ 1791, I. 101—2). — Den naturlige Søn, 5 A. efter Cumberland. 1791. („Iris“ 1791, I. 357—58; L. E. 1793, Nr. 1). — Aabenbar Krig, eller Høg over Høg, 3. A. af Dumaniant. 1791. 1812. — Bortførelſen, 3 A. af Jünger. 1792. (L. E. 1793, Nr. 6). — Det gode Egteſkab, 1 A. af Florian. 1792. (L. E. 1794, Nr. 8). — Borgerlykke, 3 A. af Babo. 1792. (L. E. 1793, Nr. 6; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch, LI. 286—88). — Den mistænkelige Mand, 5 A. efter Headly. 1793. — Vejen til Ødelæggelſe, 5 A. af Holcroft. 1794. (og i Theaterrepert. Nr. 8). 1828. — Pigen fra Marienburg eller Peter den Stores Kjærlighedshiſtorie, 5 A. af Kratter. 1794. — Jøden, 5 A. af Cumberland. 1796. — Navnſygen, 5 A. af Reynold. 1797. („Iris og Hebe“ 1797, IV. 361); ſamtlige trykte i Kbhvn. — Forſoningen, 5 A. af Kotzebue. Odenſe 1798; o. fl.

G. Keates Skizzer efter Naturen, tegnede paa en Reiſe til Margathe. Overſ. I.—II. Deel. Kbh. 1801.

En Epilog til Publicum og to Breve til N. C. Øst, i Dennes „Intelligentsblade“.

Dannefeſten i Helſingør, Prolog, i „Minerva“ 1805, I. 183—88.

Schwartz (Hans Georg Gottfried), Sidſtanførtes Søn; f. i Kjøbenhavn; blev i Efteraaret 1799 dimitteret fra Frue-Latinſkole; ſiden Capitain og Regimentsqvarteermeſter ved Kongens Livcorps, ſamt Souffleur ved Theatret. † 29de September 1826. — * $^{30}_{8}$ 1816 Eliſe Charlotte Amalie Falck.

Corſicanerne, Skueſp. i 4 A. af Kotzebue. Overſat. Kbh. 1800. — Faderarven, Skueſp. i 4 A. af Iffland. Overſ. ibid. 1804. — Saragosſas Beleiring eller Forpagter Feldkümmels Bryllupsdag, Lyſtſp. i 5 A. af Kotzebue. Overſ. ibid. 1818.

Polypen i Hjertet, overſ. i „Brevduen“ 3. Aarg. Nr. 16 og 17.

Følgende af ham overſatte, men utrykte Skueſpil ere blevne opførte: Almeriadalen, 1 A. af Kotzebue, 1813; — Den fattige Poet, 1 A. af Kotzebue, 1814; — Schachmaſkinen, 4 A. af H. Beck, 1814; — Kamæleonen, 5 A. af H. Beck, 1815; — Soldaterne, 5 A. af Arreſio, 1816.

Schwartz (Nicolay Frants), Søn af Garvermeſter og Forligelſes-commiſſair Schwartz i Aſſens; beſøgte den polytechniſke Lære-Anſtalt i Kjøbenhavn, hvor han 1838 lod ſig examinere i Chemi med ſærdeles Henſyn til Garverkonſten; foretog med offentlig Underſtøttelſe en Rejſe 1838—1840; vandt en af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab udſat

Præmie for en Afhandling om Garveriernes Tilſtand i Danmark m. m.; r nu Garver i Aſſens.

Om de danſke Garverier, eller Fremſtilling af Principerne for Garvningen og af Maaden, hvorpaa den udføres i Tydſklands bedſte Garverier, ledſaget f Betragtninger over de danſke Garveriers nuværende Tilſtand og over Midrne til deres Forbedring. Et af det kongelige danſke Videnſkabernes Selſkab onet Priisſkrift. Kbh. 1842.

Om Garverierne, i Induſtriforeningens Tidende 1. Aarg. 1839, Nr. 14, S. 54—56.

Schwartzkopf (Chriſtian Friderich), f. d. 27de Januar 1777 Kjøbenhavn, Søn af Hofbundtmager Chriſtian Jürgen Schwartzopf (f. 1735, † $\frac{21}{2}$ 1809) og Maria Catharina f. Printz; tog Examen ved det chirurgiſke Academi i Efteraaret 1797 (1ſte Char.); blev verchirurg ved det danſke Livregiment tilfods; 1800 Diſtrictslæge i jøbenhavns Fattigvæſens 6te Diſtrict; 1807 tillige Regimentschirurg ed Kongens Livjægercorps; erholdt 1812 Rang med Capitainer; udvntes d. 16de Auguſt 1820 til Regimentschirurg ved H. K. H. Prinds hriſtian Frederiks (ſiden Kongens) Regiment til Fods; d. 28de October 836 til Ridder af Dannebroge; blev 1839 Hofchirurg hos H. K. H. rinds Frederik Ferdinand; 1840 virkelig Juſtitsraad; d. 1ſte Juli 1842 ſkediget ſom Regimentschirurg i Naade og med Penſion under Navn af Vartpenge; d. 22de Novbr. 1843 Etatsraad (med Rang efter Rangfrdn. Kl. Nr. 9). — * Anne Marie Qualitz (f. 1776 i Kjøbenhavn, 1844, Datter af Martin Qualitz og Charlotte Zielers).

Om Revaccinationen i den preusſiſke Armee for Aaret 1833. Overſat, med tilføjede ne Erfaringer, i »Bibl. f. Læger« Bd. XXIII. 1835, S. 480—94.

Nogle Bemærkninger om Helbredelſen af Syphilis, i »Ugeſkr. for Læger« d. VII. S. 152—53.

Schydtz (Jørgen Lottrup), f. d. 12te November 1756 paa Drviggaard i Høyen Sogn ved Veile i Jylland, Søn af Jens Jørgenſen Schydtz, kongl. Skovfoged over et Diſtrict i Koldinghuus Amt, og hriſtence Mette Johanne, f. Leegardt. Efter privat Underviisning indſattes han 1769 i den latinſke Skole i Odenſe; afgik derfra til ymnaſiet ſammeſteds, og derfra atter til Kjøbenhavns Univerſitet i Efteraaret 1776; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium; tog d. 9de September 1779 den ſtore philologiſke Examen; blev ſamme Aar Lærer for onferenceraad Niels Rybergs Søn, med hvem han ſiden rejſte i orge; abſolverede d. 23de Juni 1787 den latinſk-juridiſke Embedsexamen Laud.); blev 1790 ſurnumerair Asſesſor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1797 førſte Asſesſor, og 1807 Juſtitiarius i Stiftsoverretten i Bergen; d. 28de Januar 1813 virkelig Etatsraad; 1818 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen. † 1832. — * Anna Margretha Urſin. — (Jvfr. R. Nyerups Levnetsløb, S. 6. 7. 8. 9; „Iris“ 1794, II. S. 34, Noten).

(R. Nyerups) Brev til en Bonde i Fyen fra hans Broder i Kjøbenhavn, i Anledning af Etatsraad Rothes Skrift over den danſke Agerdyrkers iſær den til Hovedgaard hæftede Fæſtebondes Kaar og Rettigheder. Udgivet af S. (ɔ: Jørgen Lottrup Schydtz). Kbh. 1784.

Schyth (Niels), f. d. 6te Auguſt 1760 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Andreas Schyth var øverſt reſiderende Capellan ved St. Nicolaj Kirke (f. $\frac{4}{7}$ 1723 i Helſingør, † $\frac{18}{12}$ 1772 i Kbhvn, anf. i Worms Lex. II. 363; III. 701—2); hans Moder Anne Johanne f. Alrøe (en Datter af Byſkriver Michel Alrøe i Nyſted). Han beſøgte i 2 Aar Frue-Latinſkole; blev derfra dimitteret til Univerſitetet 1777; abſolverede d. 15de Januar 1780 den philologiſke, og d. 7de October 1783 den theologiſke Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 25de Novbr. 1785 Katechet ved St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn; d. 3die Octbr. 1788 Sognepræſt til Linnerup og Hammer i Aarhuus Stift; d. 3die Februar 1792 til Haarsløv og Tingjellinge i Sjælland; d. 8de Juni 1797 Doctor Theologiæ ved Univerſitetet i Kiel; d. 21de Februar 1798 reſiderende Capellan, og d. 18de Octbr. 1799 Sognepræſt i Kallundborg; d. 15de Juni 1804, ved Mageſkifte, Sognepræſt til Veggerløſe paa Falſter. † 9de Januar 1825. — * $\frac{13}{5}$ 1789 Dorothea Maria Købke (f. $\frac{10}{8}$ 1767 i Kjøbenhavn, † $\frac{6}{7}$ 1833 ſſtd., Datter af Bager Jacob Berndt Købke og Suſanne Catharina f. Herring).

Prædiken holden paa Valg i Trinitatis Kirke. Kbh. 1785. 2 Ark. (L. E. 1785, S. 429—30). — J. C. Döderleins forklarende Omſkrivning af Fadervor for menige Chriſtne. Overſat. ibid. 1791. (L. E. 1792, Nr. 21; Krit. o. Antikr. X. H. Nr. 88; „Iris“ 1791, IV. 361). — Forſøg til en frie Overſættelſe af Høiſangens Bog. Sorøe 1796. (Ekkards Journ. 1796, S. 266—73). — *Canticum Canticorum* recens versum et commentario exegetico atqve critico illustratum. Diss. inaug. Havn. 1797. — *Ovidii* Breve fra Pontus, fordanſkede og med oplyſende Anmærkninger forſynede. Kbh. 1802. (L. E. 1807, Nr. 34). — (Tildeels efter Autogr.).

Schythe (Jørgen Christian), f. d. 6te Februar 1814 i Kjøbenhavn af Forældrene Kjøbmand Eilert Schythe og Anna Chriſtine f. Been († $\frac{2}{12}$ 1847). — Blev Student ved privat Dimiſſion 1830; tog den philologiſk-philoſophiſke Examen 1831, og i Foraaret 1834 Examen i anvendt Naturvidenſkab ved den polytechniſke Lære-Anſtalt (Laud.); holdt i 5 Vintre, ſom Lector for „Selſkabet til Naturlærens Udbredelſe“, offentlige Forelæsninger over Naturvidenſkaberne i forſkjellige Kjøbſtæder: Fredericia 18$\frac{34}{35}$ og 18$\frac{35}{36}$, Kallundborg 18$\frac{36}{37}$, Næſtved 18$\frac{37}{38}$, Reiſe 18$\frac{41}{42}$, og i Sommeren 1836 private Forelæsninger for H. K. H. Prinds Frederik Carl Chriſtian, vor nuværende Konge; foretog, efter kgl. Reſ. af 26de April 1838, en Rejſe til Nord-Grønland, hvorfra han vendte tilbage i Septbr. og Octbr. ſ. A.; rejſte, ifølge kongl. Reſolution af 14de Maj 1839, med J. Steenſtrup, til Island, for at underſøge dette Lands geologiſke og naturhiſtoriſke Forhold, iſær i oeconomiſk Henſeende, og hjemkom i Efteraaret 1840; berejſte 1842, paa Landhuusholdnings-Selſkabets Bekoſtning, Skanderborg Amt; blev d. 1ſte Maj 1846 udnævnt til virkelig Kammer-Asſesſor, og ſ. A., paa kongelig Befaling og offentlig Bekoſtning, ſendt til Island, for ſammeſteds at iagttage det vulcanſke Udbrud af Hekla, ſamt de med ſamme i Forbindelſe ſtaaende Naturphænomener o. ſ. v. (jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt over det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. 1846, S. 59—67); vendte tilbage i November 1846. Var Secretair ved de danſke Landmænds 3die Forſamling i Foraaret 1847 i Aarhuus; ligeledes i den mineralogiſk-geologiſke Section ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres Møde i Kjøbenhavn i Juli 1847.

Blade af min Dagbog paa en Reiſe i Nord-Grønland i Sommeren 1838, i »Portefeuillen« 1839, Bd. 2. S. 110—22; 159—78; 194—200; 217—25.

En Sommernat i Waigattet (i Nord-Grønland), i »Dagen« 1841, Nr. 66. — [illegible] van Buſs, i »Søndagen«, Tillægsbl. t. »Dagen« 1841, Nr. 15; Pap-Pen, ſſtd. Nr. 20 og 21; Heklas Beſkrivelſe, ſſtd. Nr. 38.

Udvikling af Kvælluft i nogle varme Kilder paa Island, i Krøyers »Naturhiſt. Tidsſkrift« Bd. 3. S. 329—30; En Fjeldreiſe paa Island i Sommeren 1840, ſſtd. S. 331—94, med 1 Kort.

Jagttagelſer af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen, i »Nyt Archiv for Søvæſenet« Bd. 2. 1843, S. 87—99. (jvfr. ſſtd. S. 191—200).

Skanderborg Amt. Beſkrevet efter Opfordring af det kongelige Landhuusholdnings-Selſkab. Med et af Forfatteren tegnet Jordbundskaart over Amtet. (o. m. T.: Bidrag til Kundſkab om de danſke Provindſers nærværende Tilſtand i oekonomiſk Henſeende. 17de Stykke). Kbh. 1843. (Et Brudſtykke »Om Træſkofabrikationen i Skanderborg Amt«, forkortet i Schouw's »Danſk Ugeſkrift", 2. Række, Bd. 8. Nr. 59).

Uddrag af Forhandlingerne ved den 6te Forſamling af tydſke Land- og Forſtmænd, i Stuttgart, fra d. 21de til d. 28de Septbr. 1842, i Halds »Tidsſkr. for Landoekonomi«, N. R. Bd. 5. S. 317—66; Uddrag af Forhandlingerne i den førſte Forſamling af den baltiſke Forening til Landvæſenets Fremme, bearbeidet, ſſtd. Bd. 6. S. 1—21; Landvæſens-Statik, med nogle Forkortninger overſat, ſſtd. S. 361—490.

Redacteur af »Ny Portefeuille«, udgivet af Georg Carſtenſen, 1843, Bd. 4.; 1844, Bd. 1.—4. Kbh. Imperial 8.

Hekla, i Frølunds »Danſk Folkekalender for 1846«, S. 103—7.

Hekla og dens ſidſte Udbrud den 2den Septbr. 1845. En Monographi, udgiven paa offentlig Bekoſtning. Kbh. 1847, med 10 Plader lithographerede Tegninger og Kort. (Berl. Tid. 1847, Nr. 203).

gen; d. 28de Januar 1813 virkelig Etatsraad; 1818 [illegible] i Aarhuus f
ſtjerne-Ordenen. † 1832. — * Anna Margretha [illegible]
R. Nyerups Levnetsløb, S. 6. 7. 8. 9; „Iris-
Noten). [illegible] Schytte i Aarhuus

(R. Nyerups) Brev til en Bonde i Fyen fra [illegible] rivat dimitteret til Un
Anledning af Etatsraad Rothes Skrift over den [illegible] phiſke Examen; blev de
Herregaard bæſtede Fæſtebondes Kaar og Rettigh [illegible] erdegn ved Domkirken ſi
Lettrup Schyth). Kbh. 1784. [illegible] Datter af afd. Raadstue

Schyth (Niels), f. d. 6te [illegible]
Fader Andreas Schyth var [illegible] Domkirke. Aarhuus 1835, me
Kirke (f. [illegible] 1723 i Helsingør, [illegible] —34, af J. K. Høſt; Fyens Stifts
II. 383; III. 701—2); han [illegible] Aarhuus Stifts-Tid. f. A. Nr.
Datter af Byſkriver Michel [illegible] 13—16; Ohr's „Materialier“, S. 17
Latinſkole; blev derfra di [illegible]), Nærværendes Halvbroder, f
Januar 1780 den ph [illegible] 1776. en Datter af Andreas Brün
Embedsexamen. beg [illegible] Kriſtine Møller); er f. i Kbhvn d.
1783 Katechet ved [illegible] Borgerdydſkolen paa Chriſtianshavn, hvorfra
Sognepræſt til [illegible] dimitteret og i Foraaret 1828 Examen ved
1792 til Ha [illegible] og i Efteraaret 1830 mediciniſk Emb
Theologie [illegible] (laud. unan. consensu); blev privat Prac
[illegible] Kjøbenhavns Fattigvæſens 5te Diſtrict; for
1804 [illegible] d. 9de Mai 1838 Regimentschir
naar [illegible] ved Lazarethet i Rosenborg. — * L
i K [illegible] Samlings Catalog, XVII.
Se [illegible]
XXIX [illegible]

[illegible] XXX. 19

[illegible] S. 12—13. S

[illegible]

Chriſtian), ſ. d. 18de Juni 1794 i Kjøbenhavn,
tz, daværende Fuldmægtig, ſiden Pakhuusforvalter
ſ. 1748, † $\frac{21}{8}$ 1822), og Elſe Magdalene
Marts 1811 Secondlieutenant; d. 9de April
Auguſt 1829 Capitain i det kongelige
26 Ridder af Danebroge; var Capitain
2det Artilleri-Regiments 4de Batteri, da han
udnævntes til tjenſtgjørende Major ved 2det Ar-
* Eliſabeth Margretha Nicoline Hartung
endsborg, Datter af Friedrich Nicolay Hartung og Mar-
thea Hartung).

tagelſe om Forladninger, ſom ere blevne ſtikkende i Kanonen efter Skudbets
ng, i »Militairt Repertorium« Bd. 3. 1837, S. 337—38.

Schæffer (Martin Gottlob), ſ. d. 22de December 1745 i
benhavn, Søn af Diderich Schäffer, Hoffnedker og Billedhugger
Chriſtiansborgs og Hirſchholms Slottes Bygning; blev 1763 anſat
Elev ved den kongelige Forſt-Etat, ved hvilken han 1769 erholdt Be-
ling paa at være Holzførſter, og i Aaret 1801 Beſtalling paa at være
ſtplantage-Inſpecteur; blev d. 29de Juli 1822, efter Anſøgning, i
ade entlediget; erholdt 1811 Rang med Kammerraader. † 25de Juli
30 i Hirſchholm.

Burgsdorfs Anviisning til at opelſke indenlandſke og udenlandſke Træarter i
frie. Overſat og omarbeidet til Anvendelſe for Danmark og Holſteen. Forſynet
Anmærkninger af E. Viborg. 1ſte og Anhang af anden Deel. Kbh. 1799,
K.; ogſaa under Titel af: Anviisning til Skovdyrkning og Plantagevæſenet
Danmark, og andre under ſamme Klima liggende Lande. ibid. eod. [Overſætteren
de Underſtøttelſe af den kongelige Forſtkaſſe efter kongelig Reſolution af 26de
ril 1797]. (L. E. 1799, Nr. 23, jvfr. Nr. 35). Samme haves med omtrykt
elblad, hvorpaa ſtaaer Aarstal 1802. — Afhandling om Skoves Opelſkning
Henſyn til den danſke Flaades Skibsbyggerie. Et Priis-Skrivt. Ogſaa til Brug
Anviisning for enhver privat Godsejer, ſom ønſker at fremelſke nyttige Skove,
i Tiden kunde afgive dueligt Tømmer til Huus- og Mølle-Bygning, ſamt andet
vnbrug. Skrevet i Aaret 1804. Kbh. 1811. (L. T. 1816, Nr. 4, S. 52—60).

Bemærkninger over Veirliget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirſch-
lm i Sielland i Aarene 1800—1803, i Landhuusholdn. Selſk. Skrifter VII.
7—85, og i Phyſ. Bibl. IV. 326—46; VI. 353—68.

Schäffer (Abraham Ottman Hermann), en Søn af Kongl.
verberider Friderich Chriſtian Schäffer (ſ. 1749, † $\frac{13}{1}$ 1813)
Frederikke Marie Chriſtiane Wiennike; ſ. i Kjøbenhavn; var
ngelig Berider 1796—1808; fik ſiden Titel af Krigs-Aſſeſſor, og lagde
efter Saltſyderi og Brændeviinsbrænding; opholdt ſig i flere Aar i Pa-

Beretning om den tredie danſke Landmands-Forſamling, afholdt i Aarhuus fra d. 27de Maj til d. 2den Juni, 1847. Kbh. 1847. — (Revid.).

Schytte (Knud), ſ. 1800, Søn af Klokker Schytte i Aarhuus; beſøgte førſt denne Byes Cathedralſkole, men blev privat dimitteret til Univerſitetet 1820; abſolverede den philologiſk-philoſophiſke Examen; blev derefter Lærer ved Borgerſkolen i Aarhuus og Alterdegn ved Domkirken ſſtd. — * 1824, i Juni, Anne Thomſen, en Datter af afd. Raadſtuebud Thomſen i Aarhuus.

Kortfattet Beſkrivelſe over Aarhuus Domkirke. Aarhuus 1835, med et Grundrids af Kirken. („Dannora“ I. S. 52—54, af J. K. Høſt; Fyens Stifts-Tid. 1835, Nr. 69; Berlingſke Tid. 1835, Nr. 81, jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. ſ. A. Nr. 59, af Schytte; Kbhpoſt. 1835, S. 320, 342, 415—16; Høſt's „Materialier“, S. 176).

Schytz (Andreas Brünnich), Næſtfolgendes Halvbroder, hans Moder Barbara ſ. Brünnich (ſ. 1776, en Datter af Andreas Brünnich, Vejer og Maaler i Roeskilde, og Ellen Kirſtine Moller); er ſ. i Kbhvn d. 7de Marts 1805; kom 1813 i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1822; underkaſtede ſig i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Efteraaret 1830 mediciniſk Embedsexamen ved Univerſitetet (Laudab. unan. consensu); blev privat Practicus i Kbhvn, og 1833 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 5te Diſtrict; foretog ſiden en Rejſe i Udlandet; erholdt d. 9de Maj 1838 Regimentschirurgs Charakteer; var 1848 Overlæge ved Lazarethet i Faaborg. — * Livia Granelli. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 440; XXXII. 251).

Redacteur af: Udvalgt Samling af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, anatomiſke Præparater og chirurgiſke Inſtrumenter og Bandager til Brug for practiſke Chirurger; fra 44de til 66de Hefte. Kbh. 1830—32. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Jagttagelſe af en betydelig purulent Anſamling i Bryſthuulheden, IV. 289—96; Tvende Sygehiſtorier, VII. 107—9).

Erfaringer om den Seutinſke Kliſterbandage, i Bibl. for Læger, XXX. 19—28; Beretning om en af F. W. Manſa meddeelt Sygehiſtorie om „enorm Steendannelſe i Nyren“, ſſtd. S. 28—37; Band i Øret, XXXIV. (N. R. Bd. 4.), S. 255—64.

Otorrhoea cerebralis, rapporteret, i „Praktiſke Jagttagelſer og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatrien“. Kbh. 1839.

Bidrag til Ørets Pathologi, i „Ugeſkr. for Læger“, II. Nr. 12—13, S. 193—216.

Om Behandlingen af Ørets Sygdomme, i „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, S. 797—98.

Schytz (Carl Chriſtian), f. d. 18de Juni 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Andreas Schytz, daværende Fuldmægtig, ſiden Pakhuusforvalter ved det aſiatiſke Compagni (f. 1748, † $\frac{21}{8}$ 1822), og Elſe Magdalene f. Wiegandt. Blev d. 1ſte Marts 1811 Secondlieutenant; d. 9de April 1820 Premierlieutenant, og d. 1ſte Auguſt 1829 Capitain i det kongelige Artillericorps; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; var Capitain af 1ſte Klasſe og Chef for 2det Artilleri-Regiments 4de Batteri, da han d. 14de December 1847 udnævntes til tjenſtgjørende Major ved 2det Artilleri-Regiment. — * Eliſabeth Margretha Nicoline Hartung (f. $\frac{11}{3}$ 1789 i Rendsborg, Datter af Friedrich Nicolay Hartung og Margretha Dorothea Hartung).

Jagttagelſe om Forladninger, ſom ere blevne ſtikkende i Kanonen efter Skuddets Afgang, i »Militairt Repertorium« Bd. 3. 1837, S. 337—38.

Schæffer (Martin Gottlob), f. d. 22de December 1745 i Kjøbenhavn, Søn af Diderich Schäffer, Hoffnedker og Billedhugger ved Chriſtiansborgs og Hirſchholms Slottes Bygning; blev 1763 anſat ſom Elev ved den kongelige Forſt-Etat, ved hvilken han 1769 erholdt Beſtalling paa at være Holzførſter, og i Aaret 1801 Beſtalling paa at være Forſtplantage-Inſpecteur; blev d. 29de Juli 1822, efter Anſøgning, i Naade entlediget; erholdt 1811 Rang med Kammerraader. † 25de Juli 1830 i Hirſchholm.

Burgsdorfs Anviisning til at opelſke indenlandſke og udenlandſke Træearter i det frie. Overſat og omarbeidet til Anvendelſe for Danmark og Holſteen. Forſynet med Anmærkninger af E. Viborg. 1ſte og Anhang af anden Deel. Kbh. 1799, m. K.; ogſaa under Titel af: Anviisning til Skovdyrkning og Plantagevæſenet i Danmark, og andre under ſamme Klima liggende Lande. ibid. eod. [Overſætteren havde Underſtøttelſe af den kongelige Forſtkaſſe efter kongelig Reſolution af 26de April 1797]. (L. E. 1799, Nr. 23, jvfr. Nr. 35). Samme haves med omtrykt Titelblad, hvorpaa ſtaaer Aarstal 1802. — Afhandling om Skoves Opelſkning med Henſyn til den danſke Flaades Skibsbyggerie. Et Priis-Skrivt. Ogſaa til Brug og Anviisning for enhver privat Godsejer, ſom ønſker at fremelſke nyttige Skove, der i Tiden kunde afgive dueligt Tømmer til Huus- og Mølle-Bygning, ſamt andet Gavnbrug. Skrevet i Aaret 1804. Kbh. 1811. (L. T. 1816, Nr. 4, S. 52—60).

Bemærkninger over Veirliget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirſchholm i Sielland i Aarene 1800—1803, i Landhuusholdn. Selſk. Skrifter VII. 257—85, og i Phyſ. Bibl. IV. 326—46; VI. 353—68.

Schäffer (Abraham Ottman Hermann), en Søn af Kongl. Overberider Friderich Chriſtian Schäffer (f. 1749, † $\frac{13}{1}$ 1813) og Frederikke Marie Chriſtiane Wiennike; f. i Kjøbenhavn; var Kongelig Berider 1796—1808; fik ſiden Titel af Krigs-Asſesſor, og lagde ſig efter Saltſyderi og Brændeviinsbrænding; opholdt ſig i flere Aar i Paris, hvor han døde d. 20de Maj 1835 i ſit 61de Aar. (jvfr. Aftenbl. 1822, Nr. 3, Tillæg).

Et andet Slags Bekjendtgjørelſe, indeholdende: Beviis for at Profesſor H. C. Ørſted og Juſtitsraad Esmarch ikke have forſtaaet ſig paa at bedømme Skipper Coulthards Forſlag o. ſ. v. Kbh. 1822. — Yderligere Oplysninger angaaende Prof. Ørſteds og Juſtitsraad Esmarchs Feiltagelſer i deres Bedømmelſer over tvende dem anbetroede Hverv. ibid. 1823. — 12, ſiger og ſkriver Tolv af Profesſor H. C. Ørſteds Beſtræbelſer for at gavne Fædrelandet, fremſtillede. Chriſtiania 1825. Paa Tydſk: 12, ſage und ſchreibe Zwölf von den Beſtrebungen des Profeſſors H. C. Oerſted, dem Vaterlande zu nützen. Kiel, 1825. (jvfr. N. Aftenbl. 1825, Nr. 81, og Art. J. F. Schouw (S. 99); Mess. franç. du Nord 1825, p. 461—62; Lange's »Ny Freia« 1826, S. 104). — Et aabent Brev, indeholdende 32 Spørgsmaal til S. T. Hr. Etatsraad og doctor juris Ørſted. Lund, 1825. (For dette Skrift blev Forf. ſagſøgt og ved Høieſteretsdom af 20. Februar 1828 idømt at bøde 1200 Rbd. Sølv til Kjøbenhavns Fattigvæſen, m. m.; ſ. Statstid. 1828, Nr. 41, Tillæg).

Trykkefriheden i Danmark, practiſk erfaret og fremſtillet. Chriſtiania, 1825.

Underretning om Kjøbenhavns Polities og Capitainens paa Hovedvagten, deres Forhold den 6te Marts 1826 mod mig. Lund, 1826.

Underretning om en i Juni 1826 anlagt og ikke publiceret Generalfiſkals-Sag mod mig. Lund, 1826. (Udtog deraf paa Tydſk. Lund, 1826). (Ved Høieſteretsdom af 30te April 1828 idømtes Forfatteren for dette og foranførte Skrift at bøde 1100 Rbdlr. Sølv; jvfr. Statstid. 1828, Nr. 73).

Annoncerne eller hvad det danſke Cancellie har befalet at tiltale mig for. Kbh. 1828. Paa Franſk. ibid. eod.

Endeel Bidrag i »Politivennen«, f. Ex. 1822, 2. Marts; »Statsvennen«, f. Ex. 1822, Nr. 39 (ſ. Aftenbl. 1822, S. 34).

Schäffer (Friederich Chriſtian), Sidſtanførtes Broder; fød d. 24de Marts 1773 i Kjøbenhavn; blev privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet i Februar 1789; tog danſk-juridiſk Examen (ſ. Badens Univerſ. Journ. I. 91); anſattes 1793 ſom Copiiſt og 1797 (indtil 1804) ſom Fuldmægtig under den ſiden ophævede Finantskasſe-Direction; blev 1801 Regiſtrator i Finantscollegiet; underkaſtede ſig d. 28de Juni 1804 den juridiſke Præliminair-Examen (»Admissus«), og i October 1805 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prove, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te November 1813 Inſpecteur ved Transport-Comptoiret for de beſtandige transportable Stats- og conſignable Bankfonds; ſ. A. Kammerraad; d. 10de Juni 1818 Juſtitsraad; d. 18de September ſ. A. Borgemeſter i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1819 virkelig Etatsraad; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 1ſte November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{2}{3}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende

Danmarks Provindſialſtænder, i Overveielſe; udnævntes d. 28de Juni 1840 til Conferenceraad; d. 21de Octbr. 1843 til Commandeur af Danebroge; feſtligholdt d. 23de October ſ. A. ſit 50de Aars Embedsjubilæum. † 6te Decbr. 1843 ſom førſte Borgemeſter i Kjøbenhavn. — * Petrine Sophie Nyeland (f. 1788, en Datter af Told- og Conſumtions-Inſpecteur Laurits Nyeland i Ribe).

Underſøgelſe angaaende det Spørgsmaal: »Om man i Danmark, førend Forordningen af 5. Januar 1813 udkom, gyldigen kunde contrahere i grov Courant?« Kbh. 1815. (N. jurid. Arkiv XI. 128—41, af A. S. Ørſted).

Kort hiſtoriſk Underretning angaaende Kongens Nytorv, og de derom ſiden Aaret 1834 ſtedfundne Omhandlinger. Kbh. 1838. 70 S. 8. [Ej i Boghandelen]. (jvfr. Kbhpoſt. 1839, Nr. 15. 19. 21. 23. 24).

Erklæring til Kjøbenhavns Magiſtrat i Anledning af Borgerrepræſentanternes Skrivelſe af 1. Mai 1843. Kbh. 1843. 78 S. (Ej i Boghandelen).

Schöler (Nicolai Peter), f. i Flauth (Floith) i Øsby Sogn, Haderslev Amt; blev 1794 optagen paa det Blaagaardſke Seminarium, afgik derfra 1797, og blev ſ. A. Kirkeſanger og Skolelærer i Hammel paa Grevſkabet Fryſenborg. — * Margrethe Sommer (f. 1774).

Om Misvæxt paa Rugen. 1805. (ogſaa i Handels-Tid. 1805, Nr. 1 og 3).

Berberisſernes ſkadelige Indflydelſe iſær paa Rugen. Aarhuus 1813. 15 S. 8. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Art. A. F. Juſt og J. L. Tommeſen).

Samtale i en jydſk Bondeſtue paa Kongens Fødſelsdag. 1814.

Veirpropheten, eller Anviisning til forud at kjende Sommerens Beſkaffenhed i Henſeende til Væde og Tørke. Af X, en Danmarks Søn. Aarhuus, 1839. 60 S. 8. (jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. 1843, Nr. 131; 1844, Nr. 60, 232).

Om at opdage Brand i Hvede, i Oluffens oeconom. Annaler X. 346—62.

Brev til Paſtor B. F. Rønne, angaaende Brand i Hveden og andet mere, i Landoecon. Tid. IV. 24—46; Bemærkninger over landoeconomiſke Gjenſtande, ſſtd. VIII. 137—53; En Afhandling om Berberisſens ſkadelige Virkning paa Sæden, ſſtd. S. 289—336; Jagttagelſer, betræffende Virkningen paa Huusdyrene af Fodring med Boghveden og dens Straae, i Nye Landoec. Tid. VI. 342—55.

Forſøg og Erfaringer ſamt derpaa grundede Bemærkninger, betræffende Kornruſt, Brand, Meeldrøie og Honningdug, i Halds »Tidsſkr. for Landoekon. II. 345—68.

Endnu et Par Ord om det mislige Forhold mellem Godseiere og hoverigjørende Bønder, i »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« 1825, Nr. 63. 64. 68. 69.

Kappelsdal, et jydſk Folkeſagn, i Elmquiſt's »Læſefrugter« XXVIII. 279—86; De hellige tre Jomfruer, et jydſk Folkeſagn, ſſtd. XXXIV. 437—43.

Bidrag i forſkjellige Aargange af Aarhuus Stifts-Tidende.

Schönberg (Christian Ludvig Eggers), dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Skole 1815; underkaſtede ſig i Juni 1818 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1823 ſammes praktiſke Prøve; blev derefter Skolelærer i Kjøbenhavn.

Nogle Ord om Tidsalderens Oplærelſe eller Undervisning og Opdragelſe, deres indbyrdes Forbindelſe og Indvirkning paa Borgernes moralſke Forbedring og Statens egentlige Vel. Kbh. 1831. — Vor Tid, med ſtadigt Henſyn til de ſkandinaviſke Intereſſer. ibid. 1846.

.**Schönberg (Hans Henrich)**, f. d. 20de Auguſt 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cand. theol. Bent Schönberg (førſt Skoleholder paa Bemmetofte) var Lærer ved „den kongelige Belønningsſkole" (f. 1749, † $\frac{15}{3}$ 1789, jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 546); hans Moder Frederikke Vincentine Ratenburg (f. 1755, † 18.., en Datter af Præſten i Lyderslev og Froerslev i Sjælland, Magiſter Jørgen Albert Ratenburg og Edel Margrethe Bagger), indgik ſiden ($\frac{27}{2}$ 1798) Ægteſkab med Bogtrykker Klaus Henrik Seidelin i Kbhvn. — Blev Student ved privat Dimisſion i Foraaret 1802 (ikke 1801); ſ. A. Skueſpiller ved det kgl. Theater, men forlod det igjen 1807, og udnævntes 1808 til Regimentsqvarteermeſter ved Sapeurcorpſet (indtil $\frac{31}{3}$ 1814); blev derpaa Overkrigscommisſair; 1817 Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved Livgarden tilfods; 1824 tillige Secretair ved Overhofmarſchalatet og 1826 adjungeret Hofinſpecteur; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; erholdt 1827 Rang efter Rangfrdn. 4 Kl. Nr. 3, og d. 25de Marts 1828 Beſtalling ſom Hofinſpecteur og Hofreviſor ſamt Overhofmarſchalats-Secretair; benaadedes d. 1ſte Novbr. ſ. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev 1832 Bureau- og Expeditions-Chef ved Overhofmarſchalatet; d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; i Juni 1845 Ridder af den preusſiſke røde Ørns 3die Klasſe. † 9de October 1845. — * $\frac{30}{5}$ 1807 Dorothea Cathrine Ipſen, f. Kirkerup (f. $\frac{13}{3}$ 1779 i Kbhvn), Datter af Brandmajor, Tømmermeſter Andreas Kirkerup og Clara f. Holſt, ſamt Enke efter Lieutenant i det kongl. Artillericorps, Mathias Christian v. Ipſen († $\frac{2}{7}$ 1802).

Det Nittende Aarhundredes Krønike, af G. G. Bredow. Overſ. 1ſte Hefte, for 1801. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 21). — Fridolin, Skueſpil i 5 Optog af Franz v. Holbein efter Schillers Digt: Gangen til Jernværket. Overſat. Kbh. 1813. — Arven, Comedie i 1 Act af Kotzebue, overſ. ibid. eod.

Schweitzer-Familien. Et Syngeſpil i 3 Optog, efter Caſtelli, overſat. Kbh. 1814.

Brudeſmykket. Skueſpil i 5 Optog, en Fortſættelſe af Fridolin, af Fr. Holbein, overſ. Kbh. 1816.

Forſtand og Hjerte. Lyſtſpil i 1 Optog af A. v. Steigentesch. Overſat. Kbh. 1817.

Man kan tage Feil, Lyſtſpil i et Optog af Baron Auguſt von Steigentesch, overſ. Kbh. 1818.

Schönberg (Jørgen Johan Albrecht von), Sidſtanførtes Broder, f. d. 27de Septbr. 1782 i Sjælland, i Lyderslov (ikke i Kbh.);

blev privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1800 (Laud.); tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); lagde ſig efter Lægevidenſkaben, og fungerede ſenere i flere Aar ſom Candidat ved „Almindeligt Hospital“; rejſte 1807 til Udlandet; tog d. 28de November 1808 Doctorgraden i Medicin og Chirurgi i Göttingen (ſenere, 1818, ogſaa i Neapel); berejſte Holland, Frankrige, England, Tydſkland, Ungarn og Italien; tog i Aaret 1811 faſt Ophold i Neapel; blev d. 25de Maj 1816 Chef-Læge ved det derværende Hospital St. Sagramento, hvor den øſterrigſke Armees Syge indlagdes; d. 6te October 1819 Chef-Læge for den neapolitanſke Conſcription og for Hospitalet della paccella; optoges af Kongen af Neapel i Adelſtanden og fik derefter Titel af „Raad“; udnævntes 1826 til førſte conſulterende Læge ved det ſtore Fattighospital Albergo de' Poveri og alle øvrige Fattiganſtalter i Neapel, og d. 19de Januar 1827 til dirigerende Chef-Læge for den øſterrigſke Armees Syge i Kongeriget Neapel; beſøgte 1827 Kjøbenhavn, og vendte i Efteraaret 1829 her tilbage; fik d. 22de Decbr. 1829 Æresdiplom ſom Doctor Philoſophiæ ved Univerſitetet i Würzburg; deeltog i Sommeren 1830 ſom franſk Chef-Læge i Expeditionen til Algier, i hvilken Anledning han ſenere erholdt Rang med Oberſter i den franſke Armee; kom ſamme Aar tilbage til Kjøbenhavn, hvor han d. 7de Februar 1832 udnævntes til anden, og d. 12te April ſ. A. til førſte Hofmedicus. — Blev d. 15de December 1824 virkelig Juſtitsraad; d. 5te Februar 1828 Archiater (med Rang efter Rangforordn. 4 Kl. Nr. 3); d. 2den Septbr. 1837 Etatsraad; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge, d. 30te Maj 1819 af den øſterrigſke Jernkrone-Ordens 3die Klasſe, d. 11te Auguſt 1823 af den preusſiſke røde Ørns 3die Klasſe, 1828 af den pavelige gyldne Spore, 2den Klasſe, og d. 31te Auguſt 1829 af den ſvenſke Nordſtjerne-Orden; modtog d. 25de Juni 1816 den øſterrigſke ſtore Guld-Civil-Ære-Medaille, 1823 den preusſiſke gyldne Hyldings-Medaille, og 1824 en Guldmedaille af den franſke Regjering (ſ. L. T. 1824, S. 350—51); var Medlem af det Kongl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn, og af flere Videnſkabs-Academier, medicinſk-chirurgiſke Academier og Selſkaber, ſamt andre lærde Samfund i Udlandet (ſ. L. T. 1829, S. 679—80). † 17de October 1841 i Kjøbenhavn. — * Franciſca Victoria Caroline Schöpf (f. $\frac{10}{7}$ 1807, † $\frac{10}{11}$ 1847 i Kbhvn, * 2. Juſtitsraad, Højeſterets-Advocat C. C. V. Liebenberg). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 289—294; XXXII. 190—92; Berlingſke Tid. 1841, Nr. 246; „Dagen“ 1830, Nr. 92; 1841, Nr. 247; M. f. L. III. 277—78. — Hans Portrait udkom 1820, ſt. 4to, i Palermo, paa denne Stads Foranſtaltning).

Underhornet. Nytaarsgave for Aaret 1808. Kbh. (1807). — Diss. inaug. *de induratione telae cellulosae in neonatis* observata; ad d. 28. Novbr. Goettingae, 1808.

[Denne Afhandling er ſkreven i Paris]. (L. T. 1811, Nr. 28; Bibl. f. Læg. IV. 1813, S. 184—86). — G. G. Tannenberg Abhandlung über die männlichen Zeugungstheile der Vögel; überſ. u. mit Anmerkungen von A. Schönberg und G. Spangenberg. Göttingen, 1810, 4to, nebſt 4 Kpfrn. — J. D. Herholdt Ueber die Lungenkrankheiten und insbeſondere Lungenſchwindſucht. Aus dem däniſchen überſ. Nürnberg, 1814 (1813); ſærſk. aftr. af Harleß's N. Journ. d. ausl. medic. chir. Litt. Bd. 2. 1813, St. 2. S. 161—224 u. S. 315.

Sopra un nuovo *metodo di migliorare il Vino*, trattato inedito di Sam. Tomm. di *Soemmering;* tradotte dal Tedesco. Napoli, 1816. (Giornale enciclop. di Napoli 1817, Octbr.). *2da ediz.* ibid. 1824. 4to.

Om Peſten i Roja 1815 og 16. Kbh. 1817. Paa Tydſk: Ueber die Peſt zu Roja in den Jahren 1815—16, aus officiellen Quellen und aus Beobachtungen von Augenzeugen; herausgegeben und mit Anmerkungen und einer Vorrede begleitet von J. Chr. Fr. Harleß. Nürnberg, 1818. (Allg. medic. Annal. 1819, Jan. S. 94; Medic. chir. Zeit. 1819, Bd. 3. Nr. 52, S. 5—10; Hufeland Bibl. d. Heilk. Bd. 39. 1818. Apr. S. 216; Leipz. L. Z. 1819, Juli, Nr. 165, S. 1297—99). [Nachtrag zu der Geſchichte der Peſt zu Roja, in den Jahren 1815 und 1816, mit den Originalſchriften (von Arc. d'Onofrio und Vitang. Morea) verglichen von Ch. Fr. Harleß, i „Harleß's N. Jahrbb. der Teutſch. Medic. u. Chir. oder Rheiniſch. Jahrb. Bd. 1. St. 2. 1819, S. 172—86; ogſaa ſærſk. Bonn, 1819].

Sopra *il nervo accessorio decorrente all' ottavo pajo* de' nervi cerebrali, trattato di *Scarpa*; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1817. 54 p., c. tab. I. (Giornale enciclop. di Napoli 1818, Mai; Medic. chir. Zeit. 1823, Nr. 78).

Sulla Restituzione del Naso. Rapporto fatto a Sua Eccellenza il Sign: Capitan Generale Conte Laval de Nugent, Comandante in Capo degli Exerciti di S. M. Il Re del Regno delle due Sicilie. Napoli, 1819. 60 p. ſt. 4., c. tab. VI. [Efter Carpue, C. F. v. Gräfe's Jahresber. üb. d. klin. Inſtitut v. J. 1816 og Sammes Rhinoplaſtik]. (Revue encyclop. des product. remarq. dans la Litt. 1820, Septbr.; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 2. 1821, S. 568—70 (af C. F. Gräfe); Pierer allg. medic. Annal. 1822, Juni, S. 805—6; Medic. chir. Zeit. 1823, Bd. 4. Nr. 83, S. 75—76; „La voce del popolo“ 1822, No. 3; jvfr. L. T. 1820, S. 61—62).

Ragguaglio di úna *macchina di vibrazione* ad *uso medico;* presèntata al reale Instituto d'incoraggiamento di Napoli. Napoli, 1817. *Ediz. 2.* ibid. 1822. 16 pag. 4to, c. tab I. („Giornale enciclopedico di Napoli“, 1817, Octbr.; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 1. Nr. 9, S. 153—55; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Mai, S. 652).

Il *Sistema medico del* Dottr. Sam. *Hahnemann,* esposto alla reale Accad. delle Sc. di Napoli. Napoli, 1822. 15 & 89 pag. 4to. („L'Osservatore medico“, Napoli 1824, No. 10; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 3. Nr. 55, S. 55—57; Ergänzungs-Bd. 27. 1824. No. 700, S. 304; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Aug. S. 1079).

Ragguaglio di alcune delle *ultime scoverte e Ricerche nella Storia naturale, medicina e chirurgia.* Napoli, 1824. 42 pag. 4to. („L'Osservatore medico“ 1825, No. 5; Medic. chir. Zeit. 1825. Bd. I. Nr. 21, S. 391—94).

L'Hypopion ed il suo trattamento di I. Matth. *Gierl*; trad. Napoli, 1826. 4to.

Memorie sul *ristabilimento della circolazione nella legatura o anche recisione dei Tronchi delle Arterie* con le conchiusoni immediate; illustrate da esperimenti

e desegni. Presentate alla real. Accad. delle Sc. a Napoli. Napoli, 1826. 81 pag. ſ. 4to, c. tab. VI. Aftrykt af: Rapporto dei lavori della Soc. med. di Livorno, 1827. (Med. chir. Zeit. 1827, Bd. 3. Nr. 74, S. 379—84; Journ. des Progr. des Sc. méd. Vol. 12. 1828, p. 70—93 med Afbildn. Pl. 1. Fig. 1—3 (Udtog, af Chriſtiani); Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 60. 1828, Nr. 4—6, Octbr.—Decbr. S. 355; jvfr. L. T. 1827, S. 288 og 824; Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. naturv. og mathem. Afhdl. IV. S. XXIV.).

Ueber einen *neuen naturhistorischen Fund in Pompeji*. Nürnb. 1827. 8vo.

Ueber einige in Pompeji gefundene Knochen und ihre Analyſe. Erlangen, 1828. 15 S. 4to. (Paa Danſk i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 88).

Nachrichten von den Erdbeben Süditaliens in den letzten Jahren. Nürnberg, 1828.

Neue Beobachtungen und Verſuche über die Knochen. Von Michel Troja. Nach dem nie bekannt gemachten Originale aus dem Italieniſchen ins Deutſche übertragen, umgearbeitet, mit Anmerkungen, Zuſätzen und einer Biographie des Verfaſſers verſehen. Mit 5 Kupfertafeln (sc. D. Casanova). Erlangen, 1828. 4to. [M. Troja's Biographie, ſærſk. aftr. Erlangen, 1828, 36 S. 4to]. (Ruſt Repert. d. Heilkd. Bd. 21. 1829, H. 1. S. 149—54; Gött. A. 1829, St. 162. 63, jvfr. „Dagen“ 1829, Nr. 285, Kbhvns Skilderi ſ. A. S. 1543—44; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 799 u. 1830, Bd. 3. S. 545; Hecker Annal. d. Heilkd. Bd. 14. 1829, Juni, S. 173—86 (af Mich. Jäger); Pierer med. Annal. 1830, Juni, S. 788—801; Allg. H. L. Z. 1832. IV. Ergzbl. Nr. 63. 64, S. 500—8, 505—11).

Über den Werth der Maaße und Gewichte der alten Römer, von Lucas de Samuele Cagnazzi. Aus dem Italieniſchen überſetzt, mit einer Vorrede. Kopenh. 1828, m. 1 Kupf. (L. T. 1830, Nr. 19. 20).

Beyträge zur Kenntniß der Medicin im Norden, in einer Auswahl der wichtigſten Abhandlungen nordiſcher Aerzte. Herausgegeben von J. J. Albrecht von Schönberg. 1r Bd. Braunſchweig, 1829, mit 4 Kupf. (M. f. L. III. 112—17, af N. C. Møhl (paa Tydſk overſat af Dr. Michaelis i Caſpers krit. Repertorium), jvfr. Jen. L. Z. 1831, Febr. Intellgzbl. Nr. 6 u. 7, af Schönberg; Okens „Iſis“ 1830, S. 1183; Jen. L. Z. 1830, Nr. 117; Pierer allg. med. Annal. 1830, Jan.; Hufeland Bibl. d. pract. Heilkd. 1830, Sept. S. 169 flg.).

Mikroſcopiſche Beobachtungen über das Gehirn und die damit zuſammenhängenden Theile, von Ant. Barba. Aus dem Italieniſchen ins Deutſche übertragen, und mit einer Biographie des Verfaſſers verſehen. Würzburg, 1829. 4to, m. 1 lith. T. (Friedreich Annal. d. ausl. Med. u. Chir. Bd. 1. H. 1. 1830. S. 38—60; Jen. L. Z. 1830, Nr. 218 og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 8. S. 564; Med. chir. Zeit. 1831. Bd. 1. Nr. 26, Beil. S. 459—64; Allg. H. L. Z. 1831, Ergzbl. Nr. 28; Leipz. L. Z. 1831, Nr. 51; Gött. A. 1833, St. 136).

Kliniſches Rezeptbuch, von Val. A. Brera. Aus dem Italieniſchen überſetzt und bevorwortet. Leipzig, 1829. gr. 12.

Necrolog over P. H. Barclay. Kbh. 1833. (Særſkilt Aftryk af „Dagen“ 1833, Nr. 222).

Biographiſke Efterretninger om Dr. og Prof. G. Rahlff. Med nogle Forandringer ſærſkilt aftrykte af „Dagen“ 1833, Nr. 310 og 311. Kbh. 1834. 16 S. 8vo med Rahlff's Portr. („Dannora“ I. 97—98, af J. Kragh Høſt; Journ. f. Medic. og Chir. V. 379).

Necrolog over H. M. W. **Klingberg**. Kbh. 1835. 2 Bl. 8. (uden Titelblad; aftr. af Berl. Tid. 1835, Nr. 93. 94; ogſaa i »Dagen« ſ. A. Nr. 101 og i Øſt's »Materialier«, Nr. 21).

Necrolog over J. D. **Herholdt**. Kbh. 1836. 8 S. 8. (Aftr. af Berl. Tid. 1836, Nr. 43, d. 19de Febr., og optr. i Øſt's »Materialier«, Nr. 61, 1836, S. 484—88; overſ. paa **Tydſk** i Zeitſchr. f. Med. Bd. I. 1836, H. 4. Apr. S. 543—46, og i Sachs med. Alm. f. 1837, Nekrol. Abth. S. 34—36).

Zur **Biographie** des Etatsrathes C. F. **Schumacher**. Copenh. 1837. 20 S. 4. Et **forøget Aftryk** af Leipz. Litt. Zeit. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutſchen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. (Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 139, af C. Otto; Ehrhart's Medicin. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 77).

Skizze über **Algier** in **mediciniſcher Rückſicht**. Zwei in der königl. med. Geſellſchaft in Kopenhagen gehaltene Vorträge. Copenh. 1837. An d. med. Fac. zu Göttingen bei der Säkularfeier. (Berl. Tid. 1837, Nr. 223; Øſt's »Minerva« II. 209—214; Gött. A. 1837, Octbr., St. 170 u. 171; Zeitſchr. f. Med. Bd. 7. 1838, Jan. S. 41—46; Rev. méd. 1838, T. I. Mars, p. 452—56 (Udtog); Med. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 75—77; Lond. med. Gaz. Vol. 23. P. 5. Febr. 1839, No. 584, p. 703—05; Schmidt Jahrbb. d. Med. Bd. 29. 1841, Febr. S. 265—66 (af Ed. Martin).

Necrolog over Adam Wilhelm v. **Hauch**. (Aftrykt af Berlingſke Tidende 1838, Nr. 55). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8.

Joh. Chr. Wilh. **Wendt**'s Necrolog. (Aftrykt af Berlingſke Tid. 1838, Nr. 66). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8. (Paa **Tydſk** i Zeitſchr. f. Med. Bd. 8. 1838, Mai, S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abthl. S. 55—63, og i »N. Nekrolog der Deutſchen«, 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; Udtog i Pfaffs Mittheill. N. Folg. 4. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18).

Mindetale over Etatsraad Dr. J. D. **Herholdt**, holden i det Kongelige mediciniſke Selſkab d. 13de October 1838. Kbh. 1839. 22 S. 8. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 81. 1839, Mai; ſvfr. Zeitſchr. f. Med. Bd. I. 1836, Apr. S. 543 ff.).

Blicke auf die letzte Eroberung, neuere Geſchichte und Coloniſation von **Algier**. Copenh. 1839.

Redacteur af: Den **Berlingſke** politiſke og Avertisſements-Tidende, fra Aarg. 1834, Nr. 179 (d. 29de Juli) til 1838, Nr. 233 (d. 29de Septbr.). — Var ogſaa i nogen Tid **Redacteur** af »**Dagen**« (ſ. Ørſteds Jurid. Arkiv No. V. S. 137), til hvilket Blad han tidligere ſom Medhjelper, under ſin Stedfaders, K. H. Seidelins, Redaction, havde leveret mange Artikler. — Redigerede endvidere nogle Nummere af »**Politivennen**«, for 1804.

Forſvar for Maſkerader, i »**Politivennen**«, Nr. 256.

Ueber das **Skelet des großen Anton**, Heiducken bei dem Herzoge von Braunſchweig, Jahr 1615, in Helmſtädt, i Schrift. der naturforſch. Freunde-Geſellſchaft in Berlin, Jahrg. 4. 1810. S. 236.

I Hufelands »**Journal der Heilkunde**« (Drei Krankengeſchichten aus einer (ungedruckten) Abhandlung über die Mutterpolypen, von G. **Rahlff**; aus dem Latein. Bd. XXXI. 1810. Aug. S. 125—37. [i Udtog i N. Bibl. f. Læg. II. 1815, S. 80—86]; Fortdauernde Vererbung einer Gehirnkrankheit, von C. **Stengel**, überſ.

Bd. LXVII. 1828, Novbr. S. 124—29. [Udtog i Bull. des Sc. méd. 1828, Févr. p. 176; Heidelb. klin. Annal. Suppſbd. zu Bd. 4. 1828, H. 2. S. 297—98; Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 34—35]; Ein ſehr merkw. Graviditas abdominalis, von T. C. Schulze, überſ. Bd. LXVIII. 1829, Febr. S. 129—33. [Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 428]; Ueber die Taubſtummen-Heilanſtalt zu Altona, Bd. LXXII. (Bd. 65), 1831, H. 5. Mai, S. 72—82; Miſcellen aus den 3 nord. Reichen; brieſl. Mittheilungen, Bd. LXXIX. 1834, Novbr. S. 109—13 (1. Vaccination in Dänemark, S. 109; 2. Bevölkerung von Island, S. 110; 3. Cholera in Drammen, S. 111; Heilquelle zu Ramlöſa in Schweden, S. 112—13).

I »*Giornale* del regno delle due Sicilie« (Bemærkninger over et af Dr. Giuſeppe Lopez udgivet Skrift »Theorie della popolazione«, 1816, 24., 26. Decbr.).

I Pictet's *Bibliothèque universelle*« (Observations météorologiques sur le mont *Etna*, par *J. F. Schouw*, trad. du Danois, 1819, p. 34—43; ſærſk. aftr.).

I »*Giornale enciclopedico* di Napoli« 1819 (*J. F. Schouw*: L'ultima eruzioni dell' Etna; trad.; ſærſk. aftr.; overſ. paa Tydſk i Beylage zum Oppoſitions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Nachricht von einer Vibrationsmaſchine zum mediciniſchen Gebrauch, i Harleſs' Jahrb. der Teutſch. Medic. und Chir. Bd. 1. 1813. H. 1. nebſt 1 Abbild. (Om denne, af den danſke Mechaniker Rieffelſen opfundne og af Leppich i Wien forbedrede Maſkine, ſ. Vaterländ. Blätter für den Oeſterr. Kaiſerſtaat 1810, og derfra i Medicin. chir. Zeit. 1810, Bd. 2. Nr. 49, S. 397—98. — Udtog i Allg. medicin. Annal. der Heilkd. 1813, März, S. 211—13).

I »Medicin. chirurg. Zeitung« (Ueber eine höchſt merkwürdige (hermaphroditiſche) Bildung der Geſchlechtstheile (bei einer Ziege), 1822, Bd. 3. Nr. 65, S. 223—224; Nr. 66, S. 239—40; ogſaa ſærſkilt (omarbejdet og forøget) s. l. 1823. 12 S. 4to, nebſt Abbild., ſamt overſ. paa Franſk og Engelſk, ſ. Lond. med. and physic. Journ. 1823, Febr. og Medic. chir. Zeit. 1824, Bd. 2. S. 40. (r. i Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 2. Nr. 29, S. 39—44; Pierer Allg. medicin. Annal. 1824. Aug. S. 1068); Ueber eine neue Art Bruchbänder, 1823. Bd. 4. Nr. 96, S. 318—320; Recenſion üb. Vitant. *Scattigna:* „Nuovo metodo di amministrare l'unguento mercuriale ne' mali sifilitici«, 1823. Bd. 4. Nr. 98, S. 337—52, Nr. 99, S. 353—64; Ueber eine neue Pflanze, von Dr. delle Chiaje, 1824. Bd. I. Nr. 18, S. 221—24; Neue (anat.) Beſchreibung des *Siphunculus nudus;* (Vorleſ. des Dr. Delle Chiaja im Inſtitute zu Neapel), 1824. Bd. 1. Nr. 26, S. 461—64; Ueber die gelehrten Vereine Neapels, 1824. Bd. 2. Nr. 28. S. 28—32, Nr. 29, S. 44—48; Bd. 3. Nr. 74, S. 397—99; Dr. G. Sangiovanni's Verſuche über die Wiedererzeugung der Erdwürmer (Lumbricus terrestris L.), 1824. Bd. 2. Nr. 32, S. 92—96; Kurze Bemerkungen aus Süd-Italien; aus Briefen, 1824. Bd. 2. Nr. 33, S. 109—12 u. Nr. 34, S. 125—27 (medic. anat. von verſchied. ital. Verff.); Dr. G. Sangiovanni's Entdeckung eines bei den Cephalopoden beſond. Syſtems von Organen, 1824. Bd. 2. Nr. 42, S. 268—72 u. Nr. 43, S. 282—86; Ein Paar Worte über das Viperngift; aus einem Briefe, 1824. Bd. 2. Nr. 49, S. 396—400; Einige feinere anatom. Unterſuchungen, 1824. Bd. 2. Nr. 52, Beil. S. 461—64; Ueber d. Bevölkerung von Salerno, 1824. Bd. 3. Nr. 62; Biographie des L. Thomas, 1824, Bd. 3. Nr. 65; Delle-Chiaje's Beſchreibung und Anatomie des Meerhaſen (Aplysia); nach der ungedr. Handſchr. im Ausz., 1824. Bd. 3, Nr. 71, Beretning om den tredie danſke Landmands-Forſamling, afholdt i Aarhuus fra d. 27de Maj til d. 2den Juni, 1847. Kbh. 1847. — (Revid.).

Schytte (Knud), f. 1800, Søn af Klokker Schytte i Aarhuus; beſøgte førſt denne Byes Cathedralſkole, men blev privat dimitteret til Univerſitetet 1820; abſolverede den philologiſk-philoſophiſke Examen; blev derefter Lærer ved Borgerſkolen i Aarhuus og Alterdegn ved Domkirken ſſtd. — * 1824, i Juni, Anne Thomſen, en Datter af afd. Raadſtuebud Thomſen i Aarhuus.

Kortfattet Beſkrivelſe over Aarhuus Domkirke. Aarhuus 1835, med et Grundrids af Kirken. („Dannora“ I. S. 52—54, af J. K. Høſt; Fyens Stifts-Tid. 1835, Nr. 69; Berlingſke Tid. 1835, Nr. 81, jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. ſ. A. Nr. 59, af Schytte; Kbhpoſt. 1835, S. 320, 342, 415—16; Høſt's „Materialier“, S. 176).

Schytz (Andreas Brünnich), Næſtfølgendes Halvbroder, hans Moder Barbara f. Brünnich (f. 1776, en Datter af Andreas Brünnich, Vejer og Maaler i Roeskilde, og Ellen Kirſtine Møller); er f. i Kbhvn d. 7de Marts 1805; kom 1813 i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1822; underkaſtede ſig i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Efteraaret 1830 mediciniſk Embedsexamen ved Univerſitetet (Laudab. unan. consensu); blev privat Practicus i Kbhvn, og 1833 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 5te Diſtrict; foretog ſiden en Rejſe i Udlandet; erholdt d. 9de Maj 1838 Regimentschirurgs Charakteer; var 1848 Overlæge ved Lazarethet i Faaborg. — * Livia Granelli. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 440; XXXII. 251).

Redacteur af: Udvalgt Samling af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, anatomiſke Præparater og chirurgiſke Inſtrumenter og Bandager til Brug for practiſke Chirurger; fra 44de til 66de Hefte. Kbh. 1830—32. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Jagttagelſe af en betydelig purulent Anſamling i Bryſthuulheden, IV. 289—96; Tvende Sygehiſtorier, VII. 107—9).

Erfaringer om den Seutinſke Kliſterbandage, i Bibl. for Læger, XXX. 19—28; Beretning om en af F. W. Manſa meddeelt Sygehiſtorie om „enorm Steendannelſe i Nyren“. ſſtd. S. 28—37; Band i Øret, XXXIV. (N. R. Bd. 4.), S. 255—64.

Otorrhoea cerebralis, rapporteret, i „Praktiſke Jagttagelſer og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatrien“. Kbh. 1839.

Bidrag til Ørets Pathologi, i „Ugeſkr. for Læger“, II. Nr. 12—13, S. 193—216.

Om Behandlingen af Ørets Sygdomme, i „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, S. 797—98.

Schytz (Carl Chriſtian), f. d. 18de Juni 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Andreas Schytz, daværende Fuldmægtig, ſiden Pakhuusforvalter ved det aſiatiſke Compagni (f. 1748, † $\frac{21}{8}$ 1822), og Elſe Magdalene f. Wiegandt. Blev d. 1ſte Marts 1811 Secondlieutenant; d. 9de April 1820 Premierlieutenant, og d. 1ſte Auguſt 1829 Capitain i det kongelige Artillericorps; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; var Capitain af 1ſte Klasſe og Chef for 2det Artilleri-Regiments 4de Batteri, da han d. 14de December 1847 udnævntes til tjenſtgjørende Major ved 2det Artilleri-Regiment. — * Eliſabeth Margretha Nicoline Hartung (f. $\frac{11}{3}$ 1789 i Rendsborg, Datter af Friedrich Nicolay Hartung og Margretha Dorothea Hartung).

Jagttagelſe om Forladninger, ſom ere blevne ſtikkende i Kanonen efter Skuddets Afgang, i »Militairt Repertorium« Bd. 3. 1837, S. 337—38.

Schæffer (Martin Gottlob), f. d. 22de December 1745 i Kjøbenhavn, Søn af Diderich Schäffer, Hofſnedker og Billedhugger ved Chriſtiansborgs og Hirſchholms Slottes Bygning; blev 1763 anſat ſom Elev ved den kongelige Forſt-Etat, ved hvilken han 1769 erholdt Beſtalling paa at være Holzførſter, og i Aaret 1801 Beſtalling paa at være Forſtplantage-Inſpecteur; blev d. 29de Juli 1822, efter Anſøgning, i Naade entlediget; erholdt 1811 Rang med Kammerraader. † 25de Juli 1830 i Hirſchholm.

Burgsdorfs Anviisning til at opelſke indenlandſke og udenlandſke Træearter i det frie. Overſat og omarbeidet til Anvendelſe for Danmark og Holſteen. Forſynet med Anmærkninger af E. Viborg. 1ſte og Anhang af anden Deel. Kbh. 1799, m. K.; ogſaa under Titel af: Anviisning til Skovdyrkning og Plantagevæſenet i Danmark, og andre under ſamme Klima liggende Lande. ibid. eod. [Overſætteren havde Underſtøttelſe af den kongelige Forſtkaſſe efter kongelig Reſolution af 26de April 1797]. (L. E. 1799, Nr. 23, jvfr. Nr. 35). Samme haves med omtrykt Titelblad, hvorpaa ſtaaer Aarstal 1802. — Afhandling om Skoves Opelſkning med Henſyn til den danſke Flaades Skibsbyggerie. Et Priis-Skrivt. Ogſaa til Brug og Anviisning for enhver privat Godsejer, ſom ønſker at fremelſke nyttige Skove, der i Tiden kunde afgive dueligt Tømmer til Huus- og Mølle-Bygning, ſamt andet Gavnbrug. Skrevet i Aaret 1804. Kbh. 1811. (L. T. 1816, Nr. 4, S. 52—60).

Bemærkninger over Veirliget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirſchholm i Sielland i Aarene 1800—1803, i Landhuusholdn. Selſk. Skrifter VII. 257—85, og i Phyſ. Bibl. IV. 326—46; VI. 353—68.

Schäffer (Abraham Ottman Hermann), en Søn af Kongl. Overberider Friderich Chriſtian Schäffer (f. 1749, † $\frac{13}{1}$ 1813) og Frederikke Marie Chriſtiane Wiennike; f. i Kjøbenhavn; var Kongelig Berider 1796—1808; fik ſiden Titel af Krigs-Asſesſor, og lagde ſig efter Saltſyderi og Brændeviinsbrænding; opholdt ſig i flere Aar i Paris, hvor han døde d. 20de Maj 1835 i ſit 61de Aar. (jvfr. Aftenbl. 1822, Nr. 3, Tillæg).

Et andet Slags Bekjendtgjørelſe, indeholdende: Beviis for at Profesſor H. C. Ørſted og Juſtitsraad Esmarch ikke have forſtaaet ſig paa at bedømme Skipper Coulthards Forſlag o. ſ. v. Kbh. 1822. — Yderligere Oplysninger angaaende Prof. Ørſteds og Juſtitsraad Esmarchs Feiltagelſer i deres Bedømmelſer over tvende dem anbetroede Hverv. ibid. 1823. — 12, ſiger og ſkriver Tolv af Profesſor H. C. Ørſteds Beſtræbelſer for at gavne Fædrelandet, fremſtillede. Chriſtiania 1825. Paa Tydſk: 12, ſage und ſchreibe Zwölf von den Beſtrebungen des Profesſors H. C. Oerſted, dem Vaterlande zu nützen. Kiel, 1825. (jvfr. N. Aftenbl. 1825, Nr. 81, og Art. J. F. Schouw (S. 99); Mess. franç. du Nord 1825, p. 461—62; Lange's »Ny Freia« 1826, S. 104). — Et aabent Brev, indeholdende 32 Spørgsmaal til S. T. Hr. Etatsraad og doctor juris Ørſted. Lund, 1825. (For dette Skrift blev Forf. ſagſøgt og ved Høieſteretsdom af 20. Februar 1828 idømt at bøde 1200 Rbd. Sølv til Kjøbenhavns Fattigvæſen, m. m.; ſ. Statstid. 1828, Nr. 41, Tillæg).

Trykkefriheden i Danmark, practiſk erfaret og fremſtillet. Chriſtiania, 1825.

Underretning om Kjøbenhavns Polities og Capitainens paa Hovedvagten, deres Forhold den 6te Marts 1826 mod mig. Lund, 1826.

Underretning om en i Juni 1826 anlagt og ikke publiceret Generalfiſkals-Sag mod mig. Lund, 1826. (Udtog deraf paa Tydſk. Lund, 1826). (Ved Høieſteretsdom af 30te April 1828 idømtes Forfatteren for dette og foranførte Skrift at bøde 1100 Rbdlr. Sølv; jvfr. Statstid. 1828, Nr. 73).

Annoncerne eller hvad det danſke Cancellie har befalet at tiltale mig for. Kbh. 1828. Paa Franſk. ibid. eod.

Endeel Bidrag i »Politivennen«, f. Ex. 1822, 2. Marts; »Statsvennen«, f. Ex. 1822, Nr. 39 (ſ. Aftenbl. 1822, S. 34).

Schäffer (Friederich Chriſtian), Sidſtanførtes Broder; ſød d. 24de Marts 1773 i Kjøbenhavn; blev privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet i Februar 1789; tog danſk-juridiſk Examen (ſ. Badens Univerſ. Journ. I. 91); anſattes 1793 ſom Copiiſt og 1797 (indtil 1804) ſom Fuldmægtig under den ſiden ophævede Finantskasſe-Direction; blev 1801 Regiſtrator i Finantscollegiet; underkaſtede ſig d. 28de Juni 1804 den juridiſke Præliminair-Examen („Admissus"), og i October 1805 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te November 1813 Inſpecteur ved Transport-Comptoiret for de beſtandige transportable Stats- og conſignable Bankfonds; ſ. A. Kammerraad; d. 10de Juni 1818 Juſtitsraad; d. 18de September ſ. A. Borgemeſter i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1819 virkelig Etatsraad; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 1ſte November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; deeltog, efter kongelig Befaling (af $^{2}/_{3}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende

Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; udnævntes d. 28de Juni 1840 til Conferenceraad; d. 21de Octbr. 1843 til Commandeur af Danebroge; feſtligholdt d. 23de October ſ. A. ſit 50de Aars Embedsjubilæum. † 6te Decbr. 1843 ſom første Borgemeſter i Kjøbenhavn. — * Petrine Sophie Nyeland (f. 1788, en Datter af Told- og Conſumtions-Inſpecteur Laurits Nyeland i Ribe).

Underſøgelſe angaaende det Spørgsmaal: »Om man i Danmark, førend Forordningen af 5. Januar 1813 udkom, gyldigen kunde contrahere i grov Courant?« Kbh. 1815. (N. jurid. Arkiv XI. 128—41, af A. S. Ørſted).

Kort hiſtoriſk Underretning angaaende Kongens Nytorv, og de derom ſiden Aaret 1834 ſtedfundne Omhandlinger. Kbh. 1838. 70 S. 8. [Ej i Boghandelen]. (Jvfr. Kbhpoſt. 1839, Nr. 15. 19. 21. 23. 24).

Erklæring til Kjøbenhavns Magiſtrat i Anledning af Borgerrepræſentanternes Skrivelſe af 1. Mai 1843. Kbh. 1843. 78 S. (Ej i Boghandelen).

Schöler (Nicolai Peter), f. i Flauth (Floith) i Øsby Sogn, Haderslev Amt; blev 1794 optagen paa det Blaagaardſke Seminarium, afgik derfra 1797, og blev ſ. A. Kirkeſanger og Skolelærer i Hammel paa Grevſkabet Fryſenborg. — * Margrethe Sommer (f. 1774).

Om Misvæxt paa Rugen. 1805. (ogſaa i Handels-Tid. 1805, Nr. 1 og 3).

Berberisſernes ſkadelige Indflydelſe iſær paa Rugen. Aarhuus 1813. 15 S. 8. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Art. A. F. Juſt og J. L. Tommeſen).

Samtale i en jydſk Bondeſtue paa Kongens Fødſelsdag. 1814.

Veirpropheten, eller Anviisning til forud at kjende Sommerens Beſkaffenhed i Henſeende til Væde og Tørke. Af X, en Danmarks Søn. Aarhuus, 1839. 60 S. 8. (Jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. 1843, Nr. 131; 1844, Nr. 60, 232).

Om at opdage Brand i Hvede, i Oluffens oeconom. Annaler X. 346—62.

Brev til Paſtor B. F. Rønne, angaaende Brand i Hveden og andet mere, i Landoecon. Tid. IV. 24—46; Bemærkninger over landoeconomiſke Gjenſtande, ſſtd. VIII. 137—53; En Afhandling om Berberisſens ſkadelige Virkning paa Sæden, ſſtd. S. 289—336; Jagttagelſer, betræffende Virkningen paa Huusdyrene af Fodring med Boghveden og dens Straae, i Nye Landoec. Tid. VI. 342—55.

Forſøg og Erfaringer ſamt derpaa grundede Bemærkninger, betræffende Kornruſt, Brand, Meeldrøie og Honningdug, i Halds »Tidsſkr. for Landoekon. II. 345—68.

Endnu et Par Ord om det mislige Forhold mellem Godseiere og hoverigjørende Bønder, i »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« 1825, Nr. 63. 64. 68. 69.

Kappelsdal, et jydſk Folkeſagn, i Elmquiſt's »Læſefrugter« XXVIII. 279—86; De hellige tre Jomfruer, et jydſk Folkeſagn, ſſtd. XXXIV. 437—43.

Bidrag i forſkjellige Aargange af Aarhuus Stifts-Tidende.

Schönberg (Christian Ludvig Eggers), dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Skole 1815; underkaſtede ſig i Juni 1818 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1823 ſammes praktiſke Prøve; blev derefter Skolelærer i Kjøbenhavn.

Nogle Ord om Tidsalderens Oplærelſe eller Underviisning og Opdragelſe, deres indbyrdes Forbindelſe og Indvirkning paa Borgernes moralſke Forbedring og Statens egentlige Vel. Kbh. 1831. — Vor Tid, med ſtadigt Henſyn til de ſkandinaviſke Intereſſer. ibid. 1846.

Schönberg (Hans Henrich), f. d. 20de Auguſt 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cand. theol. Bent Schönberg (førſt Skoleholder paa Bemmetofte) var Lærer ved „den kongelige Belønningsſkole" (f. 1749, † $\frac{15}{8}$ 1789, jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 546); hans Moder Frederikke Vincentine Ratenburg (f. 1755, † 18.., en Datter af Præſten i Lydersløv og Frøersløv i Sjælland, Magiſter Jørgen Albert Ratenburg og Edel Margrethe Bagger), indgik ſiden ($\frac{27}{2}$ 1798) Ægteſkab med Bogtrykker Klaus Henrik Seidelin i Kbhvn. — Blev Student ved privat Dimisſion i Foraaret 1802 (ikke 1801); ſ. A. Skueſpiller ved det kgl. Theater, men forlod det igjen 1807, og udnævntes 1808 til Regimentsqvarteermeſter ved Sapeurcorpſet (indtil $\frac{31}{3}$ 1814); blev derpaa Overkrigscommisſair; 1817 Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved Livgarden tilfods; 1824 tillige Secretair ved Overhofmarſchalatet og 1826 adjungeret Hofinſpecteur; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; erholdt 1827 Rang efter Rangfrdn. 4 Kl. Nr. 3, og d. 25de Marts 1828 Beſtalling ſom Hofinſpecteur og Hofreviſor ſamt Overhofmarſchalats-Secretair; benaadedes d. 1ſte Novbr. ſ. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev 1832 Bureau- og Expeditions-Chef ved Overhofmarſchalatet; d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; i Juni 1845 Ridder af den preusſiſke røde Ørns 3die Klasſe. † 9de October 1845. — * $\frac{30}{5}$ 1807 Dorothea Cathrine Ipſen, f. Kirkerup (f. $\frac{13}{8}$ 1779 i Kbhvn), Datter af Brandmajor, Tømmermeſter Andreas Kirkerup og Clara f. Holſt, ſamt Enke efter Lieutenant i det kongl. Artillericorps, Mathias Chriſtian v. Ipſen († [illegible] 1802).

Det Nittende Aarhundredes Krønike, af G. G. Bredow. Overſ. 1ſte Hefte, for 1801. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 21). — Fridolin, Skueſpil i 5 Optog af Franz v. Holbein efter Schillers Digt: Gangen til Jernværket. Overſat. Kbh. 1813. — Arven, Comedie i 1 Act af Kotzebue, overſ. ibid. eod.

Schweitzer-Familien. Et Syngeſpil i 3 Optog, efter Caſtelli, overſat. Kbh. 1814.

Brudeſmykket. Skueſpil i 5 Optog, en Fortſættelſe af Fridolin, af Fr. Holbein, overſ. Kbh. 1816.

Forſtand og Hjerte. Lyſtſpil i 1 Optog af A. v. Steigenteſch. Overſat. Kbh. 1817.

Man kan tage Feil, Lyſtſpil i et Optog af Baron Auguſt von Steigenteſch, overſ. Kbh. 1818.

Schönberg (Jørgen Johan Albrecht von), Sidſtanførtes Broder, f. d. 27de Septbr. 1782 i Sjælland, i Lydersløv (ikke i Kbh.);

blev privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1800 (Laud.); tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); lagde ſig efter Lægevidenſkaben, og fungerede ſenere i flere Aar ſom Candidat ved „Almindeligt Hospital“; rejſte 1807 til Udlandet; tog d. 28de November 1808 Doctorgraden i Medicin og Chirurgi i Göttingen (ſenere, 1818, ogſaa i Neapel); berejſte Holland, Frankrige, England, Tydſkland, Ungarn og Italien; tog i Aaret 1811 faſt Ophold i Neapel; blev d. 25de Maj 1816 Chef-Læge ved det derværende Hospital St. Sagramento, hvor den øſterrigſke Armees Syge indlagdes; d. 6te October 1819 Chef-Læge for den neapolitanſke Conſcription og for Hospitalet della paccella; optoges af Kongen af Neapel i Adelſtanden og fik derefter Titel af „Raad“; udnævntes 1826 til første conſulterende Læge ved det ſtore Fattighospital Albergo de' Poveri og alle øvrige Fattiganſtalter i Neapel, og d. 19de Januar 1827 til dirigerende Chef-Læge for den øſterrigſke Armees Syge i Kongeriget Neapel; beſøgte 1827 Kjøbenhavn, og vendte i Efteraaret 1829 her tilbage; fik d. 22de Decbr. 1829 Æresdiplom ſom Doctor Philoſophiæ ved Univerſitetet i Würzburg; deeltog i Sommeren 1830 ſom franſk Chef-Læge i Expeditionen til Algier, i hvilken Anledning han ſenere erholdt Rang med Oberſter i den franſke Armee; kom ſamme Aar tilbage til Kjøbenhavn, hvor han d. 7de Februar 1832 udnævntes til anden, og d. 12te April ſ. A. til første Hofmedicus. — Blev d. 15de December 1824 virkelig Juſtitsraad; d. 5te Februar 1828 Archiater (med Rang efter Rangforordn. 4 Kl. Nr. 3); d. 2den Septbr. 1837 Etatsraad; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge, d. 30te Maj 1819 af den øſterrigſke Jernkrone-Ordens 3die Klasſe, d. 11te Auguſt 1823 af den preusſiſke røde Ørns 3die Klasſe, 1828 af den pavelige gyldne Spore, 2den Klasſe, og d. 31te Auguſt 1829 af den ſvenſke Nordſtjerne-Orden; modtog d. 25de Juni 1816 den øſterrigſke ſtore Guld-Civil-Ære-Medaille, 1823 den preusſiſke gyldne Hyldings-Medaille, og 1824 en Guldmedaille af den franſke Regjering (ſ. L. T. 1824, S. 350—51); var Medlem af det Kongl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn, og af flere Videnſkabs-Academier, mediciniſk-chirurgiſke Academier og Selſkaber, ſamt andre lærde Samfund i Udlandet (ſ. L. T. 1829, S. 679—80). † 17de October 1841 i Kjøbenhavn. — * Francisca Victoria Caroline Schöpf (f. $\frac{10}{7}$ 1807, † $\frac{11}{11}$ 1847 i Kbhvn, * 2. Juſtitsraad, Højeſterets-Advocat C. C. B. Liebenberg). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVII. 289—294; XXXII. 190—92; Berlingſke Tid. 1841, Nr. 246; „Dagen“ 1830, Nr. 92; 1841, Nr. 247; M. f. L. III. 277—78. — Hans Portrait udkom 1820, ſt. 4to, i Palermo, paa denne Stads Foranſtaltning).

Underhornet. Nytaarsgave for Aaret 1808. Kbh. (1807). — Diss. inaug. *de induratione telae cellulosae in neonatis* observata; ad d. 28. Novbr. Goettingae, 1808.

[Denne Afhandling er ſkreven i Paris]. (L. T. 1811, Nr. 28; Bibl. f. Læg. IV. 1813, S. 184—86). — G. G. Tannenberg Abhandlung über die männlichen Zeugungstheile der Vögel; überſ. u. mit Anmerkungen von A. Schönberg und G. Spangenberg. Göttingen, 1810, 4to, nebſt 4 Kpfrn. — J. D. Herholdt Ueber die Lungenkrankheiten und insbeſondere Lungenſchwindſucht. Aus dem däniſchen überſ. Nürnberg, 1814 (1813); ſærſk. aftr. af Harleß's N. Journ. d. ausl. medic. chir. Litt. Bd. 2. 1813, St. 2. S. 161—224 u. S. 315.

Sopra un nuovo *metodo di migliorare il Vino*, trattato inedito di Sam. Tomm. di *Soemmering;* tradotte dal Tedesco. Napoli, 1816. (Giornale enciclop. di Napoli 1817, Octbr.). *2da ediz.* ibid. 1824. 4to.

Om Peſten i Noja 1815 og 16. Kbh. 1817. Paa Tydſk: Ueber die Peſt zu Noja in den Jahren 1815—16, aus officiellen Quellen und aus Beobachtungen von Augenzeugen; herausgegeben und mit Anmerkungen und einer Vorrede begleitet von J. Chr. Fr. Harleß. Nürnberg, 1818. (Allg. medic. Annal. 1819, Jan. S. 94; Medic. chir. Zeit. 1819, Bd. 3. Nr. 52, S. 5—10; Hufeland Bibl. d. Heilk. Bd. 39. 1818. Apr. S. 216; Leipz. L. Z. 1819, Juli, Nr. 165, S. 1297—99). [Nachtrag zu der Geſchichte der Peſt zu Noja, in den Jahren 1815 und 1816, mit den Originalſchriften (von Arc. d'Onofrio und Vitang. Morea) verglichen von Ch. Fr. Harleß, i „Harleß's N. Jahrbb. der Teutſch. Medic. u. Chir. oder Rheiniſch. Jahrb. Bd. 1. St. 2. 1819, S. 172—86; ogſaa ſærſk. Bonn, 1819].

Sopra *il nervo accessorio decorrente all' ottavo pajo* de' nervi cerebrali, trattato di *Scarpa*; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1817. 54 p., c. tab. 1. (Giornale enciclop. di Napoli 1818, Mai; Medic. chir. Zeit. 1823, Nr. 78).

Sulla Restituzione del Naso. Rapporto fatto a Sua Eccellenza il Sign: Capitan Generale Conte Laval de Nugent, Comandante in Capo degli Exerciti di S. M. Il Re del Regno delle due Sicilie. Napoli, 1819. 60 p. ſt. 4., c. tab. VI. [Efter Carpue, C. F. v. Gräfe's Jahresber. üb. d. klin. Inſtitut v. J. 1816 og Sammes Rhinoplaſtik]. (Revue encyclop. des product. remarq. dans la Litt. 1820, Septbr.; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 2. 1821, S. 568—70 (af C. F. Gräfe); Pierer allg. medic. Annal. 1822, Juni, S. 805—6; Medic. chir. Zeit. 1823, Bd. 4. Nr. 83, S. 75—76; „La voce del popolo“ 1822, No. 3; jvfr. L. T. 1820, S. 61—62).

Ragguaglio di úna *macchina di vibrazione* ad *uso medico;* presèntata al reale Instituto d'incoraggiamento di Napoli. Napoli, 1817. *Ediz. 2.* ibid. 1822. 16 pag. 4to, c. tab I. („Giornale enciclopedico di Napoli“, 1817, Octbr.; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 1. Nr. 9, S. 153—55; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Mai, S. 652).

Il *Sistema medico del* Dottr. Sam. *Hahnemann,* esposto alla reale Accad. delle Sc. di Napoli. Napoli, 1822. 15 & 89 pag. 4to. („L'Osservatore medico“, Napoli 1824, No. 10; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 3. Nr. 55, S. 55—57; Ergänzungs-Bd. 27. 1824. No. 700, S. 304; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Aug. S. 1079).

Ragguaglio di alcune delle *ultime scoverte e Ricerche nella Storia naturale, medicina e chirurgia.* Napoli, 1824. 42 pag. 4to. („L'Osservatore medico“ 1825, No. 5; Medic. chir. Zeit. 1825. Bd. 1. Nr. 21, S. 391—94).

L'Hypopion ed il suo trattamento di I. Matth. *Gierl;* trad. Napoli, 1826. 4to.

Memorie sul *ristabilimento della circolazione nella legatura o anche recisione dei Tronchi delle Arterie* con le conchiusoni immediate; illustrate da esperimenti

e desegni. Presentate alla real. Accad. delle Sc. a Napoli. Napoli, 1826. 81 pag. 8. 4to, c. tab. VI. Aftrykt af: Rapporto dei lavori della Soc. med. di Livorno, 1827. (Med. chir. Zeit. 1827, Bd. 3. Nr. 74, S. 879—84; Journ. des Progr. des Sc. méd. Vol. 12. 1828, p. 70—93 med Afbildn. Pl. 1. Fig. 1—3 (Udtog, af Chriſtiani); Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 60. 1828, Nr. 4—6, Octbr.—Decbr. S. 355; jvfr. L. T. 1827, S. 288 og 824; Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. naturv. og mathem. Afhdl. IV. S. XXIV.).

Ueber einen *neuen naturhistorischen Fund in Pompeji*. Nürnb. 1827. 8vo.

Ueber einige in Pompeji gefundene Knochen und ihre Analyſe. Erlangen, 1828. 15 S. 4to. (Paa Danſk i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 88).

Nachrichten von den Erdbeben Süditaliens in den letzten Jahren. Nürnberg, 1828.

Neue Beobachtungen und Verſuche über die Knochen. Von Michel Troja. Nach dem nie bekannt gemachten Originale aus dem Italieniſchen ins Deutſche übertragen, umgearbeitet, mit Anmerkungen, Zuſätzen und einer Biographie des Verfaſſers verſehen. Mit 5 Kupfertafeln (sc. D. Casanova). Erlangen, 1828. 4to. [M. Troja's Biographie, ſærſk. aftr. Erlangen, 1828, 36 S. 4to]. (Rust Repert. d. Heilkd. Bd. 21. 1829, H. 1. S. 149—54; Gött. A. 1829, St. 162. 63, jvfr. »Dagen« 1829, Nr. 285, Kbhvns Skilderi ſ. A. S. 1543—44; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 799 u. 1830, Bd. 3. S. 545; Hecker Annal. d. Heilkd. Bd. 14. 1829, Juni, S. 173—86 (af Mich. Jäger); Pierer med. Annal. 1830, Juni, S. 788—801; Allg. H. L. Z. 1832. IV. Ergzbl. Nr. 63. 64, S. 500—3, 505—11).

Über den Werth der Maaße und Gewichte der alten Römer, von Lucas de Samuele Cagnazzi. Aus dem Italieniſchen überſetzt, mit einer Vorrede. Kopenh. 1828, m. 1 Kupf. (L. T. 1830, Nr. 19. 20).

Beyträge zur Kenntniß der Medicin im Norden, in einer Auswahl der wichtigſten Abhandlungen nordiſcher Aerzte. Herausgegeben von J. J. Albrecht von Schönberg. Ir Bd. Braunſchweig, 1829, mit 4 Kupf. (M. f. L. III. 112—17, af N. C. Møhl (paa Tydſk overſat af Dr. Michaelis i Caspers krit. Repertorium), jvfr. Jen. L. Z. 1831, Febr. Intellgzbl. Nr. 6 u. 7, af Schönberg; Okens »Iſis« 1830, S. 1183; Jen. L. Z. 1830, Nr. 117; Pierer allg. med. Annal. 1830, Jan.; Hufeland Bibl. d. pract. Heilkd. 1830, Sept. S. 169 flg.).

Mikroſcopiſche Beobachtungen über das Gehirn und die damit zuſammenhängenden Theile, von Ant. Barba. Aus dem Italieniſchen ins Deutſche übertragen, und mit einer Biographie des Verfaſſers verſehen. Würzburg, 1829. 4to, m. 1 lith. T. (Friedreich Annal. d. ausl. Med. u. Chir. Bd. 1. H. 1. 1830. S. 38—60; Jen. L. Z. 1830, Nr. 218 og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3. S. 564; Med. chir. Zeit. 1831. Bd. 1. Nr. 26, Beil. S. 459—64; Allg. H. L. Z. 1831, Ergzbl. Nr. 28; Leipz. L. Z. 1831, Nr. 51; Gött. A. 1833, St. 136).

Kliniſches Rezeptbuch, von Val. A. Brera. Aus dem Italieniſchen überſetzt und bevorwortet. Leipzig, 1829. gr. 12.

Necrolog over P. H. Barclay. Kbh. 1833. (Særſkilt Aftrykt af »Dagen« 1833, Nr. 222).

Biographiſke Efterretninger om Dr. og Prof. G. Rahlff. Med nogle Forandringer ſærſkilt aftrykte af »Dagen« 1833, Nr. 310 og 311. Kbh. 1834. 16 S. 8vo med Rahlff's Portr. (»Dannora« I. 97—98, af J. Kragh Høſt; Journ. f. Medic. og Chir. V. 379).

Necrolog over H. M. W. Klingberg. Kbh. 1835. 2 Bl. 8. (uden Titelblad; aftr. af Berl. Tid. 1835, Nr. 93. 94; ogſaa i »Dagen« ſ. A. Nr. 101 og i Øſt's »Materialier«, Nr. 21).

Necrolog over J. D. Herholdt. Kbh. 1836. 8 S. 8. (Aftr. af Berl. Tid. 1836, Nr. 43, d. 19de Febr., og optr. i Øſt's »Materialier«, Nr. 61, 1836, S. 484—88; overſ. paa Tydſk i Zeitſchr. f. Med. Bd. I. 1836, H. 4. Apr. S. 543—46, og i Sachs med. Alm. f. 1837, Nekrol. Abth. S. 34—36).

Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher. Copenh. 1837. 20 S. 4. Et forøget Aftryk af Leipz. Litt. Zeit. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutſchen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. (Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 139, af C. Otto; Ehrhart's Medicin. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 77).

Skizze über Algier in mediciniſcher Rückſicht. Zwei in der königl. med. Geſellſchaft in Kopenhagen gehaltene Vorträge. Copenh. 1837. An d. med. Fac. zu Göttingen bei der Säkularfeier. (Berl. Tid. 1837, Nr. 228; Øſt's »Minerva« II. 209 214; Gött. A. 1837, Octbr., St. 170 u. 171; Zeitſchr. f. Med. Bd. 7. 1838, Jan. S. 41—46; Rev. méd. 1838, T. 1. Mars, p. 452—56 (Udtog); Med. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 75—77; Lond. med. Gaz. Vol. 23. P. 5. Febr. 1839, No. 584, p. 708—35; Schmidt Jahrbb. d. Med. Bd. 29. 1841, Febr. S. 265—66 (af Ed. Martin).

Necrolog over Adam Wilhelm v. Hauch. (Aftrykt af Berlingſke Tidende 1838, Nr. 55). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8.

Joh. Chr. Wilh. Wendt's Necrolog. (Aftrykt af Berlingſke Tid. 1838, Nr. 68). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8. (Paa Tydſk i Zeitſchr. f. Med. Bd. 8. 1838, Mai, S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abthl. S. 55—68, og i »N. Nekrolog der Deutſchen«, 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; Udtog i Pfaffs Mittheill. N. Folg. 4. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18).

Mindetale over Etatsraad Dr. J. D. Herholdt, holden i det Kongelige mediciniſke Selſkab d. 18de October 1838. Kbh. 1839. 22 S. 8. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 81. 1839, Mai; jvfr. Zeitſchr. f. Med. Bd. 1. 1836, Apr. S. 543 ff.).

Blicke auf die letzte Eroberung, neuere Geſchichte und Coloniſation von Algier. Copenh. 1839.

Redacteur af: Den Berlingſke politiſke og Avertiſſements-Tidende, fra Aarg. 1834, Nr. 179 (d. 29de Juli) til 1838, Nr. 233 (d. 29de Septbr.). — Var ogſaa i nogen Tid Redacteur af »Dagen« (ſ. Ørſteds Jurid. Arkiv No. V. S. 137), til hvilket Blad han tidligere ſom Medhjelper, under ſin Stedfaders, K. H. Seidelins, Redaction, havde leveret mange Artikler. — Redigerede endvidere nogle Nummere af »Politivennen«, for 1804.

Forſvar for Maſkerader, i »Politivennen«, Nr. 256.

Ueber das Skelet des großen Anton, Heiducken bei dem Herzoge von Braunſchweig, Jahr 1615, in Helmſtädt, i Schriſt. der naturforſch. Freunde-Geſellſchaft in Berlin, Jahrg. 4. 1810. S. 236.

I Hufelands »Journal der Heilkunde" (Drei Krankengeſchichten aus einer (ungedruckten) Abhandlung über die Mutterpolypen, von G. Rahlff; aus dem Latein. Bd. XXXI. 1810. Aug. S. 125—37. [i Udtog i N. Bibl. f. Læg. II. 1815, S. 80 —85]; Fortdauernde Vererbung einer Gehirnkrankheit, von C. Stengel, überſ., Bd. LXVII. 1828, Novbr. S. 124—29. [Udtog i Bull. des Sc. méd. 1828, Févr. p. 176; Heidelb. klin. Annal. Supplbd. zu Bd. 4. 1828, H. 2. S. 297—98; Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 34—35]; Ein ſehr merkw. Graviditas abdominalis, von T. C. Schulze, überſ. Bd. LXVIII. 1829, Febr. S. 129—33. [Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 428]; Ueber die Taubſtummen-Heilanſtalt zu Altona, Bd. LXXII. (Bd. 65), 1831, H. 5. Mai, S. 72—82; Miſcellen aus den 3 nord. Reichen; briefl. Mittheilungen, Bd. LXXIX. 1834, Novbr. S. 109—13 (1. Vaccination in Dänemark, S. 109; 2. Bevölkerung von Island, S. 110; 3. Cholera in Drammen, S. 111; Heilquelle zu Ramlöſa in Schweden, S. 112—13).

I »*Giornale* del regno delle due Sicilie« (Bemærkninger over et af Dr. Giuſeppe Lopez udgivet Skrift »Theorie della popolazione«, 1816, 24., 26. Decbr.).

I Pictet's *Bibliothèque universelle*« (Observations météorologiques sur le mont *Etna*, par *J. F. Schouw*, trad. du Danois, 1819, p. 34—43; ſærſk. aftr.).

I »*Giornale enciclopedico* di Napoli« 1819 (*J. F. Schouw*: L'ultima eruzioni dell' Etna; trad.; ſærſk. aftr.; overſ. paa Tydſk i Beylage zum Oppoſitions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Nachricht von einer Vibrationsmaſchine zum mediciniſchen Gebrauch, i Harleß' Jahrb. der Teutſch. Medic. und Chir. Bd. 1. 1813. H. 1. nebſt 1 Abbild. (Om denne, af den danſke Mechaniker Rieffelſen opfundne og af Leppich i Wien forbedrede Maſkine, ſ. Vaterländ. Blätter für den Oeſterr. Kaiſerſtaat 1810, og derfra i Medicin. chir. Zeit. 1810, Bd. 2. Nr. 49, S. 397—98. — Udtog i Allg. medicin. Annal. der Heilkd. 1813, März, S. 211—13).

I »Medicin. chirurg. Zeitung« (Ueber eine höchſt merkwürdige (hermaphroditiſche) Bildung der Geſchlechtstheile (bei einer Ziege), 1822, Bd. 3. Nr. 65, S. 223—224; Nr. 66, S. 239—40; ogſaa ſærſkilt (omarbeidet og forøget) s. l. 1823. 12 S. 4to, nebſt Abbild., ſamt overſ. paa Franſk og Engelſk, ſ. Lond. med. and physic. Journ. 1823, Febr. og Medic. chir. Zeit. 1824, Bd. 2. S. 40. (r. i Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 2. Nr. 29, S. 39—44; Pierer Allg. medicin. Annal. 1824. Aug. S. 1068); Ueber eine neue Art Bruchbänder, 1823. Bd. 4. Nr. 96, S. 318—320; Recenſion üb. Vitant. *Scattigna:* „Nuovo metodo di amministrare l'unguento mercuriale ne' mali sifilitici«, 1823. Bd. 4. Nr. 98, S. 337—52, Nr. 99, S. 353—64; Ueber eine neue Pflanze, von Dr. delle Chiaje, 1824. Bd. I. Nr. 18, S. 221—24; Neue (anat.) Beſchreibung des *Siphunculus nudus;* (Vorleſ. des Dr. Delle Chiaja im Inſtitute zu Neapel), 1824. Bd. 1. Nr. 26, S. 461—64; Ueber die gelehrten Vereine Neapels, 1824. Bd. 2. Nr. 28. S. 28—32, Nr. 29, S. 44—48; Bd. 3. Nr. 74, S. 397—99; Dr. G. Sangiovanni's Verſuche über die Wiedererzeugung der Erdwürmer (Lumbricus terrestris L.), 1824. Bd. 2. Nr. 32, S. 92—96; Kurze Bemerkungen aus Süd-Italien; aus Briefen, 1824. Bd. 2. Nr. 33, S. 109—12 u. Nr. 34, S. 125—27 (medic. anat. von verſchied. ital. Verff.); Dr. G. Sangiovanni's Entdeckung eines bei den Cephalopoden beſond. Syſtems von Organen, 1824. Bd. 2. Nr. 42, S. 268—72 u. Nr. 43, S. 282—86; Ein Paar Worte über das Viperngift; aus einem Briefe, 1824. Bd. 2. Nr. 49, S. 396—400; Einige feinere anatom. Unterſuchungen, 1824. Bd. 2. Nr. 52, Beil. S. 461—64; Ueber d. Bevölkerung von Salerno, 1824. Bd. 3. Nr. 62; Biographie des L. Thomas, 1824, Bd. 3. Nr. 65; Delle-Chiaje's Beſchreibung und Anatomie des Meerhaſen (Aplysia); nach der ungedr. Handſchr. im Ausz., 1824. Bd. 3. Nr. 71,

S. 334—36 u. Nr. 72, S. 348—52; Ueber die Errichtung und Einrichtung der Accademia Gioenia di Scienze naturale zu Catania, und die Sammlungen des verſtorb. Naturforſchers Gioeni, 1824. Bd. 3. Nr. 73, S. 365—67; Ueber d. Bevölkerung d. Königreichs Neapel, 1824. Bd. 4. Nr. 67; Nachrichten üb. d. neuern Unterſuchungen italien. Gelehrten, 1824. Bd. 4. Nr. 96 og 1825, Bd. 1. Nr. 9, Beil.; Delle Chiaje's zoolog. u. anatom. Beſchreibung d. Seeblaſen; nach der ungedr. Handſchr. im Ausz., 1824. Bd. 4. Nr. 91, S. 236—40 u. Nr. 92, S. 252—55; Auszug eines Schreibens aus Island; (Klima und Bevölkerung), 1825, Bd. 1. Nr. 1. S. 13—14 u. Bd. 2. Nr. 31. S. 95; Nachricht von einer Entdeckung des St. delle Chiaje (neues Syſtem von Waſſerleitern bei wirbelloſen Thieren), 1825. Bd. 2. Nr. 27. S. 13—16).

I Gerſon und Julius „Magazin der ausl. Heilkunde“ (Ein Wort über die Irrenanſtalt in Averſa, Bd. 9. 1825, Mai u. Juni, S. 465—88; Ueber Prof. Franc. Tantini und ſeine Arbeiten; ein am 9. Mai 1833 in der Königl. med. Geſellſchaft zu Copenhagen gehältener Vortrag, vom Verf. überſ., Bd. 26. 1833, Sept. u. Oct. S. 190—202. (Udtog i Bluff Leiſt. d. Med. Bd. 2. 1833, S. 26).

I Hecker's „Litt. Annalen der Heilkunde“ (Medic. ſtatiſtiſche Angaben über Neapel und Palermo, Bd. 5. 1826, S. 367—72 (ogſaa i Ruſt und Caſper krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 315—20); Schreiben an den Herausgeber Bd. 7. 1827. Jan. S. 74—78; Ueberſicht der Fortſchritte der Vaccination im Königreiche Neapel, Bd. 7. 1827. Febr. S. 211—14; Literariſcher Beitrag zu Dominico Cotugno's Biographie, Bd. 8. 1827. Mai, S. 122—25; Eine neue gel. Geſellſchaft in Neapel, Accademia Pontaniana, ſ. A. Auguſt, S. 480; Recenſion over L. Metaxà „Monografia de' serpenti di Roma“, Bd. 2. 1825, S. 275—92).

I Gräfe's und Walther's „Journal der Chirurgie“ (Ueber Gebärmutterpolypen, ihre beſonderen Nachtheile und gefährlichen Folgen, von Georg Rahlff. In einer Ueberſetzung mitgetheilt, Bd. X. 1827, H. 4. S. 521—49).

I Pierer's „Allgem. medicin. Annalen“ (Ueber die Pherotrachen, 1828. Novbr. S. 1561; Anmeldelſe af A. Prieri „Della prudenza necessaria della proscrizione de Salassi“, 1829, Septbr. S. 1271—78; Ueber die Taubſtummen-Heilanſtalt zu Altona, 1831, S. 1127). — Biographien Italieniſcher Aerzte und Naturforſcher (Grev Vincenz Dandolo; Marantonio de Marchi; Peter Dall' Oſte; Lorenz Lovadina; Dr. G. Cerulli; Grev Dr. Peter Moscati; Grev Simeon Stratico; Anton Maria Baſſalli-Eandi; Scipione Breislak; Ludwig Frank), i Supplemtbd. 1821—1825, H. 10. 1828. April—Juni, S. 1411—24.

I Heuſinger's „Zeitſchr. für organ. Phyſik“ (En Afhandling af Stef. delle Chiaje, overſ. Bd. 2. 1828. H. 2. Febr. S. 129 flgg.).

I Friedreich's „Magazin für Seelenkunde“ (Zur Biographie des verſtorbenen Padre G. M. Linguiti, ehemals Director der Irren-Anſtalt zu Averſa; mitgetheilt an Dr. J. B. Friedreich, i H. 3. 1829. S. 136—46).

I Geiger „Magaz. für Pharmacie“ (Anwendung des Chlors gegen Waſſerſcheu, von A. v. Schönberg u. Semmola; (Journ. de Chim. méd. Oct. 1828), i Bd. 24. 1828. Octbr. S. 86—87; Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 58—59).

I Ruſt's „Magazin für d. geſammt. Heilkunde“ (Ueber ein Paar hornartige Auswüchſe am menſchlichen Körper, glücklich entfernt, von G. Penſa, überſ.,

Bd. 28. H. 3. 1829, S. 557—560; Unterbindung der beiden Carotiden, die auf dem Königl.-Friedrichs-Hoſpital in Kopenhagen vorgenommen worden iſt. Vorgeleſen in der Königl. Medic. Geſellſchaft, d. 29. März 1832, von Jac. Chr. J. H. Gundelach-Møller. Nach der däniſchen ungedruckten Handſchrift überſetzt und mitgetheilt, Bd. 38. H. 2. 1832. S. 236—50, m. Abbild.).

I Ruſt's u. Caſper's »Krit. Repertor. für Heilkunde« (Neues Inſtrument z. Operation d. Aneurysma, von Ros. Gianfala, anm., Bd. 22. 1829, H. 1. S. 110—22; Ueber die Blutflüſſe bei Schwangern, von G. Galbiati, anm., ſſtd. H. 2. S. 292—99).

I Hufelands „Bibliothek der Heilkunde« (Anmeldelſer af: G. Rahlff »Memoria H. T. Gartneri«, Bd. 67. (Bd. 47.) 1832, Jan. S. 40—41; C. Otto »Om den orientalſke Cholera« Bd. 68. (Bd. 48.), 1832. No. 2. Aug. S. 125—28; S. V. Svendſen »Om den betændelſesagtige Feber«, Bd. 69. 1833. Februar, S. 87—97).

I „Heidelb. klin. Annalen« (Die Hahnemanniſche Lehre zu Neapel; Sendſchreiben an C. W. v. Hufeland, Bd. 8. 1832. H. 3.; i Udtog i Pierer med. Zeit. 1833, S. 239—40).

I Pfaff's „Mittheilungen a. d. Gebiete der Medicin« u. ſ. w. (Anſichten nordiſcher Aerzte über die Stevens'ſche Theorie im Allg., ſowie über das weſtind. Fieber u. die aſiat. Cholera ins Beſondere, Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38. [i Udtog i Neumeiſters Allgem. Repert. d. geſ. deutſch. medic. chirurg. Journaliſtik, 1839, Septbr. u. Octbr.]; Ueber d. orthopäd. Inſtitut zu Copenhagen, von F. W. Manſa; nach dem ungedruckten Manuſcripte des Verf.'s, Jahrg. 7. 1839. Juli u. Aug. S. 1—38; Nekrolog über Peter Lotharius Dons, Jahrg. 7. 1839. Septbr. u. Octbr. S. 99—106).

I Fricke's u. Oppenheim's »Zeitſchrift f. d. geſ. Medicin« (Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dännemark (aus d. „Bibl. for Læger« Bd. 29. S. 285—300 überſ.), 1839, April).

I Haeſer's »Repertorium der Medicin« (Ueberſicht der Verhandlungen der Skandinaviſchen Aerzte und Naturf. zu Copenhagen, vom 3. bis zum 9. Juli 1840, Bd. 3. 1841, St. 4. S. 161—74, u. St. 5. S. 217—27).

I Haeſer's »Archiv für Medicin« (Die ſogenannte arabiſche Behandlung der Syphilis, Bd. 1. 1841. H. 1.; i Udtog i Sachs Jahrb. d. Leiſt. d. Heilkd. 1841. Thl. 1. S. 23).

Medarbejder for den nordiſke medicinſke Literatur i C. C. Schmidt's »Jahrbücher der in- und ausländiſchen Medicin« (jvfr. bl. a. Art.: C. van Deurs; O. C. Høegh-Guldberg; C. Leth; J. D. Mikiſch; J. C. Müller; J. O. Møller; P. A. C. Roſendahl; W. Stevens; L. G. W. Thune; F. A. Uldall; H. Vahl; C. E. Weihe; J. C. W. Wendt; J. S. Ogmundſen). 4.

Anmærkninger, til Fr. Redinger »Sulla istruzione de' ciechi.« (Napoli, 1819. 8.).

Digte, adſpredte i: »Dagen« 1804—7; J. K. Høſt's »Ei blot til Lyſt«, »Læsning for Damer« og »Theater«; Poulſens Nytaarsgaver for 1804—7; »Den Danſke Tilſkuer« 1806; „Ny Minerva« (1807, II. 298; III. 90; 1808, S. 187); L. Kruſes »Anteros« (ſ. L. T. 1818, S. 580—83, af C. Molbech).

Schönemann (Chriſtian Wilhelm), f. 1795 i Middelfart; tog pharmaceutiſk Examen 1815 (Laud.); var Feltapotheker, og 1828–31 Apotheker paa Thyholm i Thiſted Amt.

Practiſk Anviisning til at tilberede de meeſt brugelige chemiſke Reagentier; tilligemed en kort Beſkrivelſe over disſes nøiagtigſte chemiſke Egenſkaber, ſamt Anvendelſe, Nytte og Virkning ſom Reagentier betragtede. Kbh. 1824.

Schönheyder (Frederik Auguſt), næſtældſte Søn af nedenanførte Gehejmeconferenceraad J. F. G. Schönheyder; f. d. 2den November 1801 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimisſion 1818; abſolverede i Foraaret 1823 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 9de Nov. 1825 ſurnumerair Asſesſor i Landsoverretten i Viborg; d. 3die Oct. 1832 By- og Raadſtueſkriver, ſamt anden Raadmand i Odenſe; d. 28de Juni 1845 Juſtitsraad (med Rang efter Rangfrdn. 5 Kl. Nr. 3). — * Maren Pagh Bruun (f. 1797, ældſte Datter af Juſtitsraad Bertel Bruun og Magdalene Barbara f. Brøchner, i Fredericia).

Bør en Ejendoms Byggeſum eller Kjøbeſum beſtemme dens Asſuranceſums Størrelſe? i »Danſk Folkeblad«, 3die Aarg. Nr. 68.

Schönheyder (Johan Franciscus Gottlieb), f. d. 11te Januar 1773 i Kjøbenhavn, ældſte Søn af Dr. theol. Johan Chriſtian Schönheyder (Broder til nedenanførte J. H. og J. M. Schönheyder), daværende Sognepræſt ved Trinitatis Kirke, tilſidſt ($\frac{8}{8}$ 1788) Biſkop over Throndhjems Stift (f. $\frac{6}{8}$ 1742 i Kbhvn, † $\frac{1}{4}$ 1803, jvfr. A. Erlandſens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldſke Geiſtlighed, I. H. S. 33–34, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 546—47), og Charlotte Reinholdine v. Jesſen (f. $\frac{15}{5}$ 1750, † $\frac{28}{4}$ 1784, yngſte Datter af Etatsraad, Committeret og Secretair i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jesſen og Ulrica Antoinetta f. Böhn). — Dimitteret fra Throndhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1789; underkaſtede ſig den 17de Oct. 1792 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke, og d. 30te April 1793 dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1793 Secretair ved Protocollen i Højeſteret; 1801 Juſtitiarius og Asſesſor i Kbhvns Søret; 1809 virkelig Juſtitsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 28de Januar ſ. A. virkelig Etatsraad; d. 19de Januar 1820 Asſesſor i Højeſteret (hvortil han allerede d. 16de Marts 1813 havde erholdt Denomination); d. 27de Maj 1820 Stiftamtmand for Viborg Stift og Amtmand over Viborg Amt; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ſte November 1828 Commandeur af Danebroge; d. 4de Marts 1831 Directeur i Rentekammeret og anden Deputeret for

Finantſerne, ſamt Medlem af Directionen for Stutterivæſenet og Veterinairſkolen (af hvilken Direction han udtraadte ved Udgangen af 1843); d. 28de October 1836 Storkors af Danebroge; d. 5te April 1845, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Directeur for Rentekammeret, og ſamme Dag udnævnt til Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ſte Klasſe Nr. 13). — * Engel Marie Smith (f. 1767, † $\frac{12}{6}$ 1847 i Kbhvn.).

Archiv for Priſeſager, i Siellands Stift, Bornholm undtagen. 1ſte Hefte, med en Indledning. Kbh. 1808.

Recenſioner i »Danſk Litteratur-Tidende« over: A. S. Ørſted „Betragtninger over Danmarks nuværende Pengevæſen“, 1816 Nr. 34. 35. 36; og over: M. L. Nathanſon om Pengevæſenet, 1817, S. 171—75, 177—91.

Schönheyder (Johan Henrich), f. d. 7de Juni 1744 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Franciscus Gottlieb Schönheyder var praktiſerende Læge og Stads-Accoucheur (f. $\frac{20}{8}$ 1701 i Ilmenau, † $\frac{28}{8}$ 1777 i Kbhvn; jvfr. Herholdts og Manſas Saml. til den danſke Medicinal-Hiſt. I. S. 124—30); hans Moder Mette Mosſin (f. $\frac{19}{4}$ 1713, † $\frac{26}{8}$ 1766), en Datter af Mag. Hans Mosſin, Sognepræſt til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, og tilſidſt i Kjøge. — Han blev Student ved privat Dimisſion 1757, og een af de Udmærkede ved Examen Artium; lagde ſig efter Medicinen, og vandt, 17 Aar gl., Priſen for en Afhandling over den medicinſke Opgave „de combustionibus & pernionibus“; tiltraadte i Juli 1765, i Selſkab med Joh. Clem. Tode, en Rejſe i Udlandet og opholdt ſig 1 Aar i Leiden, 2 Aar i Edinburgh, hvorfra han drog til London, og vendte tilbage til Kjøbenhavn 1768; tog d. 23de November ſ. A. den medicinſke Doctorgrad; var 1770—1772 Læge ved Søcadetterne; blev 1771 Læge ved Plejeanſtalterne i Kjøbenhavn; fik d. 9de October 1782 Titel af Profesſor i Medicinen; blev d. 13de Maj 1803 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 3die Aug. 1811 Hofmedicus; feſtligholdt d. 23de Novbr. 1818 ſit Doctorjubilæum (ſee Skriftet: „Ved Hoitideligholdelſen af Dr. og Prof. J. H. Schönheiders Doctorpromotions 50de Aarsdag d. 23de November 1818. Kbh. 1819“). Var Medlem af det medicinſke Selſkab i Edinburgh og i Kjøbenhavn (i hvis Stiftelſe han deeltog 1772, og af hvilket han 1803 blev Æresmedlem). † 25de Maj 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{19}{8}$ 1774 Eliſabeth Magdalena Esmarch († 1777). * 2. $\frac{17}{12}$ 1777 Pauline Charlotte Hylleſted (f. 1757, † $\frac{25}{7}$ 1834). — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udſtedte Program; Biographiſk Omrids (forf. af J. C. W. Wendt) med hans Portrait i Steentryk, i Nyt Bibl. f. Læger

IV. 1820, S. III.—XIV.; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 191—95; „Dagen" 1831, Nr. 128).

Ant. Stork, Libellus de cicuta, overſ. paa Danſk. Kbh. 1764. — F. J. Lautters zweijährige **Geſchichte der Krankheiten**, welche vom Frühl. 1759 bis Ende des Winters 1761 in Laxenburg und der Gegend geherrſcht haben. Aus dem Lateiniſchen überſetzt. Warſchau, 1765 (ikke 1759). N. Aufl. Dresden und Warſchau, 1777. (Gött. A. 1779, Zugabe, St. 4. S. 62--64; Anhang zu 25—36 Bande der Allg. D. Bibl. S. 520). — Diss. inaug. *de resolutione* et impotentia motus muscularis; præs. Chr. Gottl. Kratzenstein. Hafniæ, 1768. 68 pagg. 8. (Krit. Journ. 1769, Nr. 48, S. 471—74 (af P. C. Abildgaard); L. E. 1769, Nr. 23). — **Den indbildte Hanrey**, Comedie. Overſ. Kbh. 1779. (L. E. 1780, Nr. 1). — **Det tabte Paradiis.** Et epiſk Digt af John Milton. Af det Engelſke overſ. I.—II. Deel. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 31; „Krit. og Analyſe" 1790, S. 24—29, 71—74, 140—44, 382—84, af Tode; N. Bibl. der ſchön. Wiſſ. XLIV. 108; Jen. L. Z. 1790. Intell. Bl. Nr. 112). **Det gienvundne Paradiis** eller Chriſti Friſtelſe i Ørken. Et epiſk Digt af John Milton. Af det Engelſke overſat. ibid. 1792. („Krit. og Antikr." XIV. H. Nr. 30 og 32). — **Athalia.** Tragoedie af Racine i 5 Acter, med Mellemſange, componerede af Capelmeſter Schulz. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 34, S. 538—40, af W. H. F. Abrahamſon). — **Virgils Æneide**, metriſk overſat. I.—II. Deel. ibid. 1812; med omtr. Titelblad 1814. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (L. T. 1813, Nr. 34. 35, af S. Meisling). Prøve deraf ſtod i Rahbeks „Sandſigeren" 1811, Nr. 17.

Samſon hiin Kæmper. Et dramatiſk Digt af John Milton. Af det Engelſke overſat. Kbh. 1815. (Nord. Tilſk. Nr. 45).

Medredacteur af Almindelig danſk Literatur-Journal. I. Bd.—IV. Bds. 2. H. Kbh. 1779—84.

I „*Collectanea Soc. med. Havn.*" (Observatio de carcinomate colli et cancro labiorum, ope aceti lythargyrii sanatis, *Vol. 1.* 1774. p. 33—36; Experimenta cum musco islandico in phthisi et tussi purulenta, *ibid.* p. 126—31. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 3. St. 3. 1784, S. 406—11 og i Koch's Ausz. Bd. I. 1791, S. 643—644]; Observationes circa aërem in sanguine et humoribus contentum, quibus simul nova pathologia scorbuti adjungitur, *ibid.* p. 209—18; Foliorum bardanæ efficacia in excoriationibus et ulceribus apertis, *ibid.* p. 223—26; Observationes circa maniam, *Vol. 2.* 1775. p. 107—11. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 8. St. 2. 1783, S. 347—51 og i Koch's Ausz. Bd. I. 1791, S. 625—26]; De nævo materno nulla arte medicabili observatio, *ibid.* p. 112—15). — I „*Acta Soc. med. Havn.*" (De septuagenario a gravi insultu apoplectico decies per emeticum liberato observatio, *Vol. 1.* 1777, p. 99—104; Morbus hystericus gravissimus superatus, *Vol. 2.* 1779, p. 150—55; De syphylide infantum, *ibid.* p. 207—10; Sanationis improvisæ exempla tria, *ibid.* p. 288—91; Observat. de morbo hypochondriaco et usu hirudinum in eodem, *ibid.* p. 313—20). — I „*Acta Reg. Soc. med. Havn.*" (Observationes medicæ varii argumenti: 1) Angina faucium intermittens. 2) Solutio mercurii sublimati ad dolores arthriticos anomalos. 3) Decoctum cicutæ ad ulcera, *Vol. 1.* 1783, p. 166—69; De virtute ipecacuanhæ antemetica, *Vol. 2.* 1791, p. 139—41. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 14. St. 4. 1792, S. 599—601 og i Koch's Ausz. Thl. 5. 1796, S. 499—500]; Quædam de usu antimonii in rheumatismo et scabie, *ibid.* p. 229—31; Vesicatorii usus in hydrope pectoris notatus, *ibid.* p. 369—72; Virtus opii in syphilitide confirmata, *ibid.* p. 445—51; Casus febris hecticæ ex diuturna inflammatione abdominali, hirudinibus sanatæ et hæmoptoici ope fonticuli restituti, *Vol. 8.* 1792, p. 271—75; Confirmata quorundam medicaminum efficacia (1. Virtus acidi muriatici. 2. Opii vires in tertiana. 3. Nulla regula sine exceptione. 4. Remedium in tinea capitis. 5. Casus maniaci. 6. Alcalium usus in crusta lactea et excoriatione infantum. 7. Lignum mahagoni in febribus. 8. Unguenti mercurialis similis usus in angina. 9. Fomenta calida in febribus. 10. Succedanum corticis Peruviani in febribus putridis et nervosis), *Vol. 5.* (Acta nova, vol. 1.), 1818, p. 63—84. (Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 121).

I det Edinburghſke medicinſke Selſkabs „*Acta*“ (De colica; De aëris in sangvine contenti origine et effectibus; Commentarius in aphorismo 65, sect. 4. Hippocratis).

Neddypning i koldt Vand, et ypperligt Lægemiddel i Nerve- og hidſige Febre (af Dr. Mylius i Petersborg), i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 5.

I „Minerva“ (Sangene i Athalia, 1788. II. 122; Prøver af Overſættelſen af Miltons tabte Paradiis, 1789. III. 241, og af det gjenvundne, 1791. IV. 157; Moralſke Opløftelſer, 1790. I. 177; Cantate i Anledning af Kronprindſens Formæling, ſ. A. IV. 93. [„Iris“ 1791, I. 82—83]; Sange d. 28. og 29. Jan., 1791 I. 288; 1792, I. 126).

Digte efter la Fontaine og T. C. Bruun overſatte paa Tydſk i Eggers's „Deutſches Magazin“ XI. 147; XIII. 74. 238. 334.

Schönheyder (Johan Martin), Sidſtanførtes yngſte Broder, f. d. 4de Februar 1752; dimitteret til Univerſitetet 1765; abſolverede den 21de Februar 1772 den juridiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te December ſ. A. Procurator ved Hof- og Stadsretten; d. 21de April 1774 Høieſterets-Advocat, og 1785 tillige Kammer-Advocat; 1803 virkelig Juſtitsraad; d. 12te Juli 1805 Etatsraad; d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1813 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 30te October 1822 Conferenceraad; høitideligholdt d. 30te December ſ. A. ſit 50 Embedsaars Jubilæum (jvfr. Rahbeks „Læsning i blandede Emner“, IV. 1—12; 15—16; Aftenbl. 1823, S. 5—6); blev d. 12te Januar 1828, efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom Høieſterets- og Kammer-Advocat; d. 16de Januar ſamme Aar extraordinair Aſſeſſor i Høieſteret. † 9de Juli 1831. — * 1781 Johanne Margrethe Smith (f. 1758, † $\frac{28}{10}$ 1822, en Datter af Præſten i Ringſted, Dr. theol. Morten Smith). — (Biographi, i „Dagen“ 1831, Nr 238; jvfr. J. K. Høſt's Erindr. S. 73. — Portrait, af C. Hornemann, lithogr. 1823).

Et Bilag til forrige Caſſerer ved det aſiatiſke Compagnie Jacob Holms Efterretning. Kbh. 1787. — Procedure for høieſte Ret i Sagen anlagt af Etatsraad Colbiørnſen imod Kammerherre C. Fr. Tønne v. Lüttichau. ib. 1791. („Krit. og Antikr.“ H. X. Nr. 33; L. E. 1791, Nr. 50. 51). — Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. Horneman imod Bogtrykker Holm, angaaende Skriftet: En Drøm om Prof. Horneman og M. C. Bruun. ibid. 1796. — Noget til Oplysning for Publicum angaaende Heibergs Fortælling om en af C. C. forøvet Nedrighed. ibid. 1799. 45 S. (L. E. 1799, Nr. 20, jvfr. Forf.'s Svar, ſſt. Nr. 22; „Iris og Hebe“ 1799, II. 275). — Declamation fremſagt i □ Z: t: N: ibid. 1802. — Proceduren for Commiſſionen, ſamt Dommene og nogle Bilage i Sagen, anlagt paa Juſtitiens Vegne med de Herrer, Grev Schulin, Etatsraad de Coninck og Sognepræſten Rønne. ibid. 1809. — Lovtale over Kong Chriſtian V. ibid. 1810.

Declamationer ved Høieſterets Aabning, i „Minerva“ 1791. I. 452, og i Ørſteds Jurid. Arkiv XIX. 181—85.

Et Indlæg i en Høieſte-Rets Sag, i Schlegel's „Aſtræa“, I. 252—84; Rottbølls og Schønheyders Procedure og Høieſte-Rets Dom m. v. i Sagen: Kiøbmand Robſahm contra Eener Holm, II. 1—33; Schønheyders og Klingbergs Procedure for Høieſte-Ret i en Sag angaaende de Bernſtorffſke Hovmarkers Bortforpagtning, III. 379—408.

Declamation ved Høieſterets Aabning den 7 Marts 1816, i Ørſteds „Nyt jurid. Arkiv“ XIV. S. 209—11; Tvende Betænkninger i Anledning af en Tviſtighed om Grændſerne for en Forſtrandseiers Rettigheder, ſſt. XV. S. 140—54. — Voldgifts-Kjendelſe, afgivet den 24de April 1829 af J. M. Schønheyder og A. S. Ørſted, i „Jurid. Tidsſkrift“ XIX. 1832. S. 129—39.

En juridiſk Betænkning angaaende et af J. J. Baggeſen i „Danſana“ 1816, Maj, S. 442 indført Epigram, er aftrykt i „Athene“ VII. 470—72. (jvfr. Heſts Søndagsbl. 1816, Nr. 40).

Gravſkrift over Jacob Edvard Colbiørnſen, i „Minerva“ 1802. I. 212. — Svar paa J. L. Rottbøll's Tale ved hans Embeds-Jubilæum, i Rahbeks „Læsning i blandede Æmner“ IV. S. 12—15.

Han ſkal have forfattet Forerindringen til „Oplysninger betræffende Lehnsfølgen i Grevſkabet Laurvigen o. ſ. v.“ Kbh. 1785. (ſ. Samlinger til det Norſke Folks Sprog og Hiſt. VI. S. 567).

Schøsler (Chriſt. Guſtav).

Alphabetiſk Regiſter over Told- og Conſumtions-Forordningen af 1ſte Februar 1797, ſamt alle ſenere udkomne Anordninger, Placater ꝛc., Told- og Conſumtionsvæſenet vedkommende. Odenſe, 1828.

Sebbelow (Wincents Lasſen), f. i Danmark 1770; blev Lieutenant ved det ſyenſke Infanteri-Regiment; underkaſtede ſig i Juni 1792 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke, og i Novbr. 1793 ſammes praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; opholdt ſig en Tid i Bergen; boſatte ſig ſiden ſom Kjøbmand i Chriſtiansſand; havde Titel af Overkrigscommiſſair, hvilken han ſenere fraſagde ſig (jvfr. Den Norſke Rigstidende 1818, Nr. 101); blev 1821 Landkrigscommiſſair i det veſtre aggershuſiſke Diſtrict og Søkrigscommiſſair i Aggershuus Stift.

Kort Beſkrivelſe over Statsfangen Magnus de Beringſkjolds Transportreiſe fra Bergenhuus Fæſtning til Stavanger. Bergen 1796. — Det Spørgsmaal: Kan der i Følge vore Love gjøres Execution i et Fallit- eller Opbudsboe, endog efter Domme, ſom ere afſagte og tinglyſte længe før Debitor gjorde Opbud eller gik Fallit? negativ beſvaret. Chriſtianſand, 1807. — Om Kapere og Priſer. ibid. 1808. — Hvad bør Nationen ønſke, enten Krig eller Fred med Engelland? Nogle Bidrag til dette Spørgsmaals Beſvarelſe. ibid. 1810.

Svar paa det fremſatte Spørgsmaal om Norges tilkommende Regjeringsform. Chriſtiania, 1814.

Nogle Ord i Anledning af Norges Hæder og Held og om Norges Bank m. m. Chriſtianſand, 1814.

Kong Chriſtian Frederik mishandlet. Beviſer derfor i aftvungne Ord om Capellanen Hr. Wergeland og hans Flyveblad »Et Ord til Publicum«. Chriſtianſand, 1815. (4½ Ark 8.).

Nogle Ord i Anledning af Capitain L. Mariboe's Forſlag til Pengevæſenets Forbedring. Chriſtiania, 1815. ½ Ark, 8.

Indſigelſer mod Execution for ulignet Bankbidrag. Chriſtianſand, 1817.

Forſlag til at afhjælpe den almindelige Pengetrang. Chriſtiania, 1818.

I Anledning af N. Wergelands Skrift: »En ſandfærdig Beretning om Danmarks politiſke Forbrydelſer imod Norge«, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 2.

Secher (Jacob Berg), Næſtfølgendes Broder, f. 1786; blev privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet i October 1803; ſiden Krigs-Aſſeſſor og Ejer af Landejendommen Marienborg ved Horſens; dernæſt Medejer af Hovedgaarden Katholm i Randers Amt, ſildigere Forpagter af Hovedgaarden Vedø i ſamme Amt; d. 11te Marts 1828 Medlem af Tiendecommiſſionen for Rougsø, Sønderhald, Nørre, Sønder og Mols Herreder under ſamme Amt; valgtes 1841 til Deputeret for det 9de Valgdiſtrict for de mindre Landejendomsbeſiddere i Nørrejylland, og mødte i denne Egenſkab ved Provindſialſtænder-Forſamlingerne i Viborg 1842, 44 og 46; blev 1842 valgt til Medlem af Amtsraadet for Randers Amt.

Noget om Aarſagerne til Landmandens nærværende Forfatning. Motto: »Snyder man Lyſet for nær, gaaer det ud«. P. Syv. Aarhuus 1821. (Jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. 1821, Nr. 39; Randers Amtsavis 1821, Nr. 91, 102).

Kan den Gjødſle, der om Sommeren falder ved Qvægets Staldforing, med Nytte bruges ſamme Efteraar? i »Landoecon. Tid. VIII. 1818. S. 66—72; Et Par Ord om Staldforingsurters Dyrkning, ſſtd. IX. 1819. S. 399—407.

Om Rentefodens Frigivelſe, i »Nye landoecon. Tid.« II. 1820, S. 174—87.

Andragende betræffende Afſkaffelſen af Smugmarkeder, i Nørrejyllands Stænder-Tidende 1844, S. 721—24.

Secher (Ole Ancherſen), f. d. 8de November 1774 paa Hovedgaarden Kjærbygaard, næſtældſte Søn af Ancher Jørgen Secher

(f. 1742, † . . . . .), Ejer af Kjærbygaard og Veſter-Enge i Aarhuus Amt, og Anna Maria Mørch (en Datter af Jørgen Mørch, til Nørlund, og Margrete Grotum Berg). Blev Student ved privat Dimiſſion 1792; abſolverede i April 1796 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de October 1798 Sognepræſt til Søften og Folby i Aarhuus Stift; d. 10de Juli 1812 Amtsprovſt for Hasle, Ring, Sabro, Veſterliisberg, Framlev, Gjern og Hids Herreder; d. 4de September 1816 tillige Stiftsprovſt i Aarhuus Stift; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Danebroge. † 21de Maj 1820 i Aarhuus. — * Maren Budz Secher (f. 1778, en Datter af hans Farbroder Thomas Secher, til Hjortshøilund ved Aarhuus, og hans Moſter, Johanna Maria f. Mørch). — (Jvfr. C. C. Brygmann's Mindetale over Stiftsprovſt O. A. Secher. Aarhuus 1820).

Tale paa Nytaarsaften 1817, holden i Aarhuus Domkirke. Aarhuus.

Seefeldt (Ch.), ſee Caspar Claudius Roſenhoff.

Seerup (Hans Jacob), f. i Slagelſe (men blev ikke Student); er Commisſionair i Kjøbenhavn. — * 1. Chriſtiane Caroline Amalia Brenninck († i Januar 1816, i ſit 25de Aar). * 2. . . . . — (Om ham jvfr. „Politivennen“ 1816, Nr. 9, S. 138—39; Nr. 13, S. 198; Nr. 16, S. 238—41; Nr. 22, S. 333—36).

Sophie, eller Letſindighed og ſkiødesløs Huusholdnings Følger, af Julia Berger. Overſat. Kbh. 1809. (L. E. 1810, Nr. 25). — Statiſtiſk-topographiſk Afrids af Frankerig, af J. D. A. Höck. Overſat. ibid. 1810. — Moralſke Anecdoter efter S. C. Wageners tydſke Original. ibid. 1815. (L. T. 1817, S. 191—92).

Bidrag til en Udſigt over den danſke Stat ved Chriſtian den VII's Regjerings Tiltrædelſe. Udgivet (af J. K. Høſt's Papirer). Kbh. 1812. (L. T. 1812, Nr. 37, af J. Møller; jvfr. Høſt's Erindr. S. 93—94).

Seerup (Henrich Chriſtenſen), f. d. 21de Juni 1788 paa Øen Venø under Ribe Stift, hvor hans Fader Chriſten Seerup (der døde tidlig fra Sønnen) var Landmand og givt med M. C. Svane Jermiin (en Datter af Dr. med. Henrik Jermiin og Anna Sophie Barbara Eicardt). — Han beſøgte i 6 Aar Cathedralſkolen i Aalborg; afgik derfra til Univerſitetet 1806, og abſolverede i Juli 1811 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev derpaa Huuslærer hos Major (ſiden Kammerherre) J. A. Bruun de Neergaard paa Svenſtrup i Sjælland; d. 13de Auguſt 1816 Adjunct ved Cathedralſkolen i Aalborg, og d. 12te Novbr. 1817 tillige perſonel Capellan ved Budolphi Menighed ſſtd.; d. 17de December 1819 Sognepræſt til Sands i Ribe Stift, men tiltraadte ej dette Embede, da han d. 19de Maj 1820 blev Sognepræſt for Gjerding og Blenſtrup i Viborg Stift; d. 9de April 1828 Sognepræſt i Mariager, og d. 16de

October 1838 i Borre paa Møen. † 19de November 1843. — * 1. 1820 Cathrine Eliſabeth Saurbier, f. Andrup (f. 1788, † $\frac{2}{8}$ 1821 i Gjerding Præſtegaard), Enke efter Kjøbmand Saurbier i Aalborg. * 2. 1822 Willadine Kirſtine Colding (f. $\frac{3}{4}$ 1798, Datter af Jubellæreren, Conſiſtorialraad Jens Colding i Veſterbølle, Viborg Stift). — (Jvfr. [Lauders] Notitſer om Diſciple i Aalborg Skole I. S. 120—21; Berlingſke Tidende 1843, Nr. 334).

Prædikener holdte i Budolphi Kirke i Aalborg. Aalb. 1820. (L. T. 1821, Nr. 31; Møllers N. theol. Bibl. XX. 301—2).

Jubelprædiken i Anledning af Hs. Majeſtæt Kongens fuldendte 25de Regjeringsaar, holdt i Mariager Kirke paa Midfaſte Søndag d. 18de Marts 1833. Randers, 1833.

Om det ſkrevne Evangelium i ſin førſte Skikkelſe, i Møllers „Theol. Bibl.“ IX. 136—64. (L. T. 1817, S. 108—10).

Erklæring angaaende Striden imellem Paſtor Grundtvig og Prof. Clauſen, i Møllers „Nyt theol. Bibl.“ XI. 321—40. (jvfr. Østs Archiv VII. 381, Noten); De *Tatiani* Diatessaron succincta disquisitio, ſſtd. XII. 289—320. (L. T. 1829, S. 419—20); Bemærkninger ved den 19de Artikel i den Augsburgſke Confeſſion, af et Brev, ſſtd. XVII. 216—21. (jvfr. Møllers Tidsſkr. f. Kirke og Theol. III. 57—72, af G. P. Brammer).

Bemærkninger angaaende den apoſtoliſke Troesbekjendelſe, iſær med Henſyn til nogle offentlige Yttringer imod ſammes apoſtoliſke Oprindelſe og kirkelige Gyldighed, i Møllers „Tidsſkr. for Kirke og Theol.“ IV. 1—36. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 22; L. T. 1836, S. 188—89).

Om de Geiſtliges Privilegier i Danmark, i „Nordiſk Kirke-Tidende“ 1836, Nr. 6. 7. 9; Et mærkeligt Forſøg paa at gjøre Forandring i Herrens Bøn og Troens Artikle, foretaget af en mægtig geiſtlig Mand her i Danmark i Midten af det 3die Aarhundrede, men ſtrandet paa de danſke Præſters Standhaftighed, meddeelt, s. A. Col. 751—52; Chriſtendommen og det copernicanſke Syſtem, ſ. A. Nr. 48. 49 (jvfr. ſſtd. Nr. 49. 50, af J. C. Lindberg); Nogle Bemærkninger i Anledning af det Spørgsmaal: „Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniſke Evangeliers Oprindelſe?“ ſſtd. 1838, Nr. 19. 20. 21.

Om hans Opdagelſe af den ældſte Udgave af Riimkrøniken, ſee Grundtvigs „Danne-Virke“, Bd. IV. S. 174—87.

Seidel (H. F.), Gartner paa Corſelitze paa Falſter.

Bidrag i: „Have-Tidende, udg. af Selſkabet til Havecultureus Fremme“ (Dyrkningen af Rhododendron ponticum og maximum for af Frø at erholde Planter, der anſætte Blomſterknopper i tredie Aar efter Udſæden, i III. 1837, S. 127—29; Drivning af Blommer, iſær Svedſkeblommer, V. 1839. S. 295—98; Et Forſøg paa at bringe Ananasplanter til en ſjelden Størrelſe og forſkaffe dem en ſmuk grøn Farve, ſſtd. S. 299—300; Om Potter, der ere tjenlige til Aflæggere, iſærdeleshed til ſaadanne, der behøve lang Tid til at ſlaae Rødder, ſſtd. S. 301—2).

Seidelin (Andreas), f. d. 22de Februar 1777 i Odenſe, næſtældſte Søn af Sognepræſten ved Frue-Kirke ſſtd., Chriſtian Seidelin (f. $\frac{14}{5}$ 1740 i Gamtofte i Fyen, † $\frac{27}{2}$ 1799, jvfr. Blochs fyenſke Geiſtl. Hiſt. I. S. 778—84 ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 551), og Hedevig Sabine Høyer (f. $\frac{2}{4}$ 1756, † $\frac{6}{1}$ 1826, en Datter af Generalauditeur Andreas Heyer, til Søndervang og Boldbjerg, og Mette Catharine fød Bonne). — Gik førſt i ſin Fødebyes Latinſkole; nedſatte ſig, ifølge Privilegium af 22de Januar 1802, ſom Bogtrykker i Kjøbenhavn, og blev 1818 Hof- og Univerſitets-Bogtrykker. Var tillige Oberſtlieutenant, Bataillonscommandeur og Commandeur for Kjøbenhavns borgerlige Artilleri; udnævntes d. 28de October 1836 til Ridder af Danebroge. † 15de Septbr. 1840. — * 1. $\frac{13}{1}$ 1806 Jacobine Margrethe Cathrine Andrée († $\frac{19}{7}$ 1812). * 2. Maria Eliſabeth Clausſen (f. 1792).

Udgav: Viſebog, eller danſke Selſkabsſange, med Tillæg af nogle ſvenſke, tydſke og latinſke. Kbh. 1821. 12.

Seidelin (David), Nysnævntes Søſkendebarn; ældſte Søn af nedenanførte Bogtrykker Frederik Seidelin og Ulrikke Birgitte f. Melbye, er f. d. 15de Juli 1784 i Odenſe; beſøgte den latinſke Skole i ſin Fødeby fra 1794 til 1801, og lærte derpaa Pharmacien hos Dr. phil., Apotheker Schmidt i Sønderborg paa Als; fik 1806 Anſættelſe hos Apotheker Bendixen i Tønder, hvorfra han 1807 rejſte til Hjemmet for at forberede ſig til Examen, men opholdt ſig dog ½ Aar hos Apotheker Dammann i Kjerteminde; rejſte i Juli ſ. A. til Kjøbenhavn, hvor han underkaſtede ſig den pharmaceutiſke Examen (eenſtemmig Laud.) og endnu ſamme Efteraar anſattes hos Asſesſor pharm. i Sundhedscollegiet og Apotheker Bøje; blev i Maj 1809 Proviſor paa Enkemad. Nübners Apothek i Aalborg; erholdt d. 22de November ſ. A. Privilegium til at anlægge et Apothek i Skanderborg; blev d. 19de Januar 1836 Forligelſescommisſair for Hjelmslev og Gjern Herreder (indtil 1838); d. 4de Maj 1843 Asſesſor pharmaciæ. — * $\frac{3}{7}$ 1810 Cecilia Ulrikka Sidelmann (f. $\frac{29}{1}$ 1789, en Datter af Capitain Hans v. Sidelmann og Frederikke Chatrine Hygom). — (Hans Portrait malet af C. M. Bøgh, lithogr. af C. Schmidt 1835).

Den raa Eddike, Acetum. Et historisk pharmacologisk Forsög, uddraget af ældre og nyere pharmaceutiske og oekonomiske Afhandlinger, forenet med egne Erfaringer. For Pharmaceuter og Eddike-Fabrikanter. Kbh. 1846.

Belysningsgas, ſkadelig for Vegetationen, i »Den Berlingſke Tidende« 1847, Nr. 229.

Desuden flere Lejlighedsdigte og andre ſmaa Digte, deels ſærſkilt trykte, deels indførte i Dagblade (f. Ex. Skanderborg Amts-Avis 1830 flgg.; Aarhuus Stifts-Tidende; Kjøbenhavnspoſten 1829, Nr. 142; 1831, S. 156). — (Efter Autogr.).

Seidelin (David), ovenanførte Andreas Seidelins yngſte Broder; f. d. 30te Maj 1793 i Odenſe; dimitteret 1813 til Univerſitetet af daværende Studioſ. Theol. (ſiden Dr. philos.) Povel Lemming; abſolverede i Januar 1820 den theologiſke Embedsexamen (Haud ill.); blev d. 23de Auguſt 1822 Sognepræſt til Rimſoe og Kaſtberg i Aarhuus Stift. † 8de September 1837. — * Charlotte Maria Diechmann (f. $\frac{12}{8}$ 1791, en Datter af Juſtitsraad, Borgemeſter og Byſoged Hans Diechmann i Kolding).

Bidrag til Hierarkiets Hiſtorie i Danmark. 1ſte Hefte. Aarhuus, 1835. (jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 1111—12).

Seidelin (David Niels*) Dorph), Søſkendebarn til de 3 Nysanførte; f. d. 13de December 1779 i Kjøng i Fyen, ældſte Søn af Præſten ſammeſteds, Jvar Seidelin (f. $\frac{12}{8}$ 1747 i Gamtofte, † $\frac{24}{10}$ 1837 i Odenſe, jvfr. Blochs-fyenſke Geiſtl. Hiſt. II. S. 270—71) og Anna Maria Falſen (f. $\frac{24}{10}$ 1750 i Kbh., † $\frac{2}{8}$ 1807 i Kjøng, en Datter af Hørkræmmer Valentin Peter Falſen og Kirſtine Margrethe Scherff). — Blev Student ved privat Dimiſſion i Efteraaret 1797, udmærket ved Examen Artium, og holdt ſom den øverſte blandt de Udmærkede den ſaakaldte petitio; tog i det paafølgende Aar anden Examen ligeledes med Udmærkelſe; udnævntes d. 11te Febr. 1801 til Alumnus paa Elers's Collegium; abſolverede d. 10de April 1802 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og d. 29de April ſ. A. dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; manuducerede til juridiſk Embedsexamen 1802—1805; blev d. 18de October 1805 Undercancelliſt i det Danſke Cancellies 5te Departement; d. 7de November 1806 (ikke 1807) Secretair ved Protocollen i Høieſteret; d. 29de Maj 1810 Byſoged i Ringkjøbing og Herredsſoged i Bølling Herred under Ringkjøbing Amt; d. 26de April 1814 Herredsſoged og Skriver i Haſle, Framlev, Sabro og Veſterlisberg Herreder under Aarhuus Amt; disputerede d. 10de Febr. 1820 for den juridiſke Doctorgrad ved Kjøbenhavns Univerſitet (creeret $\frac{15}{3}$ ſ. A.); udnævntes d. 13de Maj 1829 til virkelig Juſtitsraad. † 19de November 1843 i Aarhuus. — * $\frac{12}{12}$ 1806 Janine Frederikke Sørenſen (f. $\frac{8}{3}$ 1785, † $\frac{20}{5}$ 1843 i Aarhuus, en Datter af Præſten Jens Sørenſen til Stadager og Nørre-Kirkeby paa Falſter). — (Autobiographi vedføiet det til hans Doctorpromotion udſtedte, af B. Thorlacius forfattede Univerſitetsprogram; jvfr. Berlingſke Tid. 1843, Nr. 319, 26; Aarhuus Stifts-Tid. 1843, Nr. 211).

De *Juribus fidejussoris* post solutionem ab illo præstitam, secundum rei naturam legesque patriæ. Diss. inaug. Haun. 1820.

---

*) Ikke Nicolai.

Underſøgelſe om og hvorvidt Pengeſtraffe ſtemme overeens med rigtige Lovgivningsprinciper, i Jurid. Maanedstid. 1802. II. 260. 476. 541.

Om Retshandlingers Gyldighed med Henſyn til Tinglysningstiden, i Ørſteds Jurid. Arkiv No. 8, S. 176—216; No. 9, S. 178—223. — (Tildeels efter Meddelelſe).

Seidelin (Frederik), Sidſtanførtes Farbroder; yngſte Søn af Jubellæreren David Seidelin, Sognepræſt til Gamtofte ſamt Provſt i Baag Herred i Fyen (f. $\frac{18}{1}$ 1711 i Nykjøbing paa Falſter, † [illegible] 1791, jvfr. Blochs fyenſke Geiſtl. Hiſt. II. S. 229—31), og Sophie Eliſabeth Brinch (f. $\frac{28}{9}$ 1719, † $\frac{27}{3}$ 1776, yngſte Datter af Præſten til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, Mag. Jvar Brinch og Sophie Seidelin); f. d. 5te September 1750 i Gamtofte; blev Student 1768; tog i det følgende Aar Examen philoſophicum og Baccalaureigraden; abſolverede d. 7de Auguſt 1772 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Haud contemn.); var derefter i 9 Aar Volontair ved Sø-Commiſſariatet; kjøbte 1783 af Prof. P. v. Weſten Adreſſe-Comptoiret og Bogtrykkeriet i Odenſe, hvilket han 1791 ſolgte til Bogtrykker Laur. Nic. Faber; levede ſiden ſom Commiſſionair og Kirkeværge i Odenſe. † 5te December 1822 i Odenſe. — * 1. $\frac{24}{9}$ 1783 Ulrikke Birgitte Melbye (f. $\frac{1}{6}$ 1757, † $\frac{7}{2}$ 1797, Datter af Poſtmeſteren i Odenſe, Ulrik Chriſtian Melbye og Birgitte Thorsdatter). * 2. Erikke Pauline Lacoppidan (f. $\frac{17}{2}$ 1757, † $\frac{10}{1}$ 1839, næſtældſte Datter af Præſten i Søby og Turup i Fyen, Provſt Mogens Lacoppidan og Johanne Dorothea Ravn).

Det ſmukke Kjøns Procurator. Overſat. Odenſe 1784. (L. E. 1785, Nr. 27). 2det Opl. 1787. (L. E. 1789, Nr. 36). — Noget Allehaande af Poeſier, nyt og gammelt, Originaler og trykte Sager. 1ſte Samling. Odenſe 1785. (L. E. 1785, S. 446—47). — Arolfs ſamlede Breve af det Tydſke overſatte. ibid. eod.

Han udgav Odenſe Adreſſecontoirs Efterretninger fra 9de Maj 1783 til Aarets Udgang i Octav, og Aarene 1784—91. 4to.

Seidelin (Hans Diderik de Brinck-), f. d. 18de Jan. 1780, ældſte Søn af Etatsraad og Landsdommer i Sjælland, ſenere Conferenceraad, Hans de Brinck-Seidelin (ovenanførte Frederik Seidelins Søſkendebarn), Beſidder af Stamhuſet Erikſholm og Holbeks Ladegaard (f. [illegible] 1750, † 1831), og Mariane Magdalene Eichel Bartholin (f. $\frac{12}{5}$ 1752, † $\frac{17}{\text{[illegible]}}$ 1800, yngſte Datter af Conferenceraad, Juſtitiarius i Høieſteret Caſpar Chriſtopher Bartholin og Eliſabeth Hedevig Eichel). — Blev Student ved privat Dimiſſion i April 1796; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i Octbr. 1796 og April 1797; underkaſtede ſig d. 17de Januar 1800 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og d. 2den Maj ſ. A. dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1802 Auſcultant i Rentekammeret; forpagtede ſenere Holbeks Ladegaard af ſin Fader, men maatte gaae fra den igjen, ligeſom ogſaa fra Ribegaarden (Rivaagaard?), ſom han noget ſenere kjøbte; opholdt ſig derpaa nogen Tid i Kjøbenhavn, men tog ſiden ud til Slagelſe, hvor han tilbragte ſine ſidſte Aar. † 9de Maj 1831. — * Maria von Weſten, Datter af Major v. Weſten og Jacobine f. von Bergen. — (Biographi i (Fr. Barſods) poet. Læſebog, S. 453—454; jvfr. Øſt's „Materialier", Nr. 145, af Fr. Thaarup).

Digte. Kbh. 1815. (Adſpredte have disſe Digte for en Deel ſtaaet i Poeſiſamlinger og periodiſke Skrifter, ſaaſom i „Den Danſke Tilſkuer" 1802; „Iris og Hebe" 1802; Kruſes „Eros" 1803; „Sandſigeren" 1811; „Athene" III. 173—76; „Nyeſte Skilderi af Kbhvn" 1813, o. ſ. f.).

Hjertets Feſt, en Epilog i Anledning af Kongens Fødſelsdag. Slagelſe, 1818.

Digtninge. Slagelſe, 1829. (L. T. 1830, Nr. 7).

Ved Geheime-Statsminiſter Roſenkrantz's Grav, i „Nyt Aftenblad" 1824, Nr. 13, Tillæg (og i Elmquiſt's „Læſefrugter" XXIII. 269).

Seidelin (Jens), yngſte Søn af nedenanførte Peder Steenfeldt Seidelin og Ane Couſine Green; f. d. 28de Maj 1790 i Kbhvn; blev Søcadet 1801; d. 3die April 1807 Secondlieutenant; d. 28de Jan. 1809 Ridder af Danebroge; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 12te Aug. 1821 Capitainlieutenant; d. 29de Januar 1833 Capitain; d. 1ſte Juni 1835 conſtitueret ſom Navigations-Directeur; d. 22de Juni 1840 Commandeurcapitain; d. 18de December 1841 Examinator ved Dispacheur-Examen; d. 28de Juni 1842 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 27de Juni 1845 Medlem af Commisſionen for de ſtuderende Sø-Officerers Underviisning; d. 1ſte April 1848 Commandeur. — * 1^3_8 1813 Anne Eliſabeth Bonnevie (f. 1794, en Datter af Juſtitsraad, Toldinſpecteur Emanuel Bonnevie i Kallundborg).

Tabel over Solens Declination til hver Dags Sand-Middag, ſamt over Maanens øvre Culminations Middelklokkeſlet for Kjøbenhavns Meridian i Aarene 1836—48. Kbh. 1835—47.

Tabel over Solens Declination og Tids-Eqvationen til hver Dags Sand-Middag og Middel-Middag, ſamt over Maanens øvre Culminations Middelklokkeſlet for Greenwich's Meridian i Aarene 1837—50. Kbh. 1835—48.

Practiſk Anvendelſe af Nemheden ved at finde Misviisningen og Klokkeſlettet og ved dette Længden ved Søuhret eller Uhrets Stand, ved Hiælp af Solens Høide og Peiling i eller i Nærheden af Førſteverticalen, i „Nyt Archiv for Søvæſenet" Bd. III. 1844, S. 480—94; Om Interpolation, ſſtd. Bd. IV. 1845, S. 129—37. (jvfr. „Berigtigelſe", af Forf., ſſtd. S. 345). — (Rev.).

Seidelin (Ludvig Chriſtian de Brinck), Broder til ovenanforte H. D. de Brinck-Seidelin; f. d. 20de Decbr. 1787 (ikke 1789) paa Eriksholm; blev privat dimitteret til Univerſitetet 1806 (ikke 1808); underkaſtede ſig i Oct. 1812 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; blev d. 18de Auguſt 1813 Auſcultant i Rentekammeret; d. 31te-Juli 1815 Kammerjunker; d. 9de December ſ. A. Amtsforvalter for Hjøring Amtſtue-Diſtrict; d. 4de Marts 1835 Etatsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 5te April 1845 Generaldeciſor og Chef for det danſke Regnſkabsvæſen i Rentekammeret (jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 136); d. 28de Juni 1847 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 26de Januar 1848 valgt til Formand i Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{23}{8}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; valgtes 1834 til anden Deputeret for det 1ſte jydſke Kjøbſtaddiſtrict (Aalborg og Hjøring) ved Nørrejyllands Provindſialſtænder-Forſamling, og mødte i denne Egenſkab i Viborg 1838 og 1840. — * 1815 Maria Eliſabeth Kragh (f. $\frac{29}{8}$ 1790 i Kbhvn.). — (Jvfr. Øſt's „Materialier", Nr. 145, af Fr. Thaarup. — Portrait, paa det lithographerede Blad: „Danſke Folkerepræſentanter i Viborg", 1844).

Var det gavnligt om Forpagtningstiden af Bondejord var overladt til Contrahenternes Tykke? og: om Bøndergaardenes Størrelſe var uindſkrænket? Et Prisſkrift, i Landhuusholdn. Selſk. Skrifter. Ny Samling. Bd. IV. S. 1—188. (jvfr. ſſtd. S. 221—22). Særſkilt aftr. Kbh. 1815.

Hiørring Amt. Beſkrevet, efter Opfordring fra det Kongelige Landhuusholdningsſelſkab. Kbh. 1828; o. m. T.: Bidrag til Kundſkab om de danſke Provindſers nærværende Tilſtand i oekonomiſk Henſeende. Foranſtaltet, efter kongl. Befaling ved Landhuusholdningsſelſkabet. Fjerde Stykke. (M. f. L. II. 381—404, af J. W. Hornemann; jvfr. Aalborg Stiftstid. 1829, Nr. 68. 72. 81).

Populair Fremſtilling af det danſke Skatte- og Afgiftsvæſen. Udgivet af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1840.

Om Almisſelemmer, jordløſe Huſe, Armodens Aarſager og Midler til at forebygge Forarmelſe, i „Danſk Folkeblad" 3die Aarg. Nr. 59, 61—62, S. 233—36 og 241—45.

Selvejere og Fæſtebønder, i Schouw's „Danſk Ugeſkrift", Bd. VIII. Nr. 195, S. 193—202; Om Fæſtegodſets Overgang til Selveiendom, ſſtd. 2den Række, Bd. VIII. Nr. 200—1, S. 309—41. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 55, 63, 111, 112; Fædrel. 1846, Nr. 83—84, 123); Om Jordudſtykning, ſſtd. Nr. 205, S. 385—90.

Bidrag til Oplysning om de ucomplette, men dog privilegerede Hovedgaardes Afkomſt til Godtgjørelſe i det Tilfælde, at Hartkornet blev egaliſeret, i Schouw's „Danſk Tidsſkrift", Nr. 1. 1847.

Om at komme de danſktalende Diſtricter i Hertugdømmet Slesvig til Hjelp ved Oprettelſen af danſke Underviisningsanſtalter, i Tillægsblad til Aalborg Stiftstidende 1848. (optr. i Fædrel. IV. 1848, Nr. 1274).

J Anledning af det til Provindſialſtænderne i Roeskilde 1844 indgivne Andragende om Foranſtaltninger i Slesvig til den danſke Nationalitets Opretholdelſe og Udvikling, i Fædrel. V. 1844, Nr. 1744.

En Sang i Anledning af Formælingsfeſten 1828, i Kbhvns Skilderi 1828, S. 1567—68.

J Nørrejyllands Stænder-Tidende (Forſlag ang. Forebyggelſe af Arvefæſtebreve paa enkelte Dele af Selveiendom, 1836, I. S. 687—97; Forſlag til Kjøbſtædernes Beſkyttelſe i deres fortrinlige Rettighed til Haandværksbrug, ſſtd. S. 756—68; Forſlag om at de Kongelige Lovudkaſt maatte for Fremtiden blive de Stænderdeputerede meddeelte før deres Sammenkaldelſe, ſſtd. S. 985—87; Andragende om Poſtforſendelſesret for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 297—304).

Seidelin (Peder Steenfeldt), ældre Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 552 anførte Magiſter og Sognepræſt Jens Seidelin; f. d. 13de Febr. 1748 i Ulſted i Vendſyſſel, hvor hans Fader Jens Jørgenſen Seidelin (en Præſteſøn fra Wonſyld i Haderslev Amt, f. 1719, † $\frac{20}{8}$ 1750) var Sognepræſt og givt med Eliſabeth Cathrine Steenfeldt (Datter af Peder Steenfeldt, til Clausholm i Hellevad Sogn). Dimitteret til Univerſitetet fra Aalborg Skole 1765; ſtuderede Medicin, og blev Alumnus paa Borchs Collegium; var medicinſk Candidat paa Frederiks-Hospital 1776—84; derefter praktiſerende Læge; blev ſiden beſkikket til Læge ved St. Hans Hospital paa Ladegaarden, ved Kjøbenhavn, og da dette efter Bombardementet forſlyttedes til Bidſtrup ved Roeskilde, forblev han i Kjøbenhavn, ſom Læge paa Brøerne i Fattigvæſenets Tjeneſte. † 15de Januar 1817. — * $\frac{21}{3}$ 1777 Ane Couſine Green (f. 1751, † 1810). — (Jvfr. [Taubers] Notitſer om Diſciple i Aalborg Skole, III. S. 38).

Dissert. de accretione pulmonum cum pleura. Havn. 1774.

Tentamen medicum de causa proxima & sede *inflammationis*, præsid. Callisen. Havn. 1774. — Tent. med. *de generatione Puris*, præs. Tode. ibid. 1775. — Spec. med. sistens Historiam & curationem *Ophtalmiæ*, præs. Saxtorph. ib. 1776. — Theses medicæ circa *dysenteriam*, præs. Callisen. ibid. 1780. (Disputatſer, forſvarede i det mediciniſke Selſkab).

Seidelin (Valentin Peter), Broder til ovenanførte David Niels Dorph Seidelin; f. d. 30te April 1781 i Kjøng Præſtegaard, Fyen; deponerede efter privat Underviisning i Efteraaret 1797; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede d. 4de Juli 1803 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudab. et quidem egregie; rejſte i December 1804 til det Mecklenborg-Schwerinſke Hof, for der at underviſe Prindſesſe Charlotte Frederikke i det danſke Sprog og Hiſtorie; fik, ved hendes Formæling 1806, Vartpenge og blev tillige Bibliothekar hos Prinds Chriſtian Frederik; den 6te Juni 1809 udnævnt til Sognepræſt for Dreſlette Menighed i Fyen; d. 1ſte Auguſt 1829 Conſiſtorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af

Danebroge; d. 23de Maj 1837 beſtikket til tillige at være Provſt for Baag og Vends Herreder under Odenſe Amt; d. 26de Marts 1842 udnævnt til Medlem af Amtsraadet for Aſſens og Hindsgauls Amter; den 28de Juni 1845 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * $\frac{26}{10}$ 1809 **Margrete Dorothea Jacobſen** (f. $\frac{14}{8}$ 1787), Datter af hans Formand, Provſt Jacob Jacobſen (f. $\frac{20}{7}$ 1743, † $\frac{22}{1}$ 1809) og Anna Margrete Erichſen (f. $\frac{14}{7}$ 1763, † $\frac{20}{1}$ 1805).

Sørgetale ved Generalmajor F. W. v. **Falbes** Biſættelſe i Dreſlette Kirke. Aftrykt ſom Haandſkrift for nogle Venner. Odenſe 1814.

Tale ved Ægteforeningen imellem Kammerherre, Greve P. **Bille Brahe** og Frøken J. C. W. **Falbe** den 15de November 1816 paa Frederiksgave. Aftrykt ſom Haandſkrift for nogle Venner. Med Sange af G. J. **Brandt**, Præſt i Gamtofte. Odenſe 1816.

Mindetale ved Etatsraad, Ridder **Johan Chriſtian Nybergs** Jordefærd den 26de Januar 1832, holden i Dreſlette Kirke. Odenſe 1832.

Om de gamle danſke Broderſkaber, ſom en mærkelig Yttring af Communallivet i Middelalderen. i S. Hempels »**Bidrag til Tidshiſtorien**«, Bd. 6. 1840, Nr. 35. 36. 37. 38. 39.

Beſtemmelſer, ſom ere vedtagne af Skolelærerne i Baag og Vends Herreder, for den imellem dem ſelv indbyrdes oprettede Enkepenſionsforening 1. Novbr. 1841. Odenſe 1841. — (Revideret meddeelt).

Selby (Charles Borre, Baron de), f. d. 31te Auguſt 1778, ældſte Søn af Kammerherre, Generalkrigscommiſſair **Charles** Baron de **Selby** (af en gammel engelſk adelig Slægt), til Gyldenſtein i Wagrien ſamt Durupgaard paa Falſter, og Forfatter af de Efterretninger om Belleſkov Gaard og Gods og om Sparresholm, ſom findes i Begtrups Beſkrivelſe over Hovedgaardene i Sjelland, 2. H. S. 263—71 (f. $\frac{24}{10}$ 1755 i Biddlestown i Northumberland, danſk Friherre $\frac{2}{12}$ 1796, † $\frac{15}{8}$ 1823 i Kjøbenharn, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 237—239, ſamt Øſt's „Materialier“, Nr. 71), og **Birgitte Kirſtine Borre** (f. $\frac{23}{2}$ 1759, † $\frac{1}{6}$ 1809), en Datter af Etatsraad Borre. — Blev d. 13de December 1809 Kammerherre; 1810 overordentlig Geſandt ved det Weſtphalſke Hof; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; d. 22de November 1820 overordentlig Geſandt ved det Nederlandſke Hof; d. 16de Maj 1824 Commandeur og d. 25de Maj 1826 Storkors af Danebroge; d. 1ſte November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 12te Juni 1833 Titel af Hofjægermeſter; udnævntes d. 28de October 1836 til Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ſte Kl. Nr. 13); blev fra 1ſte Juli 1842 i Naade entlediget med Vartpenge fra ſin Poſt ſom Geſandt i Haag; f. A. Storkors af den nederlandſke Egekrone-Orden; opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn. — * 1806 **Chriſtiane Georgine Louiſe Falbe** († $\frac{14}{11}$ 1843, i ſit 58de Aar, i Kbhvn.).

Observations sur la Déclaration de S. M. Britannique publiée en Septemb. 1807. penh. Octob. 1807. 8. (Dette Skrift, ſom gik under kongl. Livjæger, Comptoiriſt H. Bjørnſen's Navn, udkom ſamme Aar i danſk Overſættelſe ved K. L. Rah- k og med hans Noter. 47 S. 8.).

Selmer (Frederik Chriſtian), f. d. 15de Februar 1762 i Norge, m af Sigismund Chriſtian Selmer, Oberſtlieutenant ved det le Throndhjemſke Regiment (f. $\frac{3}{12}$ 1708, † $\frac{1}{7}$ 1791 ſom affkediget Oberſt), Johanne Cathrine Nyrop (Datter af Biſkop Chr. Nyrop i Chri- msſand). — Var Capitain og Landinſpecteur, da han 1795 blev edlem af Hovericommiſſionen for Jylland; ſiden conſtitueret, og 1805 virke- Amtsforvalter for Hirſchholms Diſtrict; 1808 Juſtitsraad; d. 22de Dec. 21 (fra Udgangen af ſamme Aar at regne), efter Anſøgning, i Naade ſkediget. Var tillige Landvæſenscommiſſair i Hirſchholms Diſtrict (indtil 19), ſamt Forſtkaſſerer (1808—1821). † 1ſte December 1843. — llena Jacoba Jenſen (f. 1774 i Nordrehoug Præſtegjeld i Aggers- us Stift, Datter af Regimentsqvarteermeſter Jenſen).

Svar paa Procurator H. Baggeſens Forſvar for Mette Chriſtine Hanſen. h. 1820. (jvfr. Art. G. L. Baden (I. 81). — Ultimatum paa Prent i Anled- g af Dr. Badens Gjenmæle. ibid. eod.

Selmer (Friderich Siegfried), f. d. 4de Juli 1787 i Sølle- i Fyen, ældſte Søn af Matthias Selmer, daværende Sognepræſt Sølleſted og Vedtofte, ſiden ($\frac{2}{8}$ 1791) til Gamtofte (f. $\frac{5}{8}$ 1755 i -Snede i Ribe Stift, † $\frac{4}{12}$ 1808, jvfr. Blochs fyenſke Geiſtl. Hiſt. 326, ſamt C. J. Brandt's Sørgetale over M. Selmer; Odenſe 1809), Barbara Kirſtine Plesner (f. 1766, † $\frac{5}{8}$ 1826, yngſte Datter Præſten til Sølleſted og Vedtofte, Hans Philip Plesner og Urſula eholm). Dimitteret fra Nyborg Skole blev han Student 1805; tog i 1812 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 23de April 1823 Sogne- eſt til Lunde i Fyens Stift; d. 4de Maj 1825 til Herreſted og Chriſti pel paa Raunholt, ſ. St.; d. 22de Auguſt 1837 tillige Provſt for ding og Gudme Herreder; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amts- det for Svendborg Amt. — * 1823 Petrine Muhle.

Lykønſkning til Holck i Heſſelager paa hans Embeds-Jubilæum den 20. Mai 8 ſom Degn og Skolelærer, ved Dannebrogskorſets Overlevering, i »Tidsſkr. llmueſkolevæſenet«, VI. Aarg. 1839, S. 50—52.

Selmer (Hannibal Peter), f. d. 9de September 1802 paa arden Meen i Bratsberg Amt i Norge, hvor hans Fader, neden- orte Johan Henrik Selmer, da var Amtmand. Dimitteret fra rſens Skole blev han Student 1820; udmærket ved anden Examen et paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Foraaret 1826 den latinſk-juridiſke

Embedsexamens theoretiſke og i Foraaret 1829 ſammes praktiſke Prøve begge med Charakteren Laudabilis; blev 1828 Copiiſt i Univerſitets-Directionens Secretariat, hvor han 1831 avancerede til 3die og ſ. A. til 2den Cancelliſt; udnævntes d. 27de Juni 1837 til Chef for bemeldte Secretariat; d. 18de Juli ſ. A. til Cancelliſecretair; d. 4de Marts 1840 til virkelig Cancelliraad; blev d. 11te April 1848 i Naade og med Penſion, under Navn af Vartpenge, entlediget; d. 5te Juni ſ. A. Juſtitsraad. Foretog, fra Juni 1836 til Maj 1837, for ſin Helbreds Skyld, en Udenlandsreiſe til Tydſkland, Italien og Frankrige. — * $\frac{14}{11}$ 1837 Johanne Adelaide Wilkens (f. 1809), ældſte Datter af Cancelliraad, Comptoirchef i Nationalbanken, Jesſenius Nicolai Henrik Wilkens og Johanne, f. Hwid.

Akademiſke Tidender, eller Samling af Efterretninger vedkommende Kjøbenhavns Univerſitet, Sorø Akademi, og de lærde Skoler, ſamt dermed forbundne Anſtalter. I.—III. Aarg. Kbh. 1833—35. IV. Bd. ibid. 1836—41. [4de Bds 1ſte Hefte udg. af L. J. Fribert og A. K. Bang i Selmers Fraværelſe, ligeſom Bang havde bearbeidet omtrent Halvdelen af det følgende 2det Hefte]. (L. T. 1835, Nr. 13. 14. 15. 16; T. f. L. o. K. I. 98—105).

Kjøbenhavns Univerſitets Aarbog for 1837—1845. (Med Sagregiſter til Aarg. 1837—40, ſamt til Aarg. 1841—45). Kbh. 1838—46. Imperial 8. (T. f. L. o. K. I. 106—10; Berl. Tid. 1839, Nr. 114; 1840, Nr. 171, 72, 80; 1844, Nr. 279, 87; »Søndagen«, Tillægsbl. t. »Dagen« 1839, Nr. 18—19). — Aarbog for Kjøbenhavns Univerſitet og øvrige høiere Underviisningsanſtalter for 1846, 10de Aargang eller 3die Samlings 1ſte Hefte. Kbh. 1847. (N. Aftenbl. 1847, Nr. 286; Flyv. Poſt 1847, Nr. 279).

Om Oprettelſen af et Univerſitet i Jylland. Kbh. 1845. (jvfr. N. Aftenbl. 1845, Nr. 194—207; »Studier, Kritiker och Notiser« 1845, S. 280).

Et andet Bidrag til Knudernes Løsning. Af en Danſk. Kbh. 1848. 24 S. 8.

Om en vigtig Betingelſe for det høiere Underviisnings-Væſens Fremme, i »Danſk Folkeblad« VI. Aarg. Nr. 22—23, S. 85—90 (jvfr. Roeskilde Stænder-Tid. 1840, S. 938—39, 949); Nogle Bemærkninger om Sorø Akademi og dets mulige Reorganiſation, ſſtd. VIII. Aarg. Nr. 62—63 (anonymt). — Nogle Bemærkninger om vore Realſkoler og Realhøiſkoler, og hvorvidt Sorø Academi kunde omdannes til en ſaadan, i Berl. Tid. 1843, Nr. 349—51 (anonymt). — (Revid.).

Selmer (Johan Henrik), Broder til ovenanførte Frederik Chriſtian Selmer; f. d. 26de April 1756 i Norge, paa Gaarden Frog paa Ringerige; blev anſat ſom Cadet i Artillericorpſet, hvori han avancerede til at blive Capitain; var derefter Landinſpecteur ved de kongl. Godſer paa Frederiksborg Amt; blev 1795 Medlem af Hovericommiſſionen for Sjælland og Møen; 1800 Amtmand over Bratsberg Amt i Norge; 1803 Amtmand over Veile Amt (indtil 1820); d. 28de Januar 1813 Ridder af Dannebroge; var Medlem af Matriculerings-Commiſſionen fra 1806 indtil ſin Død d. 21de Januar 1831. — * Inger Marie Müller, en Datter af Forvalter ved Sorø Academies Gods, Caspar Peter Müller og Anna f. Paludan.

Om Ahlhedens og Randbollehedens almindelige Beſkaffenhed, i Oluffens oecon. Annaler Bd. III. 1802. S. 123—51; — Koloniernes nærværende Forfatning, af Selmer og Kynde, ſſtd. S. 151—98. (Udtog i Begtrups Beſkr. ov. Agerdyrkn. i Jylland, I. 307—17; III. 286—96).

Selmer (Peter Hersleb), Sidſtanførtes Broder; f. d. 6te Decbr. 1758; blev d. 27de Dec. 1780 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant; d. 3die April 1789 Inſpections-Officeer ved Reberbanen; d. 8de Jan. 1796 Capitainlieutenant; d. 24de Dec. 1800 Capitain; d. 7de Febr. 1810 Commandeurcapitain; d. 1ſte Octbr. 1815 Commandeur. † 27de Januar 1819. — * $\frac{3}{9}$ 1788 Maren Grove (f. $\frac{5}{10}$ 1762, † $\frac{3}{9}$ 1827), næſtældſte Datter af Etatsraad, Bureauchef ved Holmen, Johan Chriſtian Grove og Mette Marie f. Wreboe. — (Jvfr. Gardes Efterretn. om d. danſke og norſke Sømagt IV. 319).

Kort Efterretning om de vigtigſte Lærdomme i Herrens Nye Kirke, kaldet Nye Jeruſalem. Overſat af Engelſk. Kbh. 1794. 16 S. 8. (L. E. 1797, Nr. 32; Krit. og Antikr. H. XV. Nr. 3).

Selſtrup (Chriſtian), f. d. 28de Maj 1788 i Roeskilde, hvor hans Fader Jørgen Jørgenſen Selſtrup var Skræddermeſter; var Seminariſt paa det Blaagaard-Jonſtrupſke Seminarium 1807—10; var en kort Tid Skueſpiller; blev d. 16de Decbr. 1828 Under- og d. 30te Juli 1833 Overgraver ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. † 1ſte September 1834. — * Anna Sophie Jenſen (f. $\frac{7}{10}$ 1798, Datter af Lyſeſtøber Jenſen i Kjøbenhavn).

Den gamle Bonde, Jørgen Jenſens, og hjempermitteret Soldat Chriſtophers Samtale om Menneſke-Dresſeren, de Lærdes Stridigheder om Troen o. ſ. v. Kbh. 1822. (under Navnet Niels Peter Svendſen).

Bidrag: i »Kjøbenhavns Skilderi« (Til Paſtor Wedel i Everdrup, 1820, Nr. 49); i »Politivennen« (ſ. Ex. et Bidrag paa bredt Sjællandſk, i Aarg. 1822; en Samtale om Frue-Kirke, i Aarg. 1823, Nr. 409; om Kloſterſkolen i Roeskilde, ſ. A. Nr. 410); og i »Telegraphen« 1822.

Semper Hilaris, Pſeudonym; ſee Salomon Sylveſter Hertz.

de Sérène d'Acquéria (Jean Louis David Brünet), f. d. 3die April 1764 i Frankrige, ſom han forlod under Revolutionen og kom til Danmark, hvor han ſiden ved Givtermaal blev Ejer af Usſinggaard og Meringgaard, ved Horſens; d. 30te October 1801 Generalkrigscommisſair; erholdt d. 19de April 1805 Rang efter Rangfrdn. 2 Kl. Nr. 5; optoges d. 8de Februar 1817 (Patent $\frac{30}{1}$ ſ. A.) med ſine ægte Deſcendenter i den danſke Adelſtand (ſ. Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. S. 200); blev 1829

Ridder af den franſke St. Ludvigs-Orden. — * 1800 Gerhardine Jochumine v. Gersdorff (f. $\frac{12}{9}$ 1779, † $\frac{17}{10}$ 1826), eneſte Datter af Kammerherre, Oberſt Chriſtian Chriſtopher v. Gersdorff, til Usſinggaard og Meringgaard, og Bodil de Lichtenberg. — (Jvfr. Fragmentet af den poetiſke Epiſtel, vedføjet det nedenanførte Skrivt „Naufrage“ ꝛc.).

Naufrage sur le grand Belt, et Voyage dans les enfers faits au mois de Décembre 1819. Description en vers et en prose à Mr. le *Comte de Haxx*..., par un des Voyageurs, qvi en est revenu. Copenh. 1824. 80 pag. (L. T. 1826, S. 770--71).

Dyveke, Tragédie en vers et en cinq actes d'après la Tragédie danoise de *O. J. Samsöe*. Copenh. 1825. (L. T. 1826, S. 785—90).

Hildour. Trait du caractère et des moeurs des anciens Normands. Imité du danois de *Samsöe*. Copenh. 1825. 44 pag. (L. T. 1826, S. 790; ſamtlige 3 anm. i Converſationsbl. 1825, S. 308—9).

Et ſærſkilt trykt franſk Digt i Anledning af Formælingsfeſten 1828.

Setzkorn (Heinrich Guſtav) var Premierlieutenant ved det holſtenſke Jægercorps, da han d. 28de April 1820, efter Anſøgning, i Naade erholdt Afſked af Krigstjeneſten med Capitains Charakteer; blev 1821 Controleur og Viſiteur i Katingſiel, og 1824 i Friderichſtadt. — * Laurine Chriſtiane Walther (f. $\frac{21}{8}$ 1792), en Datter af Præſten Emanuel Walther i Steenmagle i Sjælland og Anne Chriſtiane Halboe.

Bidrag i „Magazin for militair Videnſkabelighed“ (Overgang og Tilbagegang over Floder. Uddragen af: „Leichte Truppen; kleiner Krieg; von Schels“, i I. Aarg. S. 429—65; Afhandling over den tyrkiſke Militair-Forfatning, i II. Aarg. S. 272-303; 329—80; III. Aarg. S. 213—42).

Severin (Chriſtian Frederik), f. i Aarhuus; var Seminariſt paa Blaagaards Skolelærer-Seminarium 1805—1808, ſiden Lærer ved Fattigvæſenets Skoler i Kjøbenhavn (indtil 1822); derpaa Lærer i Aalborg, og 1829 i Frederikshavn.

Betragtninger over det danſke Almue-Skolevæſen i Almindelighed igjennem det ſidſte Aarhundrede, ſamt over Kjøbenhavns Borger- og Almue-Skolevæſen for Tiden i Særdeleshed. Kbh. 1817. (Maanedstid. f. Skolel. og Opdragere, 1821, S. 129—43 og 161—76).

Veiledning i praktiſk Regning for Almuebørn. Kbh. 1819.

Forſøg til en almindelig Kundſkabsbog for Landalmue-Skoler. Kbh. 1820.

Lyſthuſet i Krohaven, eller den beſynderlige Kjærlighedserklæring. En original Roman. Kbh. 1820.

Den uudtømmelige Spøgemeſter, eller fuldſtændig Anviisning til de intereſſanteſte ſelſkabelige Underholdninger. Overſat. Kbh. 1821. (2det Opl. 1842).

Huſarofficeren eller Portraitet. Original Familiehiſtorie. I.—II. Deel. Aalborg, 1827.

Redacteur og Udgiver af: Den cimbriſke Jagttager. Et Underholdnings- og Politiblad. Aalborg, 1829—30. 4to. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 684).

Medredacteur af: Hjørring Amts-Tidende. Hjørring 1843.

Severinus.

Om Landſkabsmaleriet, i Breve, i Literatur-, Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 27. 32.

Severus (S.), Pſeudonym; ſee C. E. F. Weyſe.

Sibbern (Frederik Chriſtian), fød d. 18de Juli 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Friderich Gabriel Gottlieb Sibbern var Læge ved Børne- og Opfoſtringshuſet (f. $\frac{7}{12}$ 1743 i Segeberg, † $\frac{4}{11}$ 1794 i Kbhvn., jvfr. „Borgerv.“ 7de Aarg. Nr. 3, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 554—55); hans Moder Charlotte Amalia Friderica Loviſe f. Wilcken (f. $\frac{23}{10}$ 1753, † $\frac{26}{7}$ 1807, en Guldſmeddatter fra Plöen). — Blev i Maj 1798 Diſcipel i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet i Efteraaret 1802; erholdt Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; kappedes allerede i Aaret 1803 om Priſen for den af Univerſitetet fremſatte Opgave i Mathematiken, og vandt 1806, 1807 og 1810 Medaillerne for Beſvarelſer af de for 1805, 6 og 9 udſatte Priisopgaver i Philoſophien: „An *mentiri*, i. e. contra animi sententiam loqui, semper nefas est, vel si nemini hoc modo injuriam facias? & an illud dignitati hominis adeo repugnat, ut nemo sive publico, sive privato ductus officio, quod verum non sit, dicere debeat?“; „Quam vim habet *sermo*, non tantum ad res signandas, sed etiam intelligendas, et accuratas earum notiones animo informandas?“ og „Quodnam *totius philosophiæ principium* est, unum an plura, et, si plura, quænam illorum est inter se ratio, ut simul constare sine conflictu possint?“ (ſ. Engelstofts Univerſ. og Skole-Annal. 1807, I. S. 85—87; 1810, I. S. 52—53); udnævntes d. 14de Maj 1806 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkaſtede ſig i April 1810 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; disputerede d. 22. Juni 1811 for den philoſophiſke Doctorgrad, og rejſte ſamme Aar til tydſke Univerſiteter (Berlin, Jena og Breslau, hvor Steffens dengang var), ved hvilke han ſtuderede Philoſophi; vendte 1813 over Dresden, Berlin, München og Schweiz tilbage; blev d. 27de Octbr. ſ. A. Profesſor extraordinarius i Philoſophien ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 17de Novbr. 1829 Profesſor ordinarius og Asſesſor (ſamt Secretair indtil $\frac{24}{7}$ 1830) i Conſiſtoriet; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1845 virkelig Etatsraad. Er Medlem af det

Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{26}{4}$ 1816); af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab og af flere andre videnſkabelige Samfund; var Univerſitetets Rector 1845—46, og een af Trykkefrihedsſelſkabets Stiftere. — * $\frac{29}{5}$ 1819 C. M. D. C. L. Ipſen, en Datter af Krigsraad, Havneſkriver i Kbhvn., Ludvig Friderich Ipſen og Anne Margrethe f. Perbøll. — (Biographi, i „Danſk Pantheon" XXXVI. Levering, 1846; jvfr. Brockhaus's Converſ.-Lex. der neueſten Zeit und Literatur, Bd. IV. 1834; Converſationslex. d. Gegenwart, Bd. IV. Abth. 1. 1840, S. 1095—96; Øſt's „Materialier", Nr. 114 (af Th. H. Erslew). — Portrait: del. C. Købke, lithogr. P. H Gemzøe, 1834, Folio; ogſaa lithogr. i E. Bærentzen's & Comp. lithogr. Inſtitut, i „Danſk Pantheon" XXXVI. Lever. I Basrelief af Billedhugger og Medailleur Prof. Chriſtenſen. Malet 1847 to Gange af Johannes Jenſen; det ene Maleri efter kongl. Befaling optaget i den Frederiksborgſke Samling).

De *principiis philosophicis disciplinæ juris*. Diss. inaug. Hafniæ 1811.

Underſøgelſe, fornemmeligen i logiſk, juridiſk og æſthetiſk Henſeende, over Theatercenſorernes Fremfærd ved at forkaſte (Oehlenſchlägers) Frejas Alter; med nogle Ord om uſædelige Skueſpil. Kbh. 1816. (jvfr. Høſt's Søndagsbl. 1816, Nr. 43—48).

Menneſkets aandelige Natur og Væſen. Et Udkaſt til en Pſychologie. I.—II. Deel. Kbh. 1819—28. [2den Deel under ſærſkilt Titel: Pſychologiſk Pathologie]. (L. T. 1830, Nr. 17. 18; M. f. L. II. 35—58, af H. G. v. Schmidten; jvfr. Sibberns philoſ. Archiv 1. H. 1829, S. 79—84 og M. f. L. II. 357—58, Noten; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 278). Den 1ſte Deel er i Udtog overſat paa Svenſk (af Hammarſköld): Menniskans Andeliga Natur eller Utkast till en Psychologi för Gymnasierna, i sammendrag. Stockholm, 1827. 8:o. (ſ. L. T. 1828, S. 112). — Pſychologie, indledet ved almindelig Biologie, i ſammentrængt Fremſtilling. Ny Udarbeidelſe. Kbh. 1843. Anden Udgave. ibid. 1849.

Om Elſkov eller Kjærlighed imellem Mand og Qvinde. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 26).

Om Erkjendelſe og Granſkning. Til Indledning i det academiſke Studium. Kbh. 1822.

Logikens Elementer. Som Manuſcript for Tilhørere. (Kbh. 1822). Logik ſom Tænkelære. Ny Udarbeidelſe endnu ſom foreløbigt Aftryk for Tilhørere. ibid. 1827. (r. af Poul M. Møller i hans „Efterladte Skrifter" II. S. 39—54). Logik ſom Tænkelære, fra en intelligent Iagttagelſes Standpunct og i analytiſk-genetiſk Fremſtilling. Ny Udgave. ibid. 1835. Et Udtog heraf. ibid. 1849.

De præexistentia, genesi et immortalitate animæ. Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Havniæ, 1823. 33 pagg. 4to. (jvfr. L. T. 1823, S. 779—83).

Efterladte Breve af Gabrielis, ſamlede og udgivne. Kbh. 1826. (r. af J. P. Mynſter foran i Bogen, S. V.—XIV.; af C. Molbech i L. T. 1826, Nr. 23. 24; Converſationsbl. 2. Aarg. Nr. 12).

Philoſophiſkt Archiv og Repertorium. I.—IV. Hefte. (Indhold: om Abſtraction og abſtract Betragtning; om den menneſkelige Sjæls Subſiſtents i Liv og Død; Bidrag til Beſtemmelſen af Philoſophiens Forhold til Theologien; pædagogiſke Betragtninger; om den intellectuelle Anſkuelſe; nogle Bemærkninger angaaende Retshaandhævelſe og Statsſtyrelſe; Hovedinddelingen af Begreberne, oplyſt ved adſkillige Exempler; Bidrag til Opklaring af de menneſkelige Drifters Natur og Væſen; hvad er Dogmatik?). Kbh. 1829—30. (jvfr. Kbhpoſt. 1829, S. 225 og 686).

Skrivelſe til Digteren Ingemann i Anledning af Huldregaverne. Fra en Ven i Kjøbenhavn. Kbh. 1831. 27 S. (M. f. L. VI. 441—46, af H. C. Ørſted).

Bemærkninger ved den Kongelige Anordning angaaende Provindſialſtænders Indførelſe i Danmark med nogle almindelige Forerindringer; Underſøgelſe og Forſlag betræffende det endnu Ubeſtemte, ſamt et Tillæg om Trykkefriheds-Tilſtanden hos os. Kbh. 1832. (L. T. 1832, Nr. 6. 7. 8. 9; M. f. L. VII. 343—86, af N. David; jvfr. S. Jørgenſens »Nogle Frugter af mit Otium«, II. S. 119—125. — Udtog af Skriftet i Kbhpoſt. 1835, Nr. 311, 12).

Om Poeſie og Konſt i Almindelighed, med Henſyn til alle Arter deraf, dog iſær Digte-, Maler-, Billedhugger- og Skueſpiller-Konſt; eller: Foredrag over almindelig Æſthetik og Poetik. Førſte Deel. Kbh. 1834. (L. T. 1835, Nr. 12. 13, af Poul M. Møller; M. f. L. XIII. 177—202, af E. C. Tryde).

Til Minde om Herlovianeren Hans Bøchman Melchior. En Tale. Med en Sang af Sophus Zahle, nogle Forerindringer og et Titelkobber. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 24—26, af S. Zahle).

Patriotiſke Intelligentsblade. Nærmeſt i Anledning af Provindſialſtændernes Forſamling i Roeskilde i Efteraaret 1835. I.—II. Hefte. Kbh. 1835—36. (Jvfr. L. T. 1836, S. 15—16; Øſt's »Materialier«, Nr. 51). — Bemærkninger, henhørende til Debatterne om Bankſpørgsmaalet. Et Tillæg til patriotiſke Intelligentsblade. Kbh. 1836. (»Fædrel.« III. Nr. 118 og 122, af N. David; »Dagen« 1836, Nr. 306; 1837, Nr. 19. 20, af Sibbern).

Til Minde om Herlufsholms forrige Rector, Juſtitsraad og Profeſſor Anders Winding Brorſon, Ridder af Dannebroge. En Tale, med en Fortale og Tillæg. Kbh. 1836.

Hvad det har at betyde, at komme til Univerſitetet, udviklet i en akademiſk Tale til de nylig optagne Studenter. Kbh. 1836.

Om de danſke Stænderforſamlingers Forening og i Anledning af Debatterne om ſamme. Et Bidrag til en Stænder-Jurisprudents og en Statslære for Stænderne. Fornemmelig fra de republikanſke Anſkuelſers Standpunkt. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. III. 1—19, af A. F. Krieger; Berl. Tid. 1838, Nr. 285).

Om Skattebevillingsret og Conſtitution. Kbh. 1840. (Berl. Tid. 1840 Nr. 158).

Til ſamtlige Kjøbenhavns Borgere, privilegerede og uprivilegerede, i Anledning af de ſidſte Valg af Borgerrepræſentanter. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 115).

Dikaioſyne eller Bidrag til Politik og politiſk Jurisprudents for Danſke, i ſtatsretlig, kirkelig og hiſtoriſk Henſeende. Førſte Hefte. Kbh. 1843. (Berl. Tid. 1843, Nr. 69; Kbhpoſt. 1843, Nr. 78; »Ny Portefeuille« 1843, II. 30).

Om Philoſophiens Begreb, Natur og Væſen. En Fremſtilling af Philoſophiens Propædeutik. Kbh. 1843.

Speculativ Kosmologie med Grundlag til en ſpeculativ Theologie. Kbh. 1846. (jvfr. Kbhpoſt. 1848, Nr 11).

Om den chriſtelige Ytringsfrihed i kirkelig Henſeende. Indbydelſesſkrift til Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødſelsdag den 18de September 1846. Kbh. 4to. („Danſk Kirketid.“ II. 45—48, af Fr. Helweg. — Udtog af hans Tale ved ſamme Feſt, i „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 223).

Bidrag til at opklare den chriſtelige og kirkelige Frihed ſaavel i Almindelighed ſom med Henſyn til Danmark i Særdeleshed. Indbydelſesſkrift til Univerſitets Feſten i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødſelsdag den 18de Septbr. 1847. Kbh. 4to. (D. Kirketid. III. 233—41, af P. A. Fenger).

Bidrag til at oplyſe nogle ontologiſke Udtryk i Ariſtoteles's Metaphyſik. Indbydelſesſkrift til Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødſelsdag den 6te October 1848. Kbh. 4to.

Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, ſaavel i Almindelighed ſom i phrenologiſk, pathognomoniſk, phyſiognomoniſk og ethiſk Henſeende i Særdeleshed. Kbh. 1849.

Redigerede: Udvalgte Pſalmer, udgivne af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. I.—II. Hefte. (1. H.: Udvalgte Advents- og Jule-Pſalmer; 2. H.: Pſalmer for den ſtille Uge og Paaſken). Kbh. 1835—37; 1. H. 2den Udgave ibid. 1836. (L. T. 1836, Nr. 2; Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 816; 1836, Nr. 8. 13. 17; jvfr. L. T. 1836, S. 38—47, af Sibbern; „Kbhpoſt.“ 1836, Nr. 76, 77, 78, 79, 80, 108, 9, 11, 12, 36, af Sibbern; „Dagen“ 1836, Nr. 42; M. f. L. XV. 313, Noten).

Om Straffen for de i 6—7—2 til 9 omhandlede Legemsbeſkadigelſer, naar de ſkee med Overlæg, i Ørſteds „Jurid. Arkiv“ Nr. 23, S. 174—87; Om Fremlejes Lovlighed efter vore Love, ſſtd., S. 188—200; Om Straffen for ugivte Medſkyldige i Bigamie og Hoer, ſſtd. S. 201—7; Over Begrebet om Falſk og ſammes Straf, i Nr. 27 og 28, S. 183—242; Over Begrebet om Ran og Straffene derfor, ſſtd. S. 243—56.

Magnos viros magna et præclara non factis suis tantum dictisve, sed qvoqve tota sua personalitate efficere posse, idqve in *Luthero* imprimis spectari. *Oratio* in Universitate havniensi habita, die VIII Nov. MDCCCXXIII, i Møllers „Nyt theolog. Bibliothek“ VI. 172—199. (ſ. L. T. 1823, S. 783—88 og 1829, S. 392—93); Sendebrev til J. Møller om Frihedslæren, i XVII. 222—28.

Om Prof. Howitz's Afhandling: „Om Afſindighed og Tilregnelſe“, i Ørſteds „Jurid. Tidsſkrift“ IX. 1. S. 1—90.

Ueber das Verhältniß des chriſtlichen Glaubens zum philoſophiſchen Erkennen, i „Theolog. Zeitſchrift, herausgeg. von Schleiermacher, de Wette und F. Lücke“, 3s. Heft.

Tale, holden ved Feſtiviteten paa Skydebanen den 30te Septbr. 1824 (i Anledning af H. Steffens's Ophold i Kbhvn.), i „Nyt Aftenblad“ 1824, Nr. 41; Nogle Ord om Kammerherinde Louiſe Hegermann-Lindencrones Danſke Fortællinger, 1825, Nr. 38; Om et Par danſke Opbyggelſesſkrivter fra ældre Tid, ſ. A. Nr. 43, 45—46; Indbydelſe til philoſ. Forelæsninger, ſ. A. S. 401.

Om Englændernes Tog til Kiøbenhavn i Aaret 1807, i Molbech's „Nordiſk

Tidsſkrift for Hiſtorie, Literatur og Konſt« II. 125—129. (jvfr. Kbhvns. Skilderi 1828, Nr. 19, af Sibbern; L. T. 1830, S. 633).

Nogle Ord betræffende C. H. Kalkars Bemærkninger om det lærde Skolevæſen i Danmark, i »Danſk Ugeſkrift«, redigeret af J. F. Schouw, I. Nr. 12, S. 173—79. (jvfr. III. Nr. 71—72, af S. N. J. Bloch); Ogſaa nogle Ord angaaende Examen artium, II. Nr. 43, S. 93—106; Svar angaaende ſamme Gjenſtand, ſſtd. Nr. 52 og 53, S. 259—72; I Anledning af, ſamt til Beſvarelſe af Blochs Yttringer angaaende vort lærde Skolevæſen, IV. Nr. 93 og 94, 97. (jvfr. ſſtd. S. 183—84; »Dagen« 1833, Nr. 291 og 295, af T. Algreen-Usſing); Bemærkninger, foranledigede ved Fougſtads Skrift: »Det norſke Storthing«, V. S. 338—359; Hvori beſtaaer det Fordeelagtige i Beliggenheden af Kjøbenhavn ſom Handelsſtad? VI. Nr. 133, S. 9—18. (Denne Afhandling er det Sidſte, ſom Forfatteren indtil Udgangen af 1848 har ladet trykke uden Navn eller ſit Navns Forbogſtaver); Hvad bør at ſkee med Henſyn til de Valg af Deputerede til Provindſialſtænderne, mod hvis Legalitet Indſigelſe er gjort i Nr. 133 af D. Ugeſkr., i VI. Nr. 140 og 141, S. 109—116; Hvorledes er en offentlig Action imod en Forfatter at betragte og at behandle? i VI. Nr. 147, S. 217—23. (ſ. Kbhpoſt. 1835, Nr. 7); Til Minde om Andreas Peter Bernſtorf, VI. Nr. 148, S. 233—45. (ſ. Kbhpoſt. 1835, Nr. 13); Om Principerne for Embeders Beſættelſe, VI. Nr. 149 og 150, S. 249—68. (overſat i Falck's N. Staatsb. Magaz. IV. 253—272); Angaaende det i Forſlag bragte Selſkab til Værn mod Misbrug af Trykkefriheden, i VII. Nr. 157, S. 1—13; I Anledning af Brevet fra X (F. C. Peterſen) til XX i Nr. 166 af D. Ugeſkr., i VII. Nr. 172 og 173, S. 249—55. (jvfr. ſſtd. S. 255—57).

Om den nationale Interesſe i Henſeende til Bankſpørgsmaalet, med nye Bidrag til dette Spørgsmaals Beſvarelſe, i »Maanedsſkrift for Litteratur« XVII. S. 253—381. (jvfr. »Fædrel.« III. 820 flgg.); Anmeldelſe af »Perſeus, udg. af J. L. Heiberg, Nr. 1«, i XIX. 283—360, 424—60, 546—82; XX. 20—60, 103—36, 193—244, 293—95, 405—49. (Af denne Recenſion haves ſærſkilt aftrykt: Bemærkninger og Underſøgelſer, fornemmelig betræffende Hegels Philoſophie, betragtet i Forhold til vor Tid. Kbh. 1838); Grundtræk til en Udødelighedslære, XX. 296—308.

Om den kongelige Erklæring angaaende Stændernes Forening, i Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik«, I. 222—248; Bidrag til Debatterne angaaende den kjøbenhavnſke Communalforfatnings Reform, I. 396—441; Den kongelige Commiſſarii Forhold til Stænderne, II. 139—167; Recenſion over F. L. B. Zeuthen: »Om den chriſtelige Tro i dens Betydning for Verdenshiſtorien«, II. 403—16.

Tale ved den philoſophiſke Doctorpromotion 1836 (paa Latin og Danſk) i »*Acta Solennia*« i Anledning af Reformations-Jubelfeſten 1836 (udkomne 1837), p. 26—35.

Afhandling over det Spørgsmaal: hvad det er, at ſandſe? underſøgt med Henſyn paa den ſaakaldede dyriſke Magnetismes Phænomener (Udtog), i H. C. Ørſteds Overſigt ov. d. Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. o. ſ. v. 1816—17, S. 13—14; Afhandling over Spørgsmaalet: hvori Skjønhed beſtaaer? (Udtog), ſſtd. S. 14; Afhandling om den pſychologiſke Inddeling af Følelſerne (Udtog), i Sammes Overſigt 1818—19, S. 18—20; En genetiſk Udvikling af Begreberne Drift og Lidenſkab (Udtog), i Overſ. 1820—1821, S. 21—23; Om den intellectuelle Anſkuelſe, i Overſ. 1828—1832, S. XXXII.; Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, med Henſyn til Galls og Brousſais Theorier (Udtog), ſſtd. S. LXXXV.—LXXXVI.; Afhandling om det Pathognomiſke, betragtet fra den phyſiologiſk-pſychologiſke Side (Udtog), i Overſ.

1845, S. 18—19. (Disſe Afhandlinger ere optagne i andre Værker). — Om den ſaakaldte indvortes lavere Sands hos Menneſket, i L. T. 1832, Nr. 43, S. 676.

Frederiksborg (et Digt, ſkrevet i Aaret 1810), i „Athene« IX. 554—57. — Om Poeſiens Indflydelſe paa Dannelſen og paa Sindets Oplivelſe (Fragment af en Poetik), i J. C. Hauch's »Iris«, Nytaarsgave for 1819, S. 84—101; Strøtanker, ſtds. S 188—98. (jvfr. Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 1. 3. 7; Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 23). — Epistolæ illustrium virorum, i »Hermes, Nytaarsgave for 1820, udg. af Peter Wegner og Fl.«, S. 57—124. — Genialitet og Beſindighed, Talent og Smag. (Fragment af en Poetik), i C. Beyers »Geſion« for 1826, S. 54—70. (ſ. Converſationsbl. 2. Aarg. II. S. 68); Om det Romantiſke, Stykker af Forelæsninger derover, i »Geſion« for 1827, S. 104—137. — Digte, med Mærkerne ζγς og φ, i »Iris« og »Geſion«. — Et tydſk Digt, aftr. i Oehlenſchlägers Levnet II. S. 360.

Desuden en Mængde Bidrag til forſkjellige Tidsblade, ſaaſom: »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (f. Ex. Gjenmæle mod S. Meislings Recenſion over A. Oehlenſchlägers Correggio, 1811, Nr. 61—63. (jvfr. ſſtds. Nr. 66. 67, af S. Meisling); i Aarg. 1827, Nr. 7, ſamt S. 67, 81, 115, 122, 141); — »Dagen« (f. Ex. den anden af de to Artikler med Overſkrift »Indſendt«, angaaende J. Baggeſen, 1818, Nr. 255; Angaaende J. K. Høſt's Overſættelſe af en Recenſion over H. Steffens's „Von der falſchen Theologie u. ſ. w.«, 1824, Nr. 100; Angaaende Trykkefriheden, 1836, Nr. 63. 61; Svar paa nogle Yttringer i »Kjøbenhavnsposten«, angaaende Placaten om Groſſerernes Handelsret, 1836, Nr. 278; Nogle Artikler tildeels imod A. Baggeſen og Kjøbenhavnspoſtens Redaction, 1836, Nr. 283, 87, 92, 93; 1837, Nr. 23, 21, 28, 85, 141, 220; Bemærkninger ved en Artikel (i »Fædrelandet« IV. Nr. 162) angaaende Adresſecontoiret, 1837, Nr. 270. [jvfr. Fædrel. IV. S. 381—84; 411—16; »Søndagen« 1837, Nr. 47, af Sibbern]; Endnu Noget om den bekjendte Artikel i Bladet »Fædrelandet« om Dr. Kalkar, 1840, Nr. 55. [jvfr. Fædrel. 1840, S. 648—49, 676; »Dagen« ſ. A. Nr. 63, af Sibbern]; Angaaende de ſidſte Valg af Borgerrepræſentanter, 1840, Nr. 158; Om Feſtlighederne hos os med et Tilbageblik til Kroningstiden, 1841, Nr. 158; I Anledning af Grundtvigs Tale i Danſke Samfunds ſidſte 28de Mai, ſ. A. Nr. 164, 69; Om den Indflydelſe, der bør tillægges Stændernes Andragender, ſ. A. Nr. 198, 99; Hvorledes maae ſamvittighedsfulde Stændermedlemmer betragte Stænder-Indſtillingerne? ſ. A. Nr. 204, 5; Opfordring til Menneſkeligheden, ſ. A., Nr. 282; o. fl.); — i »Kjøbenhavnsposten« (bl. a.: Om Udſtillingen af Malerierne efter Holberg, 1828, Nr. 21, 22; i Anledning af Flyvepoſtens Nr. 42, 1829, Nr. 49, 50, 52; Om Tiecks Recenſion over Oehlenſchlägers Correggio, ſ. A., Nr. 50, 53; Om den af Selſkabet for de ſkjønne Videnſkaber i Aaret 1831 udſatte Priis, i Anledning af en Artikel i Maanedsſkriftet for Literatur, i Aarg. 1832, Nr. 170. (jvfr. Bladet »Den danſke Bie« 2. Aarg. IV. Nr. 19 og Kbhpoſt. 1832, Nr. 186, af Sibbern); Adſkilligt til Forſvar for Luxdorph, Carſtens, Guldberg, Schlegel og flere af Danmarks i ſin Tid anſeete Mænd, 1833, Nr. 5. 6. 7. 8; Anmeldelſe af S. Frederikſen (S. L. Schulin): »J. N. R. N. Om den frie Presſe«, 1835 Nr. 220; Angaaende Bladet »Fædrelandet«, i Aarg. 1836, Nr. 304; Ang. Univerſitetets Indvielſesfeſt, ſ. A. Nr. 307; Om Oehlenſchlägers poetiſke Fortjeneſter i de førſte Aaringer, ſ. A. Nr. 373; o. fl.); — i »Den Berlingſke Tidende« (Foreløbig Erklæring, 1838, Nr. 224; Ere Stænderne dennegang blevne ſammenkaldte ſildigere, end der var Ret til at vente? ſ. A. Nr. 227; Om Forfatnings-Reſkriptet, 1848, Nr. 44); — i »Søndagen«, et Følgeblad til »Dagen« (bl. a.: Erklæringer og Bemærkninger i Anledning af nogle offentlige Yttringer af mig og imod mig, 1837, Nr. 8; Angaaende en Artikel i Kjøbenhavnsposten, betræffende Afſlaget paa Anſøgningen om Folkebladets Forſendelſe, ſ. A. Nr. 13; Til T. Algreen-Uſſing, ſ. A. Nr. 16. (jvfr. »Dagen« ſ. A. Nr. 26); Ang. Trykkefrihedsſelſkabets Petitioner, ſ. A. Nr. 22; Ang. Anonymitet, ſ. A. Nr. 36; I Anledning af Revüerne og Manøvrerne i dette Efteraar, ſ. A. Nr. 40; Til Hr. Dr. Ryge, ſ. A. Nr. 42. (jvfr. Nr. 43); Til Gjenſvar paa Prof. Davids Svar til mig, ſ. A. Nr. 47; Angaaende Souverainitetens Indførelſe i Danmark 1660 og 1661, i Aarg. 1840, Nr. 7; Ang. D. G. Monrads flyvende politiſke Blade Nr. 1—2, ſ. A. Nr. 9. 10. (jvfr. Fædrel. I. 1840, Nr. 99, ſamt S. 862—3; »Dagen« 1840, Nr. 67); Svar paa en Artikel i Bladet »Fædrelandet«, ſ. A. Nr. 44; o. fl.); — i »Morgenblad« til »Dagen« (Noget Lidet angaaende vor Finants-Tilſtand, 1840, Nr. 2); — i »Kjøbenhavns Adreſſe-Comptoirs Efterretninger« 1840 (Endeel Artikler); — i den Berlingſke Tidendes »Søndagsblad« (Nogle Ord om Licents og Trykkefrihed — Control — Conſtitution, 1840, Nr. 17. 18); — i »Danſk Ugeſkrift for alle Stænder« 1841—42; — i »Nyt Aftenblad« (f. Ex. Indholdsmeddelelſer af hans politiſke Forelæsninger i en Række Numere fra 1844, Nr. 286 til 1845, Nr. 65. (Programmet dertil ſtaaer i 1844, Nr. 279); Bemærkninger ved Udkaſtet til Trykkefrihedsanordningen (indſendte til Stænderforſamlingen i Viborg den 7de Decbr.), 1846 Nr. 294, 95, 96; Foranledigede Betragtninger i politiſk Henſigt, 1848, Nr. 50, 51, 54. 57, 60, 62, 65, 69, 71, 72, 75, 82, 90, 92, 99, 100, 102, 109, 110, 115, 116, 17, 19, 20, 21, 22, 31, 33, 34, 138, 39, 43, 49, 51; o. fl.); — i »Nyt Magazin for Kunſtnere og Haandværkere« (Endnu engang om den nye Univerſitets-Bygning, I. Nr. 14, S. 118—17. (jvfr. Kbhpoſt. 1835, Nr. 260—63); — i »Politivennen« (Om den homoiopathiſke Curmethodes Lovlighed, 1832, S. 449; Angaaende de juridiſke Forelæsninger, 1833, S. [illegible]—309; Angaaende Valgene til de raadgivende Stænder, 1834, S. 739 flgg.); — i »Fædrelandet« (Angaaende Lehmann's Brev til Bunſen og dennes Svar i Bladet the Times, 1848, Nr. 138); — i »Dannevirke« (En politiſk Artikel med Mærket F. C. S., 1848, April); — i »Flyv. Poſt« (Nogle Forſlag til den forventede nye Rigsforſatning, 1848, Nr. 231; Ang. Slesvig, 1849, Nr. 57; Ang. vore Forhold til Rusland (anonym), ſ. A. Nr. 79).

Recenſioner i »Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger« og i »Danſk Litteratur-Tidende« (f. Ex. over: Oehlenſchlägers »Axel og Valborg«, 1810, Nr. 46; Krohgs og Ørſteds »Juridiſk Arkiv« og Ørſteds »Supplement til Nørregaards danſke og norſke Privatret«, 1810, Nr. 49—52; Hommel »Om Belønning og Straf efter tyrkiſke Love, overſat af T. Algreen-Uſſing«, 1824, Nr. 42—44 (jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 90. 91); J. L. Heiberg: »Der Zufall«, 1825, Nr. 44; »Tidsſkrivt for nordiſk Oldkyndighed«, B. 1. H. 1., 1825, Nr. 45—47; C. E. Scharling: »Utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit necne«, og J. H. Lautrup »De morte voluntaria«, 1827, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: »Kong Solomon og Jørgen Hattemager«; »Den 2de Januar«; »Aprilsnarrene«; »Recenſenten og Dyret«, 1827, Nr. 12. 13; J. L. Heiberg: »Om Vaudevillen, ſom dramatiſk Digtart o. ſ. v.«, 1827, Nr. 21. 22. 23; C. Dirckinck-Holmfeld: »Om den aandelige Sandheds Anerkjendelſe og Anvendelſe i Livet«, 1828, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: »Elverhøi«, 1829, Nr. 7. 8; Cooper: »Den ſidſte Mohikaner«, 1829, Nr. 24; F. Paludan-Müller: »Fire Romanzer« og »Kjærlighed ved Hoffet«, 1832, Nr. 48; B. S. Ingemann: »Blade af Jeruſalems Skomagers Lommebog«, 1834, Nr. 6; H. A. Timm: »Aandelige Sange«, 1834, Nr. 10. 11. 12. (jvfr. ſſtd. S. 310—17, af B. H. Knap, og Sibberns Gjenſvar, 1835, S. 70—79); Fr. Paludan-Müller: »Amor og Pſyche«, 1836, Nr. 1., S. 1—10; o. fl. a.).

Fortaler til: »Smuglerens Søn, en Fortælling af Carit Etlar« (1839);— M. N. Schmidth: »Bibelſke Sange« (1839); — C. Ebelings Overſættelſe af W. A. Becker's »Charikles« (1846), og af Ph. Marheineke's »Prædikener om Gudstjeneſten og de kirkelige Handlinger« (1847). —(Revid.).

Sibbern (Matthæus), Broderſøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 555 anførte Profeſſor Hans Sibbern; deponerede i Efteraaret 1793 fra Odenſe Skole; tog i April 1794 og 95 den philologiſk-philoſophiſke Examen; levede ſiden ſom Commiſſionair i Kjøbenhavn. † i Juni 1842, 70 Aar gl. — * 18[illegible] Maren Allesøe (f. 1806, yngſte Datter af Brygger Claus Pederſen Allesøe og Caroline Cathrine de Place).

Udgav Fjortendagsbladet: Borgeren og Politiet. Kbh. 1800; ſamt: „Kjøbenhavnsbladet. ibid. eod.

Sick (Johannes Peter Kriſtian), f. d. 12te Februar 1812 i Kjøbenhavn, Søn af Geheimelegationsraad, forhen Secretair i Departementet for de udenlandſke Sager, Johannes Henrik Sick og Johanne Margrethe f. Thomſen; blev 1828 dimitteret til Univerſitetet af nuværende Rector F. C. Olſen, og indkaldt ved Examen Artium; var Alumnus paa Borchs Collegium, hvoraf han udtraadte 1838; tog i Maj 1838 den philologiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Januar 1839 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 16de Februar 1839 Adjunct, og d. 11te December 1844 Overlærer ved Odenſe Cathedralſkole. — * 1. 1839 Loviſe Povelſen, en Datter af Juſtitsraad, Godsinſpecteur Søren Kjerulff Povelſen i Sorø. * 2. $\frac{23}{8}$ 1846, i Odenſe, Anna Weſtengaard († $\frac{7}{8}$ 1847, en Datter af Paſtor L. C. D. Weſtengaard og Elſe Marie f. Høyen).

Observationum in *C. C. Tacitum* specimen. Disp. (pro stip. Colleg. Med.). Haun. 1835.

Om Latinunderviisningen i Odenſe Kathedralſkole (af Kalkar, K. Sick og A. Crone). Indbydelſesſkrift. Odenſe, 1842. (F. L. o. K. I. 206—8, af C. F. Ingerslev).

Nogle Partier af det franſke Sprogs Formlære og Syntax. Til Brug ved Underviisning. 1. (Kjønnet). Odenſe, 1847.

Redacteur (med G. Strøm) af: »Fyens Avis«. (fra 1. Octbr. 1847 til 1. Octbr. 1848).Odenſe, 4to.

Kritiſke Anmeldelſer: i »Maanedsſkrift for Litteratur" (af C. F. Wegener: »De aula Attalica«, i XVII. 330—53; S. Tetens's Overſættelſe af Demoſthenes mod Leptines, 1837, i XIX. 213—55; N. C. & B. Bjerring: »Recueil de morceaux en prose«, i XX. 13—19); — i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (af H. K. Whitte: „De rebus Chiorum«, i III. 385—92); — i Fjerdingaarsſkriftet »For Literatur og Kritik« (af N. C. L. Abrahams »Franſk Sproglære til Skolebrug«, i V. 180—202).

En Mængde Artikler i »Dannevirke«, »Aabenraaer Ugeblad«, »Flensburger Zeitung« og »Fædrelandet«, hyppig underſkrevne K.).

Siemonſen (Lorenz), f. d. 20de Auguſt 1800 i Flensborg, hvor ns Fader Marcus Detleff Siemonſen var Møller og givt med ngeborg Chriſtine Jenſen. Gik i ſin Fødebyes lærde Skole, og m i October 1818 til Univerſitetet i Kiel; ſtuderede Theologi førſt der, g fra October 1820 til Paaſke 1822 i Berlin; vendte derpaa tilbage til ædrelandet, og blev Candidat i October 1823 (2den Char. med Udmærk- lſe); blev Katechet og d. 21. Febr. 1827 tillige Capellan pro persona ved rederiks tydſke Kirke paa Chriſtianshavn; var 1829—Aug. 1831 conſtitue- t Sognepræſt ved ſamme Kirke; blev d. 13. Juni 1836 Sognepræſt for unsby Menighed i Flensborg Provſti. (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1836, ol. 396, 501—10).

Geiſtliche Geſänge und Lieder, zunächſt zum Auswendiglernen für die ugend, geſammelt. Kopenh. 1832. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 92).

Ueber die Clauſenſche Injurienſache, von N. F. S. Grundtvig. Ueberſetzt. openh. 1832.

Prædiken, holden i Frederiks tydſke Kirke paa Chriſtianshavn, 4de Søndag i vent 1833, overſat og udgivet af P. C. Peterſen. Kbh. 1834.

Taler i det danſke Miſſions-Selſkab 1831, 33 og 34, i Selſkabets 10de Aars- retning, S. 36—62, 12te Aarsberetn. S. 34—48, og 13de Aarsberetn. S. 45—60.

Om Ordets Udbredelſe blandt Hedningerne, i Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. —300; Om den chriſtne Kirkes Plantelſe i hedenſke Lande, ſſtd. Col. 849—59; Beder Høſtens Herre, at han udſender Arbeidere i ſin Høſt«, 1835, Nr. 46; En Er- læring, 1836, Col. 525—27.

Siesby (Gottlieb), f. d. 4de Maj 1803 i Kjøbenhavn af moſaiſke ældre; blev Skomagermeſter i Kjøbenhavn. (jvfr. Barfods »Brage og dun«, III. S. 316).

Lyriſke Forſøg. Kbh. 1825.

Sjølund, Lommebog for 1829. Kbh.

Poetiſk-politiſk Nytaarsgave, af —?—. Udgivet af Claudius Roſenhoff. bh. 1839. (med J. D. Hages Portrait). Anden Aargang. (o. m. T.: Politiſke oeſier). ibid. 1840. (med Orla Lehmanns Portrait). (T. f. L. o. K. III. 380—84; hvns Morgenbl. 1838, S. 180; Dst's »Materialier«, S. 1191). Poetiſk-politiſk ytaarsgave. 1843. Kbh. (jvfr. »N. Portefeuille« 1843, II. 30).

Meſter Jakel om hundrede Aar! Et Marionetſpil. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 61; »Den Friſindede« ſ. A. S. 136).

Anekdot-Almanak eller: En Anekdot for hver Dag i Aaret; ſamlet og udgivet. Kbh. (1841). (»Dagen« 1841, Nr. 296).

Mendel Levin Nathanſon. En biographiſk Skizze. (Udgivet i Anledning f Skole-Indvielſen den 4de Mai 1845). Kbh. 1845.

Epiſtel til »Corſaren«, Meyer Adolph Goldſchmidt. Med en Efterſkrift til ublicum og fem Træſnit af Flinch. Kbh. 1846. 2det Opl. ibid. eod. (jvfr. Flyv. oſt 1846, Nr. 128). Epiſtel Nr. 2, ikke til men om »Corſaren« Meyer Adolph oldſchmidt. ibid. eod. (jvfr.: Følgeblade til »Corſaren«. Nr. 1. Oplysninger i den iesbyſke Sag. Kbh. 1846).

Redacteur af: a) Kjøbenhavns Morgenblad, ny Suite, udg. af A. P. Liunge. Kbh. 1839—40. 4to. (fra Begyndelſen af Juni 1839 til Udgangen af September 1840); b) Salonen. Et belletriſtiſk Maanedsſkrivt. I.—III. Bd. ibid. 1840—1841. [heri af ham, bl. a.: Robinſon, Syngeſpil (i 3 Acter med Muſik af P. Jenſen), førſte Gang opført paa det kongl. Theater i 1834, i Bd. 3. H. 3]. (»Corſaren« Nr. 2); c) Folkevennen. En Tidende for Borgere og Borgerligſindede. Nr. 1—170. (fra 15de Juli 1840 til Udgangen af Juni 1841). ibid. Folio & 4to. (ſmfr. »Den Friſindede« 1840, S. 331—32; »Frihedstræet« 1840, Nr. 4); d) Ny Sjællands-poſt, Nr. 28—81. (fra 5. Aug. 1842 til 7. Febr. 1843). ibid. 4to. e) Tivoli-Avis. (begyndt i Slutningen af Maj 1844). [Heraf haves ſærſkilt aftrykt: Nyt A.B.C. for Anti-Tivoliſterne. Kbh. 1844].

En Mængde politiſke Digte, ſom han for ſtørſte Delen indrykkede i forſkjellige Blade, fra 1837 og følgende Aar (ſ. Ex. i „Den Friſindede«), under Mærket —?—, og ſiden udgav ſamlede i »Poetiſk-politiſk Nytaarsgave« (ſ. ovenſ.).

Endeel andre Digte, adſpredte i: »Geſion« for 1827; »Søndagen« 1837; „Hertha, ſvenſk-danſk Nyårsgåfva för 1840« (ſ. „Den Friſindede" 1840, S. 56); »Danſk Folke-Kalender« for 1841; »Fædrelandet« (1841, Nr. 625; 1843, Nr. 1144, 1346); »Ny Portefeuille" (1843, II. 97. 125. 356; III. 129. 385); „Den Berlingſke Tidende« (1845, Nr. 101; 1848, Nr. 36, 250); i »Flyv. Poſt.« (1848, Nr. 47, 232). — Cantate ved Indvielſesfeſten af den ny Bygning for Friſkolen for Drengebørn af den moſaiſke Tro, d. 4de Mai 1845. Kbh. (optr. i Berl. Tid. 1845, Nr. 107); Cantate aſſungen i den moſaiſke Synagoge i Anledning af K. Chriſtian 8des Biſættelſe. ibid. 1848. (optr. i Berl. Tid. 1848, Nr. 49). — Desuden nogle tydſke Lejlighedsdigte.

Er Medarbejder i »Flyve-Poſten«, og antages at være Redacteur af »Den danſke Folkeven«.

Siesby (Wulff Iſachar), Nysanførtes Broder; f. i Kjøbenhavn 1800; dimitteret 1819 til Univerſitetet af nuværende Rector i Frederiksborg, Prof. Flemmer; udmærket ved Examen Artium; abſolverede i Maj 1826 den medicinſke Embedsexamen (Laud.); var 1827—30 medicinſk Candidat ved Frederiks-Hoſpital, ſiden praktiſerende Læge i Ebeltoft. † 18de October 1840 under et Ophold i Kbhvn. — * Eſther Wallich.

Anmeldelſe af: S. M. Trier „Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percuſſion og middelbar Auſcultation«, i »Maanedsſkr. f. Litteratur«, Bd. V. S. 328—39. — Udtog af hans Medicinalindberetning for 1838 til Sundheds-collegiet, i Bibl. f. Læger XXXII. (N. R. Bd. 2.), S. 44.

Sieveking (Johan Heinrich), Groſſerer og øſterrigſk General-conſul i Kjøbenhavn. † 3die Juli 1845 i Marſeille.

Ueber das Rechnungs-Verhältniß zwiſchen der Nationalbank und den % Zinſen der Haſten auf Land und Zehnten in Dännemark. Kopenh. 1837.

Sigurdsſon (Jón), fød den 17de Juni 1811 paa Rafnseyri i Iſafjords Syſſel, Veſteramtet i Island, af Forældrene: Sigurdr Jónsſon, Provſt i Veſter Iſafjords Syſſel, og Þórdís Jónsdóttir. Dimitteret fra Faderens private Underviisning af Domkirkepræſt, Conſiſtorial-Asſesſor Gunnlaugr Oddsſon 1829; var ved en Handel i Reykjavik i 1 Aar og ſom Amanuenſis hos Biſkop Steingrímr Jónsſon i 3 Aar; Student ved Kjøbenhavns Univerſitet i December 1833; tog den philologiſk-philoſophiſke Examen 1834; blev Arna-Magnæanſk Stipendiar 1835; Medarbejder ved de af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab udgivne: „Regesta diplomatica“ 1838; Secretair ved det islandſke literaire Selſkabs kjøbenhavnſke Afdeling 1840; rejſte 1841, i Selſkab med Ólafr Pálsſon, til Sverrige, paa den Arna-Magnæanſke Commisſions og det Kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkabs Bekoſtning, for at underſøge de i Stockholms og Upſalas Bibliotheker opbevarede Haandſkrifter, vedkommende den islandſke Literatur; vendte tilbage efter 3 Maaneders Forløb (jvfr. Antiqvariſk Tidsſkrift 1848); mødte ved det islandſke Althing 1845 og 1847 ſom Deputeret for Iſafjords Syſſel, og ved den danſke Rigsforſamling 1848—49 ſom 5te Deputerede for Island; blev d. 27. Aug. 1845 Archivſecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivarius ved den islandſke Afdeling af det hiſtoriſk-archæologiſke Archiv; i Jannar 1847 Medlem af det Kgl. Nord. Oldſkriftſelſkabs Oldſkrift-Comitee; fra 1. Juli 1848 Secretair ved den Arna-Magnæanſke Commisſion. Ifølge kongelig Reſolution af 27. Octbr. 1847 har han, tilligemed Kammerraad og Comptoirchef i det islandſke Departement O. Stephenſen, offentlig Underſtøttelſe i 3 Aar til Udarbejdelſe af en ſærſkilt Lovſamling for Island. — * ⚭ 1845 Ingibjørg Einarsdóttir, en Datter af Einar Jónsſon, Borger og Kjøbmand i Reykjavik.

Tvær Æfisögur útlendra merkismanna, útgefnar af hinu islenzka bókmentafélagi. I. *Franklins* æfi (overſ. af *Sigurðsson*). II. Þarfur maður í sveit (overſ. af Ó. Pálsson). Kaupmhfn. 1839. 159 bls. 8vo.

Skírsla um athafnir og ástand ens íslenzka bókmentafélags. Kaupmhfn. 1841. 16 bls. 8vo.

I Forening med M. Hákonarſon Forfatter af „*Skírnir*, ný tíðindi hins íslenzka bókmentafélags. ellefti Árgángur. 1836—37. Kaupmhfn. 1837.

Medudgiver og Medredacteur af: a) *Fréttir* frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu viðvíkjandi málefnum Íslendínga. Kaupmhfn. 1840. 72 bls.; ligeledes for Aaret 1842. 256 bls. — b) *Ný Félagsrit.* I.—8. ár. Kaupmhfn. 1841—48. (Heri af ham: Um Alþíng á Íslandi, I. 59—131; Um Alþíng og Um skóla á Íslandi, II. 1—167; Um verzlun á Íslandi, III. 1—127; Um félagskap og samtök, IV. 1—27; Anmeldelſe af: „Registr yfir Íslands stiftisbókasafn, 1842“, IV. 131—12; Bréf um Alþíng, V. 81—92; Ágrip af æfi Magnúsar Stephensens, VI. i.—xiv.; Um Alþíng á Íslandi, VI. 1—104; Ágrip af æfi Jóns biskups Vídalíns, Þorkelssonar, VII. v.—xvi.; Anmeldelſe af: Ljóðmæli og leikrit Sigurðar Péturssonar, VII. 186—195; Ágrip af æfi Baldvins Einarssonar, VIII. v.—xiv.; Hugvekja til Íslendínga, VIII. 1—24; Verzlunarfrelsi á Íslandi, ſſtd. S. 74—87; Anmeldelſe af Asſesſor Johnſens „*Jarðatal* á Íslandi“, ſſtd. S. 94—101).

Redacteur af: Ljóðabók *Jóns Þorlákssonar*. I.—II. B. Kaupmhfn. 1842—43. 12.

Medredacteur af: *Tíðindi frá alþingi Íslendinga*. 1.—2. Þing. 1845—47, og af: *Kvæði Bjarna Thorarensens* amtmanns, gefin út af hinu íslenzka bókmentafélagi. Kaupmhfn. 1847.

I »Antiqvariſk Tidsſkrift« (Boðsbréf til Íslendinga um fornrita skýrslur og fornsögur 28. Apr. 1846, i Aarg. 1845, p. I—VIII; Beretninger (paa Islandſk) om den islandſke Afdeling af hiſtor. archæol. Archiv, i Aarg. 1846—47, S. 39—44; Beretning af Rafn og ham om den Arna-Magnæanſke Commisſions Arbejder, i Aarg. 1848, S. 87—135).

I »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed« (Trójumanna saga og Breta sögur efter Hauksbók, meddeelte med dansk Oversættelse af J. S., i Aarg. 1848, S. 1—215; fortſ. i Aarg. 1849).

Har havt nogen Deel i flere af de ſiden 1835 fra den Arnamagnæanſke Commisſion og det Kongelige Nordiſke Oldſkrift-Selſkab udgivne Værker, navnlig ere Íslendinga sögur, I.—II. B. Kaupmhfn. 1843 og 1847 for ſtørſte Delen bearbejdede af ham (ſee Fortalerne; jvfr. Fortalen til »Íslenzkir annálar«, udg. af den Arnamagnæanſke Commisſion).

Den islandſke Almanak for 1849 og 1850 er bearbejdet af ham overeensſtemmende med den af Finn Magnuſen i Almanakkerne for 1838—48 fulgte Plan.— (Rev.).

Sigurðsſon (Øgmundr) [Øgmund Sivertſen], f. 1798, Søn af Sigurður Øgmundsſon, Præſt til Ólafsvøllum i Arnes Sysſel inden Islands Sønder-Amt. Han blev optagen i Besſaſtad Skole og dimitteret derfra 1824; tog ſamme Aar Examen artium med Charakteren Haud illaudabilis, og Aaret efter anden Examen med ſamme Charakteer; ſtuderede derpaa Lovkyndighed i nogen Tid, men forlod dette Studium og lagde ſig efter Naturvidenſkaberne, hvortil han fik en offentlig Underſtøttelſe. I Sommeren 1832 rejſte han i Island med offentlig Underſtøttelſe og ſamlede Naturgjenſtande; tog 1835 for beſtandig til Island og blev d. 13. Juni 1837 collationeret ſom Præſt til Tjørn paa Vatnsnes i Húnavatns Sysſel i Nord-Amtet, hvor han døde 1845. — * 1842 Óløf Jónsdóttir.

Haraldr og Ása. Fornkvæði, framborit í Íslandi 1sta dag Nóv. 1828. *Harald og Asa*. Et Oldtidsdigt, fremsagt i Island d. 1ste Nov. 1828. Kbh. 1828. 16. S. 4to. (Rask's Literaturbl. S. 215—16).

Sang til Kongehuſet d. 1ſte Auguſt 1829, ved Øgmund Sivertſen, Islænder. Kbh. (1829). 4to.

Ögmundar-Geta, eða Ö. Sivertsens andligu sálmar og kvæði. Kaupmannah. 1832.

Islandſk Læſebog for Begyndere, udarbeidet med en Prøve efter det Hamiltonſke Syſtem. Kbh. 1833.

Flere Smaadigte, forfattede under hans Ophold i Skolen, indførte i Tidsſkriftet »*Klaustrpóst*«; ſamt flere Smaadigte i det islandſke literaire Selſkabs Tidsſkrifter »*Sagnablöð*« og »*Skírnir*«, ſamt i »*Ármann á Alþingi*«, 4ði árgángr 1832, og i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 87. (Efter Meddelelſe).

Silfverberg (Anton Frederik), f. d. 26. Juni 1808 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Silfverberg var Guldſmed; blev dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole 1825; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede i Januar 1830 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren: „Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum“; udnævntes i Februar ſ. A. til Alumnus paa Borchs Collegium (hvoraf han udtraadte i Januar 1835); blev 1827 Lærer ved Borgerdydsſkolen i Kbhvn., og fra April 1831 tillige Lærer i Geographi ved Landcadet-Academiet; disputerede d. 3die Januar 1835 for den theologiſke Licentiatgrad; blev d. 15de Novbr. 1836 ordineret Katechet og førſte Lærer ved Borgerſkolen i Skanderborg; d. 15de Decbr. 1843 Sognepræſt for Sønderſogns Menighed i Viborg, og d. 30te October 1846 for St. Nicolaj Menighed i Svendborg og Annexet Thurø. — * Auguſta Caroline Damkjer (f. 1816, en Datter af Lands-Overrets- ſamt Hof- og Stadsrets-Procurator, Lotto-Advocat Jacob Georg Damkjer og Anna Maria f. Dein).

Disquisitio *de disciplina arcani*, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1830. 34 pagg. (L. T. 1830, S. 646—48).

Disquisitio *de hæresi Collyridiana*, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1831. 31 pagg.

Omrids af den mathematiſke Geographie. Udg. ſom Manuſcript. Kbh. 1831.
Lærebog i den mathematiſke Geographie; med (2) Tavler. Kbh. 1833.

Omrids af Geographien, udgivet ſom Manuſcript (iſær til Brug for dem, der forberede ſig til Adgangsexamen for Landcadetacademiets yngſte og næſtyngſte Claſſe). Kbh. 1833. 2den forbedrede Udgave. ibid. 1840. („Den Friſindede“ 1840, S. 240).

Historia Monasterii Lerinensis usque ad annum DCCXXXI enarrata. (pro gradu Licentiati). Hauniæ MDCCCXXXIV. (Theol. Tidsſkr. Bd. I. H. 1. S. 211—12; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Crit. 1836, II. S. 94—96, af C. W. Kolthoff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1100—1).

Anmeldelſer i »Maanedsſkrift for Litteratur« (af J. F. Fenger »Bidrag til den Neſtorianſke Stridigheds Hiſtorie«, i XI. 392—403; P. F. A. Hammerich: »De Remberto«, i XII. 267—89; P. T. Hald »Historia ecclesiastica medii ævi. Pars Ima«, i XV. 164—92).

Simeſen (Rasmus Johannes), Søn af afdøde Chirurg Dines Simeſen og Vilhelmine fød Visbech, er fød i Fredericia d. 20. Juni 1810, dimitteret fra ſamme Byes lærde Inſtitut 1828. I 1830 anſattes han ſom Lærer i Mathematik og Sprog ved ſamme Skole, og gi-

1833 til Kjøbenhavn, hvor han ſtuderede ved den polytechniſke Lære-Anſtalt og abſolverede i 1838 den mechaniſke Deel (Laud.). Fra 1836 til 1839 fungerede han ſom Conferenceraad H. C. Ørſteds Amanuenſis; gik i Efteraaret 1839 til Altona, hvor han deels holdt offentlige Forelæsninger over Mathematik og Phyſik for Haandværkere, paa Foranſtaltning af det ſaakaldte ſlesvig-holſteenſke patriotiſke Selſkab, deels private Forelæsninger over Phyſik, deels underviſte i Mathematik og Sprog ved Gymnaſiet og i Byens Inſtituter; anſattes d. 6. Juli 1843 ſom Beſtyrer for den videnſkabelige Realſkole, der i dette Aar oprettedes i Helſingør. — * 1839 Helene Georgine Rønne (fød i Flensborg).

Die Geometrie, genetiſch dargeſtellt. Altona, 1841.

Grundriß der elementaren Algebra. Altona, 1841.

Erindringsord til Arithmetiken. Helſingør, 1845. (Trykt ſom Manuſcript for Helſingørs Skole).

Grundtræk af Geometrien, genetiſk fremſtillede til Skolebrug. 1848. (Trykt ſom Manuſcript for Helſingørs Skole).

Geometriſk Tegnelære, indrettet til Skolebrug. 1.—2. Hefte. 1849.

Henſon's Flyvemaſkine; efter engelſke Blade, i Schouw's „Danſk Ugeſkrift“, 2. R. Bd. 3. Nr. 59.

Om den nøjagtige Beſtemmelſe af Hovedets Størrelſe og Form (belønnet med det Kgl. Danſke Videnſk. Selſkabs Sølvmedaille), i H. C. Ørſteds Overſ. ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. 1845, S. 124—25. — (Efter Autogr).

Simonſen (Chriſtian Ferdinand), f. i Kjøbenhavn; blev privat inſkriberet ved Univerſitetet i Maj 1802, og tog i September ſ. A. juridiſk Præliminair-Examen (Admissus); ſtuderede derefter Lægevidenſkaben; blev Compagnichirurg, og 1808 conſtitueret Underchirurg ved Marine-Regimentet, ſiden ved Kbhvns Infanteri-Regiment; tog i Efteraaret 1809 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); blev d. 17de Marts 1812 Diſtrictschirurg i Skagen, og d. 8de Juni 1813 i Hjøring; d. 12. Jan. 1820 ved Høieſteretsdom fradømt ſit Embede; opholdt ſig ſiden i Kbhvn. (jvfr. „Politivennen“ 1817, Nr. 56).

Hvad er Menneſket i Sammenligning med Dyrene! Aalborg, 1815. (jvfr. „Politivennen“ 1816, Nr. 36). — Anatomicus, physiologicus et pathologicus tractatus *de oculo*. Alburgi 1820. 4to. — Sammenligning mellem Planterne og Dyrene. Kbh. 1820. — Noticer over de anſtikkende Stoffe: Kopper, Meslinger, Skarlagensfeber og Peſt. ibid. eod. — Bemærkninger over de naturlige Koppers Oprindelſe og Forplantelſe, ſamt de falſke Koppers Kjendetegn. ibid. 1824. — Noticer over *Cholera morbus*. ibid. 1831. (jvfr. „Politivennen“ 1831, S. 12—16).

Simonſen (J.), Mechanikus i Veſter-Skjerninge ved Svendborg (1827).

Barometerrørs Udkogning (med ſtannographeret Tegning), i Urſins „Magazin f. Kunſtn. og Haandv.“ II. S. 203—5.

Simonſen (Laurits Laurberg Kongslew), f. i Alſted d. . Febr. 1815; blev 1835 Student fra Herlufsholms Skole; tog theolo- ! Atteſtats i October 1839 (Haud ill.); blev d. 28de November 1846 pellan pro loco for Linaa og Dallerup Menigheder i Aarhuus Stift.

Ti Prædikener over Søn- og Feſtdags Evangelier. Kbh. 1846. (Theol. ſkr. XI. (N. R, Bd. 5.), S. 136—39).

Sverrig, i Børreſens „Den danſke Bondeven", 1. Aarg. 1837, Nr. 31, S. —23.

Simonſen (Lauritz Schebye Vedel), f. d. 20de Decbr. 1780 paa vedgaarden Elvedgaard i Fyen, af Forældrene Cancelliraad Claus Vedel imonſen (f. $^{16}/_{7}$ 1750, † $^{29}/_{2}$ 1832) og Ane Marie f. Schebye (f. 1757, † $^{10}/_{5}$ 1827, en Datter af Krigsraad Laurids Schebye, til Øſtrupgaard yen, og Wolborg Dreyer). Blev Student ved privat Dimiſſion i eraaret 1798 (Laud.); tog i Juni 1799 juridiſk Forberedelſes-Examen dmissus cum laude"), og d. 21de Maj 1803 mediciniſk Embedsexamen ud. unan. consensu); vandt 1804 Univerſitetets Guldmedaille for en andling over den Aaret iforvejen udſatte Priisopgave om Eudiome- en; disputerede d. 17de Marts ſ. A. for den mediciniſke Doctorgrad; erede 1805 og 6 ved tydſke Univerſiteter; blev 1807 Volontair og d. e Juni 1808 Amanuenſis ved Univerſitets-Bibliotheket i Kbhvn (indtil r. 1809); erholdt 1807 det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Guld- aille for Beſvarelſen af den hiſtoriſke Priisopgave: „Udførligen at erſøge og udvikle Øſtgothernes politiſke, religiøſe, videnſkabelige og ſiſke Tilſtand i den Periode, i hvilken de beherſkede Italien, fra Theo- ichs Tid indtil deres Riges Undergang", og 1809 dets Sølvmedaille for Afhandling „om Nordens ældſte Beboelſe"; blev d. 9. Novbr. 1810 dlem af Commiſſionen for Oldſagers Opbevaring og erholdt ſ. A. et geligt Stipendium for at arbejde i ſelvvalgte Dele af Fædrenelandets ſtorie; fik d. 24. Maj 1811 Titel af Profeſſor (med Rang i 6. Kl. Nr. 13), foretog 1811—12 en antiqvariſk Rejſe i Fyen, ligeſom i Aaret 1814 yilland (jvfr. Collegial-Tid. 1811, S. 268); var fra 1816 til 1826 ſat ſom Medhjelper ved Ordenernes Hiſtoriographi og Udarbejdelſen af ældre Ridderes Biographier; blev d. 25de Maj 1826 Ridder af Dane- ge; d. 28de October 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæders- n; erholdt d. 31te October ſ. A. Æresdiplom ſom Doctor i Philoſo- ien fra Kbhvns Univerſitet; udnævntes d. 28. Juni 1840 til virkelig atsraad. Er Ejer af Elvedgaard (ſiden 1832); Medlem af det Kongl. dicinſke Selſkab i Kbhvn (1804); af det Kongl. Danſke Selſkab for drelandets Hiſtorie og Sprog ($^{21}/_{9}$ 1808); af det Kongl. Danſke Viden- ernes Selſkab ($^{26}/_{1}$ 1810); af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab, og af flere andre videnſkabelige Samfund. — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion 1804 udſtedte Program; i Kofods Converſ. Lex. XXVIII. S. 578—591, og i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 74—75; jvfr. Hofman-Bangs Beſkr. ov. Odenſe Amt, S. 396—99. — Om hans Legat til Kjøbenhavns Univerſitets-Bibliothek, ſ. Selmers Aarbog f. 1837, S. 118—20; 1838, S. 119; og om et af ham oprettet Almuebibliothek for hans Fødeſogn Beſlinge i Odenſe Amt, jvfr. Collegial-Tid. 1833, Nr. 16).

Diss. inaug. physico-medica sistens momenta *Analyseos chemicæ aëris circumterreni*, nec non commoda, quæ de exacta atmosphæræ exploratione pro practicis sperare audemus. Havn. 1804. — Udſigt over Natjonalhiſtoriens ældſte og mærkeligſte Perioder. I.—II. D. og III. D. 1. Hefte. Kbh. 1813—16. Dette Værk (anm. i Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 17. 18, af C. Molbech) beſtaaer af følgende Afdelinger: 1ſte Deels 1ſte Hefte, indeholdende Udſigt over Natjonalhiſtoriens iſær dens haandſkrevne Kilders forſkjellige Skjæbne i Norden. Kbh. 1818. (L. T. 1813, Nr. 19). 1. D. 2. H.: Vort Nordens førſte Beboelſe, ældſte Indvaanere og tidligſte Skjebne eller Jætte- og Aſa-Perioden i vort Norden. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 22, af J. Møller; Nord. Tilſk. Nr. 11. 12. 13). 2. D. 1. H.: Hiſtoriſk Underſøgelſe om Vikinge-Sædet Jomsborg i Venden. ibid. eod. (L. T. 1817, Nr. 26. 27). (Paa Tydſk: Geſchichtliche Unterſuchung über Jomsburg im Wendenlande. Aus dem Däniſchen von L. Gieſebrecht. Stettin 1828). -- 2. D. 2. H.: Hiſtoriſk Udſigt over nordiſke Valfarter og Korstog til det hellige Land. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 4. 5. 6, af J. Møller). 3. D. 1. H.: Den danſke Adels- og Ridderſtands Hiſtorie indtil den i Danmark indførte Souverænitet. Førſte Deels førſte Hefte. ibid. 1816. (L. T. 1816, Nr. 27; Ørſteds N. jurid. Archiv XVII. 102—39 (ogſaa ſærſkilt aftr.), af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge; Allg. Hall. L. Z. 1819, Ergzbl. S. 797). — Borgruinerne. I.—II. Hefte. (I. Næsbyehoved og Ørkel. II. Gamborg og Hindsgavl). Med Kobbere. Kbh. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 87. 88. 91). — Fyens Vilkaar i den ſaa kaldte Grevens Feide, med et Chart over Valpladſen paa Øxnebjerget. Kbh. 1813. (L. T. 1814, Nr. 43).

Nytten og Nødvendigheden ſamt den henſigtsmæsſigſte Indretning af hiſtoriſke Topographier. Odenſe, 1829. (jvfr. Art. N. Faber (I. 397); Fyens Stifts-Avis 1829, Nr. 157, 61, 67, af Vedel Simonſen og Faber; Kbhpoſt. 1829, S. 690, 706).

Samling af (tildeels hiſtoriſke) Digte. 1.—5. Hefte. Odenſe, 1831—32.

Biedrag til Danſke Slottes og Herreborges Bygnings- og Befæſtnings-Hiſtorie i den catholſke Tidsalder. Odenſe, 1840. („Dagen“ 1841, Nr. 120; Hempels „Bidr. til Tidshiſt.“ 1841, Nr. 2).

Bidrag til Odenſe Byes ældre Hiſtorie. I. Bd.—III. Bd. 1. Hefte. Odenſe, 1842—1844. [udkom i 5 Hefter, 1841—44]. („Dagen“ 1841, Nr. 203; Hempels „Bidr. til Tidshiſt.“ 1841, Nr. 32).

Samlinger til Hagenſkov Slots, nuværende Frederiksgaves, Hiſtorie. Odenſe, 1842. („Dagen“ 1842, Nr. 22). 2det Hefte. ibid. 1846.

Bidrag til Lænsmanden paa Dronningborg, Rigsraad Eske Brocks, Levnetsbeſkrivelſe; med hans egenhændige Dagbøger for 1608 og 1612. Odenſe,

1842. Andet Hefte indeholdende hans egenhændige Dagbog for 1613. ib. 1843. (jvfr. Werlauff »Det Kongl. Danſke Selſk. Hiſt.« S. 166).

Bidrag til den fyenſke Kongeborg Rugaards, dens Læns og dens Lænsmænds Hiſtorie. I.—III. Deel. Kbh. 1843—44. (5 Hefter).

Bidrag til Lehnsmanden paa Hagenſkov, Rigsraad og Ridder Hr. Jørgen Brahes Levnetsbeſkrivelſe, med Brudſtykker af hans egenhændige Dagbøger fra 1625 til 1656. Odenſe, 1845.

Familie-Efterretninger om de danſke Ruders for 200 Aar ſiden uddøde Adelsſlægt. I.—II. Hefte. Odenſe, 1845.

Samlinger til den fyenſke Herregaard Elvedgaards Hiſtorie i Anledning af Secular-Feſten paa ſamme den 1 Juli 1845. I.—IV. Hefte. Odenſe, 1845—46.

I »Ny Minerva« (Beretning om Opdagelſen af den glavendrupſke Runeſteen i Fyen, i Aarg. 1808, S. 272—79).

I »Antiqvariſke Annaler« (Palnatokkes Gravhøi i Fyen, i Bd. II. H. 1. S. 193—202; Efterretning om tvende private Samlinger af nordiſke Oldſager i Jylland (nemlig Biſkop Birchs og Major Guldbergs), i Bd. II. H. 2. S. 309—27; Fortegnelſe paa de ved ham for det antiqvariſke Muſeum i Aarene 1807—14 indſamlede Oldſager, ſſtd. S. 328—56; Archæologiſk Rapport til Commiſſionen for Oldſagers Opbevaring, ſſtd. S. 365—75).

I »Nye Danſke Magazin«, Tredie Bind, 1810. (Tvende Breve angaaende Dr. O. Sperlings Arreſt, S. 30—41).

I »Magazin til den danſke Adels Hiſtorie« (Efterretning om nogle af de ældſte danſke Skjold- eller Vaaben-Breve, i Bd. I. S. 243—46).

I Molbech's »Nordiſk Tidsſkrift for Hiſtorie, Literatur og Konſt« (Kæmpeviſernes Skildring af Middelalderens Riddervæſen, eller den danſke Adels Skikke og Sæder i den catholſke Tidsalder, i Bd. III. S. 177—243; 345—77; jvfr. L. T. 1830, S. 628—30).

I »Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed« (Efterretning om Borgruinen Himelſtrup-huus (Emelthorp-huus) i Fyen, i Bd. III. S. 180—93. (jvfr. Øst's »Minerva« Bd. I. S. 147—52, af J. H. Larſen); Underſøgelſe om det gamle Kloſter, der ſkal have ligget ved Elvedgaard i Fyen, ſſtd. S. 225—48).

I »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed« (Om Kloſter-Sagn i Almindelighed, og i Særdeleshed om Jomfrukloſteret ved Skaarup Bye i det nordveſtlige Fyen. 1836—1837. S. 108—21; Hiſtoriſke Efterretninger om de Sjællandſke Borge Hjortholm og Gurre, ſamt den Deel af Valdemar Atterdags Sagnhiſtorie, der angaaer hans Forhold til Tovelille. 1838—1839. S. 261—341, med en Plan over Gurre Borgruiner paa Tab. II.).

Et Digt i J. Levins »Album« 1846.

Simonſen (N.).

Pavedømmets ſtore Magt i det femtende og ſextende Aarhundrede. Kbh. 1817.

Simonſen (Rasmus), f. d. 12te Auguſt 1793 paa Gaarden

Bjergegaard i Veſter-Skjerninge i Fyen, hvor hans Fader var Selvejerbonde og i en lang Aarrække Sognefoged. I den tidligſte Alder blev han underviiſt af Faderen, men ſøgte ſiden Sognets Skole, og nød henimod og efter Confirmationen Underviisning af den daværende theologiſke Candidat Becher; blev 1810 anſat ſom Lærer ved ſin Fødebyes Skole; 1813 optagen paa Seminariet i Skaarup og 1815 derfra dimitteret med Charakteren „Udmærket duelig“; ſ. A. anden Lærer ved Michaëlis Borgerſkole i Fredericia, og 1817 tillige Chordegn ved Michaëlis Kirke. — * 1. $\frac{2}{8}$ 1823 Anne Gjertrud Hasſe († $\frac{10}{10}$ 1836, en Datter af Conſiſtorialraad, Mag. Lauritz Hasſe og Charlotte Amalia f. Mangor). * 2. $\frac{28}{12}$ 1844 Marie Cathrine Deleuran († $\frac{2}{7}$ 1845).

L. Hasſes Levnet, i Fyens Stifts-Avis 1821, Nr. 61.

Paſtor C. Rieu's Minde, i Iverſens Avis 1821, Nr. 87.

Et Par Ord om Skolelærer-Seminarier, i „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ 1822, Nr. 97.

I et Tidsrum af meer end 20 Aar leverede han under forſkjellige Mærker Bidrag til flere Blade: Randers Avis, Hempels Avis, Kjøbenhavnsposten, Fædrelandet, Fredericia Ugeblad m. fl., fornemmelig om offentlige Stiftelſer; Vink og Oplysninger til almeengavnlige Foretagenders Fremme, iſær med Henſyn til Staden Fredericia, dennes Forſkjønnelſe og Opkomſt, dens Communicationsveje, om Almueſkolevæſenet, og om deres Lærere m. m. — (Efter Autogr.).

Sinding (Chriſtian Ludvig), f. d. 14de Juli 1777 i Skuldelev i Sjælland, hvor hans Fader Poul Chriſtian Sinding, givt med Johanne Hegelund (en Tolderdatter fra Samſø), da var Sognepræſt, ſiden ($\frac{29}{5}$ 1782) til Bjerregrav, Aalum og Tanum i Viborg Stift (f. $\frac{26}{1}$ 1748 i Røgind Præſtegaard i Aarhuus Stift, † $\frac{2}{8}$ 1786, jvfr. Møllers „Tidsſkr. for Kirke og Theol.“ II. S. 74—97; Worms Lex. III. S. 715—16, og Nyerups Lit. Lex. S. 556). Dimitteret fra Randers Skole blev han Student i Efteraaret 1794; udmærket ved Examen Artium; abſolverede i November 1798 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev 1800 conſtitueret ſom 1ſte og 2den Lectie-Hører; d. 25de Maj 1801 anſat ſom 3die Lectie-Hører, og d. 5te Septbr. 1806 ſom Adjunct ved Randers lærde Skole; d. 14de April 1810, efter Anſøgning, i Naade entlediget; d. 26de Marts 1813 Sognepræſt til Kouſted og Raaſted i Aarhuus Stift; d. 27de Febr. 1822 til Bjerregrav, Aalum og Tanum i Viborg Stift, og d. 3die October 1831 til Bregninge og Bjergſted i Sjælland. Vandt 1830 en Præmie af det evangeliſk-chriſtelige Prædike-Legat. † 11te Januar 1838. — * Eliſabeth Spliid. — (Jvfr. Møllers „Tidsſkr. for Kirke og Theol. II. S. 100; Berl. Tid. 1838, Nr. 40).

Bemærkninger over Amtsprovſt Stockholms Skrift: Advarſel mod Demagogernes Foreſtillinger. Randers, 1820.

Prøver af en jydſk Presbyterologie, i Møllers „Tidsſkr. f. Kirke og Theologie. II. S. 33—102. (L. T. 1833, S. 744).

Carl den Tolvte, Konge af Sverrig, i „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn" 1829, Nr. 37. 38. 39. 40. 41. (anonymt).

Udtog af et Brev fra ham i Bibelſelſkabets 13de Beretning, S. 66—67.

Sinding (Niels), f. d. 24de Septbr. 1775 i Landsbyen Lihme i Jylland, Søn af Peter Sinding og Maren Mikkelsdatter; tog i October 1799 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev d. 25de Marts 1803 Herredsſkriver i Bjeverſkov Herred i Sjælland; d. 2den Novbr. 1804 Byſkriver i Ebeltoft, ſamt Herredsſkriver i Mols- og Sønder-Herreder; d. 30te Novbr. ſ. A. tillige Poſtmeſter i Ebeltoft (fra $\frac{1}{1}$ 1805); d. 22de Maj 1826 Cancelliraad; d. 12te April 1844, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra Poſtmeſter-Embedet (fra 1ſte Juli ſ. A. at regne). — * Chriſtiane Eliſabeth Thomſen († $\frac{2}{12}$ 1846, i ſit 72de Aar, i Ebeltoft, en Datter af Berider Thomſen ved Haderslev).

Juridiſk Tavle over beſtemte Tiders Expeditioner af Betjente ved Underretterne i Danmark. Kbh. 1805.

Skalle (Lauſt), „Quæſiſkemeiſter aa Raasmosſekanten". (Pſeudonym).

Faaklaaring aa Beſkryvels øver et faalæ villelæ Gild, dæ haa wot i Svinning, akkeraat ſiir aa tyu Dau ætte Helmes aa trøddæ Dau far Julauten 1832. Randers, 1832.

Skeel (Holger Frederik), f. d. 30. Marts 1785, ældſte Søn af Kammerherre, Deputeret i Rentekammeret og Med-Patron for Roeskilde adelige Jomfrukloſter, Wilhelm Matthias Skeel (f. $\frac{3}{8}$ 1746, † $\frac{2}{4}$ 1817, jvfr. Fallesens Theol. Maanedsſkr. XII. S. 4—5) og Mette Wind (f. $\frac{26}{3}$ 1749, † $\frac{3}{10}$ 1808, en Datter af Major Holger Wind og Chriſtine Amalia Frederikke v. Trampe). Blev privat inſkriberet ved Kbhvns Univerſitet i Efteraaret 1801; underkaſtede ſig i Sommeren 1805 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med næſtbedſte Charakteer; beſtikkedes d. 25de Septbr. 1810 til Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark, de i Kjøbenhavn undtagne, og var derpaa boſat i Odenſe; blev d. 2den Maj 1832 tillige Procurator ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Retten, ſaavelſom ved de øvrige Retter i Kbhvn. † 16de September 1838 i Kbhvn. — * Ida Eliſabeth Høhling (f. $\frac{16}{12}$ 1774, † $\frac{28}{10}$ 1843, yngſte Datter af Capitain og Vagtmeſterlieutenant ved Kbhvns Fæſtning, Samuel Chriſtopher v. Høhling og Elſe Chriſtiane f. Qviſt).

Sportel-Tabeller til Brug for Retsbetjente og Enhver, ſom har med tinglige Forretninger at gjøre. Udarbeidede efter Sportel-Reglementet af 22de Marts 1814 og ſenere Lovgivning. Odenſe, 1830. 4to. 2den Udgave. ibid. 1849. 4to.

Nytaarsgave for danſk Borgerſind for 1831. Odenſe. (1830).

Samling af Forordninger, Reſcripter, Reſolutioner, Cancellie-Circulairer og Promemorier, Geiſtligheden vedkommende, ſom Supplement til 2den Udgave af Fogtmans Samling. 1.—4. Hefte for Aar 1809 til 1828 incl., med tilhørende Regiſtre. Odenſe, 1832—37. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 672).

Skonboe (Søren), f. i Landsbyen Raaſted ved Randers d. 2den Februar 1772; dimitteret til Univerſitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1793; udmærket ved Examen Artium; tog i October 1800 theologiſk Atteſtats (Laud.); var Alumnus af det pædagogiſke Seminariums theologiſke Klaſſe; blev d. 27de Septbr. 1811 Sognepræſt til Vixnæs paa Laaland. † 15de Septbr. 1830. — * 3/1 1812 Andrea Cathrine Sidenius (f. 28/4 1790, næſtældſte Datter af Kjøbmand Edvard Sidenius, i Maribo, og Eccardine Marie, f. Dysſel).

Om Ruſt paa Rug, i Halds Tidsſkr. for Landoekon. II, S. 61—63.

Skow (Frantz), f. 1747 i Salling i Viborg Stift, Søn af Kammerraad Peder Skov, Ejer af Hovedgaarden Buſtrup ſſtd. (1763); blev Student ved privat Dimisſion 1764; abſolverede d. 9de September 1767 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); rejſte 1773, tildeels underſtøttet af det Roſenkrantziſke Stipendium, til Leipzig, hvorfra han efter et toaarigt Ophold drog til Göttingen; kom 1775 til Kiel og erholdt der Magiſtergraden 1776 (jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 216); blev d. 15. Jan. 1777 Sognepræſt til Oddenſe og Otting i Viborg Stift; d. 5te Septbr. 1781 til Sønder-Sogn i Viborg; d. 1ſte Octbr. 1790 til Nyſted og Herridslev i Laaland; erholdt d. 8de Juli 1791 Titel af Profesſor Theologiæ extraordinarius; blev d. 15. Novbr. 1811 entlediget, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion fra Præſte-Embedet. † 1825. — * 1. Anne Margrethe Speitzer, Datter af Cancelliraad Chriſten Speitzer og Anna Margrethe Lund. * 2. 1778 Barbara Schæffer (f. 1761, † 1/5 1821, i Nyſted), en Datter af Etatsraad, Overførſter Anthon Frederik Schæffer.

Disp. inaug. *de difficultatibus* ingenii juvenilis litteris recte eleganterque instituendi, nec non prudenter honesteque regendi *Part. 1.* Præside Wilh. Ern. *Christiani.* Kilon. 1776. (Krit. Journ. 1776, S. 216). — Om Guds Lov og Priis Pſalmer. En Prædiken til Høimeſſe paa 1ſte Advents Søndag 1783 holden i Søndre Sognet eller Sortebrødres Kirkes Meenighed i Wiborg. Wiborg, 1784. (L. E. 1784, Nr. 16).

Skovgaard (Jørgen Diderik), Søn af Univerſitets-Forvalter Peder Nicolai Skovgaard, i Kirke-Eſkildſtrup i Sjælland, og Charlotte Amalia Bang (f. 1743, en Datter af Kjøbmand Jørgen Diderik

Ivarſen Bang i Faaborg); blev Urtekræmmer i Kjøbenhavn; derefter Ejer af Landejendommen „Ruhedal“ ved Ringſted, og 1812 af „Wildshøigaard“ i Lundforlund Sogn i Sjælland, hvor han tillige var Sognefoged. † 22de Juni 1833, i ſit 52de Aar. — * 1. $\frac{17}{1}$ 1809 Elſe Kirſtine Riis († $\frac{31}{1}$ 1810, i ſit 25de Aar). * 2. $\frac{8}{8}$ 1814 Sophie Eliſabeth Wahl. * 3. Karen Pederſen.

Aftvunget Forſvar, grundet paa beviiſlige Sandheder, mod Generalkrigscommisſair J. W. Neergaards fremſatte ubeviiſlige Uſandheder i hans Bog: „Frimodige paa beviiſlige Kjendsgjerninger“ ꝛc. Slagelſe, 1826. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 228, og J. W. Neergaards „Mit Livs vigtigere Tildragelſer“ II. S. 1—3, 27 o. flgg.).

Veiledning til Vexeldrift for Bondeſtanden, i „Den oeconom. Correſpondent“ V. Aarg. 1821, Nr. 30; Læretid ved Avlsbrug, ſſtd. S. 266.

Skovgaard (Peter Nikolaj), f. 1783 paa Bornholm, i Nærheden af Ronne; hans Fader var Lieutenant ved Dragonerne. Dimitteret fra Ronne Skole blev han Student i Efteraaret 1798 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); begav ſig 1807 til Aalborg, hvor han anſattes ſom Lærer ved den af daværende Conrector Dr. P. N. Froſt beſtyrede borgerlige Realſkole; blev 1810 Translateur i Engelſk, Franſk, Hollandſk, Tydſk og Svenſk; 1814 tillige Mægler, og 1820 portugiſiſk Vice-Conſul. † 17de Juni 1838 i Aalborg. — * . . . . Lehmann. — (Jvfr. Øſt's „Materialier“, Nr. 148; Grundtvigs „Danne-Virke“ III. S. 171).

Beſkrivelſe over Bornholm. 1ſte Deel. Kbh. 1804. (For dette Skrift, ſom blev confiſkeret, idømtes Forfatteren at ſidde 14 Dage paa Vand og Brød, jvfr. Collegial-Tid. 1804, S. 681; Ørſteds Jurid. Arkiv No. 5. 1805, S. 132—55. — En Anmeldelſe af Skriftet, i „Dagen“ 1804, Nr. 155, 56, fremkaldte en Erklæring fra Forf. i Nr. 160, med Anmelderens Svar, ſ. Fr. Thaarups „Bornholms Amt, beſkrevet“, 1839, S. 3, Noten; G. L. Badens hiſt. Bibl. S. 174. Recenſion derover haves i Bertuchs geograph. Ephemerid. Jahrg. 1812. Februar, S. 176—80). — Cheſterfjelds Breve til ſin Søn. 1ſte Deel, overſat. ibid. 1806. (ogſaa med Titel: Mnemoſyne, ved N. Chr. Øſt. Andet Bind. Kbh. 1806). — Spaniens og Portugals amerikanſke Beſiddelſer; et geografiſk Bidrag uddraget af amerikanſke Skrifter. Aalborg, 1812.

Harms's 95 Theſes, overſatte paa Danſk af Hans Nielſen. Aalborg, 1818. (pſeudonymt).

Sørøveri og Mord mellem Skagen og Gothenborg, eller Acterne i Sagen betreffende den danſke Slup Frue Mette o. ſ. v. Fra Svenſk overſat. 1.—2. Hefte. Aalborg, 1823—24.

Bornholms Saga. Aalborg, 1834. (jvfr. Berl. Tid. 1834, Nr. 130).

Haandbog for Handels-Correſpondents, indeholdende tillige Underretning om Aſſurance, Vexelvæſen, de vigtigſte Steders Mønt, Vægt og Maal, ſamt en Fortegnelſe over fremmede Ord, ſom bruges i Handelsfaget m. v. Kbh, 1835.

Redacteur af Aalborg Stiftstidende og Adreſſe-Avis (Aalborg, 4to) Aarg. 1827, Nr. 22—46, og Medredacteur af ſamme Aarg. Nr. 47—66. (I dette Blad redigerede han tidligere de udenlandſke Efterretninger).

Om hans Anmeldelſe om en Opdagelſe i Aalborg 1837, angaaende Kong Hanſes Mord (?), ſ. Fjerdingaarsſkriftet »For Literatur og Kritik« Bd. I. S. 247—54, af C. P. Paludan-Müller.

Skovgaard (Peter Nicolai), Snedkermeſter i Hillerød.

Digte. Kbh. 1840. (36 S. 8.). — Digte. En Gave for Børn til Julen og det nye Aars Opmuntring. ibid. eod. (89 S. 8.). — Digte fra Norge og Hjemmet. ibid. 1844. (98 S. 8.). — Rapporten eller Debatten om pligtſkyldig Opmærkſomhed. Comedie i tre Akter. ibid. eod. (30 S. 8.).

Skræppenborg, ſ. O. P. H. Larſen.

Slotzheim (Johan Harder), f. d. 13de Maj 1779, Søn af Silkevæver Erhard Slotzheim og Maria Catharina Slotzheim; beſøgte Frue-Latinſkole i Kbhvn, hvor han tog Examen Artium i October 1799, og blev derefter indſkreven ſom Student; erholdt Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede i April 1812 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de Febr. 1817 Garniſonspræſt paa Chriſtiansø; d. 21de Juli 1819 Sognepræſt til St. Ols og Allinge paa Bornholm; d. 16. Auguſt 1826 til Arninge i Laaland. † 2den Sept. 1834. — * Anne Marie Linderod.

Enkelte Træk af Greve J. H. E. v. Bernſtorfs Levnet, i »Politiſk og hiſtoriſk Magazin« 1805. Bd. 4. S. 14—32, og 1806. Bd. 1. S. 103 –112.

Et Digt: »Et fornemt Møde i en ringe Sag«, i J. K. Høſt's Ugeblad »Theatret, det lille og det ſtore«, Nr. 14. — Digte i »Dagen« 1804 og 1806.

Smidt (Anton Ferdinand), f. d. 9de Auguſt 1796 i Kjøbenhavn; blev 1826 Canceliſt og 1836 Fuldmægtig i Generalſtabens Bureau (indtil ½ 1837); 1826 Krigscancelliſecretair; 1828 Krigs-Aſſeſſor; 1829 Krigsraad; d. 10de Auguſt 1833 tillige Canceliſt i Ordens-Capitulets Secretariat; 1836 Reviſor og d. 1ſte Auguſt 1837 Bogholder og Kasſerer ved ſamme Capitul; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 8de September 1838 Juſtitsraad; 1839 tillige Hofkasſerer hos H. M. Enkedronningen. † 29de Januar 1841. — * Emilie Marie v. d. Wettering.

Kongelig Danſk Hof- og Stats-Calender for Aar 1836—1841. Redigeret, forlagt og udgiven. Kbh. 4to. (Fædrel. I. 1840, Nr. 208, 266; ſvfr. Art. Wigfus Erichſen, I. 382).

Smidt (Carl Jacob), f. paa Chriſtianshavn d. 14de Septbr. 1800, Søn af Styrmand Peter Sørenſen Smidt; blev d. 1ſte Marts 1821 Secondlieutenant ved det jydſke Jægercorps; d. 15de Auguſt

1832 Premierlieutenant; d. 10de Juni 1841 Capitain; var 1831—37 Skole-Officeer ved det kongl. Landcadet-Corps. — * Caroline Modeweg.

Ledetraad ved Underviisningen i Vaabenlære og Artillerie ved det kongl. Landcadetcorps. Kbh. 1832.

Smidt (J. C.), Skolelærer og Kirkeſanger i Vithen ved Fryſenborg.

Bidrag: i »Jyllandspoſten« (Bemærkninger i Anledning af Artiklen: »om Skolelærernes Kaar«, 1838, Nr. 48. 49); — i »Conferentsblad, udg. af Skolelærerforeningen for Aarhuus og Omegn« (Indbyrdes Underviisning, i I. Aarg. Nr. 6. 9. 11. 12 og i II. Aarg. Nr. 3. 5—6; Til Folkeſkolens Venner, i II. Aarg. Nr. 4); — i »Maanedſkrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Nogle Ord i Anledning af Hr. Paſtor Børreſen's Artikel om »Præſtens Forhold til Communen og dens Skolelærere«, af J. C. Smidt og Kraiberg, II. S. 289—97. (jvfr. ſſtd. S. 362—69, af T. L. Børreſen); Endnu nogle Yttringer i Anledning af Paſtor Børreſen's Artikel: »For Kirken og Skolen«, af J. C. Smidt og Kraiberg, ſſtd. S. 555—60. (jvfr. III. S. 1—10, af Børreſen; S. 42—43, af J. C. Smidt og Kraiberg; S. 74—75, af Børreſen); Endnu nogle Ord til Hr. Paſtor Børreſen, III. S. 129—32; Religionsunderviisningen i Folkeſkolen, IV. S. 395—406; (Andeel i) Udkaſt til en Petition til Stænderne, angaaende en Reform af den danſke Folkeſkole, VII. S. 305—20, 321—33); — i »Tidende for almindelig danſk Skolelærer-Forening« (Sangen i den danſke Kirke, i 3die Aarg. 1844, Nr. 3. 5. 8; Oplysninger angaaende Skolelærernes Afgift til Latinſkolerne, ſ. A. Nr. 10; Seminariernes Reorganiſation, ſ. A. Nr. 22—23; Skolelærer-Mødet i Aarhuus d. 13 Maj 1845, i 4de Aarg. 1845, Nr. 13—14; Skolelærer-Hjælpekaſſen, ſ. A. Nr. 17. 18; Om Kaldsretten til Kirkeſanger- og Skolelærer-Embeder, ſ. A. Nr. 20; Om Skoletvangs Ophør, ſ. A. Nr. 25); — i »Fædrelandet« (Om Skolelærernes Kaar, af Kraiberg og J. Smidt, VI. Aarg. 1845, Nr. 2041); — i Jenſens »Tidsſkrift for Almueſkole- og Seminariivæſenet« (Om Aftenſkole paa Landet, i IV. Aarg. S. 139—55).

Smidth (Jens Hanſen), f. d. 19de Juli 1769 i Kjøbenhavn, en Søn af Inſpecteur ved det Claſſenſke Gods Corſelitze paa Falſter Hans Jenſen Smidth og Agathe Beck; kom 1781 paa Landcadet-Academiet, men forlod det paa Grund af Øjenſvaghed, og blev 1783 ſat i Vordingborg Skole, hvorfra han blev Student 1787; abſolverede i October 1796 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 4de April 1800 Sognepræſt til Alleſø og Næsbyhovedsbroby i Fyen; d. 14de Decbr. 1804 til Aaſtrup paa Falſter; erholdt d. 18de Decbr. 1816 Titel af Profeſſor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge. Var Medlem af det Skandinaviſke Literaturſelſkab. † 20de Januar 1847 i Maarsby Præſtegaard. — * 1. (1793?) Johanne Cathrine Sophie Stammer (ſepar. (1807?), † $\frac{29}{5}$ 1814 i Slagelſe, en Hamborgerinde, ſom tidligere i 1 Aar havde været gift med Aſſurancemægler Greiff). * 2. (1810?) Ellen Jeſſen (f. $\frac{25}{2}$ 1775, Datter af Forpagter Jesſen paa Skjørringe og Anna Eliſabeth Risſen, ſamt Enke efter Provſt Philip Henrich Friedlieb i Jdeſtrup). — (Jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 22. 37; Barfods „Danmarks Gejſtlighed", S. 203—4).

Lommebog for Historie og Selskabelighed, Nytaarsgave. Kbh. for 1795 og ligeledes for 1796. (L. E. 1795, Nr. 7; 1796, Nr. 7; „Jris" 1795, I. 185—87, 219—20; 1796, I. 120; „Nordia" 1795, I. 102—3). — Jdunna. Almanak for Aaret 1799, udg. af F. Høegh-Guldberg og J. Smith. Kbh.; o. m. T.: Poeſier af F. Høegh-Guldberg og J. Smith. Førſte Samling. Kbh. 1799, med 2 Kobb. og 4 Nodeblade. (L. E. 1798, Nr. 51; „Jris og Hebe" 1799, I. 110—12). — *J. W. Goethe's* Hermann og Dorothea, oversat og omarbeidet. Kbh. 1799. (o. m. T.: Poetiske Oversættelser af Fremmedes Mesterdigte. 1ste Deel. ibid. eod.). — Fortællinger til Nytte og Fornøjelſe. ibid. 1800. — Ode d. 1ſte Januar 1801. Odenſe (1800). (L. E. 1801, Nr. 1). — Ganſke tilforladelig Fortælling om en ſaakaldet vidunderlig Pige i Høiſtiftet Osnabrück, ſom foregav at have levet i to Aar uden Mad og Drikke. Overſ. ibid. 1801. — Sværmeres og Bedrageres Biographier. 1ſte Hefte. Kbh. 1802. — *Poesier*. Förste Bind. Kbh. 1807. (L. T. 1811, Nr. 23; Kiel. L. Z. Jahrg. I. Bd. 1., Nr. 27. 28. 29. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46). Adſpredte have disſe Digte ſtaaet i „Minerva", „Jris", „Dana" og flere periodiſke Skrifter. — Mesſenierne. Drama. ibid. 1813.

Satirer af Qvinctus Horatius Flaccus. Overſatte med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1816.

Epiſtler af Qv. Horatius Flaccus. Overſatte med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1817.

Danſke Ordſprog og Talemaader ſamlede og udgivne. 1ſte Hefte. Odenſe, 1822. (L. T. 1822, Nr. 39; Rahbeks „Tilſkuerne" 1823, Nr. 21; jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 489 og Langes „Ny Freia" 1826, S. 159—60).

Danſke Haver. Kbh. 1823. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (L. T. 1824, Nr. 38. 39; Rahbeks „Tilſkuerne" 1823, Nr. 38—39, 42—43; Revue encyclop. 1823, Août).

Sætninger til Eftertanke om Noget og til Svar paa Lidet. Kbh. 1827. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIII. 384).

Om indbyrdes Underviisning. Et Indbydelſesſkrift. Kbh. 1827.

Oder, Secularſang og Epoder af Quintus Horatius Flaccus. Overſatte. Kbh. 1828. („Nemeſis" 1828, Nr. 6; L. T. 1829, Nr. 46. 47; Kbhvns Skilderi 1828, S. 618).

Ulrikkes Flugt. Roman. I.—II. Deel. Kbh. 1829. (M. f. L. III. 366—70). Paa Tydſk overſat af L. Kruſe: Ulrika's Flucht. Ein däniſches Sittengemälde. Nach dem Däniſchen von J. Smidth. I.—III. Band. Hamburg 1831. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1831, Novbr. Nr. 313, jvfr. Kbhpoſt. 1832, Nr. 17).

Arboretum Scandinavicum. Førſte Hefte. Kbh. 1831.

Andagtsbog med bibelſke Sprog og chriſtelige Sange til hver Dag af Aaret. Kbh. 1831. (L. T. 1831, Nr. 23).

Vor Herres Jeſu Chriſti Lidelſe og Død. Fortalt efter de fire Evangeliſter, med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1834.

Udtog af Knud Sivertſens Dagbog. Fortælling af J. H. Udgivet af A. P. Liunge. Kbh. 1835. (ogſaa indført i 2 Dele af Liunges „Novelle-Bibliothek").

Prædiken paa Nytaarsdag 1836. Nykjøbing paa Falſter, 1836.

Hexen i Endor. En hiſtoriſk Tractat af J. H. Nykjøbing paa Falſter, 1837.

Høitidelighed i Anledning af en ny Altertavles Opſtilling i Aaſtrup Kirke paa Falſter 8de Auguſt 1838. Nykjøbing paa Falſter. (27 S. 8).

Prædiken i Anledning af Kong Frederik VI. Død, holden i Aaſtrup Sognekirke paa Falſter. Nykjøbing, 1840.

Mundheld og Meninger om Landvæſen og Bondehandel, for det Meſte fra de henfarne Tider. Samlede af J. H. S. Kbh. 1840.

Tale i Anledning af Communalanordningen, ved Sogneforſtandernes førſte Møde i Aaſtrup Sogn 5te Januar 1842. Nykjøbing, 1842. (8 S. 8.).

Redacteur af: Falſters Tilſkuer. Et Ugeblad. Nr. 1.—26. Nykjøbing, 1836.

Udgiver af: Samlede udvalgte Digte af Peder Horrebow Haſte. Kbh. 1835.

Medudgiver af: Dana, et Hefteſkrift af blandet Indhold. 1ſte Bd. Kbh. 1793. (ſ. J. K. Høſt's Erindr. S. 21; „Iris“ 1793, III. 108; Allg. L. Z. 1794, Nr. 259).

I „Iris“ og „Iris og Hebe“ (Publikum, 1791. II. 150—57; Fiſkerne, en Fortælling efter det Latinſke, 1792. IV. 127; Overſættelſe af nogle af Plinii Breve, 1796. I. 316; II. 98; III. 239; 1798. II. 179. (under Navnet Anton Julius).

I „Statiſtiſk, juridiſk og litterariſk Bibliothek“ (Om Concerter, i Bd. I. 1792, S. 168—86; jvfr. „Iris“ 1792, III. 187—203; L. E. 1793, S. 778).

I Fjerdingaarsſkriftet „For Sandhed“ (Ideer til en Ritualreform, VI. 326—88).

I Rahbeks „Hesperus“ Bd. V. ɔ: „Læsning i blandede Æmner“ Bd. I. (Den hvide Pige paa Bogø, S. 381—90).

I „Det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter“ (Om nogle eenstydige Ord, i Bd. XXI. 1826, S. 353—73).

I „Nyt Aftenblad“ (Om Danſke Ordſprog og Talemaader, 1826 Nr. 32; Bemærkninger over eenstydige Ord, ſ. A. Nr. 43).

I Heibergs „Kjøbenhavns flyvende Poſt“ (Silhouetter, tegnede efter Theophraſt, La Bruyère, Rabener o. fl., 1827 Nr. 90, 91, 103; 1828, Nr. 64, 71, 73, 80, 83, 86, 87).

I Liunges „Hertha“ (Nogle eenstydige Ord, i 2. Aarg. 1828, II. S. 118—128).

I Øſt's „Archiv“ (Om et ſkandinaviſk Arboret, IX. 282—86).

I Liunges „Nyeſte Repertorium for Moerſkabslæsning“ (Silhouetter, Bd. II. S. 2, 19, 33, 99, 226, 41, 42, 73, 75, 353, 54, 85, 86, 87; Bd. IV. S. 136, 38, 289, 305, 21, 37, 53, 54, 69).

I „Have-Tidende, udg. af Selſkabet til Haveculturens Fremme“ (Om den Skade, ſom Træer og Buſke ere udſatte for af Froſten, I. 1835, S. 247—55; Noget om Climatiſering af fremmede Landes Planter, V. 1839, S. 193—215; Den nye Haves Anlæg. En Fortælling, VI. 1840, S. 483—92).

Forklaring af eenstydige danſke Ord, i P. E. Müller's »Danſk Synonymik«, 1.—2. Deel. Kbh. 1829.

En Tale, indf. i: »Efterretning om en religieus Jubelfeſt, holden i Horbeløv Kirke paa Falſter d. 12te Decbr. 1821 til Minde om Frederik d. 4des Fundation af 240 Skoler. Kbh. 1822.« (jvfr. „Dagen" 1823, Nr. 307).

For det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Danſke Ordbog leverede han en betydelig Samling af kritiſke Bemærkninger og Tillæg til de tidligere Hefter af Bogſtavet S, og redigerede Bogſtaverne U, X, Y og Z; ligeſom han ogſaa meddeelte Bidrag og Samlinger til Ordbogens 5te Deel. (jvfr. C. Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſtorie, S. 398, 450). — En Samling af danſke Almuesord og Talemaader, fornemmelig fra Falſter, afbenyttet i Molbechs »Dialect-Lexicon«.

Medarbeider i: »Efterretninger om udenlandſk Literatur".

Digte, deels under hans Navn, deels undertegnede: „Anton Julius", th. eller "—", adſpredte i „Iris" 1791—95 og i »Iris og Hebe«; »Minerva" (bl. a.: Oder af Horats, metriſk overſatte, 1803, IV. 79—94, 197—209; 1804, I. 37—50; IV. 151—77, 225—47, jvfr. L. E. 1807, S. 758-62); »Den Danſke Tilſkuer"; »Dana«; Poulſens »Nytaarsgave for Damer" 1795 flgg.; i Fjerdingaarsſkriftet „For Sandhed" (Finthona, i I. S. 159—92 [jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. S. 127—128; »Iris og Hebe" 1798, II. 252—58]; Nogle Fabler, i V. S. 250—62); i Liunges »Dana« for 1820; Rahbeks »Tilſkuerne" 1ſte Aarg. 1823; i Møllers »Nyt theolog. Bibliothek« (Pſalmer, XIII. 334—42, jvfr. L. T. 1829, S. 422); i Liunges „Hertha« (1827, II. 440; III. 74); i »Kjøbenhavnspoſten" (1829, Nr. 42); »Nyeſte Repertorium for Moerſkabslæsning" (II. 97); »Portefeuillen" (1839, III. 289-92).

Smidth (Thomas), f. 1774; var Krigs-Aſſeſſor og Inſpecteur ved det Claſſenſke Fideicommis's Godſer paa Falſter; ſiden Kammerraad; blev d. 1ſte Auguſt 1829 virkelig Cancelliraad; 1835 Poſtmeſter i Nyſted. † 1840. — * Margrethe Eliſabeth Friedlieb (f. $\frac{10}{4}$ 1783), yngſte Datter af Præſten til Ideſtrup paa Falſter, Provſt Philip Henrich Friedlieb og Anne Marie Birgitte Seehuſen.

Nogle Bemærkninger i Anledning af Skriftet: Bornholm beſkreven paa en Reiſe i Aaret 1815, i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 41.

Beretning om det Claſſenſke Fideicommiſſes Beſtræbelſer for godt Sædekorn paa de Claſſenſke Godſer i Falſter, i Oluffens »Nye oeconom. Annaler«, Bd. V. 1820, S. 126—32.

Smith (Andreas Niels Chriſtopher), f. i Kjøbenhavn d. 30te April 1797, Søn af Hendrik Smith, Sognepræſt til Krummerup og Fugleberg i Sjælland (f. $\frac{6}{3}$ 1770, † $\frac{11}{5}$ 1811), og Anne Cathrine f. Norager († $\frac{21}{3}$ 1832 ſom Inſtitutbeſtyrerinde i Kbhvn.). Gik førſt i Slagelſe, og derefter i Herlufsholms lærde Skole; blev derfra dimitteret til Univerſitetet 1816; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i April 1821 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 26de Marts 1824 ordineret Katechet, d. 4de Juni 1831 anden, og d. 14de Februar 1837 førſte reſiderende Capellan ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 28de Juni 1847 Ridder af Danebroge. — * Laur

Jenſine Rasmine Buſch. — (Portrait, malet og lithographeret af Hunæus. 1847. 4to).

Sørgetale over Poul Møller, Profeſſor i Philoſophien ved Kjøbenhavns Univerſitet, ved Biſættelſen i St. Petri Kirkes Kapel d. 19de Marts 1838. Kbh. 1838.

Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimeſſe 2den Søndag efter Paaſke, d. 29de April 1838, ſom Indledningstale til Stiftsprovſt Clauſens Afſkedsord til Frue Menighed. Kbh. 1838.

Frue Sogns offentlige Skolevæſen. Dets Udvikling i de ſidſte 12 Aar og dets nuværende Tilſtand. En Fremſtilling. Kbh. 1844, m. 1 Tabel. (Theol. Tidsſkr. IX. 187—88).

Hvad der fordres af Sjælehyrdens Liv i dets Forhold til Menigheden. Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimeſſe paa Midfaſteſøndag den 22de Marts 1846. Kbh. 1846.

Tale, i Bibelſelſkabets 20de Beretning. 1835. S. 3—16.

Afſkeds-Ord ved Stiftsprovſt Clauſens Jordefærd den 29de Februar 1840. Fremſagt i den Afdødes Huus. (indſ. i „H. G. Clauſens Eftermæle.“ Kbh. 1840. S. 1—4).

Tanker ved Expeditionsſecretair P. Vogts Grav, i „Den Danſke Stats-Tidende“ 1819, Nr. 73.

Smith (Daniel Peter), f. d. 23de (ikke d. 24de) Septbr. 1782 i Mehrn ved Præſtø, hvor hans Fader, nedenanførte Provſt Troels Smith, da var Sognepræſt og givt med Anna Agnethe Plum. Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges i April 1794, blev han Student i Foraaret 1800; abſolverede i April 1804 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et qvidem egregie, hvilken ſamme Charakteer han ſiden ogſaa erholdt til den homiletiſke og katechetiſke Prøve; blev d. 27de Januar 1805 Alumnus paa Elers's Collegium; ſ. A. tillige Alumnus af det pædagogiſke Seminariums theologiſke Klaſſe; d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved Roeskilde Skole; d. 27. Juni 1814 tillige Prædikant ved St. Hans Hospital paa Bidſtrupgaard; d. 13de Auguſt ſ. A. udnævnt til Overlærer ved Skolen (med Anciennitet fra 1ſte Juli 1812), og var i denne Egenſkab, i Vacancen fra Efteraaret 1814 indtil Skoleaarets Ende i Sept. 1815, conſtitueret til at beſørge Rectors Forretninger; kaldtes d. 23de Juni 1815 (ikke 1816) til Sognepræſt i Saxkjøbing, og d. 15de Novbr. 1819 til Sognepræſt for Horslunde og Nordlunde i Laaland; blev 1820 Meddirecteur for det daværende Veſterborgſke Skolelærer-Seminarium; d. 23de Maj ſ. A. Provſt for Laalands Nørre-Herred; d. 8de April 1829 udnævnt til Diſtrictsprovſt for Nørre- og Sønder-Herred, ſamt for Øerne Fejø, Femø og Askø; d. 3die Januar 1834 til Sognepræſt i Stege paa Møen; d. 12te Febr. ſ. A. tillige til Provſt for Møenbo og Baarſe Herreder; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; d. 27de Marts 1845, efter Anſøgning, i Naade entlediget fra Provſte-Embedet for Baarſe Herred. — * 1806 Nicoline Sophie Friis Colding (f. 1783, en Datter af China-Capitain og charakteriſeret Lieutenant i Sø-Etaten, Andreas Colding og Antoinette Auguſta f. Holck). — (Biographi i Blochs Bidrag til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, H. 2. S. 22; jvfr. Øſt's „Materialier“, Nr. 146 (af Fr. Thaarup); Berl. Tid. 1845, Nr. 125 (om Høitideligholdelſen af hans 25 Aars Provſte-Jubilæum).

Mindeblomſter paa Faderens Capitain og Ridder Werner Hans Fred. Abrahamſons og Sønnens Ludvig Auguſt Abrahamſons Grave. Kbh. 1815, med 1 Kb. og en Vignet. (L. T. 1815, S. 505—9. — Det i Forerindringen til Skriftet meddeelte Omrids af L. A. Abrahamſons Liv er overſat paa Tydſk ved G. Hohbach i „Morgenblatt für gebildete Stände“ 1822, Juli).

Høitidspſalmer. Maribo 1819.

Kirken og dens ſtore Feſtdage, eller kirkelige Betragtninger. Kbh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 32, af H. N. Clauſen).

Udſigt over det kongelige Veſterborgſke Skolelærer-Seminariums Virkſomhed fra dets Oprettelſe. Et Indbydelſesſkrift til en Sørgefeſt over Seminariets hedengangne Directeur og Forſtander, ſal. Biſkop P. O. Boiſen. Kbh. 1831. (L. T. 1831, Nr. 34).

Den evangeliſke Geiſtligheds Tak til Gud for Reformationens Velgjerning. Synodalprædiken, holden i Roeſkilde Domkirke den 6te Juli 1836. Kbh.

En liden Læſe- og Sangbog for Almuen og Skolebørn. Kbh. 1838. (1837). 2det forøgede Oplag. ibid. 1845. (1844).

Opmuntring til Goddædighed imod vore vanlidte jydſke Landsmænd. Prædiken og Pſalmer i Stege Kirke 3die Søndag i Faſten 1839. Nykjøbing, 1839. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Den Nyords Kirkes Indvielſe den 16de December 1846. Med en Afbildning af Kirken. Kbh. 1847.

I „Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode“ Hvilke ere Grændſerne og Forſkiellen mellem den geiſtlige og ſceniſke legemlige Veltalenhed? i Bd. I. S. 349—70, (jvfr. L. T. 1812, S. 508—10).

I Møllers „Theologiſk Bibliothek“ (Nogle Ideer om Folkets Underviisning i Chriſtendommen, i Bd. XIX. S. 109—35, jvfr. L. T. 1823, S. 472).

I Bibelſelſkabets Beretninger (Breve, i VI. S. 86—87; VII. S. 79—80; XII. S. 81—83).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler, 1ſte Samling“ (Liigprædiken over Biſkop N. Møllers ham værdige Huſtru, d. 19de Februar 1830, S. 316—20; Ved en 86aarig i mange Aar blind Præſteenkes Liigkiſte, S. 337—39; Ved en Pigeſkoles Indvielſe i en Kjøbſtad, S. 420—23; Ved en ny Skoles Indvielſe paa Landet, S. 424—27).

I „Chriſtelig Kirke-Tidende“ 1833 (Chriſtenkjerlighed og Fattigvæſen ſkulle virke i Forening, Nr. 39; Sørgeqvad over Prof. Theol. Jens Møller, Nr. 50—51, S. 201).

I „Kjøbenhavnspoſten“ 1835 (Om Stege Borgerſkole, Nr. 86, jvfr. Nr. 162).

I „Sjællandspoſten“ 1839 (Om Eden, Nr. 25).

I „Danſk Folkeblad“ (Angaaende Benyttelſen af de ved Trykkefrihedsſelſkabet udgivne Skrifter ved Underviisningen i Landsbyſkoler, i 8de Aarg. S. 111—12).

I Damkier's Samling af „Prædikener over Evangelierne“, 1ſte Bd. (Hvad det er for et Sind, ſom altid er det ſamme, og hvorved vi kunne erhverve det. Prædiken paa Palmeſøndag; Chriſtelig Oplysning gjør os frie fra Forargelſe og Bildfarelſe. Prædiken paa 6te Søndag efter Paaſke).

I „Fædrelandet“ (Om de foreſlaaede Amtsſkoler, 1848, Nr. 145).

I „Den Berlingſke Tidende“ (Hr. Fr. Barfods Gabeſtok, 1849, Nr. 55, 60; jvfr. Nr. 66, af Fr. Barfod).

Han gjennemſaae og tildeels omarbejdede P. Thonboe's Læſebog og Exempelſamling for Borger- og Almueſkoler. 8de Opl. Kbh. 1831. 9de Opl. ibid. 1837.

Udgav: Provſt Troels Smiths Embeds-Jubilæum i Holbek Kirke d. 12te Mai 1819. Kbh. 1819. (Heri findes en Tale og Pſalmer af ham).

I den af ham bekoſtede Samling af „Mindetaler over afdøde Geheimeſtatsminiſter Greve C. D. F. af Reventlov“ (Kbh. 1828) er af ham: Tale, holden paa Prædikeſtolen i Horslunde Kirke ved Greve Reventlovs Jordefærd den 16de October 1827, S. 47—62; Pſalmer, afſjungne af Grevſkabets Skolelærere og det Veſterborgſke Seminariums Alumner ved Jordefærden den 16de October 1827, S. 63—68; Biographiſke Noticer, S. 69 flgg.

Enkelte Digte, adſpredte i Engelstofts „Univerſitets- og Skole-Annaler“ (1807, I. 303—4; 1810, II. 113—16; 1812, S. 108—11); „Dagen“ 1808, 12; „Nyeſte Skilderie af Kbhvn“; „Den Danſke Stats-Tidende“ og „Den Berlingſke Tidende“ (f. Ex. 1840, Nr. 13; 1846, Nr. 115; 1848, Nr. 148, 285; 1849, Nr. 116).

Udtog af hans Tale ved Sørgehøjtiden i Roeskilde Skole d. 24de Febr. 1812 i Anledning af Rector C. F. Schultz's Død, i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1812, S. 106—8. — En lollandſk Ordſamling, iſær fra Landets Veſterkant, eller Nørre Herred, afbenyttet i Molbechs „Dialect-Lexicon“.

Smith (Friderich Chriſtian), f. d. 28de Januar 1761 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader (ſom nedſtammede fra den ſkotſke Dronning Maria Stuarts Krigsminiſter, eller General, Smith) var Bogholder ved et Livrenteſelſkab. Blev 1782 Fuldmægtig ved Amiralitets- og Commisſariats-Collegiet; d. 8de Januar 1792 Commisſariats-Secretair, eller Chef for dette Collegiums andet Departements-Comptoir (indtil d. 4de Juli 1813); d. 28. Octbr. 1793 Overkrigscommisſair; d. 23de Marts 1806 Meddirecteur for Esquæſthuſet og Asſiſtentshuſet (indtil d. 4de Maj 1811); d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 15de Aug. ſ. A. virkelig Juſtitsraad; d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 22de Septbr. 1815 virkelig Etatsraad. Var Sportel-Kasſerer ved Amiralitets- og Commisſariats-Collegiet fra 1796 indtil ſin Død d. 25de Auguſt 1821. — * Helvig Aageſen (f. § 1758, † 179*, en Datter af daværende Regimentsqvarteermeſter Niels Aageſen). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 81).

Hvorledes Salpeter kan frembringes; efter Pet. J. Hjelms Underrättelſe ꝛc. Stockholm 1799, med en Indledning af den danſke Udgiver Overkrigs-Commisſair Smith. Kbh. 1802. 136 S. 8., med 4 Kobb.

Smith (Jeppe), f. d. 1ſte Marts (ikke April) 1759 i Thy, i Aalborg Stift, i Landsbyen Skjoldborg, hvor hans Fader, Hans Chriſtenſen Smith, var Kleinſmed og givt med Dorthea Paulsdatter (begge døde før Sønnens 9de Aar). Kom førſt i Lære hos en Uhrmager, ſiden hos en Snedker og Drejer; begyndte, 23 Aar gammel, at ſtudere, og blev Student ved privat Dimiſſion 1789; d. 18de Maj 1791 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog d. 18de Januar 1794 mediciniſk Embedsexamen (Laud.); blev privat Practicus i Kjøbenhavn, hvor han tillige indrettede og beſtyrede et Etabliſſement til Forfærdigelſe af alle Slags phyſiſke, mathematiſke og optiſke Inſtrumenter; erholdt d. 3die Januar 1806 Titel af Profeſſor (med Rang i 6te Klaſſe Nr. 13), og udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Danebroge; holdt fra 1813 Forelæsninger over den techniſke Chemi, og desuden i 3 til 4 Somre, paa det Rejerſenſke Fonds Bekoſtning, Forelæsninger over ſamme Videnſkab for Haandværkere, Konſtnere og Fabrikanter. † 5te Novbr. 1821 i Kbhvn., ugivt. — (Autobiographi, udgivet, med et Tillæg, af hans Broderſøn, Mechanikus Chriſten Smith. Kbh. 1823. (24 S. 8.); Biographi i Kofods Converſ.-Lexicon XXVII. S. 202—6; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 84—91. — Om hans Gave til Walkendorfs Collegium ſ. Engelstofts Univerſ. og Skole-Annaler 1812, S. 213—48, og L. T. 1813, S. 62).

Metzgers Udkaſt til en *Medicina ruralis* eller mediciniſk Haandbog for Landmanden, overſat og forøget. Kbh. 1791. 2den Udg. ibid. 1797. („Iris“ 1794, II. 218; Rafns Bibl. II. 111—15; L. E. 1797, Nr. 7).

Smith (J. C.).

Vagt i Gevær!!! Eller en Snuus fiin fiin islandſk Rapee til Dreier Anders Rasmusſen. Kbh. 1832.

Smith (J. L.)

Fuldſtændig og nøiagtig Beſkrivelſe over Heſtevæddeløbene paa Nørrefælled 1832. Kbh. 1832.

Smith (T. P.).

Haandbog ved Underviisning i Regning, for Skolelærere. Randers, 1813.

Smith (Troels), f. d. 27de Januar 1744 i Holbek, ældſte Søn af Jubellæreren Magiſter Peter Smith, daværende reſiderende Capellan ſiden ($^{1}_{5}{}^{9}$ 1753) Sognepræſt til Holbek og Merløſe, og tilſidſt ($\frac{8}{2}$ 1784) til Mehrn i Sjælland (f. $^{1}_{8}{}^{0}$ 1707 i Kbh., † $\frac{14}{11}$ 1795, jvfr. Gjesſings Jubellærere II. 2. S. 363—66, ſamt Øst's „Materialier“ Nr. 146), og Edel Dorthea Barfoed († 1783, en Datter af Capitain Claus Barfoed). Underviiſt i Hjemmet indtil ſit 11te Aar, blev han ſat i Frue-Latinſkole i Kbhvn., og afgik derfra til Univerſitetet 1762; tog theologiſk Atteſtats 1766; blev d. 29de Januar 1768 af Gehejmeraad og Stiftamtmand Egg. Chriſtopher Greve af Knuth, hos hvem han i et halvt Aar havde holdt Kabinetsprædiken, kaldet til exſpecterende Sognepræſt for Dollefjelde og Musſe Menigheder i Laaland, hvorpaa han erholdt kgl. Confirmation d. 1. Febr. ſ. A.; men da hans aldrende og ſygelige Fader behøvede en Medhjelper i Embedet, beſtikkedes han d. 14de April 1769 til Medtjener og Capellan pro persona for Holbek og Merløſe Menigheder; blev d. 28. Sept. 1770 Capellan pro persona ſamt adjungeret og ſuccederende Sognepræſt til Mehrn i Sjælland; d. 30te Novbr. ſ. A. Sognepræſt til Everdrup ſſtd.; d. 20de Marts 1772 til Mehrn, og d. 5te Maj 1784 til Holbek og Merløſe; 1802 Provſt i Merløſe Herred (indtil 1807); feſtligholdt d. 12te Maj 1819 ſit 50 Aars Embedsjubilæum og erholdt ſamme Dag Rang med Amtsprovſter (jvfr. „Provſt Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819); blev d. 30te Marts 1821, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 4de December 1823 i Holbek. — * 1. 1771, i Juni, Anna Agnethe Plum (f. $\frac{11}{1}$ 1752, † $\frac{29}{1}$ 1805, en Datter af Præſten Daniel Plum i Baarſe i Sjælland). * 2. 1808 Abelone Tønneſen f. Lottrup (f. $\frac{30}{8}$ 1769, † $\frac{11}{12}$ 1832). — (Jvfr. Øſt's „Materialier“ Nr. 146; Thaarups fædrenel. Nekrol. f. 1821—26, S. 240–41).

Tvende Taler paa 31te October og 2den November 1817, holdne i Holbeks Kirke. Kbh. 1818.

Jubeltale, holden i Holbek d. 12te Mai 1819. (indſ. i Skriftet: „Provſt Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819). — Gravſkrift over hans Fader (paa Latin), i Kbhvns Addr. Compt. Efterretn. 1795, Nr. 328.

Smith (Troels), f. 1794, Søn af Peder Smith og Maren Troelsdatter; dimitteret fra Horſens Skole 1815; tog i Foraaret 1819 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Decbr. ſ. A. Prøve-procurator ved Underretterne i Ringkjøbing Amt; d. 22de Maj 1822 Procurator i Jyllands 4 Stifter, og ejede og beboede Krogsdal ved Holſtebro; blev d. 26de Januar 1840 Birkedommer og Skriver paa Fanø; d. 19de Novbr. 1847 Byfoged i Holſtebro og Herredsfoged i Hjerm og Ginding Herreder, men forblev ifølge kgl. Tilladelſe (af 18de Juli 1848) i ſit forrige Embede. — * Sophie Dorothea Krarup (f. 1800, † 1834, ældſte Datter af Provſt Janus Balthazar Krarup og Marie Chriſtine f. Grundtvig).

Om ſkadeligt Vands Afledning, i „Ugebl. for den danſke Bonde“ 2. Aarg. Nr. 33.

Smith (Troels Frederik Plum), næſtældſte Søn af ovenanførte Provſt Daniel Peter Smith; f. d. 31te Decbr. 1813 i Roeskilde; dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1833; udmærket ved 2den Examen 1834; abſolverede i Juli 1838 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var derpaa i 2½ Aar Huuslærer hos Kammerherre, Amtmand de Neergaard paa Lindersvold; blev d. 8de April 1843 Alumnus paa Borchs Collegium; foretog ſig, tildeels med offentlig Underſtøttelſe, 1845—47 en Reiſe i Skotland, England, Frankrige og Italien; har efter ſin Hjemkomſt opholdt ſig i Stege paa Møen.

Digte, deels ſærſkilt trykte, deels adſpredte i: A. P. Liunges „Søndagsblad“ (1835, S. 281—88 og 345—51); Barfods „Brage og Idun“ (Havet og Perne, III. 356—361); „Den Berlingſke Tidendes Søndagsblad“ (1841, Nr. 5); Heibergs „Intelligensblade“ (Den hvide Pige, i Bd. IV. 1844, Nr. 44—46, ſvfr. J. f. L. o. K. 1841, S. 126—28); „Ny Portefeuille“ (1844, I. S. 118—19); „Danſk Folkeblad“ (Dannemark ved Kong Chriſtian den Ottendes Kiſte, XIII. Nr. 47); og i „Borchens Lyre“.

Tale ved Feſten for Prof. Biſſen, i Selmers „Aarbog“ for 1848, S. 152—53.

De Thous Farvel til Verden, i D. Kirketid. IV. 233—39; Et Digt, ſſtd. S. 409—10.

Sneedorff (Hans Chriſtian), f. d. 22de Maj (ikke Marts) 1759 i Sorø (ikke Kbhvn.), ældſte Søn af Jens Schelderup Sneedorff, daværende Profeſſor i Lovkyndigheden og Statsvidenſkaben ved Sorø Academi, ſiden (1761) Arveprinds Frederiks Lærer (f. $\frac{22}{8}$ 1724 i Sorø, † $\frac{5}{6}$ 1764, ſvfr. „Danſk Minerva“ V. 1817. Octbr. S. 67—71, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 563), og Øllegaard Wilhelmine Theſtrup (f. 1739, † $\frac{11}{1}$ 1775, en Datter af Etatsraad, Profeſſor Chriſtian Theſtrup og Karen Larsdatter Fogh). — Blev d. 23de Decbr. 1776 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 18de Octbr. 1781 Premierlieutenant; d. 17de April 1789 Capitainlieutenant; ſ. A. Lærer i Sømandſkabet ved Søcadetcorpſet; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; 1797 Chef for Søcadetcorpſet; d. 16de Decbr. 1803 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 4. Januar 1811 Commandeur i Sø-Etaten; d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 26de Januar 1813 Kammerherre; d. 24de Decbr. 1816 Contre-Admiral; 1823 Ridder af Æreslegionen; var og Commandeur af Jernkrone-Ordenen. † 13de October 1824 i Kbhvn. — * 1. $\frac{14}{8}$ 1789 Marie Eliſabeth Tønder (f. 1770, † 1815). * 2. Marie Margrete Skibſted. — (Biographi i (Fr. Barfods) poetiſk Læſebog, S. 527—31; Thaarups fædrenl. Nekrolog f. 1821—26, S. 331—34; „Dagen“ 1824, Nr. 253, 54; Converſationsbl. 1824, Nr. 13, ſvfr. S. 111; Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 84; ſvfr. Rahbeks „Erindringer“ I. S. 203—5; „Nyt Aftenbl.“ 1824, Nr. 49, 50, 51, af K. L. Rahbek; Alm. danſk Lit. Journ. 3. Bd. 1782, S. 338. — Portrait, tegnet af W. Heuer, lithogr. i det kgl. Steentrykkeri).

Søetaktiken. En Lærebog for de kongelige Søekadetter. Kbh. 1799.

Efterladte Digte, ſamlede af K. L. Rahbek. For Venner. Kbh. (1829). 228 S. 8. (ſvfr. Rahbeks „Tritogenia“ IV. S. 59—61, 198—205).

Digte, adſpredte i periodiſke Skrifter og Poeſiſamlinger, ſaaſom i Kiøbenhavns Adreſſe-Avis 1775, Nr. 184; 1776, Nr. 191; i Holks „Sorg og Glæde“ 1775,

S. 82. 110. 112; i Sangene over Indfødsretten 1777, S. 43; „Almindeligt danſk Bibliothek“ 1778, III. 16; 1779, II. 76. 100; III. 75; i Schultz's Poeſiſamling 1788, S. 108; i „Iris“ og „Iris og Hebe“ 1791, I. 118—21; 1796, I. 206—10. (optr. i „R. Af.enbl.“ 1824, S. 421—22); i „Minerva“ 1797, I. 230; II, 305; i „Den Danſke Tilſkuer“ 1806, Nr. 58 og 59; i Nyerups Nytaarsgave „Frigge“, 1813; i „Den Danſke Stats-Tidende“ 1821, Nr. 61; i E. Beyers „Geſion“ f. 1826, S. 269. (Blandt diſſe Digte er Sangen om Drejers Klub: „I Axelſtad der ſtander en Gaard“, og Romanzen om Henrik Gerner: „Hr. Henrik han ſidder ſaa tankefuld“ ſiden blevne indførte næſten i alle Klubviſebøger).

I „Minerva“ (Til Publikum i Anledning af Amtmand Heibergs Bekjendtgjørelſe om hans Søns Død, 1798. I. S. 54—72; overſ. paa Svenſk i Baron D'Albedyhls 1799 i Nykøping udkomne „Skrifter af blandadt Innehål“).

I „Kjøbenhavns Skilderi“ (Til Publicum, 1824, Nr. 6).

I Rahbeks „Tritogenia“ (Udaf et Udkaſt til en Tale, beſtemt at holdes i det danſke Literaturſelſkab, i Bd. VII. 1830. S. 29—34).

Taler, holdne til Søcadetterne, i „Archiv for Søvæſenet“ X. S. 220—27; XII. S. 210—14; 360—67; 478—85; XIII. S. 220—30; 334—47; og i „Nyt Archiv for Søvæſenet“ I. S. 479—89; IV. S. 87—95; 456—61.

Et Brev fra ham ſtaaer i Th. Thaarups „Breve til en Ven angaaende Baron Wedels Død“. Kbh. 1782.

Soelberg (Abraham Engelbrecht) var Capitain ved Kjøbenhavns borgerlige Infanteri (indtil 1827); ejede og beboede Landejendommen „Frederiksyndeſt“ i Aſminderød Sogn; blev 1818 Medlem af Tiendecommiſſionen for Kronborg og Hirſchholms Diſtricter ſamt Frederiksværks Gods. † 24de Decbr. 1846 i Fredensborg, i ſit 63de Aar. — * 1813 Henriette Louiſe Larſen.

Lærebog i Krigsvidenſkaberne, overſat efter J. Mauvillon's Einleitung an die ſämtlichen militairiſchen Wiſſenſchaften. Kbh. 1809, m. Kbb.

Om Avls-Bygningers henſigtsmæſſige Indretning, i „Landoec. Tidender“ VI. 1817, S. 390—99, med 1 Plan.

Soelberg (Johan Henrik), f. omtrent 1769 i Kjøbenhavn; var Opbringer ved Fattigvæſenet, og ſiden Inſpecteur ved Drengeſkolen i Bredgaden, hvorfra han fik Affked omtrent 1830.

Mindeſang over Doctor Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. — Prøve af originale komiſke Digte, i den Wesſelſke Digterart. 1ſte Hefte. ibid. 1836. — Ønſker til Kronings- og Salvingsfeſten. ibid. 1840. — Danmarks Feſtdag, et Digt med Sange. ibid. 1841. — Adſkillige Smaadigte, deels anonyme i „Dagen“, deels ikke i Boghandelen.

Soldin (Abraham), Boghandler i Kbhvn. † 1834.

Udgav: Etuibibliothek for Damer. Nr. 1.—12. Kbh. 1828—30. 12mo.

Soldin (Salomon), f. d. 15de Marts 1774 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han var i nogle Aar Participant i den Boghandel, ſom hans ældre Broder, ovenanførte Abraham Soldin, baade før og ſiden førte for egen Regning. † 27de Novbr. 1837 i Kbhvn. — * Hanne Ruben. — (Jvfr. „Den Friſindede" 1837, Nr. 44).

J. J. Rouſſeau om Oprindelſen til Uligheden blandt Menneſkene og dens Grundſtøtter, et kronet Priisſkrift. Overſat. Kbhvn. 1800. – Engelſk Læſebog for Danſke, med hosføiet accentueret Ordbog og en kort engelſk Grammatik (under L. B. Olſens Navn). ibid. eod. — Hiſtoriſk Dagbog af Krigen mellem Danmark og Engelland. ibid. 1801. — Marſk Stig eller Sammenrottelſen mod Erik Glipping, Konge af Danmark, et romantiſk Skilderie af det trettende Aarhundrede, udarbeidet efter O. J. Samſøes Plan. ibid. 1802. — Patriotiſke Handlinger af Danſke og Norſke. En Exempelbog for Ungdommen. ibid. 1806. (L. E. 1807, Nr. 19). — Engelſk-danſk og danſk-engelſk Lexicon (under L. B. Olſens Navn). I.—IV. Bd. ibid. eod. Den danſk-engelſke Deel 2det forbedrede Opl. ibid. 1819. – Huusvennen. Et Tidsſkrift. No. 1 og 2. ibid. 1813. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 10).

Napoleon Buonapartes Regjeringshiſtorie. 1ſte Deel. Kbhvn. 1815. (Allg. H. L. Z. 1817, Nr. 103). Paa Svenſk overſ. af J. P. Wählin under Titel: Napoleon Bonapartes Regeringshistoria. Stockholm, 1817. 8:o. (Svenſk Literaturtidn. 1817, Nr. 34, hvor Recenſenten troer, at Originalen er tydſk).

Exempelſamling til Veiledning for Enhver, der vil øve ſig i danſk proſaiſk Stiil, uddragen af danſke Proſaikeres Skrifter, ordnet efter de forſkjellige Stiilarter og forſynet ſaavel med Indledninger ſom Anmærkninger. Kbh. 1816 (1815). (Allg. H. L. Z. 1821, März, S. 470—72).

Humoriſten. I.—V. Hefte. Kbh. 1818—19. (Allg. H. L. Z. 1822, Ergzbl. Nr. 78—79, S. 617—29). [Det 5te Hefte af »Humoriſten« indeholder en »Lovtale over Daniel Ranzau«, der ogſaa udkom ſærſkilt. Kbh. 1819; v. Allg. H. L. Z. 1822, Ergzbl. S. 916—18].

Redacteur af: Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn. Et Ugeblad. (Begyndt d. 17. Oct. 1803 af J. Werfel, men fortſat af S. Soldin indtil Udgangen af Febr. 1825, jvfr. Art. Fr. Thaarup). Heraf beſtaaer I.—II. Bind for Aaret 1804 af 1452 S. 8., hvoraf de 1352 ere forfattede eller ſamlede af S. Soldin; III.—IV. Bd., for 1805, udkom ligeledes i Octav; de følgende Bind (fra d. 15de Octbr. 1805) i Qvart. (jvfr. Engelstofts og Møllers Hiſtor. Calender I. 1814. S. 35; „Telegraphen" 1821, Nr. 28; Thortſens Udſ. ov. d. danſke Lit. S. 132, Noten; Hoſt's Søndagsbl. 1816, Nr. 51, 52). De Stykker, i 1.—4. Bd., ſom ere forfattede af Soldin og gaae igjennem flere Nummere, ere f. Ex.: Kildereiſen; Reiſen til Jægerspriis; En Samtale i Elyſium; Reiſen til Vemmetofte; i 5te—6te Bd. ere, blandt andet, af ham: Trylleſpeilet; Fyrretyve Timer i Kjøbenhavn; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Sammenligning imellem ældre og nyere Tiders Levemaade; Indſkrænkninger og Friheder i Næringsveje; Fodpoſten; Hovedſtadens og Landlivets Glæder; Reiſen til Lethraberg; En Hundredrigsdalersſeddels Hændelſer; Luftmachiner; i 7de og 8de Bind: Fragmenter af en Reiſe til Kjøbenhavn 1837; Yppigheden; Breve til en Ven paa Landet; Reiſen til Hovedſtaden 1807; Gert Weſtphalers Reiſe fra Haderslev til Kiel; Til mine Medborgere (ſkrevet under Kjøbenhavns Beleiring); Kjøbenhavn beagtet ſom Fæſtning; i 9de og 10de Bind: Betragtninger over nærværende Krig; ars Pederſen. en Selvbiographie; Om indenlandſke Manufacturers Underſtøttelſe; reve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Kjøbenhavn i det 19de Aarhundrede; Om Krig og Krigstilſtand; Hvilke Næringsveje og Stænder have lidt meeſt ved Krigen?; 11te og 12te Bind: Om Æresbelønninger og Ærestegn; Om et nyt Tidſkrift iod Danemark; Om Penge og Pengecours; Breve til en Ven paa Landet; Reiſen l Birkerød; Om Klædedragten; i 13de og 14de Bind: Obligationen eller de to Speculantere; De fem Sødſkende; Hr. Simon Studenſtrups naadigſte Gjenſvar paa Senior Peder Pederſens underdanige Rapporter; i 15de Bd. 1811, bl. a.: Nyttige dvarſler, S. 74 flgg.; Planerne, S. 177 flgg.; Brev til en Ven i Norge, i Nr. 15; Aarg. 1812: Tugt-, Forbedrings- og Raſphuſet, i Nr. 54. 55; Hvilke ere Aarſaerne til den tiltagende Dyrhed? i Nr. 60. 61. 62; i Aarg. 1814: Hiſtoriſk Krøke og Bidrag til Dagens Hiſtorie, i adſkillige Nummere; i Aarg. 1815: Til en len paa Landet; Sprogbemærkninger, Nr. 15. 16. 19. 21. 22. 25. 29. (fortſ. i Aarg. 816, Nr. 17; 1817, Nr. 32; 1818, Nr. 85; 1819, Nr. 22; 1820, Nr. 47; 1823, r. 98); i Aarg. 1816: Friderichsberg, et Digt, i Nr. 100. 104 ſamt i Aarg. 817, Nr. 18. 20. 24; i Aarg. 1817: Om overdreven Nydelſe af ſpirituøſe Drikke, i r. 18. 21. 24; Fire Dages Reiſe i Sjælland, i Nr. 62. 63. 64. 66. 67. 69. 71. 72. 3. 77. 78. 79; i Aarg. 1820: Reiſen til Møen, Nr. 64. 65. 66. 68. 72. 73. 75. 7. 79. (overſat paa Tydſk i G. Loß's »Originalien« 1821, jvfr. »Telegraphen« 821, Nr. 20. 21); i Aarg. 1821: Den danſke Skueplads, i Nr. 99—104 og 822, Nr. 5—15; o. m. a.

I »Minerva« (Om Følelſe for Ære og om Æresſtraffe, 1799, III. 272—81; tog af Udkaſt til et Livaſſuranceſelſkab, 1803, I. 222—27).

I Nyerups Nytaarsgave »Frigge«, for 1813 (Maria-Højen, S. 142—94).

I det af Fr. Thaarup redigerede »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« i Aarg. 1825: Replik om Synonymerne, Nr. 56 (jvfr. ſ. A. Nr. 49, 51); Sprogmærkninger, Nr. 65; Havde Holberg i vore Dage kunnet finde nyt Stof til Satirer? r. 90; Dronning Loviſe, Nr. 91; Om Jødernes Udbredelſe, og Tallet af dem over le Jorden. Om Mardochai Man. Noahs Indbydelſe, ſſtd.; Om Raſk's Erindringer od Larſen, Nr. 92; Mubles Børsmedaille, Nr. 99; i Aarg. 1828: Familien ra Landet, Nr. 16; Peter Tordenſkjold, en fædrenelandſk Novelle, Nr. 21—30; Hvad yt? Nr. 33; Shakſpeare, Nr. 37, 38; Økonomie, Nr. 42; Reiſen til Berlin og Dresden, Nr. 44, 45, 46, 48, 49; Tyge Brahes Elſkov, Novelle, Nr. 96—105; i larg. 1830: Digte (under Navnet Guſtav Palmer) i Nr. 42, 43, 47, 50, 58; og en Mængde andre Bidrag, de fleſte uden Mærke, nogle med Mærket X, og nogle betegnede 2×18.

Sommer (......).

Flyttedagen eller det Kjøbenhavnſke Hurlumhei. Kbh. 1827.

Sommer (Andreas Gartner), en Søn af nedenanførte Profeſſor **Morten Sommer**; fød d. 20de Febr. 1804 i Kjøbenhavn; blev f ſin Fader underviiſt og dimitteret til Univerſitetet 1822; erholdt Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgiſk Volontair ed Frederiks-Hoſpital; underkaſtede ſig i Octbr. 1827 Examen ved det hirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Novbr. 1828 mediciniſk Examen ved Univerſitetet (Laud. unan. consensu); var Reſervecandidat, og fra Juli

1831 til Maj 1833 chirurgiſk Candidat ved Frederiks-Hoſpital; deeltog i Septbr. 1831 i Concurrencen for Profesſoratet i Pharmakologi og medicina forensis ved Kbhvns Univerſitet (jvfr. Selmers Akad. Tid. I. S. 141—44); disputerede d. 17de Aug. 1833 for Licentiatgraden, og d. 21de Decbr. ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte i Begyndelſen af Febr. 1834, med Underſtøttelſe af Fonden ad usus publicos og det Thottſke Stipendium, en videnſkabelig Udenlandsreiſe; beſøgte Berlin, Wien, Paris, og vendte tilbage i Decbr. ſ. A. (ſ. Selmers Akad. Tid. III. S. 130); blev 1835 Diſtrictslæge ved Fattigvæſenet i Kjøbenhavn; 1836 conſtitueret og d. 14de Auguſt 1838 virkelig Reſervechirurg ved det chirurgiſke Academi; holdt ſom Privatdocent Forelæsninger ved Kbhvns Univerſitet; blev d. 15de Septbr. 1840 Docent og d. 18de Febr. 1842 Lector. (med Titel af Profesſor extraordinarius) i ſammes lægevidenſkabelige Facultet; d. 8de Juni 1843 Profesſor extraordinarius i ſamme Facultet. — * Eliſabeth Cathrina Eller, en Datter af Farver Eller i Kbhvn. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udſtedte Program, p. 29—31; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVIII. S. 205—206; XXXII. S. 364; A. Clausade, „Voyage à Stockholm“. Paris 1845).

Prøve-Forelæsninger, holdte ved Concurrencen for Læreposten i Pharmacologie og medicina forensis ved Kjøbenhavns Univerſitet i Efteraaret 1831. Kbh. 1832. (M. f. L. VIII. 245—75, af M. Levy og J. F. Schouw).

Dissertationis *de signis, mortem hominis absolutam ante putredinis accessum indicantibus* Part. I.—II. (pro licent. & gradu Doct.). Hafniæ 1833. (Bibl. f. Læg. XXII. 442—93, af C. Otto; Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835, März, S. 144—51; Tidſkr. för Läk. och Pharm. Bd. 6. 1837, Juni, S. 224—27; Brit. med. Review Vol. 4. 1837. No. 7. July, P. 2. p. 197—200; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 122—25, af C. Otto).

Haandbog i Hudſygdommenes Pathologie og Behandling. Førſte Afſnit. Om Hudens Sygdomme i Almindelighed. Kbh. 1840. (Ugeſkr. f. Læg. II. 239; „Dagen“ 1840, Nr. 79; Berl. Tid. 1840, Nr. 73).

Nye Erfaringer om Inoculabiliteten af Syphilis og Hudſygdomme. Kbh. 1841. (Bibl. f. Læg. XXXV. (N. R. Bd. 5.) S. 283—97, af E. Hornemann; Zeitſchr. f. Med. XX. 81—82).

Om de ſpirituøſe Drikkes diætetiſke Brug i det ſkandinaviſke Norden. Et Foredrag holdt i det ſkandinaviſke Selſkab den 14de Marts 1845. Kbh. (1845). 36 S. ſt. 8. (jvfr. Fædrel. VI. 1845, Nr. 1844, 45; Berl. Tid. 1845, Tillæg til Nr. 128, 29).

Om den Indflydelse, som den senere Tids Fremskridt i den organiske Chemie have frembragt i Forklaringen af *Födemidlernes Nærsomhed*. Kbh. 1846. 16 S. st. 8. (Kbhpoſt. 1846, Nr. 188).

Gymnaſtiken ſom Nationalopdragelſesmiddel. Et Foredrag holdt i det ſkandinaviſke Selſkab den 1ſte Decbr. 1846. Kbh. 1846. 23 S. 8.

Det diætetiſke Forhold ved Nærmelſen af og under en Choleraepidemie, beſkrevet for Lægfolk. Kbh. 1848.

Forelæsninger over de acute Hæmopathiers ſpecielle Pathologie og Therapie, holdte for de Studerende ved Kjøbenhavns Univerſitet. **1ſte Hefte**, den epidemiſke og ſporadiſke Cholera. Kbh. 1848.

Medudgiver af: Raiſonnerende Critik over Prof. Overchirurg Gundelach Møllers chirurgiſke Aarbog for det Kgl. Frederiks-Hoſpital, af 3 Læger. Kbh. 1832; og af: **Erklæring** fra de tre Læger i Anledning af Prof. Gundelach Møllers Broſchüre: „om de tre Læger“. ibid. eod. (Bibl. f. Læg. XVIII. 463–64, af J. C. **Müller**; M. f. L. IX. 81—94, af O. L. **Bang**; Kbhpoſt. 1832, Nr. 176, 80, 83).

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Nogle Bemærkninger angaaende Aſphyxie ved Drukning, i III. 193–216. (paa **Tydſk** overſat af J. F. W. Nevermann i Wildbergs Jahrbuch der geſammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 1. 1836); Beretninger fra Paris og Wien om mediciniſk-chirurgiſke Gjenſtande, ſkrevne til det kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn, i V. 97—115; VI. 193—202; 289—98; Udtrag af **Magendie's** phyſiologiſke Forelæsninger i Foraaret og Sommeren 1834, i VII. 83—94; 184–86; Om adſkillige chroniſke Hudſygdomme, foreviſte og omtalte paa **Biett's** Clinik i Sommeren 1834, **ſſtd.** S. 193–215; Enkelte Noticer af Overmedicinalraad, Prof. **Buſch's** (i Berlin) cliniſke Foredrag i Nov. og Dec. 1834; meddeelte, **ſſtd.** S. 378—82; En Bemærkning om **Forklaringen** af phyſiologiſke og pathologiſke Phænomener ved Electriciteten, i VIII. 172—73; Udtog af et Brev til en Ven i Kjøbenhavn, ſkrevet i Berlin i December 1834, i IX. 193—205).

I **»Bibliothek for Læger«** (Kortfattet Overſigt over de forſkjellige Anſkuelſer af Superfoetationen, i XVII. 241—70. (overſ. af Nevermann i Siebolds Journal, Bd. 15. H. 3., jvfr. Schmidt's Jahrbb. der Med. 1838, Bd. XX. S. 191—92; Neue Zeitſchr. für Geburtskunde Bd. 6. H. 1. 1838); Drøftelſe af den Schönleinſke Lære om Neurophlogoſerne i XXXI. (N. R. Bd. 1.) S. 97—111; Beſtaaer der en vis Harmonie mellem Udviklingen af Tuberkler i den ene Lunge og Tilbagetrængningen af Muſklernes Fyldighed og Kraft ſamt af Fidtets Mængde paa den tilſvarende Halvdel af Legemet? Foredrag i de ſkandinaviſke Naturforſkeres og Lægers Møde i Chriſtiania 1844, i XLI. (N. R. Bd. 11.) S 228—30; Om det pathologiſke og det noſologiſke Syſtems Forhold til hinanden, et Foredrag i ſamme Møde, **ſſtd.** S. 240—43; Om Frieslingernes epidemiſke Optræden og deres Forhold til andre Sygdomme, (Oplæſt i det kgl. med. Selſkab d. 19de Febr. 1846), i XLIV. (N. R. Bd. 14.) S. 58—83).

I **»Ugeſkrift for Læger«** (Om de foreſlaaede videnſkabelige Forſamlinger af ſcandinaviſke Læger og Naturforſkere, i I. 165—69 (jvfr. S. 169—76); Helbredelſe af en ecclampsia infant. med tilſyneladende hydrocephaliſke Symptomer, I. 269—72; Et Tilfælde af Roſen, III. 73—76; Anmeldelſe af Pharmacopea militaris, 1840, **ſſtd.** S. 158—59; Om Rheumatismens Natur. Et Foredrag, holdt ved de ſcandinaviſke Naturforſkeres og Lægers Møde i Kbhvn. i Juli 1840, **ſſtd.** S. 177—92. (Udtog i »Forhandlinger ved de ſkandinav. Naturforſkeres 2det Møde 1840« (Kbh. 1841), S. 409—16); Beretning om 4 Tilfælde af Forgiftning ved Steenkulsdampe, V. 321—32; Anmeldelſe af G. C. **With's** »Prolegomena til Veterinairpropædeutiken«, **ſſtd.** S. 369—81; Forelæsninger over Naturens Helbredelſesproceſſer, i **2den Række**, Bd. II. S. 214–22, 232—40, 247—56; En Sygehiſtorie, ſom et Bidrag til Læren om den purulente Infection, meddeelt, i 2. R. Bd. V. S. 73—77; Helbredelſesanſtalten for Sindsſyge i Prag, med en Grundtegning, i 2. R. Bd. VII. S. 465—71.

J „Danſk Folkeblad“ (Om Theens og Kaffens diætetiſke Anvendelſe, i 4de Aarg. Nr. 23—24, 33, 34).

J „*Förhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare og Läkare hållna möte i Götheborg år 1839“ (Forſlag til et forandret Syſtem i Hudpathologien, S. 149—54, jvfr. S. 173—80).

J „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, (Om Udfældningen af Phosphorſuur og kulſuur Kalk i Forening med en Protëinforbindelſe ud af Menneſke-Urin ved Opvarmning, S. 749—51; Underſøgelſe angaaende Exiſtentſen af et ſæreget Stof (*Kyëstine Gravidine*) i den Svangres Urin, S. 809—14).

J „Fædrelandet“ (Nogle Ord i Anledning af Conferentsraad ꝛc. Brandis's Skrift „Om Huusholdningen i Hoſpitaler i Almindelighed og i Frederiks-Hoſpital i Særdeleshed“ (Kbh. 1840), i II. 1841, Nr. 412; Anmeldelſe af: „Den kongelige Fødſelsſtiftelſe i Kjøbenhavn og den der herſkende ondartede Barſelfeber, af C. J. Kayſer“, i VI. 1845, Nr. 1798, 1800 (jvfr. ſſtd. Nr. 1810); Tale paa Hveen ved Feſten for T. Brahe d. 21. Juni, 1846, Nr. 145; Skrivelſe, 1848, Nr. 824).

J „Den Berlingſke Tidende“ (J Anledning af Dr. Hjaltelins Inſerat i Berl. Tid. Nr. 275: „Et nyt Middel imod Strubehoſten“, i Aarg. 1847, Nr. 281, jvfr. ſ. A. Nr. 294, 99 og 1848, Nr. 4, af J. Hjaltelin).

Kritiſke Anmeldelſer, foruden i „Ugeſkrift f. Læger“ og „Fædrelandet“, i „Maanedsſkrift for Litteratur“ (af M. Djørup's „Haandbog i Pharmacologien“, i XV. 493—539); i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (af C. Otto's „Haandbog i Toxikologien“. i II. 227—61).

Enkelte Lejlighedsdigte (f. Ex. i Berl. Tid. 1848, Nr. 155).

Sommer (Chriſtoph Hinrich), en Søn af Major C. Friderich Ernſt v. Sommer og Anne Sophie Sommer (f. i April **1749**, † [illegible] 1820), er f. d. 3die Februar 1783 i Ribe; blev Cadet paa Landcadet-Academiet; 1801 Lieutenant; i Novbr. 1802 privat inſkriberet ſom Student ved Kjøbenhavns Univerſitet; underkaſtede ſig i Marts 1803 den juridiſke Præliminær-Examen („Admissus“); blev 1804 Premierlieutenant ved det norſke Landcadet-Corps i Chriſtiania; 1809 Capitain og Magaſin-Commisſair ved det militaire Varedepot i Kbhvn (indtil 1822); 1817 Major; erholdt d. 28de Febr. 1833 en ny Afſked af Krigstjeneſten ſom Oberſt-lieutenant; blev 1834 Commandant og Slotsforvalter paa Roſenborg Slot (hvor han tillige er Directeur for „den chronologiſke Samling“); d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge, 1845 af den preusſiſke røde Ørns Ordens 3die Klaſſe, og 1847 af den ſvenſke Sværd-Orden. — * [illegible] 1809 Sophie Catharine Marie Pröſelius († [illegible] 1820, i ſit 34te Aar).

Aglaia, eller Kundſkab om Smykkeſtene. En Haandbog for Damer. Tildeels efter J. A. F. Fladungs Edelſtein-Kunde. Med tre Kobbere. Kbh. 1830. (M. f. L. V. 550—52, af J. G. Forchhammer).

Oldſagers Ærværdighed, i Kjøbenhavns Skilderie“ 1806, Nr. 5, S. 73—74. [Han ſkjenkede en betydelig Samling af Oldſager til det antiqvariſke Muſeum].

Bilag til Beretningen om de ved Møllemoſegaard i Fyen fundne Oldſager, i »Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed« I. S. 439—44.

Digte og ſmaa proſaiſke Udarbeidelſer af ham findes adſpredte i »Chriſtiania Intelligentsſedler«, »Tiden«, »Budſtikken«, »Kjøbenhavns nyeſte Skilderie« for 1806, 7, 8, 9; i »Forhandlinger ved Feſten i Kjøbenhavn i Anledning af det Norſke Univerſitets Oprettelſe« (S. 156—57); i »Den Berlingſke Tidendes Søndagsblad« 1841, Nr. 47; ſamt ſærſkilt trykte.

Sommer (Hans Georg Krog), f. i Decbr. 1792 i Norge; deponerede fra Helſingørs Skole, og tog den philologiſk-philoſophiſke Examen; var derefter Sproglærer; opholdt ſig nogle Aar i Jylland, og derpaa i Kjøbenhavn.

Smaaqvad. Kbh. 1823.

Bandithøvidsmanden Allesſandrini, eller Røver-Republikken i Apenninerne. Overſat efter det Tydſke. Kbh. 1824.

Die Präpoſitionen der deutſchen Sprache. Viburg 1827.

Dannerfolkets Jubelſang i Anledning af Hds. Kongl. Høihed Kronprindſeſſe Carolines og Hs. Kongl. Høihed Prindſes Frederik Ferdinands høie Forlovelſe d. 4de Mai. 1829.

Napoleons Hof- og Krigsleir i Dresden. Efter det Tydſke. Kbh. 1842.

Medudgiver og Medredacteur af: Diverſa, et Politie- og Moerſkabs-Ugeblad. (begyndt d. 23. April 1836). Aarhuus. 4to. (jvfr. Art. Peter Erhard Roſenørn Alſtrup).

I Øſt's »Archiv« (Menneſkeanſigtet, et pſychologiſk Fragment, i IV. 318—20).

Adſkillige Digte, adſpredte i »Kbhvns Skilderi«, »Dagen«, »Literatur- Kunſt- og Theaterblad«, »Converſationsbladet«, »Kbhvns Morgenblad«, Elmquiſt's »Læſefrugter«, »Kjøbenhavnsposten« og Liunges »Nyt Repert. f. Morſkabslæsn.«. — (Ang. hans Digt: »Ewalds Aand« ſ. »Tilſkueren« 1820, S. 581—88).

Sommer (Magnus) [Mogens], f. d. 7de Maj 1762 i Bodilsker paa Bornholm, hvor Faderen var Degn; dimitteret til Univerſitetet fra Helſingørs Skole 1781; tog d. 11te Octbr. 1784 theologiſk Atteſtats (Laud.) og 1785 philologiſk Embedsexamen; blev 1786 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus ved Communitetet; 1787 Magiſter; d. 19de Febr. 1790 Sognepræſt paa Femø, og d. 21de Febr. 1793 i Sorø; disputerede d. 19de Juli 1813 for Doctorgraden i Theologien ved Kbhvns Univerſitet (creeret $\frac{2}{10}$ ſ. A.); udnævntes d. 28de Octbr. 1817 til Ridder af Danebroge; fik d. 23de Maj 1827 Rang med Amtsprovſter. † 31te Octbr. 1848. — * $\frac{30}{7}$ 1790, i Kbhvn., Ellen Marie Boxup (døbt $\frac{2}{11}$ 1762 i Kbhvn., † $\frac{26}{5}$ 1836 i Sorø, Datter af Urtekræmmer B.). — (Autobiographi, vedføiet det til hans og O. L. Bangs Doctorpromotion udſtedte, af B. Thorlacius forfattede Univerſitetsprogram: „De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis ἱεροις λογοις delineatis“, p. 21—26; jvfr. Møllers Theol. Bibl. VI. S. 55—67).

Tentamen vindiciarum assertionis: *Immortalitatem a Mose Israëlitisque* cognitam fuisse atque creditam. Disput. Havn. 1786. — De *Soloecismis* lingvæ latinæ. Spec. pro gradu Mag. Havn. 1787. — Tvende Nytaarstaler, den ene holden den 1ſte Januar 1800 og den anden ſamme Dag 1801. Sorøe, 1801. (L. E. 1801, Nr. 2). — Tale holden paa Takſigelſesfeſten den 1ſte Januar 1802. Kbh. 1802. — Tvende Taler i Sorøe Kirke ved Fiendens Ankomſt 1807 og Nytaarsdag 1808. Kbh. 1808. — *De catholicis, quas dicunt, epistolis, et specialiter de epistola Jacobi ejusque auctore*, una cum interpretatione quorundam capitis primi commatum speciminis loco ad calcem adjecta. Diss. inaug. Sorøæ 1818. 4to.

Tvende Taler, holdne paa Reformationsfeſtens 1ſte og 3die Dag 1817 i Sorøe Kirke. Kbh. 1818.

Sørgetale over høiſalig Kong Frederik den Sjette, holden i Sorøe Kirke paa Sørgefeſten d. 16de Januar 1840. Kbh. 1840.

I »Minerva« (Tale holden i Sorøe Kirke ved en af Skueſpiller Knudſen given Concert, 1801. IV. 56—62).

I »Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode« (Overſættelſe af Jacobs Brev med en Forerindring, II. 234—58. (L. T. 1819, S. 244—46); Kan det efter Jeſu og hans Apoſtlers Lære antages, at der gives flere tilladelige, for Guds og Samvittighedens Domſtoel gyldige, Aarſager til Egteſkabs Skilsmiſſe, end den Chriſtus, Matth. 5, 32 og 19, 9 anfører, eller er dette den eneſte? III. 132—71. (L. T. 1819, S. 277—80).

Desuden flere trykte Lejlighedstaler, ſamt enkelte Digte (f. Ex. i Anleding af Fødſelsdage).

Sommer (Mogens), f. d. 18de Novbr. 1791 paa Bornholm, i Nexø, Søn af Hans Anderſen Holm, Skipper og Kjøbmand ſſtd., og Chriſtine Sommer (Søſter til ovenanførte Dr. M. Sommer); nød i 3 Aar privat Underviisning af Forſkjellige; blev i Maj 1810 indſat ſom Diſcipel i Roeskilde Skole, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1812; tog 1813 og 1814 den philologiſk-philoſophiſke Examen; udnævntes d. 6te Octbr. 1818 til Adjunct ved den lærde Skole i Rønne, ved hvilken han tillige var Kasſerer og Regnſkabsfører; blev d. 28de Octbr. 1846, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. — * $\frac{1}{10}$ 1822 Karen Sophie Sonne (f. 1804), en Datter af Uhrmager og Lieutenant Niels Sonne i Rønne og Margrethe Sophie f. Arboe. — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calender 1845, S. 66).

Afskedstale til Rønne lærde Skoles Candidater ved Højtideligheden efter en offentlig Examen, indſ. i »Indbydelſes-Skrift til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole 1840«, S. 7—19. (T. f. L. o. K. V. 436).

Forſkjellige Bidrag til »Bornholms Avertiſſements Tidende«. — (Tildeels efter Meddelelſe).

Sommer (Morten), f. d. 26de Auguſt 1768 i Lyngs-Ejdets Præſtegaard, i Lyngen, Finmarkens Amt, hvor hans Fader Andreas Sommer var Miſſionair; blev Student ved privat Dimiſſion fra Bergen i Foraaret 1787; anſattes 1798 ſom Lærer for Arveprinds Frederiks Døttre og

1801 hos Prinds Ferdinand; erholdt d. 8de Juli 1810 Titel af Profeſsor (med Rang efter Rangfrdn. 6. Kl. Nr. 13). † 7de Juli 1832. — * Eliſe Catrine Brus († $\frac{22}{6}$ 1846).

Italienſk Grammatik for Begyndere, overſat efter G. W. Müllers tydſke Original og forøget med Tillæg efter Jagemans Sproglære. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 30). — Italienſk Læſebog for Begyndere. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 11; jvfr Kbhpoſt. 1831, S. 39). Begge udkom ſamlede i ſvenſk Overſættelſe med Tillæg, under Titel: *Italiensk Ordbok*, Läsbok och Språklära. Stockholm, 1819. 8:o. (rec. Alm. Journalen 1819, Nr. 262). 2det Opl. und. Tit.: *Italiensk Läsbok*, med dertill hörande Ordbok och Språklära, af *Müller* och *Sommer*. Öfvers. af *G. Scheutz*. Uppl. 2. Stockholm, 1833. 12:o.

Var i nogle Aar Medarbejder i Ugebladet »Borgervennen«.

Sommer (N.), Candidat (?).

Om det danſke Sprogs Behandling, i »Politivennen« 1839, Nr. 1248. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 287).

Sommer (N. P.).

Regnebog for Almueſkoler. Kbh. 1820. (Pædagog. Maanedstid. 1822, S. 91).

Sommer (Niels Palæmon), Cand. S. S. Miniſterii; ſee **Ludvig Chriſtian Knap.**

Sommerfeldt (Hans Olfert Chriſtian), f. d. 5te Marts 1804 i Kjøbenhavn, eneſte Søn af Commandeur-Capitain Søren Simeſen Sommerfeldt (f. 1771 i Randers, † 1827) og Karen Eliſabeth Sophia f. Hammond (f. $\frac{23}{11}$ 1781, en Datter af Præſten til Rakkeſtad i Smaalehnene i Norge, Hans Hammond og Anna Sophia Mangor); kom 1811 i Efterſlægtsſelſkabets Realſkole, hvorfra han ſiden gik over til Metropolitanſkolen, og dimitteredes til Univerſitetet 1821; var Volontair ved Frederiks-Hospitals medicinſke og chirurgiſke Afdeling; underkaſtede ſig i Efteraaret 1826 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Foraaret 1828 medicinſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); blev i ſamme Efteraar Skibechirurg paa den kgl. Orlogsbrig St. Croix paa et Togt til Veſtindien i dette og det følgende Aar; var efter Hjemkomſten Candidat paa den kgl. Fødſelsſtiftelſe til Februar 1830, da han anſattes ſom Underchirurg ved Sø-Etatens 1ſte Diviſion; fik d. 4de April ſ. A. Reſervechirurgs Charakteer, og udnævntes d. 17de Novbr. 1833 til Reſervechirurg ved ſamme Diviſion; disputerede d. 14de Juli 1836 for Licentiatgraden og d. 18de October ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; blev d. 24de December 1837 charakteriſeret Diviſionschirurg; erholdt d. 31te December 1842 Anciennitet ſom Overlæge fra 1ſte Juli ſ. A.; udnævntes d. 18de April 1846 til Overlæge ved Sø-Etatens 2den Diviſion, med Function ſom 2den Overlæge ved Sø-Etatens Hospital; fik

d. 8de Maj 1847 Rang med Capitainlieutenanter i Sø-Etaten. Var Bibliothekar ved det Claſſenſke Literaturſelſkabs og det chirurgiſke Academies Bibliothek (ſ. Selmers Aarb. f. 1843, S. 39). — * $\frac{24}{6}$ 1842 Albertine Charlotte Alberti, en Datter af Hof-Tandlæge, Profeſſor Albert de Rautt de Ramſault de Tortonval, kaldet Alberti. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 71; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 365–66).

De hydrocephalo acuto particula I.—II. (pro Licent. et gradu Doct.). Hauniæ, 1836. (Zeitſchr. f. Med. VI. 1837, Septbr. S. 131, af C. Otto: Sachs Jahrb. d. Leiſt. d. Heilkd. 1838, Thl. 2. S. 127; Med. chir. Zeit. Ergzbd. 41. 1838, No. 1040, S. 111—12; Schmidt Jahrbb. d. Med. XXII. 1839, Juni, S. 355–56, af Roeſch).

Tvende Sygdomstilfælde (i Udtog), i »Bibl. f. Læger« XL. (N. R. Bd. 10.), S. 421. — Ileus fremkaldt ved en i foram. ovale nedſunken Tarmſlynge, i „Philiatriens Forhandl.« 1847, S. 9–10. — Compliceret Beenbrud med ſecundær arterios Blødning, meddeelt af Sommerfeldt og F. V. Manſa, i »Hoſpitals-Meddelelſer, Tidsſkrift for practiſk Lægevidenſkab«, Bd. I. H. I. 1848; — Meddelelſer fra Søetatens Hoſpital, i Bd. 2. H. 2. 1849. — Udſigt over de i Aaret 1846 paa Søetatens Hoſpital behandlede Syge, i Ugeſkr. f. Læg. 2. R. Bd. 6. Nr. 4.; — Foranledigede Oplysninger angaaende Lægeforholdene i den danſke Krigsmarine, ſſt. Bd. X. 1849.

Sommerhjelm (Matthias Otto Leth), f. 1764 i Kolding, Søn af Otto Matthias v. Sommerhjelm, Major ved Huſarerne (adlet $\frac{30}{3}$ 1764), og Anna de Leth (f. $\frac{22}{11}$ 1743, † 1804, en Datter af Generallieutenant, Ridder (Storkors) af Danebroge, Matthias v. Leth, til Sanderumgaard i Fyen, og Catharine Hedevig v. Løvenhjelm); blev Student ved privat Dimiſſion 1782; Candidat i Lovkyndigheden d. 8de Febr. 1785 (Laud.); d. 19de Maj 1786 Procurator ved Kjøbenhavns Hof- og Stadsret ſamt alle Over- og Underretter i Danmark og Norge; d. 27de Novbr. 1789 Aſſeſſor i Over-Hofretten (1797 Stifts-Overretten) i Chriſtiania; 1801 Generalauditeur for Norge; 1802 tillige Deputeret i det norſke Commiſſariats-Collegium; d. 9. Jan. 1810 Amtmand over Smaalehnenes Amt; d. 10de Januar ſ. A. tillige Medlem af den interimiſtiſke Regjeringscommiſſion for Norge (indtil dens Ophævelſe $\frac{25}{9}$ ſ. A.); d. 12. Jan. ſ. A. Conferenceraad; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; 1814 Regjeringsraad og ſ. A. Statsraad; d. 28. April 1817 Commandeur af Nordſtjerne-Ordenen; 1822 norſk Statsminiſter; d. 19. Juni 1823 Ridder af Seraphimer-Ordenen. † 15de Novbr. 1827 i Stockholm. Var Ejer af Tomb Sædegaard ved Frederiksſtad i Smaalehnenes Amt. — * 1. Friderikke Dorothea Seheſtedt († [illegible] 1799, i ſit 35te Aar, paa Tomb). * 2. Henriche Hermine Fugleberg (f. 1778, † 1846 paa Tomb). — (Jvfr. „Dagen“ 1827, Nr. 291).

Efterretning om det aggershuſiſke patriotiſke Selſkabs Tilſtand. Chriſtiania, 1793. 1 Ark 8.

Sophus, Dr. (Pſeudonym); antages at være J. S. Bloch Suhr.

Samlede Noveller. I.—V. Bind. Kbh. 1838—41. Særſkilt: I. Tre Noveller af to Venner: Peberſvendene; Neuendorf; Den gamle Huuslærer. 1838. II. Høreren og Taterpigen. 1839. (T. f. L. o. K. V. 294—300, af H. M. Flemmer). III. Aqvareller. 1840. (T. f. L. o. K. V. 301—4, af H. M. Flemmer; Ribe Stifts Avis 1840, Nr. 10, 11). IV.—V. Fiirkløveret. 1.—2. Deel. 1841. (T. f. L. o. K. V. 304—8, af H. M. Flemmer; Fædrel. II. 1841, Nr. 596; »Corſaren« 1841, Nr. 10). De to førſte Bind overſ. paa Tydſk. 1840.

J Høſt's »Lommebibliothek for Moerſkabslæsning« (Peberſvendene, original Fortælling, i II. 1832. S. 321—78; Neuendorf, original hiſtoriſk Novelle, i VII. 1833. S. 129—96; begge optr. i »Samlede Noveller« I.).

J »Portefeuillen« (Det grønne Eſel, Aqvarelle, 1839. II. S. 8—26).

Sorterup (Julius Benjamin*), f. d. 8de Februar 1815 i Hjorteſpring i Herløv Sogn ved Kbhvn.; blev i Octbr. 1824 indſat ſom Diſcipel i det v. Weſtenſke Inſtitut, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1832; tog i April 1838 theologiſk Atteſtats (Laud.); anſattes i Januar 1842 ſom Hjelpelærer i Hiſtorie og Geographi ved Metropolitanſkolen; foretog derefter fra Sommeren 1842 til Efteraaret 1843 med offentlig Underſtøttelſe en videnſkabelig Udenlandsrejſe i Tydſkland, Schweiz og Italien; udnævntes d. 29de Novbr. 1844 til Adjunct ved nysnævnte Skole, og blev d. 1ſte Maj 1848 derfra i Naade entlediget. Var i flere Aar Aſſiſtent ved det kongl. Muſeum for nordiſke Oldſager og Secretair ved den kongl. Commiſſion for Oldſagers Opbevaring; blev d. 27de Aug. 1845 Archivſecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivar ved den danſke Afdeling af det hiſtoriſk-archæologiſke Archiv under bemeldte Commiſſion; d. 27de Juni 1848 Sognepræſt for Langaa og Oxendrup i Fyen. † 17de Februar 1849. — * $\frac{1}{5}$ 1845 Anna Jeannette Caroline Nathalia Peterſen (f. $\frac{9}{10}$ 1826, Datter af Skibbygmeſterſvend i Sø-Etaten, Jacob Wilhelm Peterſen og Sophie Kirſtine f. Peterſen). — (Jvfr. Metropolitanſkolens Program for 1842, S. 58—59; Hundrup's Skole-Calender 1845, S. 54; Berl. Tid. 1849, Nr. 51).

Fortegnelse over Generalmajor v. *Krebers* Mynt- og Medaille-Samling. 1.—2. Afdeling. Kbh. 1841. (»Dagen« 1841, Nr. 120).

Kort Udsigt over *Museet for nordiske Oldsager*, til Veiledning for de Besøgende. Kbh. 1846. 78 S. 12.

Kurze Ueberſicht der Alterthümer aus dem heidniſchen Zeitalter im Kopenhagner Muſeum für Nordiſche Alterthümer. Als Wegweiſer für Beſuchende. A. d. Dän. Kopenh. 1846. 66 S. 12.

J »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed« (Bjernede Kirke ved Sorø, 1840—41, S. 102—37 (jvfr. Tab. VIII og X); Udſigt over Urner, Gravkar og jordfundne Kar fra Nordens Hedenold. Paa Oldſag-Comiteens Vegne, 1844—45, S. 317—69 (jvfr. Tab. IV—XII). — Desuden flere mindre Afhandlinger og Overſigter i dette Tidsſkrift).

---

* Hører ikke til den udbredte Sorterupſke Slægt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen«. (Hertil leverede han: Om Danmark i Oldtiden, i Aarg. 1847, Nr. 4—11, og i Aarg. 1848, Nr. 1—12).

Spandet (Niels Møller), f. d. 17de Febr. 1788 paa Alrø under Aarhuus Stiſt, hvor hans Fader Niels Lauritz Spandet var Sognepræſt (1787); dimitteret fra Horſens Skole 1807; udnævnt d. 27de Maj 1809 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkaſtede ſig i Juni 1811 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve med Udmærkelſe (ſ. Selmers Akad. Tid. I. S. 51, Noten); blev d. 6te Decbr. 1815 Undercancelliſt i det danſke Cancelli; d. 10de Febr. 1819 Cancelliſecretair; d. 27de October ſ. A. Cancelliſt; fungerede i et Par Aar ſom Asſesſor i Kjøbenhavns Politiret; blev d. 14de Juli 1820 Asſesſor i Landsover- ſamt Hof- og Stadsretten; d. 23de Novbr. 1831 tillige Kongens Foged i Kbhvn. (indtil d. 1ſte Juli 1845), og ſ. D. virkelig Juſtitsraad; d. 28de Juni 1840 virkelig Etatsraad. — * Johanne Ipſen. — (Jfr. „Almuevennen" VIII. Nr. 65).

Forſlag til Forandring i Juſtits- og Politi-Væſenets Organiſation i Kjøbenhavn, i Ugeſkriftet »Fædrelandet" Bd. IV. 1838. Nr. 181, S. 625—36. (jvfr. ſſtd. S. 705—12, 743—44; Kbhpoſt. 1838, Nr. 114, 15, 18).

Adresſecontoirets Sag mod Kongens Foged, i „Kjøbenhavnspoſten« 1840, Nr. 22. — Bør de, der ikke ere indtegnede ſom Vælgere, udelukkes fra at ſtemme ved den ſamlede Afſtemning? i Berl. Tid. 1848, Nr. 243.

En Erklæring, indſ. i J. C. Lindbergs »Bedømmelſe af den kongl. Lands-Overrets- ſamt Hof- og Stads-Rets Kjendelſe og Dom i Sagen H. N. Clauſen ctr. N. F. S. Grundtvig", 1826, S. 6—8. (jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 7; Werns Breve til N. Møller, i N. theol. Bibl. XIX. S. 269—70).

Sparrevogn (Anders Chriſtian), Uhrmager; erholdt d. 28de Januar 1813 Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ſte Aug. 1820.

Beſkrivelſe over et Metal-Thermometer, i »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid«, Bd. I. S. 361—67.

Spendrup (Peter) var Candidat i Theologien, ſiden Deſtillateur i Kjøbenhavn; erholdt det kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Guldmedaille for Opfindelſen af et ſaakaldet Alcoholometer. † 1828. (ſ. F. C. Olſen: Ewalds Liv og Forholde 1774—77, S. 86—99).

Beſkrivelſe over et Alcoholometer eller en nyere Brændeviinsprøver, belønnet med Videnſk. Selſk. Guldmedaille. Kbh. 1809. (ogſaa indſ. i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtflid I. S. 286—99; jvfr. Vid. Selſk. Bekjendtgjørelſe f. 1809—10, S. 5).

Spengler (Johan Conrad), f. d. 22de Juli 1767 i Kjøbenhavn, næſtældſte Søn af daværende Hof-Konſtdrejer, ſiden (1771) Forvalter ved Konſtkammeret, Lorentz Spengler (f. $\frac{22}{8}$ 1720 i Schafhauſen i Schweiz, † $\frac{20}{12}$ 1807 i Kbhvn., jvfr. „Iris og Hebe" 1808, I. S. 148-92; Kofods Converſ.-Lex. XXVII. S. 254—57; Allg. Hall. Litt. Zeit-

1808, Nr. 69; Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 67, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 567—68), og Gertrud Sabine Trott († $\frac{16}{5}$ 1789, en Datter af Skriver Trott ved Kbhvns Toldbod, og nedſtammende paa mødrene Side fra Schweiz); tiltraadte i Auguſt 1787 en Udenlandsreiſe igjennem Tydſkland, Holland, Schweiz, Italien (i Selſkab med Cand.juris A. G. Müller, ſiden Conferenceraad og Høieſterets-Aſſeſſor, og J. D. T. Manthey, ſiden Conferenceraad og Ordenskapitels-Secretair), Frankrige og England (i Selſkab med daværende Kammerherre, ſiden Overhofmarſchal og Overkammerherre A. W. Hauch); erholdt d. 10de Juli 1789 Exſpectance paa ſin Faders Poſt, og kom tilbage i Auguſt 1790; beſøgte i Sommeren 1803 Berlin, Dresden og Wien; blev 1808 Konſtkammerforvalter; d. 11te Juni 1817 Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 30te Maj 1825 Inſpecteur ved det kgl. Konſtmuſeum og den kgl. Maleriſamling; d. 2den Decbr. ſ. A. virkelig Juſtitsraad; d. 1ſte Auguſt 1829 Ridder af Danebroge; fik d. 6te Maj 1837 Prædicat af Directeur for det kongl. Konſtmuſeum og Billedgalleri, og udnævntes ſ. D. til Etatsraad. † 1ſte Marts 1839, ugivt, i Kbhvn. — (Nekrolog, af Louis Mourier, i „Genealog. og biogr. Archiv", B. I. S. 292—314; jvfr. «Iris og Hebe" 1808, I. S. 169; Kbhvns Skilderi 1829, S. 1065; Molbechs Nord. Tidsſkr. I. 90; Kbhpoſt. 1839, Nr. 75).

Kort Udſigt over den Spenglerſke Malerie-Samling. Kbh. 1809.

Artiſtiſke Efterretninger, ſom Bidrag til Danſk Kunſthiſtorie. Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 27—31; Gött. A. 1819, S. 1832).

Catalog over *det Kongelige Billedgallerie* paa Christiansborg. Kbh. 1827. (med en Grundtegning i Steentryk). (L. T. 1827, Nr. 29. 30; Molbechs Nord. Tidsſkr. I. S. 490—92; „Dagen« 1827, Nr. 160, 75; Kbhvns flyv. Poſt 1827, Nr. 48).

I „Nye Danſke Magazin« (Marcus Tuſchers Levnetsbeſkrivelſe, IV. 145—52; En Revers udſtædt af Kobberſtikker Simon de Pas til Kong Chriſtian IV., meddeelt, i V. 237).

Medudgiver af: *De kongelige Billedgallerier* paa Slottene Christiansborg i Kjöbenhavn, Fredensborg og Frederiksborg i Sjælland, i Steentryk. I.—VII. Hefte. Kbh. 1831—36, st. Folio.

Speyer (**Carl Ludvig**, forhen **Michael Lazarus**); f. d. 22de Maj 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Lazarus Michael Speyer († $\frac{7}{8}$ 1817 i ſit 47de Aar) var Commiſſionair og givt med Bolette Rothenborg. Han beſøgte i flere Aar det af Bing og Kaliſch beſtyrede Inſtitut, hvorfra han, 13 Aar gammel, gik over til den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, og dimitteredes derfra til Univerſitetet 1815; blev 1817 Volontair ved Frederiks-Hoſpitals medicinſke Afdeling; tog i Juni 1822 medicinſk Embedsexamen (Laud.); blev ſ. A. medicinſk Candidat ved Frederiks-Hoſpital, og var i ½ Aar Candidat paa Fødſelsſtiftelſen; nedſatte ſig 1825 ſom privat Practicus i Ringkjøbing, hvor han ſiden tillige blev Læge ved Amtsſygehuſet, disputerede d. 6te Novbr. 1828 for Licentiatgraden i Medicinen; udnævntes d. 29de Octbr. 1842 til Stiftsphyſicus i Aalborg. — * Sara Nathan (f. $\frac{3}{7}$ 1806 i Kbhvn). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfeſten 1828, p. 32—33; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XVIII. S. 251—52).

Toxicologia acidi nitrici. Diss. inaug. particula prior. (pro Licent.). Hafniæ 1828. (Bibl. f. Læg. X. 113-14, af C. Otto; M. f. L. I. 94, af N. C. Møhl).

Et nyfødt Barn med uſædvanlig ſtor Lever og Mare, fuldkommen udſlettet Tolvfingertarm m. m. iagttaget, i »Bibl. f. Læger« XXXVIII. (N. R. Bd. 8.), S. 106—7.

Uddrag af hans Medicinalberetninger til det kongl. Sundhedscollegium, indſ. i »Supplementbind til »Bibliothek for Læger« for 1843 o. flgg.

Spies (Wilhelm), f. d. 1. Aug. 1770 i Orenvad ved Haderslev, Søn af Jørgen Wilhelm Spies og Magdalene Pedersdatter; underkaſtede ſig i Foraaret 1795 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med bedſte Charakteer; blev d. 9de Novbr. 1798 Over- og Underrets-Procurator i Ribe Stift; d. 18de Octbr. 1805 Byfoged i Veile; d. 25de Septbr. 1809 Herredsfoged og Skriver i Kjær og Hvetbo Herreder i Aalborg Stift; d. 16de Octbr. 1818 virkelig Cancelliraad; d. 9de Juni 1827 By- og Raadſtueſkriver i Helſingør; d. 29de Octbr. 1839, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget (fra 1ſte Januar 1840 at regne). † 21de Marts 1840 i Helſingør. — * Cecilia Chriſtiane Klingberg (f. 1779), en Datter af Told- og Conſumtions-Kaſſerer i Veile, Rasmus Friis Klingberg (f. 1738, † $\frac{1}{7}$ 1810) og Chriſtiane Magdalene f. Hindsberg (f. 1746, † $\frac{3}{8}$ 1802).

Kort Anviisning til Tobaks-Plantning. Aalborg, 1811. (jvfr. Krarups Søndags Aftens-Læsning 1809, Nr. 21; Handelstid. 1810, Nr. 72; Thaarups Statiſtik I. S. 83).

Spliid (Lauritz Martin), f. d. 17. Octbr. 1770 i Kjøbenhavn, en Søn af Renteſkriveren for det Throndhjemſke Comptoir under Rentekammeret, Juſtitsraad Jørgen Spliid (f. 1741, † $\frac{10}{6}$ 1814) og Marie f. Ohnſorg; blev Student ved privat Dimiſſion i Efteraaret 1788; 1790 Copiiſt og ſiden Fuldmægtig i Rentekammeret; 1802 Amtsforvalter for Aalborg Amt; 1807 entlediget. † 28de Febr. 1824 i Aalborg. — * $\frac{1}{11}$ 1797 (i Kbhvn.) Anne Sophie Bruun.

Noget til Eftertanke i Anledning af Tømmerſvendenes Fordring. Kbh. 1794. (jvfr. Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 32; »Proces og Dom udi Sagen imellem Alumni Collegii Regii og Spliid«. Kbh. 1794).

Sponneck (Wilhelm Carl Eppingen, Greve af), f. d. 16de Februar 1815 i Ringkjøbing, ældſte Søn af Kammerherre, Stiftamtmand

Ribe, Marius Sabinus Wilhelm, Greve af Sponneck, Storkors Danebroge og Danebrogsmand (f. $\frac{22}{8}$ 1787), og Suſanne Chri- ine f. Trojel (f. $\frac{27}{10}$ 1792, yngſte Datter af kongelig Godsinſpec- ır i Ods-Herred, Frands Wilhelm Trojel og Chriſtine Margrethe f. nſen). Blev Student i Sorø 1832; tog ſammeſteds den philoſophiſke ramen; underkaſtede ſig i Efteraaret 1836 den juridiſke Embedsexamens eoretiſke, og i Foraaret 1837 ſammes praktiſke Prøve, begge med Cha- kteren Laud.; udnævntes d. 4de April 1837 til Kammerjunker; 1838 Auſcultant i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; foretog en ejſe i Udlandet, navnlig i Frankrige, hvor han i Paris ſtuderede tatsoekonomi; blev 1840 conſtitueret ſom Kammerſecretair for General- oldkammerets danſke Afdeling; d. 31te Decbr. ſ. A. udnævnt til Kammer- cretair og Committeret for 1ſte Section i ſamme Collegium; d. 18de eptbr. 1843 Ridder af Danebroge; d. 29de Decbr. ſ. A. Deputeret og hef for 1ſte Section i bemeldte Collegium; d. 22de Februar 1844 Med- m af Commiſſionen for det ſtatiſtiſke Tabelværk; d. 18de Septbr. 1846 ammerherre; var, ifølge kgl. Udnævnelſe (af $\frac{1}{4}$ 1848 og $\frac{29}{3}$ ſ. A.), kon- lig Commiſſarius ved Oſtifternes og Nørrejyllands Provindſialſtænder- rſamlinger 1848, blev d. 7de Juli ſ. A. udnævnt til Commandeur af anebroge; d. 28de Juli ſ. A. Overbeſtyrer af Qvarantaine-Væſenet under ndelsminiſteriet; d. 12te Octbr. ſ. A. kongelig valgt Medlem af Rigs- ſamlingen; d. 16de Novbr. ſ. A. Finants-Miniſter. — * $\frac{16}{8}$ 1841 An- nette Sigfriede v. Lowzow (f. $\frac{1}{4}$ 1818).

Om Toldvæſen i Almindelighed og det danſke Toldvæſen i Særdeleshed. —II. Deel. Kbhvn. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 188, 89, 90, 91, af A. F. ergſøe; Handelst. 1840, Nr. 40; „Dagen“ ſ. A. Nr. 134; „Den Friſindede“ ſ. . S. 238—39). 1ſte Deel paa Svenſk: *Om Tullväsendet i allmänhet.* Öfvers. C. A. B—n. (ɔ: Adv.-Fiſkal Boreman). Stockholm, 1843. 8:o. („Afton- ladet“ 1843, 28de Juli).

Taler i Oſtifternes Stænder-Tidende 1848, S. 4—6, 476—77, og i Nørre- llands Stænder-Tidende ſ. A.

Medudgiver af: Statiſtiſk Tabelværk, VIII.—XV. Hefte. Kbh. 1845—47. værfol.

Sporon (Poul Egede), f. d. 30te Auguſt 1795 i Virum, yngby Sogn, ved Kjøbenhavn, eneſte Søn af Etatsraad og Høieſterets- ſſeſſor Frederik Gottlieb Sporon (f. $\frac{1}{4}$ 1749 i Kjøge, † $\frac{31}{1}$ 1811, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 571) og Karen Egede (f. $\frac{1}{10}$ 1754, † $\frac{25}{1}$ 1799, en Datter af Biſkop Poul Egede og Marie Kirſtine Theſtrup). Dimitteret fra det Schouboeſke Inſtitut blev han Student 1811; erholdt Udmærkelſe i førſte Klaſſe ved Examen Artium og Univerſitetets Sølvmedaille;

blev indkaldt ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig 1815 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Udmærkelſe (ſ. Selmers Akad. Tid. I. S. 51); blev, efter nogen Tids Prøve, d. 15de Januar 1817 udnævnt til Procurator ved alle Overretterne; d. 11te Juni 1819 Advocat i Højeſteret; d. 1ſte Novbr. 1828 virkelig Juſtitsraad; d. 5te Septbr. 1830 Søkrigsprocureur (indtil d. 4de Decbr. 1838); 1834 Bankrepræſentant og 1836 Formand i Bankrepræſentationen (indtil 1837); d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 15de Decbr. 1838 Kammer-Advocat (fra 1ſte Jan. 1839); d. 23de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1846 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * $\frac{1}{7}$ 1819 Søſter Anna Chriſtiane Brorſon (f. $\frac{28}{1}$ 1798, † $\frac{1}{6}$ 1845), Datter af Conferenceraad, Højeſterets-Aſſeſſor og Profeſſor Chriſtian Bagger Brorſon og Sophie Charlotte f. Cortſen. — (Jvfr. Øst's „Materialier", Nr.59).

Declamation ved Højeſterets Aabning den 4de Marts 1830, i „Jurid. Tidsſkrift" Bd. XVIII. 1831. S. 1—5.

Beretning om Forhandlingerne i den forenede Nationalbankbeſtyrelſes Forſamlinger, i Collegial-Tid. 1836, Nr. 43; 1837, Nr. 1, 16, 28, 44, 55.

Staal (Jens), f. d. 7. Aug. 1800 i Fredericia, hvor hans Fader, Juſtitsraad Niels Staal, var Told- og Conſumtions-Kaſſerer og givt med Anna Marie Bruun († $\frac{27}{3}$ 1843, i ſit 77de Aar, i Fredericia); ſtuderede Lægevidenſkaben og blev anſat ſom Compagnichirurg ved Livgarden tilfods; tog i Foraaret 1826 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); erholdt d. 23de Maj ſ. A. Bataillonschirurgs Charakteer; blev d. 31te Marts 1827 Eſcadronschirurg ($\frac{1}{4}$ 1842 Underlæge) ved det Sjællandſke Landſcneer-Regiment (nu det 4de Dragon-Regiment); 1848 conſtitueret Overlæge ved 11te Linie-Infanteri-Bataillon; d. 29de Decbr. ſ. A. Ridder af Danebroge (med Anciennitet fra d. 13de Septbr. ſ. A.). — * Caroline Dorothea Ulrikke Wellmann (f. $\frac{18}{1}$ 1806, Datter af Snedkermeſter W. i Kbhvn.). — (Jvfr. Calliſens Lex. XVIII. S. 284).

I „Bibliothek for Læger" (Cancer aquaticus, Noma, helbredet ved Chlorkalk og ſtyrkende Midler, XIX. 40—45; Nogle praktiſke Jagttagelſer, XXXII. (N. R. Bd 2.) S. 142—46; Et Tilfælde af Intussusceptio intestinorum, lægt ved Belladonna-Lavement, XL. (N. R. Bd. 10.) S. 213—14).

Stabell (Johan Henrik), Søn af Landstings-Advocat Stabell; f. d. 27de Januar 1781 i Viborg; dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Skole i Efteraaret 1798; abſolverede i October 1802 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev Lærer (Hører), og d. 5te Sept. 1806 Adjunct ved Viborg Cathedralſkole; d. 11te Juni 1813 Sognepræſt til Vinding og Vind i Ribe Stift; d. 28de Maj 1819 til

Hinge og Vinderslev i Aarhuus Stift; d. 12te Januar 1827 tillige Provſt for Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder (og derfra, efter Anſøgning, i Naade entlediget d. 20de Febr. 1829); d. 17de Juni 1841 Sognepræſt til Ormslev og Koldt i Aarhuus Stift. † 25de Octbr. 1846. — * (g 1808?) Maren Sørensdatter Kjærſen (f. $\frac{16}{8}$ 1790 i Chriſtiansſand).

I »Landoeconom. Tidender« (Noget i Anledning af de hyppige Anmeldelſer om Ildsvaader, iſær paa Landet, og paa eenlige Steder, i Bd. VIII. S. 373—77).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Noget om Capitelstaxten, i Bd. VI. S. 78—88).

I Anledning af Kammerherre P. S. Fønſ's Død, i Aarhuus Stifts-Tidende 1824, Nr. 116.

Stabell (Johan Henrik), f. 1802, Søn af nedenanførte Juſtitsraad Nic. Franc. Stabell og Marie f. Wildt; deponerede fra Slagelſe Skole 1820; tiltraadte i Efteraaret 1821 en Rejſe gjennem Tydſkland og det ſydlige Frankrige til Grækenland, for at deeltage i Befrielſeskrigen; beſøgte ſiden Conſtantinopel, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1823; var derefter Huuslærer i Jylland, og blev 1826 anſat ſom Escadronschirurg ved det jydſke Regiment lette Dragoner i Randers; opholdt ſig ſiden i Kjøbenhavn. † 1836.

Hændelſer paa en Reiſe til Morea og Conſtantinopel. Kbh. 1824 (1823). (»Dagen« 1823, Nr. 234; »Aftenbl.« 1823, Nr. 40, af K. L. Rahbek; Revue encyclop. 1826, Janv., af P. A. Heiberg; New monthly Magazine, April 1826; Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, Auguſt). Paa Tydſk: Schickſale eines däniſchen Philhellenen. Leipzig 1824. (o. m. T.: Das Echo aus den Salen europäiſcher Höfer und vornehmer Zirkel. 1824. 28 Stück oder 58ſte Samml. der Ameiſe).

Paven og Lafayette den Anden, eller Djævelsfeiden; en comiſk Krønike i fem Sange, efter H. v. B's belgiſke Original-Manuſkript omarbeidet, localiſeret og udgivet. Kbhvn. 1832. (Allern. Skilderi af Kbhvn. 1832, Nr. 42. — Et Fragment af dette Digt ſtod iforvejen i Kbhvnsposten 1830, Nr. 257).

Redacteur af: Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn. Aarg. 1835 og 1836, Nr. 1—30 (1ſte Jan.—12te April). Kbh. 4to.

Bidrag i Bladet »Raketten«, redigeret af M. Winther.

Stabell (Nicolaus Franciscus), f. d. 28de Juni 1776 i Randers, hvor hans Fader, Cancelliraad Johan Henrich Stabell, da var Poſtmeſter, ſiden ($\frac{23}{2}$ 1780) tillige Raadmand ſſtd., ſamt Herredsſkriver i Støvring og Nørhald Herreder († 1819); blev Student ved privat Dimiſſion i Foraaret 1795; underkaſtede ſig i Octbr. ſ. A. og i April 1796 den philologiſk-philoſophiſke Examen, og i Foraaret 1801 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve (begge med bedſte Charakteer); blev

d. 29de Juli 1806 Procurator i Sjællands Stift, Højeſteret og Hof- og Stadsretten undtagen; d. 10de Juli 1810 By- og Raadſtueſkriver, og d. 4de Auguſt 1814 tillige Byfoged i Slagelſe; d. 21. Apr. 1820 virkelig Cancelliraad; d. 28. Novbr. 1821 Byfoged og Byſkriver i Middelfart ſamt Herredsfoged og Herredsſkriver i Vends Herred; d. 22de Maj 1826 virkelig Juſtitsraad. † 16de Decbr. 1832. — * 1. **Marie Wildt** († i Slagelſe). * 2. **Auguſta Chriſtence Schaarup** (nu Conventualinde i det Harboeſke Enkefrue-Kloſter i Kbhvn.). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1832, Nr. 213; 1833, Nr. 145; „Dagen“ 1833, Nr. 217).

Tale holden den førſte Februar 1826 i Anledning af Hs. Majeſtæt vor allernaadigſte Konges Fødſelsdag og den i Middelfart Kjøbſtad opførte nye Raadſtuebygnings Indvielſe. Odenſe 1826. (Udg., „Forfatteren uafvidende, ſom Manuſkript“). (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1826, Nr. 20).

Adſkillige Bidrag, meeſt om Vejvæſenet, i „Kjøbenhavnspoſten“.

Enkelte trykte Lejlighedsdigte. — (Tildeels efter Meddelelſe).

Stadfeldt (Snæbiørn Asgeirſen), f. d. 29de Septbr. 1753 paa Gaarden Os i Snæfjeldsnæs-Syſſel under Islands Veſteramt, Søn af **Asgeir Jónsſon**, Præſt til Stad i Steingrimsfjord ſamt Provſt i Strande-Syſſel († 1779), og **Kriſtin Bergſveinsdóttir** (hvis Fader Bergſvein Haſlidasſon var Præſt til Grunarvik); beſøgte i 4 Aar Skalholt Latinſkole og blev Student ved Kjøbenhavns Univerſitet 1775; abſolverede d. 31te Marts 1781 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); var i 3½ Aar Volontair i Rentekammeret; blev d. 13. Aug. 1784 Herredsfoged og Skriver i Middelſom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 8de Juli 1791 Byfoged i Randers, Herredsfoged og Skriver i Sønderhald, Øſterlisberg og Rougsø Herreder, ſamt Birkedommer ved Holbekgaards Birk; d. 20de Maj 1796 tillige Raadmand i Randers; d. 19de Maj 1801 Doctor juris i Göttingen; afgik ſom Byfoged og Raadmand d. 7de Decbr. 1804, da han blev Borgemeſter i Randers; udnævntes d. 25de April 1809 til virkelig Juſtitsraad; blev d. 2den Juni 1813 Medlem af det Kgl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 13de Octbr. 1819, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Borgemeſter, Herredsfoged og Herredsſkriver, og d. 7. Febr. 1821 ſom Birkedommer ved Holbekgaards Birk; var ſiden 1815 conſtitueret, og fra d. 13. Octbr. 1819 indtil d. 1ſte Juni 1831 virkelig Birkedommer og Skriver ved Gammel-Eſtrups Birk under Randers Amt. † 23de November 1840 i Randers. — * 1. $\frac{30}{3}$ 1785, i Kbhvn., **Mette Chriſtine Fiſcher**. * 2. 1789 **Cecilie Margrethe Bay** (f. 1766, † $\frac{15}{1}$ 1832, en Datter af Kjøbmand Anders Sørenſen Bay og Birgitte Nielsdatter Kerketerp, i Randers). — (**Nekrolog** i „Søndagen“ 1840, Nr. 47).

De officio *judicum inferiorum* in Dania. Diss. inaug. Haun. 1801. 4to. (L. E. 1807, Nr. 8, af P. H. Graah). — Chorographiſk og oeconomiſk Beſkrivelſe over Randers Kiøbſted i Nørre Jylland. Kbh. 1804. 4to, med 2 Kobb. (L. E. 1804, Nr. 20, af R. Nyerup; jvfr. Begtrup om Agerdyrkningen VI. S. 131—40; Badens hiſt. Bibl. S. 183—84).

Staffeldt (Adolph Wilhelm Schack von), Søn af Major i danſk Tjeneſte Agatus Ludvig Staffeldt, er fød d. 28de Marts 1769 i Gartz i Pommern; optoges i Juli 1778 paa Landcadet-Academiet ſom „Koſt- eller Reformé-Cadet“, hvorfra han afgik i Decbr. 1786 ſom Fændrik i Prinds Frederiks Regiment; ſattes à la suite og rejſte i Septbr. 1791 til Göttingen, hvor han 2½ Aar ſtuderede Lovkyndighed og Archæologi; tiltraadte i de ſidſte Dage af 1795 en Rejſe gjennem Tydſkland, Italien, Schweiz, Frankrige og Holland, hvorfra han henimod Slutningen af 1800 vendte tilbage; blev medio 1801 Aſſesſor i Oeconomi- og Commerce-Collegiet; ſ. A. Kammerjunker; fik 1802 Afſked ſom Premierlieutenant à la suite ved Arveprindſens Regiment; blev i Octbr. 1807 interimiſtiſk og i April 1808 faſt anſat ſom opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronning Maria; i Begyndelſen af 1810 Amtmand i Cismar Amt; d. 8. Juli ſ. A. Kammerherre; 1813 Amtmand over Gottorf Amt; fra d. 2. Marts 1814 til 1824 tillige Overdirector for Staden Slesvig; i Decbr. 1823 Medlem af det Kongl. Götheborgſka Vettenſkaps- och Vitterhets-Samhället; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge. † 16de December 1826 i Slesvig. — (Lærde Efterretn. 1791, Nr. 38, S. 605; 1792, Nr. 30, S. 478; 1801, Nr. 22; 1802, Nr. 3—4; 1810, Nr. 28; Danſk Literaturtidende 1811, Nr. 24 og 25; 1835, Nr. 16, S. 245—246 (af Wilſter); „Minerva“, April 1801, S. 103; „Dagen“ 1804, 9. April; 1826, Nr. 307; Zeitung. f. die elegante Welt 1808, Nr. 131; 1809, Nr. 2; Raſsmanns „Pantheon“, S. 324; Beiträge zu dem Gemeinnützigen, Unterhaltungsblatt 1812; Eichhorns Geſchichte der Literatur, IV. Bd., 3. Abth., S. 1161 (af Brøndſted); „Athene“, udg. af Chr. Molbech, 1817, IX., S. 173; „Telegraphen“, udg. af J. C. Lange, 1825, S. 34; Neuer Nekrolog der Deutſchen, 1826, II. S. 1078; 1827. I. S. XVIII.; Converſationsbladet 1826, 3. Aarg., 2. Qv., S. 64 (af N. H. S. Bloch); Kbhpoſt. 1827, Nr. 2; Itzehoer Wochenblatt 1827, Nr. 3, Sp. 31; Nr. 136; M. f. L. II. S. 13—15 (af Molbech); „Prometheus“, Febr. 1833, S. 161; (Fr. Barfods) poet. Læſebog, 1835—36, S. 532—35; Thortſens Lit. Hiſt., S. 153, 158; Holst's Danſk poet. Læſebog, S. XII.; Øst's Archiv VII., S. 144; J. Kragh Høſt's Erindr. S. 36, 150; Thieles Thorvaldſen, II., S. 57; Erſch u. Gruber Allg. Encyklop. 1ſte Sect. XXIX., S. 96 (af Rudelbach); Deichmanns Digte, S. 262—268 og 273; Heibergs Flyv. Poſt 1827, Nr. 5

(af M. Winther); Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 2 (af Deichmann); H. C. Anderſen „Vignetter“, 1832, S. 32; H. Kaalund Fabler og blandede Digte, 1844, S. 7; Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 484—85; Døt's „Materialier“, Nr. 36, 54; Lübker's u. Schröders Lex. II., S. 575—76, 855; Molbech's „Analekter“ H. 1. S. 20—54, H. 2. S. 82—119; „Schack Staffeldts Levnet i kort Omrids med udførlige Bilag, fornemmelig af Digterens efterladte Haandſkrifter. Af F. L. Liebenberg“, I. D. 2. H.—II. Deel. Kbh. 1846—47).

Om den Ting, kaldet Ausruſungen o. ſ. v., og om andre Ting. (anonym). Kbhvn 1789. (Kritik og Antikr. 5. H., Nr. 6, S. 91 og Regiſtret 6te H., S. 385; Rigsdalerſedlens Hændelſer, 2. B., S. 43—44, Anm; Lærde Efterretn. 1789, Nr. 44, S. 700).

Paa Arveprindſeſſens Død. Kbh. 1794.

Digte. 1ſte Bind. Kbh. 1804.

Nye Digte. Kiel 1808. (L. T. 1811, Nr. 24—25; Kbhpoſt. 1835, Nr. 171, S. 682).

Samlede Digte, tildeels forhen utrykte. For førſte Gang ſamlede og forſynede med Anmærkninger af F. L. Liebenberg. Forlagt af Samfundet til den danſke Literaturs Fremme. I.—II. Deel. Kbh. 1843. (Fædrel. IV. 1843, Nr. 1186; J. f. L. o. K. 1843, II. S. 224—36, 257—71; Heibergs Intellbl. III. S. 25 flgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 79; „Danſk Album“ 1845, Nr. 26; Holst's poet. Læſebog 2den Udg., S. XV.).

Uddrag af hans haandſkrevne Beretning om hans Reiſe i Tydſkland og Nord-Italien 1796—1800, i „Schack Staffeldts Levnet“ af F. L. Liebenberg, I. S. 57—483, II. S. 3—368; Breve fra ham, i II. S. 371—447; Dramatiſke og lyriſke Fragmenter og Embryoner, ſſtd. S. 451—571.

I N. H. S. Bloch's „Om Mortzini eller Pallini, eller documenteret Svar paa Pallinis Retfærdiggjørelſe“, Kbhvn 1789, S. 45—59, findes en Erklæring af Schack Staffeldt angaaende bemeldte Pallini (Schack Staffeldts Levnet, I., S. 19—31; Pallinis Unterſuchung ob die Blochiſchen Zeugen glaubwürdig ſind, Kbh. 1789); i „Samleren“, 3die halve Aarg., S. 39: „Til alle retſindige Tydſkere her i Landet“, og S. 143: „Ved Leilighed af Pallinis Unterſuchung“ (Schack Staffeldts Levnet, I., S. 32—36).

Adſkillige Digte, adſpredte i „Samleren“, 1788, 1789, „Minerva“, 1792, 1793, 1804, 1805, „Det danſke Krigsbibliothek“ 1794, „Nordia“ 1795, Poulſens „Nytaarsgave for Damer“ 1796, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, „Euphroſyne“ 1796, „Tilſkueren“ 1801, 1806, „Iris og Hebe“ 1801, 1802, 1803, 1804, „Ei blot til Lyſt“ 1802, 1803, Oehlenſchlägers „Siofna“ 1802, Poulſens „Nyeſte Samling af Selſkabsſange for blandede Selſkaber“ 1803, Blochs „Throndhjemſke Blandinger“, 1804, Søtofts „Lyna“ 1810, Thieles „Roſenblade“ 1818, Liunges „Dana“ 1820, Bürgers „Göttinger Muſen-Almanach“ 1793, „Zeitung f. die elegante Welt“, 1808, 1809, „Eidora“ 1823. (Recenſ. i Lærde Efterretn. 1793, 1795, 1796, 1800, 1802, 1803, 1805, 1806, „Ei blot til Lyſt“ 1802, „Dagen“ 1803, 1805, „Neue Bibl. d. ſchönen Wiſſenſchaften“, 49. Bd., 1793, „Dagen“ 1823, Nr. 5).

Nogle ſærſkilt trykte Digte, ſaaſom: Ode, mine Vaabenbrødre tilegnet, ved Fanernes Imodtagelſe, Kbh. 1801; Sange for d. 28de og 29de Januar 1801; Cantate opført ved den aarlige Præmie-Uddeling i det ſchovboeſke Inſtitut 1801; Krigsſang for den danſke Hær 1807; Daneſang 1807. — *Camoens Död*, en dramatisk dikt efter S. Staffeldt af N—or, i „Boreas. Poetisk Kalender för år 1842. Udg. af ett ungt Sångförbund med bidrag af en äldre Skald“, Upsala 1841. (ſærſk. ib. eod.). — (Meddeelt).

Staffeldt (Otto Diderich von), Nysanførtes Søſkendebarn; f. i Kjøbenhavn d. 7de Febr. 1764, Søn af Gehejmeraad, Over-Staldmeſter og Ridder (Storkors) af Danebroge, Wilhelm Ditlev Werner v. Staffeldt og Anna Sophia, Comteſſe v. Schack (ældſte Datter af Gehejmeraad Otto Diderich Greve af Schack, til Schackenborg, og Erneſtine Margrethe v. Gabel); var Page ved Enkedronning Juliana Marias Hof; blev derefter Hofjunker, og 1782 Academiſt i Sorø; kom derpaa til Kjøbenhavn og blev ſiden Kammerjunker; vandt 1793 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte æſthetiſke Priisopgave: „Gives der nogen almindelig Æſthetik, eller har hver Nation ſin egen, grundet i dens Nationalcharakteer, Clima, Regjeringsform o. a. d. l.?“ (ſ. Badens Univerſ. Journ. I. S. 12—14); opholdt ſig ſiden i Grömitz ved Neuſtadt; blev 1807 Amtmand over Travendahl, Reinfeld og Rethwiſch Amter i Holſteen; d. 18de Novbr. 1806 Kammerherre. † 29de Decbr. 1828 paa Travendahl. — * Engelke Juliane Wigantine v. Holten (f. $^1{}_3{}^4$ 1777), en Datter af Oberſt Chriſtian Ludvig v. Holten og Frederikke Sophie de Klaumann. — (Jvfr. Øſt's „Materialier“, Nr. 32; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 576—77; Kbhpoſten 1829, S. 32).

Tale paa Kongens Fødſelsdag 1784 [trykt tilligemed Prof. C. B. Steenſtrups Tale paa ſamme Dag. Sorø, 1784. 4to.]. (L. E. 1784, Nr. 20). — Critiſke Betænkninger ved Læsningen af Baggeſens comiſke Fortællinger. Kbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Den nordiſke Zaire, eller Elſkeren ikke efter Moden. Et heroiſk comiſk Digt af en ung Adelsmand. ibid. eod. 30 S. 8. (L. E. 1785, Nr. 21). — Underviisning for Forfatteren af: „Endnu et Par Ord om Adel“, i Minerva for December 1790. ibid. 1791. 20 S. 8. (Krit. og Antikr. H. IX. 1791, Nr. 1, jvfr. Nr. 9 (af A. W. Hauch?); „Iris“ 1791, II. 227—28; L. E. 1792, Nr. 25, af W. H. F. Abrahamſon). — *Epître* au peuple Danois à l'occasion du manifeste de la cour impériale de St. Petersbourg, relatif à l'invasion d'nne armée Anglaise en Dannemarc au mois d'Août 1807. Kiel, 1808.

Ueber die Bildungsfähigkeit der Deutſchen Sprache zum Versbau. Vergleichung Deutſcher Verſe mit Franzöſiſchen. Beobachtungen und Reſultate. Hamburg, 1823. (Prov. Ber. 1823, IV. 86).

Ueber Traumbilder. Schleswig, 1824.

Den poetiſke Kunſt. Et Sideſtykke til det bekjendte Horazianſke De Arte Poetica. Odenſe, 1826. 38 S. 8. (anm. af T. Baden i Converſationsbl. 3. Aarg. Nr. 69—70 og i Øſt's „Archiv“ VII. 97—107).

I „Minerva“ (Adſkillige Digte, opregnede i Nyerups Regiſter over „Minerva“).

I Tode's „Dramatiſke Tillæg til Muſeum og Hertha“ (Skrivelſe, 1789, Nr. 22 og 23).

I „Iris og Hebe“ (Theaterfeſt i Anledning af Kongens og Kronprindſens Fødſelsdage 1799, i Aarg. 1799, II. S. 214—222).

I „Den danſke Tilſkuer“ (Et Brev til Rahbek, 1801, Nr. 43).

I „Provinzial-Berichte“ (Rechtsphiloſophie, 1820, III. S. 312—23).

Stage (Johan Adolph Gottlob), f. 1791 i Kjøbenhavn, Søn af Skibscapitain i det danſke-aſiatiſke Compagnies Tjeneſte, Gottlieb Stage (f. 1766, † 1826) og Anne Bolette f. Roſe; underkaſtede ſig i Efteraaret 1810 og i Foraaret 1811 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; blev d. 23de Januar 1811 Volontair og Skriver i Rentekammeret; d. 12te Novbr. ſ. A. Copiiſt ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 23de Auguſt 1815 i Naade entlediget; ſ. A. kongelig Skueſpiller; 1828 tillige Regiſſeur; fik 1835 Prædicat af Inſtructeur. † 3die Octbr. 1845 i Kbhvn. — * Ulrica Auguſta Koefod (f. $\frac{17}{8}$ 1816, kongelig Skueſpillerinde og Sangerinde 1836, afgik fra Theatret $\frac{26}{5}$ 1847), ældſte Datter af Cancelliraad, Comptoirchef under Hof- og Stadsretten, Johannes Michael Koefod og Frederikke Jochumine f. Roſen.

Valérie, Comedie i 3 Acter af Scribe og Mélesville, overſ. (i Theaterrepert. Nr. 106). Kbh. 1839.

Følgende Theaterſtykker, overſatte af ham, ere opførte, men hidtil utrykte: Den Snakſomme eller De to Poſtſtationer, Com. i 3 Acter af Picard, 1821; — Hvorfor? Lyſtſpil i 1 A. af Ancelot og Lockroy, 1833.

Stahlfeſt (Frederik Petrus), f. d. 22. Septbr. 1793 i Kbhvn, af Forældrene Parykmager Frantz Andreas S. og Ulrica Amalia S.; tog 1817 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev ſ. A. Prøveprocurator, og 1819 virkelig Procurator ved Underretterne i Sjællands Stiſt; d. 18. Apr. 1826 Prøveprocurator og d. 7de Juni 1827 virkelig Procurator ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn; tjente tidligere i næſten 12 Aar under Amiralitets- og Commiſſariats-Collegiet, og havde Titel af Krigscancelliſecretair. † 27. Novbr. 1842. — * 1. Dorothea Cathrine Kaas († $\frac{20}{4}$ 1820, 21 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Bogholder K. og Anna Dorothea Luckner). * 2. Gothardine Charlotte Busſiegel (f. $\frac{24}{4}$ 1798, Datter af Staldſkriver Gothard Chriſtoph B. og Anne Magdalene Thaabel).

Indlæg i den ved den kongelige Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Ret paadømte Sag: Magister artium Lindberg mod Etatsraad Fr. Thaarup, ſom Redacteur af Dagen, med nogle Bilage. Udgiven af Fr. Thaarup. Odenſe, 1833. (jvfr. Art. J. C. Lindberg).

Stangerup (Peter Frederik), fød 1806 i Kjøbenhavn, Søn af Frederik Ch. Stangerup, Inſpecteur ved Korntørrings- og Oplags-

Magaſinet († 1/8 1833, 57 A., i Kbhvn.); dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole 1824; underkaſtede ſig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og det følgende Efteraar mediciniſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); blev anſat ſom Læge ved et Cholera-Hoſpital i Warſchau, hvor han døde d. 20de Auguſt 1831 i Militair-Lazarethet. (Jvfr. Calliſens Med. Schriftſt. Lex. XXXII. S. 411; Berl. Tid. 1832, Nr. 29).

I »Samlinger til Kundſkab om Cholera« (Beretninger angaaende Mili-air-Hoſpitalet i Warſchau, uddragne af et Brev, i Bd. I. Nr. 3. S. 33—36; Beretninger angaaende Cholera-Lazarethet ved Powonsky, ſamt nogle Meddelelſer om Dr. Leos Methode, uddragne af et Brev dat. d. 19. Juli 1831, ſſtd. Nr. 4. S. 49—54; Beretninger angaaende det ene Civil-Lazareth i Warſchau, ſamt Meddelelſer om den ødvendige Brug af varmt Vand, uddragne af et tredie Brev, ſſtd. Nr. 6. S. 81—88. Udtog i Gerſon u. Julius Magaz. d. ausl. Heilkd. Bd. 23. 1832. März u. April, S. 213—16).

Starck (Johann Friedrich Chriſtian Ekhardt), f. d. 22de Januar 1799 i Roſtock; begyndte 1818 under Prof. Maſius at ſtudere Medicin og Chirurgi, hvilket Studium han ſiden 1819 fortſatte i Kjøbenhavn, hvor han i Foraaret 1826 underkaſtede ſig Examen ved det chirurgiſke Academi og erholdt 1ſte Charakteer med Udmærkelſe; blev ſtrax efter Docent ved ſamme Academi; opholdt ſig fra Foraaret 1828 i halvandet Aar i Berlin, hvor han var Aſſiſtent hos Dr. Dieffenbach (Jvfr. Dieffenbach Chir. Erfahrungen Abth. II. 1830, S. 65. 73. 79 2c.); reiſte ved kongl. Underſtøttelſe til Wien, og derfra, iſær i botaniſk Henſigt, til Ungarn, Croatien, Krain, Illyrien, Over-Italien og Tyrol; beſøgte derefter München, Paris og London, og vendte tilbage til Kbhvn. i Januar 1832; udnævntes til Reſervechirurg ved det chirurgiſke Academi i Efteraaret 1831 og ved Frederiks-Hoſpital 1832; erholdt d. 3die Auguſt 1834 Regimentschirurgs Charakteer; blev 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ i Roſtock; d. 6. Novbr. 1842 i Naade og med Vartpenge entlediget fra ſit Embede ved det chirurgiſke Academi. (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XVIII. S. 308—9; XXXII. S. 414).

De hydrocephali paracentesi. Diss. inaug. med. chir. Rostochii, 1841. 8 maj. c. tabb. in 4to.

Andeel i: J. F. Henkel »Anleitung zum chir. Verbande, umgearbeitet von J. F. Starck; von neuem bearbeitet und mit Zuſätzen vermehrt von Joh. Friedr. Dieffenbach«. Berlin, 1829. (Navnligen leverede han Beſkrivelſen af de i det Blömerſke Inſtitut værende og ikke tidligere beſkrevne orthopædiſke Strækkeſenge af Heine, Hammer, Leithoff og Blömer, ſamt af nogle Maſkiner).

Flere af ham foretagne Operationer ere beſkrevne af andre Forfattere, ſaaſom: a) Eine 8malige Punction eines chroniſchen Waſſerkopfes, in Berlin, mit glücklichem Erfolge, ſ. C. F. v. Gräfe Bericht über das klin. chir. Inſtitut f. d. J. 1829—30. (Berlin 1831), og Gräfe und Walther Journ. d. Chir. Bd. 15. 1831. H. 3. S. 348—60. b) i London, en Rhinoplaſtik, med heldigt Udfald; og med Ch. Aston Key, den førſte i London udførte *Staphyloraphie*, ſ. The Lancet 1831—32, Vol. I. No. 441. Febr. 11. p. 699—703.

Starcke (Friedrich Wilhelm C.), f. i Tydſkland; var Kjøbmand og ſiden Handelsbogholder i Aalborg; opholdt ſig derefter i Aarhuus. — * Wilhelmine Wachs.

Anviisning til *det dobbelte Bogholderie* for Ynglinger, som ere bestemte til Handelen. Aalborg 1818. 4to.

Starup (Niels), Farver i Stege og Tiendecommiſſair. † 14de Marts 1843, 74 Aar gl., i Stege. — *Ulrikke Krosp.

Peter Chriſtian Deichmann for den Danſke Nations Domſtol. Mariboe, 1826. (jvfr. »Dagen« 1827, Nr. 10; Art. P. Chr. Deichmann og M. F. Hanſen).

Stauning (Jørgen), f. d. 28de Marts 1739 i Nørup i Ribe Stift, Søn af Peder Stauning, Sognepræſt til Nørup og Randbølle, ſamt Provſt i Tyrild Herred († i Juni 1749), og Maren Schaarup († 1740); kom 1754 i Ribe-Latinſkole, og blev derfra dimitteret til Univerſitetet 1756; tog den 2den Marts 1762 theologiſk Atteſtats; blev d. 25de Jan. 1765 reſiderende Capellan til Frue-Kirke i Aarhuus og Præſt ved Hospitalet ſammeſteds; d. 5te Febr. 1777 Sognepræſt til Baaelſe paa Falſter; d. 1ſte Decbr. 1779 til Maribo og Hilleſted i Laaland; d. 4de Januar 1799 i Stege og Provſt over Møenbo Herred; fik d. 13de Aug. 1818 Rang med Amtsprovſter. † 31te Maj 1814. — * 1. $\frac{6}{12}$ 1768 Anne Kirſtine Kirketerp († 1788, 40 Aar, en Datter af Kjøbmand Morten Kirketerp i Hobro). * 2. $\frac{1}{8}$ 1789 Anna Fibiger, f. Huulegaard († $\frac{19}{4}$ 1794, i ſit 41de Aar, Enke efter Præſten Andreas Samſing Fibiger til Phanefjord paa Møen). * 3. $\frac{11}{2}$ 1795 Anna Eliſabeth Danckel (f. 1766, † $\frac{17}{4}$ 1796, Datter af Præſten Povel Danckel til Fjelſted og Harrendrup i Fyen). * 4. $\frac{1}{3}$ 1797 Anne Kirſtine Bille († $\frac{23}{3}$ 1808, en Datter af Præſten Jens Bille til Haarløv og Himlingøje i Sjælland). — (Biographi i Hertels Beſkrivelſe over Aarhuus Domkirke, II. S. 524—25; Paludans Beſkrivelſe over Møen, I. S. 490—92; Nekrolog i L. T. 1814, Nr. 23. 24, af Joh. Paludan; jvfr. „Dagen" 1814, Nr. 151).

Korte Anmærkninger over enkelte Steder af det gamle og nye Teſtamentes Bøger, tagne af Øſterlandenes, Grækernes og Romernes ſaavelſom andre Folke-Arters Alderdomme og Skikke. Førſte Deel. Førſte Stykke. Aalborg, 1773. Andet Stykke. Viborg, 1774. (Fortegn. ov. Skrifter ſiden Trykkefriheden II. 156—57 III. 273—74; L. E. 1773, Nr. 49; Krit. Journal 1775, Nr. 50). — *Commentatio* in Matth. V.

v. 3. ad D. Paulum-Matthiam Bildsöe. Soröe, 1775. — Kort Beſkrivelſe over Grønland. Viborg 1775. [Et Udtog af Crantzs og Egedes Beſkrivelſer]. (Krit. Journ. 1776, Nr. 32, S. 249—55, af P. Egede). — Beſkrivelſe over Ægypten og Nubien. Kbh. 1775. [Et Udtog af Nordens Voyage d'Egypte]. (L. E. 1776, Nr. 29). — Afſkeedstale holden til Høimeſſe i Frue Kirke i Aarhuus anden Paaſkedag 1777. Sorøe, 1777. — *Epistola* ad clerum Dioecesis Arhusiensis de morte Episcopi D. Pauli Matthiæ *Bildsöe*. ibid. eod. (L. E. 1778, Nr. 14; Krit. Journ. 1778, Nr. 49. 50). — Jagttagelſer over Arabien til Oplysning over enkelte Steder og Begivenheder af den hellige Skrift affattede i Spørgsmaal og Gienſvar. Sorøe, 1779. (L. E. 1779, Nr. 26). — Jagttagelſer over Egypten, ſom et Tillæg til forhen udgivne Beſkrivelſe over Egypten og Nubien. ibid. eod. — Nadverens Sacramente ſom et vedvarende Beviis for den chriſtelige Religions Sandhed. 1781. — Chriſtelige Underſaatters værdige Følelſer paa deres Kronprindſes Confirmations-Dag, foreſtillede i en offentlig Tale i Mariboe Kirke paa Palme-Søndag 1784. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 34). — Anviisning og Opmuntring til en forbedret Jagttagelſe og Anvendelſe af den udvortes Gudstieneſte. 1ſte Hovedſtykke. Odenſe, 1785. (L. E. 1786, Nr. 3. 4). 2det og 3die. Kbh. 1786—87. — Samling af oplyſende Anmærkninger over Bibelen for Ulærde. I.—V. Hefte. Odenſe, 1785—89. (O. m. T.: Samling af oplyſende Anmærkninger over de fem Moſebøger, tilligemed en Indledning til de moſaiſke Skrifter. 1789). — Tale i Anledning af Kongens Fødſelsdag 1786 om en naadig Regierings velgiørende Indflydelſe paa det huuslige Livs Lykke og de ſelſkabelige Glæder. Kbh. 1786. 36 S. (L. E. 1786, Nr. 39). — Jagttagelſer over Orienten, uddragne af J. J. Bjørnſtåhls Breve paa hans Reiſer, iſær hvad ſom kan tjene til videre Beſvarelſe af Michaelis's Spørgsmaale. ibid. 1787. — Efterretninger om Orienten, iſær Egypten og Arabien, af Niebuhrs og Andres Reiſebeſkrivelſer. ibid. eod. — J. D. Michaelis Indledning til det Nye Teſtamentes guddommelige Skrivter. Overſat. I.—III. Deel. ibid. 1790—92. (L. E. 1791, Nr. 44; 1793, Nr. 9; Krit. og Antikr. XV. Nr. 3). — Veiledning til at bruge Lærebogen. 1793. — Prædiken over Eſaix 43. 1—3. paa den forordnede Andagts- og Bededag i Anledning af den ulykkelige Ildsvaade, ſom fortærede Kongeboligen Chriſtiansborg, holden til Høimeſſe i Mariboe Kirke Midfaſte Søndag. Kbh. 1794. (L. E. 1794, Nr. 49). — Indledning til det Nye Teſtamentes Skrifter af H. C. A. Haenlein. Overſat af det Tydſke. I.—II. Deel. ibid. 1798—1801. (L. E. 1800, Nr. 13; 1803, Nr. 1). — Kritik over Folkemoralen for Præſter; efter kantiſke Grundſætninger udarbeidet af J. P. L. Snell. Overſat. 1ſte Deel. ibid. 1799. (L. E. 1800, Nr. 12). — Forſøg til at forebygge muelig Forvirrelſe af den i Religionsvæſenet opkomne Giæring og til at fremme ſand Religions Oplysning. J nogle offentlige Taler, holdne i Maribo Kirke. Odenſe, 1799. — Kirkeſangens Vigtighed og Værdighed, en Prædiken paa 1ſte Advents Sondag 1806 i Stege Kirke, ved den evangeliſke Pſalmebogs Indførelſe. Kbh. 1807.

J T. Bloch's Tidsſkrift »Theologen« (Anmærkninger over Matthæi-Evangelium, i 2det Hefte, Odenſe 1791; jvfr. Krit. og Antikr. H. X. S. 408).

Steen (Adolph), fød d. 7. Octbr. 1816; privat dimitteret til Univerſitetet 1834; tog i det følgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe, og 1839 Examen i Mechanik ved den polytechniſke Lære-

Anſtalt (Laud.); blev Alumnus paa Elers's Collegium d. 22. Aug. 1838, og paa Borchs Collegium d. 2. Oct. 1839 (til 1843); gav Underviisning i Mathematik i Mariboe's og Friis's Realſkoler; anſattes d. 23. Juli 1841 ſom Repetent i Mathematik ved den polytechniſke Lære-Anſtalt; disputerede d. 12te Juli 1845 for Magiſtergraden; erholdt 1846 Underſtøttelſe af Finantſerne og det Rejerſenſke Fond til en Udenlandsrejſe, hvorfra han hjemkom i Sommeren 1847; blev d. 24de Maj 1848 Secondlieutenant i Infanteriets Krigsreſerve; d. 28de Januar 1849, efter Anſøgning, afſkediget i Naade af Krigstjeneſten. — (Autobiographi i Programmet til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt 1845, p. 34—35).

Elementair Arithmetik, som Indledning til den rene Mathematik. Kbh. 1843. 2den Udg. ibid. 1847.

Det Bieringske Plagiat populært fremstillet af *A. Steen* og *R. Möller*, med Hr. *Bierings* egen godhedsfulde Understöttelse. Kbh. 1844. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 285, 87, 92; Fædrel. V. 1844, Nr. 1694, Følgeblad, af C. H. Biering, A. Steen og R. Møller).

De vi et natura Infiniti mathematici. Diss. inaug. Hafniæ MDCCCXLV. 4.

Begyndelsesgrunde i *den mathematiske Geographie*. (Med 35 i Texten indtrykte Figurer). Kbh. 1845.

Ren Mathematik, indeholdende det elementære Cursus. Kbh. 1847 (1846). (Nord. L. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin; Fædrel. 1847, Nr. 6, af A. Steen; Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

Mathematikken som *læregenstand* ved *höjskoler*, især med hensyn til den *polytechniske læreanstalt* og et misgreb ved samme. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 196, 99, 201, 6, 9, 11).

Sandsynlige grunde, hvorfor de fire angrebne medlemmer af den polytechniske læreanstalts bestyrelse ikke forsvare deres misgreb, tilligemed en nödvendig protest. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 246).

Mathematiske opgaver i det indledende cursus. Kbh. 1849.

I Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (Anmeldelſe af C. Jürgenſen's »Differential- og Integral-Regning«, i IV. 391—98).

I »Fædrelandet« (Om den mathematiſke Underviisning, IV. 1843, Nr. 1268. [jvfr. C. H. Biering: »Plan og Methode for Underviisningen i Mathematik ved de lærde Skoler«, Anhang, S. 35—39]; Anmeldelſe af C. H. Bierings »Plan og Methode« o. ſ. v., ſ. A. Nr. 1380; jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 291, 98, 302, 3, af Biering).

Steen (Auguſt), Pſeudonym; ſee Jacob Auguſt Stenfeldt.

Steen (Johan Chriſtian) var Gartner paa Hollufgaard i Fyen, ſiden Avlsforvalter og Forpagter. † 11te Febr. 1837 i Voer ved Randers, 72 Aar gl. — * Nelle Sophie Ring.

Kort Underviisning i Haugekunſten. Odenſe, 1795. — Anviisning til Havedyrkning for den danſke Bonde. ibid. 1799.

Nogle afbrudte Stykker af Practikens Prøveſteen for den ſande Land-Oeconomie. Randers, 1819. (L. T. 1819, S. 428—29). Fortſættelſe af Practikens Prøveſteen. ibid. 1825.

Steenballe (Niels Jørgenſen), f. i Nærheden af Horſens, i Landsbyen Steensballe, hvor hans Fader var Gaardfæſter; blev 1810 Secondlieutenant i Kongens Regiment og 1812 ved Landcadetcorpſet; d. 21de Novbr. 1815 Landmaaler; 1816 Premierlieutenant à la suite ved bemeldte Regiment, hvor han d. 5. Auguſt 1818 indtraadte i virkeligt Nummer. † 22de Novbr. 1818 i Kbhvn, ugivt.

Noget om de paralelle Liniers Methode af den practiſke Geometrie. Kbh. 1818.

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Forſlag til Forkortning af et Par lange Kommandoeord, 1. S. 466—469, jvfr. ſſtd. S. 627—28).

Steenberg (C. F.)

Redacteur af Bladet »Raketten med Stjerner« 1839. (jvfr. Art. C. F. Møller, II. S. 382); ligeledes af: »Kjøbenhavns Nyhedsblad eller Alt for en Skilling leveret«. 1837. Nr. 1—20. (begyndt i Octbr.); fortſat 1838.

Steenberg (Frederik Laurentius), f. d. 17de Juni 1801 i Helſingør, hvor hans Fader Jens Fosſ Steenberg (f. 1753, † $\frac{1}{8}$ 1837) var Apotheker og givt med Cecilia Sprunck. Dimitteret fra ſin Fødebyes lærde Skole, hvori han optoges 1812, blev han Student 1818; ſtuderede Theologi og de øſterlandſke Sprog (i Særdeleshed Arabiſk og Perſiſk); vandt 1822 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling til Beſvarelſe af det Aaret iforvejen udſatte Priisſpørgsmaal i Theologien: „Expositis et dijudicatis præcipuis Canticum Canticorum interpretandi rationibus, inquiratur, an nihil omnino præsidii pro allegorica interpretatione ab aliis poëmatibus orientalibus peti possit?“; blev i Febr. 1823 conſtitueret Lærer ved den lærde Skole i Helſingør; abſolverede i Octbr. ſ. A. den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 6te Januar 1824 Adjunct ved bemeldte Skole; d. 29de Decbr. 1826 Sognepræſt til St. Ols og Allinge paa Bornholm; d. 20de Auguſt 1834 til Rønne og Knudsker ſamt Provſt over Bornholm; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Bornholms Amt; d. 18de Septbr. 1846 Ridder af Danebroge; d. 22de Febr. 1847 Sognepræſt for Ringſted og Veenløſe Menigheder i Sjælland; d. 27de Marts ſ. A. tillige Provſt for Ringſted og Alſted Herreder i Sorø Amt. — * 1. 1827 Eliſabeth Marie Frandſine van

Aller († $\frac{14}{7}$ 1830, 28 A., Datter af nederlandſk Conſul i Helſingør v. Aller og Hanne Riſt). * 2. Charlotte Borries (f. $\frac{19}{9}$ 1810, Datter af Kjøbmand J. C. N. Borries i Helſingør og Mariane Claſen).

Hvorledes vi i Kirken ſkulle arbeide for Staten. Synodalprædiken, holden i Roeskilde Domkirke d. 5te Juli 1837. Kbh. 1837.

Sørgeprædiken over høiſalig Kong Frederik den Sjette, holdt i Rønne og St. Knuds Kirker den 16de Januar 1840. Kbh. 1810. — (Tildeels efter Autogr.)

Steenberg (Jacob), f. d. 2. Juni 1783 paa Bornholm i Øſtermariæ Sogn, Søn af Tobias Anderſen; blev dimitteret fra Rønne Skole i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev 1807 Chordegn ved Domkirken i Aarhuus og Lærer ved en Fattigſkole ſſtd.; 1810 Kirkeſanger og Skolelærer i Hylleſted i Aarhuus Stift; 1814 tillige Lærer i Sang ved Lyngby Skolelærer-Seminarium; d. 23de Septbr. 1818 ordineret Katechet og førſte Lærer ved Domſognets førſte Borgerſkole i Aarhuus; d. 5te Marts 1830 Sognepræſt til Viby og Thiſet i Aarhuus Stift. — * Cathrine Marie Svanekiær (f. [illegible] 1787, Datter af Hattemager Lars Chriſtenſen Svanekiær).

Kritik over den Kingoſke Kirkepſalmebog, anſtillet med Henſyn paa dens Beſkaffenhed og Virkning, for at afgjøre, hvorvidt den kan anſees ſom en medvirkende Aarſag til den liden Grad af Hengivenhed for Gudstjeneſte, ſom findes i mange Landsbye-Menigheder. Aarhuus, 1813.

Materialier til Brug for Lærere i Almueſkoler ved Underviisning i Modersmaalet. Aarhuus, 1826. (L. T. 1827, S. 603—6).

Kortfattet Formlære for Børn i Almueſkoler. 2det Oplag. Aarhuus, 1828. 1834.

Steenberg (Jørgen Fog), f. d. 18de Decbr. 1791 i Knebel paa Mols, hvor hans Fader Ove Steenberg († 1800) var Sognepræſt og givt med Maren Bjørn Fog (f. $\frac{21}{8}$ 1764, † $\frac{18}{12}$ 1825, ældſte Datter af Provſt Jørgen Fog, i Humble paa Langeland, og Cecilie Leth). Dimitteret fra Viborg Cathedralſkole blev han Student 1808; var 1812—16 mediciniſk Candidat ved Frederiks-Hospital; underkaſtede ſig i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Efteraaret 1815 den mediciniſke Examen ved Univerſitetet (Laud unan. consensu); blev 1817 Stiftsmedicus og Chirurg ved Vallø i Sjælland; d. 28de Marts 1832 virkelig Cancelliraad; d. 4de Maj 1838 Ridder af Danebroge. — * Regine Magdalene Knorr, Datter af Posſementmager Knorr i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XVIII. 330; XXXII. 420).

J »Bibliothek for Læger« (Allun og Kulpulver mod Koldfeber, XIII. 142; Om Brugen af Aareladninger og Brækvinſteen i Koldfebre; uddraget af Medicinal-Indberetninger til det Kgl. Sundheds-Colleg., XV. 378—82; overſ. paa Tydſk af J. F. W. Nevermann i Ruſt's Magaz. f. Heilk. Bd. 44. H. 8.; Udtog i Caſpers krit.

Repertor. der Heilk., Bd. 32. (Bd. 12.) S. 275—76, og i Medico-chirurgic. review, Jan. 1836).

I »*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842« (Om den udbredte Epidemie, ſom i Aaret 1831 herſkede i Danmark, paa Sjælland, Laaland og Falſter (Udtog), S. 773—94).

Steenberg (Niels), f. 1768 i Gjerløv ved Jægerspriis i Sjælland, ældſte Søn af Schach Auguſt Steenberg, Sognepræſt ($\frac{12}{3}$ 1762) til Gjerløv og Draaby (f $\frac{8}{8}$ 1720 i Biby i Fyen, † 1806 ſom Paſtor emeritus, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 573), og Johanne Gjertrud, f. Weinſchenck († 1779); deponerede fra Roeskilde Skole 1785; abſolverede i Januar 1794 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te Maj 1795 perſonel Capellan, og d. 11te Januar 1799 Sognepræſt for Gjerløv og Draaby i Sjælland. † 13de Januar 1830. — * $\frac{14}{1}$ 1800 Maren Hedevig Fanøe (f. 1782, en Datter af Conſumtions-Inſpecteur i Roeskilde, Kammerraad Lauge Severin Fanøe († $\frac{28}{4}$ 1814) og Marie Margrethe f. Lange († $\frac{4}{8}$ 1814).

Mindetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.

Steenbloch (Cornelius Enevold), f. d. 27de Febr. 1773 paa Bynæſſet ved Throndhjem, Søn af Cornelius Steenbloch, reſiderende Capellan ſammeſteds (f. $\frac{15}{6}$ 1729 i Skien, † $\frac{26}{7}$ 1772, jvfr. A. Erlandſens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldſke Geiſtl. H. 1. S. 102), og Karen Barhow († $\frac{21}{10}$ 1810 i Throndhjem, en Datter af Præſten Lars Barhow paa Ørlandet). Dimitteret fra Throndhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1794 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); vandt 1798 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af det Aaret iforvejen fremſatte hiſtoriſke Priisſpørgsmaal: »Hvilke Beviſer have været brugte hos de ældre Nordiſke (Skandinaviſke) Folk, for at godtgjøre ſin Uſkyldighed imod Anklage, og naar og hvorledes er den ene Beviismaade kommen i Brug, i Stedet for den anden?« (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. S. 10—11); levede derefter ſom Privatlærer; blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct, og d. 13de Auguſt 1814 (ikke 1812) Overlærer ved Frederiksborgs lærde Skole; d. 14de Juni 1816 Profesſor i Hiſtorien ved Frederiks-Univerſitet i Chriſtiania; d. 7de Septbr. 1818 Ridder af Waſa-Ordenen. Var Medlem af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab, det Skandinaviſke Literatur-Selſkab, og det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog ($\frac{3}{8}$ 1813). † 31te Octbr. 1836, ugivt.

Frederikshalds Beleiring i Aaret 1716. En dramatiſeret Hiſtorie i 5 Acter. Kbh. 1808. (jvfr. »Den Danſke Tilſkuer« 1808, S. 889).

Om de gamle Skandinavers Vaaningshuſe. Et Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Frederiksborgs lærde Skole d. 19. Sept. 1814. Kbh. 4to. (Siden aftrykt i Maanedsſkriftet »Athene« III. S. 416—66, og r. L. T. 1815, Nr. 4. — Paa Tydſk overſ. i Falck's N. Staatsb. Magaz. VI. 1837, S. 491—523).

Et Eventyr i Nyerups »Idunna«, Nytaarsgave for 1812, og et Dito i »Frigge«, Nytaarsgave for 1813. En Folkeſang: »Bjergmanden i Dovre«, med Melodie, meddeelt i Nyerups »Hertha«, 1817. En Drikkeviſe i »Fader Evans Stambog«, S. 224—226.

En Deel Beſkrivelſer i de af G. L. Lahde udgivne Proſpecter af Stæder og Slotte i Danmark.

Han har leveret adſkillige Melodier til de af Abrahamſon, Nyerup og Rahbek udgivne Viſer fra Middelalderen. (ſee Fortalen til ſammes 5te Tome, p. XIII.—XV.).

(Dissertatio de variis ritibus sepulcralibus). *Programma.* Christianiæ, 1818. 14 pagg. 4to. - (Til Sørgefeſten over Carl XIII.).

Steenbuch (Auguſtiuus Herman), f. d. 14de Marts 1780 i Uggerslev i Fyen, hvor hans Fader Hans Steenbuch Eggeriis (f. $\frac{20}{11}$ 1737 i Kbhvn, † $\frac{17}{8}$ 1810) var Sognepræſt og givt med Catharine Wielandt Melhoph († 1780); underviſtes 1789—94 af Degnen i ſin Fødeby, Fred. Schytte; kom ſaa i Odenſe Skole og blev herfra dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1798; abſolverede i Maj 1805 den theologiſke Embedsexamen (Laud); blev d. 7de Febr. 1806 Sognepræſt til Sønderſø i Fyen; d. 2den Decbr. 1818 for St. Hans Menighed i Odenſe, og d. 11te Juli 1821 for Frue-Menighed ſſtd.; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge. † 11te Marts 1845 i Odenſe. — * $\frac{14}{11}$ 1805 Rebekka Sophie Werlauff (f. $\frac{2}{8}$ 1783 i Kbhvn, Datter af Coffardi-Capitain Jens Werlauff og Wilhelmine Frederikke f. Wirth). — (Jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 72, Tillæg; Fyens Stifts-Avis ſ. A. Nr. 49, 54, 58; Dir. Thomſens Avis ſ. A. Nr. 42, 44, 48, 51; Aarhuus Stifts-Tidende ſ. A. Nr. 58; Hempels Bidr. til Tidshiſt. 1845, Nr. 17; Barfod: „Danmarks Gejſtlighed", I. S. 179—80).

Et Blad til Hr. Generalmajor Guſtav Grüner von Schøllers Egekrands. Odenſe, 1810.

Steenholdt (Withus Frederik), fød 1807 i Grønland; blev oplært af daværende Miſſionair P. Kragh ved Egedesminde, og dannet til Nationalhjelper; derefter Katechet og Organiſt ved Egedesminde.

Breve til det Danſke Miſſions-Selſkab, indſ. i Rønne's »Danſk Religionsblad« II. Nr. 48; III. Nr. 44; IV. Nr. 42; VI. Nr. 15; VII. Nr. 41; i »Nyt Danſk Religionsbl.« I. Nr. 42; og i »Danſk Miſſionsblad« 1835, Nr. 2, 12; 1836, Nr. 11.

Steenſtrup (Arent), f. 1745; tog danſk-juridiſk Examen 1785; var Ejer af Gjøddinggaard; Landvæſens-Commiſſair (fra $\frac{28}{10}$ 1784), ſamt Sandflugts- og Forligelſes-Commiſſair i Veile Amt; blev d. 1. Octbr.

302 Byfoged i Veile, Herredsfoged i Norvangs og Tyrild Herreder, mt virkelig Kammerraad; d. 18. Octbr. 1805 entlediget fra ſit Byfoged- mbede; d. 8de Januar 1811 virkelig Juſtitsraad. † 14. Octbr. 1815 i eile. — * 1. Wilhelmine Marie Reſen († $\frac{3}{8}$ 1800 paa Gjød- ggaard). * 2. Sophie Hedevig v. Brockdorff.

Den danſke Bondes Pligter og Rettigheder efter Lovene, ſaaledes n de vare ved Slutningen af det 18de Aarhundrede. Kbh. 1798. („Iris og de" 1798, IV. 109—12; L. E. 1799, Nr. 36). 2det Opl. ibid. 1802. 3die pl. ibid. 1812. (Tillæg hertil af C. P. R. Peterſen. Kbh. 1838).

Frimodig Underſøgelſe om den Maade, hvorpaa Selvejerbøndernes Stervboer be- ndles, er ſaa paſſende, ſom man, til denne talrige Klaſſes og Statens Gavn, kunde ſke, i „Minerva" 1802. II. S. 1—25; ogſaa ſærſk. aftr.

Steenſtrup (Hans Reſen), Nysnævntes Broderſøn; f. d. 24de ecbr. 1770 paa Hovedgaarden Kjeldkjær ved Veile, næſtældſte Søn af roprietair og Landvæſens-Commiſſair Hans Severin Steenſtrup Charlotte Sophie f. Reſen (nedſtammende fra Biſkopperne H. P. og H. Reſen). Dimitteret til Univerſitetet fra Kolding Skole 1789; ab- verede i Maj 1794 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 29de ril 1796 Sognepræſt til Uldum og Langſkov i Ribe Stift; d. 18de arts 1803 til Karleby, Horreby og Nørre-Ørslev paa Falſter; 1806 ovſt i Sønder-Herred; fik d. 18de Octbr. 1815 Rang med Amtsprov- er; blev 1823 tillige conſtitueret Provſt over Falſters Nørre-Herred; d. e Febr. 1824 virkelig Diſtrictsprovſt over hele Falſter og Medlem af ets Skoledirection; ſ. A. Meddirecteur for det Veſterborgſke Skolelærer- minarium; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 7de December 31 tillige Stiftsprovſt i Laalands-Falſters Stift; d. 28de Juni 1840 be- adet med Danebrogsmændenes Hædersteg n. † 27de Januar 1841. — 1794 Johanne Magdalene From (døbt i Egtved $\frac{15}{2}$ 1772, † $\frac{5}{1}$ 32, en Datter af Amtsforvalter From i Kolding). — (Nekrolog, ved . Thaarup, i Genealog. og biogr. Archiv I. S. 333—338; jvfr. „Da- n" 1837, Nr. 3; Barfod: „Danmarks Gejſtlighed", I. S. 138).

Prædiken paa Nytaarsdag 1801. Kbh. 1801. 22 S. (L. E. 1801, Nr. 2). — ædiken paa Fredsfeſten d. 1ſte Jan. 1802. ibid. 1802.

Tale paa Kongens Fødſelsdag 1815 i Selſkabet til Oplysningens og Induſtriens emme i Lollands-Falſters Stift, om Fordelene af eller det fortrinlige i Medborge- frivillige Samvirken til det almene Vels Fremme. Kbh. 1815. (optrykt i „Danſk nerva" Bd. II. 1816, Mai, S. 34—60).

Lindbergs Seier, eller hvorvidt han kan antages at have vundet en ſaadan de i den af Generalfiſkalen mod ham anlagte Sag affagte Domme. Kbh. 1830. S. 8. (Kbhpoſt. 1830, Nr. 286; Aalb. Stifts-Tid. 1830, Nr. 200).

I Falleſens „Theolog. Maanedsſkrivt" (Tanker over nogle af de ved Biſkop

Boiſen foreſlaaede og derefter omhandlede Forandringer i den offentlige Gudstjeneſte, VIII. 208—24; IX. 88—114; Prædiken, holden ved Landemodet i Mariebøe 1808, XII. 352—66).

I »Videnſkabelige Forhandlinger ved Lollands-Falſters Stifts Landemode« (Noget om Almueſkolevæſenet i Almindelighed, og i Karlebye, Horrebye og Nørre Ørslef Sogne i Særdeleshed, i Bd. 1. H. 1. S. 193—213).

I »Den Danſke Stats-Tidende« (Tale ved Horrebye nye indrettede Skoles Aabning d. 10de November 1819, i Aarg. 1820, Nr. 8, Tillæg).

I J. H. Smidth's »Andagtsbog« (Sange til 29. og 30. Octbr. ſamt 9. og 10. Novbr.).

Han har indleveret Bidrag til den danſke Ordbog; ogſaa er der i Begtrups Beſkrivelſe over Falſter Adſkilligt fra hans Pen.

Steenſtrup (Johannes Chriſtian Vogelius), f. i Sorø d. 7. Nov. 1795, en Søn af Chriſtian Vogelius Steenſtrup, Profeſſor i Lovkyndighed og Statsvidenſkab ved Sorø-Academi (f. 1745 i Sjøring i Thy, † $\frac{11}{11}$ 1801, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 574—75), og Bolette Catharine f. Dineſen (f. 1772, † $\frac{1}{11}$ 1847); blev d. 28de Decbr. 1812 Secondlieutenant i Ingenieurcorpſet; d. 29de April 1823 Premierlieutenant; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1832 Lærer i Fortification og Bygningsfagene ved den kongl. militaire Højſkole; d. 26de Octbr. 1833 Secondcapitain i Ingenieurcorpſet (med Anciennitet fra 1ſte Januar 1834); d. 1ſte Juli 1842 Capitain af 1ſte Klaſſe; d. 10de Maj 1845, efter Anſøgning, afſkediget med Penſion fra ſin Lærerpoſt ved den militaire Højſkole; tiltraadte ſ. A. med kongelig Underſtøttelſe en Udenlandsrejſe; udnævnt d. 8de Maj 1847 til Medlem af Defenſions-Commiſſionen, og d. 2[illegible]de Maj 1848 til Major i Ingenieurcorpſet; erholdt d. 17de Juni 1849 Oberſtlieutenants Anciennitet. — * $\frac{20}{10}$ 1820 Edel Eliſabeth v. Poſt (f. $\frac{1}{5}$ 1798, ældſte Datter af Oberſtlieutenant Carl Ludvig v. Poſt, til Broxøe, og Frederikke Cathrine f. de Franckenau).

Leitfaden zur *Anlage und Unterhaltung der Landstrassen*, sowie zur Beurtheilung der Kosten, Vehikeln und Frequenz dieser Communicationen. Copenh. 1843. gr. 8., nebst *Atlas*, gr. 4. von 10 lithogr. Tafeln.

Forelæsninger i Krigsbygningskonſten ved den kongel. militaire Højſkole. 1. D. (Kbh.). 4to.

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Om Feltbagerovne og Bagning i Felten. Et Priisſkrift, belønnet af det Kongl. Svenſke Krigs-Videnſkabs-Academi og indført i dets Skrifter for 1823. Overſat paa Danſk i VI. Aarg. S. 21—89, m. Kb.).

I »*Åminnelse-Tal*, hållne i Kongl. Krigs-Wetenskaps-Academien i Stockholm åren 1826 och 1827« (Mindetale over Admiral Poul de Løvenørn, oplæſt d. 29de Jan. 1827).

Steenſtrup (Johannes Japetus Smith), f. d. 8. Marts 1813 i Vang i Thy, hvor hans Fader Johannes Vogelius Steenſtrup

(Søſtendebarn til foranførte Major Joh. Chr. Vogelius Steenſtrup) da var Sognepræſt, tilſidſt ($\frac{21}{8}$ 1835) til Skelund og Visborg i Viborg Stift (f. 1777 i Sjøring i Thy, † $\frac{23}{1}$ 1840); hans Moder Ane Cathrine Carſtenſen (en Datter af Amtsprovſt Chriſtian Ehrenfried Carſtenſen i Thiſted). Dimitteret fra Aalborg Cathedralſkole blev han Student 1832; tog Examen artium og philosophicum (1833) med bedſte Charakteer, hvorefter han forlød Univerſitetet og tog ſom Lærer for ſine yngre Brødre hjem til ſine Forældre, hvilket Ophold paa Landet han ſøgte at benytte til Selvſtudium i Naturen; vendte i Foraaret 1835 tilbage til Univerſitetet, ved hvilket han i Begyndelſen ſtuderede Medicin i Forbindelſe med Naturvidenſkaberne, men udelukkende disſe; erholdt 1836 Communitetet og 1837 Regenſen, hvorfra han Aaret efter flyttede ind i een af de nylig oprettede „Enepladſer" paa Elers's Collegium; vandt 1837 en af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab udſat Præmie for en Afhandling over de Forhold, hvorunder Naaletræſtammer forekomme i vore Moſer (jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt over Videnſkab. Selſk. Forhandl. 1836—39, S. 34—36), og 1838 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den naturhiſtoriſke Opgave: „Om Forſkjellen mellem Fuglenes Træk og Fiſkenes Vandringer" (jvfr. Selmers Aarbog for 1838, S. 104); ledſagede i Foraaret 1836 Prof. Forchhammer paa en geognoſtiſk Underſøgelſesrejſe til Bornholm (over Sverrige); foretog i Sommeren 1838, efter Rentekammerets Foranſtaltning, en Rejſe til nøjere Underſøgelſe af Tørvemoſerne i det nordlige Jylland; rejſte, ifølge Kongl. Reſolution af 14de Maj 1839, med J. C. Schythe, efter nogle Ugers Ophold i Norge, til Island, for at underſøge dette Lands geognoſtiſke og naturhiſtoriſke Forhold, iſær i oeconomiſk Henſeende, og hjemkom i Efteraaret 1840; blev d. 24de Auguſt 1841 conſtitueret ſom Lector i Naturvidenſkaberne, navnlig Mineralogi og Botanik, ved Sorø Academi; deeltog i 1842 i det ſkandinaviſke Naturforſkermøde i Stockholm; blev d. 4de Novbr. 1842 valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs phyſiſke Klaſſe; ledſagede Hs. Kgl. Højhed Kronprindſen paa en Rejſe til Skotlands Højlande og Færøerne i Sommeren 1844, og paa Nedrejſen derfra om Efterſommeren forundtes det ham atter at gjæſte Norge i nogle Uger; udnævntes d. 28. Novbr. 1845 til Profesſor extraord. i Zoologi ved Kjøbenhavns Univerſitet og Beſtyrer af Univerſitetets zoologiſke Muſeum; foretog i Sommeren 1846 en Rejſe paa nogle Maaneder til forſkjellige Dele af Tydſkland, fornemmelig for at blive bekjendt med Muſeerne, og deeltog paa Hjemrejſen om Efteraaret i de tydſke Naturforſkeres Møde i Kiel (18de Septbr.); udnævntes d. 1ſte Juni 1848 til Meddirecteur for det Kongl. naturvidenſkabelige Muſeum. — * $\frac{18}{10}$ 1841 Ida Margrethe Kaarsberg (en Datter af Kjøbmand Hans Kaarsberg i Aalborg).

Om Forplantning og Udvikling gjennem vexlende Generationsrækker, en særegen Form for Opfostringen i de lavere Dyrklasser. Udgiven, som Indbydelsesskrift til Examen artium og den offentlige Examen ved Soröe-Academie i Juli 1842. Kbh. 1842. 4to, med 3 lithogr. Tavler. (Fædrel. III. 1842, Nr. 967, af C. Hauch; *Lovèns*: Årsberättelse om Zoologiens Framsteg under Åren 1840—42, tredje Delen, S. 282, 286, 340—41, 354—55; J. van der Hoeven: Tydſchrift van Nat. Geſch. en Phyſiol. 1843, S. 11—14). — Paa Tydſk: Ueber den Generations-Wechſel, oder die Fortpflanzung und Entwickelung durch abwechſelnde Generationen. Eine eigenthümliche Form der Brutpflege in den niedern Thierklaſſen. Auf Veranlaſſung des Verfaſſers nach dem Manuſcripte deſſelben überſ. von C. H. Lorenzen. Mit 3 Tafeln. Copenhagen, 1842. ft. 8vo. (Leipz. Repert. d. Lit. I. Jahrg. 1843, Bd. I. S. 294—95; Okens »Iſis« 1843, S. 397—98; Bericht über die Leiſtungen im Gebiete der Helminthologie, während des Jahres 1842, von C. Th. v. Siebold, i Erichſons Archiv f. Naturgeſch. 1843, S. 300—1, 314, 316, 320—330; af ſamme Forfatter i J. Müllers Archiv für Anatomie und Phyſiologie 1843, S. 35, 54—61, 62—63, 75, 77—78; Zeitſchrift für rationelle Medicin III. Bd. I. H. 1844, S. 5—15, af Prof. Henle; Valentins Repert. f. 1843; Frorieps und Schleidens Notizen aus dem Geb. der Natur- und Heilk. Jan. 1847, Nr. 1 og 2, med en Tavle Figurer. (jfr. Nr. 883 i Bd. XXXIV., S. 40, og Nr. 859 [Nr. 1 i Bd. XL.]; jfr. J. V. Carus: Zur näheren Kenntniß des Generationswechſels. Leipzig 1849). — Paa Engelſk: On the alternation of generations; or the propagation and development of animals through alternate generations: a peculiar form of fostering the young in the lower classes of animals by Joh. Japetus Sm. Steenstrup, Lecturer in the Academy of Soröe, translated from the german version by *George Busk*. Printed for the Ray Society. London, 1845. 8vo, with III. plates. VII. & 132.

Undersögelser over *Hermaphroditismens Tilværelse* i Naturen. Et naturhistorisk Forsög. Program fra Soröe, Kongens Födselsdag 1844. Kbh. 1846. 4to., med 2 lithographerede Tavler. (Ugeſkrift f. Læger, 2. R. Bd. IV. Nr. 24, S. 365—74, af R. Schmidt; Berl. Tid. 1846, Nr. 56). — Overſ. paa Tydſk: Unterſuchungen über das Vorkommen des Hermaphroditismus in der Natur. Ein naturhiſtoriſcher Verſuch von Joh. Japetus Sm. Steenſtrup, conſt. Lector der Botanik und Mineralogie an der Academie Sorö. Aus dem Däniſchen überſetzt von Dr. C. F. Hornſchuch, Profeſſor an der Univerſität Greifswalde. Mit Bemerkungen von Dr. Creplin, Dr. Fr. Müller, Dr. Karſch, Stud. Max. Schulze und dem Ueberſetzer. (Diſſe Bemærkninger kritiſerende enkelte Dele af Bogen); mit 2 lithograph. Tafeln. Greifswald, 1846. 4to. (Froriep und Schleiden: Notizen aus d. Geb. d. Nat. und Heilk., 1847, Jan. Nr. 8, af Redactionen, og Nr. 9, af Akademiker v. Baër i St. Petersborg; Allgem. deutſche naturhiſt. Zeitung, herausgegeben von Sache, 1847, S. 49—65, von Dr. Pieſchel in Dreſden; Okens »Iſis« 1847, S. 631—33; N. Jen. L. Z. 1848, Nr. 36, af Oſkar Schmidt; jfr. de forſkjellige Jahresberichte für das Jahr 1846; og Meckel: Zur Morphologie der Harn- und Geſchlechtswerkzeuge der Wirbelthiere. Halle, 1848; og flere forſkjellige Afhandlinger af Dr. R. Leuckart, udgivne 1847—48. — En engelſk Overſættelſe af dette Arbeide er under Trykken, beſørget af the Ray Society i London, ligeſom det foregaaende.

I Krøyer's »Naturhiſtoriſk Tidsſkrift« (Om Forvertenens Dyrarter af de tvende Familier Anatiferidæ (Gray) og Pollicipedidæ (Gray), I. 358—66. (Okens »Iſis« 1841, S. 19—23); V. Audouins anatomiſke og phyſiologiſke Underſøgelſer over Muscardine, en ſmittende Sygdom, ſom anretter ſtore Ødelæggelſer blandt Silkeormene (meddeelt i Udtog), II. 296—306; N. P. Angelins Museum palæontologicum svecicum, anmeldt, II. 307—8; Bidrag til Cirripedernes Hiſtorie i Fortid og Nutid. Førſte Bidrag. Anatiferidæ og Pollicipedidæ fra Kridtperioden, II. 396—415, 435—36, hertil Tab. IV. (Okens »Iſis« 1841, S. 413—16); Optegnelſer om danſke Dyrs Forekomſt og Levemaade, II. 433—34, 538—47; III. 490—96. (Okens »Iſis« 1841, S. 900—3); Om Martørven i det nordligſte Jylland, II. 495—518).

I »Det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger« (Geognoſtiſk-geologiſk Underſøgelſe af Skovmoſerne Vidnesdam- og Lillemoſe i det nordlige Sjelland, ledſaget af ſammenlignende Bemærkninger, hentede fra Danmarks Skov- Kjær- og Lyngmoſer talmindelighed. (En af Selſkabet i Aaret 1837 kronet Priisafhandling), i IX. Deel. 1842, S. 17—120; ſærſkilt aftr. Kbh. 1841. 4to.; jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. 1836—39, p. XXXIV—XXXVI).

I H. C. Ørſteds »Overſigt ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandlinger« Udviklingen af Pagurus Bernhardus og Hyas araneus, 1840 og 41, p. XXXI.—XXXVI.; Nogle Jagttagelſer over de danſke Arter af Slægten Frøe (Rana) og over Frøes og Tudſernes (Bufo) Vinterliv, 1846, S. 92—99; Bemærkninger om Slægten Anomias Forhold til andre Muslinger, 1847, S. 74—75; Nogle geologiſk-zoologiſke Jagttagelſer angaaende de yngſte Jorddannelſer her i Landet, 1848, S. 1—12, og Fortſættelſe deraf, S. 71—75, jfr. S. 62—71; Om Hippuriter og Cyathophyller og deres Slægtſkab med Serpula og Terebratula, S. 86—90).

I »Mindeſkrift over H. M. Kong Chriſtian den Ottende, udg. af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab« (Kbh. 1848, 4to): Oplysninger om Kongens naturhiſtoriſke Samlinger, af G. Forchhammer, J. Steenſtrup og L. Olufſen, S. 30—50.

I »Amtlicher Bericht über die 24. Verſammlung Deutſcher Naturforſcher und Aerzte in Kiel 1846«: Ueber die Lebensweiſe und über die ſyſtematiſche Stellung einiger Amphibien Dänemarks, p. 131—139; Die Lebensgeſchichte einer 64 Jahre alten im Freyen lebenden Möve, Larus marinus, p. 146—47; Bemerkungen über das Leben der Wallfiſche, einen foſſilen Schädel eines Bibers, Verſteinerungen von Faxö: Moltkia und Cyathidium, u. m. a., p. 148—50; Über Land- und Süſſwaſſermolluſken Islands, p. 220; Über eine eigenthümliche Byſſushülle des Mytilus discors Linn., p. 222—23.

Bidrag til det 40de Hefte af »*Flora Danica*«, 1843.

Han gjennemſaae den botaniſke Deel af P. Bramſens og S. Drejers »Kortfattet Lærebog i Zoologie og Botanik. Anden forøgede Udgave.« Kbh. 1846. (Rev.).

Steenſtrup (Povel), yngſte Broder til ovenanførte Hans Reſen Steenſtrup; dimitteret fra Kolding Skole 1791; ſtuderede førſt Lægevidenſkaben, men gik derfra over til Naturvidenſkabernes og iſær Mineralogiens Studium; foretog i Aarene 1802, 3 og 4 en Rejſe i Sachſen, Preusſen, Polen, Ungarn, Øſterrige og Hannover; blev ſiden anſat paa

Kongsberg ſom Bergmeſter og Beſtyrer af Jernværket og Vaabenfabriken; derefter Bjergværksdirecteur og Ridder af Waſa-Ordenen.

I Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“ (Patentmaſkine til at drive Skibe frem, IV. Nr. 127; Forſøg med hans Patenthjul, ſſtd. Nr. 134, S. 159—60; Tvende Spørgsmaale, ſſtd. Nr. 139 (jvfr. S. 342—46, af J. H. Bredsdorff); Svar paa Bredsdorff's Indvendinger, ſſtd. Nr. 165).

Steffens (Henrich), f. d. 2den Maj 1773 i Stavanger, hvor hans Fader Henrich Steffens (f. $\frac{11}{2}$ 1744 i Berbice i Surinam, † $\frac{27}{3}$ 1798*)), da var Overchirurg ved det for Radeſygen anlagte Lazareth, ſiden (1779) Regimentschirurg ved Huſarcorpſet i Helſingør, og tilſidſt forſat i lige Egenſkab til Rendsborg (jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 5—11. 24—27. 30. 35. 114. 362—63; III. 333—37); hans Moder Suſanne Kirſtine Bang (f. $\frac{24}{1}$ 1751, † $\frac{10}{5}$ 1788, yngſte Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Odsherredſke Gods, Niels Chriſtian Bang og Ulrica Eleonora f. Schwane; jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 31. 35—36. 135—38. 144. 145. 154—55. 242—46. 270—73; IX. 268). Var førſt Diſcipel i Helſingørs Latinſkole, derefter (fra 29de Septbr. 1784 til 17de Juni 1787) i Roeskilde Domſkole; blev Student ved privat Dimisſion i Efteraaret 1790; lagde ſig efter Naturvidenſkaberne, lod ſig 1794 examinere af Naturhiſtorie-Selſkabet, og fik Underſtøttelſe for i Sommeren ſ. A. at foretage en mineralogiſk Rejſe til Norge; opholdt ſig i nogen Tid i Bergen, derefter (i Vinteren 17$\frac{94}{95}$) i Hamborg og ſiden i Rendsborg; var fra d. 8de Marts 1796 til Foraaret 1798 Privatdocent i Naturhiſtorie ved Univerſitetet i Kiel, hvor han d. 8de April 1797 erholdt den philoſophiſke Doctorgrad; rejſte i Foraaret 1798 paa kongelig Bekoſtning til Tydſkland; ſtuderede fra Efteraaret 1798 til Foraaret 1799 i Jena under Schelling; gik ſaa over Berlin til Freiberg, hvor han fra Foraaret 1799 til Foraaret 1801 ſtuderede Mineralogi under Werner; vendte tilbage til Fædrelandet, og holdt philoſophiſke Forelæsninger ved Kjøbenhavns Univerſitet fra Octbr. 1802 til Foraaret 1803, og atter i Vinterhalvaaret 18$\frac{03}{04}$; var i Sommeren 1803 paa en geognoſtiſk Rejſe; blev i Marts 1804 overordentlig Profesſor i Philoſophien, navnlig i Mineralogien, i Halle; opholdt ſig 1807—9 i Holſteen, Hamborg og Lübeck; vendte ſaa tilbage til Halle, hvorfra han i Efteraaret 1811 begav ſig til Breslau ſom ordentlig Profesſor i Phyſik og den philoſophiſke Naturvidenſkab; deeltog 1813—14 ſom frivillig Secondlieutenant i Krigen imod Napoleon; fik d. 31te Juli 1815 Æresdiplom ſom Doctor Medicinæ fra Univerſitetet i Kiel; gjorde 1824 en Rejſe til Sverrige og Norge, og beſøgte paa Tilbagevejen Kjøbenhavn (jvfr. N. Aftenbl. 1824, Nr. 40, 41); blev i Foraaret 1832 Profesſor i Naturvidenſk. ved Univerſitetet i Berlin, hvor han var valgt til Rector 18$\frac{34}{35}$; 1837 preusſiſk Gehejme-Regjeringsraad; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge, og 1843 af den røde Ørns Ordens 3die Klaſſe. Var endvidere Ridder af Jernkorſet; Director for det ſchleſiſke Selſkab for fædrelandſk Cultur; udenlandſk Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs philoſophiſke Klaſſe ($\frac{15}{8}$ 1820), og af det Kongl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn ($\frac{7}{10}$ 1824), ſamt Medlem af flere videnſkabelige Samfund i Udlandet. † 13de Februar 1845 i Berlin. — * $\frac{4}{9}$ 1803 (i Giebichenſtein) Hanna Reichardt, en Datter af Capelmeſter Reichardt. — (Jvfr. „Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeſchrieben von H. Steffens". I.—X. Bd. Breslau 1840—44. (overſat paa Danſk af Fr. Schaldemoſe. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45); Autobiographi, efter de fire Hovedepocher i hans Liv, i hans Novelle-Cyclus "Die vier Norweger" (Breslau 1828), og i hans Skrift „Wie ich wieder Lutheraner wurde" (1831); Biographi i „Zeitgenoſſen" H. XIV. S. 115—44 og derfra paa Danſk i „Dagspoſten" 1818, Nr. 304; 1819, Nr. 2, 4—7; Morgenblatt für gebildete Stände 1827, Nr. 73, S. 291; Nr. 74, S. 293 ff.; Converſationslex. X. 1836, S. 643—45; „Converſationsblad" 1824, Nr. 6 og 7; Lübker u. Schröder Lex. II. S. 578—81; Calliſens Medic. Schriftſteller-Lex. XVIII. S. 332—35; XXXII. S. 421; „Danſk Album" 1845, Nr. 19, 20, 24; Mindeſkrift af H. C. Ørſted, i „Overſigt over det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandlinger 1846, S. 28—38; „Zur Erinnerung an Henrich Steffens. Vier Gedächtnißreden, gehalten am Tage ſeiner Beſtattung am 18. Febr. 1845. Herausgegeben von Dr. H. Gelzer". 1845; „Henrich Steffens und d. Wiſſenſchaft d. Gegenwart. Einleitung zu den Vorleſungen über dem Univerſitätsſtudium, gehalten an der Univerſität zu Berlin, von A. Helfferich". 1845; „Henrik Steffens i Forhold til den nordiſke Udvikling", af Fr. Hammerich, i F. L. o. K. Bd. III. 1845, S. 144—178; F. Helweg: „Nutidens Gjæld til Fædrene for den ſkandinav. Idees Udvikling" (Kbh. 1846), S. 17—20; Hammarſköld „Philoſophiens Hiſtoria" III. Afd. 2. Bd. S. 586—93; Oehlenſchlägers Levnet, I. S. 203—13, 252—55; Høſt's Erindr. S. 47, 48; Kbhvns. Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Kbhpoſt. 1833, Nr. 120; Berl. Tid. 1845, Nr. 66, 147, 48, 50, 52; Fædrel. VI. 1845, Nr. 1842; Aarhuus Stifts-Tid. 1845, Nr. 37. — Portrait foran Krünitz öconom. technolog. Encyclop. Thl. 154, 1831; malet af Lorentzen, ſt. under Opſigt af J. F. Clemens. 4to; lithographeret 1826 (af J. L. Lund), og 1845 i Em. Bærentzens & Comp. lithogr. Inſtitut (i „Danſk Album" 1845); modeleret en medaillon af Thorvaldſen, 1840).

---

*) Iſølge Kbhvns Adr. Cont. Efterretninger 1798.

Udkaſt til en Lærebog i Botaniken, af C. L. Wildenow. Overſat efter den tydſke Udgave og forøget med Anmærkninger og et Tillæg om Botanikens Skjebne i Danmark. Kbh. 1794, m. 8 Kb. (L. E. 1794, Nr. 16; Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 18; Jen. L. Z. 1795, II. Nr. 110). — Verſuche über die Mineralogie und das mineralogiſche Studium. Altona, 1797 (ikke 1794). — Beiträge zur innern Naturgeſchichte der Erde. Erſter Theil. Freiberg, 1801. (Wolf Annal. der chem. Litt. I. 482—502; Allg. medic. Annal. 1804, Jan. S. 31—65; Febr. S. 81—95). — *Indledning* til philosophiske Forelæsninger. Kbh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 35, 36; Poſt's „Ei blot til Lyſt“, III. S. 274—78; jvfr. Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 353—54). — Drei Vorleſungen über Herrn Dr. Gall's Organenlehre. Halle, 1805. Rudolſtadt, 1806. (Med. chir. Zeit. 1806, Bd. 2. Nr. 27, S. 5—12; Allg. med. Annal. 1806, April, S. 352—53). — Grundzüge der philoſophiſchen Naturwiſſenſchaft. In Aphorismen, zum Behuf ſeiner Vorleſungen. Berlin, 1806. (Allg. medic. Annal, 1806, Aug. S. 729—30; Sept. S. 769—834; Okens „Iſis“ 1819, Nr. 9, S. 1449—55). — Ueber die Idee der Univerſitäten. Vorleſungen. Berlin, 1809. — Geognoſtiſch-geologiſche Aufſätze. Als Vorbereitung zu einer innern Naturgeſchichte der Erde. Hamburg, 1810. (Jen. L. Z. 1818, I. Nr. 13—14). — Vollſtändiges Handbuch der Oryktognoſie. I.—IV. Bd. Halle, 1811—24.

Johann Chriſtian Reil. Eine Denkſchrift. Halle, 1815. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1815, Juni, S. 428—29).

Die gegenwärtige Zeit und wie ſie geworden, mit beſonderer Rückſicht auf Deutſchland. I.—II. Theil. Berlin, 1817 (1816). (Udtog heraf i „Athene“ VIII. S. 475—90, 561—94, af C. Molbech; i Theol. Bibl. XVIII. S. 317—27, af J. Møller; jvfr. Rahbeks „Tilſkueren“ 1817, Nr. 41—42, 52; Poſt's Søndagsbl. 1816, S. 183—84; Allg. Hall. L. Z. 1819, I. Nr. 42—43).

Turnziel. Sendſchreiben an den Herrn. Profeſſor Kayßler und die Turnfreunde. Breslau, 1818.

Ueber Kotzebue's Ermordung. Breslau, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 374—75).

Die gute Sache. Eine Aufforderung, zu ſagen, was ſie ſei, an Alle, die es zu wiſſen meinen. Veranlaßt durch des Verfaſſers letzte Begegniſſe in Berlin. Leipzig, 1819. im März.

Caricaturen des Heiligſten. I.—II. Theil. Leipzig, 1819—21. (Leipz. L. Z. 1819, II. Nr. 188, 89; 1822, I. Nr. 80, 81, 82; jvfr. 1822, II. Nr. 209).

Ueber Deutſchlands proteſtantiſche Univerſitäten. Antwortſchreiben an den Herrn Präſidenten von Lüttwitz. Breslau, 1820. (Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 272; Allg. H. L. Z. 1821, I. Nr. 16. — Et Brudſtykke overſ., med Tillæg af Overſætteren, i „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 51).

Schriften. Alt und Neu. I.—II. Bd. Breslau, 1821 (1820). [indeholdende naturphiloſophiſke og phyſicalſke Afhandlinger, ſamt Taler]. (Pierer Allg. medic. Annal. 1822, April, S. 645—49).

Anthropologie. I.—II. Bd. Breslau, 1822. (Pierer Allg. medicin. Annal. 1822, April, S. 597—621; Litteraturblatt 1822, Nr. 65; Okens „Iſis“ 1823, S. 898—925; Leipz. L. Z. 1823, I. Nr. 1—4; jvfr. Poſt's „Chronos“, H. 2. S. 91—93).

Von der falſchen Theologie und dem wahren Glauben. Eine Stimme aus der Gemeinde. Breslau, 1823. Neue unveränderte Aufl. ibid. 1831. (Liter. Converſationsblatt 1824, S. 53—56, 58—60, og derfra fordanſket af J. K. Høſt i „Dagen“ 1824, Nr. 93, jvfr. ſſtd. Nr. 100, 105, og N. Aftenbl. 1824, S. 172; Kbhvns

Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 264). Paa Danſk overſat af M. P. Kruuſe. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 40, 41, 42, af H. N. Clauſen; Theol. Maanedsſkr. III. 198—202, af Grundtvig). Nogle Prøver af Skriftet overſ. af J. Møller i N. theol. Bibl. VI. 218—53.

Widerlegung der gegen ihn von dem Herrn. Conſiſtorialrath Dr. Schultz erhobenen öffentlichen Anklage. Breslau, 1823.

Geſchichten, Mährchen und Sagen von F. H. v. d. Hagen, E. Th. A. Hoffmann und H. Steffens. Breslau, 1823.

Der Norwegiſche Storthing im Jahre 1824. Geſchichtliche Darſtellung und Actenſtücke. Berlin, 1825. (Leipz. L. Z. 1826, I. Nr. 50; Allg. H. L. Z. 1827, II. Nr. 129).

Die Familien Walſeth und Leith. Ein Cyklus von Novellen. I.—III. Bd. Breslau, 1827. 2te verb. Aufl. 6 Novellen in 5 Bändchen. ibid. 1830. 3te verb. Aufl. 5 Bändchen. ibid. 1837. (Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1827, S. 1139—42, af Immermann; Dresdner Morgenzeit. 1827, af L. Tieck; Leipz. L. Z. 1828, II. Nr. 258; Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Overſat af H. L. Bernhoft. I.—3. Bd. Chriſtiania, 1827—28, og af J. R. Reierſen, udgivet af C. F. Güntelberg. 1.—3. Deel. Kbh. 1834. Brudſtykker overſ. i Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 500 flg., og S. 508 flg., og i Liunges »Hertha« 2. Aarg. I. S. 296—331; II. S. 356—80.

Die vier Norweger. Ein Cyklus von Novellen. I.—VI. Theil. Breslau, 1828. 2te verb. Aufl. 6 Bändchen. ibid. 1837. Heraf ere 4 ſtørre Brudſtykker meddeelte i »Morgenblatt« 1828. (Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Overſat paa Danſk af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—3. D. Kbh. 1835, og paa Svenſk. Stockholm, 1836 (i »Pot-Pouri«).

Monita quædam de speciebus nigris *Ichneumonum*. Programma. Wratislaw. 1829. 4to.

Malkolm. Eine Norwegiſche Novelle. I.—II. Band. Breslau, 1831. 2te verb. Aufl. 4 Bändchen. ibid. 1838. Overſ. paa Danſk af J. Jacobſen (L. J. Flamand). 1.—2. D. Kbh. 1832—33 (udgjør 4de og 5te Bd. af „Bibliothek for udvalgte Fortællinger«), og af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. ibid. 1835—36.

Polemiſche Blätter zur Beförderung der ſpeculativen Phyſik. 1s Heft. Zur Geſchichte der heutigen Phyſik. 2s Heft. Zur Geologie. Breslau, 1829—35. 1. H. Neue Ausg. ibid. 1835. (M. f. L. III. 1—42, af H. C. Ørſted; Leipz. L. Z. 1830, II. Nr. 203; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1831, I. 772—83, af G. F. Pohl).

Wie ich wieder Lutheraner wurde, und was mir das Lutherthum iſt. Eine Confeſſion. Breslau, 1831. (Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Crit. 1831, II. 249—61, af Marheineke; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergzbl., April, Nr. 40, S. 313—319. — En Afdeling af dette Skrift, nemlig: »Fragment aus meinen Knabenjahren«, er overſat i O. Thomſens Maanedsſkrift »Valkyrien« 1831. III. S. 193—247).

Ueber geheime Verbindungen auf Univerſitäten. Ein Fragment aus den Vorträgen über die Hodegetik. Berlin, 1835.

Die Revolution. Eine Novelle. I.—III. Bd. Breslau, 1837. Paa Danſk overſ. af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. Kbh. 1838.

Gebirgs-Sagen. Als Anhang: Die Trauung, eine Sage des Nordens.

Breslau, 1837. Paa Danſk overſ. af C. F. Güntelberg. Kbh. 1839. (o. m. T.: H. Steffens's ſamlede Fortællinger, 11te Bd.).

Novellen. Geſammt-Ausgabe. I.—XVI. Bändchen. Breslau, 1837—38.

Chriſtliche Religionsphiloſophie. I. Th. Teleologie. II. Th. Ethik. Breslau, 1839. (Berl. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1840, II. Nr. 81—84, S. 665—95, af Karl Roſenkranz. — Et Afſnit af Skriftet overſ. i Clauſens og Hohlenbergs »Tidsſkrift for udenlandſk theologiſk Litteratur« 8. Aarg. 1840, S. 307—60).

Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeſchrieben. I.—X. Band. Breslau, 1840—44. 1.—2. Bd. 2. verb. Aufl. ibid. 1844. (jvfr. Den Berl. Tid. Søndagsblad 1841, Nr. 5; N. Jen. L. Z. 1843, Nr. 125—28, S. 512—21, af W. Milberg). Paa Danſk overſ. af F. Schaldemoſe. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45. (o. m. T.: H. Steffens's ſamlede Fortællinger, 12.—21. Bd.). Et Brudſtykke overſ. paa Engelſk under Titel: »Adventures on the road to Paris; during the Campaigns 1813, 1814«, i »Murrays Home and Colonial Library« No. LIX. (anm. i »Dagligt Allehanda« 1818, Nr. 199).

Nachgelaſſene Schriften. Mit einem Vorworte von Schelling. Berlin, 1846.

I »Phyſic. oeconom. og med.-chirurg. Bibliothek« (De fornemſte Hypotheſer, ved hvis Hjelp man har ſøgt at forklare Metallernes Forkalkning, I. 42—77, 161—64; Om Hahnemann's Viinprøve, I. 330—38; Et Bidrag til Hypotheſen om den almindelige Organismus, XV. 215—40; Beſkrivelſe over nogle ny opdagede norſke Mineralier, ſſtd. S. 319—331; Geologiſke Bemærkninger paa en Reiſe mellem Thyringer-Waldbjergene, XVII. 32—67).

I Schelling's »Zeitſchrift für ſpeculative Phyſik« (Recenſion der neueſten Schellingſchen natur-philoſophiſchen Schriften, Bd. 1. H. 1. Nr. 1. (1800); Ueber den Oxydations- und Desoxydationsproceß der Erde. Eine in der naturphiloſophiſchen Geſellſchaft zu Jena vorgeleſene Abhandlung, ſſtd. Nr. 4.

I Marcus's und Schelling's »Jahrbücher der Medicin als Wiſſenſchaft« (Ueber die Vegetation, i Bd. 3. H. 2. 1808, S. 127—97; i Udtog i Allg. medic. Annal. 1809, Jun., S. 481—507).

I Reil's und Hoffbauer's »Beiträge zur pſychiſch. Curmethode« (Ueber die Geburt der Pſyche, ihre Verfinſterung und mögliche Heilung, i Bd. 2. St. 3. 1808, S. 378—479).

I Ph. O. Runge's »Farbenkugel« etc. Hamburg, 1810. 4to. (Abhandlung über die Bedeutung der Farben in der Natur).

I Schweigger's »Neue Journal der Chemie und Phyſik« (Notizen über das Jod [med Link og Fiſcher], Bd. XI. 1814. H. 2. S. 129—36; Ueber das reſpective Verhältniß des Jodins und Chlorins zum poſitiven Pol der Volta'ſchen Säule, Bd. XIX. 1817. H. 3. S. 313—15).

I Wachler's »Philomathia« (Ueber die Bedeutung eines freien Vereins für Wiſſenſchaft und Kunſt, vorgeleſen in der philomatiſchen Geſellſchaft am 25. Juni 1817, i Bd. I. 1818. S. 3—18; Ueber die electriſchen Fiſche, ſſtd. S. 125—46).

I »Zeitgenoſſen« (Schilderung des Herrn von Krosigk, i H. IX. 1818, S. 3—32).

I Okens »Iſis« (Was iſt in neueren Zeiten für die Phyſik des Gebirges geſchehen? 1818, S. 261—75).

I Büſching's »Wöchentliche Nachrichten für Freunde der Geſchichte, Kunſt und Gelährtheit des Mittelalters« (Ueber Sagen und Mährchen aus Dännemark, i Bd. 4. 1819, S. 183 flgg.; jvfr. Rahbeks »Hesperus« I. 507).

I K. Schall's und K. von Holtei's »Deutſche Blätter« 1823 (Bidrag).

I »Reden am Tage der Beſtattung des D. Schleiermacher am 15. Febr. 1834«, Berlin 1834 (En Tale; ogſaa ſærſkilt aftr. Berlin, 1834).

I »Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres andet Møde 1840« (Kbh. 1841) (Over Naturphiloſophiens Forhold til den empiriſke Naturvidenſkab, en Tale, S. 25—42; jvfr. Okens »Iſis« 1843, S. 265—76).

Kritiſke Anmeldelſer, f. Ex. i »Berliner Jahrbücher für wiſſenſchaftliche Critik« (af J. v. Schelling »Ueber Faraday's neueſte Entdeckung«, 1832, II. S. 84—91; og af »Das bittere Leiden unſers Herrn Jeſu Chriſti. Nach den Betrachtungen der ſeligen Anna Catharina Emmerich«, 1834, I. S. 147—51, 53—60).

Fortale til M. E. v. Bulmerincq »Beiträge zur ärztliche Behandlung mittelſt des mineral. Magnetiſmus«. Berlin, 1835.

Steffens (Jacob Hanſen) Nysanførtes ældſte Broder; f. d. 13de April 1771 i Kjøbenhavn; blev Cadet ved Huſarerne, ſiden Artillericadet; 1791 (ikke 1790) Lieutenant og 1802 Capitain ved det kongl. Artillericorps; 1803 Lærer i Mathematik ved Artilleriſkolen og 1804 ved Ingenieurcorpſet; afgik 1808 fra Artilleriet og blev ſ. A. (ikke 1809) Major ved Ingenieurcorpſets danſke Detachement; d. 28de Jan. 1811 Ridder af Danebroge; d. 20de Decbr. ſ. A. Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab. † 20de Auguſt 1815 i Hirſchholm. — * $\frac{12}{8}$ 1802 Eva Olavia Schiøtt (f. 1780, † § 1817, yngſte Datter af Kammerraad, Kasſerer ved den almindelige Enkekasſe, Frederik Schiøtt og Dorothea f. Mandix). — (Jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“, I. S. 199—204).

Journal for Militaire. I.—VII. Hefte. Kbh. 1801—5.

I Rawert's »Krigsbibliothek« (Om de Regler, ſom følges ved Fæſtningers Angreb, i III. 1—23; Underſøgelſe af en Firkants Conſtruction ved 4 givne Sider, ſaaledes at Indholden bliver den ſtørſt mulige, ſſtd. S. 23—56).

I »Dagen« (Om Midlerne mod et Bombardements Virkninger, 1808, Nr. 68).

Steffenſen (Søren), f. i Aarhuus Amt; tog 1809 Examen ved Veterinairſkolen i Kbhvn (2den Char.); nedſatte ſig derefter ſom Dyrlæge i Halling i Aarhuus Stift.

I »Veterinair-Selſkabets Skrifter« 3die Bd. (Om Nyſerods Tinkturen mod Koller; Helbredet Klemme; Om Køernes Rensning; Om Nyſerods Tinkturens Anvendelſe i forſkjellige Sygdomme, S. 509—10).

Stegmann (Ernſt Philipp Heinrich), f. d. 17de Maj 1771 i Casſel i Churfyrſtendømmet Hesſen; Søn af Profesſor Philoſophiæ Joh. Gottlieb Stegmann og Dorothea Charlotte Wilhelmine v. Heppe; beſøgte de lærde Skoler i Casſel og Marburg, og ſtuderede derefter i to Aar Philoſophi og Theologi ved Univerſitetet i ſidſtnævnte Stad; opholdt ſig derpaa i henved 2 Aar i Rinteln og ſiden ved Univerſitetet i Göttingen, hvorfra han efter fuldendt Examen vendte tilbage til ſin Fødeegn; blev Lærer i Marburg, ſiden i Halle; ordineredes i Kjøbenhavn til oſtindiſk Misſionair i Begyndelſen af November 1795; kom til Trankebar 1796; vendte tilbage i det følgende Aar, men gik atter ud 1799 efterat han Aaret iforvejen var beſkikket til Præſt ved Zions-Kirken i Trankebar; kom ſiden tilbage til Danmark og privatiſerede i Kjøbenhavn indtil han d. 13de April 1808 udnævntes til Sognepræſt for Ulfborg og Raaſted i Ribe Stift; blev d. 26. Maj 1824 Sognepræſt til Hesſelager i Fyen. † 1ſte Septbr. 1828. — * 1. $\frac{30}{3}$ 1796 Anne Cathrine Chemnitz. * 2. $\frac{28}{6}$ 1806 Henriette Cathrine v. Cruys. — (Jvfr. Fenger: „Den Trankebarſke Misſions Hiſtorie," S. 365; „Neuere Geſchichte der Evangeliſchen Misſions-Anſtalten zu Bekehrung der Heiden in Oſtindien", IV. Bd. ff.; Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 140).

Erholungsſtunden in Oſtindien. Kopenh. und Leipz. 1799, mit Kupf. (L. E. 1799, Nr. 35). — (Tildeels efter Autogr.).

Stein (Sophus Auguſt Wilhelm), f. i Kjøbenhavn d. 29de Juli 1797, Søn af Johann Heinrich Stein, Regimentschirurg ved det Slesvigſke Jægercorps († 1823), og Anna Sophie f. Kugler (f. $\frac{12}{8}$ 1769, Datter af Præſten Daniel Frederik K. og Anna Magdalene Bloch); blev i Efteraaret 1812 Diſcipel i Odenſe Cathedralſkole, ſom han forlod 1814, for at ſtudere Lægevidenſkaben i Kbhvn; blev chirurgiſk Volontair og 1816 Candidat ved Almindeligt Hospital; underkaſtede ſig i Foraaret 1819 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var fra 1819 til 1821 Underchirurg ved Almindeligt Hospital; blev 1820 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 6te og 7de Diſtrict; d. 13de October 1821 Bataillonschirurg ved det daværende Kongens Regiment (indtil $\frac{2}{6}$ 1839); i Septbr. 1831 inſkriberet ved Kbhvns Univerſitet efter foregaaende Præliminair-Examen (ſ. Selmers Akad. Tid. III. S. 23); abſolverede i April 1832 den mediciniſke Embedsexamen (Laud.); erholdt d. 22de Januar 1834 Regimentschirurgs Charakteer; disputerede d. 2den April ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen (ſ. Selmers Akad. Tid. II. S. 88—89); blev d. 1ſte Septbr. 1835 Profesſor i Anatomien ved Academiet for de ſkjønne Konſter; d. 28de Febr. 1837 tillige Docent i Anatomien ved Kjøbenhavns Univerſitet (indtil $\frac{8}{3}$ 1840); d. 3die April 1840 Adjunct og Profesſor extraordinarius i Anatomien ved det chirurgiſke Academi, og d. 13de Decbr.

ſ. A. Medlem af ſammes Direction; d. 22de Maj ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1842 Profesſor extraordinarius i det lægevidenſkabelige Facultet ved Kbhvns Univerſitet; modtog ſ. A. den ſvenſke Fortjenſt-Medaille i Guld; udnævntes d. 7de Octbr. 1844 (med kongl. Confirm. $\frac{8}{1}$ ſ. A.) til Overlæge ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling; d. 6te Juni 1845 til Profesſor ordinarius i det lægevidenſkabelige Facultet og Asſesſor i Conſiſtoriet; 1848 til Ridder af Waſa-Ordenen. — * 1822 Karen Sophie Borch (f. $\frac{18}{2}$ 1801, Datter af Mathias Johannes B., Klokker ved Holmens Kirke). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1834 udſtedte Univerſitetsprogram, p. 31—33; jvfr. Calliſens Lex. XVIII. S. 352; XXXII. S. 425; „Ugeſkr. for Læger“, 2. R. Bd. II. S. 353—56; Bd. III. S. 167—71).

Tabulæ anatomicæ præcipuarum humani corporis regionum, in quibus graviores operationes chirurgicæ suscipiuntur. *Fasc. 1. Pars 1—2.* (Regio colli et infraclavicularis). Haun. 1831—33. Roy. Tværfolio; 10 Steentryk, med Forklaring (i 8vo). Tegningerne ere udførte deels af Forfatteren (Tab. 3. 5. 6), deels af D. Monies (Tab. 1. 2. 4), ſom ogſaa har lithographeret Tavlerne. For det 1ſte Hefte erholdt Forfatteren det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille. (Bibl. for Læg. XVI. 64—66 (af C. Otto); Casper's Wochenſchr. f. d. geſ. Heilk. Bd. 1. 1833, No. 3, S. 71—72).

De thalamo et origine nervi optici in homine et animalibus vertebratis. Diss. anat. (inaug.). Haun. 1834. 4to, c. XII. tabb. lithogr., ad nat. del. Stein. (Valentin's Repert. d. Phyſiol. Bd. 1. 1836. S. 10; Schmidt's Jahrbb. d. Med. Bd. IX. 1836. März. S. 347—48 (af E. H. Weber); Med. chir. Zeit. 1837. Bd. 3. Nr. 68. S. 171—73; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Heft. 1. Septbr. S. 125 (af C. Otto).

Haandbog i Menneſkets Anatomie, udarbeidet med Henſyn til Maler- og Billedhuggerkunſten. (Autoriſeret til Brug for Eleverne ved det kgl. Academie for de ſkjønne Kunſter). Kbh. 1841 (Novbr. 1840). (Bibl. f. Læg. XXXIX. (N. R. Bd. 9.) S. 184—85).

De structura *neuromatis cujusdam maximi nervi ischiadici*, quod una cum magna ipsius nervi parte prospero successu amputatum est, eaque, quæ huic cum aliis quibusdam nervorum tumoribus intercedit, ratione. Cum tabula. Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt og Rectorſkifte). Haun. MDCCCXLVI. 4to. (Bibl. f. Læger 3. R. I. S. 174—86).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Inſtrument til Stærextraction, med 1 Kb., i Bd. VIII. 1835. S. 322—24).

I „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“ (Om Structuren af Zonula ciliaris, ſamt Forſøg paa at tyde dens Function, S. 815—20).

I „Bibliothek for Læger“ (Et Tilfælde, meddeelt det kgl. mediciniſke Selſkab, i Bd. XL. (N. R. Bd. 10) S. 425—26).

I „Hospitals-Meddelelſer. Tidsſkrift for praktiſk Lægevidenſkab, udgivet af Overlæger ved Kjøbenhavns Hoſpitaler« (Om den gjennemſigtige Hornhindes forberedende Texturforandringer ſom nødvendig Betingelſe for vitale Sygdomsproceſſer i dens Subſtants og om disſes forſkjellige Fremgang og Virkninger, i Bd. I. 1848, S. 145—69, 476—91, 628—38; Læbedannelſe (Cheiloplastik) udført paa en ny Methode, med 2 Plader, ſſtd. S. 212—16; Stort Neurom paa Nervus ischiadicus, der med Held blev borttaget ved Operation; ſamt en ſenere Udvikling af en betydelig Fungus duræ matris, ſom havde Patientens Død tilfølge, i Bd. II. 1849.

Steinmann (Peter Frederik), f. d. 13de Juni 1782 i Kbhvn, Søn af Boghandler Pierre Steinmann (f. 1737, † $\frac{3}{8}$ 1821) og Helene Elizabeth Salicat; blev d. 1ſte Jan. 1798 Secondlieutenant i Artillericorpſet; d. 10. Juni 1803 Premierlieutenant; d. 16. Febr. 1808 Capitain; 1810 Diviſionsqvarteermeſter (tidligere Adjoint) i Generalqvarteermeſter-Staben; d. 2. Maj 1812 Major; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 10. Aug. ſ. A. Oberſtlieutenant; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1831 Chef for 2den Diviſions Stab af det 10de Armeecorps af den tydſke Forbundshær; 1832 Overqvarteermeſter i Gen.-Qvarteermeſter-Staben; d. 22. Marts 1833 Oberſt; 1835 Generalqvarteermeſterlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Kammerherre; d. 30te Decbr. 1839 Generalqvarteermeſter og Chef for Generalſtaben; d. 22. Maj 1840 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Juli 1842 Generalmajor; i Juni 1845 Ridder af den preusſiſke røde Orn 2den Klaſſe; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. Er tillige Ejer af Tybjerggaard i Sjælland. — * 1. $\frac{28}{10}$ 1809 Johanne Birgitte Mette Dorthea de Neergaard (f. $\frac{29}{5}$ 1792, † $\frac{3}{8}$ 1824, yngſte Datter af Cancelliraad Johan Thomas de Neergaard, til Tølløſe etc., og Anna Joachimine f. Qviſtgaard). * 2. Sophie Magdalene de Neergaard, f. Dineſen (f. $\frac{3}{8}$ 1779, Enke efter Major Jacob de Neergaard til Tybjerggaard).

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Bergen-op-Zooms Overrumpling i Aaret 1814, i III. S. 1—74; Om militair Situationstegning, efter Maaleſtokken og Tegnemethoden, i V. S. 354—411).

I »Militairt Repertorium, anden Række« (Belysning af Capitain v. Roders Bemærkninger om Generalſtaben, i V. 1847. S. 139—180; jvfr. ſſtd. S. 31 —56; Berl. Tid. 1847, Nr. 133, 35, 37, 39, 258, 59, 65; Fædrel. 1847, Nr. 154, 56, 249, 66; Kbhpoſt. 1847, Nr. 258).

Stellwagen (Johan Henrich Chriſtian), f. d. 17de Juli 1782 i Helſingør, eneſte Søn af Chriſtian Georg Friedrich Stellwagen, daværende reſiderende Capellan ved Slots- og Garniſonsmenigheden i Helſingør ($\frac{30}{8}$ 1779), ſiden ($\frac{1}{10}$ 1784) Sognepræſt til Svenſtrup paa Als og tilſidſt ($\frac{25}{1}$ 1805 indtil $\frac{11}{11}$ 1806) ved St. Mortens Kirke i Neſtved (f. 1740, † $\frac{2}{7}$ 1808), og Chriſtiane Eleonore Monrad (f. 178

†.....), en Datter af Juſtitsraad, Amtsforvalter paa Falſter, Johannes Berthelſen Monrad og Elſe Marie Stampe (Statsminiſter Henrik de Stampes Søſter). Blev Student ved privat Dimiſſion i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Efteraaret 1804 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; vandt 1806 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udſatte Priisopgave i Lovkyndigheden; blev d. 16. Juni 1808 Auditeur ved Kongens Livcorps; d. 26. Juni 1810 Protocolſecretair i Høieſteret og d. 14. Apr. 1812 tillige ſurnumerair Aſſeſſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; 1813 virkelig Aſſeſſor i ſamme Ret; d. 10. Januar 1821 ſurnumerair og d. 18. April ſ. A. virkelig Aſſeſſor i Høieſteret; d. 1ſte Aug. 1829 Ridder af Danebroge; d. 28. Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Conferenceraad; d. 28de Juni 1845 Commandeur af Danebroge. — * $\frac{23}{11}$ 1816 Marie Hedevig Thomſen (f. $\frac{27}{8}$ 1788), Datter af Silke- og Klædehandler Ludvig Henrik Thomſen i Kbhvn.

Medudgiver af Ugebladet »Borgervennen« 1811—15. (hvortil han leverede forſkjellige, meeſt overſatte Bidrag, f. Ex.: Hvorledes komme vi til Kundſkab om vore Evner og Kræfter? 1811, Nr. 22—27; Vanſkeligen aflægges, i høiere Alder, den onde Tilbøielighed, der i Ungdommen er rodfæſtet, 1813, Nr. 9—15; Fortjene Barndommens Aar at kaldes den lykkeligſte Tid i Menneſkets Levealder? ſ. A. Nr. 33—37; En pſychologiſk mærkværdig criminel Tildragelſe, 1814, Nr. 2—6; o. fl.).

Stender (Mogens) blev 1828 Proprietair til Store-Ladegaarden i Clemensker Sogn paa Bornholm. (jvfr. Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 98).

Meddelelſe om Dyrkningsmaaden paa Bornholm, dat. Decbr. 1836, i Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 134—36; Beretninger om Veterinair-Gjenſtande, ſſtd. S. 192.

Stenerſen (C. A. Orgo), Pſeudonym ɔ: Georg Johan Bernhard Carſtenſen,

Stenfeldt (Jacob Auguſt), en Broder til Capitain Ludvig Mariboe (II. S. 233—34); f. d. 12te Maj 1783 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimiſſion i Foraaret 1799, udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i April 1800; underkaſtede ſig i April 1803 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev ſ. A. anſat ſom Volontair i Commerce-Collegiets Conſulat-Comptoir; d. 21de December 1804 Auditeur ved det daværende Kongens Regiment; var tillige Lærer i den

af Overlæger ved Kjøbenhavns Hoſpitaler« (Om den gjennemſigtige Hornhindes forberedende Texturforandringer ſom nødvendig Betingelſe for vitale Sygdomsproceſſer i dens Subſtants og om disſes forſkjellige Fremgang og Virkninger, i Bd. I. 1848, S. 145—69, 476—91, 628—38; Læbedannelſe (Cheiloplastik) udført paa en ny Methode, med 2 Plader, ſſtd. S. 212—16; Stort Neurom paa Nervus ischiadicus, der med Held blev borttaget ved Operation; ſamt en ſenere Udvikling af en betydelig Fungus duræ matris, ſom havde Patientens Død tilſølge, i Bd. II. 1849.

Steinmann (Peter Frederik), f. d. 13de Juni 1782 i Kbhvn, Søn af Boghandler Pierre Steinmann (f. 1737, † $\frac{8}{8}$ 1821) og Helene Elizabeth Salicat; blev d. 1ſte Jan. 1798 Secondlieutenant i Artillericorpſet; d. 10. Juni 1803 Premierlieutenant; d. 16. Febr. 1809 Capitain; 1810 Diviſionsqvarteermeſter (tidligere Adjoint) i Generalqvarteermeſter-Staben; d. 2. Maj 1812 Major; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 10. Aug. ſ. A. Oberſtlieutenant; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1831 Chef for 2den Diviſions Stab af det 10de Armeecorps af den tydſke Forbundshær; 1832 Overqvarteermeſter i Gen.-Qvarteermeſter-Staben; d. 22. Marts 1833 Oberſt; 1835 Generalqvarteermeſterlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Kammerherre; d. 30te Decbr. 1839 Generalqvarteermeſter og Chef for Generalſtaben; d. 22. Maj 1840 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Juli 1842 Generalmajor; i Juni 1845 Ridder af den preusſiſke røde Ørn 2den Klaſſe; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. Er tillige Ejer af Tybjerggaard i Sjælland. — * 1. $\frac{28}{10}$ 1809 Johanne Birgithe Mette Dorthea de Neergaard (f. $\frac{29}{3}$ 1792, † $\frac{3}{6}$ 1824, yngſte Datter af Cancelliraad Johan Thomas de Neergaard, til Tølløſe etc., og Anna Joachimine f. Qviſtgaard). * 2. Sophie Magdalene de Neergaard, f. Dineſen (f. $\frac{3}{6}$ 1779, Enke efter Major Jacob de Neergaard til Tybjerggaard).

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Bergen-op-Zooms Overrumpling i Aaret 1814, i III. S. 1—74; Om militair Situationstegning, iſær Maaleſtokken og Tegnemethoden, i V. S. 354—411).

I »Militairt Repertorium, anden Række« (Belysning af Capitain v. Ræders Bemærkninger om Generalſtaben, i V. 1847. S. 139—180; ſvfr. ſſtd. S. 318—56; Berl. Tid. 1847, Nr. 133, 35, 37, 39, 258, 59, 65; Fædrel. 1847, Nr. 151, 56, 249, 66; Kbhpoſt. 1847, Nr. 258).

Stellwagen (Johan Henrich Chriſtian), f. d. 17de Juli 1782 i Helſingør, eneſte Søn af Chriſtian Georg Friedrich Stellwagen, daværende reſiderende Capellan ved Slots- og Garniſonsmenigheden i Helſingør ($\frac{30}{8}$ 1779), ſiden ($\frac{1}{10}$ 1784) Sognepræſt til Svenſtrup paa Als og tilſidſt ($\frac{25}{1}$ 1805 indtil $\frac{21}{11}$ 1806) ved St. Mortens Kirke i Neſtved (f. 1740, † $\frac{21}{7}$ 1808), og Chriſtiane Eleonore Monrad (f. 1758,

†.....), en Datter af Juſtitsraad, Amtsforvalter paa Falſter, Johannes Berthelſen Monrad og Elſe Marie Stampe (Statsminiſter Henrik de Stampes Søſter). Blev Student ved privat Dimiſſion i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Efteraaret 1804 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; vandt 1806 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udſatte Priisopgave i Lovkyndigheden; blev d. 16. Juni 1808 Auditeur ved Kongens Livcorps; d. 26. Juni 1810 Protocolſecretair i Høieſteret og d. 14. Apr. 1812 tillige ſurnumerair Aſſeſſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; 1813 virkelig Aſſeſſor i ſamme Ret; d. 10. Januar 1821 ſurnumerair og d. 18. April ſ. A. virkelig Aſſeſſor i Høieſteret; d. 1ſte Aug. 1829 Ridder af Danebroge; d. 28. Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Conferenceraad; d. 28de Juni 1845 Commandeur af Danebroge. — * $\frac{23}{11}$ 1816 Marie Hedevig Thomſen (f. $\frac{27}{8}$ 1788), Datter af Silke- og Klædehandler Ludvig Henrik Thomſen i Kbhvn.

Medudgiver af Ugebladet »Borgervennen« 1811—15. (hvortil han leverede forſkjellige, meeſt overſatte Bidrag, f. Ex.: Hvorledes komme vi til Kundſkab om vore Evner og Kræfter? 1811, Nr. 22—27; Vanſkeligen aflægges, i høiere Alder, den onde Tilbøielighed, der i Ungdommen er rodfæſtet, 1813, Nr. 9—15; Fortjene Barndommens Aar at kaldes den lykkeligſte Tid i Menneſkets Levealder? ſ. A. Nr. 33—37; En pſychologiſk mærkværdig criminel Tildragelſe, 1814, Nr. 2—6; o. fl.).

Stender (Mogens) blev 1828 Proprietair til Store-Ladegaarden i Clemensker Sogn paa Bornholm. (jvfr. Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 98).

Meddelelſe om Dyrkningsmaaden paa Bornholm, dat. Decbr. 1836, i Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 134—36; Beretninger om Veterinair-Gjenſtande, ſſtd. S. 192.

Stenerſen (C. A. Grgo), Pſeudonym ɔ: Georg Johan Bernhard Carſtenſen.

Stenfeldt (Jacob Auguſt), en Broder til Capitain Ludvig Mariboe (II. S. 233—34); f. d. 12te Maj 1783 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimiſſion i Foraaret 1799, udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i April 1800; underkaſtede ſig i April 1803 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev ſ. A. anſat ſom Volontair i Commerce-Collegiets Conſulat-Comptoir; d. 21de December 1804 Auditeur ved det daværende Kongens Regiment; var tillige Lærer i den

den tydſke Udgave og forøget med Anmærkninger og et Tillæg om Botanikens Skjebne i Danmark. Kbh. 1794, m. 8 Kb. (L. E. 1794, Nr. 16; Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 18; Jen. L. Z. 1795, II. Nr. 110). — Verſuche über die Mineralogie und das mineralogiſche Studium. Altona, 1797 (ikke 1794). — Beiträge zur innern Naturgeſchichte der Erde. Erſter Theil. Freiberg, 1801. (Wolf Annal. der chem. Litt. I. 482—502; Allg. medic. Annal. 1804, Jan. S. 31—65; Febr. S. 81—95). — ***Indledning*** til philosophiske Forelæsninger. Kbh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 35. 36; Høſt's »Ei blot til Lyſt«, III. S. 274—78; jvfr. Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 353—54). — Drei Vorleſungen über Herrn Dr. Gall's Organenlehre. Halle, 1805. Rudolſtadt, 1806. (Med. chir. Zeit. 1806, Bd. 2. Nr. 27, S. 5—12; Allg. med. Annal. 1806, April, S. 352—53). — Grundzüge der philoſophiſchen Naturwiſſenſchaft. In Aphorismen, zum Behuf ſeiner Vorleſungen. Berlin, 1806 (Allg. medic. Annal, 1806, Aug. S. 729—30; Sept. S. 769—834; Okens »Jſis« 1819, Nr. 9, S. 1449—55). — Ueber die Idee der Univerſitäten. Vorleſungen. Berlin, 1809. — Geognoſtiſch-geologiſche Aufſätze. Als Vorbereitung zu einer innern Naturgeſchichte der Erde. Hamburg, 1810. (Jen. L. Z. 1813, I. Nr. 13—14). — Vollſtändiges Handbuch der Oryktognoſie. I.—IV. Bd. Halle, 1811—24.

Johann Chriſtian Reil. Eine Denkſchrift. Halle, 1815. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1815, Juni, S. 428—29).

Die gegenwärtige Zeit und wie ſie geworden, mit beſonderer Rückſicht auf Deutſchland. I.—II. Theil. Berlin, 1817 (1816). (Udtog heraf i »Athene« VIII. S. 475—90, 561—94, af C. Molbech; i Theol. Bibl. XVIII. S. 317—27, af J. Møller; jvfr. Rahbeks »Tilſkueren« 1817, Nr. 41—42, 52; Høſt's Sondagsbl. 1816, S. 183—84; Allg. Hall. L. Z. 1819, I. Nr. 42—43).

Turnziel. Sendſchreiben an den Herrn. Profeſſor Kayßler und die Turnfreunde. Breslau, 1818.

Ueber Kotzebue's Ermordung. Breslau, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 374—75).

Die gute Sache. Eine Aufforderung, zu ſagen, was ſie ſei, an Alle, die es zu wiſſen meinen. Veranlaßt durch des Verfaſſers letzte Begegniſſe in Berlin. Leipzig, 1819. im März.

Caricaturen des Heiligſten. I.—II. Theil. Leipzig, 1819—21. (Leipz. L. Z. 1819, II. Nr. 188, 89; 1822, I. Nr. 80, 81, 82; jvfr. 1822, II. Nr. 209).

Ueber Deutſchlands proteſtantiſche Univerſitäten. Antwortſchreiben an den Herrn Präſidenten von Lüttwitz. Breslau, 1820. (Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 272; Allg. H. L. Z. 1821, I. Nr. 16. — Et Brudſtykke overſ., med Tillæg af Overſætteren, i »Nyt Aftenbl.« 1826, Nr. 51).

Schriften. Alt und Neu. I.—II. Bd. Breslau, 1821 (1820). [indeholdende naturphiloſophiſke og phyſicalſke Afhandlinger, ſamt Taler]. (Pierer Allg. medic. Annal. 1822, April, S. 645—49).

Anthropologie. I.—II. Bd. Breslau, 1822. (Pierer Allg. medicin. Annal. 1822, April, S. 597—621; Litteraturblatt 1822, Nr. 65; Okens »Jſis« 1823, S. 898—925; Leipz. L. Z. 1823, I. Nr. 1—4; jvfr. Høſt's »Chronos«, H. 2. S. 91—93).

Von der falſchen Theologie und dem wahren Glauben. Eine Stimme aus der Gemeinde. Breslau, 1823. Neue unveränderte Aufl. ibid. 1831. (Litter. Converſationsblatt 1824, S. 53—56, 58—60, og derfra fordanſket af J. K. Høſt i »Dagen« 1824, Nr. 93, jvfr. ſſtd. Nr. 100, 105, og N. Aftenbl. 1824, S. 172; Kbhvns ſkilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 264). a Danſk overſat af M. P. Kruuſe. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 40, 41, 42, H. N. Clauſen; Theol. Maanedsſkr. III. 198—202, af Grundtvig). Nogle Prøver Skriftet overſ. af J. Møller i N. theol. Bibl. VI. 218—53.

Widerlegung der gegen ihn von dem Herrn. Conſiſtorialrath Dr. Schulz er- benen öffentlichen Anklage. Breslau, 1823.

Geſchichten, Mährchen und Sagen von F. H. v. d. Hagen, E. Th. A. ffmann und H. Steffens. Breslau, 1823.

Der Norwegiſche Storthing im Jahre 1824. Geſchichtliche Darſtellung d Actenſtücke. Berlin, 1825. (Leipz. L. Z. 1826, I. Nr. 50; Allg. H. L. Z. 1827, II. Nr. 129).

Die Familien Walſeth und Leith. Ein Cyklus von Novellen. I.—III. d. Breslau, 1827. 2te verb. Aufl. 6 Novellen in 5 Bändchen. ibid. 1830. 3te ch. Aufl. 5 Bändchen. ibid. 1837. (Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1827, S. [illegible]—42, af Immermann; Dresdner Morgenzeit. 1827, af L. Tieck; Leipz. L. Z. 1828, II. r. 258; Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Overſat af H. L. Bernhoft. 1.—3. Bd. iſtiania, 1827—28, og af J. R. Reierſen, udgivet af C. F. Güntelberg. 1.—3. el. Kbh. 1834. Brudſtykker overſ. i Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 500 flg., og 506 flg., og i Liunges »Hertha« 2. Aarg. I. S. 296—331; II. S. 356—80.

Die vier Norweger. Ein Cyklus von Novellen. I.—VI. Theil. Breslau, 28. 2te verb. Aufl. 6 Bändchen. ibid. 1837. Heraf ere 4 ſtørre Brudſtykker med- lte i »Morgenblatt« 1828. (Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Overſat paa anſk af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—3. D. Kbh. 1835, og paa venſk. Stockholm, 1836 (i »Pot-Pouri«).

Monita quædam de speciebus nigris *Ichneumonum*. Programma. Wratislaw. [illegible] 4to.

Malkolm. Eine Norwegiſche Novelle. I.—II. Band. Breslau, 1831. 2te h. Aufl. 4 Bändchen. ibid. 1838. Overſ. paa Danſk af J. Jacobſen (L. J. Fla- md). 1.—2. D. Kbh. 1832—33 (udgjør 4de og 5te Bd. af „Bibliothek for udvalgte rtællinger"), og af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. d. 1835—36.

Polemiſche Blätter zur Beförderung der ſpeculativen Phyſik. 1s Heft. Zur ſchichte der heutigen Phyſik. 2s Heft. Zur Geologie. Breslau, 1829—35. 1. H. ene Ausg. ibid. 1835. (M. f. L. III. 1—42, af H. C. Ørſted; Leipz. L. Z. 1830, Nr. 203; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1831, I. 772—83, af G. F. Pohl).

Wie ich wieder Lutheraner wurde, und was mir das Lutherthum iſt. ne Confeſſion. Breslau, 1831. (Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Crit. 1831, II. 249— , af Marheineke; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergzbl., April, Nr. 40, S. 313—319. En Afdeling af dette Skrift, nemlig: »Fragment aus meinen Knabenjahren«, er erſat i O. Thomſens Maanedsſkrift »Valkyrien« 1831. III. S. 193—247).

Ueber geheime Verbindungen auf Univerſitäten. Ein Fragment aus den rträgen über die Hodegetik. Berlin, 1835.

Die Revolution. Eine Novelle. I.—III. Bd. Breslau, 1837. Paa Danſk erſ. af J. R. Reierſen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. Kbh. 1838.

Gebirgs-Sagen. Als Anhang: Die Trauung, eine Sage des Nordens.

Breslau, 1837. Paa Danſk overſ. af C. F. Güntelberg. Kbh. 1839. (o. m. T.: H. Steffens's ſamlede Fortællinger, 11te Bd.).

Novellen. Geſammt-Ausgabe. I.—XVI. Bändchen. Breslau, 1837—38.

Chriſtliche Religionsphiloſophie. I. Th. Teleologie. II. Th. Ethik. Breslau, 1839. (Berl. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1840, II. Nr. 81—84, S. 665—95, af Karl Roſenkranz. — Et Afſnit af Skriftet overſ. i Clauſens og Hohlenbergs »Tidsſkrift for udenlandſk theologiſk Litteratur« 8. Aarg. 1840, S. 307—60).

Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeſchrieben. I.—X. Band. Breslau, 1840—44. 1.—2. Bd. 2. verb. Aufl. ibid. 1844. (ſofr. Den Berl. Tid. Søndagsblad 1841, Nr. 5; N. Jen. L. Z. 1843, Nr. 125—28, S. 512—21, af W. Milberg). Paa Danſk overſ. af F. Schaldemoſe. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45. (o. m. T.: H. Steffens's ſamlede Fortællinger, 12.—21. Bd.). Et Brudſtykke overſ. paa Engelſk under Titel: »Adventures on the road to Paris; during the Campaigns 1813, 1814«, i »Murrays Home and Colonial Library« No. LIX. (anm. i »Dagligt Allehanda" 1848, Nr. 199).

Nachgelaſſene Schriften. Mit einem Vorworte von Schelling. Berlin, 1846.

I »Phyſic. oeconom. og med.-chirurg. Bibliothek« (De fornemſte Hypotheſer, ved hvis Hjelp man har ſøgt at forklare Metallernes Forkalkning, I. 42—77, 161—64; Om Hahnemann's Viinprøve, I. 330—38; Et Bidrag til Hypotheſen om den almindelige Organismus, XV. 215—40; Beſkrivelſe over nogle ny opdagede norſke Mineralier, ſſtd. S. 319—331; Geologiſke Bemærkninger paa en Reiſe mellem Thyringer-Waldbjergene, XVII. 32—67).

I Schelling's »Zeitſchrift für ſpeculative Phyſik« (Recenſion der neueſten Schellingſchen natur-philoſophiſchen Schriften, Bd. 1. H. 1. Nr. 1. (1800); Ueber den Oxydations- und Desoxydationsproceß der Erde. Eine in der naturphiloſophiſchen Geſellſchaft zu Jena vorgeleſene Abhandlung, ſſtd. Nr. 4.

I Marcus's und Schelling's »Jahrbücher der Medicin als Wiſſenſchaft« (Ueber die Vegetation, i Bd. 3. H. 2. 1808, S. 127—97; i Udtog i Allg. medic. Annal. 1809, Jun., S. 481—507).

I Reil's und Hoffbauer's »Beiträge zur pſychiſch. Curmethode« (Ueber die Geburt der Pſyche, ihre Verfinſterung und mögliche Heilung, i Bd. 2. St. 3. 1808, S. 378—479).

I Ph. O. Runge's »Farbenkugel« etc. Hamburg, 1810, 4to. (Abhandlung über die Bedeutung der Farben in der Natur).

I Schweigger's »Neue Journal der Chemie und Phyſik« (Notizen über das Jod [med Link og Fiſcher], Bd. XI. 1814. H. 2. S. 129—36; Ueber das reſpective Verhältniß des Jodins und Chlorins zum poſitiven Pol der Volta'ſchen Säule, Bd. XIX. 1817. H. 3. S. 313—15).

I Wachler's »Philomathia« (Ueber die Bedeutung eines freien Vereins für Wiſſenſchaft und Kunſt, vorgeleſen in der philomatiſchen Geſellſchaft am 25. Juni 1817, i Bd. I. 1818. S. 3—18; Ueber die electriſchen Fiſche, ſſtd. S. 125—46).

I »Zeitgenoſſen« (Schilderung des Herrn von Kroſigk, i H. IX. 1818, S. 3—32).

I Okens »Iſis« (Was iſt in neueren Zeiten für die Phyſik des Gebirges geſchehen? 1818, S. 261—75).

I Büſching's »Wöchentliche Nachrichten für Freunde der Geſchichte, Kunſt und Gelährtheit des Mittelalters« (Ueber Sagen und Mährchen aus Dännemark, i Bd. 4. 1819, S. 183 flgg.; jvfr. Rahbeks »Hesperus« I. 507).

I K. Schall's und K. von Holtei's »Deutſche Blätter« 1823 (Bidrag).

I »Reden am Tage der Beſtattung des D. Schleiermacher am 15. Febr. 1834«, Berlin 1834 (En Tale; ogſaa ſærſkilt aftr. Berlin, 1834).

I »Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres andet Møde 1840« (Kbh. 1841) (Over Naturphiloſophiens Forhold til den empiriſke Naturvidenſkab, en Tale, S. 25—42; jvfr. Okens »Iſis« 1843, S. 265—76).

Kritiſke Anmeldelſer, f. Ex. i »Berliner Jahrbücher für wiſſenſchaftliche Critik« (af J. v. Schelling »Ueber Faraday's neueſte Entdeckung«, 1832, II. S. 84—91; og af »Das bittere Leiden unſers Herrn Jeſu Chriſti. Nach den Betrachtungen der ſeligen Anna Catharina Emmerich«, 1834, I. S. 147—51, 53—60).

Fortale til M. E. v. Bulmerincq »Beiträge zur ärztliche Behandlung mittelſt des mineral. Magnetismus«. Berlin, 1835.

Steffens (Jacob Hanſen) Nysanførtes ældſte Broder; f. d. 13de April 1771 i Kjøbenhavn; blev Cadet ved Huſarerne, ſiden Artillericadet; 1791 (ikke 1790) Lieutenant og 1802 Capitain ved det kongl. Artillericorps; 1803 Lærer i Mathematik ved Artilleriſkolen og 1804 ved Ingenieurcorpſet; afgik 1808 fra Artilleriet og blev ſ. A. (ikke 1809) Major ved Ingenieurcorpſets danſke Detachement; d. 28de Jan. 1811 Ridder af Danebroge; d. 20de Decbr. ſ. A. Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab. † 20de Auguſt 1815 i Hirſchholm. — * ʒ^2 1802 Eva Olavia Schiøtt (f. 1780, † § 1817, yngſte Datter af Kammerraad, Kaſſerer ved den almindelige Enkekaſſe, Frederik Schiøtt og Dorothea f. Mandix). — (Jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte", I. S. 199—204).

Journal for Militaire. I.—VII. Hefte. Kbh. 1801—5.

I Rawert's »Krigsbibliothek« (Om de Regler, ſom følges ved Fæſtningers Angreb, i III. 1—23; Underſøgelſe af en Firkants Conſtruction ved 4 givne Sider, ſaaledes at Indholden bliver den ſtørſt mulige; ſſtd. S. 23—56).

I »Dagen« (Om Midlerne mod et Bombardements Virkninger, 1808, Nr. 68).

Steffenſen (Søren), f. i Aarhuus Amt; tog 1809 Examen ved Veterinairſkolen i Kbhvn (2den Char.); nedſatte ſig derefter ſom Dyrlæge i Halling i Aarhuus Stift.

I »Veterinair-Selſkabets Skrifter« 3die Bd. (Om Ryſerods Tinkturen mod Koller; Helbredet Klemme; Om Køernes Rensning; Om Ryſerods Tinkturens Anvendelſe i forſkjellige Sygdomme, S. 509—10).

Stegmann (Ernſt Philipp Heinrich), f. d. 17de Maj 1771 i Casſel i Churfyrſtendømmet Hesſen; Søn af Profesſor Philoſophiæ Joh. Gottlieb Stegmann og Dorothea Charlotte Wilhelmine v. Heppe; beſøgte de lærde Skoler i Casſel og Marburg, og ſtuderede derefter i to Aar Philoſophi og Theologi ved Univerſitetet i ſidſtnævnte Stad; opholdt ſig derpaa i henved 2 Aar i Rinteln og ſiden ved Univerſitetet i Göttingen, hvorfra han efter fuldendt Examen vendte tilbage til ſin Fødeegn; blev Lærer i Marburg, ſiden i Halle; ordineredes i Kjøbenhavn til oſtindiſk Misſionair i Begyndelſen af November 1795; kom til Trankebar 1796; vendte tilbage i det følgende Aar, men gik atter ud 1799 efterat han Aaret iforvejen var beſkikket til Præſt ved Zions-Kirken i Trankebar; kom ſiden tilbage til Danmark og privatiſerede i Kjøbenhavn indtil han d. 13de April 1808 udnævntes til Sognepræſt for Ulfborg og Raaſted i Ribe Stift; blev d. 26. Maj 1824 Sognepræſt til Hesſelager i Fyen. † 1ſte Septbr. 1828. — * 1. $\frac{30}{3}$ 1796 Anne Cathrine Chemnitz. * 2. $\frac{28}{9}$ 1806 Henriette Cathrine v. Cruys. — (Jvfr. Fenger: „Den Trankebarſke Misſions Hiſtorie,“ S. 365; „Neuere Geſchichte der Evangeliſchen Misſions-Anſtalten zu Bekehrung der Heiden in Oſtindien“, IV. Bd. ff.; Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 140).

Erholungsſtunden in Oſtindien. Kopenh. und Leipz. 1799, mit Kupf. (L. E. 1799, Nr. 35). — (Tildeels efter Autogr.).

Stein (Sophus Auguſt Wilhelm), f. i Kjøbenhavn d. 29de Juli 1797, Søn af Johann Heinrich Stein, Regimentschirurg ved det Slesvigſke Jægercorps († 1823), og Anna Sophie f. Kugler (f. $\frac{12}{8}$ 1769, Datter af Præſten Daniel Frederik K. og Anna Magdalene Bloch); blev i Efteraaret 1812 Diſcipel i Odenſe Cathedralſkole, ſom han forlod 1814, for at ſtudere Lægevidenſkaben i Kbhvn; blev chirurgiſk Volontair og 1816 Candidat ved Almindeligt Hospital; underkaſtede ſig i Foraaret 1819 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var fra 1819 til 1821 Underchirurg ved Almindeligt Hospital; blev 1820 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 6te og 7de Diſtrict; d. 13de October 1821 Bataillonschirurg ved det daværende Kongens Regiment (indtil $\frac{5}{8}$ 1839); i Septbr. 1831 inſkriberet ved Kbhvns Univerſitet efter foregaaende Præliminair-Examen (ſ. Selmers Akad. Tid. III. S. 23); abſolverede i April 1832 den medicinſke Embedsexamen (Laud.); erholdt d. 22de Januar 1834 Regimentschirurgs Charakteer; disputerede d. 2den April ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen (ſ. Selmers Akad. Tid. II. S. 88—89); blev d. 1ſte Septbr. 1835 Profesſor i Anatomien ved Academiet for de ſkjønne Konſter; d. 28de Febr. 1837 tillige Docent i Anatomien ved Kjøbenhavns Univerſitet (indtil $\frac{1}{5}$ 1840); d. 3die April 1840 Adjunct og Profesſor extraordinarius i Anatomien ved det chirurgiſke Academi, og d. 13de Decbr.

ſ. A. Medlem af ſammes Direction; d. 22de Maj ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1842 Profeſſor extraordinarius i det lægevidenſkabelige Facultet ved Kbhvns Univerſitet; modtog ſ. A. den ſvenſke Fortjenſt-Medaille i Guld; udnævntes d. 7de Octbr. 1844 (med kongl. Confirm. $\frac{3}{18}$ ſ. A.) til Overlæge ved Frederiks-Hoſpitals chirurgiſke Afdeling; d. 6te Juni 1845 til Profeſſor ordinarius i det lægevidenſkabelige Facultet og Aſſeſſor i Conſiſtoriet; 1848 til Ridder af Waſa-Ordenen. — * 1822 Karen Sophie Borch (f. $\frac{18}{3}$ 1801, Datter af Mathias Johannes B., Klokker ved Holmens Kirke). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1834 udſtedte Univerſitetsprogram, p. 31—33; jvfr. Calliſens Lex. XVIII. S. 352; XXXII. S. 425; „Ugeſkr. for Læger“, 2. R. Bd. II. S. 353—56; Bd. III. S. 167—71).

Tabulæ anatomicæ præcipuarum humani corporis regionum, in quibus graviores operationes chirurgicæ suscipiuntur. *Fasc. 1. Pars 1—2.* (Regio colli et infraclavicularis). Haun. 1831—33. Roy. Tværfolio; 10 Steentryk, med Forklaring (i 8vo). Tegningerne ere udførte deels af Forfatteren (Tab. 3. 5. 6), deels af D. Monies (Tab. 1. 2. 4), ſom ogſaa har lithographeret Tavlerne. For det 1ſte Hefte erholdt Forfatteren det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille. (Bibl. for Læg. XVI. 64—66 (af C. Otto); Caſper's Wochenſchr. f. d. geſ. Heilk. Bd. 1. 1833, No. 3, S. 71—72).

De thalamo et origine nervi optici in homine et animalibus vertebratis. Diss. anat. (inaug.). Haun. 1834. 4to, c. XII. tabb. lithogr., ad nat. del. Stein. (Valentin's Repert. d. Phyſiol. Bd. 1. 1836. S. 10; Schmidt's Jahrbb. d. Med. Bd. IX. 1836. März. S. 347—48 (af E. H. Weber); Med. chir. Zeit. 1837. Bd. 3. Nr. 68. S. 171—73; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Heft. 1. Septbr. S. 125 (af C. Otto).

Haandbog i Menneſkets Anatomie, udarbeidet med Henſyn til Maler- og Billedhuggerkunſten. (Autoriſeret til Brug for Eleverne ved det kgl. Academie for de ſkjønne Kunſter). Kbh. 1841 (Novbr. 1840). (Bibl. f. Læg. XXXIX. (N. R. Bd. 9.) S. 184—85).

De structura *neuromatis cujusdam maximi nervi ischiadici*, quod una cum magna ipsius nervi parte prospero successu amputatum est, eaque, quæ huic cum aliis quibusdam nervorum tumoribus intercedit, ratione. Cum tabula. Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt og Rectorſkifte). Haun. MDCCCXLVI. 4to. (Bibl. f. Læger 3. R. I. S. 174—86).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Inſtrument til Stærextraction, med 1 Kb., i Bd. VIII. 1835. S. 322—24).

I „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“ (Om Structuren af Zonula ciliaris, ſamt Forſøg paa at tyde dens Function, S. 815—20).

I „Bibliothek for Læger“ (Et Tilfælde, meddeelt det kgl. medicinſke Selſkab, i Bd. XL. (N. R. Bd. 10) S. 425—26).

I „Hoſpitals-Meddelelſer. Tidsſkrift for praktiſk Lægevidenſkab, udgivet af Overlæger ved Kjøbenhavns Hoſpitaler« (Om den gjennemſigtige Hornhindes forberedende Texturforandringer ſom nødvendig Betingelſe for vitale Sygdomsproceſſer i dens Subſtants og om disſes forſkjellige Fremgang og Virkninger, i Bd. I. 1848, S. 145—69, 476—91, 628—38; Læbedannelſe (Cheiloplastik) udført paa en ny Methode, med 2 Plader, ſſtd. S. 212—16; Stort Neurom paa Nervus ischiadicus, der med Held blev borttaget ved Operation; ſamt en ſenere Udvikling af en betydelig Fungus duræ matris, ſom havde Patientens Død tilfølge, i Bd. II. 1849.

Steinmann (Peter Frederik), f. d. 13de Juni 1782 i Kbhvn, Søn af Boghandler Pierre Steinmann (f. 1737, † $\frac{2}{8}$ 1821) og Helene Elizabeth Salicat; blev d. 1ſte Jan. 1798 Secondlieutenant i Artillericorpſet; d. 10. Juni 1803 Premierlieutenant; d. 16. Febr. 1809 Capitain; 1810 Diviſionsqvarteermeſter (tidligere Adjoint) i Generalqvarteermeſter-Staben; d. 2. Maj 1812 Major; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 10. Aug. ſ. A. Oberſtlieutenant; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1831 Chef for 2den Diviſions Stab af det 10de Armeecorps af den tydſke Forbundshær; 1832 Overqvarteermeſter i Gen.-Qvarteermeſter-Staben; d. 22. Marts 1833 Oberſt; 1835 Generalqvarteermeſterlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Kammerherre; d. 30te Decbr. 1839 Generalqvarteermeſter og Chef for Generalſtaben; d. 22. Maj 1840 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Juli 1842 Generalmajor; i Juni 1845 Ridder af den preusſiſke røde Ørn 2den Klaſſe; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. Er tillige Ejer af Tybjerggaard i Sjælland. — * 1. $\frac{28}{10}$ 1809 Johanne Birgithe Mette Dorthea de Neergaard (f. $\frac{29}{3}$ 1792, † $\frac{2}{6}$ 1824, yngſte Datter af Cancelliraad Johan Thomas de Neergaard, til Tølløſe etc., og Anna Joachimine f. Qviſtgaard). * 2. Sophie Magdalene de Neergaard, f. Dineſen (f. $\frac{2}{6}$ 1779, Enke efter Major Jacob de Neergaard til Tybjerggaard).

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Bergen-op-Zooms Overrumpling i Aaret 1814, i III. S. 1—74; Om militair Situationstegning, iſær Maaleſtokken og Tegnemethoden, i V. S. 354—411).

I »Militairt Repertorium, anden Række« (Belysning af Capitain v. Ræders Bemærkninger om Generalſtaben, i V. 1847. S. 139—180; ſvfr. ſſtd. S. 318—56; Berl. Tid. 1847, Nr. 133, 35, 37, 39, 258, 59, 65; Fædrel. 1847, Nr. 151, 56, 249, 66; Kbhpoſt. 1847, Nr. 258).

Stellwagen (Johan Henrich Chriſtian), f. d. 17de Juli 1782 i Helſingør, eneſte Søn af Chriſtian Georg Friedrich Stellwagen, daværende reſiderende Capellan ved Slots- og Garniſonsmenigheden i Helſingør ($\frac{30}{8}$ 1779), ſiden ($\frac{1}{10}$ 1784) Sognepræſt til Svenſtrup paa Als og tilſidſt ($\frac{25}{1}$ 1805 indtil $\frac{31}{1}$ 1806) ved St. Mortens Kirke i Neſtved (f. 1740, † $\frac{21}{7}$ 1808), og Chriſtiane Eleonore Monrad (f. 1758,

†.....), en Datter af Juſtitsraad, Amtsforvalter paa Falſter, Johannes Berthelſen Monrad og Elſe Marie Stampe (Statsminiſter Henrik de Stampes Søſter). Blev Student ved privat Dimiſſion i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Efteraaret 1804 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; vandt 1806 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udſatte Priisopgave i Lovkyndigheden; blev d. 16. Juni 1808 Auditeur ved Kongens Livcorps; d. 26. Juni 1810 Protocolſecretair i Høieſteret og d. 14. Apr. 1812 tillige ſurnumerair Aſſeſſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; 1813 virkelig Aſſeſſor i ſamme Ret; d. 10. Januar 1821 ſurnumerair og d. 18. April ſ. A. virkelig Aſſeſſor i Høieſteret; d. 1ſte Aug. 1829 Ridder af Danebroge; d. 28. Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Conferenceraad; d. 28de Juni 1845 Commandeur af Danebroge. — * $\frac{23}{11}$ 1816 Marie Hedevig Thomſen (f. $\frac{27}{8}$ 1788), Datter af Silke- og Klædehandler Ludvig Henrik Thomſen i Kbhvn.

Medudgiver af Ugebladet »Borgervennen« 1811—15. (hvortil han leverede forſkjellige, meeſt overſatte Bidrag, f. Ex.: Hvorledes komme vi til Kundſkab om vore Evner og Kræfter? 1811, Nr. 22—27; Vanſkeligen aflægges, i høiere Alder, den onde Tilbøielighed, der i Ungdommen er rodfæſtet, 1813, Nr. 9—15; Fortjene Barndommens Aar at kaldes den lykkeligſte Tid i Menneſkets Levealder? ſ. A. Nr. 33—37; En pſychologiſk mærkværdig criminel Tildragelſe, 1814, Nr. 2—6; o. fl.).

Stender (Mogens) blev 1828 Proprietair til Store-Ladegaarden i Clemensker Sogn paa Bornholm. (jvfr. Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 98).

Meddelelſe om Dyrkningsmaaden paa Bornholm, dat. Decbr. 1836, i Thaarups Beſkr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 134—36; Beretninger om Veterinair-Gjenſtande, ſſtd. S. 192.

Stenerſen (C. A. Orgo), Pſeudonym ɔ: Georg Johan Bernhard Carſtenſen.

Stenfeldt (Jacob Auguſt), en Broder til Capitain Ludvig Mariboe (II. S. 233—34); f. d. 12te Maj 1783 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimiſſion i Foraaret 1799, udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i April 1800; underkaſtede ſig i April 1803 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev ſ. A. anſat ſom Volontair i Commerce-Collegiets Conſulat-Comptoir; d. 21de December 1804 Auditeur ved det daværende Kongens Regiment; var tillige Lærer i den

militaire Lovkyndighed ved Landcadet-Academiet; blev d. 24de Juli 1810 Aſseſſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; d. 24de Septbr. 1813 Byfoged og Politimeſter i Helſingør (med Reſervation af hans Anciennitet ſom Aſseſſor); d. 28de Januar 1817 virkelig Juſtitsraad; fik d. 22de Septbr. 1819 kongel. Bevilling til at føre Familienavnet Stenfeldt; blev d. 3. Maj 1820 Chef for Helſingørs Brandcorps (indtil $\frac{25}{9}$ 1822); d. 27. Juni 1821 Borgemeſter og Auctions-Directeur i Helſingør; d. 1ſte Novbr. 1828 Etatsraad; d. 14de Decbr. 1833 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; foretog 1835 en Udenlandsreiſe; udnævntes d. 21de Juli 1838 til Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1846 til virkelig Etatsraad; blev d. 23de Septbr. 1848, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra ſine Embeder (fra 1ſte Jan. 1849 at regne); d. 3die Octbr. ſ. A. udnævnt til Commandeur af Danebroge. — Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{2}{3}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; ſamt, ſom valgt Deputeret for Helſingørs By, i Øſtifternes Provindſialſtænder-Forſamling 1835—36, 1838, 1840, og, ifølge kongelig Udnævnelſe (af $\frac{8}{1}\frac{1}{4}$ 1841), ſom Medlem i ſamme Stænder-Forſamling 1842, 1844 og 1846; valgtes d. 8. Febr. 1847 til Stænder-Deputeret for Helſingør, og mødte i denne Egenſkab i Roeskilde i April-Maj 1848. — * Betzy Steenberg, en Datter af Apotheker Jens Foss Steenberg og Cecilia f. Sprunck, i Helſingør. — (Jvfr. Øst's »Materialier«, Nr. 74; Barfods »Brage og Idun«, III. S. 316—17; Berl. Tid. 1846, Nr. 148; 1847, Nr. 39; 1849, Nr. 3; Kbhpoſt. 1835, Nr. 205; 1836, Nr. 48).

Danmark i Aaret 1807. (Heraf udkom 7 Nummere i Kiel). — Haandbog i den militaire Lovkyndighed, til Brug for Militaire. Kbh. 1809. (L. E. 1810, Nr. 36. 37, af J. C. W. Nielſen). Anden forøgede Udgave, m. T.: Haandbog i den Danſke militaire Lovkyndighed ꝛc. ibid. 1823. (»Dagen« 1823, Nr. 251). — Om de militaire Retters henſigtsmæsſige Organiſation. ibid. 1810. (L. E. 1810, Nr. 37, af J. C. W. Nielſen).

Forſlag til et, med Henſyn til Agerdyrkningens Fremme, velordnet Landpolitie; belønnet med Landhuusholdnings-Selſkabets førſte Guldmedaille. Kbh. 1819; ſærſkilt aftrykt af »Nye landoeconom. Tidender« Bd. I. S. 129—224. (jvfr. ſſts. S. 224—25; III. 1—91 (af N. Blume); Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 43—44; ſamt Art. G. L. Baden (I. 31).

De danſke Kjøbſtæder og deres Beſtyrelſesmaade efter vor Lovgivning. En Haandbog for Embedsmænd og Kjøbſtædsborgere. Førſte—Anden Afdeling. Kbh. 1827—31. (M. f. L. II. 265—276, af T. Algreen-Usſing; Kbhvns Skilderi 1827, S. 1123—1125).

Hvad kan man vente af Provindſial-Stænders Indførelſe i Danmark? En

Brevvexling imellem en Landmand og en Lovkyndig. Til Oplyſning for Menigmand. Af Auguſt Steen. Kbh. 1831. 19 S. (pſeudonym).

Municipalvæſenet i Almindelighed og det Danſke i Særdeleshed. Et Forſøg. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 578—593, af P. C. D. Paulſen).

Bemærkninger med Henſyn til Anordningen af 24de October 1837, angaaende Kjøbſtædernes oeconomiſke Beſtyrelſe, tilegnet Helſingørs Borgere og øvrige Indvaanere. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, Nr. 295).

Bemærkninger angaaende Beſkatningsmaaden i de danſke Kjøbſtæder. Fremkaldte ved det af Hr. K. Gad udgivne Skrift om Skatteligning i Kjøbſtædscommunerne. Kbh. 1840. (Fædrel. f. 1840, Nr. 195, 97, af D. G. Monrad; „Dagen“ 1840, Nr. 115).

Mindeord til Frederik VIs. Ihukommelſe. Helſingør, 1841.

Skole- og Underviisnings-Væsnets nærværende Tilſtand i Helſingør, fremſtillet. Helſingør, 1848.

Om Nødvendigheden af en Reform i den danſke Statsforvaltnings Organiſation under nuværende Forhold. Kbh. 1848. (Fædrel. 1848, Nr. 152).

Overſigt af Fordelingen af Forretningerne imellem de forſkjellige Miniſterier, ſamt Fortegnelſe paa de Embedsmænd, der ere anſatte ved Hoved-Afdelingerne under ſamme. Helſingør, 1849.

Folke-Catechismus, Som Veiledning til rigtig at opfatte Danmarks Riges Grundlov. Kbh. 1849. (Flyv. Poſt 1849, Nr. 258).

I Ørſteds „Nyt jurid. Archiv“ (Eragtning under en Fogedforretning, i Bd. XXI. 1818. S. 236—39).

I „Danſk Ugeſkrift“, redig. af J. F. Schouw, (Nogle Bemærkninger med Henſyn til de i vor Lovgivning fremſatte Principer for Fattigforſørgelſen, iſær i Kjøbſtæderne, i Bd. II. Nr. 55, S. 300—8).

I Davids „Nyt ſtatsoeconom. Archiv“ (Den danſke Statsforvaltnings Organisme, i Bd. I. S. 322—75; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1843; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 5; Aarhuus Stifts-Tidende 1844, Nr. 28).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Øſtifterne“ (Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, 1835—36, S. 859—64; Forſlag om Forandring i den Maade, hvorpaa Armeen forſynes med Skotøi, 1838. I. S. 95—98; Forſlag om Udvidelſe af Bidſtrupgaards Hospital for Gale og Afſindige til en Opbevaringsanſtalt for ſaadanne Ulykkelige, fra Sjellands og Lollands-Falſters Stifter ſamt fra Færøerne, Island og Colonierne, ſſtd. S. 152—59; Forſlag om en Reviſion og Forandring af Fattigvæſens-Lovgivningen, ſſtd. S. 183—204; Forſlag om Fængſlernes bedre Indretning, ſſtd. S. 358—61; Forſlag om, at de Kongelige Lovudkaſt maatte meddeles de Stænderdeputerede og Suppleanterne førend Stænderforſamlingen aabnes, ſſtd. S. 497—98; Forſlag, ſigtende til en Reviſion af Lovgivningen om Næringsdriften i Danmark, 1840, S. 668—78).

En Sang, indf. i den af P. C. Fiſcher udgivne „Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielſe“, 1844. — Bidrag i forſkjellige Aargange af Helſingørs Avis.

Stengler (Johan Severin) var førſt Proprietair, ſiden Commiſſionair. † 26de Auguſt 1827 i ſit 54de Aar.

Aagerqvinden Maria, original Comedie i 3 Acter. Kbh. 1820.

Stephanſen (Anders), f. d. 20de Auguſt 1791 i Terndrup i Lyngby Sogn, Hellum Herred, Aalborg Amt; Søn af Boelsmand, forhen Omgangs-Skolelærer, Stephan Chriſtenſen og Kirſten Andersdatter; var 1812—15 Seminariſt paa det jonſtrupſke Seminarium, og blev derfra dimitteret med Charakteren „Udmærket duelig"; var derefter i 5 Aar Huuslærer paa Vorgaard; blev Inſtitutbeſtyrer i Ribe 1820, i Aalborg 1822, og i Foraaret 1833 Beſtyrer af en Fellenbergſk Opdragelſes-Anſtalt paa Fuirendal ved Holſteinborg i Sjælland, hvilken ſenere henflyttedes paa en Arveſæſtegaard (Hjortholm, nu Holſteinsminde) i Førslev Sogn ved Neſtved. Var i Aalborg tillige Bibliothekar ved Stiftsbibliotheket. — * $\frac{4}{6}$ 1824 Dorthea Svenningſen (f. $\frac{31}{8}$ 1803 paa Bratſkov), en Datter af Fuldmægtig Chriſten Svenningſen i Aalborg og Elſe Melſen. — (Jvfr. Danſk Folkebl. 2. Aarg. S. 224, Noten; Landhuusholdn. Selſkabets Aarsberetn. f. 1845, S. 12—13; 1846, S. 11—19).

Beretning om Opdragelſes-Anſtalten paa Fuirendal for 1837—39. Kbh. 1838—40. (jvfr. Nordiſk Kirke-Tid. 1838, Col. 239—40; 1839, Col. 261—71).

Beretning om Opdragelſes-Anſtalten paa Holſteinsminde, forhen paa Fuirendal, for 1840—46. Kbh. 1811—47. (jvfr. Fædrel. 1847, Nr. 133; Halds Tidsſkr. for Landoek. N. R. Bd. IX., S. 342—58; Flyv. Poſt 1847, Nr. 259—62).

I „Nordiſk Kirke-Tidende" (Opdragelſesanſtalten paa Flakkeberg, en Havn for forladte Børn, 1837, Nr. 27; Brudſtykker af en Tale, holden i Opdragelſesanſtalten i Beuggen den 22de Februar 1838, af C. H. Zeller, 1839, Nr. 24, 25, 26; Et Par Ord om Skoleſagen, ſ. A. Nr. 32; Om Gjendøbere, ſ. A. Nr. 46; Nogle Smaabidrag, 1835, Nr. 5; 1836, Nr. 22, og 1837, Nr. 4).

I „Den Berlingſke Tidende" (Om Fuirendals Inſtitut, 1839, Nr. 227; Inſtitut for forſømte Børn, 1848, Nr. 210, 11, 15; Opdragelſesanſtalten paa Holſteinsminde, ſ. A., Nr. 348; Overſættelſe af en Afhandling af Baron Gyllenkrok om en Stiftelſe til forſømte Børns Frelſe, 1844, Nr. 82; Gjendrivelſe af Paſtor Holms Yttringer om Fuirendal Inſtitut, ſ. A., Nr. 315, 52, (jvfr. Nr. 329, af Holm); Aars-Beretning om Rednings-Intitutet i Store-Raaby, af Provſt Kahl i Lund, overſat, 1845, Nr. 126, Tillæg; Nr. 127, Tillæg; Om Bidrag til Redningsanſtalter, 1846, Nr. 37).

Om Opdragelſes-Anſtalten paa Fuirendal, indlemmet i J. A. L. Holms Indbydelſesſkrift: „Johannes Falk", o. ſ. v., 1837, S. 32—42. (optr. med nogle faa Forkortelſer og Forandringer i D. Folkebl. 2. Aarg. Nr. 53 og 56; Udtog i Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 73—80) — Desuden flere Bidrag i Ugebladet „Vennen i ledig Stund" 1819, Aalborg Avis, „Den cimbriſke Mercur" o. ſ. v.

Stephanſen (Johan) f. 1781 (døbt $\frac{26}{2}$ ſ. A.) i Erichnaur By, Hatting Sogn, Veile Amt; Søn af Huusmand og Smed Stephan Johanſen; tog danſk-juridiſk Examen i Juni 1810; blev d. 3. Febr.

815 Prøveprocurator i Holbeks Amt; d. 19. Marts 1817 Procurator ved nderretterne i Sjællands Stift; boede førſt paa Huusbjerggaard ved orø; var ſiden Ejer af Bexebogaard ved Fredensborg (indtil 1841). † 843 i Helſingør.

I »Landoeconom. Tidender« (Om bedækte Vandgrøfters Anlæg, V. 179—85; Et Par beſynderlige Naturbegivenheder, ſſtd. S. 186; Om Agrostis stolonifera, ib. S. 187—188; Hvilke ere de væſentligſte Hindringer for Agerbrugets Opkomſt i anmark? ſſtd. S. 279—302. (jvfr. VI. 146—57; 308—12).

I »Den oeconom. Correſpondent« (Fri Reiſer, iſær til Juſtitiens Pleje, 3. Aarg. Nr. 5, ſamt S. 86).

Stephanſen (Johannes Jacob), f. d. 21. Juni 1768 i Sla- elſe, Søn af Bøsſemager Hartvig S. og Mette Chriſtine Mads- atter; blev 1792 dimitteret til Univerſitetet fra Slagelſe Skole; udmær- t ved anden Examen i det paafølgende Aar; var Lærer ved den Kjøben- avnſke Borgerdydsſkole, hvis Beſtyrelſe han overtog i Septbr. 1806; blev . 5te Decbr. ſ. A. Overlærer ved Middelſkolen i Rønne paa Bornholm, g d. 5te Juni 1807 i lige Egenſkab forflyttet til Middelſkolen i Nak- ov; d. 10. Febr. 1816 Rector ved den lærde Skole ſammeſteds, fra ilket Embede han entlediges ved Skolens Nedlæggelſe 1839; valgte efter Kjøbenhavn til ſit Opholdsſted, hvor han døde d. 17. Marts 1845. [illegible] Louiſe Cathrine Lund († $\frac{3}{4}$ 1848, Datter af Klokker Lund i [illegible]ſe).

Liber Geneseos ex Hebræo in Latinum conversus & in usum scholasticæ ju- ntutis editus. Hafn. 1801. — Latinſk Læſebog for Begyndere. Kbh. 1818.

Stephenſen (M.).

Ingen Handel med Landets Sølvmønt! ingen rede Sølvbetalinger! med re Raad til ubekoſteligt at bedre et Riges Seddelcours. Kbh. 1820. 16. S. 8.

Stephenſen (Bjørn), Broder til nedenanførte M. og S. Stephenſen; f. d. 4. Juli 1769; blev d. 14. Maj 1790 Vicenotarius d Overretten paa Island; d. 6. Juni 1800 Juſtitsſecretair ved den kongelige Lands-Overret ſammeſteds; d. 9. Novbr. 1832 virkelig Canceliraad. 17. Juni 1835. — * 1. Margrét Jónsdóttir (f. $\frac{1}{7}$ 1773, † $\frac{11}{8}$ 1800, atter af Syſſelmanden i Iſefjord Syſſel, Jón Jacobsſon, og Søſter til . J. Eſpolin). * 2. Sigriður Oddsdóttir, en Datter af Oddur tephansſon, Notarius i Overretten.

Acta *Yfirréttarins* á Íslandi. Leirárgördum 1797—1808. (indeh. den (forrige) landſke Overrets Forhandlinger fra 1756 til 1796. (7 Hefter, 8vo).

Stephenſen (J. L.), Student.

Anviisning til, hvorledes man ufeilbarligt kan vinde i Tallotteriet, ledſaget med Underretning om Spillets Natur og Væſen, af Ammann; overſat. Kbh. 1821.

Stephenſen (Magnús), f. d. 27de Decbr. 1762 i Island paa Leiraa, en Gaard i Borgarfjords-Syſſel, ældſte Søn af Olaf Stephenſen, daværende Vicelaugmand i Nord- og Veſter-Laugdømmet, tilſidſt (1790) Stiftamtmand over Island og (1791) tillige Amtmand i Sønder-Amtet (f. 1731, † $\frac{11}{11}$ 1812, jvfr. „Æfi og útfararminning fyrrveranda Stiptamtmanns yfir Íslandi Herra Olafs Stephensens“, Viðeyar Klaustri 1820, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 578), og Sigríð Magnúsdóttir (eneſte Datter af Amtmand Magnús Gislaſon og Thorún Guðmundsdóttir). Da han 1778 var dimitteret fra Skalholt Skole, nød han i 3 Aar privat Underviisning af ſin Svoger, Biſkop Hannes Finnsſon, og rejſte 1781 til Kbhvn, hvor han blev Student i December ſ. A.; blev 1782 Volontair og d. 4. April 1784 Copiiſt i Rentekammerets danſke og norſke Kammer-Cancelli; rejſte i Slutningen af Septbr. 1783, efter kongelig Befaling, tilligemed daværende Kammerherre H. C. D. V. v. Levetzow til Island, for at underſøge den ſamme Aar i Veſter-Skaptafells Syſſel udbrudte Jordbrands Beſkaffenhed; kom i det paafølgende Aar tilbage til Kjøbenhavn; opholdt ſig i Sommeren 1785 atter i Island, for, ifølge kongelig Befaling af 16de April ſ. A., at bortſælge de til Biſpeſtolen, Domkirken og Latinſkolen i Skalholt hørende Landejendomme; abſolverede d. 7de Maj 1788 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); blev ſ. A. Vicelaugmand og d. 19de Auguſt 1789 virkelig Laugmand i Nord- og Veſter-Laugdømmet i Island; var 1793—95 tillige conſtitueret Landfoged ſamt Syſſelmand i Guldbringe og Kjóſe Syſſel, og ſiden Medlem af den i Kjøbenhavn under 12. Decbr. 1799 nedſatte Commiſſion angaaende det islandſke Juſtits- og Skolevæſen; udnævntes d. 6te Juni 1800 til Juſtitiarius i den kgl. islandſke Lands-Overret; blev d. 27. Juni ſ. A. virkelig Juſtitsraad; d. 31. Aug. 1808 Præſes i den da i Island oprettede Over-Criminalret (ophævet $\frac{2}{8}$ 1816); d. 8. Aug. ſ. A. virkelig Etatsraad; opholdt ſig 1807—9 i Kbhvn, og var fra 1809 til Juli 1810 conſtitueret Stiftamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet (ifølge Conventionen med Jones af $\frac{22}{8}$ 1809); blev d. 19de April 1816 Conferenceraad; 1819 Doctor i Lovkyndigheden ved Kbhvns Univerſitet (jvfr. A. Jónsſon: „Forselaheimt“. Kaupmhfn, 1821); opholdt ſig atter i Kbhvn 1825—26. Han ſtiftede 1794 det (Kongelige) islandſke Landoplysnings-Selſkab, Lands Uppfræðingar Fèlag (og vedblev ſom dets Directeur til dets Opløsning); var Medlem af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab (1789) og det ſkandinaviſke Literatur-Selſkab (1800), ſamt af flere andre videnſkabelige Samfund. † 17de Marts 1833. — * $\frac{11}{9}$ 1788 Guðrún Schèving (f. $\frac{7}{2}$ 1762, † $\frac{12}{7}$ 1832, en Datter af Syſſelmanden i Skagafjords Syſſel, Vigfus Schèving). — (Autobiographi foran hans Doctordiſputats, p. I.—VIII.; jvfr. P. Pètursſon Hist. eccl. Isl. p. 429—32; „Ný Fèlagsrit“ VI. I.—XIV.; „Dagen“ 1833, Nr. 150; Mackenzies Travels in the Island of Iceland. Edinburg 1811. p. 92. 130. 133. 145. 300—301. 325; Collegial-Tid. 1800, Nr. 27, S. 425—30; Samlinger til det norſke Folks Sprog og Hiſtorie, Bd. VI. H. 1. S. 149, Anmærkningen; „Skírnir“ 1834, bl. 113. — Portrait efter Jenſens Original, malet 1826, lithogr. af Bærentzen & Comp., i „Ný Fèlagsrit“, 6. ár).

Kort Beſkrivelſe over den nye Vulkans Ildſprudning i Veſter-Skaptafields Syſſel paa Island i Aaret 1783. Efter Kongelig Befaling forfattet og ved Rentekammerets Foranſtaltning udgiven. Kbh. 1785, med 1 Kort og 2 Tegninger. (L. E. 1787, Nr. 42; N. Kiel. Literatur-Journal, Bd. I. St. 2. S. 98—113). Overſat paa Tydſk i „Philoſophiſche Schilderung der gegenwärtigen Verfaſſung von Island“, Altona 1786, S. 307—86, og paa Engelſk bag i Hookers „Tour trough the island of Iceland 1810“. Lond. 1811 og 1813. — *Minnisverd Tídindi* frá Nyári 1795 til Midsumars 1801. I.—II. Bindi. Leirárgörðum vid Leirá 1796—1802. („Iris og Hebe“ 1799, III. 100—8; jvfr. Art. Stephán Stephenſen og Finn Magnuſen). — Sorgarþánkar við gröf sál. biskups Doctors *Hannesar Finnssonar*, grafskript á latínu yfir hann og saungur við heiðursminningu hans á landsuppfræðingar fèlags fundi þann 7da Oct. 1796. (trykt ſærſkilt og i Minnisverð Tíð. I. B. 2. H. S. 270—72 og 295—322). — Skemtelig *Vina-Gledi*. 1. Bindi. Leirárg. 1797. — Forſvar for Islands fornærmede Øvrighed ſamt for dets almindelige Anſøgning om udvidede Handelsfriheder. Kbh. 1798. (Skandinav. Muſeum 1798, Bd. 1. H. 2. S. 377, af N. Tønder Lund). Stephenſen menes ogſaa at have været Hovedconcipienten af bemeldte, 1797 i Kjøbenhavn trykte „Anſøgning til Kongen“ (ſom er r. i „Iris og Hebe“ 1797, I. 234—38, jvfr. ſ. A. IV. 249; Collegial-Tid. 1799, Nr. 16, S. 241—53; C. G. Schram: „Synaalen og Eenſtillingen. Et Par Ord til Laugmand M. Stephenſen og hans Sødſkendebarn i Island“. Kbh. 1799). — *Gaman og Alvara*, í safni Smárita og Qvæda ýmislegra Höfunda &c. I.—II. Hefti. Leirárgördum og Beitistödum 1798. 1818. (hertil leverede han 3 originale Afhandlinger af juridiſk Indhold, i 1. H. S. 12—35; 53—69; 113—161; ſamt 2 ſmaa Afhandlinger „om Jern og Staal“, og „om ſtærke Drikke“, i 2det H.). — Tale, holden da den Kongl. islandſke Landsoverret førſte Gang aabnedes. 1801. (paa Islandſk i Minnisv. Tíð.). — Evangelisk-kristileg *Messusaungs og Sálma Bók* til almennrar brúkunar í Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801 og oftere. (udg. af Stephenſen i Forening med Biſkop G. Vidalin). — Snorra Sturlusonar *Heimskringla* edur Noregs Konúnga Sögur. 1. Bindi. ibid. 1804. (jvfr. L. T. 1824, S. 181). — Minning Fröken *Sigridar Magnusdóttur Stéphensen*, ibid. 1806. — *Eptirmæli átiándu Aldar* eptir Krists hingaðburð, frá Eykonunni Íslandi. ibid. 1806. (i to forſkjellige Udgaver, den ene i 8vo paa 24½ Ark, den anden i 16mo paa 21½ Ark). Omarbeidet paa Danſk af Forfatteren, under Titel: Island i det Attende Aarhundrede, hiſtoriſk-politiſk ſkildret. Kbh. 1808. (L. E. 1808, Nr. 26—29, af L. Engelstoft; Allg.

geogr. Ephemeriden; jvfr. Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 85. 86. 89. 90. 92. 93; 1826, Nr. 38—40, ſamt Sp. 807—10; Badens hiſtor. Bibliothek S. 167). — — *Hugvekia* til góðra Innbúa á Íslandi. Ad bón konúngl. tilskipaðrar Commissiónar til yfirvegunar Íslands nauðþurftar framsett og útgefin. Kaupmannahöfn 1808. (L. T. 1808, Nr. 32). — *Instrúx* fyrir *Hreppstiórnarmenn* á Íslandi. Leirárgörðum 1809. (ogſaa overſat paa Danſk ſ. A.). — Minníng Frúr Stiptamtmannsinnu *Sigrídar Magnusdóttur Stephensen*. ibid. 1810. — Hentug *Handbók fyrir hvörn Mann*, med utskíríngu Hreppstiórnar-Instrúxins, inníhaldandi ágrip, safn og útlistun helzta gyldandi Lagaboda um Íslands Bustiórn og önnur almenníng umvarðandi opinber málefni ibid. 1812.

Athugavert vid *Sætta-Stiptanir* og *Forlíkunar-Málefni* á Íslandi. Handqver Embættismanna, Sættanefnda, Málsparta &c. Viðeyar Klaustri, 1818. (jvfr. L. T. 1824, S. 140—41).

Klausturpósturinn. I.—IX. árgángur. Viðeyar Klaustri, 1818—27.

Commentatio *de legibus, quæ jus Islandicum hodiernum efficiant*, deqve emendationibus nonnullis, qvas hæ leges desiderare videantur. Diss. inaug. Havniæ MDCCCXIX. (L. T. 1820, Nr. 15. 16, af Finn Magnuſen).

Rædur Hjálmars á Bjargi fyrir börnum sínum um frænd, kosti og annmarka allra stétta og um þeirra almennustu gjöld og tekiur &c. Viðeyar Klaustri, 1820. (jvfr. L. T. 1824, S. 141).

Ransókn Íslands gyldandi laga um *Legords-Mál*. Viðeyar Klaustri, 1821. (jvfr. L. T. 1824, S. 141—42).

Útvaldar Smásögur Almenníngi til fróðleiks og skémtunar &c. I. B. 1.—2. Hefti. Viðeyar Klaustri, 1822—23.

Æfi- og Útfarar-Minníng fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra *Stephans Stephensens*. Viðeyar Klaustri, 1822.

Svar paa nogle i Bladene Politievennen og Dagen for Maji Maaned 1826 indrykkede fornærmelige Angreb. Samt paa cand. juris Vigfus Erichſens Pamphlet: Iſland og dets Juſtitiarius ꝛc. 1827. Videø Kloſter 1826—27. 39 S. 8. foruden »Tillæg, ſom kortfattet Svar paa Cand. Vigfus Erichſens Pamphlet: Iſland og dets Juſtitiarius«, S. 41—56. [høiſt ſjelden]. (jvfr. »Politivennen« 1826, S. 282—84, 296—99, ſamt Nr. 542 og S. 333—39; 1827, S. 394—401; »Dagen« 1826, Nr. 103, 8, 9, 13, 19, 21; og Art. Vigfus Erichſen).

Ljóðmæli. Söfnuð og útgefin af syni hans O. M. Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1842. (»Fjölnir«, VI. 73).

I »*Íslenzka Lærdóms-Lista Fèlags Rit*« (Um Meteora, edr Vedráttufar, Loptsiónir, og adra náttúrliga tilburdi á sió og landi, i 3. B. S. 122—92).

I Landhuusholdnings-Selſkabets Skrifter (De til Menneſkeføde i Iſland brugelige Tang-Arter og i Særdeleshed Søl. Botaniſk økonomiſk beſkrevne, i Ny Saml. Bd. I. H. 3. S. 487—520, med 4 Kobbertavler; ſærſk. aftr. Kh. 1808. 4to. (L. T. 1812, Nr. 4).

I Veterinair-Selſkabets Skrifter (Beretning om de vigtigſte Huusdyr i Iſland, i Bd. I. S. 157—252).

I »Kiøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« (Recenſion over

C. Pontoppidan's »Samlinger til et Handels Magazin for Island, 1ſte Deel«, 1787, Nr. 23. 24. (Jvfr. Todes Svar i Krit. og Antikrit. H. 1. S. 58. 80. 121, og C. Pontoppidans: »Originale Breve, verificerede paa det kongl. Notarial-Contoir i Kjøbenhavn« o. ſ. v. Kbh. 1787); Anmeldelſe af nogle islandſke Skrifter, 1808, Nr. 31).

I »Collegial-Tidenden« (Indberetning til det danſke Cancellie om det kgl. Islandſke Oplysnings Selſkab, 1800, Nr. 27).

Samling af Forordninger og Reſcripter o. ſ. v., udgivne for Island, fra Aaret 1800, med de vigtigſte Forordninger i de foregaaende Aar, overſatte paa Islandſk efter Foranſtaltning af Landsoverretten. (Deraf ere ialt trykte: 1806—1809 No. 1—5. 52 S.; derfra til 1830 ialt 268 Sider. 8vo).

Paa en Udgave af *Jónsbogen* udſtedte han Subſcriptionsplan, og leverede Haandſkriftet ɔ: Texten med Varianter og de tilhørende Retterboder ſom Anhang med Danſk Overſættelſe og Commentar i 4 Foliobind fuldfærdigt til det Danſke Cancelli d. 27. Decbr. 1825. (Jvfr. Colleg. Tid. 1826, Nr. 21). — M. Stephenſen anſees for at være Forfatter til »Sjö nýjar Föstu-prèdikanir útaf píslarsögu drottins vors Jesú Krists, gjörðar af *Anonymo*. Leirárg. 1798. (»Iris og Hebe« 1799. III. 99—100).

Han beſørgede desuden Udgivelſen af mange andre Forfatteres Arbejder.

Stephenſen (Stephán), Sidſtanførtes Broder; f. d. 27de December 1767 (ikke 1766) paa Beſſaſtad paa Alptanes; blev fra 1782 underviiſt af Biſkop Hannes Finnsſon, og 1785 dimitteret af daværende Prorector ved Skalholt Skole, Pál Jakobsſon; nedrejſte i Sommeren ſ. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Decbr. ſ. A. underkaſtede ſig Examen Artium (inſkriberet i Febr. 1786); abſolverede den latinſk-juridiſke Embeds-Examen d. 5te Novbr. 1788 (Laud.); blev d. 4de Juni 1790 Vicelaugmand i Islands Nord- og Veſter-Laugdømme; d. 6te Juni 1800 førſte Aſſeſſor, dog til videre, ſom ſurnumerair, i den kgl. islandſke Lands-Overret; fik ſamme Dag kgl. Befaling til at udarbejde Forſlag til en Lovbog for Island; blev d. 18de Juni ſ. A. Medlem af Commisſionen til de islandſke Jordegodſers ny Matrikulering; d. 6te Juni 1806 Amtmand i Islands Veſter-Amt. † 20. Decbr. 1820. — * 1. $\frac{10}{6}$ 1790 Martha Maria Holter (f. $\frac{17}{1}$ 1770, † $\frac{14}{6}$ 1805, Datter af Kjøbmand Diderich Holter). * 2. $\frac{13}{6}$ 1809 Guðrún Oddsdóttir (f. $\frac{30}{12}$ 1779, † $\frac{11}{11}$ 1838, Datter af Præſten Odd Þorvardsſon til Reynivalla i Kjóſe Syſſel). — (Jvfr. »Æfi- og Útfarar-Minning fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra StephＡns Stephensens. Skrásett og útgefin af Bróður Hans Magnúsi Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1822«).

Minnisverd Tidindi frá Vordøgum 1798 til Vordaga 1799. II. Bd. 1. Deild. Leirárgörðum, 1799.

Forord til den af hans Kone, Martha Maria S. udgivne: Einfaldt *Matreidslu Vasa-Qver*, fyrir heldri manna Húss-freyjur. Leirárgörðum vid Leirá, 1800.

geogr. Ephemeriden; jvfr. Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 85. 86. 89. 90. 92. 93; 1826, Nr. 38—40, ſamt Sp. 807—10; Badens hiſtor. Bibliothek S. 167). — — *Hugvekia* til góðra Innbúa á Íslandi. Ad bón konúngl. tilskipaðrar Commissiónar til yfirvegunar Íslands nauðþurftar framsett og útgefin. Kaupmannahöfn 1808. (L. E. 1808, Nr. 32). — *Instrúx* fyrir *Hreppstiórnarmenn* á Íslandi. Leirárgörðum 1809. (ogſaa overſat paa Danſk ſ. A.). — Minníng Frúr Stiptamtmannsinnu *Sigrídar Magnusdóttur Stephensen*. ibid. 1810. — Hentug *Handbók fyrir hvörn Mann*, med utskíríngu Hreppstiórnar-Instrúxins, inniháldandi ágrip, safn og útlistun helzta gyldandi Lagaboda um Íslands Bustiórn og önnur almenníng umvarðandi opinber málefni ibid. 1812.

Athugavert vid *Sætta-Stiptanir* og *Forlíkunar-Málefni* á Íslandi. Handqver Embættismanna, Sættanefnda, Málsparta &c. Viðeyar Klaustri, 1818. (jvfr. L. T. 1824, S. 140—41).

Klausturpósturinn. I.—IX. árgángur. Viðeyar Klaustri, 1818—27.

Commentatio *de legibus, qvæ jus Islandicum hodiernum efficiant*, deqve emendationibus nonnullis, qvas hæ leges desiderare videantur. Diss. inaug. Havniæ MDCCCXIX. (L. T. 1820, Nr. 15. 16, af Finn Magnuſen).

Rædur Hjálmars á Bjargi fyrir börnum sínum um frænd, kosti og annmarka allra stétta og um þeirra almennustu gjöld og tekiur &c. Viðeyar Klaustri, 1820. (jvfr. L. T. 1824, S. 141).

Ransókn Íslands gyldandi laga um *Legords-Mál*. Viðeyar Klaustri, 1821. (jvfr. L. T. 1824, S. 141—42).

Útvaldar Smásögur Almenníngi til fróðleiks og skémtunar &c. 1. B. 1.—2. Hefti. Viðeyar Klaustri, 1822—23.

Æfi- og *Útfarar*-Minníng fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra *Stephans Stephensens*. Viðeyar Klaustri, 1822.

Svar paa nogle i Bladene Politievennen og Dagen for Maji Maaned 1826 indrykkede fornærmelige Angreb. Samt paa cand. juris Vigfus Erichſens Pamphlet: Island og dets Juſtitiarius ꝛc. 1827. Vidøe Kloſter 1826—27. 39 S. 8. foruden »Tillæg, ſom kortfattet Svar paa Cand. Vigfus Erichſens Pamphlet: Island og dets Juſtitiarius«, S. 41—56. [høiſt ſjelden]. (jvfr. »Politivennen« 1826, S. 282—84, 296—99, ſamt Nr. 542 og S. 333—39; 1827, S. 394—401; »Dagen« 1826, Nr. 103, 8, 9, 13, 19, 21; og Art. Vigfus Erichſen).

Ljóðmæli. Söfnuð og útgefin af syni hans O. M. Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1842. (»Fjölnir«, VI. 73).

I »*Íslenzka Lærdóms-Lista Fèlags Rit*« (Um Meteora, edr Vedráttufar, Loptsiónir, og adra náttúrliga tilburdi á sió og landi, í 3. B. S. 182—93).

I Landhuusholdnings-Selſkabets Skrifter (De til Menneſkeføde i Island brugelige Tang-Arter og i Særdeleshed Søl. Botaniſk økonomiſk beſkrevne, i Ny Saml. Bd. I. H. 3. S. 487—520, med 4 Kobbertavler; ſærſk. aftr. Kbh. 1808. 4to. (L. T. 1812, Nr. 4).

I Veterinair-Selſkabets Skrifter (Beretning om de vigtigſte Huusdyr i Island, i Bd. I. S. 157—252).

I »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« (Recenſion over

C. Pontoppidan's »Samlinger til et Handels Magazin for Island, 1ſte Deel«, 1787, Nr. 23. 24. (jvfr. Todes Svar i Krit. og Antikrit. H. 1. S. 58. 80. 121, og C. Pontoppidans: »Originale Breve, verificerede paa det kongl. Notarial-Contoir i Kjøbenhavn« o. ſ. v. Kbh. 1787); Anmeldelſe af nogle islandſke Skrifter, 1808, Nr. 31).

I »Collegial-Tidenden« (Indberetning til det danſke Cancellie om det kgl. Islandſke Oplysnings Selſkab, 1800, Nr. 27).

Samling af Forordninger og Reſcripter o. ſ. v., udgivne for Island, fra Aaret 1800, med de vigtigſte Forordninger i de foregaaende Aar, overſatte paa Islandſk efter Foranſtaltning af Landsoverretten. (Deraf ere ialt trykte: 1806—1809 No. 1—5. 52 S.; derfra til 1830 ialt 268 Sider. 8vo).

Paa en Udgave af *Jónsbogen* udſtedte han Subſcriptionsplan, og leverede Haandſkriftet ɔ: Texten med Varianter og de tilhørende Retterboder ſom Anhang med Danſk Overſættelſe og Commentar i 4 Foliobind fuldfærdigt til det Danſke Cancelli d. 27. Decbr. 1825. (Jvfr. Colleg. Tid. 1826, Nr. 21). — M. Stephenſen anſees for at være Forfatter til »Sjö nýjar Föstu-prèdikanir útaf pislarsögu drottins vors Jesú Krists, gjórðar af *Anonymo*. Leirárg. 1798. (»Iris og Hebe« 1799. III. 99—100).

Han beſørgede desuden Udgivelſen af mange andre Forfatteres Arbejder.

Stephenſen (Stephán), Sidſtanførtes Broder; f. d. 27de December 1767 (ikke 1766) paa Besſaſtad paa Alptanes; blev fra 1782 underviiſt af Biſkop Hannes Finnsſon, og 1785 dimitteret af daværende Prorector ved Skalholt Skole, Pál Jakobsſon; nedrejſte i Sommeren ſ. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Decbr. ſ. A. underkaſtede ſig Examen Artium (inſkriberet i Febr. 1786); abſolverede den latinſk-juridiſke Embeds-Examen d. 5te Novbr. 1788 (Laud.); blev d 4de Juni 1790 Vicelaugmand i Islands Nord- og Veſter-Laugdømme; d. 6te Juni 1800 førſte Aſſesſor, dog til videre, ſom ſurnumerair, i den kgl. islandſke Lands-Overret; fik ſamme Dag kgl. Befaling til at udarbejde Forſlag til en Lovbog for Island; blev d. 18de Juni ſ. A. Medlem af Commisſionen til de islandſke Jordegodſers ny Matrikulering; d. 6te Juni 1806 Amtmand i Islands Veſter-Amt. † 20. Decbr. 1820. — * 1. $\frac{10}{6}$ 1790 Martha Maria Hølter (f. $\frac{17}{17}$ 1770, † $\frac{14}{6}$ 1805, Datter af Kjøbmand Diderich Hølter). * 2. $\frac{13}{6}$ 1809 Guðrún Oddsdóttir (f. $\frac{30}{12}$ 1779, † $\frac{14}{11}$ 1838, Datter af Præſten Odd Þorvardsſon til Reynivalla i Kjóſe Syſſel). — (Jvfr. »Æfi- og Útfarar-Minníng fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra Stepháns Stephensens. Skrásett og útgefin af Bróður Hans Magnúsi Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1822«).

Minnisverd Tidindi frá Vordøgum 1798 til Vordaga 1799. II. Bd. 1. Deild. Leirárgörðum, 1799.

Fororð til den af hans Kone, Martha Maria S. udgivne: Einfaldt *Matreidslu Vasa-Qver*, fyrir heldri manna Húss-freyjur. Leirárgörðum vid Leirá, 1800.

Sterm (Søren), en Søn af Proprietair Sterm til Hannevanggaard ved Varde († 1800); var i flere Aar Ejer af bemeldte Gaard, og tillige Landvæſenscommiſſair i Ribe Amt; opholdt ſig ſidenefter i Kjøbenhavn.

Topographie over Frederiksborg Amt, efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. Kbh. 1831; o. m. T.: Topographie over Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holſteen og Lauenborg. 1. Deels 3. Bind. ib. eod. [Heraf haves ogſaa Exemplarer med Aarstallet 1837]. (L. T. 1831, Nr. 18).

Statiſtiſk-Topographiſk Beſkrivelſe over Kjøbenhavns Amt, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. I.—III. Deel. Kbh. 1834—38, med 31 Tabeller. (M. f. L. XVII. 454—74, af J. W. Hornemann; Kbhpoſt. 1834, Nr. 187, 88, af P. C. Becker; jvfr. Art. T. H. Erslew, O. P. Juul, C. H. Jørgenſen, F. C. og O. H. Kielſen).

Statiſtiſk-Topographiſk Beſkrivelſe over Hoved- og Reſidentsſtaden Kjøbenhavn, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd. Første Deel, med tre Kort og to Tabeller. Kbh. 1841. [udkom, 1839—41, i 3 Hefter]. (Berl. Tid. 1839, Nr. 154; 1840, Nr. 172; 1844, Nr. 54, 110; jvfr. Art. T. H. Erslew og O. H. Kielſen).

Sternhagen (Johann Peter), f. d. 5te Februar 1777 i Slesvig; kom i ſit 18de Aar til Univerſitetet i Kiel, hvor han ſtuderede indtil Efteraaret 1798; var derefter Huuslærer paa forſkjellige Steder; indtraadte 1808 ſom Officeer i Hertuginden af Auguſtenborgs da oprettede Livjægercorps, hvilket han forlod 1810 og begav ſig til Kjøbenhavn, hvor han ernærede ſig ved Underviisning; var Inſpecteur og Overlærer ved St. Petri Drenge-Realſkole, fra hvilket Embede han blev ſuspenderet 1824 (ſ. J. N. Høſt's Archiv for Lov og Ret, Bd. 1. S. 185—210; Øst's „Materialier", S. 669,707); rejſte i Octbr. 1826 til Altona, hvor han i flere Aar levede ſom Privatlærer; blev derpaa Beſtyrer af en Underviisnings-Anſtalt i Ottenſen, og i Januar 1833 Dr. Philoſ. i Leipzig. (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 585—86, 836; Øst's „Materialier", Nr. 35).

Dr. Morten Luthers liden Catechismus til Reformationens tredie Jubelfeſt, efter Hr. Dr. Kochens tydſke Manuſcript, og med Henſyn til den danſke evangeliſk chriſtelige Pſalmebog, overſat. Kbh. 1817. (L. T. 1818, S. 95—96, jvfr. ſſtd. S. 153—158).

Predigten, herausgegeben in Beziehung auf die Jubelfeyer der Reformation im Jahr 1817, von H. G. Clauſen. Aus dem Däniſchen überſetzt. Altona, 1818. (Allg. H. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 125, S. 1000).

Materialien zur Deutſchen Sprachkunde, zunächſt für Lehrer, aber auch zum Selbſtunterricht. Altona, 1825. (Jen. L. Z. 1826, Ergzbl. Nr. 46, S. 366—68; Pädagogiſch-Philologiſches Lit.-Blatt zur allg. Schulzeitung, Aug. 1826; »Dagen« 1826, Nr. 210, 28).

Om Aanden og Methoden i St. Petri Menigheds tydſke Skoler, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 12—13.

Stevens (William), f. i Skotland; blev Doctor i Medicinen og praktiſerende Læge i Frederiksſted paa St. Croix i Veſtindien; erholdt d. 13. Octbr. 1820 Rang med Doctores Medicinæ creerede ved Kbhvns Univerſitet; gjorde 1832 en Rejſe til Europa; beſøgte London, St. Petersborg og Kjøbenhavn, hvorfra han i Novbr. 1833 begav ſig over Hamborg til London, og vendte derefter tilbage til Veſtindien, hvor han er boſat paa Plantagen „Charlotte Amalie“ paa St. Thomas. Er Medlem af det Kgl. chirurgiſke Collegium i London og af det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn. (jvfr. Calliſens Medic. Schriftſteller-Lex. XVIII. S. 399—401; XXXII. S. 436).

Observations on the blood. Read at the Royal College of Physicians May 3d. 1830. London, 1830. 19 pag. 8. (Americ. Journ. of med. Sc. Vol. 7. 1830. No. 14. Febr. (1831). p. 505—509; Lond. med. and physic. (surg. ?) Journ. 1830, June, derfra i Arch. gén. de Méd. T. 23. 1830. Juil. p. 424—27 (physic. Journ)., i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 29. 1830. Nr. 1. (Nr. 595), Juli S. 7—14 (surg. Journ.), — derfra i Summar. der Medic. 1830. Bd. 3. Nr. 47. S. 39—42 (af Meißner), — og i Edinb. med. and surgic. Journ. Vol. 35. 1831. No. 106. Jan. p. 221—224; London med. chir. Review Vol. 17. (Vol. 13). 1830. No. 25. July, og derfra i Bibl. f. Læger XIII. 129—34).

Observations on *the healthy and diseased properties of the blood.* London, 1832. (The Lond. med. Gazette Vol. 10. 1832. P. 56. Aug, 11. No. 245. pag. 615. 16; P. 57. Septbr. 29. No. 252. p. 836—41; The Lancet p. 1831. 32. Vol. 2. No. 469, p. 659—64, No. 471., p. 722—23; London med. chir. Review Vol. 17. 1832. No 34. July—Octbr. p. 321—36, p. 422—27; Dublin. Journ. of med. and chem. Sc. Vol. 2. 1832. No. 4. Septbr. p. 72—84; Edinb. med. and surg. Journ. Vol. 38. 1832. No. 113. Octbr. p. 455—59; The Quarterly Review 1832, Decbr.; Journal de St. Pétersbourg 1833, No. 34; Lond. litt. Gazette No. 810, og derfra i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 35. 1832. Nr. 11 (Nr. 759). Decbr. S. 161—65 (Udtog); Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 25. (N. Folge Bd. 5). 1833. Jan. u. Febr. S. 53—113 (Udtog ved Julius); Bibl. f. Læger XVIII. 199—216, af Trier, og S. 375—95; XXI. 1—113; Lond. med. and surg. Journ. og derfra i Revue méd. franç. et étrang. 1833. T. 2. Juin, p. 473—74; Hufeland Journ. d. Heilk. Bd. 71. 1834. Juni, S. 284—92, af Hasper; »Eyr« VIII. 343—51). Paa Tydſk i Udtog: Die Humoralpathologie aus practiſchem Intereſſe und auf zoochemiſcher Baſis. Nach dem Engliſchen frei bearbeitet von Sal. Levi Steinheim. (Abgedr. aus dem Magaz. der ausl. Litt. der Heilkunde). Hamburg, 1833.

Anviisning til den Aſiatiſke Choleras Behandling. Kbh. 1833. 27 S. 8. [ej i Boghandelen]. (jvfr. Kleinert Repert. d. med. Journaliſtik, 1834, Octbr. S. 159—60; »Eyr«, IX. 15—54, af C. B. Boeck). Paa Engelſk, med Anhang: Observations on *the treatment of Cholera.* Copenhagen, 1833. 40 pag. 8. [ej i Boghandelen]. Paa Franſk: Observations sur *le traitement du cholera.*

Méthode qui a obtenu des succès éclatans en Angleterre, en Russie etc.; trad. de l'angl. par Frank *Nicholls*. Toulouse, 1836. Paa Svenſk: *Salt-Kuren*, eller beskrifning på ett enkelt, och hittills med största fördel nyttjadt sätt *att behandla asiatiska choleran*. Nyköping, 1833. 8. *Aftryk*: Westerwik, 1833. 4. *Eftertryk*: Örebro, 1833. 4. Anwisning till den asiatiska *cholerans behandling*. Öfwersättning. Carlskrona, 1833. 8. Anwisning till den asiatiska *cholera-sjukdomens behandling*. Till deras tjenst, som ej kunna erhålla läkare hjelp; i sammendrag öfwersatt och med tilllägningar försedd af *Otto Chr. Ekman*. Calmar, 1834. 8. Beskrifning på ett enkelt sätt at behandla *Asiatiska Choleran*. Öfwers. af *O. A. C.* Stockholm, 1834. 8. *Saltkuren* mot Asiatiska Koleran. Öfwersättning. Stockholm, 1834. 12.

A case of aneurism of the glutaeal artery, cured by tying the internal iliac. Communicated by B. Travers, Esqu.; read Septbr. 27, 1814, i *London med. chir. Transact.* Vol. 5. 1814. p. 422—34. Ogſaa ſærſkilt, uden Titelblad. (London, 1824). 15 p. 8. (jvfr. ſſtd. Vol. 16. 1830. Pat. 1. p. 219 ff.; Froriep chir. Kupfert. H. 60. 1833. Tab. 301. — Udtog i Medic. chir. Zeit. 1816. Bd. 2. Nr. 28. S. 19; Henke Zeitſchr. für Staatsarzneik. Ergänzungsh. 4. 1825. S. 251; Americ. Journ. of med. Sc. Vol. 7. 1830. No. 13. Novbr. p. 247).

Ueber das Weſen und die Behandlung bösartiger miasmatiſcher Seuchen (Boston Journ. 1830. Decbr.; London med. Gazette Vol. 9. 1831. Septbr. 3), i Behrend Repert. der ausl. medic. chir. Journaliſtik, Bd. 8. 1832. Nr. 2. Febr. S. 150—58. (Udtog i Saml. til Kundſk. om Cholera, Nr. 19. 1831, S. 298—301; Summar. der Med. Bd. 2. 1832. H. 7. S. 390—92 (af Braune); Beſchreibung des Tupakihi, oder des neuſeeländiſchen Weinbeerſtrauches, Coriaria sarmentosa Forster, und von den giftigen Eigenſchaften deſſelben, ſſtd. S. 158—159; Ueber das Andropogon Schoenanthus oder das Citronengras, ein auf den Philippinen gegen rheumatiſche Leiden gebrauchtes, äusſerlich reitzendes Mittel, ſſtd. S. 159.

On the efficacy of saline agents in the treatment of West-India-fevers. Being a defence of his practice against the charges of Dr. Hackel, Dr. Johnson and other physicians, i »*The Lancet*« 1831—32. Vol. 1. Jan. 14. 1832. No. 437. p. 553—65. (Jvfr. No. 438. p. 591—93 (af Jam. Johnſon), og No. 440, p. 657—61 (af Forf.).

On the cholera in the Cold-bath-prison, and on the saline treatment in that disease, i »*The London med. Gazette*« Vol. 10. 1832. P. 55. July 7. p. 455—56, P. 56. Aug. 25. No. 247. p. 656—65. (jvfr. »The Lancet« 1831—32. Vol. 2. No. 15. (No. 463). July 14. 1832. p. 454—58, No. 16. (No. 464). p. 492—93. p. 503—6, No. 17. (No. 465). p. 530, No. 23. (No. 471). Septbr. 8. p. 723, 1832—33. Vol. 1. No. 2 (No. 475). Octbr. 6. 1832. p. 51, etc., og »The London med. Gazette« Vol. 10. 1832. P. 55. July. No. 242. p. 513—14. P. 56. Aug. No. 245. p. 609—12, etc).

Bemærkninger om Blodets røde Farve; forelæſt i det Kongl. medicinſke Selſkab d. 24. Jan. 1833, i »Bibliothek for Læger«, XVIII. 375—95. (ſærſk. aftr. Kbh. 1833. 27 S. 8.; ej i Boghandelen; r. i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 2. 1834. Mai. S. 242—46, af Albr. v. Schönberg; jvfr. Journ. f. Med. og Chir. I. 175—201, 383; II. 78; Pfaff's »Mittheill. a. d. Gebiete der Medicin« u. ſ. w. Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38, af

A. v. Schönberg; i Udtog i Neumeiſters Allgem. Repert. der geſ. deutſch. medic. chirurg. Journaliſtik, 1839, Septbr. u. Octbr.); Om Behandlingen med Salte mod Cholera, ſſtd. XXI. 567—70; Bemærkninger til P. L. Don's Afhandling om de veſtindiſke Febre, ſſtd. XXII. 1—56. (jvfr. Journ. f. Med. og Chir. VII. 301—24; IX. 1—48); Bemærkninger om Livsprincipet i Forbindelſe med den levende Organisme, ſſtd. XXXVII. (N. R. Bd. 7.), S. 17—28. (jvfr. ſſtd. S. 217—25, af C. Manicus).

Stibolt (Andreas Henrik), f. d. 10de Juni 1739 paa Chriſtiansø, hvor hans Fader, Commandeurcapitain Caspar Henrik Stibolt (af tydſk Adel, f. $\frac{3}{9}$ 1692, danſk Adelsmand $\frac{24}{9}$ 1777, † $\frac{2}{8}$ 1779), var Commandant og givt med Catharine Harrasoffsky v. Harras († $\frac{24}{8}$ 1782, 71 Aar gl., Datter af en ſchleſiſk Adelsmand, Major Harrasoffsky, ſom var i danſk Krigstjeneſte under Frederik IV.). Blev 1755 Søcadet; d. 3die Novbr. 1759 Secondlieutenant; d. 3die Marts 1763 Premierlieutenant; d. 25. Januar 1770 Capitainlieutenant; erholdt 1776 Guldmedaillen „pro meritis“; blev d. 23de Decbr. 1776 Capitain; d. 17. Maj 1781 Eqvipagemeſter paa Gammelholm; d. 8. Novbr. 1783 Kammerherre; d. 6te Marts 1789 Commandeurcapitain; 1792 Chef for Søcadet-Corpſet; tog d. 27. Octbr. 1797 ſin Afſked fra Sø-Etaten, og levede ſiden paa Gaarden „Sømandshvile“ ved Hirſchholm. Var Medlem af det Kongl. Danſke Landhuusholdnings-Selſkab. † 5te Juni 1821. — * $\frac{8}{8}$ 1773 Chriſtiane de Hemmer (f. $\frac{19}{4}$ 1755, † $\frac{1}{9}$ 1817, Datter af Planter Jens Peter de Hemmer paa St. Croix). — (Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 94—95, 499).

Tale hvormed Selſkabet for Borgerdyd blev aabnet d. 15. Apr. 1785. Kbh. (1785). — Ikkun Tanker. ibid. 1786. Atter ikkun Tanker. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 18; Jen. L. Z. 1790, Intell. Bl. Nr. 97). Fortſættelſe af Atter ikkun Tanker. ibid. 1793. — En aldrende Faders Ord til ſine Børn, hvortil Tiderne gav ſærdeles Anledning. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 31).

Forſøg til en Afhandling om Saltvands-Fiſkerierne omkring de danſke Kyſter og Øer. Helliget Kongen og Fædrenelandet, Junii 1814. Kbh. (L. T. 1814, Nr. 36; jvfr. Stibolts „Svar til Recenſenten“. 13 S. 8.).

I Landhuusholdn. Selſkabets Skrifter (Forſøg til Beſvarelſe af det Kongl. Landhuusholdnings Selſkabs Priisſpørgsmaal om Hvalfiſkeriernes Hindringer og Opkomſt; belønnet 1773 med Selſkabets ſtore Sølvmedaille, i Bd. I. S. 287—322; Nærmere Beſvarelſe om Hvalfiſkeriets Hindringer og Opkomſt; kronet med Selſkabets mindre Guldmedaille, ſſtd. S. 323—94. (Krit. Tilſk. 1776, Nr. 22; Krit. Journ. 1777, S. 283—85).

I „Minerva“ (Tale da han blev indſat ſom Søcadetacademiets Chef, holden paa Academiet, 1792. IV. 46—61); i „Ny Minerva“ (Tanker, ſom denne Tid gav Anledning til, 1807. IV. 190—200).

Om Saltvandsfiſkerierne, indført i de af C. Chriſtenſen udgivne »Oeconomiſke Meddelelſer«, H. 1. 1821. S. 33—60; H. 2. S. 1—14.

Af ham haves adſkillige med St betegnede Anmærkninger i J. B. Winterfeldt's Skrift: »Trøſtens Bolig«. Kbh. 1813.

Stibolt (Ernſt Wilhelm), Nysanførtes yngſte Søn; f. d. 11te November 1785 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimisſion 1805; 1807 Fændrik, og 1812 Secondlieutenant ved Livgarden til Fods; d. 28. Januar 1813 Kammerjunker; d. 21de Febr. 1814 Landmaaler; 1817 Premierlieutenant; d. 18. Marts 1828 Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved bemeldte Livgarde, ſamt charakteriſeret Capitain. † 1832. — * Laurentia Nicoline Dreſing (f. 1787, † $\frac{5}{3}$ 1845, en Datter af Præſten ved Vartou i Kbhvn, Nicolai Dreſing († $\frac{17}{10}$ 1807, 64 A.) og Maria Eliſabeth Rubach).

Theoretiſk Regnekunſt for Ungdommen. Kbh. 1823. (»Dagen« 1823, Nr. 204).

Vaaben for Grenaderen, Muſketeren og Jægeren. Kbh. 1824. (»Dagen« 1824, Nr. 37; Magaz. for milit. Videnſkabel. VII. 568—72, af G. W. v. Bergen; jvfr. ſſtd. S. 758—62, af Stibolt).

Stibolt (Thomas Chriſtian), Broder til ovenanførte Andreas Henr. Stibolt; f. d. 5te Septbr. 1744; blev d. 7. Febr. 1765 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 22. Febr. 1773 Premierlieutenant; d. 18. Octbr. 1781 Capitainlieutenant; d. 6. Marts 1789 Capitain. Var Commandant paa Chriſtiansø fra d. 11. Juni 1783 til d. 7de Marts 1795; opholdt ſig ſiden i Kjøbenhavn. † 26de Maj 1816. — * $\frac{25}{6}$ 1785 Maria Magdalene Dreſing (f. $\frac{17}{4}$ 1746, † 1807, Datter af Proſt Stephan Dreſing i Tranderup). — (Jvfr. Gardes Efterretn. IV. 291).

Kort fuldſtændig Fordeeling og Commando ved et tremaſtet Skib, ſom bruger Cabellaſing. Kbh. 1809.

En kort og let Methode mod Deiſterne. Overſat af Engelſk af Ch. Leslies Brev til en Ven. Kbh. 1815.

Stockfleth (Frederik Wilhelm), f. i Nykjøbing i Sjælland d. 2. Aug. 1793, en Søn af Eggert Chriſtian de Stockfleth, Stiftslandinſpecteur i Laaland, Falſter og Møen (f. 1747, † 1822), og Cathrine Sophie Margrethe f. Weinſchenck; blev 1824 afſkediget ſom Premierlieutenant af Armeen, ſiden Capitain. — * Sara Birgitte Nielſen (f. 1793, † $\frac{10}{10}$ 1849).

Digteriſke Forſøg. Kbh. 1826. — Grækervennen. Et Ugeblad. ibid. 1827—29. 4to. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 121, 125—26). — Fortællinger og Eventyr. ibid. 1828. — Allehaaade. Et Ugeblad for alle Stænder. 1.—2. Bd. ibid. 1830—31. 4to; begyndt 1829. (jvfr. »Politivennen« 1831, S. 247—48; 369). — Mindeord i Anledning af Prindſen af Philipsthals Død. ibid. 1834. — Tillæg til Almanaken for 1835 (2den Udgave e. a.), 1840, 41, 42. Kbh. (jvfr. Kbhpoſt. 1835, Nr. 50—51; Berl. Tid. 1840, Nr. 19). — Sang i Anledning af Deres *Majeſtæter* Kongens og Dronningens Sølvbryllupsdag den 22de Mai 1840. Kbh.

— Scener af Feltſlagene ved Ligny og Waterloo i Aaret 1815, af en hidtil utrykt Dagbog, overſat. ibid. 1842. — 8 Krigsſange. ibid. 1849.

I Kbhvns Skilderi (Til den Rige og Velhavende, 1827, Sp. 234); — i »Kjøbenhavnsposten« (Om Folkeſkrifter, 1835, Nr. 50—51).

Digte, adſpredte i »Harpen«, udg. af A. P. Liunge (f. Ex. 3. Aarg. Nr. 34); »Den Berlingſke Tidende« (1848, Nr. 19); »Dannevirke« (XI. Nr. 33).

Stockfleth (Gabriel), Nysanførtes Farbroder; f. 1756, en Søn af Premierlieutenant Eggert v. Stockfleth og .... v. Mühlheim; var Commisſionair i Kjøbenhavn. † 27. Januar 1816. — * 1786 Chriſtine Cathrine Schow († 1796, 32 Aar).

Tale d. 7de Aug. 1792, da det forenede borgerlige Selſkab underſkrev de vedtagne Love, i »Minerva« 1792, III. 199—208.

Stockfleth (William Walker), f. d. 16. Apr. 1736, Søn af Etatsraad, Aſſeſſor i Over-Hofretten i Norge, Frederik de Stockfleth (f. 1701, † 1748) og Anne Cathrine f. Walcker; blev d. 25. December 1755 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Jan. 1760 Premierlieutenant; d. 9. Decbr. 1767 Capitainlieutenant; d. 8. Marts 1770 Capitain; d. 18. Octbr. 1781 Commandeurcapitain; d. 31. Juli 1790 Commandeur; d. 22. Decbr. 1797 Contre-Admiral; d. 6. Apr. 1804 Vice-Admiral; d. 9de Febr. 1808 Ridder (Storkors) af Danebroge; afgik fra Sø-Etaten d. 25. Marts 1814. † 1ſte April 1818 i Beſtby Præſtegaard ved Moſs. — * Johanne Georgine Vieth (f. 1749, † 1797), Datter af Eqvipagemeſter ved Holmen, Capitain Johan Georg Vieth (f. 1709, † † 1749) og Cathrine Nicoline Brygmann.

Skrivelſe af 3die Octbr. 1784 til den i Videnſkabernes Selſkab nedſatte Commisſion over de Armandſke Sø-Uhre, i det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Skr. Ny Saml. III. Deel, S. 110—116.

Stockholm (Jens), f. d. 15de Marts 1771 i Horſens, hvor hans Fader Nicolai Stockholm var Organiſt og Kjøbmand og givt med Maren Fiſcher († $\frac{20}{4}$ 1836 i ſit 88de Aar i Aalborg). Dimitteret fra ſin Fødebyes Latinſkole blev han Student i Efteraaret 1790 (ikke 1788); udmærket ved den philolog.-philoſophiſke Examen i det følgende Aar; tog i April 1793 theologiſk Atteſtats (Laudab.; specimen scriptum egregia laude dignum); fortſatte derefter ſine Studeringer ved Univerſitetet; var Alumnus paa Borchs Collegium, og ernærede ſig tillige ved at give Underviisning i de academiſke Videnſkaber; blev d. 21de Septbr. 1798 Sognepræſt til Dollerup, Finderup og Ravnſtrup, og d. 14de Auguſt 1801 til Vammen, Lindum og Bigum, i Viborg Stift; d. 10. Juli 1812 tillige Amtsprovſt for Nørlyng, Rinds, Sønderlyng, Middelſom og Houlberg Herreder, og fungerede endvidere i endeel Aar ſom Stiftsprovſt i Viborg Stift; udnævntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge; d. 15de Auguſt 1827 til Stiftsprovſt i Aalborg Stift, Provſt for Kjær Herred og Aalborg Provſti, ſamt Sognepræſt for Frue-Menighed i Aalborg og Annexet Nørre-Tranders; d. 5te Juni 1829 til Sognepræſt ved Budolphi Kirke i Aalborg; fungerede tillige ſiden 1827 ſom Vicarius episcopi i Aalborg Stift. † 21de Februar 1833 i Aalborg. — * 1. 1800 Karen Margaretha Friborg († $\frac{11}{3}$ 1815, 35 Aar gl., en Datter af Præſten Peder Wandet Friborg i Borde, Viborg Stift (f. $\frac{1}{3}$ 1744, † $\frac{6}{4}$ 1822, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—6, S. 120—1) og Mariane, f. Schjernbek. * 2. 1817 Anne Svendſen (Datter af forhenværende Godsbeſtyrer Svendſen paa Skjern). — (Nekrolog i „Dagen“ 1833, Nr. 55; jvfr. Møllers Tidsſkr. for Kirke og Theol. III. S. 312—38, af J. Møller og G. P. Brammer; Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 152—53; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 156—58; Molbechs Nord. Tidsſkr. III. S. 119).

De systematibus religionum *Mosis et Christi*. Disp. pro Stipendio Colleg. Medicæi. Hauniæ 1798. — Religionen efter Fornuft og Bibel i deres Overeensſtemmelſe, iſær for Studerende, dernæſt ogſaa for Læſere, ſom have nogen Øvelſe i at tænke. Af G. F. Seiler. Overſat. Aarhuus, 1800. (L. E. 1801, Nr. 25). — Frimodig og beſkeden Yttring om Ægteſkabs Skilsmiſſer. Eller: Synes ei Tidens hyppige Ægteſkabs Skilsmiſſer igjen at fremkalde Lovens fordums Strænghed til Værn om dette Samfund? Viborg, 1801. 40 S. 8. (L. E. 1806, Nr. 42). — Troeſkabs Pligt imod Regieringen i Farens Tid. Prædiken paa 15de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1807. 20 S. 8. — Veiledning til en fordeelagtig Høravl, iſær for de Egne, hvor dens Dyrkning endnu er lidet bekjendt. ibid. 1810. 24 S. 8.

Løsagtighed er ingen Synd. Denne Mening beſtredet af J. Stockholm. Randers, 1818. 2det Oplag. ibid. eod. (jvfr. Art. Jacob Andreſen og L. C. Grønlund). — Beviis, at Jacob Andreaſen foer med Uſandhed og Vankundighed, da han ſkrev ſine Bemærkninger ved Skriftet „Løsagtighed er ingen Synd“. Randers, 1818. (jvfr. Art. Peer Peerſen).

Advarſel mod Demagogernes bedrageriſke Foreſtillinger, ſtilet til alle Folkeforførere i alle Lande. Viborg, 1820. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 31, og Art. C. L. Sinding).

Prædiken paa førſte Juledag 1825 over Texten: Luc. II. 1—14. Viborg, 1826.

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, fordanſket og med Anmærkninger, meeſt hiſtoriſke, forſynet. Viborg, 1827.

Selvmorderens Forbrydelſe, beſkuet i Chriſtendommens Lys. Aalborg, 1831.

I „Minerva“ (Ciceros Cato den Ældre, overſat, 1797. IV. 265—314).

I Falleſens „Magazin for Religionslærere“ (En Valgprædiken, VII. 1. 264—281; jvfr. L. E. 1798, Nr. 44).

I Møllers „Theologiſk Bibliothek“ (Eſaias 5te Kapitel. (udarbeidet for Geiſtlighedens lærde Beſkjeftigelſer i Viborg Stift, for Landemodet 1812), IV. 304

—12. (L. T. 1814, S. 475—77, af P. E. Müller). — I Sammers „Nyt theolog. Bibliothek" (Brudſtykker af Eſaias og Davids 12te og 22de Pſalme, metriſk overſatte. (Læſt ved Landemodet i Viborg 1821), I. 211—22. (L. T. 1823, S. 497—99); Davids fem førſte Pſalmer, efterlignede i en fri metriſk Overſættelſe, IV. 275—89. (L. T. 1824, S. 551—52, af N. Møller); Beviis for, at den chriſtne Kirke ikke grunder ſig paa det apoſtoliſke Symbolum, men paa den hellige Skrift, udført i Anmærkninger over de Grundtvigſke Sætninger i Maanedsſkrift for Chriſtendom og Hiſtorie, 1ſte Binds 5te Hefte Pag. 439, a, b, c, d, i XX. 199—242. (L. T. 1832, S. 714—15; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 984; jvfr. Møllers Tidsſkr. for Kirke og Theol. II. 1—32).

I Brammers Samling af „Kirkelige Leilighedstaler" (Prædiken paa 7de Søndag efter Trinitatis 1831, i 1ſte Samling, S. 3—15; jvfr. L. T. 1832, S. 173).

Breve i Bibelſelſkabets 5te Beretning, S. 93—95, og i 14de Beretn., S. 85.

Brev til Prof., Rector Oluf Worm, dat. 23. April 1793, i Indbydelſesſkriftet fra Horſens lærde Skole for 1844, S. 47—49.

En Hypotheſe, Cholera angaaende, i Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 172.

Stockholm (Peter Wandet), Nysanførtes Søn, f. d. 30te Juli 1802 i Vammen Præſtegaard; blev Student ved privat Dimisſion 1821; tog i Octbr. 1825 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev i Efteraaret 1827 conſtitueret ſom Lærer ved Cathedralſkolen i Aalborg; d. 16. Juli 1828 Sognepræſt til Hodde og Thiſtrup i Ribe Stift; d. 21de April 1832 Medlem af Tiendecommisſionen for Øſter- og Veſter- Horne-, Slaugs- og Skads-Herreder (indtil $\frac{24}{8}$ 1837); d. 27. Septbr. 1836 Sognepræſt til Løvring og Hørup i Aarhuus Stift; d. 19de Januar 1839 tillige Provſt for Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder under Viborg Amt; d. 1ſte Decbr. 1845 Sognepræſt til Ørſted i Aarhuus Stift; d. 27de Decbr. ſ. A. tillige Provſt for Rougsø, Sønderhald og Nørre Herreder under Randers Amt. — * Emilie Henriette Wahl, Datter af Tømmermeſter Wahl i Kbhvn.

Vi ere Mennesker, ikke Guder. Mod Hr. Dr. phil. N. Fabers Yttringer i det førſte af hans 5 Breve til Paſtor Grundtvig. Randers, 1826. (jvfr. Grundtvigs og Rudelbachs Theol. Maanedsſkr. V. 172).

Udtog af den bibelſke Hiſtorie ved J. B. Daugaard og P. W. Stockholm. Med en Fortale af Tage Müller. Kbh. 1835. (Tidsſkr. f. Almueſkolevæſ. II. S. 280—82). Andet Oplag. ibid. 1838. (jvfr. T. f. L. o. K. II. 316 flgg.). Tredie Oplag. ibid. 1845. Fjerde Oplag. ibid. 1848.

Hr. Stænderdeputeret C. H. Hanſen tilretteviiſt i Anledning af hans Angreb paa den danſke Geiſtlighed. Et jydſk Sendebrev. Viborg, 1839. (T. f. L. o. K. II. 103—11; Kbhpoſt. 1839, Nr. 81, 146, 164).

I „Maanedsſkrift for Litteratur" (Anmeldelſe af: A. Berg „Til den danſke og norſke Geiſtlighed", 1834, i XIV. 235—86; jvfr. XV. 193—220, ſamt „Bemærkninger", ſom fulgte med ſamme Bind, 4 Sider 8vo).

Storm (Peter Martin Malling), f. i Skodborghuus d. 10de Auguſt 1805, en Søn af Toldcontroleur Rasmus Malling Storm (døbt i Skanderup $\frac{13}{10}$ 1776, † $\frac{15}{10}$ 1819) og Elſe Cathrine f. Svitzer (f. i Gredſtedbro $\frac{28}{12}$ 1777, † $\frac{17}{8}$ 1835, Datter af Controleur Friderich Svitzer, i Gredſtedbro, og Erica Mundelſtrup Pedersdatter). Kom 1816 i Ribe Cathedralſkole; afgik derfra til Univerſitetet 1824; var i 2 Aar (1826—28) Secretair hos Gehejme-Statsminiſter Ove Malling; abſolverede i Januar 1830 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev fra 1ſte Octbr. ſ. A. conſtitueret og den 21. Maj 1831 udnævnt til virkelig Adjunct ved Roeskilde Cathedralſkole; d. 3die Auguſt 1832 ordineret Katechet og 1ſte Lærer ved Borgerſkolen i Kjøge; d. 12te April 1841 Sognepræſt til Vetterslov og Homb i Sjælland. † 27de Maj 1843. — * Bernhardine Magdalene Middelboe (f. $\frac{16}{8}$ 1813 i Kbhvn, en Datter af Commandeur-Capitain Bernhard Ulrik Middelboe og Magdalene Foerſom). — (Jvfr. Fr. Barfod: „Danmarks Gejſtlighed“, I. S. 162).

Chriſtelige Ord ved Graven, indeholdende ni Taler. Kbh. 1840.

Anmeldelſe af Biſkop J. P. Mynſters Udkaſt til en Alterbog og et Kirke-Ritual for Danmark. Kbh. 1810. — (Tildeels efter Autogr.).

Stoud (Frederik), f. d. 5te Februar 1759 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cort Stoud var Procurator og givt med Chriſtine Weinmann († $\frac{11}{11}$ 1810 i ſit 86de Aar); blev dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavns Latinſkole 1777; tog i det paafølgende Aar anden Examen med bedſte Charakteer, og dyrkede derefter Philologien og de ſkjønne Videnſkaber; var Lærer for Gehejmeraad Carſtens's Broderſønner, og antoges 1783 til Lærer for Grev A. G. Moltke's tvende yngſte Sønner, nuværende Gehejmeconferenceraad Grev O. Moltke og Gehejmeconferenceraad, Grev C. Moltke til Aagaard; ledſagede, efter at have fortſat Underviisningen i 5 Aar, Grev O. Moltke paa en treaarig Udenlandsrejſe i Tydſkland, Holland, England, Schweiz og Italien; opholdt ſig derefter et Aarstid i Fædrelandet, og tiltraadte atter en tre Aars Udenlandsrejſe ſom Hovmeſter for Grev Bille Brahe; blev ved ſin Hjemkomſt beſtikket 1797 til Fuldmægtig og d. 12. Decbr. 1798 til Kammerſecretair i Generaltoldkammer- (og Commerce-)Collegiet; d. 15. Novbr. 1799 tillige Committeret i ſamme Collegium; var desuden, fra d. 4de Octbr. 1799 til d. 20de April 1804, Politimeſterens Medhjelp ved at igjennemgaae de i Trykken udkomne Skrifter i Kjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1804, S. 268); blev 1808 virkelig Juſtitsraad; d. 22. Decbr. 1812 Deputeret i ovenmeldte Collegium; d. 29. Decbr. ſ. A. virkelig Etatsraad. † 30te Maj 1823. — * $\frac{28}{8}$ 1799 Anne Marie Abildgaard (f. 1774, en Datter af Profesſor, Dr. med. Peter Chriſtian Abildgaard (f. $\frac{22}{12}$ 1740, † $\frac{21}{1}$

1801) og Margrethe Kirſtine f. Jagenreuter (f. $\frac{11}{4}$ 1738, † $\frac{23}{8}$ 1825). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 241—44; L. T. 1823, S. 362—64, af P. E. Müller; »Dagen«, 1823, Nr. 130; Høſt's Erindr. S. 70, 138—39).

Wielands Oberon, et Heltedigt i tolv Sange, paa Danſk. Udgivet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. Kbh. 1792. (L. E. 1794, Nr. 17; Neue Bibl. der ſchön. Wiſſenſch. Bd. 55. St. 1.),

Tanker ved Tabet af Norge til Medborgeres Eftertanke af Frederik Cortſen, Student. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 21. 22; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 33).

Om Skrivemaaden i Embedsſager, ſex Breve fra en ældre Embedsmand til en yngre, udgivne ved Frederik Cortſen. Kbh. 1816. (L. T. 1818, Nr. 38 og 40; Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 72). Andet Oplag (under Forfatterens eget Navn). ibid. 1819. (L. T. 1821, Nr. 26).

Lære om almeen Velſtand i Forbindelſe med Statshuusholdning efter J. B. Say ved Frederik Cortſen. I.—II. Bind. Kbh. 1818. (L. T. 1820, Nr. 46. 47. 48; Høſt's Søndagsbl. 1818, S. 18—20; Oeconom. Correſpond. 2. Aarg. Nr. 16).

Tordenveiret og dets Virkninger, et Digt, indf. i »Forſøg i de ſkjønne Videnſkaber« XIV. Stykke, S. 103—30. (L. E. 1784, Nr. 48. 49).

Bidrag i de førſte Aargange af Rahbek's »Den Danſke Tilſkuer« (under Mærket y); i J. K. Høſt's »Den Nordiſke Tilſkuer«, og i »Kjøbenhavns Skilderi«.

Stoud (Otto Ludvig), Sønneſøns Søn af Biſkop Ludvig Stoud i Chriſtiansſand (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 582); f. d. 1ſte Juli 1743 i Kjelby paa Moen, hvor hans Fader Ludvig Ottoſen Stoud (f. $\frac{13}{12}$ 1709 i Chriſtiansſand, † $\frac{6}{11}$ 1765) var Sognepræſt og givt med Anna Maria With (f. 1721, † 17**, eneſte Datter af Præſten Jens With i Kjelby). Underviiſt i Hjemmet blev han 1757 ſat i Vordingborg Skole, og afgik derfra til Univerſitetet 1759; anſattes i Octbr. 1761 ſom Cantor og anden Lectiehører ved Vordingborg Skole; abſolverede 1765 den theologiſke Embedsexamen; erholdt d. 10de Auguſt 1773 Magiſtergraden; blev d. 14. Octbr. ſ. Aar adjungeret, og 1788 virkelig Rector ved bemeldte Skole; fik d. 5te Decbr. 1806 Titel af Profesſor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13). † 14de Juni 1818 i Vordingborg. — *1. Frederikke Loviſe Charlotte Jenſen, Datter af Chriſten Jenſen, Slotspræſt til Fredensborg og Sognepræſt til Asminderød og Grønholt. *2. Johanne Marie Kruſe († $\frac{13}{9}$ 1823). — (Nekrolog, af J. L. Rasmusſen, i L. T. 1818, Nr. 45, S. 717—20; Biographi i Suhr's Efterretn. om Vordingborg Latinſkole, 1825, S. 27—32, og i hans Smaaſkr. II. S. 115—119; jvfr. Statstid. 1818, Nr. 52, 53 (Tillæg), og 56).

Chrestomathia Ciceroniana. Eller udvalgte Stykker af M. Tullius Cicero's

Skrifter med tilføiede danſke Anmærkninger. Kbh. 1799. (anm. af J. Baden i Univerſ. Journ. VII. 131—33).

Stouenberg (Frederik), ſ. 1797, Søn af Iver Rasmusſen Stouenberg, Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Roſenborg Slot (ſ. 1758, † $\frac{3}{1}\frac{0}{1}$ 1834), og Kirſtine ſ. Finſteen (ſ. 1765, † 1808, næſtældſte Datter af Møller Rasmus Finſteen og Dorthe Sophie Engelbreth); tog danſk-juridiſk Examen, og blev 1816 Copiiſt under Statsgjelds-Directionen; d. 17de Octbr. 1826 Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Roſenborg Slot.

Merkwürdigkeiten des Königlichen Schloſſes Roſenburg zu Kopenhagen. Kbh. 1828 (1827), mit 1 Kupf. (L. T. 1827, Nr. 52).

Roſenborg Slot og ſammes hiſtoriſke Mærkværdigheder og Kunſtſager. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 192). — Paa Franſk. Copenh. 1839. Paa Tydſk. ib. 1840. — Roſenborg Slots hiſtoriſke Mærkværdigheder. ib. 1845. Paa Tydſk. ib. eod.

I Fr. Thaarups „Beſkrivelſe over Kjøbenhavns Mærkværdigheder“ (1821) leverede han Efterretningerne om Roſenborg Slot, hvoraf en ſtor Deel er atter optagen i det førſtanførte Skrift.

Stougaard (Jens), ſ. d. 30. Octbr. (ikke 23. Novbr.) 1761 i Aarhuus Stift i Landsbyen Rye, hvor hans Fader Peder Pederſen ſom Snedker og givt med Anne Cathrine Herholdt; kom 1775 i Aarhuus Latinſkole; blev derfra dimitteret til Univerſitetet 1783, udmærket ved Examen Artium; d. 24. Juni 1788 anden Lectie-Hører ved Roeskilde Cathedralſkole; d. 2. Octbr. 1789 Vice-Conrector ved Cathedralſkolen i Aarhuus; underkaſtede ſig $\frac{2}{8}\frac{9}{}$ 1791 Skole-Embedsexamen (Laud. u. c.); blev ſ. A. virkelig Conrector; d. 8. Marts 1805 Vicarius Rectoris, og d. 27. Decbr. ſ. A. Rector ved ſamme Skole; fik d. 2den Septbr. 1815 Titel af Profesſor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 25. Maj 1826 til Ridder af Danebroge. † 4de Marts 1838 i Aarhuus. — * 1791 Johanne Marie Secher (døbt $\frac{2}{8}\frac{0}{}$ 1773 i Kaſted Kirke, † $\frac{2}{5}\frac{6}{}$ 1836), en Datter af Ancher Jørgen Secher, Ejer af Kjærbygaard og Veſter-Enge i Aarhuus Amt, og Anna Maria ſ. Mørch. — („Jens Stougaard. En Nekrolog. Indbydelſesſkrift af H. H. Blache. Aarhuus (1838)“; jvfr. Hundrups biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 70—71; Hertels Beſkr. ov. Aarhuus Domkirke, II. 485—86; Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 156—57; Berl. Tid. 1838, Nr. 70. — Om et til hans Minde oprettet Legat, ſ. Selmers Aarbog for 1845, S. 44—45; Lst's „Materialier“, Nr. 141).

Tale paa Hans Majeſtæt Kongens Fødſelsdag. Aarhuus, 1881.

I „Minerva“ (Noget i Anledning af Ideer vort lærde Skolevæſen vedkommende (under Mærket St———), 1795, III. 30—58).

I Maanedsſkrifterne „Jydernes Ven“ og „Clio“ (Aarhuus 1797—99), af hvilket ſidſte han var Udgiver, (Adſkillige Bidrag).

I Engelstoft's „Univerſitets- og Skole-Annaler“ (Summariſk Indhold af hans Indſættelſes-Tale ſom Rector i Aarhuus, d. 21de Febr. 1806, i Aarg. 1806. I. 170—74; Profeſſor, Rector emerit. Thure Krarups Nekrologi, 1808. I. 359—61).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 9de Juli 1830, indſ. i Indbydelſesſkr. fra Horſens lærde Skole for 1844, S. 82—84.

Stounder (C.).

Bagateller. Kbh. 1819. 81 S. 8. (L. T. 1820, S 5960).

Strelitz (J.).

Neue Beyträge zur Elementargeometrie. Koph. 1815.

Stricker (Joſt Alexander), f. i Norge d. 22de Decbr. 1775, ældſte Søn af Generalmajor Carl Alexander v. Stricker, Chef for 2det agershuſiſke Infanteri-Regiment ſamt Ridder af den ruſſiſke St. Georgs Orden (f. $\frac{19}{1}$ 1731, † $\frac{10}{2}$ 1820), og Margrethe Charlotte Rømeling (f. $\frac{14}{7}$ 1743, † $\frac{8}{11}$ 1802, en Datter af Generalmajor v. Rømeling). Beſøgte det norſke militaire Inſtitut i Chriſtiania, hvorfra han blev dimitteret 1794. Var da Lieutenant i det nordenfjeldſke Regiment (med Anciennitet af $\frac{6}{6}$ 1788); kom ned til Danmark; blev d. 10. Juli 1798 Premierlieutenant; d. 10. Juni 1803 Capitain; d. 17. Juni 1815 Major og 1823 Bataillonscommandeur i det daværende 2det jydſke Infanteri-Regiment; d. 1ſte Novbr. 1828 Oberſtlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Oberſt; feſtligholdt d. 6. Juni 1838 ſit 50 Aars Embedsjubilæum (ſ. „Dagen“ 1838, Nr. 138); blev d. 16. Juli 1839 Branddirecteur i Kjøbenhavns Amt. † 30te Januar 1841 i Frederiksberg. — * 1806 Maria Amalia Henrica Majus, f. Stintzing (f. $\frac{10}{3}$ 1787).

Om den militaire Tjeneſte, for Soldater, Underofficierer og Officierer af Infanteriet, ſamt anvendelig for Kyſtforſvarerne, et Forſøg i 3 Dele. Kbh. 1812.

Om Bajonet-Angreb. Af et tydſk militairt Tidsſkrift frit overſat. Kbh. 1831.

Strodtmann (Johann Sigismund), en Søn af Iubellæreren, Conſiſtorialraad Adolph Hinrich Strodtmann, Sognepræſt i Haderslev (f. $\frac{7}{8}$ 1753 i Preetz, † $\frac{18}{8}$ 1839, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 594—96); er f. d. 20de Juli 1797 i Haderslev; Student i Kiel Michaelis 1815; Candidat i Theologien paa Gottorf (2 m. r. A.) 1820; blev 1821 Lærer ved den latinſke Afdeling i St. Petri-Skole i Kjøbenhavn;

d. 24. Decbr. 1822 Collaborator ved den lærde Skole i Huſum; d. 20. Decbr. 1825 Subrector ved Flensborgs lærde Skole; d. 20de Maj 1840 Sognepræſt i Haderslev. — (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 596).

Schilleri carminis *renuntiatio* inscripti versio Latina, quam profectionis tesseram offert fautoribus atque amicis. Hafniae, 1823. 8 pagg. 4to. (optrykt i G. Seebode's Archiv für Philolog. u. Pädagog. 1825. H. 4. S. 750—52).

I Kbhvns Skilderi (Ueber Teutſchheit und Dänenthum, 1821, Nr. 85. (jvfr. Nr. 88, af C. H. Bisby); Arznei für den Studenten C. H. Bisby, ſ. A. Nr. 90. (jvfr. Nr. 92, af Bisby); Schuldige Erklärung hinſichts der Bisby'ſchen Perſon, ſ. A. Nr. 93; Unkunde und Mißverſtand, ſ. A. Nr. 102).

Strynøe (Andreas Hendrichſen), f. d. 22de Maj 1780 paa Strynø under Svendborg Amt.

Søemanden A. H. Strynøes ſandfærdige Tildragelſer, ſkrevet af ham Selv. Kbh. 1823.

Strætt (Jørgen), f. d. 16de Novbr. 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Niels S. († 1786) var Kjøbmand og givt med Eliſabeth Catharina Eggeriis; kom, efter privat Underviisning, 1769 i Frue-Latinſkole, og blev derfra dimitteret til Univerſitetet 1772; var Candidat paa Frederiks-Hospital; tog i Maj 1783 mediciniſk Embedsexamen, og nedſatte ſig i Febr. 1785 ſom privat Practicus i Helſingør; disputerede 1787 for Doctorgraden i Medicinen. † 1819. — * $\frac{12}{7}$ 1786 Anne Margrethe Høy f. Plockroſs (f. 1753, † $\frac{10}{3}$ 1832 i Helſingør, Datter af Sværdfeger Niels Chriſtian Plockroſs og Elſe Marie f. Hegelund). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udſtedte Program).

Tentamen *de Venæ sectione* Part. Ima & Contin. Ima. Havn. 1774—75; — Specimen med. de Historia & curatione *febris rheumaticæ* cum *Hysteria* juncta. ibid 1776; — Exemplum virtutis febrifugæ *florum arnicæ*. ibid. 1778. (Disputatſer i det mediciniſke Selſkab). — *Observationes de inflammationibus pectoris chronicis*, angina pectoris, atqve vermibus. Diss. inaug. ibid. 1787. (L. E. 1788, Nr. 19).

Strøm (Chriſtian Ludvig), f. i Roeskilde d. 8de Februar 1771, yngſte Søn af Etatsraad Ole Strøm, Stiftsſkriver i Sjælland, Forvalter ved Roeskilde Domkirkes Gods ſamt Hospitalsforſtander ved Duebrødre-Kloſter (en Tvillingbroder til Naturforſkeren, Prof. Hans Strøm, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 583—84), f. $\frac{25}{1}$ 1726 i Borgunds Præſtegaard paa Søndmør, † $\frac{17}{4}$ 1782, jvfr. Molbechs Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 93. 96. 99. 104—8), og Ulrikke Eleonore f. Langhorn (f. 1737, † 181*, en Datter af Oberſtlieutenant, Slotsforvalter og Commandant paa Roſenborg Slot, Magnus Langhorn og Dorothea Eliſabeth f. Wagner). Dimitteret fra ſin Fødebyes Domſkole, hvori han opges fra ſit 8de Aar, blev han Student i Efteraaret 1788; abſolverede Octbr. 1793 den theologiſke Embedsexamen („Laudab., et quidem ob trumque specimen præcipua laude dignus"); udnævntes i Decbr. 1794 l Alumnus paa Borchs Collegium, hvor han ſiden blev Inſpector; vicaierede ſom Lærer i Roeskilde Skoles 5te Lectie fra Decbr. 1795 til Septbr. 1797; blev 1801 Vicarius for Rector Woldike i Slagelſe; d. 30. Octbr. . A. Lærer i Katechiſation, Religion, Bibel- og Religionshiſtorie m. m. ved Skolelærer-Seminariet paa Blaagaard; gjorde 1802—3 en pædagogiſk Rejſe i Tydſkland og Schweiz, og beſøgte Peſtalozzi's Inſtitut i Burgdorf (ſ. Collegial-d. 1803, S. 67—68); blev d. 25de Septbr. 1809 Sognepræſt til Kregome g Vinderød i Sjælland; var ogſaa i nogen Tid Feltprovſt; er Medlem f det Skandinaviſke Literatur-Selſkab. — * ⚭ 1806 Karen Marie Nyerup (ældſte Datter af Profesſor Rasmus Nyerup og Eliſabeth Margrethe f. Clauſen). — (Jvfr. Jenſen om Jonſtrup Seminarium, S. 16—47; Høſt's Erindr. S. 166).

Notiones *vitæ futuræ* inter *Judæos* vulgares. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. Havn. 1796. — De parabolis *Christi*. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. ibid. 798. — Den Peſtalozziſke Elementar-Underviisnings Hovedpunkter; viklede i en Recenſion over Steinmüllers Bemærkninger imod Peſtalozzis Methode. Kbh. 1804. (Marb. theol. Annal. 1804, Juni; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 200—1). — *Précis* succinct de la méthode d'instruire de Mr. *Pestalozzi*. Copenhague 1805; ogſaa indf. i Archives littéraires 1806. Févr. No. 26. (Leipz. L. Z. 1810, Juli, S. 1390). — Den Sokratiſk-katechetiſke Underviisnings-Methode. Kbh. 1806. (Trykt ſom Manuſcript). — Salzmanns Anviisning til Opdrageres Opdragelſe. Overſat. ibid. 1807.

Forſtandsøvelſer til Brug ved Underviisningen i Almueſkoler. Kbh. 1816. det Opl. ibid. 1817. (Jen. L. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 19).

Bibelſke Fortællinger af det gamle og nye Teſtamente tilligemed udvalgte Stykker af de bibelſke Bøgers Indhold. Kbh. 1816. (L. T. 1817, S. 343—47)

Bibelſk Hiſtorie for Begyndere. Kbh. 1817. (1816). 3die Opl. ibid. 1835. (jvfr. T. f. L. o. K. II. 316 flgg.). 4de Opl. ibid. 1843.

Fremſtilling af den Bell-Lancaſterſke eller gjenſidige Underviisningsmaade. Kbh. 1819. (L. T. 1823, S. 103; Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 29; Münter og Abrahamſon om den indb. Underviisn. II. S. 294—96; Allg. H. Z. 1820, III. Nr. 276, S. 457—59).

Profesſor og Ridder Rasmus Nyerups Levnetsløb, beſkrevet af ham ſelv. Efter hans Død udgivet med tilhørende Bilag af C. L. Strøm. Kbh. 1829. Udtog i Kbhpoſt. 1829, Nr. 190, 91, 92).

Naturhiſtoriſk Læſebog for Menigmand. 1ſte Hefte. Pattedyr. Med 32 ræſnit. Udgivet af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1841. („Dagen" 1841, Nr. 230; Fædrel. II. 1841, Nr. 673 (af S. T. N. Dreier), og Nr. 7; jvfr. „Dagen" 1841, Nr. 245; Danſk Folkebl. VII. S. 68). 2det Opl. ibid. 44. (jvfr. „N. Portefeuille" 1844, II. S. 71—72). 3die Opl. ibid. 1847. —

2det Hefte. Fugle. Med 34 Træſnit. Udgivet af Selſk. for Trykkef. rette Brug. ibid. 1842. 2det Opl. ibid. 1847. — 3die og 4de Hefte. Krybdyr og Fiſke. Med 36 Træſnit. Udg. af Selſk. for Trykkef. rette Brug. ibid. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 288). 2det Opl. ibid. 1847.

Betegnende Træk af Dyrenes Liv, til Oplysning om deres Naturbeſkaffenhed, Levemaade og Adfærd. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

I Fjerdingaarsſkriftet »Egeria« (Brev til Prof. Sander om Peſtalozzis Inſtitut og Læremaade, i 1ſte Aarg. I. S. 121—39, 486—502. (L. E. 1807, Nr. 25; jvfr. Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 199); Detaillerede Efterretninger om adſkillige, meſtendeels udenlandſke Læreanſtalter, ſamlede paa en pædagogiſk Reiſe, i 1ſte Aarg. II. S. 118—64; Bidrag til den Peſtalozziſke Methodes Hiſtorie, ſſtd. S. 204—25, 469—76 og i 2den Aarg. I. S. 318—26; Om den katechetiſke Methodes Værd og Anvendelſe i Religionsunderviisningen, med Henſyn paa de i nyere Tider opkaſtede Indvendinger imod dens Brug, ſſtd. S. 364—84. (Neue theol. Annal. 1805, S. 433).

I »Det Skandinav. Litteratur-Selſkabs Skrifter" (Om Opdragelſe til Mandighed, 1807. I. S. 249—83; ſærſkilt aftr. Kbh. 1808. (L. E. 1809, S. 159—60).

Recenſioner i »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager" (f. Ex. over C. F. Dichman „Forſøg til en danſk Sproglære«, 1801, Nr. 10; N. H. Gude »Sprog- og Forſtandsøvelſer«, 1809, Nr. 26; J. C. Dolz »Kort Tænkelære, overſ. af K. L. Rahbek«, 1809, Nr. 37); — i »Danſk Litteratur-Tidende« (Katechetiſke Skrifter af P. Holſt og H. G. Bechmann, 1814, Nr. 24, 25); — i Hoſts »Morgenblad« (over de om den Bell-Lancaſterſke Methode af J. Harder og Koraczay udgivne Skrifter, 1819, Nr. 34).

Strøm (Henrich Ludvig), Nysanførtes Broder; f. i Roeskilde d. 6. Octbr. 1767; dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Domſkole 1785 (ikke 1784); tog 1792 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev Amanuenſis hos Biſkoppen i Sjælland, ſamt Bogholder og Regnſkabsfører ved de offentlige Stiftelſer, ſom ſtaae under Sjællands Biſkops ſærſkilte Beſtyrelſe (indtil 1820); d. 18. Octbr. 1805 tillige Bogholder i det danſke Cancelli (indtil 1812); d. 4de Novbr. 1809 virkelig Cancelliraad. † i Foraaret 1830 i Kbhvn. — * 1. $\frac{9}{8}$ 1798 Dorothea Marie Carlſen. * 2. $\frac{24}{10}$ 1803 Frederica Birgitte Carlſen († i Aug. 1815, i en Alder af 35 Aar).

Authentiſk Efterretning om Capitels Taxterne for Sjellands Stift fra 1751 til 1812. Kbh. 1813.

Strøm (Magnus), de 2de Foranførtes næſtældſte Broder; f. i Roeskilde d. 28. Aug. 1766; blev 1776 ſat i Roeskilde Domſkole og deponerede derfra 1782; tog i Januar 1787 theologiſk Atteſtats (H. ill.); lagde ſig ſaa efter Lægevidenſkaben og underkaſtede ſig i Octbr. 1793 den mediciniſke Embedsexamen (Laudab. unanimi consensu); var 1794—98 mediciniſk Candidat paa Frederiks-Hoſpital; vandt 1795 Univerſitetets Guldmedaille for en

Afhandling over den Aaret iforvejen udſatte mediciniſke Priisopgave: „Qvid est inflammatio vera, & in qvo consistit ejus causa, sive determinare veram naturam & causam inflammationis“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. III. S. 38—39); disputerede d. 19. Septbr. ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; var praktiſerende Læge i Kjøbenhavn og Medlem af det Kgl. mediciniſke Selſkab. † 10de Marts 1832, ugivt. — (Autobiographi i det til hans (og J. S. Sartorph's ſamt J. G. Klein's) Doctorpromotion udſtedte, af J. Wøldike forfattede Univerſitets-Program; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 463; „Dagen“ 1832, Nr. 64, 68).

Diss. inaug. *de theoria inflammationis* doctrinæ de calore animali superstructa. Hafn. 1795. (L. E. 1795, S. 654).

J „Phyſ. oeconom. og medico-chir. Bibliothek“ (Tvende practiſke Obſervationer, II. 73—77; Om Aarſagen til de inoculeerte Koppers mindre Farlighed, ſſtd. S. 77—79. (L. E. 1795, S. 229—30).

J „*Acta Reg. Soc. med. Haun.*“ (Observationes medicæ, *Vol. IV.* 1803; pag. 284—338 [1) De usu seri lactis aluminosi. 2) Dysphagiæ metastaticæ Historia. 3) Dysenteriæ catarrhalis cura. 4) Observationum de menorrhagia decas. 5) Febris tertianæ duplicis historia. 6) De febre, sic dicta pituitosa. Heraf ere de 2 førſte overſ. paa Tydſk i „Sammlung von Abhandlungen zum Gebrauche prakt. Aerzte“, Bd. XXI. St. 2. 1804. S. 6—26]; Plumbi acetici virtus styptica in variis hæmorrhagiæ casibus, *Vol. V.* (Nova Acta vol. I). 1818. p. 85—93. [Udtog i „Samml. von Abhandl. zum Gebrauche praktiſcher Aerzte“, Bd. XXXI. St. 2. 1824. S. 183—90; Bibl. f. Læg. 1822. II. S. 121); Impetiginis idiopathicæ descriptio, *ibid.* p. 169—75. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 122); Fermentum cerevisiæ in erysipelate maligno proficuum, *ibid.* p. 276—81. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124).

Strøm (Magnus), en Søn af ovenanførte H. L. Strøm og F. B. f. Carlſen, er f. d. 7de Novbr. 1808 i Kjøbenhavn; dimitteret 1825 til Univerſitetet af daværende Cand. Theol. (nu Biſkop) G. P. Brammer; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); var fra April 1833 til Septbr. 1842 anſat ſom Asſiſtent ved Notarial-Comptoiret; erholdt d. 17de Decbr. 1842 Bevilling ſom Translateur i det ſvenſke, hollandſke, tydſke, engelſke, franſke, italienſke, ſpanſke og portugiſiſke Sprog i Kjøbenhavn.

Paſchaen, eller mange Eventyr i eet, af Capt. Marryat. Overſat af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1836—37. 2den Udgave. ibid. 1846. (Marryats ſamlede Skrifter 8.—9. Bd.).

Sørøveren og de tre Kuttere, tvende Noveller af Marryat, overſatte af Engelſk. Kbh. 1837. Anden Udgave. ibid. 1845. (Marryats ſaml. Skr. 7. Bd.).

Newton Forſter, eller Coffardie-Farten, af Marryat. Overſat af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1837—38. (Marryats ſaml. Skr. 12.—13. Bd.).

Den gamle Commandeur, (Roman) af Howard. Overſat af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1838.

Gensd'armen eller Henri de Cerons, af G. P. R. James. Overſat af Engelſk. Kbh. 1844 (1843). (O. u. T.: James Skr. 26. Bd.).

Charles Tyrrell, af G. P. R. James. Overſ. af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (James Skr. 27.—28. Bd.).

Fætteren i Kjøbſtaden, af Ch. Ballard. I.—II. Deel. (ɔ: Provindſernes Myſterier, af H. de Balzac, Ch. Ballard, Fr. Soulié, Alph. Brot. 1.—2. Bd. Kbh. 1844).

Intriguerne. Efter F. Soulié's „les drames inconnus". I.—III. Deel. Kbh. 1845.

Kjærlighed, en venetianſk Hiſtorie af Horace Smith. Overſat fra Engelſk. Kbh. 1846.

Aagerkarlen, af Mrs. Gore. Overſ. I.—II. Deel. Kbh. 1846—47.

Den franſke Krigsfange, af Erneſt Alby (la captivité du trompette Escoffier). Overſ. Kbh. 1847.

Loi fondamentale du Royaume de Danemark, telle qu'elle a été adoptée par la Diète générale le 25 Mai 1849, & sanctionnée par S. M. le Roi *Frédéric VII.* en date du 5. Juin 1849. Traduction. Copenh. 1849. (jvfr. Kbhpoſt. 1849, Nr. 153, 55; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 155, 58).

Overſætter af endeel udenlandſke Efterretninger i „Den Berlingſke Tidende" fra 1838 og fremdeles; har ogſaa overſat en Mængde Feuilletonsartikler hertil. — (Revid.).

Strøm (Vincens), f. 1818 paa Pæregaard; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole 1836; udmærket ved anden Examen 1837-38; tog theologiſk Embedsexamen (Laud.) i Efteraaret 1842.

I Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift" (Naturhiſtoriſke Meddelelſer af et Selſkab, ved V. Strøm og Joh. Lange, i III. 395—409. (Okens „Iſis" 1841, S. 894—95); Om en Acronicta-Larve, IV. 318).

Bidrag i „*Flora Danica*", 40de Hefte.

Strøyer (M. A.), Typograph.

Moſes Ben Ephraims Jordefærd. Kbh. 1813. — Atter noget om Jøder, et poetiſk Sendebrev. ibid. eod. — Atter Bedemandsſtiil eller den allerſomſplinternyeſte Viſe, der ogſaa behandler Jøderne. ibid. eod. — De ſtakkrende Jøders Bekjendelſe. ib. eod.

Stub (F. C.), Student.

Anviisning til Føllenes rigtige Behandling fra Fødſelen til det 4de Aar, af J. G. Wolſtein. Overſat. 2det Oplag, med Anmærkninger af E. Viborg. Kbh. 1801.

Karakteertræk og Smaatildragelſer under den franſk-preusſiſke Krig i Aarene 1806—1807. Samlede og overſatte. Kbh. 1814. (L. T. 1815, S. 157—59).

I „Samleren" (Genſ, 1797, Novbr. og Decbr.; Kæmpegraven paa Udleire Mark, ſ. A. Decbr. S. 431—33. (jvfr. Nyerup om Oldſager, S. 54).

I „Iris og Hebe" (Ingenieuren Friderich Gianibelli eller Antwerpens Ark med i Aarene 1584 og 1585 (ſamlet og overſat af Schillers niederländiſche Geſchichte), 1809, IV. 204—22).

Stub (Lars) var Fuldmægtig i det aſiatiſke Compagnies Material-Comptoir 1803—1820, og tillige conſtitueret Materialforvalter 1819—820. † 9de April 1825, 42 Aar gl. — * Helene Laurenƶe Stub, Datter af hans Farbroder Lauritƶ Stub, Materialforvalter ved det aſiatiſke Compagni († $\frac{1}{8}$ 1849 i ſit 69. Aar).

Jagttagelſer ved almindelig, hurtig og ſkjøn Skrift, til Veiledning for Ungdommen. Kbh. 1814. — Propoſitioner angaaende Jødernes Omvendelſe. Ibid. 821. — Et Par Ord til Publicum, ſamt en allerærbødigſt Anſøgning til Intereſſenterne i det aſiatiſke Compagnie, dateret 4. Septbr. 1822. ibid.

Stub (Poul), en Søn af Skipper Jacob Stub og Emmiche eſingthon; f. d. 16de Maj 1792 i Bergen; var beſtemt til Handelen, men forlod denne Bane, og blev Copiiſt ved Fattigvæſenets Secretariat og dets Bogholder-Comptoir i Kjøbenhavn; derefter Fuldmægtig ved Fattigvæſenets Fabrik paa Ladegaarden, og ſiden i Kasſerer-Comptoiret; 840 Inſpecteur paa Bidſtrupgaard. — * Anne Cathrine Pederſen.

Cifferbog, eller Udregning af alle Regningsopgaverne i Chr. Cramers Regnebog. 1.—2. Hefte. Kbh. 1822. 4to.

Stæger (Rasmus Carl), f. d. 3die November 1800 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain og Havnefoged Lauritƶ Peter Stæger († i Jan. 1817, i ſit 62. A.) og Margrethe Chriſtine f. Jacobſen; tog 1817 danſk-juridiſk Examen; blev d. 3. Novbr. 1827 Fuldmægtig og d. 19. Decbr. 1829 Underbogholder i Bureauet for udenlandſke Betalinger; d. 9. Juli 1831 Secretair; 1835 Kammerraad; d. 1ſte Juli 1836 conſtitueret, og d. 11. Marts 1837 virkelig Kasſerer ved Statsgjelds-Kasſen i Kjøbenhavn; ſ. D. virkel. Juſtitsraad; 1840 Zahlkasſerer; 12. Septbr. 1849 Finants-Hovedkasſerer (fra d. 1ſte Octbr. ſ. A.); modtog 843 Diplom ſom ordentligt Medlem af det entomologiſke Selſkab i Stettin. — * $\frac{20}{5}$ 1830 Sophie Thereſe Alberg, en Datter af Conferenceraad og Medlem af Statsgjeldsdirectionen Peter Alberg.

I Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift“ (Syſtematiſk Fortegnelſe over de i Danmark hidtil fundne Diptera, i Bd. II. 549—600; III. 1—58, 228—88; Danſke Dolichopoder, i Bd. IV. 1—44. (Okens „Iſis“ 1848, S. 56—58); Kritiſke Bemærkninger til Slægten Ocydromia, i Bd. IV. 98; Om Hauſtellum hos Empis og Ramphomyia, IV. 102; Om Larven til Dixa nigra, IV. 202. (Okens „Iſis“ 1845, S. 31—32); Oxyrhina frontalis, IV. 315; Anthomyia triqvetra, IV. 318; Danſk Art af Platycheirus, IV. 320; Dolichopodes filatae, IV. 340. (Okens „Iſis“ 1845, S. 731—34); Nogle Bemærkninger til Slægten Drosophila, i 2. Række, Bd. I. S. 5—18; Syſtematiſk Fremſtilling af den danſke Faunas Arter af Antliatſlægten Sepsis, ſſtd. S. 22—36; Forſøg til en nøjagtigere Beſtemmelſe af Scatophaga spurca Meig., ſſtd. S. 36—40; Grønlands Antliater beſkrevne, ſſtd. S. 346—69). — Revid.).

Støvring (. . . . . .), Commandeerſergeant ved det daværende ſte jydſke Infanteri-Regiment.

Feldbord, med en ſtannographeret Tegning, i Urſins Magaz. for Kunſtn. og Haandv. I. Nr. 23, S. 241—43; Hvorledes Speile conſerveres for Pletter, ſſtd. IV. S. 284.

Suckow (Clemens Sixe), f. 1755; var Officeer ved det 3die jydſke Infanteri-Regiment; afgik ſom Oberſt. † 8. Auguſt 1833 i Kbhvn. — * 1822 Chriſtine Hedevig Moth, f. Schiøtt (f. 1776, † $\frac{16}{7}$ 1848, yngſte Datter af Etatsraad, Lotto-Kasſerer Chriſtian Diderik Schiøtt og Engel Marie Jørgenſen, ſamt Enke efter Major Peter Heyliger v. Moth (f. 1766, † $\frac{23}{8}$ 1818).

Om de, i General A. L. v. Moltkes Commando-Tid, i hans Regiment, foranſtaltede Indretninger, i Høſt's „Archiv“ VII. S. 320—26.

Snell (Israel), f. i Malmø; ſtuderede Lovkyndighed; blev 1801 anſat paa et Handelscomptoir i Kjøbenhavn; tiltraadte ved Giftermaal 1813 ſom Compagnon og Chef Handelshuſet Ter-Borch & Comp. ſſtd., men gjorde Opbud 1819; opholdt ſig i Bordeaux 1821—23, ſiden efter i Hamborg. — * Eliſabeth Ter-Borch, f. Heinrich († $\frac{6}{6}$ 1826, 43 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Conferenceraad Johan Friderich Heinrich, og Enke efter øſterrigſk Conſul, Grosſerer Th. Ter-Borch i Kbh. († $\frac{7}{3}$ 1812, i ſit 51. A.).

Til ſine Velyndere, Venner og Bekjendtere. Manuſcript. Altona, 1826. [forfattet paa Svenſk, men ved Trykken fordanſket]. (jvfr. Art. O. C. Høegh-Guldberg; Langes „Ny Freia“ 1826, S. 247, ſamt Nr. 32, 33, 34).

Svendſen (Peter), f. d. 10. Marts 1779, Søn af Inſpecteur og Reviſionschef ved Tallotteriet i Kbhvn, Peter Nicolai Svenſen (f. $\frac{17}{8}$ 1722 i Huſum, † 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 765—66 ſamt i Nyerups Lit. Lex. S. 592—3) og Maria Paulſon; var Capitain i Ingenieurcorpſet; blev fra 1ſte Januar 1834 afſkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Major; ſiden efter interimiſtiſk, og d. 13de April 1841 virkelig Fyrinſpecteur ved Marie-Fyret paa Femern. — * Maria Kirſtine Bech (f. $\frac{8}{6}$ 1792).

I „Magazin for militair Videnſkabelighed“ (Nogle Bemærkninger over Borkenſteins „Verſuch zu einem Lehrgebäude der theoretiſch-practiſchen Artilleriewiſſenſchaft“, i VI. 599—645. (jvfr. X. 1—82, 533—40, af Borkenſtein); Gjenſvar paa Borkenſteins Svar, i X. 379—425; Nogle Betragtninger over Aarſagerne til Krudtets Virkning, tildeels med Henſyn til Borkenſteins Tillæg (S. 533—40), i X. 583—621).

Suhr (Guſtav Adolph Joachim Diderik), f. d. 6te Decbr. 1802, næſtældſte Søn af Capitain og Compagnichef i Prinds Chriſtian Frederiks Regiment, Peter Adolph v. Suhr (f. $\frac{24}{8}$ 1775, nedenanførte J. C. Suhr's Broder) og Vibecke Diderikke f. Suhr (f. $\frac{24}{12}$ 1777, ældſte Datter af Organiſt og Stadsmuſikant i Vordingborg, Kjeld Bernt Suhr og Inger Birgitte Tofte). Blev Student fra Roeskilde Cathedralſkole 1819; tog examen philosophicum, og ſiden efter Examen ſom Seminariſt.

Lindormen. Original Novelle. Kbh. 1840 (1839). (T. f. L. o. K. VI.
—44).

Mødet paa Thorseng. Original Novelle af Forfatteren til »Lindormen«.
. 1843 (1842). (»Nye Intelligensbl.« 1842, Octbr. Nr. 5).

Familiebønner af William Wilberforce. Med en Fortale af A. Rean-
Overſatte. Aalborg, 1848.

Suhr (Jochum Evans), f. d. 10de Maj 1779 paa den veſt-
ſke Ø St. Croix, hvor hans Fader Niels Berndt Suhr (f. 1748
tterslov paa Laaland, † 1_8^4 1781 i Kbhvn.) var Landsdommer og givt
Christine Kohl († 1825). Blev, efter at have nydt privat Un-
viisning i Odenſe, i Foraaret 1796 dimitteret til Univerſitetet af da-
ende Subrector, nu Etatsraad, Prof. og Rector S. N. J. Bloch i
eſkilde; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden
men i det paafølgende Aar; vicarierede et Aars Tid i Odenſe Skole.
en fraværende Hører, og indtraadte i Efteraaret 1799 i det pæ-
ogiſke Seminariums hiſtoriſke Klaſſe; underkaſtede ſig i Sommeren
1 Dimiſſions-Examen; vandt 1802 Univerſitetets Guldmedaille
Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte hiſtoriſke Priisopgave:
t oplyſe Jarlsværdighedens Beſkaffenhed og Brug her i vort
den, og de med ſamme foregaaede Forandringer«; blev i Novbr.
Adjunct og Secretair i Skoleraadet ved den da reformerede Odenſe
alſkole; d. 5te Septbr. 1806 Overlærer ved Helſingørs Skole,
han d. 29de Auguſt 1815 efter ſit Ønſke forflyttedes i ſamme
ſkab til Roeskilde Cathedralſkole; udnævntes d. 30te Marts 1819 til
tor for Bordingborg Skole; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Dane-
ge; blev d. 13de Februar 1841, efter Anſøgning, i Naade og med
nſion entlediget; erholdt d. 27. Febr. ſ. A. Titel af Profesſor (med Rang
r Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8). — * 1805 Anna Hedevig Margarethe
loch (f. 1783, en Datter af hans Stedfader, afg. Biſkop i Fyen Dr.
me Bloch). — (Autobiographi i hans Smaaſkrifter II. S. 135—
0; jvfr. Blochs Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, H. 2. S. 22—
; Øst's »Materialier«, Nr. 94. — Portrait, malet og lithogr. af
. Gemzøe. 1838. 4to. — Om et til hans Erindring oprettet Legat
Selmers Aarbog for 1845, S. 43—44).

Indbydelſesſkrifter: a) De eo, qvod jam ante *Lutherum* de veterum
titutis, imprimis litterariis, immutatum erat. Prolusio, qva solennia secu-
la in Schola Cathedrali Roeschildensi a. MDCCCXVII habenda indicuntur.
nie. — b) Om Underviisningen i Hiſtorien i de lærde Skoler. Kbh. 1820. — c)
ſtoriſke Efterretninger om Bordingborg Latinſkole i den ældre Tid til dens Reform i
ret 1739. ibid. 1824. — d) Hiſtoriſke Efterretninger om Bordingborg Latinſkole
dens Reform i Aaret 1739 til nyeſte Tid. ibid. 1825. — e) En Skoletale og
gle Skoleefterretninger. (Som Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer).
d. 1829. — f) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede til-

deels ved Profeſſor Lüttens Afhandling: om almindelig Dannelſe. ibid. 1831. (jvfr. M. f. L. VIII. 1—57, 385—442, 563—600; IX. 201—29, af J. N. Madvig). — g) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i de ſidſte to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med „Kort Skolekrønike“ for 1829—1833 (ſom andet Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1833. — h) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i den ſenere Tid derom udgivne Skrifter. ibid. 1835. — i) Chriſtian den Tredies Minde, fornyet i Anledning af den danſke Kirkes tredie Jubelfeſt. ibid. 1836. (»Dagen« 1836, Nr. 293). — k) Forholdet mellem Kirke og Skole. Tale, holden paa Reformationsfeſten d. 31te October 1836. (Med en kort Skolekrønike for de fire Aar, fra Efteraaret 1833). ibid. 1837. — l) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen. (Med Skoleefterretninger for 1838—40) ibid. 1840. (T. f. L. o. K. V. 844, 846—56, af H. M. Flemmer; jvfr. Suhrs Smaaſkr. I. S. 268—78).

Smaaſkrifter af pædagogiſk og hiſtoriſk Indhold. Tildeels før udgivne ſom Skoleprogrammer. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. (F. L. o. K. III. 1845. S. 286—300).

Om Reformerne i de lærde Skoler. Bemærkninger og Betænkeligheder. Kbh. 1845.

Vordingborg Skole, i »Den Berlingſke Tidende« 1846, Nr. 86.

Suhr (Johannes Søren Bloch), ovenanførte G. A. J. D. Suhr's yngſte Broder; f. i Vordingborg d. 9de Maj 1807; var i Aarene 1818—19 Diſcipel i den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, men i ſidſtnævnte Aar blev hans Faders Broder, nysanførte J. E. Suhr, Rector i Vordingborg, og denne Mand tog ham da i ſit Huus ſom ſin Søn. I 1826 dimitteredes han fra ſin Fødebyes lærde Skole; var fra 1828 til 1833 Huuslærer paa Chriſtianshavn, ligeſom han ogſaa underviſte i flere af Kjøbenhavns ſtørre Pigeinſtituter i de levende Sprog, Religion og Stiilſkrivning; abſolverede i Maj 1832 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Octbr. 1833 conſtitueret, og d. 15de April 1834 virkelig Adjunct ved Ribe Cathedralſkole (hvor Religion og Franſk bleve hans Underviisningsfag); paatog ſig i December 1833 tillige at være Stiftsbibliothekar; blev d. 4de April 1835 Doctor i Philoſophien ved Univerſitetet i Kiel for ſin indſendte (utrykte) Afhandling: „De Novi Foederis Stilo“ (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835. S. 192); d. 30te Januar 1842 ordineret Katechet og førſte Lærer ved Borgerſkolen i Holbek. — * 4/4 1834 Sophia Ulrikke Strøm, en Datter af Cancelliraad H. L. Strøm og adopteret af Dr. med. Magnus Strøm i Kjøbenhavn.

Hans Tausens Levnet, samt nogle Prædikener. Ribe, 1836. (Udgivet til at beſtride Omkoſtningerne ved Reſtaurationen af det Ribe Domkirke tilhørende Portrait af Tauſen. Prædikenerne ere af Tage Müller, P. N. Froſt og A. Leth. (jvfr. »Dagen« 1836, Nr. 267). — Bondeſønnen, Biſkop Johannes Tauſens Levnet. Anden forandrede Udgave. Kbh. 1846.

Nogle Bemærkninger om den theologiſke Pragmatiks Studium, navnligen blandt Danmarks yngre Theologer. Udgivet ſom Indbydelſesſkrift til Reformationsfeſtens Høitideligholdelſe i Ribe Cathedralſkole. Haderslev, 1836.

Om Kjærligheden, der gjenſidigen bør herſke mellem enhver Skoles Lærere g Diſciple. Tale paa Ribe Cathedralſkole d. 29de Septbr. 1837. Haderslev, 1837.

Det Nye Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolernes øverſte Claſſer. Kbh. 1837. (T. L. o. K. II. 316—17; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1108—9).

Det Gamle Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolerne. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. II. 316—17).

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, i trende Bøger. Overſat efter undſproget og med oplyſende Anmærkninger forſynet. Kbh. 1838; ogſaa indlemmet „Bibliothek for Overſættelſer af latinſke og græſke Claſſikere“. („Dagen“ 1838, Nr. 4; Fædrel. II. 1841, Nr. 645).

Om Huusholdningskunſten, af Xenophon. Fra det Græſke overſat. Kbh. 1838; ogſaa i „Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Claſſikere“. (Fædrel. II. 1841, Nr. 645, Sp. 5176).

Cajus Julius Cæſars Skrifter, overſatte og oplyſte. I.—II. Bind. Kbh. 840—41; ogſaa i „Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Claſſikere“. (Fædrel. II. 1841, Nr. 623).

Tvende Prædikener. Kbh. 1839. (Til Indtægt for de Vandlidte i Ribe).

Hvad tørſter Du efter, o Menneſkeſjæl? Prøveprædiken. Kbh. 1840.

Qvindens Liv. Et Studium af Madame Necker de Sausſure. Efter n franſke Original overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 107).

Smykker Eder! Tager Høitidsdragten paa! Prædiken paa 1ſte Søndag i Advent 1844. Kbh. 1845. Andet Oplag. ibid. eod.

Nogle Ord om Holbek Amts Tvangsarbeidsanſtalt ſamt min Tiltrædelſesprædiken derſteds. Kbh. 1845.

Tvende Prædikener for bedrøvede og lidende Chriſtne. Kbh. 1846.

Etatsraad Hector Frederik Janſon Eſtrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 847. Kbh.

Skilles og mødes. Fortælling. I.—II. Deel. Kbh. 1848 (1847). (Berl. Tid. 847, Nr. 295; Flyv. Poſt ſ. A. Nr. 291; „Nordiſcher Telegraph“ 1848, Octbr.)

Digte og Afſkedsord ved flere Grave. 1848.

Danſke Hiſtoriemalerier fra forrige Aarhundrede. I. Hoffeſten paa Coldinghuus 1711. 1848. II. En Bortførelſe 1712. eod. a.

Udgav ſom Maanedsſkrift, fra Octbr. 1839: Archiv for den practiſke Theologie. I.—II. Bd. (6 Hefter). Kbh. 1839—40. (T. f. L. o. Kr. IV. 249—78).

I „Chriſtelig Kirketidende“ (Nogle Tanker, fremkaldte ved „Bemærkninger med Henſyn til Religionsunderviisningen i de lærde Skoler, af C. S. Peterſen“, 1835, Nr. 8—9; jvfr. ſ. A. S. 58—60).

I „Danſk Folkeblad“ (Om Pigebørnenes Opdragelſe hos det israelitiſke Folk gamle Dage (efter Schwarz's Opdragelſeslære 1ſte Deel), i V. Aarg. Nr. 32).

I A. F. Høſt's „Miniaturbibliothek for Moerſkabslæsning“ (Kongeegen. riginal Fortælling, i V. S. 97—107).

Endeel Digte, fornemmelig til Minde om Afdøde, indførte i „Dagen“ (18

Nr. 251), og »Den Berlingſke Tidende« (f. Ex. 1846, Nr. 71, 257, 300; 1847, Nr. 185, 260; 1848, Nr. 30; 1849, Nr. 97, Tillæg; Nr. 168). — (Tildeels efter Autogr.)

Suhr (Peter Solling), ovenanførte Joch. Evans Suhrs Næſtſøſkendebarn, ældſte Søn af Abraham Ditlev Suhr, til Nakſkov Ladegaard (f. $\frac{1}{10}$ 1762 i Kjøbeløv), og Mette Regine Solling (f. $\frac{28}{7}$ 1779); er f. d. 29de Novbr. 1800; blev Student fra Nakſkov Skole 1820; Candidat i Lovkyndigheden i Foraaret 1829 (H. ill.).

Haandbog om den gode Tone, eller Anviisning til at tale høflig og overeensſtemmende med Talens Gjenſtand. Frit overſat efter Albertis tydſke Original. Kbh. 1831.

Sundt (Christian Ulrich), f. i Rendsborg d. 31te Marts 1766; Sønneſøn af Generallieutenant Michael Sundt, General-Qvarteer-Meſter, Chef for Artilleriet og Fortificationen i Norge, Ridder (Storkors) af Danebroge ꝛc. (adlet $\frac{28}{11}$ 1733), og Søn af Chefen for det 2det Veſterlehnſke Infanteri-Regiment, Oberſt Christian Ulrich v. Sundt og Benedicte Rudolphine Ingenhaeff (en Datter af Generallieutenant og Commandant i Fredericia, F. C. Ingenhaeff); kom i Slutningen af 1773 paa Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn; blev i Juni 1783 Officeer ved det Falſterſke (ſiden 3die Jydſke) Infanteri-Regiment i Nyborg, i April 1785 ved Kronprindſens (ſiden Kongens eget) Regiment, og 1786 i Livgarden tilfods; gik 1788, med kongelig Tilladelſe, i ruſſiſk Tjeneſte under Krigen med Sverrige, og avanceerede til Capitain; kom henimod Slutningen af 1789 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 28de Maj 1790 Capitain, 1798 Compagnichef og 1803 tjeneſtegjørende Major ved den 2den Sjællandſke Bataillon lette Infanteri (ſiden det Jydſke Skarpſkytter-Corps); 1804 Commandeur for ſamme Bataillon; 1808 Oberſtlieutenant; førte 1812—14 Overcommandoen paa Laaland; blev i Febr. 1812 Oberſt; d. 31. Juli 1815 Ridder af Danebroge; 1816 Commandeur, og d. 1. Januar 1817 Chef for danſke (ſiden 1ſte) Livregiment; foretog 1824 en Fodrejſe i Tydſkland (jvfr. Converſationsbl. 1824, Nr. 17); benaadedes d. 16de Maj ſ. A. med Danebrogsmændenes Hædersteguj; blev d. 25de Maj 1826 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 Generalmajor; gjorde 1829 en Fodrejſe igjennem Tydſkland, Schweiz og Frankrige til Madrid; beſøgte paa Hjemvejen Paris, Brüſſel, Haag, Amſterdam, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Novbr. ſ. A.; blev d. 5te Juni 1833, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, afſkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Generallieutenant, og med Penſion under Navn af Vartpenge; opholdt ſig derefter indtil Maj 1848 i Middelfart. † 9de Februar 1849 i Frederiksberg. — * 1798 Sophie Loviſe v.

ülow († i Aug. 1812), en Datter af Capitain Chriſtian Freder. v. B. og øſter til Generallieutenant og Generaladjutant F. C. v. B. — (Biographi i Dſt's „Materialier“, Nr. 83, og i Selmers „Nekrolog. Samlinger“ 348—49, S. 508—15).

Udtog af en Dagbog, ſkreven paa en Fodreiſe igjennem Tydſkland i Aaret 1824. h. 1827. (Raſk's Maanedl. Literaturbl. 1827, Nr. 1; „Nemeſis“, Nr. 4. — udſtykker af Skriftet i Dſt's „Archiv“ VIII. 105—12).

Om Fæſtningen Ehrenbreitſtein, i Dſt's „Archiv“ XII. 7—10.

Svabo (Jens Chriſtian), f. 1746 paa Vaagø blandt Færøerne, vor hans Fader Hans Chriſtopherſen Svabonius (en Præſteſøn a Mors, f. $\frac{11}{11}$ 1702 i Solberg Præſtegaard, † $\frac{1}{9}$ 1764) var Sogne-ræſt (fra $\frac{28}{10}$ 1734) og givt med Maria Weyhe (en Datter af Langmand Samuel Weyhe paa Færøerne). Underviiſt af Faderen blev han rſt i Thorshavns Latinſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1765; tog 767 den philoſophiſke Examen; var fra 1771 i $1\frac{1}{2}$ Aar Huuslærer hos reve G. Holck Winterfelt; gjorde 1775 en Reiſe til London; bereiſte 781—82, ifølge kongelig Befaling, Færøerne for derover at kunne ud-ve en phyſiſk-oeconomiſk Beſkrivelſe; blev ſiden der boende. † 1824. (Jvfr. Frederikſen (S. Grundtvig) „Danſken paa Færøerne“, S. 5—6; han rekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhuushold. Selſk. Skrifter 1ſte Deel, p. LVII.).

Kort oeconomiſk Underretning om Kiødſaltning, Svin, Kartofler og Haver. Uddragen af andre, til den Færøiſke Landmands Nytte. 1ſte Hefte. Kbh. 1773. (Underretningen om Kjødſaltning er tagen af E. Martfelts Afhandling om Irlands Huusholdning og Handel med fede Vare ſamt om Hamborg Kjødrøgning“; den om Kartoflerne er af J. K. Trojel, og den om Haver af N. Mohr; jvfr. E. 1774, Nr. 15). Derimod udkom: J. Weyhe, Færøiſk Syſſelmand, kort Anmærkning over og Svar imod den af Svabo i Aaret 1773 udgivne oeconomiſke Beſkrivelſe over Færøe. Kbh. 1783, hvorpaa Svabo ſkrev: Gienſvar til Syſſelmand Jøen Weyhe paa Færøe. ibid. eod. 22 S. — En kort Beſkrivelſe over de Færøiſke Havne og Ankerpladſe. Kbh. 1785.

I „Almindel. Danſke Bibliothek“ (Om den færøſke Marſviin-Fangſt, 1779, III. 39—53; Om Fiſkebanker og Meed, iſær de færøſke, ſſtd. S. 239—49).

Hans Samling af Færøiſke Sange (i Tallet 52) tilligemed hans færøiſke Ordbog og udførlige Beſkrivelſe over Færøerne (i 7 Qvartbind) bevares blandt det ſtore kongelige Bibliotheks Haandſkrifter. Indholdet af de tre Bind af de Færøiſke Sange angives i Indledningen til Lyngbyes færøiſke Qvæder, S. 10—11; jvfr. Raſk's „Veiledning til det islandſke Sprog“. Kbh. 1811, Fortalen S. XLVI—VII.

Svane (Hans Marius), f. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Super-argo, Brygger og Tømmerhandler Hans Svane og Johanne Marie Gad (f. 1766, † $\frac{12}{1}$ 1842); blev dimitteret fra Frederiksborg Skole

Gensd'armen eller Henri de Cerons, af G. P. R. James. Overſat af Engelſk. Kbh. 1844 (1843). (O. u. T.: James Skr. 26. Bd.).

Charles Tyrrell, af G. P. R. James. Overſ. af Engelſk. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (James Skr. 27.—28. Bd.).

Fætteren i Kjøbſtaden, af Ch. Ballard. I.—II. Deel. (ɔ: Provindſernes Myſterier, af H. de Balzac, Ch. Ballard, Fr. Soulié, Alph. Brot. 1.—2. Bd. Kbh. 1844).

Intriguerne. Efter F. Soulié's „les drames inconnus". I.—III. Deel. Kbh. 1845.

Kjærlighed, en venetianſk Hiſtorie af Horace Smith. Overſat fra Engelſk. Kbh. 1846.

Aagerkarlen, af Mrs. Gore. Overſ. I.—II. Deel. Kbh. 1846—47.

Den franſke Krigsfange, af Erneſt Alby (la captivité du trompette Escoffier). Overſ. Kbh. 1847.

Loi fondamentale du Royaume de Danemark, telle qu'elle a été adoptée par la Diète générale le 25 Mai 1849, & sanctionnée par S. M. le Roi *Frédéric VII*, en date du 5. Juin 1849. Traduction. Copenh. 1849. (jvfr. Kbhpoſt. 1849, Nr. 153, 55; Berl. Tid. f. A. Nr. 155, 58).

Overſætter af endeel udenlandſke Efterretninger i „Den Berlingſke Tidende" fra 1838 og fremdeles; har ogſaa overſat en Mængde Feuilletonsartikler hertil. — (Revid.).

Strøm (Vincens), f. 1818 paa Pæregaard; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole 1836; udmærket ved anden Examen 1837-38; tog theologiſk Embedsexamen (Laud.) i Efteraaret 1842.

I Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift" (Naturhiſtoriſke Meddelelſer af et Selſkab, ved V. Strøm og Joh. Lange, i III. 395—409. (Okens „Iſis" 1841, S. 894—95); Om en Acronicta-Larve, IV. 318).

Bidrag i „*Flora Danica*", 40de Hefte.

Strøyer (M. A.), Typograph.

Moſes Ben Ephraims Jordefærd. Kbh. 1813. — Atter noget om Jøder, et poetiſk Sendebrev. ibid. eod. — Atter Bedemandsſtiil eller den allerſomſplinternyeſte Viſe, der ogſaa behandler Jøderne. ibid. eod. — De ſkakkrende Jøders Bekjendelſe. ib. eod.

Stub (F. C.), Student.

Anviisning til Føllenes rigtige Behandling fra Fødſelen til det 4de Aar, af J. G. Wolſtein. Overſat. 2det Oplag, med Anmærkninger af E. Viborg. Kbh. 1801.

Karakteertræk og Smaatildragelſer under den franſk-preusſiſke Krig i Aarene 1806—1807. Samlede og overſatte. Kbh. 1814. (L. T. 1815, S. 157—59).

I „Samleren" (Genſ, 1797, Novbr. og Decbr.; Kæmpegraven paa Udleire Mark, ſ. A. Decbr. S. 431—33. (jvfr. Nyerup om Oldſager, S. 54).

I „Iris og Hebe" (Ingenieuren Friderich Gianibelli eller Antwerpens Arkimed i Aarene 1584 og 1585 (ſamlet og overſat af Schillers niederländiſche Geſchichte), 1809, IV. 204—22).

Stub (Lars) var Fuldmægtig i det aſiatiſke Compagnies Material-Comptoir 1803—1820, og tillige conſtitueret Materialforvalter 1819—820. † 9de April 1825, 42 Aar gl. — *Helene Laurentze Stub, Datter af hans Farbroder Lauritz Stub, Materialforvalter ved det aſiatiſke Compagni († $\frac{1}{8}$ 1849 i ſit 69. Aar).

Iagttagelſer ved almindelig, hurtig og ſkjøn Skrift, til Veiledning for Ungommen. Kbh. 1814. — Propoſitioner angaaende Jødernes Omvendelſe. ibid. 821. — Et Par Ord til Publicum, ſamt en allerærbødigſt Anſøgning til Intereſſenterne i det aſiatiſke Compagnie, dateret 4. Septbr. 1822. ibid.

Stub (Poul), en Søn af Skipper Jacob Stub og Emmiche Deſingthon; f. d. 16de Maj 1792 i Bergen; var beſtemt til Handelen, men forlod denne Bane, og blev Copiiſt ved Fattigvæſenets Secretariat og dets Bogholder-Comptoir i Kjøbenhavn; derefter Fuldmægtig ved Fattigvæſenets Fabrik paa Ladegaarden, og ſiden i Kasſerer-Comptoiret; 840 Inſpecteur paa Bidſtrupgaard. — *Anne Cathrine Pederſen.

Cifferbog, eller Udregning af alle Regningsopgaverne i Chr. Cramers Regnebog. 1.—2. Hefte. Kbh. 1822. 4to.

Stæger (Rasmus Carl), f. d. 3die November 1800 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain og Havnefoged Lauritz Peter Stæger († i Jan. 1817, i ſit 62. A.) og Margrethe Chriſtine f. Jacobſen; tog 1817 danſk-juridiſk Examen; blev d. 3. Novbr. 1827 Fuldmægtig og d. 19. Decbr. 1829 Underbogholder i Bureauet for udenlandſke Betalinger; d. 9. Juli 1831 Secretair; 1835 Kammerraad; d. 1ſte Juli 1836 conſtitueret, og d. 11. Marts 1837 virkelig Kasſerer ved Statsgjelds-Kasſen i Kjøbenhavn; ſ. D. virkel. Juſtitsraad; 1840 Zahlkasſerer; . 12. Septbr. 1849 Finants-Hovedkasſerer (fra d. 1ſte Octbr. ſ. A.); modtog 843 Diplom ſom ordentligt Medlem af det entomologiſke Selſkab i Stettin. — * $\frac{20}{5}$ 1830 Sophie Thereſe Alberg, en Datter af Conferenceraad og Medlem af Statsgjeldsdirectionen Peter Alberg.

I Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift" (Syſtematiſk Fortegnelſe over de i Danmark hidtil fundne Diptera, i Bd. II. 549—600; III. 1—58, 228—88; Danſke Dolichopoder, i Bd. IV. 1—44. (Okens „Iſis" 1848, S. 56—58); Kritiſke Bemærkninger til Slægten Ocydromia, i Bd. IV. 98; Om Hauſtellum hos Empis og Ramphomyia, IV. 102; Om Larven til Dixa nigra, IV. 202. (Okens „Iſis" 1845, S. 31—32); Oxyrhina frontalis, IV. 315; Anthomyia triqvetra, IV. 318; Danſk Arter af Platycheirus, IV. 320; Dolichopodes filatae, IV. 340. (Okens „Iſis" 1845, S. 731—34); Nogle Bemærkninger til Slægten Drosophila, i 2. Række, Bd. I. S. 6—18; Syſtematiſk Fremſtilling af den danſke Faunas Arter af Antliatſlægten Sepsis, ſſtd. S. 22—36; Forſøg til en nøjagtigere Beſtemmelſe af Scatophaga spurca Meig., ſſtd. S. 36—40; Grønlands Antliater beſkrevne, ſſtd. S. 346—69). — Revid.).

Støvring (. . . . . .), Commandeerſergeant ved det daværende ſte jydſke Infanteri-Regiment.

Feldbord, med en ſtannographeret Tegning, i Urſins Magaz. for Kunſtn. og Haandv. I. Nr. 23, S. 241—48; Hvorledes Speile conſerveres for Pletter, ſſtd. IV. S. 284.

Suckow (Clemens Sire), f. 1755; var Officeer ved det 3die ſydſke Infanteri-Regiment; afgik ſom Oberſt. † 8. Auguſt 1833 i Kbhvn. — * 1822 Chriſtine Hedevig Moth, f. Schiøtt (f. 1776, † $\frac{16}{7}$ 1848, yngſte Datter af Etatsraad, Lotto-Kasſerer Chriſtian Diderik Schiøtt og Engel Marie Jørgenſen, ſamt Enke efter Major Peter Heyliger v. Moth (f. 1766, † $\frac{28}{6}$ 1818).

Om de, i General A. L. v. Moltkes Commando-Tid, i hans Regiment, foranſtaltede Indretninger, i Høſt's „Archiv“ VII. S. 320—26.

Snell (Israel), f. i Malmø; ſtuderede Lovkyndighed; blev 1801 anſat paa et Handelscomptoir i Kjøbenhavn; tiltraadte ved Giftermaal 1813 ſom Compagnon og Chef Handelshuſet Ter-Borch & Comp. ſſtd., men gjorde Opbud 1819; opholdt ſig i Bordeaux 1821—23, ſiden efter i Hamborg. — *Eliſabeth Ter-Borch, f. Heinrich († $\frac{8}{8}$ 1826, 43 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Conferenceraad Johan Friderich Heinrich, og Enke efter øſterrigſk Conſul, Grosſerer Th. Ter-Borch i Kbh. († $\frac{7}{5}$ 1812, i ſit 51. A.).

Til ſine Velyndere, Venner og Bekjendtere. Manuſcript. Altona, 1826. [forfattet paa Svenſk, men ved Trykken fordanſket]. (jvfr. Art. O. E. Høegh-Guldberg; Langes „Ny Freia“ 1826, S. 247, ſamt Nr. 32, 33, 34).

Svendſen (Peter), f. d. 10. Marts 1779, Søn af Inſpecteur og Reviſionschef ved Tallotteriet i Kbhvn, Peter Nicolai Svenſen (f. $\frac{28}{12}$ 1722 i Huſum, † 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 765—66 ſamt i Nyerups Lit. Lex. S. 592—3) og Maria Paulſon; var Capitain i Ingenieurcorpſet; blev fra 1ſte Januar 1834 afſkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Major; ſiden efter interimiſtiſk, og d. 13de April 1841 virkelig Fyrinſpecteur ved Marie-Fyret paa Femern. — * Maria Kirſtine Bech (f. $\frac{8}{8}$ 1792).

I „Magazin for militair Videnſkabelighed“ (Nogle Bemærkninger over Borkenſteins „Verſuch zu einem Lehrgebäude der theoretiſch-practiſchen Artillerie-wiſſenſchaft“, i VI. 599—645. (jvfr. X. 1—82, 533—40, af Borkenſtein); Gjenſvar paa Borkenſteins Svar, i X. 379—425; Nogle Betragtninger over Aarſagerne til Krudtets Virkning, tildeels med Henſyn til Borkenſteins Tillæg (S. 533—40), i X. 583—621).

Suhr (Guſtav Adolph Joachim Diderik), f. d. 6te Decbr. 1802, næſtældſte Søn af Capitain og Compagnichef i Prinds Chriſtian Frederiks Regiment, Peter Adolph v. Suhr (f. $\frac{24}{8}$ 1775, nedenanførte J. E. Suhr's Broder) og Vibecke Diderikke f. Suhr (f. $\frac{24}{12}$ 1777, ældſte Datter af Organiſt og Stadsmuſikant i Vordingborg, Kjeld Bernt Suhr og Inger Birgitte Tofte). Blev Student fra Roeskilde Cathedralſkole 1819; tog examen philosophicum, og ſiden efter Examen ſom Seminariſt.

Lindormen. Original Novelle. Kbh. 1840 (1839). (T. f. L. o. K. VI. 538—44).

Mødet paa Thorseng. Original Novelle af Forfatteren til »Lindormen«. Kbh. 1843 (1842). (»Nye Intelligensbl.« 1842, Octbr. Nr. 5).

Familiebønner af William Wilberforce. Med en Fortale af A. Neander. Overſatte. Aalborg, 1848.

Suhr (Jochum Evans), f. d. 10de Maj 1779 paa den veſtindiſke Ø St. Croix, hvor hans Fader Niels Berndt Suhr (f. 1748 i Utterslev paa Laaland, † 14/9 1781 i Kbhvn.) var Landsdommer og givt med Christine Kohl († 1825). Blev, efter at have nydt privat Underviisning i Odenſe, i Foraaret 1796 dimitteret til Univerſitetet af daværende Subrector, nu Etatsraad, Prof. og Rector S. N. J. Bloch i Roeskilde; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i det paafølgende Aar; vicarierede et Aars Tid i Odenſe Skole for en fraværende Hører, og indtraadte i Efteraaret 1799 i det pædagogiſke Seminariums hiſtoriſke Klaſſe; underkaſtede ſig i Sommeren 1801 Dimisſions-Examen; vandt 1802 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „At oplyſe Jarlsværdighedens Beſkaffenhed og Brug her i vort Norden, og de med ſamme foregaaede Forandringer“; blev i Novbr. 1803 Adjunct og Secretair i Skoleraadet ved den da reformerede Odenſe Cathedralſkole; d. 5te Septbr. 1806 Overlærer ved Helſingørs Skole, hvorfra han d. 29de Auguſt 1815 efter ſit Ønſke forflyttedes i ſamme Egenſkab til Roeskilde Cathedralſkole; udnævntes d. 30te Marts 1819 til Rector for Vordingborg Skole; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; blev d. 13de Februar 1841, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget; erholdt d. 27. Febr. ſ. A. Titel af Profesſor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8). — * 1805 Anna Hedevig Margarethe Bloch (f. 1783, en Datter af hans Stedfader, afg. Biſkop i Fyen Dr. Tønne Bloch). — (Autobiographi i hans Smaaſkrifter II. S. 135—140; jvfr. Blochs Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, H. 2. S. 22—23; Øst's „Materialier“, Nr. 94. — Portrait, malet og lithogr. af J. Gemzøe. 1838. 4to. — Om et til hans Erindring oprettet Legat ſ. Selmers Aarbog for 1845, S. 43—44).

Indbydelsesſkrifter: a) De eo, qvod jam ante *Lutherum* de veterum institutis, imprimis litterariis, immutatum erat. Prolusio, qva solennia secularia in Schola Cathedrali Roeschildensi a. MDCCCXVII habenda indicuntur. Havniæ. — b) Om Underviisningen i Hiſtorien i de lærde Skoler. Kbh. 1820. — c) Hiſtoriſke Efterretninger om Vordingborg Latinſkole i den ældre Tid til dens Reform i Aaret 1739. ibid. 1824. — d) Hiſtoriſke Efterretninger om Vordingborg Latinſkole fra dens Reform i Aaret 1739 til nyeſte Tid. ibid. 1825. — e) En Skoletale og nogle Skoleefterretninger. (Som Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1829. — f) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skoleväſen, foranledigede t deels ved Profesſor Lütkens Afhandling: om almindelig Dannelſe. ibid. 1831. (jvfr. M. f. L. VIII. 1—57, 385—442, 563—600; IX. 201—29, af J. N. Madvig). — g) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i de ſidſte to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med „Kort Skolekrønike“ for 1829—1833 (ſom andet Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1833. — h) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i den ſenere Tid derom udgivne Skrifter. ibid. 1835. — i) Chriſtian den Tredies Minde, fornyet i Anledning af den danſke Kirkes tredie Jubelfeſt. ibid. 1836. („Dagen“ 1836, Nr. 293). — k) Forholdet mellem Kirke og Skole. Tale, holden paa Reformationsfeſten d. 31te October 1836. (Med en kort Skolekrønike for de fire Aar, fra Efteraaret 1833). ibid. 1837. — l) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen. (Med Skoleefterretninger for 1838—40) ibid. 1840. (T. f. L. o. K. V. 344, 346—56, af H. M. Flemmer; jvfr. Suhrs Smaaſkr. I. S. 268—78).

Smaaſkrifter af pædagogiſk og hiſtoriſk Indhold. Tildeels før udgivne ſom Skoleprogrammer. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. (F. L. o. K. III. 1845. S. 286—300).

Om Reformerne i de lærde Skoler. Bemærkninger og Betænkeligheder. Kbh. 1845.

Vordingborg Skole, i „Den Berlingſke Tidende“ 1846, Nr. 86.

Suhr (Johannes Søren Bloch), ovenanførte G. A. J. D. Suhr's yngſte Broder; f. i Vordingborg d. 9de Maj 1807; var i Aarene 1818—19 Diſcipel i den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, men i ſidſtnævnte Aar blev hans Faders Broder, nysanførte J. E. Suhr, Rector i Vordingborg, og denne Mand tog ham da i ſit Huus ſom ſin Søn. I 1826 dimitteredes han fra ſin Fødebyes lærde Skole; var fra 1828 til 1833 Huuslærer paa Chriſtianshavn, ligeſom han ogſaa underviſte i flere af Kjøbenhavns ſtørre Pigeinſtituter i de levende Sprog, Religion og Skjønſkrivning; abſolverede i Maj 1832 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Octbr. 1833 conſtitueret, og d. 15de April 1834 virkelig Adjunct ved Ribe Cathedralſkole (hvor Religion og Franſk bleve hans Underviisningsfag); paatog ſig i December 1833 tillige at være Stiftsbibliothekar; blev d. 4de April 1835 Doctor i Philoſophien ved Univerſitetet i Kiel for ſin indſendte (utrykte) Afhandling: „De Novi Foederis Stilo“ (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835. S. 192); d. 30te Januar 1842 ordineret Katechet og førſte Lærer ved Borgerſkolen i Holbek. — * ⚭ 1834 Sophia Ulrikke Strøm, en Datter af Cancelliraad H. L. Strøm og adopteret af Dr. med. Magnus Strøm i Kjøbenhavn.

Hans Tausens Levnet, samt nogle Prædikener. Ribe, 1836. (Udgivet til at beſtride Omkoſtningerne ved Reſtaurationen af det Ribe Domkirke tilhørende Portrait af Tauſen. Prædikenerne ere af Tage Müller, P. N. Froſt og A. Leth. (jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 267). — Bondeſønnen, Biſkop Johannes Tauſens Levnet. Anden forandrede Udgave. Kbh. 1846.

Nogle Bemærkninger om den theologiſke Pragmatiks Studium, navnligen blandt Danmarks yngre Theologer. Udgivet ſom Indbydelſesſkrift til Reformationsfeſtens Høitideligholdelſe i Ribe Cathedralſkole. Haderslev, 1836.

Om Kjærligheden, der gjenſidigen bør herſke mellem enhver Skoles Lærere g Diſciple. Tale paa Ribe Cathedralſkole d. 29de Septbr. 1837. Haderslev, 1837.

Det Nye Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolernes øverſte Claſſer. Kbh. 1837. (T. . L. o. K. II. 316—17; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1108—9).

Det Gamle Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolerne. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. II. 316—17).

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, i trende Bøger. Overſat efter Grundſproget og med oplyſende Anmærkninger forſynet. Kbh. 1838; ogſaa indlemmet i »Bibliothek for Overſættelſer af latinſke og græſke Claſſikere«. (»Dagen« 1838, Nr. 4; Fædrel. II. 1841, Nr. 645).

Om Huusholdningskunſten, af Xenophon. Fra det Græſke overſat. Kbh. 1838; ogſaa i »Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Claſſikere«. (Fædrel. II. 1841, Nr. 645, Sp. 5176).

Cajus Julius Cæſars Skrifter, overſatte og oplyſte. I.—II. Bind. Kbh. 1840—41; ogſaa i »Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Claſſikere«. (Fædrel. II. 1841, Nr. 623).

Tvende Prædikener. Kbh. 1839. (Til Indtægt for de Vandlidte i Ribe).

Hvad tørſter Du efter, o Menneſkeſjæl? Prøveprædiken. Kbh. 1840.

Qvindens Liv. Et Studium af Madame Necker de Sauſſure. Efter den franſke Original overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 107).

Smykker Eder! Tager Høitidsdragten paa! Prædiken paa 1ſte Søndag i Advent 1844. Kbh. 1845. Andet Oplag. ibid. eod.

Nogle Ord om Holbek Amts Tvangsarbeidsanſtalt ſamt min Tiltrædelſesprædiken derſteds. Kbh. 1845.

Tvende Prædikener for bedrøvede og lidende Chriſtne. Kbh. 1846.

Etatsraad Hector Frederik Janſon Eſtrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 1847. Kbh.

Skilles og mødes. Fortælling. I.—II. Deel. Kbh. 1848 (1847). (Berl. Tid. 1847, Nr. 295; Flyv. Poſt f. A. Nr. 291; »Nordiſcher Telegraph« 1848, Octbr.)

Digte og Afſkedsord ved flere Grave. 1848.

Danſke Hiſtoriemalerier fra forrige Aarhundrede. I. Hoffeſten paa Coldinghuus 1711. 1848. II. En Bortførelſe 1712. eod. a.

Udgav ſom Maanedsſkrift, fra Octbr. 1839: Archiv for den practiſke Theologie. I.—II. Bd. (6 Hefter). Kbh. 1839—40. (T. f. L. o. Kr. IV. 249—78).

I »Chriſtelig Kirketidende« (Nogle Tanker, fremkaldte ved »Bemærkninger med Henſyn til Religionsunderviisningen i de lærde Skoler, af C. S. Peterſen«, 1835, Nr. 8—9; jvfr. ſ. A. S. 58—60).

I »Danſk Folkeblad« (Om Pigebørnenes Opdragelſe hos det israelitiſke Folk gamle Dage (efter Schwarz's Opdragelſeslære 1ſte Deel), i V. Aarg. Nr. 32).

I A. F. Høſt's »Miniaturbibliothek for Moerſkabslæsning« (Kongeegen. Original Fortælling, i V. S. 97—107).

Endeel Digte, fornemmelig til Minde om Afdøde, indførte i »Dagen« (1836,

Nr. 251), og »Den Berlingſke Tidende« (f. Ex. 1846, Nr. 71, 257, 300; 1847, Nr. 165, 260; 1848, Nr. 30; 1849, Nr. 97, Tillæg; Nr. 168). — (Tildeels efter Autogr.)

Suhr (Peter Solling), ovenanførte Joch. Evans Suhrs Næſtſøſkendebarn, ældſte Søn af Abraham Ditlev Suhr, til Nakſkov Ladegaard (f. $\frac{1}{10}$ 1762 i Kjøbelev), og Mette Regine Solling (f. $\frac{28}{7}$ 1779); er f. d. 29de Novbr. 1800; blev Student fra Nakſkov Skole 1820; Candidat i Lovkyndigheden i Foraaret 1829 (H. ill.).

Haandbog om den gode Tone, eller Anviisning til at tale beſlig og overeensſtemmende med Talens Gjenſtand. Frit overſat efter Albertis tydſke Original. Kbh. 1831.

Sundt (Chriſtian Ulrich), f. i Rendsborg d. 31te Marts 1756; Sønneſøn af Generallieutenant Michael Sundt, General-Qvarteer-Meſter, Chef for Artilleriet og Fortificationen i Norge, Ridder (Storkors) af Danebroge ꝛc. (adlet $\frac{28}{11}$ 1733), og Søn af Chefen for det 2det Veſterlehnſke Infanteri-Regiment, Oberſt Chriſtian Ulrich v. Sundt og Benedicte Rudolphine Ingenhaeff (en Datter af Generallieutenant og Commandant i Fredericia, F. C. Ingenhaeff); kom i Slutningen af 1773 paa Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn; blev i Juni 1783 Officeer ved det Falſterſke (ſiden 3die Jydſke) Infanteri-Regiment i Aalborg, i April 1785 ved Kronprindſens (ſiden Kongens eget) Regiment, og 1786 i Livgarden tilfods; gik 1788, med kongelig Tilladelſe, i ruſſiſk Tjeneſte under Krigen med Sverrige, og avancerede til Capitain; kom henimod Slutningen af 1789 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 28de Maj 1790 Capitain, 1798 Compagnichef og 1803 tjeneſtgjørende Major ved den 2den Sjællandſke Bataillon lette Infanteri (ſiden det Jydſke Skarpſkytter-Corps); 1804 Commandeur for ſamme Bataillon; 1808 Oberſtlieutenant; førte 1812—14 Overcommandoen paa Laaland; blev i Febr. 1812 Oberſt; d. 31. Juli 1815 Ridder af Danebroge; 1816 Commandeur, og d. 1. Januar 1817 Chef for danſke (ſiden 1ſte) Livregiment; foretog 1824 en Fodreiſe i Tydſkland (jvfr. Converſationsbl. 1824, Nr. 17); benaadedes d. 16de Maj ſ. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 25de Maj 1826 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 Generalmajor; gjorde 1829 en Fodrejſe igjennem Tydſkland, Schweiz og Frankrige til Madrid; beſøgte paa Hjemvejen Paris, Brüſſel, Haag, Amſterdam, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Novbr. ſ. A.; blev d. 5te Juni 1833, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, afſkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Generallieutenant, og med Penſion under Navn af Vartpenge; opholdt ſig derefter indtil Maj 1848 i Middelfart. † 9de Februar 1849 i Frederiksberg. — ⚭ 1798 Sophie Loviſe v.

ülow († i Aug. 1812), en Datter af Capitain Chriſtian Freder. v. B. og oſter til Generallieutenant og Generaladjutant F. C. v. B. — (Biogra- hi i Høſt's „Materialier“, Nr. 83, og i Selmers „Nekrolog. Samlinger“ 848—49, S. 508—15).

Udtog af en Dagbog, ſkreven paa en Fodreiſe igjennem Tydſkland i Aaret 1824. bh. 1827. (Raſk's Maanedl. Literaturbl. 1827, Nr. 1; »Nemeſis«, Nr. 4. — rudſtykker af Skriftet i Høſt's »Archiv« VIII. 105—12).

Om Fæſtningen Ehrenbreitſtein, i Høſt's »Archiv« XII. 7—10.

Svabo (Jens Chriſtian), f. 1746 paa Vaagø blandt Færøerne, vor hans Fader Hans Chriſtopherſen Svabonius (en Præſteſøn a Mors, f. $\frac{1}{1}$ 1702 i Solberg Præſtegaard, † $\frac{19}{1}$ 1764) var Sogne- ræſt (fra $\frac{2}{8}$ 1734) og givt med Maria Weyhe (en Datter af Lang- and Samuel Weyhe paa Færøerne). Underviiſt af Faderen blev han t i Thorshavns Latinſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1765; tog 767 den philoſophiſke Examen; var fra 1771 i $1\frac{1}{2}$ Aar Huuslærer hos reve G. Holck Winterfelt; gjorde 1775 en Reiſe til London; bereiſte 781—82, ifølge kongelig Befaling, Færøerne for derover at kunne ud- ve en phyſiſk-oeconomiſk Beſkrivelſe; blev ſiden der boende. † 1824. (Jvfr. N. Frederikſen (S. Grundtvig) „Danſken paa Færøerne“, S. 5—6; han orekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhuusholdn. Selſk. Skrifter 1ſte Deel, p. LVII.).

Kort oeconomiſk Underretning om Kiødſaltning, Svin, Kartofler og Haver. Uddragen af andre, til den Færøiſke Landmands Nytte. 1ſte Hefte. Kbh. 1773. (Underretningen om Kjødſaltning er tagen af C. Martfelts Afhandling om Irlands Huusholdning og Handel med fede Vare ſamt om Hamborg Kjødrøgning«; den om Kartoflerne er af J. K. Trojel, og den om Haver af N. Mohr; jvfr. L. E. 1774, Nr. 15). Derimod udkom: J. Weyhe, Færøiſk Syſſelmand, kort Anmerkning over og Svar imod den af Svabo i Aaret 1773 udgivne oeconomiſke Beſkrivelſe over Færøe. Kbh. 1783, hvorpaa Svabo ſkrev: Gjenſvar til Syſſelmand Joen Weyhe paa Færøe. ibid. eod. 22 S. — En kort Beſkrivelſe over de Færøiſke Havne og Ankerpladſe. Kbh. 1785.

I »Almindel. Danſke Bibliothek« (Om den færøſke Marſviin-Fangſt, 1779, III. 39—53; Om Fiſkebanker og Meed, iſær de færøſke, ſſtd. S. 239—49).

Hans Samling af Færøiſke Sange (i Tallet 52) tilligemed hans færøiſke Ordbog og udførlige Beſkrivelſe over Færøerne (i 7 Qvartbind) bevares blandt det ſtore kongelige Bibliotheks Haandſkrifter. Indholdet af de tre Bind af de Færøiſke Sange angives i Indledningen til Lyngbyes færøiſke Qvæder, S. 10—11; jvfr. Raſk's »Veiledning til det islandſke Sprog«. Kbh. 1811, Fortalen S. XLVI—VII.

Svane (Hans Marius), f. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Super- argo, Brygger og Tømmerhandler Hans Svane og Johanne Marie . Gad (f. 1766, † $\frac{12}{1}$ 1842); blev dimitteret fra Frederiksborg Skole

1816; underkaſtede ſig i April 1820 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1823 ſammes praktiſke Prøve, begge med bedſte Charakteer; blev Volontair i det Danſke Cancelli. † 6te Marts 1828. (Jvfr. Øst's „Materialier", Nr. 17; Liunge's „Hertha" 2. Aarg. I. S. 396; „Dagen" 1828, Nr. 61).

Natur og Kunſt. Et philoſophiſk-poetiſk Forſøg af P. Marius Svane og T. Algreen-Usſing. Kbh. 1820.

Juridiſke Afhandlinger af T. Algreen-Usſing og P. Marius Svane. Kbh. 1824. (Heri findes af ham: Forſøg til en ſyſtematiſk Fremſtilling af de forſkjellige Løsagtighedsforſeelſer og disſes juridiſke Følger efter de Danſke Love, S. 1—171).

Forklaring over eenstydige danſke Ords Bemærkelſe. Kbh. 1825. (L.L. 1825 Nr. 31—32, af P. E. Müller, jvfr. ſſtd. S. 538—44, af Svane; „Telegraphen" V. S. 35—40, jvfr. S. 51—56, og Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 69; „Statsvennen" 1825, Nr. 36—38; „Dagen" 1825, Nr. 133, jvfr. Kbhvns Skilderi ſ. A. Sp. 776—78, 813—15, 883—85).

Smaa poetiſke og philoſophiſke Forſøg. Kbh. 1826. (Converſationsbl. 3. Aarg. Nr. 5).

Sveinbiørnsſon (Theodor), Þórður Sveinbjarnarſon, f. d. 4de Septbr. 1786 paa Ytriholm i Borgarſjords-Syſſel under Islands Sønder-Amt, Søn af Sveinbiørn Thordarſon, Laugrettesmand paa Althinget og Borger i Reykjavik, og Haldora Jónsdóttir; blev 1802 dimitteret af Biſkop G. Vidalin; tjente derefter i 15 Aar, for det meſte ved Bonde-Arbejder, førſt hos Præſten til Melum og Leiraa, Biarni Arngrímsſon, ſom havde givet ham Underviisning, derpaa hos Faderen, og endelig i 6 Aar ſom Comptoir-Betjent paa Islands Veſter-Amts Comptoir, hvorfra han rejſte til Kjøbenhavn 1817, og deponerede ſamme Aars Efteraar ved Univerſitetet; vandt 1819 Guldmedaillen for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „Fata scholæ Atheniensis a tempore inde subactæ Romanorum armis Græciæ ad annum DXXIX, qvo eadem edicto Justiniani Jmperatoris plane abrogata est, ita illustrentur, ut intelligatur, qvinam per illud temporis spatium ex hoc instituto ad literas et humanitatem redundaverint fructus"; underkaſtede ſig i Juni 1820 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og 1821 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair i det islandſke og bornholmſke Comptoir under Rentekammeret, og nød fra 1820 Underſtøttelſe af Fonden ad usus publicos, for at ſtudere Naturhiſtorie; opnaaede 1822 Acceſſit for en Afhandling over det Aaret iforvejen udſatte juridiſke Priisſpørgsmaal: „Quales regulæ ex jure universali servandæ sunt in ea accessione, quam industrialem seu artificialem vocant, et quænam ex jure Romano et potissimis ex-

eris legibus servantur? quid denique secundum jus patrium circa hanc
ateriam statuendum est?"; blev d. 16. Maj 1822 Syſſelmand i Arnes Syſſel
der Islands Sønder-Amt; d. 18de April 1834 1ſte Asſesſor, og d. 15de
eptbr. 1836 Juſtitiarius i den islandſke Lands-Overret; fungerede fra
te Auguſt 1835 til ſamme Tid 1836 ſom Landfoged i Island og Byfoged
Reykjavik, og foreſtod i nogen Tid af ſamme Aar Stiftamtmands-For-
tningerne; var 1837 Medſtifter af Sønder-Amtets oeconomiſke Selſkab,
is Vice-Formand han ſiden har været; udnævntes 1838 til Medlem af
n Commisſion, ſom ved kongl. Reſol. 22. Aug. ſ. A. anordnedes til at
erveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender; blev d. 10de
ai 1841 Ridder af Danebroge; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelſe $\frac{2}{3}$
343) i det islandſke Althing 1845, 1847 og 1849, og valgtes i 1845
l dets Vice-Formand, 1847 til Formand; blev 1845 Medlem af en d.
. Aug. ſ. A. ifølge kongl. Reſol. 23. Apr. ved den kongl. Commisſarius ned-
t Commisſion af Embedsmænd for at udarbejde Forſlag med Henſyn til
e islandſke Skattelove og Landboväſen (jvfr. Uddrag af Commisſionens For-
ndlinger i "Ný Félagsrit" VII. 1—93); d. 8. Juli 1848 Conferenceraad;
28de Septbr. 1849 Medlem af den ved kgl. Reſcr. af 23de Septbr.
348 bebudede islandſke Forſamling. — *1. 1822 **Guðrún Oddsdót-
r Stephenſen** (f. $\frac{8}{12}$ 1779, † $\frac{1}{11}$ 1838), Enke efter Amtmand i Ve-
Amtet Stephán Stephenſen. * 2. **Kirſtine Cathrine Knudſen**,
Datter af afd. islandſk Kjøbmand Lauritz Michael Knudſen i Reykjavik.

Andet og tredie Affnit af 1ſte Deel (fra pag. 78 til 214, phyſiſk og politiſk Geo-
phi) af *"Almenn Landaskipunarfræði"* (udg. af det isl. lit. Selſk.). Kaupmhfn.
1—27.

Latinſk Overſættelſe, Ordforklaringer, Sagregiſter m. m. til den, ved den Arna-
agnæanſke Commisſion udgivne ældſte islandſke Lov- eller Rets-Bog *Grágás*. Pars
—II. Hauniae 1829. 4to. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. H. L. Z. 1832, I. Nr.
10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433
—40, af G. Homeyer; Journal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p.
—77, af Pardesſus (ogſaa ſærſkilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage in-
ulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Nord. Tidsſkr. for Oldkyndighed
115, Noten).

Latinſk Overſættelſe, Ordforklaringer, Sagregiſter og hiſtoriſk Indledning til den
den islandſke Lovbog *Járnsiða* edr Hákonarbók. (udgiven af den Arna-Magnæanſke
ommisſion). Haun. 1847. 4to.

Uſandfærdigheder og Urigtigheder i en af en vis tydſk Forfatter i "Bibliothek der
eſten Weltkunde" indrykket "Beſtigelſe af Bjerget Hekla i Aaret 1827", i "Dagen"
9, Nr. 220.

Berigtigelſer til en Artikel i norſke Morgenblad om den islandſke Lov- og Rets-
g: "Graagaaſen", i "Kjøbenhavnsposten" 1834, Nr. 179—82.

Anmærkninger (mærkede S) til **Balduin Einarſons** "Bemærkninger om den gamle islandſke Lov Graagaaſen«, i Jurid. Tidsſkr. XXII. 1—146; 277—360.

Nogle Bemærkninger med Henſyn til det Spørgsmaal: om den ældre islandſke Kriſtenret er en Deel af Graagaaſen, eller ei? i Jurid. Tidsſkr. XXIV. 328—48.

Skýrsla um *Suður-Amtsins Húss-* og *Bú-stjórnarfélag*, i »Búnaðar-Rit Suður-Amtsins Húss- og Búsijórnarfélags«, 1. B. 1. D. bls. 1—16; *Nautkinda-* og *krossabein* sem verdslunar vara, bls. 47—51; Um *hússtiórnina* í Íslandi (undertegnet S. Biørnsſon, pſeudonym), bls. 94—138; Ágrip af æfi Bjarnar prófasts Haldórssónar, I. B. 2. D. bls. 1—21; Anmærkninger ved nævnte Provſt Haldorſens Skrift Arnbjörg, bls. 22—92; félags-skýrslur, bls. 125—147; Skýrslur um suðuramtsins húss- og búsijórnar-félags athafnir, ástand og fjárhag við Janúarmán. lok 1846, i II. B. 1. D. bls. 133—153. — Skýrsla um Suðuramtsins húss- og bústjórnar félags athafnir, o. s. v. við Janúariimánaðar lok 1848. 13 Sider.

Redacteur af *Sunnan-Pósturinn*. Mánadarit útgéfid af nockrum medlimum Bókmentafélagsins. *Fyrsti Árgángur*. 1835. Viðeyar Klaustri, 1835. (ſvfr. »Fjölnir« II. 45; V. 1839, II. bls. 27—35. — 2.—3. Árg. 1836—38, red. af *Árni Helgason*).

Ligeledes Redacteur af »*Skýringar* Páls lögmanns Jónssonar *Vidalins* á Fornyrðum íslenzkrar lögbókar, er Jónsbók nefuist, (udg.) að tilhlutun ens íslenzka bókmentafélags. Reykjavík. 1846—49«. 1.—3. H., fortſættes. (I 2det Hefte leverede han Vidalins Levnet, ſkrevet 1846, S.1—LXIV).

Flere ſmaa Stykker i Poeſi og Proſa, deels originale, deels overſatte, i Maanedsſkrifterne „*Klausturpóstur*« 1825, og »*Sunnanpóstur*«, fornemmelig i dettes 1ſte Aarg. for 1835. — En metriſk Opſats findes og i »*Íslenzk Sagnablöð*«, 6. D. bls. 77—79, og i »*Skirnir*«, 1830, bls. 118—19.

Om hans Deeltagelſe i den under 22de Aug. 1838 anordnede Commisſions Forhandlinger, ſvfr. „Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra Embættismanna í Reykjavík árin 1839 og 1841«. Kaupmhfn. 1842; og om hans Virkſomhed i Althinget ſ. Tíðindi frá alþingi Íslendinga. Reykjavík, 1845, 1847 og 1849. — (Efter Autogr.)

Sveinbiørnsſon (Thorſtein) blev i April 1769 Præſt til Hvanneyri og Bæ i Borgarſjords-Syſſel under Islands Sønder-Amt. † 1815.

18 Pſalmer i den ny islandſke Pſalmebog. — Digte i »Gaman og alvara«, 1. H. No. 14, og i »Kvöldvökur« No. 32.

Islandſk Overſættelſe af Pſalmen: »Gak under Jeſu Kors at ſtaae«, tilføiet: »Sjö nýjar Föstu-prédikanir, gjórðar af Anonymo«. Leirárg. 1798.

Sveiſtrup (Friderik Chriſtian), f. 1764 i Ribe, hvor hans Fader var Chordegn; blev førſt Copiiſt i Hof- og Stadsretten; d. 24de Januar 1798 Skriver i Kjøbenhavns Forligelſes-Commisſion, med Titel af Secretair; d. 28. Decbr. 1813 Cancelliraad. † 11te Auguſt 1832. — * Anne Johanne Øſterild (f. 1782, † $\frac{1}{2}$ 1829, Datter af Kjøbmand Ø. i Aalborg).

Forordninger, Placater, Reſcripter og Collegialbreve, henhørende til Forligel-
ſvæſenet i Danmark, Norge, Island, og de danſke Øer i Veſtindien. Samlede
udgivne i chronologiſk Orden. Kbh. 1801. (L. E. 1806, Nr. 21, af P. H. Graah;
g. H. L. Z. 1805, II. Nr. 159). Anden Udgave, fra Aar 1795 til 1805, for-
et med et nøiagtigt alphabetiſk Ord-Regiſter. ibid. 1806.

Sveiſtrup (Hans Guldberg), f. d. 31te Marts 1770 i
ngſted, ældſte Søn af Cancelliraad Chriſten Sveiſtrup (førſt By-
ged i Ringſted, ſiden Birkedommer ved Antvorſkov og derefter Godsejer)
Anna Margrethe Guldberg (f. 1742, * 1769, † ...; eneſte Datter af
gnepræſten i Ringſted, Hans Oveſen Guldberg (en Broder til Gehej-
raad Ove Høegh-Guldbergs Moder) og Anna Margrethe Brunn).
ev Student fra Aalborg Skole i Efteraaret 1788; underkaſtede ſig i
raaret 1792 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke
vve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; var 1793—96
uslærer paa Strandmøllen, hvor han var den nuværende Kammer-
ad J. C. Drewſens Lærer, og levede derefter i Kjøbenhavn, beſkæf-
et med literaire Arbejder; blev i Febr. 1799 Alumnus paa Walkendorfs
legium; 1800 Translateur i det ſpanſke, portugiſiſke, italienſke, franſke,
ſke, engelſke, ſvenſke, hollandſke, og 1808 i det ruſſiſke Sprog; 1808
condlieutenant ved Een af det norſke Livregiments annecterede Batailloner;
r i nogen Tid Aſſiſtent ved Feltpoſtcomptoiret; blev 1813 Notarius pu-
licus i Bergen, og virkelig Krigs-Aſſeſſor; opgav 1814 ſin Poſt i Norge,
opholdt ſig derefter i nogle Aar i Kjøbenhavn ſom Penſioniſt. † 5te
uar 1824 i Slagelſe. — * 1808 Johanne Frederikke Wal-
røhm (f. $\frac{1}{9}$ 1785 i Opslo). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog
1821—26, S. 335—36; Rahbeks Erindr. IV. 461—62; J. Kragh
ſt's Erindr. S. 40, 182).

Philoſophiſk Repertorium. 1ſte Bind. Kbh. 1798. — Angivelſen.
id. eod. (et Digt). — Genieperſen, et politiſk Læredigt med tvende Bilag, Litr.
og B. ibid. eod. (Øſt's Litt.- Kunſt- og Theaterbl. 1798, Nr. 7—8; »Iris og
be« 1798, II. 358—59, jvfr. L. E. 1798, S. 432 og 460—64). — Fremtidens
kaal. ibid. eod. — Klageſang over Suhm. ibid. eod. (L. E. 1799, S. 39—
, jvfr. ſſtd. S. 76—78). — Liden underſordiſk Urtebog, forfattet af Niels
n Anden, Søn af Niels Klim den Store etc., overſat af Mag. M. P. Phalæna, og nu
Trykken udgiven af en Botanikens Ven. ibid. eod. (L. E. 1798, Nr. 36; »Iris og Hebe«
798, III. 329—34; »Den Danſke Tilſkuer« 1798, S. 212—24; jvfr. Werlauff's Op-
ſninger til Niels Klim, overſat af N. W. Dorph, S. 318). — Konkordat
ellem den franſke Regjering og Pave Pius den Syvende. Tilligemed de Buller,
aler og Anordninger, der have Henſyn paa Indretningen af Gudsdyrkelſerne i Fran-
rig. Overſat af J. K. Høſt (og H. G. Sveiſtrup). ibid. 1802. (L. E. 1802,
r. 34). — Samling af virkelige og tildeels beviislige Exempler paa ſkindøde
erſoner, der enten førſt i Graven ſelv eller endnu førend Begravelſen ere komne
Live igjen, overſatte af adſkillige Sprog, tilligemed en Indledning om de i ſaa Hen-

deels ved Profeſſor Lütkens Afhandling: om almindelig Dannelſe. ibid. 1831. (jvfr. M. f. L. VIII. 1—57, 385—442, 563—600; IX. 201—29, af J. N. Madvig). — g) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i de ſidſte to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med „Kort Skolekronike“ for 1829—1833 (ſom andet Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1833. — h) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen, foranledigede ved de i den ſenere Tid derom udgivne Skrifter. ibid. 1835. — i) Chriſtian den Tredies Minde, fornyet i Anledning af den danſke Kirkes tredie Jubelfeſt. ibid. 1836. („Dagen“ 1836, Nr. 293). — k) Forholdet mellem Kirke og Skole. Tale, holden paa Reformationsfeſten d. 31te October 1836. (Med en kort Skolekronike for de fire Aar, fra Efteraaret 1833). ibid. 1837. — l) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæſen. (Med Skoleefterretninger for 1838—40) ibid. 1840. (T. f. L. o. K. V. 344, 346—56, af H. M. Flemmer; jvfr. Suhrs Smaaſkr. I. S. 268—78).

Smaaſkrifter af pædagogiſk og hiſtoriſk Indhold. Tildeels før udgivne ſom Skoleprogrammer. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. (F. L. o. K. III. 1845. S. 286—300).

Om Reformerne i de lærde Skoler. Bemærkninger og Betænkeligheder. Kbh. 1845.

Vordingborg Skole, i „Den Berlingſke Tidende“ 1846, Nr. 86.

Suhr (Johannes Søren Bloch), ovenanførte G. A. J. D. Suhr's yngſte Broder; f. i Vordingborg d. 9de Maj 1807; var i Aarene 1818—19 Diſcipel i den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, men i ſidſtnævnte Aar blev hans Faders Broder, nysanførte J. E. Suhr, Rector i Vordingborg, og denne Mand tog ham da i ſit Huus ſom ſin Søn. I 1826 dimitteredes han fra ſin Fødebyes lærde Skole; var fra 1828 til 1832 Huuslærer paa Chriſtianshavn, ligeſom han ogſaa underviſte i flere af Kjøbenhavns ſtørre Pigeinſtituter i de levende Sprog, Religion og Skjønſkrivning; abſolverede i Maj 1832 den theologiſke Embedsexamen (H. Ill.); blev d. 12te Octbr. 1833 conſtitueret, og d. 15de April 1834 virkelig Adjunct ved Ribe Cathedralſkole (hvor Religion og Franſk bleve hans Underviisningsfag); paatog ſig i December 1833 tillige at være Stiftsbibliothekar; blev d. 4de April 1835 Doctor i Philoſophien ved Univerſitetet i Kiel for ſin indſendte (utrykte) Afhandling: „De Novi Foederis Stilo“ (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835. S. 192); d. 30te Januar 1842 ordineret Katechet og førſte Lærer ved Borgerſkolen i Holbek. — * 4/4 1834 Sophia Ulrikke Strøm, en Datter af Cancelliraad H. L. Strøm og adopteret af Dr. med. Magnus Strøm i Kjøbenhavn.

Hans Tausens Levnet, samt nogle Prædikener. Ribe, 1836. (Udgivet til at beſtride Omkoſtningerne ved Reſtaurationen af det Ribe Domkirke tilhørende Portrait af Tauſen. Prædikenerne ere af Tage Müller, P. N. Froſt og A. Leth. (jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 267). — Bondeſønnen, Biſkop Johannes Tauſens Levnet. Anden forandre e Udgave. Kbh. 1846.

Nogle Bemærkninger om den theologiſke Pragmatiks Studium, navnligen blandt Danmarks yngre Theologer. Udgivet ſom Indbydelſesſkrift til Reformationsfeſtens Høitideligholdelſe i Ribe Cathedralſkole. Haderslev, 1836.

Om Kjærligheden, der gjenſidigen bør herſke mellem enhver Skoles Lærere g Diſciple. Tale paa Ribe Cathedralſkole d. 29de Septbr. 1837. Haderslev, 1837.

Det Nye Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolernes øverſte Claſſer. Kbh. 1837. (T. L. o. K. II. 316—17; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1108—9).

Det Gamle Teſtaments Bibelhiſtorie, udarbeidet til Brug ved Reliionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realſkolerne. Kbh. 1839. (T. f. L. o. . II. 316—17).

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, i trende Bøger. Overſat efter ndſproget og med oplyſende Anmærkninger forſynet. Kbh. 1838; ogſaa indlemmet »Bibliothek for Overſættelſer af latinſke og græſke Clasſikere«. (»Dagen« 1838, Nr. 4; Fædrel. II. 1841, Nr. 645).

Om Huusholdningskunſten, af Xenophon. Fra det Græſke overſat. bh. 1838; ogſaa i »Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Clasſikere«. (Fædrel. II. 1841, r. 645, Sp. 5176).

Cajus Julius Cæſars Skrifter, overſatte og oplyſte. I.—II. Bind. Kbh. 840—41; ogſaa i »Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Clasſikere«. (Fædrel. II. 1841, r. 623).

Tvende Prædikener. Kbh. 1839. (Til Indtægt for de Vandlidte i Ribe).

Hvad tørſter Du efter, o Menneſkeſjæl? Prøveprædiken. Kbh. 1840.

Qvindens Liv. Et Studium af Madame Necker de Sausſure. Efter en franſke Original overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 107).

Smykker Eder! Tager Høitidsdragten paa! Prædiken paa 1ſte Søndag i Advent 1844. Kbh. 1845. Andet Oplag. ibid. eod.

Nogle Ord om Holbek Amts Tvangsarbeidsanſtalt ſamt min Tiltrædelſesprædiken derſteds. Kbh. 1845.

Tvende Prædikener for bedrøvede og lidende Chriſtne. Kbh. 1846.

Etatsraad Hector Frederik Janſon Eſtrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 847. Kbh.

Skilles og mødes. Fortælling. I.—II. Deel. Kbh. 1848 (1847). (Berl. Tid. 847, Nr. 295; Flyv. Poſt f. A. Nr. 291; »Nordiſcher Telegraph« 1848, Octbr.)

Digte og Afſkedsord ved flere Grave. 1848.

Danſke Hiſtoriemalerier fra forrige Aarhundrede. I. Hoffeſten paa Colinghuus 1711. 1848. II. En Bortførelſe 1712. eod. a.

Udgav ſom Maanedsſkrift, fra Octbr. 1839: Archiv for den practiſke heologie. I.—II. Bd. (6 Hefter). Kbh. 1839—40. (T. f. L. o. Kr. IV. 49—78).

I »Chriſtelig Kirketidende« (Nogle Tanker, fremkaldte ved »Bemærkninger ed Henſyn til Religionsunderviisningen i de lærde Skoler, af C. S. Peterſen«, 835, Nr. 8—9; jvfr. ſ. A. S. 58—60).

I »Danſk Folkeblad« (Om Pigebørnenes Opdragelſe hos det israelitiſke Folk gamle Dage (efter Schwarz's Opdragelſeslære 1ſte Deel), i V. Aarg. Nr. 32).

I A. F. Høſt's »Miniaturbibliothek for Moerſkabslæsning« (Kongeegen. riginal Fortælling, i V. S. 97—107).

Endeel Digte, fornemmelig til Minde om Afdøde, indførte i »Dagen« (1836,

Nr. 251), og »Den Berlingſke Tidende« (f. Ex. 1846, Nr. 71, 257, 300; 1847, Nr. 165, 260; 1848, Nr. 30; 1849, Nr. 97, Tillæg; Nr. 168). — (Tildeels efter Autogr.)

Suhr (Peter Sølling), ovenanførte Joch. Evans Suhr's Næſtſøſkendebarn, ældſte Søn af Abraham Ditlev Suhr, til Nakſkov Ladegaard (f. $\frac{1}{10}$ 1762 i Kjøbeløv), og Mette Regine Sølling (f. $\frac{28}{7}$ 1779); er f. d. 29de Novbr. 1800; blev Student fra Nakſkov Skole 1820; Candidat i Lovkyndigheden i Foraaret 1829 (H. ill.).

Haandbog om den gode Tone, eller Anviisning til at tale høflig og overeensſtemmende med Talens Gjenſtand. Frit overſat efter Albertis tydſke Original. Kbh. 1831.

Sundt (Christian Ulrich), f. i Rendsborg d. 31te Marts 1766; Sønneſøn af Generallieutenant Michael Sundt, General-Qvarteer-Meſter, Chef for Artilleriet og Fortificationen i Norge, Ridder (Storkors) af Danebroge ꝛc. (adlet $\frac{28}{11}$ 1733), og Søn af Chefen for det 2det Veſterlehnſke Infanteri-Regiment, Oberſt Christian Ulrich v. Sundt og Benedicte Rudolphine Ingenhaeff (en Datter af Generallieutenant og Commandant i Fredericia, F. C. Ingenhaeff); kom i Slutningen af 1773 paa Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn; blev i Juni 1783 Officeer ved det Falſterſke (ſiden 3die Jydſke) Infanteri-Regiment i Aalborg, i April 1785 ved Kronprindſens (ſiden Kongens eget) Regiment, og 1786 i Livgarden tilfods; gik 1788, med kongelig Tilladelſe, i ruſsiſk Tjeneſte under Krigen med Sverrige, og avancerede til Capitain; kom henimod Slutningen af 1789 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 28de Maj 1790 Capitain, 1798 Compagnichef og 1803 tjeneſtgjørende Major ved den 2den Sjællandſke Bataillon lette Infanteri (ſiden det Jydſke Skarpſkytter-Corps); 1804 Commandeur for ſamme Bataillon; 1808 Oberſtlieutenant; førte 1812—14 Overcommandoen paa Laaland; blev i Febr. 1812 Oberſt; d. 31. Juli 1815 Ridder af Danebroge; 1816 Commandeur, og d. 1. Januar 1817 Chef for danſke (ſiden 1ſte) Livregiment; foretog 1824 en Fodreiſe i Tydſkland (jvfr. Converſationsbl. 1824, Nr. 17); benaadedes d. 16de Maj ſ. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 25de Maj 1826 Commandeur af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 Generalmajor; gjorde 1829 en Fodreiſe igjennem Tydſkland, Schweiz og Frankrige til Madrid; beſøgte paa Hjemvejen Paris, Brüſſel, Haag, Amſterdam, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Novbr. ſ. A.; blev d. 5te Juni 1833, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, affkediget i Naade af Krigstjeneſten ſom Generallieutenant, og med Penſion under Navn af Vartpenge; opholdt ſig derefter indtil Maj 1848 i Middelfart. † 9de Februar 1849 i Frederiksberg. — * 1798 Sophie Loviſe v.

Bülow († i Aug. 1812), en Datter af Capitain Chriſtian Freder. v. B. og Søſter til Generallieutenant og Generaladjutant F. C. v. B. — (Biographi i Øſt's „Materialier“, Nr. 83, og i Selmers „Nekrolog. Samlinger“ 848—49, S. 508—15).

Udtog af en Dagbog, ſkreven paa en Fodreiſe igjennem Tydſkland i Aaret 1824. bh. 1827. (Raſk's Maanedl. Literaturbl. 1827, Nr. 1; „Nemeſis“, Nr. 4. — rudſtykker af Skriftet i Øſt's „Archiv“ VIII. 105—12).

Om Fæſtningen Ehrenbreitſtein, i Øſt's „Archiv“ XII. 7—10.

Svabo (Jens Chriſtian), f. 1746 paa Vaagø blandt Færøerne, vor hans Fader Hans Chriſtopherſen Svabonius (en Præſteſøn ra Mors, f. $\frac{1}{1}$ 1702 i Solberg Præſtegaard, † $\frac{19}{3}$ 1764) var Sognepræſt (fra $\frac{2}{8}$ 1734) og givt med Maria Weyhe (en Datter af Langmand Samuel Weyhe paa Færøerne). Underviiſt af Faderen blev han at i Thorshavns Latinſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1765; tog 1767 den philoſophiſke Examen; var fra 1771 i 1$\frac{1}{2}$ Aar Huuslærer hos Greve G. Holck Winterfelt; gjorde 1775 en Rejſe til London; berejſte 1781—82, ifølge kongelig Befaling, Færøerne for derover at kunne udgive en phyſiſk-oeconomiſk Beſkrivelſe; blev ſiden der boende. † 1824. (Jvfr. H. Frederikſen (S. Grundtvig) „Danſken paa Færøerne“, S. 5—6; han forekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhuusholdn. Selſk. Skrifter 1ſte Deel, p. LVII.).

Kort oeconomiſk Underretning om Kiødſaltning, Svin, Kartofler og Haver. Uddragen af andre, til den Færøiſke Landmands Nytte. 1ſte Hefte. Kbh. 1773. (Underretningen om Kjødſaltning er tagen af C. Martfelts Afhandling om Irlands Huusholdning og Handel med fede Vare ſamt om Hamborg Kjødrøgning“; den om Kartoflerne er af J. K. Trojel, og den om Haver af N. Mohr; jvfr. L. E. 1774, Nr. 15). Derimod udkom: J. Weyhe, Færøiſk Syſſelmand, kort Anmærkning over og Svar imod den af Svabo i Aaret 1773 udgivne oeconomiſke Beſkrivelſe over Færøe. Kbh. 1783, hvorpaa Svabo ſkrev: Gienſvar til Syſſelmand Joen Weyhe paa Færøe. ibid. eod. 22 S. — En kort Beſkrivelſe over de Færøiſke Havne og Ankerpladſe. Kbh. 1785.

I „Almindel. Danſke Bibliothek“ (Om den færøſke Marſviin-Fangſt, 1779, III. 39—53; Om Fiſkebanker og Meed, iſær de færøſke, ſſtd. S. 239—49).

Hans Samling af Færøiſke Sange (i Tallet 52) tilligemed hans færøiſke Ordbog og udførlige Beſkrivelſe over Færøerne (i 7 Qvartbind) bevares blandt det ſtore kongelige Bibliotheks Haandſkrifter. Indholdet af de tre Bind af de Færøiſke Sange angives i Indledningen til Lyngbyes færøiſke Qvæder, S. 10—11; jvfr. Raſk's „Veiledning til det islandſke Sprog“. Kbh. 1811, Fortalen S. XLVI—VII.

Svane (Hans Marius), f. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Supercargo, Brygger og Tømmerhandler Hans Svane og Johanne Marie f. Gad (f. 1766, † $\frac{12}{7}$ 1842); blev dimitteret fra Frederiksborg Skole

1816; underkaſtede ſig i April 1820 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1823 ſammes praktiſke Prøve, begge med bedſte Charakteer; blev Volontair i det Danſke Cancelli. † 6te Marts 1828. (Jvfr. Øſt's „Materialier", Nr. 17; Liunge's „Hertha" 2. Aarg. I. S. 396; „Dagen" 1828, Nr. 61).

Natur og Kunſt. Et philoſophiſk-poetiſk Forſøg af H. Marius Svane og T. Algreen-Usſing. Kbh. 1820.

Juridiſke Afhandlinger af T. Algreen-Usſing og H. Marius Svane. Kbh. 1824. (Heri findes af ham: Forſøg til en ſyſtematiſk Fremſtilling af de forſkjellige Løsagtighedsforſeelſer og disſes juridiſke Følger efter de Danſke Love, S. 1—171).

Forklaring over eenstydige danſke Ords Bemærkelſe. Kbh. 1825. (L.T. 1825 Nr. 31—32, af P. E. Müller, jvfr. ſſtd. S. 538—44, af Svane; „Telegraphen" V. S. 35—40, jvfr. S. 51—56, og Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 69; „Statsvennen" 1825, Nr. 36—38; „Dagen" 1825, Nr. 133, jvfr. Kbhvns Skilderi ſ. A. Sp. 776—78, 813—15, 883—85).

Smaa poetiſke og philoſophiſke Forſøg. Kbh. 1826. (Converſationsbl. 3. Aarg. Nr. 5).

Sveinbiørnsſon (Theodor), Þórður Sveinbjarnarſon, f. d. 4de Septbr. 1786 paa Ytriholm i Borgarſjords-Syſſel under Islands Sønder-Amt, Søn af Sveinbiørn Thordarſon, Laugrettesmand paa Althinget og Borger i Reykjavik, og Haldora Jónsdóttir; blev 1802 dimitteret af Biſkop G. Vidalin; tjente derefter i 15 Aar, for det meſte ved Bonde-Arbejder, førſt hos Præſten til Melum og Leiraa, Biarni Arngrimsſon, ſom havde givet ham Underviisning, derpaa hos Faderen, og endelig i 6 Aar ſom Comptoir-Betjent paa Islands Veſter-Amts Comptoir, hvorfra han rejſte til Kjøbenhavn 1817, og deponerede ſamme Aars Efteraar ved Univerſitetet; vandt 1819 Guldmedaillen for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „Fata scholæ Atheniensis a tempore inde subactæ Romanorum armis Græciæ ad annum DXXIX, qvo eadem edicto Justiniani Jmperatoris plane abrogata est, ita illustrentur, ut intelligatur, qvinam per illud temporis spatium ex hoc instituto ad literas et humanitatem redundaverint fructus"; underkaſtede ſig i Juni 1820 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og 1821 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair i det islandſke og bornholmſke Comptoir under Rentekammeret, og nød fra 1820 Underſtøttelſe af Fonden ad usus publicos, for at ſtudere Naturhiſtorie; opnaaede 1822 Accesſit for en Afhandling over det Aaret iforvejen udſatte juridiſke Priisſpørgsmaal: „Quales regulæ ex jure universali servandæ sunt in ea accessione, quam industrialem seu artificialem vocant, et quænam ex jure Romano et potissimis exris legibus servantur? quid denique secundum jus patrium circa hanc ateriam statuendum est?"; blev d. 16. Maj 1822 Syſſelmand i Arnes Syſſel der Islands Sønder-Amt; d. 18de April 1834 1ſte Aſſeſſor, og d. 15de eptbr. 1836 Juſtitiarius i den islandſke Lands-Overret; fungerede fra e Auguſt 1835 til ſamme Tid 1836 ſom Landfoged i Island og Byfoged Reykjavik, og foreſtod i nogen Tid af ſamme Aar Stiftamtmands-For- ningerne; var 1837 Medſtifter af Sønder-Amtets oeconomiſke Selſkab, is Vice-Formand han ſiden har været; udnævntes 1838 til Medlem af n Commiſſion, ſom ved kongl. Reſol. 22. Aug. ſ. A. anordnedes til at erveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender; blev d. 10de mi 1841 Ridder af Danebroge; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelse $\frac{23}{8}$ 43) i det islandſke Althing 1845, 1847 og 1849, og valgtes i 1845 dets Vice-Formand, 1847 til Formand; blev 1845 Medlem af en d. Aug. ſ. A. ifølge kongl. Reſol. 23. Apr. ved den kongl. Commiſſarius ned- t Commiſſion af Embedsmænd for at udarbejde Forſlag med Henſyn til islandſke Skattelove og Landbovæſen (jvfr. Uddrag af Commiſſionens For- ndlinger i „Ný Fèlagsrit" VII. 1—93); d. 8. Juli 1848 Conferenceraad; 28de Septbr. 1849 Medlem af den ved kgl. Reſcr. af 23de Septbr. 48 bebudede islandſke Forſamling. — *1. 1822 Guðrún Oddsdót- r Stephenſen (f. $\frac{30}{12}$ 1779, † $\frac{1}{1}$ 1838), Enke efter Amtmand i Ve- -Amtet Stephán Stephenſen. * 2. Kirſtine Cathrine Knudſen, Datter af afd. islandſk Kjøbmand Lauritz Michael Knudſen i Reykjavik.

Andet og tredie Afſnit af 1ſte Deel (fra pag. 78 til 214, phyſiſk og politiſk Geo- phi) af „*Almenn Landaskipunarfræði*" (udg. af det isl. lit. Selſk.). Kaupmhſn. 21—27.

Latinſk Overſættelſe, Ordforklaringer, Sagregiſter m. m. til den, ved den Arna- gnæanſke Commiſſion udgivne ældſte islandſke Lov- eller Rets-Bog *Grágás*. Pars —II. Hauniae 1829. 4to. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. H. L. Z. 1832, I. Nr. 10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrbb. f. wiſſenſch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433 -40, af G. Homeyer; Journal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 69—77, af Pardesſus (ogſaa ſærſkilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage in- tulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Nord. Tidsſkr. for Oldkyndighed . 115, Noten).

Latinſk Overſættelſe, Ordforklaringer, Sagregiſter og hiſtoriſk Indledning til den nden islandſke Lovbog *Járnsíða* edr Hákonarbók. (udgiven af den Arna-Magnæanſke ommiſſion). Haun., 1847. 4to.

Uſandfærdigheder og Urigtigheder i en af en vis tydſk Forfatter i „Bibliothek der eueſten Weltkunde" indrykket „Beſtigelſe af Bjerget Hekla i Aaret 1827", i „Dagen" 29, Nr. 220.

Berigtigelſer til en Artikel i norſke Morgenblad om den islandſke Lov- og Rets- og: „Graagaaſen", i „Kjøbenhavnsposten" 1834, Nr. 179—82.

Anmærkninger (mærkede S) til Balduin Einarſons „Bemærkninger om den gamle islandſke Lov Graagaaſen«, i Jurid. Tidsſkr. XXII. 1—146; 277—360.

Nogle Bemærkninger med Henſyn til det Spørgsmaal: om den ældre islandſke Kriſtenret er en Deel af Graagaaſen, eller ei? i Jurid. Tidsſkr. XXIV. 328—48.

Skýrsla um *Suður-Amtsins Húss-* og *Bú-stjórnarfélag*, i »Búnaðar-Rit Suður-Amtsins Húss- og Bústjórnarfélags«, 1. B. 1. D. bls. 1—16; *Nautkinda-* og *krossabein* sem verdslunar vara, bls. 47—51; Um *hússtiórnina* í Íslandi (undertegnet S. Biørnsſon, pſeudonym), bls. 94—138; Ágrip af æfi Bjarnar prófasts Haldórssónar, I. B. 2. D. bls. 1—21; Anmærkninger ved nævnte Provſt Haldorsſons Skrift Arnbjörg, bls. 22—92; félags-skýrslur, bls. 125—147; Skýrslur um suðuramtsins húss- og bústjórnar-félags athafnir, ástand og fjárhag við Janúarmán. lok 1846, i II. B. I. D. bls. 133—153. — Skýrsla um Suðuramtsins húss- og bústjórnar félags athafnir, o. s. v. við Janúariimánaðar lok 1848. 13 Sider.

Redacteur af *Sunnan-Pósturinn.* Mánadarit útgéfid af nockrum medlimum Bókmentafélagsins. *Fyrsti Árgángur.* 1835. Viðeyar Klaustri, 1835. (jvfr. »Fjölnir« II. 45; V. 1839, II. bls. 27—35. — 2.—3. Árg. 1836—38, red. af *Arne Helgason*).

Ligeledes Redacteur af »*Skýringar* Páls lögmanns Jónssonar *Vidalins* á Fornyrðum íslenzkrar lögbókar, er Jónsbók nefnist, (udg.) að tilhlutun ens íslenzka bókmentafélags. Reykjavík. 1846—49«. 1.—3. H., fortſættes. (I 2det Hefte leverede han Vidalins Levnet, ſkrevet 1846, S. I—LXIV).

Flere ſmaa Stykker i Poeſi og Proſa, deels originale, deels overſatte, i Maanedsſkrifterne „*Klausturpóstur*« 1825, og »*Sunnanpóstur*«, fornemmelig i dennes 1ſte Aarg. for 1835. — En metriſk Opſats findes og i »*Íslenzk Sagnablöð*«, [illegible] D. bls. 77—79, og i »*Skirnir*«, 1830, bls. 118—19.

Om hans Deeltagelſe i den under 22de Aug. 1838 anordnede Commisſions Forhandlinger, jvfr. „Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra Embættismanna í Reykjavík árin 1839 og 1841«. Kaupmhfn. 1842; og om hans Virkſomhed i Althinget ſ. Tíðindi frá alþingi Íslendinga. Reykjavík, 1845, 1847 og 1849. — (Efter Autogr.)

Sveinbiørnsſon (Thorſtein) blev i April 1769 Præſt til Hvanneyri og Bæ i Borgarfjords-Syſſel under Islands Sønder-Amt. † 1815.

18 Pſalmer i den ny islandſke Pſalmebog. — Digte i »Gaman og alvara«, 1. H. No. 14, og i »Kvöldvökur« No. 32.

Islandſk Overſættelſe af Pſalmen: »Gak under Jeſu Kors at ſtaae«, tilføiet: »Sjö nýjar Föstu-prédikanir, gjórðar af Anonymo«. Leirárg. 1798.

Sveiſtrup (Friderik Chriſtian), f. 1764 i Ribe, hvor hans Fader var Chordegn; blev førſt Copiiſt i Hof- og Stadsretten; d. 24de Januar 1798 Skriver i Kjøbenhavns Forligelſes-Commisſion, med Titel af Secretair; d. 28. Decbr. 1813 Cancelliraad. † 11te Auguſt 1832. — * Anne Johanne Øſterild (f. 1782, † $\frac{1}{2}$ 1829, Datter af Kjøbmand Ø. i Aalborg).

Forordninger, Placater, Reſcripter og Collegialbreve, henhørende til Forligelſesvæſenet i Danmark, Norge, Island, og de danſke Øer i Veſtindien. Samlede og udgivne i chronologiſk Orden. Kbh. 1801. (L. E. 1805, Nr. 21, af P. H. Graah; Allg. H. L. Z. 1805, II. Nr. 159). Anden Udgave, fra Aar 1795 til 1805, forſynet med et nøiagtigt alphabetiſk Ord-Regiſter. ibid. 1806.

Sveiſtrup (Hans Guldberg), f. d. 31te Marts 1770 i Ringſted, ældſte Søn af Cancelliraad Chriſten Sveiſtrup (førſt Byfoged i Ringſted, ſiden Birkedommer ved Antvorſkov og derefter Godsejer) og Anna Margrethe Guldberg (f. 1742, * 1769, † ...,; eneſte Datter af Sognepræſten i Ringſted, Hans Oveſen Guldberg (en Broder til Geheimeraad Ove Høegh-Guldbergs Moder) og Anna Margrethe Braun). Blev Student fra Aalborg Skole i Efteraaret 1788; underkaſtede ſig i Foraaret 1792 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; var 1793—96 Huuslærer paa Strandmøllen, hvor han var den nuværende Kammerraad J. C. Drewſens Lærer, og levede derefter i Kjøbenhavn, beſkæftiget med literaire Arbejder; blev i Febr. 1799 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; 1800 Translateur i det ſpanſke, portugiſiſke, italienſke, franſke, tydſke, engelſke, ſvenſke, hollandſke, og 1808 i det ruſſiſke Sprog; 1808 Secondlieutenant ved Een af det norſke Livregiments annecterede Batailloner; var i nogen Tid Aſſiſtent ved Feltpoſtcomptoiret; blev 1813 Notarius publicus i Bergen, og virkelig Krigs-Aſſeſſor; opgav 1814 ſin Poſt i Norge, og opholdt ſig derefter i nogle Aar i Kjøbenhavn ſom Penſioniſt. † 5te Januar 1824 i Slagelſe. — * 1808 Johanne Frederikke Walſtrohm (f. $^{1}/_{9}$ 1785 i Opslo). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 335—36; Rahbeks Erindr. IV. 461—62; J. Kragh Høſt's Erindr. S. 40, 182).

Philoſophiſk Repertorium. 1ſte Bind. Kbh. 1798. — Angivelſen. ibid. eod. (et Digt). — Genieperſen, et politiſk Læredigt med tvende Bilag, Litr. A og B. ibid. eod. (Øſt's Litt.- Kunſt- og Theaterbl. 1798, Nr. 7—8; »Iris og Hebe« 1798, II. 358—59, jvfr. L. E. 1798, S. 432 og 460—64). — Fremtidens Skaal. ibid. eod. — Klageſang over Suhm. ibid. eod. (L. E. 1799, S. 39—41, jvfr. ſſtd. S. 76—78). — Liden underjordiſk Urtebog, forfattet af Niels den Anden, Søn af Niels Klim den Store etc., overſat af Mag. M. P. Phalæna, og nu i Trykken udgiven af en Botanikens Ven. ibid. eod. (L. E. 1798, Nr. 36; »Iris og Hebe« 1798, III. 329—34; »Den Danſke Tilſkuer« 1798, S. 212—24; jvfr. Werlauff's Oplysninger til Niels Klim, overſat af R. B. Dorph, S. 318). — Konkordat mellem den franſke Regjering og Pave Pius den Syvende. Tilligemed de Buller, Taler og Anordninger, der have Henſyn paa Indretningen af Gudsdyrkelſerne i Frankerig. Overſat af J. K. Høſt (og H. G. Sveiſtrup). ibid. 1802. (L. E. 1802, Nr. 34). — Samling af virkelige og tildeels beviislige Exempler paa ſkindøde Perſoner, der enten førſt i Graven ſelv eller endnu førend Begravelſen ere komne til Live igjen, overſatte af adſkillige Sprog, tilligemed en Indledning om de i ſaa Henſeende tienlige Forholdsregler m.v. ibid. 1804. — Fortegnelſe over en udſøgt Samling af et ſtort Hundrede nyelig fra Satyrien hjemkomne Masqverade-Dragter, med dertil hørende Karakteer-Masqver o. ſ. v. 1ſte og 2den Leverance. ibid. eod.

Chriſti Dag, et Forſøg i den hellige Sang. Kbh. 1815.

I „Iris og Hebe“ (Adſkillige Bidrag, ſaaſom: Grændſerne mellem Poeſie og Proſa, 1796, I. 210—30; Breve over Naturhiſtorien, ſſtd. S. 378—88; Over Planternes Fornemmelſe, ſ. A. II. 264—80; Breve over den danſke Proſodi, 1797, III. 192—211; Idyller, 1798, III. 129—36; 1799, I. 86—88, og den, ogſaa ſærſkilt aftrykte Idyl: Silketørklædet, 1797, I. 290—312).

I „Aftenpoſten“ („Vorfigurerne“, 1796, Nr. 37).

I J. Kragh Høſt's „Euphroſyne“ (Nogle Bidrag).

I „Den Danſke Tilſkuer“ (Bidrag, under Navn, i 1796, Nr. 53; 1797, Nr. 33. 37. 41. 45. 54 ; 1799, Nr. 4. Nogle Artikler af ham under Mærket ●, andre (af ham og K. L. Rahbek) betegnede med 0 + ÷).

I „Minerva“ (Deduction af Trykkefriheden efter aprioriſke Grundſætninger, 1797, III. 76—80).

I Fierdingaarsſkriftet „For Sandhed“ (Smagen, en Almeenſands, i I. 349—65; ſvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. 137—38; „Iris og Hebe“ 1798, III. 217—18).

I „Politivennen“ (Om Politiets Rettighed til Uddeling af Stokkeprygl i Tilfælde af Opløb, i Nr. 1—5; ſvfr. „Iris og Hebe“ 1798, II. 369).

Poetiſke Bidrag i Poulſens Nytaarsgaver for 1799 og 1800, ſamt i Øſt's „Bidrag til Kundſkab om Menneſker og Bøger“ 1802, S. 125—27 (Sang til den April), og „Dagen“ 1804, Nr. 39.

Recenſioner i „Efterretninger om udenlandſk Literatur“, og i Fortſættelſen deraf: „Nye Efterretninger“ &c., ſamt i „Nordia“ (1795, III. 181. 275. 285).

Medhjelper ved Redactionen af den hos Schultz udkomne Poſttidende.

Man har anſeet ham for Forfatter til Nr. 8 af den 1799 i Kbhvn af P. C. Koefoed udgivne: „Brevvexling mellem tvende Brødre foranlediget ved den efter Cancelliets Ordre mod P. A. Heiberg anlagte fiſkalſke Action“, og han ſkrev i den Anledning: Til Publicum. Kbh. 1799. (Bemeldte Numer foranledigede en fiſkalſk Action imod Udgiveren; ſvfr. Øſt's Litteratur- Kunſt- og Theaterarchiv 1799, S. 81—82, og Læſendes Aarbog for 1799, S. 98).

Svendſen (Frederik), f. 1788 i Søndermule-Syſſel i Island, Sønneſøn af Laugmand Sveinn Sølvaſon og Søn af Jón Sveinsſon (Syſſelmand i bemeldte Syſſel 1781, † 7/8 1799) og Sophia Erlendsdóttir (en Datter af Syſſelmand i Iſafjords-Syſſel, Erlend Olafsſon og Birgithe Maria Andersdatter Smidt), lærte Handelen hos ſin Halvbroder, Grosſerer Kjartan Isfjord i Kbhvn, og traadte ſiden i Forbindelſe med ſin Svoger, Kjøbmand H. Henkel, efter hvem han overtog Handelen; boede paa Ønundarfjord (Flateyri); udnævntes den 1ſte Maj 1833 til Agent (Rang 6. Kl. Nr. 7); opgav ſiden Handelen. — * 1. 1819 Jacobine Suſanne Louiſe Købke (ſep. 23/4 1845), Datter af Præſten Joh. Pet. Købke i Mehrn i Sjælland. * 2. Gudbjørg Bjarnadóttir. — (Hans Slægtregiſter:

„Ættartala Herra Friðriks Svendsen, skrifúð og samantekin af Ólafi Snogdalín árið 1832. Kaupmhfn. 1833).

Stutt ávísan til að verka Klipfisk (byggð á 26 ára reynslu) í *„Ármann á Alþingi"*, III. 173—80. — Bidrag i „Almindelig Commiſſions-Tidende" 1837, Nr. 70, 81, 88.

Svendſen (Niels Peter), ſee Chriſtian Selſtrup.

Svendſen (Svend Bendſen), f. d. 11te April 1782 paa Fredensborg, Søn af Morten Svendſen († $\frac{31}{10}$ 1825, i ſit 79de Aar, ſom Penſioniſt); blev privat dimitteret til Univerſitetet i Foraaret 1799 (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1800 den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.), ſamt i Efteraaret 1804 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev Underchirurg ved det danſke Livregiment; d. 2. Novbr. 1809 conſtitueret Regimentschirurg ved det jydſke Skarpſkytter-Corps; erholdt i Efteraaret 1810 Regimentschirurgs Character; blev 1815 Regimentschirurg ved det 2det jydſke Infanteriregiment, med hvilket han opholdt ſig i Frankrige i Aarene 1816—18; fik d. 20de Auguſt 1820 Rang med Capitainer; valgtes d. 26. Octbr. 1826 til Medlem af det Kongl. medicinſke Selſkab; udnævntes d. 1ſte Auguſt 1829 til Ridder af Danebroge, og 1831 til Stabslæge ved 2den Diviſion af den tydſke Forbundshærs 10de Armee-Corps. † 9de October 1831 i Kbhvn, ugivt. — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſteller-Lex. XXXII. S. 485).

Om den betændelſesagtige Feber uden tydelig local Affection, og Forſkjellen mellem den og den gaſtriſke eller galdeagtige Feber. Kbh. 1829, med 2 Tabeller. [Udførligere Bearbejdelſe af hans nedennævnte Afhandling i Bibl. f. Læg. V. 113—60]. (Bibl. f. Læg. XI. 96—111; M. f. L. II. 405—19, af N. C. Møhl; L. T. 1830, Nr. 22, af C. Otto. (Jvfr. Forf.'s Antikritik i Bibl. f. Læg. XII. 241—71, 451—54); Caſpers Repert. f. Heilkd. Bd. 26, S. 396—403 (af C. Otto); Allg. H. L. Z. 1830, III. Nr. 173, S. 97—99 (af C. Otto), og derfra i Bibl. f. Læg. XIII. 445—46; Summ. d. Med. 1830. Bd. 3. S. 658—59; Pierer med. Annal. 1830, Decbr. S. 1620—21; Hufeland Bibl. d. Heilk. Bd. 69. 1833, Febr. S. 87—97, af A. v. Schönberg).

I „Bibliothek for Læger" (Om en inflammatoriſk Feber af en egen Art, ſom i de ſidſte fem Aar har jævnligen indfundet ſig blandt det andet Jydſke Infanteriregiments Mandſkab, i V. 1825. S. 113—160, med 1 Tabel; ſærſk. aftr. Kbh. 1825. 48 S. (Bullet. des Sc. méd. T. 7. 1826. Mars, p. 253—59); Erfaringer om dybe Abſceſſer i Aandedrættets Organer; oplæſt i det Kongl. medic. Selſk. d. 10. Marts 1831, i XVI. 1—18. (Udtog, af J. F. W. Revermann, i Ruſt's Magaz. f. d. geſ. Heilkd. Bd. 44. 1835. H. 3. og derfra i Summ. d. Med. N. Folg. Bd. 13. S. 221—26; ſamt i Medico-chirurg. Review, 1836, Jan.).

I C. Otto's „Hygæa" (Om en, ſaavidt vides, ny, og derhos meget ſimpel Maade at extendere Laarbrud, og om en betydelig Simplificering af Deſaults Bandage til Kravebenets Brud, 1827, S. 433—53).

I *„Acta Reg. Soc. med. Hafn."* (De fungo hæmatode magno, feliciter et quidem ipsius naturæ viribus sanato, i Vol. VII. (Acta nova, Vol. 3), p. 100—109. (Casper krit. Repert. d. Heilkd. Bd. 27. 1830, H. 1., af Neumann; Bibl. f. Læg. XII. 150—51; L. T. 1830, S. 471); De fractura comminuta condylorum tibiæ sinistræ nec non transversa colli fibulæ lateris ejusdem, quibus præsentibus et vix fere ante mortem cognitis, ægrotus extremitate affecta insistere et ingredi potuit, *ibid.* p. 110—19. (Bibl. f. Læg. XII. 151; L. T. 1830, S. 471); De vulnere puncto, triangulari, in cavum pectoris penetrante, cum accedente magno hepatis tumore complicato, attamen feliciter sanato, *ibid.* p. 120—36. (Bibl. f. Læg. XII. 151—52; L. T. 1830, S. 471).

Svenningſen (Cleophas), f. 1801 paa Mølholt ved Hals i Vendſyſſel, Søn af Chriſten Svenningſen, Fuldmægtig paa Borgemeſterens Comptoir i Aalborg, og Elſe Melſen († $\frac{4}{1}$ 1834 i ſit 73de Aar paa Fuirendal ved Slagelſe, en Søſter til den i II. 258 anførte Amtſtuefuldmægtig L. Melſen); blev Student fra Aalborg Cathedralſkole 1819; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen, og lagde ſig efter Mathematik; var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1824 Lærer, og d. 1ſte Aug. 1832 tillige Inſpecteur ved Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn.

De varia ratione absolute negativi. Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1825.

Lærebog i Arithmetiken til Brug for Skoler. Kbh. 1827. 2det Opl. ibid. 1830.

Lærebog i Geometrie, til Brug for Skoler. Med Kobbere. Kbh. 1834.

Bidrag til vor Skoles Statiſtik i Tidsrummet fra Auguſt 1831 indtil Juli 1848. (i „Indbydelſesſkrift til den aarlige Examen i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn 1849, udgivet af M. Hammerich“. Kbh. 1849).

Svitzer (Erik), f. d. 2den Juli 1792 i Reerslev i Sjælland, hvor hans Fader, nedenanførte Jørgen Chriſtian Svitzer, da var Sognepræſt; blev førſt underviiſt af ſin Fader, og kom 1804 i Roeskilde Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1811; var fra Decbr. 1812 i et halvt Aar chirurgiſk Volontair ved Frederiks-Hospital; blev 1815 Underchirurg ved Sø-Etatens 1ſte Diviſion; tog i Efteraaret 1817 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); fik d. 2. Decbr. 1818 Titel og Rang ſom Reſervechirurg; antoges 1819 af Profeſſor C. F. Schumacher til Privat-Proſector ved Kbhvns. Univerſitet; abſolverede i Juni 1823 den medicinſke Embedsexamen (Laud.); disputerede d. 10. Juni 1826 for Licentiatgraden i Medicinen; valgtes d. 26. Octbr. ſ. A. til Medlem af det Kongl. medicinſke Selſkab; vandt 1827 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af det Aaret iforvejen udſatte medicinſke Priisſpørgsmaal: „Qvibus rationibus et experimentis illustratur sanguinis vitalitas?“; fik d. 20. Novbr. 1827 kongl. Beſtalling ſom Proſector ved Kbhvns Univerſitet; disputerede d. 10de Novbr. 1828 for den medicinſke Doctorgrad; blev d. 18de Januar 1830 Bataillonschirurg ved det 2det Livregiment tilfods; d. 29de Novbr. 1834 Regimentschirurg ved Kjøbenhavns Borgervæbning; erholdt d. 16de Marts 1839 (ikke 1838) Titel af Profesſor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de Septbr. 1840 i Naade og med Vartpenge entlediget ſom Profector ved Univerſitetet. — *Jane Batt (f. $\frac{18}{7}$ 1797, Enke efter Toldkasſerer Lorentzen). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfeſten 1828, p. 27—28; jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XIX. S. 40—42; XXXII. S. 485—86).

Annotationes in Colotomiam. Tentamen pro Licent. Hafniæ, 1826, cum tab. lithogr. (Otto's „Hygæa" 1827, S. 129—32; Ruſt u. Casper krit. Repertor. der Heilkd. XX. 1828. H. 3. S. 399—404 (med Tillæg af J. F. Dieffenbach); Summar. der Med. 1828. Bd. 3. S. 511; 1830. Bd. 3. S. 748; Medic. chirurg. Zeit. 1830. III. Nr. 62. S. 186—92).

Conspectus instrumentorum, quæ ad trepanationem sunt adhibita. Accedente novo trepanationis apparatu. Diss. inaug. Hafn. 1828, cum V. tabb. lithogr. (M. f. L. I. 89—94, af N. C. Møhl (jvfr. Svitzer's: Svar paa den i Maanedsſkrift for Litteratur indførte Recenſion af min Inauguraldisſertation. Kbh. 1830. 46 S.); Bibl. f. Læg. X. 86—107, af M. Djørup (jvfr. Svitzer's Antikritik, ſſtd. S. 351—410, ſamt: Nogle Aktſtykker angaaende Herr Reſervechirurg Djørup's Angreb paa Dr. E. Svitzer, i „Politivennen" 1829, Nr. 699, ogſaa ſærſk. aftr. Kbh. 1829. 23 S., og: Herr Reſervechirurg Djørup og hans Færd. Kbh. 1829); Jen. L. Z. 1829, Nr. 172, S. 409—12 (af A—g) og derfra i Summar. der Medic. 1829, Bd. 3. S. 717; Pierer Allgem. med. Annal. 1830. Mai, S. 713—14).

Bericht von einigen nicht häufig vorkommenden und einigen noch nicht beobachteten Variationen der Verzweigung der Augennerven. Kopenh. 1845. 4to.

Oplyſende Bemærkninger til Profesſor Levys Angreb paa Profesſor Svitzer. Af Sidſtnævnte. Kbh. 1846.

I „Bibliothek for Læger" (Beretning om en Fødſel, ſom formedelſt inversio vaginæ i betydelig Grad umulig for Naturen, fuldførtes lykkeligen ved Konſtens Hjelp, i Bd. VI. 1826. S. 309—13. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 18. 1827. Nr. 6 (Nr. 380), Aug. S. 93—95); Beretning om nogle Forſøg til at danne en ny Forhud; læſt i det Kgl. med. Selſkab d. 2. Aug. 1830, i XV. 40—47. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 38. Nr. 21. (Nr. 725), Juni 1832, S. 327—32, og derfra i Summar. der Medic. Bd. 2. 1832, S. 490—92 (af Kneſchke); Casper's krit. Repert. der Heilk. Bd. 33 (Bd. 12). H. 2. S. 274); En mærkelig Svulſt i Underlivet, i XV. 48—49. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 33. Nr. 19. (Nr. 723), Mai 1832, S. 304, og derfra i Summar. der Medic. Bd. 2. 1832. S. 390 (af Kneſchke); Casper's krit. Repert. der Heilk. Bd. 38. (Bd. 12). H. 2. S. 274); Hydrocele hos Fruentimmeret, af Dr. Sacchi i Mayland, meddeelt, i XVII. 365—77; En Ruptura urethræ efter en Forkjølelſe; oplæſt i det Kgl. med. Selſk. d. 21. Marts 1833, i XIX. 46—53. overſat af J. F. W. Nevermann i Ruſt's Magaz. Bd. 44. H. 2.); Beretning om Anvendelſen af en Bandage til at bringe Teſtiklen ned i Pungen, med Afbildninger, i XXXIV. (N. R. Bd. 4.) S. 50—55; Nogle Bemærkninger om Sæddyrene, ſſtd. S. 56—58, med Afbildning; Beretning om Forſøg til at helbrede Sneverheder i Madpiben, ſſtd. S. 401—11, med en Afbildning; Beretning om en ſtrax efter Fødſelen bemærket Svulſt i Livmoderen og dens ſenere fuldkomne Forſvinden, i XXXV. (N. R. Bd. 5.) S. 161—65; Om det menneſkelige Haars Bygning, efter Prof. Henle og Dr. Meyer, med Afbildninger, ſſtd. S. 313—28; Praktiſke Jagttagelſer (1. En Moderkrands, indbragt i Endetarmen; 2. Til Behandlingen af gamle Raadſaar; 3. Om Behandlingen af Tandpine ved Luxation og paafølgende Nedtrykning af Tanden; 4. Den fortrinsviſe Nytte af Silketraade til Ligatur og Sutur), ſſtd. S. 393—410; Nogle Bemærkninger med Henſyn til Operationen mod Skelen indad (strabismus convergens), i XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 4—18. (Jvfr. ſſtd. S. 138—49, af N. G. Melchior; S. 298—330, af Svitzer; S. 381—91, af Melchior, hvorpaa Svitzer udgav: Fornødent Svar. Kh. (1842). 28 S.); En ſjelden Misdannelſe af mandlige Fødſelsdele, med Afbildning, i XXXVIII. (N. R. Bd. 8.) S. 94—97; Yderligere Erfaringer om Silketraadens Fortrinlighed til Brug ved Ligaturer og Suturer, ſſtd. S. 98—105; Et Tilfælde af *Trichina spiralis*, med Afbildning, ſſtd. S. 336—53; Om en ny Forandring af de jameſonſke Hornkugler mod Sneverhed i Madpiben, med Afbildning, ſſtd. S. 354—64; Praktiſke Jagttagelſer (1. Beretning om en Hoſte, ſandſynligen frembragt af et Beenſtykke, der ſad flere Maaneder i Madpiben. 2. Uheldigt Udfald af en Peritonitis, frembragt ved Tarmcanalens Perforation af en Spolorm. 3. Beretning om Punctionen af en Spina bifida. 4. Giennemſkiæring af tendo flexoris sublimis og profundi i Fladen paa venſtre Haand. 5. Giennemſkiæring af Tendo Musculi bicipitis femoris. 6. Overſkiæring af Tendines af begge Musculi peronæi paa venſtre Been. 7. Overſkiæringen af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei dextri. 8. Overſkiæring af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei sinistri. 9. Om Behandlingen af en Klumpfod), i XL. (N. R. Bd. 10), S. 257—93; Praktiſke Jagttagelſer (1. Et Tilfælde af Perforatio ventriculi spontanea. 2. Beretning om en Ruptur af Tuba Fallopii. 3. Giennemſkiæring af Musculus sternocleidomastoideus paa høire Side. 4. Behandling af en i høi Grad Platfodet. 5. Behandling af en Platfod. 6. af en Dito. 7. Et ni Maaneders Barns Klumpfod helbredet i 3 Uger. 8. Forſøg til et krumt Knæes Helbredelſe. 9. En forover bøiet Gang forbedret. 10. Forſlag til en fremtidig Behandling af Knæſkallens Brud (Fractura patellæ). 11. En ſielden Sygdom i Haaret), i XLII. (N. R. Bd. 12), S. 1—54, med Tabeller; Forſøg til en Fremſtilling af Muſkelfibrenes Udvikling og Dannelſe hos Menneſket, ifølge nyere Forfatteres og egne Erfaringer, hentede fra Menneſke-Embryoner; oplæſt i det Kongl. medic. Selſkab, ſſtd. S. 55—72; To Variationer af Øjennerverne, i 3. Række, Bd. 4. S. 179—80).

Jagttagelſe om et Misfoſter, indlemmet i J. D. Herholdt's »Anatomiſk Beſkrivelſe over fem menneſkelige Misfoſtere«, i Videnſk. Selſk. naturv. og mathem. Afhandlinger V. 26—37.

Nachricht von einem weiblichen Hemicephalus, bei welchem ein Theil der Unterleibseingeweide auf dem Rücken in einem Sacke zwiſchen dem Kopf und dem Rückgrat lag, mit 1 Abbild. (Tab. II.), i J. Müller's »Archiv für Anatomie« 1839, S. 35—38.

Svitzer (Jørgen Christian), f. d. 19de Novbr. 1765 (ikke 1764) i Asnæs i Ods-Herred, Søn af Juſtitsraad Erik Clauſen Svitzer, ſiden (1770) Ejer af Giſlingegaard i Holbek Amt (f. 1730, † 1820), og Maria Felten Schiøt (f. 1737, † $\frac{16}{6}$ 1781, en Datter f Forpagter Chriſtian Schiøt og Inger Kirſtine Schaarup); blev under-iiſt hjemme til ſit 17de Aar, kom ſaa i Odenſe Skole og dimitteredes erfra til Univerſitetet 1784; tog i Octbr. 1787 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev i Octbr. 1788 Feltpræſt ved den norſke Armee; 1789 Dr-gspræſt; d. 17de Decbr. 1790 Sognepræſt til Reerslev og Rudsvedby Sjællands Stift; d. 6te Octbr. 1809 til Herſted-Øſter og Veſter, og d. 5de Novbr. 1820 til Brøndby-Veſter og Øſter, i ſamme Stift; d. 22de Marts 1844 i Naade og med Penſion entlediget. † 7de Juli 1844. — 1791 Suſanne Chriſtine Svitzer, hans Søſkendebarn (f. $\frac{11}{6}$ 768 paa Aggersvold, † $\frac{17}{3}$ 1840, Datter af Kammerraad Lauritz Svitzer til Bodſtrup og Eliſabeth Chriſtine Saſs). — (Jvfr. Barfods Danmarks Geiſtlighed", I. S. 167—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 210).

Forſøg med Staldfodring, i Dibrichſens »Nyt Magazin for Næringsſtanden«. Bd. 2. 1802. S. 166—75.

Han er Forfatter til nogle Smaaſtykker i »Den oeconomiſke Correſpondent« (f. Ex. det Stykke i Aarg. 1817, der gjør Forſlag til Capitelstaxtens Beſtemmelſe efter andre Regler, end de hidtil antagne, og det første Stykke i Nr. 25 i Aarg. 1818).

Sylveſter, Pſeudonym.

Digte i A. P. Liunge's »Nyt Repertorium for Morſkabslæsning«.

Sylveſter (A.), Pſeudonym; ſee Hans Frederik Helleſen (I. 628).

Syverſen (Ole), f. i Norge; var Militair; 1836—37 Medejer f »den Skandinaviſke Boghandling« i Kbhvn; ſiden Privatlærer ſſtd. † 3. Aug. 1847 i Kjøbenhavn. — * Johanne .... — (Jvfr. Ugebladet »Menneſkevennen« 1847, Nr. 35, 36).

Indbydelſe og Plan til Oprettelſen af et Betalings Aſyl og Skole or Smaabørn fra 2 til 8 Aar af den mere dannede Borger- og Embedsmændsclaſse. Kbh. 1840. 34 S.

Svar til Hr. Paſtor, Ridder Visby, ſom Formand for »Maadeholdsforeningen« og ſom — Chriſten. Kbh. 1843. 36 S.

Indbydelſe til at deeltage i Total-Afholdenheds-Selſkabet for Danmark. Kbh. 1845. (jvfr. D. Kirketid. Bd. I. S. 274—80, af C. C. J. Krohn).

Redacteur af: Menneſkevennen, et Ugeblad for alle Stænder. Udgivet af Total-Afholdenheds-Selſkabet for Danmark, 1ſte Aarg. 1846, Nr. 9—52, og 2. Aarg. 1847, Nr. 1—34. Kbh. 4to.

Sæmundſen (Thomas), Tómas Sæmunzſon, eller Sæmundarſon, Søn af Bonden, Hreppſtyrer Sæmundur Øgmundsſon og Guðrún Jónsdóttir; f. d. 7. Juni 1807 paa Gaarden Kúhól (Rangárvalla Syſſel, Islands Sønderamt). Forældrene flyttede 1821 til Eyvindarholt, og Sønnen, ſom hidtil kun havde øvet Bondegjerning, kom ſamtidig i Huſet hos daværende Provſt (ſiden Biſkop) Steingrim Johnſen i Odde; blev 1824 ſat i Besſaſtad Skole, og derfra dimitteret til Kbhvns Univerſitet 1827; rejſte 1829 hjem til Island, men vendte i Høſten tilbage til Kjøbenhavn; abſolverede i Jannar 1832 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); tiltraadte i Maj ſ. A., paa egen Bekoſtning, en Udenlandsrejſe; ſtuderede i Berlin, gik derpaa over Dresden, München og Wien til Italien, hvor han overvintrede i Rom; beſøgte i Foraaret 1833 Grækenland, Lilleaſien og Conſtantinopel; drog tilbage til Schweiz, og ſidſt i Efteraaret ſ. A. til Paris, hvor han tilbragte Vinteren $18\frac{33}{34}$; gik, efter $\frac{1}{2}$ Aars Ophold paa ſidſtnævnte Sted, til London, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Maj 1834; blev d. 4de Juni ſ. A. Sognepræſt til Breiðabólſtað i Fljótshlíð (ordineret $\frac{24}{3}$ 1835), og d. 27de Decbr. 1836 Provſt i Rangárvalla Provſti (Rangár Þing) i Islands Sønderamt. † 17de Maj 1841. — * $\frac{24}{10}$ 1834 Sigríður Þórðardóttir, Datter af Syſſelmanden i Norder-Syſſel under Islands Nord- og Øſter-Amt, Cancelliraad Þórð Bjørnsſon paa Garðe i Aðalreikjadal (og ſenere givt med Secretair Ólaf Magnúsſon Stephenſen paa Vidø). — (Jvfr. „Fjölnir“, sjötta ár, 1843, bls. 1—6; Barſod: „Danmarks Geiſtlighed“, I. S. 230; II. S. 88; Kvæði Bjarna Thorarensens, bl. 56; Ljóðmæli Jónasar Hallgrímssonar, bl. 229; Skírnir XVI. 129—30. — Om et Mindemærke for ham, ſ. „Ný Fèlagsrit“, fjórða ár, 1844, bls. 177—78; fimta ár, 1845, bl. 187, ſamt „Fjölnir“ VII. bls. 139—40; VIII. bl. 83).

Island fra den intellectuelle Side betragtet. Kbh. 1832. 39 S. (L. T. 1832, S. 417—19, 37—44, 49—54, 77—80, af J. Møller; S. Jørgenſen: „Nogle Frugter af mit Otium“, II. S. 134—37).

Fjölnir og Eineigdi-Fjölnir. Videyar Klaustri, 1840. 38 blss. (jvfr. Art. J. J. Hjaltalín).

Þrjár Ritgjörðir: 1. Um hins íslendsku kaupverslun, 2. um Alþing, 3. um Hugvekju Hra. *Johnsens*, kostaðar og út gjefnar af *17 Íslendingum*. Kaupmhfn. 1841. 152 blss.

Ræður við ims tækifæri. Videyar Klaustri, 1841. 264 blss.

Medudgiver af: *Fjölnir*. Árs-Rit handa Íslendingum. *1.—4. ár*. Kaupmhfn. 1835—38, og Ene-Udgiver af ſammes *5ta ár*. ibid. 1839. (Heri findes af ham: i *ár 1835*: Formálinn, bls. 1—17; Úr brèfi frá Íslandi. bls. 48—94; — i *ár 1836*: Eptirmæli ársins 1835, II. bls. 31—57; — i *ár 1837*: Framhald æfisögu Þ. *Böðvarssonar*, líkræða eptir hann, I. bls. 49—80; Eptirmæli ársins 1836, II. bls. 3—32; — i *ár 1838*: Eptirmæli ársins 1837, II. bls. 33—51; — i *ár 1839*: Um fólksfjölgunina á Íslandi, I. bls. 3—72; Um bókmentirnar íslendsku, I. bls. 73—145; Eptirmæli ársins 1838, II. bls. 3—40).

I „*Búnaðar-Rit* Suður-Amtsins Húss- og Bústjórnar-Fèlags“ (Um bigging jarða, meðferð og úttektir, i I. B. I. D. 1839, bls. 139—238).

Søderberg (Waagen), f. d. 7. Marts 1782, Søn af Bægter-In-
teur S. i Kbhvn og Anne Marie Lauritzen; blev førſt Lieutenant og
1 Capitain i 3die jydſke Infanteri-Regiment; var i nogle Aar Adjutant ved
rre-Jyllands General-Commando; blev 1823 Compagnichef; erholdt d. 1.
1829 Majors Anciennitet; udnævntes d. 28. Octbr. 1836 til Ridder af
nebroge; blev d. 3. Octbr. 1837, efter Anſøgning, afſkediget af Krigstjene-
med Majors Charakteer og Penſion. † 19. Februar 1844 i Aalborg.
*1. $\frac{7}{3}$ 1812 Caroline Auguſta, Comtesſe Kragh-Juel-Wind-
ys (f. $\frac{24}{4}$ 1790, ſep. 1817, † 183*), næſtyngſte Datter af Kammer-
re, Stiftamtmand og Storkors af Danebroge, Frederik Carl, Baron
gh-Juel-Wind, Beſidder af Grevſkabet Fryſenborg og Stamhuſet
ller, Baron til Juellinge, og Frederikke Juliane, Comtesſe Holſtein
reborg. *2. Eliſabeth Wibecke Friſch, f. Becher, en Datter af
ſitsraad og Herredsfoged Adrian Becher i Svendborg, og Enke efter
mand Joh. Friſch i Aalborg. — (Jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 60).

Beſkrivelſe af Anlæget Frederiksminde. Aalborg, 1839. (Berl. Tid. 1839,
160).

Medredacteur af Aalborg Stiftstidende og Adresſe-Avis (Aalborg, 4to), fra
1829, Nr. 52 til 1830, Nr. 207, og atter fra 1834, Nr. 148—54; derpaa Ene-
dacteur fra Aarg. 1834, Nr. 155 til 1838, Nr. 122.

Redacteur og Udgiver af: Følgeblad til Aalborg Stiftstidende. 1835—37.
org, 4to).

Søeborg (Carl), f. d. 15de Auguſt 1775 i Kjøbenhavn, ældſte Søn
Theater-Kasſerer Niels Søeborg († $\frac{10}{8}$ 1811, i ſit 72 A.) og
hanne Dorthea f. Eichlew; kom i ſit 15de Aar ſom Asſiſtent til
inſpecteur Lund i Holbek, og tilbragte 7 Aar i denne Stilling; modtog
efter et Tilbud af Inſtructeur Schwartz om Anſættelſe ſom Skue-
ler ved det af ham væſentligen beſtyrede Theater i Odenſe; men be-
tede ſig 1805 til igjen at tiltræde ſin forrige Levevej; tog Examen ſom
maaler, og blev kort efter anſat ved Matriculerings-Forretningerne
er Rentekammeret, i Rigets forſkjellige Provindſer; blev d. 16de Marts
16 udnævnt til Landinſpecteur. — *1820 Auguſta Iverſen (f.
02, ſep., yngſte Datter af Bogtrykker Chriſtian Henrik Iverſen og
rie Kjerſtine f. Nielſen, i Odenſe).

Skueſpil og blandede Digte. I.—III. Bd. Kbh. og Odenſe, 1817—38.
: Den lille Schweitzer, Skueſpil i tre Acter; Diogenes den Anden, Lyſtſp. i 1 A.;
ards ſidſte Time, dramatiſk Digt i Scener; og 26 blandede Digte; II.: Lovelace
Clarisſe, eller den Dramatiſke Bortførelſe, Lyſtſp. i 5 A.; Dominicaner Kloſteret,
ama i 5 A., efter Monvel; og 11 blandede Digte; III. (o. m. T.: Digteriſke Ar-
er. Kbh. 1838): De Norſke Brødre, hiſtoriſk og romantiſk Sørgeſp. i 5 A.;
gangerne, dramatiſk Digt i Scener; og 40 blandede Digte).

Skjemte-Digte eller comiſke Fortællinger. Kbh. 1831.

Den 28de October 1832, et idylliſk Forſpil i Scener. Kbh. 1832.

Bidrag til adſkillige Maanedsſkrifter og periodiſke Blade; ſamt Prologer og Sange til forſkjellige Theatre og Klubber, ſaavelſom ved flere feſtlige Lejligheder (bl. a.: Danneqvad d. 28. Jan. 1833; Jubelqvad d. 13. Marts 1833, tilegnet det danſke Folk. Kbh. 1833; Velkomſtſang til Kongen og Dronningen ved deres Ankomſt til Kroningen i Frederiksborg d. 26. Jun. 1840). — Hans, i Aaret 1809 forfattede Selſkabsſang »Om hundred' Aar er alting glemt«, er aftr. i »Fader Evans Stambog«, S. 221. — Et Digt: »Rædſelsnatten i Hillerød d. 11. Mai 1834«, i »Dagen« 1834, Nr. 120. — (Tildeels efter Autogr.).

Søeborg (Peter), f. d. 23de Maj 1747 i Kolding, hvor hans Fader Peder Søeborg var Borger og givt med Maria Froſt († 1748); blev Diſcipel i ſin Fødebyes lærde Skole 1760, og i Odenſe Cathedralſkole 1764; afgik derfra, efter 3 Aars Forløb, til Gymnaſiet, og atter derfra til Kjøbenhavns Univerſitet 1769; blev Alumnus paa Elers's Collegium, og abſolverede d. 20de Septbr. 1775 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var Obſervator paa det aſtronomiſke Obſervatorium i Kjøbenhavn fra 1772 indtil han d. 31. Marts 1779 kaldtes til Sognepræſt for Hageſted og Gislinge Menigheder i Sjælland; blev d. 1. Octbr. 1817, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 28. Auguſt 1818. —* Inger Magdalene Barbara Nørbye († $\frac{2}{1}$ 1830 i ſit 69de Aar).

Diss. α) De Seriebus Fractionum infinitis nec non de Fractionibus continuis. Havn. 1777. 4to. β) De Altitudinibus correspondentibus. ibid. 1779. 8vo. — Ligtale over L. G. Weyle, Provſt i Tutze Herred. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 16). — Prædiken i Anledning af den uheldige Ildebrand d. 26. Febr. 1794. ib. 1794. (L. E. 1791, Nr. 49). — Stierne-Katechismus. Med en Fortale af T. Bugge. ibid. 1788. (Krit. o. Antikr. 1788, Nr. 26). Nyeſte aſtronomiſke Lærebog for almindelig Mand. Andet forbedrede Oplag. Med en Fortale af T. Bugge. ibid. 1799, med 7 Kobb. (Paa Tydſk: Neueſtes Handbuch der Sternkunde, für Lehrlinge und Liebhaber. Aus dem Däniſchen des Søeborgſchen Sternkatechiſmi überſetzt, und mit neuen Anmerkungen begleitet von C. G. Zahle. Aufs neue durchgeſehen und mit Zuſätzen vermehrt von Th. Bugge. Kopenh. 1798). — Udtog af den 1799 udgivne aſtronomiſke Lærebog for almindelig Mand, til Brug i Landsbyeſkolerne. Kbh. 1811. (»Penia« 1812, Nr. 11).

Søfrenſen (Peder), lutherſk Theolog; Pſeudonym; antages at være P. T. Hald.

Forſøg paa at redde Paſtor Grundtvigs ved Udgivelſen af Kirkens Gjenmæle krænkede Ære. Kbh. 1825.

Søfrenſen (P.), Pſeudonym.

Den babyloniſke Hore og hendes Yngel, de nymodens Jeſuiter. Aarhuus, 1827.

Solling (Peter Norden), f. i Chriſtiansſand d. 13de Septbr. 1758, eneſte Søn af Capitainlieutenant Peter Norden Solling (f. 718, † $\frac{1}{9}$ 1766 i Holland) og Anne Cathrine f. Hortulan (f. $\frac{5}{3}$ 731, † $\frac{30}{4}$ 1785, eneſte Datter af Præſten til Storvorde og Seil-lod i Viborg Stift, Chriſten Hortulan og Marie Sophie f. Bruun); blev 23. Decbr. 1776 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Decbr. 1783 Premierlieutenant; d. 12. Aug. 1789 Capitainlieutenant; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; d. 28. Decbr. 1804 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1812 Commandeur, og 1817 Waterſchout i Kjøbenhavn. Han foretog ſig i ſin Ungdom adſkillige Reiſer til China med det aſiatiſke Compagnies Skibe; beſøgte ſiden adſkillige af Europas Egne, iſær Frankriges Hovedſtad, paa gen Bekoſtning; oprettede d. 11. Aug. 1819 „Bombebøſſen“ i Kbhvn. † de Februar 1827. — * $\frac{15}{10}$ 1792 Amalie Eſkildſen († 1817, 45 Aar), Datter af Skibbygger Erik Eſkildſen i Kbhvn. — (Jvfr. Kofods Converſ. Lex. XXVII. S. 499—501; „Gravlilier til Peter Norden Søl-ings Minde, ſamlede og udgivne af K. Kriſtenſen og J. Garbrecht. Kbh. 1827“. — Portrait, lithogr. af Ludv. Fehr sen., br. Fol.).

Endeel Bidrag til Bladet „Politivennen“.

Søndergaard (Niels), f. d. 3die Octbr. 1763 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Huusgeraadskarl paa Chriſtiansborg Slot; blev 1782 dimitteret til Univerſitetet fra Klincks Inſtitut; 1786 Skrive- og Regnemeſter ved Waiſenhuſet i Kjøbenhavn; 1790 Copiiſt i Statsgjelds-Comptoiret; 1795 Bogholder ved den almindelige Forſørgelſes-Anſtalt i Kjøbenhavn; d. 28de Octbr. 1817 Kammerraad. † 6te Novbr. 1836. — Giertrud Torp, Datter af Uhrmager T. i Kbhvn.

Praktiſk Regnekonſt og de førſte Grunde til Algebra, til Brug for Skoler, et ſelſkabelige Liv, og for dem, ſom vil lære ſig ſelv at regne. Kbh. 1790. 2det Opl. 1798. 3die Opl. 1802. 4de Opl. 1808. 5te Opl. 1812. (L. E. 1791, Nr. 4; „Iris“ 1791, III. 119). — S. G. Vogels Underviisning for Forældre, Op-ragere og Børnevogtere. Overſat. ibid. 1792. — Efterretning om Tilſtanden af en almindelige Enke-Kaſſe i Kjøbenhavn ved Slutningen af Aaret 1797, amt almindelige Anmærkninger over Forſikrings-Anſtalter i Livs- og Døds-Tilfælde Almindelighed; ved J. N. Tetens. Overſat. Kbh. 1802, med Tabeller. — Tre Tabeller i Anledning af Forordningen om Pengevæſenet. ibid. 1813.

Det farlige Veddemaal, Roman af A. v. Kotzebue, overſat. Kbh. 1815. „Adraſtea“ I. Aarg. Nr. 14).

Den dyriſke Magnetisme eller det menneſkelige Livs Hemmelighed, oplyſt ed dynamiſk-phyſiſke Kræfter af J. Weber, overſat. Kbh. 1817. (L. T. 1822, Nr. 29).

Tabeller over hvad Sølvværdie udgjør i Navneværdie og omvendt. Efter Qvartalscourſen. Kbh. 1818.

Lægen i Nøden, eller Underretning om de Hjelpemidler, ſom ved pludſeligt tilſtødende og farlige Sygdomstilfælde ſtrax maae anvendes inden Lægens Ankomſt. For Landmænd, Præſter og andre forſtandige Mænd paa Landet, af J. A. Braun. Overſat af C. Nielſen. Kbh. 1819. (pſeudonymt).

Udgav: Aftenpoſten, et Ugeblad. Kbh. 1814—15. 4to. (ſtandſede med Nr. 16 i Aarg. 1815).

Sønderup (Jens), Søn af Andreas Sønderup, Raadmand i Nakſkov, og Kirſten Lexhau († 1781, 31 A.); f. i Nakſkov 1780 (døbt $\frac{26}{7}$ ſ. A.); var førſt Seminariſt og Huuslærer hos Amtsprovſt Lütken i Lumby (for dennes Søn, nuværende Prof. H. C. Lütken); derpaa Degn i Branderslev; ſiden Forvalter paa Havreholm (1816), derefter Fæſtegaardmand i Øſter-Kippinge paa Falſter og Lyngfoged paa Corſelitze. † 1841.— * $\frac{19}{12}$ 1807 Eva Hoyer.

I „Landoeconom. Tidender" (Noget om de, ved Froſt, fordærvede Kartoflers Anvendelſe til Levesviin, IV. 17—19; Lidt om toradet Byg og Hvede, ſſtd. S. 20—23. (jvfr. ſſtd. S. 349—54); Blandede Bemærkninger over en lille Deel af det nordlige Sjelland, V. 145—55; Myſeoſts Tillavning, ſſtd. S. 155—57; Gammel Oſt, ſſtd. S. 157—58; Et Fif, i en Haſt at faae tyk Melk, ſſtd. S. 159; Om Soia, ſſtd. S. 159—60; Probat Raad mod Muldvarpen, ſſtd. S. 161—62; Brev til J. C. Drewſen i Anledning af dennes Spørgsmaal: „om vi dyrke meer end een Slags rød Kløver?" ſſtd. S. 270—72; Et Par Ord til O. Lemvigh, ſſtd. S. 273—74; Om Rørs Plantning paa opſkaarne Tørvemoſer, VI. 366—68).

Mindedigt over Geheimeconferentsraad Claſſen, i Lollands-Falſters Stifts Adr. Cont. Efterretninger 1825, Nr. 48.

Sonnichſen (Søren), f. d. 9de Juni 1765 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens S. var Grosſerer († 1777, 50 A.); blev Student ved privat Dimisſion 1780; nedſatte ſig i Kjøbenhavn ſom Muſikaliehandler og anlagde et Nodetrykkeri 1787; blev Bogtrykker 1793 (men gjorde ikke Brug af ſit Bogtrykkerprivilegium); var fra 5. Decbr. 1788 til 22. Octbr. 1799 Souffleur ved det kongelige Theater. † 5te November 1826.

Bibliothek for Muſik- og Skueſpil-Elſkere. 1.—2. Hefte. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 39). — Den ſorte Mand, Skueſpil i 2 Acter af Gotter. Overſat. ibid. 1788. (L. E. 1788, S. 412—14). — Stregen i Regningen, et Lyſtſpil i 4 Acter af Jünger. Overſ. ibid. 1792. (L. E. 1791, Nr. 8; N. Bibl. d. ſchönen Wiſſenſch. LI. 288—92). — Indianerne i Engelland, Lyſtſpil i 3 Acter af Kotzebue. Overſ. ibid. 1793. (L. E. 1793, Nr. 7; 1794, Nr. 29; N. Bibl. d. ſchönen Wiſſenſch. LI. 288—91). — Høſtdagen, Skueſpil i 5 A. af Iffland. Overſ. ibid. 1794. (N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. LI. 288—92). — Apollo, et muſikalſk Maanedsſkrift. 1.—6. Aarg. Kbh. 1795—1800, i ſtor Nodeformat.

Han har bekoſtet Trykningen af adſkillige Skueſpil for Theatret, og Man har paa hans Forlag: Ny Samling af Skueſpil, opførte paa den kgl. danſke Skueplads. 1ſte Deel. Kbh. 1787, og Ny Samling af Syngeſpil. 1ſte Deel. ib. eod.

Sørenſen (A.).

Forſøg til Beſvarelſe af det for nærværende Tid gjængſe Spørgsmaal: om Sølvværdie kan clarreres med lige Beløb i rede Sølv? Kbh. 1818.

Sørenſen (Andreas Ammentorp), f. d. 20de Decbr. 1793 i Sundby paa Falſter, Søn af Jens Sørenſen, Sognepræſt til Stadsager og Nørre-Kirkeby (fra $\frac{16}{9}$ 1787, † $\frac{9}{12}$ 1803), og Chriſtiane Frederikke f. Ammentorp († $\frac{19}{1}$ 1829 i ſit 76de Aar); blev Student fra Nyborg Skole 1814; tog theologiſk Atteſtats i Januar 1821 (H. ill.); blev d. 14de Juni 1822 Sognepræſt til Durup og Tøndering i Viborg Stift; d. 28de Novbr. 1823 til Nordrup og Farringløſe i Sjælland, og d. 2den Juni 1830 til Førsløv og Sneesløv ſſtd.; d. 29. Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for 3die Valgkreds. — * 1823 Eva Chriſtiane Boſerup (f. 1804, † $\frac{1}{4}$ 1834, ældſte Datter af Præſten til Tersløv og Ørsløv i Sjælland, Johan Joſeph Boſerup og Eggertine f. Winther).

Høſtprædiken, holden i Nordrup og Farringløſe Kirker den 15de Søndag efter Trinitatis. Kbh. 1828. 16 S.

Et Forſlag til en mulig Forbedring i Huusmandsſtandens Vilkaar. Kbh. 1844. (jvfr. Kbhpoſt. 1846, Nr. 136).

Om Aarſagen til Brand i Hvede, i »Efterretninger fra Sorø Amts landoeconom. Selſkab«, for 1840, S. 59—70, og derfra i Halds »Tidsſkrift for Landoek.« N. R. Bd. V. S. 125—135.

Sørenſen (Chriſtian), Borger og Skomagermeſter i Kjøbenhavn.

Underdanig Promemoria til Høivelbaarne og Høiærværdige Hr. Dr. P. E. Müller, Biſkop over Sjellands Stift o. ſ. v., i Anledning af Hr. Catechet Marckmanns offentlige Erklaring angaaende Daabshandlingen i Frue Kirke, Pintſedag 1834. Kbh. 1834. 4 S. — Klage til Høivelbaarne og Høiærværdige Hr. Biſkop Dr. P. E. Müller over Hr. Stiftsprovſt H. G. Clauſen og Hr. Capellan P. C. Stenerſen Gad, i Anledning af en Barnedaab i Frue Kirke Pintſedag 1834. ibid. 8 S. (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 367—68; 475—77; Kbhpoſt. 1834, S. 464).

Sørenſen (Erik), f. 1796; tog i Octbr. 1816 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev d. 19de Decbr. ſ. A. Prøveprocurator paa Kjøbenhavns Amt; d. 5te Novbr. 1817 Copiiſt i Hof- og Stadsrettens Juſtitscomptoir; d. 4de Marts 1835 i Naade og med Penſion entlediget. — * $\frac{13}{5}$ 1821 (i Kjøge) Benedicte Dorothea Thomſen (f. 1796).

Samling af de vigtigſte Forordninger, Placater, Reſcripter o. ſ. v., Landmilicevæſenet, Søe-Seſſions-Sagerne, de nationale Rytter- og Artillerie-Hefte i Danmark angaaende, ſom ere udkomne indtil Aarets Udgang 1815, tilligemed et Anhang, indeholdende de Anordninger, ſom ere udgivne i Aaret 1816. Kbh. 1817.

Alphabetiſk Navne-Regiſter over de kongelige civile og militaire Embedsmænd, ſamt Andre, ſom paa Deres kongelige Høiheders Kronprindſeſſe Carolines og Prinds Frederik Ferdinands høie Formælingsdag, den 1ſte Auguſt ſidſtleden, allernaadigſt ere forundte Titler, Rang eller Hæderstegn; uddraget af Collegialtidenden. Kbh. 1829. („Dagen« 1829, Nr. 201; Kbhpoſt. ſ. A. S. 574).

Kjøbenhavns Skipper-Laugs Artikler af 25de Januar 1707 og 4de Auguſt 1742, i fuldſtændigt Udtog, med vedføiede Bemærkninger, hentede fra den ſenere Lovgivning, og de af Laugets Intereſſenter antagne Vedtægter. Kbh. 1830. 4to.

Juridiſk Ugeblad. 1831, Nr. 1—44, og 1832, Nr. 1—5. Kbh. 8vo. (Begyndt den 2den Marts 1831; jvfr. N. Morgenpoſt 1831, S. 235, 212).

Muntre Selſkabs-Sange, ſamlede paa Litteraturens Mark. Kbh. 1832. 16 S.

Intet mod Bryggere og Bagere, men nogle Ord til Værtshuusholdere, Spiſeværter, Øltappere, Thee- og Kaffe-Skjænkere m. Fl. Kbh. 1833. 16 S.

Lucifer, et Tidsſkrift i tvangløſe Hefter. 1ſte Hefte. Kbh. 1840.

Sørenſen (Hans Jørgen Jacob), Søn af nedenanførte Provſt Søren Sørenſen; f. d. 4de Februar 1818 i Præſtegaarden Onegjerde, Norderø-Syſſel, paa Færøerne; blev 1834 Diſcipel i Roeskilde Cathedralſkole, og afgik derfra til Univerſitetet 1838; abſolverede i April 1844 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); var Lieutenant ved Kongens Livcorps; blev d. 17de April 1845 perſonel Capellan i Skjelby og Gunderslev i Sjælland; d. 17de Juli 1847 Sognepræſt for Sando Præſtegjeld paa Færøerne. — * Dorthea Mundine Schow (f. 1819, næſtældſte Datter af Landmand Henrik Stampe Schow og Chriſtiane Dorothea Mundine f. Lund).

I Raſks »Morſkabslæsning for den danſke Almue« (Danſefeſten paa Færøerne, i Aarg. 1840, Nr. 17; Fuglefangſten paa Færøerne, ſ. A. Nr. 41—42; Grindefangſten paa Færøerne, ſ. A. Nr. 45; o. fl.).

Sørenſen (J.), Skolelærer i Solberg paa Morsø.

Grundvold til Menneſkets Lykſalighed. 1ſte Hefte. Thiſted, 1833. 24 S. 8.

Sørenſen (Jens Høſt), f. 1808; blev Student fra Nyborg Skole 1828, og tog i det følgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; var derefter franſk Sproglærer i Kbhvn.

Henry Blemont, eller Hanrcien. Af P. de Kock. I.—II. Deel. Overſat af Franſk. Udg. af L. Jordan. Kbh. 1837. (jvfr. Danſk Folkebl. 4. Aarg. Nr. 21—22, S. 81—82).

Broder Jacob. Af P. de Kock. I.—II. Deel. Overſ. Udg. af L. Jordan. Kbh. 1838—39.

Pauline og Murat, af Alexander Dumas. Fra det Franſke. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. VI. 439—40).

Actea. Af Alexander Dumas. Fra det Franſke. Kbh. 1841. (T. f. L. o. K. VI. 438).

Sørenſen (N.).

Tobaksrygeren, en uundværlig Haandbog for Alle, ſom dyrke den frie Kunſt at ryge Tobak, af Nicotiana Cabaca. Overſat. Kbh. 1832. 32 S.

Sørenſen (Niels), Pſeudonym; ſee Niels Hofman Sevel Bloch.

Sørenſen (Niels Frederik), Søn af Felbereder og eligeret Borger Peder Sørenſen og Catharine Eliſabeth Brinkman; f. i Nyborg d. 20de Novbr. 1780; kom 1792 i ſin Fødebyes lærde Skole, og blev Student herfra i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 21. Febr. 1806 Præſt paa det aſiatiſke Compagnies Skib „Chriſtianshavn"; d. 21de Decbr. 1808 Sognepræſt til Veilo og Veſter-Egidsborg i Sjælland. † 11te Auguſt 1846. — * $\frac{31}{1}$ 1809 (i Kbhvn) Loviſe Amalie Maack (f. $\frac{19}{12}$ 1788, Datter af Konſtdrejer Bernt Frederik Maack († $\frac{18}{3}$ 1815, 62 Aar) og Ellen Marie Holm, i Kbhvn). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejſtlighed", I. S. 198; II. S. 88).

Eeneboeren i Egedalen, et Folkeſagn. Overſ. Kbh. 1802. — Ludolph og Hanne, af A. Lafontaine. Overſ. ib. eod. — Den vandrende Jomfrue, af Forfatteren til de Uudforſkelige. Overſ ib. eod. (Høſt's „Ei blot til Lyſt", III. 181—82; 270—74; L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Naaleſøjet eller Sværmeriet, en moralſk Fortælling af Lafontaine. Overſ. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Koronato, den Frygtelige. En Røverhiſtorie (af E. v. Bornſchein). Overſ. ib. eod.

Sørenſen (Peter) tog 1811 Examen ved Veterinairſkolen (1ſte Char.); blev Dyrlæge paa Brahetrolleborg i Fyen.

Forſkjellige Curer, indſ. i Veterinair-Selſk. Skr. III. S. 510—13.

Sørenſen (Rasmus), f. d. 8de Marts 1799 i Jellinge ved Veile, Søn af Gaardmand Søren Hendrikſen († 1808) og Karen Maria Jensdatter († 1832); blev i ſit 14de Aar, ſtrax efter ſin Confirmation, Subſtitut hos Degnen og Skolelæreren i Jellinge, T. Thorbrygger, og tilbragte 3½ Aar i denne Stilling; kom ſaa d. 1ſte Octbr. 1816 paa Seminariet i Veſterborg, hvorfra han, efter at have nydt et halvt Aars

Underviisning, kom til Skjørringe Skole paa Grevſkabet Chriſtiansſæde, og der forrettede dette Skolelærer- og Kirkeſanger-Embede midlertidig i et halvt Aar, hvorpaa han atter vendte tilbage til Seminariet, og underkaſtede ſig i Juli 1818 Dimisſions-Examen med Charakteren „Meget duelig"; blev ſ. A. anden Lærer ved Frue-Sogns Borgerſkole i Aarhuus; d. 1ſte Novbr. 1821 Skolelærer i Brandſtrup paa Grevſkabet Chriſtiansſæde i Laaland; 1827 Skolelærer, Kirkeſanger og Organiſt i Venslev paa Grevſkabet Holſteinborg i Sjælland; afgik fra dette Embede i Begyndelſen af 1844, og boſatte ſig derefter i Kbhvn.; valgtes d. 4. Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Hjøring Amts 2den Valgkreds (Sæby). — * $\frac{28}{10}$ 1822 Caroline Chriſtine Johnſen, en Datter af forhenværende Pakhuusforvalter A. Johnſen i Kbhvn. — (Jvfr. R. Sørenſen: „Mit Levnetsløb" o. ſ. v. 1.—3. Afſnit, 1847; J. A. Hanſen: „Et lidet Tillæg til R. Sørenſens Levnetsløb", 1848, og Sørenſens „Svar", ibid. eod.; Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 2; 1837, Col. 136, 156—59, 383—84, 395—400, 436—45; 1838, Col. 120, 235—39; „Almuevennen" 1845, Nr. 87—88; 1846, Nr. 28; 1850, Nr. 4; „Ny Collegial-Tid." 1846, Nr. 23, S. 390; „Fædrel." 1846, Nr. 135 og 151; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 153, 56; Kbhpoſt. 1846, Nr. 123; 1848, Nr. 242; the Temperance Penny Magazine, Febr. 1843).

Ansgarius, eller en kort eenfoldig Hiſtorie for Børn og Almuen om Chriſtendommens førſte Indførelſe iblandt vore hedenſke Forfædre. Kbh. 1826. 16 S. 2det Opl. ibid. eod. 16 S.

Catechetiſk Udvikling af Luthers Catechismus; fremſtillet i [illegible] Samtaler. Kbh. 1828. (L. T. 1828, Nr. 49, S. 903—4).

Chriſti Kirkes eller Menigheds Hiſtorie, tilligemed en Overſigt af den hele verdslige Hiſtorie, iſær vort Fædrenelands Begivenheder, eenfoldig og [illegible] fortalt for Børn og Menigmand. Kbh. 1830. (jvfr. Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 49).

Pindſe-Gaverne, eller Syv Bønner og ſyv Takkeſuk, udſatte efter de ſyv Bønner i Fadervor, forenede med ſjorten nye Pſalmer, til Brug for hver Dag i chriſtelige Huſe. Udgivne af R. Sørenſen og P. C. Peterſen. Kbh. 1831. (Rønnes „Danſk Religionsblad" 1831, Nr. 47). Ny Udg. 1840.

Et Ord om gudelige Forſamlinger, ſom holdes uden for den offentlige Gudstjeneſte. Kbh. 1832.

Vor chriſtne Troes Forſvar imod Paſtor Baſtholms Angreb, med Beviis for at hans Yttringer — ere uchriſtelige, ugudelige og løgnagtige. Kbh. 1833. (L. T. 1833, S. 626—29). — Vor chriſtne Troes Forſvar imod Rector Qviſtgaards lille Angreb, tillige med Svar til Paſtor Baſtholm paa hans Yttringer om mit Skrift imod ham. ib. eod. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 280—86, 297—304, 315—20, 335, 364, 65, 66, 98, 99, 414—15, 30—31, 33—45, 520—25, 635—36, 56—69, 720, 33, 48—50, 68; 1835, Col. 43, 44, 439—46, 96; 1836, Col. 433—46; ſamt Art. J. C. Qviſtgaard. — I Anledning af Skriftet imod Baſtholm blev Forf. agſøgt og idømt en Mulct af 100 Rbd. til Sorø Amts Fattigkaſſe; ſ.: »Dom i Sagen imellem Paſtor Baſtholm og Skolelærer R. Sørenſen«. Kbh. 1833). — En Betragtning over vor hellige Skrift i vor chriſtne Kirke, tilligemed et Slutnings-Ord til Rector Qviſtgaard. ib. eod. 28 S.

To Betragtninger: 1) Forſager Du Djævelen, alle hans Gjerninger og lt hans Væſen? 2) Om Sacrament-Ordene i vor chriſtne Kirke. Slagelſe, 1833. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 400).

Nogle Ord til Høibaarne Hr. Kammerherre, Grev F. A. af Holſtein, eller Svar aa hans „Nogle Ord til Chriſtendommens Venner paa Grevſkabet Holſteinborg«. Kbh. 1834. (jvfr. Art. F. A. Holſtein, og Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 793).

De bibelſke Hiſtorier og de bibelſke Lærdomme eenfoldelig fortalte or Børn og Folket. Kbh. 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 464. — Prøver af Bogen ſtode iforvejen ſſtd. Aarg. 1834, Nr. 36, 37).

Hvad er Religions-Frihed? og hvad er det for en Religions-Frihed under Navn af Sognebaands Løsning, ſom Grundtvig og Lindberg ſtride for? og hvad er det, Hr. Mau, Hr. Lindberg og Hr. Rønne have havt at indvende imod mig? Beſvaret. Slagelſe, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 475—88; »Fædrel.“ II. 1841, Nr. 703; N.-Jen. L. Z. 1845, Nr. 301, S. 1201).

Ja, Troen er virkelig ogſaa en Skole-Sag; et Ord om Skolebaands Løsning i Anledning af Grundtvigs Spørgsmaal i Nord. Kirke-Tid. Nr. 5 d. A. Slagelſe, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 67).

Modbemærkninger til Stykket: En mærkelig Aabenbarelſe af et begaaet Mord, i Nordiſk Kirketidende Nr. 9 d. A. Slagelſe, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 269—272, 286—88, 335; »Fædrel.« II. 1841, Nr. 703; jvfr. Art. C. F. Rønne).

En lille eenfoldig Hiſtorie om den Lutherſke Reformations Indførelſe i Danmark, for Børn og Menigmand at læſe og eie, fortalt ſom Forberedelſe til foreſtaaende Jubelfeſt 1836. Kbh. 1836.

Rasmus Sørenſens og Peder Larſen Skræppenborgs Reiſe i Jylland, fortalt af R. Sørenſen. Kbh. 1837. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 848; M. f. L. XX. 68—70, af E. C. Trybe; Fædrel. II. 1841, Nr. 689, 90; N. Jen. L. Z. 1845, S. 1200).

Hvad er Aarſagen til den tiltagende Svækkelſe paa Legeme og Sjæl? Hamborg, 840. (Udg. af den Hamb. Tractat-Forening og udgjør Nr. 6; Piecen har intet arstal, men er udkommen 1841).

Læſebog af almeennyttige Kundſkabers Indhold for Børn i de danſke lmueſkolers øverſte Claſſe, ſaavelſom og for den voxne Almue-Ungdom og den yndige Almuesmand uden for Skolen. Kbh. 1841. (jvfr. P. Hjort's »Kritiſke Be-ærkninger over adſkillige Læſebøger for Børn« (Kbh. 1843), S. 57—62; Marck-ann's Fortegn. ov. Skrifter til Læsn. f. Menigmand, S. 56—57).

Hvad er »den hellige almindelige Kirke?« og hvad er det for en Kirke, r. Paſtor Grundtvig og Flere med ham nu forkynde Tro paa under dette Navn? eſvaret. Kbh. 1841. (»Fædrel.« II. 1841, Nr. 707).

Diſpoſitioner og Catechiſationer med Skolebørn over den anordnede Lærebogs Indhold af den evangeliſk-chriſtelige Religion, til Brug for Religions-Lærere. Førſte Hefte, over førſte Capitel i Lærebogen. Nykjøbing paa Falſter, 1843. (Tid. for alm. danſk Skolel.-Forening, 2den Suite, 1843, Nr. 8. 9. 10, af D. E. Rugaard; Theol. Tidsſkr. VII. 386—87).

Indbydelſes-Forſlag til at oprette en Underviisnings-Anſtalt for voxne Bønderkarle. Nykjøbing paa Falſter, 1843; ej i Boghandelen. (optr. i »Almuevennen« 1843, Nr. 11).

Nordiſk Tidsſkrift for Almuen, af hiſtoriſk, landoeconomiſk og andet almeennyttigt Indhold. (1ſte Hefte). Kbh. 1843.

Et hiſtoriſk og chriſteligt Ord for Almuen. Kbh. 1844.

En hiſtoriſk Beretning og Overſigt af Forhandlingerne ved det nylig afholdte Stændermøde i Roeskilde 1846, i folkelig Stiil fortalt. Kbh. 1846. (»Dagen« 1846, Nr. 23; Kbhpoſt. 1846, Nr. 250). — En Beretning om Forhandlingerne ved Stændermødet i Viborg 1846. ibid. 1847.

Om de udvandrede Nordmænds Tilſtand i Nordamerika, og hvorfor det vilde være gavnligt, om endeel danſke Bønder og Haandværkere udvandrede ligeledes og boſatte ſig ſammeſteds. Kbh. 1847. (»Almuevennen« 1847, Nr. 29; Kbhpoſt. f. A. Nr. 78).

Mit Levnetsløb, og dets levende Berørelſe med Almueſkolens Hiſtorie i Danmark i indeværende Aarhundredes førſte Halvdeel. 1.—3. Afſnit. Kbh. 1847. (Kbhpoſt. 1847, Nr. 291; jvfr. J. A. Hanſen: »Et lidet Tillæg til Skolelærer Rasmus Sørenſens Levnetsløb«. Kbh. 1848). — Svar til »Et lidet Tillæg til Skolelærer Rasmus Sørenſens Levnetsløb« fra Skomager-Redacteur-Bondevendirigent og Rigsdagsmand, J. A. Hanſen, og Skolelærer-Bondevenſecretair og Rigsdagsmand, Gleerup. Kbh. 1848.

Et Ord med om Nationalitet og Chriſtendom. Kbh. 1848. (Kbhpoſt. 1848, Nr. 57).

Hvori beſtaaer Almeenvæbning til Forſkjel fra almindelig Værnepligt ꝛc. Et Foredrag, holdt i Kjøbenhavns Hippodrom d. 19de Novbr. 1848. Kbh. 16 S.

Et probat Lægemiddel mod Ryſtelſen for »Bondevennerſelſkabet«, opdaget. Aalborg 1849.

Organ for Folkevennerſelſkabet. (Et Blad, udg. ſom Organ for det af ham ſtiftede Selſkab; begyndt 1849. Nr. 4 er angrebet af L. Ingſtrup i Aalborg Stifts-Tid. 1849, Nr. 255).

Fra 1ſte Januar 1842 til 1ſte Februar 1843 Medudgiver af Ugeſkriftet »Almuevennen eller Belysning af Fortid og Nutid for den danſke Almue«. Kbh. 4to. (Hertil leverede han bl. a.: i 1ſte Aarg., 1842: Hiſtoriſke Meddelelſer, i Nr. 1; Agerdyrkning og Landoeconomie, Nr. 1. 2; Forſkjellen mellem en Fæſtebonde og en Selvejerbonde, Nr. 1. 2. 6; Vort nye Landcommunal-Væſen, Nr. 2. 3. 4. 5. 6. 10; Franz Pizarro, Nr. 2. 3. 4; Ferdinand Cortez, Nr. 5. 6; Hvad er Gjødning? Nr. 6. 7; Beſværing til Amtsraadet for Sorø-Amt i Anledning af en foretaget Valgforhandling, Nr. 8; Om Valghandlingen i Rude Skole, Nr. 9; Biſpeviſitatſen, Nr. 10; Fæſtehuusmændenes Stilling, Nr. 11. 12; Hvad kunne de nye Sogneforſtandere virke til Skolevæſenets Forbedring? Nr. 22; — i 3die Aarg. 1844: Om det fri og det ufri Hartkorn, Nr. 20; Om Forandring i Tiendeafgiften, Nr. 21; Om Fæſtegodſets Overgang til Arvefæſte eller Eiendom, Nr. 22. 23; Almindelig

Væbning og almindelig Værnepligt, Nr. 23; Et Par Ord om Huusmands-Vilkaarene i Holbeks Amt, Nr. 56—57; Nogle eenfoldige Spørgsmaal og Svar til nærmere Overvejelſe, Nr. 63—64; — i 4de Aarg., 1845: Tale ved Folkefeſten paa Alkeſtrup Mark i Holbeks Amt, Nr. 54—55; Poet. Bidrag, Nr. 69—70).

Ligeledes Medudgiver af: Kjøbenhavns Amts Landcommunal-Tidende. Følgeblad til „Almuevennen“. Nr. 1.—21. Kbh. 1842—43. 4to.

I Rudelbachs „Theologiſk Maanedsſkrift“ (Om det ſande Lærer-Kald i den chriſtne Menighed, i XIII. 97—111).

I Lindbergs „Maanedsſkrift for Chriſtendom og Hiſtorie“ (Om Menigmands Bibel-Læsning, i I. 547—62).

I Lindbergs „Nordiſk Kirke-Tidende“ (Literært Skole-Nyt, 1834, Col. 607—608, 617—21; Noget af „Fjorten opbyggelige Samtaler imellem en ældre og en yngre Præſt“, 1835, Col. 113—23, 185—44; Danſk hiſtoriſk Skole, ſ. A. Col. 705—18; Hvad er en lutherſk catechetiſk Skole? 1836, Col. 49—61. (jvfr. „Fædrel.“ II. 1841, Nr. 698); Efterretning om Nordmanden Elling Eielſens Reiſe og Ophold i Danmark, 1837, Col. 481—87).

I „Chriſtelig Samler“, udg. af L. N. og C. C. Boiſen, (Meddelelſer til nærmere Bekjendtſkab med det chriſtelige Livsrøre i Fyen, i I. 226—39; II. 47—59).

I „Conferentsblad, udg. af Skolelærerforeningen for Aarhuus og Omegn“ (Epiſtel til Hr. Paſtor Børreſen og Skolelærerforeningerne, i I. Aarg. 1841, Nr. 5; Catechetiſk Religions-Underviisning, ſſtd. Nr. 8).

I „Danſk Folkeblad“ (Indbydelſe til Aktietegning for Oprettelſen af en Aktieforening iblandt Bønder for Indkjøb af ſtore og ſamlede Landeiendomme til Udſtykning, i XI. Aarg. Nr. 4; optr. i „Almuevennen“ 1845, Nr. 26—27; ſærſk. 1845. (jvfr. „Fædrel.“ VI. 1845, Nr. 1848; „Almuevennen“ ſ. A. Nr. 24—25).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Foredrag om Oprettelſen af en ſaadan Underviisningsanſtalt, ſom hans Indbydelſe havde bekjendtgjort, 1846, Nr. 270; Min ſidſte og eneſte Bøn til mine Venner blandt mine danſke Landsmænd, 1847, Nr. 192 (ogſaa i „Almuevennen“ 1847, Nr. 35); Om den gode Overeensſtemmelſe mellem de Uddrag, Skolelærer N. Sørenſen har meddeelt af Friberts Bog om Amerika, navnlig om de norſke Nybyggeres Tilſtand i Wisconſin, og den Beretning, Hr. Claus Clauſen, Præſt for nogle af de norſke Setlementer ſammeſteds, for nylig har meddeelt i Fyens Stiftstidende, 1847, Nr. 293; Adresſe til Kongen om en fuldſtændig udvidet Valgret og Valgbarhed, 1848, Nr. 63; Olshauſen og Rudelbach, ſ. A. Nr. 97).

Tale ved Mødet den 20. Marts 1848 i Kjøbenhavn, indf. i „Forhandlinger om Danmarks og Slesvigs conſtitutionelle Forening“, Nr. 3, S. 1—2.

Anmeldelſe af P. C. J. Rasmuſſens „Forſøg til en Ny Lærebog i den evangel.-chriſtelige Religion“, i „Tidende for almindelig danſk Skolelærer-Forening“, 2den Suite, 1843, Nr. 12.

Havde Deel i Affattelſen af den af N. Otteſen udgivne „Erklæring i Anledning af det forehavende Forſlag til en ny Alterbog og et nyt Kirke-Ritual“. 1840. (jvfr. Caſſe's Nyt jurid. Tidsſkrift, II. 91—93).

Sørenſen (S.) var Skolelærer i Skjoldelev i Aarhuus Stift; rejſte 1837 til Amerika.

Frimodige Yttringer om Skolevæſenet i Danmark, i „Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet“, II. Aarg. 1835, S. 305—47.

Om adſkillige Planter, ſom ere den danſke Landmands Opmærkſomhed værdige, og ſom enten voxe vildt, eller ere lette at dyrke, i „Ugeblad for den danſke Bonde“, III. Aarg. Nr. 27.

Sørenſen (Søren), f. d. 15de Septbr. 1790 i Krogsbølle i Fyen; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole 1810; var Lieutenant ved Livcorpſet; abſolverede i Januar 1817 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Marts ſ. A. Sognepræſt for Norderøes Præſtegjeld blandt Færøerne; d. 8de Juli 1829 tillige Provſt paa Færøerne; d. 2den Marts 1831 Sognepræſt til Snoldeløv og Thune i Sjælland; d. 21de Septbr. 1846 tillige Provſt for Thune og Ramſø Herreder; derefter tillige Medlem af Amtsraadet for gamle Roeskilde Amt. — *$^{3}_{4}$° 1817 Eliſa Matthea Peterſen.

Vinterpoſtil, eller Prædikener paa Søn- og Feſtdagene fra Advent til Paaſke. Af Claus Harms. Overſat efter tredie Oplag. Gjennemſeet og udgivet med en Fortale af J. Møller. Kbh. 1823. (L. T. 1824, Nr. 3. 4).

Tale, holden i Roeskilde Cathedralſkole ved Rector S. N. J. Bloch's Embedsjubilæum. Kbh. 1843.

Et Brev, dat. d. 3. Juli 1824, i „Bibelſelſkabets 10de Beretning“ S. 75—78.

Overſættelſe af Matthæi 4de Capitel i den nordlige færøiſke Mundart, i Molbechs „Nord. Tidsſkrift“ 1. 555—58.

Fund ved Snoldeløv, i „Annaler for Nordiſk Oldkyndighed“ 1840—41. S. 357—58.

Oplysninger i Anledning af Skriftet „Danſken paa Færøerne“, i „Fædrelandet“ VI. 1845, Nr. 1912.

Tale i Kirken (i Skriftet: „Ved Provſt Frands Daniel Mellerups Jordefærd, den 11te Februar 1847“, S. 14—19).

Sørenſen (Søren), f. d. 17de October 1801 i Aſſens Sogn, Veile Amt, hvor hans Forældre havde en Fæſtegaard under Palsgaards Gods i Beſiddelſe; kom efter ſin Confirmation paa Godsforvalterens Comptoir paa Palsgaard, men beſtemte ſig, paa Grund af Værnepligten, i ſit 19de Aar til at blive Skolelærer og valgte til ſin Forberedelſe Bernſtorfsminde Seminarium i Fyen, hvorfra han efter et treaarigt Ophold dimitteredes i Aaret 1824 med Hovedcharakteren „Udmærket duelig“; var derpaa i 2 Aar Huuslærer i Dalum Præſtegaard for Provſt Faabergs Børn og underviſte tillige paa Chriſtiansdal Kammerherre Benzons 3 ældſte Børn i adſkillige Fag; oprettede 1826 en privat Drengeſkole i Odenſe, hvilken han 1837 forenede med en lignende og organiſerede deraf en ſtørre Anſtalt under Navn af »Odenſe Realſkole«, hvis Medbeſtyrer han er; valgtes 1841 til Medlem af Borgerrepræſentationen i Odenſe, og 1845 til ſammes Formand ſamt til Medlem af Stadens Skolecommiſſion; d. 29. Decbr. 1849 til Landsthingsmand for 6te Valgkreds. — * Nicoline Chriſtine Widding.

Om Underviisningsanſtalter for vordende Borgere, Bemærkninger, fremkaldte ved Magiſter Ingerslevs Afhandling i Folkebladet No. 28—29. Odenſe 1840. (jvfr. »Fædrel.« II. 1841, Nr. 437, af C. F. Ingerslev).

Kortfattet danſk Sproglære, udarbeidet til Brug i Borger- og Almueſkoler ſom og ved anden Elementarunderviisning. Odenſe, 1846.

Udtog af Danmarks Hiſtorie, til Brug i Borger- og Almueſkoler, ſom og ved anden Elementarunderviisning. Udarbeidet nærmeſt efter Allens Lærebog. Odenſe, 1847.

Geographie, til Brug i Borger- og Almueſkoler, ſom og ved anden Elementarunderviisning. Odenſe, 1847.

Medudgiver af: Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet. I.—VI. Aarg. Kbh. og Odenſe, 1834—39. (jvfr. Nordiſk Kirketid. 1834, Col. 617—21; 1839, Col. 487—94). Supplementhefte. Odenſe, 1841. (Til dette Tidsſkrift leverede han følgende, deels originale Arbejder, deels Bearbejdelſer og Overſættelſer af Tydſk: i 1ſte Aarg.: Paa hvilken Vei føres Menneſket til Indſigt? S. 53—73; Om Lærerens didactiſke Kraft, S. 73—76; Vexelſidig Skoleindretning, S. 145—52; Om ſtatariſk og curſoriſk Læsning, S. 239—54; Forſlag til Indretning af Skolelærer-Conferentſer, S. 371—78; Bemærkning om Tabellerne til indbyrdes Underviisning, S. 379—80; Tale ved Seminariſters Afgang, S. 381—84; Om Skolelærerſtandens ringe Agtelſe, S. 384—91; — i 2den Aarg.: Midler til Opmærkſomhedens Vedligeholdelſe, S. 33—39; Om vexelſidig Skoleindretning (indbyrdes Underviisning), S. 264—78; Anmeldelſe af nogle Skolebøger, S. 278—83; — i 3die Aarg.: Bemærkninger, med Henſyn til Borger- og Realſkolevæſenet, foranledigede ved enkelte i den roeskildſke Stændertidende, »Fædrelandet« og Stenerſen Gads Skrift om Realunderviisningen forekommende Yttringer, S. 287—308; Forſlag til en pædagogiſk Correſpondents imellem Medlemmerne af en Skolelærerconferents, S. 367—71; — i 4de Aarg.: Dr. Dieſterwegs Dom over den vexelſidige Skoleindretning, S. 69—87; — 5te Aarg.: Beretning om Odenſe Realſkole, S. 353—76; — i 6te Aarg.: Overſigt af de i den preusſiſke Stat værende Skolelærer-Seminarier, deres Indkomſter, m. v., S. 209—22; Frimodige og velmeente Yttringer om Religionsunderviisningen i Folkeſkolen, S. 339—45; Stof til Catechiſation over 2de bibelſke Hiſtorier, S. 345—51; Elementarunderviisningens Princip (af Dieſterweg), frit bearbeidet med en Deel tilføjede Bemærkninger, S. 367—84; Et Par Bemærkninger om Skolelærer-Conferencer, S. 406—10; — i Supplementheftet: Bemærkninger med Henſyn til Skolelærernes Kaar og Stilling, S. 39—46; Om Vigtigheden af en over alle Folkeklaſſer udbredt Dannelſe, S. 46—57).

Endeel Artikler om Skole- og Communalvæſen, ſamt forſkjellige Beretninger om Odenſe Realſkole og den fyenſke Skolelærerforening, i de fyenſke Aviſer, ſaaſom: Hempels Avis (Om Skoleexamina; Sammenligning imellem private og offentlige Skoler, Latin- og Realſkole, 1837, Følgeblad; Grunden til den Mangel paa Intereſſe, ſom viſes ved Valget af Borgerrepræſentanter, 1838; Om Skolelærerſangfeſten i Odenſe d. 1ſte Juli, 1841; Om Principerne for Fattigforſørgelſen i Kjøbſtæderne, 1844; Anmeldelſe af Prof. Clauſens Skrift om Nødvendigheden af en Overbeſtyrelſe af Kirke og Skole, 1844; Om almindelig danſk Skolelærerforening; Til Danmarks Skolelærere); — i Ove Thomſens Avis (Om Almeen- og den rette Samfunds Aand, 1840; Om den længe ventede Reform af vore lærde Skoler, 1843; Skolereform, 1844, Nr. 50 og 56).

I Frølunds »Maanedſkrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Et Foredrag, holdt i Fyens Stifts Skolelærerkonferentſe, Forſamlingsdagen den 18de September 1841, i III. Aarg. S. 177—87; Udſkrift af Forhandlingsprotokollen for Fyens Stifts Skolelærerkonferentſe, i IV. Aarg. S. 170—75, og V. Aarg. S. 193—205).

I Jenſens »Tidsſkrift for Almueſkole- og Seminariivæſen« (Nogle indledende Ord ved den Høitidelighed, hvormed den aarlige Examen i Odenſe Realſkole 1843 ſluttedes, i II. Aarg. S. 113—121).

I »Almindelig danſk Skolelærerforenings Tidende« (Forſlag til en Skolelærerenkekaſſe for Fyens Stift, i 3die Aarg. Nr. 13—14). — (Efter Autogr.)

Søtoft (Jens), f. i Aſſens, hvor hans Fader Niels Søtoft var Bager; underkaſtede ſig i Foraaret 1802 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; blev d. 27de Novbr. 1801 Copiiſt og d. 13de Novbr. 1810 Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magiſtrat; ſiden tillige Secretair i Directionen for Kjøbenhavns Borger- og Almueſkolevæſen. † 6te Septbr. 1815, ugivt.

Translateur Reſchs Fremfærd mod Baggeſen, i Kjøbhvns Skilderi 1807, Nr. 84. 85. 86.

Søtoft (Nicolai Bierfreund), Nysanførtes Broder; f. den 31te Marts 1790 i Aſſens; gik førſt i Vordingborg, ſaa i Nykjøbing Skole, hvorfra han dimitteredes til Univerſitetet 1811; blev 1813 Communitets-Alumnus; tog i Juli 1816 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 30te Juli 1817 reſiderende Capellan til Kjøbeløv og Vindeby i Laaland; d. 26de Febr. 1823 Sognepræſt i Præſtø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 9de Juni 1835 i Øſter-Egidsborg ſſtd. † 5te Juni 1844. — *1818 Dorthea Eliſabeth Ramlau (f. $\frac{18}{1}$ 1795 i Vordingborg, Datter af Bager Auguſt Ramlau og Marie Eliſabeth Jantzen). — (Joſt. Fr. Barfods „Danmarks Geiſtlighed“, I. S. 170; Berl. Tid. 1844, Nr. 169, 77; L. T. 1827, S. 289—90).

Romantiſke Digte. Førſte Deel. Kbh. 1815. (»Athene« IX. 168—75, af P. Hjort; Nord. Tilſk. Nr. 22).

Aandernes Maſkerade. Vinternatsdrøm. Kbh. 1816.

Altarblade og Gravlilier. 1.—2. Hefte. Kbh. 1819—20. (Prøver i Rahbeks „Tilſkueren“ 1819, S. 686—88; 1820, S. 222—24).

Sommerfugle. En Samling originale Smaa-Fortællinger. Kbh. 1821.

Leonardo og Blandine. Tragoedie. Kbh. 1821. (L. T. 1826, S. 211—17, 236—37).

Christian den Fjerdes Dom. Et fædrelandſk Skueſpil. Kbh. 1821. (Lit.-, Kunſt- og Theaterbl. 1821, Nr. 21 (af S. **Meisling**); 1822, Nr. 21; Aftenbl. 1823, S. 150—52; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 8; Converſationsbl. 1825, S. 277; L. T. 1826, S. 217—20; Flyv. Poſt 1849, Nr. 290; Fædrel. 1849, Nr. 293; Kbhpoſt. 1850, Nr. 9).

Kirkens Band. Ridderſkueſpil. Kbh. 1822. Omarbejdet og forkortet 1825 under Titel: **Hildegard von Hohenheim**, eller Kirkens Band. (Aftenbl. 1822, S. 6; Converſationsbl. 1825, S. 549—50; L. T. 1826, S. 220—27; jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 487—89 (af Søtoft), og S. 518—19).

Jernmasken. Et ſkotſk Skueſpil. Kbh. 1823. („Dagen“ 1823, Nr. 166; L. T. 1826, S. 195—206, 209—11).

Daniel Ranzau. Et fædrelandſk Sørgeſpil. Kbh. 1823. (L. T. 1826, S. 227—32, 235—36).

Borgens Bruud. Romantiſk Sørgeſpil. Kbh. 1825. (L. T. 1826, S. 232—35).

Theater. Første Deel (Haarlokkerne, Hyrdebrengen, Legetøiet i Ørkenen, Macleon). Kbh. 1828. (M. f. L. I. 345—51; Kbhpoſt. 1829, S. 370).

Et Pantheon. Digtninger. Kbh. 1842. (Berl. Tid. Søndagsbl. 1842, Nr. 26; „Corſaren“ Nr. 95; jvfr. J. f. L. o. K. I. 23—24, 205—9).

Knud den Hellige. Tragødie. Udgivet efter Forfatterens Død af D. G. **Monrad.** Kbh. 1847.

I Mollers „**Theologiſk Bibliothek**“ (Dr. Hans Adolph Brorſons Svaneſange. Udvalgte og bearbeidede, XVII. 210—37; XIX. 136—83; jvfr. L. T. 1820, S. 806—7; Rahbeks „Tilſkueren“ 1820, Nr. 5—6; „Kiel. Beyträge“ II. 475).

I Thiele's „**Roſenblade**“ (Stjernens Sang, S. 85—86; Hyacinthe, erotiſk Digt i 18 Sonetter, S. 96—113; Magnetismen, Tragødie, S. 133—55; jvfr. L. T. 1818, S. 611—13).

I „**Juletræet**“, udg. af A. P. Liunge (Kjøge Huuskors, et Forſpil til Tragoedien „Magnetismen“, S. 58—72; Den brudte Myrthe, Octoberfortælling, S. 86—104; Kong Guſtavs Varſler, S. 134—43; Digte, S. 42, 125, 198; jvfr. L. T. 1823, S. 7—9).

I „**Literatur-, Kunſt- og Theaterblad**“ (Nogle æſthetiſke Afhandlinger, f. Ex.: Over Skjønhedsidealet, Fragment efter Sturz, 1821, Nr. 9, 10).

I Tidsſkriftet „**Harpen**“ (Om Digtene „Lille Clara“ og „Der var en Tid“, 1820, Nr. 64; ſamt nogle originale Fortællinger og Digte).

I Ugebladet „**Brevduen**“ (Nogle originale Fortællinger og Digte).

I Rahbeks „**Tilſkueren**“ (Brev fra Sylveſter om Kritikken, 1821, Nr. 52).

I Rahbeks „**Læsning i blandede Æmner**“ (Aarſagen til den ringe Bogaffætning, pro tempore (anonymt), i Bd. II. 1822, S. 405—424. (Jvfr. L. T. 1822, S. 460—64, af P. E. Müller; „Statsvennen« ſ. A. Nr. 13, 35, af J. K. Høſt; Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 2. Aarg. Nr. 34, 36); Hamlet i England, Tragødie, i Bd. III. 1822, S. 289—327).

I „Maanedlige Efterretninger fra Bibelſelſkabet for Danmark« (Indberetning fra Bibelforeningen i Præſtøe, 1823, Nr. 11; 1829, Nr. 3).

I Rahbeks „Tilſkuerne« (Ravnen, Tragikomoedie efter Gozzi, 1ſte Act, 1823, Nr. 95—98).

I C. Beyers „Geſion« for 1826 (Kong Didrik og Svanen, et romantiſk Digt, S. 84—122; jvfr. Converſationsbl. 2. Aarg. II. S. 69).

I „Kjøbenhavnsposten« (Om Korſets Tegn og Betegnelſe med Korſet, 1834, Nr. 214; Beretning om Naalepigens Forgjængerſke i Annaberg, ſ. A. Nr. 246, 47, 48; Grundede Grunde for Jagtens Frigivelſe af Private, 1836, Nr. 6).

I „Den Berlingſke Tidende« (Den rigtige Maade til nu at erholde paalidelige Vota til Capitelstaxt, 1842, Nr. 299; Om nye Pſalmer, ſ. A. Nr. 306; Yderligere Bemærkninger angaaende det nye Pſalmebogs Appendix, ſ. A. Nr. 309; En Erklæring, betræffende „Torbiſten og Fluen« af Poul M. Møller, 1843, Nr. 2, jvfr. Nr. 5; Om en rigtig Maaleſtok for den virkelige Indtægt af den danſke Geiſtligheds Jorder, ſ. A. Nr. 9).

I „Journal for Literatur og Kunſt« (Om Tidens Fordringer til Digteren, i I. 1843. S. 199—210).

Desuden endeel Digte, adſpredte i „Athene« (II. 162. 483; V. 195); „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn«; Nyerups „Hertha«; „Tilſkueren« 1820—21; „Tilſkuerne« 1823; „Hesperus« (III. 541; IV. 41. 51; VI. 334); „Sneeliljer« (1828, III. 180); Holst's „Nytaarsgave fra danſke Digtere« 1835, 36, 37 og 38; „Kjøbenhavnsposten« (1835, Nr. 71; 1838, Nr. 76. 92); „Den Berlingſke Tidende« (1840, Nr. 14; 184 Nr. 1); ſamt i „Portefeuillen« 1840. Bd. 4.; 1841. Bd. 1.; og i „Ny Portefeuille« 1843. II. 257—60.

Om en af ham forberedt Udgave af et Bind Digtninger ſ. J. f. L. o. K. I. 1843, S. 329.

Søtoft (Niels Henrik), Broder til de 2de Ovenanførte; f. d. 21de Marts 1788; tog i October 1805 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer, og lagde ſig ved Univerſitetet efter de ſkjønne Videnſkaber; gik 1810 til Wien; blev ſiden Lieutenant i preusſiſk Tjeneſte og Ridder. † 30te Juli 1815 ſom Etapecommandant i Bonn.

Lyna, en Nytaarsgave for 1810. Kbh.

Enkelte Digte i „Nye danſke Tilſkuer« 1807 og 1808, ſamt i „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn«.

T.

Tandrup (N. W.).
Udgav: Den lille Fribytter. Kbh. 1840—48. (udkom nummerviis).

Tauber (Emmanuel), ældſte Søn af nedenanførte Profeſſor
ohan Henrik Tauber; f. d. 5te Juni 1776 i Horſens; blev i
ecbr. 1787 indſat ſom Diſcipel i Roeskilde Cathedralſkole; afgik derfra
l Univerſitetet i Efteraaret 1793, og underkaſtede ſig i det paafølgende
ar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe; antoges d. 9de
anuar 1795 ſom vicarierende Lærer ved Roeskilde Cathedralſkole; blev
15de Septbr. 1797 anſat, indtil videre, ſom anden Lectie-Hører, og
April 1799 udnævnt til faſt Lærer for 2den Lectie, dog ſaaledes, at han
dtil videre ſkulde underviſe i 5te Lectie; indtraadte 1800 i det nys-
prettede pædagogiſke Seminarium, ſom han forlod i Octbr. 1801, efter at
ve aflagt de befalede Prøver; vandt 1801 Univerſitetets Guldme-
ille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte philologiſke Priisop-
ve: „Inter duas descriptiones, unam Hesiodeam scuti Herculei,
teram Homericam scuti Achillei instituatur comparatio, ex qva, in
ibus de pictarum rerum imaginibus, uter altero poëta vel superior sit,
l inferior, appareat“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. IX. S. 14); blev
A. beſtikket til faſt Lærer i 5te Lectie; d. 20. Decbr. 1805 Conrector ved
rhuus Cathedralſkole, og d. 1ſte Maj 1811 Rector ved Cathedralſkolen i
lborg; erholdt d. 14de Decbr. 1822 Titel af Profeſſor (med Rang i
e Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Dane-
oge; d. 10de Januar 1845 til Etatsraad, og feſtligholdt ſamme Dag
50 Aars Embedsjubilæum; blev d. 10de Maj ſ. A., efter Anſøgning,
Raade og med Penſion entlediget. † 31te Januar 1847 i Aalborg. —*
1806 Johanne Chriſtiane Jenſen, ſød Clauſen († 1849 i
ulberg Præſtegaard), en Datter af Kjøbmand og Kirkeværge ved St.
nds Kirke i Odenſe, Claus Clauſen og Maria f. Kryſſing, ſamt Enke
er Cantor Henning Jenſen i Roeskilde. — (Jvfr. Hertels Beſkr. ov.
rhuus Domkirke, II. S. 496—97; Hundrup's Skole-Calender 1843,
3, og 1845, S. 14. 15; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus.
157; „Taler og Sange i Anledning af Emmanuel Taubers Embeds-
ilæum den 10. Januar 1845.“ Aalborg; N. Nielſen „Ved Emmanuel
nbers Grav, d. 9de Februar 1847,“ vedføjet hans „Tale ved Indvielſen
den nye Skole i Hals.“ Aalb. 1847; Aalborg Stifts-Tid. 1845,
. 8; 1847, Nr. 23, 29. — Portrait, lithogr. i E. Bærentzens &
mp. lithogr. Inſtitut. 1846. Folio. — Om tvende til hans Minde
tede Skolelegater, ſ. „Dagen“ 1836, Nr. 187; Selmers Aarbog f.
45, S. 233—4).

Indbydelsesſkrifter: Samling af biografiſke Notitſer om Nogle af de fra Aalborg Kathedralſkole til Univerſitetet dimitterede Diſciple, i alfabetiſk Orden. Kbh. (1840). (T. f. L. o. K. V. 436—37; Aarhuus Stifts-Tid. 1841, Nr. 28, Følgeblad, ſamt Nr. 34). — Samling af biographiſke Notitſer o. ſ. v. Andet—Tredie Hefte. Aalborg (1841—44).

Skoleefterretninger om Aalborg Kathedralſkole for Skoleaarene 1839—1845, vedføjede Programmerne fra ſamme Skole for A. 1840—45. (jvfr. F. L. o. K. I. 215—16).

I Engelstoft's Univerſitets- og Skole-Annaler (Summariſk Indhold af hans Indtrædelſes-Tale ſom Conrector ved Aarhuus Cathedralſkole, 1806. I. 174—77; Necrolog over Conrector H. E. Grosmann, 1811. II. 101—5).

En Tale, indlemmet i Samlingen af »Taler og Sange i Anledning af hans Embedsjubilæum, d. 10. Januar 1845«, S. 15—20.

Han forfattede: *Catalog* over Aalborg Stifts og Amts offentlige Bogsamling. Aalborg 1819, ſamt Tillæg dertil. ibid. 1821. (L. T. 1819, Nr. 42; 1829, S. 22—23).

Tauber (Erich Gjørup), Nysanførtes Broder; f. d. 24de Septbr. 1782 i Odenſe (ikke i Horſens); dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Cathedralſkole i Foraaret 1800; var den Første blandt de Indkaldte ved Examen Artium, og tog i det paafølgende Efteraar ſamt i Foraaret 1801 den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe; indtraadte i Maj 1802 ſom Alumnus i det pædagogiſke Seminariums theologiſke og philologiſke Klaſſer; var tillige Alumnus paa Borchs Collegium, og abſolverede i October 1804 den theologiſke Embedsexamen med Charakteer: Laudabilis et quidem egregie; blev d. 20de Decbr. 1805 Adjunct ved Cathedralſkolen i Aarhuus; fik d. 13. Aug. 1814 Prædicat af Overlærer; blev d. 13de Januar 1818 Rector ved den lærde Skole i Kolding; d. 11te Juni 1822 Director ved Sorø Academi og Skole; erholdt d. 21. Maj 1827 Rang efter Rangsforordn. 3 Kl. Nr. 9 (med Etatsraader); blev d. 10de Juli 1830, efter Anſøgning og formedelſt ſvageligt Helbred, i Naade entlediget med Vartpenge; d. 19de Marts 1831 conſtitueret ſom Rector ved Frederiksborg Skole (indtil 1834); d. 25de Marts ſ. A. udnævnt til Etatsraad. — * $\frac{1}{5}$ 1812 Ovine Lucie Hvid (f. $\frac{15}{11}$ 1785, Datter af Juſtitsraad, Borgemeſter Niels Hvid i Aarhuus). — (Biographi i Høſt's „Archiv," VIII. S. 251—54; jvfr. Høſt's „Materialier", Nr. 8).

Historia scholæ Cathedralis Arhusiensis ab ipsis ejus incunabulis ad præsens ævum primis lineis adumbrata. Arhusiæ MDCCCXVII. (»Dagen« 1817, Nr. 268; L. T. 1818, Nr. 8; Leipz. L. Z. 1818, II. S. 2191—92. — Et Brudſtykke: »Morten Borup og hans Diſciple«, overſ., med en Efterſkrift, af K. L. Rahbek i »Danſk Minerva« V. 1817. Novbr. S. 52—75).

Breve fra Kolding. En topographiſk Skizze, udgiven ſom Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Kolding lærde Skole. Odenſe 1822. (»Dagen« 1822, Nr. 214, 275; Høſt's »Chronos«, H. 2. S. 123—26; L. T. 1823, S. 24—29; Fabers Jyllands Kundſk. Tid. 1823. H. 1. S. 11—15; Provinzial-Ber. 1823, II. 74; Pst's »Archiv« 1824. Bd. I. S. 145—47).

Udſigt over Sorø Academies Forfatning under Kongerne Chriſtian IV. og Frederik III. 1623—1665, med Bilag af utrykte Actſtykker. Indbydelſesſkrift til Sorø ny Academibygnings Indvielſe. Kbh. 1827. Fol., med 3 Kobb. (»Dagen« 1827, Nr. 130. — Uddrag af Skriftet, i Seebode's N. Archiv für Philol. u. Pädagog. 1829, Nr. 11).

I »Blandinger fra Sorø« (Træk af Sorø Academies ældre Hiſtorie, i H. I. S. 159—67. (L. T. 1831, S. 701—2); Brevvexling mellem Profeſſor Nyerup og C. G. Tauber, meddeelt af Sidſtnævnte, i H. IV. 1832. S. 3—16).

Brev, i Bibelſelſkabets 5te Beretning, S. 98—99. — En Skrivelſe om Branden i Hillerød Natten imellem d. 10. og 11. Mai 1834, indført i Aarhuus Stifts-Tidende 1834, Nr. 84, Følgeblad, og derefter i flere Tidsblade. (jvfr. »Dagen« 1834, Nr. 160 og 165).

I Anledning af St. St. Blicher's »Et Vink til Beſtyrelſen af offentlige Midler«, i »Dannevirke« II. Nr. 19.

Tauber (Frederik Bagger), de 2de Ovenanførtes næſtyngſte Broder; f. d. 23de Septbr. 1786 i Odenſe; dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Cathedralſkole 1805; tog i Juli 1812 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 8de Maj 1813 conſtitueret og d. 13. Aug. 1814 virkelig Adjunct ved Aalborg Cathedralſkole; d. 25. Maj 1816 perſonel Capellan hos Amtsprovſt Bøgh i Herfølge; d. 1ſte Jan. 1824 Stiftspræſt paa Ballø; erholdt d. 14de Maj 1838 Rang med Sognepræſterne i Kjøbenhavn; blev d. 23. Febr. 1839 Sognepræſt til Eiby og Dalby i Sjælland. — * 1. $\frac{2}{10}$ 1824 Megdola Cathrine Bøgh (f. $\frac{26}{4}$ 1803, † $\frac{23}{3}$ 1831, Datter af Præſten i Herfølge, Amtsprovſt Math. Freder. Georg Bøgh og Victorine Juliane Fog). * 2. $\frac{22}{2}$ 1837 Wilhelmine Jacobine Staahl (f. $\frac{21}{7}$ 1803, Datter af Havnecontroleur Jacob Staahl i Kbhvn).

Indberetninger og Breve, indf. i »Maanedlige Efterretninger fra Bibelſelſkabet for Danmark« 1824, Nr. 8; 1825, Nr. 5; 1826, Nr. 4; 1827, Nr. 1, 7; 1828, Nr. 8; 1830, Nr. 1; ſamt i Bibelſelſkabets 12te Beretn. S. 85—87.

Tauber (Johan Henrik), f. d. 7de September 1743 i Aalborg, næſtældſte Søn af Borger og Kobberſmed ſſtd., Emmanuel Tauber (f. $\frac{4}{10}$ 1702 i Augsburg, † $\frac{9}{3}$ 1759) og Karen Henrichsdatter Widſchen (f. $\frac{4}{1}$ 1706 i Aalborg, † $\frac{23}{7}$ 1773); blev 1756 ſat i ſin Fødebyes Latinſkole, hvorfra han 1762 afgik til Univerſitetet; erholdt 1765 Baccalaureigraden; blev 1771 Inſpector paa Regentſen; 1772 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1773 Magiſter; holdt ſ. A. offentlige Forelæsninger ved Univerſitetet; beſtikkedes d. 25de Novbr. ſ. A. til Rector ved Horſens latinſke Skole; abſolverede d. 24de Juni 1779 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev 1781 Rector ved Odenſe Skole og Profeſſor i Philologien ved Gymnaſiet; 1782 Medlem af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab; d. 12te October 1787 Rector ved Roeskilde Domſkole; d. 30te Septbr. 1790 Doctor i Theologien (ved Æresdiplom fra Kbhvns Univerſitet); d. 23de Juli 1808, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra Rectoratet. † 26de Januar 1816 i Roeskilde. — * $\frac{4}{11}$ 1774 (i Viborg) Gregoriane Begtrup (f. $\frac{1}{6}$ 1751, † $\frac{27}{3}$ 1820, en Datter af Præſten til Viſtofte paa Mols, Provſt, Magiſter Erich Gjørup Begtrup og Chriſtina Auguſta Bruun). — (Autobiographi i Bloch's fyenſke Geiſtl. Hiſt. I. S. 432—55; Biographi i Bloch's Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, H. 1. S. 71—77, og H. 2. S. 69—71; i Kofods Converſ. Lex. XXVII. S. 536—37; Nekrolog, af G. O. B. Begtrup, i L. T. 1816, S. 105—112; af J. Møller, i Theol. Bibl. X. 279—93, med en latinſk Elegie af P. G. Fibiger, S. 294—98; jvfr. (E. Tauber's) Biogr. Notitſer om Diſciple fra Aalborg Skole, I. S. 132; Kbhvns Skilderi 1816, S. 170—1, 200—1, 209—11, 241—43, 291—93, 356—59; Statstid. 1816, Nr. 42, Tillæg; Indbydelſesſkriftet fra Horſens Skole 1844, S. 26. 32. 46, og 1848, S. 60—66; Møllers N. theol. Bibl. XIII. 41; XIX. 235. — Portrait, ſtukket i Kobber af A. Flint. — Om et Grav-Mindesmærke over ham, ſ. „Dagen“ 1822, Nr. 262).

De *delectu observationum philologicarum*, in Novum Foedus editarum, rite adhibendo libellus. Haun. 1770. (Krit. Journ. 1770, S. 264—67; L. E. 1770, Nr. 52). — *Interpretatio* dicti, Matth. XVI, 19 ad Christianum Michaelem *Rottbö*[illegible], episcopum Viburgensem. ibid. 1771. 4to. — *Dissertatio epistolica* super Collos. II. 18. Jes. I. 29. 2 Thessal. II. 13. aliisqve locis ad Joannem Andream *Cramerum*, Superintendentem Lübecensem. ibid. 1771. 4to. (Krit. Journ. 1771, Nr. 48; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. II. 153—55). — Lykønſkningsbrev fra Philomuſus til ſin Velynder og Ven, Mag. Balle. Kbh. 1772. 16 S. 8. (jvfr. Balles Levnet ved J. Møller, S. 67—70; Krit. Journ. 1772, Nr. 15; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. II. 299—301). — Tvende akademiſke Taler ved ſine Forelæsningers Begyndelſe. Kbh. 1773. (Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. III. 135—37). — Tale holden ved ſin Indſettelſe til Rektor i Horſens latinſke Skole tilligemed en Præken paa førſte Paaſkedag til Aftenſang. Aalborg, 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 52). — Om deres lykkelige Kaar, der ere offentlige Lærere ved de høie Skoler, Akademier og Gymnaſier. Et Indbydelſes-Skrivt til Taleholdelſen paa Kongens Fødſelsfeſt den 29de Januarii 1782. Odenſe, 1782. 4to, og Tale paa Kongens Fødſelsdag, om Rigernes Lykſalighed under en Landsfaders beſkyttende Enevælde. ibid. 1782. 8. (L. E. 1782, S. 345—49; Danmarks litt. Progreſſer II. 154—72). — Tiltrædelſes-Tale til Rektor-Embedet i Odenſe, om den ſidſte Skoleforordnings uſkatteerlige Værd. ib. 1782. (L. E. 1782, S. 349—51; Danm. litt. Progr. II. 154—72). — Forſlag til Skolearbeidets ligelige Deeling imellem Lærerne ved Odenſe latinſke Skole. ibid. 1788. (Danm. litt. Progr. III. 22; L. E. 1783, Nr. 11). — Opoffrelſe for det Almindelige, ſom et varigt Æreminde for de Goddædige, foreſtillet i en Afmindelſes og Takſigelſes Tale over Frøken Juliane Helene Juſtine von Ernſt. ibid. 1784. (L. E. 1787, Nr. 46. — Udtog af denne Tale i »Iris og Hebe« 1800, III. 29—39). — En velfortient Skolelærers lykkelige Alderdom: en Sørgetale over Profeſſor og Konrektor Povel Holm. ibid. 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Anviisning til med Nytte at bruge Jeſu Levnets Hiſtorie ved de fire Evangeliſter, ſom en uundværlig Religions-Bog for alle Kriſtne til alle Tider. Et Indbydelſes-Skrivt til Taleholdelſen paa Kongens Fødſelsfeſt. ibid. 1786, og Tale paa Kongens Fødſelsfeſt. Om en gudlignende Regent, ſom et følgeværdigt Mønſter for alle retſkafne Underſaatter. ibid. eod. (Krit. o. Antikr. 1789. H. V. Nr. 1). — *Interpretatio* Matth. III, 2. in celebritate virorum doctissimorum, in consessu collegii scholastici & discipulorum freqventia, Doctori & Episcopo *Antonio Blochio*, dioecesi Fionensium ecclesiasticæ recentissime præfecto, officiosissime applaudentium in schola Otheniensi ad. Non. Aprilis recitata. Othenis 1786. (Krit. o. Antikr. V. Nr. 1). — *Oratio* de disciplina scholastica in schola Otheniensi præceptoribus rite inaugurandis dicta XIII. Calend. August 1785. ibid. 1787. (Krit. o. Antikr. V. Nr. 1). — Aftrædelſes-Tale fra Rektor-Embedet ved den latinſke Skole i Odenſe: Hvad kan berolige en aftrædende Lærer under hans Mismodighed over at ſkulle forlade en Skole, han, ſom Styrer har ſtaaet i en kier Forbindelſe med? Odenſe, 1787. (L. E. 1788, Nr. 18). — Qvomodo sit opus instituendi in scholis, qvas vulgo dicunt latinas, publice tractandum, ut medium inter Recentissimorum superstitiosum rerum studium, &, qvi inde nasci solet, philologiæ tam latinæ qvam græcæ contemtum levissimum moderatius teneatur? Qvæstio ad respondendum proposita in *oratione*, Rectoris provinciæ apud Roeskildenses auspicandæ causa, a. d. VII. Decembris 1787, in schola Roeskildensi publice habita. Othenis, CIϽIϽCCLXXXVIII. (Krit og Antikr. IV. Nr. 34). — En Skolelærers Myndighed og offentlige Anſeelſe, hans Gyldighed og udvortes Værd i Diſciplenes Øine, en Tale ved nogle Høreres Indſættelſe i Roeskilde Skole. Odenſe, 1789. (Krit. o. Antikr. 1789. H. V. Nr. 1; L. E. 1789, Nr. 44). — Brøſtfældighederne i det lærde Skoleväſen, uddragne af Original-Documenter og indſtillede til høiere Eftertanke. Kbh. 1789. (L. E. 1789, Nr. 9; Krit. o. Antikr. III. Nr. 22; IV. Nr. 25. 28. 30). — Nogle uforgribelige Tanker om den nærværende Gjæring i Underviisningsfaget til forſynlig Klogſkabs Indſkierpelſe for Lærere og Lærlinge. En Tale. Kbh. 1790. (Nyerups lat. Skolers Hiſt. S. 287—91; L. E. 1790, S. 697—700; Krit. og Antikr. VIII. Nr. 26; Jen. L. Z. 1791, Nr. 327; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theolog. Bibl. XIX. 148). — *J. G. Rosenmülleri* Scholia in novum Testamentum. Tom. I.—II. elaboratiorem et multis partibus locupletiorem, cum præfatione edidit — ad finem capitis octavi Evangelii Johannei, reliqva parte ad exemplar editionis tertiæ, in Germania emissæ, ad verbum expressa. Tom. I.—V. Havniæ 1790—91. (L. E. 1790, Nr. 46; Krit. o. Antikr. H. XI. Nr. 14; Annalen der theolog. Literatur 1794, S. 18; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 150—51).

Perſonalia betreffende Hoiædle og velbaarne Hr. Friderich Bagger, Etatsraad, ſammenſkrevne af ham ſelv, og nogle Anmærkninger og et lidet Tillæg af hans Broderſøn Key Praem, tilligemed en Indledning og nogle Grundtræk til et Skilderie over Menneſkevennen. Kbh. 1792. 4to. (Krit. og Antikr. XII.

Nr. 43). Denne Indledning havde forud ſtaaet i »Iris« 1792, II. 113—124, og Grundtrækkene ſ. A. III. 1—48. (jvfr. L. E. 1793, S. 568).

I »Iris« (Sang og Tegning ſom Forædlelſes Midler for unge Menneſker i Almindelighed og for den ſtuderende Ungdom i Særdeleshed. En Tale i Roeskilde Skole ved Cantor Jenſens Indſættelſe, 1792. IV. 1—54; tillige ſærſkilt aftr. (L. E. 1793, S. 570; Krit. o. Antikr. H. XII. Nr. 43).

I »Philoſophiſke Afhandlinger«, udg. af J. Thomſen, (Strøtanker til J. H. Spleths Minde, i 2den Samling, S. 235—64).

I Engelstofts »Univerſitets- og Skole-Annaler« (Udtog af hans Tale ved nye Læreres Indſættelſe i Roeskilde Skole d. 11te Maj 1807, i Aarg. 1807. I. 300—3).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 16de Januar 1788, i Indbydelſesſkriftet fra Horſens Skole 1844, S. 10—13. — Brev til Biſkop Balle, dat. Roeskilde d. 13. Oct. 1810, i J. Møllers Udvalg af Balles Brevvexling, S. 169—70.

Han har leveret Overſættelſer af Tydſk og Franſk, ſamt nogle Recenſioner, til de Aalborgſke jydſke Efterretninger; tog ogſaa Deel i Fortegnelſe over Skrivefrihedsſkr. 1772—73, ſaavelſom i de ſvenſke litteraire Progresſer 1781—83.

1788 udgav han i Odenſe i Octav en Subſcriptionsplan til en Clavis novi Testamenti, men den udkom aldrig, efterdi Profesſor Sahl ſamme Tid bebudede Udgivelſen af en ſaadan Clavis.

Tegner (Peter Wilhelm), f. d. 15de Juli 1798 i Helſingør, næſtældſte Søn af Agent, Kjøbmand og eligeret Borger ſſtd. Iſaac Wilhelm Tegner (f. 1765, † $\frac{4}{5}$ 1820) og Marie f. Lund; blev d. 27. Auguſt 1818 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 27. Aug. 1825 Premierlieutenant; d. 1ſte Januar 1833 førſte Lærer i Navigation og Mathematik ved Søcadet-Academiet (indtil d. 28de Februar 1841); d. 20. Decbr. 1834 Capitainlieutenant; d. 7de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 20. Febr. 1842 Capitain; 1848 Ridder af Sværd-Ordenen. — * 1826 Johanne Cathrine Cecilie Chriſtopherſen.

Lærebog i den elementaire Geometrie, med et Tillæg, indeholdende analytiſk retliniet og ſphæriſk Trigonometrie, til Brug ved Underviisningen paa det kongelige Søcadetacademie. Kbh. 1834. (jvfr. Arch. f. Søvæſ. VII. 115).

Nautiſk Aſtronomie. Kbh. 1845, med Tabeller og 14 Plader. [udkom, 1840—45, i fire Afdelinger]. (jvfr. N. Arch. f. Søvæſ. II. 1843, S. 107; 2. R. I. S. 73—74). — Tillæg til Tegners nautiſke Aſtronomie. ibid. 1847, med 3 Plader. (N. Arch. f. Søvæſ. 2. R. II. S. 365—77). — Udtog af Tegners nautiſke Aſtronomie. ibid. 1846, med Tabb.

I »Archiv for Søvæſenet« (Om Kimmingdalingen og Horizontens Udſtrækning, i VII. 334—38; Om Chronometer-Reguleringen og Længdebeſtemmelſen ved Chronometer, VIII. 117—167) — I »Nyt Archiv for Søvæſenet« (To nautiſk-aſtronomiſke Problemer (af hans da under Trykken værende Lærebog i den elementaire og nautiſke Aſtronomie), i II. S. 255—97; Problem ved tre i Nærheden af Meridianen obſerverede Solhøider og Tidsintervallerne imellem disſe at beſtemme ſaal Længden ved Chronometer ſom Breden, naar Datum og Stedets omtrentlige eliggenhed ere bekjendte, i III. S. 27—37, jvfr. ſſtd. S. 230; Kort Beſkrivelſe er Vindene, Strømmene, og Seiladſen paa Jorden; uddraget af „Handbuch der chiffahrts-Kunde, von Rümker“, i 2. R. I. S. 1—23; Rettelſer i Poſitions-abellen Nr. 8 i den anden Udgave af Rapers Practice of Navigation 1842, ſtr. S. 72—73).

Teilmann (Andreas), f. i Jydſtrup Præſtegaard i Sjælland d. 3de Juni 1812, ældſte Søn af Johan Chriſtian Teilmann (f. $\frac{2}{9}$ 783), daværende Sognepræſt til Jydſtrup og Valsølille, ſiden ($\frac{12}{3}$ 1817) il Toſtrup og Uggerløſe, og Mette Margrethe f. Teilmann (f. $\frac{26}{12}$ 1783, en Datter af nedenanførte Jubellærer Hans Teilmann i Tølløſe); lev 1825, efter 3½ Aars privat Underviisning, indſat i Roeskilde Cathe-ralſkole, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1831; abſolverede i Octbr. 1837 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); var fra Apr. 1838 til April 1839 conſtitueret Lærer ved det Kongl. Døvſtumme-Inſtitut; blev d. 1ſte April 1845 Lærer ved den ny oprettede Borger- og Realſkole i Holbek; d. 19de Aug. ſ. A. perſonel Capellan paa eget An- og Tilſvar ed Ondløſe og Sønderſted Menigheder, hvorpaa han fra d. 2den Febr. il d. 2den Maj 1847 var vicarierende Sognepræſt til Ulſø og Braaby, derpaa i ſyv Uger Hjelpepræſt til Tersløv og Drsløv, og endelig fra d. 25. Novbr. 1847 til 1. Maj 1849 Capellan paa eget Anſvar for Stillinge Menighed i Sjælland.

Teilmann-Stammen. (Kbh. 1841). 1 Ark Folio.

Stamtavle over Familien Teilmann og Deſcendenter, ſamt en kort Oplysning om nogle denne Familie vedkommende Stiftelſer. Kbh. 1844. 26 Sider, odeformat.

Stamtavle over Familien Neergaard og Deſcendenter, tilligemed ogle denne Familie og Deſcendenter vedkommende Oplysninger. Kbh. 1846. 67 S. Rodeformat. med en Overſigts-Tavle.

En Tale ved Jordspaakaſtelſen, indført i Skriftet „Etatsraad H. F. J. Eſtrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 1847. Kbh.“, S. 32.

I Rask's „Morſkabslæsning for den danſke Almue“ 1846 (Nogle Smaa-ykker, ſaaſom Fruens Hunde-Enge, m. m.). — Bidrag i 4de Hefte af Bloch's „Bidrag til Roskilde Domſkoles Hiſtorie“ 1846. — (Tildeels efter Autogr.).

Teilmann (Andreas Charles), Broderſøn af den i Nyerups it. Lex. S. 598—99 anførte Etatsraad Andreas Charles de Teilmann; d. 24de Juni 1786, yngſte Søn af Etatsraad Tøger Reenberg de eilmann, til Endrupholm (f. 1721, adlet $\frac{31}{3}$ 1751, † 1788), og ophie Amalie v. Gersdorff (f. $\frac{7}{4}$ 1743, † 1801, en Datter af berſtlieutenant Chriſtopher Frederik v. Gersdorff, til Kjergaard ved Ribe, g Margrethe v. Roſenørn); blev Ejer af Kjergaard ved Ribe; d. 7. eptbr. 1807 Secondlieutenant af 2det jydſke Landeværns-Regiment; d.

28de Juli 1810 Kammerjunker; d. 28de April 1821 Jægermeſter; gjorde en naturvidenſkabelig Reiſe i Island 1820; blev 1825 Toldinſpecteur i Chriſtiansſted paa St. Croix (indtil i 1831, entlediget 1833); d. 21de Marts 1829 Hofjægermeſter. Har opholdt ſig i England, og i længere Tid i Frankrige, ſamt i flere andre af Europas Lande.— * 1. $\frac{17}{8}$ 1808 Eliſabeth Chriſtine Margrethe de Wedelſparre (f. $\frac{29}{4}$ 1784, † $\frac{14}{5}$ 1823), Datter af Kammerherre Detlev de W. (f. $\frac{27}{11}$ 1719, adlet $\frac{31}{7}$ 1783, † $\frac{25}{3}$ 1812) og Chriſtine Eliſabeth Poulſen (f. $\frac{18}{9}$ 1749, † $\frac{18}{5}$ 1808). * 2. $\frac{4}{10}$ 1825 Sophie Dorothea v. Bardenfleth (f. $\frac{28}{5}$ 1803, † $\frac{28}{8}$ 1826, næſtældſte Datter af Contre-Admiral, Kammerherre Johan Frederik v. Bardenfleth og Auguſta Wilhelmine v. Hellfried). * 3. $\frac{27}{7}$ 1843 Frederikke Dorthea Leſchly (f. $\frac{1}{7}$ 1817).

Forſøg til en Beſkrivelſe over Danmarks og Islands Fugle, eller Haandbog i det danſke Vejdeværk. Førſte Afdeling. Ribe, 1828. (jvfr. F. Faber's „Ornithologiſke Noticer ſom Bidrag til Danmarks Fauna. Aarhuus, 1824“; Literatur-, Kunſt- og Theaterbl. 1824, S. 186, 199. 203, af M. Winther; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 56. 88, af Fr. Faber).

Nogle Vink til Jægere, meget brugelige for de Skytter, ſom nu drage i Felten, fremſatte i ſtørſte Korthed af en gammel Jæger. Kbh. 1848. 16mo. (udg. anonymt).

Reiſeminder fra Sverrig i Sommeren 1842. I. (under Navnet Anders Fiſker), i T. Becker's Qvartalſkrift „Orion“, Bd. I. 1843. S. 76—92. — Et Brev om Jettegryders Oprindelſe, i den danſke Overſættelſe af Humbolds Kosmos, Bd. I. Anmærkninger, S. 148. — Endelig har han leveret Adſkilligt hiſt og her adſpredt ſaavel i tidligere, ſom ſildigere Tid, ſaaledes i Ribe Avis Juni 1822: om Nedbrydelſen af Rigsraad N. Langes Monument i Hunderup Kirke (jvfr. Ribe Maanedstid. Mai 1839); i Ove Thomſens Avis: Ønſke om Fyrs Oprettelſe og Fyrſkib ved Re[illegible] og om Redningsbaade paa Veſtkyſten; i Ribe Maanedstid. (ligeledes under Anders Fiſkers Navn), bl. a. i Juli 1838: Erindringer om Veſt-Jylland.

Teilmann (Hans), f. i Vordingborg d. 7de November 1746, yngſte Søn af Kammerraad og Amtsforvalter i Vordingborg, Andreas (Anders) Teilmann (f. $\frac{5}{8}$ 1699, † 1772) og Anna Neergaard (f. $\frac{4}{11}$ 1712 paa Førsløvgaard, † $\frac{12}{1}$ 1791, næſtyngſte Datter af Johan Thomæſøn Neergaard, Ejer af Fugleberggaard og Grevensvænge, og Sidſel Pedersdatter Wartberg); nød førſt i Hjemmet Underviisning af Otto Paludan (ſenere fra 1759—85 Hører ved Herlufsholms Skole); beſøgte derpaa i 2 Aar Herlufsholms Skole, afgik derfra til Univerſitetet 1761, og abſolverede d. 20. Juli 1763 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev Alumnus paa Elers's Collegium; d. 15de Febr. 1765 ſuccederende, og 1770 virkelig Sognepræſt for Borup og Kimmersløv i Sjælland; d. 19de Juni 1776 til Tølløſe og Aagerup ſſtd. † 18de Januar 1822 ſom Jubellærer. — * 1772 Cathrine Margrethe Samſøe

f. $\frac{21}{8}$ 1755 i Reſtved, † $\frac{29}{8}$ 1833, en Datter af Particulier Jørgen Samſøe og Anna Tobyren, og Søſter til Digteren Ole Johan Samſøe).

Dissertationis *classes Atheorum diversas* breviter sistentis *Particula prima.* [pro Stip. Colleg. Elersiani). (Haun.). MDCCLXIX. 4to. — (Efter Meddelelſe).

Telleffſen (Ludvig), Pſeudonym; ſee Chriſtian Ludvig Børreſen.

Tengnagel (C. Barnewitz), ſee Barnewitz.

Tentler (Adolph).

Arithmetiſke Tabeller til Brug ved Maaltagning. 1837.

Terkelſen (G.), formodentlig Pſeudonym.

Den lille Taſkenſpiller. Jule- og Nytaarsgave, indeholdende Anviisning til en Deel nye og forbedrede Kortkunſter, overſat af det Tydſke. Kbh. 1817, med 20 kobberſtukne Figurer.

• **Terkelſen (Terkel)**, f. d. 11te Januar 1749 i Kbhvn, hvor hans Fader Gisbert Terkelſen var Capellan ved St. Nicolaj Kirke og givt med Anna Maria Danchel; blev Student fra Kjøbenhavns Latinſkole 1766; derefter Huuslærer paa Tøjſtrup i Fyen; 1796 Chordegn og Klokker i Ringkjøbing. †

Hiertets Følelſer ved Betragtning af dyre Tider. Odenſe, 1783. — — Den ſande Adel, beviiſt ved den ædelmodigſte Handling i nærværende dyre Tider. ibid. 1784.

Den ædeltænkende Bonde, et Originalſtykke i 3 Handlinger, indført i Almeennyttige Samlinger«, Bd. XI. Odenſe, 1785.

Teſtrup (Søren), Søn af Cancelliraad Chriſten Sørenſen Teſtrup († 1764, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 601); f. paa Veſterriis i Viborg Stift; blev efter Faderens Død Ejer af Wiffertsholm, ſiden Voergaard, Reſtrup og Veſterriis; var Krigs- og Landcommisſair. † paa Veſterriis.

Om Skoves Opelſkning med Henſyn til den danſke Flaades Skibsbyggerie, indf. Landhuusholdn. Selſk. Skrifter. Ny Saml. Bd. II. H. 1. S. 123—62, jvfr. S. 201—3; tillige ſærſk. aftr. (L. T. 1816, S. 85—90, 101—5).

Tetens (Franciscus Maro), eneſte Søn af nedenanførte Major Herredsfoged Henrich Tetens; f. d. 18. Novbr. 1791; var Maanedslieutenant Sø-Etaten, og benaadedes d. 28de Jan. 1811 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 17. Novbr. 1813 Secondlieutenant i Sø-Etaten; afgik

d. 20. Septbr. 1815; erholdt d. 22. Febr. 1818 Premierlieutenants Charakteer; var Ejer af Maren-Mølle ved Mariager; blev 1834 fungerende Over-Toldcontroleur i Nørre-Jylland; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 13de Maj 1837 virkelig Juſtitsraad; d. 7de Juni 1843 Etatsraad (med Rang i 3 Kl. Nr. 9); d. 8de April 1847 Over-Toldinſpecteur for Nørre-Jylland. — * Johanne Marie Pouline Brehmer (f. 1805).

J »Nye landoeconom. Tidender« (Bemærkning i Anledning af Boghvedens Benyttelſe til Hø. Et Brev til J. C. Drewſen, i Bd. V. 197—200. (jvfr. S. 200—1); Bemærkninger ved C. Dalgas's Lærebog i Agerbruget, ſſtd. S. 432—51; Om Midlerne til at hæve Sæden til at blive bedre Handelsvare, i Bd. VI. 113—24).

Tetens (Henrich), f. d. 21de Maj 1759 i Horſens, ældſte Søn af Peder Jacobſen Tetens, daværende Rector ved Latinſkolen ſſtd. (fra $\frac{23}{4}$ 1756), ſiden Stiftsprovſt i Ribe ($\frac{11}{8}$ 1773) og Doctor Theologiæ ($\frac{11}{5}$ 1779), tilſidſt ($\frac{14}{2}$ 1781) Biſkop i Viborg (f. $\frac{28}{10}$ 1728 i Nykjøbing paa Falſter, † $\frac{7}{4}$ 1805, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 601—2), og Anania Wederkinch (f. $\frac{20}{3}$ 1737 i Søborg, † $\frac{28}{11}$ 1816, næſtyngſte Datter af Præſten i Nykjøbing paa Falſter, Provſt Henrich Wederkinch og Maria Catharina Lehrman); beſøgte førſt Horſens Latinſkole indtil 1773; nød derpaa i 1 Aar privat Underviisning af ſin Fader, og kom ſaa i Ribe Cathedralſkole, hvorfra han 1777 dimitteredes til Univerſitetet; tog d. 5. Novbr. 1781 philologiſk Embedsexamen (Laud.), og blev ſ. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1783 juridiſk Decanus paa Communitetet; abſolverede d. 3. Marts 1786 den juridiſke Embedsexamen (H. ill.); blev ſ. A. Vice-Landsdommer i Nørre-Jylland; 1789 Byfoged og Byſkriver i Mariager, ſamt Herredsfoged og Herredsſkriver i Onſild og Gjerlev Herreder, tillige Birkedommer og Skriver i underliggende Mariager Kloſters Birk; 1803 Major ved Landeværnet; d. 5te Septbr. 1814 Herredsfoged og Herredsſkriver i Fjends og Nørlyng Herreder i Viborg Amt. † 30te Juni 1816. — * $\frac{16}{7}$ 1790 Suſanne Eliſabeth Strøm (døbt $\frac{8}{2}$ 1769, — † $\frac{10}{4}$ 1850, eneſte Datter af Etatsraad og Stiftsſkriver Ole Strøm i Roeskilde og Ulrikke Eleonore Langhorn). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 31).

Dispp. pro Stip. Coll. Medicei. Havn. 8vo: *α*) Testamenti factionis secundum principia Juris Danici, in specie Cap. 4. lib. 5. Codicis Christiani Vti expositio. Particula I.—II. 1782—83. — *β*) Brevis delineatio juris cambialis danici. 1785. — *γ*) De legum civilium et naturalium natura. 1786.

Tetens (Peter), Sidſtanførtes Broderſøn; f. i Gunderup Præſtegaard d. 7. Maj 1791, Søn af Amtsprovſt, Ridder Gerhard Tetens, Vicepaſtor til Gunderup og Neſling i Viborg Stift (f. $\frac{4}{8}$ 1760 i Horſens, † $\frac{17}{8}$ 1832, jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 32—33; „Dagen“ 1833, Nr. 3), og Birgitte Cathrine v. Hoff (f. $\frac{14}{7}$ 1762, † $\frac{3}{8}$ 1797, næſtældſte Datter af Ritmeſter Hans Nicolai v. Hoff til Silkeborg og Maren de Muhle). Dimitteret fra Aarhuus (ikke Aalborg) Cathedralſkole blev han Student 1808; tog i Januar 1817 theologiſk Atteſtats (Laud.); vandt 1819 den af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow til Sanderumgaard, ved Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe, udſatte Præmie for en Lovtale over Daniel Ranzau; blev d. 15de Novbr. 1820 Sognepræſt til Nibe og Voxlev i Viborg Stift, og d. 17. Juni 1841 i Horſens. — * Anania Mariane Bernſtorff Tetens (f. 1801, en Datter af hans Farbroder, Kammerraad Jacob Tetens og Johanne Catharine Hanſen).

Tale til Univerſitetets Studerende i Anledning af (Oehlenſchläger's) Frejas Alter, forkaſtet af Theatercenſorerne. Kbh. 1816. 24. S. (Høſt's Søndagsbl. 1816, Nr. 48; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 172).

Lovtale over Daniel Ranzau. Kronet Priisſkrift. Kbh. 1819; ogſaa indført i „Ny Samling af Skrifter, udgivne af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe“, Bd. I. S. 1—154. (Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 42; Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 66; Allg. Hall. L. Z. 1820, Ergzbl. Nr. 116, S. 921—23; jvfr. Art. Tage Algreen-Usſing).

Mindetaler over Trende af Nibe Menigheds i Aaret 1826 dyrebare Henſovede. Aalborg, 1826.

Mindetale over vor Frelſer Jeſus Chriſtus, udført i Prædikener paa alle Son- og Helligdage fra førſte Advent til Himmelfartsdagen i den danſke Kirkes Jubelaar 1826. Kbh. 1827. (L. T. 1829, Nr. 28; Møllers N. theol. Bibl. XX. 300—1).

Sørgeprædiken over Kong Frederik den Sjette, holden i Nibe Kirke den 16. Jan. 1840. Aalborg.

Sørgetale ved Rector Dr. philoſ. A. F. Mülertz's Kiſte, den 14. Febr. 1844. Horſens, 1844. 10 S.

Kirkelige Leilighedstaler. Horſens, 1845.

Sang ved Kongens Nærværelſe i Cathedralſkolen i Aalborg, indſ. i den af P. F. Wandall og J. Schjern udgivne: „Frederik d. 6tes Reiſe i Jylland 1824“, S. 85—86. — En Erklæring, i „Den cimbriſke Mercur“ 1821, Nr. 11.

Tetens (Stephan), yngſte Broder til ovenanførte Major, Herredsfoged Henrich Tetens; f. i Horſens d. 7de Maj 1773; blev 1789 dimitteret til Univerſitetet fra Viborg Cathedralſkole; udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i Foraaret 1790; tog i Januar 1792 theologiſk Atteſtats (Laud.); udnævntes i Juni ſ. A. til Alumnus paa Borchs Collegium; underkaſtede ſig i April 1794 Skole-Embedsexamen (Laud.); tiltraadte ſ. A., underſtøttet af det Hopnerſke Stipendium, en Udenlandsrejſe; udnævntes d. 10. Novbr. 1797 til Conrector ved Cathedralſkolen i Ribe, og disputerede d. 9. Decbr. ſ. A. for den philoſophiſke Doctorgrad; blev d. 16de Marts 1804 Sognepræſt til Trinitatis Kirke i Fredericia og Annexet Veilby, under Ribe Stift; d. 5te Novbr. 1811 til St. Knuds Kirke i Odenſe og Stiftsprovſt i Fyen; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; d. 23de April 1819 Biſkop i Ribe Stift, og d. 3die Septbr. ſ. A. over Als og Ærø; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge; d. 8de Octbr. 1847, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget (fra 1ſte Decbr. ſ. A. at regne); feſtligholdt d. 3. Septbr. 1844 ſit 25 Aars Jubilæum ſom Biſkop (ſ. Berl. Tid. 1844, Nr. 269), og d. 10. Novbr. 1847 ſit 50 Aars Embedsjubilæum, ved hvilken Lejlighed han ſ. D. erholdt Rang med Conferenceraader (2. Kl. Nr. 12; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 289; Kbhpoſten ſ. A. Nr. 275; N. Aftenbl. ſ. A. Nr. 281; Fædrel. 1848, Nr. 17); flyttede efter ſin Entledigelſe til Kbhvn. —* $\frac{20}{12}$ 1797 Karen Sophie Gaarder (f. $\frac{13}{6}$ 1771 paa Gaarden Aagvig, † $\frac{21}{4}$ 1844 i Kettinge Biſpegaard, Datter af Oberſt Ole Gaarder og Elſe Sophie Meldal). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Biſpevielſe af F. Münter udſtedte Program: „Fragmenta versionis antiquæ latinæ Antehieronymianæ Prophetarum Jeremiæ, Ezechielis, Danielis et Hoseæ,“ Hafn. 1819, 4to, p. 38—43; jvfr. hans „Tale beſtemt til at ſkulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847“; Fr. Barfod „Danmarks Gejſtlighed“, I. S. 216—17; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 73—74).

Nonnulla in epistolam *Pauli* ad *Philemonem*. Particula 1ma. (pro Stipendio Colleg. Med.). Hafn. 1793. — Difficiliora in libro *Hermogenis* περι ευρησεως loca illustranda, præmisso disciplinæ Hermogeneæ conspectu. Diss. inaug. ibid. 1797. — *Plutarchs Levnetsbeskrivelser* oversatte af det Græske og forsynede med Anmærkninger. I.—IV. Deel. Kbh. 1800—11. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (Badens Univerſ. Journ. IX. 36—39, af Torkel Baden; L. E. 1801, Nr. 3). — Betragtninger over Fædrenelandskjærlighed, Prædiken i Fredericia 1806. (Trykt ſom Manuſkript for Venner).

Efterretning om nogle af Fyens Stifts Legater og offentlige Stiftelſer, forſaavidt de ſtaae under Stiftsprovſtens Beſtyrelſe, Tilſyn, Regnſkab eller Anſvar, ſaavel om deres Oprindelſe ſom Tilſtand og Anvendelſe i Aaret 1813. Odenſe, 1814. 82 S. („Penia“ 1814, S. 104—26; jvfr. G. L. Badens hiſt. Bibl. S. 180—81).

Tvende Prædikener, holdne i St. Knuds Kirke i Odenſe d. 31. Decbr. 1815 og d. 1. Jan. 1816. Odenſe, 1816.

Prædiken holden paa Reformationsfeſten den 2. Novbr. 1817 i St. Knuds

Kirke i Odenſe. Efter Anmodning trykt og ſælges til Bedſte for en agtbar Familie. Odenſe, 1817.

Mærkværdigheder i Jeſu Liv, meddeelte af Lukas, og Pauli Brev til de chriſtelige Galatiens Menigheder, i Omſkrivning og fri Overſættelſe forklarede. En Prøve og et Forſøg. Odenſe, 1825. (Theol. Maanedsſkr. IV. 78—91, af N. F. S. Grundtvig).

Chriſtendommens Indførelſe i Norden ved Anſcharius, fremſtillet i en Lovtale over denne Nordens Apoſtel. Kbh. 1826. (Theol. Stud. u. Krit. Bd. I. H. 4., jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XV. 287).

De kirkelige Epiſtler, tilligemed en forklarende Omſkrivning af ſamme. Odenſe, 1831. (M. f. L. IX. 131—59, af H. N. Clauſen; Neue Prov. Ber. 1832, III. 483—87; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergzbl. S. 492; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 999).

Demoſthenes mod Leptines. En Tale, overſat fra det Græſke, med Indledning og Anmærkninger oplyſt. Kbh. 1837. (M. f. L. XIX. 243—55, af K. Sick; Pøt's „Minerva" II. 192—95, af T. Baden; Nord. Ugeſkr. 1837, S. 312—13).

Udvalgte Vers af vor evangeliſk-chriſtelige Pſalmebog, til Brug ved Religionsunderviisningen, iſær i Skoler, hvor den indbyrdes Underviisning øves. Samlede og ordnede af en Skoleven. Odenſe, 1838. 15 S. (Tidsſkr. for Almueſkolevæſ. V. 103—118, af G. C. R. Borch).

Ordinationstaler. Odenſe, 1839.

Tale beſtemt til at ſkulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847. (D. Kirketid. III. S. 341—44, af Th. Fenger).

I Fjerdingaarsſkriftet „For Sandhed" (Bidrag til Kundſkab om Underviisnings-Anſtalterne i Frankerig, iſær i Paris, i Bd. I. S. 18—49. (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. 119—21); Plato's Dialog: Kriton, eller om Borgerpligt, overſat af det Græſke, i Bd. III. S. 32—62. (jvfr. L. E. 1804, S. 334).

I „Minerva" (Tale i Anledning af Kongens Fødſelsdag 1802, i Aarg. 1802, I. S. 260—71).

Om Bibelforeningen paa Øen Als, af 2de Breve fra ham, i „Maanedlige Efterretninger fra Bibelſelſkabet for Danmark", 1822, Nr. 6. — Et Brev, i Bibelſelſkabets 12te Beretning, S. 74—76.

Thaarup (Chriſten), ældſte Søn af nedenanførte Etatsraad Frederik Thaarup; f. d. 15de Auguſt 1795 i Kjøbenhavn; beſøgte førſt det Schouboeſke Inſtitut; nød derpaa privat Underviisning, og dimitteredes 1813 til Univerſitetet af daværende Undercancelliſt (ſiden Cancelliraad) K. G. Groth; tog derefter den philologiſk-philoſophiſke Examen; blev i Septbr. 1816 conſtitueret Lærer, og d. 15de Juni 1818 Adjunct ved den lærde Skole i Slagelſe; d. 12te Januar 1819, efter Anſøgning, i Naade entlediget; opholdt ſig ſiden i Kbhvn; ſtuderede Philologi og manuducerede til Examen Artium; var 1827 Medhjelper ved Redactionen af Bladet „Dagen"; udnævntes d. 25de Septbr. ſ. A. til Adjunct ved den lærde Skole i Helſingør, og afgik paa Vartpenge ved denne Skoles Nedlæggelſe 1839; var derefter boſat deels ved Helſingør, deels i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 6te April 1849. — * Ane Marie Keil.

Gjenklang af Theodor Körners Lyra og Sværd. Slagelſe, 1817.

Conspectus Danorum, qui versionibus suis danicis de *Linguæ Romanæ* et *Græcæ* Scriptoribus optime et præclarissime meruerunt, eller Fortegnelſe paa danſke Overſættelſer af latinſke og græſke Skribenter. Kbh. 1822. (»Dagen« 1822, Nr. 275). Fortegnelſe paa danſke Overſættelſer af græſke og latinſke Skribenter. Kbh. 1836. (Indbydelſesſkrift til Høitideligheden i Helſingørs lærde Skole i Anledning af den trehundredaarige Jubelfeſt for Reformationens Indførelſe i Danmark).

Danſk Bibliothek. Et Hefteſkrift. 1ſte Hefte (Udvalg af J. Friis's poetiſke Skrifter). 2det Hefte (J. Sorterups Nye Helteſange om Kong Frederik IV. Seiervindinger, udg. af Chr. Thaarup). Kbh. 1827—28. (»Nemeſis« 1828, Nr. 4).

Chriſtian Falſters Satirer med en Afhandling om Digterens Levnet og Skrifter, udgivne og med Anmærkninger oplyſte. Kbh. 1840; o. m. T.: Skrifter, udgivne af Samfundet til den danſke Literaturs Fremme. 1ſte Hefte. ib. eod. (»Fædrel.« I. 1840, Nr. 371 og 384, af J. Levin; jvfr. C. Thaarup's: Nogle Bemærkninger i Anledning af Hr. J. Levins Bedømmelſe af den nye Udgave af Falſters Satirer. Kbh. 1841; »Fædrel.« II. 1841, Nr. 429, af J. Levin).

G. A. Bürgers fordanſkede Digte. Kbh. 1841. (»Corſaren« 1841, Nr. 31).

En aldrende Herres Bekjendelſer. Ved Grevinden af Bleſſington. Overſat fra Engelſk. Kbh. 1841. (»Dagen« 1841, Nr. 208). — En aldrende Dames Bekjendelſer. Ved Grevinden af Bleſſington. Overſat fra Engelſk. ibid. 1843. (Begge o. m. T.: Bleſſingtons Noveller. I.—II. Bind).

Fangen i Chillon og Mazeppa. To Fortællinger af Lord Byron, overſatte. Kbh. 1842.

Et Navn, Genremaleri af Onkel Adam. Overſat fra Svenſk. Kbh. 1845.

Informatoren og Ariſtocraten. En Hverdagshiſtorie af M. B. Overſat af det Svenſke. I.—II. Kbh. 1846—47.

Jernbæreren. En Begivenhed fra Folkelivet af Auguſt Blanche. Fra det Svenſke. (i »Bibliothek for Smaafortællinger, udgivet ved C. L. Thaarup«. No. 2. Kbh. 1847).

I »Danſk Minerva«, udg. af K. L. Rahbek, (Elegiſke Smaaſtykker, i Bd. III. 1816. Juli, S. 73—82; Nogle Anmærkninger til G. L. Badens Fortegnelſe paa Overſættelſer af Klasſikerne, ſſtd. Auguſt, S. 89—105; Elegie, og Roſa, en Efterligning, ſſtd. Octbr. S. 357 og 359; Forſøg til en Overſættelſe af Ovids Heroide: Ariadne til Theſeus, i Bd. VII. 1818. Novbr. S. 399—410).

I »Tilſkueren«, udg. af K. L. Rahbek, (Bortførelſen, Ballade af Bürger, overſat, 1816, Nr. 9—10).

I »Genealogiſk og biographiſk Archiv« (Nekrolog over Chriſtian Frederik Emil Wilſter, i Bd. I. S. 105—19; over Peder Harboe Friman, ſſtd. S. 215—24).

I „Danſk Folkekalender“ (Niels Juel, med Portrait, i Aarg. 1842, S. 115—34).

I ſin Faders Fraværelſe redigerede han „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ 1825, Nr. 51—75, og 1827, Nr. 48—70; ligeledes „Dagen“ 1825, Nr. 145—222 og 1827, Nr. 141—222. (Angaaende „En Advarſel fra Chr. Thaarup til Udgiveren af Politivennen“, indſ. i „Dagen“ 1826, Nr. 285, ſ. „Politivennen“ 1826, S. 810—13 og 817—23).

Medudgiver af: Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Tredie Bind. Kbh. 1843. (F. L. o. K. I. 257—62; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1190, 1288, 95; Heibergs Intelligensbl. III. 26 flgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 107), og af 2den Udgave. ibid. 1848—49.

Thaarup (Edvard Ludvig), Nysanførtes Halvbroder; ſød d. 25de Febr. 1811 i Kbhavn, hvor han, efter at have gaaet i Frederiksborg lærde Skole, i Aaret 1837 tog Borgerſkab ſom Boghandler. — * $\frac{9}{8}$ 1850 Clara Marie Sophie Emilie von Thun, en Datter af Commandeur-Capitain P. G. von Thun og P. M. S. Ellegaard.

Conſtantinopel, dens Forſtæder og nærmeſte Omegn, korteligen beſkreven tillige med forſkjellige Notitſer om tyrkiſke Anliggender. Kbh. 1828. (Rask's Literaturbl. S. 39).

Den ruſſiſk-tyrkiſke Krig i Aarene 1828 og 1829, med den adrianopelſke Fredstractat. Indeholdende: 1) Fremſtilling af det ruſſiſk-tyrkiſke Feldttog i Aaret 1828 i Europa og Aſien, bearbeidet af F. A. v. Witzleben. Fra Tydſk overſat af E. L. Thaarup. 2) Overſigt over Feldttoget i Aaret 1829, af F. Thaarup. 3) Den i Adrianopel d. 2den (14de) Septbr. 1829 ſluttede Fredstractat. Kbh. 1829.

Bemærkninger over Lægekraften i det hvide Senepsfrø (Sinopis alba) naar det tages umalet, af John Turnor. Udg. Kbh. 1830.

Fortegnelſe over de i Aaret 1831 i Kiøbenhavn udkomne Bøger. Kbh. 1832. Samme for A. 1832. ibid 1833.

Danſk Penning-Magazin, til nyttige Kundſkabers Udbredelſe. Kbh. 1834—39. 4to, med 400 Afbildn. i Træſnit; begyndt d. 23. Aug. 1834. („Dagen“ 1837, Nr. 112).

Vejen til Velſtand, eller Kunſten at blive riig og lykkelig, af B. Franklin; overſ. og forlagt. Kbh. (1838).

Viceadmiral Peder Tordenſkjolds Liv og Levnet. Med Portrait. Kbh. (1838).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Anden danſke Samling, udg. og forlagt. Kbh. 1839. 2den forøgede Udg. med Titel: Tredie Samling. ibid. 1842.

Samling af Lege, til ſelſkabelig Underholdning; eller kort, men fuldſtændig Anviisning til at ordne og udføre Lege ſaavel i det Frie ſom i Værelſer. Kbh. 1843. (med 90 Pantedomme).

Taſkenſpilleren, eller fuldſtændig Anviisning til at udføre Kort- og Behændighedskunſter. Til Underholdning for Ældre ſom for Yngre. Kbh. 1844.

Miniatur-Bibliothek, eller Anthologie af danſke Digtere fra Arrebo til Nutiden. I.—II. og VI. Bd. (indeh.: I.—II. J. H. Wesſels ſamtlige Skrifter; — VI. Joh. Ewalds poetiſke Skrifter; 4de Deel, indeh. Fiſkerne; Blandede Digte. Denne Udgave af Ewald ſtandſede paa Grund af flere Fund, der foranledigede ham til i Forening med ovennævnte Chriſten Th., at forberede en kritiſk Udg., der nu er paabegyndt at trykkes). Kbh. 1844—45. (jvfr. Kbhpoſt. 1847, Nr. 249, 52).

Gjenboerne, en Fortælling af Fru Flygare-Carlén, udgivet. I.—III. Deel Kbh. 1845.

Bibliothek for Smaafortællinger, udgivet. No. 1. Feliſe. En Kloſterhiſtorie af Ch. Reybaud. Fra det Franſke ved Translateur R. Hee. Kbh. 1847. No. 2. Jernbæreren. En Begivenhed fra Folkelivet af Auguſt Blanche. Fra det Svenſke ved Chr. Thaarup. Kbh. 1847. No. 3. Varinka; Klokken; og Galeiſlaven. Tre Fortællinger. Kbh. 1848.

Var Redacteur af det i Aarhuus udkomne Ugeſkrift: „Locomotivet,“ ſaalænge dette trykkes i Kbh. (No. 1., d. 5te Juni 1847 — No. 22. d. 24. Octbr. ſ. A.). — Ligeledes redigerede han: Frederiksborg Amts Morſkabs- og Avertisſements-Blad. No. 1—13. Kbh. 1847.

Leverede under forſkjellige Mærker en ſtor Mængde Overſættelſer i de af Faderen udgivne Tidsſkrifter, navnlig i Dagen, Kbhvns Skilderi og Nyeſte Morgenpoſt.

Thaarup (Frederik), f. d. 9de December 1766 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Chriſten Thaarup (en jydſk Bondeſøn, † ♃ 1798 i ſit 77de Aar), var Kaſſerer og Skriver ved Havnevæſenet og givt med Kirſten Jørgensdatter Wammen († 1771, 42 Aar); blev en Tidlang hjemme underviiſt af de daværende Studenter, Brødrene Peder Blicher og Gotſche Hans Olſen (II. S. 494 og 498) og dimitteredes til Univerſitetet fra Klinck's Inſtitut 1784; tog i det følgende Aar anden Examen, og indtraadte ſom Volontair i Rentekammerets ſjællandſke Comptoir, hvor han d. 3. Jan. 1787 blev Copiiſt, og d. 30. Decbr. 1789 Fuldmægtig; udnævntes d. 31. Maj 1793 til extraordinair Profesſor i Statiſtiken ved Kjøbenhavns Univerſitet, og d. 14de Juni 1797 til Foged i Søløers og Oudalens Fogderi i Aggershuus Stift i Norge; var en kort Tid 1804 conſtitueret Amtmand over Hedemarkens Amt; blev d. 2den Maj 1804 Amtmand over Bornholms Amt; d. 1ſte Febr. 1809, efter Anſøgning, i Naade entlediget med Vartpenge; d. 24de Juli 1810 Committeret i Generaltoldkammeret; d. 8de Maj 1811 tillige Medlem af den da oprettede Kanal-, Havne- og Fyr-Direction; d. 29. Decbr. 1812 virkelig Etatsraad; d. 9de Febr. 1816, da Generaltoldkammeret forenedes med Oeconomi- og Commerce-Collegiet, entlediget i Naade og med Vartpenge; d. 27de April ſ. A. Told- og Conſumtions-Kaſſerer i Helſingør; fra 1ſte Januar 1819, efter Anſøgning, i Naade entlediget med Vartpenge; flyttede ſ. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Sommeren ſ. A. holdt Forelæsninger over Statsoeconomien, g ſiden beſkæftigede ſig med literaire Arbejder; var Redacteur af Bladet Dagen« fra 1ſte Januar 1822 til Udgangen af 1835, og af „Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“ fra 1. Marts 1825 til 31. Marts 1831; foretog fra Juni til Septbr. 1825, og fra Juni til Aug. 1827 en Rejſe i Tydſkland; ereiſte i Aaret 1836 Bornholm paa det Kgl. Landhuusholdnings-Selſkabs Bekoſtning. Var Medſtifter af „Det genealogiſk-biographiſke Selſkab“ ($\frac{1}{12}$ 1838); Meddirecteur og Secretair i „Samfundet til den anſke Literaturs Fremme“ (fra dets Stiftelſe $\frac{28}{1}$ 1827 indtil 1835); Medlem af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab; Det Kgl. Danſke Selſkab or Fædrelandets Hiſtorie og Sprog ($\frac{3}{8}$ 1813); Det Kgl. Norſke Viden-:abernes Selſkab, ſamt af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. † 9de Juli 1845 i Jægersborg (hvor han ſiden 1841 havde æret boſat). — * 1. $\frac{4}{5}$ 1793 Margrethe Chriſtine Barth (f. $\frac{20}{4}$ 768 i Norge, † $\frac{14}{7}$ 1798 paa Kongsvinger). * 2. Chriſtine Cold kynning († $\frac{17}{5}$ 1806, i ſit 30te Aar, paa Bornholm). * 3. Kirſtine Gierſing (f. $\frac{18}{10}$ 1780, en Datter af Kammerraad og Proprietair Peder Jenſen Gierſing og Magdalene Cathrine f. Fogh). — (Autobiographi, Døt's „Materialier“, Nr. 119—20; Biographi, i Kofods Conver-ations-Lex. XXVII. S. 552—60; jvfr. Calliſens Medicin-Schriftſteller-:ex. XIX. S. 145—47; XXXIII. S. 3; J. K. Høſt's Erindr. S. 58—59; Thortſens Udſ. ov. den danſke Lit. S. 85, Noten; Thaarup Bornholms Amt, beſkrevet,“ 1839, S. 111—12, 153—156, 226, 229 -30, 293; Kbhvns Adr. Compt. Efterretn. 1845, Nr. 166. — Portrait, gnet af C. A. v. Benzon og lithogr. af A. M. Peterſen. 1845. Fol.).

Kort Veiledning til det Danſke Monarkies Statiſtik ſamt dens Lite-tur. Kbh. 1790. (L. C. 1790, S. 529—40 og 545—99; Krit. o. Antikr. H. XV. r. 19; „Iris“ 1791, I. 215—16; Zimmermann's Annalen der geogr. u. ſtatiſtiſch. Wiſſenſch. Jahrg. 2. 1791, St. 1. S. 36—53. (ſ. L. C. 1791, S. 726); Helmſt. it. Zeit. 1791. St. 14. (jvfr. L. C. 1791, S. 398; Krit. o. Antikr. VIII, S. 706—2); Gött. A. 1792, Nr. 42, S. 412—16; jvfr. Badens Univerſ. Journ. II. 190; II. 189; Døt's „Materialier,“ S. 331. — For dette Skrift erholdt Forfatteren, paa entekammerets Foreſtilling, ifølge kongl. Reſol. 24. Aug. 1791 en Gratification af 00 Rdlr. til Opmuntring for hans literariſke Flid, jvfr. L. C. 1791, S. 694). — **eiledning til det Danſke Monarkies Statiſtik.** 2den Udgave. Kbh. 1794. . C. 1794, Nr. 25. 26. 27). **Belovede Tillæg og Rettelſer** udi F. Thaarups eiledning til Kundſkab om det Danſke Monarkies Statiſtik. **1ſte Hefte.** ibid. 1795. . C. 1795, Nr. 32; Krit. og Antikr. H. XVIII. Nr. 27; „Nordia“ 1795, II. 191—9. **Verſuch einer Statiſtik der Däniſchen Monarchie.** Nach d. 2ten däniſchen Original-Ausgabe überſetzt; mit vielen Zuſätzen u. Verbeſſerungen des erfaſſers. I. Th. Kopenh. 1795. 2ten Th. 1. Abth. 1796. 2 Abth. 1797. (Gött. A. 96, S. 1151; jvfr. Schl. Holſt. Provinzial-Berichte 1797. H. 1. S. 1—8). — **aterialier til det Danſke Monarkies Statiſtik.** 1ſte Bind. Kbh. 1794. (udkom, 91—94, i fire Hefter). („Iris“ 1791, I. 216—17; III. 331—33; L. C. 1792, Nr. 18; Zimmermann's Annal. 1791, St. 2. S. 159—67; Allg. L. Z. 1792. I. Nr. 12, S. 93 flg; Gött. A. 1792, Nr. 42). — Noget fra Profeſsor Frederik Thaarup om hans Statiſtik, ſamt om en ſtatiſtiſk Priis-Opgave. Kbh. 1794. (Krit. og Antikr. H. XV. Nr. 19; jvfr. J. F. W. Schlegel's Svar, der fulgte ſom Tillæg til L. E. 1794, Nr. 39, hvorimod Thaarup udg. ſit „Nødværge“ ſom Tillæg til ſamme Tidendes Nr. 40. d. 6. Oct. 1794. XV. S. 8). — Den virkſomme Emanuel Balling, beſkreven. Kbh. 1795, m. Portrait. (Krit. og Antikr. H. XVII. Nr. 15). — Archiv for Statiſtik, Politik og Huusholdnings-Videnſkaberne. I.—III. Bd. Kbh. 1795—1798; udkom i 19 Hefter; de øvrige faa Hefter ere af Andre. (L. E. 1795, Nr. 8 og 35; 1796, Nr. 24. 25). — Fragmenter om hvad hidtil hos os er foretaget i Henſeende til Brændebeſparelſe, ſamt Efterretning om det her i Kjøbenhavn i denne Henſeende opſtaaede økonomiſke Velfærds Selſkab. Kbh. 1796. (Ekkards krit. og antikr. Journal 1796, S. 521—24). — Journal og Haandbog for Kjøbenhavnere, ſaavelſom for andre, der om Kjøbenhavns Forfatning ſøge Kundſkab. I. Bind. Kbh. 1797. (udkom, 1796—97, i 3 Hefter). 2det Bd. 1ſte Hefte. ibid. 1812. (L. E. 1796, Nr. 48; 1797, Nr. 4; Ekkards krit. og antikr. Journ. S. 454—59). Af 2. Bd. 1. H. er ſærſkilt aftr.: Kort Overſigt over Kjøbenhavns Havnevæſen. — J. E. Fabri Geographie for Ungdommen. Efter Originalens 5te Oplag med nogle Forandringer. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 4; Ekkards krit. og antikr. Journ. 1796, S. 527—34). En ny Udgave ved F. Ekkard. ibid. 1798. — Tozen's Europæiſke Statskyndighed. 2den Deels 1ſte Stykke. Overſ. Kbh. 1796. (jvfr. „Iris og Hebe“ 1798, II. 340—54). — Magazin for Danmarks og Norges topographiſke, økonomiſke og ſtatiſtiſke Beſkrivelſe. I.—II. Bind. Kbh. 1797—1803. (udkom hefteviis). — Smaae Bidrag til Bornholms Statiſtik, indeholdende Bekjendtgjørelſer fra det Bornholmſke Amtmandſkab, af udgangne Anordninger m. m., ſamlede. I.—III. Hefte. Kbh. 1806—10. Aftryk af et Brev fra Amtmand og Committeret Thaarup, hvori Noget om en fra den Bornholmſke Præſt Balle gratis uddelt Piece. ibid. 1810. Kort Overſigt over Bornholms Amt. ibid. eod. 4to. (L. T. 1811, Nr. 10; „Penia“ 1810, S. 338—50, 364—67, 371—79; Bertuch's Allg. geogr. Ephemerid. Bd. XXXVII. 1812. H. 2. S. 180—86). — Udførlig Veiledning til det Danſke Monarkies Statiſtik (ſaaledes ſom ſamme var i Slutningen af Aar 1813). I.—VI. Deel. Kbh. 1812—19. (Dette Værk, hvis to førſte Dele ogſaa føre Titel af: Samlinger om Fædrelandets Produkter, Manufakturer og Fabriker, Næringsveje, Skibsfart, og Handel. 1.—2. D. 1812—13, er r. i Bertuch's geogr. Ephemerid. Bd. XLIX. 1816. S. 185—200; jvfr. G. L. Badens hiſt. Bibl. S. 154; L. T. 1828, S. 488—89).

Penia eller Blade for Skole- Induſtrie- Medicinal- og Forſørgelſesvæſen. For 1813 ſidſte Halvaar. 1814, 15, 16, 17—18 og 1821. Kbh. (Aarg. 1821 er udg. i Forening med J. C. W. Wendt, og heri leverede han, bl. a.: Om St. Hans Hoſpital og Claudi Roſſets Stiftelſe paa Biſtrupgaard, S. 54—113; Pietas Fionensis eller Samlinger om offentlige Stiftelſer og Legater i Fyen, S. 118—56). — De fem ſidſte ere forſynede med fælles Titelblad: Penia eller Blade o. ſ. v; udgivne i Aarene 1814 til 1821. Samlede af F. Thaarup. Kbh. 1840.

Spørgsmaal om Børs- og Committee-Sedler, af Søren Bentſen, Litteratus. Kbh. 1814. (pſeudonymt).

Nogle Underretninger om det Lauenburgſke. Med et Kort. Kbh. 1815. (udgsviis paa Tydſk overſ. i Schlesw. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1816, H. 2. S. 2—60).

Samling af Love og Anordninger, kgl. Reſolutioner og Collegialbreve, dkommende Told- og Conſumtionsvæſenet i Danmark, fra 1797 Aars egyndelſe. Kbh. 1817. (Mod hans Ret til at udgive denne Samling gjordes Indſk- lſer af Generaltoldkammer- og Commerce-Collegiet, hvorved Thaarup foranle- gedes til at give denne Samling, forſynet med nogle Tillæg og ſmaa Forandringer, n ny Titel: Samlinger om Handel og Søfart, ſamt Told- og Conſum- nsvæſen i Danmark, fornemmeligen de diſſe Gjenſtande vedkommende Love og An- dninger, Kongelige Reſolutioner og Collegialbreve. 1ſte Bind. Kbh. 1817).

Tale ved den førſte offentlige Examen i Døttreinſtitutet i Helſingør. Helſingør, 1818.

Helſingørs-Vennen. Nr. 1.—3. Kbh. 1818—19.

Haandbog for Ejere og Lejere af Gaarde og Huſe i Kjøbenhavn, ſamt i orſtæderne og paa Stadens Grunde. Kbh. 1819. (Tillæg hertil. ibid. 1820 og 828). — Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1829.

Nogle Optegnelſer om Peſt og Quarantainevæſen; og om de peſtartede ygdomme der vides at have hjemſøgt Danmark, ſamt Oplysning om Sammen- ngen med et i Kjøbenhavn i September 1820 i 4 Dage quarantainemæsſigen ærret Huus. Kbh. 1820. („Dagen“ 1823. Nr. 158).

Plan til et Handels-Academie for Danmark. Kbh. 1820. 16. S. 8. (jvfr. ſt's „Politik og Hiſtorie“ III. 254—55; Thaarups Statiſt. Udſ. ov. d. danſke Stat, 1825, S. 395). — Plan til et Handels-Bibliotheks Oprettelſe for ovedſtaden. ibid. 1821.

Lærebog i Geographien. Kbh. 1820.

Kort Overſigt over Korn-Produktionen og Korn-Handelen i den danſke Stat. Kbh. 1820.

Formularbog for de i det borgerlige Liv forefaldende vigtigſte Sager, ſaaſom Anſøgninger, Kontrakter, Kjøbe- og Gjeldsbreve m. m. Kbh. 1820.

Til Nytte og Fornøjelſe. Et Onsdagsblad, udgivet af Mogens Klint, Student. No. 1.—2. Kbh. 1820; begyndt d. 12. April; pſeudonymt. (Begge diſſe ummere ere optrykte i „Nyeſte Morgenpoſt“ 1829, Nr. 60, 61, 63, 64).

Kjøbenhavns Mærkværdigheder m. m., en Haandbog ſaavel for Stadens ndbyggere, ſom iſær i Henſyn til Fremmede og Rejſende, indeholdende: I. Beſkri- elſe over det Kongelige Kunſtkammer. II. Roſenborg Slot. III. Muſeum for Nor- iſke Oldſager. IV. Malerieſamlinger. V. Kobberſtikſamlinger. VI. Statyer og andet illedhugger- og Sculptur-Arbejde. VII. Mynt- og Medaille-Samlinger. VIII. unſtacademiet m. m. Kbh. 1821. (L. T. 1821, S. 274—78; Literatur- Kunſt- og heaterbl. 1822, Nr. 30, 31, af Gregorius; Allg. Hall. L. Z. 1822, III. S. 1—64; Jen. L. Z. 1823, Ergzbl. Nr. 82; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1824, 94). Det under Titelen: Manuel des beaux arts & des curiosités à openhague par Fr. Thaarup. Traduit du Danois avec addition de certains objets es sciences. Cph. 1823, udkomne Skrift er en fejlfuld Bog, der er udgiven uden ans Vidende eller Samtykke. (jvfr. „Dagen“ 1823, Nr. 167).

Den nyeſte reviderede Øreſundſke-Toldtarif; en Haandbog for Handlende g Søfarende, efter de bedſte Kilder udarbejdet af F. Thaarup og H. A. Martenſen. Kbh. 1821. Paa Tydſk: Der neueſte revidirte Oereſundiſche Zolltarif; ein Handbuch für Handelnde und Seefahrer, nach den beſten Quellen bearbeitet. Kopenh. 1821. Paa Engelſk: The latest revis'd Sound-Tariff, a Manual for Merchants and Masters of Vessels, wrought from the best sources. Copenh. 1821. Paa Franſk: Le Tarif des Droits du Sund, dernièrement revisé, puisé de meilleures sources, à l'usage des Negocians et des Capitaines de navires. Copenh. 1823. (Revue encyclop. 1824. Juin).

Kort Vejledning til Kundſkab om Danmarks Handels-Ret, og Overſigt over Handels-Statiſtiken. Et Udkaſt. Kbh. 1823.

Kort Vejledning til Kundſkab om Fabrik-Manufaktur- og Haandværks-Induſtrien og Laugs-Væſenet. A—R, I.—III. Hefte. Kbh. 1824—25. (jvfr. Messager franç. du Nord, 1825, p. 249—50, 676—77).

Hiſtoriſke og ſtatiſtiſke Efterretninger om det Kgl. octrojerede Danſke Aſiatiſke Kompagnie, dets nuværende Stilling, dets Udſigter; forbundet med korte Efterretninger om de Danſke Oſtindiſke Etabliſſementer — ſamt de vigtigſte Love og Anordninger, de Danſke oſtindiſke Beſiddelſer og den Danſke aſiatiſke Handel vedkommende. 1ſte Hefte. Kbh. 1824.

Statiſtiſk Udſigt over den danſke Stat i Begyndelſen af Aaret 1825. Som Haandbog for Forretningsmænd og Vejledning for Statiſtikens Dyrkere.] Kbh. 1825. Med 38 Tabeller i Tværfol. (L. T. 1828, Nr. 30. 31. 32. 33. 34, jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 70, Sp. 1113—16; Messager franç. du Nord, 1825, p. 502—3; Revue encyclop. 1829, Août; Geogr. u. ſtat. Ephemerid. 1829. XXVIII. S. 305. — Nogle Brudſtykker af Skriftet overſ. i Messager franç. du Nord, 1825, p. 147—50, 162—66, 177—9, 228—30, 293—4).

Danſk polytechniſk Tidsſkrift, fornemmelig med Henſyn til den danſke Manufakturiſt, Fabrikant og Kunſtner. Ved Bidrag fra det Rejerſenſke Fond ſamlet og udgivet. I.—II. Hefte. Kbh. 1825—26, med Kobb. (Messager franç. du Nord, 1825, p. 231—33).

Det danſke Politiblad. Et periodiſk Skrift, udg. af H. W. Lundbye. Kbh. 1826. [Fr. Thaarup er Forfatter; Lundbye tillagde ſit Navn]. (jvfr. Converſationsbl. 2. Aarg. II. S. 184).

Kjøbenhavn og Omegn. Kbh. 1826. — Kopenhagen mit der Umgegend; beſonders zum Nutzen der Fremden und als Anleitung für ſie. Beſchrieben. Mit 2 Karten und 4 Kupfern. Kopenh. 1828. (L. T. 1828, Nr. 52; Kbhpoſt. 1828, Nr. 55; Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 57, Sp. 905—6, jvfr. „Politivennen“ ſ. A. S. 489—91; „Kopenh. Börſenhalle“, Bd. I. 1830, S. 72). 2. verb. Ausg. ibid. 1831. Vierte verbeſſerte Ausgabe. ibid. 1835. Paa Svenſk af J. Bohman: Beskrifning öfver *Köpenhamn och dess Nejder*. Öfversättning. Med 1 pl. och 4 Vyer. Örebro, 1831. 8:o. („Dagen“ 1832, Nr. 304). — Kopenhagen und die Umgegend. Ein Taſchenbuch für Reiſende. Mit 2 Karten. Kopenh. 1837. 2te vermehrte Ausgabe. ibid. 1839. 4te verm. Ausg. ib. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 223). 6te verm. Ausg. Mit einer Orientirungs-Karte. ib. 1844. 7te verm. Ausg. ib. 1845.

Det kongelige Inſtitut i Kjøbenhavn for Blinde. Kbh. 1827. (ſærſk. aftr. af Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 18. 19. 20).

Vejviſer i Kjøbenhavn, iſær for Rejſende, indeholdende en alphabetiſk Liſte og Anviisning til at finde Gader, Stræder, Pladſe, Torve, offentlige Bygninger og Stiftelſer etc. Andet forøgede Oplag. Med en ny fuldſtændig Grundtegning over Kjøbenhavn. Kbh. 1829. (Den ſtørſte Deel af Skriftet er en Omarbejdelſe af den 1821 af R. Nyerup, under Navnet R. Chriſtenſen, udgivne Vejviſer). Med Forandringer og Tillæg overſat paa Tydſk: Wegweiſer in Kopenhagen, beſonders für Reiſende. Mit einer neuen und vollſtändigen Grundzeichnung von Kopenhagen. Kopenh. 1830.

Holmens Kirke kortelig beſkreven. 'Kbh. 1829. 1831. 1833. 1840. (ſtod iforvejen ſtykkeviis i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 4. 9. 11 og 68).

Kopenhagener Börſenhalle. Mittheilungen aus dem Norden. I.—II. Bändchen. (Nr. 1.—48). Kopenh. 1830—32. 4to. — **Kopenhagener Kunſtblatt,** oder Beilage zu den Mittheilungen aus dem Norden. Nr. 1.—12. ibid. 1831—33. 4to.

Efterretninger om **Cholera,** ſmitſomme Sygdomme, Forſigtigheds-Regler m. m., til Beroligelſe og Oplysning for Medborgere. No. 1.—4. Kbh. 1831. 4to.

Flere Oplysninger i Anledning af det i Maanedsſkriftet for Literatur gjorte Angreb paa Prof. **Rafn** og nogle lærde Selſkaber, af hvilke han er Medlem. Kbh. 831. 16 S.

Haandbog for Fabrikanter, Haandværkere og Laugs-Intereſſenter for Aaret 1832. Indeholdende den danſke Lovgivning om Fabrik-Induſtrien, Haandværkerne og Laugsvæſenet i Danmark i Aaret 1832, ſamt hiſtoriſke og ſtatiſtiſke Meddelelſer om ſamme. Kbh. 1832. (udkom hefteviis).

Offentlig Epiſtel til Hr. Groſſerer M. L. **Nathanſon** i Anledning af hans Skrifter om Danmarks Handel o. ſ. v.; ſamt Bidrag til Underſøgelſerne om Landets Velſtand, eller Oplysninger om det Kjøbenhavnſke Aſſiſtentshuus og ſammes Mangler. Kbh. 1832. — **Offentlig Epiſtel** o. ſ. v., ſamt Bidrag til Underſøgelſerne om Fædrenelandets Tilſtand forhen og nu. No. 2. ibid. 1833.

Den afſagte **Dom** ved den Kongl. Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn, d. 19. Nov. 1832 i Sagen: Magist. artium **Lindberg** imod Etatsraad **Fr. Thaarup,** ſom Redakteur af Dagen, udgiven af Fr. Thaarup. Kbh. 1832. 20 S. 8. — **Indlæg** i den ved den Kongelige Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn paadømte Sag: Magister artium **Lindberg** imod Etatsraad **Fr. Thaarup,** ſom Redakteur af Dagen, fremlagte af Sidſtnævntes Sagfører, Krigscancelliſekretair **Stahlfeſt.** Med nogle Bilage. Udgiven af Etatsraad Fr. **Thaarup.** Odenſe, 1833. (jvfr. Art. J. C. **Lindberg,** II. 147).

Vor Frue Kirke kortelig beſkreven. Kbh. 1833. 1840.

Garniſons Kirken og Kirken i Citadellet Frederikshavn kortelig beſkrevne. Kbh. 1833. 1840.

Efterretninger om det politiſke Blad »**Dagen**« med Bemærkninger om danſke politiſke Blade i Almindelighed. Kbhvn. i Juni 1834. (jvfr. Kbhpoſt. 1834, Nr. 149 og 151; Berl. Tid. 1834, Nr. 186).

Beretning om Samfundet til den danske Literaturs Fremme, dets Virksomhed, Kassevæsen og Fremskridt i de förste 8 Aar, fra sammes Stiftelse til 1834 Aars Udgang. Kbh. 1835.

Smaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. **Thaarup** og J. D. **Bredsdorff.** Kbh. 1835. (Et Eftertryk fra »Statsvennen«).

Fædrenelandſk Nekrolog eller Efterretninger om de ved Stilling og Virkſomhed udmærkede og ellers bekjendte Afdøde i de ſex Aar fra 1821—1826. Kbh. 1835—44. Udkom i otte Hefter. („Dannora" I. S. 54—56, af J. K. Høſt; „Dagen" 1838, Nr. 86; Berl. Tid. 1842, Nr. 87; 1844, Nr. 31). — 9de og 10de Hefte. Ny Rækkes 1ſte—2det Hefte. ibid. 1844—45.

Den danſke Stats Finantsſtatiſtik; ſom Haandbog for Forretningsmænd, og Vejledning for Statiſtikens Dyrkere; forfattet i Aaret 1836. Kbh. Decbr. 1836. (Kbhpoſt. 1837, Nr. 4. 9. 10. 11. 12. 13. 37, af Orla Lehmann; „Dagen" 1837, Nr. 5. 36 (af M. R. Thaarup).

Om Øreſunds Told; denne Stats-Indtægts Hiſtorie og Retsgrund, Reglerne for Oppebørſelen, Antallet af de igjennem Sundet gaaende Skibe, Toldens Beløb, o. ſ. v. Med Bilag af Traktaten af 1645. Kbh. 1838.

Bornholms Amt ſamt Chriſtiansø. Beſkrevet efter Opfordring af Landhuusholdnings-Selſkabet. Kbh. 1839, med 4 lithogr. Kaarter; o. m. T.: Bidrag til Kundſkab om de danſke Provindſers nærværende Tilſtand i oekonomiſk Henſeende. Foranſtaltet, efter kongel. Befaling, ved Landhuusholdningsſelſkabet. 10de Stykke.

Hiſtoriſke Optegnelſer om Kongerne af den nu 391 Aar gamle oldenborgſke Kongeæt og Deres Dronninger, om Deres Formælinger og derved afholdte Feſtligheder. Kbh. 1840.

Den danſke Stats Forſt- og Jagt-Statiſtik i kortfattet Overſigt. Kbh. 1842, med 1 Tabel i Folio. (Fædrel. III. 1842, Nr. 1058).

Stamtavler over 1. Sognepræsten Henrik Jensen Schou's og 2. Raadmand Didrik Beckman's Descendenter. Samlet i Oktober 1843. Kbh. 1843. Stor Nodeformat. (ej i Boghandelen).

Materialier til den danſke Stats Havekulturs Hiſtorie og Statiſtik. Førſte Halvdeel. Kbh. 1844.

Redacteur af: a) det politiſke Blad „Dagen", fra 1ſte Januar 1822 indtil Udgangen af Aaret 1835. Kbh. Folio. (jvfr. Thaarups „Efterretninger om det polit. Blad „Dagen", 1834, S. 17—40; „Politivennen" 1827, S. 135—37, 459, 588—89; 1829, S. 75—78, 84—87, 153—58; Kbhpoſt. 1834, Nr. 67, 90; 1835, S. 471, 75, 87, 512, 88; „Søndagsbladet" ſ. A. S. 333—4; D. Folkebl. 1835, Nr. 2). b) Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn, fra 1ſte Marts 1825 indtil 31te Marts 1831. Kbh. 4to. (jvfr. „Politivennen" 1826, S. 781; 1829, S. 153—58, 171—74, 215—17, 233—34. — Under hans Fraværelſe paa Rejſer i Aarene 1825 og 1827 var Redactionen af begge disſe Blade betroet hans Søn Chriſten Thaarup).

Medudgiver af: a) Samleren for Landboen. I. Bd.—II. Bd. 1ſte Hefte. Kbh. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 19. 28. 37; 1790, Nr. 21. 24; Krit. og Antikr. IV. Nr. 31; Gött. A. 1791, Nr. 73; Beckmans Biblioth. XVI. 594); b) Ugebladet „Borgervennen." ibid. 1792—95 (under Mærket F. T—p.); c) Statiſtiſk Aarbog. I.—II. Hefte. ibid. 1794—95. 4to. (Hele Oplaget af disſe Hefter blev, paa to Exemplarer nær, ødelagt i Kjøbenhavns Ildebrand 1795. — Værket citeres adſkillige Steder i hans Statiſtik af Aar 1794. Subſcriptionsplanen dertil ſtaaer i L. E. 1791, Nr. 27, jvfr. „Minerva" 1791. II. 432); d) Telegraphen. Et Tidsſkrivt. I.—II. Hefte. ibid. 1826—27. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, Sp. 815.

— Af ham findes: Nogle Bidrag til det Kjøbenhavnſke Univerſitets botaniſke Haves Hiſtorie, og nogle Efterretninger om ſammes nærværende Forfatning, med Notizer til Botanikens Hiſtorie i Danmark, i H. 2. S. 97—136; ogſaa ſærſk. aftr.). e) Nyeſte Morgenpoſt, et Dagblad. 1829. Nr. 103—237. Kbh. 4to. f) Arkiv for offentlige Regnſkaber og andre ſtatiſtiſke Meddelelſer, iſær om offentlige Stiftelſer og Legater, Communalvæſen m. M. No. 1.—6. ibid. 1839—40. 4to.

I »Minerva« (Om Norges Skovvæſen og Huusholdningen med ſamme, 1792. III. 281—317. (heraf udkom faa enkelte Aftryk. Kbh. 1792. 40 S.; r. L. E. 1792, Nr. 47, af P. Leſchly; jvfr. Erindringer og Anmærkninger ved denne Afhandling, af Joh. Fr. Voſs, i »Minerva« 1793. I. 40—53); Noget om det Kiøbenhavnſke Videnſkabers Selſkab, underſkrevet Sandheds-Elſkeren, 1792. IV. 37—46; 130—31; Kort ſtatiſtiſk Efterretning om Norges Kobber- og Jernværker, 1793. II. 161—85, og 319—32; Et Par Ord om en ny Amts Inddeling i Norge, af Gotfrid Hanſen (Pſeudonym), 1800. III. 90—96. — Det ham i Nyerups Regiſter over Minerva tillagte om Landhuusholdningsſelſkabet er ikke af ham, men af C. Pram).

I Ugeſkriftet »Samleren« (Om Norges Fiſkerier, i IV. Bd. No. 1.—3. (ſærſk. aftr. Kbh. 1792. 47 S., og r. L. E. 1792, No. 47, af P. Leſchly); Om Danmarks Fiſkerier, V. No. 50—52).

I »Aftenpoſten« (Tale i det ſøſterlige Velgjørenheds Selſkab over dets Stifter, Emanuel Balling, i Aarg. 1795, Nr. 39 og 40).

I Oluffens »Annaler« (Oeconomiſke Efterretninger om Bornholm, XI. 321—70).

I Handelstidenden (Om Oeconomien med Tang paa Bornholm, 1805, Nr. 57; Optegnelſer om Papir-Fabrikation, 1821, Nr. 4 og 5).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Det Bornholmſke Efterſlægtſelſkabs Hiſtorie i dets førſte Tider, i Bd I. H. 5. S. 300—4; ſamt flere ſmaa Afhandlinger og Redactions-Artikler, ſom ſamtlige opgives i 2det Bds 12te Hefte, S. 664).

I Bladet »Statsvennen« 1821 (Om Embedsforvaltningen, og iſær om Gavnligheden af en Stats-General-Control ved Kaſſe- og Oppebørſels-Væſenet, Nr. 8. 10. 14. (ſiden optagen i det hos Becken udkomne Skrift: Smaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. 1835); Om Gliemann's Beſkrivelſe over Kjøbenhavns Amt, Nr. 32; Om Velfærds Selſkabet, Nr. 27. 32. 33; Om Præmie-Selſkabet for Tjeneſtetyende, Nr. 35; o. fl. a.).

I „Messager française du Nord“ (Bidrag, jvfr. Aarg. 1825, p. 147. 232).

I »Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn« (Et Brev til H. C. Woſemoſe, 1833, Nr. 40).

I Bornholms Amts Avis (Det Bornholmſke Selſkab for Efterſlægten, dets Hiſtorie, i Aarg. 1836, Nr. 69. 72. 73. 74).

I »Danſk Penning-Magazin« (Bidrag).

I Øſt's »Materialier til et danſk, biographiſk-literariſk Lexicon« (Biographiſk-literariſke Noticer om: J. F. Blix v. Oppen, Nr. 18; F. M. Dodt, Nr. 22; N. A. Abildgaard, Nr. 23, 123—24 og 143; C. Krohg, Nr. 63; J. D. Brandis, Nr. 66; R. S. Schultz, Nr. 67; F. C. G. v. Warnſtedt, Nr. 98: C. Wendt, Nr. 99; A. Wøldike, Nr. 101; N. C. Niſſen, Nr. 102; Greve F. A. Holſtein, Nr. 104; L.

Satterup, Nr. 144; C. A. Villaume, ſſtd.; H. Seidelin, ſamt H. D. og L. C. Brinck-Seidelin, Nr. 145; P., T. og D. P. Smith, Nr. 146 (ſamtlige under Mærket —3—); Materialier til et Bornholmſk Forfatter-Lexicon, Nr. 106, 7, 11, 12, 15, 19—20, 31).

I Pøt's »Minerva« (Bornholmſk Krønike fra Chriſtendommens Indførelſes Tider, i I. 222—36; II. 10—25, 80—88, 131—41, 180—91; III. 17—27).

I »Søndagen,« Følgeblad til »Dagen« (Bidrag med Mærket π., ſaaſom: Underretning om det Bornholmſke Selſkab for Efterſlægten, 1837, Nr. 12; Efterretninger om Salg af Kongl. Godſer og Ejendomme i Danmark i Aarene 1764 til 1774, ſ. A. Nr. 20; Nogle i vor Finantshiſtorie mærkelige Mænd, ſ. A. Nr. 26, 29, 34, 35, 36, og i Aarg. 1838, Nr. 9; Hiſtoriſke Optegnelſer om Kjøbenhavn, 1837, Nr. 39, 44 (fortſatte fra »Dagen« 1832, Nr. 23, 29, 31; 1833, Nr. 20 og 21); Sigt- og Sagefald, 1838, Nr. 2; Om Arkiver og om den danſke Stats i Særdeleshed, ſ. A. Nr. 17, 18, 19; o. fl. a. — Under ſamme Mærke leverede han, efter at have fratraadt Redactionen, ligeledes af og til Bidrag til »Dagen«).

I »Bibliothek for Læger« (J. C. W. Wendts Nekrolog, i Bd. XXVIII. 1888. S. 255—68).

I »Genealogiſk og biographiſk Archiv« (Familien Bibe (med en Stamtavle), i Bd. I. S. 73—102. (ſærſk. aftr. m. T.: Biographiſke Efterretninger om Familien Bibe; med en Stamtavle. Kbh. 1840); Nekrolog over Dr. theol. Frederik Schmidt, ſſtd. S. 119—24; Udtog af Præſident Hans Nanſen den Yngres Optegnelſer om ſig og ſin Familie, ſſtd. S. 167—71; Nekrolog over J. M. C. Gottſchalk ſſtd. S. 225—36, og over A. B. Rothe, ſſtd. S. 237—41; Biographiſke Efterretninger om Familien Schlegel; ſaavidt den har levet, og lever i den danſke Stat (med en Stamtavle), ſſtd. S. 257—91. (ſærſk. aftr. Kbh. 1842); Nekrolog over J. W. Hornemann, ſſtd. S. 315—32, og over H. N. Steenſtrup, S. 333—38).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Kong Frederik den Sjette, ſom Lovgiver og Regent, Bondens Ven, i Ny Række, Bd. III. S. 238—[illegible]; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1841, jvfr. »Dagen« 1841, Nr. 266).

Recenſioner i: »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« 1791—98 (under Mærket π, jvfr. »Nordia« 1795, I. 87); og »Danſk Litteratur-Tidende« (over geographiſke Lære- og Haandbøger fra 18de Aarhundredes Begyndelſe, i Aarg. 1820, Nr. 23. 24., og Lære- og Læſebøger over det franſke Sprog, i Aarg. 1821, Nr. 6. 7. 8. 9, jvfr. »Dagen« 1822, Nr. 172); ſamt i »Dannora«, udg. af J. R. Høſt (over Skrifter vedkommende Gejſtligheden, S. 126—37; J. C. Millings »geographiſk Haandlexicon,« S. 252—54; o. fl. a., under Mærket —3—).

Han fortſatte, ſluttede og udgav H. A. Martenſens Comptoir- og Handels-Lexicon, 4de Bind. Kbh. 1821. (fra Bogſtavet S.); ligeledes ſluttede han to ved K. L. Rahbeks Død afbrudte Skrifter, nemlig: »Danſk og norſk Nationalværk eller almindelig ældgammel Moerſkabslæsning, paa ny udgivet og igjennemſeet, ſamt forøget med hiſtoriſk-literariſke Notitſer«. 3die Bind. Kbh. 1830; og Maanedsſkriftet: »Tritogenia«, 7de Bd. ibid. eod., ved hvis Slutning Thaarup tilføjede Rahbeks Nekrolog, S. 180—204 (udførligere i Kbhvns Skilderi 1830, Nr. 34. 35).

Af den i Manuſkript i det ſtore Kongl. Bibliothek opbevarede 2den Deel af R. Jonge's Beſkrivelſe over Kjøbenhavn har han udgivet det Meſte, med nødvendige Forkortninger og Tillæg, deels i Kbhvns Skilderi (f. Ex. 1829, Nr.

), deels i »Dagen« (1834, Nr. 126, 27, 44, 45, 62, 163, 69, 88, 202, 58, 75; 1835, Nr. 182), deels i Nyeſte Morgenpoſt« 1829.

En Mængde Bidrag til en danſk Konſthiſtorie i Kbhvns Skilderi fra 1829 Marts 1831, og i »Dagen« 1832, Nr. 171, med Fortſættelſer, ſamt i »Kopen-gener Kunſtblatt«; ligeledes meddeelte han en Række af hiſtoriſke Optegnelſer, ttet 1721, i »Dagen« 1833 og 1834.

Til det af hans Søn, C. L. Thaarup udgivne Skrift: »Conſtantinopel, dens rſtæder og nærmeſte Omegn« (Kbh. 1828) meddeelte han de to ſidſte Stykker, mlig »Literaturen over den tyrkiſke Stat,« og »Ordregiſter for Avislæſere«; og i a af Samme udgivne »ruſſiſk-tyrkiſke Krig i Aarene 1828 og 1829« (Kbh. 1829) erede han »Overſigt over Feldttoget i Aaret 1829.«

Han beſørgede ved en ſagkyndig Mand den danſke Overſættelſe af A. C. Gudme's riisſkrift: Anviisning til et Damfiſkeries Anlæg. Kbh. 1828.

Thaarup (Mentz Rynning), Halvbroder til ovenanførte C. og . L. Thaarup; f. d. 16de Marts 1802 paa Gaarden Lier ved Kongs-nger; privat dimitteret til Kbhvns Univerſitet 1819; var i nogle Aar uuslærer et Par Steder i Sjælland; tog i Juli 1830 theologiſk Atteſtats aud.); blev d. 18de Decbr. 1830 anden, og d. 29de October 1831 rſte Underbibliothekar ved Kjøbenhavns Univerſitets-Bibliothek; d. 28de eptbr. 1839 Sognepræſt til Hundborg og Jannerup i Aalborg Stift. — Emilie Trane, en Datter af Skibscapitain Trane.

Atlas antiquus scholarum in usum descriptus. Havn. 1822 in Folio trans-rso (i Forening med afd. Dr. Th. Gliemann).

Summa *Geographiæ antiquæ*, eller Ledetraad ved Brugen af det for Skolerne komne Atlas antiquus. Kbh. 1824.

Phædri Æſopiſke Fabler, metriſk overſatte, med en hiſtoriſk Indledning. h. 1826. (L. T. 1827, Nr. 18, af J. N. Madvig).

Elskovskunsten, systematisk fremstillet med stadigt Hensyn til Ovid's ars ama-ria. Oversat af Tydsk ved *P. R. Maurath* (ɔ: M. R. Thaarup). Kbh. 1831. Kbhpoſt. 1831, Nr. 180).

Adſkillige Bidrag, deels under Navnet Philokrerus Alethinus, og deels med, deels en Navn, i »Kjøbenhavns Skilderi« (Hvorfor ſtandſede Udgivelſen af Lande-dernes videnſkabelige Forhandlinger? 1827, Nr. 103. (jvfr. Aarg. 1828, Nr. 15 f C. C. Tryde) og Nr. 18 (af Thaarup); »Ny Freia« 1827, Nr. 44; 1828, r. 5, 9); Svar til Philoklerus Ukatopsin paa hans Stykke om Landemodernes denſkabelige Forhandlinger, 1828, Nr. 9; Theologiſke Blandingsſtykker, 1828, Nr. . 14. 20; m. m.); og i »Dagen« (f. Ex. i Aarg. 1835, Nr. 129 (jvfr. Kbhpoſt. 35, S. 567—68, 87—88, ſamt D. Folkebl. f. A. Nr. 4); Til Hrr. Orla Lehmann, 37, Nr. 36; m. m.).

Thaarup (Thomas), f. d. 21de*) Auguſt 1749 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Niels Thaarup da var Iſenkræmmer (ſiden Tolder paa Lesſø); dimitteredes 1768 fra Helſingørs Skole til Univerſitetet, hvor han i det paafølgende Aar tog anden Examen med næſtbedſte Charakteer; var en Tidlang Alumnus paa Communitetet, ernærede ſig ved at give Underviisning, og beſkæftigede ſig iøvrigt med de ſkjønne Videnſkaber; blev 1781 Lærer i Hiſtorie, Geographi, Philoſophi og de ſkjønne Videnſkaber ved Søcadet-Academiet; fratraadte 1794 dette Embede, og blev ſamme Aar udnævnt til Medlem af Theaterdirectionen; d. 2den April 1800 derfra i Naade og med Penſion entlediget; levede ſiden for det meſte, ſom Landmand, i Smidſtrup, i Nærheden af Hirſchholm; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge. † 11te Juli 1821 i Smidſtrup. — * Sophia Magdalena Lund (f. 1751, † ⅞ 1819). — (Biographi i L. T. 1821, S. 476—79, af P. E. Müller; Kofods Converſ. Lex. XXVII. S. 199—200; Molbech's Danſk poet. Anthologie II. S. 110—20; (Fr. Barfod's) poet. Læſebog, S. 553—61; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 95—100; jvfr. Rahbek's „Tilſkueren" 1821, Nr. 25—32, ſamt S 303—4 og 361—4; „Statsvennen" 1821, Nr. 29; Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 347—48; Molbech's Forelæsninger ov. den nyere danſke Poeſie I. S. 222, 246—61; II. S. 66, 67—68, 71—73, 87—88, 109—11, 209; Oehlenſchläger's „Prometheus" II. S. 321—49; Thortſens Udſ. over den danſke Literatur, S. 92, 113—14, 119; Brandt og Helweg, Den Danſke Pſalmedigtning, II. S. 381—82; „Nyt Aftenbl." 1826, Nr. 25; Rahbek's „Eos", S. 95—105; Kjøbenh. Skilderi 1821, Nr. 61, 68; Adr. Compt. Efterretn. 1821, Nr. 164; „Harpen" 1821, Nr. 43; Statstid. f. A. Nr. 61; Randers Amts Avis f. A. Nr. 88; „Dagen" 1824, Nr. 108; Beeken's „Gravblomſter" 1824, 2det Heſte. — Portrait, tegnet af Thorvaldſen, ſtukket af A. Flint. 8vo).

---

*) Den 18de Auguſt, efter den af ham ſelv forfattede Gravſkrift (ſ. »Dagen« 1824, Nr. 106).

Breve til en Ven betræffende Baron Wedels Død, ſamt en Tale i den Anledning, holden paa det Kongl. Søcadet-Academie. Kbh. 1782. (Lit. Journ. 1781, II. 68—71; L. E. 1782, Nr. 10). — Almindelig Udkaſt af Krigens Skueplads, eller geographiſk, topographiſk og hiſtoriſk Beſkrivelſe over Kongerigerne Danmark, Norge og Sverrig, ſamt deres tydſke Provinzer, ſom Indledning til Kong Friderik IVdes Krigshiſtorie. Efter H. O. Scheel's tydſke Manuſcript fordanſket. Udgivet paa offentlig Bekoſtning. Kbh. 1785. 4to, med et Landkort. (L. E. 1785, S. 657—77; jvfr. Meuſels hiſtor. Litteratur 1786, St. 4. S. 297—308). — Tale, tilligemed Cantate og Selſkabs Sang til d. 29de Januarii 1785. Kbh. 1785. 32 S. (L. E. 1785, Nr. 21, af K. L. Rahbek. Cantaten er af E. Storm og Sangen af H. W. Riber). — Tale, holden i Clubben, oprettet 1775, paa dens Stiftelſesdag 1785 d. 29de Novbr. ibid. 1786. 24 S. (L. E. 1786, Nr. 20, af K. L. Rahbek). — Cora, et muſikalſk Drama i tre Acter (af Adlerbeth), overſat efter Capelmeſter Naumanns Muſik.

ibid. 1788. — Aline, Dronning af Golconda. Opera i 3 Acter (af Sedaine). Af det Franſke. ibid. 1789. (L. E. 1789, Nr. 38; jvfr. »Minerva« 1789, I. 241). — Høſt-Gildet. Et Syngeſpil i een Act. Sat i Muſik af Capelmeſter Schulz. ib. 1790. 2det Opl. 1791. 3. Opl. 1800. 4. Opl. 1819. Overſ. paa Tydſk. (Krit. og Antikr. VIII. Nr. 38; »Iris« 1791, I. 207; IV. 336, Noten; »Aftenpoſten« 1791, Nr. 21; L. E. 1794, Nr. 30; Jen. L. Z. 1791, Nr. 322; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. Bd. 55. St. 1. S. 155—57; jvfr. Oehlenſchlägers Levnet I. S. 68, 69; Marckmann's Fortegn. S. 78). — Tvende Sørgetaler, holdne paa det kgl. Søcadet-Academie. Kbh. 1790. (over Gerner og Bille; ogſaa i »Minerva« 1788, I. 59—70; 1792, I. 330—44; jvfr. »Krit. og Analyſe« 1790, S. 124—27, af Tode; Krit. o. Antikr. X. Nr. 42). — Hymne, opført i Slotskirken d. 30te Januar. Kbh. 1791; aftrykt igjen tilligemed tydſk Overſættelſe af J. H. Vosſ. ibid. 1792; ligeledes med tydſk Overſ. af J. G. Maurenbrecher. ib. eod; paa Islandſk overſ. af J. Thorlakſon. (L. E. 1791, S. 286.87; 1792, S. 111 og 154; Krit. o. Antikr. X. Nr. 38). — Paſſions-Sang. ib. 1792. (Krit. o. Antikr. X. Nr. 41). — Peters Bryllup. Et Syngeſpil i to Acter. Sat i Muſik af Capelmeſter Schulz. ib. 1793. 2det Opl. 1819. (L. E. 1794, Nr. 30; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. Bd. 55. St. 1. S. 157—58; Theaterbl. 1828, Nr. 18; jvfr. Oehlenſchlägers Levnet I. S. 68, 69; Marckmann's Fortegn. S. 78). — Silkeſkoene, Syngeſpil i 2 Acter, omarbeidet efter det Franſke. ib. 1794. (L. E. 1794, Nr. 22). — Embedsiver, Skueſpil i 5 Acter af Iffland. Overſ. ibid. 1796. — Hiemkomſten, Syngeſpil i een Act. ib. 1802. (»Den Danſke Tilſkuer« 1802, Nr. 5; Pet's »Journal,« 1802, S. 30—32, 46—48). — Herman von Unna. Drama i fem Acter med Chore og Baletter (af Skjöldebrand). Overſat af Svenſk. ibid. eod. — Califen af Bagdad. Et Syngeſpil i een Act. Orrene af St. Juſt. Muſiken af Boyeldieu. Overſat. ibid. 1803. — Tante Aurora, komiſk Operette i 2 Acter (af de Longchamps). Muſiken af Boyeldieu, overſat af det Franſke. ibid. 1811.

Moſes og Jeſus, eller om Jødernes og de Chriſtnes intellectuelle og moralſke Forhold. En hiſtoriſk og politiſk Afhandling af Fr. Buchholz, overſat med en Forerindring. Kbh. 1813. Andet Oplag med et Tillæg. ibid. eod. (Jvfr. Fr. Buchholz's »Erklæring med Henſyn paa Overſættelſen af Moſes og Jeſus,« overſat og med Anmærkninger forøget af J. Kragh Høſt. Kbh. 1813; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 45, og J. H. Bärens »Tillæg til (Buchholz's) Moſes og Jeſus«. Kbh. 1813; L. T. 1813, S. 381—88, 93—99; Allg. H. L. Z. 1815, II. Nr. 146, S. 390—91). Aftvunget Svar til Etatsraad Bärens i Anledning af hvad han i No. 45 af Kjøbenhavns Skilderie har ladet indrykke. ib. eod.

Mahomed. Sørgeſpil i 5 Acter ved Voltaire. Overſat. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 26 og 28, af J. Møller).

Vor Haandtering. En frie Overſættelſe af det originale tydſke Skueſpil: »Unſer Verkehr« (af K. B. Seſſa). Kbh. 1816. (I den Anledning: De chriſtne Jøder, original Comedie, No. 1. og No. 2. ib. eod. — Skriftet: Vor Haandtering, upartiſk bedømt, med et Par Ord i Anledning af Hofraad Meyers Biographie. ib. eod. — Jøden Philip og Bonden, originalt Skueſpil af Friherre Wedel-Jarlsberg. ib. eod. — Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup, Faſtelavns-Farce i tre Acter, Fortſættelſe af »Vor Haandtering.« Overſat af Tydſk. ib. eod. — Moſes i Tønden, Sideſtykke til »Vor Haandtering,« af Jul. Vosſ, overſat af P. E. Bagger. Aarhuus e. a.).

Over Jødernes Fordringer paa tydſk Borgerret. Andet forbedrede og udvidede Aftryk, af Fr. Rühs. Overſat paa Danſk. Tillige et Anhang i Anledning af Herr Groſſerer Nathanſons Fortale til hans tydſke Overſættelſe af hans Biographie over Hofraad Meyer. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 91—95; Hoſt's Søndagsblad 1816, Nr. 36. 37. 38; L. T. 1817, Nr. 11; Allg. H. L. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 5, S. 33—36; jvfr. Art. M. L. Nathanſon (II. 429), og »Athene« VII. 353).

Chriſtendommens og det tydſke Folks Rettigheder. Forſvarede mod Jødernes Fordringer og deres Forſægtere, ved Fr. Rühs. Overſat. Kbh. 1817.

Operetten. Syngeſpil af Segur og Dupaty, overſ. Kbh. 1821.

Efterladte poetiſke Skrifter. Samlede og udgivne (med en Fortale) af K. L. Rahbek. Kbh. 1822. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; L. T. 1823, Nr. 40. 41, af C. Molbech; jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 103; 1824, Nr. 5. 6. 16; Fyens Stifts-Avis 1824, Nr. 22).

I »Danſk Muſeum« (Tale holden paa Kongens Fødſelsdag d. 29de Jan. for et Selſkab, i Aarg. 1782, Juli, S. 73—83).

I »Minerva« (Om Konſtnere og Konſtacademiet, i Anledning af Præmieſtykkernes Expoſition, 1785, Aug., S. 83—97 og Octbr., S. 87—101; Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1787, Jan. S. 88—101; Taler, holdne paa Søcadet-Academiet: over Gerner, 1788. I. 59—70, og over Commandeur H. Bille, 1792. I. 330—44 (begge ſamlede udgivne, ſ. ovenſ.); paa Kongens Fødſelsdag etc., 1792. IV. 387—94; 1794. I. 138—45; 1795. IV. 316—21; Tale paa Kongens Fødſelsdag i det forenede Selſkab, 1794. I. 32—41; Tale, holden ved det nye Aarhundredes Begyndelſe i det harmoniſke Selſkab, 1801. III. 319—30).

I »Den Danſke Tilſkuer« (Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1791, S. 73—80).

En betydelig Deel Digte, Hymner, Cantater og Sørgeſange, Prologer og Epiloger, Viſer og andre Smaavers, deels ſærſkilt trykte, deels aftrykte i: Sange over Indfødsretten, Alm. Danſk Bibliothek (ſ. »Den Danſke Tilſkuer« 1792, Nr. 83), Iverſens Poeſiſamlinger, Minerva, Den Danſke Tilſkuer, Nytaarsgaver, Lommebøger for Skueſpilyndere o. fl. desl., ſamt i Dagen, Danſk Minerva 1816, Tilſkueren 1815, 16, 18, 19, 20, 21, Heſperus Bd. 3. og 6., og Tilſkuerne 1823. Af disſe er det (formodentlig) ældſte Stykke: »Ved en ung Piges Grav«, indført i Kbhvns Adr. Compt. Efterretn. 1774 (optrykt i Rahbeks »Tilſkuerne« 1823, S. 246—8); hans Sang om Fødelands-Kiærlighed, forfattet 1782, er indf. i Samling af Selſkabsſange med Noder, 1ſte Hefte, 1783, Nr. 7, ſiden i alle danſke Viſeſamlinger. (paa Islandſk overſ. i det isl. Litt. Selſk. Skr. 2den Deel, 1784); et af de nyere er i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 21, d. 20de Decbr., en Sang ved N. Tønder Lund's Afreiſe til Norge; ligeledes Pſalmer og Cantater i Anledn. af Kronings-Feſten, i »Danſk Minerva« Bd. I. 1815. Septbr. S. 261—70, 273—80. — Hans Gravſkrift, forfattet af ham ſelv, i »Dagen« 1824, Nr. 108.

Udvalg af hans lyriſke Digte, i Molbech's »Danſk poetiſk Anthologie«, II. S. 121—57.

Han omarbejdede J. H. Weſſels Overſættelſe af Feen Urſel til Capelmeſter Schulz's Muſik. Kbh. 1792. (L. E. 1792, Nr. 27).

Thagaard (Lauritz) var 1791—98 Amtsforvalter i Thiſted Amt; blev i Slutningen af 1799 Sandflugtscommiſſair i Thylands 4re Herreder, og 1801 tillige Landvæſenscommiſſair i Thiſted Amt (med Kammerraads Rang); 1813 Juſtitsraad. † 1829. — * Margrethe Johanne de Moldrup (ſ. $\frac{1}{9}$ 1770, † 1820), eneſte Datter af Major og Amtsforvalter Hans Chriſtian de Moldrup, til Marſvinslund (ſ. $\frac{1}{6}$ 1740, † $\frac{7}{4}$ 1795), og Chriſtine Marie Wiſſing († 1789, 37 A.) — (Jvfr. L. Esmarchs hiſtor. Efterretning om Sandflugten i Nørre-Jylland, S. 42—56).

Beretning om Sandflugten i Thy, indſ. i Begtrups Beſkr. ov. Agerdyrkn. Tilſtand i Nørre-Jylland, III. S. 99—108.

Thal (Rasmus Samuel), ſ. d. 1ſte Januar 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johann Samuel Thal var Chirurg; blev dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole i Efteraaret 1799; udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i Foraaret 1801; 1802 chirurgiſk Volontair og 1807 Candidat paa Frederiks-Hoſpital; tog i Foraaret 1808 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.), ved hvilket han derpaa anſattes førſt ſom Interims-Reſervechirurg, og d. 24de Juli 1810 ſom virkelig Reſervechirurg; var 1810—12 tillige Reſervechirurg ved Frederiks-Hoſpital; blev d. 3die Februar 1812 Lector i Chemien ved det chirurgiſke Academi; erholdt ſ. A. Regimentschirurgs Charakteer; udnævntes d. 1ſte Octbr. 1814 til Overchirurg ved Almindeligt Hoſpital; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Profeſſor (med Rang 6 Kl. Nr. 13), og d. 25de Novbr. 1829 Titel og Rang ſom Profeſſor extraordinarius ved det chirurgiſke Academi; blev d. 10de Septbr. 1830 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 21de Auguſt 1831 Ridder af Danebroge; fraſagde ſig 1835 ſin Poſt ved det chirurgiſke Academi; blev d. 2den Novbr. 1839 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn, og d. 20de Decbr. 1842 entlediget i Naade og med Penſion fra ſit Embede ved Almindeligt Hoſpital, ſamt udnævnt til virkelig Etatsraad. — (Jvfr. Calliſen's Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. S. 142—44; XXXIII. S. 2).

I „*Acta Reg. Soc. med. Haun.*“ (Gravis brachii abscessus historia, *Vol. V.* (Acta nova Vol. 1.) p. 202—21; Abscessus scroti herniam referens, *Vol. VI.* (Acta nova Vol. 2.) p. 59—72, c. tab. lithogr. (L. T. 1825, S. 153—54, af C. Otto); Historia obductionis, qua calculus vesicæ urinariæ recessu inclusus sub ligamentis regionis hypogastricæ inveniebatur, *ibid.* p. 324—28; Observatio hæreditariæ ad hæmorrhagiam a vulneribus levibus dispositionis, *Vol. VII.* (Acta nova Vol. 3.) p. 46—55. (The North Americ. med. and surg. Journ. 1830, January; Maryland med. Recorder 1831, July-Septbr.)

I »Bibliothek for Læger« (Et uſædvanligt Broktilfælde, II. 1822, S. 57—71, med 1 Steentr.; Bandage imod varus; beſkreven af Prof. Klingberg, III. 1823, S.

7—11; med 1 lithogr. Afbildn. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 167—68 (af Gerſon), med en ſteentr. Afbildn.); Træbeen for Laaramputerede, hvormed Legemets Tyngde for ſtørſte Delen kommer til at hvile paa Nates af den lidende Side, IV. 1824, S. 104—6, m. 1 Steentr. (ſ. Saml. af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, Bd. 1. 1828. Tab. 17, med Forklaring); Tvende Tilfælde af ſtore ſuppurative Deſtructioner af Nyrerne, hvormed Patienterne i længere Tid levede, VIII. 234—50. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 16. 1828. Novbr. u. Decbr. S. 455—64, og derfra i Summar. der Mediſc. 1829. Bd. I. S. 200); Optegnelſer, oplæſte i det Kgl. med. Selſkab (1. En ſtor Svulſt mellem ventriculus og colon. 2. Et mærkeligt Selvmord), XVII. 25—30. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 21. (Bd. 4.) 1832. Novbr. u. Decbr. S. 499—501; den forſte er overſ. paa Tydſk af J. F. W. Revermann i Horn's Archiv 1835, S. 283—85; den anden ligeledes af Samme i Wildberg's Jahrb. der geſammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 2. 1836); En betydelig Hoved-Beſkadigelſe heldigen behandlet paa Almindeligt Hospital ved Trepanation, foretaget af F. F. Mourier, meddeelt i XXI. 114—119; Overſigt over de fra d. 3die Juni til den 25de December 1835 paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling behandlede Koppepatienter, XXIV. 371 (1 Tabel); Tvende praktiſke Jagttagelſer (1. Fistula vesico-vaginalis, cauterio potentiali et sutura sanata. 2. Tumor petiolatus sat magnus Gingivæ vel Maxillæ inferioris, operatione remotus), XXXI. (N. R. Bd. 1.) S. 193—206; Tabellariſk Overſigt over de paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling behandlede Syge i Aarene 1840 og 1841, XXXIV. (N. R. Bd. 4.) S. 148—50; XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 216—18).

I »Journal for Medicin og Chirurgie« (Heldig Operation af et compliceret Hareſkaar, Bd. I. S. 37—38; Jagttagelſe af en Skjørhed i Benene, efter længere fortſat og oftere gjentaget Brug af Mercur; oplæſt i det Kgl. med. Selſkab d. 7de Marts 1833, ſſtd. S. 235—241. (jvfr. Bibl. for Læg. XVIII. S. 568—71; paa Tydſk overſ. af J. F. W. Revermann i Ruſt's Magazin Bd. 44. S. 324—30).

I »Ugeſkrift for Læger« (Tvende Tilfælde af Marvſvamp i Benene, Bd. I. S. 134—39; Udſigt over de Cyſtotomier, ſom i de ſeneſt forløbne 26 Aar ere foretagne paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling; oplæſt i de ſcandinaviſke Naturforſkeres og Lægers Forſamling i Kbhvn, Bd. III. Nr. 10, S. 145—51. (ogſaa i »Forhandlinger ved de ſkandin. Naturforſkeres andet Møde i Kbh. 1840« (Kbh. 1841), S. 180—86).

Account of Prof. Thal's rotation saw, newly invented, i *Edinb. med. and surg. Journ.*, Vol. 19. 1823. Jan. p. 55. (jvfr. Chir. Kupfert. H. 15. 1822. Tab. 72. Fig. 9; Férussac Bullet. gén. et univers. T. 1. 1823. p. 269; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 6. 1824. S. 144 (af Ad. C. W. Muhr), med Afbildn. Fig. 3. 4. a. b.).

Thanch (Friederich Lütkens), f. d. 21de Februar 1729*) i Herlufmagle i Sjælland, Søn af Jens Jørgenſen Thanch, daværende Sognepræſt til Herlufmagle og Tybjerg ſamt Provſt i Tybjerg Herred, ſiden ($\frac{24}{3}$ 1751) Sognepræſt til Rønne og Knudsker ſamt Provſt paa Bornholm (f. $\frac{7}{8}$ 1689 i Kbhvn., † $\frac{5}{8}$ 1758, anſ. i Worms Lex. III. S.

---

*) Ifølge »Diſtinctionsprotocollen«: 1728.

994), og **Charlotte Sophie Lütkens** (f. $\frac{1}{7}$ 1702, en Datter af Dr. theol. Franz Julius Lütkens, tydſk Hofprædikant og Prof. Theol. ved det ridderlige Academi i Kbhvn.). Blev efter foregaaende privat Underviisning 1742 indſat i Roeskilde Domſkoles øverſte Klaſſe, og afgik derfra til Univerſitetet 1746; anſattes i October 1749 ſom 1ſte og 2den Lectie-Hører ved Slagelſe Latinſkole; erholdt d. 17de Juli 1751 Baccalaureigraden, og tog d. 4de Juni 1753 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 30te Decbr. 1757 reſiderende Capellan og d. 18de Auguſt 1769 Sognepræſt i Skjelſkør; d. 19de April 1815, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget; fik d. 5te Maj ſ. A. Rang med Amtsprovſter. Var i ſin Tid Ejer af Agersø og Omø. (jvfr. Krit. og Antikr. XIV., Nr. 36, S. 573—75). †

Betænkninger til Prøvelſe om mulige Forbedringer i Bondeſtandens Vilkaar uden Fornærmelſe for Proprietæren. Kbh. 1787. (L. E. 1787, S. 436). — Tildeels efter Autogr.)

Thaning (Jens Jskow), f. 1782, Søn af Kammerraad og Godsforvalter ved Bemmetofte Kloſter **Terkel Thaning** (f. 1740, † $\frac{10}{8}$ 1819) og **Eliſabeth Dorthea Cathrine Lyngbye** (f. 1763, † 1805); tog 1802 pharmaceutiſk Examen (Laud.); blev 1805 Apotheker paa Veſterbro ved Kbhvn.; 1811 Grændſe-Controleur ved Toldſkjellet mellem Nørre- og Sønder-Jylland; 1825 ſurnumerair Told- og Conſumtions-Overbetjent i Randers, og 1827 Told- og Conſumtions-Overbetjent Aalborg; d. 21de Juli 1850, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion ntlediget. — * $\frac{31}{1}$ 1806 **Marie Kirſtine Degn** (i Kbhvn.).

Grændſens Lyngblomſter. Ribe, 1824. — Forf. af Viſen: „Der fortælles ſaamangen Krønikebog“ etc. (ↄ: „Og det var i Aaret attenhundred og ſyv“).

Thaysſen (Ludvig Adolph), en Søn af Etatsraad, Ridder **Peter Thaysſen** (f. $\frac{31}{5}$ 1772 i Huſum, † $\frac{11}{12}$ 1837 ſom danſk Poſt-nſpecteur i Hamborg); blev 1825 Copiiſt og 1830 Fuldmægtig i General-Poſtdirectionens ſlesvig-holſten-lauenborgſke Secretariat; d. 9de Januar 1838 Chef for og Hovedregnſkabsfører ved Perſonpoſtexpeditionen i Kbhvn., ſamt Poſtſecretair; 1843 Cancelliraad; 1846 Ridder af Waſa-Ordenen.

Tabellariſk Overſigt over Taxten og Gebyhrregulativet for Brev-, Pakke- og Perſon-Poſterne mellem Kjøbenhavn og Hamborg, ſamt alle Steder i Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen, af Thaysſen og Klee. Kbh. 1837.

Thelleſen (Johan Adolph), f. 1775; var i 41 Aar i det danſke aſiatiſke Compagnies Tjeneſte, og blev Styrmand; ſiden Skibscapitain. † 14te April 1838 i Kbhvn. — * 1806 **Sophie** . . . . .

Fædrenelandſk Nekrolog eller Efterretninger om de ved Stilling og Virkſomhed udmærkede og ellers bekjendte Afdøde i de ſex Aar fra 1821—1826. Kbh. 1835—44. Udkom i otte Hefter. („Dannora" I. S. 54—56, af J. K. Høſt; „Dagen" 1838, Nr. 86; Berl. Tid. 1842, Nr. 87; 1844, Nr.31). — 9de og 10de Hefte. Ny Rækkes 1ſte—2det Hefte. ibid. 1844—45.

Den danſke Stats Finantsſtatiſtik; ſom Haandbog for Forretningsmænd, og Vejledning for Statiſtikens Dyrkere; forfattet i Aaret 1836. Kbh. Decbr. 1836. (Kbhpoſt. 1837, Nr. 4. 9. 10. 11. 12. 13. 37, af Orla Lehmann; „Dagen" 1837, Nr. 5. 36 (af M. R. Thaarup).

Om Øreſunds Told; denne Stats-Indtægts Hiſtorie og Retsgrund, Reglerne for Oppebørſelen, Antallet af de igjennem Sundet gaaende Skibe, Toldens Beløb, o. ſ. v. Med Bilag af Traktaten af 1645. Kbh. 1838.

Bornholms Amt ſamt Chriſtiansø. Beſkrevet efter Opfordring af Landhuusholdnings-Selſkabet. Kbh. 1839, med 4 lithogr. Kaarter; o. m. T.: Bidrag til Kundſkab om de danſke Provindſers nærværende Tilſtand i oekonomiſk Henſeende. Foranſtaltet, efter kongel. Befaling, ved Landhuusholdningsſelſkabet. 10de Stykke.

Hiſtoriſke Optegnelſer om Kongerne af den nu 391 Aar gamle oldenborgſke Kongeæt og Deres Dronninger, om Deres Formælinger og derved afholdte Feſtligheder. Kbh. 1840.

Den danſke Stats Forſt- og Jagt-Statiſtik i kortfattet Overſigt. Kbh. 1842, med 1 Tabel i Folio. (Fædrel. III. 1842, Nr. 1058),

Stamtavler over 1. Sognepræsten Henrik Jensen Schou's og 2. Raadmand Didrik Beckman's Descendenter. Samlet i Oktober 1843. Kbh. 1843. Stor Nodeformat. (ej i Boghandelen).

Materialier til den danſke Stats Havekulturs Hiſtorie og Statiſtik. Førſte Halvdeel. Kbh. 1844.

Redacteur af: a) det politiſke Blad „Dagen", fra 1ſte Januar 18[illegible] indtil Udgangen af Aaret 1835. Kbh. Folio. (jvfr. Thaarups „Efterretninger om det polit. Blad „Dagen",1834, S. 17—41); „Politivennen" 1827, S. 135—37, 459, 588—89; 1829, S. 75—78, 84—87, 153—58; Kbhpoſt. 1834, Nr. 87, 90; 1835, S. 471, 75, 87, 512, 88; „Søndagsbladet" ſ. A. S. 333—4; D. Folkebl. 1835, Nr. 2). b) Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn, fra 1ſte Marts 1825 indtil 31te Marts 1831. Kbh. 4to. (jvfr. „Politivennen" 1826, S. 781; 1829, S. 153—58, 171—74, 215—17, 233—34. — Under hans Fraværelſe paa Rejſer i Aarene 1825 og 1827 var Redactionen af begge disſe Blade betroet hans Søn Chriſten Thaarup).

Medudgiver af: a) Samleren for Landboen. I. Bd.—II. Bd. 1ſte Hefte. Kbh. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 19. 28. 37; 1790, Nr. 21. 24; Krit. og Antikr. IV. Nr. 31; Gött. A. 1791, Nr. 73; Beckmans Biblioth. XVI. 594); b) Ugebladet „Borgervennen." ibid. 1792—95 (under Mærket F. T—p.); c) Statiſtiſk Aarbog. I.—II. Hefte. ibid. 1794—95. 4to. (Hele Oplaget af disſe Hefter blev, paa to Exemplarer nær, ødelagt i Kjøbenhavns Ildebrand 1795. — Værket citeres adſkillige Steder i hans Statiſtik af Aar 1794. Subſcriptionsplanen dertil ſtaaer i L. E. 1791, Nr. 27, jvfr. „Minerva" 1791. II. 432); d) Telegraphen. Et Tidsſkrivt. I.—II. Hefte. ibid. 1826—27. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, Sp. 815.

- Af ham findes: Nogle Bidrag til det Kjøbenhavnſke Univerſitets botaniſke Haves
iſtorie, og nogle Efterretninger om ſammes nærværende Forfatning, med Notizer
Botanikens Hiſtorie i Danmark, i H. 2. S. 97—136; ogſaa ſærſk. aftr.). e)
yeſte Morgenpoſt, et Dagblad. 1829. Nr. 103—237. Kbh. 4to. f) Arkiv
r offentlige Regnſkaber og andre ſtatiſtiſke Meddelelſer, iſær om offentlige
tiftelſer og Legater, Communalvæſen m. M. No. 1.—6. ibid. 1839—40. 4to.

I »Minerva« (Om Norges Skovvæſen og Huusholdningen med ſamme,
792. III. 281—317. (heraf udkom faa enkelte Aftryk. Kbh. 1792. 40 S.; r. L. E.
792, Nr. 47, af P. Leſchly; jvfr. Erindringer og Anmærkninger ved denne Af-
ndling, af Joh. Fr. Voſs, i »Minerva« 1793. I. 40—53); Noget om det
øbenhavnſke Videnſkabers Selſkab, underſkrevet Sandheds-Elſkeren, 1792. IV.
—46; 130—31; Kort ſtatiſtiſk Efterretning om Norges Kobber- og Jernværker,
793. II. 161—85, og 319—32; Et Par Ord om en ny Amts Inddeling i Norge,
Gotfrid Hanſen (Pſeudonym), 1800. III. 90—96. — Det ham i Nyerups Re-
iſter over Minerva tillagte om Landhuusholdningsſelſkabet er ikke af ham, men af
. Pram).

I Ugeſkriftet »Samleren« (Om Norges Fiſkerier, i IV. Bd. No. 1.—3. (ſærſk.
ftr. Kbh. 1792. 47 S., og r. L. E. 1792, No. 47, af P. Leſchly); Om Dan-
arks Fiſkerier, V. No. 50—52).

I »Aftenpoſten« (Tale i det ſøſterlige Velgjørenheds Selſkab over dets
tifter, Emanuel Balling, i Aarg. 1795, Nr. 39 og 40).

I Oluffens »Annaler« (Oeconomiſke Efterretninger om Bornholm, i XI. 321—70).

I Handelstidenden (Om Oeconomien med Tang paa Bornholm, 1805,
r. 57; Optegnelſer om Papir-Fabrikation, 1821, Nr. 4 og 5).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Det Bornholmſke
fterſlægtſelſkabs Hiſtorie i dets førſte Tider, i Bd I. H. 5. S. 300—4; ſamt flere
aa Afhandlinger og Redactions-Artikler, ſom ſamtlige opgives i 2det Bds 12te
efte, S. 664).

I Bladet »Statsvennen« 1821 (Om Embedsforvaltningen, og iſær om
avnligheden af en Stats-General-Control ved Kaſſe- og Oppebørſels-Væſenet,
r. 8. 10. 14. (ſiden optagen i det hos Beeken udkomne Skrift: Smaa Afhand-
nger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. 1835); Om
iemann's Beſkrivelſe over Kjøbenhavns Amt, Nr. 32; Om Velfærds Selſkabet,
r. 27. 32. 33; Om Præmie-Selſkabet for Tjeneſtetyende, Nr. 35; o. fl. a.).

I „Messager française du Nord“ (Bidrag, jvfr. Aarg. 1825, p. 147. 232).

I »Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn« (Et Brev til H. C. Woſemoſe,
83, Nr. 40).

I Bornholms Amts Avis (Det Bornholmſke Selſkab for Efterſlægten, dets
iſtorie, i Aarg. 1836, Nr. 69. 72. 73. 74).

I »Danſk Penning-Magazin« (Bidrag).

I Øſt's »Materialier til et danſk, biographiſk-literariſk Lexicon« (Biographiſk-
terariſke Noticer om: J. F. Blix v. Oppen, Nr. 18; F. M. Dodt, Nr. 22; N. A.
bildgaard, Nr. 23, 123—24 og 143; C. Krohg, Nr. 63; J. D. Brandis, Nr. 66;
. S. Schultz, Nr. 67; F. C. G. v. Warnſtedt, Nr. 98: C. Wendt, Nr. 99; A.
oldike, Nr. 101; N. C. Niſſen, Nr. 102; Greve F. A. Holſtein, Nr. 104; L.

Satterup, Nr. 144; C. A. Villaume, ſſtd.; H. Seidelin, ſamt H. D. og L. C. Brinck-Seidelin, Nr. 145; P., T. og D. P. Smith, Nr. 146 (ſamtlige under Mærket —3—); Materialier til et Bornholmſk Forfatter-Lexicon, Nr. 106, 7, 11, 12, 15, 19—20, 31).

I Pøt's »Minerva« (Bornholmſk Krønike fra Chriſtendommens Indførelſes Tider, i I. 222—36; II. 10—25, 80—88, 131—41, 180—91; III. 17—27).

I »Søndagen,« Følgeblad til »Dagen« (Bidrag med Mærket π., ſaaſom: Underretning om det Bornholmſke Selſkab for Efterſlægten, 1837, Nr. 12; Efterretninger om Salg af Kongl. Godſer og Ejendomme i Danmark i Aarene 1764 til 1774, ſ. A. Nr. 20; Nogle i vor Finantshiſtorie mærkelige Mænd, ſ. A. Nr. 26, 29, 34, 35, 36, og i Aarg. 1838, Nr. 9; Hiſtoriſke Optegnelſer om Kjøbenhavn, 1837, Nr. 39, 44 (fortſatte fra »Dagen« 1832, Nr. 23, 29, 31; 1833, Nr. 20 og 21); Sigt- og Sagefald, 1838, Nr. 2; Om Arkiver og om den danſke Stats i Særdeleshed, ſ. A. Nr. 17, 18, 19; o. fl. a. — Under ſamme Mærke leverede han, efter at have fratraadt Redactionen, ligeledes af og til Bidrag til »Dagen«).

I »Bibliothek for Læger« (J. C. W. Wendts Nekrolog, i Bd. XXVIII. 1888. S. 255—68).

I »Genealogiſk og biographiſk Archiv« (Familien Bibe (med en Stamtavle), i Bd. I. S. 73—102. (ſærſk. aftr. m. T.: Biographiſke Efterretninger om Familien Bibe; med en Stamtavle. Kbh. 1840); Nekrolog over Dr. theol. Frederik Schmidt, ſſtd. S. 119—24; Udtog af Præſident Hans Nanſen den Yngres Optegnelſer om ſig og ſin Familie, ſſtd. S. 167—71; Nekrolog over J. M. C. Gottſchalk, ſſtd. S. 225—36, og over A. B. Rothe, ſſtd. S. 237—41; Biographiſke Efterretninger om Familien Schlegel; ſaavidt den har levet, og lever i den danſke Stat (med en Stamtavle), ſſtd. S. 257—91. (ſærſk. aftr. Kbh. 1842); Nekrolog over J. W. Hornemann, ſſtd. S. 315—32, og over H. N. Steenſtrup, S. 333—38).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Kong Frederik den Sjette, ſom Lovgiver og Regent, Bondens Ven, i Ny Række, Bd. III. S. 238—362; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1841, jvfr. »Dagen« 1841, Nr. 266).

Recenſioner i: »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« 1791—93 (under Mærket π, jvfr. »Nordia« 1795, I. 87); og »Danſk Litteratur-Tidende« (over geographiſke Lære- og Haandbøger fra 18de Aarhundredes Begyndelſe, i Aarg. 1820, Nr. 23. 24., og Lære- og Læſebøger over det franſke Sprog, i Aarg. 1821, Nr. 6. 7. 8. 9, jvfr. »Dagen« 1822, Nr. 172); ſamt i »Dannora«, udg. af J. K. Høſt (over Skrifter vedkommende Gejſtligheden, S. 126—37; J. C. Millings »geographiſk Haandlexicon,« S. 252—54; o. fl. a., under Mærket —3—).

Han fortſatte, ſluttede og udgav H. A. Martenſens Comptoir- og Handels-Lexicon, 4de Bind. Kbh. 1821. (fra Bogſtavet S.); ligeledes ſluttede han to ved K. L. Rahbeks Død afbrudte Skrifter, nemlig: »Danſk og norſk Nationalværk eller almindelig ældgammel Moerſkabslæsning, paa ny udgivet og igjennemſeet, ſamt forøget med hiſtoriſk-literariſke Notitſer«. 3die Bind. Kbh. 1830; og Maanedsſkriftet: »Tritogenia«, 7de Bd. ibid. eod., ved hvis Slutning Thaarup tilføjede Rahbeks Nekrolog, S. 180—204 (udførligere i Kbhvns Skilderi 1830, Nr. 34. 35).

Af den i Manuſkript i det ſtore Kongl. Bibliothek opbevarede 2den Deel af R. Jonge's Beſkrivelſe over Kjøbenhavn har han udgivet det Meſte, med nødvendige Forkortninger og Tillæg, deels i Kbhvns Skilderi (f. Ex. 1829, Nr.

0), deels i »Dagen« (1834, Nr. 126, 27, 44, 45, 62, 163, 69, 88, 202, 58, 75; g 1836, Nr. 182), deels i Nyeſte Morgenpoſt« 1829.

En Mængde Bidrag til en danſk Konſthiſtorie i Kbhvns Skilderi fra 1829 l Marts 1831, og i »Dagen« 1832, Nr. 171, med Fortſættelſer, ſamt i »Kopen- agener Kunſtblatt«; ligeledes meddeelte han en Række af hiſtoriſke Optegnelſer, uttet 1721, i »Dagen« 1833 og 1834.

Til det af hans Søn, C. L. Thaarup udgivne Skrift: »Conſtantinopel, dens orſtæder og nærmeſte Omegn« (Kbh. 1828) meddeelte han de to ſidſte Stykker, emlig »Literaturen over den tyrkiſke Stat,« og »Ordregiſter for Avislæſere«; og i en af Samme udgivne »ruſſiſk-tyrkiſke Krig i Aarene 1828 og 1829« (Kbh. 1829) verede han »Overſigt over Feldttoget i Aaret 1829.«

Han beſørgede ved en ſagkyndig Mand den danſke Overſættelſe af A. C. Gudme's riisſkrift: Anviisning til et Damfiſkeries Anlæg. Kbh. 1828.

Thaarup (Mentz Rynning), Halvbroder til ovenanførte C. og . L. Thaarup; f. d. 16de Marts 1802 paa Gaarden Lier ved Kongs- inger; privat dimitteret til Kbhvns Univerſitet 1819; var i nogle Aar uuslærer et Par Steder i Sjælland; tog i Juli 1830 theologiſk Atteſtats Laud.); blev d. 18de Decbr. 1830 anden, og d. 29de October 1831 rſte Underbibliothekar ved Kjøbenhavns Univerſitets-Bibliothek; d. 28de eptbr. 1839 Sognepræſt til Hundborg og Jannerup i Aalborg Stift. — Emilie Trane, en Datter af Skibscapitain Trane.

Atlas antiquus scholarum in usum descriptus. Havn. 1822 in Folio trans- erso (i Forening med afd. Dr. Th. Gliemann).

Summa *Geographiæ antiquæ*, eller Ledetraad ved Brugen af det for Skolerne komne Atlas antiquus. Kbh. 1824.

Phædri Æſopiſke Fabler, metriſk overſatte, med en hiſtoriſk Indledning. bh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 18, af J. N. Madvig).

Elskovskunsten, systematisk fremstillet med stadigt Hensyn til Ovid's ars ama- ria. Oversat af Tydsk ved *P. R. Maurath* (ɔ: M. R. Thaarup). Kbh. 1831. Kbhpoſt. 1831, Nr. 180).

Adſkillige Bidrag, deels under Navnet Philokrerus Alethinus, og deels med, deels den Navn, i »Kjøbenhavns Skilderi« (Hvorfor ſtandſede Udgivelſen af Lande- odernes videnſkabelige Forhandlinger? 1827, Nr. 103. (jvfr. Aarg. 1828, Nr. 15 af E. C. Tryde) og Nr. 18 (af Thaarup); »Ny Freia« 1827, Nr. 44; 1828, r. 5, 9); Svar til Philoklerus Ukatopsin paa hans Stykke om Landemodernes denſkabelige Forhandlinger, 1828, Nr. 9; Theologiſke Blandingsſtykker, 1828, Nr. 8. 14. 20; m. m.); og i »Dagen« (f. Ex. i Aarg. 1835, Nr. 129 (jvfr. Kbhpoſt. 835, S. 567—68, 87—88, ſamt D. Folkebl. f. A. Nr. 4); Til Hrr. Orla Lehmann, 837, Nr. 86; m. m.).

Thaarup (Thomas), f. d. 21de*) Auguſt 1749 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Niels Thaarup da var Iſenkræmmer (ſiden Tolder paa Leſſø); dimitteredes 1768 fra Helſingørs Skole til Univerſitetet, hvor han i det paafølgende Aar tog anden Examen med næſtbedſte Charakteer; var en Tidlang Alumnus paa Communitetet, ernærede ſig ved at give Underviisning, og beſkæftigede ſig iøvrigt med de ſkjønne Videnſkaber; blev 1781 Lærer i Hiſtorie, Geographi, Philoſophi og de ſkjønne Videnſkaber ved Søcadet-Academiet; fratraadte 1794 dette Embede, og blev ſamme Aar udnævnt til Medlem af Theaterdirectionen; d. 2den April 1800 derfra i Naade og med Penſion entlediget; levede ſiden for det meſte, ſom Landmand, i Smidſtrup, i Nærheden af Hirſchholm; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge. † 11te Juli 1821 i Smidſtrup. — * Sophia Magdalena Lund (f. 1751, † ⅜ 1819). — (Biographi i L. T. 1821, S. 476—79, af P. E. Müller; Kofods Converſ. Lex. XXVII. S. 199—200; Molbech's Danſk poet. Anthologie II. S. 110—20; (Fr. Barfod's) poet. Læſebog, S. 553—61; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 95—100; jvfr. Rahbek's „Tilſkueren“ 1821, Nr. 25—32, ſamt S 303—4 og 361—4; „Statsvennen“ 1821, Nr. 29; Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 347—48; Molbech's Forelæsninger ov. den nyere danſke Poeſie I. S. 222, 246—61; II. S. 66, 67—68, 71—73, 87—88, 109—11, 209; Oehlenſchläger's „Prometheus“ II. S. 321—49; Thortſens Udſ. over den danſke Literatur, S. 92, 113—14, 119; Brandt og Helweg, Den Danſke Pſalmedigtning, II. S. 381—82; „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 25; Rahbek's „Eos“, S. 95—105; Kjøbenh. Skilderi 1821, Nr. 61, 68; Adr. Compt. Efterretn. 1821, Nr. 164; „Harpen“ 1821, Nr. 43; Statstid. f. A. Nr. 61; Randers Amts-Avis f. A. Nr. 88; „Dagen“ 1824, Nr. 108; Beeken's „Gravblomſter“ 1824, 2det Hefte. — Portrait, tegnet af Thorvaldſen, ſtukket af A. Flint. 8vo).

---

*) Den 18de Auguſt, efter den af ham ſelv forfattede Gravſkrift (ſ. »Dagen« 1824, Nr. 108).

Breve til en Ven betræffende Baron Wedels Død, ſamt en Tale i den Anledning, holden paa det Kongl. Søcadet-Academie. Kbh. 1782. (Lit. Journ. 1781, II. 68—71; L. E. 1782, Nr. 10). — Almindelig Udkaſt af Krigens Skueplads, eller geographiſk, topographiſk og hiſtoriſk Beſkrivelſe over Kongerigerne Danmark, Norge og Sverrig, ſamt deres tydſke Provinzer, ſom Indledning til Kong Friderik IVdes Krigshiſtorie. Efter H. O. Scheel's tydſke Manuſcript fordanſket. Udgivet paa offentlig Bekoſtning. Kbh. 1785. 4to, med et Landkort. (L. E. 1785, S. 657—77; jvfr. Meuſels hiſtor. Litteratur 1786, St. 4. S. 297—308). — Tale, tilligemed Cantate og Selſkabs Sang til d. 29de Januarii 1785. Kbh. 1785. 32 S. (L. E. 1785, Nr. 21, af K. L. Rahbek. Cantaten er af E. Storm og Sangen af H. W. Riber). — Tale, holden i Clubben, oprettet 1775, paa dens Stiftelſesdag 1786 d. 20de Novbr. ibid. 1786. 24 S. (L. E. 1786, Nr. 20, af K. L. Rahbek). — Cora, et muſikalſk Drama i tre Acter (af Adlerbeth), overſat efter Capelmeſter Naumanns Muſik.

l. 1788. — Aline, Dronning af Golconda. Opera i 3 Acter (af Sedaine). Af Franſke. ibid. 1789. (L. E. 1789, Nr. 38; jvfr. »Minerva« 1789, I. 241). — ſt-Gildet. Et Syngeſpil i een Act. Sat i Muſik af Capelmeſter Schulz. ib. 1790. t Opl. 1791. 3. Opl. 1800. 4. Opl. 1819. Overſ. paa Tydſk. (Krit. og Antikr. I. Nr. 38; »Iris« 1791, I. 207; IV. 336, Noten; »Aftenpoſten« 1791, Nr. 21; L. 1794, Nr. 30; Jen. L. Z. 1791, Nr. 322; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. Bd. St. 1. S. 155—57; jvfr. Oehlenſchlägers Levnet I. S. 68, 69; Marckmann's tegn. S. 78). — Tvende Sørgetaler, holdne paa det kgl. Søcadet-Acade- . Kbh. 1790. (over Gerner og Bille; ogſaa i »Minerva« 1788, I. 59—70; 2, I. 330—44; jvfr. »Krit. og Analyſe« 1790, S. 124—27, af Tode; Krit. o. ikr. X. Nr. 42). — Hymne, opført i Slotskirken d. 30te Januar. Kbh. 1791; ykt igjen tilligemed tydſk Overſættelſe af J. H. Voſs. ibid. 1792; ligeledes tydſk Overſ. af J. G. Maurenbrecher. ib. eod; paa Islandſk overſ. af Thorlakſſon. (L. E. 1791, S. 286-87; 1792, S. 111 og 154; Krit. o. Antikr. X. 38). — Paſſions-Sang. ib. 1792. (Krit. o. Antikr. X. Nr. 41). — Pe- s Bryllup. Et Syngeſpil i to Acter. Sat i Muſik af Capelmeſter Schulz. ib. 3. 2det Opl. 1819. (L. E. 1794, Nr. 30; N. Bibl. d. ſchön. Wiſſenſch. Bd. St. 1. S. 157—58; Theaterbl. 1828, Nr. 18; jvfr. Oehlenſchlägers Levnet S. 68, 69; Marckmann's Fortegn. S. 78). — Silkeſkoene, Syngeſpil i Acter, omarbeidet efter det Franſke. ib. 1794. (L. E. 1794, Nr. 22). — Em- siver, Skueſpil i 5 Acter af Iffland. Overſ. ibid. 1796. — Hiemkom- n, Syngeſpil i een Act. ib. 1802. (»Den Danſke Tilſkuer« 1802, Nr. 5; 's »Journal,« 1802, S. 30—32, 46—48). — Herman von Unna. Drama i Acter med Chore og Baletter (af Skjöldebrand). Overſat af Svenſk. ibid. eod. Califen af Bagdad. Et Syngeſpil i een Act. Orrene af St. Juſt. Muſiken Boyeldieu. Overſat. ibid. 1803. — Tante Aurora, komiſk Operette i 2 Acter de Longchamps). Muſiken af Boyeldieu, overſat af det Franſke. ibid. 1811.

Moſes og Jeſus, eller om Jødernes og de Chriſtnes intellectuelle og moralſke hold. En hiſtoriſk og politiſk Afhandling af Fr. Buchholz, overſat med en For- dring. Kbh. 1813. Andet Oplag med et Tillæg. ibid. eod. (jvfr. Fr. hholz's »Erklæring med Henſyn paa Overſættelſen af Moſes og Jeſus,« overſat med Anmærkninger forøget af J. Kragh Høſt. Kbh. 1813; Kbhvns Skilderi 1813, 45, og J. H. Bärens »Tillæg til (Buchholz's) Moſes og Jeſus«. Kbh. 1813; T. 1813, S. 381—88, 93—99; Allg. H. L. Z. 1815, II. Nr. 146, S. 390—91). tvunget Svar til Etatsraad Bärens i Anledning af hvad han i No. 45 af benhavns Skilderie har ladet indrykke. ib. eod.

Mahomed. Sørgeſpil i 5 Acter ved Voltaire. Overſat. Kbh. 1815. (L. T. 6, Nr. 26 og 28, af J. Møller).

Vor Haandtering. En frie Overſættelſe af det originale tydſke Skueſpil: iſer Verkehr« (af K. B. Seſſa). Kbh. 1816. (I den Anledning: De chriſtne ier, original Comedie, No. 1. og No. 2. ib. eod. — Skriftet: Vor Haandtering, rtiſk bedømt, med et Par Ord i Anledning af Hofraad Meyers Biographie. ib. l. — Jøden Philip og Bonden, originalt Skueſpil af Friherre Wedel-Jarlsberg. eod. — Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup, Faſtelavns-Farce i tre Acter, Fortſættelſe »Vor Haandtering.« Overſat af Tydſk. ib. eod. — Moſes i Tønden, Sideſtykke til or Haandtering,« af Jul. Voſs, overſat af P. C. Bagger. Aarhuus e. a.).

Over Jødernes Fordringer paa tydſk Borgerret. Andet forbedrede og udvidede Aftryk, af Fr. Rühs. Overſat paa Danſk. Tillige et Anhang i Anledning af Herr Grosſerer Nathanſons Fortale til hans tydſke Overſættelſe af hans Biographie over Hofraad Meyer. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 91—95; Hoſt's Søndagsblad 1816, Nr. 36. 37. 38; L. T. 1817, Nr. 11; Allg. H. L. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 5, S. 33—36; jvfr. Art. M. L. Nathanſon (II. 429), og »Athene« VII. 353).

Chriſtendommens og det tydſke Folks Rettigheder. Forſvarede mod Jødernes Fordringer og deres Forſægtere, ved Fr. Rühs. Overſat. Kbh. 1817.

Operetten. Syngeſpil af Segur og Dupaty, overſ. Kbh. 1821.

Efterladte poetiſke Skrifter. Samlede og udgivne (med en Fortale) af K. L. Rahbek. Kbh. 1822. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; L. T. 1823, Nr. 40. 41, af C. Molbech; jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 103; 1824, Nr. 5. 6. 16; Fyens Stifts-Avis 1824, Nr. 22).

I »Danſk Muſeum« (Tale holden paa Kongens Fødſelsdag d. 29de Jan. for et Selſkab, i Aarg. 1782, Juli, S. 73—88).

I »Minerva« (Om Konſtnere og Konſtacademiet, i Anledning af Præmieſtykkernes Expoſition, 1785, Aug., S. 88—97 og Octbr., S. 87—101; Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1787, Jan. S. 88—101; Taler, holdne paa Søcadet-Academiet: over Gerner, 1788. I. 59—70, og over Commandeur H. Bille, 1792. I. 330—44 (begge ſamlede udgivne, ſ. ovenſ.); paa Kongens Fødſelsdag etc., 1792. IV. 387—94; 1794. I. 138—45; 1795. IV. 316—21; Tale paa Kongens Fødſelsdag i det forenede Selſkab, 1794. I. 32—41; Tale, holden ved det nye Aarhundredes Begyndelſe i det harmoniſke Selſkab, 1801. III. 319—30).

I »Den Danſke Tilſkuer« (Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1791, S. 73—80).

En betydelig Deel Digte, Hymner, Cantater og Sørgeſange, Prologer og Epiloger, Viſer og andre Smaavers, deels ſærſkilt trykte, deels aftrykte i: Sange over Indfødsretten, Alm. Danſk Bibliothek (ſ. »Den Danſke Tilſkuer« 1792, Nr. 83), Iverſens Poeſiſamlinger, Minerva, Den Danſke Tilſkuer, Nytaarsgaver, Lommebøger for Skueſpilyndere o. ſl. desl., ſamt i Dagen, Danſk Minerva 1816, Tilſkueren 1815, 16, 18, 19, 20, 21, Heſperus Bd. 3. og 6., og Tilſkuerne 1823. Af disſe er det (formodentlig) ældſte Stykke: »Ved en ung Piges Grav«, indført i Kbhvns Adr. Compt. Efterretn. 1774 (optrykt i Rahbeks »Tilſkuerne« 1823, S. 246—8); hans Sang om Fødelands-Kiærlighed, forfattet 1782, er indf. i Samling af Selſkabsſange med Noder, 1ſte Hefte, 1783, Nr. 7, ſiden i alle danſke Viſeſamlinger. (paa Islandſk overſ. i det isl. Litt. Selſk. Skr. 2den Deel, 1784); et af de nyere er i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 21, d. 20de Decbr., en Sang ved N. Tønder Lund's Afreiſe til Norge; ligeledes Pſalmer og Cantater i Anledn. af Kronings-Feſten, i »Danſk Minerva« Bd. I. 1815. Septbr. S. 261—70, 273—80. — Hans Gravſkrift, forfattet af ham ſelv, i »Dagen« 1824, Nr. 108.

Udvalg af hans lyriſke Digte, i Molbech's »Danſk poetiſk Anthologie«, II. S. 121—57.

Han omarbejdede J. H. Weſſels Overſættelſe af Feen Urſel til Capelmeſter Schulz's Muſik. Kbh. 1792. (L. E. 1792, Nr. 27).

Thagaard (Lauritz) var 1791—98 Amtsforvalter i Thiſted Amt; lev i Slutningen af 1799 Sandflugtscommiſſair i Thylands 4re Hereder, og 1801 tillige Landvæſenscommiſſair i Thiſted Amt (med Kamerraads Rang); 1813 Juſtitsraad. † 1829. — * Margrethe Joanne de Moldrup (f. $\frac{1}{8}$ 1770, † 1820), eneſte Datter af Major g Amtsforvalter Hans Chriſtian de Moldrup, til Marſvinslund (f. $\frac{1}{6}$ 740, † $\frac{7}{7}$ 1795), og Chriſtine Marie Wiſſing († 1789, 37 A.) — Jvfr. L. Esmarchs hiſtor. Efterretning om Sandflugten i Nørre-Jylland, S. 42—56).

Beretning om Sandflugten i Thy, indſ. i Begtrups Beſkr. ov. Agerdyrkn. ilſtand i Nørre-Jylland, III. S. 99—108.

Thal (Rasmus Samuel), f. d. 1ſte Januar 1785 i Kjøbenhavn, vor hans Fader Johann Samuel Thal var Chirurg; blev dimitteret til niverſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole i Efteraaret 1799; udærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i Foraaret 1801; 802 chirurgiſk Volontair og 1807 Candidat paa Frederiks-Hoſpital; tog Foraaret 1808 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.), ved vilket han derpaa anſattes førſt ſom Interims-Reſervechirurg, og d. 24de Juli 1810 ſom virkelig Reſervechirurg; var 1810—12 tillige Reſervehirurg ved Frederiks-Hoſpital; blev d. 3die Februar 1812 Lector i Chemien ved det chirurgiſke Academi; erholdt ſ. A. Regimentschirurgs Charakter; udnævntes d. 1ſte Octbr. 1814 til Overchirurg ved Almindeligt Hoſpital; ik d. 11te Juni 1817 Titel af Profeſſor (med Rang 6 Kl. Nr. 13), og . 25de Novbr. 1829 Titel og Rang ſom Profeſſor extraordinarius ved et chirurgiſke Academi; blev d. 10de Septbr. 1830 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 21de Auguſt 1831 Ridder af Danebroge; fraſagde ig 1835 ſin Poſt ved det chirurgiſke Academi; blev d. 2den Novbr. 1839 enaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn, og d. 20de Decbr. 1842 ntlediget i Naade og med Penſion fra ſit Embede ved Almindeligt Hoſpial, ſamt udnævnt til virkelig Etatsraad. — (Jvfr. Calliſen's Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. S. 142—44; XXXIII. S. 2).

I „*Acta Reg. Soc. med. Haun.*“ (Gravis brachii abscessus historia, *Vol. V.* Acta nova Vol. 1.) p. 202—21; Abscessus scroti herniam referens, *Vol. VI.* (Acta ova Vol. 2.) p. 59—72, c. tab. lithogr. (L. T. 1825, S. 153—54, af C. Otto); istoria obductionis, qua calculus vesicæ urinariæ recessu inclusus sub ligamentis egionis hypogastricæ inveniebatur, *ibid.* p. 324—28; Observatio hæreditariæ ad æmorrhagiam a vulneribus levibus dispositionis, *Vol. VII.* (Acta nova Vol. 3.) p. 6—55. (The North Americ. med. and surg. Journ. 1830, January; Maryland med. ecorder 1831, July-Septbr.)

I »Bibliothek for Læger« (Et uſædvanligt Broktilfælde, II. 1822, S. 57—71, ed 1 Steentr.; Bandage imod varus; beſkreven af Prof. Klingberg, III. 1828, S.

7—11; med 1 lithogr. Afbildn. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 167—68 (af Gerſon), med en ſteentr. Afbildn.); Træbeen for Laaramputerede, hvormed Legemets Tyngde for ſtørſte Delen kommer til at hvile paa Nates af den lidende Side, IV. 1824, S. 104—6, m. 1 Steentr. (ſ. Saml. af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, Bd. 1. 1828. Tab. 17, med Forklaring); Tvende Tilfælde af ſtore ſuppurative Deſtructioner af Nyrerne, hvormed Patienterne i længere Tid levede, VIII. 234—50. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 16. 1828. Novbr. u. Decbr. S. 455—64, og derfra i Summar. der Mediſc. 1829. Bd. I. S. 200); Optegnelſer, oplæſte i det Kgl. med. Selſkab (1. En ſtor Svulſt mellem ventriculus og colon. 2. Et mærkeligt Selvmord), XVII. 25—30. (Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 21. (Bd. 4.) 1832. Novbr. u. Decbr. S. 499—501; den førſte er overſ. paa Tydſk af J. F. W. Nevermann i Horn's Archiv 1835, S. 283—85; den anden ligeledes af Samme i Wildberg's Jahrb. der geſammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 2. 1836); En betydelig Hoved-Beſkadigelſe heldigen behandlet paa Almindeligt Hospital ved Trepanation, foretaget af F. F. Mourier, meddeelt i XXI. 114—119; Overſigt over de fra d. 3die Juni til den 25de December 1835 paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling behandlede Koppepatienter, XXIV. 371 (1 Tabel); Tvende praktiſke Jagttagelſer (1. Fistula vesico-vaginalis, cauterio potentiali et sutura sanata. 2. Tumor petiolatus sat magnus Gingivæ vel Maxillæ inferioris, operatione remotus), XXXI. (N. R. Bd. I.) S. 193—206; Tabellariſk Overſigt over de paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling behandlede Syge i Aarene 1840 og 1841, XXXIV. (N. R. Bd. 4.) S. 148—50; XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 216—18).

J »Journal for Medicin og Chirurgie« (Heldig Operation af et compliceret Hareſlaar, Bd. I. S. 37—38; Jagttagelſe af en Skjørhed i Benene, efter længere fortſat og oftere gjentaget Brug af Mercur; oplæſt i det Kgl. med. Selſkab d. 7de Marts 1833, ſſtd. S. 235—241. (jvfr. Bibl. for Læg. XVIII. S. 568—71; paa Tydſk overſ. af J. F. W. Nevermann i Ruſt's Magazin Bd. 44. S. 324—30).

J »Ugeſkrift for Læger« (Tvende Tilfælde af Marvſvamp i Benene, Bd. I. S. 134—39; Udſigt over de Cyſtotomier, ſom i de ſeneſt forløbne 26 Aar ere foretagne paa Almindeligt Hospitals chirurgiſke Afdeling; oplæſt i de ſcandinaviſke Naturforſkeres og Lægers Forſamling i Kbhvn, Bd. III. Nr. 10, S. 145—51. (ogſaa i »Forhandlinger ved de ſkandin. Naturforſkeres andet Møde i Kbh. 1840« (Kbh. 1841), S. 180—86).

Account of Prof. Thal's rotation saw, newly invented, i *Edinb. med. and surg. Journ.*, Vol. 19. 1823. Jan. p. 55. (jvfr. Chir. Kupfert. H. 15. 1822. Tab. 72. Fig. 9; Férussac Bullet. gén. et univers. T. 1. 1823. p. 269; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 6. 1824. S. 144 (af Ad. C. W. Muhr), med Afbildn. Fig. 3. 4. a. b.).

Thanch (Friederich Lütkens), f. d. 21de Februar 1729 *) i Herlufmagle i Sjælland, Søn af Jens Jørgenſen Thanch, daværende Sognepræſt til Herlufmagle og Tybjerg ſamt Provſt i Tybjerg Herred, ſiden ($\frac{24}{3}$ 1751) Sognepræſt til Rønne og Knudsker ſamt Provſt paa Bornholm (f. $\frac{7}{8}$ 1689 i Kbhvn., † $\frac{8}{8}$ 1758, anf. i Worms Lex. III. S.

L. *) Ifølge »Diſtinctionsprotocollen«: 1728.

994), og **Charlotte Sophie Lütkens** (f. 1/7 1702, en Datter af Dr. heol. Franz Julius Lütkens, tydſk Hofprædikant og Prof. Theol. ved det idderlige Academi i Kbhvn.). Blev efter foregaaende privat Underviisning 1742 indſat i Roeskilde Domſkoles øverſte Klaſſe, og afgik derfra til Univerſitetet 1746; anſattes i October 1749 ſom 1ſte og 2den Lectie-Hører ved Slagelſe Latinſkole; erholdt d. 17de Juli 1751 Baccalaureigraden, og og d. 4de Juni 1753 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 30te Decbr. 1757 reſiderende Capellan og d. 18de Auguſt 1769 Sognepræſt i Skjelſkør; . 19de April 1815, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget; ik d. 5te Maj ſ. A. Rang med Amtsprovſter. Var i ſin Tid Ejer af gersø og Omø. (jvfr. Krit. og Antikr. XIV., Nr. 36, S. 573—75). †

Betænkninger til Prøvelſe om mulige Forbedringer i Bondeſtandens Vilkaar uden Fornærmelſe for Proprietæren. Kbh. 1787. (L. C. 1787, S. 436). — Tilbee's efter Autogr.)

Thaning (Jens Jøkow), f. 1782, Søn af Kammerraad og Godsforvalter ved Vemmetofte Kloſter **Tetkel Thaning** (f. 1740, † 10/8 1819) og **Eliſabeth Dorthea Cathrine Lyngbye** (f. 1763, 1805); tog 1802 pharmaceutiſk Examen (laud.); blev 1805 Apotheker paa Veſterbro ved Kbhvn.; 1811 Grændſe-Controleur ved Toldſkjellet mellem Nørre- og Sønder-Jylland; 1825 ſurnumerair Told- og Conſumtions-Overbetjent i Randers, og 1827 Told- og Conſumtions-Overbetjent Aalborg; d. 21de Juli 1850, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. — * 31/1 1806 **Marie Kirſtine Degn** (i Kbhvn.).

Grændſens Lyngblomſter. Ribe, 1824. — Forf. af Viſen: »Der fortælles ſaamangen Krønikebog« etc. (ɔ: »Og det var i Aaret attenhundred og ſyv«).

Thaysſen (Ludvig Adolph), en Søn af Etatsraad, Ridder **Peter Thaysſen** (f. 31/5 1772 i Huſum, † 11/12 1837 ſom danſk Poſt-Inſpecteur i Hamborg); blev 1825 Copiiſt og 1830 Fuldmægtig i General-Poſtdirectionens ſlesvig-holſten-lauenborgſke Secretariat; d. 9de Januar 1838 Chef for og Hovedregnſkabsfører ved Perſonpoſtexpeditionen i Kbhvn., ſamt Poſtſecretair; 1843 Cancelliraad; 1846 Ridder af Waſa-Ordenen.

Tabellariſk Overſigt over Taxten og Gebyhrregulativet for Brev-, Pakke- og Perſon-Poſterne mellem Kjøbenhavn og Hamborg, ſamt alle Steder i Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen, af Thaysſen og Klee. Kbh. 1837.

Thelleſen (Johan Adolph), f. 1775; var i 41 Aar i det danſke aſiatiſke Compagnies Tjeneſte, og blev Styrmand; ſiden Skibscapitain. † 11te April 1838 i Kbhvn. — * 1806 **Sophie** . . . . .

Et Par Ord om mit Forhold ved det danſke aſiatiſke Compagnies ſidſte Expedition til China i Aaret 1826 med Skibet Chriſtianshavn, og Directionens Forhold imod mig ved min Hjemkomſt 1827. Kbh. 1829.

Theriokepophilus, Pſeudonym; ſee Simon Sørenſen Meisling.

Therkildſen (J.), Skolelærer i Billum, Ribe Stift.

Theoretiſk-practiſk Regnebog, indeholdende arithmetiſke og geometriſke Opgaver med ſærſkilt trykte Faciter. Med nærmeſt Henſyn til Borger-, Almue- og Privatſkoler af J. Therkildſen og P. Therkildſen. Ribe, 1836. 3die Opl. ibid. 1843. 4de Opl. ib. 1848.

Therkildſen (P.), Skolelærer i Brøndſted, Ribe Stift.

Theoretiſk-practiſk Regnebog, o.ſ.v., af J. Therkildſen og P. Therkildſen. (ſee ovenſtaaende Art.).

Thiele (Juſt Matthias), f. d. 13de December 1795 (ikke 1796) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Rudolph Thiele (f. 1736 i Grevſkabet Lippe i det Weſtphalſke, † $\frac{30}{1}$ 1815 i Kbhvn., jvfr. „Læſendes Aarbog for 1800“, S. 89—90) var Bogtrykker og givt med Anna Koed de Hemmer (f. 1758, † 1812, næſtyngſte Datter af Provſt Hans de Hemmer til Lyngby og Albøge i Aarhuus Stift og Kirſtine Marie Bang). Blev Student 1816, og tog 1818 den philologiſk-philoſophiſke Examen; blev d. 26de Januar 1820 Copiiſt ved det ſtore kongelige Bibliothek; erholdt d. 22de April 1824 Titel af Secretair; blev d. 5te Novbr. 1825 tillige Secretair og Bibliothekar ved det kongl. Academi for de ſkjønne Konſter; fik d. 24de Decbr. 1828 Titel af Profesſor (med Rang 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de April 1829 tredie Secretair ved det ſtore kongelige Bibliothek (entlediget d. 24de Febr. 1835); d. 8de Marts 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Juni ſ. A. Inſpecteur ved den kongl. Kobberſtik-Samling; 1838 Bibliothekar hos H. K. H. Prinds Chriſtian Frederik, og 1839 ved det kongl. Haandbibliothek; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni ſ. A. virkelig Juſtitsraad; 1847 Ridder af Waſa-Ordenen. Har foretaget adſkillige Rejſer i Udlandet, ſaaledes i 1819 en Fodrejſe i Tydſkland, Italien og Schweiz, i Aarene 1823—25 (med kongelig Underſtøttelſe) i Frankrige, Tydſkland og Italien, 1829 i Schweiz, 1836 i England og Skotland. — * 1. $\frac{1}{8}$ 1829 Sophie Holten (f. $\frac{4}{1}$ 1806, † $\frac{15}{4}$ 1835, en Datter af Geheimeconferenceraad, Directeur for Øreſunds Toldkammer, Nicolai Abraham Holten og Johanne Chriſtine Catharine f. Mangor). * 2. 1839 Hanna Kageen (f. $\frac{8}{12}$ 1819, en Datter af Conferenceraad, kongl. Bankdirecteur Ni- olai Aageſen og Julie Auguſta f. Drewſen).

Bjergmandsdalen. Fortælling. Kbh. 1817. (r. af C. Molbech i „Athene“ . 175—84, og i „Blandede Smaaſkrifter“ I. S. 348—56. Overſat tilligemed M. . Hanſen's „Othar af Bretagne“ u. T.: Othar von Bretagne, von M. C. Hanſen, nd Bergmannsthal, von J. M. Thiele. Erzählungen aus dem Däniſchen von F. enburg. Berlin, 1823. („Aftenbl.“ 1823, S. 288; Lit.-, Kunſt- og Theaterbl. 1824, . 16; Prov. Ber. 1825, I. 141). Noget af denne Fortælling er overſ. i „Der Ge- llſchafter“, Berlin 1818 d. 26. Januar; 1823, Juli.

Prøver af danſke Folkeſagn. Med en Fortale af R. Nyerup. Kbh. 1817. „Athene“ IX. 477—80, af C. Molbech; „Wünſchelruthe“ 1818, Nr. 50, S. 100, J. Grimm; „Morgenblatt für gebildete Stände“ 1818, Nr. 116).

Danſke Folkeſagn. 1.—4. Samling. Kbh. 1818—23; o. m. T.: 1.—2. ind. (hvert Bd. beſtaaende af 2 Samlinger). (r. af C. Molbech i L. T. 1819, Nr. 3, og i „Bland. Smaaſkr.“ II. S. 370—80; Revue encyclop. 1824, Janv.). En- eel af diſſe Folkeſagn er under Titel af: „Danish Traditions and Superstitions” verſat i „Monthly Magazine” i de ſidſte Hefter af Aargangen 1824, og Januar— arts 1825. — En ny forøget Udgave u. T.: Danmarks Folkeſagn. 1.—2. eel. Kbh. 1848. („Fædrel.“ 1848, Nr. 1112; „Ny Portefeuille“ 1848, I. 24—26; . Jen. L. Z. 1846, S. 850).

Roſenblade. Kbh. 1818, med Noder. (L. T. 1818, Nr. 39).

Pillegrimen, Sørgeſpil i 5 Acter. Kbh. 1820.

Kynaſt, Stueſpil i 3 Acter. Kbh. 1821. (optr. i Forf.'s „Bragſtykker af et igterſkib“, S. 169—238).

Tale ved Conferenceraad C. F. Hanſens Embeds-Jubilæum. Kbh. 1830.

Den danske Billedhugger *Bertel Thorvaldsen og hans Værker*. T. I.—IV. med 63 Kobbere. Kbh. 1831—1850. 4to. (T. 3.—4. o. u. T.: *Thorvaldsens Arbeider g Livsforhold i Tidsrummet 1828—44*. 1.—2. Deel. Kbh. 1848—50). (L. T. 831, Nr. 48. 49; 1832, Nr. 46. 47, jvfr. 1830, S. 728—32; Bl. f. liter. Unterhalt. 832, Decbr.; The foreign Review 1832, Aug.; Kunſtblatt 1833, Nr. 44 flg.; jvfr. rt. F. C. Hillerup). Paa Tydſk: Leben und Werke des Dänischen Bildhauers *ertel Thorwaldsen*. In 2 Theilen. Mit 158 Kupfert. Leipzig, 1832—34. Fol.

Geſchichte der königlichen Kupferſtichſammlung zu Copenhagen. in Beitrag zur Geſchichte der Kunſt und Ergänzung der Werke von Bartſch und rulliot. Herausgegeben von C. F. Rumohr und J. M. Thiele. Leipzig 1835. 00 S. gr. 8. (jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 687—88).

Breve fra England og Skotland 1836. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, r. 311; „Søndagen“ f. A. Nr. 51).

Om den danſke Billedhugger Bertel Thorvaldſen, tilligemed en Fortegnelſe a de Arbeider, hvilke han indtil nærværende Tid har udført. Udgivet af Selſkabet r Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1837. („Dagen“ 1837, Nr. 47; Berl. Tid. 1837, r. 60; Hempels Bidr. til Tidshiſt. 1837, Nr. 9. 10). Overſat (tilligemed N. L. A. yen's Skrift „Om Thorvaldſen og hans Muſeum“), paa Tydſk af G. F. v. Jens- en. Hamburg, 1837; paa Islandſk: *Alberts Thorvaldsens æfisaga*, gefin út af enu islenzka bókmentafélagi. Kaupmhfn. 1841, 66 bls. 8vo. — Om den danſke Billedhugger Bertel Thorvaldſen. Tilligemed en hiſtoriſk ordnet Fortegnelſe over de Arbeider, han har udført. Kbh. 1849. („Fædrel.“ 1849, Nr. 164).

Kortfattet Beſkrivelſe af den danſke Stat. Udgivet til Hvermands Brug. Med chemitypperede Kort af C. Piil. (Generalkort over den danſke Stat, ſamt i Texten indtrykte Specielkort over de enkelte Landdele, Øer, Provindſer, Stifter og Bilande, ſom og en Grundtegning af Kjøbenhavn). Kbh. (1845). 24 S. ſt. 8.

Mindetale om Kong Chriſtian den Ottende i Det Kongl. Akademie for de ſkjønne Konſter d. 31te Marts 1848. Kbh.

Vragstykker af *et Digterskib*. Manuscript. Kbh. 1848. 238 S. st. 8.

Dagbog paa en Reiſe igjennem Sicilien, i Riiſe's „Archiv for Hiſtorie og Geographie“, Bd. XXVII. S. 1—62.

Om Theaterbygningen, i „Kjøbenhavnspoſten“ 1837, Nr. 133.

Brev til J. D. Hage, i „Fædrelandet“, Bd. III. S. 494—95.

Tale paa Konſtacademiet d. 8de April 1844, i „Den Berlingſke Tidende“ 1844, Nr. 95.

Digte, adſpredte i: Baggeſens „Danfana“ 1816 (ſ. Nord. Tilſk. S. 405), Nyerups „Hertha“ (jvfr. „Athene“ VIII. 98—99), „Tilſkueren“ (1818, Nr. 25; 1819, Nr. 4. 8. 9. 80. 85), „Heſperus“ (II. 50—51), Liunge's „Dana“, Kroſſings „Fylla“, „Aftenblad“ og „Nyt Aftenblad“ (1824, S. 52), C. Beyer's „Geſion“ (1826, S 24), „Kbhvns Morgenblad“ (1826, S. 52), Liunge's „Hertha“ (I. S. 101; V. S. 137—38), H. P. Holſt's „Nytaarsgave fra danſke Digtere“ (1835, S. 225—230), „Danſk Folkeblad“ (5te Aarg. S. 202), „Fædrelandet“ (1848, Nr. 67). — (Revid.).

Thiele (Thomas Rudolph), Foranførtes Halvbroder; Moderen Rebecca, f. Bech (Buch? † 1774); f. d. 22de October 1773 (ikke 1778); dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavns Latinſkole i Efteraaret 1793 (ikke 1795); udmærket ved anden Examen i det paafølgende Efteraar; ſtuderede først Theologi og Naturhiſtorie, ſiden Lovkyndighed; underkaſtede ſig i Sommeren 1806 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med næſtbedſte Charakteer; blev 1808 Copiiſt og 1809 Fuldmægtig i Rentekammeret; 1814 Forvalter for Sorø Academies ſøndre Godsdiſtrict og Kammer-Aſſeſſor; 1822 fradømt ſit Embede og berøvet ſin Titel (jvfr. Collegial-Tid. 1822, S. 659). † 1841. — * Ellen Sophie Strøyer.

Philoſophiſk Helvedtvang. Overſ. af det Tydſke. Kbh. 1798. („Iris og Hebe“ 1798, II. 213—44). — Nytaarsgave for Elſkere af Morſkabslæſning. ibid. 1799. — Bueſkytten, af Schreiber. Overſ. ib. eod. — En Faders Reiſe med ſine to Sønner igjennem Tydſkland, en intereſſant Læſebog for Børn. Overſ. I.—III. Deel. ib. 1799—1802. (L. E. 1800, Nr. 10, af R. Nyerup). — Naturlære for Fruentimmer, med Fortale af Thom. Bugge. ib. 1800. — Jeſu Chriſti Levnets Hiſtorie for Børn, af J. F. Fedderſen. Overſ. 2det Opl. ib. eod. — Sande og underholdende Hiſtorier for Borger- og Bondeſtanden. ibid. 1801. — Bonapares Korstog til Ægypten og Indien, ſamt hans førſte Ungdoms- og Krigshiſtorie. b. eod. — Hemmeligheden af Ægteſtanden. Overſ. ib. eod. — Rudolph og Julie, af A. Lafontaine. I.—II. Deel. Overſ. ib. eod. — Fortællinger af Karamſin, overſ. af Tydſk. ib. eod. — Intereſſante Anecdoter og Karaktertræk ſamt mærkværdige Aktſtykker af Napoleons Levnet. ib. 1802. — Moralſk-hiſtoriſk Læſebog iſær for Ungdommen. ib. eod. — Geographien i Korthed for Ungdommen, til Brug i Skoler, og ved privat Undervisning. ibid. Auguſt. 1802. — Specii Øvelſer i de latinſke Declinationer, overſ. ib. eod. — Erik og Abel, Sørgeſpil af Rüdinger, overſ. ib. 1804. — Det daglige Liv, en Samling af Romaner af A. Lafontaine. I.—III. Deel, overſ. (I. Baron von Bergedorf, eller Dydsprincipet; II.—III. Edvard og Margrethe, eller det menneſkelige Liv i et klart Speil). ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 13, af R. Nyerup). — Thiemes nyttige Opmuntringer for Ungdommen til Forſtandens Forædling, Sædelighedens Befordring, ſamt gavnlig Tænkeøvelſe. Overſ. ibid. 1808. (L. E. 1809, Nr. 28).

Han har omarbejdet den af hans Fader J. R. Thiele udgivne: Læſebog for Børn og den tilvoxende Ungdom, 6te Opl. Kbh. 1802. (med et nyt Titelblad 1844).

Redacteur af Ugebladet Kjøbenhavns Aftenpoſt 1796—1802.

Thieſen (Ludwig Benedictus), f. d. 29de Septbr. 1779 i Kiel; lærte Boghandelen i Leipzig, hvorfra han kom til Breslau og Hannover; fik 1803 Anſættelſe i Kjøbenhavn hos Univerſitets-Boghandler C. G. Proſt, og blev efter hans Død (i Apr. 1809) Boghandler ſſtd. † 20de Februar 1836. — * D. M. Köhlert.

Redigerede, forlagde og udgav: Veiviſer eller Anviisning til Kiøbenhavns, Chriſtianshavns, Forſtædernes og Frederiksbergs Beboere for 1815—36. Kbh. (1815—36), med Tillæg 1833—35. (ſ. »Converſationsbl.« 2. Aarg. II. S. 149; Kbhvns Skilderi 1825, S. 75—76; 1826, S. 110—11; 1827, S. 110; 1828, S. 108; 1829, S. 188—89, 1478—79; »Politivennen« 1828, S. 805—6; »Nyeſte Morgenpoſt« 1829, S. 335; 1831, S. 79; Kbhpoſt. 1830, S. 72; 1831, S. 72; 1835, S. 270).

Beſørgede Udgivelſen af Kjøbenhavns Veiviſer f. 1810—14 under Madame Proſt's Navn.

Thireſias (Erasmus), Pſeudonym.

Extractus portfolii. Fragmente aus dem Leben. I. Ueber die Furcht vor dem Myſticismus. Kopenh. 1836. Nr. 2. ibid. 1837. (Kbhpoſt. 1837, Nr. 28).

Thiſted (Jørgen Overgaard), f. d. 18de Januar 1795 i Aalborg, yngſte Søn af Gartner Søren Thiſted (f. $\frac{7}{1}$ 1767, † $\frac{11}{8}$ 1837) og Anne Chriſtenſen; blev 9 Aar gammel indſat i ſin Fødebyes Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1811; var i Sommeren 1812, efter at have taget philologicum, Huuslærer hos Greve Raben paa Chriſtiansholm; tog philosophicum 1813; udnævntes ſ. A. til Secondlieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, og afſkedigedes derfra efter Anſøgning i Naade ved Fredsſlutningen 1814; var derefter Huuslærer hos

Baron Juel paa Lundbæk; begav ſig 1816 til Kjøbenhavn; ſtuderede Theologi og var tillige beſkæftiget med Informationer og literaire Arbejder; abſolverede i April 1820 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de Auguſt ſ. A. Capellan pro persona ved Budolphi Kirke i Aalborg, og d. 3die Juli 1822 ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn (entlediget efter Sognepræſten L. N. Falleſens Afgang $\frac{10}{3}$ 1824); privatiſerede herpaa i Kjøbenhavn; blev d. 30te Novbr. 1825 Sognepræſt for Gyrſtinge og Flinterup Menigheder i Sjælland. — * 1. $\frac{10}{1}$ 1815 Maria Eliſabeth Elmquiſt († $\frac{2}{4}$ 1829, en Datter af Skomagermeſter Gudman Elmquiſt og Maria f. Thiſted). * 2. $\frac{16}{4}$ 1846 Marianne Mønſter (f. $\frac{31}{10}$ 1815), en Datter af afg. Biſkop Dr. theol. Peter Hans Mønſter og Friderike Sophie f. Fleiſcher. — (Biographi i Øſt's „Archiv for Pſychol., Hiſtorie, o. ſ. v." VIII. 165—170, og i „Repertorium for aandelige Sager", I. 46—59, 173—92; II. 60—82, 270—86; III. 1—25; jvfr. Skriftet: Paſtor Thiſted i Regentskirken, eller Oplysninger angaaende det ved en Forelæsning i Regents-Auditoriet d. 2den Decbr. 1824 Forefaldne. Kbh. 1825; Aalborg Søndagspoſt 1825, Nr. 1—11. — Thiſted's Modſkrift: „Dr. Hornemann ſom Vranglærer" blev under 19de Marts 1825 indſendt til det kgl. Danſke Cancellies Cenſur; herfra ſendtes det til Univerſitetsdirectionen, ſom ſendte Dr. Horneman det til Beſvarelſe. Denne blev trykt (24 Sider in 4to), men kun i 5 Exemplarer. Reſolution faldt ikke i Sagen, men Thiſted's Manuſkript blev ham, efter hans Begjering, tilbageſendt af Cancelliet d. 14de Juni 1825. — Portrait, malet af Chriſtenſen, ſt. i Kobber af Haas).

Deſerteuren. Komedie af Kotzebue, overſ. Aalborg, 1810. — En Fortælling efter Berquin. ibid. eod. — Flora. Et Underholdningsblad. I.—2. Bd. Kbh. 1819—20. 4to. (Høſt's „Morgenblad" 1819, Nr. 42. — Af dette Tidsſkrift haves ſærſkilt aftrykt: Meſter Diderik. Fortælling af Conteſſa. Overſ. Kbh. 1820; Diamantvognen. Eventyr af Franz Horn. Overſ. ibid. eod. (L. T. 1820, S. 779—80); Kjerligheds Luner. Fortælling af Clauren. Overſ. ibid. eod.).

Andagtstimer til ſand Chriſtendoms og huuslig Opbyggelſes Beforbring. I.—VIII. Bind. Paa Danſk udgivne. Kbh. 1822—25. (L. T. 1823, Nr. 35; Converſationsbl. 1824, S. 76—78; Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 93 (af C. E. Thurah), Nr. 94 (af J. Thiſted), Nr. 96, 99; jvfr. Art. C. G. Bülow og C. E. Thurah).

For Chriſtne. Et Opbyggelſesſkrift. I.—VI. Bd. Kbh. 1823—25. (udg. førſt maanedlig, og fra 1821 ugentlig; jvfr. Converſationsbl. 1824, S. 74—76; „Dagen" 1823, Nr. 212). (Indeholder bl. A. Forfatterens i Trinitatis Kirke i Kbhvn. holdte Prædikener; findes ikke mere i Boghandelen).

Kors og Pſalter. En Samling af chriſtelige Qvad. Kbh. 1824. 2det Opl. ib. eod. 2det Hefte. ibid. eod. (1ſte H. r. L. T. 1824, Nr. 48. 49, af R. Fogtmann, jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 101 (af Thiſted), 1825, Nr. 2 (af Fogtmann), Nr. 5 (af Thiſted), Nr. 7 (af Fogtmann); „Telegraphen" 1825, Nr. 26 (af

C. H. Bisby); »Aalborg Søndagspoſt« 1825, Nr. 2—9; Converſationsbl. 1824, S. 214—45; Theol. Maanedsſkr. I. 288).

En chriſtelig Poſtille, indeholdende en fuldkommen Forklaring over alle Søn- og Feſtdages Evangelier, af Dr. Morten Luther. Efter Benjamin Lindners tydſke Samling, udgiven i ny danſk Overſættelſe. I.—II. Deel. Kbh. 1825—28. 4to. (udkom, 1825—28, i 24 Hefter).

Repertorium for aandelige Sager. Et chriſteligt Maanedsſkrift. I.—III. Bind. Kbh. 1828—29. (Kbhpoſt. 1828, Nr. 2; 1829, S. 418—19, 438; „Politivennen« 1828, S. 23—24; jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 190 og »Dagen« ſ. A. Nr. 294 (af S. Hempel); Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6 (af Thiſted), flgn. 1828, Nr. 106; 1829, S. 35, 43, ſamt Art. S. Hempel og H. C. Woſemoſe).

For Hiertet paa Veien til Evigheden. En Overſættelſe; bekoſtet af Chriſtne i Schweitz, Norge og Danmark. Kbh. 1828. (Nogle Prøver af Bogens Slutning, i »Repert. f. aandel. Sager" III. 76—96; jvfr. L. T. 1829, S. 359—60, Noten).

Idea fidei fratrum, eller kort Begreb af den chriſtelige Lærdom i de evangeliſke Brødremenigheder, af A. G. Spangenberg, fremlagt og i ny danſk Overſættelſe udgiven. Aarhuus, 1830.

Redacteur af: α) Aalborg Stifts Adresſe-Avis og Avertisſements-Tidende, udg. af A. Borch, 1820—22. Aalborg, 4to; — β) Den cimbriſke Mercur. Et Politie- og Moerſkabsblad. ibid. 1821—22. 4to. (Begyndt i Auguſt 1821 og udg. under Bogtrykker A. Borch's Navn til Aarets Slutning, hvorefter det ſom »et Ugeblad af blandet Indhold« udkom under Thiſted's eget Navn indtil Nr. 26, da han fratraadte Redactionen).

I Elmquiſt's »Læſefrugter« (Originalfortællingerne: Enigmorderen og Dr. Luther, Bd. 33. S. 371—399; Landsbypræſten, Bd. 36. S 135—155; Studenterliv, Bd. 36. S. 247—292; Liniedanſerinden, Bd. 37. S. 246—261; Judasbilledet, Bd. 37. S. 273—310. (overſat paa Tydſk af L. Kruſe og udgivet ſom hans Arbejde, Leipzig 1830, ſ. II. 73); Selvopoffrelſe. Bd. 45. S. 1—75; Min Giftermaalshiſtorie, Bd. 47. S. 1—57; Maria Suſanna von Degenfeld, Bd. 49. S. 219—254; Anna Louiſe de Beaumond, Bd. 49. S. 289—356; En Udflugt til Habors og Signes Grave, Bd. 51. S. 117—144; Brudenatten, Bd. 52. S. 389—403; ſamt en betydelig Mængde overſatte Fortællinger, navnligen alle van der Veldes, Weißflog's og Hoffmann's, og alle fra den franſke Romanliteratur hentede Bidrag).

I Ugebladet »Brevduen«, udg. af C. N. Roſenkilde, ſamt i Kjøbenhavnspoſten«, udg. af A. P. Liunge (Endeel deels humoriſtiſke, deels politiſke Artikler uden Navn).

I „Converſationsblad«, redig. af Proſt (Om de kjøbenhavnſke Kirkers, iſær St. Petri Kirkes nyeſte Anliggender, 1824, Nr. 11, jvfr. S. 111 og »Politivennen« ſ. A. Nr. 460. — Denne Artikel foranledigede, at Reſkr. 24de Dec. 1772, ſom forbyder, at udgive nogen trykt Recenſion eller Cenſur over utrykte Prædikener, blev indſkærpet ved Canc. Circ. 23de Nov. 1824).

I »Aarhuus Stifts-Tidende« (En Mængde Bidrag i forſkjellige Aargange, deels uden Navn, deels underſkrevne: »En gammel Landsbypræſt«).

I preußiſche Staatszeitung, for hvilken han i Aarene 1820—22 var danſk Correſpondent, endeel Artikler om danſke Forhold.

Deſuden endeel Digte, adſpredte i: P. F. Wandall's Avis 1810; Kbhvns Skilderi (1817, Nr. 3; 1822, Nr. 9); Elmquiſt's »Læſefrugter«; „Sneelillier« (II. 126; III. 52), ſamt i de af ham redigerede og udgivne Tidsſkrifter. — (For et Bryllupsdigt til to høitbedagede Brudefolk (indf. i Aarhuus Stiftstidende) blev han af disſe ſat under Tiltale og ved Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsrets Dom af 17de Marts 1817 underkaſtet Cenſur, ſom ved kgl. Reſol. af 12te Decbr. 1827 ophævedes). — I »Almuevennen« IX. Nr. 68, i Artiklen: »Et Exempel paa Sogneforſtanderſkabs-Selvſtændighed« findes et Par Breve fra og om Thiſted. — (Revid.)

Thiſted (Waldemar Adolph), Nysanførtes ældſte Søn; f. i Aarhuus d. 28de Februar 1815; dimitteret til Univerſitetet fra Aarhuus Cathedralſkole 1833; var nogle Aar Huuslærer i Jylland; tog i April 1840 theologiſk Atteſtats med Charakteren „Haud. illaud.; specimen scriptum laude dignum“; oprettede og beſtyrede et Underviisnings-Inſtitut i Skanderborg 1840—44; tiltraadte derpaa en Rejſe til Tydſkland og Schweiz; blev d. 25de Aug. 1846 conſtitueret Lærer, og d. 6te Novbr. 1847 Adjunct ved den videnſkabelige Realſkole i Aarhuus; rejſte atter, med kongelig Underſtøttelſe, i Tydſkland og Italien 1849—50. — * $\frac{28}{10}$ 1840 Henriette Hanſen, en Datter af Portraitmaler og Lector ved Konſtacademiet Hans Hanſen.

Nytaarsgave for 1834. Kbh.

En Vandring i Syden, Erindringer af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. II. 1843, S. 65—93, jvfr. Forf.'s Antikritik i »Fædrel.« IV. 1843, Nr. 1379; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 243—44; Berl. Tid. 1843, Nr. 140).

Havfruen. Et Afſnit af min Grandonkels Livshiſtorie, redigeret af Candidat C. Keſſing. Udgivet og med en Indledning forøget af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 12, af Grimur Thomſon; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 245—52; Berl. Tid. 1846, Nr. 46. 78).

Inqviſitionens Myſterier. Et Tidsmaleri af Féréal. Overſ. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

De tre Muſketerer. En hiſtoriſk Roman af A. Dumas. Overſ. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

Tabt og vunden. En Skildring efter Livet, ſtøttet paa en Reiſedagbogs Papirer, ved Emanuel St. Hermidad. I.—II. Deel. Kbh. 1849 (1848). (»Literaturbl.« 1848, Nr. 2; „Fædrel.« 1849, Nr. 9; »Tilſkueren« 1849, Nr. 6. 7. 9; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 31; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 34. 46).

Danmark beſtaaer! Dramatiſke Scener, tilhørende Fortiden, indviede af Nutiden, af Forfatteren til »Tabt og vunden« m. m. Kbh. 1849. („Nord og Syd«, 1849, Nr. 2; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 206; Grundtvig's »Danſkeren« II. Nr. 30).

Eventyr, Skizzer og Sagn, ved Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Heraf have flere forhen været trykte i »Kjøbenhavnspoſtens« Feuilleton og i »Gæa« for 1847; jvfr. »Literaturbl.« 1849, Nr. 2; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 278).

Ørkenens Hjerte. Et Digt i tolv Sange af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Flyv. Poſt 1849, Nr. 304; Berl. Tid. 1850, Nr. 4).

Epiſoder fra et Reiſeliv, meddeelte i Breve til Hjemmet ved Emanuel St. Hermidad. I. Kbh. 1850. (aftr. af »Fædrel.« 1850, Nr. 1, 2, 5—8, 11—13, 89—92, 94, 96, 117—18, 120—22, 124—25, 127—28). (Kbhpoſt. 1850, Nr. 165).

Redacteur af Tidsſkriftet: *Le Nord.* Révue de la littérature française. Copenh. 1845. Begyndt i Juli 1845. (jvfr. »Fædrel.« VI. 1845, Nr. 1841, 52 (af K. Sick og W. Thiſted); Berl. Tid. ſ. A. Nr. 168).

I P. L. Møller's »Gæa« for 1847 (Informatoren, et Eventyr af Emanuel St. Hermidad, S. 200—31).

I »Kjøbenhavnspoſten« (Koglerier paa Øſterſøen; For hundrede Aar ſiden; 1845).

I Ugebladet »Cimbria« (Dannebrogs-Sløifen, 1850, Nr. 1). — I »Fædrelandet« (En Hilſen fra Iſchia til Venner i Danmark, 1850, Nr. 217 flg.).

Digte, deels ſærſkilt trykte (f. Ex. Fædrelandet og Kongen), deels indførte i »Den Berlingſke Tidende« (1848, Nr. 30), og i »Fædrelandet« (1850, Nr. 41). — (Revid.)

Thomas (Friderich Chriſtian), f. 1768 i Veſtindien paa St. Chriſtopher, hvor hans Fader Dr. Edvard Thomas var praktiſerende Læge og givt med Margaretha Garvan; kom 1784 til Kjøbenhavn; blev i Maj 1788 privat inſkriberet ved Univerſitetet; tog ſ. A. mediciniſk Embedsexamen (H. ill.),og disputerede 1789 for Doctorgraden i Medicinen; blev praktiſerende Læge paa Barbados. † (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udſtedte Program).

Disp. inaug. *de Framboesia.* Hafn. 1789. (L. E. 1789, Nr. 19; Krit. og Antikr. 1789, Nr. 88. — Overſ. i Todes Arzneyk. Annalen, H. X. 1790, S. 97 flgg.).

Thomſen (Chriſtian Jürgenſen), f. d. 29de Decbr. 1788 i Kjøbenhavn, en Søn af Juſtitsraad Chriſtian Thomſen, Grosſerer, Directeur ved Nationalbanken og Søqvæſthuſet († $\frac{7}{3}$ 1833), og Hedevig Margarethe f. Jürgenſen († $\frac{29}{4}$ 1840 i ſit 73de Aar); opdroges for Handelsfaget, men følte tidlig Intereſſe for Hiſtorie og de ſkjønne Konſter og anlagde en ej ubetydelig Mynt- og Konſt-Samling, ſom førte ham til at beſkæftige ſig med flere af Hiſtoriens Hjelpevidenſkaber, ſaaſom Numismatik, Antiqviteter og Konſthiſtorie; blev d. 16de Octbr. 1816 Medlem af det kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 27de Decbr. ſ. A. Secretair i Commisſionen til Oldſagers Opbevaring, og overtog i Forbindelſe dermed den ſpecielle Beſtyrelſe af det af Commisſionen anlagte Muſeum (ved hvilket han 1838 udnævntes til Inſpecteur); blev d. 28de Novbr. 1827 tillige Medlem af bemeldte Commisſion; 1821 Cancelliraad; 1832 Inſpecteur ved den kongl. Mynt- og Medaille-Samling; d. 8de Marts 1835 Ridder af Danebroge; d. 22de Januar 1839 virkelg

Juſtitsraad; d. 2den Marts ſ. A. tillige Inſpecteur ved det kongl. Konſtmuſeum og ved den kongl. Maleriſamling; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 6te Juli 1842 Directeur for det kongl. Mynt- og Medaille-Cabinet; 1844 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen, og i Juni 1845 af den røde Ørns 3die Klaſſe; d. 28de Juni ſ. A. virkelig Etatsraad; 1847 Inſpecteur ved det ny ethnographiſke Muſeum. — (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, Sp. 713; „Valkyrien“, udg. af D. Thomſen, 1831. II. 80; „Søndagen“, Folgeblad til „Dagen“, 1836, Nr. 44; J. f. L. o. K. I. 1843, S. 360).

I Forening med D. Devegge forfattede han og forſynede med Anmærkninger Catalogerne over H. H. Froſt's Mynt- og Medaille-Samling (hvortil han tillige ſkrev Fortaler) Kbh. 1827. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, S. 1302), og Fortegnelſe over G. F. Timm's Mynt- og Medaille-Samling. I.—III. Deel. Kbh. (1831—34).

Om nordiſke Oldſager og deres Opbevaring. (Kbh. 1831); 13 S. 8. (udarbejdet efter Opfordring af det Kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab, og udg. paa dets Bekoſtning, ſamt omdeelt til alle Skolelærere i Danmark; blev derpaa, efter Anmodning, videre udarbejdet, forſynet med Afbildninger, og under Titel af: »Kortfattet Udſigt over Mindesmærker og Oldſager fra Nordens Fortid«, indlemmet i: Ledetraad til Nordiſk Oldkyndighed, udgiven af det kongl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab. Kbh. 1836, S. 27—90. — Overſat paa Tydſk og ſenere paa Engelſk).

Museum Münterianum. P. I.—III. Havn. 1835—39.

I »Antiqvariſke Annaler« (Fortegnelſe paa de Oldſager, ſom fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariſke Muſeum, af B. Thorlacius og C. J. Thomſen, III. 352—410; Beretning om de ſenere Underſøgelſers og Foretagenders Gang og Udfald med Monumenterne ved Jellinge, ved Finn Magnuſen og C. J. Thomſen, IV. 85—100; Antiqvariſke Bemærkninger, angaaende nogle af de i Thyres Høi fundne Indretninger og Oldſager, ved F. Magnuſen og C. J. Thomſen, IV. 123—39; Efterretninger om en Døbefont med Runeindſkrift, ſamlede og meddeelte, IV. 140—51. (jvfr. S. 269—71); Fortegnelſe paa de Oldſager, ſom fra 1ſte Jan. 1820 til 1ſte Juli 1823 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariſke Muſeum, af B. Thorlacius og C. J. Thomſen, IV. 159—266; Samme fra 1ſte Juli 1823 til 31te Auguſt 1827, af Finn Magnuſen og C. J. Thomſen, IV. 400—613).

Kortfattet Udſigt over nordiſke Steen-Oldſager fra den hedenſke Tid, i »Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed“ I. 421—39.

Om de Occidentalſke Mynter i Vaalſe-Fundet, i »Annaler for Nord. Oldkyndighed«. 1842—1843. S. 33—51. (med Tab. IV. V.)

Om den nordiſke Oldtids Broncearbeider, i »Antiqvariſk Tidsſkrift«. 1843—1845. S. 171—75.

Fortegnelſe over Runeſtenene paa Bornholm, i R. Nyerup's »Verzeichniß der in Dänemark 1824 noch vorhandenen Runenſteinen«. (Kopenh. 1824).

Beiträge zur Erklärung unbekannter Münzen des Mittelalters, i Grotes „Blätter für Münzkunde“, 2ter u. 3ter Bd.

Ueber die älteſten Lothringiſchen Münzen, i B. Köhnes »Zeitſchrift für Münz-Siegel- und Wappenkunde«, 3ter Bd.

Fuldaiſche Münzen, i B. Köhne „Mémoires de la Société d'Archæologie et de numismatique de St. Pétersbourg", vol. III.

Ueber die bey dem Dorfe Ruhwinkel gefundene Münzen, i »Vierter Bericht der Schlesw. Holſt. Lauenb. Geſellſchaft für Samml. u. Erhalt. vaterländiſche Alterthümer« (1839); ſenere aftrykt i Leitzmann's numismatiſche Zeitung.

Remarks on the ancient british and anglosaxon coinage, i Akerman's „Numismatic Chronicle", vol. III. — (Revid.)

Thomſen (Grimur Thorgrimsſon), f. d. 15de Maj 1820 paa Beſſeſtad i Gullbringe Syſſel, i Islands Sønder-Amt, af Forældrene Thorgrimur Tómasſon (Thomſen), Guldſmed og Oekonom ved Beſſeſtad latinſke Skole, og Ingibjørg Jónsdóttir (eneſte Datter af Præſten til Gardar paa Akranæs i Borgarfjords Syſſel, Jón Grimsſon og Kriſtin Eiriksdóttir); nød i 5 Semeſtre privat Underviisning af Provſt Arne Helgaſon, og dimitteredes 1837 til Kjøbenhavns Univerſitet; ſtuderede henved 3 Aar Philologi og Lovkyndighed, derefter Æſthetik; opnaaede 1841 Acceſſit for en Afhandling over Univerſitetets æſthetiſke Priisſpørgsmaal: »Har Smag og Sands for Poeſi i Frankrig i de ſenere Tider gjort Frem- eller Tilbageſkridt? og hvilken er Aarſagen?« (jvfr. Selmers Aarbog for 1841, S. 166—67); underkaſtede ſig d. 22de April 1845 Magiſterconference („Admissus cum laude"), og disputerede d. 29de Apr. ſamme Aar for Magiſtergraden; erholdt d. 15de Maj 1846 kongeligt Rejſeſtipendium; blev 1848 anſat i Departementet for de udenlandſke Sager, og d. 8de Auguſt ſ. A. Cancelliſt i Udenrigsminiſteriets Bureau. — (Autobiographi i Programmet til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt 1845, p. 33—34).

H. P. Holſt, et Bidrag til den nyere danſke Litteraturhiſtorie, af Leonhard Groth. Kbh. 1840. (udg. pſeudonymt, jvfr. »Fædrel.« 1843, Nr. 1120).

Folk, Publicum, offentlig Mening. I Anledning af Heibergs Intelligensblade Nr. 6. Kbh. 1842. (Heibergs Intelligensbl. I. S. 247—48, 288; »Fædrel.« 1842, Nr. 965 (af G. Thomſen); »Nye Intelligensbl.« 1842, Aug. Nr. 6).

Om den nyfranſke Poeſie, et Forſøg til Beſvarelſe af Univerſitetets æſthetiſke Priisſpørgsmaal for 1841: »Har Smag og Sands for Poeſi gjort Frem- eller Tilbageſkridt i Frankrig i de ſidſte Tider og hvilken er Aarſagen?« Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. 1843, II. S. 357—58).

Om Lord Byron. Udgivet for Magiſtergraden (med tilføjede latinſke Theſes). Kbh. 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 103). Med omtrykt Titelblad: Om Lord Byron. (Byrons Levnet og Poeſie). Med 6 Portraiter af Byron. Ibid. eod.

Om *Islands Stilling i det övrige Skandinavien*, fornemmelig i literær Henseende. Et Foredrag, holdt i det Skandinaviske Selskab d. 9de Jan. 1846. Kbh. 1846.

Udvalgte Sagaſtykker, fordanſkede. Udg. af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin).

Om de Franſk-Engelſke Garantier for Slesvig af 1720. (udgjør 3die Hefte af „Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter, udgivne ved A. F. Krieger“. Kbh. 1848; jvfr. F. L. og K. VI. 199—200). Paa Tydſk: Die engliſch-franzöſiſche Garantie des Herzogthums Schleswig, im Jahre 1720 der Krone Dänemark geleiſtet, erörtert von Grimur Thomſen. Aus dem Däniſchen überſetzt von A. Courländer. (i „Antiſchleswigholſteiniſche Fragmente, auf Verfügung des academiſchen Senats zu Kopenhagen herausgegeben von A. F. Krieger. 3. H.“ Kopenh. 1848). Paa Franſk: Les garanties Anglo-Françaises pour le duché de Slesvic. Copenh. 1848.

Danmarks Alternativer. Kbh. 1848. (aftrykt af Schouw's „Danſk Tidsſkrift“, Bd. II. S. 269—284; jvfr. „Fædrel.“ 1848, Nr. 181).

Medudgiver af *Ný Fèlagsrit* og Medredacteur af ſammes VIte Aargang.

I „Gæa, æſthetiſk Aarbog, udg. af P. L. Møller“ 1845 (Bjarni Thorarenſen. En Skizze, S. 187—203).

I „Annaler for Nordiſk Oldkyndighed og Hiſtorie 1846“ (Et Bidrag til den gamle nordiſke Poeſies Charakteriſtik, S. 96—115).

I „Nordiſk Literatur-Tidende“ 1846 (Den islandſke Literaturs Charakteriſtik, i Nr. 22. 23. 25. 26).

Nogle islandſke Digte i Tidsſkrifterne „*Fjölnir*“ (VII. 104—5) og „*Ný Fèlagsrit*“ (IV. 143—46; V. 145—46; VI. 149—53; VIII. 130—31).

Recenſioner: i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (over Novellerne: „Een i Alle“, VII. 298—317, og „Nær og Fjern“, ſſtd. S. 318—24); i Nordiſk Literatur-Tidende“ (over: „Havfruen, et Afſnit af min Grandonkels Livshiſtorie, redigeret af G. Kesſing, udgivet af Emanuel St. Hermidad“, 1846, Nr. 12, jvfr. Berl. Tid. f. A. Nr. 78); i „*Ný Fèlagsrit*“ (over P. Melsteð „Ágrip af merkisatburðum mannkyns-sögunnar“, V. 93—120). — Finn Magnuſens Biographi i Ný Fèlagsrit IV. bls. V.—XII., og Finn Magnuſens biographiſke Skizze i „Danſk Pantheon“ XXXI. Levering.

Thomſen (Jacob), f. d. 3die April 1771 paa Als, i Horup Sogn, i Landsbyen Miang, hvor hans Fader var Bonde; blev 1789 dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavns Latinſkole; i April 1793 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underviſte i Borgerdydsſkolen og i Schonboes Inſtitut; blev 1799 Lærer i Mathematik og Handelsvidenſkaberne ved Chriſtiani's Inſtitut paa Veſterbro ved Kjøbenhavn; 1805 Controleur, og 1810 Bogholder i det kongl. Bank- og Vexel-Comptoir; d. 13de Auguſt 1810 tillige Secretair ved Commisſionen til de danſke Skolers bedre Indretning; d. 11te Januar 1813 Medadminiſtrator i Rigsbanken og tillige Myntreviſor; d. 31te Juli 1815 Kammerraad; d. 10de Juni 1818 virkelig Juſtitsraad; ſ. A. Meddirecteur ved Nationalbanken; d. 1ſte Auguſt 1829 virkelig Etatsraad; afgik, formedelſt Svagelighed, med Penſion ſom Bankdirecteur 1836. Var Medlem af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab. † 14de October 1836. — * 1. Dorothea Rebecca Cecilia Heber († $\frac{27}{5}$ 1814, 27 A. gl., en Datter af Artillerimajor Ernſt Wilhelm Ludvig v. Heber). *2. Nicoline Hintze (f. i Kbhvn.), Datter af Dr. med., Phyſicus i Sønder-Ditmarſken, Nikolaus H. (f. $\frac{2}{10}$ 1742 i Kbhvn., † $\frac{16}{8}$ 1807 i Flensborg).

Kieſewetter den kritiſke Philoſophies vigtigſte Sandheder for Uindviede tilligemed et kort Udtog af Kants Fornuftkritik. Overſ. Kbh. 1797. (L. E. 1799, Nr. 4). — Tillæg til Chriſtianis Grundlinier til en Plan for Haandværksſtandens Forædling i Danmark, uddragne og overſatte fra den tydſke Udgave. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 32). — Over mit Opdragelſes-Inſtituts hidtilværende og tilkommende Forfatning; helliget alle Venner af ædlere Opdragelſe, ſærdeles mine Elevers Forældre og Formyndere, af C. J. R. Chriſtiani. Overſat. ibid. 1802; o. m. T.: Nye Bidrag til Menneſkehedens Forædling, af C. J. R. Chriſtiani. 1. Binds 1.—2. Stykke; overſ. ib. 1801—2. — Efterretning om Opdragelſes-Inſtitutet ved Kjøbenhavn, tilligemed andre ſmaa Afhandlinger, af C. J. R. Chriſtiani. Overſ. 1.—2. Stykke. ibid. 1803—4.

Medudgiver af: α) Philoſophiſke Afhandlinger til Sandheds, Dyds og Smags Udbredelſe. Tildeels Overſættelſer. I.—II. Samling. Kbh. 1798—1802. (L. E. 1799 Nr. 18; 1803, Nr. 32). (Hertil leverede han: Om Raadvildhed, af C. Garve, overſat i 1. Saml. S. 84—165; Garves Bemærkninger over den Konſt at tænke, overſ. i 2. Saml. S. 1.—184; ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1802). — β) Udenlandſk Literaturtidende. Januar—Marts 1799. Kbh. (heri af ham overſatte Recenſioner af fremmede Tidsſkrifter).

I „Det Skandinaviſke Literatur-Selſkabs Skrifter" (Hvad udfordres til en bedre og henſigtsmæsſigere Dannelſe for den, Danmark vigtige, Handelsſtand, og hvilke Midler kan Staten i denne Henſeende anvende? 1810. S. 247—336. (ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1810); Hvad er det, ſom beſtemmer Værdien af Penge-Repræſentativer i Almindelighed og af de danſke Rigsbankſedler i Særdeleshed? i 12.—13. Aarg. for 1816 og 1817, S. 180—207; Om det deels Ugrundede, deels Overdrevne i de Klager, ſom overalt i Danmark føres over Pengemangel (ſtreven i Februar 1823), i XIX. 275—302; jvfr. „Telegraphen", 3. Aarg. Nr. 14).

Desuden Recenſioner i „Lærde Efterretninger" og „Danſk Litteratur-Tidende" (f. Ex. over H. O. Bjørn's mathematiſke Lærebøger, 1806, Nr. 8; 1812, Nr. 7. 13; M. L. Nathanſon: „Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finantsvæſen" fra 1730 til 1830", 1833, Nr. 3—7).

Thomſen (Johanna Eliſa), f. i Kjøbenhavn d. 14de Juni 1807, Datter af Lieutenant i Sø-Etaten Johan Grove Beyer og Severine Chriſtine Hjordt; blev 1825 anſat ſom Skueſpilelev ved det kongl. Theater, og fremtraadte førſte Gang d. 7de April ſ. A. ſom Miſs Vorter i den hjemkomne Nabob; blev 1827 kongelig Skueſpillerinde og forblev i denne Stilling indtil 1834. — * $\frac{31}{10}$ 1829 Ove Th. Thomſen (ſom nedenfor anføres).

Titania, eller Tryllelandet; en Samling af udvalgte Fee-Eventyr af W. Gottſchalck, fordanſkede; med en Fortale af Blok Tøxen, og 7 illuminerede Kobbere. Kbh. 1825 (1824). („Converſationsbl.“ 1824, Nr. 31, S. 242; „Dagen“ 1825, Nr. 1; Kbhvns Morgenbl. 1825, Nr. 68—69; Revue encyclop. 1825, Fevr.).

Fornuft-Giftermaalet, Lyſtſpil i 3 Acter, overſat efter Th. Hells og Kurländers tydſke Bearbeidelſer af Scribes og Varners franſke Original. (Theaterrepert. Nr. 31). Kbh. 1830. („Flyv. Poſt“ 1830, Nr. 2. 3; ſmlg. Kbhpoſt. 1829, S. 790, 98; „Dagen“ 1829, Nr. 296).

Udgav: Geſion, Nytaarsgave for 1826, med kgl. Skueſpillerinde Birg. Eliſab. Anderſens Portrait. Kbh. („Converſationsbl.“ 2. Aarg. II. Nr. 9, S. 67—72; „Dagen“ 1825, Nr. 311; Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 85; L. T. 1826, Nr. 51; „Telegraphen“ 1826, S. 401—8). — Geſion, Nytaarsgave for 1827, med Inſtructeur Frydendahls Portrait. ib. („Baſunen“ 1827, Nr. 1. 2; „Converſationsbl.“ 1827, Nr. 28; ſmlg. „Nyt Aftenbl.“ 1826, S. 416). (Deri af hende ſelv: Liva, et landligt Maleri, S. 241—65).

Desuden adſkillige Overſættelſer, ſaaſom i „Harpen“ (Sultan Sandſar, et hiſtoriſk Sagn, 1823, Nr. 50; Berthulf og Fyrſterne, en oldſachſiſk Fortælling, 1824, Nr. 4; Ligſtenen, en Fortælling, fra det Tydſke, ſ. A. Nr. 6; Fødſelsdagen, en Fortælling efter Sevelinges af Beauregard Pandin, ſ. A. Nr. 11; Det fortryllede Marmorbilled, et oldtydſk Sagn, ſ. A. Nr. 41); — i: „Kjøbenhavns Morgenblad“ (Et Reiſeæventyr af Henrik von Ofterdingens Liv, efter G. Döring, 1825, Nr. 20—21; Sneen, en Fortælling af Johanna Schopenhauer, ſ. A. Nr. 108—17; Gjeſtgiverpigen Maria, efter det Engelſke fra Allgem. Moden-Zeitung, 1826, Nr. 101—2; Den ſtakkels Margarethe, Fortælling af Johanna Schopenhauer, ſ. A. Nr. 126—29).

Thomſen (J. P.), Pſeudonym; ſee Peter Salomon Martin.

Thomſen (Ludvig).

Charakteerſkildring af Jeſus Chriſtus, overſat af Engelſk. Kbh. 1826.

Thomſen (N. B.), Pſeudonym.

Homers Iliade. Förste Rapsodie. Fordansket. Aalborg 1819. 29 S. (Udg. af Th. H. Erslew, daværende Diſcipel i Aalborg Cathedralſkole).

Thomſen (Ove Thomas), f. d. 6te Januar 1801 i Aarhuus, hvor hans Fader Nicolai T. (fra Bomſted i Slesvig, † 1805) var Raadſtuebud; Moderen, Kirſtine Eſtrup († ♃ 1833, 65 A., i Aarhuus), var anden Gang givt med Kjøbmand Laur. Jørgenſen jun. Dimitteret fra ſin Fødebyes Cathedralſkole blev han Student 1820, og tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; var 1821 til 1828 Amanuenſis ved Kjøbenhavns Univerſitetsbibliothek; fra 1ſte Octbr. 1827 til Novbr. 1834 Fuldmægtig ved Redactionen og Medredacteur af Bladet „Dagen“ (ſmlg. Fr. Thaarups Efterretninger om det politiſke Blad „Dagen“, S. 19—21); 1831 til 1834 Bibliothekar ved det Moltkeſke

Bibliothek; kom i Novbr. 1834 til Odenſe ſom Redacteur af den af S. Hempel udgivne „Fyens Stifts-Avis“; kjøbte 1836 det Iverſenſke Bogtrykkeri ſammeſteds, og fik d. 8de Juni ſ. A. tillige kgl. Bevilling til Udgivelſen af den forrige Iverſenſke „Fyens Avis“; valgtes 1838 til Borgerrepræſentant i Odenſe (og blev ſiden Repræſentationens Viceformand og Formand); i Octbr. 1844 til Suppleant for Øſtifternes 7de Kjøbſtaddiſtrict (Aſſens, Bogenſe, Kjerteminde og Middelfart), og deeltog i Stænderforſamlingen i Roeskilde ſamme Aar (jvfr. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1683, Sp. 13,485); d. 13de Decbr. ſ. A. til borgerlig Raadmand i Odenſe (med kongl. Stadfæſtelſe $\frac{27}{4}$ 1845); blev den 28. Jan. 1845 hannoveranſk Vice-Conſul ſſtd.; ſolgte ſit Bogtrykkeri og Avisprivilegium i Sommeren 1847; foretog ſamme Aar en Rejſe i Tydſkland og opholdt ſig iſær ved Badeſtedet Kiſſingen; blev d. 19de Juni 1849 Poſtmeſter i Aſſens (fra 1ſte Juli ſ. A. at regne); d. 4de Decbr. ſ. A. valgt til Folkethingsmand for Odenſe Amts 3die Valgkreds (Aſſens) og mødte ved Rigsforſamlingerne 1850—51. — (Om hans mureriſke Virkſomhed jvfr. bl. A.: „Beretning om Secularfeſten i St. Joh. □ Zorobabel til Nordſtjernen 5845“, og: Dr. Fiſchers „Freimaurer-Zeitung“. Leipz. 1849. Decbr. Nr. 49, S. 390-91). — *$\frac{31}{10}$ 1829 Johanna Eliſa Beyer (ovenanført).

Catalog over den af Etatsraad J. H. Schou ved Gavebrev af 20de Febr. 1822 paa Univerſitets-Bibliotheket oprettede danſke juridiſke Bogſamling. Kbh. 1824. („Dagen“ 1824, Nr. 136).

Jordens Religioner og Secter, fremſtillede i korte underholdende Skildringer i alphabetiſk Orden efter den tydſke Originals 2det Oplag. Kbh. 1826.

Knud Lyne Rahbeks Murerminde. Kbh. 1831.

Cholera Morbus eller kort Fremſtilling af denne Sygdoms Væſen, Udbredelſe, Aarſagerne til dens Oprindelſe, Sikkerhedsmidler imod den og den almindeligſte Lægemethode. Kbh. 1831. 16 S. 8.

Udgav og redigerede: Valkyrien. Et Maanedsſkrift for dannede Læſere. Kbh. 1831—33. 9 Bind. (jvfr. „Kbhpoſt“. 1831, Nr. 104; „Nyeſte Morgenpoſt“ ſ. A. S. 498—500). (Heri af ham bl. A.: Det nye Forlovelſesmiddel, Lyſtſpil i 1 Act, efter Mélcsville, 1831, Bd. I.; Peter Andreas Heibergs Ophold i Polen, ſſtd.; Den ſorte Død, et jydſk Folkeſagn, ſſtd. (overſ. paa Tydſk af C. Johannſen i Fr. Thaarup's „Kopenhagener Börſenhalle“ II. 1832, S. 127—28); Hvad er Kjærlighed? efter Dahlgren, ſſtd.; Kjøbenhavn, ſkildret af C. A. Ricander, ſ. A. Bd. II.; Skizzer af Norden, af J. J. Ampère, ſſtd. (fortſat i flere Bind); Vandringer i Sjælland, af C. A. Ricander, ſſtd.; De ſidſte Septemberdage, efter Dahlgren, ſſtd.; Skjønhedslinier, tegnede paa en nedfalden Kliinteſteen ved Fuurſøen, ved Synet af en badende Pige, efter Dahlgren, ſ. A. Bd. III.; Henrik Steffens's Barndomsaar, ſkildrede af ham ſelv (med Indledning), ſſtd.; Et Par Ord om Manuductions-Uvæſenet ved Kjøbenhavns Univerſitet, ſſtd.; Cenſuren, efter det Tydſke, 1832. Bd. I.; Frankrig i Aaret 1832, af H. Heine, ſ. A. Bd. II.; Ungarſke Skildringer, af A. Ellrich, ſ. A. Bd. III. og IV.;

Notitſer fra en Reiſe i Holſteen, 1830, af Hofraad Dr. Bernh. Meyer, 1833, Bd. I.; Jules Janins Ungdomsliv, ſkildret af ham ſelv, ſſtd.; Aphorismer i alle Bind; desuden flere overſatte og mindre Bidrag).

Ligeledes Redacteur og Udgiver af: Nyt Aftenblad 1826, Nr. 4—52. Kbh. 4to. (Hertil leverede han deels under ſit Navn, deels under Mærkerne O. T., o—n, 9, 4, bl. A.: Didots Reiſe til Levanten, i Nr. 28. 29; Om den danſke Skueſpildigter Hieronymus Juſteſen Ranch og hans Skrifter, i Nr. 36—39; To Breve fra Pave Leo den Tiende til Raphael fra Urbino, Nr. 42; Oberſt Regri. (Brev fra en Reiſende), Nr. 52; Anmeldelſer af J. C. Langes »Familien Ulfeldt«, i Nr. 13, og af N. L. Niſſens »Hovedtrækkene af Nyegræſkens Særkjender«, i Nr. 44); ſamt af Fyens (forhen C. Iverſens) Avis, fra Juli 1836 til October 1847. Odenſe. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Kjøbenhavns-Poſten 1827, Nr. 1—36. Kbh. 4to. (jvfr. S. 152; N. Aftenbl. 1826, S. 420; Kbhvns Flyv. Poſt 1827, Nr. 12). (Heri af ham: Malthe Conrad Bruun, Nr. 3. 4; Theaterartiklen, under Mærket Y. Z.).

Deeltog i Redactionen af Bladet »Dagen« fra Octbr. 1827 til 7de Novbr. 1834, og redigerede i den Tid navnligen den politiſke Artikel i Samme (med Undtagelſe af den ſvenſk-norſke Deel), ſamt leverede dertil en betydelig Mængde Bidrag, deels med og uden Navn, deels under Mærkerne O. T., O. Th., x., A.—T. (ɔ: Anti-Tartuffe), E—r (hvoriblandt: Om Oprettelſen af en Magdalena Stiftelſe i Kjøbenhavn, 1827, Nr. 250; Hvo er Forfatter til Gjengangerbrevene? 1832, Nr. 87; Hiſtoriſke Notitſer og Anecdoter, 1833, Nr. 236, 50, 51, 57, 66, 72, 82, 84, 87—89, 93, 94, 96, 303, 9—11; 1834, Nr. 7—10, 43, 55, 66; Aphorismer, 1833, Nr. 245, 46, 48, 74, 76, 78, 79, 82, 97, 303, 7, 8; 1834, Nr. 71, 115; Penge og ingen Penge, en Humoreſke, efter Saphir, 1834, Nr. 73; Blandede Efterretninger angaaende Amerika, iſær med Henſyn til Udvandrere, ſamlede, ſ. A. Nr. 97, 109, 46, 61; Theaterartikler, m. m. m.)

Ligeledes deeltog han i Redactionen af Fyens Stifts Adreſſe- og politiſke Avis ſamt Avertiſſements-Tidende, udg. af S. Hempel, fra Novbr. 1834 til April 1836, ſamt af: »Bidrag til Tidshiſtorien«, i ſamme Tidsrum.

Desuden Bidrag: i Lunges »Literatur- Kunſt- og Theaterblad« (Theaterartiklen, Septbr.—Decbr. 1824, under Mærket Y. Z.); — i »Nyt Aftenblad« (Naar blev Holbergs Niels Klim overſat paa Danſk? 1824, S. 263; En gammel Komoedie-Placat, 1825, S. 284; Om Wiwets Skueſpil Enke- og Liigkaſſen, ſ. A. S. 316); — i »Kjøbenhavns Morgenblad« (Aftentimen, 1825, Nr. 97; Danſk Litteratur, benyttet eller bedømt udenlands, ſſtd.; Den ſorte Død, et tydſk Folkeſagn, 1826, S. 54—55; Harpeſpilleren, efter det Svenſke, ſ. A. S. 114—17; Oldingen og Pigen, Idyl af (efter) G. A. H. Granberg, et Digt, ved Simpler, ſ. A. Nr. 91; Theaterkritiker under Mærket Y. Z., 1825—26); — i »Geſion« for 1826 (Diamantkorſet, en ſand Begivenhed, S. 272—79; jvfr. Converſationsbl. 2. Aarg. II. 68); — i »Den Danſke Stats-Tidende« (Rapport til Keiſeren af Rusland fra Underſøgelſes-Commiſſionen, udnævnt d. 17. Decbr. 1825 (om Complottet ang. Alexanders Mord), 1826, Tillæg til Nr. 59, 61, 62, 63 og 64; 5 Ark i Folio); — i »Kjøbenhavnspoſten« (Et Brev fra Wieland til Reinhold om Baggeſen, overſ. 1827, S. 302; Det døende Barn, af H— — (H. C. Anderſen) med tydſk Overſættelſe af Ludolph Schley, meddeelt, ſ. A. Nr. 77; Theaterartiklen under Mærket Y. Z., ſ. A. (og her kke leveret nogen Kritik ſiden); Anmeldelſe af Fr. Thaarups „Kopenhagen“, 1828, r. 55 (under Mærket X); Til og om Præſten Jørgen Thiſted, af Anti-Tartuffe, A. Nr. 106 (jvfr. „Dagen“ 1828, Nr. 294; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6. (af O. Thomſen), 10 (af S. Hempel); Erklæring af Y. Z., 1829, Nr. 27; En interudflugt til Lund i Februar 1829, ſ. A. Nr. 34. 35. 37. 38. 40. 41. (jvfr. A. S. 181—82, 197—98); — i Liunges „Hertha“ 1827, 1ſte Bd. (Medarbeider „Dramaturgiſke Bidrag“ af Y. Z. (navnlig Forfatter til Artiklen: Om Opførelſen f Holbergs Jeppe paa Bjerget ꝛc., S. 300 flgg.); — i „Aarhuus Stifts-Tidende“ Nogle Ord i Anledning af H. Baſtholms Opfordring om Bidrag til Grækerne, 1827, r. 108); — i „Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“ (Holbergiana, tildeels af . L. Rahbek, meddeelte, 1831, Nr. 37. 38; Epigram, efter Fru Lenngren, af Simler, ſ. A. Nr. 37); — i Liunges „Nyeſte Repertorium for Moerſkabslæsning“ Theatervæſen og Folkeforlyſtelſer i Ungarn, af A. Ellrich, overſat af o—n., i 5te Bd. 834, Nr. 16, S. 249 flgg.; Hans Sachs, Skueſpil i 1 Act af Ludvig Halirſch, me-iſk overſat af o—n., ſſtd. Nr. 17, S. 257 flgg.; 3 Smaadigte efter Fru Lenngren, td. S. 240 og 368.

Endeel Taler, Lejlighedsdigte og Sange, tildeels ſærſkilt aftrykte. — Revid.)

Thomſen (P.), Pſeudonym; ſee Peter Salomon Martin.

Thomſen (Th.).

Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup. Faſtelavns-Farce i tre Optog. Over-t af det Tydſke. Fortſættelſe af Skueſpillet: Vor Haandtering. Kbh. 1816.

Thomſen (Thomas), Landmaaler og Aſſiſtent i Nationalbanken.

Tabellariſk Overſigt over Gevinſterne i Klasſelotterierne 1825, med Udtog f Betingelſerne, Forklaring og Beregning. Kbh. 1825.

Thonning (Peter), f. d. 9de October 1775 i Kjøbenhavn, hvor ans Fader Rasmus Thonning (f. 1740, † $\frac{30}{7}$ 1817) var praktiſe-nde Læge og givt med Dorothea Spendrup; blev dimitteret til Uni-erſitetet fra Kjøbenhavns Latinſkole i Efteraaret 1794, og tog i det paa-lgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe; ſtuderede ægevidenſkaben, og gjorde, iſølge kgl. Reſolution af 2den Octbr. 1799, aa Generaltoldkammerets Bekoſtning, en botaniſk Rejſe til det danſke Guinea, jær for at finde Farve-Planter; kom tilbage i Auguſt 1803 (jvfr. „Dagen“ 803, Nr. 126); var i Aarene 1804—10 Lærer for H. K. H. Arveprinds rederik Ferdinand; blev den 25de Jan. 1810 Kammerſecretair i Gene-altoldkammeret; d. 15de Juli 1811 virkelig Kammerraad; d. 20de Juli 812 tillige Secretair i Kanal-, Havne- og Fyr-Directionen ($\frac{30}{8}$ 1815 edlem af ſamme); d. 29de Decbr. 1812 Committeret i Generaltoldkam-eret og virkelig Juſtitsraad; d. 1ſte Maj 1816 Medlem af Quarantaine-

Directionen; d. 13de Novbr. 1822 virkelig Etatsraad; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhiſtoriſke Muſeum; d. 23de Juli 1834 Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 19de Decbr. 1840 i Naade og med Penſion entlediget, og d. 31te Decbr. ſ. A. udnævnt til Conferenceraad. M. Vahl har opkaldt en Planteſlægt efter ham Thonningia (jvfr. Naturhiſtorie-Selſkabets Skrifter VI. S. 124—25; Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. S. 585). † 29de Januar 1848 i Kbhvn. — * $\frac{14}{7}$ 1810 Anna Marie Nicoline Kamphøvener. — (Hans Portrait er lithographeret).

Medudgiver af: α) ***Martini Vahlii Enumeratio plantarum***, vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis selectis et descriptionibus succinctis. *Vol. II.* Hauniæ 1806. β) ***Eclogæ Americanæ*** seu descriptiones plantarum præsertim Americæ meridionalis nondum cognitarum. Autore *Martino Vahl. Fasciculus tertius* et ultimus. Hauniæ 1807, cum Tab. XXI—XXX. Fol.

Af de af ham fundne Guineiſke Planter leverede C. F. Schumacher en Beſkrivelſe i »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger«, III. 21—248 (ſærſk. aftr. Kbh. 1827. 4to.; jvfr. M. f. L. I. 315—22, af J. W. Hornemann; Revue encyclop. 1829, Oct.) og IV. 1—236. (Okens »Iſis« 1848, S. 98—101; 108—10).

Thorarenſen (Bjarni), f. d. 30te Decbr. 1786 paa Gaarden Lágafell i Kjóſar Syſſel, Søn af Cancelliraad Vigfús Thorarenſen, daværende Syſſelmand i Gullbringu og Kjóſar Syſſeler, ſiden (1789) i Rángárvalla Syſſel, i Islands Sønder-Amt, og Steinunn (en Datter af Bjarni Pálsſon, Landphyſicus i Island); blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Univerſitet i Foraaret 1803, udmærket ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i Foraaret 1804; underkaſtede ſig i Juni 1806 og i Foraaret 1807 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair og d. 25de Auguſt 1809 Undercancelliſt i det Danſke Cancelli; d. 22de Febr. 1811 Cancelliſecretair; d. 19de Marts 1811 ſurnumerair og d. 18de Juni 1817 virkelig Aſſeſſor i den islandſke Lands-Overret; foreſtod fra Efteraaret 1817 til Foraaret 1818 Stiftamtmands-Forretningerne; blev d. 22de Juni 1820 Syſſelmand i Arnes Syſſel under Islands Sønder-Amt; d. 1ſte Maj 1822 atter Aſſeſſor i den islandſke Lands-Overret; den 1ſte Auguſt 1829 virkelig Juſtitsraad; d. 10de Auguſt 1833 Amtmand over Islands Norder- og Øſter-Amt; d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge. Deeltog 1839 og 1841 i den ved kongl. Reſol. 22de Aug. 1838 befalede Commiſſion af islandſke Embedsmænd til at raadſlaae om Islands offentlige Anliggender (ſ. Nefndartíðindi íslenzkra embættismanna 1839 og 1841. Kaupmhfn. 1842); var iblandt det islandſke literaire Selſkabs Stiftere i Island, og i dets ſørſte Aar Vice-Secretair i den islandſke Afdeling; blev Selſkabets Æresmedlem $\frac{19}{3}$ 1835. † 24de Auguſt 1841. — * $\frac{15}{9}$ 1820 Hildur (f. $\frac{4}{8}$ 1799), ældſte Datter af Bogi Benediktsſon paa Stadarfell og Jardþrúður Jónsdóttir. — („Bjarni Thorarenſen, en Skizze af Grimur Thomſen“, med Portrait (efter det franſke) ſtylographeret af Fortling, i „Gæa, æſthetiſk Aarbog, udg. af P. L. Møller“, 1845, S. 187—203; jvfr. „Fjølnir“, VI. 20—21; P. Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 402. — Portrait i Gaimards „Voyage en Islande &c.“).

Kvæði Bjarna Thórarensens, gefin út af Hinu Íslenzka Bókmenntafjelagi. Kaupmhfn. 1847. (Flere af diſſe Digte have tidligere været deels ſærſkilt trykte (ſaaſom ved Adjunct J. Johnſens Død, Viðeyar Klaustri 1820), deels indførte i „Klausturpósturinn“ (1818, bls. 161—62; 1822, bl. 26); i „Sagnablöð“ 1822, 24, 26; i „Minning Stephåns Þórarinssonar“ 1824 (bls. 69—74), i „Skirnir“ 1829, 31, 32, 35, og i „Fjölnir“ (VI. bl. 6). — Fire Digte overſatte paa Danſk af G. Thomſen i „Gæa“ 1845, S. 199—203, og to overſ. paa Franſk af X. Marmier i „Lettres sur l'Islande“ og „Chants du Nord“).

Forſøg til en Fortolkning af Reſcriptet af 2den Maji 1732, med Henſyn til Norſke Lovs Gyldighed i Island angaaende perſonlig Arreſt i Gjeldsſager, i Ørſteds „Juridiſk Tidsſkrift“ Bd. XIII. H. 2. 1827, S. 192—218. (jvfr. ſſtd. S. 219—26, af A. S. Ørſted).

Om Gunnars Høi ved Hlidarende, i „Annaler for Nordiſk Oldkyndighed og Hiſtorie“. 1847. S. 77—84.

Erklæring, i „Dagen“ 1840, Nr. 78.

Thorarenſen (Stephan), Stephán Þórarinsſon, Nysanførtes Farbroder, f. d. 24de Auguſt 1754 paa Gaarden Grund i Øfjords Syſſel, under Islands Norder-Amt, ældſte Søn af Þórarinn Jónsſon, Syſſelmand i Vaðla (Øfjords) Syſſel († 1767), og Sigriður Stephánsdóttir (yngſte Datter af Stephán Ólafsſon, Præſt til Høſkuldſtadir, og Ragnheiður Magnúsdóttir); kom 1768 til ſin Morbroder, daværende Amtmand (ſiden Stiftamtmand) Ólaf Stephenſen, og nød derefter Underviisning i Skalholt af daværende Candidat (ſiden Biſkop) Hannes Finnsſon; rejſte i Efteraaret 1770 til Kjøbenhavn, og blev Student i Juli 1771; abſolverede d. 6. Februar 1776 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); var i 2 Aar Volontair i Rentekammerets danſke og norſke Kammer-Cancelli; blev d. 3die Febr. 1779 Vice- og ſuccederende Laugmand (hos Svein Sølvaſon) i Nord- og Veſter-Laugdømmet i Island; men gjorde forinden han tiltraadte dette Embede, ifølge kgl. Reſol. 12te April ſ. A., en oekonomiſk Rejſe i Norge (ſ. Erichſens Forberedelſe til Olavii Rejſe S. 187—94), blev Medlem af det Kgl. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem, kom tilbage til Kbhvn. i Januar 1780, og drog i Foraaret til Island; blev i

Sommeren 1782 (ved Sv: Sølvaſons Død $\frac{6}{8}$ 1782) virkelig Laugmand i bemeldte Laugdømme (indtil $\frac{1}{9}$ 1789); udnævntes d. 12te Maj 1783 til Amtmand over Islands Norder- og Øſter-Amt; reiſte til Kjøbenhavn i Efteraaret 1799, og blev Medlem af den ſammeſteds under 12te Decbr. ſ. A. nedſatte Commiſſion angaaende det islandſke Juſtits- og Skolevæſen; blev 1804 (ved L. Erichſens Død $\frac{1}{8}$ 1804) tillige conſtitueret ſom Stiftamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet; d. 29de Marts 1810 førſte Medlem af den for Island oprettede Stifts-Beſtyrelſes-Commiſſion, ved hvis Ophævelſe han den 20de Marts 1813 udnævntes til Conferenceraad; blev d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge. † 12te Marts 1823 paa Mødruvalla Kloſter. — * $\frac{12}{9}$ 1788 Ragnheiður Vigfúsdóttir Schèving (hans Søſkendebarn), en Datter af Syſſelmanden i Skagafjords (Hegraneſs) Syſſel, Vigfús Schèving og Anna Stephánsdóttir. — (Jvfr. Minning Stephàns Þórarinssonar (o. m. T.: Stutt Æfi- og Útfarar-minning Herra Stephàns Þórarinssonar). Kaupmhfn. 1824; „Dagen“ 1823, Nr. 216; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821–26, S. 245—17; „Klaustrpóst“. 1823, S. 66—67; Sagnablöð 1823—24, VIII. 85—90; „Ný Fèlagsrit“, V. 1845, bls. V.—VIII.; P. Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 432; „Hermod“, S. 39. — Portrait i „Ný Fèlagsrit“, 5. ár).

Disputatio *de homicidio* secundum leges antiquas Islandorum. Part. I. (pro commeatu regio). Hafn. 1775. 4to. — Tanker til højere Eftertanke om Uaar og dets Virkninger, ſamt om Føde- eller Korn-Magaziners Anlæggelſe i Island, med tilføiede ſpecielle Beregninger over Exporterne fra Handelſtederne i Nord og Øſter Amtet i Aarene 1789 og 90. Kbh. 1792. — „Allerunderdanigſt Erklæring“ d. 28. April 1796, paa „Islands almindelige Anſøgning til Kongen om udvidede Handelsfriheder m. v.“ Kbh. 1797. (S. 38—73). — Tanker ved Gjennemlæsningen af de ſaakaldte Oplysninger og Anmærkninger over Islands almindelige Anſøgning til Kongen. Kbh. 1798. (Skandinav. Muſeum 1798, Bd. 1. H. 2. S. 383—84, af R. Tønder Lund).

Stutt og einföld ávísan fyri bændur í Íslands nordur og austur amti um áeinna fyri *þá hentugastu maturta rækt* m. m. Kaupmannahöfn 1816.

I „*Íslenska Lærdóms-Lista Fèlags Rit*“ (Um vatnsveitingu af mýrum, í 2. B. bls. 30—56; Um heyforðabúra stofnun á Íslandi, í 13. B. bls. 85—131; Um bóklestra-lystar og lestrar fèlaga stofnun á Íslandi, í 13. B. bls. 229—50; Tilraun til at ákvarda gagnsmuni heyskaparins á Íslandi í samlíking vid kornafla þann sem þar er mögulegr, í 14. B. bls. 227—59; Manntals töblur yfir fædda og dauda samt fermda og í hjónaband samangèfna í Hóla stipti, frá 1768 til 1794, í 12. 13. og 14. B. (ſ. L. E. 1794, Nr. 16).

Udtog af H. C. Glahn's Afhandling „om Maaden i Norge, Island og Færøerne ſikkert at overgjemme Kartofler“, trykt bagved M. Stephenſens „*Minnisverd Tíðindi*“ 2. D. 2. B. S. 30—37.

Hólanóphili bréf, i „*Minnisverð Tíðindi*“ 1. B. S. 322—38.

Thorbrøgger (Skule Theodor), ſ. d. 26de Februar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Sabelmagermeſter Loren'tz Thorbrøgger († 1837 i ſit 72. A. i Kbhvn.) og Karen Wilms (Wilner); indtraadte 1808 ſom Volontair i Generaltoldkammeret; tog i Efteraaret 1810 danſk-juridiſk Examen; blev 1811 Copiiſt og d. 9de Marts 1813 Fuldmægtig under Kanal-, Havne- og Fyr-Directionen; 1816 Fuldmægtig i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 13de April 1830 Told- og Conſumtions-Kasſerer i Aalborg; 1839 valgt til borgerlig Raadmand ſammeſteds (med kgl. Stadfæſtelſe $\frac{16}{5}$ 1839); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1842 virkelig Juſtitsraad. I 1834 valgtes han til Suppleant for det 1ſte jydſke Kjøbſtaddiſtrict (Aalborg og Hjøring) ved Nørre-Jyllands Provindſialſtænder-Forſamling, og mødte i Viborg 1836; blev d. 29de Maj 1848 af Kongen udnævnt til Medlem af ſamme Stænderforſamling, og mødte ſ. A. — * 1814 Cathrina Margrethe Mauritzen († $\frac{8}{5}$ 1850 i ſit 57. Aar i Aalborg).

Tarif for Tolten i Dannemark. Kbh. 1815. 2det Opl. ib. 1816. 3die med mange Tillæg forøgede Opl. ib. 1823. Tillæg til 3die Oplag. ib. 1825.

Haandbog for Handlende og Toldofficianter, indeholdende de ved, og i Anledning af Forordningen af 1ſte Mai 1838 foreſkrevne Former og indførte Told- og Skibs-Afgifter for Danmark. Aalborg, 1839. — Tillæg til Haandbog for Handlende og Toldofficianter, indeholdende foruden ſenere Beſtemmelſer tillige Reglementet for Varers Anſættelſe til Commerce-Læſter. ibid. (1840).

Angaaende M. L. Nathanſons Afhandling om Nationalbanken iſær med Henſyn til dens Actionairer, i Aalborg Stifts-Tidende 1835, Nr. 81, 117. (jvfr. Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 153, 202, af Nathanſon).

I Nørre-Jyllands Stænder-Tidende (Forſlag ang. ſkjærpede Forholdsregler til Forebyggelſe af Visſekramhandelen, 1836. I. S. 101—6; Forſlag til en Forandring i de nu gjeldende Regler for Fartøiers Maaling, ſſtd. S. 187—92).

Thordersen (Helgi Gudmundsſon), ſ. d. 8de April 1794 i Reykjavik, eneſte Søn af Gudmund Thordersen (Þórðarſon), ſiden Handelsfactor i Hafnarfjord († 1803), og Steinunn Helgadóttir (givt 2den Gang med Præſten Brynjúlf Sivertſen); kom 1809 i den lærde Skole paa Besſeſtad; dimitteredes derfra 1813, og nedrejſte 1814 til Kjøbenhavn, hvor han ſ. A. blev Student; tog i April 1819 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev i April 1820 Præſt til Saurbæ i Borgarfjords Syſſel (ordineret $\frac{7}{5}$ ſ. A.); d. 4de Maj 1825 Præſt til Odde; 1826 Provſt i Rángárvalla Provſti (Rángár þing) i Islands Sønderamt; d. 4de Novbr. 1835 Præſt ved Domkirken i Reykjavik; d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge; d. 25de Septbr. 1845 Biſkop over Island. Var kongevalgt Althingsmand 1845, 47 og 49, og blev d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved kgl. Reſcr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandſke Forſamling. — * 1820 Ragnheiður Stephenſén (f. $\frac{10}{1}$ 1795, en Datter af Amtmanden i Islands Veſter-Amt, Stephán Stephenſen og Martha Maria Holter). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Biſpevielſe af J. P. Mynſter udſtedte Program: „De illo fratre, cuius Paulus 2 Cor. VIII, 18 mentionem facit, commentatio“, Haun. 1846, 4to, p. 14—15).

Nogle Lejlighedstaler, ſaaſom: Ræða við Lík-kistu sáluga Amtmanns Hra Stephàns Stephensens þann 4da Janúarii 1821 (indført i „Æfi- og Útfarar-Minning Herra Stephàns Stephensens“, 1822, bls. 40—48); — Raunatölur yfir líkkistu Bjarna sál. Sivertsen. Reykjav. 1845; — Ræða við vígslu latínuskólans í Reykjavík 1. dag Octóber mán 1846. ibid. 1846; — Ræður, haldnar við útför Steingríms biskups Jónssonar. ib. 1847. — „Stutt ávarp við líkkistu prestsins Sra B. Sivertsens á Útskálum“ tilligemed en „Grafſkrift“, trykt i: Ræður haldnar við útför Prestsins Sira B. Sivertsens. Rvík. 1848, S. 16—27; — Ræða við vígslu prestaskólans 2. dag Októbr. 1847, trykt i: Árrit prestaskólans 1 ár. Rvík. 1850, S. 1—14.

Thorgrimsſon (Bjørn), Søn af Syſſelmanden i Myre Syſſel under Islands Veſteramt, Thorgrim Sigurdsſon († 1785); blev 1775 Præſt til Saurbæ i Borgarfjords Syſſel; 1783—86 tillige Provſt i ſamme Syſſel; 1786 Præſt til Setberg; 1789—91 og 1793—1816 Provſt i Snæfjeldsnæs og Hnappadals Provſti. † 16de Decbr. 1832. — * Helga Brynjúlfsdóttir, en Datter af Syſſelmanden i Arnes Syſſel Brynjúlf Sigurdsſon († $\frac{16}{8}$ 1771).

Æfisaga Prófasts Sira *Biörns Haldórssonar*. Kaupmhfn. 1799.

Thoring (Claus Reenberg), f. d. 1ſte Marts 1768 i Laaland, Søn af Thomas Chriſtian Thoring, daværende reſiderende Capellan til Tiirſted, Skjørringe og Veileby (fra $\frac{7}{11}$ 1766), ſiden ($\frac{3}{5}$ 1771) Sognepræſt til Horslunde og Nordlunde († $\frac{31}{12}$ 1783, 48 Aar gl.), og Chriſtiane Charlotte Martinette Reenberg († 1813, yngſte Datter af Præſten i Veſteraaby i Fyen, Claus Reenberg og Anna Henriksdatter Achthon); blev 1785 dimitteret til Univerſitetet fra Nakſkov lærde Skole; tog d. 24de Maj 1788 philologiſk Embedsexamen (Laud.); udnævntes d. 1ſte Juni 1792 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev ſenere Decanus paa Communitetet; tog d. 19de Januar 1796 theologiſk Atteſtats („Haud illaud.; specimen scriptum censoribus omnibus laude dignum visum est“); blev d. 12te Decbr. 1806 Lærer i danſk Grammatik, Hiſtorie og Geographi ved Søcadet-Academiet; erholdt d. 1ſte Decbr. 1813 Krigs-Asſesſors Charakteer (med Rang i 9de Kl. Nr. 4), og d. 28de Octbr. 1817 Titel af Profesſor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13); blev entlediget ſom Lærer ved Søcadet-Academiet 1831. † 21de Maj 1832. — * Johanne Marie Eller (ſ. $\frac{16}{12}$ 1771, † $\frac{12}{1}$ 1843, en Datter af Klokkeren ved Chriſtianshavns Kirke, Chriſtian Siegfried Eller og Friderica Helt). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 66—67).

De locis Novi Testamenti, qvæ provinciam *Jesu Christi* his in terris gestam describunt. Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havniæ 1796. — Hebraiſk Sproglære af Weckherlin. Overſat. ibid. 1798. — Loviſe, eller de ulykkelige Følger af Letſindighed. Overſat af Tydſk. 1.—2. Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37, af R. Nyerup). — Auguſta du Port, eller en Ulykkeligs Hiſtorie. Overſ. ib. 1802. (L. E. 1802, Nr. 35). — Spilleren. Skueſpil af Iffland. Overſ. ib. eod. — Morderen Martin, af Filibert. Overſ. ib. 1804. (L. E. 1805, Nr. 21). — L. A. Schlözers Forberedelſe for Børn til Verdenshiſtorien, overſat. Gjennemſeet og med en Fortale ledſaget af J. Kierulf. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 12). — Pudsmageren, eller den liſtige Page, Lyſtſpil af Kotzebue. Overſ. ib. 1805. — Galeiſlaven Alamontade. 1.—2. Deel. Overſ. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 51). — Præſtedatteren. En Fortælling af Kotzebue, overſ. ib. 1806. — Brevbog for Ungdommen. ib. eod. (L. E. 1809, Nr. 25). — C. G. Brøders latinſke Læſebog for Begyndere i Latinen, udgivet og med en fuldſtændigere Ordbog ledſaget. ib. 1808. — Heerens Haandbog i Hiſtorien om det europæiſke Statsſyſtem. Overſ. ib. 1813. (L. T. 1815, S. 70—78).

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen" 1821—1831 (hvortil han leverede endeel overſatte Bidrag; jvfr. „Politivennen" 1827, S. 430—32).

Thorkelin (Grimur Jónsſon), ſ. d. 8de October 1752 *) paa Bæ ved Hrutafiørd i Island, af Forældrene Jón Teitsſon († 1758 i Kbhvn.) og Elin Einarsdóttir (nedſtammende fra Lopt, Sæmund Fródes Søn); kom, efter at have miſtet ſin Fader i ſit 5te Aar, til ſin Moſter Thórunn Einarsdóttir, givt med Brynjólf Jónsſon til Liáſkogum, Forpagter af det kongelige Jordegods i Vatnsdal, og blev, 12 Aar gammel, ſat i Huſet hos Provſten i Snæfellsnes Syſſel, Vigfús Erlendsſon, hvor han lærte Begyndelſesgrundene af det Latinſke, og ſendtes derpaa til Cathedralſkolen paa Skalholt; kom 1770 (ikke i Slagelſe, men) i Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn, hvorfra han 1773 dimitteredes til Univerſitetet; tog i det følgende Aar den philoſophiſke Examen med bedſte Charakteer og Baccalaureigraden; ſtuderede derefter Lovkyndighed og nordiſke Oldſager; abſolverede d. 22de Marts 1776 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); blev ſ. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1777 Secretair ved den Arna-Magnæanſke Commisſion; d. 16de Aug. 1780 anſat ved Gehejme-Archivet, for at ſkulle gaae Gehejme-Archivaren til Haande; fik 1783 Titel af Profesſor extraordinarius; rejſte 1786, med kongelig Underſtøttelſe, paa det antiqvariſke Studium til England, Skotland og Irland; blev 1788

---

*) Andenſteds angives hans Fødſelsaar: 1750.

Doctor juris ved Univerſitetet i St. Andrews; udnævntes den 11te Januar 1791 til Geheime-Archivarius, og vendte ſ. A. tilbage; blev 1794 Juſtitsraad; d. 21de Aug. 1810 virkelig Etatsraad; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; d. 1ſte Novbr. 1828 Conferenceraad. Var Æresmedlem af det kgl. Irſke Academi i Dublin, de antiqvariſke Selſkaber i London og Edinburgh, og af Academiet for Konſter, Manufactur og Agerdyrkning i London; Medlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{2}{12}$ 1791) og af ſammes Ordbogscommisſion (179* — $\frac{1}{8}$ 1808); af det Kgl. danſke genealogiſke og heraldiſke Selſkab (1778); af det Kgl. Danſke Selſkab til den nordiſke Hiſtories og Sprogs Forbedring ($\frac{28}{3}$ 1800); af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab; correſponderende Medlem af Videnſkabernes Selſkab i Göttingen; ſamt Medlem af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund; deeltog i Oprettelſen af det danſke Bibelſelſkab i Maj 1814, og valgtes d. 15de Aug. 1815 til Meddirecteur for ſamme. † 4de Marts 1829. — * $\frac{11}{4}$ 1792 Gunnild Cecilie Hvidſteen, fød Dybe († $\frac{5}{8}$ 1824, 62 Aar). — (Autobiographi, indtil Aaret 1784, i Worms Lexicon III. S. 780—82, og i „The monthly Magazine“ T. XVI. p. 36 sqq.; Biographi i Kofods Converſations-Lex. XXVIII. S. 16—17; Nekrolog, af P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 231—40; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XVII. S. 332—33; de la Roches „Tagebuch einer Reiſe durch Holland und England“, 2te Aufl. S. 373—77; „Dagen“ 1829, Nr. 58. 60; Kbhpoſt. ſ. A. S. 158; Kbhvns Skilderi ſ. A. S. 310; Nyeſte Morgenpoſt ſ. A. S. 496).

Jus ecclesiasticum vetus sive Thorlaco-Ketillianum constitutum an. Chr. MCXXIII. Cum versione latina, lectionibus variantibus, notis, collatione cum jure canonico, juribus ecclesiasticis exoticis, indiceqve vocum. Havn. 1775 & Havn. et Lipsiæ 1776. (Ny Krit. Journ. 1776, S. 29—32; Ny Krit. Tilſk. 1777, S. 396; L. E. 1777, Nr. 13; Gött. A. 1777, S. 202). — *Jus ecclesiasticum novum* s. Arnæanum (1275) cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilſk. 1777, S. 397; L. E. ſ. A. Nr. 18). — *Kongs-Erfda ok Rikis Stiórn* sive Successio regia & regni administratio ex Bibliotheca Suhmiana, cum versione latina & lectionum variet. hactenus nunqvam edita. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilſk. 1777, Nr. 14; Ny Krit. Journ. 1777, Nr. 23; L. E. 1781, Nr. 34; Nyerups Middelald. Lit. S. 195). — *Statuta* provincialia, statuta sinodalia, casus episcopales, casus papales &c. ibid. 1778. (Ny Krit. Tilſk. 1778, Nr. 15; L. E. 1781, Nr. 7). — *Analecta*, qvibus historia, antiqvitates, jura, tam publicum qvam privatum, regni Norvegici illustrantur. ibid. 1778. (Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 46; Ny Krit. Tilſk. 1778, Nr. 85—86; L. E. 1781, Nr. 34). — *Vafþrudnismál* sive Oderum Eddæ Sæmundianæ una, cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1779. 4to. (Ny Krit. Journ. 1779, Nr. 24, S. 185—88; Ny Krit. Tilſk. 1779, Nr. 44; Litt. Journ. 1779, S. 341—49; L. E. 1781, Nr. 34; Gött. A. 1780, S. 625). — *Eggerti Olavii Index Geographiæ veterum Islandorum*; og Partic. 1ma *Juris criminalis Islandici* (*Vigslóði*); af disſe tvende Skrifter er der ikke trykt mere end det førſte Ark af hvert, og ſamme ere udkomne ſom Disputatſer pro Stipendio Collegii Medicei 1779—80. (jvfr. »Iris« 1791, III. 276—78). — Samling af Danſke Kirke-Love — blev, i Anledning af Forlæggerens Dødsfald, ikke fuldført, men mangler Fortale, Regiſter o. ſ. v.; udgaves dog af Executorerne i Forlæggerens Stervbo. Kbh. 1781. 4to. (L. E. 1782, Nr. 36). — *Diplomatarium Arna-Magnæanum*, exhibens monumenta diplomatica, historiam atqve jura Daniæ Norvegiæ et vicinarum regionum illustrantia. Ex bibliotheca Legati Arna-Magnæani. Tom. I.—II. Havn. 1786. 4to, c. XVIII. Tabb. æri incisis. (L. E. 1786, Nr. 16, af P. F. Suhm; jvfr. M. ſ. L. XVII. 284; Samlinger til det norſke Folks Sprog og Hiſtorie, Bd. I. H. I. S. 142; G. L. Badens hiſtor. Bibl. S. 32). — *Eyrbyggia-Saga*, sive Eyranorum Historia, qvam cum versione latina, lectionum varietate ac indice rerum auxit G. J. Thorkelin. ibid. 1787. 4to. [Udg. paa Suhms Bekoſtning]. (L. E. 1787, Nr. 48). — *Fragments of English and Irish History* in the ninth and tenth Century, translated from the original Icelandic with some notes. London 1788. 4to. (L. E. 1789, Nr. 29; Gött. A. 1790, S. 633). — Essay *on the Slavetrade*. ibid. eod. (jvfr. M. Møllers »Fortid og Nutid«, No. 1). — *Edwardi Rowei* Moresi de Ælfrico, Dorobernensi Archiepiscopo, Commentarius. Londini 1789. 4to. (L. E. 1790, S. 638). — *Sketch of the Character* of his royal Highness *the Prince of Denmark*. To which is added a short view of the present State of Literature and the polite arts in that country. London 1791. *Second edition* enlarged with an appendix. ib. eod. Overſat paa Danſk af C. F. Schneider. Kbh. 1793, og paa Tydſk af Karl Reinhard. Flensb. u. Leipz. 1793. (L. E. 1791, Nr. 26; 1793, Nr. 30; 1794, S. 208: »Iris« 1791, III. 105—9; 1793, II. 217—19; Krit. o. Antikr. XV. Nr. 21; »Den Danſke Tilſkuer« 1793, S. 436; Monthly Review 1791, Aug. p. 473; Gothaiſche gel. Zeit. 1791, Nr. 37; Gött. A. 1792, Nr. 62; 1793, S. 740; Allg. L. Z. 1792, Nr. 296).

De Danorum rebus gestis Seculo III. et IV. Poema Danicum dialecto Anglosaxonica. Ex bibliotheca Cottoniana Musæi Britannici edidit, versione latina et indicibus auxit G. J. Thorkelin. Hauniæ MDCCCXV. 4to. [Udgivet paa Geheime-conferenceraad Joh. v. Bülows Bekoſtning]. (L. T. 1815, Nr. 26. 27. 28; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 60. 63. 64. 65. 66 (af N. F. S. Grundtvig); Nr. 67. 68 (af Thorkelin); Nr. 70. 71. 72 (af Grundtvig); Nr. 75. 85 (af B. Pontoppidan); »Kieler Blätter« III. 307—29; Jen. L. Z. 1816, Ergzbl. Nr. 45. 46; „Monthly Review“ Vol. 81. 1816. p. 516—23; »Idúna“, Stockholm 1817, H. 7. S. 133—59; Grundtvigs „Danne-Virke« II. 1817. S. 207—89; Gött. A. 1818, S. 41). Overſat paa Danſk af N. F. S. Grundtvig under Titel: »Bjowulfs Drape“. Kbh. 1820.

Den Arna-Magnæanſke Commiſſions Udgave af Magnus Lagabæters Gulathings Laug paa Islandſk, Latin og Danſk (Havn. 1817. 4to, c. IV. tabb. æn.) er iſær hans Arbejde. (r. L. T. 1818, Nr. 24. 25, af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge; Gött. A. 1819, St. 92, S. 913).

Index vocum, vedføjet: Orkneyinga-Saga, sive Historia Orcadensium, isl. et latine. Sumtibus P. F. Suhmii. Hafniæ, 1780. 4to.

Beviis, at de Irſke, ved Oſtmannernes Ankomſt til Irland i det 8de Aarhundrede, fortiene en udmærket Rang blandt de meeſt oplyſte Folk i Europa paa de Tider, i »Det Kongl. Danſke Vidensk. Selſk. Skrifter, Ny Samling« IV. 550—82. (L. E. 1794, Nr. 37); overſat i Falck's »Archiv für Geſch. u. ſ. w. der Herzogthümer«, IV. Jahrg. 1845, S. 453—92.

10 Breve angaaende hans Reiſe 1790 paa den øſtre Side af Skotland ere indførte i *The general advertiser* for 1790. — Adſkillige politiſke Artikler angaaende Danmark indrykkede i engelſke Aviſer, ſom ofteſt med Underſkrift Aletophilus.

Anhanget til *Swinton's Travels* (London 1792), der indeholder en Samling af Ord, ſom Islændere, Norſke og Danſke have tilfælles og ſom ere gængſe i Skotland, er af ham.

I »Nye Danſke Magazin« (Hans Walckendorffs Skrivelſe til hans Broder Erkebiſkop Erich Walckendorff, meddeelt, II. S. 121—23; Chriſtian III. Manifeſt imod Biſperne af 1536, efter Grams Afſkrift i Geheime-Archivet, meddeelt, III. 1—30; Et Brev af Kong Hans om Viinbruer af Kongens Viingaard m. m. 1510, V. 124).

Et Brev i »Minerva« 1791, I. 168.

Ang. M. Stephenſens »Island i det 18de Aarhundrede«, i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 85. 89. 90. 93. (ſvfr. Nr. 86. 92).

Han beſørgede Udgaven af den i Kbhvn 1807 trykte islandſke Overſættelſe af det Ny Teſtament. (ſ. L. E. 1808, Nr. 31, og Tillæg til Nr. 32 og 33).

Fortale til Catalogen over F. C. Sevels Bogſamling, 1780. (Catalogens 1ſte Deel var udarbejdet af ham).

Skrev den førſte Deel af Noterne til Chr. Pram's Afhandling »om det daglige Brød i Norden«, i »Minerva« 1786, I. 193—218. (ſvfr. Rahbeks Læsn. i blandede Emner III. 119). — Latinſke Mindedigte i Kbhvns Skilderi, over: M. G. Greve Roſencrone, 1810, S. 1075; C. F. Jacobi, ſ. A. S. 1863; S. T. Thorlacius, 1815, S. 427; N. E. Balle, 1816, S. 1536. — Var Anden Medarbejder ved Udgaven af de norſke Kongers Hiſtorie; ſee Fortalen til 4de D. S. XXXVI. — Breve fra Thorkelin til P. (1786—92) i J. Pinkerton's Letters. I.—II. London 1830. — Om Udbyttet af Thorkelins Reiſe ſ. Critical Review, App. to the 4th Vol. p. 547; L. E. 1792, S. 269; Werlauff, Efterretn. om det ſt. Kgl. Bibl. 2. Udg. S. 286.

Thorkilſen (Chriſten), f. d. 17de December 1794 i Veile Amt, Hveiſel Sogn, Ildved By paa Udflyttergaarden »Veſtergaard«, og Søn af Gaardmand Terkel Chriſtenſen; blev i Efteraaret 1809 optagen i den lærde Skole i Horſens, og afgik derfra til Univerſitetet 1816; var Lærer i Latin og Græſk i det v. Weſtenſke Inſtitut (indtil Begyndelſen af 1826), og manuducerede til Examen Artium; tog i Januar 1823 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 25de Novbr. 1825 Sognepræſt for Andsager i Ribe Stift; d. 8de Januar 1834 for Sørbymagle og Kirkerup i Sjællands Stift, og d. 2den Maj 1848 for Egitslevmagle ſſtd. — *Oline Petronelle Beyerholm, Datter af Lærer Beyerholm ved Sø-Etatens Skoler.

Tale og Sange ved Sørgefeſten af Sorøe Amts Skolelærere over Frederik den Sjette d. 28de Jan. 1840 i Kirkerup Kirke. Slagelſe, 1840.

Bibelens Lære om den chriſtelige Daab nærmeſt i Anledning af de baptiſtiſke Bevægelſer og Eiriksſons ubeføiede Angreb. Kbh. 1845. (Theol. Tidsſkr. IX.

320—37; Berl. Tid. 1845, Nr. 90, Tillæg; Nr. 131 (af H. C. Nørdam); F. L. o. K. III. 179—91; 206—20 (af F. C. Boiſen); jvfr. ſſtd. IV. 218—48 (af Thorkilſen); Allg. Hall. L. Z. 1845, Nr. 246).

Fortolkning af de clementinſke Homilier 12, XI. og Parallelſtedet i Epitome LXXIX., i „Theologiſk Tidsſkrift" Bd. III. H. 2. 1839. S. 133-52.

Herrens ſidſte Ord hos Matthæus med forudſkikket Gjendrivelſe af nogle Mistydninger oplyſte (i Anledning af Recenſionen over „Bibelens Lære om den chriſtelige Daab"), i Fjerdingaarsſkriftet „For Literatur og Kritik" IV. 1846. S. 213—18.

Den chriſtelige Daab; Prædiken paa Faſtelavns Søndag, i Fengers og Birkedals „Vidnesbyrd fra Herrens Huus" I. S. 215—27. — (Tildeels efter Autogr.).

Thorlacius (Børge), f. d. 1ſte Maj 1775 i Kolding, hvor hans Fader, nedenanførte Skuli Thordarſon Thorlacius, da var Rector ved den latinſke Skole; blev 1783 ſat i Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn, og derfra dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1791; var ſaavel ved Examen Artium, ſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen 1792 den Førſte blandt de Indkaldte; tog i Januar 1796 theologiſk Atteſtats med Charakteren Laudabilis et quidem imprimis egregie; blev derefter anſat ved det ſtore kongelige Bibliotheks Læſeſal, ſamt Lærer i det Schouboeſke Inſtitut; vandt 1797 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte Priisopgave i Philoſophien: „*Artes populares Græcorum* cum doctrinis, qvibus apud nos institui juventus solet, comparare, et qvantum utrisqve pretium statuendum sit, æstimare" (jvfr. Badens Univerſ. Journ. V. 33); underkaſtede ſig i Septbr. 1797 den philologiſke Embedsexamen med Charakteren „optimo jure laudabilis"; disputerede d. 6te Octbr. ſ. A. for Magiſter- og Doctorgraden i Philoſophien, og tiltraadte mod Enden af ſamme Aar, tildeels med kongelig Underſtøttelſe, i Selſkab med nu afdøde Conferenceraad, Prof. Laurits Engelstoft en videnſkabelig Rejſe i Tydſkland, Holland og Frankrige, hvorfra han hjemkom 1800; blev d. 20de Februar 1801 Lector i de gamle Sprog ved det pædagogiſke Seminarium, og d. 8de Maj ſ. A. tillige ved Univerſitetet; d. 12te Marts 1802 overordentlig Profesſor i den græſke og romerſke Philologi; d. 22de April 1803 Profesſor ordinarius i det latinſke Sprog og Asſesſor i Conſiſtoriet (ſ. Øſt's „Materialier", S. 610—11); d. 22de Maj 1807 Medlem af Commisſionen til de nordiſke Oldſagers Opbevaring; foretog ſ. A. en antiqvariſk Rejſe i Sverrige; ved kongelig Reſolution af 17de Septbr. 1808 overdroges det ham indtil videre at holde Forelæsninger over den bibelſke Exegeſe og at deeltage i den theologiſke Embedsexamen (indtil 1817); udnævntes d. 2den Juni 1809 til Medlem af Directionen for det ved kgl. Reſolution af 28de Januar ſ. A. oprettede, med det ſtore kongl. Bibliothek forbundne Mſeum; blev d. 17de Maj 1811 Medlem af den Arna-Magnæanſke Commiſſion; deeltog i Oprettelſen af det danſke Bibelſelſkab i Maj 1814, og valgtes den 15de Auguſt 1815 til Meddirecteur for ſamme; udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; disputerede d. 3die Aug. ſ. A. for den theologiſke Doctorgrad; blev den 13de Decbr. ſ. A. Medlem af den ifølge kongl. Befaling nedſatte Commiſſion for at udarbejde en ny danſk Overſættelſe af det Ny Teſtament; d. 2den Septbr. 1818 virkelig Etatsraad; tiltraadte i Maj 1826 en videnſkabelig Rejſe til Tydſkland, Italien, Sicilien og Frankrige (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 575—76), og kom tilbage i Sommeren 1828. Var Univerſitetets Rector 1813—14; Æresmedlem af det islandſke literaire Selſkab; Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{26}{1}$ 1810), og af ſammes Ordbogscommiſſion ($\frac{12}{8}$ 1810), ſamt Formand i denne ($\frac{4}{11}$ 1822); Medlem af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab (1801); af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog ($\frac{19}{4}$ 1815); correſponderende Medlem af det Berliner Videnſkabernes Selſkab (i Marts 1822), og af l'Accademia Romana d'Archeologia ($\frac{5}{8}$ 1827); ſamt Medlem af flere andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samſund. † 8de October 1829 i Kbhvn. — * $\frac{3}{7}$ 1803 Marie Benedicte Sophie Hedevig Kall (f. $\frac{14}{8}$ 1777, † $\frac{8}{8}$ 1835, næſtældſte Datter af Etatsraad, Profeſſor og Ridder Abraham Kall og Maria Anna Sophia Roſenſtand Goiſke). — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 9—15; Biographi i Kofods Converſ. Lex. XXVIII. 19—21; Nekrolog, af P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 731—41; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 78—79; Møllers N. theol. Bibl. XVII. 335—36; XVIII. 134—35; Rahbeks Erindringer V., Fortalen; J. J. Fyhn Efterretninger om Kolding, S. 130; Kbhpoſt. 1829, S. 658; Kbhvns Skilderi ſ. A. Sp. 1293, 1329; „Dagen" ſ. A. Nr. 248; Nyboe's „Løvfaldsblade", S. 30—31).

Svetonius, *Dio Cassius*, *Josephus et Philo* in imperio *Caji Caligulæ* invicem et cum aliis comparati. Disqvisitio historica-critica. (pro gradu Doct. philos.). Hafn. 1797. (optrykt i Forf.s Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 241—382). (Gött. A. 1798, St. 5.) — *Fabula de Psyche et Cupidine.* Disqvisitio mythologica. ibid. 1801. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. I. p. 313—392). (Magaz. encyclop. an X. No. 23, jvfr. L. E. 1802, Nr. 39; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 189). — Efterretninger om Underviisningens, Litteraturens og Religionsvæſenets Tilſtand i Frankerig udenfor Paris 1799. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 12). — J. J. Eſchenburgs Haandbog i den claſſiſke Literatur. I.—II. Deel. Overſ. ibid. 1805. (L. E. 1807, Nr. 4; jvfr. Art. H. E. Wolf). — *Lutheri* de scholis, præcipue literatis, merita. *Oratio.* Havn. 1805. 4to. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 135—172, og overſat af H. E. Holſt i Engelstoft's Univerſ.- og Skole-Annaler 1806, I. 1—28, jvfr. ſſtd. S. 105—8; r. i L. E. 1806, Nr. 48 og Leipz. L. Z. 1806, Novbr. S. 2397—98).

— Populäre Aufſätze, das Griechiſche, Römiſche und Nordiſche Alterthum betreffend. Aus dem Däniſchen überſetzt von L. C. Sander. Kopenh. 1812. (L. T. 1812, Nr. 43; Gött. A. 1812, S. 1283; »Hermes« 1820, St. 1. S. 19—20; jvfr. Engelſtoft's Univerſ.- og Skole-Annaler 1812, S. 379—81).

Libri Sibyllistarum veteris ecclesiæ, crisi, quatenus monumenta Christiana sunt, subjecti. Disquisitio ad summos in theologia honores obtinendos. Haun. 1815. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. IV. p. 213—381). (L. T. 1815, Nr. 32; Gött. A. 1817, S. 913; Journal des Savans 1818, Mai, p. 288—98, af E. Q. Visconti; jvfr. »Theologiſche Zeitſchrift, herausg. von Schleiermacher, de Wette und Lücke«, H. 1. 1819, S. 120—240; H. 2. 1820, S. 172—239, af Fr. Bleck; „Miscellanea Hafniensia", T. I. Fasc. I. p. 113—180, og hans Prolusiones et opuscula academica, vol. V. p. 1—66).

Birgeri Thorlacii et *Sebastiani Ciampii* de Septentrionalium gentium antiquitatibus et litteris runicis epistolæ. Mediolani, 1827. (L. T. 1829, Nr. 45).

En Mængde ifølge hans Profeſſorpoſt ſtrevne Programmer til Univerſitetets Høitideligheder; ſamtlige trykte i Kjøbenhavn deels i Folio, deels i Qvart, nemlig: Nonnullæ ex iis causis, qvæ labante Græciæ libertate incertitudinem et interitum monumentis literarum et artium attulisse videntur. 1803. — Idea medici ex Hippocrate. 1803. — Qvam necessariam philosophiæ cum medicina conjunctionem crediderint Græci. 1803. — Deæ Pacis cultus apud Romanos. 1804. — Gymnasticæ cum Medicina apud Græcos conjunctio. 1804. — Leschæ Græcorum. I.—II. 1804. — Mythi archæologici de insula Rhodo, qvem Olymp. VII, 62—99 Pindarus inseruit, explicatio. 1804. — Athene Græcorum Hygia. 1804. — Festa felicitatis publicæ apud Romanos. 1805. (tilſammen anm. i Leipz. L. Z. 1805, II. St. 84, S. 1329—32). — Minerva Romanorum Medica. 1805. — Imperatorum Romanorum seculo post Chr. 2do favor in literas literarumque doctores. 1805. — De lege Rulli, tribuni plebis, agraria. Disqvisitio. 1805. — Epicedion in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *Friderici*, Principis regionum Danicarum hæreditarii. Prolusio metrica. 1806. (jvfr. Engelſtoft's Univerſ. og Skole-Annaler 1806, I. 131—38). — Ædes Honoris atqve Virtutis apud Romanos. 1806. — Schola Burdigalensis in Gallia seculo p. Chr. natum qvarto. 1806. (Engelſtoft's Annal. 1806. I. 257—60). — Ritus, qvibus philosophicarum imprimis artium cultores apud Græcos inaugurati leguntur. 1806. (overſat i Engelſtoft's Annal. 1806. II. 125—33). — Qvomodo Oases Ammoniæ in Lybia a Græcis beatorum insulæ dici potuerint. 1806. (Udtog i Engelſtoft's Annal. 1806. II. 133—36). — De Justitia s. Dike, atque de ratione, qua cultior antiquitas eam repræsentavit. 1807. (Engelſtoft's Annal. 1807. I. 76—80). — De Latinorum Vejove. 1807. (Engelſtoft's Annal. 1807. I. 114—116). — *Francisci Philelphi* de literis humanioribus merita. 1807. (Engelſtoft's Annal. 1807. I. 239—43). — Fidei publicæ apud antiquos repræsentatio. 1808. (Engelſtoft's Annal. 1808. I. 67—75). — Ver Romanorum sacrum. 1808. (Engelſtoft's Annal. 1808. I. 328—31). — Causæ lætandi in boni Principis natalibus. 1809. (L. E. 1809, Nr. 2. — Blev ſiden, tilligemed P. E. Müller's Tale, udgiven paa Latin og Danſk, under Titel: Akademiſk Høitidsact i Anledning af Kong Frederik VIte's Fødſelsdag den 28. Januar 1809. Kbh. 49 S. 4to). — De Aristogitone, oratore Attico ævi Demosthenici. 1809. (L. E. 1809, Nr. 19). — Augurium Salutis apud Romanos. 1810. (L. E. 1810, Nr. 3). — De munificentia erga literas, et pietate nominatim *Molt-*

Mana. 1810. (Engelſtoft's Annal. 1810. I. 250—53). — De *Erico Rufo*, Grönlandiæ seculo Xmo inventore. 1811. (Engelſtoft's Annal. 1811. I. 82—89). — De Romanorum, qui religioni Christianæ nomen dederunt, Imperatorum Pontificatu Maximo. 1811. (Engelſtoft's Annal. 1811. I. 235—50). — *De *Carolo Abbate*, Suerreri regis Norvegici Historiographo. 1812. (Engelſtoft's Annal. 1812, S. 68—76). — Qvomodo in sacrificiorum humanorum, a vicinis sibi tradito, instituto versati fuerint primis ab U. C. seculis Romani. 1812. — Mos populi Romani, nomina civium bene merentium carminibus sacris inserendi. 1813. — De duabus gemmis Christianis ex Musæo Monradiano. 1813. — De *Manuele Phile* Jambographo Græco, et duo anecdota ejus carmina. 1813. — De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis ἱεροῖς λογοῖς delineatis. 1813. — De Irenarchis, pacifico Asiæ magistratu Romano. 1814. — Antiquitates quædam, ex monumentis priscis, præcipue ex gemmis musæi Münteriani et Monradiani illustratæ. 1814. — Epicedium in obitum Domini beatissimæ memoriæ *Christiani Septimi*, Monarchæ Augustissimi; versibus Alcaicis. 1814. (aftrykt tilligemed hans Mindetale (begge med danſk Overſættelſe af K. L. Rahbek) i: Sollennia funebria in memoriam Regis Christiani VII, p. 3—33; jvfr. Allg. H. L. Z. 1815, II. S. 482). — Epicedium in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *Friderici Christiani*, Ducis Slesvico-Holsatico-Sonderburgensis; versibus Asclepiadeis. 1814. (Dette Program og P. E. Müllers Tale (begge med danſk Overſættelſe) ſamt Oehlenſchlägers Cantate bleve ſiden af Univerſitetet foranſtaltede udgivne i Samling. Kbh. 48 S. 4to). — Þáttr af *Karli Vesala*. Res gestæ Caroli infortunati. Textus Islandicus nunc primum editus, latine versus et præfatiuncula instructus. 1815. — Describuntur tres Codices pergameni auctorum Latinorum ex Bibliotheca Kaas-Lehniana in Lollandia. 1815, c. tab. æn. (L. T. 1815, S. 355—57). — Prolusio metrica, in Solennibus Academicis, quibus celebrabatur festa Regis et Reginæ Daniæ ad regnum inauguratio. 1815. (indført i „Acta Solennia“ &c. 1815, p. 3—8). — **Brandkrossa Þáttr*, cum versione et præfatiuncula. 1816. (overſat af K. L. Rahbek i „Danſk Minerva“ IV. 1817, Juni, S. 47—58). — Doctrinæ Christianæ in libris Sibyllinis facies. 1816. (optr. i „Miscellanea Hafniensia, edid. F. Münter“, Tom. I. Fasc. I. 1816. p. 113—180, og i hans Prolusiones et Opuscula academica, vol. V. p. 1—66). — Epicedion in obitu beati *Nicolai Edinger Balle*, Episcopi Sialandiæ. 1816. (overſat af P. G. Fibiger i „Danſk Minerva“ IV. 1817, Marts, S. 32—37; ligeledes er hans latinſke Mindetale over Balle overſ. ved E. Nyboe ſtb. S. 1—31; begge ſamlede aftrykte. Kbh. 1817). — *Þáttr af *Leifi Össurarsyni*, cum versione et præfatiuncula. 1817. (overſ. af K. L. Rahbek i „Danſk Minerva“ IV. 1817, Febr., S. 34—53). — De opusculo Aristotelico, θαυμάσια ἀκούσματα sistente, et de Codice ejusdem, manu scripto, quem servat bibliotheca Universitatis Havniensis. 1817. — Prolusio metrica ad indicenda Solennia Academica in Jubilæo Reformationis Lutheranæ. 1817. (indført i „Solennia Academica ad celebrandum tertium rei sacræ per Martinum Lutherum instauratæ Jubilæum“, p. 3—8). — *Þáttr af *Auduni Vestfirdska*, islandice et latine 1818. (overſ. af K. L. Rahbek i „Danſk Minerva“ VI. 1818, Januar, S. 83—93). — De homoeoteleutis Græcorum et Latinorum versibus. 1818. (The foreign Review and Continental Miscellany 1820, January, p. 57—73). — Vita *Joachimi Godsche* Comitis *de Moltke*. 1818. (overſat, tilligemed hans Mindetale over Moltke, af K. L. Rahbek i „Danſk Minerva“ VIII. 1819. Januar, S. 1—21, 26—56; begge ſamlede aftr. Kbh. 1819; jvfr. L. T. 1818, S. 808—16). — *Þáttr af *Brande Vermundarsyni* hinum

örva, cum versione et præfatiuncula. 1819. (overſ. af K. L. Rahbek i »Tilſkueren« 1819, Nr. 3, S. 20—23). — De *Johanne Sarisberiensi*. I.—III. 1819—20. — De *Marcello Sideta*, seculi post Christum natum 2di medico. 1819. — De Pegasi, equi coelestis, mytho Græco, qualis apud Scriptores veteres, et in priscae artis monumentis, praecipue in gemma Monradiana inedita, sistitur. 1819. c. tab. æn. — *Þáttr af *Eigli Vandilsskaga*, cum versione et præf. 1820. (overſ. af K. L. Rahbek i »Heſperus« III. 62—77). — Explicatur Inscriptio Latina Romæ anno 1819 detecta. 1820. — *Þáttr af *Oddi Ofeigssyni*, cum vers. lat. et præf. 1821. (overſ. af K. L. Rahbek i »Heſperus« IV. 5—16; jvfr. »Harpen«, 2. Aarg. Nr. 7, af G. L. Baden). — Explicantur gemmæ nonnullæ augurales et mysticæ ex Musæo Monradiano. 1821. c. tab. æn. — Comparatio opusculi *Plutarchi* *περὶ ἐυθυμίας* cum *Senecæ* de tranquillitate animi libro. 1821. — *Þáttr af *Blódeigh*, cum vers. lat. et præf. 1822. (overſ. af K. L. Rahbek i »Læsning i blandede Æmner« I. 338—50). — De Typhoniis, sive templis Typhoni sacris, Ægyptiorum. 1822. — Illustratur Lamina argentea figuram athleticam cum inscriptione Græca exhibens. 1822. c. tab. æn. — Anførte Programmer, med Undtagelſe af de med * betegnede, ere ſamlede udkomne under Titel: *Prolusiones et Opuscula academica*, argumenti maxime philologici. *Vol. I.—V.* Havniae 1806—22, c. 4 tabb. æneis. (Engelſtoft's Annal. 1807. I. 116—20; Gött. A. 1807, S. 1572; 1818, S. 434; Allg. H. L. Z. 1810, Ergzbl. Nr. 88; L. T. 1813, Nr. 36; Lit. Converſ. Bl. Nr. 299, jvfr. »Dagen« 1826, Nr. 35). — Söguþáttr af *Hákoni Hárekssyni*, cum vers. lat. et præf. 1823. (overſ. af K. L. Rahbek, med Tillæg, i »Læsning i blandede Æmner« IV. 17—41, og af H. C. Michelſen i »Borgervennen« 1823, Nr. 8—11). — Symbolæ ad antiqvitates Ægyptiacas ex Heliodoro. 1823. (jvfr. L. T. 1823, S. 367—68). — De libris Ciceronis de re publica. 1824. (L. T. 1824, S. 78). — Symbolæ ad antiqvitates Æthiopicas ex Heliodoro. 1821. (L. T. 1824, S. 431—32). — *Gennadii* Constantinopolitani anecdotum de providentia Dei opusculum græcum. 1825. (L. T. 1825, S. 111; jvfr. Werlauff om det ſtore kongl. Bibliothek, S. 357). — Prolusio ad sollennia inaugurationis Domus *Borrichii*, 1825. — De privatis Romanorum sacris. 1825. (L. T. 1825, S. 382—84). — De sacris et sapientia Æthiopum juxta Heliodorum. 1825. — Vas pictum Italico-græcum, Orestem ad Delphicum tripodem supplicem exhibens. 1826. c. tab. æn. (L. T. 1826, S. 90—93). — Prolusio metrica ad celebrandas festas nuptias Augustæ Regis filiæ *Wilhelminæ Mariæ* cum Celsissimo Principe *Frederico Carolo Christiano*. 1828. (i „Solennia Academica“ 1828, p. 3—10). — Monumentorum Sicnlorum specimen I.—II. 1829. (jvfr. L. T. 1829, S. 92—94).

Udgav: **Diogen Laërtſes** philoſophiſke Hiſtorie, eller navnkundige Philoſophers Levnet, Meninger og ſindrige Udſagn i ti Bøger. Af det Græſke overſatte og med Anmærkninger oplyſte ved **B. Riisbrigh**, efter Overſætterens Død til Trykken befordret. 1.—2. Bind. Kbh. 1812, med Riisbrighs Portrait.

Til Brug ved ſine Forelæsninger har han i Kjøbenhavn i Octav udgivet: *Hesiodi* Opera et Dies. græce. 1803. — *Demosthenis* Oratio adversus Leptinem. græce. 1803. — *Lycurgi* Oratio in Leocratem. græce. 1803. — *Persii* Satiræ, ad recensionem Casauboni. 1804. — *Titi Lucretii Cari* de rerum natura libri sex. Ex recensione Bentlejo Wackefieldiana. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39). — Til Skolernes Brug: *Cornelii Nepotis* Vitæ & Fragmenta. 1811. (L. T. 1811, Nr. 26). — Commentariorum de Bello Gallico *Caji Julii Cæsaris* libri VII atque VIIIvus A. Hirtio auctore. 1812. (L. T. 1812, Nr. 8). *Editio secunda*. 1826. (L. T. 1827, Nr. 20. 21; N. Aftenbl. 1826, S. 256). — Commentarii de Bello Civili *Caji Julii Cæsaris* atque libri de Bello Alexandrino, Africano & Hispaniensi, incertis auctoribus. 1818. (L. T. 1813, Nr. 39). — *Caji Crispi Sallustii* Bellum Catilinarium atque Jugurthinum. 1813. (L. T. 1815, S. 623—24).

I Forening med E. C. Werlauff udgav han: *Noregs Konúnga Sögur*. Norſke Kongers Hiſtorie. Historia Regum Norvegicorum. Tom. IV.—VI. (IV. o. u. T.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konúnga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnúsar Lagabætirs Noregs Konúnga etc.). Havniæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Som Fortale til 4de Tome ſkrev han: De *Suerreri* Regis Norvegici et trium proximorum ipsi successorum historia (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. III. p. 231—308); ligeledes forfattede han Fortalen til 5te Tome: De Historia *Haconis* dicti Senioris, Regis Norvegiæ (optrykt i hans Prolus. et opusc. acad. vol. IV. p. 177—212); og meddeelte ſom Fortale til 6te Tome: *P. E. Mülleri* Disquisitio de Snorronis fontibus et auctoritate. Latine vertit *B. Thorlacius*. (ſærſkilt trykt. Hauniæ 1820. Fol.). Værket r. L. T. 1814, Nr. 16. 17; 1820, Nr. 7. 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 63; G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; Allg. H. L. Z. 1816, Januar, Nr. 20; Revue française 1828, No. 9, p. 197; The foreign Review and Contin. miscellany 1829 No. VII.).

Medredacteur af de 3 førſte Bind af: Journal for udenlandſk Litteratur. Kbh. 1810—12. 4to.

I Badens Univerſitets Journal (En danſk Reiſendes Beretning om adſkillige tydſke Bibliotheker, VI. 148—56).

I »Skandinaviſk Muſeum« (Bemærkninger over Venſkabs-Ideens Skjæbne hos Grækerne, ſom et lidet Bidrag til Nationens Moralhiſtorie, 1808. I. S. 25—56. (overſat paa Tydſk iblandt hans Populäre Aufſätze, S. 117—166). — I »Det Skandinaviſke Literatur-Selſkabs Skrifter« (Om de romerſke Folkefeſters Natur og Henſigter, 1805. I. 335—81. (L. E. 1807, S. 248—51. — Overſat i hans Populäre Aufſätze, S. 167—221); Om Sammenſtuds- og Underſtøttelſes-Selſkaber i den græſke Oldtid, 1806. II. 63—104. (L. E. 1809, S. 91—93. Overſ. i hans Populäre Aufſätze, S. 71—116); En nordiſk Helt fra det 10de Aarhundrede, Thorgils, kaldet Orrabeens-Stifſøns, Hiſtorie, overſat af det gamle Skandinaviſke, med Indledning, 1808, S. 194—336. (ogſaa ſærſkilt aftr.); Bemærkninger over de i Danmark endnu tilværende Hedenolds-Høie og Steenſætninger, 1809, S. 107—72. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1809; overſat i hans Populäre Aufſätze, S. 222—292); Om Chorſangene i det græſke Lyſtſpil, 1810, S. 337—98. (ſærſk. aftr. Kbh. 1811; overſat i Populäre Aufſätze, S. 1—70); Om Ægyptens ſymbolſke Oldminder, iſær om Pyramiderne, XVIII. 215—77. (ſærſk. aftr. Kbh. 1822); De gamle Ægypters Foreſtillinger om Underverdenen og Tilſtanden efter Døden, XIX. 165—222. (ſærſk. aftr. Kbh. 1823); Om Salomons Tempels Indretning og Betydning, XXI. 181—230. (ſærſk. aftr. Kbh. 1825).

I „Det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Skrifter« (Om Tvekampe i det hedenſke Norden, i Skrifterne for 1809—10, VI. Bd. I. S. 213—56. (ſærſk. aftr. Kbh. 1811. 4to, og overſ. i Populäre Aufſätze, S. 293—360). — I ſamme Selſkabs: Philoſophiſke og hiſtoriſke Afhandlinger (Om Chariterne, I. S. 95—150. (ſærſk. aftr. Kbh. 1821. 4to; anm. i Revue encyclopéd. 1824, Août). — Afhandling, betræffende den antike Fortælling: Hercules ved Stillevejen, ſ. H. C. Ørſteds Overſigt ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. 1828—32, S. XXXIX).

I „Antiqvariſke Annaler", hvoraf han har været Redacteur, (En mærkelig rund Steenſætning i Chriſtianſands Stift i Norge, I. 105—119; Fortegnelſe over Abildgaards Tegninger (af ham og W. H. F. Abrahamſon), I. 147—68; Beretning om den ſnoldelevſke Runeſteen, I. 278—92; Forerindring til S. Thorlacius's Forklaring over de ſlesvigſke Runeſtene, II. 3—7; Hemſe-Monumentet, en mærkværdig underjordiſk Bygning paa Gulland, II. 376—87; Flensborgſke Oldmærkværdigheder, II. 388—409; Underſøgelſe om de forſkjellige Døbefade i de danſke Kirker, III. 178—208. (Et Udtog i „Deutſche Alterthümer", von Kruſe, Bd. I. H. 4.; jvfr. Falck's N. Staatsb. Magaz. III. 575—77); Tillæg til Beretningerne om færøiſke Oldſager, III. 305—17; Fortegnelſe paa de Oldſager, ſom fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariſke Muſeum, af B. Thorlacius og C. J. Thomſen, III. 352—410; Samme fra 1. Jan. 1820 til 1. Juli 1823, af B. Thorlacius og C. J. Thomſen, IV. 159—266).

I Rahbeks „Heſperus" (In funere Pauli Lemmingii, II. 81—82).

I Rahbeks „Tritogenia" (Underſøgelſe over en i det 12te Aarhundrede ſkreven Islandſk Hiſtorie, kaldet Fliotsdælernes, eller Dropløgs Sønners, Helges og Grims Saga. Forelæſt i et Selſkab den 16. Febr. 1816, i I. 161—224; jvfr. Overſigt ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. for 1811—22, S. XIX).

De Carminibus mythico-historicis *Eddæ Sæmundinæ* (optr. i hans Prolusiones et Opuscula academica, vol. V. p. 197—248), ſom Fortale til den af den Arna-Magnæanſke Commiſſion udgivne 2den Deel af „*Edda Sæmundina*". Havn. 1818. 4to. (L. T. 1818, Nr. 35. 36; Gött. A. 1819, St. 102, S. 1009—19; „Hermes" 1820, St. 1. S. 116—229, af W. C. Grimm). — Fortale til den Arna-Magnæanſke Commiſſions Udgave af *Laxdæla-Saga*. Havn. 1826.

Peroratio, omnium, ad honores academicos promotorum, nomine pronunciata, i *Acta Solennia* 1815, p. 74—76. (optr. i Prolusiones et opuscula academica, vol. IV. p. 117—22). — Oratio, qua sex Artium liberalium Magistros et Doctores philosophiæ creabat B. Thorlacius, i *Acta Solennia* 1817, p. 68—72. (optr. i Prolus. et opusc. acad., vol. V. p. 287—96). — Oratio, i *Solennia Academica* in nuptias Wilhelminæ Mariæ, 1828, p. 79—84.

Recenſioner i „Lærde Efterretninger" og „Danſk Litteratur-Tidende".

Som Medlem af Commiſſionen for, iſølge kongelig Befaling, at udarbeide en ny danſk Overſættelſe af det Ny Teſtament, havde han Andeel i Commiſſionens 1819 udgivne Overſættelſe af det Ny Teſtament; ligeledes deeltog han, ſom Medlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Ordbogs-Commiſſion, i Udgivelſen af Danſk Ordbog, III. D. 2. H.—V. Deel. (K—R). Kbh. 1820—27. ſt. 4to.

Thorlacius (Chriſtian Peter), Nysanførtes ældſte Broder; f. 1772 i Kolding; dimitteret 1789 til Univerſitetet fra Vor Frue-Skole, og udmærket ved Examen Artium, ligeſom i det paafølgende Aar ved den philologiſk-philoſophiſke Examen; udnævntes i Juni 1792 til Alumnus paa

Borchs Collegium, og underkaſtede ſig d. 23de Octbr. ſ. A. theologiſk Atteſtats (Laud.); tog d. 28de Juni 1794 philologiſk Embedsexamen med ſamme Udfald; blev derefter Collega (Hører) og d. 28de Decbr. 1798 Overlærer i det latinſke Sprog ved Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn; disputerede d. 29de Septbr. 1797 for Magiſter- og Doctorgraden i Philoſophien; blev d. 18de Marts 1803 Rector ved den lærde Skole i Nyborg; d. 14de Novbr. 1809 Rector i Kolding; d. 23de Septbr. 1817, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 16de Februar 1834, ugivt, i Ringkjøbing. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philolog. Candidater, S. 75—76; J. J. Fyhn Efterretninger om Kjøbſtaden Kolding, S. 114).

De Hycsosorum Abari diss. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1794. — *De Græcorum gustu Antiqvitatis ambitioso*, virisqve qvorum erat monumentorum veterum memoriæ invigilare. Diss. inaug. ibid. 1797. (Gothaiſche gel. Zeit. 1799, Nr. 44).

Thorlacius (Karen Ingeborg), en Datter af Kgl. Confesſionarius Dr. Chriſtian Baſtholm (jvfr. I. 76) og Kirſtine Margaretha Rothe; er f. d. 10de Auguſt 1793 i Kjøbenhavn; blev givt d. 3die Marts 1813 med Chriſtian Ludvig Thorlacius (ovenanførte B. og C. P. Thorlacius's yngſte Broder), Asſesſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten i Kbhvn (f. 1787, † $^{19}_{1}$ 1825, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrol. 1821—26, S. 398. 509; Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 9).

Lys og Skygge i Menneſkelivets Hiſtorie. En Skizze. Udg. af P. T. Brünnich. Kbh. 1826. (anonymt).

Thorlacius (Skuli Thórdarſon), Sculo Theodori Th., f. d. 10de April 1741 paa Gaarden Teig i Fljótshlíð under Rángárvalla Syſſel i Island, ældſte Søn af Þórður Brynjólfsſon Thorlacius (en Sønneſøn af Biſkoppen i Skalholt Þórður Þorláksſon [Thorlacius], ſamt kongelig Forpagter af det ſeculariſerede Jordegods til Thykkvabai Kloſter) og Kriſtin Sigurðardóttir (en Datter af Syſſelmanden i Arnes Syſſel Sigurðr Sigurðsſon og Malmfríður Einarsdóttir); nød i 3 Vintre Underviisning i Skalholts Latinſkole, og blev derpaa dimitteret til Kjøbenhavns Univerſitet, hvor han tog den førſte Examen 1758, den anden Examen (og Baccalaureigraden d. 30te Juli 1761), og den theologiſke Atteſtats 1765, alle med bedſte Charakteer; blev 1765 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus paa Communitetet; 1768 Magiſter i Philologien; d. 17de Febr. 1769 Rector ved den latinſke Skole i Kolding; d. 8de Januar 1777 Rector ved Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn; var efter Gerh. Schønings Død ($^{18}_{7}$ 1780) i en kort Tid Archivarius ved det kgl. Gehejme-Archiv; blev d. 16de

Auguſt 1780 Juſtitsraad; d. 23de Decbr. ſ. A. Medlem af den Arna-Magnæanſke Commisſion, og 1797 af den for de lærde Skoler nedſatte Commisſion; d. 4de Febr. 1803, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Rector fra 1ſte Marts ſ. A. at regne. Var Æresmedlem af det antiqvariſke Selſkab i London ($\frac{11}{6}$ 1789); ordentligt Medlem af det islandſke Litteratur-Selſkab (lærdóms-lista fèlag) 1779; Medlem af det Kongl. Danſke genealogiſke og heraldiſke Selſkab (1784); af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{1}{5}$ 1789) og af ſammes Ordbogscommisſion; af det Kongl. Danſke Selſkab til den nordiſke Hiſtories og Sprogs Forbedring (1793), og af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab. † 30te Marts 1815 i Kjøbenhavn. — *1770 Agatha Riisbrigh (f. 1744, † $\frac{22}{12}$ 1825, en Datter af Præſten til Veilby i Fyen, Hans Chriſtian Riisbrigh). — (Biographi (ved P. E. Müller) i L. T. 1815, S. 201—4; Kofods Converſations-Lex. XXVIII. S. 18—19; jvfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 26. 27. 28; Pètursson, Hist. eccles. Isl. p. 412—14; B. P. Kofod: Mindetale over Juſtitsraad og Rector Skule Theodor(i) Thorlacius, ved hans Jordefærd den 5te April 1815. Kbh.; J. J. Fyhn Efterretn. om Kjøbſtaden Kolding, S. 113; L. T. 1829, S. 731; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 190, 97. — Portrait: J. Fyhn pinx., O. Bagge sculpsit, foran 3die Bind af Engelstoft's og Møllers Hiſtor. Calender, 1817).

Dispp. Hafn. 4to: *α*) De Infinito. 1762. *β*) De Lingva humana. 1765. *γ*) De Mundo. 1766. *δ-ε*) De animæ per mortem Cataracta. part. I.—II. 1767—68. — *Eusebia triumphans.* Hafn. 1774. 4to. (ogſaa aftrykt i de ſamme Aar i Folio udkomne Acta academica occasione nuptiarum Principis Hæreditarii Friderici et Fredericæ Sophiæ, p. 67—73; jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 150). — *Antiqvitatum borealium* Observationes miscellaneæ. Specimina I.—VII. Hafn. 1778—99. (udkom ſom Skoleprogrammer; jvfr. „Hermes" 1820, St. 1. S. 2—4; M. f. L. IV. 265). Heraf handler det førſte Specimen De Veterum maxime Borealium historia et poesi, earumqve usu et ætatibus. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 2dum indeholder Hákonar Qviða *Sturlu Þórdarsonar*. island. et lat. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 3tium: De *Hludana* Germanorum gentilium Dea. (L. E. 1782, S. 646). Specimen IVtum: Borealium veterum Matrimonia (udkom førſt ſtykkeviis i Skoleprogrammer, men haves ogſaa med Tractattitel: Borealium veterum Matrimonia cum Romanorum institutis collata ex monumentis historicis magnam partem ineditis illustrata. Hafn. 1785; jvfr. L. E. 1784, Nr. 31). Specimen Vtum: Grotte-Sangen island. dan. et lat. (r. af Gräter i Jen. L. Z. 1796, Nr. 80, og af ham metriſk overſat paa Tydſk i hans „Idunna und Hermode" 1812, Nr. 52). Specimen VItum: Ethnici in laudem Thori pæanis, vulgo *Höstlang* dicti, Fragmenta duo islandice et latine, cum explanatione mythico-philologica. (udførlig anmeldt i Magazin encyclop. 1800. Tom. III. No. 19). Specimen VIImum: a) De Thoro, Geirrodgardos profecto; Mythus Eddæ Snorrianæ, isl. dan. et lat. b) Thorsdrapæ, sive de eadem Gigantomachia Thori Geirrodiana carminis fragmentum continuum, autore *Eilifo Gudrunæ filio*, Seculi Xmi poeta. isl. dan. et lat. c) Ejusdem autoris reliqva, qvæ in Edda supersunt, fragmenta poetica. island. dan. et lat. (Specimen VI. & VII. med fælles Titel: Fragmenta *Höstlangæ & Thorsdrapæ*, ethnicorum a seculo IXno & Xmo carminum, ex Eddæ Snorr., codd. regio & Worm. membraneis, aliisqve chartaceis nunc primum edita, versionibus et notis illustrata. Haun. 1801). — *Heims Kringla*, edr Noregs Konúnga Sögur af *Snorra Sturlusyni*. island. dan. et latine. Tomus III. Hafniæ 1783. fol. (L. E. 1787, Nr. 11. 12. 13). Om hans Andeel i den 1813 udkomne 4de Tome, ſee Fortalen til ſamme, p. XXXVI—VIII; jvfr. Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſtorie, S. 107.

I »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs Skrifter« (Om det gamle nordiſke Lovſprog, ſamt nogle derudi forekommende Ord iſær om Hemſærth og Tilgave, i Ny Saml. IV. 169—218; jvfr. L. E. 1794, Nr. 37; G. L. Badens Hiſtor. Bibl. S. 210).

I »Skandinaviſk Muſeum« (Tillæg til Åkerblads Afhandling om Marmorleyonet i Venedig, 1800. IV. 12—13; Noget om Thor og hans Hammer, de dermed beſlægtede ældſte Vaaben ſamt de ſaa kaldte Stridshamre, Offerknive og Tordenkiler, ſom findes i Gravhøie, 1802. H. 4. S. 1—67 og H. 5. S. 1—68; jvfr. Kiel. L. Z. 1808, Nr. 32; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 191—2).

I »Antiqvariſke Ánnaler« (Udførligere Underſøgelſe om Skriften og Symbolerne paa den Snoldelevſke Runeſteen, I. 293—322 (med Tegning, Tab. IV. fig. 3); Forklaring over de i Louiſenlunds Have opſatte ſlesvigſke Runeſtene, II. 7—33 (med en kort Forerindring af B. Thorlacius, ſſtd. S. 3—7).

I Fallesens »Theolog. Maanedſkrift« (Epicedion in obitum Friderici, Principis regionum Danicarum Hæreditarii, i VII. 126—31).

Et latinſk Sendebrev til Luxdorph, i L. T. 1815, S. 205—6.

Som Medlem af den Arna-Magnæanſke Commiſſion ſkrev han 1787 Fortalen til 1ſte Tome af Sæmunds Edda, og 1809 ſkrev han den foran Njáls-Saga.

Thorlákſſon (Jón), f. d. 13de Decbr. 1744 i Selárdal i Arnarfjord, Bardaſtrands Syſſel, i Islands Veſter-Amt, Søn af Þorlákr Guðmundsſon, Capellan og ſiden Præſt til Selárdal 1735—49 († 1772), og Guðrún Tómasdóttir; blev i Foraaret 1763 dimitteret fra Skalholt Skole; 1768 Capellan og ſnart efter Sognepræſt for Saurbæ Menigheder (Staðarhóll og Hvoll) i Dale Syſſel; 1772 til Stad i Grunnavik i Norder-Iſefjords Syſſel, og 1788 til Bægisá i Øfjords Syſſel. † 21de October 1819. — *Margrèt Bogadóttir (f. 1731 paa Hrappsøy, † $\frac{10}{9}$ 1808, en Datter af Bogi Benediktsſon paa Hrappsøy og Þrúður Bjarnadóttir). — (Jvfr. Ágrip æfisögu Jóns prests Þorlákssonar i hans ſamlede Digte (Ljóðabók) II. S. XVII—XL; Forerindringen til hans islandſke Overſættelſe af Miltons Paradise lost, S. 6—8; M. f. L. I. 533—34; Mackenzies Travels in the island of Iceland. Edinburgh 1811. p. 298; Hendersons Iceland. 1818. Vol. I. p. 98 sq.; Møllers Theol. Bibl. XVI. 171—73; Øſt's „Materialier“, S. 752).

Nokkur *Tulkins* Kvædi, med litlum vidbæter annars efnes. Hrappsey 1774. Oplagte paany med Tillæg. ibid. 1783. — *Tilraun um manninn.* (Pope's Essay on man, overſ. paa island. Vers). Leirárgörðum 1798.

Ens enska skálds, *J. Miltons*, *Paradísar-missir.* Á íslenzku snúinn. Kaupmannahöfn 1828. Udg. af det islandſke literaire Selſkab ved Þ. Guðmundsſon og Þ. Helgaſon, bekoſtet af J. Heath. (Heraf ere de tre førſte Bøger tidligere trykte i „Íslenzka Lærdóms-Lista Félags Rit“ XIII., XIV., XV. B. — Denne Overſættelſe er r. i Rask's Literaturbl. Nr. 20. 21; M. f. L. I. 532–43, af Finn Magnuſen; jvfr. Art. F. Magnuſen (II. 209).

F. G. Kloppstocks Messias, einn hetjudiktr um endrlausnina, af þýzku á íslenzku snúinn. I.—II. Deild. Kaupmhfn. 1834—38. (udg. af det isl. Lit. Selſkab).

Íslenzk Ljóðabók Jóns Þorlákssonar. Fyrri deild. Kaupmhfn. 1812. Síðari deild. Prentað á kostnað Þorsteins stúdents Jónssonar. ib. 1843.

Ti Pſalmer i den ny islandſke Pſalmebog, og to tilføjede S. Paulſens islandſke Overſættelſe af Fauſt's Sundheds-Catechismus, 1803. (jvfr. L. E. 1808, S. 487—89). — Et Takſigelſesdigt til det Engelſke Bibelſelſkab, i E. Henderſons: Fáein Ord um Uppruna og Utbreidslu þeirra svo kölludu Bibliu-Félaga (Kaupmhfn. 1815), og i Account of the proceedings of the bible Society, London 1816, pag. 55—58; ſiden aftrykt med latinſk og engelſk Overſættelſe i Anhanget til Henderſons: Iceland T. 2. London 1818, ſiden ogſaa trykt i Calcutta i Oſtindien. — Desuden enkelte Smaadigte i Minnisverð Tídindi 2 B., Kvöldvökur, Vinagledi, Klausturpóstur, Sagnablöð, Gaman og Alvara 1.—2. H. (2den Bog af hans „Saga om Hatten“, i ſidſtnævnte Tidsſkrifts 2det Hefte, er overſ. i Rahbeks „Tilſkueren“ 1819, Nr. 26).

Thornam (Auguſt Wilhelm), f. 1813 (døbt $\frac{8}{8}$ ſ. A.) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Frederik Thornam (ældſte Søn af Præſten til Ørslev og Bjerre i Sjælland, Jacob Thornam og Ulrica Catharina Fiſcher) var Cancelliraad og Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforſikkrings-Societetet, og givt med Elſe Maria Eyſen; blev 1831 dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole; tog i Efteraaret 1837 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev 1839 Skibschirurg, og 1840 Overſkibschirurg paa Corvetten „Flora“; d. 14de April 1841 Overchirurg paa Linieſkibet „Chriſtian den Ottende“; fik d. 2den Maj ſ. A. Titel og Rang ſom Reſervechirurg; blev ſ. A. Compagnichirurg ved jydſke Jægercorps og erholdt d. 13de Septbr. ſ. A. Bataillonschirurgs Charakteer; anſattes fra 1ſte Juli 1842 ſom Underlæge ved Livgarden tilfods, ved hvilken han 1848—50 var conſtitueret ſom Overlæge; udnævntes d. 13de Septbr. 1848 til Ridder af Danebroge. — *Mathilde Cathinka Petit, en Datter af Bogholder og Kasſerer ved det almindelige Brandasſurance-Compagni, Charles Petit og Cathrine Sophie f. Fiedler.

Blade af en Læges Dagbog, udgivne af Th. Manro. I.—II. Deel. Kbh. 1838—40. (Berl. Tid. 1838, Nr. 230; „Søndagen“ 1838, Nr. 28; 1840, Nr. 23).

Dr. Harriſons (Dr. Warrens) Lægevidenſkabelige Noveller. Paa Danſk udgivne af en Læge. I.—II. Samling. Kbh. 1840.

Lægebog for dem, ſom ikke kunne faae betimelig Lægehjælp. Kbh. 1843. 2det Oplag. ibid. 1844. 3die Opl. ibid. eod. (J. f. L. o. K. I. 1843. S. 105—6; Kbhpoſt. 1843, Nr. 57).

Det menneſkelige Legemes Pleie, en almindelig Diætetik af A. Göſchen. Overſat med enkelte Tilſætninger og Bemærkninger. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 126).

Bivouakliv i 1850, Skizze af A. T. Kbh. 1851. — Skizzer fra Feltlivet i 1850. ib. eod. (Berl. Tid. 1851, Nr. 70). Anden Samling. ib. eod. (Kbhpoſt. 1851, Nr. 106).

Medudgiver af: Tidſkrift for populær Naturvidenſkab. 1.—3. Hefte. Kbh. 1848—49, m. 1 Kort og 5 Træſnit. (Heri af ham: Hjernen ſom Sjæleorgan; Hjertet og Kredsløbet; Den dyriſke Varme).

I »Ugeſkrift for Læger« 2den Række (Et Par Ord om Milts Vandvædſke, II. 122—26 (jvfr. ſſtd. S. 383—86, af H. Lehmann); Gjenſvar til Diſtriktslæge Lehmann, ſſtd. S. 418—19; Variolæ congenitæ, Brudſtykke af en Priisafhandling, tilkjendt Accessit, IV. 97—107; Syphilis neonatorum, ligeledes, IV. 301—19; Anmeldelſe af C. J. Kayſer »Om Selvmord i Kongeriget Danmark«, IV. 385—96; En Erklæring af Sundheds-Collegiet, VIII. 245—55; Til Redactionen af Bibliothek for Læger, XI. 110—12 (jvfr. ſſtd. S. 183—86, af H. Selmer); Brandſtiftelſesdriften, XII. 113—172).

I »Bibliothek for Læger« (Anmeldelſe af H. Selmer »Almindelige Grundſætninger for Daarevæſenets Indretning«, i XLV. (N. R. Bd. 15.), S. 205—17, jvfr. 3. R. I. 186—90, af Selmer).

I »Journal for Literatur og Kunſt« (Anmeldelſer af: Hjaltelin »Vandkuren«, I. 25—42; Haugſted »Læren om Milts Sygdomme«, I. 265—78; Om populære videnſkabelige Skrifter, II. 198—209; De ſkandinaviſke Naturforſkeres fjerde Møde, III. 3—13).

I Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (Anmeldelſe af: »En Sygehiſtorie, fortalt af en Læge«, i II. 45—54).

I »Fædrelandet« (Selſkabet »Hygæa, 1847, Nr. 94—96; Et Par Ord om »Stilling«, 1849, Nr. 5). — i »Den Berlingſke Tidende« (Breve til Hjemmet, 1845, Feuilletonen; Aabent Brev til mine Colleger i Armeen, 1851, Nr. 17). — i Häſers »Repertorium f. d. geſ. Medicin" (Forſkjellige Artikler fra de nordiſke medicinſke Tidsſkrifter). — (Revid.)

Thorning (Lauritz).

Smaadigte i A. F. Høſt's »Miniaturbibliothek for Morſkabslæsning« (V. 23. 47. 94; VI. 96; VII. 48. 120; IX. 23. 118; X. 71), og i »Nyt Miniaturbibliothek for Morſkabslæsning« (I. 144; II. 23. 95).

Thornſohn (.........).

Guld- og Sölv-Legering. En Haandbog for Guld- og Sölvarbeidere. Aarhuus,

1820. 8. — Anviisning til Guld- og Sølv-Legering, oplyſt med Forklaringer og Exempler; tilligemed Legerings- og Mynt-Tabeller. Horſens, 1835. 4to.

Thornum (Nis J. K.), Seminariſt fra Borris; Skolelærer i Gasſe Diſtrict, Skjærbæk Sogn i Tørninglehn under Ribe Stift.

Andagtsſange, eenfoldigen krydret med Bibelens egne Ord. Haderslev, 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 128, af J. C. Lindberg).

Kortfattet Lærebog i Geographien. Haderslev 183*. 3die Opl. ibid. 1842.

Øvelſe-Bog for Skoleungdommen. Eller kortfattet Danſk-Sproglære. Haderslev. 1841.

Dagbog, det er Hverdags ægte Smaaperler for Smaa-Børn eller Smaa-Engle paa Vejen til Evigheden. Haderslev, 1842.

Foræring til lærvillige Børn, indeholdende Sententſer af Guds Ord med korte Rimvers. Haderslev, 1843.

J »Dannevirke« (Tør Sandheden lade ſig høre? III. Nr. 64; Forældres Minde (et Digt), X. Nr. 69).

Thorpe (Benjamin), en Englænder; opholdt ſig nogle Aar i Kjøbenhavn.

A Grammar of the Anglo-Saxon Tongue, with a praxis by *Erasmus Rask*. A new Edition enlarged and improved by the Author. Translated from the Danish. Copenh. 1830. („The Times“ 1831, 6. Jan.; The literary Gazette 1831, June; The Foreign Quarterly Review No. XXI. 1833. January, p. 227 sq., ſofr. L. T. 1833, S. 301–4).

Thorſen (Peder Goth), fød d. 7de Auguſt 1811. Hans Fader var Thor Thorſen, Borger i Varde (f. ſammeſteds $\frac{23}{4}$ 1785, † der $\frac{3}{4}$ 1848), hans Moder Catrine Eliſabet Goth (f. i Gammel Haderslev $\frac{7}{12}$ 1784, † i Varde $\frac{31}{3}$ 1850). Blev, efter nogen privat Underviisning i ſin Fødeby, ſat i Ribe Cathedralſkole og dimitteredes til Univerſitetet derfra af Rector Thorup 1828. Tog i Octbr. 1832 Exam. theol. (Laud.). Havde Plads paa Valkendorfs og Borchs Collegier. Blev d. 13de Juli 1833 anden Underbibliothekar ved Univerſitets-Bibliotheket og d. 23de Oct. 1839 førſte Underbibliothekar og derved tillige Bibliothekar ved den Arna-Magnæanſke Haandſkriftſamling. Foretog med offentlig Underſtøttelſe en videnſkabelig Rejſe i Sverrig og Tydſkland fra førſt paa Sommeren 1845 til Foraaret 1846. Medſtifter af det nordiſke Literaturſamfund 1847 og ſiden den Tid Medlem af Samfundsraadet. Blev, efter Profesſor Madvig, d. 20en Oct. 1848 Univerſitets-Bibliothekar. — * $\frac{19}{8}$ 1848 Anne Caroline f. Debell, Datter af afd. Jens D., Borger i Varde, og Johanne Catrine f. Poulſen.

Beskrivelse og Forklaring af den söndervissingske Runesten. Kbh. 1839, med 1 Træsnit. (Anm. af Repp i Kbhpoſten 1839, Nr. 314 og af D. G. Monrad i Fædrel. 1840, Nr. 108). — Er overſat paa Tydſk af A. G. Maſch med nogle Bemærkninger af Liſch i de af denne udgivne Jahrbücher für meklenburg. Geſchichte, 12. Jahrg. Schwerin 1847, og ogſaa derfra ſærſkilt aftrykt. Deſuden er Hovedindholdet af Skriftet gjengivet paa flere Steder.

Sagan af Hrafnkeli Freysgoða, *udg. af P. G. Thorsen og Konráð Gíslason.* Kbh. 1839. (Anm. af N. M. Peterſen i Fædrel. 1840, Nr. 135, og bedømt af Samme i Tidsſkr. f. Litt. og Kr. IV, 167—98; ſammenl. Fjölnir 1843, 66—67). Overſattes herefter af L. C. Müller i »Dannebroge« 1841, Nr. 26—27. Sagaen udgaves 2den Gang, ſom førſte Stykke af Nordiſke Oldſkrifter udg. af det nordiſke Litteraturſamfund, af K. Gíslaſon alene med Overſættelſe af N. L. Weſtergaard. 1847.

Valdemars sællandske Lov tilligemed *Absalons sællandske Kirkelov*. Kbh. 1851. (i Skrifter udg. af det nord. Litteraturſamfund), ogſaa med Titlen: Danmarks gamle Provindslove, I.

Meddelelſer til N. M. Peterſens Danmarks Hiſtorie i Hedenold, 3. Bind, 1838, om de danſke Runemindesmærker; til Holbergs Comedier 1. Bd. 1843, navnl. med Henſyn til det 4de Stykke; til Finn Magnuſens »om trende hidtil næſten ubekjendte Runeſtene i Nørre-Jylland« 1845, i Antiq. Tidsſkrift 1843—45; til Wegeners hiſt. Efterretn. om And. S. Vedel, 2. Udg. 1847.

Større Bidrag til P. N. Thorups ſom Indbydelſesſkrifter 1830 og 1837 udgivne Efterretn. om Ribe Skole; til Wedel-Heinens om Varde Kjøbſtad i den af Adler udg. Ribe Maanedstidende for 1839.

Medudgiver tilligemed M. Hammerich og K. Gíslaſon af: Beretning om Gravmælet over Professor *R. Rask*, med 2 Steentryk. Kbh. (1843). 4to. — (Revid.)

Thorſteinsſon (**Arne**) var Sognepræſt førſt til Hof i Vopnafjord 1782 til 1791, ſiden i Túngu fra 12te Marts 1791, og fra 1789 til 1809 tillige Provſt i Norder-Mule Provſti under Islands Øſter-Amt. † 12te October 1829.

Æfisögu-Ágrip *Pèturs Þorsteinssonar*, fordum Sýslumanns í Nordurparti Múla-Sýslu, samid árid 1815 edur 20 árum frá andláti hans. Kaupmannahöfn 1820. 35 bls. 8.

Thorſteinſon (**Bjarni**), f. d. 31te Marts 1781 paa Gaarden Sandhusnes i Veſter-Skaptafells Syſſel under Islands Sønder-Amt, Søn af Bonden Þorſteinn Steingrimsſon (Morbroder til Biſkop Steingrim Johnſen) og Gudridur (Datter af Bjarni Nikolásſon, Syſſelmand i Skaptafells Syſſel); dimitteredes 1800 fra Reykjavik Skole, og blev Student ved Kjøbenhavns Univerſitet i Efteraaret 1804 (inſcriberet $\frac{7}{11}$ f. A.); underkaſtede ſig i October 1807 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1810 ſammes praktiſke Prøve, begge med Characteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1807 Volontair i 2det nordenfjeldſke Comptoir under Rentekammeret; d. 2den Juli 1808 Copiiſt i Comptoiret for de danſke Matrikelſager, og d. 2den Septbr. 1809 i 1ſte nordenfjeldſke Comptoir; d. 10de Juni 1811 Fuldmægtig i 1ſte ſøndenfjeldſke Comptoir, derefter (udnævnt ${}^{12}_{7}$ 1814) i det efter Adſkillelſen fra Norge, ved Reſol. ${}^{12}_{7}$ 1814, fra 1ſte Januar 1815 oprettede Comptoir for iſlandſke, færøeſke og grønlandſke, ſamt bornholmſke og laurvigſke Sager; fungerede ſom Secretair i den under 5te Marts 1816 nedſatte Commiſſion angaaende en Frihandel i Island, og blev d. 28de Septbr. 1816 udnævnt til Secretair; var een af Stifterne og Formand for det Islandſke literaire Selſkabs Afdeling i Kjøbenhavn 1816—19, og 1820—21 (Æresmedlem ſiden 1826); blev 1819 tillige Auditeur og Lærer i Retslære og Moral ved det kongl. Søcadet-Corps (entlediget ${}^{19}_{1}$ 1820, fra ${}^{1}_{6}$ 1821 at regne); d. 29de Septbr. (Reſol. ${}^{23}_{8}$) 1820 anden Aſſeſſor i den iſlandſke Lands-Overret; fik d. 17de Oct. 1820 Adgang til Cancelliets Archiv for at ſamle de Lovbeſtemmelſer, ſom angaae Juſtits- og Politivæſenet i Island; blev d. 5te Maj 1821 Amtmand over Islands Veſter-Amt; var 1823—24 conſtitueret Stiftamtmand; udnævntes d. 1ſte Auguſt 1829 til Ridder af Danebroge; blev Medlem af den under 26de Marts 1834 nedſatte Commiſſion angaaende Islands Handel og oekonomiſke Forfatning (hvis Reſultater vare Plak. 9. Marts, Fdg. 30. Marts og Plak. 28. Decbr. 1836); var ligeledes Medlem af den ved kongel. Reſol. 22de Aug. 1838 anordnede Commiſſion af iſlandſke Embedsmænd til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender, og deeltog i begge dens Seſſioner 1839 og 1841 (ſ. Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra embættismanna. Kh. 1842); blev d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 8de Marts 1843 Conferenceraad; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelſe ${}^{23}_{8}$ 1843) i det iſlandſke Althing 1845, og valgtes til dets Formand; blev d. 18de Septbr. 1846, efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom kongelig Deputeret i dette Thing, og d. 2den Marts 1849, ligeledes efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Amtmand; d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved kgl. Reſcr. af 23de Septbr. 1848 bebudede iſlandſke Forſamling (entlediget efter Anſøgning ${}^{18}_{8}$ 1850). — * Þórunn, ældſte Datter af Biſkop Dr. Hannes Finnsſon og Valgerður Jónsdóttir.

Om kongelige og andre offentlige Afgifter, ſamt Jordebogs-Indtægter i Island. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 32. 33).

Om Islands Folkemængde og oeconomiſke Tilſtand ſiden Aarene 1801 og 1821 til Udgangen af Aaret 1833. Kbh. 1834, med 2 Tabeller. („Fjölnir“ I. 95—96; II. 47; Kbhpoſt. 1835, Nr. 54. 55, af V. Schéving; ſamt S. 226—7, 244, 48, 60, 68).

Auglýsing um *Vesturamtsins opinbera búskapar fjársjóð* fyri Árin 1827 til 1839 útgéfin af stjórnendum ens sama Amtmanni *B. Thorsteinson* og Sýslumanni *S. Schulesen*. Viðeyar Klaustri, 1839, 16 bls. 8. („Fjölnir“ VI. 61—62).

Ágrip af *Vestur-Amtsins Jafnaðar-Sjóðs* reikningum fyrir árin 1822—1842.

Kaupmhfn. 1843. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1845 og 1846. Reykjav. 1847. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1847 og 1848. Reykjav. 1849. Fol.

Agrip af Hallbjarnareyrar hospitals reikníngum, fyrir árin 1822 til 1843, útgefið af *Steingrími Jónssyni* og *B. Thorsteinson*. Viðeyar kl. 1844. 10 biss. 4to. — Agrip &c. fyrir árin 1844 og 1845, gefið út af *B. Thorsteinson* og *A. Helgasyni*. Reykjav. 1846. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, gefið út af *H. G. Thordersen* og *B. Thorsteinson*. Reykjav. 1849. 4to.

Auglýsing um *Vestur-amtsins Búnadar-sjód* fyrir árin 1841, 1842 og 1843, útgéfin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteinson*. Viðeyar Klaustri, 1844. 16 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1844 óg 1845, samin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteensen*. Reykjav. 1846. 8 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, samin af *B. Thorsteinson* og *Þ. Sivertsen*. Reykjav. 1849. 7 bls. 8.

Skýrsla um *Vestur-amtsins almenna bókasafn*, af *B. Thorsteinson* og *P. Pèturssyni*. Reykjav. 1847.

I „*Íslenzk Sagnablöð*“ (Udſigt over Islands Hiſtorie fra 1805 til 1818, af ham og A. Helgaſon, i 2. D. 1818).

I Collins »For Hiſtorie og Statiſtik, iſær Fædrelandets« (Om den Færøeſke Handels Tilſtand i ældre og nyere Tider, ſamt om denne Handels Frigivelſe. Oplæſt i Landhuusholdnings-Selſkabet den 14. Februar 1821, i I. 37—92).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Om Kjøkkenhaver og Havedyrkningens Udbredelſe i Veſteramtet i Island, af Skrivelſer til det kgl. Landhuusholdningsſelſkab, 1824 og 1827, i VII. 243—46, 247—48; Meddelelſe, i Udtog, om den islandſke Bygningsmaade, ſſtd. S. 273—79).

Han forfattede Fortaler: til den af det islandſke literaire Selſkab udgivne *Sturlunga-Saga* edr Íslendinga-Saga hin mikla. I.—II. B. Kaupmhfn. 1818—20. 4to. (L. T. 1820, Nr. 28; Gött. A. 1819, S. 1229—30); til *Jón Espólins* Íslands Árbækur í sögu-formi. I. D. Kaupmhfn. 1821; til *Guðmund Jónssons* Safn af Íslenzkum orðskviðum. Kphfn. 1830; ligeledes til den af ham gjennemſete, forbedrede og forøgede Æfisaga Jóns Eyríkssonar, Konferenzráðs o. s. fr., samantekin af *S. Pálssyni*. Kphfn. 1828.

Desuden nogle Smaaſtykker indførte i periodiſke Skrifter.

Thorſteinsſon (Guttormur) blev 1797 Capellan, og d. 1ſte Octbr. 1805 Sognepræſt til Hof i Vopnafjord; derefter tillige Vice-Provſt og ſiden virkelig Provſt i Norder-Mule Provſti under Islands Nord- og Øſter-Amt. † 1848. — *1798 Oddný Guttormsdóttir, Datter af Guttormur Hjørleifsſon, Syſſelmand i Mula Syſſel, og Bjørg Pètursdóttir.

Uddrag af en Indberetning til Commisſionen for Oldſager, dat. 8. Septbr. 1811 i »Antiqvar. Annaler« IV. 361—62.

Thorſtenſen (Jón), Jón Thorſteinsſon, f. d. 7de Juni 1794 i Hunavatns Syſſel i Island, Søn af Bonden Þorſteinn Steingrimsſon og Margrèt Jónsdóttir; dimitteret til Univerſitetet fra Beſſeſtad Skole 1815; tog d. 2den Juli 1819 medicinſk Embedsexamen („Laud. unanimi consensu"); blev d. 17de Decbr. (Reſol. $\frac{11}{12}$) ſ. A. Landphyſicus i Island, ſamt Diſtriktslæge i Borgarfjords, Kjóſe og Gullbringe Syſſeler under Sønder-Amtet; d. 19de Marts 1842 Juſtitsraad (med Rang i 5te Kl. Nr. 3); d. 23de Septbr. 1843 Suppleant for de verdslige Medlemmer af det islandſke Althing; erholdt d. 28de Marts 1847 den philoſophiſke Doctorgrad fra Univerſitetet i Marburg. Er Medlem af det islandſke literaire Selſkab ſiden 1816 og Æresmedlem ſiden 1846; Medlem af det kgl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn og af flere udenlandſke videnſkabelige Samfund. — * $\frac{21}{8}$ 1821 Elin Stephenſen (f. $\frac{23}{12}$ 1800, næſtyngſte Datter af Amtmand Stephán Stephenſen og Martha Maria ſ. Holter). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 228; XXXIII. 29; „Søndagen", Følgeblad til „Dagen", 1838, Nr. 1).

Um *Cholera landfarsótt*, eptir ritum því viðvíkjandi frá því konúngl. Heilbrigðisráði í Kbhöfn. Viðeyjar kl. 1831. 15 blss. 8vo.

Stutt og einföld ávísan um meðhöndlan *Quef-landfarsóttar*. Viðeyjar kl. 1834. 16 blss. 8vo.

Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. II.: *Observationes Thorstensenii* a 1. Jan. 1823 ad 1. Aug. 1837 *in Islandia institutæ*. Hafn. 1839. 4to. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1840, I. 852).

Fáeinar Athugasemdir um *Kúa-bóluselníngu* og *Bólusótt* fyrir Almúga á Íslandi. Prentað á opinberan kostnad. Viðeyjar Klaustri, 1840. 15 blss. 8.

Hugvekja um *Meðferð á úngbörnum*, samantekin handa mœdrum og barnfóstrum á Íslandi. Reykjavík, 1846. 115 blss. 8. (Bibl. ſ. Læger XLV. (N. R. Bd. 15.) S. 455—62, af J. J. Hjaltalín). Aftrykt med Fortale (29. Nov. 1845) i Búnaðarrit Suðuramtsins Húss- og Bústjórnar-félags. II. B. I. D. blss. III—VII og 1—115.

Um *skaðsemi áfeingra drykkja*. Reykjavík, 1847.

Stuttur leiðarvísir um hvernig skuli fara með *meslínga sótt*. 1819. 6 blss. 8vo.

Leiðarvísir, sem segir fyrir um meðferð á *austurlanda Kólerusótt*, snúin á íslenzku eptir riti frá Heilbrygðisráðinu í Kaupmannahöfn. (1849). 6 blss. 4to.

Barometer- og Thermometer-Jagttagelſer fra 1820 til 1825, i H. C. Ørſteds Overſigt ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. XXIX—XXX., XXXII. — Bidrag til Islands Climatologie, i Sammes Overſigt for 1845, S. 65—66.

I „Bibliothek for Læger" (Nogle Bemærkninger om den Islandſke Spedalſkhed; læſt i det Kgl. medic. Selſkab, d. 6. Mai 1830, i XIII. 91—106. (Udtog i Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Litteratur d. geſ. Heilk. XXI. (Bd. I.). 1831. Jan. u. Febr. S. 119—26, og derfra i Summar. der Medicin 1831. Bd. 2. S. 238—40); Om Nytten af rød Skræppe — *Rumex acutus* — ſom et Huusmiddel mod flere Sygdomme, ſſtd. S. 231—33. (overſ. af J. F. W. Revermann i Ruſt's Magaz. f. d. geſ. Heilk. Bd. 44. S. 498—500; Udtog i Caſper Krit. Repertor. der Heilk. Bd. 30. (Bd. 10). 1831. H. 1. S. 121—22, og derfra i Summar. der Med. Bd. 1. 1832. S. 69—70; Kleinerts allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 124); Uddrag af hans Hoved-Medicinal-Indberetning, i XXVIII. 293—95; Praktiſke Jagttagelſer (1. Helbredelſe af en 6 Ugers Tetanus opisthotonus. 2. Hydatider og Entozoer i Leveren — Helbredelſe. 3. Et indklemt Lyſkebrok ſtørſtedelen lægt ved Naturen. 4. En Hydrops saccatus Mammæ), i XLII. (N. R. Bd. 12), S. 270—77).

I „*Klaustur-pósturinn*“ (Um heilnæmi mjólkur og mysu, 1821. bls. 177—180).

I „*Sunnan-Pósturinn*“ (Um fingramein, 1835, bls. 26—31; Stutt ágrip um helstu og almennustu beinbrot á Utlimum, 1835, No. 11. 12; Um Barnabólu og Kúabólu, 1836, No. 7).

I „*Lanztíðindi*“ (Um barnaveiki, I. Ár. bls. 8. 12: Veðráttufar í Reykjavík, sst. bls. 28. 32. 40. 48. 56. 64. 72. 84. 100; II. ár. bls. 108. 116).

I Schumacher's »Aſtronomiſche Nachrichten« (Udtog af en Skrivelſe fra ham til H. C. Ørſted, i Bd. I. Nr. 14, S. 223—24).

I „*Mémoires* de l'Académie Royale de Médecine de Paris“ (Tractatus *de morbis in Islandia* frequentissimis. (In mense Jan. anni 1837 conscriptus), T. VIII. 1840. P. 2. p. 28—55; ſærſkilt aftr. Parisiis, 1840. 8.).

Han har forfattet Anmærkninger i *Jóns Pèturssonar* „Lækningabók“. Kaupmnhfn. 1834.

Thortſen (Adolph Ditlev), Bogholder; blev 1832 Secondlieutenant, ſiden charakteriſeret og d. 7de Juli 1847 virkelig Premierlieutenant ved Kbhvns borgerlige Artillericorps; den 19de Januar 1849 Capitain og Compagnichef ved ſamme Corps. — * Magdalene Hanſen (f. 1806, en Datter af Degnen i Vindinge i Sjælland, Andreas Hanſen og Birthe Marie Clauſen).

Veiledning for dem, ſom beſtemme ſig til Handelen, indeholdende Alt hvad en Comptoiriſt bør vide, tilligemed et Anhang om det dobbelte italienſke Bogholderie. Kbh. 1825.

Kjøbenhavns Courstabeller paa Amſterdam, London og Paris. Kbh. 1827.

Det italienſke Bogholderie. Kbh. 1836.

Thortſen (Carl Adolph), f. d. 22de Decbr. 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Bernhard Thortſen var Silke- og Klædehandler og ſiden Stadshauptmand (f. 1756, † $\frac{14}{8}$ 1837); hans Moder Frederikke Dorothea f. Karberg († i Apr. 1847 i ſit 82de Aar ſom Conventualinde i det Harboeſke Enkefrue-Kloſter i Kbhvn.). Blev ſat i Efterſlægt-Selſkabets Realſkole og gjennemgik ſamme, før han afgjørende blev beſtemt til Studeringer; optoges i Efteraaret 1812 i Kjøbenhavns Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1817; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; ſtuderede derpaa i adſkillige Aar Theologi, dog uden at opgive de ſaakaldte Humaniora; vandt 1821 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af det i det foregaaende Aar udſatte æſthetiſke Priisſpørgsmaal: „Hvorvidt er den tragiſke Digter, der vælger et hiſtoriſk Emne, forpligtet til i dets Behandling at holde ſig til den hiſtoriſke Sandhed?“; vedblev ligeledes at benytte adſkillige philoſophiſke og philologiſke Forelæsninger, og lagde ſig overhovedet efter de gamle Sprog, i hvilke han i ſex Aar var Lærer ved Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn; udnævntes d. 26de Septbr. 1826 til Adjunct ved den lærde Skole i Helſingør; disputerede d. 29de Novbr. 1827 for Magiſtergraden ved Kjøbenhavns Univerſitet; erholdt d. 23de Aug. 1834 kongelig Tilladelſe til at ſøge overordnede Skole-Embeder; disputerede i Octbr. 1836, efter Facultetets Indbydelſe, for den philoſophiſke Doctorgrad; blev d. 11te Marts 1837 Overlærer ved Roeskilde Cathedralſkole; d. 6te Juli 1844 Rector ved den lærde Skole i Randers. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 80—81; jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 16; Bloch's Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie H. 2. S. 26—27).

De *conjunctivo modo* ejusque usu in lingua Latina commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. MDCCCXXVII. (L. T. 1828, Nr. 49; Krit. Bibl. f. d. Schulweſen, 1830, Nr. 103).

Forſøg til en danſk Metrik. 1.—2. Decl. Kbh. 1833—34. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (M. f. L. IX. 265—300, af F. C. Peterſen, med et Tillæg af H. C. Ørſted; L. T. 1833, Nr. 34—37, af C. F. E. Wilſter).

De *Physiognomonia Homeri*. Commentatio. Diss. inaug. Haun. MDCCCXXXVI. (M. f. L. XVII. 309—23, af R. J. F. Henrichſen).

Hiſtoriſk Udſigt over den danſke Litteratur indtil Aar 1814. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 130; Kbhpoſt. f. A. Nr. 152; D. Folkebl. V. Nr. 19; Studier, Kritiker och Notiſer 1842, Nr. 8). — Anden Udgave. ibid. 1846. Tredie Oplag. ibid. 1851 (1850).

Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaarene 1843—50. Indbydelſesſkrifter til den aarlige offentlige Examen. Randers, 1844—50. (I Indbydelſesſkriftet for 1846 leverede han tillige: Bemærkninger til nogle Steder i Horatſes Oder).

I Molbech's „Nordiſk Tidsſkrift“ (Nogle Bemærkninger om Sprogenes Rigdom, i IV. 97—106).

I Heibergs »Kjøbenhavns flyvende Poſt« (Apollo og Daphne (Ovids Forvandl. I, 452—567), overſat, i Interimsblad Nr. 63, 1835).

Til »Maanedsſkrift for Litteratur« har han leveret nogle og tyve Bidrag, fordetmeſte uden Navn, blandt hvilke han i Regiſteret findes navngiven ſom Forfatter til de ſexten (nemlig Recenſioner over: Rahbeks og Nyerups Bidrag til en Udſigt over danſk Digtekunſt under Kong Chriſtian den Syvende, I. 229—40. (jvfr.

Dr. Harriſons (Dr. Warrens) Lægevidenſkabelige Noveller. Paa Danſk udgivne af en Læge. I.—II. Samling. Kbh. 1840.

Lægebog for dem, ſom ikke kunne faae betimelig Lægehjælp. Kbh. 1843. 2det Oplag. ibid. 1844. 3die Opl. ibid. eod. (J. f. L. o. K. I. 1843. S. 105—6; Kbhpoſt. 1843, Nr. 57).

Det menneſkelige Legemes Pleie, en almindelig Diætetik af A. Göſchen. Overſat med enkelte Tilſætninger og Bemærkninger. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 126).

Bivouakliv i 1850, Skizze af A. T. Kbh. 1851. — Skizzer fra Feltlivet i 1850. ib. eod. (Berl. Tid. 1851, Nr. 70). Anden Samling. ib. eod. (Kbhpoſt. 1851, Nr. 106).

Medudgiver af: Tidſkrift for populær Naturvidenſkab. 1.—3. Hefte. Kbh. 1848—49, m. 1 Kort og 5 Træſnit. (Heri af ham: Hjernen ſom Sjæleorgan; Hjertet og Kredsløbet; Den dyriſke Varme).

I »Ugeſkrift for Læger« 2den Række (Et Par Ord om Øiets Vandvædſke, II. 122—26 (jvfr. ſſtd. S. 383—86, af H. Lehmann); Gjenſvar til Diſtriktslæge Lehmann, ſſtd. S. 418—19; Variolæ congenitæ, Brudſtykke af en Prisafhandling, tilkjendt Accessit, IV. 97—107; Syphilis neonatorum, ligeledes, IV. 301—19; Anmeldelſe af C. J. Kayſer »Om Selvmord i Kongeriget Danmark«, IV. 385—95; En Erklæring af Sundheds-Collegiet, VIII. 245—55; Til Redactionen af Bibliothek for Læger, XI. 110—12 (jvfr. ſſtd. S. 133—36, af H. Selmer); Brandſtiftelſesdriften, XII. 113—172).

I »Bibliothek for Læger« (Anmeldelſe af H. Selmer »Almindelige Grundſætninger for Daarevæſenets Indretning«, i XLV. (N. R. Bd. 15.), S. 205—17, jvfr. 3. R. I. 186—90, af Selmer).

I »Journal for Literatur og Kunſt« (Anmeldelſer af: Hjaltelin »Vandkuren«, I. 25—42; Haugſted »Læren om Øiets Sygdomme«, I. 265—78; Om populære videnſkabelige Skrifter, II. 193—209; De ſkandinaviſke Naturforſkeres fjerde Møde, III. 3—13).

I Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (Anmeldelſe af: »En Sygehiſtorie, fortalt af en Læge«, i II. 45—54).

I »Fædrelandet« (Selſkabet »Hygæa, 1847, Nr. 94—95; Et Par Ord om »Stilling«, 1849, Nr. 5). — i »Den Berlingſke Tidende« (Breve til Hjemmet, 1845, Feuilletonen; Aabent Brev til mine Colleger i Armeen, 1851, Nr. 17). — i Häſers »Repertorium f. d. geſ. Medicin« (Forſkjellige Artikler fra de nordiſke medicinſke Tidsſkrifter). — (Revid.)

Thorning (Lauritz).

Smaadigte i A. F. Hoſt's »Miniaturbibliothek for Morſkabslæsning« (V. 23. 47. 94; VI. 96; VII. 48. 120; IX. 23. 118; X. 71), og i »Nyt Miniaturbibliothek for Morſkabslæsning« (I. 144; II. 23. 95).

Thornſohn (.........).

Guld- og Sölv-Legering. En Haandbog for Guld- og Sölvarbeidere. Aarhuus,

1820. 8. — Anviisning til Guld- og Sølv-Legering, oplyſt med Forklaringer og Exempler; tilligemed Legerings- og Mynt-Tabeller. Horſens, 1835. 4to.

Thornum (Nis J. K.), Seminariſt fra Borris; Skolelærer i Gasſe Diſtrict, Skjærbæk Sogn i Tørninglehn under Ribe Stift.

Andagtsſange, eenfoldigen krydret med Bibelens egne Ord. Haderslev, 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 128, af J. C. Lindberg).

Kortfattet Lærebog i Geographien. Haderslev 183*. 3die Opl. ibid. 1842.

Øvelſe-Bog for Skoleungdommen. Eller kortfattet Danſk-Sproglære. Haderslev. 1841.

Dagbog, det er Hverdags ægte Smaaperler for Smaa-Børn eller Smaa-Engle paa Vejen til Evigheden. Haderslev, 1842.

Forræring til lærvillige Børn, indeholdende Sententſer af Guds Ord med korte Rimvers. Haderslev, 1843.

I „Dannevirke“ (Tør Sandheden lade ſig høre? III. Nr. 64; Forældres Minde (et Digt), X. Nr. 69).

Thorpe (Benjamin), en Englænder; opholdt ſig nogle Aar i Kjøbenhavn.

A Grammar of the Anglo-Saxon Tongue, with a praxis by *Erasmus Rask*. A new Edition enlarged and improved by the Author. Translated from the Danish. Copenh. 1830. („The Times“ 1831, 6. Jan.; The literary Gazette 1831, June; The Foreign Quarterly Review No. XXI. 1833. January, p. 227 sq., jvfr. L. T. 1833, S. 301–4).

Thorſen (Peder Goth), ſød d. 7de Auguſt 1811. Hans Fader var Thor Thorſen, Borger i Varde (f. ſammeſteds $\frac{23}{4}$ 1785, † der $\frac{3}{4}$ 1848), hans Moder Catrine Eliſabet Goth (f. i Gammel Haderslev $\frac{27}{8}$ 1784, † i Varde $\frac{31}{3}$ 1850). Blev, efter nogen privat Underviisning i ſin Fødeby, ſat i Ribe Cathedralſkole og dimitteredes til Univerſitetet derfra af Rector Thorup 1828. Tog i Octbr. 1832 Exam. theol. (Laud.). Havde Plads paa Valkendorfs og Borchs Collegier. Blev d. 13de Juli 1833 anden Underbibliothekar ved Univerſitets-Bibliotheket og d. 23de Oct. 1839 førſte Underbibliothekar og derved tillige Bibliothekar ved den Arna-Magnæanſke Haandſkriftſamling. Foretog med offentlig Underſtøttelſe en videnſkabelig Rejſe i Sverrig og Tydſkland fra førſt paa Sommeren 1845 til Foraaret 1846. Medſtifter af det nordiſke Literaturſamfund 1847 og ſiden den Tid Medlem af Samfundsraadet. Blev, efter Profesſor Madvig, d. 2den Oct. 1848 Univerſitets-Bibliothekar. — * $\frac{19}{8}$ 1848 Anne Caroline f. Debell, Datter af afd. Jens D., Borger i Varde, og Johanne Catrine f. Poulſen.

Beskrivelse og Forklaring af den söndervissingske Runesten. Kbh. 1839, med 1 Træsnit. (Anm. af Repp i Kbhpoſten 1839, Nr. 314 og af D. G. Monrad i Fædrel. 1840, Nr. 108). — Er overſat paa Tydſk af A. G. Maſch med nogle Bemærkninger af Liſch i de af denne udgivne Jahrbücher für mecklenburg. Geſchichte, 12. Jahrg. Schwerin 1847, og ogſaa derfra ſærſkilt aftrykt. Desuden er Hovedindholdet af Skriftet gjengivet paa flere Steder.

Sagan af Hrafnkels Freysgoða, udg. af P. G. Thorsen og Konráð Gislason. Kbh. 1839. (Anm. af N. M. Peterſen i Fædrel. 1840, Nr. 135, og bedømt af Samme i Tidsſkr. f. Litt. og Kr. IV, 167—98; ſammenl. Fjölnir 1843, 66—67). Overſattes herefter af L. C. Müller i »Dannebroge« 1841, Nr. 26—27. Sagaen udgaves 2den Gang, ſom førſte Stykke af Nordiſke Oldſkrifter udg. af det nordiſke Litteraturſamfund, af K. Gislaſon alene med Overſættelſe af N. L. Weſtergaard. 1847.

Valdemars sællandske Lov tilligemed *Absalons sællandske Kirkelov.* Kbh. 1851. (i Skrifter udg. af det nord. Litteraturſamfund), ogſaa med Titlen: Danmarks gamle Provindslove, I.

Meddelelſer til N. M. **Peterſens** Danmarks Hiſtorie i Hedenold, 3. Bind, 1838, om de danſke Runemindesmærker; til **Holbergs Comedier** 1. Bd. 1843, navnl. med Henſyn til det 4de Stykke; til **Finn Magnuſens** »om twende hidtil næſten ubekjendte Runeſtene i Nørre-Jylland« 1845, i Antiq. Tidsſkrift 1843—45; til **Wegeners** hiſt. Efterretn. om And. S. Vedel, 2. Udg. 1847.

Større Bidrag til P. N. **Thorups** ſom Indbydelſesſkrifter 1830 og 1837 udgivne Efterretn. om Ribe Skole; til **Wedel-Heinens** om Varde Kjøbſtad i den af Adler udg. Ribe Maanedstidende for 1839.

Medudgiver tilligemed M. Hammerich og K. Gislaſon af: Beretning om Gravmælet over Professor *R. Rask*, med 2 Steentryk. Kbh. (1843). 4to. — (Revid.)

Thorſteinsſon (**Arne**) var Sognepræſt forſt til Hof i Vopnafjord 1782 til 1791, ſiden i Túngu fra 12te Marts 1791, og fra 1789 til 1809 tillige Provſt i Norder-Mule Provſti under Islands Øſter-Amt. † 12te October 1829.

Æfisögu-Ágrip *Pèturs Þorsteinssonar*, fordum Sýsslumanns i Nordurparti Múla-Sýsslu, samid árid 1815 edur 20 árum frá andláti hans. Kaupmannahöfn 1820. 35 bls. 8.

Thorſteinſon (**Bjarni**), f. d. 31te Marts 1781 paa Gaarden Sandhusnes i Veſter-Skaptafells Syſſel under Islands Sonder-Amt, Son af Bonden **Þorſteinn Steingrimsſon** (Morbroder til Biſkop Steingrim Johnſen) og **Guðriður** (Datter af Bjarni Nikolásſon, Syſſelmand i Skaptafells Syſſel); dimitteredes 1800 fra Reykjavik Skole, og blev Student ved Kjøbenhavns Univerſitet i Efteraaret 1804 (inſcriberet $\frac{7}{11}$ f. A.); underkaſtede ſig i October 1807 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i April 1810 ſammes praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1807 Volontair i 2det nordenfjeldſke Comptoir under Rentekammeret; d. 2den Juli 1808 Copiiſt i Comptoiret for de danſke Matrikelſager, og d. 2den Septbr. 1809 i 1ſte nordenfjeldſke Comptoir; d. 10de Juni 1811 Fuldmægtig i 1ſte ſøndenfjeldſke Comptoir, derefter (udnævnt $\frac{18}{7}$ 1814) i det efter Adſkillelſen fra Norge, ved Reſol. $\frac{12}{7}$ 1814, fra 1ſte Januar 1815 oprettede Comptoir for islandſke, færøeſke og grønlandſke, ſamt bornholmſke og laurvigſke Sager; fungerede ſom Secretair i den under 5te Marts 1816 nedſatte Commisſion angaaende en Frihandel i Island, og blev d. 28de Septbr. 1816 udnævnt til Secretair; var een af Stifterne og Formand for det Islandſke literaire Selſkabs Afdeling i Kjøbenhavn 1816—19, og 1820—21 (Æresmedlem ſiden 1826); blev 1819 tillige Auditeur og Lærer i Retslære og Moral ved det kongl. Søcadet-Corps (entlediget $\frac{10}{1}$ 1820, fra $\frac{1}{8}$ 1821 at regne); d. 29de Septbr. (Reſol. $\frac{23}{8}$) 1820 anden Asſesſor i den islandſke Lands-Overret; fik d. 17de Oct. 1820 Adgang til Cancelliets Archiv for at ſamle de Lovbeſtemmelſer, ſom angaae Juſtits- og Politivæſenet i Island; blev d. 5te Maj 1821 Amtmand over Islands Veſter-Amt; var 1823—24 conſtitueret Stiftamtmand; udnævntes d. 1ſte Auguſt 1829 til Ridder af Danebroge; blev Medlem af den under 26de Marts 1834 nedſatte Commisſion angaaende Islands Handel og oekonomiſke Forfatning (hvis Reſultater vare Plak. 9. Marts, Fdg. 30. Marts og Plak. 28. Decbr. 1836); var ligeledes Medlem af den ved kongel. Reſol. 22de Aug. 1838 anordnede Commisſion af islandſke Embedsmænd til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender, og deeltog i begge dens Seſſioner 1839 og 1841 (ſ. Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra embættismanna. Kh. 1842); blev d. 10de Juni 1841 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 8de Marts 1843 Conferenceraad; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelſe $\frac{23}{9}$ 1843) i det islandſke Althing 1845, og valgtes til dets Formand; blev d. 18de Septbr. 1846, efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom kongelig Deputeret i dette Thing, og d. 2den Marts 1849, ligeledes efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Amtmand; d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved kgl. Reſcr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandſke Forſamling (entlediget efter Anſøgning $\frac{18}{8}$ 1850). — * Þórunn, ældſte Datter af Biſkop Dr. Hannes Finnsſon og Valgerður Jónsdóttir.

Om kongelige og andre offentlige Afgifter, ſamt Jordebogs-Indtægter i Island. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 32. 33).

Om Islands Folkemængde og oeconomiſke Tilſtand ſiden Aarene 1801 og 1821 til Udgangen af Aaret 1833. Kbh. 1834, med 2 Tabeller. („Fjölnir“ I. 95—96; II. 47; Kbhpoſt. 1835, Nr. 54. 55, af B. Schéving; ſamt S. 226—7, 244, 48, 60, 68).

Auglýsing um *Vesturamtsins opinbera búskapar fjársjóð* fyri Árin 1827 til 1839 útgéfin af stjórnendum ens sama Amtmanni *B. Thorsteinson* og Sýslumanni *S. Schulesen*. Viðeyar Klaustri, 1839, 16 bls. 8. („Fjölnir“ VI. 61—62).

Ágrip af *Vestur-Amtsins Jafnaðar-Sjóðs* reikningum fyrir árin 1822—1842.

Kaupmhfn. 1843. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1845 og 1846. Reykjav. 1847. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1847 og 1848. Reykjav. 1849. Fol.

Agrip af Hallbjarnareyrar hospitals reikningum, fyrir árin 1822 til 1843, útgefið af *Steingrími Jónssyni* og *B. Thorsteinson*. Viðeyar kl. 1844. 10 blss. 4to. — Agrip &c. fyrir árin 1844 og 1845, gefið út af *B. Thorsteinson* og *A. Helgasyni*. Reykjav. 1846. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, gefið út af *H. G. Thordersen* og *B. Thorsteinson*. Reykjav. 1849. 4to.

Auglýsing um *Vestur-amtsins Búnaðar-sjóð* fyrir árin 1841, 1842 og 1843, útgéfin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteinson*. Viðeyar Klaustri, 1844. 16 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1844 og 1845, samin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteensen*. Reykjav. 1846. 8 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, samin af *B. Thorsteinson* og *Þ. Sivertsen*. Reykjav. 1849. 7 bls. 8.

Skýrsla um *Vestur-amtsins almenna bókasafn*, af *B. Thorsteinson* og *P. Pèturssyni*. Reykjav. 1847.

I „*Íslenzk Sagnablöð*“ (Udſigt over Islands Hiſtorie fra 1805 til 1818, af ham og A. Helgaſon, i 2. D. 1818).

I Collins »For Hiſtorie og Statiſtik, iſær Fædrelandets« (Om den Færøeſke Handels Tilſtand i ældre og nyere Tider, ſamt om denne Handels Frigivelſe. Oplæſt i Landhuusholdnings-Selſkabet, den 14. Februar 1821, i I. 87—92).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Om Kjøkkenhaver og Havedyrkningens Udbredelſe i Veſteramtet i Island, af Skrivelſer til det kgl. Landhuusholdningsſelſkab, 1824 og 1827, i VII. 243—46, 247—48; Meddelelſe, i Udtog, om den islandſke Bygningsmaade, ſſtd. S. 273—79).

Han forfattede Fortaler: til den af det islandſke literaire Selſkab udgivne *Sturlunga-Saga* edr Íslendinga-Saga hin mikla. I.—II. B. Kaupmhfn. 1818—20. 4to. (L. T. 1820, Nr. 28; Gött. A. 1819, S. 1229—30); til *Jón Espólins* Íslands Árbækur í sögu-formi. I. D. Kaupmhfn. 1821; til *Guðmund Jónssons* Safn af Íslenzkum orðskviðum. Kphfn. 1830; ligeledes til den af ham gjennemſete, forbedrede og forøgede Æfisaga Jóns Eyríkssonar, Konferenzráðs o. s. fr., samantekin af *S. Pálssyni*. Kphfn. 1828.

Desuden nogle Smaaſtykker indførte i periodiſke Skrifter.

Thorſteinsſon (Guttormur) blev 1797 Capellan, og d. 1ſte Octbr. 1805 Sognepræſt til Hof i Vopnafjord; derefter tillige Vice-Provſt og ſiden virkelig Provſt i Norder-Mule Provſti under Islands Nord- og Øſter-Amt. † 1848. — *1798 Oddný Guttormsdóttir, Datter af Guttormur Hjørleifsſon, Syſſelmand i Mula Syſſel, og Bjørg Pètursdóttir.

Uddrag af en Indberetning til Commisſionen for Oldſager, dat. 8. Septbr. 1811 i »Antiqvar. Annaler« IV. 361—62.

Thorſtenſen (Jón), Jón Thorſteinsſon, f. d. 7de Juni 1794 i Hunavatns Syſſel i Island, Søn af Bonden Þorſteinn Steingrimsſon og Margrèt Jónsdóttir; dimitteret til Univerſitetet fra Besſeſtad Skole 1815; tog d. 2den Juli 1819 medicinſk Embedsexamen („Laud. unanimi consensu"); blev d. 17de Decbr. (Reſol. $\frac{11}{12}$) f. A. Landphyſicus i Island, ſamt Diſtriktslæge i Borgarfjords, Kjóſe og Gullbringe Syſſeler under Sønder-Amtet; d. 19de Marts 1842 Juſtitsraad (med Rang i 5te Kl. Nr. 3); d. 23de Septbr. 1843 Suppleant for de verdslige Medlemmer af det islandſke Althing; erholdt d. 28de Marts 1847 den philoſophiſke Doctorgrad fra Univerſitetet i Marburg. Er Medlem af det islandſke literaire Selſkab ſiden 1816 og Æresmedlem ſiden 1846; Medlem af det kgl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn og af flere udenlandſke videnſkabelige Samfund. — * $\frac{21}{8}$ 1821 Elin Stephenſen (f. $\frac{23}{11}$ 1800, næſtyngſte Datter af Amtmand Stephán Stephenſen og Martha Maria f. Holter). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 228; XXXIII. 29; „Søndagen", Følgeblad til „Dagen", 1838, Nr. 1).

Um *Cholera landfarsótt*, eptir ritum því viðvíkjandi frá því konúngl. Heilbrigðisráði í Kbhöfn. Viðeyjar kl. 1831. 15 bls. 8vo.

Stutt og einföld ávísan um meðhöndlan *Qvef-landfarsóttar*. Viðeyjar kl. 1831. 16 blss. 8vo.

Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. II.: *Observationes Thorstensenii* a 1. Jan. 1823 ad 1. Aug. 1837 *in Islandia institutæ.* Hafn. 1839. 4to. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1840, I. 852).

Fáeinar Athugasemdir um *Kúa-bóluselníngu* og *Bólusótt* fyrir Almúga á Íslandi. Prentað á opinberan kostnad. Viðeyjar Klaustri, 1840. 15 blss. 8.

Hugvekja um *Meðferð á úngbörnum*, samantekin handa mæðrum og barnfóstrum á Íslandi. Reykjavík, 1846. 115 blss. 8. (Bibl. f. Læger XLV. (R. R. Bd. 15.) S. 455—62, af J. J. Hjaltalín). Aftrykt med Fortale (29. Nov. 1845) i Búnaðarrit Suðuramtsins Húss- og Bústjórnar-félags. II. B. I. D. blss. III—VII og 1—115.

Um *skaðsemi áfeingra drykkja*. Reykjavík, 1847.

Stuttur leiðarvísir um hvernig skuli fara með *meslínga sótt*. 1819. 6 blss. 8vo.

Leiðarvísir, sem segir fyrir um meðferð á *austurlanda Kólerusótt*, snúin á íslenzku eptir riti frá Heilbrygðisráðinu í Kaupmannahöfn. (1849). 6 blss. 4to.

Barometer- og Thermometer-Jagttagelſer fra 1820 til 1825, i H. C. Ørſteds Overſigt ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. XXIX—XXX., XXXII. — Bidrag til Islands Climatologie, i Sammes Overſigt for 1845, S. 65—66.

I „Bibliothek for Læger" (Nogle Bemærkninger om den Islandſke Spedalſkhed; læſt i det Kgl. medic. Selſkab, d. 6. Mai 1830, i XIII. 91—106. (Udtog i Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Litteratur d. geſ. Heilk. XXI. (Bd. I.). 1831. Jan. u. Febr. S. 119—26, og derfra i Summar. der Medicin 1831. Bd. 2. S. 238—40); Om Nytten af rød Skræppe — *Rumex acutus* — ſom et Huusmiddel mod flere Sygdomme, ſſtd. S. 231—33. (overſ. af J. F. W. Revermann i Ruſt's Magaz. f. d. geſ. Heilk. Bd. 44. S. 498—500; Udtog i Caſper Krit. Repertor. der Heilk. Bd. 30. (Bd. 10). 1831. H. 1. S. 121—22, og derfra i Summar. der Med. Bd. 1. 1832. S. 69—70; Kleinerts allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 124); Uddrag af hans Hoved-Medicinal-Indberetning, i XXVIII. 293—95; Praktiſke Jagttagelſer (1. Helbredelſe af en 6 Ugers Tetanus opisthotonus. 2. Hydatider og Entozoer i Leveren — Helbredelſe. 3. Et indklemt Lyſkebrok ſtørſtedelen lægt ved Naturen. 4. En Hydrops saccatus Mammæ), i XLII. (N. R. Bd. 12), S. 270—77).

I „*Klaustur-pósturinn*“ (Um heilnæmi mjólkur og mysu, 1821. bls. 177—180).

I „*Sunnan-Pósturinn*“ (Um fingramein, 1835, bls. 26—31; Stutt ágrip um helstu og almennustu beinbrot á Utlimum, 1835, No. 11. 12; Um Barnabólu og Kúabólu, 1836, No. 7).

I „*Lanztíðindi*“ (Um barnaveiki, I. Ár. bls. 8. 12: Veðráttufar í Reykjavík, sst. bls. 28. 32. 40. 48. 56. 64. 72. 84. 100; II. ár. bls. 108. 116).

I Schumacher's „Aſtronomiſche Nachrichten“ (Udtog af en Skrivelſe fra ham til H. C. Ørſted, i Bd. I. Nr. 14, S. 223—24).

I „*Mémoires* de l'Académie Royale de Médecine de Paris“ (Tractatus *de morbis in Islandia* frequentissimis. (In mense Jan. anni 1837 conscriptus), T. VIII. 1840. P. 2. p. 28—55; ſærſkilt aftr. Parisiis, 1840. 8.).

Han har forfattet Anmærkninger i *Jóns Pèturssonar* „Lækningabók“. Kaupmuhſn. 1834.

Thortſen (Adolph Ditlev), Bogholder; blev 1832 Secondlieutenant, ſiden charakteriſeret og d. 7de Juli 1847 virkelig Premierlieutenant ved Kbhvns borgerlige Artillericorps; den 19de Januar 1849 Capitain og Compagnichef ved ſamme Corps. — *Magdalene Hanſen (f. 1806, en Datter af Degnen i Vindinge i Sjælland, Andreas Hanſen og Birthe Marie Clauſen).

Veiledning for dem, ſom beſtemme ſig til Handelen, indeholdende Alt hvad en Comptoiriſt bør vide, tilligemed et Anhang om det dobbelte italienſke Bogholderie. Kbh. 1825.

Kjøbenhavns Courstabeller paa Amſterdam, London og Paris. Kbh. 1827.

Det italienſke Bogholderie. Kbh. 1836.

Thortſen (Carl Adolph), f. d. 22de Decbr. 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Bernhard Thortſen var Silke- og Klædehandler og ſiden Stadshauptmand (f. 1756, † 14/3 1837); hans Moder Frederikke Dorothea f. Karberg († i Apr. 1847 i ſit 82de Aar ſom Conventualinde i det Harboeſke Enkefrue-Kloſter i Kbhvn.). Blev ſat i Efterſlægt-Selſkabets Realſkole og gjennemgik ſamme, før han afgjørende blev beſtemt til Studeringer; optoges i Efteraaret 1812 i Kjøbenhavns Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1817; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; ſtuderede derpaa i adſkillige Aar Theologi, dog uden at opgive de ſaakaldte Humaniora; vandt 1821 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af det i det foregaaende Aar udſatte æſthetiſke Priisſpørgsmaal: „Hvorvidt er den tragiſke Digter, der vælger et hiſtoriſk Emne, forpligtet til i dets Behandling at holde ſig til den hiſtoriſke Sandhed?“; vedblev ligeledes at benytte adſkillige philoſophiſke og philologiſke Forelæsninger, og lagde ſig overhovedet efter de gamle Sprog, i hvilke han i ſex Aar var Lærer ved Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn; udnævntes d. 26de Septbr. 1826 til Adjunct ved den lærde Skole i Helſingør; disputerede d. 29de Novbr. 1827 for Magiſtergraden ved Kjøbenhavns Univerſitet; erholdt d. 23de Aug. 1834 kongelig Tilladelſe til at ſøge overordnede Skole-Embeder; disputerede i Octbr. 1836, efter Facultetets Indbydelſe, for den philoſophiſke Doctorgrad; blev d. 11te Marts 1837 Overlærer ved Roeskilde Cathedralſkole; d. 6te Juli 1844 Rector ved den lærde Skole i Randers. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 80—81; jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 16; Bloch's Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie H. 2.; S. 26—27).

De *conjunctivo modo* ejusque usu in lingua Latina commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. MDCCCXXVII. (L. T. 1828, Nr. 49; Krit. Bibl. f. d. Schulweſen, 1830, Nr. 103).

Forſøg til en danſk Metrik. 1.—2. Decl. Kbh. 1833—34. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (M. f. L. IX. 265—300, af F. C. Peterſen, med et Tillæg af H. C. Ørſted; L. T. 1833, Nr. 34—37, af C. F. E. Wilſter).

De *Physiognomonia Homeri*. Commentatio. Diss. inaug. Haun. MDCCCXXXVI. (M. f. L. XVII. 309—23, af N. J. F. Henrichſen).

Hiſtoriſk Udſigt over den danſke Litteratur indtil Aar 1814. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 130; Kbhpoſt. f. A. Nr. 152; D. Folkebl. V. Nr. 19; Studier, Kritiker och Notiſer 1842, Nr. 8). — Anden Udgave. ibid. 1846. Tredie Oplag. ibid. 1851 (1850).

Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaarene 1843—50. Indbydelſesſkrifter til den aarlige offentlige Examen. Randers, 1844—50. (I Indbydelſesſkriftet for 1846 leverede han tillige: Bemærkninger til nogle Steder i Horatſes Oder).

I Molbech's „Nordiſk Tidsſkrift“ (Nogle Bemærkninger om Sprogenes Rigdom, i IV. 97—106).

I Heibergs »Kjøbenhavns flyvende Poſt« (Apollo og Daphne (Ovids Forvandl. I, 452—567), overſat, i Interimsblad Nr. 63, 1835).

Til »Maanedsſkrift for Litteratur« har han leveret nogle og tyve Bidrag, fordetmeſte uden Navn, blandt hvilke han i Regiſteret findes navngiven ſom Forfatter til de ſexten (nemlig Recenſioner over: Rahbeks og Nyerups Bidrag til en Udſigt over danſk Digtekunſt under Kong Chriſtian den Syvende, I. 229—40. (jvfr.

Kbhpoſt. 1829, Nr. 63—77, af P. Hiort; Nr. 88. 89. 91. 92, af Thortſen); A. Oehlenſchlägers Nye poetiſke Skrifter, 2. Deel (Carl den Store og Longobarderne), III. 224—53; R. Kroſsings poetiſk Læſebog, III. 413—18; C. Hauch's Dramatiſke Værker, 1.—2. D., IV. 279—98; C. Molbech's Danſk poetiſk Anthologie, 1.—2. D., V. 357—72; VIII. 162—68; C. Wilſter, Iliadens 9de Sang, VI. 391—419; (H. Hertz) Anonym Nytaarsgave for 1832, VII. 241—55; C. Wilſter, Iliadens 18de Sang, IX. 495—508; F. Schaldemoſe's Fabelbog for Unge og Gamle, X. 465—74; R. J. F. Henrichſen's Materialier til latinſke Stile, XI. 164—68; C. Wilſter, om Hexametret og dets Behandling i det danſke Sprog, XI. 232—56; Skueſpil af Forf. til en Hverdagshiſtorie, XII. 514—526; C. Bernhards Noveller, 1.—3. Bd., XVI. 221—27; XVII. 323—30; A. S. Weſenberg, latinſk Elementarbog ved A. Grotefend, XVIII. 32—42).

Desuden enkelte anonyme Bidrag til »Danſk Litteratur-Tidende« for 1830 (1 Anmeldelſe); til Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik" for 1840; til »Danſk Folkeblad« for 1841, og til flere periodiſke Skrifter.

Nogle Smaadigte, trykte ved een og anden Lejlighed.

Medredacteur af: Sange for Studenterforeningen. Kbh. 1822.

Thortſen (P.), antages at være en Pſeudonym.

Melpomene eller nyeſte Ariebog for Damer, ſamlet. Kbh. 1820. — Harpeſpillerinden Annot Lyle. En Fortælling af Walter Scott, efter en Forkortning overſat. ibid. 1825. — Agathe, eller Gravhvælvingen, af Aug. Lafontaine. I.—III. Deel. Overſ. ibid. 1826.

Thortſen (Thomas Peter), ovenanførte C. A. Thortſens Broder; f. d. 8de Septbr. 1788 i Kjøbenhavn; beſøgte Vor Frue-Latinſkole (nuværende Metropolitanſkole), hvor han tog Examen Artium med Udmærkelſe, og blev derefter inſkriberet ved Univerſitetet i Efteraaret 1804; ſtuderede i nogen Tid Medicin, derefter Lovkyndighed og Cameraliſtik; underkaſtede ſig i Juni 1809 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve (begge med Charakteren Laud.), og blev Auditeur ved Kongens Livcorps 1810. Siden 1806 arbejdede han i det daværende Oeconomi- og Commercecollegium (forenet i 1816 med Generaltoldkammeret), hvor han 1809 blev Copiiſt i Fabrik- og Induſtri-Comptoiret, og 1810 Fuldmægtig i Productions- og Fiſkeri-Fagets Comptoir; d. 16. Jan. 1813 virkelig Commerceraad; ſiden Chef for Handels- og Conſulat-Comptoiret; d. 8. Aug. 1815 tillige Adminiſtrator ved den kgl. Land- Fabrik- og Spindeſkole-Direction, og var endvidere Secretair ved Fabrik-Directionen; udnævntes 1817 til virkelig Kammerraad; forlod Danmark 1825 (jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 679—80); kom 1826 til Berlin, hvor han i April 1827 blev inſkriberet ved Univerſitetet og ſiden tog medicinſk Examen; disputerede ſammeſteds d. 7de Januar 1829 for Doctorgraden i Medicin og Chirurgi; var derefter praktiſerende Læge i Dresden, ſiden i Berlin. — *Anna Charlotte Christine Basſoe († $\frac{18}{2}$ 1849 i Kbhvn). — (Autobiographi, vedføjet hans Doctordisputats, p. 43—45; jvfr. Calliſens Medic. Schriftſteller-Lex. XIX. S. 228—29; J. K. Høſt's Erindr. S. 81).

For Skueſpilyndere. Et Ugeblad. 1. Aargangs 1. og 2. Hefte. No. 1—26. Kbh. 1806—7. — Hugo Grotius, Skueſpil i 4 Acter af Kotzebue, overſ. ibid. 1807.

Fieſko eller Sammenſværgelſen i Genua. Et republicanſk Sørgeſpil i fem Acter af Schiller, overſat. Kbh. 1814. („Athene“, III. 185—90).

Ægtemanden ved en Hændelſe. Lyſtſpil i een Act, overſ. Kbh. 1817.

Frimureren. Comedie i een Act af Kotzebue, overſ. Kbh. 1819.

Den gamle Yngling. Lyſtſpil i een Act, overſ. Kbh. 1819.

Ægtemændene ſom Ungkarle. Lyſtſpil i een Act efter Gaugiran Nanteuil. Kbh. 1819.

Tro Ingen for vel! Lyſtſpil af Carl Schall, overſ. Kbh. 1819.

Lommebog for Skueſpilyndere for Aaret 1820. Kbh. („Dagen“ 1820, Nr. 206, af H. C. G. Proſt).

Thalia, et Fjerdingaarſkrift for Yndere af Skueſpil. Kbh. 1823. („Aftenbl.“ 1823, Nr. 27. 37. 47; „Lit. Kunſt- og Theaterbl.“ 1823, Nr. 32, af H. C. G. Proſt).

De gangraena nosocomiali. Diss. inaug. chir. med. Berolini, 1829. (Hecker litt. Annal. der Heilk. Bd. 13. 1829. März, S. 368; Hufeland Bibl. der Heilk. Bd. 62. 1829. Juli, S. 61).

Medudgiver af Handels- og Induſtrie-Tidende fra Begyndelſen af Juni 1818 indtil d. 5te October 1822 (Nr. 80), derpaa Ene-Udgiver indtil Aarg. 1825, Nr. 55. Kbh. 4to. (L. T. 1820, Nr. 20; jvfr. Art. H. A. Martenſen, O. J. Rawert og W. A. Schlegel).

Smaadigte og Afhandlinger, adſpredte i periodiſke Skrifter.

Følgende Lyſtſpil, opførte paa det kongl. Theater, ere overſatte af ham, men utrykte: Soubretteliſt, 1 A. af Gerſain, 1807; Den letſindige Løgner, 3 A. (efter Goldoni) af F. L. Schmidt, 1820; Den Forſigtige, 1 A. af Kurländer, 1823; Digtervenſkab, 1 A. (af Etienne), 1824.

Thorup (Carl Edvard), Søn af nedenanførte Profesſor Dr. Peter Nicolai Thorup, er f. i Ribe d. 17de Novbr. 1818; dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Cathedralſkole 1836; tog i Juli 1841 theologiſk Atteſtats (Laud.); conſtitueredes d. 31te Juli ſ. A. ſom Lærer, og udnævntes d. 5te Maj 1843 til Adjunct ved Ribe Cathedralſkole; er tillige Bibliothekar ved Stiftsbibliotheket. — *Emilie Bertelſen, en Datter af Amtsforvalter, Kammerraad Jens Bertelſen i Ribe. — (Jvfr. Programmet for Ribe Cathedralſkole for 1843, S. 39; Hundrup's Skole-Calender, 1845, S. 49).

Bidrag af hiſtoriſk og polemiſk Indhold til „Fædrelandet“, „Dannevirke“ og „Ribe Avis“, deels med, deels uden Mærke.

Smaadigte ved forſkjellige Lejligheder, deels indførte i »Ribe Avis« (1844, Nr. 44 og 76), deels ſærſkilt trykte (Sange ved Examens Slutning i Ribe Kathedralſkole i Aarene 1841, 1843, 1844. Ribe. — Choraler ved Rektor C. H. A. Bendtſens Indſættelſe i Ribe Kathedralſkole d. 23de April 1815. ibid. (ogſaa aftrykte i Indbydelſesſkriftet til den offentl. Examen i Ribe Kathedralſkole 1845); — Choral ved den højtidelige Aabning af Ribe Domkirke i Anledning af dens tilendebragte Reſtauration d. 29de Juni 1845. ibid.).

Udgav efter Forfatterens Død: Hiſtoriſke Efterretninger om Ribe Cathedralſkole, af P. N. Thorup. 1 Deels 1 Hefte. Ribe, 1846.

Medudgiver af: Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Kbh. 1847, og af: Peter Nicolai Thorups Levnet. ibid. 1848.

Konge-Skrivelſe til Ribe Domkapitel, meddeelt i »Kirkehiſtoriſke Samlinger«, 2det Hefte, 1850, S. 261—2.

Thorup (H. G.), Skolebeſtyrer og Skolelærer i Kjøbenhavn. — * 1812 Dorothea Benedicte Holſt († [illegible] 1845 i ſit 72de A.), Datter af J. C. Holſt, Gartner i Grevſkabet Jarlsberg i Norge († $\frac{27}{1}$ 1820).

Regneſtykker, indeholdende de 4 Species i ubenævnte og benævnte hele Tal for Begyndere. Kbh. 1820.

224 Hovedregnings-Opgaver. Kbh. 1821. (med Facitter dertil).

ABC og Læſebog, med danſk og latinſk Tryk lige under hinanden. Kbh. 1821. 2det Opl. ib. 1837.

Den underholdende Børneven eller originale ſmaae Fortællinger for Børn. Kbh. 1822. (L. T. 1823, S. 30—31).

Læſebog i Vers, til Brug i Skoler og til Anvendelſe ved Forældres Fødſelsdage. Kbh. 1838.

Læſemaade, der gjør det let at lære Ungdommen faſt og grundigt at ſtave og læſe. Kbh. (uden Aarstal). 4 S.

I »Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere« (Udenadslæren lettes ved Afſkrivning, i 1. Aarg. S. 122—23).

Thorup (Peter Nicolai), f. d. 3die April 1780 i Gulbager Præſtegaard i Ribe Stift. Hans Fader Niels Holmbo*) Thorup (en Skoleholderſon, f. $\frac{21}{3}$ 1733, † $\frac{21}{3}$ 1803, omtalt i Fortalen til Danſke Atlas IV. Tome) var Sognepræſt ſammeſteds (fra [illegible] 1770); hans Moder Bibeke Magretha Thun (f. 1752, † $\frac{29}{1}$ 1830 i Ribe), en Datter af Præſten Peder Thun (anf. i Nyerup's Lit. Lex. S. 615) og Eliſabeth Lange (Datter af Andreas Lange, Sognepræſt i Halk i Haderslev Herred). Underviiſt i nogle Aar af Huuslærere blev Sonnen i Sommeren

---

*) Efter ſin Fader er han oftere bleven kaldet P. N. Holmbo Th.; men han erindrede ikke, om, og naar han ſelv forhen har kaldet ſig ſaaledes.

1796 optagen i Ribe Cathedralſkole og derfra dimitteret til Univerſitetet i October ſamme Aar; abſolverede i October 1799 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); opholdt ſig derpaa i 1½ Aar i Ribe ſom Huuslærer; blev i Slutningen af October 1801 antagen i det pædagogiſke Seminariums hiſtoriſke Klaſſe, og 1802 Alumnus paa Borchs Collegium; vandt 1803 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af det Aaret iforvejen udſatte historiſke Priisſpørgsmaal: „Hvorledes ere de høje Rigsembeder: Droſt, Marſk og Cantsler, Hofmeſter, Amiral og Skatmeſter opkomne i Danmark og Norge? Hvorledes have de afvexlet til forſkjellige Tider, og hvilke Forretninger have til enhver Tid henhørt til ethvert af dem?“. Dimitteret i Sommeren 1804 fra Seminariet, efter foregaaende theoretiſk og praktiſk Prøve ſaavel i det hiſtoriſke ſom philologiſke Fag, blev han d. 10de Auguſt ſ. A., ifølge Cancelliſkrivelſe af 18de ſ. M., beſkikket til Vicarius Conrectoris ved Ribe Cathedralſkole, paa hvilket Embede han erholdt kongelig Beſtalling af 17de October 1806; udnævntes d. 9de April 1814 (med kgl. Beſtalling $\frac{2}{5}$ ſ. A.) til Rector ved ſamme Skole; fik d. 1ſte Novbr. 1828 Titel af Profesſor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); blev d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge (ſ. „Dagen“ 1836, Nr. 281, 299); d. 31te October ſ. A., efter Facultetets Indbydelſe, Doctor i Philoſophien ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 2den Decbr. 1839 Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog, og d. 10de April 1844 af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem; d. 8de Novbr. 1844, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra Rectoratet (fra 1ſte Jannar 1845 at regne). † 26de October 1846 i Ribe. — *$\frac{1}{5}$ 1805 Frederikke Dorothea Abramowitz (f. $\frac{18}{2}$ 1784, † $\frac{16}{8}$ 1844, en Datter af Slotsforvalter Jacob Abramowitz i Kiel). — („Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1818“; jvfr. Øſt's Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. VIII. S. 385—89; Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Reformationsjubelfeſten 1836, p. 75—77; Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 3—4; Kbhpoſt. 1846, S. 1012; Nyt Aftenbl. 1846, Nr. 259; Berl. Tid. 1846, Nr. 257, 59. — Om det af ham oprettede „Thura-Falſterſke Legat“, jvfr. Selmers Akad. Tid. I. S. 327—29).

Skoleferier (en Samling af Fortællinger). Kbh. 1806. (L. E. 1808, Nr. 38, af L. Kruſe, jvfr. Thorups Levnet, S. 32; Sanders Odeum S. 211, hvor een af disſe Fortællinger er optagen).

Oratio, quam in schola Ripensi, ante hos C. annos ædificata et restituta, ad memoriam restitutoris pie recolendam habuit Rector scholæ. Ripis 1827. 4to.

Skoletaler. Førſte Hefte. Ribe 1831. (L. T. 1831, Nr. 32, 33; Seebodes u. Jahns N. Jahrbb. für Philol. IV. 270—71. — Een af disſe Taler har forhen været indrykket i J. Møllers N. theol. Bibl. XIV. 95—114; jvfr. L. T. 1829, S. 423).

Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum partim explicati, partim a suspicionibus emendandique conatibus non necessariis vindicati. Commentatio. (Diss. inaug.). Ripis Cimbrorum 1836. (M. f. L. XVIII. 445-70, af A. S. Weſenberg).

Gravblomſter. (Trykt ſom Manuſkript for de Afdødes Paarørende og Venner). Ribe 1846.

Hiſtoriſke Efterretninger om Ribe Cathedralſkole. I. Deels 1. Hefte. Efter Forfatterens Død udgivet af C. E. Thorup. Ribe 1846.

Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Udgivne af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1847. (udkom i 3 Hefter; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 298). Anhang hertil: Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1848.

Endeel Skoleprogrammer, alle trykte i Ribe, navnligen: Henrik den Fjerdes Plan til evig Fred og Forbund imellem Europas civiliſerede Nationer. 1813. — Nogle af Horats's Oder metriſk overſatte. 1816. — Diſciplens Stilling i de lærde Skoler fordum og nu. 1819.

Af Programmerne, ſom afhandle Ribe Skoles Hiſtorie, har han i Aarene 1824, 26, 27, 28, 30, 32, 37 og 43 udgivet 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9de Fortſættelſe. (Det Program, ſom aabnede denne Række 1823, ſamt 2den Fortſættelſe, er forfattet af Adjunct P. T. Hansſen. Indbydelſesſkriftet for 1841, ſom indeholder Rector Thorups Mindetale over C. Falſter og en hidtil utrykt metriſk Tale paa Latin af den Sidſte, kan henregnes til denne Række, ſom, forſaavidt den da var udkommen, findes anmeldt i M. f. L. IV. 265—78 (af E. C. Werlauff) og i Seebodes u. Jahns N. Jahrbb. für Philol. IV. 267—70; jvfr. Werlauff »Det Kgl. Danſke Selſkabs Hiſtorie«, S. 195. Den Falſterſke Biographi i Særdeleshed ang., jvfr. Fortalen til C. Thaarups Udg. af Falſters Satirer S. XII. og »Fædrel.« 1840, Nr. 384).

Til en ny Række af Programmer, ſom indeholde Efterretninger angaaende Byen Ribe, har han leveret:

2den Samling (Antiqvariſke Bidrag til Ribe Byes Beſkrivelſe). Ribe 1833.

4de Samling (Hiſtoriſke Efterretninger om Riberhuus). ibid. 1835.

7de Samling (Fortſættelſe og Slutning af de i Programmerne for 1833 og 1835 meddeelte antiqvariſke Bidrag til Ribe Byes Beſkrivelſe. Med en lithographeret Grundtegning af Byen). ibid. 1839. (Disſe Samlinger nævnes i Falck's N. Staatsb. Mag. IV. B. 3. u. 4. H. 1836, og ere bedømte af C. Molbech deels i M. f. L. XX. 317—66, deels i Hiſtor. Tidsſkrift, I. 517—20; jvfr. T. f. L. o. K. III. 364—65; Werlauff »Det Kgl. Danſke Selſkabs Hiſtorie«, S. 195—96).

Skoleeſterretninger fra Ribe Cathedralſkole for Skoleaarene 1832—1844, vedføjede Programmerne fra ſamme Skole for A. 1840—44. (jvfr. F. L. o. K. I. 210). — Afſkedsord til Ribe Cathedralſkole, i Programmet for 1845, S. 17—22.

Endeel Lejlighedsdigte, ſaaſom: Tanker ved Kong Frederik den Sjettes Indtrædelſe paa Cathedralſkolen i Ribe. Ribe 1828. (ogſaa optrykt i Ribe Stiftsavis ſ. A. Nr. 52). — En latinſk Ode i Anledning af H. K. H. Prinds Chriſtian Frederiks Nærværelſe i Ribe. Ripis MDCCCXXXI. — Et latinſk Carmen, med metriſk Overſættelſe ved Siden, i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Beſøg paa Skolen. Ribe 1832. — Nogle Ord, fremſagte ved Kong Chriſtian den Ottendes Nærværelſe paa Cathedralſkolen i Ribe. Ribe 1842. — Flere Sange i Anledning af Kongelige Perſoners Beſøg i Ribe i Aarene 1824, 28, 31, 32, 42 og 44. — Sange ved Examens-Høitideligheder i Ribe Skole i Aarene 1811, 17, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 32, 33 og 42. (Af disſe er en Sang for 1811 optrykt i Engelstoft's Univerſitets- og Skole-Annaler 1811, II. 98—100; en anden for 1829 i „Sangbog, indeholdende Fædrelands- og Selſkabsſange. Ribe 1844", S. 37; og en i Barfods poet. Læſebog, 2. Udg. 1841, S. 236—38). — En Pſalme, afſjungen i Ribe Domkirke paa Kongens Fødſelsdag den 28de Jan. 1827. — En latinſk Ode, udgiven i Forbindelſe med den ovenanførte Oratio 1827. — Et latinſk Carmen, i Programmet til Skolens Jubelfeſt 1827 af N. S. Hjort „Vita Laurentii Thuræ".

Desuden mange Smaadigte, fornemmelig Mindedigte over Afdøde, Sange ved Aarenes Vexel og Charader, optagne i „Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn", Carſtenſens „Portefeuille", Raſk's „Morſkabslæsning", Elmquiſt's „Læſefrugter", Hempels Avis og Ribe Stiftsavis. (Blandt de førſtnævnte er et Digt over Skueſpiller Foerſom (i Ribe Stiftsavis 1817, Nr. 10), hvilket efter en unøiagtig Afſkrift er indlemmet i „Gravblomſter, P. Foerſoms Erindring helligede", S. 48—50. Blandt Sangene ved Aarets Vexel er een med Overſkrift: Armod i Løndom (Ribe St. A. 1813, Nr. 1), ſom er omtalt af P. N. Froſt i „Efterretninger om Ribe Domkirke", S. 142. Af Charaderne, ſom i Sneſeviis ere omſpredte i Aargangene 1811—44 af Ribe Stiftsavis, er een optagen og paa Tydſk overſat i H. v. Buchwalds „Tankelege og Digterforſøg", S. 15; men den benyttede Afſkrift er ikke ganſke overeensſtemmende med Originalen (i Ribe Stiftsavis 1813, Nr. 102). — Latinſke Digte i Ribe Stiftsavis (1818, Nr. 70; 1826, Nr. 98; 1835, Nr. 5; 1843, Nr. 115; 1845, Nr. 27; o. fl.). — Adſkillige Selſkabsſange, Prologer og Epiloger, hvoraf enkelte findes i periodiſke Blade.

David Mogenſen Grønlund, et Bidrag til den danſke Presbyterologie og Literairhiſtorie, i „Hiſtoriſk-biographiſke Samlinger", udg. af C. Molbech. 2. H. S. 185—221.

Flere Bidrag til Molbechs Dialect-Lexicon. — Catalog over Ribe Skole-Bibliothek. Ribe 1823.

Thoſtrup (Zacharias Geertſen), en Søn af Brygger H. Thoſtrup; tog i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiſke Academi (neppe 2. Char.); er praktiſerende Læge i Kbhvn., boſat paa Veſterbro. — * M. Hylqviſt.

I „Bibliothek for Læger" (Lykkelig Helbredelſe af et betydeligt og langvarigt kræftagtigt Hudſaar, i XXVII. 118—23. (i Udtog i Fricke's u. Oppenheim's Zeitſchr. f. d. geſ. Medicin Bd. 8. S. 355); Oplivning af en ved Kulde ſkindød Perſon, i XXIX. 54—57. (Fricke's u. Oppenheim's Zeitſchr. Bd. XI. S. 481).

Thrige (Hans Peter), f. d. 9de (ikke den 10de) Januar 1792 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Søren Thrige var Hof- og Stadsrets-Procurator († $\frac{8}{10}$ 1804, 47 A. gl. i Kbhvn.); hans Moder Elſe Chriſtenſe Koch (f. $\frac{27}{12}$ 1768, † $\frac{9}{1}$ 1845 i Roeskilde), en Datter af Præſten Hans Peter Koch i Horbeløv paa Falſter og Lucie Olſen. — Blev i December 1804 af ſin Stedfader, daværende Domprovſt (ſiden Biſkop) J. M. Hertz ſat i Roeskilde Skole; afgik derfra til Univerſitetet 1809; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar, og vandt 1812 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „At udvikle, hvilken og hvor megen Indflydelſe Flaadens og Søvæſenets Tilſtand har havt paa Danmarks Magt og paa dets Anſeelſe hos Fremmede, indtil Freden til Frederiksborg 1720“ (jvfr. Engelstoft's Univerſ. og Skole-Annal. 1812, S. 50—51); abſolverede i October 1814 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Novbr. ſ. A. conſtitueret ſom Lærer, d. 29de Auguſt 1815 udnævnt til Adjunct, og d. 15de Januar 1820 til Overlærer ved Roeskilde Cathedralſkole; disputerede d. 25de Novbr. 1819 for den philoſophiſke Doctorgrad. † 14de Januar 1827 i Roeskilde. — *⚭ 1819 Margarethe Chriſtiane Marie Bloch (f. $\frac{7}{7}$ 1798), ældſte Datter af Etatsraad, Prof. Søren Niclas Johan Bloch og Margarethe Magdalene f. Hensler (og ſiden givt med Etatsraad, Prof. Dr. juris P. D. C. Paulſen). — (Hans Levnetsbeſkrivelſe og Charakteriſtik, af S. N. J. Bloch, i Fortalen til hans Res Cyrenensium, p. VII.—XII.; Nekrolog, ved Samme, i L. T. 1827, S. 107—112; jvfr. Bloch's Bidr. til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, H. 2. S. 23—24; Øſt's „Materialier“, S. 743; Sørgetaler over afg. Overlærer Dr. Thrige af E. Gad og S. N. J. Bloch, udgivne i Trykken ſom Manuſcript for Venner ved tvende af disſe. Kbh. 1827; Statstid. 1827, Nr. 9).

Historia Cyrenes inde a tempore, qvo condita urbs est, usqve ad ætatem, qva in provinciæ formam a Romanis est redacta. *Particula prior*, de initiis coloniæ, Cyrenen deductæ, et periodo rerum Cyrenensium prima, sive Cyrenes, Battiadis regnantibus historia. Diss. inaug. Hafn. 1819. (L. T. 1820, Nr. 6, af F. C. Peterſen; Gött. A. 1821, S. 737—42; Revue encyclop. XI. 1821, p. 357—58). — En fuldſtændig Omarbeidelſe og Fuldendelſe af dette Skrift udkom efter Forfatterens Død med en Fortale, hvori hans Levnetsløb og Charakteriſtik, under Titel: *Res Cyrenensium*, a primordiis inde Civitatis usqve ad ætatem, qva in provinciæ formam a Romanis est redacta. Novis curis illustravit *J. P. Thrige*. E schedis defuncti auctoris edidit *S. N. J. Bloch*. Hafn. 1828. (Rask's Literaturbl. S. 103—4; The foreign Review and Continental miscellany No. 4. October 1828, p. 518; Gött. A. 1829, St. 42, af C. O. Müller).

Synchroniſtiſke Tabeller til Brug ved Underviisning i Hiſtorien. Tilligemed en Udſigt over Folkeſlagenes og Staternes Stilling ved Begyndelſen af hvert Tidsrum. Kbh. 1824. 4to.

Prolusio ad annivers. examen in Schola Roeskildensi Cathedrali a. 1826 publice instituendum: In disceptationem vocantur, qvæ *de ira Xerxis*, disjecto vi tempestatis ponte, qvo Hellespontum junxerat, ab Herodoto (l. 7. c. 35) sunt prodita. Hafn. 1826. 4to.

Thulſtrup (Magnus Andreas), f. d. 13de April 1769 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Juſtitsraad Jørgen Thulſtrup († $\frac{16}{10}$ 1794 i ſit 69de A.), var Raadmand og Bankcommisſair og givt med Cecilie Catharine Walbohm († $\frac{11}{8}$ 1815 i ſit 80. A., nedſtammende i lige Linie fra M. Luther); kom 1782 i Roeskilde Domſkole, hvorfra han dimitteredes til Univerſitetet 1786; blev d. 19de Auguſt 1787 anſat ſom chirurgiſk Reſervecandidat og d. 22de Septbr. 1788 ſom virkelig chirurgiſk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1791 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.), ved hvilket han 1792 anſattes ſom Reſervechirurg; blev 1793 tillige Underchirurg ved Frederiks-Hospital; d. 27de Febr. 1797 Regimentschirurg ved det Norſke Jægercorps ſamt Chirurg ved det militaire Inſtitut i Chriſtiania. Beſøgte i Aarene 1800 og 1801, med kongelig Tilladelſe, Tydſkland og Frankrige, for nærmere at ſtudere Krigsmedicinen, og opholdt ſig da ved forſkjellige preusſiſke, bayerſke, franſke og hollandſke Feltlazarether; blev d. 18de September 1801 Regimentschirurg ved det Oplandſke Infanteri-Regiment ſamt Stabschirurg ved den norſke Armee; fik den 2den Marts 1808 Rang med Majorer; udnævntes d. 27de Juni 1809 til førſte Medlem af det Kongl. norſke Sundhedscollegium; 1813 til Medlem af Directionen for Norges militaire Medicinalvæſen; d. 3die Juni 1814 til Profesſor i Chirurgi og Fødſelsvidenſkab ved Frederiks-Univerſitet i Chriſtiania; 1815 til Ridder af Waſa-Ordenen; blev d. 1ſte Novbr. 1817 Doctor Medicinæ (ved Æresdiplom fra Kjøbenhavns Univerſitet); afgik 1818 ſom Regimentschirurg, hvorimod han beholdt ſit Embede ſom Armeens øverſte Læge, fra 10de April 1819 benævnt Generalchirurg; blev d. 9de Juli 1818 Medlem af Directionen for og tillige Overlæge ved den midlertidige Fødſelsſtiftelſe ſamt Lærer ved Jordemoderſkolen; d. 14de Juli ſ. A. førſte Livmedicus hos Kongen af Norge og Sverrige; d. 7de Novbr. 1820 Medlem af en Kgl. Commisſion for at udarbejde en ny Pharmacopoe for Norge; 1824 Medlem af Rigshospitalscommisſionen; 1825 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen, og modtog ſenere Ordenens Inſignier beſatte med Brillanter; d. 5te Marts ſ. A. Medlem af Directionen for Rigshospitalet, ved hvilket han d. 11te Januar 1826 tillige indtil videre blev anſat ſom Overchirurg (indtil d. 28de Novbr. 1836); d. 1ſte Juli 1825 Medlem af en Commisſion for at underſøge Daarevæſenets Tilſtand i Riget og udarbejde Forſlag til dets Forbedring; d. 10de Juni 1831 Medlem af Cholera-Centralcommisſionen; d. 28de Jan. 1832 Commandeur og 1839 Storkors af Waſa-Ordenen; d. 23de Juli 1834 Medlem af en Commisſion for at udarbejde en ny og forbedret Lovgivning angaaende Rigets Medicinalvæſen; d. 11te Juli 1840 Commandeur af Danebroge; feſtligholdt d. 16de Maj 1842 ſit Embedsjubilæum. Var Medlem af det chirurgiſke Academi i Kjøbenhavn (fra $\frac{22}{8}$ 1812), og af ſvenſke Läkare-Sällſkapet i Stockholm (fra $\frac{20}{12}$ 1814); Æresmedlem af det Kgl. ſvenſke Sundhedscollegium ($\frac{19}{1}$ 1816); Medlem af det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn (1817), af det Kgl. Götheborgſke Vettenſkaps- og Vitterhets-Samhället (1819), og af Kgl. Krigs-Vettenſkaps-Akademien i Stockholm (1820); ſamt een af Stifterne af Lægeforeningen i Chriſtiania (1831). † 18de Maj 1844 i Chriſtiania. — * $\frac{19}{8}$ 1799 Eleonore Clauſon-Kaas († $\frac{11}{9}$ 1823 ſom Statsfrue hos Dronningen af Norge og Sverrige), næſtældſte Datter af Conrad Clauſon, Ejer af Bærums Jernværk († 1786), og Kirſten Nielſen, ſamt Stedbatter af Gehejme-Stats- og Juſtits-Miniſter Frederik Julius Kaas (jvfr. Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. S. 186). — (Autobiographi i Kbhvns Univerſitets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1817, p. 28—30; Nekrolog i „Norſk Magazin for Lægevidenſkaben“ VIII. 335—341; jvfr. Calliſen's Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 233—34; XXXIII. 31; „Eyr“, XI. 321—22; Ugeſkrift for Medicin og Pharmacie, I. Aarg. (1812), S. 166—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 140. — Hans Portrait er ſt. i Kobber).

I „Phyſic. oeconom. og medico-chirurgiſk Bibliothek“ (Beſkrivelſe over en betydelig Hævelſe i Æggeſtokken, I. 400—8; Beſkrivelſe over et, efter Anſeende, ubetydeligt, men dog dødeligt Hovedſaar, ſſtd. S. 403—7; Kort Udſigt over Operationen af Vandbrok, II. 121—33; 353—71; III. 26—40).

I „Magazin for Naturvidenſkaberne“ (Moderens Briſtning under Fødſelen, V. 90—101).

Thune (Erasmus Georg Fog), f. d. 7de Juni 1785 i Laaland i Viksnæs, hvor hans Fader Jacob Thune da var Sognepræſt (fra $\frac{7}{8}$ 1776), ſiden ($\frac{26}{8}$ 1791) til St. Jørgens Hoſpital og Seerup i Fyen (f. 1730, † 1792), og givt med Ermgaard Steenberg († $\frac{13}{1}$ 1832, 81 A., i Vaabenſted Præſtegaard, en Datter af Præſten til Gaverslund, Thiis Martin Steenberg og Barbara Helena Allerup). Blev i ſit 9de Aar ſat i Odenſe Latinſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i April 1802 og Juni 1803; ſtuderede derpaa i nogen Tid de mathematiſke og phyſiſke Videnſkaber, og manuducerede til anden Examen; udnævntes d. 8de Maj 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, og begyndte nu at ſtudere Theologi; tog i April 1808 Atteſtats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; tiltraadte ſamme Aar, ved Underſtøttelſe af et kongeligt Stipendium og nogle academiſke Legater, en videnſkabelig Udenlandsrejſe; opholdt ſig 1 Aar i Göttingen, hvor han hørte Blumenbach, Heeren, Thibaut, Diſſen, men lagde ſig fornemmeligen efter Philoſophi under Herbarts Vejledning; rejſte derpaa til Königsberg, og ſtuderede

Mathematik og Aſtronomi under Beſſels Anviisning; kom tilbage 1812; disputerede 1815 for den philoſophiſke Doctorgrad; blev d. 17de Octbr. ſ. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Univerſitet; ſ. A. tillige Lector i de mathematiſke Videnſkaber ved Sø-Etaten; d. 8de Decbr. ſ. A. Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 20de Januar 1818 Profeſſor extraordinarius i Mathematiken; var fra d. 1ſte Juli 1823 Beſtyrer af Kbhvns Univerſitets aſtronomiſke Obſervatorium; gjorde en Reiſe i Tydſkland 1825. † 11te April 1829 i Kbhvn., ugivt. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 41—42; Nekrolog, ved P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 333—36; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XVII. 337—38; XVIII. 132—34; Kbhpoſt 1829. Nr. 59, ſamt S. 238, 50; Kbhvns Skilderi ſ. A. S. 495).

Theses pro summis in Philosophia honoribus rite obtinendis. Havn. 1815. 4to.

Tentamen circa *Trigonometriam sphæroidicam*. Havn. 1815. 4to. (L. T. 1815, Nr. 36, af C. F. Degen; Leipz. L. Z. 1818, Nr. 49; Jen. L. Z. 1818, III. 199).

Almanakkerne for Aarene 1823, 24, 25, 26, 27, 28, 29. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 27; 1828, S. 1580).

De origine perceptionum, føiet ſom Additamentum til Herbarts i Königsberg 1812 udkomne Skrift: Theoriæ de attractione elementorum principia metaphysica, p. 81—93.

Thune (Jacob), Nysanførtes Broder, f. i Viksnæs d. 22de Januar 1791; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole 1807; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede i Juli 1812 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev 1811 conſtitueret Lærer, og d. 29de Aug. 1815 Adjunct ved Kjøbenhavns Cathedralſkole (entlediget d. 29de Marts 1817); d. 21de Juli 1817 Sognepræſt til Harthe og Brambrup, d. 11te April 1828 til Taulov, og d. 2den Maj 1833 til Gaverslund og Vindinge, i Ribe Stift; d. 7de Juni 1833 tillige Provſt for Elbo, Holmands, Bruſt og Jerløv Herreder; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Veile Amt. — * 1. Urſula Jenſine Chriſtine Nørgaard (Datter af Landvæſenscommisſair Peder N., Birkedommer ved Ledreborg). * 2. Chriſtiane Therkeline Hviid.

Taler ved Juſtitsraadinde Bruuns Begravelſe den 17de Januar 1831. (Trykt ſom Manuſcript for Venner). Kbh. 1831. 14 S.

Tale, holdt i Sørgehuſet ved Tage Müllers Jordefærd. (i J. B. Daugaards Skrift: »Til Minde om Biſkop Tage Müller«, 1849, S. 23—27).

Thune (Ludvig Georg Wilhelm), f. d. 3die October 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens Chriſtian Thune var Bogholder ved et Sukkerraffinaderi, ſiden Overgraver ved Garniſonskirken (f. 1771, † $\frac{23}{4}$ 1839 i Helſingør), og givt med Frederikke Wilhelmine Schmith (f. 1777); blev 1823 dimitteret fra v. Weſtens Inſtitut; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe, og i Efteraaret 1828 Examen anatomico-chirurgicum et medico-practicum ved det chirurgiſke Academi med „den førſte Charakteer med Udmærkelſe“; anſattes 1830 ſom Underlæge med Bataillonschirurgs Prædicat ved Kongens Livcorps; valgtes 1831 af Sundhedscollegiet til, ifølge kongelig Ordre, paa offentlig Bekoſtning, fra Juni ſ. A. at foretage en Rejſe i Udlandet, for at ſtudere Cholera-Sygdommen (jvfr. „Samlinger til Kundſkab om Cholera“, I. Nr. 8, S. 142—44), og anvendte ſaaledes omtrent eet Aar i Øſt- og Veſtpreusſen, Brandenburg, Schleſien, Böhmen med flere Lande, i de Stæder, hvor Sygdommen raſede ſtærkeſt. I Danzig modtog han tvende Gange af den preusſiſke Regjering Hverv med Henſyn til Sygen, nemlig i Marienburg og Pr. Stargard at indrette Hoſpitalerne, lede de Syges Behandling og træffe de nødvendige Foranſtaltninger mod Epidemien; vendte tilbage i Foraaret 1832, og udnævntes d. 22de Aug. ſ. A. til virkelig Bataillonschirurg ved Prinds Chriſtian Frederiks Regiment; erholdt d. 30te April 1834 Regimentschirurgs Charakteer, og foretog ſamme Aar, med kongelig Underſtøttelſe, en Rejſe for at gjøre ſig nøjere bekjendt med den therapeutiſk-cliniſke Læremethode ved de af Tydſklands Univerſiteter, hvor denne Green af Videnſkaben fortrinsviis blomſtrede. Da han forhen havde beſøgt Berlin, Leipzig, Königsberg, Breslau og Halle, valgte han nu Wien, Zürich (Schönleins Clinik), Heidelberg og Göttingen; blev d. 13de Juli ſ. A. Doctor Medicinæ i Halle; 1837 Medlem af det Kongl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn; 1838 conſtitueret, og d. 5te Aug. 1839 virkelig Regimentschirurg ved det 1ſte jydſke Infanteri-Regiment; 1840 udnævnt af Sundhedscollegiet til Cenſor ved den chirurgiſk-cliniſke Examen; fik d. 8de Maj ſ. A. Rang med Capitainer; blev fra 1ſte Juli 1842 Overlæge ved den 7de Linie-Infanteri-Bataillon; fungerede fra Juli ſ. A. til Juli 1845 ſom Hoſpitals-Overlæge ved Garniſons-Hoſpitalets 2den Afdeling, og i Aarene 1848—50 ſom Brigadelæge ved den active Armee; blev d. 13de Septbr. 1848 Ridder af Danebroge; d. 6te Octbr. 1850 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — *1. 1837 Eliſabeth Newlove Laybourn († i Octbr. 1837). *2. 1839 Agathe Mathilde Laybourn, den Forriges Søſter († $\frac{6}{10}$ 1839). *3. 1842 Pauline Mathilde Laybourn (f. 1825, † $\frac{29}{8}$ 1848). — (Autobiographi, vedføjet hans Doctordisputats p. 32—34; jvfr. Øſt's „Materialier“, Nr. 35; Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 234—35; XXXIII. 31).

Nogle practiſke Bemærkninger angaaende *Cholera indica*. Kbh. 1832. (M. f. L. X. 549—66, af S. M. Trier). Paa Svenſk: Practiska Iakttagelser öfver Cholera Indica. Öfversättning af *P. O. L.* (ɔ: Liliewalck). Lund, 1834.

Collectanea ad physiologiam et pathologiam *renum succenturiatorum*. Diss. inaug. Halae, 1834.

I „Samlinger til Kundſkab om Cholera“ (Rapporter til det kongl. Sundheds Collegium i Kbhvn. fra Danzig, Königsberg, Berlin, Elbing, i Bd. I. Nr. 12, S. 183—89; Nr. 13, S. 198—207; Nr. 14, S. 209—19; Nr. 15, S. 225—31; Nr. 16, S. 241—52; Nr. 17, S. 257—72; Nr. 24, S. 369—81; Bd. II. Nr. 25, S. 1—14; Nr. 26, S. 17—28. (Udtog i Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Literatur der geſ. Heilk. Bd. 23. (Bd. 3). 1832, H. 2. März u. Apr. S. 186—99; i Bluff's Leiſtungen der Medicin 1832; i Schweizeriſches Zeitſchrift f. Natur- und Heilkunde, Zürich 1834).

I Gerſons und Julius's „Magazin der ausl. Literatur der geſ. Heilkunde“ (Ueber die Brechruhr in Prag und Wien, i Bd. 23. (Bd. 3). 1832, Mai und Juni, S. 377—87. (Udtog i Kleinerts Repertorium der deutſch. medicin. Journaliſtik, Extrablatt, Cholera orient. H. 4. 1832. Nr. 66. Decbr. S. 1044—46; Bluff Leiſtung. der Medicin i. J. 1832, S. 212).

I „Journal for Medicin og Chirurgi“ (Om Platfod (Plattfüſſe, pieds plats, rough-footed), i V. 193—203, m. 1 Kb.; ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1834. 12 S. m. 1 Kb. (overſ. af Albr. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. der Med. Suppl.-Bd. I. 1836, og tildeels aftrykt i Zeitſchr. f. d. geſ. Medicin, von Dieffenbach, Fricke u. Oppenheim, Bd. 4. H. 3. 1837, Juni. — En Fortſættelſe af denne Afhandling, i Bibl. f. Læg. XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 377—92); Om *Ophthalmia ægyptiaca* (bellica, contagiosa) og Prof. Fr. Jaegers Anſkuelſer af denne Sygdom, i VII. 289—300; Udtog af Breve om nogle lægevidenſkabelige Gjenſtande i Udlandet, ſtrevne under en Reiſe 1834, i VIII. 273—321; IX. 97—114. (Udtog heraf i forſkjellige fremmede Journaler).

I „Maanedsſkrift for Litteratur“ (Om homoeopathiſke Curforſøg mod Cholera, XIII. 522—24, Anm.).

I „Praktiſke Jagttagelſer og tilhørende Betragtninger, udgivne af Philiatrien“, 1839 (Necroſis, Regeneration af Beenſubſtants og Dannelſe af nye Ledemod med Kobber, rapporteret. (Uddrag i Bibl. f. Læg. XXIX. 252—53); Hernia diaphragmatica, rapporteret).

I „Bibliothek for Læger“ (Fortſættelſe af Afhandlingen om Platfod; (Forandringer i de bløde Dele, og Curen), i XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 377—92).

I „Ugeſkrift for Læger“ (Schematiſk Udſigt, med Anmærkninger, over Garniſonshoſpitalets 2den Afdeling, fra Juli 1842 til Juli 1845, i VII. 396—400; VIII. 84—88; IX. 27—32, 155—60; X. 76—80, 89—95; anden Række, II. 138—43; III. 145—49; Overſigt over nogle Tilfælde af angina epiglottidea, i 2. R. II. 209—12).

I „Det kongelige medicinſke Selſkabs Skrifter“ (Om den fuldvoxne værnepligtige Bondeungdoms Legemshøide i Danmark, i Ny Række, Bd. I. 1848. S. 242—64, med 1 Tabel). — (Tildeels efter Autogr.).

Thura (Chriſtian Gerhard Voſs), Søn af nedenanførte Paſtor Ferdinand Thura; f. 1791; dimitteret til Univerſitetet af ſin Fader

1812; tog i Juli 1817 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 14de Novbr. 1821 perſonel Capellan for Hjerm og Gjemſing i Ribe Stift, men maatte ſom ſindsſvag forlade Embedet (1826?). † 1849.

Tidens rette Anvendelſe, Digt i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 71.

Thura (Ferdinand), f. 1760 (døbt $\frac{2}{3}$ ſ. A.) i Roeskilde, hvor hans Fader Terkel T. var Glarmeſter og givt med Suſanne Cathrine Hansdatter; blev dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Domſkole 1778; udmærket ved Examen Artium; abſolverede d. 11te Decbr. 1781 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var Prædikant ved det Harboeſke Frueklofter i Kjøbenhavn; blev d. 9de Maj 1788 Sognepræſt til Dollerup, Finderup og Ravnſtrup i Viborg Stift, og d. 20de April 1792 til Gjern og Skanderup i Aarhuus Stift. † 9de Juli 1836. — * $\frac{1}{8}$ 1788 (i Kbhvn.) Louiſe Rolff.

Lenz's Forſvarsſkrift for Jeſu Forſoning, overſat. Kbh. 1785.

Overdreven Kirketroe i Jylland, i Falleſens Theolog. Qvartalſkrift, I. 114—30. (L. E. 1810, Nr. 30).

Thurah (Chriſtian Erik), f. d. 27de April 1794 i Arendal i Norge, af Forældrene Albert de Thurah, Capitain i Sø-Etaten (f. $\frac{1}{3}$ 1761, falden i Slaget $\frac{2}{4}$ 1801, Sønneſøn af Præſten i Leirſkov, Mag. Alb. Thura), og Margarethe Catharine Behr (en Datter af Juſtitsraad, Ridder Niels Erik Behr, Byfoged i Grenaa, og Chriſtiane Magdalene v. Weinigell); blev førſt ſat ind i Chriſtianis Inſtitut, hvorfra han 1807 gik over til Kbhvns Cathedralſkole, og dimitteredes derfra til Univerſitetet 1812; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe, og i Januar 1816 theologiſk Atteſtats med Charakteren Laudabilis; var derpaa i 4 Aar Huuslærer hos Grev Raben; blev d. 17de Decbr. 1819 ordineret Katechet ved Garniſonskirken i Kjøbenhavn; d. 28de April 1821 tillige anſat ſom faſt Lærer i Religion ved Metropolitanſkolen; d. 27de April 1825 Sognepræſt ved St. Catharinæ Kirke og Præſt ved Hoſpitalet i Ribe; d. 20de Juli 1848 Sognepræſt for Tommerup og Brylle Menigheder i Fyen. — * Anne Cathrine Klingenberg.

Antikritik over Stunden der Andacht, eller Svar til Recenſenten i Litteraturtidenden. Kbh. 1823.

I »Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn« (Et Par Alvorsord mod Ugebladet »Andagtstimer«, 1822, Nr. 93; Kort Erklæring angaaende Ugebladet »Andagtstimer«, ſ. A. Nr. 95; jvfr. Nr. 94, 96, 99, 100; Literatur-, Kunſt- og Theaterbl. 1822, S. 192; L. T. 1823, S. 564).

I Grundtvigs og Rudelbachs »Theologiſk Maanedsſkrift« (Kritiſk Anmeldelſe af Couards Predigten, I. 85—90). — (Tildeels efter Autogr.)

Thye (Matthias), f. d. 17de Decbr. 1752 i Ondløſe i Sjælland, næſtældſte Søn af Martin Thye, Sognepræſt til Ondløſe og Sønderſted (f. $\frac{16}{9}$ 1720 i Kbhvn., † $\frac{8}{9}$ 1781), og Agnethe Catharine Brorſon (f. 1730, † 1791, en Datter af Sognepræſten til St. Nicolaj Kirke i Kbhvn., Nicolai Brorſon og Barbara Agnethe Hanſen); kom i ſit 14de Aar i Roeskilde Domſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1771; abſolverede d. 15de Decbr. 1778 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 2den Juni 1779 perſonel Capellan for Sæby og Hallenslev i Sjælland; d. 14de Januar 1784 anden reſiderende Capellan ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn; d. 4de Auguſt 1797 danſk Sognepræſt ved Garniſonskirken ſammeſteds. † 17de Decbr. 1814. — * Nicolette Andrea Charlotte Albek, hans Søſkendebarn (f. 1762, † $\frac{30}{5}$ 1849, yngſte Datter af Præſten til Munkebjergby og Bromme i Sjælland, Niels Albek (f. $\frac{11}{12}$ 1728 i Kbhvn., † 1783) og Chriſtiane Sophie Brorſon).

J Falleſens »Magazin for Religionslærere« (Afſkedsprædiken holden i Frue Kirke, VII. 1. H. S. 147—61).

J »Penia«, udg. af J. H. Bärens (Tale ved Conrad Otto Auguſt v. Reſtorffs Grav, 1807, S. 266—69). — (Tildeels efter Autogr.).

Thygeſen (Matthias), f. d. 6te Januar 1758 i Nyborg, hvor hans Fader Niels Thygeſen var Kjøbmand og givt med Birte Cathrine Bojeſen; dimitteret 1777 til Univerſitetet fra Roeskilde (ikke Nyborg) Skole; tog d. 24de April 1781 theologiſk Atteſtats (H. ill.); var derefter Huuslærer hos Gehejmeraad Stemann i Haderslev; blev d. 6te Juni 1788 Sognepræſt til Sønder-Felding og Aſſing i Ribe Stift, og d. 17de Maj 1793 til Skjern i ſamme Stift. † 20de October 1827. — * $\frac{11}{7}$ 1788 (i Kbhvn.) Dorothea Maria Hofgaard Janſen. — (Jvfr. Ribe Stifts-Avis 1827, Nr. 86).

Araſpes og Panthea, af Wieland. En Overſættelſe. Odenſe, 1788.

Tidemand (Chriſtian Frederik), ældſte Søn af Ivar Tidemand, Sognepræſt til Utterslev i Laaland (fra $\frac{27}{8}$ 1793; f. $\frac{26}{8}$ 1768, † 1819), og Cathrine Marie Bay; er f. d. 28de October 1795 i Utterslev; dimitteret til Univerſitetet fra Nykjøbing Cathedralſkole 1815; underkaſtede ſig i Octbr. 1821 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og i det paafølgende Aar dens praktiſke Prøve, hiin med næſtbedſte, denne med bedſte Charakteer; blev førſt Prøveprocurator, og d. 1ſte Auguſt 1834 Procurator ved ſamtlige Underretter i Laaland-Falſters Stift; erholdt d. 20de Maj 1835 Bevilling til at udgive Laaland-Falſters Stifts-Avis; valgtes ſiden til Borgerrepræſentant i Nykjøbing paa Falſter. — * Sophie Cathrine Helleſen (f. $\frac{20}{8}$ 1800), ældſte Datter af Skibscapitain Hans Jochum Helleſen (f. $\frac{11}{7}$ 1769, † $\frac{18}{1}$ 1810) og Johanne Cecilie Margrethe v. Görtz (f. $\frac{2}{12}$ 1773, † $\frac{22}{7}$ 1844).

Redacteur og Udgiver af: Lollands-Falſters Stifts-Tidende. Nykjøbing paa Falſter 1835—40. 4to. (fra 1. Octbr. 1835 til Udgangen af Januar 1840).

Berigtigelſer til Artiklen »Retsplejen paa Falſter«, i »Fædrel.« 1845, Nr. 1986.

Tidemand (Odin), f. d. 6te April 1792, en Søn af Ole Tidemand, Fuldmægtig under Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten († $\frac{2}{7}$ 1817 i ſit 54de Aar), og Odina Margrethe Chriſtine Wolff; blev Copiiſt i Amiralitetet og Krigscancelliſecretair; ſiden Inſtitutbeſtyrer i Kbhvn., derefter i Ordrup; nu Lærer ved Chriſtianshavns Borgerſkole. — * $\frac{16}{10}$ 1814 Pauline Wilhelmine Maria Engelſen, f. Sommer (f. $\frac{28}{10}$ 1791, † $\frac{19}{1}$ 1842).

Samling af Regneſtykker. Kbh. 181°. 2det Opl. ibid. 1819. 3die meget forøgede Opl. ib. 1822.

Tikjøb (Hans), f. d. 18de Septbr. 1754 i Kjøbenhavn, Søn af Rideknægt Jens Tikjøb og Karen Evaldt; blev dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1772; gav ſom Student Underviisning i Franſk og Engelſk; blev 1785 Boghandler i Kjøbenhavn og 1808 Beſtyrer af Realſkolen „Haabet“ ſammeſteds. † 20de Marts 1825 i Kbhvn. — *1. Anne Suſanne Cordier († $\frac{7}{1}$ 1816). *2. Frederikke Kiöcks († $\frac{15}{5}$ 1845 i en Alder af 65 A. i Kbhvn.).

En betydelig Mængde af Franſk, Engelſk og Tydſk overſatte Afhandlinger i det under C. G. Rafns Redaction udkomne, af 27 Bind og 3 Hefter beſtaaende, ved Kjøbenhavns Bombardement ſtandſede og ved Rafns Død aldeles ophørte Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie.

Tileman (Johan Nicolai), f. 1771 paa Als, Søn af Johan Georg Tileman, Landfoged og Præſes i Stads- og Landsretten paa Ærø; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Latinſkole i Efteraaret 1791; tog i Januar 1795 theologiſk Atteſtats (Laud.); var Lærer i det tydſke Sprog ved Vor Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn; blev d. 18de Novbr. 1796 Katechet ved Holmens Kirke ſſtd.; d. 3die Octbr. 1800 reſiderende Capellan ved Domkirken og Præſt ved Tugthuſet i Viborg; d. 18de Auguſt 1809 Sognepræſt til Ringkjøbing og Rindom; 1810 Medlem af Tiendecommisſionen for Nørre, Bølling, Hammerum, Ulfborg, Hind og Brads Herreder i Ringkjøbing Amt (indtil $\frac{28}{11}$ 1814); d. 11te Marts 1814 Sognepræſt til Lemvig og Nørre-Lem, ſamt Amtsprovſt i Ringkjøbing nordre Amtsprovſti; d. 4de Juli 1821 Sognepræſt til Asſens og Kjærum i Fyen.

† 8de September 1828. — * 1801 Edle Margarethe Høſt († 1834 i Odenſe). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 143).

Kortfattet tydſk Sproglære. Kbh. 1798. 2. Opl. ib. 1808. Siette, efter andet forbedrede Oplag. 1816. 7. Opl. 1819. 8.—11. Opl., gjennemſeet og forøget med et Tillæg af J. C. Riise. ib. 1823, 1836, 1840. — Däniſches Leſebuch für Deutſche, nebſt einer vorangeſchickten kurzen däniſchen Sprachlehre. Kopenh. — Th. Bugges Reiſe nach Paris. Aus dem Däniſchen überſetzt. ibid. 1801. (N. Allg. D. Bibl. Bd. 79. St. 1.).

Tale ved Agent S. W. Bruuns Jordefærd. Odenſe, 1826.

Er Pigeſkoler i deres nærværende Forfatning nyttige eller ſkadelige? i »Iris og Hebe« 1800. II. 27—36. (Jvfr. »Den Danſke Tilſkuer« 1800, Nr. 41. 45. 55. 57. 58).

Recenſioner i »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« (over Thiemes »Godmand«, overſ. af M. Tøren, 1799, Nr. 52; og over M. Hallagers »Kort Begreb af de menneſkelige Færdigheder og Kundſkaber«, 1800, Nr. 11).

Timm (Herman Andreas), f. d. 28de October 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Johan Timm var Smedemeſter og givt med Anna Margarethe Helmerſchow († 1802); kom 1811 i den nuværende Metropolitanſkole, hvor han tilbragte noget over 7 Aar; nød fra 1819 Underviisning af Dr. A. G. Rudelbach, ſom dimitterede ham til Univerſitetet 1820; underkaſtede ſig i Januar 1826 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.), og derefter de homiletiſk-katechetiſke Prøver med Udmærkelſe; blev d. 1ſte Novbr. f. A. ordineret Katechet ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 28de October 1835 Sognepræſt i Storemagleby paa Amager.

Rudolph og Mathilde. Sørgeſpil i fem Handlinger. Kbh. 1822.

Aandelige Sange. Kbh. 1834; o. m. T.: Søn- og Feſt-Dags-Pſalmer, 1ſte Samling. (L. T. 1834, Nr. 10. 11. 12, af F. C. Sibbern; M. f. L. XI. 543—48, af C. Wilſter; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 864; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1011). — Søn- og Feſt-Dags-Pſalmer, 2den Samling. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 1).

Aftenſangs-Pſalmer. Kbh. 1843.

Huus-Pſalmer. Kbh. 1845. (Theol. Tidsſkr. IX. 189—90).

Sørgetale over Chriſtian Anthon Siegumfeldt, i Rønnes »Danſk Religions-Blad« VII. 1831, Nr. 43; ſærſkilt aftr. Kbh. 1831.

Taler i det danſke Miſſions-Selſkab 1832 og 1837, i dette Selſkabs 11te Aarsberetning, S. 5—23, og 16de Aarsberetning, S. 1—21.

Troens Troſt under Korſets Byrde. Prædiken paa anden Søndag efter Paaſke, i Damkjer's »Prædikener over Epiſtlerne«, 3die Samling, S. 113—26.

Digte i H. P. Holſt's »Nytaarsgave fra danſke Digtere«, 1835, S. 123—29; 1836, S. 143—48. — (Tildeels efter Autogr.).

Tode (Johan Diderich), f. i Kjøbenhavn d. 24de Septbr. 1776, eneſte Søn af Johann Clemens Tode, Dr. og Profesſor i Medicinen ved Kbhvns Univerſitet (f. $\frac{24}{5}$ 1736 i Zollenſpieker ved Hamborg, † $\frac{16}{3}$ 1806 i Kbhvn., jvfr. Bibl. for Læger III. S. I.—XIX; (Barfods) poet. Læſebog, S. 561—71; Nyerups Lit. Lex. S. 618—20), og Johanne Sophie Schönfeldt; blev privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1793; ſtuderede Medicin og blev 1810 anſat ſom Læge ved Sø-Etaten. † 1821. (jvfr. Høſt's Erindr. S. 151).

Huuslægen. En Haandbog for Sundheds Elſkere, iſær paa Landet af W. Buchan, tilligemed Sprengels Tillæg. Paa Danſk overſ. med J. C. Todes Anmærkninger. I.—III. Bd. Kbh. 1796—97. (L. E. 1797, Nr. 41. 45; Krit. og Antikr. H. XVIII. Nr. 37). — Agnes von Lilien af Kammerherinde Wolzogen. Overſ. ib. 1799. (L. E. 1799, Nr. 14). — Den ynkværdige Hrr. von Mildenburgs Hiſtorie. Udgivet i Breve af A. Baron v. Knigge. I.—III. Deel. Overſ. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 42). — Julie Grünthal, af F. H. Unger. Overſ. I.—II. Deel. ib. 1799—1800. (L. E. 1799, Nr. 42). — Diætetiſk medicinſk Haandbog for Søefarende og Reiſende, af Hennings. Overſ., med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1801. — Den ombyggelige Tandlæge. Overſ., med Fortale og Anmærkninger af J. C. Tode. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 45). — G. F. Hildebrandts Sundhedsbog, eller Anviisning til Forholdsregler for at vedligeholde ſin Sundhed. Overſ., med Fortale af J. C. Tode. ib. 1802. — Den ſkjønne Emilie, af G. Schilling. Overſ. ib. eod. — Roſalies Hemmeligheder, af G. Schilling. Overſ., med Fortale af J. C. Tode. I.—II. Deel. ib. 1803. — Diætetiſk Lexicon, eller theoretiſk-practiſk Underretning om Fødemidlerne og ſammes ſundeſte Tillavningsmaade. En Familiebog af Ludv. Vogel. Førſte Deel, overſ., forøget med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1804. (L. E. 1809, Nr. 44. Den 2den Deel er overſ. af R. Frankenau. Begge Dele ere forſynede med nye Titelblade med Aarstal 1815). — Friſterinderne, en Roman af G. Schilling. Frit overſ. ib. 1806.

Toft (Andreas Frederik), f. d. 21de Decbr. 1801 i Kjøbenhavn, Søn af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammer- og Commercecollegiet, Niels Toft (f. 1753, † $\frac{17}{2}$ 1829) og Maren Kirſtine f. Krag († $\frac{25}{1}$ 1822 i ſit 56de A.); blev dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1821; tog i Foraaret 1827 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var 1830—34 chirurgiſk Candidat ved Frederiks-Hoſpital; fik d. 17de Juli 1831 Bataillonschirurgs Charakteer; blev ſiden Læge ved det orthopædiſke Inſtitut paa Tuborg ved Kbhvn.; d. 4de Septbr. 1838 Diſtrictslæge paa Langeland; d. 25de Novbr. ſ. A. charakteriſeret Regimentschirurg. — * $\frac{16}{12}$ 1831 Auguſta Fabricius (f. $\frac{28}{8}$ 1808), næſtyngſte Datter af Commandeur i Sø-Etaten, Lars Fabricius (f. $\frac{15}{1}$ 1770, † $\frac{11}{9}$ 1830) og Lucie Kirſtine de Neergaard (f. $\frac{8}{8}$ 1773, † $\frac{9}{11}$ 1817).

I »Journal for Medicin og Chirurgie« (Et mærkeligt Studſaar i Bryſtet med Læſion af Hjertet, i Bd. I. S. 32—36).

Toft (Georg Nicolai), Nysanførtes Broder; f. d. 25de Juli 1793 i Kjøbenhavn; dimitteret til Univerſitetet fra Schonboes Inſtitut 1810; underkaſtede ſig i Efteraaret 1818 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair i det danſke Cancelli, og foretog en Rejſe i Udlandet; udnævntes d. 25de Juli 1821 til Undercancelliſt; d. 27de October ſ. A. til Adjunct ved Roeskilde Cathedralſkole; blev d. 6te Juni 1829, efter Anſøgning, i Naade entlediget; tiltraadte derpaa en Udenlandsrejſe. † 21de Marts 1830 i Paris.

Digteriſke Forſøg. Kbh. 1814 (1818).

Digte, adſpredte i »Kjøbenhavns Skilderi«, »Dagen«, »Den Nordiſke Tilſkuer« (1815, Nr. 49. 50), »Athene« (III. 59—66), Nyerups »Hertha«.

Til Johan Ludvig Heiberg, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 3. (Jvfr. ſ. A. Nr. 11; Høſt's Søndagsbl. ſ. A. Nr. 6. 7. 8. 10).

Toft (Nicolai Peter Georg), f. 1784, yngſte Søn af Cancelliraad Lars Toft, til Ullerupgaard († $\frac{13}{5}$ 1803), og Barbara Agnethe Brorſon (f. $\frac{2}{3}$ 1752, † $\frac{13}{6}$ 1792, ældſte Datter af Præſten i Hillerslev, Ole Adolph Brorſon og Mette Maria Winding); blev dimitteret til Univerſitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1801; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Januar 1806 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Sommeren 1807 dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev den 25de Auguſt 1810 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Højeſteret undtagen; d. 22. Novbr. 1815 Byſkriver i Thiſted, ſamt Herredsſkriver i Hundborg og Hillerslev Herreder; d. 29. Maj 1816 Cancelli-Aſſeſſor; den 1ſte Auguſt 1829 virkelig Cancelliraad. † 30te Septbr. 1832 i Thiſted. — * 1809 Judithe Petrine Eſtrup (f. $\frac{1}{7}$ 1788, † $\frac{2}{1}$ 1833 i Thiſted, næſtældſte Datter af Provſt Mag. Peder Eſtrup og Gedſke Cathrine f. Jungerſen). — (Jvfr. Øſt's »Materialier«, S. 760).

I Ørſteds »Nyt juridiſk Arkiv« (Kan en Debitor eller Cautioniſt, i Medhold af Sagens Natur og vore Love, indbyrdes affordres Sikkerhed eller Betaling før Udløbet af den for Gjeldens Klarering faſtſatte Tidsfriſt, fordi den ene af dem imidlertid er død, har gjort Opbud, eller Fallit? i Bd. X. 1815. S. 214—34).

Tofft (Peder Pederſen), f. i Kbhvn. c. 1789; tog i Efteraaret 1824 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); blev Skibslæge i Sø-Etaten og charakteriſeret Reſervechirurg; d. 29de Jan. 1843 anſat ſom faſt Læge paa Batteriet Trekroner; erholdt d. 5te Juli ſ. A. Prædicat af Overlæge; fra 1ſte April 1850 entlediget med Penſion.

I »Bibliothek for Læger« (En mærkelig Hævelſe hos et nyſødt Barn, iagttagen, i XXXI. (N. R. Bd. I.). 1839. S. 487—89).

Tommerup (Peder), f. d. 18de Maj 1772; dimitteret til Univerſitetet fra Slagelſe Skole i Efteraaret 1790; tog i Januar 1794 theologiſk Atteſtats (Haud illaud.; specimen scriptum laude dignum); blev d. 15de Novbr. 1799 Sognepræſt paa Drejø, og d. 7de Maj 1817 til Steenſtrup og Lunde i Fyen. † 5te Juni 1836. — * $\frac{8}{8}$ 1800 Nicoline Chriſtiane Wilhelmine Lihme, f. Fog (f. $\frac{12}{8}$ 1779), Datter af Præſten til Steenſtrup og Lunde, Lars Rasmusſen Fog (f. $\frac{9}{1}$ 1745, † $\frac{14}{11}$ 1818) og Elſe Kirſtine f. Beudz (f. $\frac{26}{8}$ 1746, † $\frac{27}{8}$ 1816), ſamt Enke efter Præſten til Drejø, Preben Lihme (f. 1770, † 1799).

Topographie over Drejøe Sogn. Odenſe 1823. (L. T. 1824, S. 108—9; Fyens Stifts-Avis 1823, Nr. 115).

Tommeſen (Jens Lasſen), f. d. 30te Maj 1771 paa Gaarden Birke i Vendſyſſel; tog i Foraaret 1795 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev Forvalter, og ſiden Inſpecteur ved Grevſkabet Fryſenborg; 1810 Tiendecommisſair i Aarhuus Amt; d. 22de Maj 1813 Commerceraad; d. 4de Juni 1832 Birkedommer og Skriver ved Fryſenborg og Faurſkov Birker; 1834 valgt til Suppleant i det 11te jydſke Landdiſtrict ved Provindſialſtænder-Forſamlingen for Nørre-Jylland, hvor han dog aldrig mødte. † 24de Juli 1839 i Hammel. — * Mettina Eliſa Grüner († $\frac{10}{8}$ 1832), en Datter af Præſten Laurits Grüner, i Lille-Lyndby i Sjælland, og Cathrine Becher Winding.

Bidrag til Berberisſens Forſvar, beſtaaende af en Brevverling foranlediget af Skolelærer og Kirkeſanger Schølers Piece: om Berberisſernes ſkadelige Indflydelſe iſær paa Rugen, ſaa og Hammel-Gaardmænds Anſøgning med Erklæring og Bilage, ſamt andre Efterretninger, ſamlede af Commerceraad Tommeſen. Udgivet og med et Tillæg forſynet af A. F. Juſt. Viborg 1814. (L. T. 1814, Nr. 31; ſvfr. Landoec. Tid. VIII. 291—305).

I Oluffens »Oeconomiſke Annaler« (Om Hoved- og Bøndergaardes Udparcellering i ſmaa Lodder, IX. 19—30, ſvfr. ſſtd. S. 281—83).

I »Aarhuus Amts oeconomiſke Annaler, udg. af J. H. Larſen« (Om Straahatte, i 2det H. 1811; Anviisning til at fabrikere Klæde af fiin jydſk Uld, ſſtr.; Om Humlens Dyrkning, ſſtd.).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Om Konſtflidens Tilſtand i Egnen af Grevſkabet Fryſenborg, I. 445—56; II. 472—76).

I »Landoeconomiſke Tidender« (Bemærkninger ved J. Chr. Drewſens Forſøg til Beſvarelſe af Videnſkabernes Selſkabs Spørgsmaal om Markfred, III. 1816.

S. 269—315 (med Anmærkninger og Efterſkrift af J. C. Drewſen, ſſtd. S. 263—343); Bør Maaden at frede paa overlades til enhver Jordbrugers egen Raadighed, naar han kun ſtaffer Andre Fred? V. 193—202; En Skrivelſe, med Niels Remmers Brev om Rugens Ruſt, VI. 52—55; Om Markfred, VII. 248); — i »Nye land-oeconomiſke Tidender« (Et Par mærkelige Exempler paa, hvorledes Almuen viſſe Steder i Jylland benytter de autoriſerede Lægers Hjelp i Sygdoms Tilfælde, og nogle Anmærkninger i denne Anledning, II. 352—56; En Erfaring om Berberiſſer, IV. 253).

I »Danſk Minerva«, udg. af K. L. Rahbek (Yderligere Bemærkninger ved F. C. Trydes Skrivt: om Danmarks alt for ſtore Befolkning, af en Landmand, (ſee Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 7), i IV. 1817, Marts, S. 56—82).

I Ørſteds »Nyt juridiſk Archiv« (Breve og Foreſpørgſler til A. S. Ørſted, i XIII. 188—91; XIV. 197—202); — i Sammes »Juridiſk Tidsſkrift« (Om de efterladte Handlinger, der kunne bevirke Fæſtes Forbrydelſe, I. 232—45 (med Ørſteds Bemærkninger, ſſtd. S. 246—54); En Skovſag, hvori gjøres Paaſtand om Fæſtes Forbrydelſe og Boder m. v. for Overtrædelſe af 3—13—21, i V. 2. S. 207—44. (jvfr. ſſtd. S. 244—47, af Ørſted); Om en Skifteforvalter endnu tør bruge uconſtituerede Fuldmægtige til mindre betydelige Regiſtreringsforretninger? i X. I. S. 239—42. (jvfr. ſſtd. S. 243—59, af Ørſted).

I »Den oeconomiſke Correſpondent« (Leerbygninger, IV. Nr. 15; Nok et Par Ord om Fæſteindretningen, V. Nr. 24; Spelt, ſſtd. S. 358).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Endnu et Par Ord om Forholdet imellem Godseiere og Fæſtebønder, 1824, Nr. 66, jvfr. Nr. 82).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Om Ruſt paa Rugen, II. 368—78).

I »Ugeblad for den danſke Bonde« (Brev til N. B. Krarup, I. Nr. 8; Nok en Mening om de ſaakaldte Ratmandsfolk i Jylland, II. Nr. 27; Bredefelds Minde, ſ. A. Nr. 37; Om Tiendeforeninger, ſ. A. Nr. 41).

I »Aarhuus Stifts-Tidende« (En Suppleants Bemærkninger, 1835, Nr. 11).

Desuden Bidrag i Krarups »Søndag-Aftens-Læsning«.

Top (Chriſtian Frederik Ludvig), f. i Kjøbenhavn; var Capitain ved Kongens Livjægercorps; blev d. 25de Juni 1820, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, i Naade afſkediget af Krigstjeneſten med Penſion; 1823 Portcontroleur i Kjøbenhavn. † 1830.

Moralſke Betragtninger og Grundſætninger, af Hertugen af Rochefoucauld, overſat. Kbh. 1808.

Underretning om hvor ſtort et Qvantum af ethvert Slags conſumtionspligtige Vare der udfordres, for at kunne erholde Godtgjørelſe naar ſaadanne af Staden udføres. Kbh. 1824.

Toſtrup (Hans Peter), f. paa Als (ikke i Jylland) d. 5te Januar 1752, eneſte Søn af Provſt Matthias Hanſen Toſtrup, Sognepræſt til Svenſtrup paa Als (fra ♃ 1745; f. ♄ 1711, † ♃ 1784), og Petronelle Lorentsdatter Øegaard (f. 1714, † 1793); dimitteret til Univerſitetet fra Aalborg Skole 1769; tog d. 16de Decbr. 1777 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev Hovmeſter for Grev Chriſtian Conr. Sophus Danneſkjold paa Giſſelfeldt; d. 30te Juni 1786 Hoſpitalspræſt, ſamt Froprædikens-Præſt ved Domkirken i Ribe; d. 15de Juli 1791 Sognepræſt til St. Catharinæ Kirke ſſtd.; d. 18de Octbr. 1805 til St. Knuds Kirke i Odenſe og Stiftsprovſt i Fyen; d. 28de Juni 1811 Sognepræſt i Saxkjøbing; d. 2den Septbr. 1814 (ikke 1813), efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 15de Septbr. 1820. — *1. Magdalene Suſanne Bing (f. 1753, † 1804). *2. Magdalene Cathrine Trojel (f. 1777, † ♄ 1831 i Frørup Præſtegaard i Fyen), ældſte Datter af Raadmand Hans Jørgen Trojel, i Odenſe, og Magdalene Hedevig Schmaltz.

Diss. de vita, erroribus, scriptis, et morte *Simonis Magi*. Havn. 1779.

Et Par enkelte Prædikener (af hvilke den ene er holdt i Anledning af Slaget d. 2den April 1801).

Ode til Kongen; og Et Digt, i Samlingen med Titel: »Over Indfødsretten, udgivet af et Selſkab.« Kbh. 1777. (Krit. Journ. 1777, Nr. 5; ſmfr. »Ny Minerva« 1807, III. 17. 53; Liunges „Hertha« 1827, IV. 412—13. — Om hans Critik over P. M. Trojels Ode i Sange over Indfødsretten, ſ. »Hertha« anf. St. S. 408, Noten). — No. 23 i Selſkabsſangenes 1ſte Hefte, 1785.

I »Iris og Hebe« (Et Par Ord ved Geheimeconferentsraad Gersdorfs Ligs Biſættelſe, 1810, III. 69—78).

Toſtrup (Matthias Juſtinus), Nysanførtes eneſte Søn; f. 1787; dimitteret til Univerſitetet ſom Privatiſt fra Ribe i Efteraaret 1804; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (H. ill.); ſtuderede Theologi; er Lærer ved Helſingørs Fattigſkole, og Krigs-Aſſesſor. — *1813 Frederikke Weile.

Martin Luther. En Pſalme. 1829. — Livet i Chriſto, i Modſætning til Dr. Strauß's Jeſu Liv. Et Ord til mine Børn. Nykjøbing paa Falſter, 1840. (»Den Friſindede«, 1840, Nr. 22).

Prioren i Spanien, Digt, i »Harpen« 8. Aarg. Nr. 49.

Tregder (Eiler Hagerup), f. d. 25de Marts 1778 paa Kongsberg, hvor hans Fader, Poul Tregder, da var Kjøbmand og givt med Benedicte Chriſtiane Hagerup, en Datter af Eiler Hagerup, Geſchworner ved Kongsberg Sølværk († 1770, Broderſøn af Biſkop Dr. Eiler Hagerup i Throndhjem). Efterat han i 4 Aar ved den daværende latinſke Skole ſammeſteds havde lagt ſig efter de almindelige Skolevidenſkaber, iſær det latinſke og det tydſke Sprog, begyndte han i Aaret 1791 at ſtudere ved det kongelige norſke Bergſeminarium, hvor han 1797 tog Examen og ſenere, ſom conſtitueret Lector i Mathematik, i nogen Tid holdt Forelæsninger; blev i October ſamme Aar udnævnt til Fuldmægtig og conſtitueret Gvardein ved den Kongsbergſke kongelige Mynt, og fik 1802 Beſtalling ſom Myntgvardein, hvilket Embede han forrettede indtil Mynten i Aaret 1806, kort efter Sølvværkets Nedlæggelſe, blev indſtillet; rejſte ſamme Aar til Kjøbenhavn, hvor han, for paa en gavnlig Maade at være beſkæftiget, underviſte i Mathematik og i Efteraaret 1810 underkaſtede ſig danſk-juridiſk Examen, ligeſom der ogſaa af det daværende Finantscollegium af og til overdroges ham adſkillige Forretninger ved den kongelige Mynt ſammeſteds; udnævntes 1812 til Myntreviſor og ved ſamme Aars Udgang til Reviſor og Comptoirchef under Generalpoſtdirectionen; modtog i 1820 det Hverv at bereiſe Poſtrouterne i Landet, for paa ethvert Sted at afſætte Middagslinien og derved bevirke den til Poſternes beſtemte og nøjagtige Befordring fornødne Eensformighed i Uhrenes Gang paa de forſkjellige Poſtcomptoirer. Paa denne Rejſe i en Tid af omtrent 3 Maaneder ſamlede han ikke faa Notitſer, hvilke han ſiden benyttede ved Udarbejdelſen af ſin Haandbog for Rejſende; udnævntes d. 22de Maj 1826 til virkelig Cancelliraad; d. 30te Septbr. 1837 til virkelig Juſtitsraad; d. 16de Juni 1843 til Ridder af Danebroge; blev d. 25de Juni 1847 i Naade og med Penſion entlediget (fra d. 25de Octbr. ſ. A. at regne); feſtligholdt d. 15de Octbr. 1847 ſit 50 Aars Embedsjubilæum og udnævntes ſamme Dag til Etatsraad. — * $\frac{22}{10}$ 1814 Maria Magdalene Thams, Datter af afd. Provſt og Sognepræſt Johan Peter Thams i Norge. — (Jvfr. Høſt's „Materialier“, Nr. 62).

Den norſke Budſtikke i 1808, et poetiſk Forſøg. Kbh. 1809. 8. (I Norge blev dette hiſtoriſke Digt efter Foranſtaltning af den daværende Regjeringscommiſſion, til hvis Medlem Falſen det i Mſcr. var indſendt, beſørget trykt, og udgivet i 4to ved L. Stoud Platou med en Efterſkrift af Udgiveren). Affairen ved Lier, et Tillæg til den poetiſke Budſtikke, i Kjøbenhavns Skilderie 6te Aarg. Nr. 52. (jvfr. „Chriſtiania Intelligentsſedler“ for 1809, Nr. 16, og „Dagen“ ſ. A. Nr. 59).

Deduction af Geometriens Grundbegreber tilligemed dens Grundsætning om den uendelige Delelighed, oversat og udgivet som et geometrisk Indledningsskrift med en Fortale og Anmærkninger af philosophisk-mathematisk Indhold. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 20, S. 305—11, af J. Thomſen; jvfr. Art. Hans Hanſen, I. 570).

Haandbog for Reiſende i Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holſten og Lauenborg. Med et Poſtkort. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 51; Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1824, Nr. 33; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr.

67; »Dagen« 1824, Nr. 142). Paa Tydſk: Handbuch für Reiſende im Königreiche Dänemark und in den Herzogthümern Schleswig, Holſtein und Lauenburg, von E. H. Tregder. Aus dem Däniſchen, mit Zuſätzen und Berichtigungen des Verfaſſers, überſetzt von Malthe Møller. Mit einer neuen Poſtcharte. Kopenh. 1821. (Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Berichte 1824, IV. 201; »Hertha«, herausg. von Berghaus, Bd. IV. H. 2; jvfr. Møl's »Archiv for Pſychol., Hiſtorie o. ſ. v.« VI. 213—14, og 323—24, af Tregder; »Hertha« 1826, af Samme).

Kjøbenhavns Poſttavle eller tabellariſk Udſigt over Poſternes Afgang fra og Ankomſt til Kjøbenhavn hver Dag i Ugen, tilligemed Underretning om Dampſkibenes Afgang og Ankomſt, ſaavel ſom om Tiden, hvori Brev- og Pakkepoſtſager ſkulle indleveres og Reiſende indſkrives. Kbh. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 1645).

Taſchenbuch für Fremde und Einheimiſche in Kopenhagen, enthaltend eine kurze Nachricht von einigen Anſtalten und anderen Merkwürdigkeiten dieſer Hauptſtadt. Aus der Handſchrift des Verfaſſers überſetzt von M. Møller. Kopenh. 1829. Berichtigungen und Zuſätze für 1830. ibid. 12 S. 8. (Kbhpoſt. 1829, Nr. 99; »Politivennen« 1829, Nr. 706, S. 456—58, jvfr. Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 116, S. 473, af Forfatteren). Paa Svenſk: *Handbok för Svenskar i Köpenhamn*, af *E. H. Tregder*. Öfvers. af *L. Ahlberg*. Christianstad, 1838. 12:o, med 1 karta.

I »Hermoder« (En Elegie, i No. IX. S. 49—51; Et poetiſk Brev til en Ven paa Landet, i No. X. S. 124—28).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Affairen ved Præſtebakke, i 6te Aarg. Nr. 20; Thor Hovlands Minde, ſ. A. Nr. 28; Fægtningen i Høland, ſ. A. Nr. 36. Disſe Stykker ere Fragmenter af »Den norſke Budſtikke i 1808«, ſ. ovenf.). — (Revid.).

Tregder (Paul Hagerup), Nysanførtes Søn; f. d. 21de Juli 1815 i Kjøbenhavn; blev 1822 ſat i det v. Weſtenſke Inſtitut, hvorfra han 1832 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe for alle Fag ved Examen Artium, og Univerſitetets Sølvmedaille; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1837 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte philologiſke Priisopgave om det Hiſtoriſke og Antiqvariſke i Demoſthenes's Tale mod Ariſtokrates (jvfr. Selmers Aarbog for 1837, S. 91); underkaſtede ſig i Novbr. 1838 den philologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis unanimi consensu, og i April 1839 den praktiſke Prøve med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1839 Lærer i det v. Weſtenſke Inſtituts øverſte Klaſſer, førſt i Græſk, ſenere ogſaa i Latin; disputerede d. 19de October ſ. A. for Magiſtergraden, og holdt derefter i 3 paa hinanden følgende Vinterſemeſtre ſom Privatdocent Forelæsninger ved Univerſitetet over forſkjellige græſke Forfatteres Værker; blev d. 19de Auguſt 1843 ved kongelig Reſolution anſat ſom conſtitueret Lector i den latinſke Literatur ved Sorø Academi, med Forpligtelſe til tillige at overtage Forelæsningerne i den græſke Literatur; udnævntes d. 26de Auguſt 1845 til Rector ved

Cathedralſkolen i Aalborg. — *§ 1848 **Charlotte Amalia Recke** (f. $^{25}/_{3}$ 1832, Datter af Capitainlieutenant, Ridder Johan Adolph Recke, Ejer af Sohngaardsholm ved Aalborg). — (**Autobiographi** i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 52, ſamt i Indbydelſesſkriftet til Højtideligheden paa Aalborg Cathedralſkole den 14de April 1848, S. 7—9; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philologiſke Candidater, S. 98—99).

De casuali nominatuum Latinorum declinatione libellus. (pro gradu Magisterii). Hauniae 1839. (Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſch. 1840, Nr. 116—17, S. 951—54, af E. Oſenbrüggen).

M. Tulli Ciceronis Tusculanarum Disputationum libri quinque. Ex Hauniensibus codicum Regii et Pithoeani collationibus recognovit *P. H. Tregder*. Hauniae 1841. („Dagen" 1841, Nr. 58; „Fædrel." 1842, Nr. 831; Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſch. 1843, Octbr., Nr. 120, af D. A. F. Nisſen).

Anthologia Graeca sive hymnorum, idylliorum, elegiarum, epigrammatum, carminum lyricorum, fragmentorum scenicorum delectus. In usum scholarum edidit *P. H. Tregder*. Hauniae 1842. („Dagen" 1842, Nr. 195).

Græsk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1844. Anden forögede Udgave. ibid. 1850. (F. L. og K. IV. 1846, S. 65—98, af C. Berg).

Haandbog i den græske og latinske Litteraturhistorie. Til Skolebrug. Kbh. 1845. Paa Tydſk: Handbuch der griechischen und roemischen Literaturgeschichte. Nach dem Daenischen des Dr. *P. H. Tregdr* für deutsche Gymnasien und Lehranstalten bearbeitet von Dr. *J. Hoffa*. Marburg, 1847; og: Handbuch der griechiſchen und lateiniſchen Litteraturgeſchichte. Zum Schulgebrauch von P. H. Tregder. Frei für deutſche Schulzwecke bearbeitet von E. Vollbehr. Braunſchweig, 1847.

Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie. Til Brug for Skoler. Aalborg, 1846. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Aalborg Kathedralskole 1846").

Indbydelsesskrift til *Höjtideligheden* paa Aalborg Kathedralskole den 14. April 1848, hvorved Skolens ny Bygning indvies, og Rektor med flere Lærere indsættes. Aalborg, 1848. 15 S. 8., med en lithographeret Afbildning.

Efterretninger om Aalborg Kathedralskole i Skoleaarene 1845—1850 i Indbydelſesſkrifterne til den offentlige Examen i denne Skole for 1846—50.

I „Nordiſk Ugeſkrift" (Om den rette Udtale af det helleniſke Sprog, 1837, Nr. 4 og 5).

Kritiſke Anmeldelſer i „Nordiſk Ugeſkrift" (af H. P. Holst's „Interpunctionsregler", 1837, S. 150—55; S. Tetens's Overſættelſe af „Demoſthenes mod Leptines", ſ. A. S. 312—13); — i „Maanedsſkrift for Litteratur" (af N. Krosſing's „Schema til danſk Grammatik, 2den Udgave", XX. 182—92); i „Fædrelandet" (af L. Oppermann's „Latinſk Sproglære til Skolebrug", 1840, Nr. 156; C. F. Ingerslev „Prøve af en latinſk-danſk Ordbog", 1842, Nr. 1058; H. Bohr „Lærebog i den gamle Hiſtorie til Brug for Skolernes laveſte og mellemſte Klasſer", 1843, Nr. 1147).

Desuden nogle anonyme Artikler i „Nordiſk Ugeſkrift" og andenſteds. — (Revid.).

phie Cathrine Helleſen (f. $\frac{30}{8}$ 1800), ældſte Datter af Skibscapitain Hans Jochum Helleſen (f. $\frac{11}{1}$ 1769, † $\frac{18}{1}$ 1810) og Johanne Cecilie Margrethe v. Görtz (f. $\frac{2}{11}$ 1773, † $\frac{22}{1}$ 1844).

Redacteur og Udgiver af: Lollands-Falſters Stifts-Tidende. Nykjøbing paa Falſter 1835—40. 4to. (fra 1. Octbr. 1835 til Udgangen af Januar 1840).

Berigtigelſer til Artiklen „Retspleien paa Falſter“, i „Fædrel.“ 1845, Nr. 1986.

Tidemand (Odin), f. d. 6te April 1792, en Søn af Ole Tidemand, Fuldmægtig under Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten († $\frac{8}{7}$ 1817 i ſit 54de Aar), og Odina Margrethe Chriſtine Wolff; blev Copiiſt i Amiralitetet og Krigscancelliſecretair; ſiden Inſtitutbeſtyrer i Kbhvn., derefter i Ordrup; nu Lærer ved Chriſtianshavns Borgerſkole. — * $\frac{18}{10}$ 1814 Pauline Wilhelmine Maria Engelſen, f. Sommer (f. $\frac{28}{10}$ 1791, † $\frac{19}{1}$ 1842).

Samling af Regneſtykker. Kbh. 181*. 2det Opl. ibid. 1819. 3die meget forøgede Opl. ib. 1822.

Tikjøb (Hans), f. d. 18de Septbr. 1754 i Kjøbenhavn, Søn af Rideknægt Jens Tikjøb og Karen Evaldt; blev dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1772; gav ſom Student Underviisning i Franſk og Engelſk; blev 1785 Boghandler i Kjøbenhavn og 1808 Beſtyrer af Realſkolen „Haabet“ ſammeſteds. † 20de Marts 1825 i Kbhvn. — * 1. Anne Suſanne Cordier († $\frac{2}{11}$ 1816). * 2. Frederikke Kiöcks († $\frac{15}{5}$ 1845 i en Alder af 65 A. i Kbhvn.).

En betydelig Mængde af Franſk, Engelſk og Tydſk overſatte Afhandlinger i det under C. G. Rafns Redaction udkomne, af 27 Bind og 3 Hefter beſtaaende, ved Kjøbenhavns Bombardement ſtandſede og ved Rafns Død aldeles ophørte Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie.

Tileman (Johan Nicolai), f. 1771 paa Als, Søn af Johan Georg Tileman, Landfoged og Præſes i Stads- og Landsretten paa Ærø; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Latinſkole i Efteraaret 1791; tog i Januar 1795 theologiſk Atteſtats (Laud.); var Lærer i det tydſke Sprog ved Vor Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn; blev d. 18de Novbr. 1796 Katechet ved Holmens Kirke ſſtd.; d. 3die Octbr. 1800 reſiderende Capellan ved Domkirken og Præſt ved Tugthuſet i Viborg; d. 18de Auguſt 1809 Sognepræſt til Ringkjøbing og Rindom; 1810 Medlem af Tiendecommisſionen for Nørre, Bølling, Hammerum, Ulfsborg, Hind og Brads Herreder i Ringkjøbing Amt (indtil $\frac{22}{11}$ 1814); d. 11te Marts 1814 Sognepræſt til Lemvig og Nørre-Lem, ſamt Amtsprovſt i Ringkjøbing nordre Amtsprovſti; d. 4de Juli 1821 Sognepræſt til Aſſens og Kjærum i Fyen.

† 8de September 1828. — * 1801 Edle Margarethe Høſt († $\frac{8}{5}$ 1834 i Odenſe). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 143).

Kortfattet tydſk Sproglære. Kbh. 1798. 2. Opl. ib. 1808. Siette, efter andet forbedrede Oplag. 1816. 7. Opl. 1819. 8.—11. Opl., gjennemſeet og forøget med et Tillæg af J. C. Riiſe. ib. 1823, 1836, 1840. — Däniſches Leſebuch für Deutſche, nebſt einer vorangeſchickten kurzen däniſchen Sprachlehre. Kopenh. — Th. Bugges Reiſe nach Paris. Aus dem Däniſchen überſetzt. ibid. 1801. (N. Allg. D. Bibl. Bd. 79. St. 1.).

Tale ved Agent S. W. Bruuns Jordefærd. Odenſe, 1826.

Er Pigeſkoler i deres nærværende Forfatning nyttige eller ſkadelige? i »Iris og Hebe« 1800. II. 27—36. (jvfr. »Den Danſke Tilſkuer« 1800, Nr. 41. 45. 55. 57. 58).

Recenſioner i »Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager« (over Thiemes »Godmand«, overſ. af M. Tøxen, 1799, Nr. 52; og over M. Hallagers »Kort Begreb af de menneſkelige Færdigheder og Kundſkaber«, 1800, Nr. 11).

Timm (Herman Andreas), f. d. 28de October 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Johan Timm var Smedemeſter og gift med Anna Margarethe Helmerſchow († 1802); kom 1811 i den nuværende Metropolitanſkole, hvor han tilbragte noget over 7 Aar; nød fra 1819 Underviisning af Dr. A. G. Rudelbach, ſom dimitterede ham til Univerſitetet 1820; underkaſtede ſig i Januar 1826 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.), og derefter de homiletiſk-katechetiſke Prøver med Udmærkelſe; blev d. 1ſte Novbr. ſ. A. ordineret Katechet ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 28de October 1835 Sognepræſt i Storemagleby paa Amager.

Rudolph og Mathilde. Sørgeſpil i fem Handlinger. Kbh. 1822.

Aandelige Sange. Kbh. 1834; o. m. T.: Søn- og Feſt-Dags-Pſalmer, 1ſte Samling. (L. T. 1834, Nr. 10. 11. 12, af F. C. Sibbern; M. f. L. XI. 543—48, af C. Wilſter; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 864; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1011). — Søn- og Feſt-Dags-Pſalmer, 2den Samling. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 1).

Aftenſangs-Pſalmer. Kbh. 1843.

Huus-Pſalmer. Kbh. 1845. (Theol. Tidsſkr. IX. 189—90).

Sørgetale over Chriſtian Anthon Siegumfeldt, i Rønnes »Danſk Religions-Blad« VII. 1831, Nr. 43; ſærſkilt aftr. Kbh. 1831.

Taler i det danſke Miſſions-Selſkab 1832 og 1837, i dette Selſkabs 11te Aarsberetning, S. 5—23, og 16de Aarsberetning, S. 1—21.

Troens Troſt under Korſets Byrde. Prædiken paa anden Søndag efter Paaſke, i Damkjer's »Prædikener over Epiſtlerne«, 3die Samling, S. 113—26.

Digte i H. P. Holſt's »Nytaarsgave fra danſke Digtere«, 1835, S. 123—29; 1836, S. 143—48. — (Tildeels efter Autogr.).

Tode (Johan Diderich), ſ. i Kjøbenhavn d. 24de Septbr. 1776, eneſte Søn af Johann Clemens Tode, Dr. og Profeſſor i Medicinen ved Kbhvns Univerſitet (ſ. $\frac{24}{5}$ 1736 i Zollenſpieker ved Hamborg, † $\frac{16}{3}$ 1806 i Kbhvn., jvfr. Bibl. for Læger III. S. I.—XIX; (Barfods) poet. Læſebog, S. 561—71; Nyerups Lit. Lex. S. 618—20), og Johanne Sophie Schönfeldt; blev privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1793; ſtuderede Medicin og blev 1810 anſat ſom Læge ved Sø-Etaten. † 1821. (jvfr. Høſt's Erindr. S. 151).

Huuslægen. En Haandbog for Sundheds Elſkere, iſær paa Landet af W. Buchan, tilligemed Sprengels Tillæg. Paa Danſk overſ. med J. C. Todes Anmærkninger. I.—III. Bd. Kbh. 1796—97. (L. E. 1797, Nr. 41. 45; Krit. og Antikr. H. XVIII. Nr. 37). — Agnes von Lilien af Kammerherinde Wolzogen. Overſ. ib. 1799. (L. E. 1799, Nr. 14). — Den ynkværdige Hrr. von Mildenburgs Hiſtorie. Udgivet i Breve af A. Baron v. Knigge. I.—III. Deel. Overſ. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 42). — Julie Grünthal, af F. H. Unger. Overſ. I.—II. Deel. ib. 1799—1800. (L. E. 1799, Nr. 42). — Diætetiſk mediciniſk Haandbog for Søefarende og Reiſende, af Hennings. Overſ., med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1801. — Den ombyggelige Tandlæge. Overſ., med Fortale og Anmærkninger af J. C. Tode. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 45). — G. F. Hildebrandts Sundhedsbog, eller Anviisning til Forholdsregler for at vedligeholde ſin Sundhed. Overſ., med Fortale af J. C. Tode. ib. 1802. — Den ſkjønne Emilie, af G. Schilling. Overſ. ib. eod. — Roſalies Hemmeligheder, af G. Schilling. Overſ., med Fortale af J. C. Tode. I.—II. Deel. ib. 1803. — Diætetiſk Lexicon, eller theoretiſk-practiſk Underretning om Fødemidlerne og ſammes ſundeſte Tillavningsmaade. En Familiebog af Ludv. Vogel. Førſte Deel, overſ., forøget med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1804. (L. E. 1809, Nr. 44. Den 2den Deel er overſ. af R. Frankenau. Begge Dele ere forſynede med nye Titelblade med Aarstal 1815). — Friſterinderne, en Roman af G. Schilling. Frit overſ. ib. 1806.

Toft (Andreas Frederik), ſ. d. 21de Decbr. 1801 i Kjøbenhavn, Søn af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammer- og Commercecollegiet, Niels Toft (ſ. 1753, † $\frac{17}{3}$ 1829) og Maren Kirſtine ſ. Krag († $\frac{25}{1}$ 1822 i ſit 56de A.); blev dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1821; tog i Foraaret 1827 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var 1830—34 chirurgiſk Candidat ved Frederiks-Hoſpital; fik d. 17de Juli 1831 Bataillonschirurgs Charakteer; blev ſiden Læge ved det orthopædiſke Inſtitut paa Tuborg ved Kbhvn.; d. 4de Septbr. 1838 Diſtrictslæge paa Langeland; d. 25de Novbr. ſ. A. charakteriſeret Regimentschirurg. — * $\frac{18}{12}$ 1831 Auguſta Fabricius (ſ. $\frac{28}{8}$ 1808), næſtyngſte Datter af Commandeur i Sø-Etaten, Lars Fabricius (ſ. $\frac{15}{1}$ 1770, † $\frac{11}{8}$ 1830) og Lucie Kirſtine de Neergaard (ſ. $\frac{8}{8}$ 1773, † $\frac{9}{11}$ 1817).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et mærkeligt Skudſaar i Bryſtet med Læſion af Hjertet, i Bd. I. S. 32—36).

Toft (Georg Nicolai), Nysanførtes Broder; f. d. 25de Juli 1793 i Kjøbenhavn; dimitteret til Univerſitetet fra Schouboes Inſtitut 1810; underkaſtede ſig i Efteraaret 1818 den latinſk-juridiſke Examens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair i det danſke Cancelli, og foretog en Rejſe i Udlandet; udnævntes d. 25de Juli 1821 til Undercancelliſt; d. 27de October ſ. A. til Adjunct ved Roeskilde Cathedralſkole; blev d. 6te Juni 1829, efter Anſøgning, i Naade entlediget; tiltraadte derpaa en Udenlandsrejſe. † 21de Marts 1830 i Paris.

Digteriſke Forſøg. Kbh. 1814 (1818).

Digte, adſpredte i „Kjøbenhavns Skilderi“, „Dagen“, „Den Nordiſke Tilſkuer“ (1815, Nr. 49. 50), „Athene“ (III. 59—66), Nyerups „Hertha“.

Til Johan Ludvig Heiberg, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 3. (ſvfr. ſ. A. Nr. 11; Høſt's Søndagsbl. ſ. A. Nr. 6. 7. 8. 10).

Toft (Nicolai Peter Georg), f. 1784, yngſte Søn af Cancelliraad Lars Toft, til Ullerupgaard († $\frac{18}{3}$ 1803), og Barbara Agnethe Brorſon (f. $\frac{24}{4}$ 1752, † $\frac{18}{5}$ 1792, ældſte Datter af Præſten i Hillerslev, Ole Adolph Brorſon og Mette Maria Winding); blev dimitteret til Univerſitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1801; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Januar 1806 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Sommeren 1807 dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev den 25de Auguſt 1810 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Højeſteret undtagen; d. 22. Novbr. 1815 Byſkriver i Thiſted, ſamt Herredsſkriver i Hundborg og Hillerslev Herreder; d. 29. Maj 1816 Cancelli-Asſesſor; den 1ſte Auguſt 1829 virkelig Cancelliraad. † 30te Septbr. 1832 i Thiſted. — * 1809 Judithe Petrine Eſtrup (f. $\frac{1}{7}$ 1788, † $\frac{8}{1}$ 1833 i Thiſted, næſtældſte Datter af Provſt Mag. Peder Eſtrup og Gedſke Cathrine f. Jungerſen). — (Jvfr. Øst's „Materialier“, S. 760).

I Ørſteds „Nyt juridiſk Arkiv“ (Kan en Debitor eller Cautioniſt, i Medhold af Sagens Natur og vore Love, indbyrdes affordres Sikkerhed eller Betaling før Udløbet af den for Gjeldens Klarering faſtſatte Tidsfriſt, fordi den ene af dem imidlertid er død, har gjort Opbud, eller Fallit? i Bd. X. 1815. S. 214—34).

Tofft (Peder Pederſen), f. i Kbhvn. c. 1789; tog i Efteraaret 1824 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); blev Skibslæge i Sø-Etaten og charakteriſeret Reſervechirurg; d. 29de Jan. 1843 anſat ſom ſaſt Læge paa Batteriet Trekroner; erholdt d. 5te Juli ſ. A. Prædicat af Overlæge; fra 1ſte April 1850 entlediget med Penſion.

I »Bibliothek for Læger« (En mærkelig Hævelſe hos et nyfødt Barn, iagttagen, i XXXI. (N. R. Bd. I.). 1839. S. 187—89).

Tommerup (Peder), ſ. d. 18de Maj 1772; dimitteret til Univerſitetet fra Slagelſe Skole i Efteraaret 1790; tog i Januar 1794 theologiſk Atteſtats (Haud illaud.; specimen scriptum laude dignum); blev d. 15de Novbr. 1799 Sognepræſt paa Drejø, og d. 7de Maj 1817 til Steenſtrup og Lunde i Fyen. † 5te Juni 1836. — * $\frac{8}{8}$ 1800 Nicoline Chriſtiane Wilhelmine Lihme, f. Fog (ſ. $\frac{12}{8}$ 1779), Datter af Præſten til Steenſtrup og Lunde, Lars Rasmusſen Fog (ſ. $\frac{9}{1}$ 1745, † $\frac{14}{11}$ 1818) og Elſe Kirſtine f. Beudz (ſ. $\frac{26}{8}$ 1746, † $\frac{27}{8}$ 1816), ſamt Enke efter Præſten til Drejø, Preben Lihme (ſ. 1770, † 1799).

Topographie over Drejøe Sogn. Odenſe 1823. (L. T. 1824, S. 108—9; Fyens Stifts-Avis 1823, Nr. 115).

Tommeſen (Jens Lasſen), ſ. d. 30te Maj 1771 paa Gaarden Birke i Vendſyſſel; tog i Foraaret 1795 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev Forvalter, og ſiden Inſpecteur ved Grevſkabet Fryſenborg; 1810 Tiendecommisſair i Aarhuus Amt; d. 22de Maj 1813 Commerceraad; d. 4de Juni 1832 Birkedommer og Skriver ved Fryſenborg og Faurſkov Birker; 1834 valgt til Suppleant i det 11te jydſke Landdiſtrict ved Provindſialſtænder-Forſamlingen for Nørre-Jylland, hvor han dog aldrig mødte. † 24de Juli 1839 i Hammel. — * Mettina Eliſa Grüner († $\frac{20}{5}$ 1832), en Datter af Præſten Laurits Grüner, i Lille-Lyndby i Sjælland, og Cathrine Becher Winding.

Bidrag til Berberisſens Forſvar, beſtaaende af en Brevverling foranlediget af Skolelærer og Kirkeſanger Schölers Piece: om Berberisſernes ſkadelige Indflydelſe iſær paa Rugen, ſaa og Hammel-Gaardmænds Anſøgning med Erklæring og Bilage, ſamt andre Efterretninger, ſamlede af Commerceraad Tommeſen. Udgivet og med et Tillæg forſynet af A. F. Juſt. Viborg 1814. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Landoec. Tid. VIII. 291—305).

I Oluffens »Oeconomiſke Annaler« (Om Hoved- og Bøndergaardes Udparcellering i ſmaa Lodder, IX. 19—30, jvfr. ſſtd. S. 281—83).

I »Aarhuus Amts oeconomiſke Annaler, udg. af J. H. Larſen« (Om Straahatte, i 2det H. 1811; Anviisning til at fabrikere Klæde af fiin jydſk Uld, ſſtd.; Om Humlens Dyrkning, ſſtd.).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Om Konſtflidens Tilſtand i Egnen af Grevſkabet Fryſenborg, I. 445—56; II. 472—76).

I »Landoeconomiſke Tidender« (Bemærkninger ved J. Chr. Drewſens Forſøg til Beſvarelſe af Videnſkabernes Selſkabs Spørgsmaal om Markfred, III. 1816.

S. 269—315 (med Anmærkninger og Efterſkrift af J. C. Drewſen, ſſtd. S. 269—343); Bør Maaden at frede paa overlades til enhver Jordbrugers egen Raadighed, naar han kun ſkaffer Andre Fred? V. 193—202; En Skrivelſe, med Niels Remmers Brev om Rugens Ruſt, VI. 52—55; Om Markfred, VII. 248); — i „Nye landoeconomiſke Tidender“ (Et Par mærkelige Exempler paa, hvorledes Almuen viſſe Steder i Jylland benytter de autoriſerede Lægers Hjelp i Sygdoms Tilfælde, og nogle Anmærkninger i denne Anledning, II. 352—56; En Erfaring om Berberiſſer, IV. 253).

I „Danſk Minerva“, udg. af K. L. Rahbek (Yderligere Bemærkninger ved F. C. Trydes Skrivt: om Danmarks alt for ſtore Befolkning, af en Landmand, (ſee Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 7), i IV. 1817, Marts, S. 56—82).

I Ørſteds „Nyt juridiſk Archiv“ (Breve og Foreſpørgsler til A. S. Ørſted, i XIII. 188—91; XIV. 197—202); — i Sammes „Juridiſk Tidsſkrift“ (Om de efterladte Handlinger, der kunne bevirke Fæſtes Forbrydelſe, I. 232—45 (med Ørſteds Bemærkninger, ſſtd. S. 246—54); En Skovſag, hvori gjøres Paaſtand om Fæſtes Forbrydelſe og Boder m. v. for Overtrædelſe af 3—13—21, i V. 2. S. 207—44. (jvfr. ſſtd. S. 244—47, af Ørſted); Om en Skifteforvalter endnu tør bruge uconſtituerede Fuldmægtige til mindre betydelige Regiſtreringsforretninger? i X. 1. S. 239—42. (jvfr. ſſtd. S. 243—59, af Ørſted).

I „Den oeconomiſke Correſpondent“ (Leerbygninger, IV. Nr. 15; Nok et Par Ord om Fæſteindretningen, V. Nr. 24; Spelt, ſſtd. S. 358).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Endnu et Par Ord om Forholdet imellem Godsejere og Fæſtebønder, 1824, Nr. 66, jvfr. Nr. 82).

I Halds „Tidsſkrift for Landoekonomie“ (Om Ruſt paa Rugen, II. 368—78).

I „Ugeblad for den danſke Bonde“ (Brev til N. B. Krarup, I. Nr. 8; Nok en Mening om de ſaakaldte Natmandsfolk i Jylland, II. Nr. 27; Bredefelds Minde, ſ. A. Nr. 37; Om Tiendeforeninger, ſ. A. Nr. 41).

I „Aarhuus Stifts-Tidende“ (En Suppleants Bemærkninger, 1835, Nr. 11).

Desuden Bidrag i Krarups „Søndag-Aftens-Læsning“.

Top (Christian Frederik Ludvig), f. i Kjøbenhavn; var Capitain ved Kongens Livjægercorps; blev d. 25de Juni 1820, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, i Naade affkediget af Krigstjeneſten med Penſion; 1823 Portcontroleur i Kjøbenhavn. † 1830.

Moralſke Betragtninger og Grundſætninger, af Hertugen af Rochefoucauld, overſat. Kbh. 1808.

Underretning om hvor ſtort et Qvantum af ethvert Slags conſumtionspligtige Vare der udfordres, for at kunne erholde Godtgjørelſe naar ſaadanne af Staden udføres. Kbh. 1824.

Toſtrup (Hans Peter), f. paa Als (ikke i Jylland) d. 5te Januar 1752, eneſte Søn af Provſt Matthias Hanſen Toſtrup, Sognepræſt til Svenſtrup paa Als (fra ♑ 1745; ſ. ♈ 1711, † ♑ 1784), og Petronelle Lorentsdatter Øegaard (ſ. 1714, † 1793); dimitteret til Univerſitetet fra Aalborg Skole 1769; tog d. 16de Decbr. 1777 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev Hovmeſter for Grev Chriſtian Conr. Sophus Danneſkjold paa Giſſelfeldt; d. 30te Juni 1786 Hoſpitalspræſt, ſamt Froprædikens-Præſt ved Domkirken i Ribe; d. 15de Juli 1791 Sognepræſt til St. Catharinæ Kirke ſſtd.; d. 18de Octbr. 1805 til St. Knuds Kirke i Odenſe og Stiftsprovſt i Fyen; d. 28de Juni 1811 Sognepræſt i Saxkjøbing; d. 2den Septbr. 1814 (ikke 1813), efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 15de Septbr. 1820. — * 1. Magdalene Suſanne Bing (ſ. 1753, † 1804). * 2. Magdalene Cathrine Trojel (ſ. 1777, † ♈ 1831 i Frørup Præſtegaard i Fyen), ældſte Datter af Raadmand Hans Jørgen Trojel, i Odenſe, og Magdalene Hedevig Schmaltz.

Diss. de vita, erroribus, scriptis, et morte *Simonis Magi*. Havn. 1779.

Et Par enkelte Prædikener (af hvilke den ene er holdt i Anledning af Slaget d. 2den April 1801).

Ode til Kongen; og Et Digt, i Samlingen med Titel: »Over Indfødsretten, udgivet af et Selſkab.« Kbh. 1777. (Krit. Journ. 1777, Nr. 5; ſvfr. »Ny Minerva« 1807, III. 17. 53; Lunges „Hertha« 1827, IV. 412—13. — Om hans Critik over P. M. Trojels Ode i Sange over Indfødsretten, ſ. »Hertha« anf. St. S. 408, Noten). — No. 23 i Selſkabsſangenes 1ſte Hefte, 1785.

I »Iris og Hebe« (Et Par Ord ved Geheimeconferentsraad Gersdorfs Ligs Biſættelſe, 1810, III. 69—78).

Toſtrup (Matthias Juſtinus), Nysanførtes eneſte Søn; ſ. 1787; dimitteret til Univerſitetet ſom Privatiſt fra Ribe i Efteraaret 1804; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (H. ill.); ſtuderede Theologi; er Lærer ved Helſingørs Fattigſkole, og Krigs-Aſſeſſor. — * 1813 Frederikke Weile.

Martin Luther. En Pſalme. 1829. — Livet i Chriſto, i Modſætning til Dr. Strauß's Jeſu Liv. Et Ord til mine Børn. Nykjøbing paa Falſter, 1840. (»Den Friſindede«, 1840, Nr. 22).

Prioren i Spanien, Digt, i »Harpen« 3. Aarg. Nr. 49.

Tregder (Eiler Hagerup), ſ. d. 25de Marts 1778 paa Kongsberg, hvor hans Fader, Poul Tregder, da var Kjøbmand og givt med Benedicte Chriſtiane Hagerup, en Datter af Eiler Hagerup, Geſchworner ved Kongsberg Sølvværk († 1770, Broderſøn af Biſkop Dr. Eiler Hagerup i Throndhjem). Efterat han i 4 Aar ved den daværende latinſke Skole ſammeſteds havde lagt ſig efter de almindelige Skolevidenſkaber, iſær det latinſke og det tydſke Sprog, begyndte han i Aaret 1791 at ſtudere ved det kongelige norſke Bergſeminarium, hvor han 1797 tog Examen og ſenere, ſom conſtitueret Lector i Mathematik, i nogen Tid holdt Forelæsninger; blev i October ſamme Aar udnævnt til Fuldmægtig og conſtitueret Gvardein ved den Kongsbergſke kongelige Mynt, og fik 1802 Beſtalling ſom Myntgvardein, hvilket Embede han forrettede indtil Mynten i Aaret 1806, kort efter Sølvværkets Nedlæggelſe, blev indſtillet; rejſte ſamme Aar til Kjøbenhavn, hvor han, for paa en gavnlig Maade at være beſkæftiget, underviſte i Mathematik og i Efteraaret 1810 underkaſtede ſig danſk-juridiſk Examen, ligeſom der ogſaa af det daværende Finantscollegium af og til overdroges ham adſkillige Forretninger ved den kongelige Mynt ſammeſteds; udnævntes 1812 til Myntreviſor og ved ſamme Aars Udgang til Reviſor og Comptoirchef under Generalpoſtdirectionen; modtog i 1820 det Hverv at bereiſe Poſtrouterne i Landet, for paa ethvert Sted at afſætte Middagslinien og derved bevirke den til Poſternes beſtemte og nøjagtige Befordring fornødne Eensformighed i Uhrenes Gang paa de forſkjellige Poſtcomptoirer. Paa denne Rejſe i en Tid af omtrent 3 Maaneder ſamlede han ikke faa Notitſer, hvilke han ſiden benyttede ved Udarbejdelſen af ſin Haandbog for Rejſende; udnævntes d. 22de Maj 1826 til virkelig Cancelliraad; d. 30te Septbr. 1837 til virkelig Juſtitsraad; d. 16de Juni 1843 til Ridder af Danebroge; blev d. 25de Juni 1847 i Naade og med Penſion entlediget (fra d. 25de Octbr. ſ. A. at regne); feſtligholdt d. 15de Octbr. 1847 ſit 50 Aars Embedsjubilæum og udnævntes ſamme Dag til Etatsraad. — * $\frac{22}{10}$ 1814 Maria Magdalene Thams, Datter af afd. Provſt og Sognepræſt Johan Peter Thams i Norge. — (Jvfr. Døt's „Materialier", Nr. 62).

Den norſke Budſtikke i 1808, et poetiſk Forſøg. Kbh. 1809. 8. (J Norge blev dette hiſtoriſke Digt efter Foranſtaltning af den daværende Regjeringscommiſſion, til hvis Medlem Falſen det i Mſcr. var indſendt, beſørget trykt, og udgivet i 4to ved L. Stoud Platou med en Efterſkrift af Udgiveren). Affairen ved Lier, et Tillæg til den poetiſke Budſtikke, i Kjøbenhavns Skilderie 6te Aarg. Nr. 52. (jvfr. „Chriſtiania Intelligentsſedler" for 1809, Nr. 16, og „Dagen" ſ. A. Nr. 59).

Deduction af Geometriens Grundbegreber tilligemed dens Grundsætning om den uendelige Delelighed, oversat og udgivet som et geometrisk Indledningsskrift med en Fortale og Anmærkninger af philosophisk-mathematisk Indhold. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 20, S. 305—11, af J. Thomſen; jvfr. Art. Hans Hanſen, I. 570).

Haandbog for Reiſende i Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holſten og Lauenborg. Med et Poſtkort. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 51; Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1824, Nr. 33; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr.

67; »Dagen« 1824, Nr. 142). Paa Tydſk: Handbuch für Reiſende im Königreiche Dänemark und in den Herzogthümern Schleswig, Holſtein und Lauenburg, von E. H. Tregder. Aus dem Däniſchen, mit Zuſätzen und Berichtigungen des Verfaſſers, überſetzt von Malthe Møller. Mit einer neuen Poſtcharte. Kopenh. 1821. (Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Berichte 1824, IV. 201; »Hertha«, herausg. von Berghaus, Bd. IV. H. 2; jvfr. Øſt's »Archiv for Pſychol., Hiſtorie o. ſ. v.« VI. 213—14, og 323—24, af Tregder; »Hertha« 1826, af Samme).

Kjøbenhavns Poſttavle eller tabellariſk Udſigt over Poſternes Afgang fra og Ankomſt til Kjøbenhavn hver Dag i Ugen, tilligemed Underretning om Dampſkibenes Afgang og Ankomſt, ſaavel ſom om Tiden, hvori Brev- og Pakkepoſtſager ſkulle indleveres og Reiſende indſkrives. Kbh. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 1645).

Taſchenbuch für Fremde und Einheimiſche in Kopenhagen, enthaltend eine kurze Nachricht von einigen Anſtalten und anderen Merkwürdigkeiten dieſer Hauptſtadt. Aus der Handſchrift des Verfaſſers überſetzt von M. Møller. Kopenh. 1829. Berichtigungen und Zuſätze für 1830. ibid. 12 S. 8. (Kbhpoſt. 1829, Nr. 99; »Politivennen« 1829, Nr. 706, S. 456—58, jvfr. Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 116, S. 473, af Forfatteren). Paa Svenſk: *Handbok för Svenskar i Köpenhamn*, af *E. H. Tregder*. Öfvers. af *L. Ahlberg*. Christianstad, 1838. 12:o, med 1 karta.

I »Hermoder« (En Elegie, i No. IX. S. 49—51; Et poetiſk Brev til en Ven paa Landet, i No. X. S. 124—28).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Affairen ved Præſtebakke, i 6te Aarg. Nr. 20; Thor Hovlands Minde, ſ. A. Nr. 28; Fægtningen i Høland, ſ. A. Nr. 36. Disſe Stykker ere Fragmenter af »Den norſke Budſtikke i 1808«, ſ. ovenf.). — (Revid.).

Tregder (Paul Hagerup), Nysanførtes Søn; f. d. 21de Juli 1815 i Kjøbenhavn; blev 1822 ſat i det v. Weſtenſke Inſtitut, hvorfra han 1832 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe for alle Fag ved Examen Artium, og Univerſitetets Sølvmedaille; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1837 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte philologiſke Priisopgave om det Hiſtoriſke og Antiqvariſke i Demoſthenes's Tale mod Ariſtokrates (jvfr. Selmers Aarbog for 1837, S. 91); underkaſtede ſig i Novbr. 1838 den philologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis unanimi consensu, og i April 1839 den praktiſke Prøve med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1839 Lærer i det v. Weſtenſke Inſtituts øverſte Klaſſer, førſt i Græſk, ſenere ogſaa i Latin; disputerede d. 19de October ſ. A. for Magiſtergraden, og holdt derefter i 3 paa hinanden følgende Vinterſemeſtre ſom Privatdocent Forelæsninger ved Univerſitetet over forſkjellige græſke Forfatteres Værker; blev d. 19de Auguſt 1843 ved kongelig Reſolution anſat ſom conſtitueret Lector i den latinſke Literatur ved Sorø Academi, med Forpligtelſe til tillige at overtage Forelæsningerne i den græſke Literatur; udnævntes d. 26de Auguſt 1845 til Rector ved

Cathedralſkolen i Aalborg. — *§ 1848 Charlotte Amalia Recke (ſ. $^{2}/_{5}$ 1832, Datter af Capitainlieutenant, Ridder Johan Adolph Recke, Ejer af Sohngaardsholm ved Aalborg). — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 52, ſamt i Indbydelſesſkriftet til Højtideligheden paa Aalborg Cathedralſkole den 14de April 1848, S. 7—9; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philologiſke Candidater, S. 98—99).

De casuali nominatuum Latinorum declinatione libellus. (pro gradu Magisterii). Hauniae 1839. (Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſch. 1840, Nr. 116—17, S. 951—54, af E. Oſenbrüggen).

M. Tulli Ciceronis Tusculanarum Disputationum libri quinque. Ex Hauniensibus codicum Regii et Pithoeani collationibus recognovit *P. H. Tregder*. Hauniae 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 58; „Fædrel.“ 1842, Nr. 831; Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſch. 1843, Octbr., Nr. 120, af D. A. F. Nisſen).

Anthologia Graeca sive hymnorum, idylliorum, elegiarum, epigrammatum, carminum lyricorum, fragmentorum scenicorum delectus. In usum scholarum edidit *P. H. Tregder*. Hauniae 1842. („Dagen“ 1842, Nr. 195).

Græsk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1844. Anden forögede Udgave. ibid. 1850. (F. L. og K. IV. 1846, S. 65—98, af C. Berg).

Haandbog i den græske og latinske Litteraturhistorie. Til Skolebrug. Kbh. 1845. Paa Tydſk: Handbuch der griechischen und roemischen Literaturgeschichte. Nach dem Daenischen des Dr. *P. H. Tregdr* für deutsche Gymnasien und Lehranstalten bearbeitet von Dr. *J. Hoffa*. Marburg, 1847; og: Handbuch der griechiſchen und lateiniſchen Litteraturgeſchichte. Zum Schulgebrauch von P. H. Tregder. Frei für deutſche Schulzwecke bearbeitet von E. Vollbehr. Braunſchweig, 1847.

Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie. Til Brug for Skoler. Aalborg, 1846. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Aalborg Kathedralskole 1846“).

Indbydelsesskrift til *Höjtideligheden* paa Aalborg Kathedralskole den 14. April 1848, hvorved Skolens ny Bygning indvies, og Rektor med flere Lærere indsættes. Aalborg, 1848. 15 S. 8., med en lithographeret Afbildning.

Efterretninger om Aalborg Kathedralskole i Skoleaarene 1845—1850 i Indbydelſesſkrifterne til den offentlige Examen i denne Skole for 1846—50.

I „Nordiſk Ugeſkrift“ (Om den rette Udtale af det helleniſke Sprog, 1837, Nr. 4 og 5).

Kritiſke Anmeldelſer i „Nordiſk Ugeſkrift“ (af H. P. Holst's „Interpunctionsregler“, 1837, S. 150—55; S. Tetens's Overſættelſe af „Demoſthenes mod Leptines“, ſ. A. S. 312—13); — i „Maanedsſkrift for Litteratur“ (af N. Krosſing's „Schema til danſk Grammatik, 2den Udgave“, XX. 182—92); i „Fædrelandet“ (af L. Oppermann's „Latinſk Sproglære til Skolebrug“, 1840, Nr. 156; C. F. Ingerslev „Prøve af en latinſk-danſk Ordbog“, 1842, Nr. 1058; H. Bohr „Lærebog i den gamle Hiſtorie til Brug for Skolernes laveſte og mellemſte Klasſer“, 1843, Nr. 1147).

Desuden nogle anonyme Artikler i „Nordiſk Ugeſkrift“ og andenſteds. — (Revid.).

Treſchow (Frederik Wilhelm), f. i Kjøbenhavn d. 15de Septbr. 1786, Søn af nedenanførte Conferenceraad Michael de Treſchow; blev i Foraaret 1803 dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Domſkole; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, og ved den philoſophiſke Prøve i det paafølgende Foraar; underkaſtede ſig i Juni 1806 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Foraaret 1807 dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 30te Juni 1809 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Høieſteret undtagen; d. 23de April 1811 Advocat i Høieſteret; d. 6te Auguſt 1824 Juſtitsraad; d. 20de Februar 1828 Generalfiſkal; d. 1ſte Auguſt 1829 virkelig Etatsraad; d. 20de Septbr. 1838 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; tiltraadte i Januar 1842 en Reiſe til Italien; blev d. 12te Marts 1846, efter Anſøgning, i Naade entlediget fra ſine Embeder ſom Høieſterets-Advocat og Generalfiſkal, og udnævnt til Conferenceraad; d. 8de Febr. 1848 extraordinair Aſſeſſor i Høieſteret; d. 17de Novbr. ſ. A. Commandeur, og d. 21de Aug. 1850 Storkors af Danebroge. Er Ejer af det forrige Laurvigſke Grevſkabs Gods i Norge og af Hovedgaarden Brahesborg i Odenſe Amt. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{1}{5}$ 1832), i den Forſamling af oplyſte Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenſtande, angaaende Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; ſamt, ifølge kongelig Udnævnelſe (af $\frac{1}{8}$ 1834), i Øſtifternes Provindſialſtænder-Forſamling 1835—36, 1838, 1840 (var Vice-Præſident 1838); ligeledes, efter kongelig Udnævnelſe (af $\frac{1}{4}$ 1848), i ſamme Stænder-Forſamling 1848; blev d. 12te Octbr. 1848 kongevalgt Rigsdagsmand; maatte i Novbr ſ. A. afgaae til London, og gik derfra til Berlin, hvor han i Juli 1849 deeltog i Vaabenſtilſtandens Afſlutning; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for Kjøbenhavn, og mødte ved Rigsforſamlingerne 1850—51; var Bank-Repræſentant 1828—1833 (Formand 1832—33), 1840—45, 1849—51. — *$\frac{8}{7}$ 1812 Jenſine Palæmona Roſenkilde (f. $\frac{2}{7}$ 1786), en Datter af Præſten til St. Jørgens og St. Ibs, Jens Palæmon Aagaard og Dorothea Friis, ſamt Enke efter Maanedslieutenant J. J. Roſenkilde († $\frac{18}{11}$ 1811 i Roeskilde). — (Portrait, malet af W. Marſtrand, lithogr. af Kaufmann, 1848).

I Ørſteds „Juridiſk Archiv“ (Indlednings Tale holden ved hans førſte Prøve i Høieſteret, i Nr. 27 og 28, S. 301—6). — I „Juridiſk Tidsſkrift“ (Declamation i Anledning af Høieſterets Aabning den 4de Marts 1830, i XVIII. 6—14; Indlæg for Høieſteret af 27de April 1838, i Sagen: Grosſerer Fæſter, ſom Mandatarius for Juſtitsraad Frederichſen, i XXXIII. 329—49).

I Ugeſkriftet „Fædrelandet“ (Indlæg i Sagen mod Redacteuren af „Fædrelandet« (C. N. David), i I. Nr. 18—19, S. 278—90 (jvfr. ſſtd. S. 291—374, af David og C. W. Haagen); Andet Indlæg i Sagen mod Redacteuren af »Fædrelandet«, ſſtd. Nr. 23, S. 393—415. (jvfr. Nr. 24, S. 417—32, af Haagen. Overſatte i »Proceßacten in der gegen den Profeſſor David angelegten Rechtsſache. Herausg. von C. N. David«, 2 Lieferungen. Kopenh. 1835.)

Indlæg i den imod Cand. phil. H. F. Poulſen, Capellan F. Helweg og Høieſteretsadvocat Orla Lehmann anlagte Juſtitsſag. (udg. i Forening med Lehmann's Indlæg. Kbh. 1846).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Øſtifterne« (Andragende, betræffende Arvefølgen med Henſyn til Selvejerbøndergaarde og om Indſkrænkning i Udſtykningsfriheden, 1835—36, S. 812—19. (jvfr. Kbhpoſt. 1836, Nr. 70. 71, af P. Nielſen).

Treſchow (Michael), yngre Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 623—24 anførte Profeſſor Theologiæ, Sognepræſt Herman Treſchow; f. d. 5te Marts 1741 i Vaage Præſtegjeld i Gudbrandsdalen, hvor hans Fader Herman Treſchow, givt med Anna Schielderup, da var Præſt, ſiden ($\frac{26}{9}$ 1745) til Kariſe og Alslev, og tilſidſt ($\frac{25}{1}$ 1754) til Sølerød i Sjælland (f. 1707, uden Tvivl i Læsſø Præſtegjeld, † $\frac{19}{6}$ 1774; jvfr. Worms Lex. II. 514; III. 812, ſamt A. Erlandſens Efterretn. om den Nordenfjeldſke Geiſtlighed, H. I. S. 81—82); blev privat dimitteret til Univerſitetet 1755; Alumnus paa Elers's Collegium 1757; tog d. 2den Maj 1764 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.); blev derefter Secretair i det danſke Cancelli; 1770 Aſſeſſor i Højeſteret; 1774 virkelig Juſtitsraad; tiltraadte i Maj 1775 en videnſkabelig Rejſe til Tydſkland, Holland, England og Frankrige i Selſkab med daværende Lieutenant i Sø-Etaten G. A. Koefoed (jvfr. Archiv for Søvæſ. IX. 402); blev d. 4de Juli 1776 Medlem af Directionen for de kongelige Skueſpil (indtil [illegible] 1778); 1779 Etatsraad; 1784 Conferenceraad; 1800 Amtmand over Roeskilde Amt, hvorfra han 1808 entledigedes; blev d. 28de Januar 1811 Ridder, og d. 28de Januar 1812 Commandeur af Danebroge; d. 9de October 1812 optagen i Adelsſtanden (jvfr. Magazin til den danſke Adelshiſt. I. 201). Blev d. 21de Marts 1781 optagen ſom Medlem af, og d. 21de Novbr. 1798 valgt til Forſtander for det kongel. Danſke Selſkab til den nordiſke Hiſtories og Sprogs Forbedring (ſiden $\frac{21}{4}$ 1810 »Det kongel. Danſke Selſkab for Fædrenelandets Hiſtorie og Sprog«). † 5te Juni 1816. — * $\frac{8}{4}$ 1778 Maria Chriſtine Eliſabeth Henningſen, f. Wasſerfall († $\frac{81}{3}$ 1823 i ſit 69de Aar), Enke efter Cancelliraad Henningſen. — (Jvfr. Høſt's Erindr. S. 37).

Dispp. Hafn. 4to: *α*) De *solennitatibus* in genere, et de quibusdam *juris Danici* in specie. 1759. — *β*) De *interpretatione legali* juris Dano-Norvegici. eod. a.

— γ) De *obslagio*, to Partikler i eet med Aarstal 1762; men den 1ſte Part. blev holdt 1761.

I »Nye Danſke Magazin« (Chriſten Skeels og Thomas Finkes Forretning paa Borringholm, det nye Reglement, Militien angaaende, 1671, i II. 285—88; Optegnelſer af Nicolai Rens fra den 9de Auguſt 1658 til den 7de October 1661, III. 56—59; Chriſtian Fries Bevilling, at Jørgen Pederſen maa herefter gaae og ſtaae i Lov og Tov, og ſøge Lav og Gildehuus med gode Mænd og giæve, III. 60—61; Den Kalmarſke Forening af 1397, efter Originalen i det Kongelige Danſke Geheime Arkiv, III. 61—69; Carl Guſtavs Inſtrux af 3. Aug. 1657, for Johan Friderich v. Friſendorff og øvrige Underhandlere hos Engelands Protektor Cromwel, ſom et Bidrag til Hiſtorien af bemeldte Konges Krig med Dannemark, III. 73—81; Den mellem Danmark og Sverrig fornyede Kalmarſke Forening af 1438, III. 84—92; Friderik IVdes Inſtrux for Geheimeraaderne Otte Krabbe og Chriſtian Seheſted, betreffende: hvorledes De ſom Hs. Maj. i Kiøbenhavn forblivende Konſeil ſkulde forholde ſig, medens Kongen var udenlands. Coldinghuus d. 7 Nov. 1708, III. 93—96; Bidrag til den danſke Land- og Søekrigs Hiſtorie i Aaret 1700, III. 97—143; Inſkrivter, uddragne af Inventarium over Dronning Anne Sophies Pretioſa, III. 143—44; Frederik den 4des Inſtruction for de Committerede i Slots-Loven paa Aggershuus Slot i Norge. Dateret 16de Februarii 1704, III. 146—55; Frederik den 4des Inſtruction for Geheimeraad Hr. Ditlef Wibe ſom Statholder i Norge. Dateret 17de Aprilis 1722, III. 155—60; Bidrag til Oplysninger om de Stridigheder, ſom have været mellem Kong Chriſtian den Anden og Biſkop Jens Anderſen Beldenak af Odenſe, III. 197—234. (jvfr. L. T. 1811, S. 196); En Forſkrivelſe, udſtedt af Magiſtraten i Lybek, paa 30,000 Rinſke Gylden, at betale til Kongen af Dannemark i 12 Aar, dateret Malmøe, St. Jørgens Dag (23de April) 1512, III. 234—36).

Brev til Suhm, i Suhms Levnet, S. 484—89.

Trier (Adolph), f. 1809 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Moſes Seligmann Trier var Kjøbmand og givt med Fromme Abrahamſon (f. 1783, † $\frac{2}{1}$ 1850); blev dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole 1828; tog i Foraaret 1835 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char. med Fortrin); blev d. 21de April 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Univerſitetet i Jena; er praktiſerende Læge i Altona. — * i Aug. 1845 Henriette Trier, hans Søſkendebarn, en Datter af Grosſerer Meyer Seligmann Trier og Eſther, f. Lazarus.

Lærebog i Fødſelsvidenſkaben. En Ledetraad ved akademiſke Forelæsninger og ved Selvſtudium, af D. W. H. Buſch. Efter Originalens 3die Oplag overſat. Med en Fortale af J. S. Saxtorph. Kbh. 1838.

Haandbog i Børneſygdomme, af W. Rau. Overſat. Kbh. 1838.

Haandbog i den ſpecielle Sygdoms- og Helbredelſeslære. Af K. H. Baumgärtner. Overſat efter Originalens 2det Oplag. 1.—2. Bind. Kbh. 1838—39. (Berl. Tid. 1838, Nr. 231; »Dagen« 1840, Nr. 204).

Haandbog i den almindelige Sygdoms- og Helbredelſeslære. Af K. H. Baumgärtner. Overſat. Kbh. 1839. (»Dagen« 1840, Nr. 204).

De førſte Moderpligter og den førſte Barnepleie. En Haandbog for unge Koner og Mødre, af F. A. v. Ammon. Overſat efter 3die forbedrede Oplag. Kbh. 1840 (1839). (jvfr. »Den Friſindede« 1839, S. 452; Berl. Tid. f. A. Nr. 309).

Haand-Ordbog over Fruentimmer-Sygdomme, med Indbegreb af de ſygelige Tilfælde under Fødſlen. Efter Tydſklands, Frankrigs og Englands berømteſte Gynäkologer. Efter L. Frænkel. Paa Danſk ved Ad. Trier og L. Reumert. Med en Fortale af F. V. Manſa. Kbh. 1842. O. u. T.: Haandbibliothek for Læger, 12. Bd. (Udkom 1840—42 i fire Hefter). (»Fædrel.« 1841, Nr. 469, S. 3771—72; »Dagen« 1842, Nr. 297).

De cura prophyl. et therap. *febris puerperalis* malignae. Diss. inaug. ad d. 21 Apr. Jenae, 1841. 16 pagg. 8.

Trier (Iſaac), Nysanførtes Broder; f. d. 1ſte Novbr. 1802 i Kjøbenhavn; gik førſt i Borgerdydsſkolen; blev ſiden 1819 privat underviiſt, og 1822 dimitteret til Univerſitetet; ſtuderede Lægevidenſkaben; var i 3 Aar Volontair paa Almindeligt Hospital, og tog i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char. med Fortrin); blev ſtrax efter chirurgiſk Asſiſtent ved det almindelige Sygehuus i Hamborg; d. 25de Novbr. 1829 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Univerſitetet i Berlin; 1832 Læge ved Hospitalet i Altona. — *Charlotte Sophia v. Wylich (f. $\frac{4}{11}$ 1805), ældſte Datter af Grosſerer og Regimentsqvarteermeſter ved Kongens Livjægercorps, Overkrigscommisſair Peter Friedrich v. Wylich og Marie Eliſabeth Ehrhardt f. Borchhorſt, ſamt Enke efter Kjøbmand Carl Diderich v. Barthels i Lübeck. — (Autobiographi, vedføjet hans Doctordisputats, p. 30—31; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 390; XXXIII. 71).

De diagnosi et cura ulcerum, quae dicuntur, *venereorum*. Diss. inaug. pathol. therap.; q. def. d. 25. Novbr. Berolini, 1829. 4to. (jvfr. Hacker Neueſte Lit. d. ſyph. Krankheiten, 1839, S. 9).

Bemærkninger om Arteriernes Dreining (torsio arteriarum), i »Bibl. for Læger" XIV. 70—76. (Udtog i Lond. med. Gazette Vol. 14. P. 6. Septbr. 1834. No. 354, p. 861; jvfr. Note, lue à l'Ac. R. de Méd. par *Amussat*, le 19 Août 1834, uddragen i Arch. gén. de Méd. T. 35. 1834. Août, p. 639).

Efterretning om Choleras Optræden i Hamborg; uddragen af et Brev dateret Allg. Krankenhaus, Mandagen d. 10. October 1831, i „Samlinger til Kundſkab om Cholera«, No. 14, S. 219—21.

Einklemmung eines Theils des Dündarms im Unterleibe, i Pfaff's »Mittheilungen aus dem Gebiete der Medicin u. ſ. w.« 1837, H. 9 u. 10, S. 107—109. (overſ. i Bibl. f. Læg. XXVIII. 551—56).

Trier (Salomon Meyer), Søſkendebarn til de 2de Ovenanførte; f. d. 29. Marts 1804 i Kjøbenhavn, Søn af Grosſerer Meyer Seligmann Trier († $\frac{3}{16}$ 1837 i en Alder af 67 Aar) og Eſther f. Lazarus (f.

1780); tog 1825 pharmaceutiſk Examen (eenſtemmig Laud.); blev d. 27de Febr. 1827 Apotheker i Nyſted i Laaland, og d. 14de Septbr. 1830 i Kongens Lyngby; deeltog i Stiftelſen af den danſke Apotheker-Forening 1844. — * i Aug. 1827 Sophie Ballin (f. $\frac{16}{9}$ 1798, Datter af Kjøbmand Jacob Levin Ballin).

Redacteur af: Archiv for Pharmacie. 1.—3. Bd. Kbh. 1844—46, med ſteentr. Tavler. (jvfr. J. f. L. o. K. 1844, S. 159—60; Fædrel. 1847, Nr. 294). Heri leverede han flere originale Bidrag, ſaaſom: Jernſyre og metalliſke Syrer i Almindelighed, I. 12—15; Den nyeſte Tids Medikamenter, I. 86—100; Bidrag til phyſiologiſk og pathologiſk Chemie, I. 229—46, 557—68; Om Jodkalium i Almindelighed og efter Ph. Dan. 1840, I. 298—308; Secale cornutum, Wigger's Ergotin, Extractum hæmastaticum, Bon Jean's Ergotin, I. 420—28; Kritiſke Anmeldelſer, I. 170—75; 471—500.

Ligeledes Redacteur af: Archiv for Pharmacie og techniſk Chemie med deres Grundvidenſkaber. Det techniſk-chemiſke Affnit redigeret af P. Faber. (Fortſættelſe af Archiv for Pharmacie). 1.—4. Bd. (Aarg. 1847—50). Kbh. 1847—50; fortſættes.

I „Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres andet Møde 1840", Kbh. 1841. (Over Reguleringen af Apothekernes Lønning, S. 381—85; Det chromſure Kalis Anvendelſe til at opdage Ravſyrens Forfalſkning med Viinſteenſyre, S. 393—94; Beſkrivelſe af nogle nye Droguer, S. 395—97).

I „Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres fjerde Møde 1844" (Nogle nyere ſydamerikanſke Droguer, S. 296—99; Beretning om Forſøg med Vegetabilier i Anledning af Bonis's og Ure's Angivelſer om Benzoeſyrens Indvirkning paa Urinen, S. 299—301).

Trier (Seligmann Meyer), Nyſanførtes Broder, f. i Kjøbenhavn d. 7de Juni 1800; kom, efter foregaaende privat Underviisning, 1814 i den kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, hvorfra han 1818 afgik til Univerſitetet og erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium; tog d. 1ſte Decbr. 1823 den medicinſke Embedsexamen (Laud.); blev 1825 Læge ved det moſaiſke Troesſamfunds Fattigvæſen; ſ. A. mediciniſk Candidat paa Frederiks-Hoſpital, og kort efter Hjelpelæge ved Koppeanſtalten; disputerede d. 15de Septbr. ſ. A. for den medicinſke Licentiatgrad; blev 1826 Reſervemedicus ved Frederiks-Hospital (indtil 1829); disputerede d. 12te Marts 1827 for Doctorgraden i Medicinen; optoges d. 15de Marts ſ. A. ſom Medlem af det Kongl. medicinſke Selſkab i Kbhvn.; blev d. 20de April 1836 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 5te Januar 1842 Overmedicus ved Frederiks-Hospital (kgl. Confirm. $\frac{26}{1}$ ſ. A.); erholdt d. 15de Januar 1847 Titel af Profesſor (med Rang i 5. Kl. Nr. 8); blev 1848 Ridder af Waſa-Ordenen, og d. 25de Novbr. 1849 af Danebroge; indtraadte (iſølge kgl. Befaling $\frac{14}{8}$ 1850) ſom kongelig Directeur i Beſtyrelſen for det kjøbenhavnſke Børne-Hospital. — * $\frac{31}{10}$ 1827 Sophie Trier, hans Søſkendebarn (f. $\frac{8}{10}$ 1800, en Datter af Kjøbmand Moſes Seligmann Trier og Fromme f. Abrahamſon). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Doctorpromotion 1827 udſtedte, af F. C. Peterſen forfattede Univerſitetsprogram: „De arte poetas veteres Græcos Romanosque in nostras lingvas convertendi", p. 9—10; jvfr. Calliſens Medic. Schriftſteller-Lex. XIX. 390—92; XXXIII. 71. — Portrait, tegnet af Marſtrand, lithogr. af Fortling, 1842).

Dissertationis *de Ictero* Particula I.—II. P. I., continens varias de causa hujus morbi proxima sententias. (pro Licent.). P. 2. acc. casus ab C. F. Schumacher observatus (ungeheure Erweiterung des Ductus hepaticus). Diss. inaug. pro gradu Doct. Hafniæ 1825—27, c. tab. lithogr. (Hecker litt. Annal. der Heilk. Bd. 8. 1825, S. 491; Messager franç. du Nord, 1825, No. 39, p. 611; L. T. 1826, S. 148—52; „Hygæa", 1827, S. 413—16, af C. Otto).

Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percusſion og middelbar Auſcultation, og om den Sidſtes Anvendelſe i flere til Lunge- og Hjerte-Sygdomme ikke henhørende Tilfælde. Med en Fortale af O. L. Bang. Kbh. 1830, med et Kobb. (M. f. L. V. 328—39, af W. J. Siesby; Bibl. f. Læg. XVI. 40—63, af F. W. Manſa; Brit. med. Review Vol. 3. 1837. No. 5. Jan. p. 184. 189). — Paa Svenſk: Om *Bröst-Percussionen* och den medelbara Auscultationen. Med Företal af O. L. Bang. Öfversatt af *J. Elliot.* Stockholm, 1831. 8:o, med 1 pl.

Medudgiver af: *α*) Samlinger til Kundſkab om Cholera. Nr. 1—27. Kbh. 1831—32; — *β*) Hospitals-Meddelelſer. Tidsſkrift for praktiſk Lægevidenſkab. I.—IV. Bd. Kbh. 1848—51. (Heri af ham: Om Hydrops scarlatinosus, kliniſk Foredrag, holdt i Sept. 1847 paa det kgl. Frederiks Hospital, I. 40—56; To Tilfælde af Kræft (1. Cancer vertebralis. 2. Cancer costalis et intestinalis), kliniſk Foredrag i Aug. 1847, I. 243—56; Kliniſke Betragtninger over en Perforatio tubæ Fallopii, en Peritonitis puerperalis og en Hæmaturie, I. 257—64; Den typhoide Febers Behandling i Frederiks Hospital, I. 533—68; Om Chloroſen. Kliniſk Foredrag med ſenere tilføiede Bemærkninger, II. 193—221; Chloroform, anvendt i Delirium tremens i Frederiks Hospital, II. 271—75; Collodium cantharidale, II. 285—87; Ileus ex Intussusceptione, helbredet. (Kliniſk Foredrag), II. 457—75; Methodus exsiccans i Catarrher. (efter Charles Williams, med nogle Bemærkninger), II. 476—80; Den rheumatiſke Feber i diagnoſtiſk og therapeutiſk Henſeende. Kliniſk Foredrag med ſenere Tilſætninger, III. 161—92; Et Tilfælde af Svovlſyre-Forgiftning, i hvilket Spiſerørets hele Slimhinde opkaſtedes, med tilføiede Bemærkninger om Syreforgiftning i Almindelighed og en Epicriſe. Kliniſk Foredrag, i IV. Bd.; Emphysema pulmonum. Kliniſk Foredrag, ſſtd.

I „Bibliothek for Læger" (Om Anvendelſen af ruſſiſke Dampbade; efter Dr. Smith, meddeelt i VII. 817—48. (ſærſk. aftr. Kbh. 1827; jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 108); Bidrag til Beſkrivelſen af Skarlagensfeber-Epidemien, ſom i Aarene 1827 og 1828 herſkede i Kjøbenhavn, X. 61—85; En i flere Aar vedvarende Hæmaturia hos en Mand, i hvis Cadaver Incrasſation i vesica urinaria, Udvidning af pelvis renum og uretheres m. m. forefandtes, XI. 35—42;

Et Tilfælde af hepatalgia, der endtes med en dødelig pleuritis; tilligemed den dertil hørende mærkelige Section. Oplæſt i det Kgl. med. Selſkab den 3. Decbr. 1829, XII. 272—77. (overſ. af J. F. W. Revermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, Mai—Juni); Fire i Aaret 1832 iagttagne Sygdomstilfælde; oplæſt i det Kgl. med. Selſkab (1. Intussusceptio intestinorum [paa Tydſk overſ. af J. F. W. Revermann i Ruſt's Magaz. Bd. 44. H. 2]; 2. Inversio uteri; 3. Retroversio uteri; 4. Et den ſaakaldte diarrhoea cholerica lignende Sygdomstilfælde), XVIII. 396—417; Dupuytrens Anſkuelſe af gangræna senilis, XX. 82—92; Om pericarditis; efter Hope, XXI. 359—97; Om Excretionen af Fedt igjennem Endetarmen, XXIII. 50—59. (Udtog i Behrend's wöchentl. Repertor. 1837, April, Nr. 69); Om Sygdommene i Urinblæren og prostata, efter Brodie, XXIII. 384—461; Et Bidrag til Phthiſiologien, XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 478—89; Fire Tilfælde, XXXIX. (N. R. Bd. 9.), S. 250—52).

I »Journal for Medicin og Chirurgi« (Bidrag til Beſkrivelſen af den i Foraaret 1833 i Kjøbenhavn herſkende Influenza-Epidemie; oplæſt i Philiatrien, II. 209—23; Om ſpontan Fødſel efter Moderens Død; oplæſt i det Kgl. mediciniſke Selſkab, IX. 210—29).

I »Praktiſke Jagttagelſer og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatrien, 1839« (Hypertrophia cordis cum excrescentiis verrucosis, rapporteret).

Et Tilfælde, i »Philiatriens Forhandlinger«, 1845, 2. S. 18—19. — Formulæ nosocomiales Trieri, i »Archiv for Pharmacie« II. 592—96.

I »Forhandlinger ved de ſkandinaviſke Naturforſkeres femte Møde 1847«, Kbh. 1849 (Om den typhoide Febers Smitſomhed).

Kritiſke Anmeldelſer i »Maanedsſkrift for Litteratur« (af C. Otto: »Om den orientalſke Cholera«, i V. 522—47, og J. C. W. Wendt: »Lægevidenſkabelige Miſceller«, VI. 560—71 (begge i Forening med F. W. Manſa); S. J. Ballin: „Observationes de cholera Asiatica“, og L. G. W. Thune: »Nogle praktiſke Bemærkninger angaaende Cholera indica«, X. 549—66; J. C. Müller: „Meditationes nonnullæ de cephalotomia“, XVII. 124—40).

Trojel (Frants Wilhelm), f. d. 27de Februar 1746 i Fuglevig Præſtegaard i Fyen, Sønneſøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 625—26 anførte Mag. Hans Trojel, og Søn af Thomas Trojel, Sognepræſt (fra $\frac{13}{8}$ 1739) for Biſſenberg Menighed (f. $\frac{17}{8}$ 1703 i Himmeløv Præſtegaard ved Roeskilde, † $\frac{22}{12}$ 1769, jvfr. Blochs fyenſke Geiſtl. Hiſt. II. 347—49), og Eliſabeth Ancher († 1793, en Søſter til Conferenceraad, Dr. & Professor juris Peder Kofod Ancher); blev privat dimitteret til Univerſitetet 1762; udnævntes derefter til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, ſom han forlod og blev Forvalter paa Billeſkov i Fyen, ſiden paa Anneberg- og Ellinge-Gaarde i Ods-Herred i Sjælland; 1781 kgl. Inſpecteur ved de nye Indretninger i Ods-Herred; 1791 tillige Forvalter over det kgl. Odsherredſke Gods; 1809 entlediget fra diſſe Embeder; var tillige i flere Aar

Landvæſens- og Forligelſes-Commiſſair, ſamt Meddirecteur i Fattigcommiſſionen i Holbeks Amt; boede ſiden i Kjøbenhavn. † 10de October 1819. — * 1782 Chriſtine Margrethe Hanſen (f. i Maj 1763, † $\frac{29}{3}$ 1816), en Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Odsherredſke Gods, Jacob Hanſen og Ulrica Eleonora f. Schwane. — (Nekrolog, i „Den oeconom. Correſpondent“ III. 1819, Nr. 43, S. 343—44).

Kort Afhandling om den bedſte Maade at forvalte et Danſk Jordegods paa. Belønnet af det kongelige danſke Landhuusholdnings-Selſkab. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 29). — Fuldſtændig Afhandling om alle Slags Indhegninger omkring Marker, Haver og Plantager, ſom kan anvendes i diſſe Lande. Belønnet af det kongelige danſke Landhuusholdnings-Selſkab. ibid. eod. — Oekonomiſke, politiſke Betragtninger over Danmarks, iſær Landvæſenets nærværende Forfatning. ibid. 1787. (L. E. 1787, Nr. 36). — Betænkning om hvorledes ſtore Stæder og iſær Kjøbenhavn beqvemmeſt kunde være at forſyne med de fornødne Levnetsmidler. ibid. 1789. (L. E. 1790, Nr. 2; Krit. og Antikr. 1790, Nr. 27). — Aufforderung zu einem Kreuzzuge gegen die franzöſ. Nationalverſammlung. Aus der dän. Handſchrift (des F. W. Ts) überſetzt. Hamburg (Kopenhagen) 1791. (L. E. 1791, Nr. 48; Krit. o. Antikr. 1792, Nr. 25). — Hvad er fremdeles at foretage efterat vort Pengevæſen nu er forandret og ſat paa en faſt Fod, for ſaavel fremdeles at ſikkre ſamme, ſom iſær at tilveiebringe en ſikker Handelsballance? Kbh. 1813.

Hvad bør vi Danſke tænke om Freden med Sverrig? Kbh. 1814. Overſat paa Svenſk. eod. a.

Medudgiver af: Den oeconomiſke Correſpondent, fra 1ſte Aarg. 1817, indtil 3die Aarg. 1819, Nr. 43. Kbh. 4to. (De af ham hertil leverede Artikler ere forſynede med hans Navn).

I »Minerva« (Om de publike Reiſe-Befordringer, 1786. I. 26—46; Noget i Anledning af Rygtet om en national Klædedragts Indførelſe, 1788. I. 167—85; En uædel Handling, begaaet i Halſohamn, afvigte Aars November Maaned, 1792. I. 442—47; Til Udgiverne af den Danſke Minerva med et Manuſcript fra Rom, hvori foreſlaaes at nobilitere alle Uadelige, 1796. I. 323—34).

I Landhuusholdn. Selſk. Skrifter (Forſøg til Beſvarelſe paa Landhuusholdn. Selſk. Præmie-Opgave for en fuldſtændig Afhandling om de vigtigſte Sorter af Popler og Pile, ſom med Vished vides at kunne lykkes i Danmark, i VI. 117—90; ſærſkilt aftr. Kbh. 1800).

I Naturhiſtorie-Selſkabets Skrifter (Om en Svamp, ſom undertiden findes paa Soelſikken (helianthus annuus), og dens Lighed med adſkillige Planters, iſær Rugens, Miſſoſtre, Moderkorn eller Meeldrøier kaldet, o. ſ. v., i Bd. I. H. 2. S. 39—51; jvfr. S. 52—67, af P. C. Abildgaard).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Om Fabrikation af de ſaakaldte Randers-Handſker, i I. 281—85).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Anviisning til Indførelſe af Sommer-Staldfodring, i II. 81—130; ſærſkilt aftr. Kbh. 1815, og r. L. T. 1819, S. 426—28).

I »Dagen« (Angaaende Forordningen af 5. Januar 1813, i Aarg. 1813, Nr.

22, 55; Jagttagelſer paa en Reiſe i Jylland 1816, i Aarg. 1816, Nr. 287, 88, 92, 98).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Om de ſaakaldte Skouere ved Komedien, 1815, Nr. 98; Er det ubilligt og ſkadeligt, eller retfærdigt og gavnligt, om de Debitorer, ſom, efter Forordningen af 5te Januari 1813, hidtil have havt Indult, eller Opſættelſe med deres Gjeld, men nu, efter Forordningens 26de §., kunne opſiges med det 25de dobbelte Beløb af den aarlige Rente, fremdeles bekom længer Opſættelſe? 1816, Nr. 18; Fædrenelandſke Forſlag og Ønſker, ſ. A. Nr. 27. 28. 29; Om et offentligt Tørrehuus for Kornvare, 1817, Nr. 77).

Biographiſke Efterretninger om P. M. og P. K. Trojel foran Udgaven af deres »Udvalgte Digte«. Kbh. 1801.

Trojel (Frants Wilhelm), Sønneſøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 626 anførte Raadmand i Odenſe, Hans Jørgen Trojel (ovennævnte Inſpecteur Fr. W. Trojel's næſtældſte Broder), er f. paa Hovedgaarden Kjeldgaard i Salling d. 9de April 1814, næſtældſte Søn af daværende Cand. theol. og Proprietair Frants Wilhelm Trojel (f. $\frac{8}{7}$ 1782, førſt Ejer af Kjeldgaard, derpaa ($\frac{1}{10}$ 1824) Præſt til Ølſted i Aarhuus Stift, ſiden ($\frac{17}{8}$ 1831) til Kornum og Løgſted i Viborg Stift), og Eliſabeth Trojel (f. $\frac{22}{11}$ 1785, næſtældſte Datter af foranførte Inſpecteur Fr. W. Trojel og Chriſtine Margrethe Hanſen); kom førſt i den lærde Skole i Horſens, og 1831 i Aalborg Cathedralſkole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1834; tog i Novbr. 1840 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev d. 5te Octbr. 1842 perſonel Capellan paa eget An- og Tilſvar for Sjøring og Torſted i Aalborg Stift (indtil $\frac{4}{11}$ 1847); d. 23de Decbr. 1848 perſonel Capellan for Kornum og Løgſted i Viborg Stift. — (Jvfr. (Tauber's) Biogr. Notitſer om Diſciple i Aalborg Skole, II. S. 16—17).

To og Tredive Pſalmer. Aalborg, 1845.

Fjorten Prædikener, holdte for en Landsbymenighed. Kbh. 1848.

I Rask's »Morskabslæsning for den danſke Almue« (Steensballegaard og Boller, I. 1839. S. 316—17; Sagn om Skatte, ſſtd. S. 448—49; Nogle Sagn, ſſtd. S. 481—82).

Adſkillige ſmaa Poeſier, adſpredte i forſkjellige Tidsſkrifter, ſaaſom: »Nordiſk Kirke-Tidende« (1838, Nr. 30, 33); i »Kjøbenhavns Morgenblad« 1839; Rask's »Morskabslæsning«, I. 1839.

Trojel (Frederik Chriſtian Ludvig), Nysanførtes Næſtſøſkendebarn, næſtældſte Søn af nedenanførte Conſiſtorialraad, Provſt Thomas Trojel; f. d. 27de Juni 1815 i Nebbelunde i Laaland; dimitteret til Univerſitetet fra Nykjøbing Cathedralſkole 1832; udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; opnaaede 1835 Accessit for Beſvarelſen af Univerſitetets Aaret iforvejen udſatte philologiſke Priisopgave: „Exponatur origo, historia, ingenium *poësis bucolicæ Græcorum* compareturque cum ea *Latinorum* imitatio“ (jvfr. Selmers Akad. Tid. III. S. 105—6); udnævntes d. 20de Decbr. 1837 til Alumnus paa Borchs Collegium; underkaſtede ſig i Novbr. 1838 den philologiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Octbr. 1839 dens praktiſke Prove, begge med Charakteren Laudabilis; conſtitueredes d. 16de Februar 1839 ſom Lærer ved Frederiksborg lærde Skole, ved hvilken han d. 10de Januar 1840 blev udnævnt til Adjunct; d. 10de Februar 1844 conſtitueret til at overtage en Deel af Underviisningen i de gamle Sprog i Kolding lærde Skole, og d. 7de Juni ſ. A. beſkikket til Overlærer ved ſamme Skole. — * $\frac{23}{7}$ 1841 Margrethe Frederikke Auguſta Mohr (f. $\frac{28}{1}$ 1816), en Datter af Ludvig Emanuel Mohr, forhen Apotheker i Nykjobing paa Falſter. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 99—100).

Smaadigte. Kbh. 1841 (1840).

Canova. Et Skueſpil i to Acter. Kbh. 1842. („Nye Intelligensbl.“ 1842, April, Nr. 4).

Exempler til at overſætte fra Danſk paa Latin. Ordnede efter Syntaxen i Madvigs latinſke Sproglære. 1.—2. Hefte. Kbh. 1842. („Fædrel.“ 1842, Nr. 1100). Anden forbedrede Udgave. ibid. 1846.

Om den rette Orden, hvori Sprog bør læres i de lærde Skoler i Danmark. Indbydelſesſkrift til Frederiksborg lærde Skoles aarlige Hovedexamen i September 1848. Kbh. (ej i Boghandelen).

Nogle Bemærkninger om danſk Grammatik og danſke Grammatikker (i „Indbydelſesſkrift til den aarlige Hovedexamen i Kolding lærde Skole 1847“).

I Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (Om Skoleprogrammer, III. 348—67; V. 423—37; Anmeldelſer af L. S. Borring's franſke Læſebøger, V. 312—21 (jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 534, af Borring), og af C. F. Ingerslev's „Materialier til at indøve den franſke Formlære“, VI. 107—9).

I „Fædrelandet“ (Nogle Bemærkninger om Lector Hjorts Angreb paa Prof. Madvigs latinſke Sproglære, 1842, Nr. 844; Phyſiſk Skole-Reform, 1848, Nr. 1184; Anmeldelſe af L. S. Borring's „Franſke Stiløvelſer, 3. forøgede Udgave“, ſ. A. Nr. 1338).

Cantate til Indvielſen af Kolding Skoles Bygning 1845. (optr. i Selmers Aarbog 1846, S. 176—77). — Et Digt i Holst's „Nytaarsgave fra danſke Digtere“ 1836, S. 112.

Franſk Overſættelſe af H. P. Holst's Digt: „O Fædreland!“, i „Dagen“ 1840, Nr. 17, jvfr. Nr. 19.

Trojel (Hans Bertram), ovenanførte Inſpecteur Fr. Wilh. Trojel's Soſkendebarn; f. 1770 i Fredericia, hvor hans Fader Frants

Trojel var Guldſmed; kom i Huſet hos ſin Farbroder Albert Trojel, reſiderende Capellan ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn († $\frac{10}{1}$ 1779), og 1790 paa Kolding Amtscomptoir; begyndte 1793 at ſtudere, og blev i Efteraaret 1795 privat dimitteret til Univerſitetet; abſolverede i Juli 1798 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 3die Maj 1799 Skibspræſt; d. 4de Aug. 1802 conſtitueret Hjelpepræſt ved St. Nicolaj Menighed i Kjøbenhavn (med kongl. Confirm. $\frac{8}{8}$ ſ. A.); d. 3die Januar 1806 Sognepræſt i Ærøeskjøbing; ſiden tillige Provſt for Ærø; fik den 21de Juli 1819 Rang med Amtsprovſter, og blev d. 28de Juli ſ. A. Sognepræſt ved St. Olai Kirke ſamt Hoſpitalspræſt i Helſingør. † 26de April 1835. — * $\frac{10}{8}$ 1799 Karen Bøgvad.

Affkedsprædiken, holden for Nicolai Menighed paa dens Nedlæggelſes Dag, tredie Søndag efter Trinitatis den 30. Juni 1805. Kbh. 1805. — (Tildeels efter Autogr.).

Trojel (Hans Jørgen), Broder til ovennævnte Capellan Fr. W. Trojel; f. d. 6te Januar 1813 paa Kjeldgaard i Salling; dimitteret til Univerſitetet fra Horſens Skole 1831; underkaſtede ſig i Efteraaret 1838 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; blev Medhjelper ved Redactionen af Bladet »Dagen«; d. 8de Octbr. 1845 Copiiſt i Hof- og Stadsrettens Skifte- og Brevſkriver-Comptoir; d. 26de Maj 1850 Asſiſtent i Kongens Fogeds Comptoir under ſamme Ret. — * $\frac{26}{5}$ 1841 Marie Henriette Hanſen, Datter af afd. Birkedommer og Politimeſter i Kbhvns Amts ſøndre Birk, Juſtitsraad Henrik Chriſtian Hanſen († $\frac{15}{6}$ 1822 i ſit 36te Aar), og Thina Hanſen.

Polemiſke Blade. Udgivne af H. Trojel og Hollard Nielſen. I.—II. Hefte. Kbh. 1841. (T. f. L. o. K. V. 308—11, af J. C. Kall).

Redacteur af: Nyt Aftenblad, fra 1ſte December 1845 til 7de October 1848. Kbh. 4to.

I »Dagen« 1840 o. flg. (Endeel Bidrag, bl. A.: Anmeldelſe af P. G. Bang »Om den fuldſtændige Skattebevillingsret og Conſtitutionsſpørgsmaalet i Almindelighed«, i Aarg. 1840, Nr. 152—56).

Til Dhrr Folkethingsmænd Etatsraad Spandet og Paſtor Grundtvig, i Extra-Tillæg til den Berlingſke Tidende 1850, Nr. 300.

Trojel (Thomas), Sidſtanførtes Farbroder; f. i Odenſe d. 15de Decbr. 1774, ældſte Søn af Hans Jørgen Trojel, daværende Procurator, tilſidſt (1797) Raadmand i Odenſe (f. $\frac{27}{9}$ 1741, † $\frac{10}{11}$ 1809, cfr. i Nyerups Lit. Lex. S. 626), og Magdalene Hedevig Schmaltz;

blev 1790 Student fra Odenſe Skole; tog i Octbr. 1791 theologiſk Atteſtats (Laud.), og anſattes ſtrax efter ſom Hører ved ſin Fødebyes Skole, hvor han d. 6te Octbr. 1802 udnævntes til Overlærer; blev d. 1ſte Maj 1811 Rector ved den lærde Skole i Fredericia, og d. 29de Auguſt 1815 ved Cathedralſkolen i Nykjøbing paa Falſter; fik d. 1ſte Novbr. 1828 Titel af Profeſſor (med Rang 6 Kl. Nr. 13); blev d. 21de Marts 1837, efter Anſøgning, entlediget i Naade og med Penſion. † 24de Juli 1839 i Nykjøbing. — * $\frac{2}{1}$ 1809 Vibeke Trojel, hans Søſkendebarn (f. $\frac{3}{8}$ 1789, † $\frac{23}{10}$ 1815, næſtyngſte Datter af ovenanførte kgl. Godsinſpecteur Fr. Wilh. Trojel og Chriſtine Margrethe Hanſen). — (Jvfr. J. Barſod „Den falſterſke Geiſtligheds Perſonal-Hiſtorie“, H. 1. S. 87—88).

Indbydelſesſkrifter: a) Bidrag til Beſvarelſen af det Spørgsmaal: Anſtrænges Diſciplene i herværende omformede Skole over deres Kræfter? Odenſe 1801. — b) Commentationis *de re veterum borealium servili* particula prima. Othiniæ 1805. — c) Udſigt over Nordens Forfatning mod Slutningen af 14de Aarhundrede, ſom Indledning til nogle Bemærkninger over Aarſagerne til Kalmar-Unionens Ophævelſe. Odenſe, 1808. (optrykt i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1811. I. 1—30). — d—e) Gamle Efterretninger om Fuglſe-Herred i Laaland, af utrykte Haandſkrifter. 1.—2. Hefte. ibid. 1811. (Engelstofts Annaler 1811. II. 105—12; 1812, S. 115—25).

Trojel (Thomas), Nysanførtes Søſkendebarn; f. d. 11te Septbr. 1779 i Nebbelunde i Laaland, ældſte Søn af Jacob Kofod Trojel (ovenanførte Inſpecteur F. W. Trojel's ældſte Broder), Sognepræſt (fra $\frac{20}{7}$ 1774 til $\frac{31}{3}$ 1805) for Nebbelunde og Sebbinge. Menigheder (f. $\frac{12}{9}$ 1736 i Poulsker Sogn paa Bornholm, † $\frac{10}{3}$ 1812, jvfr. Blochs fyenſke Geiſtl. Hiſt. II. 352—53, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 627), og Regitze Sophie Støedt (f. $\frac{22}{12}$ 1749, † $\frac{15}{5}$ 1808, en Datter af Præſten i Gudbjerg, Provſt Ole Stoedt og Catharina Maria Borreſen); blev dimitteret til Univerſitetet fra Vordingborg Skole i Foraaret 1801; udmærket ved den philoſophiſke Prøve i det paafølgende Aar; abſolverede i Januar 1804 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Maj 1805 ſin Faders Eftermand i Nebbelunde; d. 1ſte Maj 1817 fungerende Herredsprovſt i Fuglſe Herred (indtil $\frac{1}{1}$ 1828); d. 1ſte Auguſt 1829 Conſiſtorialraad; d. 12te Februar 1830 Sognepræſt i Nykjøbing og Systofte paa Falſter; d. 22de Februar 1832 til Kjøbelev i Laaland; d. 9de Maj 1834 tillige Provſt for Nørre- og Sønder-Herred, ſamt for Øerne Fejø, Femø og Askø; d. 1ſte Maj 1845 i Naade entlediget fra Provſte-Embedet. — * $\frac{30}{8}$ 1808 Johanne Louiſe Sybille Birch (f. $\frac{6}{8}$ 1784), en Datter af Sognepræſten i Asſens, Provſt Dr. theol. Carl Chriſtian Birch (f. $\frac{15}{2}$ 1753, † $\frac{25}{4}$ 1808) og Eleonore Hedevig Seidelin (f. $\frac{29}{8}$ 1756, †

$\frac{7}{8}$ 1834). — (Jvfr. J. Barfod „Den falſterſke Geiſtligheds Perſonal-Hiſtorie“, H. 1. S. 29—30).

Om Dyrkningsmaaden af Aſparges. Kbh. 1818.

Anviisning for Bønderne til Vinteraftenernes Anvendelſe. Kbh. 1814.

Tre Confirmationstaler, holdne for Nebbelunde og Seddinge Menigheder. Kbh. 1835.

Sørgetale over Biſkop Rasmus Møller (i den 1842 udkomne Samling af Sørgetaler over R. Møller, S. 14—21).

Truslew (Niels), f. d. 14de Februar 1762 i Løkken i Vendſyſſel; var Comptoiriſt og Kobberſtikker i Kjøbenhavn. † 1826. — * Anna Eliſabeth Ibſen († i Decbr. 1810, i ſit Alders 33te A.).

Elementarbog for Ungdommen. Kbh. 1808. 4to. („Dagen“ 1808, Nr. 206).

Tryde (Eggert Chriſtopher), f. i Fensmark i Sjælland d. 8de December 1781, ældſte Søn af Holger Tryde, daværende Sognepræſt for Fensmark og Riisløv Menigheder (fra $\frac{15}{8}$ 1775), ſiden ([illegible] 1789) for Birkerød (f. $\frac{30}{7}$ 1740 i Jylland, † [illegible] 1800), og Marie Margrethe f. Clauſen; blev i Foraaret 1799 dimitteret til Univerſitetet fra Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved anden Examen i det paafølgende Aar, og abſolverede i Januar 1804 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var i 3 Aar Lærer i Chriſtianis Inſtitut; blev d. 10de Juli 1807 Sognepræſt for Fensmark og Riisløv, d. 13de Marts 1812 for Glumſø og Bavelſe, 1828 conſtitueret Provſt i Tybjerg Herred, d. 20de Novbr. 1829 Sognepræſt i Raklev ſamt Provſt for Arts og Løve Herreder, d. 30te Decbr. ſ. A. Sognepræſt til Herlufmagle og Tybjerg ſamt Provſt for Tybjerg Herred, og 1830 tillige for Hammer Herred; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 12te Juni 1838 Sognepræſt ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn, Provſt i Frue-Provſti ſamt Stiftsprovſt i Sjælland; 1839 Meddirecteur i det danſke Bibelſelſkab; ſ. A. Medlem af Commisſionen til at gjennemgaae Udkaſtet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog, og d. 17de April 1840 af den kongl. Direction for Borger- og Almueſkolevæſenet i Kjøbenhavn; d. 28de Juni ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Febr. 1841 Meddirecteur og Lærer i den praktiſke Theologi ved Paſtoralſeminariet. — * $\frac{14}{8}$ 1807 Chriſtine Dorothea Kongslew (døbt [illegible] 1780, † $\frac{1}{7}$ 1839 i Kbhvn., en Datter af Profesſor Laurits Laurberg Kongslew og Helena f. Paludan, i Sorø). — (Jvfr. Nordiſk Kirke-Tid. 1838, Col. 725, 26, 27—34; Øſt's „Materialier“, S. 1128. — Portrait, lithogr. af Fortling efter Gertners Maleri, 1841. 4to).

Charlotte Chriſtine Rothe, ſød Müller. (Manuſcript for Venner). Kbh. 1814.

Brev til Hr. N. Fogtmann, ſom Forfatter af Fortalen til Skriftet: »Til en chriſtelig Præſts Modſtandere«. Kbh. 1819.

Hvad er en hellig chriſtelig Kirke? En Underſøgelſe for tænkende Chriſtne. Kbh. 1827. (Theol. Studien u. Krit. 1828, IV. 890; jvfr. Kbhpoſt. 1828, Nr. 103—4; 1829, S. 46—47, af Trybe).

Om Betydningen af et Folks Nationalitet og Vigtigheden af dens Bevarelſe og Uddannelſe. Et Foredrag holdt d. 15de [ikke 14de] Septbr. 1843 i det Skandinaviſke Selſkab til Opklaring af dets Formaal. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1368, 69, 70, jvfr. Nr. 1393; D. Folkebl. IX. Nr. 33—34; »Nye Portefeuille«, 1843, IV. 181—85; Kbhpoſt. 1843, Nr. 217, 19, 20, 21).

Nogle Sætninger til nærmere Overveielſe om Kirkens og Statens gienſidige Forhold. Med nogle ledſagende Bemærkninger. Kbh. 1848. (Theol. Tidsſkr. XII. 373—78; Danſk Kirke-Tid. IV. 291—93, af L. Helweg; Kbhpoſt. 1849, Nr. 1).

Enkelte Taler og Prædikener, ſamtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Hvorledes ſkulle vi forkynde Ordet i Herrens Menighed ſaaledes, at det ikke vender tomt til os tilbage? Landemode-Prædiken. 1831. — Indtrædelſes-Prædiken for Frue-Menighed i Kjøbenhavn den 10de Søndag efter Trinitatis. 1838. — Tale i Selſkabet for Efterſlægten paa Stiftelſesdagen den 4de Marts 1839. — Tvende Prædikener i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Død, holdte i Frue Kirke den 8de December 1839 og den 16de Januar 1840. (T. f. L. o. K. III. 122—32, af J. A. Bornemann; »Fædrel.« 1840, Nr. 46; Berl. Tid. 1840, Nr. 15). — Prædiken paa første Juledag 1840; tr. 1841. — Kommer, det er Altſammen beredet! Prædiken paa anden Søndag efter Trinitatis. (Trykt efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsſkr. VIII. 214). — Om den høiere Glæde, ſom kan aabne ſig i Familielivets Kjærlighedsforhold. Prædiken paa 22de Søndag efter Trinitatis. (Udgivet efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsſkr. VIII. 214). — Hvad er det, ſom fattes den nærværende Slægts Gudsfrygt? Prædiken paa 21de Søndag efter Trinitatis. 1844. (Theol. Tidsſkr: IX. 186—87). — Fem Prædikener over nogle af de i vor Tid anfægtede Troeslærdomme. 1846. (Theol. Tidsſkr. XI. 140—42; Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 50; D. Kirketid. I. Nr. 42, af Th. Fenger). Fem Prædikener over nogle af vor chriſtelige Troes Hovedlærdomme. II. (Ogſaa med en alm. Titel: Ti Prædikener etc. for disſe og de foranførte fem Prædikener). 1847. (Theol. Tidsſkr. XII. 172—74; D. Kirketid. II. 667; Berl. Tid. 1847, Nr. 185). — Det Velgiørende ved at fæſte ſit Blik paa Døden og Forgjængeligheden. Prædiken paa anden Søndag i Advent. 1846. — Sørgetale over Kong Chriſtian den Ottende, holden den 26de Febr. 1848 i Frue Kirke. 1848. — Tre Prædikener med Henſyn til Bevægelſen i Tiden, holdte i Frue Kirke den 2den, 16de og 23de April 1848. — Gud bevare Fædrelandet! Prædiken paa ſtore Bededag 1848. (Udgivet efter Opfordring). 1848. — Hvad Kjærligheden indgyder os at bære i Erindringen og i Haabet, i det Folket ſkrider over den Grændſe, hvor dets Fortid ſkiller ſig fra dets Fremtid. Prædiken (i Anledning af Rigsforſamlingens Aabning). 1848. — Glæder Eder med de Glade, græder med de Grædende! Prædiken holdt i Frue Kirke den 16de September 1849, med Henſyn til de ved Fædrelandskampen Saarede, Faldne og Bedrøvede. 1849. — Det Aandens Klædebon, hvori vi alene kunne indgaae i det himmelſke Liv. Prædiken paa 20de Søndag efter Trinitatis. 1850. — Hvad er Livet i den chriſtelige Kirke for os? Prædiken paa 2den Søndag i Advent. 1850.

I »Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode« (Er Sandheden funden eller ſkal den endnu ſøges? En Indledning til et Forſøg til at viſe Overeensſtemmelſen mellem Philoſophiens Ideer om det Guddommelige, i Bd. I. S. 330—48. (L. T. 1812, Nr. 32). Overſat paa Svenſk i »Journal för Religionslärare«, 1ſte Bd., Lund 1812).

I Maanedsſkriftet „Athene" (Nogle Bemærkninger om det, man kalder Tro, i VI. 199—226).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Til Læſerne af de i Athenes ſidſte Julihefte indførte Reflexioner over Litteraturen [et Forſvar for Grundtvig], 1817, Nr. 66; Om Seminariernes Nedlæggelſe og Skolelærernes Dannelſe ved Præſterne, 1823, Nr. 20; Gjenmæle mod det i Skilderiet for 1827, Nr. 103 indrykkede Stykke (af M. R. Thaarup): Hvorfor ſtandſede Udgivelſen af Landemodernes videnſkabelige Forhandlinger? 1828, Nr. 15, jvfr. Nr. 18 (af Thaarup).

I Møllers »Nyt theologiſk Bibliothek« (Svar efter Opfordring paa nogle Spørgsmaale angaaende den augsburgſke Confesſion og Symbolerne. Et Brev til Profesſor Sibbern, i X. 232—56. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 1580; 1827, Nr. 3. 4. 7. 10, ſamt S. 67, 84, 115, 141; »Ny Freia« 1826, S. 390; 1827, S. 8); Nogle Ytringer i Anledning af de i ſyvende Hefte af Maanedsſkriftet for Litteratur indrykkede Bemærkninger (af H. N. Clauſen) om kirkelige Formularer, nærmeſt med Henſyn til den danſke Kirkes Ritual, XVII. 28—66. (jvfr. XVIII. 301—21, af H. N. Clauſen; L. T. 1832, Nr. 41).

I „Danſk Ugeſkrift«, redig. af J. F. Schouw (Gives der ikke virkelig en Grundforſkjellighed i den religiøſe Overbeviisning blandt dem, der kalde ſig proteſtantiſke Chriſtne, og kan dette lades ude af Syne, naar Talen er om hvad der bør ſkee for at tilveiebringe Kirkefred? i Bd. I. Nr. 80. (jvfr. Bd. II. Nr. 39; 47—48, S. 174—86 (af Tryde); Nr. 55 (af P. Hjort), ſamt S. 356—64; Chriſtel. Kirketid. 1833, Nr. 15, af Tryde; Kbhpoſt. 1832, Nr. 120 (af P. C. Stenerſen Gad), Nr. 128 (af Tryde); Om Præſternes Underviisning for Confirmander af de Skoler, i hvilke der alene gives Underviisning om Formiddagen, i 2den Række, Bd. III. Nr. 70).

I »Chriſtelig Kirketidende« (Om Forandringen i Daabsformularen af de Ord: Forſager Du Djævelen og alt hans Væſen og al hans Gjerning? 1833, Nr. 8. (jvfr. Nr. 28—29, af L. N. Boiſen, og Nr. 34, af Tryde; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 221—24).

I Brammers »Kirkelige Leilighedstaler af danſke Prædikanter«, 2den Samling (Tale ved en Præſts Indſættelſe i det af ham tiltraadte Embede, S. 56—65. (jvfr. M. f. L. XVI. S. 427); Fem Skriftetaler, S. 229—43. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 429; Chriſtel. Kirketid. 1835, S. 23—24); Tale ved en Præſts Indſættelſe i en Kjøbſtædsmenighed, S. 479—86. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 427—28).

I „Danſk Folkeblad« (Hvor er Kjernen i Folket? 2. Aarg. Nr. 2—3).

I »Theologiſk Tidsſkrift«, udg. af Scharling og Engelſtoft (Theologiſke Studier, i Bd. I. H. 1. S. 86—146; Bd. II. H. 2. S. 1—43. (jvfr. Berlingſke

Tid. 1837, Nr. 50); Tale, holdet i Bibelſelſkabet for Sorø By og dens Omegn, paa dets høitidelige Møde 1837, i Bd. II. H. 2. S. 149—60).

I »Nordiſk Tidsſkrift for chriſtelig Theologie«, udg. af Oldenburg og Kierkegaard (Det gamle Ords Forkyndelſe efter vore Tiders Tarv. En Synodalprædiken, i Bd. I. S. 49—60).

I »Danſk Kirketidende« (Roeskilde-Convent, meddeelt, i I. Aarg. S. 145—63, 177—96, 329—31; Om det kirkelige Samfunds Væſen. Nogle Theſes fremſatte i Roeskilde-Convent, ſſtd. S. 281—89; Erklæring, ſſtd. S. 441—42).

I »Den Berlingſke Tidende« (Indbydelſe til Guſtav-Adolphs-Foreningen, af E. C. Tryde og E. V. Kolthoff, 1846, Nr. 59; Etatsraad Spandets Forſlag til en Lov om Troesfrihed, 1850, Nr. 278. (jvfr. Nr. 275, af Spandet; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 292).

I Fengers og Birkedals »Vidnesbyrd fra Herrens Huus« (Jeſus Chriſtus er opſtanden. Prædiken paa førſte Paaſkedag, i I. 382—92).

I Damkiers Samling af »Prædikener over Evangelierne« (Til os Alle er den Kaldelſe udgaaet, at vi ſkulle vorde Redſkaber, hvorved det Hellige, der hører Jeſu Chriſti Rige til, ſkal fødes og komme for Lyſet. Prædiken paa fjerde Søndag i Advent, i I. 42—52; Livet og Naaden og Velſignelſen, ſom Frelſeren bragte til Verden, kommer endnu altid til Dem, ſom troe paa ham. Prædiken paa anden Søndag i Faſten, ſſtd. S. 239—50).

I »Fædrelandet« (Om de foreſlaaede Amtsſkoler, 1848, Nr. 136. (jvfr. Nr. 145, af D. P. Smith; Kbhpoſt. 1848, Nr. 140); Til Forfatteren i »Fædrelandet« Nr. 30 af et Tilbageblik i chriſtelig Intereſſe paa Forhandlingerne om Troesfrihed, 1851, Nr. 33. (jvfr. Nr. 43).

Kritiſke Anmeldelſer i: »Danſk Litteratur-Tidende« (af A. G. Rudelbach »Chriſtelig Trøſtebog«, 1828, Nr. 23; J. L. Heiberg »Om Philoſophiens Betydning for den nuværende Tid«, 1833, Nr. 41. 42. 43; jvfr. Forf.'s Svar, ſſtd. S. 765—80, og (Trydes) Gjenſvar, ſſtd. S. 820—28); — i »Maanedsſkrift for Litteratur« (af F. C. Sibbern »Om Poeſie og Konſt i Almindelighed«, XIII. 177—202; P. A. Fenger, H. J. Gieſſing, N. Faber, G. P. Brammer om det kirkelige Sognebaand og om gudelige Forſamlinger udenfor Kirken, ſamt N. Sørenſens og P. L. Skræppenborgs Reiſe i Jylland, i XX. 137—181, med Tillæg af H. N. Clauſen. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 653—54); — i Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (af V. Birchedahl »Om Stænderforhandlingerne i Roeskilde angaaende Sognebaandets Løsning«, II. 167—217. (jvfr. Art. S. P. V. Birchedahl); J. L. Heiberg »Nye Digte«, V. 159—98; N. F. S. Grundtvig »Om Religions-Forfølgelſe«, VII. 471—84. (jvfr. Theol. Tidsſkr. VII. 174—77; »Fædrel.« 1842, Nr. 932); — i »Nordiſk Literatur-Tidende« (af S. C. W. Bindesbøll's »Prædikener over Søn- og Feſtdags-Evangelierne«, 1846, Nr. 11).

Taler: ved det danſke Bibelſelſkabs Aarsmøde 1840 (i Selſkabets 25de Beretning, S. 5—17); ved Paſtor J. L. Paludans Kiſte (i Skriftet: »Johan Lønborg Paludans Minde«, Kbh. 1840, S. 3—5); ved Indvielſen af »Frederik den Sjettes Aſyl« (i: »Anden Beretning om det Kjøbenhavnſke Aſylſelſkab og dets Virkſomhed«. Kbh. 1843); ved Thorvaldſens Biſættelſe (i Skriftet: »Thorvaldſens Biſættelſe d. 30. Marts 1844«); ved Feſten i Anledning af Oehlenſchlägers 70de Fødſelsdag (i: »A. Oehlenſchläger, et Mindeſkrift«. Kbh. 1850); ved H. C. Ørſteds Begravelſe (i Skriftet: »H. C. Ørſteds Jordefærd«. Kbh. 1851). — Bøn ved Jordpaakaſtelſen (i »H. G. Clauſens Eftermæle«. Kbh. 1840, S. 13).

Fortale til Fr. Frølunds: Kort Fremſtilling af den bibelſke Hiſtorie, nærmeſt beſtemt for Almueſkoler. Kbh. 1839.

Leverede Bidrag til P. Hjort's »Danſke Børneven«. — En Samling af Sjællandſke Ord og Talemaader fra Glumſø Sogn, Tybierg Herred, afbenyttet i Molbech's »Dialect-Lexicon«. — (Revid.).

Tryde (Eggert Chriſtopher), Foranførtes Søſkendebarn; f. paa Fuſingø ved Randers d. 27de December 1797, næſtældſte Søn af Gabriel Tryde, Forvalter og Møller ſſtd. (f. $\frac{7}{7}$ 1748, † . . . . .), og Kirſtine Margrethe Hempel; lærte Bogtrykkerkonſten hos Elmenhoff i Randers; blev Svend 1820, og conditionerede derpaa forſkjellige Steder, indtil han nedſatte ſig ſom Bogtrykker i Rønne paa Bornholm 1828 (ifølge Privilegium af $\frac{3}{10}$ 1827). — * $\frac{29}{8}$ 1829 Helene Cathrine Bjerregaard, en Datter af Præſten Søren B. i Tjæreby og Alſynderup (ſiden i Øſtermarie paa Bornholm).

Redacteur og Udgiver af: Bornholms Avertiſſements-Tidende (ſiden Januar 1844 kaldet: Bornholms Avis) fra d. 2. Aug. 1828. Rønne, 1828—50. 4to; fortſættes.

Tryde (Frederik Chriſtian), Broder til Stiftsprovſt E. C. Tryde; f. d. 17de Maj 1785 i Fensmark Præſtegaard; dimitteret til Univerſitetet fra den kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole i Efteraaret 1804 (ikke 1805); underkaſtede ſig i Juni 1810 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke Prøve (n. c.); blev ſ. A. Copiiſt i Fabrik- og Induſtri-Comptoiret under Oeconomi- og Commercecollegiet, og 1811 Regiſtrator i ſamme Collegium; d. 1ſte Februar 1813 Commerceſecretair; 1816 i Naade entlediget. † 4de April 1818, ugivt, i Kbhvn. (Jvfr. Høſt's „Søndagsblad" 1818, S. 20).

Nogle frimodige Tanker om det Kiøbenhavnſke Fattigvæſen. Kbh. 1816. (Jvfr. Rahbeks „Tilſkueren« 1816, Nr. 24. 25).

Malthus mod Crome, eller om Danmarks alt for ſtore Befolkning, Aarſagen til den overhaandtagende Armod, ſamt om de Midler, der herimod bedſt kunne anvendes. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 101; 1817, Nr. 2. 7. 8. 45; „Danſk Minerva« IV. 1817, Marts, S. 56—82; April, S. 59—72; Rahbeks „Tilſkueren« 1816, Nr. 96; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 267—68).

Sendebrev til Paſtor Jens Paludan Müller i Anledning af hans Afhandling om den geiſtlige Stands Udſigter til at forøge ſin offentlige Agtelſe. Kbh. 1817. (Jvfr. Art. Jens Paludan Müller, II. 340).

Kom Jeſum Chriſtum ihu, ſom er opreiſt fra de Døde, eller hvad har meeſt ſkadet Chriſtendommen, Pavedømmet eller det attende Aarhundredes ſaakaldte

Oplysning? En Underſøgelſe i Anledning af Reformationens tredie Jubilæum den 31te October 1817. Kbh. 1817. (L. T. 1817, Nr. 46; Schlesw. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1818, VI. 761; Leipz. L. Z. 1819, I. Nr. 67, S. 533—35). Paa Tydſk: Was hat am meiſtén dem Chriſtenthum geſchadet, das Papſtthum, oder die ſogenannte Aufklärung des achtzehnten Jahrhunderts? Eine Unterſuchung auf Veranlaſſung des dritten Jubiläum der Reformation am 31 Octbr. 1817, von F. C. Tryde. Aus dem Däniſchen überſetzt, und mit einer Vorrede und einigen Anmerkungen vermehrt von J. Decker. Kiel, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 919; L. T. 1821, S. 284—85). Paa Svenſk: *Tänk på Jesum Christum*, som är uppstånden ifrån de döde! eller Hvad som mest skadat Christendomen. En undersökning i anledning af Reformationens tredje Jubilæum 1817, af *F. C. Tryde*. Öfversättning. Stockholm, 1830. 8:o.

I Maanedsſkriftet „Athene“ (Om det høiere Liv alt i denne Verden, III. 314—31; Nogle Betragtninger over det Spørgsmaal, hvorledes vi bevare vor Siæl fri, under den Nødvendighed, med hvilken Livet river os med ſig, V. 537—66).

Tryde (Holger Kongslew), ældſte Søn af ovenanførte Stiftsprovſt E. C. Tryde; f. d. 10de October 1808 i Fensmark Præſtegaard; dimitteret 1827 til Univerſitetet af daværende Dr. philos. A. G. Rudelbach; tog i October 1833 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev i Novbr. ſ. A. Alumnus paa Elers's Collegium; var Lærer ved Holmens Sogns Aftenſkole og ved Waiſenhuſet; blev d. 7de Januar 1843 Sognepræſt for Nørre-Sundby og Hvorup Menigheder i Aalborg Stift. — *Caroline Emilie Erneſtine Hedevig Thomſen, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur Jacob Thomſen.

Kortfattet Udvikling af Chriſtendommens Hovedlærdomme, til Brug ved den førſte Religions-Underviisning. Kbh. 1835. 2den omarbeidede Udgave m. T.: Ledetraad ved den førſte Religions-Underviisning. ibid. 1838.

Foredrag over de vigtigſte Paragrapher i Balles Lærebog, holdte i Samtaler med Waiſenhuſets øverſte Claſſe. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 40—57; „Dagen“ 1840, Nr. 213. — En Prøve af Bogen ſtod iforveien i „Maanedsſkr. og Repertor. for Almue-Skolelærere“ I. Aarg. S. 161—77, ſvſr. S. 236—38; „Dagen“ 1840, Nr. 85. 86).

Digte og Riim for Børn til Udenadslæsning. Samlede og udgivne. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 289—92, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1839, Nr. 300). 2det, noget forøgede Oplag. ibid. 1842. 3die Opl. 1846. 4de Opl. 1848.

Schema til Brug ved den førſte mundtlige Underviisning i Geographie. Optegnet og udgivet. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. IV. 459—65). 2det Oplag. ibid. 1842. 3die Opl. 1844.

Om Maaden at meddele Børn Religion, overſat i „Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet“, 5te Aarg. 1838. S. 207—15.

Tſcherning (Anton Frederik), eneſte Søn af nedenanførte Oberſt Eilert Peter v. Tſcherning og Maria v. Lützow; f. d. 12te December 1795 paa Frederiksværk; blev 1809 Artillericadet; d. 15de Juli 1811 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps, og var ved det 2det Auxilliaircorps ved Rhinen og ved det danſke Armee-Contingent i Frankrige; ſendtes i Begyndelſen af 1817 til Paris, for at ſtudere; gik i Sommeren 1818 til Metz og vendte i Begyndelſen af 1819 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 23de Auguſt 1820 Premierlieutenant, og ſ. A. anſat ſom Aſſiſtent hos Inſpecteuren paa Frederiksværk, i hvilken Stilling han forblev indtil 1828, og fungerede oftere og i længere Tid ſom Inſpecteur; blev i Efteraaret 1828 ſendt over Toulon til det franſke Expeditionscorps i Morea, hvor han anſattes til Tjeneſte ved Artilleriſtabens Materielvæſen ſom Adjoint; vendte i Foraaret 1829 over Marſeille tilbage til Frankrige, og opholdt ſig i 6 Uger i Toulouſe, for nøje at lære de derværende betydelige Artilleri-Etabliſſementer at kjende, ſamt i Paris (hvorfra han hjembragte Tegninger af det ny franſke Artilleriſyſtem); kom i Efteraaret 1829 tilbage til Kjøbenhavn; udnævntes d. 27de Octbr. ſ. A. til Capitain; blev ſ. A. Lærer i Phyſik og Chemi ved Artillericadet-Inſtitutet; 1830 Medlem af en kongelig Commiſſion, betræffende Oprettelſen af den militaire Højſkole, og ſenere af en anden Commiſſion, angaaende Landcadetacademiets Reorganiſation; d. 1ſte Juni ſ. A. 1ſte Skole-Officeer og Lærer i Artilleripraktik ved den kongl. militaire Højſkole; d. 6te Juni 1833 befalet at foretage en Underſøgelſesrejſe i Udlandet, „der vilde medtage lang Tid"; i den Anledning i Naade afſkediget ſom 1ſte Skole-Officeer; tiltraadte Rejſen i Begyndelſen af Juli ſ. A. i Tydſkland, Schweiz, Norditalien, Frankrige, Belgien, Holland og England (jvfr. „Dagen" 1833, Nr. 137; Kbhpoſt. 1833, Nr. 119; 1835, S. 155), og kom i Slutningen af Juli 1838 tilbage; overtog for et Actieſelſkab, der tildeels beſtod af Frankfurtſke Bankeerhuſe, Beſtyrelſen af nogle Kulminers Anlæg i Haute-Loire-Departementet, og afrejſte (ifølge kgl. Tilladelſe af $\frac{18}{12}$ 1838) fra Kbhvn. i Begyndelſen af 1839; overtog i ſamme Aars Efteraar Beſtyrelſen af Jernbanen fra Montpellier til Cette, og hjemkom i Decbr. 1840; blev d. 16de Januar 1841 Batterichef; d. 10de Juni ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. ſ. A. i Anledning af den ſtore Armeereduction, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion afſkediget af Krigstjeneſten; d. 24de Marts 1848 udnævnt til Krigs-Miniſter; d. 10de April ſ. A. af Kongen, under et Ophold i Flensborg, tillagt Titel af Oberſt; d. 15de Novbr. ſ. A., efter Anſøgning, i Naade entlediget (jvfr. Fædrel. 1848, Nr. 293; Flyv. Poſt. ſ. A. Nr. 270, 81); d. 18de Novbr. ſ. A. kongevalgt Medlem af Rigsforſamlingen; d. 2den Decbr. ſ. A. benaadet med Oberſts Charakteer; d. 4de Decbr. 1849 kaaret til Folkethingsmand for Holbeks Amts 2den Valgkreds. Var Medlem af Bondevennernes Selſkabs Beſtyrelſe fra Selſkabets

Oprettelſe d. 5te Maj 1846; foreſtod Formandſkabet indtil ſin Udnævnelſe til Miniſter og udtraadte d. 25de Maj 1848 tillige af Beſtyrelſen, i hvilken han dog atter indtraadte d. 25de Octbr. 1849 (ſ. „Almuerennen“ VIII. Nr. 87). — * $\frac{27}{8}$ 1845 Eleonore Chriſtine Lützow (f. $\frac{4}{7}$ 1817 i Helſingør), en adopteret Datter af Generalmajor og Chef for Artilleribrigaden, A. T. v. Lützow († $\frac{16}{4}$ 1844). — (Jvfr. „Dagen“ 1833, Nr. 149, ſamt hans Skrift „Om det danſke Væbningsſyſtem“, Nr. 4. S. 5—10, Noten; „Poetiſk-politiſk Nytaarsgave for 1839“, S. 9—10; „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 82 (af F. C. Sibbern); „Flyv. Poſt.“ 1850, Nr. 69, 123; 1851, Nr. 57, 76; „Fædrel.“ 1851, Nr. 65. — Portrait, tegnet af Skovgaard, lithographeret af Gemzøe 1848 i ſtørre og mindre Format).

De Preusſiſke Provindſialſtænders Hiſtorie i korte Træk. Kbh. 1831. (Kbhpoſten 1831, Nr. 58). Udkom tilligemed C. G. N. Davids „Om de preusſiſke Provindſialſtænders Væſen“ paa Tydſk under Titel: Ueber das Weſen und die Geſchichte der Preußiſchen Provinzialſtände. Zwei Abhandlungen von C. G. N. David und A. F. v. Tſcherning. Aus dem Däniſchen überſetzt. Mit einem Vorworte herausgegeben von N. Falck. Schleswig 1831. (L. T. 1831, Nr. 24. 25, af J. Møller).

Nogle Bemærkninger om det danſke Væbningsſyſtem og dets Mangler. (No. 1). Kbh. 1831. No. 2 om det danſke Væbningsſyſtem. ibid. 1832. No. 3. ibid. eod. (jvfr. (Irminger) „Bemerkungen über die vom Artillerie-Capitain v. Tſcherning herausgegebene Schrift No. 3, betitelt: „Das Däniſche Wehrſyſtem“. Itzehoe 1833; „Nyeſte Morgenpoſt“ 1833, Nr. 19). No. 4. (Bemærkninger imod „Bemerkungen“). ibid. 1833. (jvfr. M. f. L. XIII. 91—129; XIV. 60—92, af J. A. Fibiger). No. 5, Supplementblade til No. 3. ibid. 1839. (T. f. L. o. K. III. 226—40, af H. J. Blom; Milit. Repert. V. 447—48, af A. Baggeſen; S. 449—61, af H. J. Blom, jvfr. „Fædrel. 1810, Nr. 67, 137, 38; „Den Friſindede“ 1839, Nr. 8. 9; „Kbhpoſt.“ 1839, Nr. 29. 33). No. 6. (Recruteringsloven). Særſkilt Aftryk af „Fædrelandet“. ibid. 1844.

La Force armée mise en harmonie avec l'état actuel de la société par un officier étranger. Paris 1836. 44 pag. 8. (ſærſkilt aftrykt af Corréard „Annuaire des Armées de terre & de mer pour l'année 1836. Paris 1836“, hvortil han ogſaa leverede en Beſkrivelſe af „*Tours Maximiliennes*“ ved Linz's Befæſtning).

I Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“ (Meddelelſe, I. 82—84. (Jvfr. S. 84—87); Jernrør til Vandledning, II. 409—14).

I „Kjøbenhavnspoſten“ (Om Folkevæbning i Danmark, i Anledning af nogle Yttringer i Sendebrevet til Commandeuren for den militaire Høiſkole, Hr. Major J. A. v. Fibiger, 1833, Nr. 1. 2. 3).

I „Fædrelandet“ (Foreløbige Bemærkninger om Udkaſtet til en Værnepligtsanordning, 1844, Nr. 1478, 79; Indledningen til Værnepligtsanordningen, ſ. A. Nr. 1481, 82, 83; Værnepligtsanordningen. De mere almindelige Beſtemmelſer (§ 1—17), ſ. A. Nr. 1485, 87, 88; Undtagelſerne (§ 18—37 og 44), ſ. A. Nr. 1493, 94, 98; Stillingsvæſenet (§ 38—43), ſ. A. Nr. 1499, 1500; Momenter til en ny Værnepligts- og Recruteringslov, ſ. A. Nr. 1504, 5, 6, 7, og ſærſkilt aftr.

und. L.: Nr. 6. Om det danſke Væbningsſyſtem. Kbh. 1844); Om Holſten og den holſtenſke Armee, 1844, Nr. 1669, 71, 72, 73; Tale paa Skydebanen den 25de Novbr. 1845, i Aarg. 1845, Nr. 2053; Om den lige Beſkatning, 1846, Nr. 191 og 93; Til Redactionen af »Fædrelandet«, 1846, Nr. 271; Om Haandværks- og Fabriklaugene, 1848, Nr. 4. 5. 6 (jvfr. Nr. 16, af O. F. Müller; Berl. Tid. 1848, Nr. 11. 12); Om de ſlesvig-holſtenſke Forhold, ſ. A. Nr. 61. 62. 63. 64. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1848); Brev til Skolelærer Sørenſen i Stedſtrup, ſ. A. Nr. 221; Tale ved Valgmødet i Frederiksborgs 4de Valgdiſtrict d. 2. Octbr. 1849, i Aarg. 1849, Nr. 231; Et Brev i Anledning af en Artikel, betitlet »Danmarks Diplomati XI« (i Kbhpoſt. 1849, Nr. 258), ſ. A. Nr. 264. (jvfr. Kbhpoſt. 1849, Nr. 272, 76); Brev til Redacteur Ploug, 1851, Nr. 65; jvfr. Berl. Tid. 1851, Nr. 74).

I »Almuevennen« (Organiſation af Folkevæbning. Foreløbige Grundtræk. Fremlagt i Rigsforſamlingens Læſeſal, VIII. Nr. 6; Martsminiſteriet og Slesvigs Deling, X. Nr. 46, 47 og 48).

2 Foredrag, i »Forhandlinger om Danmarks og Slesvigs conſtitutionelle Forening«, Nr. 3, S. 2—4 og 8. (jvfr. Kbhpoſt. 1848, Nr. 66).

Skrivelſe til ſine Vælgere og Medborgere i Holbeks Amt, i »Holbeks Amts-Avis« 1850, Nr. 68—73. (jvfr. »Dannevirke« XIII. Nr. 174, 181 (af Tſcherning), 183, 200, 5, 6; „Almuevennen« IX. Nr. 91. 92; »Fædrel.« 1850, Nr. 214; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 242; „Flyv. Poſt.« ſ. A. Nr. 287, 88).

Havde betydelig Andeel i Efterretningerne om Frederiksværks Beſtyrelſe og Drivt, indſ. i Davids »Statsoeconomiſk Archiv", Bd. I. 1826. S. 306—35. (jvfr. Urſins Magaz. for Kunſtn. og Haandv. I. 255—61).

Antages i Almindelighed, hvad han ogſaa tildeels offentlig har vedkjendt ſig, at have meddeelt et ſtørre Antal Artikler til »Kjøbenhavnspoſten« (fornemmelig Aargangene 1833—39), »Fædrelandet« (Aarg. 1840—47), ſamt »Almuevennen« (Aarg. 1846—50). — Har ogſaa leveret enkelte Artikler til nogle franſke Journaler, men neppe til andre udenlandſke Blade, og navnlig aldrig til noget tydſk.

Tſcherning (Eilert Peter), f. d. 2den Februar 1767 i Kjøbenhavn, yngſte Søn af Andreas v. Tſcherning, Kræmmer, Capitain og Exerceermeſter ved Kjøbenhavns Borgerſkab (f. $\frac{21}{10}$ 1707 i Helſingør, † 1781, anſ. i Nyerups Lit. Lex. S. 628), og Karen Maria Mørch († $\frac{28}{10}$ 1785, 52 A.); blev 1783 dimitteret til Univerſitetet fra Vor Frue Latinſkole i Kbhvn.; 1785 anſat ſom Volontair i Generalitetet; 1788 Lieutenant i det kongl. Artillericorps, og gjorde ſom ſaadan den norſk-ſvenſke Krig med; 1794 Inſpecteur ved Frederiksværks Kanonſtøberi og øvrige Anlæg; ſ. A. Capitain; 1801 Major; var Befalingsmand ved Frederiksværks frivillige bevæbnede Corps, og udnævntes 1805 til dets øverſte Befalingsmand; blev 1809 Oberſtlieutenant; foretog i Begyndelſen af 1811 „en Rejſe i Sverrig og Norge i Værkets Anliggender, men mere for at indhente Efterretninger om Stemningen i disſe Riger" (ſ. Uddraget af hans „Relation" i C. F. Wegeners »Actmæsſige Bidrag til Danmarks Hiſtorie“ o. ſ. v., 1ſte Deel, S. 406—10); blev d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1813—14 Commandant paa Als; blev d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1816 afſkediget ſom Oberſt; fra 1ſte Januar 1830 i Naade og med Penſion entlediget ſom Inſpecteur ved Frederiksværk (ſ. Kbhpoſt. 1829, S. 806); opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn, hvor han i kort Tid var Vice-Commandant paa Roſenborg Slot indtil ſin Død d. 26de Juli 1832. — * $\frac{26}{12}$ 1792 Maria v. Lützow (f. $\frac{3}{10}$ 1768, † $\frac{6}{2}$ 1830 paa Frederiksværk), ældſte Datter af Vice-Amiral Anton Frederik v. Lützow (f. $\frac{26}{12}$ 1744, † $\frac{27}{7}$ 1819) og Eliſabeth Birgitte Wigant (f. $\frac{14}{10}$ 1747, † $\frac{19}{12}$ 1806). — (Nekrolog i „Dagen“ 1832, Nr. 204; Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 63).

Den Militairiske Sophron til sine unge, uerfarne Kammerater. En frie Oversættelse. Kbh. 1794. 136 S. 8; udg. anonymt. (Danſk Krigsbibl. I. 246—250; Krit. o. Antikr. XV. Nr. 2; jvfr.: Anmærkninger til den militaire Sophron. Kbh. 1794. 62 S. 8., og: Erklæring fra Forfatteren til Anmærkningerne over den militaire Sophron. e. a. 2 Blade; D. Krigsbibl. anf. St. S. 250—54, ſamt Krit. og Antikr. anf. St.).

Tale d. 19. Decbr. 1802 (ved Præmiers Uddeling paa Frederiksværk). [er uden Tvivl af ham].

Geometrie og Mekanik for Kunſtnere og Haandværkere, ved Baron C. Dupin. Udgiven paa Danſk. 1.—3. Deel. Kbh. 1828—32, med Kbb.

Sammenlignet Overſigt over Communal- og Municipal-Indretninger, Juſtitsvæſenet, Geiſtligheden, Skolevæſenet, det Militaire, Sømagten, Handelen, Poſtvæſenet og Regjeringen. Efter Rumpfs almindelige Overſigt over det Preusſiſke Statsværtſkab. Kbh. 1831. (jvfr. Kbhpoſt. 1831, S. 216).

I „Minerva“ (Om Farligheden af at ſove i Kul-os, 1799. II. 21—28; jvfr. Bibl. f. Phyſik og Med. XV. 249—53).

I Ugebladet „Freia“ (Bør en danſk Skribent foretrække fremmede Sprog at ſkrive i, fremfor ſit eget? 1825, Nr. 49—50). — i „Ny Freia“ (Erindringer ved en Afhandling af O. D. Lütken om Markfred, 1828, Nr. 11; jvfr. ſſtd. Nr. 16. 18. 27).

I „Politivennen“ (Ønſke fra Frederiksværk, 1826, S. 137—39, jvfr. S. 245).

I Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“ (Vandſøgning med Ønſkeqviſt, I. 107—8; Om Skruen, efter Dupin, II. 1—8; Snoning, Tougværk, efter Dupin, ſſtd. S. 65—71; Drenge i Lære hos Svende, ſſtd. S. 335—36; Macadamſke Veje paa Frederiksværk, IV. 174—76; Blokvognen, anvendt til Transport af den ſvære Klokke til Frue-Kirke, ſſtd. S. 285—91 (med en ſtannographeret Tegning); Om Steenkul, fundne ved Lodſkud, V. 63—64).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Frederiksværk, 1829, Nr. 83, S. 526; Om en Kjøbſted ved Mjøſen, ſ. A. Nr. 42).

I Maanedsſkriftet „Valkyrien“ (Landboen, 1831. I. 152—72; 193—217; Betragtninger over Danmarks Agerdyrkning, Induſtrie og Handel, ſ. A. III. 64—90; Minder fra forſkjellige Reiſer, ſſtd. S. 158—176; 261—83, og 1832. I. 22—39;

97—114; Vandring til Abdera i Aaret 1825, i Aarg. 1833. II. 55—91; 175–90; 193—222).

I »Kjøbenhavnsposten« (Tillæg til Sagen om Vandſtanden i Arreſø, 1831, S. 320; Er det tjenligt at dele Danmarks raadende Provinꝛſialſtænder? 1832, Nr. 80; Nationalt-Repoſitorium, ſ. A. Nr. 47; De civile og militaire Statsborgere, ſ. A. Nr. 88; Bemærkninger paa et Par Reiſer i Jylland i 1829 og 1831, ſ. A. Nr. 90; endvidere endeel Bidrag (af ſatiriſk Indhold), under Mærket T., i Aarg. 1831).

Om en af ham forfattet, men F. C. Baron af Wedel-Jarlsberg tillagt „Opfordring til Hannoveranerne“, i „Dagen“ 1831, Nr. 308.

Nogle Bidrag i „Handels- og Induſtri-Tidenden“.

Tſcherning (Hans Chriſtian), f. d. 29de April 1804 i Middelfart, hvor hans Fader Hans Chriſtian T. var Apotheker († $\frac{1}{9}$ 1821); tog i Juni 1822 pharmaceutiſk Examen (Laud.), og i Foraaret 1829 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev 1829 tredie Lærer, og 1844 Lector og anden Lærer ved Veterinairſkolen; erholdt d. 5te Novbr. 1839 Titel og Rang ſom Regimentschirurg.

Nogle Bemærkninger over Veterinairſkolers Organiſation, med ſærſkilt Henſyn til den danſke Veterinairſkole. Kbh. 1841. (jvfr. Kbhpoſt. 1846, Nr. 178).

Anatomiſk-phyſiologiſke Bemærkninger over Heſtens Taa. Et Bidrag til Heſtens Beſlaglære. Foredraget i de ſkandinaviſke Naturforſkeres Forſamling i Stockholm Juli 1842. Kbh. 1843. (Udtog i „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, S. 693—94).

Haandbog i Veterinair-Pharmakologien. Förste Deel. Almindelig Veterinair-Pharmakologie. Kbh. 1843.

Efterretning om den Kongl. danſke Veterinairſkole. Kbh. 1851, m. 1 Kb.

Fortegnelſe over de ved den Kongl. danſke Veterinairſkole examinerede Dyrlæger, ſamt Andre, ſom her have underkaſtet ſig den fuldſtændige Veterinair-Examen, med Oplysning om deres Hjemſted, Stilling, m. m. Kbh. 1851.

I „Bibliothek for Læger“ (Forſøg, anſtillede med Kreoſot og Kreoſotvand ſom blodſtillende Midler, i den Kongl. Veterinairſkole i Kjøbenhavn, i Bd. XXII. 1835. S. 438—41).

Tſcherning (Johan Henrik), Halvbroder til ovenanførte Oberſt E. P. Tſcherning; hans Moder Gunild Maria f. Widerøe († $\frac{4}{7}$ 1757, 40 A.); f. i Kjøbenhavn d. 18de Auguſt 1749; privat dimitteret til Univerſitetet 1769, og ſtrax efter Hjelpelærer ved een af Holmens Sogns Fattigſkoler; abſolverede d. 23de Marts 1774 den theologiſke Embedsexamen (n. c.); blev 1778 Katechet ved Holmens Kirke; d. 4de Decbr. 1782 Garniſonspræſt paa Chriſtiansø; d. 9de Octbr. 1789 Sognepræſt til Asminderup og Grandløſe i Sjælland. † 5te Maj 1828. — * 1. Anna

Maria Mørch († $\frac{14}{11}$ 1814). * 2. $\frac{1}{10}$ 1817 Eleonore Eliſabeth Bøgvad, f. Gieſe.

Kongens og Folkets Taknemmelighed for beviiſte Velgierninger, foreſtillet i en Prædiken paa den anordnede Jubel- og Takſigelſesfeſt d. 1ſte Januar 1801. Kbh. 1801. — (Tildeels efter Autogr.).

Tutein (Friedrich), Groſſerer i Kjøbenhavn; blev 1808 preuſſiſk Conſul og 1816 General-Conſul; fraſagde ſig denne Poſt d. 19de April 1848 (ſ. Berl. Tid. 1848, Nr. 99); er Ejer af Hovedgaarden Edelgave, Kjøbenhavns Amt; udnævntes d. 28de Juni 1840 til virkelig Etatsraad. — * Sophie Wratz († $\frac{3}{8}$ 1847 i ſit 80de A.).

Til Publicum i Anledning af Procurator Bjerrings til det aſiatiſke Compagnies Intereſſentere adreſſerede Skrift. Kbh. 1820.

Tutein (Peter Adolph), Nysanførtes Søn; f. d. 15de December 1797; privat dimitteret til Univerſitetet 1815; underkaſtede ſig i Foraaret 1818 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; kjøbte i Slutningen af Maj 1821 Hovedgaarden Marienborg og Frenderupgaard paa Møen; blev d. 3die Juni 1834 Medlem af og Formand for Tiendecommiſſionen for Møen; 1839 Landvæſenscommiſſair i Præſtø Amt; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; 1842 Medlem af Amtsraadet for Præſtø Amt, og ſ. A. af det kongl. Landhuusholdnings-Selſkabs 1ſte Agerdyrknings-Commiſſion; d. 28de Juni 1847 Hofjægermeſter. Deeltog, ſom valgt Deputeret for Sædegaardsejerne i Sjællands Stift, i Øſtifternes Stænderforſamlinger 1835—36, 1838, 1840, og, ſom Deputeret for Sædegaardsejerne i Laaland-Falſters Stift, i ſamme Stænderforſamlinger 1844 og 1846; valgtes gjentagne Gange (f. Ex. 1828, $\frac{22}{8}$ 1837 og $\frac{18}{8}$ 1846) til Bankrepræſentant; d. 25de Januar 1847 til Deputeret for Sjællands Stifts Sædegaardsejere ved Øſtifternes Stænderforſamling, og mødte i denne Egenſkab i Roeskilde i April—Maj 1848; blev d. 17de Marts 1848 Medlem af de erfarne Mænds (aldrig ſammenkaldte) raadſlaaende Forſamling; rejſte 1849 med ſin Familie til Schweiz, hvor han endnu opholder ſig. — * Anna Eckard (f. $\frac{24}{5}$ 1809), yngſte Datter af Etatsraad Chriſtian Ditlev Eckard (f. $\frac{20}{8}$ 1774 i Schönewalde i Wagrien, † $\frac{17}{2}$ 1843 paa St. Thomas, ſ. Thaarups fædrenel. Nekrol. H. 9. S. 6—9) og Adriane Loviſe Benner. — (Jvfr. „Fædrel." 1845, Nr. 1789).

Om Valgloven. Kbh. 1849. (ſ. „Fædrel." 1849, Nr. 47. 53; „Kbhpoſt." ſ. A. Nr. 21; „Flyv. Poſt." ſ. A. Nr. 20).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Beſkrivelſe af en Korntørrings-Indretning paa Marienborg ved Stege, V. 268—74).

I Hald's »Tidsſkrift for Landoekonomi" (Bredſaaeningsmaſkine, indrettet og anvendt af ham, i III. 143—48, med 1 Kb.).

I Tidsſkriftet »Fædrelandet« (Forſlag til et forandret Retsforhold mellem Godsejer og Fæſtebonde, i Bd. II. 1835. Nr. 55—56. (optr. i »Ugeblad for den danſke Bonde", 2. Aarg. Nr. 17—20; jvfr. ſſtd. Nr. 27; »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 259, 276); En Skrivelſe til C. N. David, V. 1839. Nr. 31).

I »Maanedsſkrift for Litteratur« (Anmeldelſe af A. F. Bergſøe's Skrift »Grev Reventlows Virkſomhed«, 1ſte Deel, i XVII. 475—549; jvfr. 2den Deel af Bergſøe's Skrift, i Fortalen S. VI.—XIV).

I »Danſk Folkeblad« (Forſlag om en vedvarende Finantscomitee, VI. Nr. 12—13, S. 45—51; jvfr. Nr. 15—16, S. 57—63).

I Schouw's »Danſk Ugeſkrift, 2den Række« (Om de conſtitutionelle Beſtræbelſers Værd og Betydning, i Bd. I. Nr. 1—4. (T. f. L. o. K. VII. 377—470; jvfr. Monrads »Flyvende politiſke Blade" Nr. 3, 1842, S. 1—54; Sibberns »Dikaioſyne«, H. I. 1843, S. 7—108; ſamt P. G. Bang: »Om de attraaede Forandringer af den danſke Statsforfatning«, 1842); Yderligere Bemærkninger om de conſtitutionelle Beſtræbelſer, ſſtd. Nr. 18).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Øſtifterne (Forſlag angaaende Danmarks finantſielle Tilſtand, 1835—36, S. 1713—31; Forſlag om Tidenders og Journalers Forſendelſe med Poſten, 1838, I. 728; Forſlag om at Adgangen til Poſtforſendelſe maa ſtaae aaben for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 1130; Andragende om Modificationer i Statsraadets Organiſation og Sammenſætning, 1844, S. 659—72. (jvfr. D. Folkebl. X. Nr. 35); Andragende om en forandret Sammenſætning og Organiſation af det geheime Statsraad, 1846, S. 755—61).

Tuxen (Laurits Regner), Broderſøn af nedenanførte P. M. og S. L. Tuxen; f. i Varde d. 18de September 1810, ældſte Søn af Commandeur-Capitain, Ridder Nicolai Henrik Tuxen (f. $\frac{29}{8}$ 1785 i Ringkjøbing, † $\frac{17}{1}$ 1844 i Kbhvn., jvfr. »Nyt Archiv for Søvæſ.« IV. 355—67, Berl. Tid. 1844, Nr. 347, 49), og Anne Kirſtine Fogtman (f. $\frac{5}{2}$ 1788, eneſte Datter af Juſtitsraad, By- og Herredsfoged i Varde, Laurids Fogtman og Cathrine Steenbech Brorſon); blev 1830 dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen; abſolverede i Maj 1837 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); opholdt ſig derefter ſom Hjelpeprædikant i nogen Tid i Flensborg; var ſiden Lærer ved Frederiks tydſke Skole paa Chriſtianshavn og ved Nicolaj Kirkeſkole; blev d. 9de Februar 1845 ordineret Katechet og 1ſte Lærer ved Borgerſkolen i Stubbekjøbing paa Falſter; d. 29de November 1850 Sognepræſt til Tumby og Struxſtrup, under Gottorp Provſti, i Sønderjylland. — * Auguſta Charlotte Gerhardine Andrea Høſt, en Datter af Dr. med., praktiſerende Læge i Flensborg, Marcus Gerhard Høſt.

Repertorium for bibelſke Texter og Ideer til Leilighedsprædikener og Taler, ſamt Vink til ſammes henſigtsmæsſige Indretning og derhen hørende hiſtoriſke og literaire Notitſer, efter Schülers og Wagnitz 4de Udgave indrettet til danſke Præſters Brug. Kbh. 1841 [1840]. („Dagen“ 1840, Nr. 182).

Italienſk Sproglære til Brug for Danſke, ved E. G. A. Dalgas og L. R. Tuxen. Kbh. 1844.

Schema til Dyrenes Naturhiſtorie. Førſte Levering, indeholdende Tabellerne Nr. 1 og 2: Hvirveldyr førſte og anden Claſſe (Pattedyr og Fugle). Nykjøbing paa Falſter, 1846. (Loll.-Falſters Stiftstid. 1847, Januar, og derfra i Berl. Tid. ſ. A. Nr. 9).

W. A. Mozarts Levnet og vigtigſte Værker. Nykjøbing paa Falſter, 1847. (aftr. af „Tillægsbladene til Lollands-Falſters Stiftstidende“ 1847).

Danſk Læſebog for Begyndere, tildeels efter „Ritſch's Leſebuch“. Indeholdende 100 Smaafortællinger og 50 Digte. Nykjøbing paa Falſter, 1848.

Tuxen (Peder Mandrup), f. d. 11te Auguſt 1783 i Kjøbenhavn, ældſte Søn af daværende Premierlieutenant i Sø-Etaten, ſiden Capitainlieutenant, Elias Tuxen (f. 1735, † $\frac{16}{1}$ 1807) og Birgitte Regine f. Thielo (f. 1754, † $\frac{28}{10}$ 1828); blev d. 29de Auguſt 1800 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1805 Auſcultant i Conſtructions- og Regulerings-Commiſſionen (ſiden Medlem af ſamme); d. 1ſte Maj 1807 Premierlieutenant; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1811 Inſpections-Officeer ved Dokken; 1812 Lærer i de mathematiſke Videnſkaber ved Søcadet-Academiet; d. 31te Juli 1815 Capitainlieutenant; ſendtes i Aarene 1820—21 paa en Udenlandsrejſe til Frankrige og England; udnævntes d. 17de Juni 1821 til Capitain; anſattes d. 12te Aug. ſ. A. ved Mekanik- og Hydraulik-Faget i Sø-Etaten, og 1822 ſom Interims-Tøjmeſter; blev d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1829 Medlem af den kongl. Adminiſtration for Frederiksværk og Gods, og 1832 af Defenſions-Commiſſionen; d. 30te Novbr. 1834 entlediget ſom fungerende Sø-Tøjmeſter og Chef for Sø-Artillericorpſet, ſamt udnævnt til Commandeur-Capitain; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge. † 22de Marts 1838. — *$\frac{6}{9}$ 1810 Eliſabeth Marie Simonſen (f. 1786). — (Jvfr. „Archiv for Søvæſ.“ X. 29—30 (Officielle Deel); With's „Danſke og norſke Søheltes Bedrifter“, S. 91—92; „Kbhpoſt.“ 1838, Nr. 82. — Portrait, lithographeret).

I „Archiv for Søvæſenet“ (Briggen Møens Udtagelſe af Grunden, beſkreven, X. 311—22).

Tuxen (Søren Ludvig), Sidſtanførtes Broder, f. d. 4de Septbr. 1790 i Kjøbenhavn; blev d. 27de Febr. 1809 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1814 Lærer i de mathematiſke Videnſkaber ved Søcadet-Academiet (indtil 1824); d. 24de Septbr. 1815 Premierlieutenant; d. 23de Octbr. 1825 Capitainlieutenant; ſ. A. Medlem af Conſtructions- og Regulerings-Commiſſionen; 1831 Eqvipagemeſter paa Nyholm og Havnemeſter i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1834 Ridder af Danebroge; d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 13de Marts 1842 Commandeur-Capitain; 1846 Ridder af Sværd-Ordenen; fik d. 12te Septbr. 1848 Commandeurs Charakteer; er tillige Ridder af Æreslegionen. — *1817 Maren Chriſtine Nielſen (f. 1795). — (Portrait, lithographeret, i Folio).

Lærebog i Styrmandskunsten, eller Styrmandskunsten praktisk og theoretisk forklaret tilligemed de dertil fornödne Tabeller. I.—II. Deel. Kbh. 1833—34. (Arch. for Søvæſ. VII. 97—102, af H. B. Dahlerup; »Dagen« 1834, Nr. 291). *Andet Oplag*. I.—II. D. med et Stjernekort og 17 Kbt. ibid. 1844.

Bemærkninger ved den kritiſke Anmeldelſe af »Lærebog i Styrmandskunſten«. Kbh. 1835.

Oplysninger til »en Sø-Officiers Tanker om Beſparelſer ved Marinen« (Som Anhang til Archiv for Søvæſenet 12te Bind 2det Hefte. 30 S. 8.; jvfr. ſſtd. S. 846—59, af M. Lütken, og Tuxens »Bemærkninger til Commandeur M. Lütkens Svar«, ſſtd. S. 485—91).

Tvermoes (Andreas Madſenius), f. i Kjøbenhavn 1808 (døbt $\frac{7}{7}$ ſ. A.), yngſte Søn af Agent, Hørkræmmer og Ridder af Danebroge, Mads Jacobſen Tvermoes (f. 1768 i Kbhvn., † $\frac{28}{5}$ 1817 ſſtd.) og Anna Catharine f. Mohr (f. 1765); efterfulgte Faderen i Handelen.

Nogle Bemærkninger, fremkaldte ved det førſte Indſtillingspunkt af den til Stænderforſamlingen fra nogle Handlende i Kjøbenhavn indgivne Petition. Kbh. 1840.

Tychſen (Johan Lorentz), f. 1789 i Norge, paa Kongsberg, hvor hans Fader Nicolai Tychſen da var Apotheker og Lector, ſiden (1800) Ejer af »Hjorte-Apotheket« i Kjøbenhavn (f. $\frac{14}{8}$ 1751 i Tønder, † $\frac{8}{8}$ 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 630); Moderen Sørine Henrikke f. Hallenſen († $\frac{15}{12}$ 1836, 74 A., i Kbhvn.). Han tog 1809 pharmaceutiſk Examen (Laud. med Udmærkelſe); erholdt d. 28de Novbr. 1817 Bevilling til at nedſætte ſig ſom Apotheker i Kjøbenhavn, og blev Ejer af „Hjorte-Apotheket“; 1835 Assessor pharm. i det Kongl. Sundheds-Collegium; d. 19de Aug. 1837 Medlem af Apothekertaxt-Commiſſionen. † 18de November 1841. — * Charlotte Louiſe Haas. — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XXXIII. 97).

Medredacteur af: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio sanitatis regio Hafniensi edita. Hafniæ, 1840. (jvfr. Art. C. Otto, II. 517).

Beretning over en chemiſk Underſøgelſe, foretagen af ham og G. Becker, optagen tilligemed nogle Bemærkninger i »Fædrel.« 1840, Bilag til Nr. 42, jvfr. Modbemærkninger af ham og Becker, ſ. A. Nr. 58—59, S. 333—4; Nr. 109, Følgebl.).

Tønder (Chriſtian Ulrik) blev d. 27de Decbr. 1810 Secondlieutenant; d. 20de Juni 1815 Premierlieutenant, og d. 13de Marts 1825 Capitain i Kongens Regiment; opholdt ſig ſiden i Ribe. — * $\frac{29}{5}$ 1830 Johanne Hanſen, Datter af Stiftsreviſor Niels Hanſen i Ribe. — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XIX. 292; XXXIII. 44).

Den homøopathiſke Lægemethode, fremſat i ſine Grundtræk af Livlæge Dr. R—u. Overſat. Kbh. 1832.

Tønder (Jens Peter), Søn af Contre-Amiral Raphael Henrik Tønder (f. $\frac{19}{7}$ 1740, † $\frac{21}{10}$ 1814) og Eliſabeth de Hemmer († $\frac{2}{8}$ 1808, ældſte Datter af Jens Peter de Hemmer, Ejer af Plantagen Hemmersfryd paa St. Croix, og Marie Marcoe); f. i Kjøbenhavn d. 19de Febr. 1773; privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1790 (ikke 1793); var under Krigen i nogen Tid literair Telegraphbeſtyrer. † (ved Snigmord) i Auguſt 1836 i Kbhvn. — (Hans „Levnetsløb.“ Kbh. 1832; „Levnet og Død, med tilhørende Sang, af J. Behrend“. ib. 1836; jvfr. „Kbhvnſke Tidender“ 1794, Nr. 71; Maanedl. Statstid. 1795, Decbr.; Elmquiſt's „Læſefrugter“ XLII. 443—44. — Portrait, lithographeret, 1833).

La Serres Bønner og gudelige Betænkninger, fordanſket. Kbh. 12mo. — Sammelt og Nyt. Et Ugeblad. ibid. 1796. — Breve over vigtige Sandheder. ib. 1800. — Poeſier. ib. 1811. — En halv Times Læsning (en ikke nummereret Række af Blade). ib. 1815 o. flgg. (Hvert Stykke er to Blade i Octav). — Mit Levnetsløb eller Skildringer af min videnſkabelige Vandel. ib. 1832. 2det Opl. 1833, med Forf.'s lithogr. Portrait. — Poeſier eller originale Arbeider i den bundne Stiil. ib. 1832. — Proſa eller originale Arbeider i den ubundne Stiil. ib. eod. — Frodiman eller den ædle og værdige Regent. Original Fortælling. ib. eod. — Den brave Emilie eller Mønſteret for Koner og iſær unge Piger. Original Fortælling. ib. eod. — Selſkab i Enſomhed. ib. 1835. (12 S. 8).

Adſkillige Smaapoeſier i „Aftenpoſten“ 1793.

Tønder (Nicolaus), f. i Søndmørs Fogderi i Bergens Stift d. 17de Decbr. 1764, Søn af Ebbe Carſten Tønder, Sognepræſt til Strandens Præſtegjeld og Provſt over Søndmør (f. $\frac{28}{9}$ 1726 i Throndhjem, † $\frac{4}{8}$ 1785, jvfr. A. Erlandſens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldſke Geiſtlighed, H. I. S. 83—84), og Suſanna Borchmann Angell (f. $\frac{5}{8}$ 1739, † $\frac{10}{7}$ 1823, Datter af Præſten til Næsne, Jens Angell); kom 1780 i Bergens Latinſkole, hvorfra han 1782 dimitteredes til Kbhvns Univerſitet; blev 1788 Overſkibschirurg paa den kongelige Flaade; 1791 Bataillonschirurg ved Kongens (ſiden Kronens) Regiment; tog i Foraaret 1793 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); rejſte til Tydſkland, og anſattes ved et Feltlazareth ved den allierede Armee; blev d. 25de

April 1794 Regimentschirurg ved det Sjællandſke Rytter-Regiment i Neſtved, og ſiden ved det jydſke Regiment lette Dragoner i Randers; d. 21de Novbr. 1806 tillige Stabschirurg ved Landmilitair-Etaten; d. 22de Juli 1808 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium, og d. 23de Juli ſ. A. af det ſlesvig-holſtenſke Sanitetscollegium; 1814 Regimentschirurg ved det Norſke (ſiden 2det) Livregiment til Fods i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 7de April 1822 Rang i 4. Kl. Nr. 1; benaadedes d. 1ſte Novbr. 1828 med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 5te Januar 1832. — * 1795 Anna Adolphine von Salbern († 28/4 1848 i Kbhvn.). — (Nekrolog i »Dagen« 1832, Nr. 13; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXXIII. 44).

Bekjendtgjørelſe til den militaire Beſætning paa Lolland. Kbh. 1812.

Reglement for de Danſke Felt-Hospitaler (i Hedegaards Reſcripter, Reſolutioner, etc. betræffende den Kongl. Danſke Krigsmagt til Lands. 10de Deel, 1825, i Anhanget).

Reglement for de Danſke Felt-Hospitaler. Uden Trykkeſted og Aarstal. (Kbh. 1831). 91 S. 8. og 21 Tabb.

Jagttagelſe om et bruſkagtigt Legeme i Knæets Articulation, i »Bibliothek for Læger« Bd. I. 1821. S. 340—42.

Havde Andeel: i *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøieſte Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæſen. Kbh. 1813. Paa Tydſk. Copenhagen 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Allg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 951).

Tørsleff (Lauritz Chriſtian), 2den Lærer ved Borgerſkolen, ſamt Klokker og Chordegn i Asſens; blev d. 20de Juni 1834 tillige Translateur i Fyens Stift i det tydſke, franſke og engelſke Sprog; d. 28de Juni 1817 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn.

I »Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn« (Bemærkninger i Anledning af »Et Par Noticer om Skolevæſenet i Odenſe«, 1826, Nr. 12; Svar paa »Mere om Odenſe Byes Skolevæſen«, ſ. A. Nr. 21).

Tørslew (Hans Frederik Bryggemann), Søn af nedenanførte Landinſpecteur Rasmus T.; tog danſk-juridiſk Examen; blev ſiden Fuldmægtig paa Byſkrivercomptoiret i Randers; d. 22de Decbr. 1841 Landmaaler; 1844 Landvæſenscommisſair i Randers Amt; fik d. 10de Juli ſ. A. Rang med Kammerraader.

Om Overformynderie-Væſenets Beſtyrelſe i Danmark (udenfor Kjøbenhavn). En Haandbog for Overformyndere. Randers, 1832. (M. f. L. IX. 176—78, af C. F. Kunzen).

Torslew (Rasmus), førſt Landmaaler, og 1803 Landinſpecteur; var Capitain ved Landeværnet; blev 1810 Tiendecommisſair i Aarhuus Amt (indtil $\frac{23}{9}$ 1834); var tillige i en Række af Aar Forligelſescommisſair i ſamme Amt. † 12te October 1837 i ſit 77de Aar i Randers.

Regiſter over Stempletpapiirs-Forordningen af 3die Decbr. 1828. Aarhuus, 1829. (M. f. L. I. 392—93, af P. W. Jacobſen).

Et Brev (angaaende Opmaalings-Omkoſtninger ved en Bondegaard), i Halds Tidsſkr. for Landoek. III. 399—406.

Tøttrup (Ferdinand), en Søn af Poul Tøttrup, Ejer af Hovedgaarden Dueholm Kloſter paa Morsø († $\frac{14}{4}$ 1797); f. ſammeſteds 1765; dimitteret til Univerſitetet fra Viborg Skole 1782; tog i Maj 1789 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de Febr. 1791 Vice-Landsdommer og 1794 Landsdommer i Laaland og Falſter; 1799 Asſesſor i Højeſteret; 1800 atter Landsdommer i Laaland og Falſter (indtil 1805), og tillige Borgemeſter og Byfoged i Nakſkov ſamt Herredsfoged i Laalands Sønder-Herred; 1803 entlediget fra Byfoged-Embedet, og d. 13de Novbr. 1810 fra Borgemeſter-Embedet og benævnte Herredsfogedpoſt; d. 22de Novbr. 1815 Herredsfoged og Skriver i Middelſom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 14de Maj 1817 virkelig Etatsraad. † 5te Maj 1825 paa Dueholm paa Morsø. — * 1. Eliſabeth Georgine Wichfeldt († 1802, 31 A.). * 2. $\frac{29}{7}$ 1803 Karen Hincheldey (f. $\frac{16}{5}$ 1780), nu Conventualinde i det Harboeſke Enkefrue-Kloſter i Kbhvn., en Datter af Juſtitsraad Chriſtian Hincheldey, til Durupgaard (f. $\frac{5}{8}$ 1729, † 7 1793), og Laurentia f. Hofgaard († $\frac{5}{8}$ 1841). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 398, 509; Lollands-Falſters Stifts Adr. Cont. Efterretn. 1825, Nr. 50).

Om Nytten af Amts-Politiemeſtere. Mariboe, 1809. — Foreløbige Grundtræk til en danſk Politie-Ret. Kbh. 1812.

Noget om vor Nationalbanke, om vor indenlandſke Handel med Henſyn paa Banken, og om Midler, til at give vor Handel i Landet en faſt og varig Gang. Kbh. 1814.

Afhandling om det Spørgsmaal: hvilke ere de meſt henſigtsmæsſige Midler til, i en ſtor Stad og navnlig Kjøbenhavn, at forebygge og afværge Tyverier? Kbh. 1815.

Noget til Beſvaring af det Spørgsmaal: Ved hvilke Midler kunne de i Nørrejylland omvankende Tiggerhorder, bekjendte under Navnet Ratmandsfolk eller ſaakaldte Kjeltringer, forvandles til gode og duelige Borgere? Viborg, 1823. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 90).

I »Minerva« (Hvilke Midler kan i Danmark anvendes, for at forebygge Barnemord, uden at Løsagtighed eller andre Laſter tillige beforderes? 1801. III. 157—75; Noget om at forebygge Tyverier paa Landet, 1804. III. 233—248).

Tøxen (Jørgen Karſtens Blok), f. d. 9de Februar 1776 i Tørning Lehn, i Landsbyen Rødding, hvor hans Fader Niels Tøxen da var Præſt (fra $\frac{23}{2}$ 1770), ſiden ($\frac{12}{1}$ 1787) til Nuſtrup († i Juli 1803); blev, efter at have tjent halvandet Aar ſom Frivillig i det ſlesvigſke Jægercorps, under Ewald, om Efteraaret 1795 af ſin Fader dimitteret til Univerſitetet i Kiel; rejſte i Foraaret 1798 til Univerſitetet i Kjøbenhavn, hvor han fik academiſk Borgerret; var derpaa Huuslærer i Jylland, og indtraadte 1801 ſom Alumnus i det pædagogiſke Seminariums hiſtoriſke Klaſſe; blev et halvt Aar derefter anſat ſom Adjunct og Lærer i det tydſke Sprog ved Kjøbenhavns Cathedralſkole (nuværende Metropolitanſkole); tog Afſked fra denne Poſt, og oprettede, i Aaret 1803, et Underviisningsinſtitut i Kjøbenhavn, hvilket han i Aaret 1809, da han blev Landmand, overlod til ſin Medbeſtyrer, Student og Boghandler Tikjøb. Efter at have ſolgt ſine Landejendomme blev han i Foraaret 1811 anſat ſom Overlærer ved Holmeſtrands Borger- og Døttre-Skole, men rejſte, formedelſt den i Norge tiltagende Dyrhed, i Foraaret 1812 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han derefter (underſtøttet med en aarlig kongelig Penſion ſiden 1820) levede ſom Videnſkabs- og Forretningsmand; rejſte 1826 til Altona, forſynet med kongeligt Privilegium paa, der at udgive en politiſk Tidende paa Danſk, men vendte i det følgende Aar tilbage til Kjøbenhavn. † 4de Februar 1848. — * 1. Severine Chriſtine Beyer, f. Hjordt, Enke efter Lieutenant i Sø-Etaten Johan Grove Beyer. * 2. Jakobine Kaarsberg († $\frac{7}{1}$ 1848, 55 Aar gl., i Frederiksberg). — (Jvfr. „Dagen" 1803, Nr. 128, 29, 31; „Ny Freia" 1826, S. 152; Flyv. Poſt 1848, Nr. 34. — Portrait, lithographeret af Kierkegaard).

Praktiſk-theoretiſk Tydſk Sproglære, med en foreløbig kort Udſigt over almindelig Sproglære efter en nye Plan bearbejdet. Kbh. 1806. (L. E. 1806, Nr. 51). — Indledningsſang til Norges Univerſitetsfeſt. ibid. 1812. — Tabel til Overſigt og Beſkrivelſe over Grundejendomme med Jorder. ibid. 1813, og uden Jorder. ibid. eod.

Slutteriana og Frihediana. Kbh. 1816. (Jvfr. Art. O. Horrebow, I. 713—14). — Svar til O. Horrebow. ib. eod.

Den menneſkelige Magnetiſme, i nogle af de meeſt vidunderlige Kiendsgierninger. Efter det Tydſke af Jos. Weber og A. Wienholt. (Med en Dagbog over en magnetiſk Behandling i Kjøbenhavn). Kbh. 1817. 2det Opl. ib. eod. (Jvfr. »Dagen« 1817, Nr. 116, af Sevel Bloch; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 39, af B. Tøxen; og Art. J. Wallich).

Hovedſprog-Bog, eller Danſk, Tydſk, Engelſk, Franſk Læſebog. Førſte Hefte. Kbh. 1818.

Et Par Ord om Pengebegeiſtring og Folkeſange. Kbh. 1819.

Mimer, eller kort Vejledning til udvalgt Læsning i 10 Sprog. Almeennyttig Nytaarsgave til Unge og Gamle for 1822. Kbh. (Jvfr. H. Jürgenſen: »Litteraturens Markblomſter ved Mimers Brønd. Kbh. 1822«, og Art. S. S. Meisling, II. 250). — Mimers Skjold. (Svar paa Jesper Jesperſens (ɔ: Meislings) Pjece: Saa lidet kan man ſtole paa Mimer!) ibid. 1822. (heraf bleve 2 Ark trykte, og anmeldtes førſt til Salg i »Politivennen«, af 4. Febr. 1826. (Nr. 527, S. 78).

Danſk Folkeſang med tydſk Overſættelſe. Kbh. 1823.

Udvalgte Penneſtrøg, ordnede efter Tidsfølgen. Kbh. 1824. (En anden og meget forøget Udgave udkom under Titel: Mindeblade. ibid. 1840; jvfr. »Den Friſindede«, 1840, Nr. 53, S. 212. — Af Digtet: »Til Sandhed" findes tydſk, engelſk og franſk Overſættelſe ved H. C. Woſemoſe i Pst's »Nyt Archiv for Pſychol., Hiſt.« o. ſ. v. I. 14—18).

Fuldſtændig Fremſtilling af Napoleons Karakter. Kbh. 1824. (jvfr. Art. J. C. Lange, II. 97).

Recht und Freiheit oder fünf deutſche und drei däniſche, nach der Zeitfolge geordnete, weltbürgerliche Gedichte. Kopenh. 1826. — Ret og Frihed eller: fem danſke og tre tydſke verdensborgerlige Digte. 2det, forandrede Oplag. (Til Bedſte for Grækerne). Kbh. 1827. (Kbhpoſt. 1827, Nr. 89, S. 359—60, af R. K. Rask; Pst's Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. VIII. 272—74; jvfr. »Politivennen« 1827, S. 742; »Ny Freia« ſ. A. S. 307).

Formælingsdigt til Frederik Carl Chriſtian, Prinds af Danmark. Den 1ſte November 1828. (i Kbhvns Adresſe-Compt. Efterretn. 1828, Nr. 256 og andre Blade). Aftrykt tilligemed Overſættelſer i det tydſke, engelſke og franſke Sprog af Forfatteren ſelv. Kbh. 1829. 4to. (Rask's Literaturblad, S. 247—48; Kbhpoſt. 1829, S. 246); overſat paa Tydſk, Engelſk, Franſk, Italienſk, Latin og Græſk af H. C. Woſemoſe. ibid. eod. 4to; paa Tydſk af Advocat Kock i Alton. Mercur 1828 og i det tydſke Maanedsſkrift »Hesperus" 1828, Decbr. Nr. 308 (ſ. »Kbhpoſt.« 1829, S. 126 og »N. Morgenpoſt" ſ. A. S. 455), ſamt af ham ſelv i »Nyeſte Morgenpoſt« 1828, Nr. 29—30; proſaiſk overſ. paa Tydſk i »Dresdener Mercur« 1829, Nr. 71, 13. Juni (ſ. Kbhpoſt. 1829, S. 442); paa Engelſk overſ. af J. C. Lange i »Nyeſte Morgenpoſt«; paa Svenſk overſ. og indført tilligemed Originalen i „Nya Argus" 1828, Nr. 99.

Runer (til: Dankongen; Ruslands Keiſer; og Prinds Frederik af Danmark). Kbh. 1830. 4to. (Digtet: »Til Dankongen«, overſ. paa Tydſk af Overrets-Advocat Jesſen i Altona, og indſ. i Alton. Adr. Compt. Nachrichten 1830; optr. i »Kbhpoſt.« 1831, S. 60).

Guldkorn. Fortællinger til Underholdning og Belæring for Børn imellem ſex og ni Aar, af Guſtav Holting, fordanſkede af Blok Tøxen og F. S. Kaarsberg. Kbh. (1838), med 18 illum. Billeder.

Grundkundſkabs-Tavle: en ejendommelig, kort Udſigt over Grundkundſkabs-Lærens eller Elementar-Encyclopædiens Faglære; med Opgivelſe af 10 fortrinlige og almeenfattelige, kun omtrent 40 Rbdlr. koſtende Haandbøger. Kbh. 1839. 8 S. Median 8.

Erklæring imod »Corſaren« eller paa Danſk: Sørøveren, med Tugt at mælde! Kbh. 1844. 2det Opl. ib. eod. — Blok Tøxens indledede og anmældte Tillægsklager, til Kjøbenhavns Forligelſescommisſion, over trykte Fornærmelſer af Tidsbladet »Corſarens« ſaakaldte anſvarlige Redacteur: Louis Touſcher. ib. eod. —

Nyeſte Svar til „Corſaren". (Aftryk af „Politivennen" Nr. 1486, 21de Juni 1844). ib. eod. (jvfr. „Corſaren" Nr. 395 (1848).

Meenederen og Fanden, med den derover ſældede Høieſteretsdom imod Keck den Yngre, ſamt Blok Tørens Bemærkninger over Høieſteret, Etatsraad Blechingberg, Hof- og Stads-Retten, ſamt det om Betaling af det Offentlige og over „Lirum Larum" i Ugeblatet „Den Friſindede" Yttrede. Kbh. 1845. Andet uforandrede Oplag. ib. eod. (Det verſificerede Stykke: „Meenederen og Fanden" var indrykket i „Politivennen" Nr. 1365, d. 26. Febr. 1842, og Blok Tøren ſagſøgtes herfor af daværende Hoboiſt og Elev i det kongl. Capel Conrad Ludvig Keck, men friſandtes ved Høieſteretsdom af 8. Novbr. 1844; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303; „Fædrel." 1843, Nr. 1276; 1844, Nr. 1731, 32, 40).

Blok Tørens Stambog, iſær fra Kiel og Kjøbenhavn, imellem Aarene 1796 og 1842, iberegnede. Til Venſkabsminde, i det hidtil mærkeligſte Old, ſamt til Brug for Stamboger. Med et Par Ord om vor Trykkefrihed og med en bogſtavordnet Navne- og Side-Fortegnelſe af den 16de Dennes. 2. Opl. Kbh. 1845 (Juni).

Redacteur og Udgiver af: Hamborgerpoſten, politiſk Tidsblad. Nr. 1—26. (fra Januar 1827 til 31. Marts ſ. A.). Altona, 1827. 4to. (jvfr. „Ny Freia" 1827, S. 12; „Politivennen" ſ. A. S. 102—4).

Medudgiver af: Freia, et Ugeblad, Nr. 1—7. Kbh. 1821. 4to. (begyndt i Auguſt 1821; jvfr. Art. F. M. Lange, II. 101).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn" (Nogle Bemærkninger om Studentercorpſet, 1807, Nr. 5, 27de Octbr.; Fordomme. (Tildeels efter det Engelſke), 1815, Nr. 12; Et lidet, men betydningsfuldt Bidrag til Buonapartes Characteriſtik, ſ. A. Nr. 89; En mærkværdig Yttring i et Skrivt, af Louis Buonaparte, Exkonge af Holland. 1818, Nr. 54; Grundkundſkabsſkole, ſ. A. Nr. 69; Et Par Ord om Udvandring, ſ. A. Nr. 72; Et Par Ord om Parti-Aandens Tone imod Jens Baggeſen og Adam Oehlenſchläger, ſ. A. Nr. 92; I Anledning af (C. Hauch's) „om Grundtvigs og Andres Forſvar for Baggeſen", ſ. A. Nr. 94 (jvfr. Sp. 1674); Hovedaarſagerne til den nuværende Næringsløshed i Danmark, 1820, Nr. 50; Et Par Ord om Grundeiendommes Værd, ſaavel for Staten, ſom for Enkeltmand, ſ. A. Nr. 52; Die dreifache Kriegergröße, 1821, Nr. 83; Et Par Ord, i Anledning af det nye Ugeblad: „Sprog- og Literatur-Vennen", 1822, Nr. 63. 64, 65; Nodværge imod Herr Procurator P. J. Knudſens ſaakaldte Nødværge, ſ. A. Nr. 68; En Spaadom, ligeſaa trøſtende for Ejere af Ting, ſom advarende for Ejere af Penge, 1825, Nr. 71); — i Wolff's „Journal for Politik, Natur- og Menneſkekundſkab" (Den Brødlærde og det philoſofiſke Hoved, af Fr. Schiller, overſ. 1808. II. 56—61); — i F. D. Gräter's „Odina und Teutona", Bd. I. (ɔ: „Bragur" Bd. 8. und „Braga und Hermode" Bd. 5.), Breslau 1812 (Wäre die Einführung der Nordiſchen Mythologie ſtatt der Griechiſchen für die ſchöne Litteratur des Nordens zuträglich? Eine Preisſchrift von J. Møller. Aus dem Däniſchen überſetzt); — i „Politivennen" (Arſen Jacſon (et Mindedigt), 1820, Nr. 225; Fattigbeſtyrerdjævlen, ſ. A. Nr. 253; Angriberens Afſkedsord, 1826, S. 23. 42. 75; Præſten Bisbys uaandelige og uaandige Confirmationsrang, 1831, S. 342—44; Spørgsmaal om danſk Trykkefrækhed, 1842, Nr. 1373; Bogſtaverne rødme ikke, ſſtd.; m. fl. a.); — i „Telegraphen" (Om Brugen af Ordet feen, i 3. Aarg. S. 400—3, jvfr. S. 403—6); — i „Kjøbenhavnsposten" (Ugjendrivelige Beviſer mod Student N. C. Bjerring, 1829, Nr. 83—85, 90; ſærſtilt aftr. med Titel: Drøftelſe af Student R. C. Bjerrings ſaakaldte »Et Ord om Publikums Meningsyttring i Skueſpilhuſet«. Kbh. 1829. 2. og 3. Opl. ib. eod. (jvfr. Art. Rudolph, II. 718); Hamborgpoſtens Plan og Hiſtorie, 1830, Nr. 191—92, 196—97. (jvfr. Nr. 190, 202, 4, 7, 8, 9, af J. C. Lange); Kort Affærdigelſe af J. C. Langes Gjenmæle, ſ. A. Nr. 214, 21); — i „Jyllandspoſten« (Moſaiterne: aabent Brev til den jydſke Stænder-Forſamling, 1838, Nr. 3, Tillægsblad, S. 14).

Adſkillige danſke og tydſke Digte, adſpredte i »Den Danſke Tilſkuer«; »Minerva« (1803. II. 214); »Nyeſte Skilderi af Kjøbenhavn« 1812, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 25; Liunges »Dana«, 1820; »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26; Hſt's Archiv (IV. 151); »Nyt Aftenblad« 1826; »Ny Freia« 1826; »Kjøbenhavnspoſten« 1829, 31, 40; »Den Friſindede« 1840; »Danſk Folkeblad« 5te Aarg.; »Dagen« (Einige Züge aus dem Leben eines jungen Thronerben (kein Mährchen), 1841, Nr. 121. 126, overſ. paa Danſk af F. S. i »Søndagen« ſ. A. Nr. 27—28); i Kbhvns Adr. Compt. Efterretninger 1828, 38, 43, 45; o. fl. a. St.

Han har endvidere ſkrevet i Aaret 1834 under Navnet Waldemar Ebbeſen.

Tøxen (Manasſe, ikke Martin), Nysanførtes ældre Broder; blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Univerſitet i Foraaret 1791, og tog derefter den philologiſk-philoſophiſke Examen; var ſiden Landmand. † 19de September 1830, i ſit 61de Aar, i Kjøbenhavn. — *M. Jenſen.

Godmand eller den danſke Børneven, en Læſebog for Kjøbſtæd- og Landsbyeſkolerne af K. T. Thieme. 1ſte Deel. Overſat og tildeels localiſeret. Kbh. 1798. (L. E. 1799, Nr. 52, af J. N. Tileman. — 2den Deel overſ. af M. Hallager). — Eliſa eller Mønſteret for Koner. 1.—2. Deel. Overſ. ibid. 1799—1800. — Robert eller Mønſteret for Mænd. Et Sideſtykke til Eliſa. 1.—3. D. Overſ. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 42). — Anton eller Mønſteret for den tilvoxende mandlige Ungdom. Overſ. ib. 1801. (L. E. 1801, Nr. 5. 6). — Pigers og Koners Forhold i Omgang med Mænd. Overſ. ib. eod. — Guſtav Adolph, Sverrigs Konge, ſom Ven og Elſker, af F. G. Baumgärtner. Overſ. ib. 1803. — Victorin, eller Soldaterſønnen, en Tildragelſe fra den nyeſte Tid af Julius Päan. Overſ. ib. 1810. (L. E. 1810, S. 782). — Erik den Tredie. Original Sørgeſpil. ib. 1811.

Han overſatte de to førſte Ark af: Emma, eller Qvinden ſom hun er, af G. Schilling. (jvfr. Art. O. Horrebow, I. 713).

Tøxen (Niels Andreas Carl Emil), Søn af ovennævnte J. K. Blok Tøxen; var 1827—30 Mønſterſkriver ved Sø-Indrulleringen i Holſteens Diſtrict, og opholdt ſig i Altona; fik derefter Søkrigscommiſſairs Charakteer og blev Inſtitutbeſtyrer i Kjøbenhavn; d. 1ſte Maj 1848 Secondlieutenant ved 1ſte Reſerve-Bataillon; d. 19de Aug. 1849 Premierlieutenant i Infanteriets Krigsreſerve (med Anciennitet af ſ. D.); d. 6te Octbr. 1850 Ridder af Danebroge; d. 13de Febr. 1851 charakteriſ. Capitain. — *......

Almindelig Verdenshiſtorie for alle Stænder, fra de ældſte Tider indtil Aar 1831, af C. v. Rotteck. Fordanſket. 1.—4. Bd. Kbh. 1835—38, med Forf.'s Portrait. (jvfr. Kbhpoſt. 1837, S. 535—36). Andet Oplag. 1.—4. Bd. ibid. 1841—42. („Dagen“, 1841, Nr. 283).

ABC og Stavebog, med ſyv illuminerede Billeder. Kbh. 1843.

U.

Udtberg (J. C.), en Søn af Skræddermeſter Jonas Udtberg († $\frac{2}{7}$ 1822, 73 A. i Kbhvn.); er Skrædderſvend.

Glædesſang paa vor ſkjønne Julefeſt. 1818. — Fanden paa Loftet, en moerſom Fortælling. 1827. — Sang i Anledning af Formælingen. 1828. — Juleſang. 1829. — Poetens løierlige Frierie til Jomfrue Roſalia Gjernevil, eller: For Plaiſier Skyld, langtfra havde jeg nær ſagt; en moerſom Fortælling. Andet Oplag. 1831. 15 S. 8. — Kjøbenhavns Moerſkabsblad, indeholdende Alvor og Skjemt. (1833). 4to. — Dannerfolkets Nationalſang i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Fødſelsdag; ſamtlige trykte i Kbhvn.

Tanker ved Paſtor Spangs Død, i Berl. Tid. 1846, Nr. 21, Tillæg.

Uldahl (Peter Chriſtian), f. d. 1ſte Marts 1778 i Aſſens; kom tidlig til Kjøbenhavn; rejſte ſiden i 7 Aar udenlands, og opholdt ſig i Petersborg, Berlin og Wien; kom tilbage 1809 og anlagde med kongelig Underſtøttelſe en Fortepiano-Fabrik i Kbhvn.; blev d. 28de Jan. 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ſte Marts 1820. — * Ane Dorthea Hammond († 1846). — (Jvfr. Efterretninger fra Selſk. for indenl. Konſtflid I. 157—60 og 217—18).

Indberetning om hans opretſtaaende Fortepianoer, m. K., i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtflid, I. 659—63.

Uldall (Frederik Adolph), f. d. 1ſte October 1806 paa Gaarden Espe ved Korsør, Søn af Sø- og Land-Krigscommisſairen i det nordre ſjællandſke Diſtrict, Generalkrigscommisſair Hans Frederik Uldall († 1836) og Marie Dorothea f. Købke († $\frac{2}{8}$ 1838 i Vordingborg); kom 1817 i Frederiksborg lærde Skole, og 1819 i Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn, hvorfra han 1825 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgiſk Volontair paa Frederiks-Hospital; underkaſtede ſig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Novbr. ſ. A. mediciniſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); var derefter i $1\frac{1}{2}$ Aar mediciniſk Candidat paa Frederiks-Hospital, og ſenere praktiſerende Læge, boſat paa Veſterbro ved Kbhvn.; disputerede d. 16de Februar 1833 for Licentiatgraden og d. 25de Novbr. ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; var fra 1ſte Juni 1834 til 1ſte Aug. 1836 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 11te Diſtrict; blev d. 23de Juli 1836 Stadsphyſicus i Fredericia; foretog en Rejſe til Paris 1840, og udnævntes d. 24de Decbr. 1843 til Landphyſicus i Sjællands nordre Phyſicat; blev 1851 Medlem af den til at underſøge og ordne Sanitets- og Medicinalforholdene i Hertugdømmet Slesvig nedſatte Comitée. Vandt 1839 den af Philiatrien udſatte Præmie for Udarbejdelſen af en Haandbog i det offentlige Sundhedspoliti, til Brug for danſke Læger, og ligeledes 1844 den ved det kongl. Sundhedscollegium udſatte Præmie for en Afhandling om Medicinalvæſenet i Danmark (ſ. Bibl. f. Læger XL. (N. R. Bd. 10.) S. 472—73). — * Eliſabeth Johanne Sophie Sick. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udſtedte Program, p. 27—29; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 507—8; XXXIII. 101).

Dissertatio *de effectibus Jodii in organismum humanum usuque ejus medico.* (pro licent.). Havn. 1833. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 97—101; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 122, af C. Otto).

De dentitione difficili infantili, cum adjuncta disquisitione *de spasmis et antispasmodicis*. Diss. inaug. Havn. 1833. (Hufeland Bibl. der Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 101; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 125, af C. Otto).

Haandbog i den gjeldende civile Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1835 (1834). (Bibl. f. Læg. XXII. 494—98, af C. Otto; M. f. L. XIII. 266—68, af F. W. Manſa).

Danmarks gjeldende civile Lovgivning angaaende Apothekervæſenet. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 220—26, af F. W. Manſa; Journ. f. Med. og Chir. IX. 190). — Supplement, indeholdende den gjeldende militaire Lovgivning om Apothekervæſenet. ibid. 1836.

Haandbog i den gjeldende militaire Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1836. (M. f. L. XVIII. 471—83, af F. W. Manſa).

Haandbog i Sundhedspolitiet, med ſærligt Henſyn paa Danmark, udarbeidet for Læger og Juriſter. Et af Philiatrien kronet Priisſkrift. Kbh. 1840. (jvfr. Bibl. f. Læg. XXXI. (N. R. Bd. I.) S. 190; Ugeſkr. f. Læg. I. 191—92).

Statiſtiſk Fremſtilling og critiſk Sammenligning af tyve Staters Medicinal-Forfatninger, med ſærligt Henſyn til den danſke, ſamt Ideer til dennes Reform. Et af det kongl. Sundhedscollegium kronet Priisſkrift. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Bibl. f. Læg. XLI. (N. R. Bd. 11.) S. 396—409; XLII. (N. R. Bd. 12.) S. 105—19, jvfr. Forf.'s Antikritik ſſtd. S. 143—58 og 398—421).

Real-Regiſter over Danmarks gjeltende civile Medicinal-Lovgivning indtil Udgangen af 1847, betegnende Forordninger, Placater, Reſcripter, Reſolutioner, Reglementer, Inſtruxer, Fundatſer, Collegial-Skrivelſer og andre offentlige

Aktſtykker, ſom vedkomme Kongerigets, de nordlige Bilandes og de danſke Coloniers civile Medicinal-Perſonale. Kbh. 1848.

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Exempel paa uſtyrlig Lyſt til Brandſtiftelſe hos et aldrende Fruentimmer, i V. 115—17; overſ. af J. F. W. Nevermann i Wildbergs Jahrb. d. geſ. Staatsarzneykd. Bd. 2. S. 311—13).

I „Bibliothek for Læger“ (Foramen ovale aabent hos et 5 Maaneder gammelt Barn, XXV. 16—17. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1837, Bd. 13. S. 309, af A. v. Schönberg, og i Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 5. S. 514); En Obductionsforretning, XXVIII. 318—55; En Accouchement-Forretning, XXX. 291—98; Praktiſke Jagttagelſer, XXXII. (N. R. Bd. 2.) S. 193—217; Bemærkninger om Syphilis og jydſk Syphiloid i Almindelighed og med ſærligt Henſyn til Fridericia, XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 337—80; Kliniſke Jagttagelſer (1. Ualmindeligt Forløb af et Tilfælde af Vatterſot med Albuminuri. 2. Lunge-Empyem — Operation — Obduktion. 3. Arſenik mod Phthiſis. 4. En Lupus nasi. 5. Til Behandlingen af Rygradskrumninger. 6. Helbredelſe af en langvarig Neuralgia coeliaca. 7. Fedt og Hvidkaal i Dyſenteri. 8. Tilfælde af rheumatiſk Stivkrampe efter Herpes exedens), XXXVIII. (N. R. Bd. 8.) S. 114—28; Om den i Sjællands nordre Phyſikat i Aaret 1845 herſkende Hydrocephalus acutus. Efter Lægernes Indberetninger, XLV. (N. R. Bd. 15.) S. 228—33; Kaſuiſtiſke Meddelelſer (1. Spinalirritation med Abdominal-Neuralgi, Aſcites og Rygradskrumning, Helbredelſe; 2. Vatterſot med Albuminuri, Helbredelſe; 3. Kroniſk Affektion af Pankreas (?) helbredet; 4. En betydelig Gevært, fordelt ved Naturens egen Kraft; 5. Exfoliation af Slimhinder), i 3. R. II. 310—20; Bemærkninger om Epidemianordningerne. (Oplæſt paa Lægemødet i Roskilde d. 2den Sept. 1850), i 3. R. VIII. 403—23).

I „Ugeſkrift for Læger“ (Medico-chirurgiſke Bemærkninger fra Paris, III. Nr. 24; Lægemødet i Roeskilde, i 2. R. V. 77—82; Om de hvidtede Huſe, 2. R. VII. 352—83).

Uldall (Wilhelm Auguſt), f. i Kjøbenhavn d. 2den Marts 1781, Søn af Juſtitsraad Peder Uldall, daværende Højeſterets-Advocat, ſiden Viceborgemeſter i Kjøbenhavn (f. $\frac{29}{8}$ 1743 i Aſſens, † $\frac{3}{11}$ 1798, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 632—33), og Antonette f. Hanſen; blev privat dimitteret til Univerſitetet i Foraaret 1797; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Juni 1801 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.), men lagde ſig ſiden efter Botanik under Vahl, og gjorde 1803 en Rejſe til Paris; udnævntes til Commerce-Secretair, og blev 1809, efter C. G. Rafns Død, Beſtyrer af det kongelige Brændeviinsbrænderi i Kjøbenhavn; derefter Commerce-Aſſeſſor; d. 21de Febr. 1822 virkelig Kammerraad; d. 13de April 1825 Told- og Conſumtions-Kaſſerer i Neſtved; d. 21de April 1843 virkelig Juſtitsraad; d. 25de Marts 1851 i Naade og med Penſion entlediget (fra 1ſte Apr. ſ. A. at regne). — * Hanne Louiſe Nellemann (f. $\frac{7}{3}$ 1783, næſtældſte Datter af Cancelliraad, Byfoged i Aſſens, Rasmus Ludvig Nellemann og Margrethe f. Uldall).

Anviisning til at benytte Bærmen i Øllets Sted til Paaſætning ved Brænderier. Kbh. 1810. (foranſtaltet trykt og gratis uddeelt af Oekon.- og Commerce-Collegiet; aftr. i Handelstid. 1810, Nr. 68). — Anviisning til Brændeviinsbrænding af Kartofler. ibid. 1811, m. 1 Kb. (ligeledes uddeelt, og aftr. i Handelstid. 1811, Nr. 19).

Om Brændeviinsbrænding af Kartofler, ſaaledes ſom ſamme foretages paa det kongelige Brænderie i Kjøbenhavn. Med 1 Kobber. Kbh. 1815.

I »Minerva« (Bemærkninger paa en Reiſe til Paris 1803, i Aarg. 1804, II. 134—67; III. 1—31).

I »Handels- og Induſtri-Tidende« (Beretning om de i Vinteren 1809—10 foretagne Forſøg paa det kongel. Brændeviinsbrænderie i Kjøbenhavn, 1810, Nr. 44 og 47 (derfra i Krarups Søndags Aftens Læsning 1810, Nr. 24—25 og i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtfl. I. 238—55, ſamt i Udtog i Journal uti Hushållningen, Stockholm, Jan. og Febr. 1811); Paaſæt af Bærme iſtedetfor Øl ved Brændeviinsbrænding om Sommeren, 1810, Nr. 84 (og i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtfl. I. 439—40); Beretning om, at Spøl ſom Paaſæt ikke bedærver Brændevinen ved at gjøre Karrene ſure, 1812, Nr. 37; Om at uddrage Meel af Kartofler ved Froſt, 1814, Nr. 3).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Beſkrivelſe over nogle til Deſtillation hørende Redſkaber, med 1 Kb., I. 231—37; Om Kartoflers Brug i Sverrig til Brændeviin, ſſtd. S. 457—60).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om Fordelene ved Kartoflers Anvendelſe til Brændeviinsbrænding, II. 3—23; ſærſkilt aftr. Kbh. 1815, og anm. i Landoecon. Tid. IV. 368—73, af B. F. Rønne).

Ullis (Ingeborg), f. i Norge.

Oeconomiſk Kogebog for ſparſommelige Huusmødre, efter norſk Methode. Kbh. 1830. — Oeconomiſk Saucebog for ſparſommelige Huusmødre. ibid. 1831.

Ulſtrup (Waldemar Nicolai), f. i Hillerød d. 21de October 1796; blev den 1ſte Marts 1812 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps; d. 12te Febr. 1823 Premierlieutenant; d. 7de Marts 1832 Capitain; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 20de Januar 1841 Batterichef; fra 1ſte Juli 1842 faſt Controleur ved Fabrikationen paa Frederiksværk, og Capitain af 1ſte Claſſe i Artilleribrigaden; 1843 Ridder af Sværd-Ordenen; d. 29de Novbr. ſ. A. atter Batterichef; d. 24de Januar 1848 Major ved 1ſte Artilleriregiment; d. 17de Juni 1849 charakteriſeret Oberſtlieutenant (med Anciennitet fra $\frac{10}{8}$ ſ. A.); d. 6te Octbr. 1850 Oberſtlieutenant; d. 8de Octbr. ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Aug. 1851 Medlem af Defenſionscommiſſionen; er tillige Secretair i Artilleri- og Conſtructions-Commiſſionen. — *Hanne Annine Chriſtiane Jørgenſen.

I »Militairt Repertorium« (Et Copieapparat, II. 460—63).

Undahl (Lauritz Chriſtian), fød d. 17de September 1783 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Kammerherre, Commandant paa Bornholm, Andreas Undahl og Charlotte Dorothea v. Röder († $\frac{16}{3}$ 1820 i ſit 62te Aar, eneſte Datter af Hofjægermeſter Chriſtian Friderich v. Röder, Jægermeſter i Nørre-Jylland, f. i Maj 1726, † $\frac{5}{3}$ 1767, og Ingeborg Marie Thombſen); var Premierlieutenant i Armeen, da han 1811 fik Over-Opſynet ved det i Viborg Tugt- og Forbedringshuus værende Fabrik-Anlæg; blev 1813 Capitain; 1820 Inſpecteur og den 14de Juli 1850 Directeur ved bemeldte Straffe-Anſtalt; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1830 Major; d. 2. Aug. 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841, efter Anſøgning, i Naade afſkediget af Krigstjeneſten og udnævnt til Generalkrigscommiſſair (med Rang i 3 Kl. Nr. 8). — * Maren Kirſtine Staal.

I „Nye landoecon. Tidender“ (Om Kardebollers Dyrkning, VI. 229—31).

Unsgaard (Iver Johan), f. i Kjøbenhavn d. 4de Sept. 1797, en Søn af Kammerraad og Landinſpecteur Iver Unsgaard († 1818) og Bertha, f. Lange († $\frac{30}{4}$ 1847, 84 Aar); blev dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1817; underkaſtede ſig i October 1820 og i Jan. 1821 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1822 Copiiſt i Rentekammerets 1ſte ſjællandſke Comptoir, og 1826 Fuldmægtig i dets danſke Kammer-Cancelli; 1831 Kammer-Secretair; d. 29de April 1835 tillige Committeret i ſamme Collegium og virkelig Juſtitsraad; d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 18de Decbr. 1839 valgt til Medpræſident i det kgl. Landhuusholdnings-Selſkab (gjenvalgt $\frac{21}{12}$ 1842 og 1845); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 31te Decbr. ſ. A. Deputeret i Rentekammeret og Chef for dets førſte Section (fra 1ſte Jan. 1841); d. 21de Maj 1841 Medlem af Forſt-Examinations-Commiſſionen i Danmark og Hertugdømmerne (af hvilken han udtraadte fra 1ſte Januar 1849); d. 10de Juni ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Octbr. 1845 Medlem af Jernbanecommiſſionen; d. 28de Juni 1847 Conferenceraad; d. 23de Septbr. 1848 Stiftamtmand for Fyens Stift og Amtmand over Odenſe Amt; d. 22de Decbr. ſ. A. Commandeur af Danebroge; d. 9de Febr. 1849 Formand i Landbocommiſſionen; d. 29de Decbr. ſ. A. valgt til Landsthingsmand for 6te Valgkreds, og mødte ved Rigsforſamlingerne 1850—51. — * 1. Mariane Eliſabeth Dreſing († i Marts 1849 i Kbhvn., en Datter af Præſten ved Vartou, Nicolai Dreſing og Maria Eliſabeth Rubach). * 2. i Septbr. 1850 Wilhelmine Alvilde Herbſt (f. 1816, † i Juli 1851) yngſte Datter af Generalkrigscommiſſair

Michael Joh. Chriſtian Herbſt (f. $\frac{18}{2}$ 1775, † $\frac{25}{2}$ 1830) og Michelle Eliſabeth Charlotte Chriſtiane de Stibolt. — (Portrait, lithographeret).

Regiſter til Forordningen af 3die December 1828 om det ſtemplede Papiirs Brug i Kongeriget Danmark. Kbh. 1829. 4to. (M. f. L. I. 393, af P W. Jacobſen; jvfr. C. Schack: Rentekammer-Reſolutioner og Lovgivningsbeſtemmelſer, vedkommende det ſtemplede Papiir, vedſøiede Unsgaards Regiſter. Kbh. 1845).

Unzer (Juſtus), f. d. 29de Marts 1788 i Ottenſen ved Altona, Søn af Dr. med., Profeſſor Joh. Chriſtoph Unzer (f. $\frac{17}{5}$ 1747, † $\frac{20}{8}$ 1809, ſ. Korbes, S. 367, ſamt Lübkers u. Schröders Lex. II. S. 643) og Caroline Dorothea Eliſabeth f. Ackermann; blev d. 22de Decbr. 1808 Secondlieutenant ved det fynſke Dragonregiment; d. 30te Juni 1814 Premierlieutenant; 1821 forſat til Livregimentet Cuirasſerer; erholdt d. 26de Octbr. 1822 Ritmeſters, og d. 17de Decbr. 1837 Majors Anciennitet; fra 1ſte Januar 1839 udnævnt til Commandeur for det paa den ſydlige Grændſe af Hertugdømmet Holſteen oprettede Gensd'armerie; udtraadte d. 25de Febr. 1840 af Regimentet og anſattes ſom Major à la suite i Cavalleriet med den ham forbeholdte Anciennitet; blev d. 9de Aug. 1841 i Naade afſkediget af Krigstjeneſten med Penſion. — * Margaretha Catharina Henriette Müller (f. $\frac{20}{7}$ 1793 i Rendsborg, † $\frac{30}{7}$ 1841), Datter af Capitain Georg Heinr. Waldemar Müller.

Bemærkninger om Cavalleriebeſten, i „Maanedsſkrift for Heſteavl og Heſtehold", Bd. 2. S. 138—49.

Urſin (Georg Frederik Krüger), fød i Kjøbenhavn d. 22de Juni 1797, af Forældrene: Premierlieutenant i Sø-Etaten Georg Jacob Krüger (f. $\frac{18}{9}$ 1771, Søn af Klædefabrikør Jacob Reinhardt K. og Cecilie f. Roſenqviſt) og Jacobine f. Urſin (døbt $\frac{2}{4}$ 1772, † $\frac{3}{10}$ 1819, Datter af Contre-Admiral Svend Martin Urſin, og * 2. $\frac{20}{3}$ 1807 Skibsbygmeſter og Værftejer Lars Larſen, f. 1758, † $\frac{18}{1}$ 1844). Da hans Fader i Foraaret 1798 miſtede ſit Embede og blev forviiſt til Munkholmen, blev det ved kongelig Bevilling af 25de Maj ſ. A. tilladt, at Sønnen maatte bære Moderens Familienavn. Efter at have gaaet et Par Aar i Efterſlægtsſelſkabets Realſkole, blev han indſat i Kjøbenhavns Cathedralſkole (Metropolitanſkolen) og dimitteredes derfra til Univerſitetet 1815. Allerede før han blev Student underkaſtede han ſig d. 16de Maj 1814 Landmaaler-Examen med Charakteer „Meget godt"; vandt 1816 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte mathematiſke Priisopgave: Data regularium sive Platonicorum qvinqve corporum eadem altitudine 1000 ped., computare latera singulorum Polygonorum, ista corpora includentium", og underkaſtede ſig ſamme Aar anden Examen med Udmærkelſe; opnaaede 1817 Accessit for en Afhandling over Univ[illegible] ſitetets Aaret iforvejen udſatte Opgave i Mathematiken: „Evolvere Analyseos methodum, quam de Maximis et Minimis appellamus"; fulgte i Somrene 1817 og 1818 for egen Regning daværende Profesſor Schumacher paa hans Gradmaalings-Rejſer, og benyttede den mellemliggende Vinter til under ſammes Vejledning at ſtudere Aſtronomi; rejſte i Efteraaret 1818 til Tydſkland, hvor han i Göttingen under Gauſs fortſatte ſine Studier; blev ved ſin Hjemkomſt 1819 conſtitueret ſom Obſervator ved Kjøbenhavns Univerſitets aſtronomiſke Obſervatorium; underkaſtede ſig Magiſter-Conference og disputerede d. 17de Novbr. 1820 for den philoſophiſke Doctorgrad; var Lærer i Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn, og blev den 12te Octbr. 1824 faſt anſat ſom Obſervator; 1827 Profesſor i Mathematik ved det kongl. Academi for de ſkjønne Konſter; d. 21de Febr. 1829 Lærer i Maſkinlære og Technologi ved den polytechniſke Lære-Anſtalt (derfra entlediget, efter Anſøgning, i Naade og med Vartpenge $^{14}/_{2}$ 1832); d. 8de Maj ſ. A. Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 8de Aug. ſ. A. conſtitueret til at holde aſtronomiſke Forelæsninger ved Univerſitetet efter Prof. Thunes Død, og ſ. D. entlediget fra ſin Poſt ſom Obſervator; d. 21de Septbr. 1831 conſtitueret til at holde mathematiſke Forelæsninger efter Prof. v. Schmidten; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge; udnævntes 1841 tillige til Inſpecteur ved Konſt-Academiet, og i Marts 1849 til Slotsſorvalter paa Charlottenborg. Foretog 1831, 32 og 33, underſtøttet af den Rejerſenſke Fond, Rejſer i Danmark, for nærmere at underſøge dets Induſtriværſen, ſamt 1838 en Rejſe i Sverrige, og 1845, med Underſtøttelſe af den Rejerſenſke Fond, en techniſk Rejſe i England og Skotland. † 1de December 1849 i Kbhvn. — * 1823 Helene Eliſabeth Thurah (f. $^{4}/_{6}$ 1797). — (Jvfr. Ørſteds Overſigt over det Kongl. danſke Videnſkabernes Selſkabs Forhandlinger 1850, S. 67—71, af C. Jürgenſen; Selmers Nekrol. Samlinger 2. Aarg. S. 461—65; Berl. Tid. 1849, Nr. 288).

De *eclipsi solari* VII. Sept. 1820 observata. Diss. inaug. Haun. 1820. 4to.

Den ringformige Solformørkelſe d. 7. Septbr. 1820 iſær i Danmark. Med et Kobber. Kbh. 1820.

Lærebog i den rene Mathematik, iſær med Henſyn til dem, der forberede ſig til Univerſitetet. Kbh. 1822. 2det Oplag. 1ſte Deel. 1826. 3die Oplag. 1835. (T. f. L. o. K. I. 207—11, af C. Ramus). Anden Deel, indeholdende Stereometrien, Trigonometrien, Algebra og det Endeliges Analysis. ibid. 1824. (Aldeles omarbejdet m. T.: Stereometrien, den plane og den ſphæriſke Trigonometri. 2det Opl. (Med Figurer i Texten). 1847). — Øvelſes-Exempler af Decimal-Regning, Kjædebrøk, Bogſtav-Regning, Rodextraction, Ligninger, Logarithme-Regning, ſamt Opgaver af Planimetrien. (Et ſærſkilt Aftryk af Tillægget til „Lærebogens" tredie Oplag). Kbh. 1835.

Regnebog eller Anviisning, henſigtsmæsſigen at udføre Huus- og Handels-Regning. Udarbeidet til Nytte iſær for den danſke Ungdom. Kbh. 1824. („Dagen“ 1824, Nr. 190; ſvfr. Art. A. Jacobi, I. 757). 2. Opl. 1832. 3. Opl. (førſte Stereotyp-Aftryk). 1841. (N. Magaz. for Kunſtn. og Haandv. V. 454—56). 4. Opl. (2det Stereotyp-Aftryk). 1843. 5. Opl. (3die Stereotyp-Aftryk). 1847. — Maal, Vægt og Mønt hos Romerne, Grækerne og i den hellige Skrift. Tillæg til han's Regnebog. Kbh. 1824.

Haandbog i den mechaniſke Deel af Naturlæren, indeholdende Læren om de faſte og flydende Legemers Ligevægt og Bevægelſe og en udførlig Efterretning om Opfindelſen, Udbannelſen og den nærværende Beſkaffenhed af Dampmaſkinen, bearbeidet efter Millington's epitome of natural and experimental philosophy. Med 11 graverede Steentryk. Kbh. 1826.

Logarithmer med 6 Decimaler for Tallene fra 1 til 100,000 for Sinus og Tangens for hver 10″, tilligemed forskjellige constante Logarithmer og Tal, der ere af Vigtighed i Mathematiken. Kbh. 1827; ogſaa med latinſk Titel: |*Logarithmi VI. Decimalium* scilicet Numerorum ab 1 ad 100,000 et Sinuum et Tangentium ad 10″, quibus additi sunt varii Logarithmi et numeri saepius in Mathesi adhibiti. Haun. 1827. (Magaz. f. milit. Videnſkabel. X. 178—82; Allg. Hall. L. Z. 1828, Aug., Ergzbl. S. 713—19).

Den underjordiſke Vei under Themſen, efter en engelſk Original med et Kobber. Kbh. 1827. (ogſaa i Magaz. f. Kunſtn. og Haandv.).

Geometri, udarbeidet med ſtadigt Henſyn til Anvendelſen i Kunſter og Haandværker. (Autoriſeret til Brug for Eleverne af det kongel. Akademi for de ſkjønne Kunſter). Kbh. 1828. 2det Opl., med Figurer, 1839. (T. f. L. o. K. IV. 390—91, af C. Jürgenſen; N. Magaz. f. Kunſtn. og Haandv. III. 310—12). 3die Opl. 1843. 4de Opl. 1847.

Aſtronomi med Stjernekaarter og Afbildninger af Solſyſtemet. No. 1 og 2. Kbh. 1830; ufuldendt. (jvfr. Kbhpoſt. 1832, Nr. 67. 68).

Betragtninger over Himlen, efter Gelpke's populaire Himmelskunde. Kbh. 1831, med fem Kobbertavler i 4to, hvoriblandt et Maanekort.

Forelæsninger over Naturlæren til Veiledning for dem, ſom mangle mathematiſke Forkundſkaber, af H. W. Brandes. Overſat. I.—4. Deel. Kbh. 1834—36, med 18 Kobb. („Nyt Magaz. f. Kunſtn. og Haandv.“ I. 14—15).

Populært Foredrag over Aſtronomien. Kbh. 1838 (1837), med 4 Kbt. (Berl. Tid. 1837, Nr. 309). 2det uforandrede Oplag. ib. eod. Paa Islandſk: *Stjörnufrædi*, ljett og handa alþidu, eptir *G. F. Ursin.* med 4 eirspjaldabrjefum. *Jónas Hallgrimsson* íslendskadi. Viðeyar Klaustri, 1842. 220 blss. 8.

Dampmaſkinen, fremſtillet i 12 populære Foredrag. Kbh. 1838, med 7 Zinkplader i ſt. 4. (ſærſkilt aftr. af „Nyt Magaz. for Kunſtn. og Haandv.“ III. Nr. 121—32, med Tillæg; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 261). 2det forøgede Oplag. ibid. 1842, med 12 Kbt. Overſ. paa Tydſk 1840.

Reiſe i Sverrig Aar 1838. Med 6 lithogr. Proſpecter. Kbh. 1839.

Om Sporveie, med ſærdeles Henſyn til deres Anlæg i Fædrelandet. Et populært Foredrag, holdt i Induſtriforeningen den 19de Novbr. 1839. Med Tegning og Træſnit. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 280).

Bogtrykkerkunſtens Opfindelſe og Udvikling i 400 Aar. En Feſtgave til dens fjerde Jubilæum. Med Træſnit af Flinch. Kbh. 1840. Udkom i to Udgaver: a) en i ſt. 8, ialt 50 Exemplarer, hvoraf ikkun 30 kom i Boghandelen; b) en i ſædvanlig Octav. (jvfr. Berl. Tid. 1840, Nr. 141; »Dagen« ſ. A. Nr. 143; N. Magaz. f. Kunſtn. og Haandv. IV. 471—72).

Arithmetik, udarbeidet med ſtadigt Henſyn til den practiſke Anvendelſe. Med Figurer. Kbh. 1841. (»Dagen« 1842, Nr. 2; N. Magaz. for Kunſtn. og Haandv. VI. 62—64). 2det Opl. ib. 1848 (1847).

Om Uhre, deres Indretning og henſigtsmæsſige Behandling. Med 48 Træſnit og 1 Kobbert. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1138).

Formſkærerkunſten og Kobberſtikkerkunſten. (Med 12 Prøver i ſærſkilt Omſlag). Kbh. 1844 (1843).

Lithographien eller Steentrykkerkunſten. (Med 8 Prøver i lithograph. Omſlag). Kbh. 1844.

Logarithmer med 4 Decimaler. Kbh. 1847 (1846). (Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

Nautisk Almanak, uddragen til Brug for Sömanden af „The nautical almanac and astronomical ephemeris." *Aaret 1849*. Beregnet til Greenwich's Meridian. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 298; »N. Aftenbl.« ſ. A. Nr. 304; »N. Arch. for Søvæſ.« 2. R. III. 52—56). Samme for 1850. ib. 1848. (Berl. Tid. 1848, Nr. 271). Samme for 1851. ib. 1849. (er tildeels udarbejdet af ham). Udkom ogſaa paa Tydſk.

Mechanik. Med 200 Træſnit i Texten. Kbh. 1848.

Udgav: a) Magazin for Kunſtnere og Haandværkere. 1.—5. Bd., med Kb. og et Atlas. Kbh. 1827—30. (L. T. 1827, Nr. 31; M. f. L. I. 1—10, af H. C. Ørſted; jvfr. „Politievennen" 1829, S. 136—42); — b) Samme Bogs 2den Række. 1.—5. Bd., m. Kb. ibid. 1830—31; — c) Nyt Magazin for Kunſtnere og Haandværkere. 1.—6. Bd., m. Kb. ibid. 1837—42. (Af de to førſte Bind var C. G. Hummel Medudgiver); — d) Danſk Almeenlæsning. Et Ugeſkrift. 1835, Nr. 1—39; 1836, Nr. 1—26. Kbh. 4to. (M. f. L. XV. 314—19, af C. L. Borreſen; Kbhpoſt. 1835, Nr. 116).

I Forening med G. F. Hetſch udgav han:

a) *Begyndelses-Grunde* af den geometriske Tegnelære til Brug især for Kunst- og Haandværks-Skoler. Med 40 Folio-Tegninger. (Kbh. 1828). Texten særskilt. *Ny Udgave.* Med 48 Folio-Tegninger. ibid. 1844 (1843). Texten særskilt; — b) *Forberedelse* til den geometriske Tegnelære, indeholdende 18 Blade og dertil hörende Text. (ibid. 1830). Texten særskilt.

Medudgiver af Ugebladet »Borgervennen« 1835 og 1842—46. (hertil leverede han bl. A.: Om Nytaar, Douceurer og Drikkepenge, 1835, Nr. 12, 13; Savojarderne i Paris, af Lewald, overſ., ſ. A. Nr. 15—17; Om Læſeforeninger, ſom Midler til Folkets Dannelſe, ſ. A. Nr. 17, 18; Menigmands Bolig, 1842, Nr. 7, 8; Om Forſørgelſesanſtalter, ſ. A. Nr. 19—25; Kjøbenhavns Topographi, ſ. A. Nr. 26, 27; Lotteri-Gevinſt uden Lodſeddel, 1843, Nr. 21, 22; Om Sildeavl i Danmark, ſ. A. Nr. 29; S. Nilsſon, Bidrag til Menneſkeſlægtens Udviklingshiſtorie. (Foredrag holdt i de ſkandinaviſke Naturforſkeres Møde i Stockholm 1842, overſ., 1844, Nr. 33—38; Kjøbenhavns Omnibusſer, ſ. A. Nr. 38, 39; Kjøbenhavns Dampſkibsfart, ſ. A. Nr. 39; Tidens Betydning i induſtriel Henſeende, 1845, Nr. 18—20; Vore Begravelſer, ſ. A. Nr. 20—21; Mindeſtøtte over Frederik den Sjette paa Skanderborg-Slotsbakke, ſ. A. Nr. 21—22; Traigo Conmigo Dicha, Novelle af Orvar Odd (Dr. Sturzenbecher), overſ., ſ. A. Nr. 22—28; Om Actieforeninger, 1846, Nr. 25—28; De nye Slagterboder, ſ. A. Nr. 28; Noget om Jordbær, ſ. A. Nr. 28—29 Barklay og Perkins' Bryggerier, ſ. A. Nr. 30—31; Ibrahim Paſcha, ſ. A. Nr. 32—33; Det tydſke Hoſpital i London, ſ. A. Nr. 33; Tale i Anledning af Kong Oscars og Dronnings Formæling, af Eſaias Tegnér, holdt paa Lunds Univerſitet paa Oscarsdagen (d. 1ſte December 1823), overſat, ſ. A. Nr. 34—39).

I Riiſe's »Archiv for Hiſtorie og Geographie« (Univerſitets-Obſervatoriet paa Runde-Taarn, XXIV. 1—52; ſærſkilt aftr. Kbh. 1826).

I »Maanedsſkrift for Litteratur« (Anmeldelſe af: »Patriotiſche Rügen eines Holſteiners über das Poſt- und Poſtſtraßen-Weſen in Holſtein«, i III. 328—65).

I »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. naturv. og mathematiſke Afhandlinger« (Om Anvendelſen af Solaarets rette Længde i Kalendarographien, i V. S. XLII.—XLIII.)

I »Archiv for Søvæſenet« (Om Beſſel's nye Beregningsmaade af Maane-Diſtancer, VI. 33—63). — I »Nyt Archiv for Søvæſenet, 2den Række« (Logarithmer med 4 Decimaler og deres Anvendelſe til nautiſke Beregninger. (Et Foredrag, holdt i Foreningen for Søfartens Fremme d. 9de og 23de December 1816), i II. 22—37; Den Piſtor-Martiusſke Prismecirkel, ſammenlignet med Sextanten, III. 14—24; Tidsbeſtemmelſe af Høider udenfor Meridianen, ſſtd. S. 345—99; Tidsbeſtemmelſe af correſponderende Høider, IV. 1—44; Af ſamme, men ukjendte Høide, af tre forſkjellige Himmellegemer at finde Brede, Uhrſtand og den fælles ſande Høide, ſſtd. S. 407—29).

I »Journal for Medicin og Chirurgie« (Udſigt over Veirforholdene i December 1832, i I. 69—73).

I Schouw's „Danſk Ugeſkrift« (Den Halley'ſke Komet, i VII. Nr. 160 og 61, S. 41—52, med 1 Kaart).

I „Læsning for Almuen« (Kort Begreb af Verdensbygningen, i Nr. 2, 1838; paa Grønlandſk: *Erkarsàutigirseksæt sillársoarmik*, agléksimarsut *G. F. Ursini-mit*, nuktersimarsut *P. Kragh-mit.* Kjöbenhavnime, 1839; tilligemed den danſke Original jevnſides, 45 S. 8vo.)

I »Danſk Folkekalender for 1841« (Almanak for 1841, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I—XXIV.); — i Samme for 1842 (Almanak for 1842, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I.—XII.)

I „2den Fortſættelſe af Almanak eller Huuscalender for 1812« (Forklaring over den i Juli Maaned indtræffende Solformørkelſe).

I »Fædrelandet« (Haandværkerens Forhold til Bygherren og den Bygning, han har paataget ſig at udføre, 1845, Nr. 1790; jvfr. Folgeblad til »Fædrel.« i Februar ſ. A., af G. N. Sibbern).

I »Den Berlingſke Tidende“ (Dampſkibs-Intereſſentſkabet i Helſingør, 1846, Nr. 220; Ny Planet, ſ. A. Nr. 272).

Almindelig Verdenshiſtorie for alle Stænder, fra de ældſte Tider indtil Aar 1831, af C. v. Rotteck. Fordanſket. 1.—4. Bd. Kbh. 1835—38, med Forf.'s Portrait. (jvfr. Kbhpoſt. 1837, S. 535—36). Andet Oplag. 1.—4. Bd. ibid. 1841—42. („Dagen", 1841, Nr. 283).

ABC og Stavebog, med ſyv illuminerede Billeder. Kbh. 1842.

U.

Udtberg (J. C.), en Søn af Skræddermeſter **Jonas Udtberg** († $^{25}/_{7}$ 1822, 73 A. i Kbhvn.); er Skrædderſvend.

Glædesſang paa vor ſkjønne Julefeſt. 1818. — Fanden paa Loftet, en moerſom Fortælling. 1827. — Sang i Anledning af Formælingen. 1828. — Juleſang. 1829. — Poetens løierlige Frierie til Jomfrue Roſalia Gjernevil, eller: For Plaiſier Skyld, langtfra havde jeg nær ſagt; en moerſom Fortælling. Andet Oplag. 1831. 15 S. 8. — Kjøbenhavns Moerſkabsblad, indeholdende Alvor og Skjemt. (1833). 4to. — Dannerfolkets Nationalſang i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Fødſelsdag; ſamtlige trykte i Kbhvn.

Tanker ved Paſtor Spangs Død, i Berl. Tid. 1846, Nr. 21, Tillæg.

Uldahl (Peter Chriſtian), f. d. 1ſte Marts 1778 i Asſens; kom tidlig til Kjøbenhavn; rejſte ſiden i 7 Aar udenlands, og opholdt ſig i Petersborg, Berlin og Wien; kom tilbage 1809 og anlagde med kongelig Underſtøttelſe en Fortepiano-Fabrik i Kbhvn.; blev d. 28de Jan. 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ſte Marts 1820. — * **Ane Dorthea Hammond** († 1846). — (Jvfr. Efterretninger fra Selſk. for indenl. Konſtflid I. 157—60 og 217—18).

Indberetning om hans opretſtaaende Fortepianoer, m. K., i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtflid, I. 659—63.

Uldall (Frederik Adolph), f. d. 1ſte October 1806 paa Gaarden Espe ved Korsør, Søn af Sø- og Land-Krigscommisſairen i det nordre ſjællandſke Diſtrict, Generalkrigscommisſair **Hans Frederik Uldall** († 1836) og **Marie Dorothea** f. **Røbke** († $^{2}/_{8}$ 1838 i Vordingborg); kom 1817 i Frederiksborg lærde Skole, og 1819 i Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn, hvorfra han 1825 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgiſk Volontair paa Frederiks-Hospital; underkaſtede ſig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Novbr. ſ. A. mediciniſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); var derefter i 1½ Aar mediciniſk Candidat paa Frederiks-Hospital, og ſenere praktiſerende Læge, boſat paa Veſterbro ved Kbhvn.; disputerede d. 16de Februar 1833 for Licentiatgraden og d. 25de Novbr. ſ. A. for Doctorgraden i Medicinen; var fra 1ſte Juni 1834 til 1ſte Aug. 1836 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 11te Diſtrict; blev d. 23de Juli 1836 Stadsphyſicus i Fredericia; foretog en Reiſe til Paris 1840, og udnævntes d. 24de Decbr. 1843 til Landphyſicus i Sjællands nordre Phyſicat; blev 1851 Medlem af den til at underſøge og ordne Sanitets- og Medicinalforholdene i Hertugdømmet Slesvig nedſatte Comitée. Vandt 1839 den af Philiatrien udſatte Præmie for Udarbejdelſen af en Haandbog i det offentlige Sundhedspoliti, til Brug for danſke Læger, og ligeledes 1844 den ved det kongl. Sundhedscollegium udſatte Præmie for en Afhandling om Medicinalvæſenet i Danmark (ſ. Bibl. f. Læger XL. (N. R. Bd. 10.) S. 472—73). — * Eliſabeth Johanne Sophie Sick. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udſtedte Program, p. 27—29; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 507—8; XXXIII. 101).

Dissertatio *de effectibus Jodii in organismum humanum usuque ejus medico.* (pro licent.). Havn. 1833. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 97—101; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 122, af C. Otto).

De dentitione difficili infantili, cum adjuncta disquisitione *de spasmis et antispasmodicis*. Diss. inaug. Havn. 1833. (Hufeland Bibl. der Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 101; Zeitſchr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 125, af C. Otto).

Haandbog i den gjeldende civile Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1835 (1834). (Bibl. f. Læg. XXII. 494—98, af C. Otto; M. f. L. XIII. 266—68, af F. W. Manſa).

Danmarks gjeldende civile Lovgivning angaaende Apothekervæſenet. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 220—26, af F. W. Manſa; Journ. f. Med. og Chir. IX. 190). — Supplement, indeholdende den gjeldende militaire Lovgivning om Apothekervæſenet. ibid. 1836.

Haandbog i den gjeldende militaire Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1836. (M. f. L. XVIII. 471—83, af F. W. Manſa).

Haandbog i Sundhedspolitiet, med ſærligt Henſyn paa Danmark, udarbeidet for Læger og Juriſter. Et af Philiatrien kronet Priisſkrift. Kbh. 1840. (jvfr. Bibl. f. Læg. XXXI. (N. R. Bd. I.) S. 190; Ugeſkr. f. Læg. I. 191—92).

Statiſtiſk Fremſtilling og critiſk Sammenligning af tyve Staters Medicinal-Forfatninger, med ſærligt Henſyn til den danſke, ſamt Ideer til dennes Reform. Et af det kongl. Sundhedscollegium kronet Priisſkrift. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Bibl. f. Læg. XLI. (K. R. Bd. 11.) S. 396—409; XLII. (N. R. Bd. 12.) S. 105—19, jvfr. Forf.'s Antikritik ſſtd. S. 143—58 og 398—421).

Real-Regiſter over Danmarks gjeldende civile Medicinal-Lovgivning indtil Udgangen af 1847, betegnende Forordninger, Placater, Reſcripter, Reſolutioner, Reglementer, Inſtruxer, Fundatſer, Collegial-Skrivelſer og andre offentlige

Aktſtykker, ſom vedkomme Kongerigets, de nordlige Bilandes og de danſke Coloniers civile Medicinal-Perſonale. Kbh. 1848.

J „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Exempel paa uſtyrlig Lyſt til Brandſtiftelſe hos et aldrende Fruentimmer, i V. 115—17; overſ. af J. F. W. Revermann i Wildbergs Jahrb. d. geſ. Staatsarzneyk. Bd. 2. S. 311—13).

J „Bibliothek for Læger“ (Foramen ovale aabent hos et 5 Maaneder gammelt Barn, XXV. 16—17. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1837, Bd. 13, S. 309, af A. v. Schönberg, og i Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 5. S. 514); En Obductionsforretning. XXVIII. 318—55; En Accouchement-Forretning. XXX. 291—98; Praktiſke Jagttagelſer, XXXII. (N. R. Bd. 2.) S. 193—207; Bemærkninger om Syphilis og jydſk Syphiloide i Almindelighed og med ſærligt Henſyn til Fridericia, XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 337—80; Kliniſke Jagttagelſer (1. Ualmindeligt Forløb af et Tilfælde af Batterſot med Albuminuri. 2. Lunge-Empyem — Operation — Obduktion. 3. Arſenik mod Phthiſis. 4. En Lupus nasi. 5. Til Behandlingen af Rygradskrumninger. 6. Helbredelſe af en langvarig Neuralgia coeliaca. 7. Fedt og Hvidkaal i Dyſenteri. 8. Tilfælde af rheumatiſk Stivkrampe efter Herpes exedens), XXXVIII. (N. R. Bd. 8.) S. 114—28; Om den i Sjællands nordre Phyſikat i Aaret 1845 herſkende Hydrocephalus acutus. Efter Lægernes Indberetninger, XLV. (N. R. Bd. 15.) S. 228—33; Kaſuiſtiſke Meddelelſer (1. Spinalirritation med Abdominal-Neuralgi, Aſcites og Rygradskrumning, Helbredelſe; 2. Batterſot med Albuminuri, Helbredelſe; 3. Kroniſk Affektion af Pankreas (?) helbredet; 4. En betydelig Gevært, fordelt ved Naturens egen Kraft; 5. Exfoliation af Slimhinder), i 3. R. II. 310—20; Bemærkninger om Epidemianordningerne. (Oplæſt paa Lægemødet i Roskilde d. 2den Sept. 1850), i 3. R. VIII. 408—23).

J „Ugeſkrift for Læger“ (Medico-chirurgiſke Bemærkninger fra Paris, III. Nr. 24; Lægemødet i Roeskilde, i 2. R. V. 77—82; Om de hvidtede Huſe, 2. R. VII. 382—83).

Uldall (Wilhelm Auguſt), f. i Kjøbenhavn d. 2den Marts 1781, Søn af Juſtitsraad Peder Uldall, daværende Høieſterets-Advocat, ſiden Viceborgemeſter i Kjøbenhavn (f. $\frac{29}{8}$ 1743 i Aſſens, † $\frac{3}{11}$ 1793, anſ. i Nyerups Lit. Lex. S. 632—33), og Antonette f. Hanſen; blev privat dimitteret til Univerſitetet i Foraaret 1797; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Juni 1801 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.), men lagde ſig ſiden efter Botanik under Vahl, og gjorde 1803 en Reiſe til Paris; udnævntes til Commerce-Secretair, og blev 1809, efter C. G. Rafns Død, Beſtyrer af det kongelige Brændeviinsbrænderi i Kjøbenhavn; derefter Commerce-Aſſeſſor; d. 21de Febr. 1822 virkelig Kammerraad; d. 13de April 1825 Told- og Conſumtions-Kaſſerer i Neſtved; d. 21de April 1843 virkelig Juſtitsraad; d. 25de Marts 1851 i Naade og med Penſion entlediget (fra 1ſte Apr. ſ. A. at regne). — * Hanne Louiſe Nellemann (f. $\frac{3}{3}$ 1783, næſtældſte Datter af Cancelliraad, Byfoged i Aſſens, Rasmus Ludvig Nellemann og Margrethe f. Uldall).

Anviiſning til at benytte Bærmen i Øllets Sted til Paaſætning ved Brænderier. Kbh. 1810. (foranſtaltet trykt og gratis uddeelt af Oecon.- og Commerce-Collegiet; aftr. i Handelstid. 1810, Nr. 68). — Anviiſning til Brændeviinsbrænding af Kartofler. ibid. 1811, m. 1 Kb. (ligeledes uddeelt, og aftr. i Handelstid. 1811, Nr. 19).

Om Brændeviinsbrænding af Kartofler, ſaaledes ſom ſamme foretages paa det kongelige Brænderie i Kjøbenhavn. Med 1 Kobber. Kbh. 1815.

I »Minerva« (Bemærkninger paa en Reiſe til Paris 1803, i Aarg. 1804, II. 131—67; III. 1—31).

I »Handels- og Induſtri-Tidende« (Beretning om de i Vinteren 1809—10 foretagne Forſøg paa det kongel. Brændeviinsbrænderie i Kjøbenhavn, 1810, Nr. 44 og 47 (derfra i Krarups Søndags Aftens Læſning 1810, Nr. 21—25 og i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtfl. I. 238—55, ſamt i Udtog i Journal uti Hushållningen, Stockholm, Jan. og Febr. 1811); Paaſæt af Bærme iſtedetfor Øl ved Brændeviinsbrænding om Sommeren, 1810, Nr. 84 (og i Efterretn. fra Selſk. for indenl. Konſtfl. I. 439—40); Beretning om, at Spøl ſom Paaſæt ikke bedærver Brændevinen ved at gjøre Karrene ſure, 1812, Nr. 37; Om at uddrage Meel af Kartofler ved Froſt, 1814, Nr. 3).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Beſkrivelſe over nogle til Deſtillation hørende Redſkaber, med 1 Kb., I. 231—37; Om Kartoflers Brug i Sverrig til Brændeviin, ſſtd. S. 457—60).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om Fordelene ved Kartoflers Anvendelſe til Brændeviinsbrænding, II. 3—23; ſærſkilt aftr. Kbh. 1815, og anm. i Landoecon. Tid. IV. 368—73, af B. F. Rønne).

Ullis (Ingeborg), f. i Norge.

Oeconomiſk Kogebog for ſparſommelige Huusmødre, efter norſk Methode. Kbh. 1830. — Oeconomiſk Saucebog for ſparſommelige Huusmødre. ibid. 1831.

Ulſtrup (Waldemar Nicolai), f. i Hillerød d. 21de October 1796; blev den 1ſte Marts 1812 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps; d. 12te Febr. 1823 Premierlieutenant; d. 7de Marts 1832 Capitain; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 20de Januar 1841 Batterichef; fra 1ſte Juli 1842 faſt Controleur ved Fabrikationen paa Frederiksværk, og Capitain af 1ſte Claſſe i Artilleribrigaden; 1843 Ridder af Sværd-Ordenen; d. 29de Novbr. ſ. A. atter Batterichef; d. 24de Januar 1848 Major ved 1ſte Artilleriregiment; d. 17de Juni 1849 charakteriſeret Oberſtlieutenant (med Anciennitet fra $\frac{1}{8}$ ſ. A.); d. 6te Octbr. 1850 Oberſtlieutenant; d. 8de Octbr. ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Aug. 1851 Medlem af Defenſionscommiſſionen; er tillige Secretair i Artilleri- og Conſtructions-Commiſſionen. — * Hanne Annine Chriſtiane Jørgenſen.

I »Militairt Repertorium« (Et Copierapparat, II. 460—63).

Undahl (Lauritz Chriſtian), fød d. 17de September 1783 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Kammerherre, Commandant paa Bornholm, Andreas Undahl og Charlotte Dorothea v. Röder († $\frac{16}{3}$ 1820 i ſit 62de Aar, eneſte Datter af Hofjægermeſter Chriſtian Friderich v. Röder, Jægermeſter i Nørre-Jylland, f. i Maj 1726, † $\frac{5}{3}$ 1767, og Ingeborg Marie Thombſen); var Premierlieutenant i Armeen, da han 1811 fik Over-Opſynet ved det i Viborg Tugt- og Forbedringshuus værende Fabrik-Anlæg; blev 1813 Capitain; 1820 Inſpecteur og den 14de Juli 1850 Directeur ved bemeldte Straffe-Anſtalt; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1830 Major; d. 2. Aug. 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841, efter Anſøgning, i Naade afſkediget af Krigstjeneſten og udnævnt til Generalkrigscommiſſair (med Rang i 3 Kl. Nr. 8). — * Maren Kirſtine Staal.

I „Nye landoecon. Tidender“ (Om Kartebollers Dyrkning, VI. 229—31).

Unsgaard (Iver Johan), f. i Kjøbenhavn d. 4de Sept. 1797, en Søn af Kammerraad og Landinſpecteur Iver Unsgaard († 1818) og Bertha, f. Lange († $\frac{30}{4}$ 1817, 84 Aar); blev dimitteret til Univerſitetet fra Metropolitanſkolen 1817; underkaſtede ſig i October 1820 og i Jan. 1821 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1822 Copiiſt i Rentekammerets 1ſte ſjællandſke Comptoir, og 1826 Fuldmægtig i dets danſke Kammer-Cancelli; 1831 Kammer-Secretair; d. 29de April 1835 tillige Committeret i ſamme Collegium og virkelig Juſtitsraad; d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 18de Decbr. 1839 valgt til Medpræſident i det kgl. Landhuusholdnings-Selſkab (gjenvalgt $\frac{11}{2}$ 1842 og 1845); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 31te Decbr. ſ. A. Deputeret i Rentekammeret og Chef for dets førſte Section (fra 1ſte Jan. 1841); d. 21de Maj 1841 Medlem af Forſt-Examinations-Commiſſionen i Danmark og Hertugdømmerne (af hvilken han udtraadte fra 1ſte Januar 1849); d. 10de Juni ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Octbr. 1845 Medlem af Jernbanecommiſſionen; d. 28de Juni 1847 Conferenceraad; d. 23de Septbr. 1848 Stiftamtmand for Fyens Stift og Amtmand over Odenſe Amt; d. 22de Decbr. ſ. A. Commandeur af Danebroge; d. 9de Febr. 1849 Formand i Landbocommiſſionen; d. 29de Decbr. ſ. A. valgt til Landsthingsmand for 6te Valgkreds, og mødte ved Rigsforſamlingerne 1850—51. — * 1. Mariane Eliſabeth Dreſing († i Marts 1849 i Kbhvn., en Datter af Præſten ved Vartou, Nicolai Dreſing og Maria Eliſabeth Rubach). * 2. i Septbr. 1850 Wilhelmine Alvilde Herbſt (f. 1816, † i Juli 1851) yngſte Datter af Generalkrigscommiſſair

Michael Joh. Chriſtian Herbſt (f. $\frac{18}{2}$ 1775, † $\frac{25}{2}$ 1830) og Michelle Eliſabeth Charlotte Chriſtiane de Stibolt. — (Portrait, lithographeret).

Regiſter til Forordningen af 8die December 1828 om det ſtemplede Papiirs Brug i Kongeriget Danmark. Kbh. 1829. 4to. (M. f. L. I. 393, af P W. Jacobſen; jvfr. C. Schack: Rentekammer-Reſolutioner og Lovgivningsbeſtemmelſer, vedkommende det ſtemplede Papiir, vedſøiede Unsgaards Regiſter. Kbh. 1845).

Unzer (Juſtus), f. d. 29de Marts 1788 i Ottenſen ved Altona, Søn af Dr. med., Profeſſor Joh. Chriſtoph Unzer (f. $\frac{17}{5}$ 1747, † $\frac{20}{8}$ 1809, ſ. Kordes, S. 367, ſamt Lübkers u. Schröders Lex. II. S. 643) og Caroline Dorothea Eliſabeth f. Ackermann; blev d. 22de Decbr. 1808 Secondlieutenant ved det fyenſke Dragonregiment; d. 30te Juni 1814 Premierlieutenant; 1821 forſat til Livregimentet Cuiraſſerer; erholdt d. 26de Octbr. 1822 Ritmeſters, og d. 17de Decbr. 1837 Majors Anciennitet; fra 1ſte Januar 1839 udnævnt til Commandeur for det paa den ſydlige Grændſe af Hertugdømmet Holſteen oprettede Gensd'armerie; udtraadte d. 25de Febr. 1840 af Regimentet og anſattes ſom Major à la suite i Cavalleriet med den ham forbeholdte Anciennitet; blev d. 9de Aug. 1841 i Naade afſkediget af Krigstjeneſten med Penſion. — * Margaretha Catharina Henriette Müller (f. $\frac{20}{7}$ 1793 i Rendsborg, † $\frac{30}{7}$ 1841), Datter af Capitain Georg Heinr. Waldemar Müller.

Bemærkninger om Cavallerieheſten, i „Maanedsſkrift for Heſteavl og Heſtehold", Bd. 2. S.138—49.

Urſin (Georg Frederik Krüger), fød i Kjøbenhavn d. 22de Juni 1797, af Forældrene: Premierlieutenant i Sø-Etaten Georg Jacob Krüger (f. $\frac{18}{9}$ 1771, Søn af Klædefabrikør Jacob Reinhardt K. og Cecilie f. Roſenqviſt) og Jacobine f. Urſin (døbt $\frac{2}{4}$ 1772, † $\frac{3}{10}$ 1819, Datter af Contre-Amiral Svend Martin Urſin, og *2. $\frac{20}{3}$ 1807 Skibsbygmeſter og Værftejer Lars Larſen, f. 1758, † $\frac{18}{1}$ 1844). Da hans Fader i Foraaret 1798 miſtede ſit Embede og blev forviiſt til Munkholmen, blev det ved kongelig Bevilling af 25de Maj ſ. A. tilladt, at Sønnen maatte bære Moderens Familienavn. Efter at have gaaet et Par Aar i Efterſlægtsſelſkabets Realſkole, blev han indſat i Kjøbenhavns Cathedralſkole (Metropolitanſkolen) og dimitteredes derfra til Univerſitetet 1815. Allerede før han blev Student underkaſtede han ſig d. 16de Maj 1814 Landmaaler-Examen med Charakteer „Meget godt"; vandt 1816 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte mathematiſke Priisopgave: Data regularium sive Platonicorum qvinqve corporum eadem altitudine 1000 ped., computare latera singulorum Polygonorum, ista corpora includentium", og underkaſtede ſig ſamme Aar anden Examen med Udmærkelſe; opnaaede 1817 Accessit for en Afhandling over Univerſitetets Aaret iforvejen udſatte Opgave i Mathematiken: „Evolvere Analyseos methodum, quam de Maximis et Minimis appellamus"; fulgte i Somrene 1817 og 1818 for egen Regning daværende Profeſsor Schumacher paa hans Gradmaalings-Rejſer, og benyttede den mellemliggende Vinter til under ſammes Vejledning at ſtudere Aſtronomi; rejſte i Efteraaret 1818 til Tydſkland, hvor han i Göttingen under Gauſs fortſatte ſine Studier; blev ved ſin Hjemkomſt 1819 conſtitueret ſom Obſervator ved Kjøbenhavns Univerſitets aſtronomiſke Obſervatorium; underkaſtede ſig Magiſter-Conference og disputerede d. 17de Novbr. 1820 for den philoſophiſke Doctorgrad; var Lærer i Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn, og blev den 12te Octbr. 1824 faſt anſat ſom Obſervator; 1827 Profeſsor i Mathematik ved det kongl. Academi for de ſkjønne Kunſter; d. 21de Febr. 1829 Lærer i Maſkinlære og Technologi ved den polytechniſke Lære-Anſtalt (derfra entlediget, efter Anſøgning, i Naade og med Vartpenge $\frac{14}{2}$ 1832); d. 8de Maj ſ. A. Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 8de Aug. ſ. A. conſtitueret til at holde aſtronomiſke Forelæsninger ved Univerſitetet efter Prof. Thunes Død, og ſ. D. entlediget fra ſin Poſt ſom Obſervator; d. 21de Septbr. 1831 conſtitueret til at holde mathematiſke Forelæsninger efter Prof. v. Schmidten; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge; udnævntes 1841 tillige til Inſpecteur ved Kunſt-Academiet, og i Marts 1849 til Slotsforvalter paa Charlottenborg. Foretog 1831, 32 og 33, underſtøttet af den Rejerſenſke Fond, Rejſer i Danmark, for nærmere at underſøge dets Induſtriværſen, ſamt 1838 en Rejſe i Sverrige, og 1845, med Underſtøttelſe af den Rejerſenſke Fond, en techniſk Rejſe i England og Skotland. † 4de December 1849 i Kbhvn. — * 1823 Helene Eliſabeth Thurah (f. $\frac{4}{3}$ 1797). — (Jvfr. Ørſteds Overſigt over det Kongl. danſke Videnſkabernes Selſkabs Forhandlinger 1850, S. 67—71, af C. Jürgenſen; Selmers Nekrol. Samlinger 2. Aarg. S. 461—65; Berl. Tid. 1849, Nr. 288).

De *eclipsi solari* VII. Sept. 1820 observata. Diss. inaug. Haun. 1820. 4to.

Den ringformige Solformørkelſe d. 7. Septbr. 1820 iſær i Danmark. Med et Kobber. Kbh. 1820.

Lærebog i den rene Mathematik, iſær med Henſyn til dem, der forberede ſig til Univerſitetet. Kbh. 1822. 2det Oplag. 1ſte Deel. 1826. 3die Oplag. 1835. (T. f. L. o. K. I. 207—11, af C. Ramus). Anden Deel, indeholdende Stereometrien, Trigonometrien, Algebra og det Endeliges Analysis. ibid. 1821. (Aldeles omarbeidet m. T.: Stereometrien, den plane og den ſphæriſke Trigonometri. 2det Opl. (Med Figurer i Texten). 1847). — Øvelſes-Exempler af Decimal-Regning, Kjædebrøk, Bogſtav-Regning, Rodextraction, Ligninger, Logarithme-Regning, ſamt Opgaver af Planimetrien. (Et færſkilt Aftryk af Tillægget til »Lærebogens« tredie Oplag). Kbh. 1835.

Regnebog eller Anviisning, henſigtsmæsſigen at udføre Huus- og Handels-Regning. Udarbeidet til Nytte iſær for den danſke Ungdom. Kbh. 1824. („Dagen" 1824, Nr. 199; jvfr. Art. A. **Jacobi**, I. 757). 2. Opl. 1832. 3. Opl. (førſte Stereotyp-Aftryk). 1841. (N. Magaz. for Kunſtn. og Haandv. V. 454—56). 4. Opl. (2det Stereotyp-Aftryk). 1843. 5. Opl. (3die Stereotyp-Aftryk). 1847. — **Maal, Vægt** og **Mønt** hos Romerne, Grækerne og i den hellige Skrift. Tillæg til hans Regnebog. Kbh. 1824.

Haandbog i den mechaniſke Deel af Naturlæren, indeholdende Læren om de faſte og flydende Legemers Ligevægt og Bevægelſe og en udførlig Efterretning om Opfindelſen, Uddannelſen og den nærværende Beſkaffenhed af Dampmaſkinen, bearbeidet efter **Millington's** epitome of natural and experimental philosophy. Med 11 graverede Steentryk. Kbh. 1826.

Logarithmer med 6 Decimaler for Tallene fra 1 til 100,000 for Sinus og Tangens for hver 10″, tilligemed forskjellige constante Logarithmer og Tal, der ere af Vigtighed i Mathematiken. Kbh. 1827; ogſaa med latinſk Titel: [*Logarithmi VI. Decimalium* scilicet Numerorum ab 1 ad 100,000 et Sinuum et Tangentium ad 10″, quibus additi sunt varii Logarithmi et numeri saepius in Mathesi adhibiti. Haun. 1827. (Magaz. f. milit. Videnſkabel. X. 178—82; Allg. Hall. L. Z. 1828, Aug., Ergzbl. S. 713—19).

Den underjordiſke Vei under Themſen, efter en engelſk Original med et Kobber. Kbh. 1827. (ogſaa i Magaz. f. Kunſtn. og Haandv.).

Geometri, udarbeidet med ſtadigt Henſyn til Anvendelſen i Kunſter og Haandværker. (Autoriſeret til Brug for Eleverne af det kongel. Akademi for de ſkjønne Kunſter). Kbh. 1828. 2det Opl., med Figurer, 1839. (T. f. L. o. K. IV. 390—91, af C. Jürgenſen; N. Magaz. f. Kunſtn. og Haandv. III. 310—12). 3die Opl. 1843. 4de Opl. 1847.

Aſtronomi med Stjernekaarter og Afbildninger af Solſyſtemet. No. 1 og 2. Kbh. 1830; ufuldendt. (jvfr. Kbhpoſt. 1832, Nr. 67. 68).

Betragtninger over Himlen, efter Gelpke's populaire Himmelskunde. Kbh. 1831, med fem Kobbertavler i 4to, hvoriblandt et Maanekort.

Forelæsninger over Naturlæren til Veiledning for dem, ſom mangle mathematiſke Forkundſkaber, af H. W. **Brandes**. Overſat. I.—4. Deel. Kbh. 1834—36, med 18 Kobb. („Nyt Magaz. f. Kunſtn. og Haandv." I. 14—15).

Populært Foredrag over **Aſtronomien**. Kbh. 1838 (1837), med 4 Kbt. (Berl. Tid. 1837, Nr. 309). 2det uforandrede Oplag. ib. eod. Paa **Islandſk**: *Stjörnufrædi*, ljett og handa alþidu, eptir *G. F. Ursin.* med 4 eirspjaldabrjefum. *Jónas Hallgrimsson* islendskadi. Viðeyar Klaustri, 1842. 220 blss. 8.

Dampmaſkinen, fremſtillet i 12 populære Foredrag. Kbh. 1838, med 7 Zinkplader i ſt. 4. (ſærſkilt aftr. af „Nyt Magaz. for Kunſtn. og Haandv." III. Nr. 121—32, med Tillæg; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 261). 2det forøgede Oplag. ibid. 1842, med 12 Kbt. Overſ. paa **Tydſk** 1840.

Reiſe i Sverrig Aar 1838. Med 6 lithogr. Proſpecter. Kbh. 1839.

Om Sporveie, med ſærdeles Henſyn til deres Anlæg i Fædrelandet. Et populært Foredrag, holdt i Induſtriforeningen den 19de Novbr. 1839. Med Tegning og Træſnit. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 280).

Bogtrykkerkunſtens Opfindelſe og Udvikling i 400 Aar. En Feſtgave til dens fjerde Jubilæum. Med Træſnit af Flinch. Kbh. 1840. Udkom i to Udgaver: a) en i ſt. 8, ialt 50 Exemplarer, hvoraf ikkun 30 kom i Boghandelen; b) en i ſædvanlig Octav. (jvfr. Berl. Tid. 1840, Nr. 141; „Dagen" ſ. A. Nr. 143; N. Magaz. f. Kunſtn. og Haandv. IV. 471—72).

Arithmetik, udarbeidet med ſtadigt Henſyn til den practiſke Anvendelſe. Med Figurer. Kbh. 1841. („Dagen" 1842, Nr. 2; N. Magaz. for Kunſtn. og Haandv. VI. 62—64). 2det Opl. ib. 1848 (1847).

Om Uhre, deres Indretning og henſigtsmæsſige Behandling. Med 48 Træſnit og 1 Kobbert. Kbh. 1843. („Fædrel." 1843, Nr. 1138).

Formſkærerkunſten og Kobberſtikkerkunſten. (Med 12 Prøver i ſærſtilt Omſlag). Kbh. 1844 (1843).

Lithographien eller Steentrykkerkunſten. (Med 8 Prøver i lithograph. Omſlag). Kbh. 1844.

Logarithmer med 4 Decimaler. Kbh. 1847 (1846). (Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

Nautisk Almanak, uddragen til Brug for Sömanden af „The nautical almanac and astronomical ephemeris." *Aaret 1849.* Beregnet til Greenwich's Meridian. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 298; „N. Aftenbl." ſ. A. Nr. 304; „N. Arch. for Søvæſ." 2. R. III. 52—56). Samme for 1850. ib. 1848. (Berl. Tid. 1848, Nr. 274). Samme for 1851. ib. 1849. (er tildeels udarbejdet af ham). Udkom ogſaa paa Tydſk.

Mechanik. Med 200 Træſnit i Texten. Kbh. 1848.

Udgav: a) Magazin for Kunſtnere og Haandværkere. 1.—5. Bd., med Kb. og et Atlas. Kbh. 1827—30. (L. T. 1827, Nr. 31; M. f. L. I. 1—10, af H. C. Ørſted; jvfr. „Politivennen" 1829, S. 136—42); — b) Samme Bogs 2den Række. 1.—5. Bd., m. Kb. ibid. 1830—31; — c) Nyt Magazin for Kunſtnere og Haandværkere. 1.—6. Bd., m. Kb. ibid. 1837—42. (Af de to førſte Bind var C. G. Hummel Medudgiver); — d) Danſk Almeenlæsning. Et Ugeſkrift. 1835, Nr. 1—39; 1836, Nr. 1—26. Kbh. 4to. (M. f. L. XV. 314—19, af C. L. Borreſen; Kbhpoſt. 1835, Nr. 116).

I Forening med G. F. Hetſch udgav han:

a) *Begyndelses-Grunde* af den geometriske Tegnelære til Brug især for Kunst- og Haandværks-Skoler. Med 40 Folio-Tegninger. (Kbh. 1828). Texten særskilt. *Ny Udgave.* Med 48 Folio-Tegninger. ibid. 1844 (1843). Texten særskilt; — b) *Forberedelse* til den geometriske Tegnelære, indeholdende 18 Blade og dertil hörende Text. (ibid. 1830). Texten særskilt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen" 1835 og 1842—46. (hertil leverede han bl. A.: Om Nytaar, Douceurer og Drikkepenge, 1835, Nr. 12, 13; Savojarderne i Paris, af Lewald, overſ., ſ. A. Nr. 15—17; Om Læſeforeninger, ſom Midler til Folkets Dannelſe, ſ. A. Nr. 17, 18; Menigmands Bolig, 1842, Nr. 7, 8; Om Forſørgelſesanſtalter, ſ. A. Nr. 19—25; Kjøbenhavns Topographi, ſ. A. Nr. 26, 27; Lotteri-Gevinſt uden Lodſeddel, 1843, Nr. 21, 22; Om Silkeavl i Danmark, ſ. A. Nr. 29; S. Nilsſon, Bidrag til Menneſkeſlægtens Udviklingshiſtorie. (Foredrag holdt i de ſkandinaviſke Naturforſkeres Møde i Stockholm 1842, overſ., 1844, Nr. 33—38; Kjøbenhavns Omnibusſer, ſ. A. Nr. 38, 39; Kjøbenhavns Dampſkibsfart, ſ. A. Nr. 39; Tidens Betydning i induſtriel Henſeende, 1845, Nr. 18—20; Vore Begravelſer, ſ. A. Nr. 20—21; Mindeſtøtte over Frederik den Sjette paa Skanderborg-Slotsbakke, ſ. A. Nr. 21—22; Traigo Conmigo Dicha, Novelle af Orvar Odd (Dr. Sturzenbecher), overſ., ſ. A. Nr. 22—28; Om Actieforeninger, 1846, Nr. 25—28; De nye Slagterboder, ſ. A. Nr. 28; Noget om Jordbær, ſ. A. Nr. 28—29 Barklay og Perkins' Bryggerier, ſ. A. Nr. 30—31; Ibrahim Paſcha, ſ. A. Nr. 32—33; Det tydſke Hoſpital i London, ſ. A. Nr. 33; Tale i Anledning af Kong Oscars og Dronnings Formæling, af Eſaias Tegnér, holdt paa Lunds Univerſitet paa Oscars-dagen (d. 1ſte December 1823), overſat, ſ. A. Nr. 34—39).

I Riise's „Archiv for Hiſtorie og Geographie“ (Univerſitets-Obſervatoriet paa Runde-Taarn, XXIV. 1—52; ſærſkilt aftr. Kbh. 1826).

I „Maanedsſkrift for Litteratur“ (Anmeldelſe af: „Patriotiſche Rügen eines Holſteiners über das Poſt- und Poſtſtraßen-Weſen in Holſtein“, i III. 328—65).

I „Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. naturv. og mathematiſke Afhandlinger“ (Om Anvendelſen af Solaarets rette Længde i Kalendarographien, i V. S. XLII.—XLIII.)

I „Archiv for Søvæſenet“ (Om Besſel's nye Beregningsmaade af Maane-Diſtancer, VI. 33—63). — I „Nyt Archiv for Søvæſenet, 2den Række“ (Logarithmer med 4 Decimaler og deres Anvendelſe til nautiſke Beregninger. (Et Foredrag, holdt i Foreningen for Søfartens Fremme d. 9de og 23de December 1816), i II. 22—37; Den Piſtor-Martiusſke Prismecirkel, ſammenlignet med Sextanten, III. 14—24; Tidsbeſtemmelſe af Høider udenfor Meridianen, ſſtd. S. 345—99; Tidsbeſtemmelſe af correſponderende Høider, IV. 1—44; Af ſamme, men ukjendte Høide, af tre forſkjellige Himmellegemer at finde Brede, Uhrſtand og den fælles ſande Høide, ſſtd. S. 407—29).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Udſigt over Veirforholdene i December 1832, i I. 69—73).

I Schouw's „Danſk Ugeſkrift“ (Den Halley'ſke Komet, i VII. Nr. 160 og 61, S. 41—52, med 1 Kaart).

I „Læsning for Almuen“ (Kort Begreb af Verdensbygningen, i Nr. 2, 1838; paa Grønlandſk: *Erkarsàutigirsoksæt sillársoarmik*, agléksimarsut *G. F. Ursini-mit*, nuktersimarsut *P. Kragh-mit*. Kjöbenhavnime, 1839; tilligemed den danſke Original jevnſides, 45 S. 8vo.)

I „Danſk Folkekalender for 1841“ (Almanak for 1841, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I—XXIV.); — i Samme for 1842 (Almanak for 1842, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I.—XII.)

I „2den Fortſættelſe af Almanak eller Huuscalender for 1842“ (Forklaring over den i Juli Maaned indtræffende Solformørkelſe).

I „Fædrelandet“ (Haandværkerens Forhold til Bygherren og den Bygning, han har paataget ſig at udføre, 1845, Nr. 1790; jvfr. Følgeblad til „Fædrel.“ i Februar ſ. A., af G. N. Sibbern).

I „Den Berlingſke Tidende“ (Dampſkibs-Intereſſentſkabet i Helſingør, 1846, Nr. 220; Ny Planet, ſ. A. Nr. 272).

Udtog af et Brev fra ham, i Schumacher's »Aſtronom. Nachrichten« II. Nr. 37. — Om Damp- og Heſte-Kraft, i „Handels- og Induſtri-Tidende« 1826, Nr. 42. — Oplysninger, angaaende det Reyerſenſke Fonds Regnſkab, i »Kjøbenhavnsposten« 1835, S. 11.

I Uſings »Bibliothek for danſk Lovkyndighed« Bd. 2. S. 378—482 har han overſat: Retsforholdet imellem Bygherren og Bygmeſteren.

Udarbejdede Texten til C. W. Eckersberg's »Linearperſpectiven anvendt paa Malerkunſten". Kbh. 1841.

Han beregnede og udgav Almanakkerne for 1830, 31, 32. Kbh.

Urſin (Martin Reinhard Krüger), Nysanførtes Broder; f. i Kjøbenhavn d. 5te Auguſt 1795; dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavns Cathedralſkole (Metropolitanſkolen) 1813; abſolverede i Januar 1818 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Juli 1827 reſiderende Capellan ved Viborg Domkirke og Annexerne Asmild og Tapdrup, ſamt Præſt ved Tugthuſet i Viborg; d. 22de Febr. 1833 Sognepræſt for Sønderſogns Menighed ſſtd., og d. 23de Septbr. 1843 ved Domkirken ſſtd., ſamt for Asmild og Tapdrup, og tillige Stiftsprovſt i Viborg Stift ſamt Provſt for Viborg Kjøbſtad med Annexer. Vandt 1830 en Præmie af det evang. chriſtelige Prædike-Legat. — * $\frac{4}{11}$ 1831 Kirſtine Ingſtrup.

Stiftsſtaden Viborg. En topographiſk, hiſtoriſk og ſtatiſtiſk Beſkrivelſe. Viborg, 1849, med Grundtegning. (Berl. Tid. 1849, Nr. 298).

Et Brev (angaaende Hans Tauſen), i »Nordiſk Kirke-Tidende« 1835, Col. 527—28.

Johannes Iver Bruuns Nekrolog, i »Danſk Almeenlæsning« 1836, Nr. 13.

Uſing (Henrich), f. d. 11te Januar 1743 i Lille-Lyndby i Sjælland, hvor hans Fader Bagge Uſing (f. $\frac{4}{7}$ 1711 paa Uſinggaard ved Horſens, † 1774) var Sognepræſt (fra $\frac{1}{4}$ 1740) og gift med Suſanna Maria Böttcher; blev underviiſt i Hjemmet; beſøgte derpaa i 1 Aar Frederiksborg Skole, og afgik derfra til Univerſitetet 1760; tog d. 24de Septbr. 1763 theologiſk Atteſtats (II. illaud.); blev d. 5te Septbr. 1776 reſiderende Capellan ved Fredensborg Slot ſamt til Asminderød og Grønholt, og d. 10de Marts 1779 til Ringſted og Beenløſe; d. 25de Juni 1790 Sognepræſt for Lille-Lyndby og Ølſted; d. 25de Juni 1797 Provſt i Stro Herred; ved kongl. Reſol. 27. Decbr. 1808 befalet at nedlægge ſine Embeder. (jvfr. Ørſteds jurid. Arkiv XVII. S. 33; Kbhvns Skilderi 1809, 2den Decbr. Nr. 16). † 18de October 1820. — *1. $\frac{15}{1}$ 1778 Margrete Steinhauſen, fød Staggemejer († 1783), en Datter af Major Staggemejer og Enke efter Steinhauſen. *2. Anna Algreen (f. $\frac{14}{5}$ 1766, † c. 1814). — (Nekrolog, af T. Algreen-Uſing, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 88, Sp. 1407—8; jvfr. Worms Lex. III. 829—30; „Aftenpoſten" 1781, Nr. 55).

Hyrde-Brev til Guds Meenighed i Hamborg. Overſat. Kbh. 1765. (L. E. 1766, Nr. 5.). — Billige Tanker om Helvedes Evighed og Arve-Synden. ib. 1772. (L. E. 1772, Nr. 36; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. I. 363—67; II. 473). — Tvende hellige Taler holden den førſte for det Høye Kongl. Herſkab; den anden til Afſked for Lyndbye og Ølſted Meenigheder. ib. 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 8; L. E. 1776, Nr. 2). — Naadſens-Aaret i Danmark, dets Jura og Rettigheder. ib. 1776. (Krit. Journ. 1776, Nr. 35). — Et Par Ord til det danſke Publikum. Sorøe, 1781. [I Anledning af hans Suspenſion 1779—81]. (L. E. 1781, Nr. 27). — Oplyſende Anmærkninger til bedre at forſtaae og nyttigere at bruge Sangene i den nyeſte Pſalmebog. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 11). — Kirkeforfatningen i de Kongl. Danſke Stater, med dens vigtigſte Fordele og Mangler, ſamt mulige Forbedringer. I.—IV. Deel (6 Bd.). Sorø 1786—89. (1ſte og 2den D. r. af O. Worm i L. E. 1787, Nr. 2. 3. 4. 7. 8; 3die D. r. af L. Smith ſſtd. 1789, Nr. 17. 18. 24. 25. Værket er rec. i Krit. og Antikr. II. S. 540, 55, 81, 98, 616, 37, 50, 66, 81 og 701, ſamt i Allg. L. Z. 1792, Nr. 298; jvfr. G. L. Badens hiſtor. Bibl. S. 275; Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1841, II. 321). — Liigtale over Jomfrue Eliſabeth Smith. Sorø, 1788. 4to. (L. E. 1788, Nr. 23; Krit. og Antikr. II. S. 448). — Betænkninger over Biſkop Boiſens Plan til Forbedring i den offentlige Gudstjeneſte. Kbh. 1807. — Provſt Aggerups Sophiſmer, betræffende det geiſtlige Brand-Societet, udſatte til Skue. ib. eod. — Appel til Kongen og Folket, i Sagen anlagt af Byfoged Aarøe. Med originale Documenter og fornødne Oplysninger. ib. 1808. (jvfr. Ørſteds Bemærkninger derover i Jurid. Arkiv XVII. 142—69). — Hvi tænke I ſaa ondt i Eders Hjerter? En Prædiken paa 19de Søndag efter Trinitatis. Holdt i Fredensborgs og Asminderøds Kirker, nu udgivet efter Tidernes Leilighed til hver Mands Brug og Bedſte. Anbefalet det Kongl. Danſke Cancellie ſom — en Skolebog. ibid. eod.

Den danſke chriſtelig-glade Tremarksmand, eller Procedure for Højeſteret i Sagen anlagt af den conſtituerede Amtsforvalter Rasmuſſen mod forrige Provſt Usſing. Kbh. 1818.

Chriſtendoms Læren i Samtaler med Konfirmantere over den evangeliſke Lærebog. Kbh. 1818. (L. T. 1820, Nr. 5; jvfr. Møllers theol. Bibl. XIX. 239).

I »Bibliothek for nyttige Skrifter« (Svar paa et Spørgsmaal om Sabbathen, 1772, Nr. 57).

Recenſioner i »Kritiſk Journal" (1776, Nr. 28 det ſidſtanførte Skrift, Nr. 30 og 31, 32, 33, 34, 41 og 42, 46 og 47, 48; 1777, Nr. 10, 12 og 13, 30).

Usſing (Peter Staggemejer), Nysanførtes Søn, fød i Lille-Lyndby d. 20de Novbr. 1800; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1820; var 3 Aar Huuslærer paa Landet; tog i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char. med Udmærkelſe), og var derefter i nogle Aar Docent ved ſamme Lære-Anſtalt; blev den 7de Juni 1833 Diſtrictschirurg i Sæby. † 9de Februar 1838 i Sæby. — * 1833 Agathe Hanſen. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt.-Lex. XX. 13; XXXIII. 109).

Den legale Medicins Grundſætninger og Reſultater, nærmeſt til Brug for praktiſke Juriſter. En meget forkortet og tildeels omarbeidet Overſættelſe af Henke's: Lehrbuch der gerichtlichen Medicin, ved T. Algreen-Usſing og P. S. Usſing, i „Bibliothek for danſk Lovkyndighed“, Bd. 2. S. 1—176; ſærſkilt aftr. Kbh. 1834. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitſchr. f. d. geſ. Med. VI. 138, af C. Otto).

Bemærkninger over den arvelige Dispoſition til dødelige Forblødninger; oplæſt i Philiatrien i Sommeren 1832, i „Journal for Medicin og Chirurgi“, II. 289—308.

Nogle praktiſke Jagttagelſer, i „Bibl. f. Læger“ XXVIII. 320—32.

Usſing (Rasmus), f. d. 9de Juli 1778 i Ribe, hvor hans Fader Niels Usſing var Hospitalsforſtander og givt med Johanna Louiſa Bruun († $\frac{15}{3}$ 1797, 37 A. gl.); dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Latinſkole i Efteraaret 1800; underkaſtede ſig i October 1808 den theologiſke Embedsexamen (II. ill.); blev d. 9de Marts 1810 perſonel Capellan i Reſen og Humlum i Ribe Stift, og d. 7de Maj 1813 hos Amtsprovſt Krarup i Borris, ſamt Lærer ved Seminariet ſammeſteds; d. 24de Februar 1819 Sognepræſt for Uldum og Langſkov Menigheder i Ribe Stift. — * Pouline Regitze Bruun († $\frac{20}{3}$ 1838).

Anviisning til Frihaandstegning ſamt Illuminering med Vandfarver, til Veiledning for dem, ſom ville lære ſig ſelv eller Andre at tegne. Borris, 1816. (L. T. 1817, S. 504—5).

Naturlære til Brug for Seminariet i Borris. Borris, 1817. (Dette Skrift er i L. T. 1817, S. 500 og i nærværende Lex. II. 57 ved en Feiltagelſe bleven tillagt Amtsprovſt C. J. L. Krarup).

Lærebog i Mechaniken, med 50 Figurer i Træſnit. Borris, 1818.

Tjeneſtetyendets ſædvanlige Feil, Unoder og Laſter, med disſes almindelige Aarſager og onde Følger, fremſatte og oplyſte i lærerige og advarende Fortællinger. En Læſebog, ſom anbefales til flittigt og forſtandigt Brug i Almueſkoler. Kbh. 1847.

I „Den oeconom. Correſpondent“ (At conſervere Træfrugter i Jorden, i V. S. 191).

Usſing (Tage Algreen), en Søn af ovenanførte Provſt Henr. Usſing og Anna f. Algreen, er f. d. 11te October 1797 i Lille-Lyndby Præſtegaard; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1816; erholdt ved Examen Artium bedſte Charakteer, og tog i det følgende Aar Examen philologicum og philosophicum; beſkæftigede ſig derpaa i nogle Aar udelukkende med at ſtudere Humaniora; underkaſtede ſig i Foraaret 1822 den fuldſtændige juridiſke Examen med bedſte Charakteer, og blev i Slutningen af ſamme Aar anſat ſom Volontair i det kongl. Danſke Cancelli; d. 30te Maj 1827 Notarius ved det juridiſke Facultet (indtil Januar 1838); den 5te Maj 1830 Cancelliſt i det Danſke Cancelli; d. 23de Novbr. 1831 Cancelli-Secretair; tiltraadte i Begyndelſen af 1831, med offentlig Underſtøttelſe, en videnſkabelig Udenlandsrejſe, og kom tilbage i Slutningen af 1832; blev d. 6te Auguſt 1836 ſurnumerair, og d. 16de Decbr. 1837 virkelig Asſesſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten; d. 1ſte Decbr. 1840 Profesſor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kjøbenhavns Univerſitet, ſamt Asſesſor og Referendarius i Conſiſtoriet; d. 26de Decbr. ſ. A. af Conſiſtoriet udnævnt til Inspector qvæsturæ; d. 27de Febr. 1841 extraordinair Asſesſor i Højeſteret; d. 28de Juni 1842 Ridder af Danebroge; d. 10de April 1844 Borgemeſter i Kjøbenhavn og virkelig Juſtitsraad; d. 18de Septbr. 1846 virkelig Etatsraad; d. 14de October ſ. A. Deputeret i det kgl. Danſke Cancelli og Chef for dets 3die Departement (jvfr. Kbhpoſt. 1846, Nr. 241); d. 2den Marts 1848 tillige Generalprocureur (fra d. 21de ſ. M.); fra d. 4de April ſ. A. entlediget ſom Cancelli-Deputeret, hvorimod han vedblev ſom Generalprocureur under Juſtitsminiſteriet (jvfr. Inſtruction af 29de Novbr. 1848 i Dep. Tid. f. 1848, S. 903—5); d. 5te October 1850 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — Deeltog, ſom valgt Deputeret for Kjøbenhavn, i Øſtifternes Provindſialſtænder-Forſamlinger i Roeskilde 1835—36, 1838, 40, 42, 44 og 46 (jvfr. „Almuevennen“ 1847, Nr. 24), og modtog i Anledning af ſin ſtænderſke Virkſomhed, navnlig i Sagen om Kjøbenhavns Communalvæſen, fra et ſtort Antal Medborgere en Guldpokal, der overraktes ham ved et Feſtmaaltid (Kjøbenhavnspoſten 1839, Nr. 110—111); deeltog ligeledes, ſom Deputeret for Kjøbenhavns 4de Valgdiſtrict, i den danſke Rigsforſamling 1848—49 (ſ. „Fædrel.“ 1848, Nr. 256; Bladet „Folket“, Nr. 91, 92, 93); valgtes 1840 til Borger-Repræſentant i Kjøbenhavn (fratraadte i December 1844 i Anledning af ſin Udnævnelſe til Borgemeſter), og blev atter valgt d. 13de Marts 1849 (ſamt Medlem af Repræſentationens Redactions-Comitée 1849, 50, 51); d. 16de Marts 1843 valgt til Bankrepræſentant (afgik $\frac{17}{8}$ 1847, og gjenvalgt $\frac{21}{8}$ 1819); blev d. 10de Juli 1847 Medlem af Commisſionen for Oprettelſen af en Daareanſtalt i Nørre-Jylland; 1848 af Commisſionen til at udarbejde et Udkaſt til almindelig Værnepligt; d. 26de Aug. 1849 af (den ikke ſenere ſammenkaldte) Commisſion angaaende en ny Communallov, og d. 18de Auguſt 1850 af Commisſionen for at udarbejde et Udkaſt til en Straffelovbog for Kongeriget Danmark. — *1. 1827 Jenſine Johanne Bull († $\frac{13}{11}$ 1830, en Datter af reſiderende Capellan ved Helliggejſtes Menighed i Kjøbenhavn, Joh. Ernſt Gunnerus Bull og Juliane Charlotte Schlichting). *2. Ottine Frederikke Suenſon (f. 1807), ældſte Datter af Capitain i Sø-Etaten, Ridder Jean Jacques Suenſon (f. $\frac{28}{12}$.

1771 i Algier, † $\frac{2}{8}$ 1821 i Veſtindien, ſ. Thaarups fædrenel. Nekrolog ſ. 1821—26, S. 500—01) og Anne Suſanne f. Lütken (f. 1778). — (Jvfr. Brockhaus's Converſ. Lex. 9. Aufl. Bd. XIV. S. 551; Tøſt's Literaturlex. S. 5—6; „Kbhvns flyvende Poſt, Interimsblade“, 1836, Nr. 86; Holſt's „Nytaarsgave fra danſke Digtere“, I. Aarg. 1835. S. 77—79; „Folkevennen“ 1840, Nr. 40. 41; „Fædrel.“ 1815, Nr. 1788; 1846, Nr. 246; 1849, Nr. 282; „Almuevennen“ 1846, Nr. 43; Schack's Ugeblad „1848“, Aarg. 1849, Nr. 8; Høſt's „Erindringer“, S. 84; Poetiſk-politiſk Nytaarsgave for 1839, S. 7, og Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 628; „Folket“, Nr. 120).

Napoleon den Eneſte, af Sandhedselſkeren. Chriſtiania, 1817. (Skrevet ſom Skole-Diſcipel). 7 Ark. 8. (ſ. „Kbhpoſt“. 1831, Nr. 95).

Samling af Gaader og Charader, Nytaarsgave for Børn, af C. Carlſen. Kbh. 1817. (pſeudonymt).

Kraft-Extract af P. Tetens's Lovtale over Daniel Ranzau, af Morten Hammer. Kbh. 1819. (pſeudonymt).

Natur og Kunſt. Et philoſophiſk-poetiſk Forſøg af H. Marius Svane og T. Algreen-Uſſing. Kbh. 1820.

Beviis, at Adam Oehlenſchläger er gaaet fra Sands og Samling. Kbh. 1820. (Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 3. 4, af N. Fogtmann; Nr. 5, S. 80, af Algreen-Uſſing; jvfr. Nr. 6—10, 15—17).

Nok et Univerſitets-Program drøftet af T. Algreen-Uſſing. Kbh. 1821.

Anmærkninger til Perſonretten, vedføiede Etatsraad Hurtigkarls Syſtem og nærmeſt affattede til Brug for den lovſtuderende Ungdom. Kbh. 1823. (Jvfr. Ørſteds „Jurid. Tidsſkr.“ VII. 2. S. 245—76; VIII. 2. S. 57—89; Høſt's „Arkiv for Lov og Ret“ I. S. 33—95, af Algreen-Uſſing; L. T. 1826, S. 124—25. — Ligeledes findes i Ørſteds „Haandbog over den danſke og norſke Lovkyndighed“ mangfoldige Bemærkninger i Anledning af disſe og de følgende Anmærkninger til Retsſyſtemet, jvfr. Fortalen til G. L. Badens ſmaa Afhandl. og Bemærkninger, II. S. IX).

Anmærkninger til Tingsretten, vedføiede Etatsraad Hurtigkarls Syſtem og nærmeſt affattede til Brug for den lovſtuderende Ungdom. I.—II. Bind. Kbh. 1825.

Juridiſke Afhandlinger af T. Algreen-Uſſing og H. Marius Svane. Kbh. 1821. (De deri indeholdte Afhandlinger af Algreen-Uſſing ere: a. Skal det falſke Vidne miſte Æren efter vore Love? En Underſøgelſe. b. Om Fæſtens- og Morgengave efter vore Love. c. Om Udvidelſen af Fundatſen af 30. Aug. 1775 (for Enkekasſen) § 16. og af Forordn. 7. Novbr. 1788. d. Kunne Forældre og Huusbonder, der ved Misbrug af Revſelsesretten foraarſage deres Børns eller Tjeneſtefolks Død, ikke efter vore Love ſtraffes for forſætligt Manddrab? En Underſøgelſe. e. Om den pſychologiſke Aarſags Straf efter vore Love, og iſær om Fortolkningen af Lovens 6—6—11 og 12. (jvfr. Ørſteds Jurid. Tidsſkr. V. I. S. 231—79). f. Yderligere Underſøgelſe om Herredømmet over Negerſlaver beholdes i de danſk-europæiſke Lande).

Om Belønning og Straf efter tyrkiſke Love, af Alexander von Joch (Dr. C. F. Hommel), overſat. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 42. 43. 44, af F. C. Sibbern; jvfr. Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 90. 91, af Algreen-Uſſing; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 229, 64).

Haandbog i den danſke Criminalret. I.—II. Bind. Kbh. 1829. (L. T. 1830, Nr. 15. 16. 17 (jvfr. Bibl. f. danſk Lovkyndighed I. 113—49, af Algreen-Uſſing); M. f. L. V. 65—83, 119—46, af J. E. Larſen (jvfr. Bibl. for danſk Lovkyndigh. I. 318—27 (og tillige ſærſkilt aftr.), af Algreen-Uſſing); Jahrbb. der geſ. deutſchen juriſt. Literatur, Bd. XII. H. 3. S. 245—80). Anden forøgede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1831. Tredie aldeles omarbeidede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1841. (I Anledning af dette Værk modtog Forfatteren 1842 den ſtore Guldmedaille af Kongen af Sverrige og Norge).

Regiſter til Chriſtian den 5tes danſke Lov. Kbh. 1833. (M. f. L. XI. 129—48, af L. J. Fribert).

Ingen Cenſur i Danmark. Et Flyveſkrift. Kbh. 1831. (jvfr. L. T. 1831, Nr. 17. 18. 20).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Frit overſatte. Udgivne af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 312—13, af C. L. Borreſen; „Dannora“ I. 254—56). 2den Udgave. ibid. 1836.

Om Midlerne til at ophjelpe Danmarks Finantſer. (Et Foredrag holdt i Stænderforſamlingen). Kbh. 1835. (Blev paa Grund af Reſcr. 22. Septbr. 1836 forbudt at udgives ſærſkilt, hvorimod det findes i Roeskilde Stænder-Tidende 1835—36, S. 1750—93; jvfr. „Fædrel.“ II. Nr. 64, S. 404—14; „Kbhvns flyvende Poſt“, Interimsblade Nr. 70—71).

Læren om Servituter og andre dermed beſlægtede Eiendomsbyrder, efter de danſke Love. En Haandbog for theoretiſke og praktiſke Juriſter, Bygmeſtere og faſte Eiendomsbeſiddere i Kjøbſtæderne og paa Landet. Kbh. 1836.

Hovedregiſter til den Fogtmannſke Reſcriptſamling, eller kortfattet Repertorium over ſamtlige Reſcripter, Reſolutioner og Collegialbreve i den nævnte Samling fra 1660 til 1830. I.—III. Bind. Kbh. 1837—39.

Forſlag til en Forening af begge de danſke Stænderforſamlinger ſamt til nogle andre Forandringer i Stænderindretningen. Kbh. 1838. („Fædrel.“ IV. Nr. 173—74 og 175, S. 527—44; „Kbhpoſt.“ 1838, Nr. 23. 24. 46. 50. 52. 58. 64. 93; „Søndagen“ ſ. A. Nr. 4; „Jyllandspoſten“ ſ. A. Nr. 16. 17. 20. 21. 23. 36).

De abrogatione juris potioris, chirographariis creditoribus præ creditoribus sine chirographis in bonis debitorum competentis, disputatio. Hauniæ 1813. 4to. (Program til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt).

Skrivelſe til Vælgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgkreds. Kbh. 1849 optr. i Berl. Tid. 1849, Nr. 139; ſ. „Folket“, Nr. 191, 92, 93).

Alphabetiſk Regiſter over kongelige Forordninger ſamt andre ved Trykken bekjendtgjorte Lovbud fra 1823 til 1849. Kbh. 1851.

Udgav: **Bibliothek for danſk Lovkyndighed.** I.—II. Bind. Kbh. 1833—37; udkom i otte Hefter, 1830—37. („Dagen“ 1830, Nr. 225; L. T. 1833, Nr. 21. 25. 26 og 47, af L. J. Fribert). Heraf er ſærſkilt aftrykt: **Nogle Ord i Anledning af Recenſionen i Maanedsſkr. f. Litteratur over Usſings Haandbog i den danſke Criminalret;** og: **Den legale Medicins Grundſætninger og Reſultater, nærmeſt til Brug for praktiſke Juriſter.** En meget forkortet og tildeels omarbeidet Overſættelſe af Henke's: Lehrbuch der gerichtlichen Medicin, ved T. Algreen-Usſing og P. S. Usſing. Kbh. 1831. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitſchr. f. d. geſ. Med. VI. 138, af C. Otto).

Kongelige Reſcripter, Reſolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsviis udgivne i chronologiſk Orden af T. Algreen-Usſing. En Fortſættelſe af afdøde Juſtitsraad Fogtmanns Reſcriptſamling. VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er ſamlet af daværende Hof- og Stadsrets-Asſesſor J. P. With, og kun udgivet af Usſing; jvfr. Forerindringen).

Samlede og udgav: a) **Kongelige Reſcripter og Reſolutioner, Reglementer, Inſtruxer og Fundatſer, ſamt Collegialbreve, med flere Danmarks Lovgivning vedkommende offentlige Actſtykker for Aarene 1814—1839.** Kbh. 1826—49. („Dannora“ I. 193—203, 275—88, 378—82, af J. N. Hoſt). **Samme for A. 1810—12. Ny Række.** ibid. 1850—51; fortſættes. — b) **Love og Anordninger, ſamt andre offentlige Kundgjørelſer, Danmarks Lovgivning vedkommende for Aaret 1850.** (Fortſættelſe til det af Etatsraad Schou paabegyndte og af Conferentsraad Kolderup-Roſenvinge fortſatte Udtog af kongelige Forordninger og aabne Breve etc.). ibid. 1851; fortſættes.

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Henrik Usſings Nekrolog, 1820, Nr. 88; Af Intet kommer Intet, en Apoſtrophe til Recenſenten i Litt. Tidenden 1824, Nr. 42—44, i Aarg. 1824, Nr. 90. 91; Skulde der virkelig være Fare for at Lector Hjort blev antaget at fegte for Sandhedens Skyld? 1825, Nr. 68).

I Ørſteds „Juridiſk Tidsſkrift“ (Univerſitets-Nyheder, meddeelte, i XIV. 1. S. 258—67; 2. S. 291—303; XV. 1. S. 265—72; XVI. 1. S. 278—95).

I „Maanedsſkrift for Litteratur“ (Kritiſke Anmeldelſer af: C. E. Hertz „Anmærkninger til Sportel-Reglementet“, II. 186—88; J. A. Stenfeldt „De danſke Kjøbſtæder og deres Beſtyrelſesmaade“, II. 265—76; J. L. A. Kolderup-Roſenvinge „Grundrids af den danſke Politiret“, II. 335—39).

I „Dagen“ (Ole Jacob Evald Porth, 1833, Nr. 218; Om Reformer i Skolevæſenet, ſ. A. Nr. 241, 42, 47, 49, 55, 56, 59, 63, 71, 75, 83, 86, 91, 95; Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 41. 44. 46. 47. 50. 54. 57. 60, 63. (M. f. L. XI. 256—82, af C. G. N. David; jvfr. L. T. 1834, Nr. 17. 18. 20; D. Ugeſkr. V. Nr. 109, og Art. B. M. Chriſtenſen, I. 282); Om Tungebaandets Løsning i Danmark, ſ. A. Nr. 103, 4, 13; Om Almeenaandens Oplivelſe, ſ. A. Nr. 308).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 59—63, 66—69, 73, 74. (jvfr. L. T. 1834, Nr. 17, 18, 20; D. Ugeſkr. V. Nr. 109); Om Actionen imod Prof. David, 1835, Nr. 7; En Skrivelſe til Trykkefriheds-Selſkabet, ſ. A. S. 423; Taler ved Feſten den 28de Mai, ſ. A. S. 514—15 og Nr. 130

(jvfr. S. 539, Nr. 137, ſamt S. 564, 68, 75, 80); Om Forfatternes Stilling til Skriftcommitteen, 1836, Nr. 340; Om Afſlaget paa Anſøgningen om Folkebladets Forſendelſe, 1837, Nr. 78, 104 (jvfr. »Søndagen« 1837, Nr. 13, 16; »Dagen« ſ. A. Nr. 90, 96); Om den lovgivende Myndighed i Trykkefrihedsſelſkabet, ſ. A. Nr. 155, 56; Anmeldelſe af H. C. Ørſteds Afhandling: »Bør Færdighed i at ſkrive og tale Latin anſees ſom en Beſtanddeel af den almindelige lærde Dannelſe?« ſ. A. Nr. 274; o. fl. a.).

I »Danſk Folkeblad« (Snedkerne og Marſchandiſerne, en Samtale imellem nogle Snedkere, i I. Aarg. Nr. 3—4. (jvfr. Urſins D. Almeenlæsn. 1835, Nr. 12; »Politivennen« ſ. A. Nr. 1020; »Kbhpoſt.« ſ. A. S. 676, 92, 96, 708, 12, 20); Provindſialſtænderne, ſ. A. Nr. 6—7; Men kan Man da gifte ſig med ſin Faders Søſter? ſ. A. Nr. 14—15; Smaating af Lov og Ret, nyttige for hver Mand, ſ. A. Nr. 18, 21, 22, 25, 26, 33, 47 og i II. Aarg. Nr. 9. (jvfr. Kbhvns flyvende Poſt, Interimsbl. Nr. 98); Vær ikke misfornøjet med din Stilling i Livet, i II. Nr. 11; Korte Sundheds-Regler, optegnede iſær til Brug for Menigmand, ſ. A. Nr. 16—17; Forſlag til en Finantslovs Forelæggelſe for Stænderne hvert andet Aar, i VI. Nr. 3—4, S. 9—16. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1840, Nr. 100; »Dagen« ſ. A. Nr. 87, 101; »Den Friſindede« ſ. A. Nr. 44, S. 174—76; »Fædrel.« ſ. A. Nr. 128).

I Schouw's »Danſk Ugeſkrift« (Kunne de i Kiøbſtædernes og de mindre Landejendommes Valgdiſtrikter hidtil foretagne Valg af Deputerede til Provindſialſtænderne anſees gyldige? i VI. Nr. 133, S. 1—8; Om den ſimple Mands Læsning i Kjøbenhavn, VII. Nr. 158—59, S. 17—34; Nr. 162, S. 73—83; Om de moſaiſke Troesbekjenderes borgerlige Stilling i Danmark, VIII. Nr. 185, S. 33—47; Nr. 186, S. 49—62. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1836; paa Tydſk: Ueber die bürgerliche Stellung der moſaiſchen Glaubensgenoſſen in Dännemark. Aus dem Däniſchen überſetzt und allen deutſchen Berathern des allgemeinen Wohles gewidmet. Altona, 1836 36 S. gr. 8.; anm. i »Schlesw.-Holſt. Blätter« III. 1837. S. 345—51); Om Frimeſterrettigheden ved Haandværkslaugene, i 2den Række, I. Nr. 10. 11 og 12; Ogſaa nogle Ord om de conſtitutionelle Bevægelſer, med Henſyn til den foreſtaaende Stænderforſamling, ſſtd. Nr. 14. (jvfr. ſſtd. Nr. 18, af P. A. Tutein; Berl. Tid. 1842, Nr. 171; »Den Friſindede« ſ. A. Nr. 78); Bidrag til Laugsudgifternes Hiſtorie, i III. Nr. 61 (jvfr. »Fædrel.« 1843, Nr. 1256, 58 og 59); Betragtninger over Jødernes Tilſtand i den preusſiſke Stat, i IV. Nr. 88).

I Tidsſkriftet »Fædrelandet« (Om Danmarks Finantsforfatning, i III. Nr. 114, S. 421—34 (jvfr. ſſtd. S. 457—58; »Kbhpoſt.« 1836, Nr. 310; »Dagen« ſ. A. Nr. 292; »Politivennen« ſ. A. Nr. 1093); Om Bankrepræſentanternes Ret til at gjøre Indſkud i Banken for at erholde Actieret i ſamme, III. Nr. 123, S. 565—75; Næringsſkatten i Kjøbenhavn, ſſtd. Nr. 127—28, S. 649—80; Præſtepengene i Kjøbenhavn, ſſtd. Nr. 132—33, S. 729—57).

I »Den Berlingſke Tidende« (Tale ved Bogtrykkerfeſten, 1840, Nr. 144; Til Vælgerne i Kjøbenhavns 4de Valgdiſtrict, 1848, Nr. 240; Tale ved Prøvevalget i Kbhvns 4de Valgdiſtrict, ſ. A. Nr. 244; Tale ved Valghandlingen i Kbhvns 4de Diſtrict, ſ. A. Nr. 250; Til Vælgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgkreds, 1849, Nr. 139 (hvori han oplyſer, hvorfor han har afholdt ſig fra Afſtemningen over

Udkaſtet til Grundloven i Rigsforſamlingen, da han nemlig ikke kunde give ſin Stemme til det af Forſamlingen vedtagne Repræſentationsſyſtem); I Anledning af Dr. E. Hornemann's Artikel: Borgerrepræſentationen og det offentlige Sundhedsvæſen, 1851, Nr. 119, 121, jvfr. Nr. 120, 23, af Hornemann).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Øſtifterne", af hvilken han var Medredacteur 1835—36, 38, 40, 42, 44 og 46, (Andragende betræffende Kjøbenhavns Fattigvæſens oeconomiſke Tilſtand, 1835—36, S. 385—413; Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, ſſtd. S. 844—59 (jvfr. Kbhvns flyvende Poſt, Interimsbl. Nr. 86. 88—90. 92); Andragende om Finantsvæſenet, ſſtd. S. 1750—93 (overſat i „Schlesw.-Holſt. Blätter" II. 1836, S. 205—233, 253—74); Forſlag om begge de danſke Provindſialſtænders Forening, 1838. I. S. 271; Forſlag om Danmarks Finantsvæſen, ſſtd. S. 288—89; Andragende angaaende Forelæggelſen af et toaarigt Finantsbudget, 1840, S. 565; Andragende om Finantsvæſenet, tilſigtende deels en Overveielſe af det publicerede Normalreglement og Budgetterne for 1841 og 1842, for derpaa at begrunde Forſlag til Modificationer i ſamme med Henſyn til Budgettet for 1843 og 1844, deels en Fornyelſe af Begjæringen om et toaarigt Budgets Forelæggelſe for Stænderne, førſte Gang i Aaret 1844 for Bienniet 1845—1846, i Aarg. 1842, S. 608—610; Andragende om Midler til Betryggelſe af Statseenheden og en yderligere Udvikling af Stænderinſtitutionen, 1844, S. 620—637. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303, 10, 13, 34, 35; „Fædrel." ſ. A. Nr. 1723, 24, 36, 37, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 66, 74, 76; 1845, Nr. 1783, 85, 99; D. Folkebl. X. Nr. 32, 33, 34, 36, 43, 44; „Kieler Correſpondenzbl." 1844, Nr. 90; Hedde „Die Kieler Petition gegen den Antrag Uſſings auf eine landesherrliche Erklärung über die däniſche Staatseinheitsfrage. Mit einem einleitenden Vorwort." Kiel, 1844); Andragende om Beſparelſer og Indſkrænkninger i forſkjellige Grene af Statshuusholdningen, 1844, S. 648—656; Andragende om Oprettelſen af de tidligere omhandlede ſtænderſke Comiteer, 1846, S. 115—130. (jvfr. „Kbhpoſt." 1846, Nr. 171); Andragende om Ophævelſen af den patrimonielle Jurisdiction og Øvrighedsmagt, af privat Beſættelſesret af Statens Embeder og af den paa adelige Forrettigheder grundede Ulighed for Domſtolene, ſſtd. S. 145—211. (jvfr. „Kbhpoſt." 1846, Nr. 248—51, 53).

Sagregiſter til Stændertidenden for Sjællands m. fl. Stifter 1835—36. Kbh 1836.

Andeel i: Betænkning angaaende Haandværks- og Fabriklaugene ſamt de dermed beſlægtede Næringsveie i Kjøbenhavn, afgiven af den ifølge kgl. Reſol. af 3die April 1840 af Kjøbenhavns Communalbeſtyrelſe til Underſøgelſe af Statens Laugs- og Corporationsvæſen nedſatte Comitee. Dat. 25de October 1847. Kbh. („Fædrel." 1847, Nr. 290; 1848, Nr. 4. 5. 6; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 11. 12).

Taler ved 28de Mai-Feſter i de udkomne Samlinger 1835, S. 26—28, 30—33; 1836, S. 34—39; 1837, S. 29—31; 1838, S. 35—37.

Mindedigte: over Charlotte Bull (i „Harpen" 5te Aarg. 1824, Nr. 19), og over H. Marius Svane (i Liunge's „Hertha" 2. Aarg. I. S. 396). — (Revid.).

W.

Waage (Georg Holger), ſ. i Kjøbenhavn d. 11te December 1793, Søn af Ólavur Gislaſon Waage, Kjøbmand paa Island († 1797), og Sigríð Oddsdóttir; blev dimitteret til Univerſitetet fra det Schouboeſke Inſtitut 1811; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; abſolverede i Octbr. 1815 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Novbr. ſ. A. Adjunct ved Herlufsholms Skole; d. 2den Octbr. 1822 Sognepræſt for Vetterslov og Hømb i Sjælland, og d. 26de Maj 1824 ved St. Mortens Kirke i Neſtved (ſamt midlertidig Adjunct ved Herlufsholms Skole); d. 27de Auguſt 1828 førſte reſiderende Capellan ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn; d. 26de Marts 1834 Meddirecteur og Lærer i Homiletik og Katechetik ved Paſtoralſeminariet (ſ. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 285—86); disputerede d. 25de Octbr. 1836 for den theologiſke Doctorgrad; erholdt d. 28de Octbr. ſ. A. Titel af Profesſor (med Rang 5. Kl. Nr. 8); blev d. 17de Januar 1837 Director ved Sorø Academi; 1839 Medlem af Commisſionen til at gjennemgaae Udkaſtet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog; d. 9de Novbr. ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 11te December 1842. — * 1823 Juliane Frederikke Broager (ſ. $\frac{1}{8}$ 1799, † $\frac{8}{11}$ 1842), en Datter af Coffardi-Capitain Andreas Jacob Broager (ſ. 1757, † $\frac{1}{4}$ 1833 i Kbhvn.) og Maria Amalia de Franckenau (ſ. 1773). — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfeſten 1836, p. 45; jvfr. „Dagen" 1842, Nr. 340; „Fædrel." ſ. A. Nr. 1091; „Berl. Tid." ſ. A. Nr. 331).

Prædikener, holdne paa anden Pintſedag 1829 ved Gudstjeneſtens Begyndelſe i den nyopbygte Frue-Kirke, af H. G. Clauſen, G. H. Waage og P. C. St. Gad. Kbh. 1829.

Den Augsburgſke Troesbekjendelſes ſtore Værd for os. Froprædiken paa Jubelfeſten for den Augsburgſke Troesbekjendelſe, paa tredie Søndag efter Trinitatis 1830. Kbh. 1830. (L. T. 1830, Nr. 50).

De ætate articuli, quo in symbolo apostolico traditur *Jesu Christi ad inferos descensus*. Diss. inaug. Haun. 1836. (Theol. Tidsſkr. Bd. I. H. 1. S. 184—86; Nord. Kirke-Tid. 1837, Nr. 18, 19, 20, af F. E. Boiſen, jvfr. 1838, Nr. 24; Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1837, II. 108—12, af E. W. Kolthoff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1096—98).

Afſkeds-Prædiken, holden i Frue-Kirke paa anden Søndag efter Paaſke 1837. Kbh. (1837).

I Maanedsſkriftet „Athene" (Philemon og Baucis, efter Ovid. Metam. VIII. 611—724, i IX. 452—58).

I „Syttende Beretning fra Bibelſelſkabet for Danmark" (Tale ved Selſkadets aarlige Møde 1832, S. 4—17; jvfr. Chriſtel. Kirketid. 1832, Nr. 20; L. T. ſ. A. S. 500).

I »Maanedsſkrift for Litteratur« (Anmeldelſe af J. P. Mynſter's »Betragtninger over de chriſtelige Troeslærdomme«, i XIII. 269—310).

Waagepeterſen (Chriſtian), f. d. 6te September 1787 i Kjøbenhavn af Forældrene: Capitain og Viinhandler Lorentz Chriſtian Peterſen (f. 1764, † $\frac{7}{4}$ 1829) og Sophie Magdalene Worm (f. 1765, † $\frac{21}{4}$ 1832); blev 1795 indſat i det Schouboeſke Inſtitut, hvorfra han udgik 1799, og derefter ſtuderede de levende Sprog; kom 1802 til Königsberg, hvor han anſattes paa den danſke Conſul Butty's Handels-Comptoir; rejſte i Begyndelſen af 1806 over Hamborg, Holland og Paris til Bordeaux, hvor han overtog en Commis-Plads i den derværende danſke Conſuls Huus, under Firmaet von Hemmert frères D'Egmont & Comp.; vendte, efter 2 Aars Forløb, tilbage igjennem det ſydlige Frankrige, Spanien, Italien, Savoyen, Schweiz og Tydſkland; blev 1808 Borger og Viinhandler i Kjøbenhavn; 1824 En af Hovedſtadens 32 Mænd (indtil 1835); udnævntes 1825 til Hof-Agent (med Rang 6. Kl. Nr. 4); 1827 til Hof-Viinhandler, og d. 1ſte Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; fik ved Cancelli-Skrivelſe af 4de Marts 1831 Tilladelſe til for ſig og Børn at føre Familienavnene Waagepeterſen forenede i eet Navn; erholdt d. 29de Maj ſ. A. Rang med General-Krigscommisſairer; benaadedes d. 28de Octbr. 1836 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 25de Auguſt 1838 udnævnt til virkelig Etatsraad. Siden hans tidligere Rejſer i Udlandet, foretog han, i Mellemrum, næſten aarligen kortere Rejſer til Norge, Sverrige, England og de ſydlige Lande i Europa. † 23de Novbr. 1840 i Kjøbenhavn. — * $\frac{18}{11}$ 1809 Albertine Emerentze Schmidt, en Datter af Grosſerer S. i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Øst's »Materialier«, Nr. 69, S. 550—52).

Reiſe-Udflugter. En liden Veiledning for Danſke, der reiſe i Udlandet, af C. W. Kbh. 1840. (»Søndagen« 1840, Nr. 23).

Wad (Gregers), f. d. 18de (ikke d. 24de) Juni 1755 i Viborg, hvor hans Fader var Handſkemager; blev dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Latinſkole 1773; var Lærer for Conferenceraad P. Hoppes Sønner og rejſte med den ene af dem 1790 i de danſke Provindſer og 1791 i Norge og Sverrige; gik ſidſt i Aaret 1791 med dem til Göttingen og derfra 1792 til Wien, Schweiz og Italien; blev d. 17de April 1795 overordentlig og den 22de April 1803 ordentlig Profesſor i Naturhiſtorien ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 24de Januar 1800 Inſpector i det pædagogiſke Seminariums naturhiſtoriſke Klaſſe; fik 1803 Opſynet over det kongelige Muſeum for Naturvidenſkaberne; blev d. 14de Juli 1814 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 18de Juli 1817 Aſſeſſor i Conſiſtoriet; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhiſtoriſke Muſeum. Var Univerſitetets Rector 1821—22; Medlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab (§ 1800); af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab; af Societas Volscorum i Velletri, det phyſiſke Selſkab i Göttingen, det bayerſke Videnſkabers Selſkab, det wernerſke naturforſkende Selſkab i Edinburgh, det mineralogiſke Selſkab i Jena (§ 1817), ſamt af flere andre videnſkabelige Samfund. † 25de Marts 1832. — * 1802 **Nicoline Chriſtiane Brünnich** (f. § 1779, en Datter af Overberghauptmand Morten Thrane Brünnich og Wibecke Schon). — (Nekrolog, af J. Møller, i L. T. 1832, Nr. 19).

Fossilia Ægyptiaca Musei Borgiani Velitris. Velitris 1794. 4to. (Gött. A. 1795, S. 353; Baldingers Journ. St. 36, S. 9; L. E. 1795, Nr. 4; Giornale della Letteratura italiana, Mantua 1794; Efemeridi letterarie di Roma 1795, No. 7. 8. 9, jvfr. Badens Univerſ. Journ. III. 142—43). — *Tabulæ synopticæ* terminorum Systematis oryctognostici Werneriani, latine, danice & germanice editæ. Hafn. 1798. fol. (Gött. A. 1798, St. 184; L. E. 1797, Nr. 49; Skand. Muſ. 1798, II. 478—82). — Haandbog for reiſende Geologer af H. B. de Sausſure, med Tillæg af forſkiellige franſke Mineraloger. Overſat af det Franſke med Anmærkninger. Kbh. 1798. (L. E. 1798, Nr. 49; Høſt's Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1799, Nr. 7—8). — *De origine telluris.* Programma (i Anledning af Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hafn. 1800. 4to. (J Udtog paa Danſk, af Forfatteren, i Badens Univerſ. Journ. VIII. 180—82). — Cuvier's Begyndelſesgrunde i Dyrhiſtorien. Overſat af Franſk. I.—II. Deel. ibid. 1801—3, med 14 Kbb. (L. E. 1801, Nr. 50 og 52; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 46).

J „Skandinaviſk Muſeum" (Om Steenkul, 1798. I. 303—16; Om Vigtigheden af de hvirvelløſe Dyrs Studium, 1803. II. H. 2. S. 61—74. (L. E. 1807, S. 220—21). — i „Det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter" (Om de Nyeres Inddeling af de hvirvelløſe Dyr og om Slimdyrene i Almindelighed, 1805. I. 513—34. (Kiel. L. Z. 1808, Nr. 51. 52); Om nogle af Hr. Lieutenant v. Ohlſen i Island ſamlede Mineralier, 1806. I. 458—71. (L. E. 1809, S. 88—90); Om Kjøkkenſaltets og Steenkullenes Forekommende med Henſyn til Fædrelandet, 1807, II. 421—45. (L. E. 1809, S. 245—46).

J „Phyſik. Bibliothek" (Beſkrivelſe af det Fosſil L imoliten, VII. 125—29; Udtog af en Afhandling om Forſteninger af Pattedyrene, af Cuvier, overſat, XV. 191—98: Om de fosſile Been, ſom findes i Gibſen ved Montmartre, af Cuvier, overſ., ſſtd. S. 241—44; Om Hjernens Forſkjellighed hos de rødblodige Dyr, af Cuvier, overſ. XVI. 188—93; Reſultater af de Forſøg, ſom ere gjorte i den polytechniſke Skole i Paris med Diamantens Forbrændelighed, ved Guyton, overſ. XVII. 98—103; Om Forſteninger af Tapirer, fundne i Frankerige, ved Cuvier, overſ., ſſtd. S. 178—80; Om et nyt Blyerts opdaget af Champeaux, overſ., ſſtd. S. 380—83; Et utrykt Fragment af Borger Dolomicus førſte Forelæsning over Mineralogien, læſt i Paris i Sommeren 1801, overſ. i Nyt Bibl. for Phyſ. III. 82—85).

Wadſkiær (Thøger Løvenbalk), f. 1770 (døbt $\frac{2}{4}$ ſ. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Chriſtian Frederik Wadſkiær, Profeſſor i Veltalenhed ved Kjøbenhavns Univerſitet (f. 1712 paa Ørslev-Kloſter i Viborg Stift, † $\frac{9}{11}$ 1779, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 636), og Chriſtiane Arnette Friedenreich († 1774, 41 A., ældſte Datter af Provſt Mag. Joh. Friedenreich i Stege paa Møen og Maren Goiſke); blev dimitteret til Univerſitetet fra Vor Frue-Skole i Kbhvn. i Efteraaret 1788; derefter Officeer ved det ſjællandſke Jægercorps, hvorfra han afgik ſom Major; var ſiden Ejer af et Bryggeri i Kbhvn. † 24de October 1846. — * $\frac{21}{8}$ 1803 Anna Maria Franciſca Smith f. Jeanty (f. $\frac{8}{8}$ 1769 i Braband, † i Sept. 1849).

Greven af Krone, et Blandingsſpil. Kbh. 1815.

Gjæſtebudet — intet Skueſpil. Kbh. 1816. (ej i Boghandelen).

Den ſanddrue Kirkegaard i Udlandet eller dens Gravſkrifter paa Danſk udgivne. Kbh. 1825. („Converſationsbl.“ 1825, Nr. 33).

I Wolf's „Journal for Politik, Natur- og Menneſkekundſkab“ (Profeſſor C. F. Wadſkiærs Levnetsløb, 1816, III. 193—208; IV. 31—46); — i „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Danſk Folkeſang, 1819, Nr. 63).

Wadſkiær (Vigo), en Søn af Ovenanførte; f. i Kjøbenhavn; rejſte til Sydamerika, og blev Medbeſtyrer af Lancaſters Inſtitut i Caracas.

I M. Winther's „Sneelilier“ (Lancaſters Flugt til Nordamerika, 1829, H. 5. S. 102—18).

Vahl (Hendrik), f. i Kjøbenhavn d. 1ſte October 1789, Søn af Botanikeren, Profeſſor Martin Hendrikſen Vahl (f. $\frac{10}{10}$ 1749 i Bergen, † $\frac{24}{12}$ 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 637, ſamt det kgl. Danſke Videnſk. Selſk. naturv. og mathem. Afhandl. I. S. 1—22), og Anneken Dorothea Eliſabeth f. Dedekam († $\frac{4}{12}$ 1830, 62 A.); dimitteredes til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole 1806; blev Volontair og 1812 Candidat ved den chirurgiſke Afdeling paa Frederiks-Hoſpital; underkaſtede ſig i Efteraaret 1813 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char. med Udmærkelſe); blev ſtrax derpaa ſom Bataillonschirurg udcommanderet til Felt-Lazaretherne i Holſteen, men i Kiel fangen af de Svenſke; ſenere udløſt, og gik 1814 tilbage til ſin Poſt ſom Candidat paa Frederiks-Hoſpital; blev d. 13de Decbr. 1815 Reſervechirurg ved det chirurgiſke Academi, og var 1815—17 tillige Reſervechirurg ved Frederiks-Hoſpital; tiltraadte 1819, underſtøttet af det Cappelſke Rejſeſtipendium og af Fonden ad usus publicos, en Rejſe til Tydſkland, Frankrige og England; beſøgte Berlin, Wien, Paris og London; vendte tilbage 1822, og fungerede atter ſom Reſervechirurg ved det chirurgiſke Academi, indtil han d. 27de Decbr. 1823 udnævntes til Regimentschirurg ved det

3die jydſke Infanteri-Regiment i Aalborg; erholdt d. 20de Marts 1824 Rang med Capitainer, ſamt Anciennitet ſom Regimentschirurg fra 13de Decbr. 1815; blev i Maj 1831 udnævnt til Stabschirurg ved et Armeecorps af de tydſke Forbundstropper, hvilket dog ikke blev ſamlet; valgtes 1834 til Medlem af det Kgl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn; blev d. 23de Novbr. 1835 Regimentschirurg ved Artillericorpſet, men d. 19de Januar 1836, efter eget Ønſke, atter forſat ſom Regimentschirurg til 3die jydſke Infanteri-Regiment. † 22de December 1837 i Aalborg. — * $\frac{18}{5}$ 1826 Wilhelmine Bøggild (døbt $\frac{18}{10}$ 1796), en Datter af Juſtitsraad og Byfoged i Aalborg, Jens Bøggild (f. 1759, † $\frac{26}{9}$ 1812) og Anne Margrethe f. Jelſtrup (f. 1767, † $\frac{22}{8}$ 1829). — (Nekrolog i Berlingſke Tid. 1838, Nr. 2; „Jyllandspoſten" ſ. A. S. 8; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XX. 19—20; XXXIII. 112—13).

I „*Svenska Läkara-Sällskapets Årsberättelser* för 1822" (Bref till C. J. Ekström från London, S. 88—89; Bref till samma från Paris, S. 89—91).

I »Bibliothek for Læger« (Et Tilfælde af bruſkagtige Legemer i Knæleddets Huulhed og deres Udtagelſe, X. 159—69).

I »Journal for Medicin og Chirurgie" (Problematiſk Sygdom i Teſtiklerne; meddeelt det Kongl. med. Selſkab, i IV. 361—64. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. S. 68—69, af Albr. v. Schönberg); Bidrag til Kundſkab om Sundhedstilſtanden i Aalborg i Aaret 1833; en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, VI. 299—321; Om en mærkværdig Svulſt i Bryſtet (Mamma), ſſtd. S. 322—28. (Paa Tydſk af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1ſter Supplementbd. 1836. S. 396—97); Om en Forløsning efter den Fødendes Død, ſſtd. S. 328—34).

Waldt (F. G.), Skibscapitain.

Scener af Sømandslivet, paa en Udreiſe til Isle de France i 1805 og 1806. Kbh. 1835. (»Dannora« I. 226—29).

Valentiner (Adolph), Søn af nedenanførte H. C. Valentiner; f. d. 4de Juli 1803 paa Futterkamp i Holſteen; blev 1822 dimitteret fra Gymnaſiet i Lübeck, og drog derpaa til Sjælland, hvor han deeltog i Beſtyrelſen af Hovedgaarden Gjeddesdal, af hvilken han blev Ejer efter Faderens Død 1831. — * Catharine Eliſabeth Jacobſen (f. $\frac{21}{6}$ 1811, Datter af Klædehandler N. Jacobſen og Catharine Eliſabeth Hvidt).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Beretning om hans Agerbrug, IV. 194—97; Et Brev til J. C. Hald om Studefedningen paa Gjeddesdal i Aarene 1822—30, VI. 288-94; Varigt Staldgulv, i Ny Række, II. 156—58; Middel til at udrydde Snegle, N. R. VI. 193; Bemærkning om Rugens Meining, ſſtd. S. 198; Om at ud- og indſætte Køer; foredraget i Kjøbenhavns Amts Landboforenings Møde d. 8de Septbr. 1842, ſſtd. S. 199—206; Nogle Bemærkninger om Runkelroens Dyrkning, N. R. X. 531—36; Om det ſkotſke Vandaflednings-(Drain-)Syſtems Anvendelſe i Danmark, N. R. XII. 76—78).

I „Den Berlingſke Tidende“ (Nogle Bemærkninger til Huusmandsſagen, 1840, Nr. 231).

Valentiner (Chriſtian Auguſt), f. i Flensborg d. 26de Juni 1798, Søn af Georg Wilhelm Valentiner, daværende Diaconus, ſiden (1825) Hovedpræſt ved St. Mariæ-Kirke (f. $\frac{17}{8}$ 1766 i Boren i Angeln, † $\frac{17}{7}$ 1836, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. 645), og Ludovica Friderikke Petermann (f. i Kbhvn.); blev underviiſt indtil ſit 16de Aar af ſin Fader; kom derpaa i Flensborg lærde Skole, og gik 1817 til Univerſitetet i Kiel; rejſte 1819 til Jena, hvor han tilbragte 2½ Aar, og vandt den førſte Præmie for en Prædiken i det homiletiſke Seminarium paa Reformationsfeſten 1820; tog 1822 theologiſk Examen paa Gottorf (2den Char. m. r. A.); rejſte i Novbr. ſ. A. til Dresden ſom Huuslærer; blev d. 24de Marts 1824 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 6te Maj 1828 førſte Præſt i Heiligenhafen; d. 27de Juni 1837 Hovedpræſt ved St. Mariæ-Kirke i Flensborg; d. 28de Sept. 1850 entlediget. (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 644).

Die Wahl des Predigers in der chriſtlichen Gemeine. Eine Predigt. Kopenhagen, 1824. — Bleibe bei uns, denn es will Abend werden! und: Von der Aufzeichnung unſerer Tage. Zwei Predigten, beim Jahreswechſel 1827—28 in der St. Petri-Kirche zu Kopenhagen gehalten. Kopenh. 1828. —(Tildeels efter Autogr.).

Valentiner (Heinrich Chriſtian), f. d. 20de Novbr. 1767 paa Svensby i Angeln, Søn af Heinrich Chriſtian V., Overførſter, Ejer af Svensby (f. $\frac{25}{8}$ 1722, † $\frac{18}{8}$ 1782), og Anna Katarina Henningſen (f. $\frac{9}{4}$ 1738 i Tønder, † $\frac{18}{5}$ 1769); ſtuderede i Kiel fra 1786 til 1790; var 1791—1819 Forpagter af Godſet Futterkamp i Holſteen; tilbragte derefter 3 Aar i Lübeck, og kjøbte i Foraaret 1822 Hovedgaarden Gjeddesdal, Kjøbenhavns Amt. † 19de Septbr. 1831. — *1. 1792 Margarethe Catharine Lafrenz (f. 1775, † 1797). *2. 1799 Adelheid Margarethe Erneſtine Gähler (f. $\frac{8}{11}$ 1776 i Elsfleth, † $\frac{8}{3}$ 1844 i Lübeck).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Min Erfaring og Anſkuelſe angaaende Mergelen, VII. 175—84; Om Jyllands Studehandel, ſſtd. S. 185—95. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 993—95).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Bemærkninger foranledigede ved Veirliget i Aarene 1828 og 1829, handlende om Vigtigheden af Vandafledninger, 1830, Nr. 9, S. 134—37).

Wallich (Immanuel), f. d. 14de Auguſt 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand; blev privat dimitteret til Univerſitetet

1811; tog den 7de Januar 1819 mediciniſk Embedsexamen (Laud.); rejſte ſ. A. til Rusland, hvor han er praktiſerende Læge i St. Petersborg. — (Jvſr. Calliſens Med. Schriftſteller-Lex. XX. 353; Elmquiſt's „Læſefrugter" XLV. S. 8—9).

Moſes und Chriſtus, oder eine Kleinigkeit zu Beherzigung. Kopenh. 1813. (Udkom under Navn af Friderichſen, ligeſom han og ſamme Aar, under ſamme Navn, udgav „Antijudas").

J. C. Renard Forſøg over den veneriſke Sygdoms Oprindelſe, overſat af det Tydſke. Kbh. (1815).

Han er Forfatter til den Dagbog over en af ham foretagen magnetiſk Cur, ſom af Blok Tøxen udgaves under Titel: Den menneſkelige Magnetisme, o. ſ. v. Kbh. 1817. 2. Opl. ib. eod. (jvſr. „Dagen" 1817, Nr. 116; Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 39).

Wallich (**Nathanael**, forhen Nathan Wolff), beſlægtet med den Nysanførte; f. d. 28de Januar 1787 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Grosſerer; blev privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet i Efteraaret 1801; underkaſtede ſig d. 13de Maj 1802 Præliminair-Examen („Admissus cum laude"); lagde ſig førſt efter Veterinairvidenſkaben, ſiden efter Medicin og Chirurgi, ligeſom han ogſaa med Flid ſtuderede Botanik; tog i Foraaret 1806 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev d. 31te October ſ. A. Læge ved det danſke Etabliſſement i Frederiksnagor (Sirampur) i Bengalen; d. 13de Februar 1817 Over-Intendant ved det engelſk-oſtindiſke Compagnies botaniſke Have ved Calcutta (jvſr. L. T. 1818, S. 78); d. 8de Juli 1818 Ridder af Danebroge; 1821 Doctor Philoſophiæ, ved Æresdiplom fra Kjøbenhavns Univerſitet; ledſagede i videnſkabelige Henſyn det engelſke Geſandtſkab til Ava (ſ. Statstid. 1827, Nr. 51); blev d. 1ſte Auguſt 1829 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; beſøgte 1828—29 London og Kjøbenhavn. Er endvidere Doctor Medicinæ; Medlem af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{4}{1}$ § 1826) og af det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kbhvn. ($\frac{8}{1}$ 1817), ſamt af de Kgl. Videnſkabernes Selſkaber i London og Edinburgh. Roxburgh har opſtillet en Planteſlægt, ſom er kaldet Wallichia (jvſr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. S. 588—89). Foruden at han har ſendt en ſtor Deel Frø og Planter til den botaniſke Have i Kjøbenhavn, har han til Univerſitets-Bibliotheket ſammeſteds ſkjenket en betydelig Mængde engelſke og indiſke Bøger (ſ. L. T. 1819, Nr. 7—10; R. Nyerup: „Catalogus librorum Sanskritanorum" &c. Havn. 1821; Høſt's „Polit. og Hiſt." III. 183—86; „Tidſkjalf" 1825, S. 32; „Dagen" 1826, Nr. 210). — (Jvſr. Brockhaus' Converſ. Lex. d. neueſt. Zeit u. Literatur Bd. IV. 1834; Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XX. 353—54; „Dagen" 1829, Nr. 122; 1837, Nr. 10).

Tentamen Floræ Nepálensis. Fasc. I.—II. Calcutta et Serampóre 1824. folio.

Plantæ Asiaticæ rariores; or descriptions and figures of a select number of unpublished East-Indian plants. Vol. I.—III. London, 1830—32. Imp. folio, with 300 col. plates. (M. f. L. III. 452—66; VI. 76—98, af J. W. Hornemann; Oſens »Iſis« 1829, S. 1239-52; 1831, S. 377—83, 586—92; 1834, S. 972—87).

Betydelig Andeel i: *Flora indica;* or descriptions of Indian plants by *William Roxburgh.* Edited by *William Carey.* Vol. I.—II. Serampore, 1820—24. 8vo. (L. T. 1821, Nr. 8; 1826, Nr. 16. 17).

Adſkillige botaniſke Afhandlinger, indførte i „*Asiatic Researches*" (ſaaſom: Description of two new species of *Sarcolobus* and some other Indian plants, i Vol. XII. 1816, p. 566—76, og tillige ſærſkilt aftrykt. (r. L. T. 1817, Nr. 48); Description of some rare indian plants, i Vol. XIII. 1818), ſamt i „*Transact. of the Linnean Soc. of London*" (Description of two new Genera of Plants from Nepal, i Vol. XIII. P. 2. p. 608).

I »Tidsſkrift for Naturvidenſkaberne" (Af et Brev fra ham til J. W. Hornemann, dat. Katmandu i Napal d. 18. Juli 1821, i Bd. I. S. 257—64).

I „*Transact. of the med. and physic. Soc. of Calcutta*" (Description of the tree which produces the Nipal camphor wood and sassafras bark (Laurus glandulifera); presented March 15, 1823, i *Vol. I.* 1825, p. 45—54, med Afbildn. Pl. 1. (Udtog i Archiv des Apothekervereins Bd. 25. H. 2. 1828. S. 170); Extract from a letter regarding a fragrant grass; addressed to the Secretary of the Medical Board, dated 29th Octbr. 1824, *ibid.* p. 368—69; On ginseng of Nipahl, *Vol. IV.* 1829).

I Geiger's »Magazin für Pharm.« (Neue botaniſche Entdeckungen im Reiche der Birmanen, (Eyriès, Larénaudière et Klaproth Nouv. Annal. des Voyages Janv. 1828, p. 70), i Bd. 23. H. 1. 1828. S. 3—5).

I »Archiv des Apothekervereins« (Ueber das neue Geſchlecht Melanorrhoea und den Bermuſiſchen Firnißbaum; mit Bemerkungen über die Geſchlechter, denen er am meiſten ähnlich iſt, (Edinb. Journ. of Sc. N. Ser. Vol. 2. p. 66), i Bd. 31. H. 2. 1830. S. 129—42. (Udtog i Summar. der Medic. 1830. Bd. 3. S. 226—27).

I »Pharm. Centralblatt" (Ueber eine neue Ginſeng-Wurzel, Panax pseudoginseng, (Wallich Plant. Asiat. rariores No. 6. p. 30—32 u. Tab. 137), i Jahrg. 3. 1832. Bd. I. No. 23. Mai, S. 352—58, nebſt col. Abbild. Tab. 3.; Ueber die Gentiana Chirata Hamilt., Gentiana Chiragita Roxb. Flem., (l. c. No. 11, Tab. 252), ſ. A. Bd. 2. Aug. No. 38, S. 599—600).

Brev i det danſke Bibelſelſkabs 6te Beretning, S. 77.

Wallich (Philip), Mægler.

Lord Cobham, eller Lollharderne. Hiſtoriſk Roman af G. Loß. 1.—3. Deel. Overſat. Kbh. 1826.

Smaafortællinger af Waſhington Irving. Overſ. 1. Deel. Kbh. 1826.

Gottfred Crayons Skidſebog. Af Waſhington Irving. Overſ. 1.—2. Deel. Kbh. 1827. (L. T. 1827, S. 220—24).

En Reiſendes Fortællinger af Waſhington Irving. Overſat. 1.—2. Bd. Kbh. 1827—28. (»Ny Freia« 1827, S. 309—12; L. T. 1828, Nr. 18).

Uſtadighed og Kjærlighed, Lyſtſpil i 4 Acter, overſat af det Franſke. Kbh. 1828.

Bracebridge-Hall eller Charactererne, af Waſhington Irving. Overſat. 1.—2. Bd. Kbh. 1829.

Vor Nutid, eller hiſtoriſk Overſigt af de mærkværdigſte Begivenheder fra 1789—1830. Overſat. 1.—8. Hefte. Kbh. 1829—31.

Jeſuiterne i deres ſande Skikkelſe. Overſ. Kbh. 1830.

Literaire Arbeider og mærkelige Breve af Napoleon, ligeſom nogle af hans Domme over vigtige Begivenheder i hans Liv, tilligemed den kongelige ſpanſke Families meget intereſſante Skrivelſer, hvilke give Oplysning om Spaniens mærkværdige Dynaſtie-Stiftelſe i Aaret 1808. Til Fuldſtændiggjørelſe af vor Nutids Hiſtorie. Overſat. Kbh. 1831.

Przebracki, den rusſiſke Politie-Spion. En Tidsſkildring, af Auguſt Lewald. Overſat. Kbh. 1833.

Walter (Johan Ernſt Chriſtian), Portraitmaler og Kobberſtikker; Opſynsmand ved det kongelige Billedgalleri. — * A. C. Chriſtenſen.

Udgav: *Pragtfugle og Pattedyr* i colorerede Afbildninger (med Beskrivelse, paa Dansk og Tydsk, af *J. Reinhardt*). 1.—6. Hefte. Kbh. 1828—41. Folio. (Jvfr. Kbhpoſt. 1827, Nr. 85, S. 343—44; Nr. 98. 99).

Vögel aus *Asien*, *Africa*, *America* und *Neuholland*, in colorir. Abbildungen. 1.—18. H. Kopenh. 1828. 4to.

Nordisk Ornithologie, eller colorerede Afbildninger af nordiske Fugle efter Naturen. (med dansk og tydsk Text). 1.—20. Hefte. Kbh. 1829—33. Folio. Sammes nyeste Fölge. 1.—28. Hefte. ib. 1835—39. Fol. *3. Række*, fortsat til 1847.

Flora eller Pragtblomster i colorerede Afbildninger. (med dansk og tydsk Text). 1.—36. Hefte. Kbh. 1835—42. Folio.

Blomster-Museum eller color. Afbildninger af de skjönneste *Blomster* og *Siirplanter*, med tydsk og dansk Beskrivelse. 1.—11. Hefte. Kbh. 1838—41. st. 8.

Ligeledes Udgiver af: Varanda. Et artiſtiſk-belletriſtiſk Ugeſkrift; red. af C. Nielſen. Nr. 1.—7. Kbh. 1844, m. Kbb. (begyndt d. 2. Marts 1844).

Walter (J. H.).

Trolovelſes-Ringen, Skueſpil i 3 Acter af Lambert, overſat. Aarhuus, 1822.

Walter (William Chr.).

Gjenfærdet ved Palnatokes Grav, en original Fortælling; og Alfſol, et orig. Sørgeſpil i 5 Acter. Ungdoms-Forſøg. Kbh. 1827.

Waltersdorff (Ernſt Frederik, Greve), f. i Tønder 1755, af Forældrene: Chriſtian v. Waltersdorff, Major af Cavalleriet (f. 1725, † $\frac{1}{1}$ 1801 i Slesvig), og Barbara Maria Munthe (f. 1726, † $\frac{6}{6}$ 1802, eneſte Datter af Oberſt Geert Munthe og Kirſtine v. Unger); blev d. 24de Januar 1777 privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet, hvor han i meer end 2 Aar iforvejen havde hørt juridiſke Forelæsninger, og abſolverede d. 25de Januar ſ. A. den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); blev derefter Auſcultant i Generaltoldkammeret; d. 29de Januar

1782 Kammerherre; 1785 Vice-Generalgouverneur, og 1787 Generalgouverneur over de danſk-veſtindiſke Øer; 1790 Generalmajor; 1797 førſte Directeur i General-Poſtamtet i Kjøbenhavn, og d. 31te Auguſt 1798 tillige førſte Directeur ved det kongl. Theater (indtil Octbr. 1801; jvfr. Oehlenſchlägers Levnet I. 94); d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Danebroge; 1801 Medlem af Regjeringscommisſionen, ſom gik til Veſtindien for at modtage de danſke Øer af England; var 1801—8 Chef for det nordre ſjællandſke Landeværns-Regiment; blev d. 21de Januar 1809 i Naade afſkediget af Krigstjeneſten, og d. 24de Januar ſ. A. i Naade og med Penſion entlediget ſom førſte Directeur i General-Poſtamtet; 1810 overordentlig Geſandt og befuldmægtiget Miniſter ved det franſke Hof; fik 1811 Prædicat af Generallieutenant; benaadedes d. 28de Januar 1812 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; optoges ved kongel. Reſol. 3die Juli 1819 med ſine ægte mandlige Deſcendenter i den danſke Greveſtand (ſ. Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. S. 202). † 13de October 1820. — * Sara Cortwright (en Englænderinde). — (Hans Portrait ſt. i Kobb.).

Almindelig Militair-Lov for Borgerskabet paa St. Croix. Paa Dansk og Engelsk. Christianssted 1789. 46 S.

I »Minerva« (Det ſande Forbedringshuus, eller Beſkrivelſe over Fængſelet i Philadelphia, ſammenſkrevet efter de paa Stedet i Aaret 1795 gjorte Optegnelſer, men for ſtørſte Deelen overſat efter et franſk Manuſkript, og med Tillæg forøget, 1796. IV. 166—227; 1798. III. 200—20. (jvfr. L. C. 1797, S. 11; 1802, S. 627. — Overſ. paa Tydſk i Hennings »Genius der Zeit" 1797, März; Udtog i Olivarius' „Le Nord littéraire“, No. 1.).

Walther (C. L.), Ejer af Hovedgaarden Haraldslund i Aarhuus Amt (indtil 1839); ſiden 1840 af Lesagergaard, Viborg Amt.

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Kalk, anvendt med Fordeel paa Haraldslunds Jorder, III. 229—34).

Bidrag i forſkjellige Aargange af »Aarhuus Stifts-Tidende« (f. Ex.: Duvock, Ravehale (Linnée, Equisetum palustre), 1840, Nr. 25, Følgebl.; Tankeſpaaner om Jernbaner i Danmark, 1844, Nr. 104).

Walther (Jens), f. 1775 i Kolding, hvor hans Fader Gabriel Walther var Skrædder og givt med Maria Kragh; blev i Foraaret 1796 dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Latinſkole; tog i Juli 1799 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev d. 29de Aug. 1806 Sognepræſt til Asnæs, og d. 19de Decbr. ſ. A. til Vallekilde og Hørve i Sjælland; d. 22de Septbr. 1824 til Vallum i Ribe Stift; d. 3die Juli 1827 til Bjert i Haderslev Provſti i Sønderjylland. † 27de April 1840. — * Henriette Klein.

I Falleſens „Theologiſk Maanedsſkrivt“ (Den Haugeſke Fanatisme i Jylland, IV. 611—16; Beviis: at det ingenlunde er ligegyldigt for Menneſket, hvad han troer, hvilke Religions-Begreber han har, V. 155—67). — (Tildeels efter Autogr.)

Walther (Lorents Wilhelm), f. 1770 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Taxadeur; blev 1784 dimitteret til Univerſitetet fra Vor Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn; tog 1794 medicinſk Embedsexamen; var 1791—96 Candidat ved Frederiks-Hospitals medicinſke Afdeling; disputerede d. 7de Juli 1796 for Doctorgraden i Medicinen; bereiſte, efter kongelig Befaling af 5te Auguſt ſ. A., med Dr. med. H. Munk Chriſtiansſands Stift for, efter en af Collegio medico given Inſtrux, at underſøge og opdage Radeſygens Virkſomhed, Udbredelſe, Sygehuſenes Tilſtand o. ſ. v.; blev 1799 Phyſicus i Flekkefjord og omliggende Diſtrict; d. 2den Juni 1823 efter Anſøgning entlediget. † 6te Decbr. 1830. — * Anne Marie Beer. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXXIII. 214).

De Asphyxia, præsertim neonatorum. Diss. inaug. med. Haun. 1796. (Hartenkeils med. chir. Zeit. Ergzbd. I. 1797—98, Nr. 24, S. 369—71; Bibl. f. Phyſ. XIV. 393—94).

Wandall (Peder Friis), f. i Aalborg d. 13de Decbr. 1765, ældſte Søn af Johan Wandall, daværende perſonel Capellan ved Frue-Kirke, ſiden ($\frac{1}{8}$ 1772) reſiderende Capellan ved Budolphi Kirke ſſtd. (f. $\frac{11}{8}$ 1731 i Vindinge i Fyen, † 1797, anf. i Nyerups Lit. Lex S. 640), og Chriſtiane Marie Heug (f. 1739, † 1818, yngſte Datter af Over-Kjøbmand Chriſtian Heug i Aalborg og Eliſabeth Marie Holſt); blev privat inſkriberet ved Univerſitetet d. 27de Novbr. 1789; lagde ſig i Kjøbenhavn efter Typographien; drog derpaa tilbage til Aalborg for at foreſtaae det hans Fader tilhørende Bogtrykkeri, hvilket 1795 blev ham overdraget til Ejendom; fik ſenere Bevilling tillige ſom Boghandler; antog 1825 J. Schjern til Medejer af Bogtrykkeriet, hvilket i Begyndelſen af 1827 blev ſolgt til Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Rée. (ſ. Collegial-Tid. 1824, S. 417—18; 1827, S. 190). † 18de December 1828, ugivt. („Dagen“ 1828, Nr. 309).

Redigerede og udgav: Samleren. Aalborg, 1798. — Nytaarsgaver for Aarene 1802, 3, 4. ibid. — Aalborgſk Lommebog for 1804. ib. 1804. — Aalborg Stifts Jydſke Efterretninger og Avertisſementstidende. Aalborg, 1795—1827 (Nr. 29). ibid. 4to. (Denne Avis redigeredes 1820—21 af M. Clod, og fra Efteraaret 1821 til Marts 1827 af J. Schjern, ſom tillige var Medudgiver 1825—27). — Maanedlige Tillæg til de aalborgſke Efterretninger. Jan.—Marts. 1816. ibid. 8vo.

Dannerkongen Friedrich den Sjettes Reiſe gjennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wandall og J. Schjern. Aalborg, 1825.

Vandborg (Chriſtian Utzon) var Privatlærer i Randers; derefter Kirkeſanger og Skolelærer i Ugilt i Vendſyſſel. † 20de Maj 1844, 44 Aar gl. — *Margrethe Juliane Poulſen.

Poetiſke Embryoner. Randers, 1828.

Tydſk Primitiv-Lexicon, eller Fortegnelſe over de almindelig forekommende tydſke Stamord. Randers, 1830. Anden forøgede og forbedrede Udgave. Kbh. 1831.

Smaadigte, i Aalborg Stifts-Tidende 1830.

Vargas Bedemar (Edvard Romeo, Greve af), fød af ſpanſke Forældre i Kiel d. 15de Juni 1770; blev 1795 Maltheſer-Ridder; ſiden Oberſt ved det neapolitanſke Artilleri, og Lærer ved Artilleriſkolen; kom i Slutningen af September 1808 til Kjøbenhavn; blev d. 2den Marts 1810 Medlem af Commiſſionen for Oldſagers Opbevaring, og rejſte i Aarene 1810, 11, 12 og 14 i Sverrige, Norge og Lapland, fornemmelig i mineralogiſk Henſeende; udnævntes d. 26de Januar 1813 til Kammerherre; blev Inſpecteur ved Prinds Chriſtian Frederiks (ſiden Kong Chriſtian VIIIs) Mineralſamling; gjorde 1819—20 en geognoſtiſk Rejſe til Færøerne; modtog 1820 den ſachſen-weimarſke Æres- og Fortjenſt-Medaille i Guld (ſ. Collegial-Tid. 1820, S. 808); blev 1825 Comthur af den ſachſen-weimarſke hvide Falke-Orden; d. 24de April 1829 Meddirecteur, og d. 26de Februar 1842 Chef for det kongl. Muſeum for Naturvidenſkaberne; 1839 Ridder af den ſpanſke Carl III. Orden og Commandeur af den portugiſiſke Chriſtus-Orden; d. 22de Maj 1840 Ridder, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; 1842 Commandeur af den nederlandſke Egekrone-Orden; var tillige Præſident for Academiet i Piſa; Vice-Præſident for det mineralogiſke Selſkab i Jena (1820); Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{7}{1}$ 1806) og af flere andre videnſkabelige Samfund i Udlandet. Han foretog ogſaa adſkillige videnſkabelige Rejſer i det ſydlige Europa, og 1835—36 til Madeira, Porto Santo og de azoriſke Øer. † 15de Marts 1847 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Dét's „Supplementblade", Nr. 32; „Kbhpoſt." 1839, Nr. 87).

Om vulkaniſke Producter fra Island. Kbh. 1817. (L. T. 1819, Nr. 10, 11; Gött. A. 1818, S. 1279; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 164).

Die Inſel Bornholm in geognoſtiſcher Hinſicht. Frankfurt am Main, 1819; ſærſkilt aftrykt af Leonhard's „Mineralog. Taſchenbuch", Jahrg. 11. 1820, S. 3—39. (L. T. 1820, S. 109—10, af J. H. Bredsdorff; Gött. A. 1823, S. 1061—63).

Reiſe nach dem hohen Norden, durch Schweden, Norwegen, und Lappland. In den Jahren 1810, 1811, 1812 und 1814. I.—II. Band. Frankfurt am Main, 1819. (Revue encyclopéd. T. VII. 1820. p. 330—31; jvfr. Brünnich, „Kongsbergs Sølvbergværk", 1826, S. 113 og 160). Paa Engelſk: *Travels* trough Sweden, Norway, and Lappland, &c. London 1820.

Resumo de *observações geologicas* feitas em uma viagem a's ilhas da Madeira, Porto Santo e Açores nos annos de 1835 e 1836. Lisboa, 1837. 14 pagg. 8.

I „Antiqvariſke Annaler“ (Bemærkninger over nogle Oldtids Monumenter i Norge, III. 93—104; Oplysning om nogle færøeſke Oldſager, ſſtd. S. 306—11).

I „Tidsſkrift for Naturvidenſkaberne“ (Analyſer af færøeſke Mineralier, II. 134—35).

I „Det Kgl. Danſke Videnſk. Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger“ (Om Bjergformationerne paa Porto Santo og Madeira, VI. S. CXXI—CXXII.).

I Leonhard's „Mineralogiſches Taſchenbuch“ (Ueber die Kalk- und Kreide-Formazion von Faröe, Stevens- und Möens-Klint, 1820, S. 40—64; Ueber das Allgemeine der geognoſtiſchen Konſtitution der Färöer, ſſtd. S. 601—4; Der Opal auf den Färöern, 1822, 1ſte Abtheilung. S. 11—30; Ueber den Apophyllit von Heſtöe, 1825, 1. S. 158).

I Leonhard's und Bronn's „Jahrbuch“ (Ueber Berzelit und Prunnerit, 1830, S. 71).

Warming (Chriſtian Larſen), f. d. 15de Juli 1754 af Bønderforældre i Landsbyen Varming i Seem Sogn ved Ribe; var Avlskarl, da Capellanen ved St. Catharinæ Kirke i Ribe, David Grønlund, paatog ſig at anføre ham til Studeringer, og ſatte ham ſiden i Ribe Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1781; tog i Maj 1794 theologiſk Atteſtats („Laudabilis; erudite respondit“); blev d. 12te December 1800 Sognepræſt til Knebel og Roelſe i Aarhuus Stift. † 5te Auguſt 1819. — * $\frac{19}{3}$ 1804 Eliſabeth Margarethe Byberg (f. $\frac{11}{8}$ 1781 paa Falkenſteen, † $\frac{5}{2}$ 1845 i Kbhvn.).

Valgprædiken holden til det reſiderende Capellanie ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, i Falleſens „Magazin for Religionslærere“ VII. 1. S. 281—97.

Warming (P. P.), Skolelærer i Uggerslev i Fyen.

I „Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet“ (Almueſkolerne i det ſidſte Aarhundrede, ſom de vare, ere, og muligen kunde være, i I. 360—71; Hvori og hvorledes kan Hjemmeſlid beſordres til Underviisningens Fremme i Almueſkoler? i II. 226—31; Ogſaa et Par Ord om Skolelærerconventer, ſſtd. S. 231—38; Opmærkſomheds- og Forſtandsøvelſer i Forbindelſe med indbyrdes Underviisning, III. 136—41; Yderligere Bemærkninger ved et Par Forſlag, IV. 25—35).

Warnſtedt (Friedrich Emil Georg), f. d. 7de November 1785 (ikke 1775) paa Loitmark i Kirkeſognet Svanſen, i Sønderjylland, næſtyngſte Søn af Geheimeconferenceraad, Kammerherre og Jægermeſter i det 2det ſlesvigſke Diſtrict, Friedrich Carl v. Warnſtedt, Storkors af Danebroge, Arveherre til Loitmark og Eſpenis (f. $\frac{13}{8}$ 1750, † $\frac{5}{9}$ 1811), og Johanne Wilhelmine Friederiche v. Rumohr, af Huſet Rumbhof (f. $\frac{11}{11}$ 1757, † . . . . . ., Datter af Chriſtian Auguſt v. Rumohr og Charlotte Amalia, Comteſſe af Ahlefeldt). Blev 1800 Søcadet, men anſøgte, efter 2 Aars Forløb, ſin Afſked, for at gaae den ſtuderende Bane, og blev ved Paaſke 1806 Student ved Univerſitetet i Kiel; anſattes i Efteraaret 1807 ſom Fændrik ved det jydſke Skarpſkytter-Corps; blev 1809 udnævnt til opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronningen, hvilken Poſt han tiltraadte i Vinteren 1810 og erholdt da Afſked af Krigstjeneſten; var i Vinteren 18$\frac{10}{11}$ tillige Auſcultant i Rentekammeret; foretog i Aarene 1820—22 for ſin Sundheds Skyld en Rejſe i Udlandet, og berejſte en Deel af Tydſkland, Schweiz, den venſtre Rhinkyſt, Belgien og England; udnævntes d. 21de April 1824 til Over-Landeveis-Inſpecteur i Holſteen; d. 22de Maj 1826 til Kammerherre; d. 17de April 1830 tillige til 1ſte Bygnings-Directeur over Chauſſée-Anlægget imellem Kiel og Altona; d. 24de Juni 1831 til Ridder af Danebroge. Var Medlem af Beſtyrelſen for det 1834 ſtiftede „Geſellſchaft für die Sammlung und Erhaltung vaterländiſcher Alterthümer". † 10de December 1836 i Plön. — (Nekrolog, af Fr. Thaarup, i Øſt's „Materialier", Nr. 98; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 682—83; N. Staatsb. Magaz. X. 498).

Thorwaldſens Arbeiten für die Frauen-Kirche in Kopenhagen. 1. Brief, Jan. 1820. 2. Brief, Juni 1820. Kopenh. 1820.

Beviis, at National-Rigdom og National-Velſtand ikke maa udledes af udvortes, men indvortes Kilder; eller Britannien uafhængig af Handelen, af W. Spence. Overſat. Kbh. 1820. (ſ. Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 18, S. 276; 1824, Nr. 57).

I „Den oeconomiſke Correſpondent" (Tanker ved den gjentagne Frygt over Følgerne af det i Udlandet gjorte Laan, i III. Nr. 10; Formynderi-Indretningen i Øſterrig, i V. S. 52—54).

I „Dagen" (Dagbog paa en Badereiſe til Föhr, 1823, Nr. 280—82; m. fl.).

Ang. hans øvrige literaire Arbejder jvfr. Øſt's „Materialier", S. 597, 784.

Warthoe (Severin), f. 1773 i Roeſt-Mølle i Grimſtrup Sogn, ved Varde, Søn af Kammerraad Hans Warthoe, Herredsfoged i Skads, Gjørding og Malt Herreder († $\frac{9}{1}$ 1800 i ſit 69. A.), og Bodil Eliſabeth f. Bierrum († $\frac{31}{10}$ 1800); blev 1791 dimitteret til Univerſitetet fra Ribe Skole; tog i det følgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen med Udmærkelſe, og i October 1794 theologiſk Atteſtats (Laud.); var derefter Huuslærer hos Baron Løvenſkjold; blev d. 18de April 1800 Sognepræſt for Nørre-Jernløſe og Qvandløſe i Sjælland; d. 18de Decbr. 1807 Amtsprovſt i Holbek Amt; d. 30te April 1813 Sognepræſt i Rakløv; nedlagde 1824 Beſtyrelſen af 4 Herreder i Holbek Amt, hvorimod han vedblev ſom Provſt for Arts og Løve Herreder. † 2den September 1829. — * Thomy de Sandt.

I Rahbeks „Danſk Minerva“ (Tale, i Anledning af Callundborg Borgerſkoles Indvielſe, den 20de Juni 1816, i III. 1816. Auguſt, S. 168—81). — (Tildeels efter Autogr.)

Wasfard (Hans Mathias), f. 1757; var Grosſerer og Ejer af Marienlyſt, en Parcel af Iſelingen, ved Vordingborg. † 29de October 1835. — * 1. Lucie Emerentze Aagaard (f. 1761, †......, ældſte Datter af Sognepræſten i Gloſtrup, Provſt Peder Andreas Aagaard og Sophie Margrethe Heerfordt). * 2. $\frac{3}{8}$ 1804 Anna Maria Munk (f. $\frac{2}{1}$ 1771, † $\frac{5}{12}$ 1838, næſtældſte Datter af Juſtitsraad, Borgemeſter i Kbhvn., Morten Munk og Karen Barfred).

I „Landoeconom. Tidender“ (Et Brev til Joh. Chr. Drewſen, i IV. 1816. S. 51—57).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Englands Korn-Politik, i III. Nr. 8. 9. 10. 11).

Wedege (Søren), f. d. 16de Maj 1769 i Hobro, Søn af Vejermeſter Peder Herman Wedege og Anna Eliſabeth Schnell († 1776, yngſte Datter af den i Gjesſings Jubellærere III. S. 247—48 anførte Provſt Ulrik Chriſtian Schnell i Seerup, Aarhuus Stift, og Magdalena Catharina Hvaſs); blev 1788 dimitteret til Univerſitetet fra Randers Skole; tog i Maj 1792 theologiſk Atteſtats (Laud.); var fra 1793 til Begyndelſen af October 1796 anſat ſom 1ſte og 2den Lectie-Hører ved Randers Latinſkole; foretog derefter en toaarig Udenlandsrejſe; underkaſtede ſig i October 1802 og i Maj 1803 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev 1807 Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved 2den ſjællandſke Bataillon lette Infanteri (kaldet 1808 det jydſke Skarpſkytter-Corps); 1809 Overkrigscommisſair; 1810 forſat til det ſjællandſke Skarpſkytter-Corps; 1811 Overauditeur; 1812 conſtitueret Politimeſter paa gamle Kjøbenhavns Amt og virkelig Cancelliraad; 1819 entlediget. † 29. Jonuar 1836 i Frederiksberg. — * Henriette Eliſabeth Peterſen (f. $\frac{11}{5}$ 1795), Datter af Capitain og Viinhandler Lorentz Chriſtian Peterſen og Sophie Magdalene Worm. — (Jvfr. Flemmers hiſtor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det Hefte, S. 45—46).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Vorets ſaakaldte Opgivelſe, 1816, Nr. 91).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Et Brev til J. C. Drewſen, angaaende den ved Vejarbejdet paa gamle Kjøbenhavns Amt foretagne Inddeling, i Bd. II. 1820. S. 169—73).

Wedege (Ulrik Chriſtian), Nysanførtes Broder; f. d. 22de April 1768 i Hobro; deponerede fra Randers Skole 1788; tog i Juli 1792 theologiſk Atteſtats (II. ill.); abſolverede i Octbr. 1796 og i Febr. 1797 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve (Laudab.); blev 1798 Copiiſt, med Prædicat af Fuldmægtig, ved Gouvernementet i Tranqvebar; 1803 Byfoged, Skifteforvalter, By- og Skifteſkriver ſamt Auditeur, Politimeſter og Foged ſſtd.; 1804 Asſesſor, og 1813 Juſtitiarius i den veſtindiſke Lands-Overret; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge. † 21de Maj 1843. — * Adriane Elizabeth Meley († $\frac{7}{3}$ 1851 i Kbhvn.).

Overſatte endeel af 2det Bind af »Tillæg til Archiv for Reiſebeſkrivelſer«. Kbh.

Wedel (Lago Matthias), en Sønneſøns Sønneſøns Søn af Anders Sørenſen Vedel; f. d. 7de December 1752 paa Gudomkloſter i Ribe Stift, ældſte Søn af Johan Frederik Wedel, daværende Ejer af Gudomkloſter (f. $\frac{28}{8}$ 1722 i Nuſtrup Præſtegaard, † . . . . . ., jvfr. Worms Lex. III. 840; Nyerups Lit. Lex. S. 645, ſamt C. F. Wegeners hiſtor. Efterretninger om Anders Sørenſen Vedel, S. 265), og Maren Stabye (en Datter af Procurator og Ejer af Gudomkloſter, Mads Stabye); kom 1768 i Odenſe Latinſkole, hvorfra han dimitteredes til Univerſitetet 1774; tog d. 17de Januar 1782 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 19de Auguſt 1785 perſonel Capellan i Mehrn i Sjælland; d. 19de Novbr. 1786 Sognepræſt for Everdrup ſammeſteds. † 13de Juli 1827. — * $\frac{10}{3}$ 1785 Kirſtine Cathrine Smith (f. $\frac{21}{7}$ 1752 i Holbek, † $\frac{14}{10}$ 1830 paa Sparresholm, næſtyngſte Datter af Jubellæreren Magiſter Peter Smith og Edel Dorthea Barfoed).

Originale danſke Poeſier for Aar 1783. Kbh. (L. E. 1783, Nr. 48; Iverſens litter. Progresſer, III. 142—44). — Samlinger om Agerdyrkning og Landvæſen, i Korthed uddraget af de bedſte oekonomiſke danſke og fremmede Skrifter, til Brug for Landsbye-Præſter og andre paa Landet boende, ved en Præſt i Sjelland. 1.—4. Hefte. Kbh. 1792—94. (L. E. 1794, Nr. 48; 1797, Nr. 48; Allg. L. Z. 1794, Nr. 115). — Oekonomiſk praktiſke Afhandlinger og Forſlag, praktiſke Landmænd tilegnede. Et Tillæg til Samlinger om Agerdyrkning og Landvæſen. ibid. 1796. (L. E. 1797, Nr. 48). — L. M. Wedels indenlandſke Reiſe igjennem de betydeligſte og ſkjønneſte Egne af de danſke Provindſer. Med Henſyn tildeels paa oeconom. og ſtatiſtiſke Gjenſtande. I Aarene 1799, 1800, 1801. 1.—2. Hefte. Kbh. 1803. (L. E. 1804, Nr. 16.17; Allg. Hall. L. Z. 1806, Juli, S. 185—88). L. M. Wedels indenlandſke Reiſe o. ſ. v. I Aarene 1799—1804. Odenſe, 1806. (o. m. T.: Indenl. Reiſe o. ſ. v. Andet Bind. Odenſe, 1806). — Selvejer-Bonden, en Fortælling til Oplysning og Advarſel for unge Landmænd, ſom mangle Kundſkab og Erfarenhed. Odenſe, 1806. (L. E. 1807, Nr. 1). — Valg af ſkjønne Tanker og lærerige Sententſer fra danſke og fremmede Skrifter. ibid. 1809.

Badereiſe til Pyrmont, Oldesloe, Dobberan o. ſ. v. i Aaret 1814. Kbh. 1817. (Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 229, S. 135—36).

Smaae Familieſcener eller Karakteerſkildringer fremſatte i en Fortælling om Dyder og Laſter. Kbh. 1817.

Jens Johnſens Hiſtorie, eller Underretning om alt, hvad en Bonde bør vide, ſom Landmand, hjemme i Huſet og i Marken. I Korthed fremſat i en Fortælling til Nytte og Tidsfordriv for den hæderlige Landalmue. Kbh. 1818.

Topographie over Wordingborg Amt i Sjælland. Førſte Hefte. Kbh. 1818. IV. og 36 S. 8. (L. T. 1823, Nr. 10).

Bonde-Practica, iſær med Henſyn til at forudſee Veirligets Omvexlinger ved naturlige Midler. Kbh. 1821. (L. T. 1822, Nr. 15).

Medudgiver af: Tilſkueren for Landvæſenet. I.—IV. Hefte. Kbh. 1798.

I Landhuusholdn. Selſk. Skrifter (Afhandling om en udgravet Moſes bedſte Opdyrkningsmaade, i VI. D. S. 191—236; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1800, m. K. (jvfr. L. E. 1801, S. 198—200).

I Oluſſens „Oeconom. Annaler“ (Om Everdrup, VIII. 3—21 og 42—61; Om Bekkeſkov, ſſtd. S. 62—75; Anmeldelſe af Schades Beſkrivelſe over Mors, IX. 55—57).

I „Phyſ. oeconom. og medico-chir. Bibliothek“ (Noget om en Heſts Sygehiſtorie, IV. 79—82; Om Fodertrang paa Landet, ſſtd. S. 172—76; Om Bondens Oplysning, ſſtd. S. 269—78; Bidrag til Bondens Ødelæggelſe, V. 30—34; Skal man vælge Landet eller Staden til ſin Bopæl? VI. 222—31; Julemærker fra Siælland, ſſtd. S. 361—69; Noget for unge Landmænd, der ønſke at kjøbe Bøndergaarde, VII. 129—38; Forſlag om Korntiende-Væſenet og dens (dets) bedſt mulige Forandring, ſſtd. S. 317—86. (L. E. 1797, S. 591—94); Ere de meget lave Kornpriſer gavnlige for Staten i Almindelighed? XI. 126—37; Noget om Hvedeſæden, ſſtd. S. 219—29; Om Huus-Gavle paa Landet, XII. 23—26; Om en bedre Benyttelſe af Svine-Skind end tilforn har været i Brug, XVI. 31—37).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Agerdyrkning og Landvæſen, 1812, Nr. 85. 90. 95. 99. 100. 101; 1819, Nr. 87; 1821, Nr. 11; Landoeconomiſke Bemærkninger, 1817, Nr. 8; Polemik angaaende Seminariſterne, 1820, Nr. 15. 41. 46. 54. 56; Oplysninger om hans Nedſtammelſe fra Anders Sørenſen Vedel, ſ. A. Nr. 67; Om Landmandens Kornpriſer, ſ. A. Nr. 97).

I Nyerups „Magazin for Reiſeiagttagelſer“ (Efterretning om en Reiſe gjennem Fyen til Chriſtiansfeldt, II. 374—80; jvfr. L. T. 1822, S. 776).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Toire-Pæle, V. S. 287).

I Lolland-Falſters Avis (En Anmeldelſe, 1827, Nr. 1; jvfr. Kbhvns flyv. Poſt, 1827, Nr. 7).

Wedel (Peter Auguſt), f. i Kjøbenhavn d. 26de Januar 1768, eneſte Søn af Søren Henrik Wedel, Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforſikkring († 1805), og Maria Berthelſen, ſamt Ætling af Anders Sorenſen Vedel (ſee C. F. Wegener om And. Sørenſen Vedel, S. 263); blev privat underviiſt førſt af A. W. Brorſon (ſiden Rector paa Herlufsholm) og dernæſt af N. Elert (Profesſor og Univerſitets-Bibliothekar), ſom dimitterede ham til Univerſitetet 1783; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium; tog i April 1786 philologiſk og i Maj 1789 theologiſk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1789 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1790 Doctor i Philoſophien og Magiſter Artium; d. 2den Marts 1792 Vicepaſtor for Alleſo og Næsbyhovedsbroby i Fyen; d. 14de Marts 1794 Sognepræſt for Skaarup Menighed ſſtd.; d. 3die Juni 1803 tillige Forſtander for det af ham ſelv oprettede Skaarupſke Skolelærerſeminarium; d. 18de Decbr. 1807 tillige Amtsprovſt i Svendborg Amt; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 17de Januar 1812 tillige Sognepræſt til Tveed; d. 9de Juni 1835 entlediget ſom Seminariiforſtander og meddeelt Rang med Biſkopper; d. 28de October 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 13de Juni 1837, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget ſom Amtsprovſt (fra Udgangen af ſamme Aar at regne); feſtligholdt d. 2den Marts 1842 ſit 50 Aars Embedsjubilæum. † 23de Maj 1842. — * $^{19}/_{3}$ 1792, i Kbhvn., Marie Sophie Vett (døbt $^{16}/_{4}$ 1769 i Kbhvn., † $^{18}/_{2}$ 1844 i Taarnemark i Sjælland). — (Autobiographi i Univerſitets-programmet til Højtideligheden i Anledning af Formælingen 1790, p. 20—21; jvfr. Fr. Barfods „Danmarks Gejſtlighed" I. S. 148—49; Hundrups Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 60—61; Høſt's Erindr. S. 174; Rahbeks „Hesperus" IV. 226—30; Fyens Stifts-Avis 1842, Nr. 98. 104. — Om et over ham af hans fordums Seminariſter oprettet Grav-Monument ſee Berl. Tid. 1843, Nr. 226).

Merita Danorum in latinis scriptoribus edendis atque illustrandis. Specimen inaugurale. Havn. 1790. (L. E. 1790, S. 557—58; Krit. og Antikr. VII. Nr. 1). — Klara du Plesſis og Klairant. To Elſkendes Hiſtorie ved Auguſt Lafontaine. Overſat efter det nye forbedrede Oplag. Odenſe, 1798. 2det Oplag. ibid. 1803. — Hvorfor er det ſaa vanſkeligt at holde Tjeneſtefolk? og hvorledes kan dette daglig voxende Onde bedſt afhjelpes? En Underſøgelſe gjeldende for alle danſke Huusfædre, og iſær for Landmanden. Odenſe, 1799. 37 S. 8.

I „Minerva" (Tanker i Anledning af det i Minerva indrykkede „Forſøg over Tjeneſtefolk iſær i Fyen og hvorledes kan her hjelpes", 1800. II. 136—90; Forſøg til en Overſættelſe af Moſchi Idyller, ſ. A. IV. 104—7; Kort Underſøgelſe om de vigtigſte Aarſager til Landsbye-Ungdommens Uvidenhed og Mangel paa Oplysning, 1801. I. 227—69; II. 1—33; Beviis ſtadfæſtet ved Kjendsgjerninger: at Danmark ved ulykkelige Tilfælde taber aarlig mange Borgere, ſom ved en anden Indretning kunde reddes, ſamt nogle Midler til dette Ondes Forebyggelſe, ſ. A. IV. 177—205; Brev til Udgiveren af den danſke Tilſkuer angaaende det Forſlag, at optage berømte fædrelandſke Navne i Almanakken iſtedenfor de catholſke Helgenes, 1803. III. 233-59.

(hvorom ogſaa af Rahbek i Tilſkueren 1802, Nr. 93 og 101, og af Engelstoft i hans Bog om Nationalopdragelſe, ſamt Tilſkueren 1803, Nr. 1).

I „Iris og Hebe“ (Noget om den ſtore Forſkjellighed i den fyenſke Dialect, 1800. II. 172—183; Overſættelſe af nogle af Platonikeren Hieroclis Løjer, 1802. III. 187—90).

I „Egeria“ (Beretning om Seminariet i Skaarup fra dets Stiftelſe til Juli 1806, i 2den Aarg. II. S. 329—46).

I Hoſt's „Politik og Hiſtorie“ (Journal over Begivenhederne fra Kong Frederik d. 4des Ankomſt til Odenſe og indtil hans Død, af Jacob Bircherod Thomſen. (Overſat efter det tydſke Manuſcript), i Bd. I. 1820. S. 321—26).

Wedel (Søren), nedſtammende fra Anders Sørenſen Vedel (ſee C. F. Wegener om And. Sørenſen Vedel, S. 263); f. d. 19de October 1765, ældſte Søn af Nisſenius Wedel, Diaconus til St. Laurentii paa Föhr († 1766), og Elſe Maria Zoëga (ældſte Datter af Præſten Poul Chriſtian Zoëga i Ravſted ved Tønder og Catharina f. Zoëga); blev Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved 1ſte ſjællandſke Bataillon lette Infanteri (1808 kaldet det Sjællandſke Skarpſkytter-Corps); 1805 Overkrigscommisſair; afgik med Penſion 1810. † 14de Juni 1826.

I „Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid“ (Tanker om Nødvendigheden af Fortepiano-Fabrikationen i Kjøbenhavn, og nogle Forſlag, hvorledes ſamme kunde ophjelpes, dat. 30. Juni 1810, i Bd. I. S. 497—503).

Har ſat Muſik til C. Prams Operette „Serenaden“, hvoraf han har udgivet Claveerudtog.

Wedel-Heinen (Andreas Claus), f. paa Kjersgaard i Brenderup Sogn, Vends Herred i Fyen d. 4de Maj 1791, af Forældrene: Krigsraad Jacob Wedel (f. $\frac{28}{7}$ 1731 i Munkebo i Fyen, † $\frac{12}{9}$ 1807, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 645), til Kjersgaard og Holſegaard, Ætling af Anders Sørenſen Vedel (ſee C. F. Wegener om And. Sørenſen Vedel, S. 265), og Frederikke Louiſe f. Dineſen (Datter af Juſtitsraad Anders Dineſen til Gyldenholm); blev 1808 dimitteret til Univerſitetet af daværende theologiſk Candidat J. G. Willemoës (nu Præſt i Herfølge); erholdt Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar, og tog i Januar 1812 latinſk-juridiſk Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; blev d. 11te Aug. ſ. A., ſom Stedſøn af Kammerherre Albrecht Chriſtopher de Heinen til Fraugdegaard, Hollufgaard etc. († $\frac{26}{4}$ 1814), optagen i den danſke Adelſtand under Navnet Wedel-Heinen, ſamt udnævnt til Kammerjunker. Efter at have tilbragt nogle Aar i Fyen ſom Ejer af Kjersgaard og Holſegaard, blev han 1821 anſat ſom Volontair i det kgl. Danſke Cancellies 3die Departement, og d. 15de Novbr. 1822 Secretair ved Protocollerne i Højeſteret; d. 11te April 1827 Byfoged i

Varde, ſamt Herredsfoged i Øſter- og Veſter-Herreder under Ribe Amt; d. 14de September 1842 Byfoged og Byſkriver i Middelfart, ſamt Herredsfoged og Herredsſkriver i Vends Herred. — *1. $\frac{21}{6}$ 1813 Eliſabeth v. Krogh (f. $\frac{12}{7}$ 1794, † $\frac{14}{1}$ 1845), næſtyngſte Datter af Kammerherre, Major Stie Tønsberg Schøller v. Krogh til Krogsgaard (f. $\frac{3}{8}$ 1763, † $\frac{10}{1}$ 1817), og Chriſtiane Margarethe v. Juel (f. $\frac{14}{5}$ 1764, † $\frac{29}{3}$ 1803). *2. $\frac{15}{9}$ 1846 Joachimine Juliane Margrethe Rahlff, en Datter af Capitain, Ridder Frederik v. Rahlff, Ejer af Hovedgaarden Billeshauge ved Middelfart, og Eleonore Eliſabeth f. Sevel.

Om Brandvæſenet paa Landet i Danmark. Odenſe, 1832. 55 S. 4to.

Nogle Modbemærkninger i Anledning af Overauditeur og Borgemeſter Ræders Bemærkninger og Forſlag om Brænderierne i Kjøbſtæderne og paa Landet i Nørre-Jylland. Ribe, 1836. 21 S. 8. (jvfr. M. f. L. XVI. 95—149, af M. L. Nathanſon, og Art. N. D. A. Ræder, II. 732). — Gjenſvar til Hr. Overauditeur og Borgemeſter Ræder i Horſens, i Anledning af hans critiſke Bedømmelſe af Paſtor Arntzens, Kammerjunker Wedel-Heinens og Aſſeſſor Withs Skrifter om Landbrænderierne m. m., ſamt nogle Modbemærkninger til hans Afhandling, kaldet „Nogle Ord for Kjøbſtæderne". ibid. eod.

I Adler's „Hiſtoriſk-ſtatiſtiſk Maanedstidende for Ribe Stift 1838—39" (Efterretninger om Saltkogeriet paa Jyllands Veſtkyſt, S. 9—11, (overſ. i Falck's „N. Staatsb. Magaz." VIII. 693—96; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 50); Nogle antiquariſke Efterretninger om Varde Kjøbſtad. (Fragmenter af en utrykt hiſtoriſk oeconomiſk Beſkrivelſe over Byen, dens Kirker og offentlige Stiftelſer), S. 106—9, 113—16).

Endeel mindre Afhandlinger, for ſtørſtedelen ſigtende til at modarbeide Nutidens udſkejende Liberalisme og Nyhedsſyge, indrykkede i „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn" (under Mærket A.), ſamt i de fyenſke Aviſer og „Dagen" (under Mærket W: H: og X.). — (Efter Autogr.).

Wedel-Jarlsberg (**Frederik Chriſtian**, Baron af), f. d. 7de Februar 1757, eneſte Søn af Gehejmeconferenceraad, Kammerherre, Ridder af Elephanten og l'Union parfaite, Frederik Wilhelm, Baron af Wedel-Jarlsberg, til Raunſtrup i Sjælland (f. $\frac{7}{3}$ 1724, † $\frac{22}{2}$ 1790, Sønneſøns Søn af den førſte Greve til Jarlsberg, Feltmarchal-Lieutenant Baron Guſtav Wilhelm Wedel, ſamt anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 643—44), og Charlotte Amalia v. Bülow (f. 1719, † $\frac{3}{8}$ 1780); ſtuderede i ſin Ungdom i Göttingen og Leipzig Lovkyndighed og Kameralvidenſkaber; blev 1777 Auſcultant i Rentekammeret; 1779 tjenſtgjørende Kammerjunker ved Arveprinds Frederiks Hof; udnævntes d. 11te October 1781 til Kammerherre, og tog Affked fra Hoffet ſ. A.; arvede 1790 efter ſin Fader Hovedgaarden Raunſtrup og blev d. 21de Decbr. 1798 Ejer af Sortebrødre-Kloſter ved Neſtved; indtraadte 1801 i Landeværnet, ved hvilket han blev Major og Compagnichef; ſysſelſatte ſig ſiden 1801 i nogle Aar med at beſtyre et nationalt Provincialtheater, opholdende ſig med ſit Skueſpiller-Selſkab iſær i Neſtved, Helſingør og Odenſe; var 1807 igjen i Felten, men forlod derpaa Militairtjeneſten ſamme Aar. Efter at have ſolgt Gaarden Raunſtrup d. 19de Decbr. 1804 og ſildigere Sortebrødre-Kloſter, kjøbte han en anden Landejendom, Søegaard ved Neſtved, hvilken han beboede om Sommeren, og opholdt ſig om Vinteren i Kjøbenhavn. † 31te Auguſt 1831. — *1. Ulrica Eleonora, Comteſſe Brockdorff, af Huſet Kletkamp (f. $\frac{15}{8}$ 1764, † $\frac{1}{9}$ 1790), yngſte Datter af Gehejmeraad Chriſtian Ulrich Greve af B. og Georgina Anna Chriſtiana v. Hahn. *2. Conſtance de Koskull, ſepar. († $\frac{28}{3}$ 1840). — (Jvfr. „Fragment af hans Biographie". Kbh. 1797, ſamt hans „Blandinger", 1ſte Stykke. ibid. 1798; „Dagen" 1831, Nr. 249, 83, 300, 8; Aalborg Stifts-Tid. ſ. A. Nr. 185).]

Bondedyd. Et Lyſtſpil. Kbh. 1782. — An das Ehre und Redlichkeit ſchützende ſo ſchätzbare Publicum. s. l. (Plön). 1783. 4to; mit Zuſätzen. Lübeck, 1783. 8. Overſat paa Danſk. (Odenſe). 1783. 8. — An Dänemark und ſeine braven Bürger. s. l. 1786. (Allg. D. Bibl. Bd. 69. S. 609—12). — Breve til Chriſtian Colbjørnſen i Anledning af Landboſagen. Kbh. 1790. — Nytaarsønſker for mit Fædreneland. ibid. 1793. — Den ſjeldne unge Herremand. Et danſk Skueſpil. ib. 1794. („Minerva" 1794, I. 75—77, jvfr. „Folkevennen" ſ. A. S. 10—16, 21—26). — Det var omſonſt. Et danſk original Skueſpil. ib. eod. — Til den danſke Tilſkuer. ib. eod. (L. E. 1794, Nr. 20). — Til Publicum i Anledning af Artiklen: „Skuepladſen" i Minerva for Marts Maaned. Af Forfatteren til Velkomſtſangen, hvormed Kongehuſet d. 13de Martii i Skueſpilhuſet blev modtaget. ibid. eod. („Iris" 1794, II. 219—22, af Tode). — Skrivefriheden, et originalt Skueſpil i een Act. ib. eod. (Bärens's „Nok en Draabe i det ſtore Hav af Skrifter om Skrivefriheden", 1797, S. 51). — Blade, Fædrenelandets Borgere helligede. No. 1. om fri Kornhandel etc. ibid. 1795. — Den geiſtlige Stand bør afſkaffes. I.—III. Hefte. ib. 1795—97. („Iris" 1795, III. 228; „Iris og Hebe" 1796, I. 252; 1797, II. 362—65; L. E. 1798, Nr. 1). — Noget om Publicitet, Skrivefrihed og Anonymitet i Anledning af M. C. Bruuns Avertiſſement i Adreſſeaviſen Nr. 62. ibid. 1796. („Iris og Hebe" 1796, II. 122). — Til P. A. Heiberg. ib. eod. („Iris og Hebe" 1796, I. 390). — Kongen af Dahomet. En virkelig Tildragelſe. ib. 1797. (L. E. 1798, S. 36—38). — Fragment af min Biographie med fornødne Bilager, ledſaget med en Tale. ib. eod. (L. E. 1798, Nr. 2). Blandinger. 1ſte Stykke. En Følge af: Fragment af min Biographi. ibid. 1798. — Promemoria til Hans Kongl. Høihed Kronprindſen. ibid. 1797. — Fragmenter af Breve til en Ven paa Landet i Anledning af Translateur Heibergs Tiltale. ib. 1799. — Frimodige Foreſtillinger i Anledning af Trykkefrihedsloven d. 27. Septbr. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 49). — Mindet. Skueſpil i een Act. Odenſe, 1805. — Bidrag til det i Bladet For Skueſpilyndere No. 11 af Redactionen Indrykkede angaaende det kongl. privilegerede Provincialſelſkab. Kbh. 1807. — Fædrelandſke Betragtninger. No. 1—5. ibid. 1807—13. — Quitos Rømning eller Pizarros Fortvivlelſe. Skueſpil i 5 Acter. En Fortſættelſe af Spanierne i Peru eller Rollas Død. ibid. 1808. („Dagen" 1808, Nr. 167). — Ueber die

Nothwendigkeit bedeutender Streitkräfte für Dännemark vorzüglich zur See. Germanien 1809. — Tale til Erindring af 2den April 1801. Kbh. 1813.

Forſlag, offentlig fremſat 1793, nu igjentaget i Anledning af Provſt Heibergs Afhandling om Markfred. Kbh. 1815. (Landoec. Tid. IV. 105—6, af B. F. Rønne).

Betragtninger, forebragne Kongen (Ludvig XVIII) i Juli 1814, ved Carnot. Overſat. Kbh. 1815. (udkom ogſaa i Forening med J. K. Høſt's Overſættelſe af »Chateaubriands politiſke Betragtninger med Henſyn paa Carnots nyeſte Skrifter«, Kbh. 1815, u. T.: Carnot og Chateaubriand om Napoleon og Bourbonnerne, overſ. ved Wedel-Jarlsberg og Høſt. Kbh. 1815).

Nogle Ideer om Bank- og Pengevæſenet og om ſammes Indflydelſe paa Statens Vel og Vee i Almindelighed, men paa vor Stat i Særdeleshed. Kbh. 1816.

Jøden Philip og Bonden eller Naturens Diſcipel. Originalt Skueſpil i 3 Acter. Kbh. 1816.

Beſkrivelſe over en Dykker-Ponton, udført i Aarene 1808 og 1809, med Kb. og Bilag. Kbh. 1817.

De forhindrede Selvmord eller det adopterede Barn, originalt Skueſpil i 3 Acter. Kbh. 1818.

Forſlag til at ſikkre Landets Eiendommes Værdie. Kbh. 1818. — Continuationsforſlag til Regjering og Medborgere, vort forvirrede Pengevæſen vedkommende. ibid. eod. — Til Directionen for Nationalbanken, med ſenere Foreſtillinger, Pengevæſenet betræffende. ibid. eod.

Tempeløen. Skueſpil paa Vers i 5 Acter. Kbh. 1819. (Allg. Hall. L. Z. 1821, Ergzbl., S. 638—40).

Veiledning ved Fornuften til Erkjendelſe af Gud, Menneſkets Sjæl, Menneſkets Beſtemmelſe, Menneſkets Pligter og Rettigheder m. m. Kbh. 18 9.

Fragmenter af Tænke- og Læſe-Reſultater. 1ſte Bind. Kbh. 1820. (udkom 1819—20, i tre Hefter. — Et Uddrag, ang. Dueller, i „Politivennen« 1829, S. 823—31).

Henpeg paa de formeentlig meeſt virkſomme Midler til Statens Flor igjen. Kbh. 1821. (Schlesw. Holſt. Lauenb. Provinzialber. 1822, III. 135; Allg. Hall. L. Z. 1824, II. Nr. 110, S. 44—46).

Skizze zu einer Vergleichung moſaiſcher Geſetze. Kopenh. 1825.

Philoſophiſche Aphorismen. Kopenh. 1825.

Frivilligt Skriftemaal til ſine brave Landsmænd, en halvfierdſindstyve Aars Oldings ſeneſte offentlige Tildragelſer vedkommende. Kbh. 1825. Andet Oplag, med Forbedringer, og med et Tillæg. ibid. eod. — Continuations-Skriftemaal af Oldingen Wedel-Jarlsbergs Frivillige Skriftemaal og ſammes Tillæg. Ledſaget af en Skrivelſe tilegnet iſær dem, ſom han endnu ſkylder Noget. Kbh., ultimo December 1825. Tillæg; ult. Decbr. 1827. 15 S. 8. (jvfr. »Converſationsbl.« 2. Aarg. I. S. 4; II. S. 43—47; »Statsvennen« 1825, Nr. 37, 52; »Kbhvns Skilderi« f. A. S. 1212—13, 57—58 og 1312; 1826, S. 31; Veſtſjell. Avis 1825, Nr. 76, 89, 94, 102; 1826, Nr. 1; Art. B. C. Rye (II. 726), og Statstid. 1828, Nr. 58).

Den juridiſke Tartüff, eller det juridiſke Snigmord. Borgerligt Skueſpil i 5 Acter. Kbh. 1826. (»Ny Freia" 1826, S. 123).

Egoiſten eller den pedantiſke Forſigtige. Skueſpil i 2 Acter. Kbh. 1827.

Til Berigtigelſe af en liden Hentydning paa mig i Rahbeks Erindringer femte Deel, S. 408. Kbh. 1830. (jvfr. Rahbeks „Tritogenia“ VII. 47—52).

I „Telegraphen“ (Svar paa et for ikke lang Tid ſiden fremſat Spørgsmaal: hvad er Aager? hvo bør nævnes Aagerkarl? i V. Nr. 4, S. 41—48; ſærſkilt aftr. Kbh. 1825).

Bolingbrokes Breve om Patriotismens Natur lod han fordanſke efter den franſke Udgave, og dedicerede den med en Fortale til H. K. H. Kronprindſen. Kbh. 1792.

Vedel Simonſen (Lauritz Schebye), ſee Simonſen.

Wegener (Caspar Frederik), ældſte Søn af nedenſtaaende Sognepræſt Hans Chriſtian W., er f. i Gudbjerg Præſtegaard i Fyen d. 13de December 1802; beſøgte førſt Nyborg lærde Skole, men ſiden 1818 Roeskilde Cathedralſkole, hvorfra han i October 1821 afgik til Univerſitetet; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe; ſtuderede derefter Hiſtorie, Philoſophi og Theologi, og abſolverede i Januar 1828 den theologiſke Embedsexamen med bedſte Charakteer. — Imidlertid var han allerede i Foraaret 1826 kommen til Sorø, hvor han d. 6te Maj ſ. A. var bleven Adjunct ved Academiets Skole, og d. 11te Septbr. 1830 erholdt Titel af Overlærer med de beſtemte Underviisningsfag Hiſtorie og Geographi i øverſte Klaſſe ſamt Examinationen deri ved Examen Artium; blev d. 31te Januar 1835 valgt til ordentl. Medlem af det Kgl. Nordiſke Oldſkrift-Selſkab, hvis correſponderende Medlem han var ſiden d. 31te Januar 1828; disputerede d. 27de October 1836 for den philoſophiſke Doctorgrad (jvfr. Selmers Acad. Tid. IV. 23—25), og blev d. 25de Marts 1837 udnævnt til Lector i Hiſtorie og Geographi ſamt Statiſtik ved Sorø Academi. Den 18de Novbr. 1839 blev han Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 11te April 1840 Inſpector i Academiſtboligen i Sorø; d. 30te Maj ſ. A. Bibliothekar ved Academiets Bibliothek; d. 25de Maj 1841 Medlem af Comiteen til at bedømme de Arbejder, der maatte indkomme i Anledning af den udſatte Priis for en Lærebog i Verdenshiſtorien; d. 3die December 1843 Ridder af Danebroge; d. 15de December ſ. A. Medlem af det Kongelige Danſke Videnſkabernes Selſkab. I Sommerferien 1844 gjorde han en Rejſe paa nogle Uger i det nordlige Tydſkland, hans eneſte Udflugt udenfor Danmarks Grændſer. Den 17de Juli 1847 blev han udnævnt til Kongelig Hiſtoriograph i Forbindelſe med ſit hiſtoriſke Lectorat i Sorø. — I Maj 1848 forlod han Sorø og gik til Kjøbenhavn, hvor han d. 11te Marts ſ. A. var udnævnt til Gehejme-Archivarius med Bibehold af ſit Embede ſom Kongelig Hiſtoriograph, hvorefter han d. 31te October ſ. A. fik Titel af Profeſſor med Rang i 4de Kl. Nr. 3; deeltog ſom (d. 21de Octbr.) kongevalgt Medlem i Rigsforſamlingen 1848—49; valgtes d. 27de Novbr. 1848 til Secretair i det Kgl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog, og d. 29de Januar 1849 til Vice-Præſident i det Kongelige Nordiſke Oldſkrift-Selſkab; udnævntes d. 10de Juli 1849 til virkelig Etatsraad; d. 2den Januar 1850 til Commandeur af Danebroge. I Anledning af de fornyede Underhandlinger om en yderligere Udlevering af Archivalier til Kongeriget Norge blev han d. 26de Juli 1850 beſkikket til ſom Kgl. Danſk Commiſſarius at forhandle med den Kgl. Norſke Commiſſarius og forſynet med Kongl. Fuldmagt d. 25de Aug. ſ. A. D. 29de Novbr. 1850 valgtes han til Medlem af Commiſſionen for Udgivelſen af danſke Regeſter og et danſk Diplomatarium under det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 28de April 1851 til Forſtander for det Kgl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog. Han udnævntes til Hiſtoriograph ved de Kongl. Ordeners Capitul d. 31te Marts 1851, og benaadedes med Danebrogsmændenes Hæderstegn d. 6te Octbr. ſ. A. Som Kgl. Commiſſarius ved hine Archivforhandlinger med Norge ſluttede han Conventionen af 13de Septbr. 1851 (ſ. Departements-Tid. 1851, Nr. 65—66, S. 990—92), og blev den 8de Novbr. ſ. A. udnævnt til Commandeur af den Norſke St. Olafs-Orden. Han er ogſaa Medlem af nogle lærde Academier eller Samfund i Udlandet. — (Autobiographi indtil 1836 i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfeſten 1836, S. 81—83; jvfr. Dirckinck-Holmfeld „Däniſche Zuſtände", S. 69. — Portrait, malet af E. Vermehren 1850 og lithographeret (paa Reitzels Forlag) af J. W. Tegner, ſ. A.; ligeledes malet af Conſtantin Hanſen 1851).

De aula Attalica, literarum artiumque fautrice, libri VI. Vol. I. Havn. 1836. Inauguraldiſſertation. (Hall. allg. L. Z. 1837, Nr. 13—14, af Nitſch; M. f. L. XVII. 330—53, af K. Sick; Heidelb. Jahrbb. 1837, I. 604, af Schloßer; Zimmermanns Zeitſchr. für Alterthumsw. 4ter Jahrg. 5. Heft. S. 491—501, af Preller; Meyens litterar. Zeitung 1838, Nr. 17. S. 308 fg.; Halliſche Jahrbücher f. deut. Wiſſenſch. u. Kunſt 1838, Nr. 169—71, af Droyſen).

Om Carl Danske, Greve af Flandern, Kbh. 1839. 4to. Udgivet ſom et academiſk Program til Examen Artium ved Sorø Academi ſamme Aar. (Hiſtor. Tidsſkr. I. 520—40; Dahlmann, Geſch. von Dännem. I, 350; Warnkönig, Flandriſche Staats- u. Rechtsgeſch. III. B. Nachtr. zum Urkundenbuch S. 95).

Indbydelse til Sörgefesten for Höisalig Kong Frederik den Sjette paa Soröe Academie den 28de Januar 1840. Kbh. (1840). 4to. (Indeholder en hiſtoriſk Betragtning over Almeenaandens Udvikling i Danmark under Frederik VIs Regjering; jvfr. „Fædrel." 1840, Nr. 62—63; „Dagen" ſ. A. Nr. 24—25; „Dannevirke" II. Nr. 39, og næſten alle ſamtidige Dagblade, ſ. Ex. Slagelſe Avis, Ove Thomſens Avis o. a.; ſamt Tidsſkriftet „Hiſtorie og Digtning" 1849, Nr. 14, 15).

Liden Krønike om Kong Frederik og den danſke Bonde. Til Menigmands Nytte og Fornøielſe udgiven af det Kongelige Danſke Landhuusholdningsſelſkab. Kbh. 1843. [Et Priisſkrift — for Landhuusholdn. Selſk.]. (Hiſt. Tidsſkr. VI. 617—25; D. Folkebl. X. Nr. 7; Marckmann's Fortegnelſe over Skrifter for Menigmand, S. 37; Børreſens »Danſke Bondeven«, 7de Aarg. Nr. 46, 49, 50, 51; 8de Aarg. Nr. 4, 16; Berl. Tid. 1844, Nr. 94, Tillæg Litr. A.; Roeskilde Stænder-Tid. 1844, I. S. 1139—41; Giesſings Frederik d. Sjette, I. 126—39. — Ved det Danſke Cancellies Circulaire af 19. Decbr. 1843 bleve ſamtlige Skoledirectioner anmodede om, »at henlede Sogneforſtanderſkabernes Opmærkſomhed paa dette Skrift og anbefale ſammes Anſkaffelſe ved Skolerne«).

Om Anders Sörensen Vedel, Kongelig Historiograph i Frederik IIs og Christian IVs Dage. Til Höitideligholdelsen af Kong Christian den Ottendes tredsindstyveaarige Födselsdag, paa Soröe Academie d. 18de September 1846. Kbh. (1846). 4to. (Nyt hiſtor. Tidsſkr. I. 651—65; Nordiſk Lit. Tid. 1846, Nr. 42, 49; »Nyt Aftenblad« 1846, Nr. 299; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 259). — Andet Oplag, med Titel: Hiſtoriſke Efterretninger om Anders Sørenſen Vedel o. ſ. v., i 3die Levering af Vedels Saxo. Udgivet af Samfundet til den danſke Literaturs Fremme. Kbh. (1847). (»N. Aftenbl.« 1847, Nr. 227, af H. Trojel). Et Tillægsblad til andet Oplag leverede han 1851.

Mindeblad om Kong Christian den Ottende. Indbydelse til Sörgefesten paa Soröe Academie den 12te Marts 1848. Kbh. 1848. 4to. (Indeholder en kort Overſigt over de vigtigſte Begivenheder i Kongens Liv. Om Benyttelſen af dette Skrift i Giesſings Chriſtian d. Ottendes Regjeringshiſtorie. Kbh. 1851. 1ſte Hefte, ſee »Fædrel.« 1851, Nr. 274

Ueber die unzertrennliche Verbindung Schleswigs mit Dänemark in staatsrechtlicher Beziehung. Copenh. 1848. (Egentlig overſat af Edv. Lehmann efter Forfatterens Haandſkrift). Andet Oplag, men uden Regiſter, udkom i Flensborg 1850 ſom »Wohlfeile Ausgabe«. Tredie Oplag af Skriftets »Drittes Stück« udkom under Titel: Zeugniße von Staatsrechtslehrern etc. Copenh. 1851.

Sur l'union politique inséparable du Slesvic & du Danemarc. Copenh. 1848. (Egentlig overſat af Prof. Abrahams efter Forf.'s Haandſkrift).

Om den evige Forbindelſe mellem Slesvig og Danmark i ſtatsretlig Henſeende. Med et Træſnit af Kong Chriſtian VIs Vaaben. Kbh. 1848. (Ogſaa ſom 10de Hefte af »Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter«). Er egentlig Originalen til de to foregaaende Skrifter, men udkom efter disſe.

Om disſe tre ſidſtnævnte Skrifter ſee »Fædrel.« 1848, Nr. 282, af Blaunfeldt; Nr. 296; »Kbhpoſt.« ſ. A. Nr. 266.

Ueber das wahre Verhältniss des Herzogs von Augustenburg zum Holsteinischen Aufruhre. Eine actenmässige Darstellung nebst Beilagen aus den Augustenburgischen Papieren. Copenh. 1849. (Egentlig overſat efter Forfatterens Haandſkrift af E. Lehmann). *Zweite* und *Dritte Aufl.* ibid. eod.

Om Hertugen af Auguſtenborgs Forhold til det holſtenſke Oprør. En actmæsſig Fremſtilling, med Bilag af de Auguſtenborgſke Papirer. Kbh. 1849. (Ogſaa ſom 11te Hefte af »Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter«). Andet og Tredie Oplag. ibid. eod. Er Originalen til det foregaaende og efterfølgende Skrift.

Le Duc d'Augustenbourg et la Révolte du Holstein. Exposé authentique extrait des papiers Augustenbourgeois. Copenh. 1849. (Egentlig overſat efter Forfatterens Haandſkrift, Premier partie af Auguſt Bournonville, Seconde partie af Prof. Abrahams).

Om disſe tre ſidſtnævnte Skrifter, ſee »Fædrel.« 1849, Nr. 191, 233, 72, 91; »Kbhvnspoſt.« 1849, Nr. 194, 211, 18; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 195, 206, 12, 22, 25, 29; Grundtvigs »Danſkeren«, II. Nr. 37; »Nord og Syd« I. 1849. S. 49—58; »Tiden« 1849, Nr. 48, af Th. G. Repp; »Dannevirke« XII. Nr. 47, 57, 58, 59, 68; »Flyv. Poſt« 1849, Nr. 215; 1850, Nr. 30; »Stockholms Aftenpoſt« 1849, Nr. 227, 65, 67, 70, 74, 80, 81, 86, 92, 304; »Øreſundspoſt« ſ. A. Aug.; »Nordiſcher Telegraph« 1849; »Nordd. freie Preſſe« ſ. A. Nr. 144; »Hamb. Correſpond.« ſ. A. Septbr. 4; »Alton. Mercur« ſ. A. Nr. 142; »Kiel. Correſpondenzblatt« 1849; »Neue Bremer Zeitung« ſ. A. Octbr.; »Lloyd« 1849 (Wien); »The Times" 1849, Novbr.; J. G. Droyſen u. K. Samwer, die Herzogth. Schleswig-Holſtein. Vorw. S. VI.; Gött. A. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waitz. (ogſaa ſærſkilt: Einige Worte über d. däniſchen geheimen Archivar und Hiſtoriographen C. F. Wegener, von G. Waitz. Göttingen 1850). — Af Bilagene udkom tre danſke Overſættelſer, een (af Ed. Lehmann): De Auguſtenborgſke Papirer i danſk Overſættelſe. Kbh. 1849; en anden: De Auguſtenb. Breve, udgivne og overſatte for Menigmand. Med Indledning og Anmærkninger. Odenſe 1849; en tredie: Udvalg af de vigtigſte Breve i Prof. Wegeners Skrift om Hertugen af Auguſtenborgs Forhold til det holſtenſke Oprør, overſatte af M. Wilnau. Aarhuus 1849. — A. P. Liunge udgav et Uddrag af Skriftet under Titel: Auguſtenborgernes Sammenſværgelſe mod Danmark og Hertugen af Auguſtenborgs Hovedandeel i det holſteenſke Oprør. Kbh. 1849. En Anonym (Alfred Fich?) ſamlede de Avis-Artikler, ſom Forfatteren havde beviiſt at være af Hertugen af Auguſtenborg, i et eget Skrift, kaldet: Hertugen af Auguſtenborgs literaire Virkſomhed i den ſlesvigholſtenſke Sag. Et fuldſtændiggjørende Tillæg til Dr. C. F. Wegeners Skrift. Odenſe 1850; jvfr. Nyt hiſtor. Tidsſkr. III. (1850) S. 669. 672—84.). — I Sverrig udkom en ſvenſk Overſættelſe: Om Hertigens af Auguſtenborg förhållande till Holſteinſka upproret. En på dokumenter grundad framſtällning, med Bilagor af de Auguſtenborgſke papperen. Öfwerſättning. Lund, 1849. 8:o.

Om Landshøiheden over det Gamle Rendsborg paa Eiderøen. Med en forhen utrykt Krønike om Anlæggelſen af det Nye Rendsborg. Med Kort. Kbh. 1849. (Ogſaa ſom 12te Hefte af »Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter«). Er Originalen til det følgende Skrift.

Von der Landeshoheit über das Alte Rendsburg auf der Eiderinsel. Mit einer früher ungedruckten Chronik von der Anlegung des Neuen Rendsburgs. Mit Charten. Copenh. 1850. (Er egentlig efter Forf.'s Haandſkrift overſat af Etatsraad, Prof. Chr. Paulſen).

Om disſe to ſidſtnævnte Skrifter ſee Berl. Tid. 1850, Nr. 2, 5, 7, 10, 12; »Kbhvnspoſt.« 1850, Nr. 9; »Dannevirke« XIII. Nr. 10; Poſt- og Inrikes Tidende 1850, Nr. 42 o. fl.; Gött. gel. Anz. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waitz; Warnſtedt: Rendsburg eine holſteiniſche Stadt, 1850; P. B. Helmcke, Die Belagerung Rendsburgs im Jahre 1645, Kiel 1850, S. 1—3.

Actmæsſige Bidrag til Danmarks Hiſtorie i det nittende Aarhundrede. Tillige en Belysning af det ved Droyſen og Samwer udgivne Auguſtenborgſke Skrift. Førſte Deel. Kbh. 1851. (Ogſaa ſom 15de og 16de Hefte af »Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter«).

Actenmässige Beiträge zur Geschichte Dänemarks im neunzehnten Jahrhundert. Zugleich eine Beleuchtung der von Droysen und Samwer herausgegebenen Augustenburger Schrift. *Erster Theil.* Copenh. 1851. (Er egentlig en — meget uheldig — Overſættelſe af foranſtaaende Skrift efter Forf.'s Haandſkrift). Andet Oplag af Indledningen til dette Skrift udkom under Titelen: Kurze und unpartheiiſche Geſchichte des Landes Schleswig. Revidirter Separatabdruck aus der Schrift: Actenmäſſige Beiträge u. ſ. w. I. Copenh. 1851.

Om disſe to ſidſtnævnte Skrifter ſ. »Kbhvnspoſt.« 1851, Nr. 86; »Dannevirke" XIV. Nr. 52, 58, 59, 60; »Berl. Tid.« 1851, Nr. 86, 87, 88, 90, 93, 94, 96, 99, 104, 8, 11; »Flyv. Poſt« 1851, Nr. 86, 92, 95, 97, 109, 19, 25, 30, og en ſtor Deel tydſke og ſvenſke Journaler 1851 (ſ. Ex. Bergſtedts Tidſkr. för Litteratur 1851, H. 8., af C. G. Malmſtröm).

Nogle Actſtykker og Brevſkaber til Danmarks Hiſtorie i nyere Tid. Danſk Overſættelſe af Bilagene i C. F. Wegeners Skrift. Kbh. 1851. (Er en af Forfatteren ſelv beſørget Overſættelſe af de Bilag, ſom paa fremmede Sprog findes i de to foregaaende Skrifter).

I Hjorts Børneven (Kbh. 1839) har han ſkrevet de hiſtoriſke Stykker S. 316—91 og S. 447—84, og revideret disſe i de ſenere Udgaver. Til ſamme Bog har han ogſaa leveret Landkortene, nemlig i førſte Udgave et Landkort over Danmark, i anden Udgave (1840) et Landkort over Europa, i tredie Udgave (1842) et nyt og ſtørre Danmarkskort og et Kort over Grønland, Island og Færøerne, i fjerde Udgave (1845) et Kort over den Øſtlige og Veſtlige Halvkugle. (Jvfr. Fortalerne til andet Oplag S. VI. og til femte Oplag S. XII.; Tidsſkr. f. Lit. og Krit. I. 190, 195—96, og Hjorts Kritiſke Bemærkn. over adſkillige Læſebøger for Børn, Kbh. 1843, S. 25, 26, 28—31).

I Peterſens »Tidsſkrift for Literatur og Kritik" (Kritiſk Anmeldelſe af F. C. Dahlmanns »Geſchichte von Dänemark« og »Danmarks Hiſtorie, overſat af G. F. v. Jensſen«, i VI. 1—71, 135—212. Ogſaa ſærſkilt under Titel: Om Dahlmanns Danmarks Hiſtories førſte Bind. Kbh. 1841. (Berlin. Jahrbb. f. wiſſ. Krit. 1841, Nr. 106—109, af Michelſen; »Dannevirke« 1842, Nr. 83).

I Schouws »Danſk Ugeſkrift« (Om det engelſke Parlaments Deling og den hiſtoriſke Grund til Benævnelſerne Overhuus og Underhuus, i 2den Række, I. 1842. Nr. 7).

I »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed og Hiſtorie, udg. af det Kongl. Nord. Oldſkrift-Selſkab. 1846« (Det ældſte danſke Diplom fra Aar 1329 —, meddeelt ved N. M. Peterſen, S. 321—22).

I Blochs »Bidrag til Roskilde Domſkoles Hiſtorie, 4de Hefte«. Roskilde 1816 (Præſten Oluf Rasmusſen Pochſtens Autobiographie, S. 7—9).

I »Danſke Magazin", Tredie Række, IIIdie Bind, 1851, har han ſom Selſkabets daværende Secretair ſkrevet Fortalen.

I „Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter" har han, foruden de ovennævnte Hefter X. XI. XII. XV. og XVI., ogſaa beſørget Udgivelſen (efter Knudſens Død) af Hefte XIV. (1851) med et Forord.

Desuden har han til adſkillige periodiſke Skrifter eller Blade leveret enkelte Smaaſtykker uden Angivelſe af Forfatternavn, ſaaſom: i „Dagen“ (Om den belovede Udgave af Danſke Riimkrenike, 1824, Nr. 127); — i „Kjøbenhavnspoſten“ (Om Selmers Academiſke Tidender, 1833, Nr. 106, S. 422—23; Et Brevfragment om den ſlesvigſke Sprogſag, 1836, Nr. 187, S. 750, jvfr. Forf.'s Actmæsſige Bidrag I. 255 Anm.); — i „Blandinger fra Sorøe“ (Om K. Offa af Mercia, i 7de Heſte, 1835, S. 25—26); — i Hempels (C. Baggers) „Bidrag til Tidshiſtorien“ (Om et eneſte ſtort offentligt Bibliothek i Staden Odenſe, 1838, Nr. 12); — i „Den Veſtſjællandſke Avis“ (Om den udſtedede Slesvigſke Subſcriptions-Plan, 1843, Nr. 86; Om de beſtaaende Foreninger til Beſkyttelſe af den Danſke Nationalitet i Slesvig, 1844, Nr. 149, hvoraf et Uddrag er optaget i Førreſens Bondeven 1844, Nr. 3 af 15. October); — i „Fædrelandet“ (Om Planen til Odenſes Udvidelſe, 1844, Nr. 1616, S. 12946—12948, og derfra optaget i C. Baggers Bidrag til Tidshiſtorien 1844, Nr. 29); — i „Den Berlingſke Tidende“ (Om Indvielſen af det nye Raadhuus i Sorøe, 1845 d. 24. Novbr.; Om Anders Sørenſen Vedel eller Wellejus, 1846 d. 23. April — under Forf.'s Navn; Om Bygningsarbeider ſom et vigtigt Middel til at forſkaffe de trængende Claſſer Leilighed til Erhverv, 1847, Nr. 34, 10. Februar, og derefter igjen aftrykt i Hempels Avis 1847, Nr. 35 af 13. Febr.; Om Jonas Collin, 1851, Nr. 41); — i „Fyens Avis“ (Et Brev til Redactøren, 1847, Nr. 16); o. fl. a. — (Revid.).

Wegener (Hans Chriſtian), f. d. 8de April 1770 i Odenſe, hvor hans Fader, Caspar Frederik W. var Maler, eligeret Borger og Borgercapitain († 1804) og givt (i andet Ægteſkab) med Maren Jenſen eller Staal af Odenſe; blev i Efteraaret 1790 dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Gymnaſium; var i ſine Studenteraar Lærer ved Døttreſkolen og Schouboes Inſtitut; tog i April 1795 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev d. 24de Auguſt 1798 reſiderende Capellan for Dalum og Sanderum Menigheder i Fyen (boſat i Hjallerſe Præſtegaard); d. 20de Juni 1800 Sognepræſt i Gudbjerg, ſſtd. † 23de Februar 1831. — * $\frac{3}{2}$ 1801 Matthie Kirſtine Kellinghuſen (f. $\frac{6}{8}$ 1783, † $\frac{26}{6}$ 1846 hos ſin ældſte Søn i Sorø, begravet i Gudbjerg, jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 156, Tillæg), eneſte Datter af Stadshauptmand og Farver Peter Engelbert Kellinghuſen i Odenſe (Broderſøn af den hos Worm I. S. 525 omtalte Daniel Kellinghuſen) og Ane Marie f. Stiller. — (Hans og hans Huſtrues Portraiter ere tegnede med Paſtel af Copmann omtr. 1815).

Tale over Jacobs 2 Capitel 13 Vers. $1\frac{1}{4}$ Ark 8vo. (uden Angivelſe af Forfatternavn eller Trykkeſted, men udentvivl trykt i Odenſe 1797).

Desuden ſamlede han topographiſke Bidrag, iſær over Gudbjerg Sogn, førſt ifølge en almindelig Opfordring fra Prof. Vedel Simonſen, ſenere for Jenſens Provindſiallexicon.

Wegener (Jens Ernſt), Nysanførtes Broder, f. d. 5te October 1781 (ikke 1782) i Odenſe; kom 1795 i ſin Fødebyes Cathedralſkole, og dimitteredes derfra til Univerſitetet i Efteraaret 1800; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe, og i April 1804 theologiſk Atteſtats med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te Maj 1809 perſonel Capellan hos Amtsprovſt Hertz i Roeskilde, og antoges 1813 tillige til faſt Lærer ved Cathedralſkolen ſammeſteds; blev d. 24de Febr. 1819 Forſtander og førſte Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonſtrup; d. 1ſte Novbr. 1828 Conſiſtorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 17de Novbr. 1838, efter Anſøgning og formedelſt Svagelighed, i Naade og med Penſion entlediget (fra 1ſte Januar 1839); boſatte ſig i Foraaret 1839 i Kjøbenhavn. † 15de Octbr. 1846. — * $\frac{4}{10}$ 1811 Birgitte Marie Bindesbøll (f. $\frac{3}{8}$ 1793), eneſte Datter af Sognepræſten i Lidø, Jens B. og Karen Johanne f. Hornemann. — (Jvfr. Jenſen, om Jonſtrup Seminarium, S. 49; Berl. Tid. 1846, Nr. 257. — Hans og hans Huſtrues Portraiter ere malede af Conſtantin Hanſen 1834).

Opgaver til danſke Udarbeidelſer i de lærde Skolers øverſte Klaſſer. Kbh. 1817.

Veiledning ved bibelſk-kriſtelig Religionsundervisning i de lærde Skolers Mellemklaſſer. Kbh. 1818.

Huusvennen. Underholdninger i Familiekredſe. I.—XVI. Bind. Kbh. 1818—27. Udkom i 32 Hefter. (L. T. 1818, S. 363—65; 1822, S. 372—380; Rahbeks „Tilſkueren“ 1817, Nr. 38; 1818, Nr. 52).

Veiledning til at katekiſere. Iſær for Danmarks Almueſkolelærere. Kbh. 1821. 2det Oplag. ibid. 1842.

Agathokles, af Caroline Pichler. Overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1820—21. (L. T. 1821, S. 365—68; Wiener Jahrbb. d. Litter. XVII. 1822. Anz. Bl. Nr. 17, 69).

Iphigenia paa Tauris, Skueſpil af Goethe, overſat. Kbh. 1820.

Katekitiſk Magazin. I.—II. Bd. og III. Bd. 1. Hefte. Odenſe, 1826—33. [udkom, 1825—33, i ſyv Hefter]. (L. T. 1831, Nr. 16, 17, af O. D. Lütken; Kbhvns Skilderi 1826, S. 955—61; Hall. allg. L. Z. 1834, Ergzbl., Nr. 63, S. 501—2.).

I „Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode“ (Om den kriſtelige Religionslærers Henſyn paa ſin Tidsalder, i III. 558—76; jvfr. L. T. 1819, S. 298—99).

Nogle Smaadigte i Rahbeks „Tilſkuer“, „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ 1810 (Nr. 28. 29. 122), „Athene“ (III. 69. 352; IV. 545), og „Den Berlingſke Tidende“ (1845, Nr. 121, Tillæg; 180; 1846, Nr. 127, Tillæg; 156, Till.; 162).

Wegener (Ole Peter), Skolelærer i Orritslev i Voer Herred, Aarhuus Stift. † 10de Juli 1838 i ſit 41de Aar. — * i Juni 1838 Hylleborg Engerslew.

Leilighedsdigte, i „Aarhuus Stifts-Tidende“ (f. Ex. i Aarg. 1835, Nr. 1, 12, Følgeblad, 70).

Wegner (M.), Pſeudonym.

Commentar til Mag. Scharlings Svar i Kjøbenhavnspoſten Nr. 277. Kbh. 1840.

I „Fædrelandet“ (Om de medicinſke Studerendes Andragende, 1840, Nr. 331; Nogle Bemærkninger om academiſke Anliggender, ſ. A. Nr. 342).

Wegner (Peter), Pſeudonym; ſee Adolph Engelbert Boye.

Weibro (Peder Jenſen), Pſeudonym; ſee Peder Ditlev Faber.

Weihe (Carl Eduard) f. i Hadmersleben i Hertugdømmet Magdeborg; kom til Danmark; blev 1802 Compagnichirurg og 1808 Bataillonschirurg ved det 3die jydſke Infanteri-Regiment; tog i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); blev 1812 conſtitueret ſom Regimentschirurg ved ſamme Regiment; 1815 Amtschirurg i Bordesholm, hvorfra han efter ¾ Aars Forløb flyttede til Weſſelburen i Norddithmarſken ſom Sognelæge; erholdt d. 31te Maj 1823 Krigsraads Charakteer; blev d. 19de Marts 1824 Diſtrictschirurg i Viborg og Læge ved Hoſpitalet og Tugthuſet ſammeſteds; d. 30te Januar 1836 Diſtrictschirurg i Kallundborg. — * . . . . — (Jvfr. Herholdts og Manſas Samlinger til den danſke Medicinalhiſtorie I. 121, 348; Calliſens Medicin. Schriftſt.-Lex. XX. 502; XXXIII. 251).

I „Bibliothek for Læger“ (Hymens Integritet efter fire Aars Ægteſkab; oplæſt i det Kgl. medic. Selſkab d. 4. Juli 1833, i XX. 360—64. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. S. 38—39, af A. v. Schönberg); Incontinentia urinæ, foraarſaget ved en Steen af betydelig Størrelſe i Urinrøret; oplæſt d. 4. Juli 1833, ſſtd. S. 365—70. (overſ. af J. F. W. Nevermann i Ruſt's Magaz. f. d. geſ. Heilkd. Bd. 44. S. 512—15; Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 5. 1835. S. 26—27, af A. v. Schönberg); Praktiſke Jagttagelſer (1. Radical Helbredelſe af Hydrocele tunicæ vaginalis med Lidelſe i Teſtikelen; 2. En ved Secale cornutum befordret Abort, hvorefter en faretruende Blodſtyrtning fra Livmoderen ſtandſedes), i XXIV. 421—28. (Udtog i Zeitſchr. f. d. geſ. Medicin V. 512—13; Nr. 1 i Udtog i Behrends wochentl. Repertor. 1836, Aug., Nr. 35, og i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 18. 1838. S. 84—85, af A. v. Schönberg; Nr. 2 overſ. af J. F. W. Nevermann i N. Zeitſchr. f. Geburtskunde Bd. 5. S. 450—52; i Udtog i British and foreign medical Review 1836, No. 3 (ved C. Otto) og derfra i Behrends wochentl. Repertor. 1836, Nr. 31).

I „Viborger Samler“ (Om Klædedragten, 1829, Nr. 87, Extra-Blad; optr. i „Kbhpoſt.“ ſ. A. S. 482).

Weilbach (Auguſt), f. d. 23de Novbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Oberſtlieutenant og Commandeur for det borgerlige Artilleri Johan Philip W. (f. $\frac{12}{11}$ 1770, † $\frac{29}{7}$ 1836); lærte Gartnerkonſten i den botaniſke Have; tog 1835 Examen ſom Konſtgartner; blev førſte Svend ved den botaniſke Have i Kjøbenhavn; foretog 1839—41, med offentlig Underſtøttelſe, en Rejſe i Udlandet, og opholdt ſig iſær i London, hvorfra han i Selſkab med Slotsgartner R. Rothe rejſte til Skotland; fik d. 6te Maj 1842 Prædicat af Undergartner ved den botaniſke Have; blev i Juni ſ. A. conſtitueret, og d. 5te Octbr. (med kgl. Approbation $\frac{21}{10}$) ſ. A. anſat ſom Gartner ved ſamme Have (ſ. Selmers Aarbog for 1842, S. 65—66); d. 13de April 1843 Medlem af den kgl. Gartner-Examinations-Commiſſion i Kbhvn.

I „Havetidende“ (Om Viindriveri, ſom det udføres i Danmark, af P. Lindegaard, overſ. af Engelſk, i V. 1—7; Om Dyrkningen af Aſparges, af Samme, overſ., ſſtd. S. 97—103; Om Maaderne at drive Ferſkener i Danmark og Holland, af Samme, overſ., ſſtd. S. 250—59; Beretning om Havedyrknings Selſkabet i London og dets Have (dat. London, December 1840), i VII. 145—65; Opvarming med varmt Vand (ſkrevet i London i Decbr. 1841), med en Tegning, i VIII. 1—6; Siirplanter, ſom førſte Gang have blomſtret i den botaniſke Have i Aaret 1842, i IX. 47—52); — i Schouw's „Danſk Tidsſkrift“ (Victoria regia, overſ. af Engelſk, i Bd. V. S. 1—20, med Afbildning). — (Revid.).

Weinſchenck (Georg Frederik), f. paa Jægerſpriis 1772 (døbt $\frac{11}{12}$ ſ. A. i Draaby Kirke), Søn af Frederik Wilhelm Weinſchenck (daværende Skovrider paa Jægerſpriis, ſiden Livtjener hos Kong Frederik VI.) og Anna Margarethe f. Wemmenhøy; blev i April 1791 dimitteret til Univerſitetet fra Herlufsholms lærde Skole; tog d. 2. Marts 1795 philologiſk Embedsexamen (Laud.); blev ſ. A. Collega (Hører) ved 2den Klaſſe i Vor Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn, og udnævntes ved Skolens Reform 1797 til Adjunct i det latinſke Sprog; blev d. 15de April 1803 tillige Secretair i Skoleraadet ved ſamme Skole; underkaſtede ſig i Januar 1807 den theologiſke Embedsexamen (H. ill.); blev d. 22de April 1812 Sognepræſt til Krummerup og Fuglebjerg i Sjællands Stift, og d. 27de April 1825 til Skjelby og Gundersløv ſſtd.; vandt 1818 Landhuusholdnings-Selſkabets 3die Guldmedaille for en Afhandling om Markfred. † 9de Maj 1830. — * 1. $\frac{13}{1}$ 1802 Karen Bierum († $\frac{15}{2}$ 1807). * 2. 1807 Anne Margrethe Linnet (f. $\frac{7}{5}$ 1781 i Gjellerup i Hammerum Herred, en Datter af Hans Ditlewſen Linnet, Herredsfoged ſſtd., og Caroline Chriſtiane Kjærsgaard). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 76—77).

Om latinſke Stiiløvelſer. Kbh. 1801. — Forøvelſer eller Exempelſamling til Øvelſe i at overſætte fra Danſk paa Latin, frit overſat efter Sulzers og Dörings Anleitung zum Überſetzen aus dem Deutſchen ins Lateiniſche. ibid. 1810. 2den og 3die Udgave, gjennemſeet og paa ſine Steder forandret af N. L. Niſſen. ib. 1818. 1827.

Prædiken i Anledning af Overſvømmelſen. Slagelſe, 1825.

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Udtog af hans Afhandling om Markfred, tilkjendt Landhuusholdnings-Selſkabets 3die Guldmedaille, i II. 214—22).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Fordelen ved Markfred for Bondeſtanden, i IV. Aarg. 1820. S. 115—18; Staldfodring om Sommeren, ſ. A. Nr. 17; Veiledning til Sommerſtaldfodring for Bonden, ſ. A. Nr. 19; Om de vigtigſte Forbedringer i Bondens Avls-Bedrift, hvorved han med Fordeel kan holde Markfred, ſ. A. Nr. 21).

I „Den Veſtſjællandſke Avis“ (Anviisning til at finde Vand, i Aarg. 1826, Nr. 77. (Uddrag i Kbhvns Skilderi 1826, S. 1233—35); Nye ubekoſtelige og hurtigvirkende Midler imod Froſt, Edder og Bollenſkab, meddeelt efter Fleres Anmodning, i Aarg. 1829, Nr. 30. (optr. i Kbhvns Skilderi 1829, S. 490—92).

Weinwich (Niels Henrich), f. paa Holmegaard i Mandals Amt d. 3die Maj 1755, eneſte Søn af Juſtitsraad, Laugmand over Chriſtiansſands Laugſtol, Jacob Weinwich († $\frac{3}{10}$ 1763) og Catharina Maria Paludan († 1757, en Datter af Biſkop Rasmus Paludan, i Chriſtiansſand, og Margarethe Garmann); blev 1773 dimitteret til Univerſitetet fra Seminarium Fredericianum i Bergen; antoges 1777 ſom Medarbejder ved Redactionen af det kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Danſke Ordbog (indtil Febr. 1788, jvfr. Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 102 (Anm. 116), S. 213, 14); blev 1786 Copiiſt ved det Kongl. Danſke genealogiſke og heraldiſke Selſkab; ſ. A. Medlem af, og i Septbr. 1800 tillige Secretair i ſamme Selſkab (indtil dets Forening med det Danſke Selſkab til den nordiſke Hiſtories og Sprogs Forbedring $\frac{1}{7}$ 1810); 1805 litterair Medarbejder og Bibliothekar ved Kronprindſens civile Departements-Comptoir; ſ. A. virkelig Kammer-Aſſeſſor; 1808 Bibliothekar ved Kongens Haandbibliothek; d. 9de April 1811 virkel. Juſtitsraad; d. 2den Juni 1826 Etatsraad. † 2den Maj 1829. — * Anna Maria Møller († $\frac{12}{1}$ 1835). — (Jvfr. Rahbeks „Erindringer“ V. 326; Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 71).

Hiſtoriſke Efterretninger om Stevns Herred i Sjælland, og de derudi forefindende Herregaarde, Kirker, ſamt den bekjendte Stevns Klint. Kbh. 1776, med to Kobbere. (L. E. 1776, Nr. 43, S. 675—77; Krit. Tilſkuer 1776, Nr. 27; Ny Krit. Journ. 1776, Nr. 49, S. 388—90). Ny Udgave m. T.: Beſkrivelſe over Stevns Herred i Tryggevælde Amt i Sjælland. ibid. 1798. — Wielands og Cronegks Sympathier til Hiertets Dannelſe. Overſat. ib. 1777. (L. E. 1777, Nr. 36; Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 4; Ny Krit. Tilſk. 1778, Nr. 3). — Alonzo og Elmire, et Duodrama med Arier. Overſ. ib. 1780. — Julius af Tarent, et Sørgeſpil i fem Handlinger, af Leiſewitz, overſ. ib. 1783. (L. E. 1787, Nr. 4). — Claudine af Villabella. Et Syngeſtykke i tre Handlinger, overſ. (i Sønnichſens Ny Samling af Syngeſpil, opſørte paa den kongel. danſke Skueplads. 1ſte Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — Ervin og Elmire. Et Syngeſpil i een Akt, overſat (i Sønnichſens Ny Samling af Syngeſpil,. 1ſte Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — Begyndelſes Grunde til de ſkiønne Videnſkaber af Formey. Overſat. ib. 1787. — Enighedsſelſkabets førſte Fremvæxt. 1ſte Hefte. ib. 1801. — Tale, holden i en Forſamling af Kjøbenhavns Fattigvæſens Forſørgelſes-Forſtandere. ib. 1803. — De to Klingsberger. Comedie af Kotzebue. Overſ. ib. eod. — Broder Moritz den Sære, eller Kolonien til Nord-Amerika. Et Skueſpil i tre Acter. Omarbeidet og overſat efter Kotzebues Bruder Moritz der Sonderling, oder die Kolonie für die Pelev Inſeln. ib. 1804. — *De infelici exitu Literatorum*, ingenio et doctrina excellentium commentationes historicæ, qvas ex Manuscr. cuj. Ignoti collegit *N. H. Weinwich*. Tom. I. Hafn. 1805. (Kom ikke i Boghandelen. Et Brudſtykke af Skriftet (p. 362—64): om den engelſke Cantsler Thomas Becket, er overſat af Student J. R. Brandt i »Iris og Hebe« 1808, IV. 91—96). — Kield Stub, Sognepræſt paa Ullensager. En dramatiſeret Hiſtorie i tvende Handlinger, tagen af Fædrelandets Hiſtorie Aar 1645. Kbh. 1808. — Maler-, Billedhugger-, Kobberſtik-, Bygnings- og Stempelſkjærer-Kunſtens Hiſtorie i Kongerigerne Danmark og Norge ſamt Hertugdømmene under Kongerne af det Oldenburgſke Huus, med en Indledning om diſſe Kunſters ældre Skjæbne i ſamme Riger. Kbh. 1811. trykt med Kongl. Underſtøttelſe. (L. T. 1811, Nr. 37, S. 588—92; jvfr. Hiſtor. Calender III. 156; S. Jørgenſens „Nogle Frugter af mit Otium“, I. 47—50).

Pſalme i Anledning af det trehundredaarige Reformationsjubilæum. Kbh. 1817.

Udførlig raiſonneret Fortegnelſe over en Samling Malerier i Kjøbenhavn tilhørende Greve J. G. Moltke. Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 22—27; Messager franç. du Nord 1825, p. 332—33).

Alpehytten, Syngeſtykke i tvende Handlinger af A. Kotzebue, overſat. Kbh. 1818.

Tale af Curatoren for den Petersborgſke Underviisnings Omfang, S. v. Ouwaroff. Overſat. Kbh. 1820. (Høſt's »Politik og Hiſtorie« III. 180—83).

Fiſkerpigen, eller Had og Kierlighed. Et Syngeſtykke af Theodor Körner, overſat. Kbh. 1820.

Fortegnelſe over F. C. Bugges Maleriſamling. Kbh. 1824. (danſk og tydſk).

Fortegnelſe over den af Cabinetsſtykker beſtaaende Bodendickſke Maleri-Samling i Oliefarve. Kbh. 1825. (ogſaa i Øst's „Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v.“ IV. 65—98; jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 570—71).

Danſk, Norſk og Svenſk Kunſtner-Lexicon. Kbh. 1829. (L. T. 1829, Nr. 24; Øst's »Archiv« X. 323—30; Høſt's »Nord. Muſeum«, H. 2. S. 132—35; »N. Morgenpoſt« 1829, S. 291. — Et Par Artikler af dette Skrift overſatte i Høſt's „Nord. Muſeum“, H. 2. S. 127—31).

Medudgiver af Ny critiſk Tilſkuer 1777—78. Kbh. 4to. (ſ. Suhms Levnet, S. 490—92).

Udgav i Forening med C. A. Hviid: Sange for Smagen og Hjertet, 1785; og Sange ved Claveret, 1786. (L. E. 1788, Nr. 11 og 24).

I „Minerva" (Formodning at Pyramiderne i Ægypten have været bygte til Korn-Magaziner, 1799. II. 289—99; Om de Canaler, ſom forenede Nilen og det røde Hav, ſ. A. IV. 169—80; Om Seminarium Fridericianum i Bergen, 1800. II. 221—32; Tale i Enighedsſelſkabet paa dets 20de Aarsdag d. 9de Apr., 1801. II. 133—41 (jvfr. ſſtd. S. 141—44); Overſættelſe af Stolbergs 1ſte, 6te, 8de, 11te, 15de og 16de Jambe, 1802. II. 187—90, 323—26; III. 207—12; 1803. I. 49—52; II. 171—72; 1804. I. 287—91; Nogle Raad i Livets Sysler, af adſkillige Salomons Ordſprog, overſat efter Baco de Verulamio, 1803. III. 164—199).

I „Iris og Hebe" (Jomfruen fra Orleans, Johanne d'Arcs Hiſtorie. En ſandfærdig Tildragelſe, 1805. I. 97—148 og 193—216. (ogſaa ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1805); Kort Underretning om en almindelig Stats-Kundſkab for den tilkommende Borger, 1806. I. 1—24. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1806); Beſkrivelſe over de brittiſke Eiendomme i Oſtindien, 1807. III. 209—20; Sandſynlige Formodninger om en gammel danſk Bracteat, ſom man tillægger Kong Harald Hein, 1808. II. 225—28; Biſkop Deichmanns Liv og Levnet, meddeelt efter et Manuſcript, 1809. I. 65—80).

I „Athene" (Nogle Formodninger om det blandt Malerne efter Raphaels Tid antagne Ideal til Chriſtus-Hovedet, III. 56—59; Om Kroningsmedallien, V. 566—69; Om Maleren Touſſainet Gelton, VI. 540—44; Efterretning om nogle Muſici ved Hoffet i Danmark i det ſyttende Aarhundrede. (Fragment af et af ham udarbeidet Skrift, indeholdende Muſikens Hiſtorie i dette Rige, med Efterretninger om det kongelige danſke Capel), IX. 230—36).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn" (Nyt i Kobberſtik-Konſtens Rige, 1816, Nr. 80; Indbydelſe til en Høitid for Thorvaldſen i det Moltkeſke Maleri-Gallerie, 1819, S. 1303—4; Tillæg til Mathematikeren Ole Rømers Biographie, 1829, S. 364—65).

I Høſt's „Archiv for Pſychol., Hiſtorie o. ſ. v." (Tandem bona causa triumphat, eller Biſkop Erik Pontoppidans Troværdighed hævdet, IX. 133—37; Formodning om Corfix Ulfeldts Begravelſe, ſſtd. S. 312—16; En Kunſtner-Berigtigelſe, X. 336).

Bidrag i „Politivennen" 1803; og i Liunges „Literatur- Kunſt- og Theaterblad" (under Mærket „n").

Endeel Smaadigte, indrykkede i periodiſke Blade, ſamt i Poulſens Nytaarsgave for 1804 og 1805. — Latinſk Minde over G. J. Thorkelin i „Dagen" 1829, Nr. 60.

Hertugdømmet Slesvigs nyere Hiſtorie, og Beſkrivelſe over Lygom Kloſters Amt i Danſke Atlas 7de Tome er fornemmelig hans Arbejde.

Weis (Carl Mettus), f. d. 9de April 1809 i Aarhuus, hvor hans Fader Ernſt Peter Weis (f. $\frac{25}{2}$ 1776 i Itzehoe, † $\frac{17}{2}$ 1845; jvfr. Aarhuus Stifts-Tidende 1845, Nr. 36), var Hoſpitals- og Diſtrictslæge og givt med Marie Kirſtine Bolette Marcusſen (døbt $\frac{8}{9}$ 1786, † i Maj 1821, en Datter af Kammerraad Marcusſen til Isgaard paa Mols og Caroline f. Bjørn); blev 1826 dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Cathedralſkole; underkaſtede ſig i Efteraaret 1831 den fuldſtændige juridiſke Examen med bedſte Charakteer; blev 1834 Volontair i det Kgl. Danſke Cancelli; d. 27de Juli 1839 Auditeur af Armeen; d. 20de Auguſt ſ. A. Cancelliſt; tiltraadte i October ſ. A., med offentlig Underſtøttelſe, en videnſkabelig Udenlandsreiſe; opholdt ſig i Berlin, Dresden, Wien, München, Paris, Rom og Heidelberg, og kom tilbage i Maj 1842; udnævntes d. 8de Juli 1843 til Fuldmægtig; erholdt d. 23de Novbr. ſ. A. Tilladelſe til at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavns Univerſitet over Retsphiloſophien; blev d. 22de October 1847 Departementsſecretair og Comptoirchef i det Danſke Cancellies 1ſte Departement; d. 18de Maj 1848 Chef for det 1ſte Departement (for Kirkevæſenets Sager) under Miniſteriet for Kirke- og Underviisningsvæſenet; d. 29de Auguſt 1849 virkelig Juſtitsraad; d. 6te October 1851 Ridder af Danebroge. — * $\frac{28}{11}$ 1819 Marie Angelica Schönheyder, en Datter af Juſtitsraad, By- og Raadſtueſkriver ſamt Raadmand i Odenſe, Fred. Aug. Schönheyder.

Staten og dens Individer. Indledning i Retsvidenſkaben. Kbh. 1845. (F. L. o. K. III. 1845, S. 192—205; »Nyt Aftenblad« 1845, Nr. 68, 69, 70).

I »Juridiſk Tidsſkrift« (Nogle Bemærkninger om Retsphiloſophien og det poſitive Rette i deres Forhold til hinanden, i Bd. XXVII. 1836. S. 1—35; anm. af A. L. J. Michelſen i Neue Jenaiſche Liter. Zeit. 1842, Nr. 46, 47, 49, 50).

I Heibergs »Perſeus« (Om Statens hiſtoriſke Udvikling, i No. 2. Auguſt, 1838, S. 47—99; jvfr. Berlingſke Tid. 1838, Nr. 248). — (Revid.)

Weiſe (Johan Henrik), f. d. 6te Decbr. 1770 i Aarhuus, hvor hans Fader Johan Caspar W., givt med Marie Eliſabeth Rehſe, var Diſtrictschirurg; blev i Efteraaret 1791 dimitteret til Univerſitetet fra Aarhuus Skole; tog i Octbr. 1794 theologiſk Atteſtats (Haud illaud. ob specimen scriptum); blev 1804 Doctor Philoſ. ved Univerſitetet i Kiel; d. 25de Januar 1805 Sognepræſt til Vuuſt; d. 21de Maj 1813 i Skagen, og d. 23de April 1817 til Volſtrup og Hørby, alt i Aalborg Stift. † 6te Juli 1833. — * 1830 Maren Sophie Houmann (døbt $\frac{19}{8}$ 1781 i Skagen, Datter af Mads Thomaſen H. og Maren Andersdatter Brøndum).

Haandbog i Opdragelſeslæren, egentlig beſtemt for Forældre i de cultiverede Stænder. Odenſe, 1803.

Veith (Frederik Georg), fød i Kjøbenhavn 1803, en Søn af Vare- og Vexel-Mægler Johannes Gregorius Veith († 1841 i Kbhvn) og Anna Vilhelmine v. Bergen († $\frac{4}{10}$ 1816); blev 1823 dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole; underkaſtede ſig i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char. med Føje), og i Foraaret 1832 medicinſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); var 1833—37 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling; opholdt ſig under Cholerasygdommen i Sverrige ſom Læge i Skjærgaarden; blev 1837 Underchirurg ved Sø-Etatens 2den Diviſion; erholdt d. 5te Auguſt 1838 Reſervechirurgs Charakteer; udnævntes d. 16de Novbr. 1839 til Diſtrictschirurg i Nykjøbing med tilhørende Diſtrict paa Morsø, og d. 13de Decbr. ſ. A. til virkelig Krigs-Asſesſor. † 30te Marts 1840.

Uddrag af et Brev om Cholera i den ſvenſke Skjærgaard, i „Bibliothek for Læger“ XXII. 1835. S. 327—31.

Welker (Louiſe Auguſta), ſ. Art. Frederik Julius Schaldemoſe (S. 29).

Welſchow (Hans Matthias), f. i Kjøbenhavn d. 22de November 1796, Søn af Brygger og Snedkermeſter Chriſtian Welſchow (f. $\frac{24}{10}$ 1772 i Sorø, † $\frac{12}{8}$ 1825 i Kbhvn.) og Catharine Marie f. Krollerup (f. $\frac{30}{9}$ 1768 og † $\frac{6}{2}$ 1845 i Kbhvn.); blev 1815 dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavns Cathedralſkole (nuværende Metropolitanſkole); erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1818 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iſorvejen udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „*Insignium* seu *armorum regni Daniæ origo et mutationes* ita explanentur, ut simul *historia insignium singularum provinciarum*, quantum fieri possit, illustretur“; abſolverede d. 19de April 1822 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); erholdt 1824 det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Guldmedaille for en Afhandling over dets 1821 udſatte og 1822 fornyede hiſtoriſke Priisopgave: „Om Myntens udvortes Tilſtand i Danmark fra Knud den Stores Tider indtil den oldenborgſke Stammes Regjering“ (jvfr. L. T. 1824, S. 509—11); var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa det gjenopbyggede Borchs Collegium; disputerede d. 28de Marts 1831 for Magiſtergraden, og foretog derefter fra 16de Maj 1831 til 15de Maj 1833, med offentlig Underſtøttelſe, en videnſkabelig Udenlandsrejſe i Tydſkland, Italien, Schweiz, Frankrige og Belgien; blev d. 28de December 1833 extraordinair Profesſor i Hiſtorien og de nordiſke Antiqviteter ved Kjøbenhavns Univerſitet; fik d. 28de Febr. 1835 Navn af Professor Rostgardianus (jvfr. Selmers Akad. Tid. I. 390—94; III. 121), og er ſiden 1ſte Septbr. 1850 Professor ordinarius. Han optoges d. 29de Febr. 1836 ſom ordentligt Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; valgtes d. 14de Marts 1839 til Formand for det Genealogiſk-biographiſke Selſkab; var 1841—1850 Formand i den danſke hiſtoriſke Forening; optoges d. 3die Decbr. 1841 til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og valgtes d. 3die Novbr. 1843 til Medlem af dette Selſkabs Ordbogscommisſion. Han er ligeledes (ſiden $\frac{4}{7}$ 1833) ordentligt Medlem af det Slesvig-Holſteen-Lauenborgſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie, og (ſiden $\frac{24}{5}$ 1835) correſponderende Medlem af Selſkabet for Danmarks Hiſtorie og Oldkundſkab. Den 28de Juni 1847 blev han udnævnt til Ridder af Danebroge; var 1851 Medlem af den ifølge Fredstractaten af 2den Juli 1850 Art. 5 udnævnte Commisſion til at beſtemme Grændſen imellem Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen. — * $\frac{14}{1}$ 1852 Margarethe Eliſabeth Knudſen.

De Regnero Episcopo, qui per annos MCCLII—MCCLXVII Dioecesi Othiniensi præfuit. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXV. 38 pag. 8. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. IX. 326). En udvidet og gjennemarbejdet Udførelſe paa Danſk: Om Biſkop Regner, der foreſtod Odenſe Stift i Aarene 1252—1267, i „Genealogiſk og Biographiſk Archiv“ 1ſte Bind, S. 353—88; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1844. (jvfr. N. theol. Tidsſkr. I. 392—93).

De Villicis secundum antiqvas leges patrias aliaqve monumenta historica. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXVII. En Omarbejdelſe paa Danſk: Om Bryderne, en egen Claſſe af den danſke Bondeſtand i Middelalderen, i Hiſtoriſk Tidsſkr. I. 112—147.

E. Munthes Geographie for Skoleungdommen, omarbeidet. Syvende Oplag. Kbh. 1830. 8de Opl. 1839. 9de Opl. 1842. 10de Opl. 1846. 11te Opl. 1847. 12te Opl. 1850.

Commentationis *de institutis militaribus Danorum*, regnante *Valdemaro secundo*, pars prior. (pro gradu Magisterii). Havn. 1831.

Saxonis Grammatici Historia Danica. Recensuit et commentariis illustravit *P. E. Müller.* Opus morte *Mülleri* interruptum absolvit *J. M. Velschow. Partis prioris*, textum et notas breviores complectentis, *Vol. I.—II.* Havniæ 1839. Imperial 8, med P. E. Müllers Portrait. (T. f. L. o. K. III. 133—42, af H. Eſtrup; „Dagen“ 1839, Nr. 252; jvfr. Nord. Kirketid. 1833, Col. 63—64; Cochrane's foreign Quarterly Review 1835, Nr. 1).

Om Folkemængden i Danmark i Midten af det trettende Aarhundrede. Indbydelsesskrift til Universitets-Festen i Anledning af H. M. Kongens Födselsdag d. 18de Septbr. 1841. Kbh. 4to. („Dagen“ 1841, Nr. 234; Dahlmanns Geſch. v. Dännemark, III. 52, 381—383). Gjennemſeet og forøget med Tillæg af Forfatteren i „Hiſtor. Tidsſkrift“, IV. 1—52.

Udſigt over de Begivenheder, Forhandlinger og Overeenskomſter, der have beſtemt Hertugdømmet Slesvigs ſtatsretlige Forhold til Danmark og Holſten ſiden Aaret 1459. Førſte Afdeling. (i „Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter“ 9de Hefte, Kbh. 1848; udkom 1851). Paa Tydſk: Ueberſicht der Begebenheiten, Verhandlungen und Uebereinkünfte, die ſeit dem Jahre 1459 das ſtaatsrechtliche Verhältniß des Herzogthums Schleswig zu Dänemark und Holſtein beſtimmt haben. Erſte Abtheilung. (i „Antiſchleswigholſteiniſche Fragmente“, 7tes Heft. Copenh. 1851).

Medredacteur af „Maanedsſkrift for Litteratur“ XII.—XX. Bind. Kbh. 1834—38. (Til dette Tidsſkrift leverede han Anmeldelſer af: A. L. J. Michelſen „Nordfriesland im Mittelalter“, II. 189—215; P. V. Jacobſen „Fremſtilling af det danſke Skattevæſen under Kongerne Chriſtian III. og Frederik II., i XIII. 37—56; „Für Holſtein, nicht gegen Dänemark“; C. Imanuel „Beleuchtung der Schrift für Holſtein, nicht gegen Dänemark“; H. Albinger „Für Holſtein gegen Imanuel“; C. Paulſen „Für Dänemark und für Holſtein“, i XV. 514—83; XVI. 1—87).

I Molbech's „Nordiſk Tidsſkrift“ (Om Kornpriſen i Danmark under Erik Eiegod, III. 378—90. (L. T. 1830, S. 631—32). Med nogle Tillæg overſat i Falck's „Staatsb. Magaz.“ X. 55—71.

I „Danſk Folkeblad“ (Niels Ebbeſen, i 5te Aarg. Nr. 5—7, S. 17—22. (jvfr. Art. C. P. Paludan-Müller, II. 334); Erklæring, ſ. A. Nr. 11, S. 41).

I „Hiſtoriſk Tidsſkrift, udgivet af den danſke hiſtoriſke Forening“ (Om Bryderne, en egen Claſſe af den danſke Bondeſtand i Middelalderen, I. 112—147. („Studier, Kritiker och Notiſer“ 1841, S. 191); Om Folkemængden i Danmark o. ſ. v.; ſee ovenfor). — I „Nyt hiſtoriſk Tidsſkrift“ (Bemærkninger angaaende det Slesvigſke Ridderſkabs Oprindelſe, II. 259—70. (jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt over det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. 1847, S. 57—65; „Kbhvnspoſt.“ 1843, Nr. 12).

I „Genealogiſk og Biographiſk Archiv“ (Nogle Efterretninger om Oberſt Joachim Körber, I. 129—34; En Anmærkning ved J. Møllers „Mnemoſyne“, ſtr. S. 135—36; Om Biſkop Regner, o. ſ. v.; ſee ovenfor).

I H. C. Ørſteds „Overſigt over det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Forhandlinger“ (Bemærkninger om Varigheden af det Interdict, hvormed Danmark blev belagt under Striden med Erkebiſkop Jacob Erlandſen, 1846, S. 18—22; Reſultater af en Underſøgelſe om det Slesvigſke Ridderſkabs Oprindelſe, 1847, S. 57—65).

Deeltog i Udgivelſen af: Danſk Ordbog, udgiven under Videnſk. Selſk. Beſtyrelſe. 6te Tome. (S.). Kbh. 1848. 4to. — (Revid.)

Wemmenhøy (Guſtav), Søn af Morten Wemmenhøy, Sognepræſt til Uggerslev og Bederslev i Fyen (f. 1710 i Odenſe, † $\frac{21}{1}$ 1769, anf. i Worms Lex. II. 566), og ..... Skytte (en Datter af Præſten Rasmus Skytte i Uggerslev), ſamt opkaldt efter General Guſtav Grüner, Ejer af Margaard; f. 1745; dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Gymnaſium 1765; var i adſkillige Aar Huuslærer; derefter i lang Tid Correcteur i Hof-Bogtrykker N. Møllers Officin i Kjøbenhavn; ſenere Correcteur ved Adreſſe-Comptoirets Bogtrykkeri ſammeſteds. † 13de Februar 1826.

Tale i Anledning af Kongens Fødſelsdag den 29de Januarii 1786 holden i Klubben oprettet i November 1775. Kbh. 1786. (L. E. 1786, S. 679—84; jvfr. Rahbeks Erindringer, III. 69—71).

Nogle Recenſioner i de Berlingſke „Lærde Efterretninger“ for 1778—82 (ſaaſom over Rahbeks Skueſpil „Den unge Darby“, 1780, Nr. 35), ſamt i „Kritik og Antikritik“.

Som Correcteur og Redacteur havde han under Suhms Beſtyrelſe Deel i Udgivelſen af Scriptores Rerum Danicarum medii ævi. (ſee Slutningen af Suhms Fortale foran den 5te Tome).

Wendelboe (Frederik Ferdinand), Søn af nedenanførte Cancellieraad Søren W.; f. d. 6te Auguſt 1814 i Sorø; blev Academiſt i Sorø 1830, og abſolverede ſammeſteds Examen philosophicum med Udmærkelſe 1832; ſtuderede dereſter Lovkyndighed i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 23de Maj 1835. (jvfr. Indledningen til hans Beſkrivelſe af Mindesmærker i Sorø Academies Kirke, S. 3).

Beſkrivelſe af Mindesmærker i Sorøe-Academies Kirke, ved F. F. Wendelboe; med en hiſtoriſk Indledning om den gamle Kloſterkirke af H. F. J. Eſtrup. Indbydelſesſkrift til Reformationsfeſtens Høitideligholdelſe paa Sorøe-Academie. Kbh. 1836. 4to. (Hans Beſkrivelſe over Mindesmærkerne ſtaaer i Indbydelſesſkriftet S. 25—99).

Wendelboe (Søren), f. d. 26de Maj 1775 i Roeskilde, hvor hans Fader Chriſtian Wendelboe var Brændeviinsbrænder; kom 1785 i ſin Fødebyes Domſkole, hvorfra han dimitteredes i Efteraaret 1794; blev Volontair ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling; d. 1ſte Juli 1799 Underchirurg i Sø-Etaten; tog i Foraaret 1800 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev d. 1ſte October 1802 Chirurg, og 1820 tillige Medicus ved Sorø Academi og Gods ſamt i Sorø Diſtrict; 1821 correſponderende Medlem af det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1826 virkelig Cancelliraad; d. 28de Juni 1847 Ridder af Danebroge; d. 2den Octbr. 1851, efter Anſøgning, i Naade entlediget med Penſion. — *Maren Kirſtine Faber (f. $\frac{28}{4}$ 1777, † $\frac{19}{4}$ 1850 i Sorø), en Datter af Lyſeſtøber Peder Jenſen Faber i Kbhvn. († 1812) og Ane Margrethe Olſen († § 1841 i ſit 87de A. i Sorø). — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XXI. S. 5).

I »Bibliothek for Læger« (Erfaring om Belladonna ſom Præſervativ mod Skarlagensfeber, i III. 1823. S. 214—15. (Udtog i Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 8. 1824. Juli u. Aug. S. 188); En mærkelig *bubo inguinalis*, hvorigjennem der afgik flere Orme; læſt i det Kgl. med. Selſkab d. 3. Juni 1830, i XIII. 107—9. (overſ. af J. F. W. Revermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, I. 523—4; Udtog i Casper Krit. Repertor. für Heilk. Bd. 30 (Bd.-10). 1831. H. 1. S. 120—21; Kleinerts allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 124).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn.*" (*Observationes in hydrocelen* tunicæ vaginalis testiculi repetita aqvæ eductione sanatam, *Vol. VII.* (Acta nova Vol. 3). p. 198—204).

Wendt (Frantz Wilhelm), Halvbroder til nedenſtaaende Dr. Heinr. W.; lærte Gartnerkonſten i den botaniſke Have; underkaſtede ſig 1836 Examen for Konſtgartnere; tiltraadte 1842, med kongelig Underſtøttelſe, en Reiſe til Belgien og Frankrige.

I „Have-Tidende“ (Nogle indenlandſke Planters Anvendelſe ſom Ziirplanter og deres Dyrkning, overſat, V. 268—72; Bemærkninger til Alſtrømeriernes Cultur, overſ., ſſtd. S. 272—75; Om Indfatninger. (Tildeels efter Allgemeine Gartenzeitung), VII. 7—13; Noget om Culturen af Lilliaceerne og Amaryllideerne, af Frederik Otto, overſ., ſſtd. S. 18—19; Rhabarbardrivning, overſ. af Engelſk, VIII. 126—27; Om Kulturen af Gladiolus cardinalis, overſ. af Engelſk, ſſtd. S. 131—32; Væxthusplanternes Beſkæring, af Otto, overſ., ſſtd. S. 445—48; Bemærkninger om nogle Ziirplanter, efter Jagttagelſer, anſtillede paa en Reiſe i Udlandet, IX. 127—31; Blomſterudſtillingen i Paris den 21—24de September 1842, ſſtd. S. 132—35).

Wendt (Heinrich), ældſte Søn af nedenanførte Profeſſor, Dr. med. Joh. Chriſt. Wilh. Wendt; f. i Kjøbenhavn 1804; dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole 1822; underkaſtede ſig i November 1828 den medicinſke Embedsexamen (Laud. unanimi consensu); var Candidat paa Almindeligt Hospital 1829—1831; blev 1834 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Univerſitetet i Kiel; d. 20de Maj 1838 lægekyndig Reviſor ved Militair-Etaterne; er tillige praktiſerende Læge i Kjøbenhavn. — *. . . . . — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXXIII. 265).

Observationes aliquot ad *physiologiam ganglii ophthalmici* pertinentes. Diss. inaug. Kiliae, 1834. 4to. (Journ. for Med. og Chir. VII. 386; Hufeland, Bibl. d. Heilkd. Bd. 78. 1837. Sept. S. 137—38; Ammon, Monatsſchr. f. Med. und Chir. Bd. I. 1838. H. 3. S. 307—26, og derfra i Kleinert, Repert. d. med. Journaliſtik 1839, Febr. S. 100—1).

I „Bibliothek for Læger“ (Kritiſke Bemærkninger over den nye Pharmacopoea militaris, i XXXIII. (N. R. Bd. 3.) S. 287—321, jvfr. S. 393—411, af N. Djørup, og S. 496, af Wendt; Tabellariſk Overſigt over Sygeantallet og Medicinaludgifterne ved Landmilitær-Etaten i Aarene 1838, 1839, 1840, i XXXII., XXXIII., og XXXV. Bd.; Tabellariſk Overſigt over Sygeantallet og Medicinaludgifterne ved Stokhuſene i Aarene 1838, 1839, 1840, ſſtd.).

Wendt (Johann Chriſtian Wilhelm), f. d. 16de Sept. 1778 i Sønderjylland, i Egernførde, hvor hans Fader Jürgen Friedrich W. var Kjøbmand og givt med Margrethe Øllegaard Fibig; lagde ſig, efter fuldendte Skoleſtudier i ſin Fødebyes lærde Skole, iſær efter Pharmaci og Chemi, og blev 1793 chirurgiſk Aſſiſtent ved Invalidernes Sygehuus, det kgl. Chriſtians Plejehuus i Egernførde, under Regimentschirurg Haaſe; 1796 Escadronschirurg ved Livregimentet Ryttere i Slesvig; tog 1798 ſin Afſked, og begav ſig til Kjøbenhavn for at ſtudere Chirurgi og Medicin; blev ſtrax anſat ſom Volontair og 1800 ſom Candidat ved Almindeligt Hospital; 1800 tillige Underchirurg ved Sø-Etatens Haandværksſtol; i Foraaret 1801 privat inſkriberet ved Univerſitetet; tog 1802 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev d. 16de Marts ſ. A. Aſſiſtent ved Almindeligt Hospital; d. 19de Decbr. ſ. A. tillige Læge-

Asſiſtent i Kjøbenhavns Fattigvæſens 1ſte og 2det Hoveddiſtrict; ſ. A. tillige Docent ved den kgl. danſke Veterinairſkole; 1803 Bataillonschirurg ved norſke (ſiden 2det) Livregiment tilfods, og fungerede ſ. A. i 8 Maaneder ſom Regimentschirurg i Tønning og Huſum; blev 1804 Læge ved Vartou Hospital og Diſtrictslæge i Fattigvæſenets 1ſte og 2det Hoveddiſtrict; abſolverede i Octbr. ſ. A. den medicinſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 16de Decbr. 1812 Medicinal-Reviſor for Armeen og Marinen, og erholdt Regimentschirurgs Rang og Anciennitet; d. 26de April 1813 Overmedicus ved Almindeligt Hospital (ſ. „Penia" 1813, S. 127); d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Profesſor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13), og d. 2den Febr. 1820 Rang med Capitainer (med Anciennitet fra $\frac{18}{12}$ 1818); benaadedes d. 9de Maj 1821 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; modtog d. 28de Januar 1823 Æresdiplom ſom Doctor Medicinæ fra Univerſitetet i Kiel; gjorde 1825 en videnſkabelig Rejſe i Tydſkland; erholdt d. 1ſte Auguſt 1829 Rang efter Rangforordningens 4de Klaſſe Nr. 3; blev d. 5te Februar 1832 Stabschirurg ved Landmilitair-Etaten, Medlem af det Kgl. Sundhedscollegium i Kjøbenhavn og af Directionen for Garniſonshospitalet; d. 19de Novbr. 1833 Medlem af det Slesvig-Holſteenſke Sanitetscollegium i Kiel; fik d. 10de Decbr. ſ. A. Rang med Oberſtlieutenanter, og d. 28de Octbr. 1836 med Nr. 3 i Rangforordningens 3die Klaſſe. Var Medlem af det Kgl. medicinſke Selſkab i Kjøbenhavn, det Keiſerl. Kongl. Joſephinſke Academi i Wien og af flere udenlandſke videnſkabelige Samfund, ſamt af Directionen for det Claſſenſke Literatur-Selſkab for Læger i Aarene 1816—23, og ſenere fra 1835 til ſin Død d. 4de Marts 1838. — *1. Mette Mariane Knudſen († 1809, 25 A., Datter af Skibscapitain Jürgen Nielſen Knudſen). *2. Ane Margrethe Rasmusſen (f. 1791, † $\frac{31}{12}$ 1844). — (Nekrolog, ved A. v. Schönberg, i Berlingſke Tid. 1838, Nr. 68; ſærſkilt aftr. s. l. (Kbh.) 1838. (paa Tydſk i Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 8. 1838. Mai. S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abtheil. S. 55—63, og i „N. Nekrolog der Deutſchen", 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; i Udtog i Pfaffs Mittheill. N. Folge, 4. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18); ved Fr. Thaarup, i Bibl. for Læger XXVIII. S. 255—68; Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXI. S. 18—29; XXXIII. S. 267—68; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 690—92; Milit. Repertor. IV. 126; jvfr. Høſt's Erindr. S. 77, 80, 133, 163—64; Berl. Tid. 1838, Nr. 74; Adr. Compt. Efterretn. ſ. A. Nr. 60. — Portrait, med Facſimile, pinx. et lithogr. F. Helſted, i Bærentzen & Comp. Steentr. Folio, 1838. — Over hans Bibliothek udkom Catalog i 2de Dele. Kbh. 1838, jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 195).

Underſøgelſe af de Maader, ſom man hidtil har betjent ſig af til at transportere haardt ſaarede og qvæſtede Krigere fra Striden eller Valpladſen, og Forſlag til en beqvem, lidet bekoſtelig og ved de fleſte Leiligheder let anvendelig Indretning til at opnaae ſamme Øiemed. Et Forſøg. Kbh. 1808, med 3 Kobb. Tab. I. sc. Heuer, Tab. 2. 3. sc. H. A. Groſch. (L. E. 1808, Nr. 25; Bibl. f. Læg. I. 1809. S. 135—37; Jen. L. Z. 1811, Nr. 24; Allg. Hall. L. Z. 1811, Ergzbl. Nr. 21). Paa Tydſk: Ueber Transportmittel der verwundeten und kranken Krieger; mit Verbeſſ. vom Verf. Copenhagen 1816, nebſt 3 Kpfrn. und 1 Steindr. (Medic. chir. Zeit. 1817, Bd. 2. Nr. 45, S. 316—20; Allg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 664). — Anviisning til at indſamle, tørre og conſervere de i Dannemark og Norge vildtvoxende og dyrkede medicinſke Planter og Plantedele. Kbh. 1810. (L. E. 1810, Nr. 18; Bibl. f. Læg. III. 1811. S. 164—70). Andet, forbedrede og forøgede, Oplag. ibid. 1812. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 219—20; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 2. S. 491—98). Paa Svenſk: *Anvisning att insamla*, torka och förvara *de i Sverige och Norrige* wildt *vexande* och odlade medicinska *vexter* og *vexdelar*. Öfversatt från Danskan af *A. Fr. Kniberg*. Christianstad, 1816. (Sv. Läk. Sälsk. Handl. Bd. 4. 1817. S. 526—27). — Anviisning til Recepteerkonſten, forſaavidt den er nødvendig for den militaire ſubalterne Chirurg. Kbh. 1811, med 2 Kobb. sc. G. N. Angelo. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 188—91; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 1. S. 487—91). Paa Tydſk: Anweiſung zur Receptirkunſt, inſofern ſie dem ſubalternen Militair-Arzte nöthig iſt. (Zweite vermehrte Auflage). Copenhagen, 1826, nebſt 2 Steindr. (Ruſt und Casper, krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 471). — Mich. Skjelderups Anatomiſch-phyſiologiſche Vorleſungen für Anthropologen. Mit des Verfaſſers Verbeſſerungen aus dem Däniſchen überſetzt. Erſter Theil. Copenhagen, 1813. (jvfr. Øst's »Supplementblade« 1839, Nr. 36).

Bidrag til Hiſtorien af den veneriſke Sygdoms Begyndelſe og Fremgang i Danmark, indtil Midten af det 18de Aarhundrede. Indledning til en Forelæsning. Med 2 Steentryk, L. Fehr cop. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 81—90 (af F. G. Howitz), jvfr. ſſtd. S. 270—80, af Wendt og Howitz; Høſt's »Politik og Hiſtorie« II. 239—41; Hacker Litt. der ſyphil. Krankh. 1830. S. 118). Paa Tydſk overſ. i Hufelands Journ. der prakt. Heilkunde, Bd. 55, 1822. Juli. S. 3—51. (jvfr. Literatur- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 40, af M. Winther).

Om Salep-Roden og dens Surrogater. Med 3 Afbildninger i Steentryk, fec. L. Fehr. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 90—104 (af F. G. Howitz), jvfr. ſſtd. S. 270—80, af Wendt og Howitz; Høſt's »Polit. og Hiſt.« II. 241—42; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 21; Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 58. 1824. Febr. S. 3—34; Journ. complém. du Dict. des Sc. méd. T. 19. 1824. Cah. 73. Juil. p. 38—46).

Freundſchaftlicher Beſuch auf der Armen-Colonie Friderikſgabe, Sonntag d. 28. Juli 1822. Als Manuſcript. Copenhagen, 1822. 15 S. 8.

Hiſtoriſke og chemiſke Bidrag til Kundſkab om enkelte Lægemidler af Slægten *Euphorbia*. Kbh. 1823. (Bibl. f. Læg. III. 1823. S. 292—96; »Dagen« 1823, Nr. 209; Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1823, S. 51—52). Paa Tydſk i Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 60. 1825. Apr. S. 3—17. (jvfr. Trommsdorff's N. Journ. der Pharm. Bd. 20. St. 1. 1830. S. 9—30).

De abusu hydrargyri jam magis magisque increscente, unde morbi et affectiones morbosæ, syphiliticis persæpe similes, nascuntur. Prolusio annuntians scholas clinicas de morbo syphilitico autumnali et hyberno tempore habendas. Havniæ, 1823. 31 pag. 4to. („Dagen“ 1823, Nr. 256; Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823. Novbr. u. Decbr. S. 516; Bibl. f. Læg. IV. 1824. S. 220—24; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 51. 1824. Febr. S. 112—14; Edinb. Journ. of med. Sc. Vol. I. 1826. Apr. p. 384—85; Hacker Litt. der ſyphilit. Krankheiten, 1830, S. 145).

Nogle Efterretninger om Børnekopper, Kokopper og de formildede Børnekopper; oplæſt i Selſkabet Nordia. Kbh. 1824, med 1 Tab. (Bibl. f. Læg. IV. 1824. S. 224—26; L. T. 1824, Nr. 45, af C. Otto; Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824. März u. Apr. S. 344—47, af Julius). Paa Tydſk: Beiträge zur Geſchichte der Menſchenpocken, Kuhpocken und modificirten Menſchenpocken im Däniſchen Staate. Mit Zuſätzen des Verfaſſers aus dem Däniſchen überſetzt. Copenhagen, 1824, nebſt 2 Bl. Tabellen. (Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824, Mai u. Juni, S. 440—46 (af Julius); Pierer allg. medic. Annal. 1824. Novbr. S. 1498—1503; Heckers litt. Annal. der Heilk. Bd. 2. 1825. S. 67—72; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 53. 1825. S. 53—54; Ruſt's und Casper's krit. Repertor. für Heilk. Bd. 8. 1825. H. 3. S. 417—23).

Overſigt over Medicinalvæſenet ved Land-Militair-Etaten i Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holſteen og Lauenborg, ſamt Fremſtilling af den i Aaret 1812 anordnede forandrede Indretning ved militaire Syges Forſyning med Medicamenter. Kbh. 1825. (Bibl. f. Læg. VI. 1826. S. 299—304; Messager franç. du Nord 1825, p. 571—72; Gerſon's und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 11. 1826. Mai und Juni, S. 448—53, af Julius). Paa Tydſk: Ueberſicht des Medicinalweſens der Däniſchen Armee. Nebſt einer Darſtellung der im Jahre 1812 verordneten neuen Einrichtung wegen der Verſorgung der Kranken des Militairs mit Arzneimitteln. Copenhagen, 1826 (1825). (Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 55. 1826. Januar, S. 55—68, ſmfr. Kbhvns Skilderi 1826, Nr. 13, „Politivennen“ ſ. A. S. 676—78; Hecker's litt. Annal. der Heilk. Bd. 4. 1826. Januar, S. 112—19).

Om henſigtsmæsſig Fornyelſe af Laxeer- og Purgeermidlers Anvendelſe i forſkjellige Sygdomme. Kbh. 1827. 2 Bl. og 44 S. 8; ej i Boghandelen. („Hygæa“ 1827, S. 241—49, af C. Otto; Gerſons und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 13. 1827. März u. Apr. S. 336—37).

Om Fødemidler og Beſpiisnings-Anſtalter for Fattige, i offentlige Stiftelſer, i Garniſoner og i Fængsler. Kbh. 1828, med 3 Tab. (Bibl. f. Læg. VIII. 136—38, af C. Otto; „Eyr“ III. 1828. S. 247—52; Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 66; Øſt's Archiv, IX. 137—40).

Lægevidenſkabelige Miſceller. Førſte Hefte. Kbh. 1831, med 1 ſtannographeret Plade. (indeholder: 1) Hvad har Militairvæſenet at iagttage i Peſttider, eller naar Peſt og peſtagtige Sygdomme, Cholera, og farlige Epidemier herſke? 2) Bemærkninger om Cholera-Syges Behandling, iſær for ſaavidt den ſkeer i Hospitaler. 3) Overſigt over de baade før, under, og efter Peſt, ſamt Cholera- og andre Epidemier brugte og brugelige Forebyggelſes-, Rensnings- og Sikkrings-Midler og Redſkaber, med praktiſke Anmærkninger og Jagttagelſer ved Anvendelſen. 4) Veldædighed ſom et høiſt virkſomt, og vigtigt Middel i Peſt-, Cholera- og andre Epidemier). (N. f. L. VI. 560—71, af F. W. Manſa og S. M. Trier; Samlinger til Kundſkab om Cholera I. Nr. 11. S. 171—73; Bibl. f. Læger XV. 529; Pierer med. Zeit. 1832, Nr. 56, S. 893).

Kortfattet Anviisning til det en Familiefader har at iagttage naar Cholera nærmer ſig, eller har begyndt at viſe ſig, enten i Staden, eller endog i hans egen Familiekreds. Efter paalidelige og erfarne Lægers Skrifter og Meddelelſer. (Som Manuſkript for Venner). Kbh. 1831. 36 S. 8.

Kritiſk Reſultat af Jagttagelſerne og Erfaringerne angaaende en i Aaret 1826 i en Deel af Nordtydſkland og Nederlandene herſkende Epidemie, af Mart. Wilh. Plagge. Overſat og noget forkortet. Kbh. 1831.

Almindeligt Hoſpital i Kjøbenhavn, dets Indretning og Forfatning, Pengevæſen, Legater, Hiſtorie etc. Kortelig beſkrevet. Kbhvn. i September 1833. Med 5 Grundtegninger. (Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 73. 1835. Mai. S. 237—41 (af Vetter); Bd. 75. 1836. Mai. S. 224—27 (Antikritik af Forf.) og S. 227—29 (Modbemærkning af Recenſenten).

Forſkrifter til Syge-Mad og Lædſke-Drikke. Af Henriette. Kbh. (Som Manuſkript for Veninder). 1834. 24 S. 12mo.

Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Hiſtorie i Danmark og om de ſidſte herſkende Koppe-Epidemier. Kbh. 1836, med 2 Tab. („Dagen“ 1836, Nr. 122; Berl. Tid. f. A. Nr. 119; Zeitſchr. für Med. Bd. 2. 1836. Juli. S. 393—94; Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 16. 1837. Octbr. S. 121—23 (af A. von Schönberg); Brit. med. Review. Vol. 5. 1838. No. 9. Jan. P. 1. p. 207—10).

Udgav: C. E. Mangors Land-Apothek til Landmænds Nytte. Med de det 3die Oplag tilføjede Tillæg og Forbedringer af J. C. Tode. Fjerde gjennemſeete Oplag, med Fortale. Kbh. 1826. Femte Oplag, med Fortale. ibid. 1835.

Medudgiver af: „Nyt Bibliothek for Læger“ 3.—4. Bind. Kbh. 1818—20, og „Bibliothek for Læger“, 1.—3. Bind. ibid. 1821—23, ſamt 22.—28. Bd. 1. H. ib. 1835—38. (I disſe Tidsſkrifter findes af ham: α) i „Nyt Bibl. f. Læg.“: Jagttagelſer om Helbredelſen af Skurv i Hovedet (Tinea capitis), I. 1814. S. 120—25; Efterretning om heldige Virkninger af Svovlrøgning, anvendt ſom Fnatmiddel paa det almindelige Hoſpital, III. 1818. S. 154—60. (paa Svenſk i Sv. Läk. Sälsk. Handl. Bd. 5. 1818, S. 209—15); Biographiſk Omrids (Joh. Henr. Schönheider), IV. 1820. Indledning S. III.—XIV.; ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1820); — β) i „Bibliothek for Læger“: Udtog af C. W. Hufelands Forſlag at anvende det deſtillerte Vand af Bittermandler iſtedetfor Berliner Blaaſyre til medicinſk Brug, o. ſ. v., II. 1822. S. 72—89; Medicinſk Nyt i korte Meddelelſer (1. Koldt Vand mod Forſtoppelſe; 2. Tinctura Galbani imod Øjenſygdomme; 3. Magisterium Bismuthi imod Maveſygdomme; 4. Forgiftning med Hovederne af Papaver somniferum; 5. Liq. calcariæ oxymuriaticæ mod Hudſygdomme), ſſtd. S. 147—55. (Udtog i Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 174—75); Om den ſaakaldte Hornſke Fnatſalve, III. 1823. S. 211—14; Medicinſk Nyt i korte Meddelelſer (1. Arteriotomie anvendt paa en apoplectiſk Syg; 2. Oleum Valerianæ destillatum, et Middel imod Orm; 3. Anvendelſe af Brækviinſteenſalve ved Mania puerperalis; 4. Erfaringer og Bemærkninger over Anvendelſen af Tjæredampe hos Bryſtſyge), ſſtd. S. 297—307; Chemiſke og medicinſke Bemærkninger om naturlige og ved Kunſten frembragte Mineral-Vande; oplæſte i det Kgl. medicinſke Selſkab d. 8. Septbr. 1833, XX. 1831. S. 1—36. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. Aug. S. 136—37, af A. v. Schönberg); Om Choleraen i Stockholm i Aaret 1834, af C. G. Cederſkiöld; efter det Svenſke, XXIII. 1835. S. 462—79; Et Tilfælde af Cyanose med aabent foramen ovale, Hul i septum ventriculorum og flere andre Abnormiteter, XXV. 1836. S. 249—57. (Udtog i Behrend's wöchentl. Repertor. 1837, April, Nr. 69, og i Zeitſchr. für d. geſ. Medicin Bd. 5. H. 4. 1837. S. 514—15); Overſigt af de i Aaret 1836 paa almindeligt Hoſpitals medicinſke Side behandlede Syge, med cliniſke Bemærkninger, XXVI. 1837. S. 373—453. (ſærſkilt aftr. Kbh. u. A. (1837). 83 S. 8); Beſvarelſe af Spørgsmaalet: Af hvilke Mangler lider Medicinen i vor Tid? Hvorvidt var det muligt at afhjelpe dem? og hvad have vi i denne Henſeende at bemærke ved de medicinſke Dannelſes-Anſtalter? af Burchard-Eble, overſat, XXVIII. 1838. S. 64—134. (ſærſkilt aftr. under Tit.: Om Manglerne ved den nuværende Lægevidenſkab og Midlerne til at afhjelpe dem. Af Burchard Eble, overſat med Anmærkninger. Kbh. 1838); Overſigt af de paa almindeligt Hoſpital i 1832—34 behandlede Syge, XX. 538; XXII. 315—17; Syge-Antallet ved Kjøbenhavns Garniſons-Hoſpital 1833—1837; Fortegnelſe over de Døde af forſkjellige Regimenter og Corpſer i A. 1834; Overſigt over de ved Kbhvns Garniſons-Hoſpital i A. 1834—37 Kasſerede; over Antallet af de Syge i Stokhuſet i A. 1835—37; over de i Garniſonshoſpitalet fra d. 15. Mai til 31. Decbr. 1835 behandlede Koppe-Patienter; Fortegnelſe over de Døde ved Kjøbenhavns Garniſonshoſpital i A. 1835—37; Overſigt over de fra d. 15de Mai til d. 15de Novbr. 1835 paa almindeligt Hoſpitals medicinſke Afdeling behandlede Koppepatienter; Tabel over ſamtlige under Landmilitair-Etaten henhørende og andre militaire Lægepoſter, i XX., XXII., XXIV., XXVI. og XXVIII. Bd.).

Ligeledes Medudgiver af: Penia eller Blade for Skole-, Induſtrie-, Medicinal- og Forſørgelſesvæſen. For 1821. Kbh. (Heri af ham: Om Svovlrøgnings Virkning mod Fnat og andre Sygdomme, og de ved Kjøbenhavns Fattigvæſen dermed gjorte Forſøg, S. 157—66).

I »Nyt Bibliothek for Phyſik« (Om Midler imod Fnat, ſom virke paa en mekaniſk Maade, Bd. IX. (Bibl. Bd. 27). 1806. H. 2. S. 260—64).

I Frankenau's »Sundhedstidende« 1809 (Om hvor nødvendigt det er, at den militaire Underchirurg bedre end hidtil underviſes om Lægemidlers Forbindelſe og Sammenblanding med pharmaceutiſke Haandgreb; ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1809. 16 S. 8., r. Bibl. f. Læger II. 1810. S. 225—30).

I »Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid« (Forſøg anſtillede med Tangaſke, og om ſammes Anvendelſe ſom Soda, II. 159—63; Om Tinaſkes Tilberedning, ſſtd. S. 164—66; Om Tilberedelſen af Jernſafran, ſſtd. S. 193—200; Om Forædling af Honning til en ſukkeragtig Saft, ſſtd. S. 280—85; Noget om Thee og Thee-Surrogater, ſſtd. S. 414—40. (ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1815. 29 S. 8; jvfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 83); Om konſtig Spermacet eller Fedtvox, ſſtd. S. 453—63).

I »Dagspoſten« (Om den dyriſke Magnetisme, 1816, Nr. 233—40, d. 27de Septbr. til d. 5te October).

I Høſt's »Chronos« (Om Stjernetyderkunſtens Skjæbne i Danmark, og iſær denne Kunſts Medvirkning til Frygten for Tyrkerne, i H. I. 1822. S. 1—23; ogſaa ſærſkilt aftr.; jvfr. »Statsvennen« 1822, Nr. 15. 16, af G. L. Baden; Nr. 17, af Wendt; Nr. 18, af Baden).

I „*Sv. Läk. Sällsk. Årsberättelser för 1816*" (Erfarenhet af Gallée's metod att behandla skabb med rökning af svafvel, S. 28—29 (meddeelt af Munck af Roſenſchöld), jvfr. ſſtd. S. 108);. Behandling af invetererade veneriska sår med mercurius præcipitatus ruber, ſſtd. S. 29—31 (meddeelt af Munck af Roſenſchöld), jvfr. ſſtd. S. 107—8).

I „*Acta Reg. Societatis med. Hafniensis*" (Analysis chemica radicis cucubali viscosi cum paucis adjectis observationibus, *Vol. V.* (Acta nova vol. I.) 1818. p. 142—59; Nonnullæ observationes de usu medico radicis cucubali viscosi, *ibid.* p. 160—68. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122); Summa curationis venereo morbo graviter affectorum, qui ad unum omnes ope mercurii præcipitati rubri sunt sanati, continens spatium triennii et sumpta e diariis ægrotantium in Nosocomii urbis Havniæ communis parte medica, *ibid.* p. 282—85. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124; Hacker Litt. der ſyphilit. Krankh. 1830, S. 103); Historia scirrhi cardiæ, dissectione cadaveris illustrati, *ibid.* p. 286—91. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124—25); Tres historiæ introsusceptionis intestinorum, una cum sectionibus cadaverum, *Vol. VI.* (Acta nova vol. 2.) 1821. p. 78—87. (L. T. 1825, S. 154—55, af C. Otto); De insidiosa mesenterii inflammatione sub ætate puerili, *ibid.* p. 88—99. (Bibl. f. Læg. II. 1822, S. 128; L. T. 1825, S. 155—57, af C. Otto).

I Otto's »Ny Hygæa« (Nyt Middel mod Blodgang, I. 67; Oplysninger (angaaende Koppe-Epidemien), III. 163—65; Chlorinkalken, et af de fortrinligſte Midler til at renſe ſlet Luft og bevare for Forraadnelſen, VI. 423—28. (Udtog i Hecker's Annal. d. Heilk. Bd. 7. 1827. Jan. S. 73); Tilberedelſen og Anvendelſen af et ſtærkt blæretrækkende Middel, VII. 152—53 (og derfra i Gerſon's u. Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. XI. 1826. Mai u. Juni S. 550—51, af Julius); Synoptiſk Tabel over phyſiſke, chemiſke, medicinſke og giftige Egenſkaber hos umiddelbare vegetabilſke Grundſtoffe og hos nyligen opdagede Alcalier, af Julia Fontanelle. Overſat fra det Engelſke og forøget med de nyeſte opdagede Alcaloider, ſſtd. S. 385—405; Bidrag til meteorologiſke Bemærkninger, iſær over den Indflydelſe, Vindene i vort Climat have ſom Sygdoms-Aarſager, VIII. 79—101, med 1 Tab.).

I Sammes »Hygæa« (Erfaringer og Bemærkninger med Henſyn paa Prof. Dzondis ny Behandling af Syphilis, 1827. S. 1—48. (Udtog i „Eyr" II. 1827. S. 179—82; Hackers Litt. der ſyphilit. Krankh. 1830, S. 202; Férussac Bullet. des sc. méd. 1827. Septbr.; Casper's krit. Repertor. der Heilk. Bd. 18. 1828. H. 3. S. 360—61, og derfra i Summar. der Medic. 1828, Bd. I. S. 421); Praktiſke Bemærkninger om den nyere Behandling af Syphilis uden Mercur, ſſtd. S. 358—89. (Bullet. des sc. méd. 1828. Novbr.; Handſchuh, die ſyphilitiſch. Krankheitsformen, 1830).

I Froriep's „Notizen aus der Natur- und Heilkunde" (Nachricht von einem ungewöhnlich dicken Hirnſchädel, Bd. III. 1823. Nr. 21. (Nr. 65), S. 327—31; Triumfetta simitriloba gegen Ruhr, Bd. V. 1823. Nr. 11. (Nr. 99). Septbr. S. 176; Ein calculus urinarius in der vagina uteri, Bd. XII. 1825. Nr. 17. (Nr. 259). Decbr. S. 268—71, nebſt Abbild. Tab. I. Fig. 10).

J »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Det medicinſk-chirurgiſke Studium i forſkjellige Stater; oplyſt i en Række af Breve, 1826, Nr. 75. 76. 79. 82. 83. 84. 85. 88. 89. 92. 93. 94; En danſk Reiſendes Meddelelſer om Medicinalpoliti, Goddædigheds-Stiftelſer, Fængſler, 1827, Nr. 92. 94. 96. 98. 100. 101. 102; ſærſkilt aftr. med Titel: Meddelelſer om Anſtalter for Affindige i Tydſkland og Danmark. J Breve til en Ven. Kbh. 1827, med 1 Tab. (Bibl. for Læger VIII. 131—35, af C. Otto; Gerſons und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 15. 1828. Juli und Aug. S. 46—49, og derfra i Summar. der Medic. 1828. Bd. 3. S. 5 (Daareanſtalten paa Bidſtrupgaard ved Roeſkilde); Friedreich, Magaz. der Seelenk. H. 3. 1830. S. 134 (Daareanſtalten paa Bidſtrup); Revue encyclop. 1831, June, af D. Meldola); Om Anſtalterne for Affindige i Storbrittanien (af Frorieps Notizen Nr. 427. Marts 1828, Nr. 9), 1828, Nr. 32; Om Anſtalter for Fattige i England i Sygdoms Tilfælde (udtogviis af the London medical review, Vol. IV. Febr. 1827, p. 177), ſ. A. Nr. 39; Om Fødemidler for Menigmand, ſ. A. Nr. 43. 44; Bidrag til Kundſkab om giftige Fiſk, Hummer, Reier, etc., ſ. A. Nr. 61; Breve om Fattigvæſen, milde Stiftelſer, Hoſpitaler, alt med Henſyn til Fædrenelandet, ſ. A. Nr. 85. 86. 87. 92. 93. 95. (ſærſkilt aftrykt, med Fortſættelſe til Frederik IVdes Tid, under Titel: Bidrag til Fattigvæſenets Hiſtorie. Førſte Hefte. Kbh. 1829. 6 & 100 S. 8., men ikke i Boghandelen; jvfr. Høſt's »Nordiſches Muſeum« H. 1. 1829. S. 73—74); Om den lægevidenſkabelige Dannelſe i England (af Johnſons med. chir. Review Vol. 1828. p. 379), 1829, Nr. 45).

J A. Henke's »Zeitſchrift für Staatsarzneikunde« (Verzeichniß der Getraueten, Geborenen und Geſtorbenen in der Kgl. Reſidenzſtadt Copenhagen, nach den in der Kgl. Polizeikammer geſchehenen Anmeldungen, Bd. XI. 1826. H. 2. S. 467—68; Ueberſicht des Ab- und Zuganges in den wichtigſten Kranken-Hoſpitälern Copenhagens, ſſtd. S. 469—70; Copenhagens Volkszahl, Bd. XII. 1826. H. 3. S. 216—22; Geſchichte eines kurz dauernden Anfalls von Manie, durch Unterdrückung des Monatsfluſſes veranlaßt, (nach dem Dän. Aufſatze in der juriſt. Zeitſchr. Forſete von F. M. Lange 1823), Bd. XIV. 1827. H. 3. S. 134—64; Das Königl. Inſtitut für Blinde in Copenhagen, (nach Thaarup's Däniſcher Beſchreibung 1827), ſſtd. S. 226—30; Peter Nielſen in Slagelſe, der Mörder ſeiner vier von ihm zärtlich geliebten Kinder. Nebſt einigen Bemerkungen über die Zurechnungsfähigkeit des Mörders, von J. W. Neergaard und A. S. Oerſted, Bd. XVI. 1828. H. 3. S. 69—96; Mediciniſch-polizeiliche Miſcellen (medic. ſtatiſtiſche Nachrichten) aus Dänemark, ſſtd. S. 97—99, nebſt 1 Tab.; Die Mörderin ihrer geliebten Tochter, die auch ihre Enkelinn ermorden will, (aus P. L. Bentzon's Criminalhiſtorier. Kbh. 1827), ſſtd. S. 217—25; Fortſetzung der Bekanntmachungen rückſichtlich des Medicinalweſens in Dänemark, Bd. XXII. 1831. H. 4. S. 450—70, Ergänzgsb. XV. 1831. S. 288—301. (Uddrag i Summar. der Medic. Bd. I. 1832. S. 105); Hrn. Prof. Kloſe's Beitrag zur Geſchichte des Medicinalweſens des 14ten Jahrhunderts. (Ergänzgsb. 13. S. 312—18) betreffend, Bd. XXIV. 1832. H. 4. S. 412—15. (Uddrag i Bluff Leiſtung. der Medic. i. J. 1832. S. 44).

J »Dagen« (Nogle Artikler angaaende det chirurgiſke Academi, 1826, Nr. 32. 50. 61. 68. 80. (jvfr. ſſtd. Nr. 37. 62); Authentiſke Efterretninger om Homøopathiens Stifter, Hahnemann; uddraget af Berliner Wochenſchrift für Heilkunde d. 7. u. 31. Mai, i Aarg. 1833, Nr. 181; Om den ſandſynlige Levetid i den lægevidenſkabelige Stand; uddraget af ſamme Blad 1834, Nr. 1, i Aarg. 1834, Nr. 75).

I »Politie-Vennen« (Et Par patriotiſke Tanker til høiere Eftertanke, 1826, Nr. 528, d. 11. Febr. S. 94—96; Et Par Ord til Suum cuique, 1827, S. 708—9).

Nogle Artikler om Homøopathie, i forſkjellige Dagblade.

Betydelig Andeel i: *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøjeſte Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæſen. Kbh. 1813. Paa Tydſk. Copenh. 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Allg. medic. Annalen 1819, Juli, S. 951).

Bemærkninger i J. K. Høſt's Overſættelſe af Struves Sygetabel. Kbh. 1810.

Flere, fordetmeſte latinſke Gravſkrifter, f. Ex. over Hoſpitalslæge Jacobſen († 2/5 1808) i Adr. Compt. Efterretn. 1808, jvfr. »Penia« 1808, S. 100; over Prof. Gieſemann, ſſtd. 1819. d. 14. Febr.; over Livchirurg Joh. Chr. Bodendick, i Statstidende, 1818, Nr. 130; over Amiralitetschirurg Falkenthal, i »Dagen« 1820, Nr. 163. — Forſkjellige latinſke, danſke, plattydſke og tydſke Lejlighedsdigte, ſaaſom ved Thorvaldſens Afrejſe, i Høſt's Morgenblad« 1819, Nr. 51, S. 204; ved Regentſens 2den Jubelfeſt, i den 1823 i denne Anledning udgivne Samling af Sange, S. 22—23; ſamt andre poetiſke Bidrag i Høſt's »Morgenblad« 1819, Nr. 50, Lunges »Dana« 1820, og E. Beyers »Geſion« for 1826, S. 193.

Det i Heinſius's Bücherlexicon Bd. 5. 1817. S. 607, under Forfatterens Navn anførte Skrift: Verſuch einer chemiſchen Pflanzenphyſiologie. Copenhagen, bei Bonnier. 1814. 8, exiſterer vel ſom Manuſkript, men er ikke bleven trykt.

Verdelin (Carl), Søn af Nedenanførte; er Urtekræmmer i Kjøbenhavn.

Sex Romanzer. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 173).

Verdelin (Johannes Nicolai), Urtekræmmer i Kjøbenhavn. † 26de April 1849. (jvfr. Berl. Tid. 1849, Nr. 105; 107, Tillæg).

Udgav: Alvor og Løjer, en Samling af Fortællinger, Skueſpil, Digte, Anekdoter, Latterligheder o. ſ. v. (Et Ugeſkrift forlagt af Leſeſelſkabet til Fælleds Fornøielſe). Kbh. 1812.

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Hvad Fornuft duer til, 1811, Nr. 47; Efterretning om en brændſelbeſparende Kogemaſkine, iſtedet for de nu brugelige Thevandskjedler, 1817, Nr. 68).

Werfel (Johan), f. 1764 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Opvarter hos en Tracteur Winther; var i Aarene 1780—90 anſat paa Theaterinſpecteurens, Juſtitsraad Laſſens Comptoir, førſt ſom Volontair, ſiden ſom Copiiſt, privatiſerede ſiden og boede i mange Aar i Hirſchholm, hvor han var Forligelſescommiſſair, og fra d. 26de April 1818 til November 1821 Poſtmeſter. † i Juni 1831*).

---

*) Blev 1821 angiven at ſkulle være død; men Efterretningen var falſk; han opholdt ſig ſiden den Tid i Smug i Kjøbenhavn, hvor han ſkrev og overſatte endeel, der gaaer under Andres Navne.

Faramonds Familiehiſtorie i Breve. Overſat. I.—IV. Deel. Kbh. 1786—87. — Campes Reviſions-Værk, det hele Skole- og Opdragelſesvæſen angaaende. Udarbeidet ved et Selſkab af practiſke Opdragere i Tydſkland og overſat til det danſke Publicums Brug. I.—XVIII. Deel. ibid. 1789—1806. Iſte Deels 2det Opl. (Heraf haves ſærſkilt: Emil eller om Opdragelſen af J. J. Rouſſeau. Overſat af Franſk og udgiven med Tydſklands Opdragelſes Reviſorers og endeel danſke Anmærkninger. I.—6. Deel. Kbh. 1795—99; 1805—6. — Værket r. L. E. 1796, Nr. 46; 1800, Nr. 48. 49; 1805, Nr. 42. 43; Eckards krit. og antikr. Journ. I. 284—305; II. 1. 10—32; Annalen d. neueſten theol. Literatur 1797, 24 Woche; Honums Haandbog 1827, S. 50). — Rariteter, et Værk efterladt af Degnen til Rummelsborg. I.—II. Deel. Overſ. ibid. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 47; 1790, Nr. 21; Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 9 og 19). — Hiſtoriſk Bibliothek for alle Stænder. I.—IV. Bd. ibid. 1790 o. følg. (L. E. 1790, Nr. 10; Krit. o. Antikr. H. IX. Nr. 1). — Fri Overſættelſe af Grecourts Skrifter, Nr. 1—9. ibid. (1793). 144 S. [Mere udkom ikke; Regjeringen ſkal underhaanden have kjøbt Oplaget]. (L. E. 1795, Nr. 26, S. 412—13; »Den danſke Tilſkuer« 1793, S. 501 og S. 750—51). — Ugeblad for Borgere. I.—4. Hefte. ibid. 1793—94. — Magazin for voxne Folk. (udkom nummerviis). ibid. 1793. (L. E. 1795, S. 478). — Recenſion over (Klingbergs) Qvid Juris. ibid. 1794. — Anmærkninger ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbeſtyreren. ib. eod. — Folke-Fienden. Et Ugeblad. Iſte Aarg. Nr. 1—52; 2den Aarg. Nr. 1—10. ibid. 1795. (Nr. 1—26, trykte 1794. Formedelſt nogle i de 4 førſte Nummere af dette Ugeblad og i de tvende næſtforegaaende Pjecer indrykkede Beſkyldninger imod Theaterdirecteuren, Gehejmeraad Grev Ahlefeld blev Forfatteren ved Dom tilfunden at betale 1000 Rdlr. (jvfr. Pſt's Intelligentsblade 1797, S. 348 og 448; Collegialtid. 1798, Nr. 6. Procesacterne forefindes i bemeldte Ugeblad). — Veiledning for Ungdommen til at lære det danſke Sprog. ibid. 1794. (ſiden indført i Brevbogen). 2det Opl. 1798. (Badens Univerſ. Journ. II. 179—81; Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 46; L. E. 1796, Nr. 10. 27; jvfr. Pſt's Intelligentsbl. 1797, S. 94—96). — Danſk Brevbog, indeholdende (den nysnævnte) Veiledning til at lære det danſke Sprog; Familie- Venſkabs- etc. Breve; Regler for det Udvortes i Breve o. ſ. v. ibid. 1795. 2det Opl. 1799. 3die Opl. 1803. 4de forbedrede Opl. 1814. (Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 29; L. E. 1796, Nr. 27). (I 1850 udkom Danſk Brevbog efter Werfel, med juridiſke Formularer og Forklaring over henved 4000 i det danſke Skrift- og Omgangsſprog hyppigſt forekommende fremmede Ord. Kbh.). — Hufelands Konſt at forlænge det menneſkelige Liv. Overſ. ibid. 1797. (L. E. 1797, Nr. 29. I Anledning af denne Recenſion udgav Overſ. et Blad, jvfr. Pſt's Intelligentsbl. 1797, S. 18). 2det Oplag, med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1799. — Danſk Grammatika tilligemed Anviiſning til Forſtands- og Hukommelſesøvelſer, ſamt en Fortegnelſe over Ord, der ſkrives og udtales eens eller næſten eens, men ere forſkjellige i Bemærkelſen, og en Samling af Synonymer. ib. 1798. — Tillæg til Diderichſens Magazin for Næringsſtanden. I.—IV. Bind. ib. 1798—1801. (L. E. 1802, Nr. 19), ſamt Nyt Tillæg til dette Magazin. I.—III. Bd. ib. 1801—3. (Med ſærſkilte Titelblade indbefattes under denne almene Benævnelſe: Ny Farvebog for Fruentimmer, hvorefter man kan farve ſaavel alle Slags Garn, ſom alt Linned, Uldent, Silke og Bomuldstøi i de ſkjønneſte Couleurer og dertil betjene ſig af mange indenlandſke Farvematerialier, tilligemed en Anviiſning til at tage Pletter af Klæder og Tøier; uddraget af de bedſte og nyeſte Skrifter om Farvekonſten. ib. 1800; — Fiſkerbog eller Anviisning til at fiſke til Huusbrug og til ſin Fornøielſe med Garn, Kroge, Ruſer og Hænderne, forſkaffe ſig de tjenligſte Madninger og Føder, føde og forbedre Fiſkene, ſaavelſom og en ſtor Deel Fiſkekonſter, ved hvis Anvendelſe man ikke allene kan fange Fiſk i Mængde, men ſkaffe ſig mangen en fornøjelig Time, ſkreven for Elſkere af Fiſkerie og Krebsfangſt af J. B. Meisſner. Overſ. ib. 1801; — Jagtbog, efter Jeſter. ib. eod.; — Duebog, eller Anviisning til at behandle og opføde Duer og til at kjende Duearterne, deres Egenſkaber, Sygdomme og Nytte. Overſ. ib. 1803. — Endvidere har man taget de 6 førſte Blade af Farvebogen, og forſynet dem med Titel af Plettebog o. ſ. v.). — Erfaringsſkole for alle dem, der elſke Livet, Helbreden og deres Tilfredshed. I.—III. Deel. Overſ. ibid. 1799—1800. — Practiſk franſk Grammatik, hvorved man paa en ny og meget let Maade, i kort Tid grundigen kan lære ſig ſelv dette Sprog, af J. B. Meidinger. Overſat efter den ſyttende Udgave. ib. 1799. Anden forbedrede danſke Original-Udgave. 1801. 3die Opl. 1809. (L. E. 1802, Nr. 27. 29. 30, af J. K. Høſt; 1808, Nr. 16, af M. Hagerup). — Menneſkets indbyrdes Forhold eller Beſkrivelſe over Konſter og Haandværker, af Funke, overſ. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 11). — Campes Robinſon der jüngere, en ny tydſk Læſebog, gjennemſeet af C. G. Reisler og forſynet med danſk Overſættelſe af de vanſkeligſte Ord og Talemaader ved J. Werfel. ibid. eod. *Le nouveau Robinson* pour servir à l'amusement & à l'instruction des enfans, med en fuldſtændig Ordbog over de i Bogen forekommende Ord og Talemaader af J. Werfel. ib. 1802. (L. E. 1808, Nr. 16). — Agathons Hiſtorie af C. M. Wieland. Overſ. I.—III. Deel. ib. 1800—3. (L. E. 1801, Nr. 6). — Religion for hver Mand, en Bog for vore Tider af L. H. Jacobs. Overſ. ib. 1800. (L. E. 1801, Nr. 17, af P. E. Müller). — Suzettes Medgift, eller Madame de Senneterres Hiſtorie ſkreven af hende ſelv. Overſat af Franſk. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 9). — Bibelſke Hiſtorier for Ungdommen, uddragne af det gamle og nye Teſtamente. ib. 1801. 2det Opl. 1809. — Funkes Exempler i Regnekonſten for Pigebørn, ſom allerede have nogen Øvelſe, overſatte. ib. 1801. — Franſk Grammatica, ved Hilmar Curas. Gjennemſeet, rettet og forandret. ib. 1801. (L. E. 1808, Nr. 15). — Anviisning til at regne i Hovedet. ib. eod. — Reiſen til Kjøbenhavn. En komiſk Roman, udarbeidet efter Knigge. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 37, jvfr. Nr. 40; Hall. Allg. L. Z. 1806, Juni, S. 432). — Efterretning om de danſke veſtindiſke Øers St. Croix, St. Thomas og St. Jans Indtagelſe af den engelſke Flaade, tilligemed en Beſkrivelſe over disſe Øer, deres Beliggenhed, Størrelſe, Folkemængde, Indbyggere, Dyrkning, Avling, Udførſel, Beſtyrelſe og den danſke Regjerings Indkomſter af ſamme. ib. eod. — Nyeſte Samling af gymnaſtiſke Lege, Selſkabslege og Julelege, efter Gutsmuths. ib. eod. 3die Opl. 1812. 4de Opl. 12mo. — Aaret 1801, det førſte og følgerigeſte i det nittende Aarhundrede. Overſat. ib. 1802. („Dagen" 1803, Nr. 16). — Bonapartes Liv og Levnet fra hans Fødſel til Freden med England, af J. N. W. Bech. Overſ. ib. eod. (Øſt's Bidr. til Kundſk. om Menneſker og Bøger, S. 184—88). — Allegoriſk Haandbog eller alphabetiſk Beſkrivelſe over de Allegorier, der bruges til at foreſtille Tanker, Handlinger og Begivenheder, paa Tegninger, Malerier og Decorationer, af K. W. Ramler. Overſ. ib. eod. — Mærkværdige Anecdoter om Keiſerinde Catharina den Anden, Keiſer Paul den Førſte, Keiſer Alexander og de fornemſte Perſoner ved deres Hof. Overſ. af Franſk. ib. eod. — Kortfattet Udtog af Geographien for de førſte Begyndere. ib. eod. 2det Opl.

1815. 3die Opl. 1816. — Kort Jordbeſkrivelſe for Ungdommen. Et Udtog af Gaſparis Lærebog i Jordbeſkrivelſen. ib. 1802. Anden rettede og forbedrede Udgave. 1805. — Hiſtorie og Geographie til Underviisning i Pigeſkoler. Efter C. P. Funke. ibid. 1802. (L. E. 1810, Nr. 9). — Edv. Jones enkelte og dobbelte Bogholderie, overſ. ib. eod. 4to. — Lærebog for Pigeſkoler eller Underviisning i de Videnſkaber og Færdigheder, der ere nødvendigſt for velopdragne Fruentimmer, af C. P. Funke. Overſat. 1.—2. Deel. ibid. 1802—3. — Almindelig Verdenshiſtorie for Ungdommen, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Udarbeidet efter J. A. Remer og J. M. Schröckh. 1.—3. Afdeling. ib. 1802—5. (L. E. 1810, Nr. 13, af J. Møller). — Theoretiſk og praktiſk danſk Grammatik for Fruentimmer, tilligemed Stiiløvelſer og Breve for Fruentimmer. ib. 1803. — Nyeſte Billed-ABC- og Læſebog for Børn, af C. P. Funke. Overſat med 28 Kobb. ib. eod. — Læſebog for Borgerſkoler af C. P. Funke. Andet forbedrede Oplag, 1.—2. D. ib. eod. 3die forbedrede Opl. 1.—2. Deel, 1816. 4de Opl. 1.—2. Deel. 1822—24. — Sædelære for Ungdommen i Exempler, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Af C. P. Funke. Overſat. ib. 1803. — Bondephiloſophie, indeholdende en Samling af virkelige Tildragelſer, ſom formedelſt Landalmuens Uvidenhed have havt de ſkadeligſte Følger. Skreven til at beſordre Overtroens og ſkadelige Fordommes Udryddelſe hos Landalmuen. Overſat. ib. eod. — Kort, men fuldſtændig Anviisning til at tilberede og male med Melkefarve, af Cadet de Veaux. Overſ. ib. eod. — Forberedende Øvelſer til Opvækkelſe hos Ungdommen, af J. G. Sulzer. I.—II. Deel. 2det Opl. overſ. ib. 1803—4. — De mærkværdigſte Begivenheder i det attende Aarhundrede om alle de Krige, Revolutioner, Jordſkjælv og andre mærkværdige Begivenheder, ſom ere forefaldne i dette Aarhundrede. En nyttig og underholdende Bog for Borgeren og Landmanden. Overſat. I.—III. Deel. ib. 1803—4. (Af 3die Deel er ſærſkilt aftr.: Den franſke Revolutions Hiſtorie, indeholdende Efterretning om alle Krige og Tildragelſer i og udenfor Frankrige fra Revolutionens Begyndelſe indtil Buonapartes Tronbeſtigelſe ſom Keiſer. Overſat af Tydſk. ib. 1804). — Brevbog for Fruentimmer, med et Anhang af Formularer til Anſøgninger etc. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 18). — Fædrelandets Hiſtorie, udarbeidet efter Suhms Plan. ib. eod. — Gallettis Lærebog i den gamle Hiſtorie. Overſ. ib. eod. — Guido von Sohnsdom, eller menneſkelige Svagheder forenede med et godt Hjerte, af Guſtav Schilling. Overſat efter den tredie Udgave. I.—IV. Deel. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 34). — Johan Ferdinand Hammerle eller Schinderkerl, en ſjelden Forbryder, af C. H. Spieſs. Overſ. ib. eod. — Juridiſk Haandbog for Kjøbmænd og Handlende eller Udtog af de vigtigſte Love og Forordninger, der ere udkomne ſaavel Handelen i Danmark og Norge, ſom paa Oſtindien, China, Veſtindien, Guinea, Grønland, Færøerne, Island, Finmarken og Handelen i Almindelighed vedkommende; ſaa og Udtog af de vigtigſte Handelsoctroyer, Conventioner, Tractater og Laugsartikler for Handlende. ib. eod. Anden Deel. ib. 1807. — Greven og hans Hjerte. En comiſk Roman. Overſ. af Tydſk ved H. C. Graulund og J. Werfel. Fridericia 1805. (L. E. 1806, Nr. 9). — Tydſk og danſk Grammatica eller Anviisning til at lære det tydſke Sprog, udarbeidet efter Heinſius til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Kbh. 1805. — Carl Fr. Thiemes Gutmann oder der Sächſiſche Kinderfreund, ein Leſebuch für Bürger- und Landſchulen. Mit einem Deutſch-Däniſchen Wörterbuch von J. Werfel. Kopenh. 1806. (Den Tydſk-danſke Ordbo[illegible] ogſaa ſærſkilt. ib. eod.). — Brevbog for Skoler paa Landet og i Provindſerne. Udarbeidet efter J. C. F. Baumgarten. ibid. 1806. (L. E. 1808, Nr. 18). — Den unge Konſtner og Haandværker. ib. 1809. — Kort danſk Sproglære for Skoler og dem, der nyde Huusunderviisning. ib. 1811. — Ny franſk Læſebog. ibid. 1812. (L. T. 1813, S. 111—12.). — Veiledning til Kundſkab om Landbruget i Belgien eller de forrige øſterrigſke Nederlande af J. N. Schwerz; under Opſyn af Oberſte A. von Falkenſkiold, overſat. Førſte Bind. ibid. eod. — Skriftet Moſes og Jeſus og dets Overſætters Thomas Thaarups Forerindring, for Sandhedens Underſøgelſesſtol. ibid. 1818. (L. T. 1813, S. 492). — Farvebog for Fruentimmer, eller Anviisning til at farve alle Modefarver og andre ſkiønne Farver paa Bomuld, Uld, Mancheſter, Nanqvin, Linned og Silke, aftrække de gamle Farver af brugte Klæder, Tørklæder, Garn og deslige, blege Bomuldsgarn, trykke Border og Blomſterkrandſe paa Tørklæder, Kioler o. ſ. v., opfriſke Couleurerne paa Cattuner, aftage Pletter af Klæde, Fløiel, Silke, m. m., og endeligen at vaſke Linned uden Sæbe, Kogning eller Gnidning, af G. W. Hölterhof. Overſat. ibid. eod.

Armenianeren, eller den ſorteſte Intrigues Seier over Fornuften. En Hiſtorie uddragen af Greven af O**s' Papirer ved Frederich Schiller. Overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1814. (L. T. 1814, S. 494—96).

Raphael eller det ſtille Liv af Auguſt Lafontaine. Overſat. Kbh. 1814. (L. T. 1814, Nr. 48).

Beſkrivelſe over Pommern og Rügen. Kbh. 1814.

De mærkværdige Aar 1813 og 1814, eller de Allieredes Feldttoge fornemmelig under Kronprindſen af Sverrig, ogſaa i Hertugdømmene Holſteen og Slesvig, indtil Fredsſlutningen mellem Danmark og Sverrig. Overſat. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 9).

Familien Neubek, eller det menneſkelige Hiertes Forvildelſer. Et Sideſtykke til Lafontaines Familiehiſtorier. I.—II. Deel. Overſat. Kbh. 1816—17.

Lykken bedre end Forſtanden; og Moder og Datter hinandens Rivalinder. To originale Fortællinger. Kbh. 1823. (o. m. T. Original Nytaarsgave for 1823. Kbh.)

Han har endvidere overſat: Meißners Dialoger og Fortællinger, 1ſte Deel; Herfort og Klare, 1ſte Deel; Om Opdagelſen af falſke Bancoſedler og Prindſen af Salm-Kyburgs Heftelſe.

Udgiver af: Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn, fra d. 17. Octbr. 1803 til d. 27. Jan. 1810. Kbh. 8vo & 4to. (jvfr. Engelstofts og Møllers Hiſt. Calender. I. 1814. S. 35, og Art. S. Soldin, S. 194).

Redacteur af: Aftenpoſten, fra 1803 indtil 1809, Nr. 4, og af: Kjøbenhavns ny Aftenpoſt, 1819. 4to.

Medudgiver (med Brødrene C. og J. M. Hertz) af: Det muntre Bibliothek for begge Kjøn. Kbh. 1784—86. (L. E. 1784, Nr. 37; 1786, Nr. 16).

Udgav: *La Morale* enseignée par l'exemple, ouvrage composé pour l'instruction de la jeunesse, par C. Z. avec un vocabulaire par *J. Werfel.* Coph. 1804, og: *Le petite Grandison*, par Mr. *Berquin*, avec un vocabulaire par *J. Werfel.* Coph. 1806.

I „Phyſikalſk, oeconom. og medico-chirurg. Bibliothek“ (Anmærkninger angaaende de arabiſke Heſte i Orkenen, uddraget af Mémoires sur l'Egypte, i XVIII. 237—44; Bidrag til Hiſtorien om de nordamericanſke Landopdagere, overſat, ſſtd. S. 245—52).

I „Aftenpoſten“ 1790, Nr. 9 findes: Den uventede Høitid, Lyſtſpil paa Vers d. 29de Januar 1790, undertegnet J**** W*****; muligt af Werfel.

Endnu maa bemærkes, at adſkillige af de anførte Producter ikke ere af ham, men at han kun har laant ſit Navn dertil.

Wergmann (Peter Chriſtian Frederik), f. d. 3die Novbr. 1801, ældſte Søn af Niels Henrik Wergemann, Tegnelærer og Malermeſter i Kjøbenhavn (f. $\frac{10}{9}$ 1772, † $\frac{16}{8}$ 1826), og Kirſtine Marie Mørch (f. $\frac{22}{12}$ 1778, yngſte Datter af Møller Otto Mørck i Alſted og Maren Klocker); var førſt Tegnelærer i Kjøbenhavn; derefter Malermeſter i Chriſtiania. * $\frac{25}{11}$ 1841 Amalie Huſher (f. $\frac{19}{11}$ 1807).

Kjolen paa Vandring, eller Jøden ſom Underofficeer. Original Vaudeville. Kbh. 1828. — Kroepigen, eller Abbedie-Ruinerne. Originalt Drama i 3 Acter. ibid. 1831.

5 Sange i: Sangbog for Selſkabet „Danſk, dramatiſk Broderſkab“. Kbh. 1830.

Werlauff (Erich Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 2den Juli 1781, af Forældrene: Coffardi-Capitain Jens Werlauff (en Præſteſøn fra Nordlandene, f. 1746 paa Gaarden Nord-Gjerøen i Rødø Præſtegjæld, * $\frac{18}{10}$ 1780, † $\frac{27}{3}$ 1786 paa en Reiſe fra Oſtindien) og Wilhelmine Frederike Wirth (f. 1745, † $\frac{7}{11}$ 1804, en Datter af Dr. med. Tobias Wirth, Landphyſicus i Sjælland (ſ. Nyerups Litt. Lex.), og Sophie Marie Garde); nød privat Underviisning af H. C. Flemmer († ſom Sognepræſt i Stillinge) og afgik til Univerſitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar, og tog i October 1802 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis, men uden heraf at gjøre videre Brug; vandt 1800 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „At beſtemme det Charakteriſtiſke i de nordiſke Folks Maade at fegte og føre Krig paa, og opgive de Slutninger, hvilke deraf kunne drages“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VIII. S. 9); antoges 1800 ſom Cuſtos ved det ſtore Kongelige Bibliotheks Læſeſal; blev d. 1ſte Novbr. 1805 anden Bibliothek-Secretair ved ſamme Bibliothek; erholdt d. 1ſte Maj 1807 det Kongelige Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en Afhandling „om Heſtekjøds Brug til Føde i det gamle Norden“; disputerede d. 9de Juli 1808

I Hoſt's „Chronos« (Om Stjernetyderkunſtens Skjæbne i Danmark, og iſær denne Kunſts Medvirkning til Frygten for Tyrkerne, i H. I. 1822. S. 1—28; ogſaa ſærſkilt aftr.; jvfr. „Statsvennen« 1822, Nr. 15. 16, af G. L. Baden; Nr. 17, af Wendt; Nr. 18, af Baden).

I „*Sv. Läk. Sällsk. Årsberättelser för 1816*" (Erfarenhet af Gallée's metod att behandla skabb med rökning af svafvel, S. 28—29 (meddeelt af Munck af Roſenſchöld), jvfr. ſſtd. S. 108); Behandling af invetererade veneriska sår med mercurius præcipitatus ruber, ſſtd. S. 29—31 (meddeelt af Munck af Roſenſchiöld), jvfr. ſſtd. S. 107—8).

I „*Acta Reg. Societatis med. Hafniensis*" (Analysis chemica radicis cucubali viscosi cum paucis adjectis observationibus, *Vol. V.* (Acta nova vol. I.) 1818. p. 142—59; Nonnullæ observationes de usu medico radicis cucubali viscosi, *ibid.* p. 160—68. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122); Summa curationis venereo morbo graviter affectorum, qui ad unum omnes ope mercurii præcipitati rubri sunt sanati, continens spatium triennii et sumpta e diariis ægrotantium in Nosocomii urbis Havniæ communis parte medica, *ibid.* p. 282—85. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124; Hacker Litt. der ſyphilit. Krankh. 1830, S. 103); Historia scirrhi cardiæ, dissectione cadaveris illustrati, *ibid.* p. 286—91. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124—25); Tres historiæ introsusceptionis intestinorum, una cum sectionibus cadaverum, *Vol. VI.* (Acta nova vol. 2.) 1821. p. 78—87. (L. T. 1825, S. 151—55, af C. Otto); De insidiosa mesenterii inflammatione sub ætate puerili, *ibid.* p. 88—99. (Bibl. f. Læg. II. 1822, S. 128; L. T. 1825, S. 155—57, af C. Otto).

I Otto's „Ny Hygæa« (Nyt Middel mod Blodgang, I. 67; Oplysninger (angaaende Koppe-Epidemien), III. 163—65; Chlorinkalken, et af de fortrinligſte Midler til at renſe ſlet Luft og bevare for Forraadnelſen, VI. 423—28. (Udtog i Hecker's Annal. d. Heilk. Bd. 7. 1827. Jan. S. 73); Tilberedelſen og Anvendelſen af et ſtærkt blæretrækkende Middel, VII. 152—58 (og derfra i Gerſon's u. Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. XI. 1826. Mai u. Juni S. 550—51, af Julius); Synoptiſk Tabel over phyſiſke, chemiſke, medicinſke og giftige Egenſkaber hos umiddelbare vegetabilſke Grundſtoffe og hos nyligen opdagede Alcalier, af Julia Fontanelle. Overſat fra det Engelſke og forøget med de nyeſte opdagede Alcaloider, ſſtd. S. 385—405; Bidrag til meteorologiſke Bemærkninger, iſær over den Indflydelſe, Vindene i vort Climat have ſom Sygdoms-Aarſager, VIII. 79—101, med 1 Tab.).

I Sammes „Hygæa« (Erfaringer og Bemærkninger med Henſyn paa Prof. Dzondis ny Behandling af Syphilis, 1827. S. 1—48. (Udtog i „Tyr« II. 1827. S. 179—82; Hackers Litt. der ſyphilit. Krankh. 1830, S. 202; Férussac Bullet. des sc. méd. 1827. Septbr.; Casper's krit. Repertor. der Heilk. Bd. 18. 1828. H. 3. S. 360—61, og derfra i Summar. der Medic. 1828, Bd. I. S. 421); Praktiſke Bemærkninger om den nyere Behandling af Syphilis uden Mercur, ſſtd. S. 358—89. (Bullet. des sc. méd. 1828. Novbr.; Handſchuh, die ſyphilitiſch. Krankheitsformen, 1830).

I Froriep's „Notizen aus der Natur- und Heilkunde« (Nachricht von einem ungewöhnlich dicken Hirnſchädel, Bd. III. 1823. Nr. 21. (Nr. 65), S. 327—31; Triumfetta simitriloba gegen Ruhr, Bd. V. 1823. Nr. 11. (Nr. 99). Septbr. S. 176; Ein calculus urinarius in der vagina uteri, Bd. XII. 1825. Nr. 17. (Nr. 259). Decbr. S. 268—71, nebſt Abbild. Tab. I. Fig. 10).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Det medicinſk-chirurgiſke Studium i forſkjellige Stater; oplyſt i en Række af Breve, 1826, Nr. 75. 76. 79. 82. 83. 84. 85. 88. 89. 92. 93. 94; En danſk Reiſendes Meddelelſer om Medicinalpoliti, Goddædigheds-Stiftelſer, Fængsler, 1827, Nr. 92. 94. 96. 98. 100. 101. 102; ſærſkilt aftr. med Titel: Meddelelſer om Anſtalter for Affindige i Tydſkland og Danmark. I Breve til en Ven. Kbh. 1827, med 1 Tab. (Bibl. for Læger VIII. 131—35, af C. Otto; Gerſons und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 15. 1828. Juli und Aug. S. 46—49, og derfra i Summar. der Medic. 1828. Bd. 3. S. 5 (Daarcanſtalten paa Bidſtrupgaard ved Roeskilde); Friedreich, Magaz. der Seelenk. H. 3. 1830. S. 134 (Daarcanſtalten paa Bidſtrup); Revue encyclop. 1831, June, af D. Meldola); Om Anſtalterne for Affindige i Storbrittanien (af Frorieps Notizen Nr. 427. Marts 1828, Nr. 9), 1828, Nr. 32; Om Anſtalter for Fattige i England i Sygdoms Tilfælde (udtogviis af the London medical review, Vol. IV. Febr. 1827, p. 177), ſ. A. Nr. 39; Om Fødemidler for Menigmand, ſ. A. Nr. 43. 44; Bidrag til Kundſkab om giftige Fiſk, Hummer, Reier, etc., ſ. A. Nr. 61; Breve om Fattigvæſen, milde Stiftelſer, Hoſpitaler, alt med Henſyn til Fædrenelandet, ſ. A. Nr. 85. 86. 87. 92. 93. 95. (ſærſkilt aftrykt, med Fortſættelſe til Frederik IVdes Tid, under Titel: Bidrag til Fattigvæſenets Hiſtorie. Førſte Hefte. Kbh. 1829. 6 & 100 S. 8., men ikke i Boghandelen; jvfr. Høſt's »Nordiſches Muſeum« H. 1. 1829. S. 73—74); Om den lægevidenſkabelige Dannelſe i England (af Johnſons med. chir. Review Vol. 1828. p. 379), 1829, Nr. 45).

I A. Henke's »Zeitſchrift für Staatsarzneikunde« (Verzeichniß der Getraueten, Geborenen und Geſtorbenen in der Kgl. Reſidenzſtadt Copenhagen, nach den in der Kgl. Polizeikammer geſchehenen Anmeldungen, Bd. XI. 1826. H. 2. S. 467—68; Ueberſicht des Ab- und Zuganges in den wichtigſten Kranken-Hoſpitälern Copenhagens, ſſtd. S. 469—70; Copenhagens Volkszahl, Bd. XII. 1826. H. 3. S. 216—22; Geſchichte eines kurz dauernden Anfalls von Manie, durch Unterdrückung des Monatsfluſſes veranlaßt, (nach dem Dän. Aufſatze in der juriſt. Zeitſchr. Forſete von F. M. Lange 1823), Bd. XIV. 1827. H. 3. S. 134—64; Das Königl. Inſtitut für Blinde in Copenhagen, (nach Thaarup's Däniſcher Beſchreibung 1827), ſſtd. S. 226—30; Peter Nielſen in Slagelſe, der Mörder ſeiner vier von ihm zärtlich geliebten Kinder. Nebſt einigen Bemerkungen über die Zurechnungsfähigkeit des Mörders, von J. W. Neergaard und A. S. Oerſted, Bd. XVI. 1828. H. 3. S. 69—96; Mediciniſch-polizeiliche Miſcellen (medic. ſtatiſtiſche Nachrichten) aus Dänemark, ſſtd. S. 97—99, nebſt 1 Tab.; Die Mörderin ihrer geliebten Tochter, die auch ihre Enkelinn ermorden will, (aus P. L. Bentzon's Criminalhiſtorier. Kbh. 1827), ſſtd. S. 217—25; Fortſetzung der Bekanntmachungen rückſichtlich des Medicinalweſens in Dänemark, Bd. XXII. 1831. H. 4. S. 450—70, Ergänzgsb. XV. 1831. S. 288—301. (Uddrag i Summar. der Medic. Bd. I. 1832. S. 105); Hrn. Prof. Kloſe's Beitrag zur Geſchichte des Medicinalweſens des 14ten Jahrhunderts. (Ergänzgsb. 13. S. 312—18) betreffend, Bd. XXIV. 1832. H. 4. S. 412—15. (Uddrag i Bluff Leiſtung. der Medic. i. J. 1832. S. 44).

I »Dagen« (Nogle Artikler angaaende det chirurgiſke Academi, 1826, Nr. 32. 50. 61. 68. 80. (jvfr. ſſtd. Nr. 37. 62); Authentiſke Efterretninger om Homøopathiens Stifter, Hahnemann; uddraget af Berliner Wochenſchrift für Heilkunde d. 7. u. 31. Mai, i Aarg. 1833, Nr. 181; Om den ſandſynlige Levetid i den lægevidenſkabelige Stand; uddraget af ſamme Blad 1834, Nr. 1, i Aarg. 1834, Nr. 75).

I »Politie-Vennen« (Et Par patriotiſke Tanker til høiere Eftertanke, 1826, Nr. 528, d. 11. Febr. S. 94—96; Et Par Ord til Suum cuique, 1827, S. 708—9).

Nogle Artikler om Homøopathie, i forſkjellige Dagblade.

Betydelig Andeel i: *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøieſte Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæſen. Kbh. 1813. Paa Tydſk. Copenh. 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Allg. medic. Annalen 1819, Juli, S. 951).

Bemærkninger i J. K. Høſt's Overſættelſe af Struves Sygetabel. Kbh. 1810.

Flere, fordetmeſte latinſke Gravſkrifter, f. Ex. over Hoſpitalslæge Jacobſen († $\frac{2}{5}$ 1808) i Adr. Compt. Efterretn. 1808, jvfr. »Penia« 1808, S. 100; over Prof. Gieſemann, ſſtd. 1819. d. 14. Febr.; over Livchirurg Joh. Chr. Bodendick, i Statstidende, 1818, Nr. 130; over Amiralitetschirurg Falkenthal, i »Dagen« 1820, Nr. 163. — Forſkjellige latinſke, danſke, plattydſke og tydſke Leilighedsdigte, ſaaſom ved Thorvaldſens Afreiſe, i Høſt's Morgenblad« 1819, Nr. 51, S. 204; ved Regentſens 2den Jubelfeſt, i den 1823 i denne Anledning udgivne Samling af Sange, S. 22—23; ſamt andre poetiſke Bidrag i Høſt's »Morgenblad« 1819, Nr. 50, Liunges »Dana« 1820, og C. Beyers »Geſion« for 1826, S. 193.

Det i Heinſius's Bücherlexicon Bd. 5. 1817. S. 607, under Forfatterens Navn anførte Skrift: Verſuch einer chemiſchen Pflanzenphyſiologie. Copenhagen, bei Bonnier. 1814. 8, exiſterer vel ſom Manuſkript, men er ikke bleven trykt.

Verdelin (Carl), Søn af Nedenanførte; er Urtekræmmer i Kjøbenhavn.

Sex Romanzer. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 173).

Verdelin (Johannes Nicolai), Urtekræmmer i Kjøbenhavn. † 26de April 1849. (jvfr. Berl. Tid. 1849, Nr. 105; 107, Tillæg).

Udgav: Alvor og Løier, en Samling af Fortællinger, Skueſpil, Digte, Anecdoter, Latterligheder o. ſ. v. (Et Ugeſkrift forlagt af Leſeſelſkabet til Fælleds Fornøielſe). Kbh. 1812.

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Hvad Fornuft duer til, 1811, Nr. 47; Efterretning om en brændſelbeſparende Kogemaſkine, iſtedet for de nu brugelige Thevandskjedler, 1817, Nr. 68).

Werfel (Johan), f. 1764 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Opvarter hos en Tracteur Winther; var i Aarene 1780—90 anſat paa Theaterinſpecteurens, Juſtitsraad Laſſens Comptoir, førſt ſom Volontair, ſiden ſom Copiiſt, privatiſerede ſiden og boede i mange Aar i Hirſchholm, hvor han var Forligelſescommiſſair, og fra d. 26de April 1818 til November 1821 Poſtmeſter. † i Juni 1831*).

---

*) Blev 1821 angiven at ſkulle være død; men Efterretningen var falſk; han opholdt ſig ſiden den Tid i Smug i Kjøbenhavn, hvor han ſkrev og overſatte endeel, der gaaer under Andres Navne.

Faramonds Familiehiſtorie i Breve. Overſat. I.—IV. Deel. Kbh. 1786—87. — Campes Reviſions-Værk, det hele Skole- og Opdragelſesvæſen angaaende. Udarbeidet ved et Selſkab af practiſke Opdragere i Tydſkland og overſat til det danſke Publicums Brug. I.—XVIII. Deel. ibid. 1789—1806. 1ſte Deels 2det Opl. (Heraf haves ſærſkilt: Emil eller om Opdragelſen af J. J. Rouſſeau. Overſat af Franſk og udgiven med Tydſklands Opdragelſes Reviſorers og endeel danſke Anmærkninger. 1.—6. Deel. Kbh. 1795—99; 1805—6. — Værket r. L. E. 1796, Nr. 46; 1800, Nr. 48. 49; 1805, Nr. 42. 43; Ekkards krit. og antikr. Journ. I. 284—305; II. 1. 10—32; Annalen d. neueſten theol. Literatur 1797, 24 Woche; Honums Haandbog 1827, S. 50). — Rariteter, et Værk efterladt af Degnen til Rummelsborg. I.—II. Deel. Overſ. ibid. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 47; 1790, Nr. 21; Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 9 og 19). — Hiſtoriſk Bibliothek for alle Stænder. I.—IV. Bd. ibid. 1790 o. følg. (L. E. 1790, Nr. 10; Krit. o. Antikr. H. IX. Nr. 1). — Fri Overſættelſe af Grecourts Skrifter, Nr. 1—9. ibid. (1793). 144 S. [Mere udkom ikke; Regjeringen ſkal underhaanden have kjøbt Oplaget]. (L. E. 1795, Nr. 26, S. 412—13; „Den danſke Tilſkuer" 1793, S. 501 og S. 750—51). — Ugeblad for Borgere. I.—4. Hefte. ibid. 1793—94. — Magazin for voxne Folk. (udkom nummerviis). ibid. 1793. (L. E. 1795, S. 478). — Recenſion over (Klingbergs) Qvid Juris. ibid. 1794. — Anmærkninger ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbeſtyreren. ib. eod. — Folke-Fienden. Et Ugeblad. 1ſte Aarg. Nr. 1—52; 2den Aarg. Nr. 1—10. ibid. 1795. (Nr. 1—26, trykte 1794. Formedelſt nogle i de 4 førſte Nummere af dette Ugeblad og i de tvende næſtforegaaende Pjecer indrykkede Beſkyldninger imod Theaterdirecteuren, Gehejmeraad Grev Ahlefeld blev Forfatteren ved Dom tilſunden at betale 1000 Rdlr. (jvfr. Pſt's Intelligentsblade 1797, S. 348 og 448; Collegialtid. 1798, Nr. 6. Procesacterne forefindes i bemeldte Ugeblad). — Veiledning for Ungdommen til at lære det danſke Sprog. ibid. 1794. (ſiden indført i Brevbogen). 2det Opl. 1798. (Badens Univerſ. Journ. II. 179—81; Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 46; L. E. 1796, Nr. 10. 27; jvfr. Pſt's Intelligentsbl. 1797, S. 94—96). — Danſk Brevbog, indeholdende (den nysnævnte) Veiledning til at lære det danſke Sprog; Familie- Venſkabs- etc. Breve; Regler for det Udvortes i Breve o. ſ. v. ibid. 1795. 2det Opl. 1799. 3die Opl. 1803. 4de forbedrede Opl. 1814. (Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 29; L. E. 1796, Nr. 27). (J 1850 udkom Danſk Brevbog efter Werfel, med juridiſke Formularer og Forklaring over henved 4000 i det danſke Skrift- og Omgangsſprog hyppigſt forekommende fremmede Ord. Kbh.). — Hufelands Konſt at forlænge det menneſkelige Liv. Overſ. ibid. 1797. (L. E. 1797, Nr. 29. J Anledning af denne Recenſion udgav Overſ. et Blad, jvfr. Pſt's Intelligentsbl. 1797, S. 18). 2det Oplag, med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1799. — Danſk Grammatika tilligemed Anviisning til Forſtands- og Hukommelſesøvelſer, ſamt en Fortegnelſe over Ord, der ſkrives og udtales eens eller næſten eens, men ere forſkjellige i Bemærkelſen, og en Samling af Synonymer. ib. 1798. — Tillæg til Diderichſens Magazin for Næringsſtanden. I.—IV. Bind. ib. 1798—1801. (L. E. 1802, Nr. 19), ſamt Nyt Tillæg til dette Magazin. I.—III. Bd. ib. 1801—3. (Med ſærſkilte Titelblade indbefattes under denne almene Benævnelſe: Ny Farvebog for Fruentimmer, hvorefter man kan farve ſaavel alle Slags Garn, ſom alt Linned, Uldent, Silke og Bomuldstøi i de ſkjønneſte Couleurer og dertil betjene ſig af mange indenlandſke Farvematerialier, tilligemed en Anviisning til at tage Pletter af Klæder og Tøier; uddraget af de bedſte og nyeſte Skrifter om Farvekonſten. ib. 1800; — Fiſkerbog eller Anviisning til at fiſke til Huusbrug og til ſin Fornøielſe med Garn, Kroge, Ruſer og Hænderne, forſkaffe ſig de tjenligſte Madninger og Føder, fede og forbedre Fiſkene, ſaavelſom og en ſtor Deel Fiſkekonſter, ved hvis Anvendelſe man ikke allene kan fange Fiſk i Mængde, men ſkaffe ſig mangen en fornøjelig Time, ſkreven for Elſkere af Fiſkerie og Krebsfangſt af J. B. Meisſner. Overſ. ib. 1801; — Jagtbog, efter Jeſter. ib. eod.; — Duebog, eller Anviisning til at behandle og opføde Duer og til at kjende Duearterne, deres Egenſkaber, Sygdomme og Nytte. Overſ. ib. 1803. — Endvidere har man taget de 6 førſte Blade af Farvebogen, og forſynet dem med Titel af Plettebog o. ſ. v.). — Erfaringsſkole for alle dem, der elſke Livet, Helbreden og deres Tilfredshed. I.—III. Deel. Overſ. ibid. 1799—1800. — Practiſk franſk Grammatik, hvorved man paa en ny og meget let Maade, i kort Tid grundigen kan lære ſig ſelv dette Sprog, af J. V. Meidinger. Overſat efter den ſyttende Udgave. ib. 1799. Anden forbedrede danſke Original-Udgave. 1801. 3die Opl. 1809. (L. E. 1802, Nr. 27. 29. 30, af J. K. Høſt; 1808, Nr. 16, af M. Hagerup). — Menneſkets indbyrdes Forhold eller Beſkrivelſe over Konſter og Haandværker, af Funke, overſ. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 11). — Campes Robinſon der jüngere, en ny tydſk Læſebog, gjennemſeet af C. G. Reisler og forſynet med danſk Overſættelſe af de vanſkeligſte Ord og Talemaader ved J. Werfel. ibid. eod. *Le nouveau Robinson* pour servir à l'amusement & à l'instruction des enfans, med en fuldſtændig Ordbog over de i Bogen forekommende Ord og Talemaader af J. Werfel. ib. 1802. (L. E. 1808, Nr. 16). — Agathons Hiſtorie af C. M. Wieland. Overſ. I.—III. Deel. ib. 1800—3. (L. E. 1801, Nr. 6). — Religion for hver Mand, en Bog for vore Tider af L. H. Jacobs. Overſ. ib. 1800. (L. E. 1801, Nr. 17, af P. E. Müller). — Suzettes Medgift, eller Madame de Sennecterres Hiſtorie ſkreven af hende ſelv. Overſat af Franſk. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 9). — Bibelſke Hiſtorier for Ungdommen, uddragne af det gamle og nye Teſtamente. ib. 1801. 2det Opl. 1809. — Funkes Exempler i Regnekonſten for Pigebørn, ſom allerede have nogen Øvelſe, overſatte. ib. 1801. — Franſk Grammatica, ved Hilmar Curas. Gjennemſeet, rettet og forandret. ib. 1801. (L. E. 1808, Nr. 15). — Anviisning til at regne i Hovedet. ib. eod. — Reiſen til Kjøbenhavn. En komiſk Roman, udarbeidet efter Knigge. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 37, jvfr. Nr. 40; Hall. Allg. L. Z. 1806, Juni, S. 432). — Efterretning om de danſke veſtindiſke Øers St. Croix, St. Thomas og St. Jans Indtagelſe af den engelſke Flaade, tilligemed en Beſkrivelſe over disſe Øer, deres Beliggenhed, Størrelſe, Folkemængde, Indbyggere, Dyrkning, Avling, Udførſel, Beſtyrelſe og den danſke Regjerings Indkomſter af ſamme. ib. eod. — Nyeſte Samling af gymnaſtiſke Lege, Selſkabslege og Julelege, efter Gutsmuths. ib. eod. 3die Opl. 1812. 4de Opl. 12mo. — Aaret 1801, det førſte og følgerigeſte i det nittende Aarhundrede. Overſat. ib. 1802. („Dagen" 1803, Nr. 16). — Bonapartes Liv og Levnet fra hans Fødſel til Freden med England, af J. R. W. Bech. Overſ. ib. eod. (Øſt's Bidr. til Kundſk. om Menneſker og Bøger, S. 184—88). — Allegoriſk Haandbog eller alphabetiſk Beſkrivelſe over de Allegorier, der bruges til at foreſtille Tanker, Handlinger og Begivenheder, paa Tegninger, Malerier og Decorationer, af K. W. Ramler. Overſ. ib. eod. — Mærkværdige Anecdoter om Keiſerinde Catharina den Anden, Keiſer Paul den Førſte, Keiſer Alexander og de fornemſte Perſoner ved deres Hof. Overſ. af Franſk. ib. eod. — Kortfattet Udtog af Geographien for de førſte Begyndere. ib. eod. 2det Opl.

1815. 3die Opl. 1816. — Kort Jordbeſkrivelſe for Ungdommen. Et Udtog af Gaſparis Lærebog i Jordbeſkrivelſen. ib. 1802. Anden rettede og forbedrede Udgave. 1805. — Hiſtorie og Geographie til Underviisning i Pigeſkoler. Efter C. P. Funke. ibid. 1802. (L. E. 1810, Nr. 9). — Edv. Jones enkelte og dobbelte Bogholderie, overſ. ib. eod. 4to. — Lærebog for Pigeſkoler eller Underviisning i de Videnſkaber og Færdigheder, der ere nødvendigſt for velopdragne Fruentimmer, af C. P. Funke. Overſat. 1.—2. Deel. ibid. 1802—3. — Almindelig Verdenshiſtorie for Ungdommen, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Udarbeidet efter J. A. Remer og J. M. Schröckh. 1.—3. Afdeling. ib. 1802—5. (L. E. 1810, Nr. 13, af J. Møller). — Theoretiſk og praktiſk danſk Grammatik for Fruentimmer, tilligemed Stiiløvelſer og Breve for Fruentimmer. ib. 1803. — Nyeſte Billed-ABC- og Læſebog for Børn, af C. P. Funke. Overſat med 28 Kobb. ib. eod. — Læſebog for Borgerſkoler af C. P. Funke. Andet forbedrede Oplag, 1.—2. D. ib. eod. 3die forbedrede Opl. 1.—2. Deel, 1816. 4de Opl. 1.—2. Deel. 1822—24. — Sædelære for Ungdommen i Exempler, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Af C. P. Funke. Overſat. ib. 1803. — Bondephiloſophie, indeholdende en Samling af virkelige Tildragelſer, ſom formedelſt Landalmuens Uvidenhed have havt de ſkadeligſte Følger. Streben til at befordre Overtroens og ſkadelige Fordommes Udryddelſe hos Landalmuen. Overſat. ib. eod. — Kort, men fuldſtændig Anviisning til at tilberede og male med Melkefarve, af Cadet de Veaux. Overſ. ib. eod. — Forberedende Øvelſer til Opvækkelſe hos Ungdommen, af J. G. Sulzer. I.—II. Deel. 2det Opl. overſ. ib. 1803—4. — De mærkværdigſte Begivenheder i det attende Aarhundrede om alle de Krige, Revolutioner, Jordſkjælv og andre mærkværdige Begivenheder, ſom ere forefaldne i dette Aarhundrede. En nyttig og underholdende Bog for Borgeren og Landmanden. Overſat. I.—III. Deel. ib. 1803—4. (Af 3die Deel er ſærſkilt aftr.: Den franſke Revolutions Hiſtorie, indeholdende Efterretning om alle Krige og Tildragelſer i og udenfor Frankrige fra Revolutionens Begyndelſe indtil Buonapartes Tronbeſtigelſe ſom Keiſer. Overſat af Tydſk. ib. 1804). — Brevbog for Fruentimmer, med et Anhang af Formularer til Anſøgninger etc. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 18). — Fædrelandets Hiſtorie, udarbeidet efter Suhms Plan. ib. eod. — Gallettis Lærebog i den gamle Hiſtorie. Overſ. ib. eod. — Guido von Sohnsdom, eller menneſkelige Svagheder forenede med et godt Hjerte, af Guſtav Schilling. Overſat efter den tredie Udgave. I.—IV. Deel. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 34). — Johan Ferdinand Hammerle eller Schinderkerl, en ſielden Forbryder, af C. H. Spiesſ. Overſ. ib. eod. — Juridiſk Haandbog for Kjøbmænd og Handlende eller Udtog af de vigtigſte Love og Forordninger, der ere udkomne ſaavel Handelen i Danmark og Norge, ſom paa Oſtindien, China, Veſtindien, Guinea, Grønland, Færøerne, Island, Finmarken og Handelen i Almindelighed vedkommende; ſaa og Udtog af de vigtigſte Handelsoctroyer, Conventioner, Tractater og Laugsartikler for Handlende. ib. eod. Anden Deel. ib. 1807. — Greven og hans Hjerte. En comiſk Roman. Overſ. af Tydſk ved H. C. Graulund og J. Werfel. Fridericia 1805. (L. E. 1806, Nr. 9). — Tydſk og danſk Grammatica eller Anviisning til at lære det tydſke Sprog, udarbeidet efter Heinſius til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Kbh. 1805. — Carl Fr. Thiemes Gutmann oder der Sächſiſche Kinderfreund, ein Leſebuch für Bürger- und Landſchulen. Mit einem Deutſch-Däniſchen Wörterbuch von J. Werfel. Kopenh. 1806. (Den Tydſk-danſke Ordbog ogſaa færſkilt. ib. eod.). — Brevbog for Skoler paa Landet og i Provindſerne. Udarbeidet efter J. C. F. Baumgarten. ibid. 1806. (L. E. 1808, Nr. 18). — Den unge Konſtner og Haandværker. ib. 1809. — Kort dansk Sproglære for Skoler og dem, der nyde Huusunderviisning. ib. 1811. — Ny fransk Læſebog. ibid. 1812. (L. T. 1813, S. 111—12.). — Veiledning til Kundſkab om Landbruget i Belgien eller de forrige øſterrigſke Nederlande af J. N. Schwerz; under Opſyn af Oberſte A. von Falkenſkiold, overſat. Førſte Bind. ibid. eod. — Skriftet Moſes og Jeſus og dets Overſætters Thomas Thaarups Forerindring, for Sandhedens Underſøgelſesſtol. ibid. 1813. (L. T. 1813, S. 492). — Farvebog for Fruentimmer, eller Anviisning til at farve alle Modefarver og andre ſkiønne Farver paa Bomuld, Uld, Mancheſter, Nanqvin, Linned og Silke, aftrække de gamle Farver af brugte Klæder, Tørklæder, Garn og deslige, blege Bomuldsgarn, trykke Border og Blomſterkrandſe paa Tørklæder, Kioler o. ſ. v., opfriſke Couleurerne paa Cattuner, aftage Pletter af Klæde, Fløiel, Silke, m. m., og endeligen at vaſke Linned uden Sæbe, Kogning eller Gnidning, af G. W. Hölterhof. Overſat. ibid. eod.

Armenianeren, eller den ſorteſte Intrigues Seier over Fornuften. En Hiſtorie uddragen af Greven af O**s' Papirer ved Frederich Schiller. Overſat. I.—III. Deel. Kbh. 1814. (L. T. 1814, S. 494—96).

Raphael eller det ſtille Liv af Auguſt Lafontaine. Overſat. Kbh. 1814. (L. T. 1814, Nr. 48).

Beſkrivelſe over Pommern og Rügen. Kbh. 1814.

De mærkværdige Aar 1813 og 1814, eller de Allieredes Feldttoge fornemmelig under Kronprindſen af Sverrig, ogſaa i Hertugdømmene Holſteen og Slesvig, indtil Fredsſlutningen mellem Danmark og Sverrig. Overſat. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 9).

Familien Neubek, eller det menneſkelige Hiertes Forvildelſer. Et Sideſtykke til Lafontaines Familiehiſtorier. I.—II. Deel. Overſat. Kbh. 1816—17.

Lykken bedre end Forſtanden; og Moder og Datter hinandens Rivalinder. To originale Fortællinger. Kbh. 1823. (o. m. T. Original Nytaarsgave for 1823. Kbh.)

Han har endvidere overſat: Meißners Dialoger og Fortællinger, 1ſte Deel; Herfort og Klare, 1ſte Deel; Om Opdagelſen af falſke Bancoſedler og Prindſen af Salm-Kyburgs Heſtelſe.

Udgiver af: Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn, fra d. 17. Octbr. 1803 til d. 27. Jan. 1810. Kbh. 8vo & 4to. (jvfr. Engelstofts og Møllers Hiſt. Calender. I. 1814. S. 35, og Art. S. Soldin, S. 194).

Redacteur af: Aftenpoſten, fra 1803 indtil 1809, Nr. 4, og af: Kjøbenhavns ny Aftenpoſt, 1819. 4to.

Medudgiver (med Brødrene C. og J. M. Hertz) af: Det muntre Bibliothek for begge Kjøn. Kbh. 1784—86. (L. E. 1784, Nr. 37; 1786, Nr. 16).

Udgav: *La Morale* enseignée par l'exemple, ouvrage composé pour l'instruction de la jeunesse, par C. Z. avec un vocabulaire par *J. Werfel*. Coph. 1804, og: *Le petite Grandison*, par Mr. *Berquin*, avec un vocabulaire par *J. Werfel*. Coph. 1806.

I »Phyſikalſk, oeconom. og medico-chirurg. Bibliothek« (Anmærkninger angaaende de arabiſke Heſte i Ørkenen, uddraget af Mémoires sur l'Egypte, i XVIII. 237—44; Bidrag til Hiſtorien om de nordamericanſke Landopdagere, overſat, ſſtd. S. 245—52).

I »Aftenpoſten« 1790, Nr. 9 findes: Den uventede Høitid, Lyſtſpil paa Vers d. 29de Januar 1790, undertegnet J**** W*****; muligt af Werfel.

Endnu maa bemærkes, at adſkillige af de anførte Producter ikke ere af ham, men at han kun har laant ſit Navn dertil.

Wergmann (Peter Chriſtian Frederik), f. d. 3die Novbr. 1801, ældſte Søn af Niels Henrik Wergemann, Tegnelærer og Malermeſter i Kjøbenhavn (f. $\frac{10}{8}$ 1772, † $\frac{16}{8}$ 1826), og Kirſtine Marie Mørch (f. $\frac{25}{12}$ 1778, yngſte Datter af Møller Otto Mørck i Alſted og Maren Klocker); var førſt Tegnelærer i Kjøbenhavn; derefter Malermeſter i Chriſtiania. * $\frac{25}{11}$ 1841 Amalie Huſher (f. $\frac{19}{11}$ 1807).

Kjolen paa Vandring, eller Jøden ſom Underofficeer. Original Vaudeville. Kbh. 1828. — Kroepigen, eller Abbedie-Ruinerne. Originalt Drama i 3 Acter. ibid. 1831.

5 Sange i: Sangbog for Selſkabet »Danſk, dramatiſk Broderſkab«. Kbh. 1830.

Werlauff (Erich Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 2den Juli 1781, af Forældrene: Coffardi-Capitain Jens Werlauff (en Præſteſøn fra Nordlandene, f. 1746 paa Gaarden Nord-Gjerøen i Rødø Præſtegjæld, * $\frac{13}{10}$ 1780, † $\frac{27}{3}$ 1786 paa en Rejſe fra Oſtindien) og Wilhelmine Frederike Wirth (f. 1745, † $\frac{7}{11}$ 1804, en Datter af Dr. med. Tobias Wirth, Landphyſicus i Sjælland (ſ. Nyerups Litt. Lex.), og Sophie Marie Garde); nød privat Underviisning af H. C. Flemmer († ſom Sognepræſt i Stillinge) og afgik til Univerſitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar, og tog i October 1802 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis, men uden heraf at gjøre videre Brug; vandt 1800 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: »At beſtemme det Charakteriſtiſke i de nordiſke Folks Maade at fegte og føre Krig paa, og opgive de Slutninger, hvilke deraf kunne drages« (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VIII. S. 9); antoges 1800 ſom Cuſtos ved det ſtore Kongelige Bibliotheks Læſeſal; blev d. 1ſte Novbr. 1805 anden Bibliothek-Secretair ved ſamme Bibliothek; erholdt d. 1ſte Maj 1807 det Kongelige Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en Afhandling »om Heſtekjøds Brug til Føde i det gamle Norden«; disputerede d. 9de Juli 1808 for den philoſophiſke Doctorgrad, og holdt fra Vinterſemeſtret ſ. A. offentlige Forelæsninger, førſt over den Norſke, ſiden over enkelte andre Dele af den nordiſke Hiſtorie; vandt i Begyndelſen af Aaret 1809, i Forening med Prof. Nyerup, Priſen for en Afhandling over den af Greve Danneſkiold-Samſøe, under 12te Febr. 1807 fremſatte Priisopgave: „en hiſtoriſk Bearbejdelſe af ſamtlige Efterretninger Samſøes gamle og nyere Hiſtorie indtil 1675 angaaende m. m.“; blev d. 15de Auguſt 1810 anſat ſom Adjunct ved Kjøbenhavns Univerſitet, for iſær at dyrke og foredrage den nordiſke Hiſtorie og Oldſager, og deeltog fra næſte Aar af i Examinationen; d. 9de Novbr. ſ. A. Medlem af Commisſionen for Oldſagers Opbevaring (derfra i Naade entlediget $\frac{5}{8}$ 1849); d. 24de Februar 1812 Profesſor extraordinarius, for iſær at foredrage den nordiſke Hiſtorie og Oldſager; d. 21de Auguſt ſ. A. Medlem af den Arnæ-Magnæanſke Commisſion (og efter P. E. Müllers Udnævnelſe til Biſkop i A. 1830 Ephorus for Legatet); d. 1ſte Juli 1814 førſte Bibliothek-Secretair; tilkjendtes d. 7de Juni 1817 den førſte Præmie for en Afhandling til Beſvarelſe af en i Efteraaret 1815 (af Etatsraad J. Brønnum Scavenius) udſat Priisopgave angaaende det danſke Sprogs Skjebne i Hertugdømmet Slesvig m. v. (jvfr. L. T. 1817, S. 366—68); blev d. 2den Septbr. 1818 virkelig Juſtitsraad; d. 29de Novbr. 1823 Bibliothekar ved det ſtore Kongl. Bibliothek; d. 22de Januar 1828 Profesſor ordinarius ved Univerſitetet og Asſesſor (ſamt Secretair indtil $\frac{1}{7}$ 1829) i Conſiſtoriet; d. 1ſte Novbr. ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 15de April 1829 Overbibliothekar med virkelig Etatsraads Rang; d. 31te Maj 1834 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; var Univerſitetets Rector 1836—37, og indviede i denne Egenſkab den ny Univerſitetsbygning med en danſk Tale d. 13de Octbr. 1836 (jvfr. Selmers Akad. Tid. IV. S. 120—25); deeltog 1836 i Cenſuren af de, ifølge den af Selſkabet for Efterſlægten udſatte Priisopgave: Danmarks Hiſtorie m. m. indkomne Beſvarelſer; blev d. 28de Octbr. 1836 Conferenceraad; d. 29de Novbr. 1839 Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; d. 20de Novbr. ſ. A. Medlem af Comiteen for at foretage en hiſtoriſk-critiſk Reviſion af Haandſkrifterne i det ſtore Kongelige Bibliothek; d. 12te Febr. 1844 Medlem af Commisſionen for at udarbejde Forſlag og Tegninger til Decorationen af Chriſtian den 4des Kapel i Roeskilde-Domkirke m. m.; d. 5te Juli 1845 Ridder af den røde Ørns 3die Klaſſe, og d. 22de Decbr. 1846 Ridder af Æreslegionen; ved Kongel. Reſolution af 12te Februar 1852 ſom Univerſitetets Senior fritagen for at holde Forelæsninger; d. 9de Marts ſ. A. Commandeur af Nordſtjerne-Ordenen. Blev d. 21de Februar 1806 Medlem af det Kongel. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog, og

Selſkabets Secretair fra ſ. D. indtil 2den Marts 1813; d. 20de Decbr. ſ. A. af det Skandinaviſke Literaturſelſkab; d. 2den April 1812 af det Kongel. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem; d. 1ſte Juni 1820 Æresmedlem af det islandſke literaire Selſkab (Hid íslenzka Bókmentafélag); d. 15de December ſ. A. Medlem af det Kongel. Danſke Videnſkabernes Selſkab, ſamt fra 11te April 1828 til 1840 af ſammes Commisſion for Udgivelſen af Regesta og Diplomatarium; d. 26de Januar 1825 af det Kongelige Nordiſke Oldſkriftſelſkab, hvis Formand han var fra October 1836 til October 1839, og Vice-Præſident 1848—49; d. 12te Maj 1828 correſponderende Medlem af „Kongl. Samfundet för Utgifvandet af Handſkrifter, rörande Skandinaviens Hiſtoria“ i Stokholm; d. 23de Nov. ſ. A. corr. Medl. af „Vitterhets, Hiſtorie och Antiqv. Academien“ i Stokholm; d. 12te Marts 1833 Medlem af „Samfundet for det norſke Folks Sprog og Hiſtorie“; ſ. A. af „Schl. Holſt. Lauenburgiſche Geſellſchaft für vaterländiſche Geſchichte“; d. 18de October 1836 corr. Medlem af Videnſkabernes Selſkab i Upſala; d. 14de Marts 1845 Æresmedlem af „Selſkapet för Utgifvande af Skånes Hiſtoria och Beſkrifning“. Er desuden Medlem af flere inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. — * $\frac{18}{11}$ 1815 Wilhelmine Heger (f. $\frac{1}{12}$ 1797, ældſte Datter af kgl. Skueſpiller S. Heger og E. M. f. Smidth). — (Biographi, indtil 1828, i Kofods Converſations-Lex. XXVIII. S. 329—32; jvfr. Øst's „Materialier“, Nr. 56. 57; Converſations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. Abth. 2. 1841, S. 386—87; Converſ. Lex. 9. Aufl. XV. S. 228—29; J. K. Høſt's „Erindringer“, S. 158; Thortſens Udſigt ov. d. danſke Literatur, S. 145. — Portrait, malet af Bærentzen, lithogr. i Bærentzen's & Comp. lithogr. Anſtalt 1842).

De Ario multiscio, antiquissimo Islandorum Historico. Specimen inaugurale. Hauniæ 1808. (L. E. 1808, Nr. 43, af W. H. F. Abrahamſon; Univerſ. og Skole-Annal. 1808, II. 69—91, af L. Engelstoft; Zeit. für Litt. und Kunſt in den königl. däniſchen Staaten 1809, Nr. 14; Tillæg Nr. 3 til »Morgenblatt für gebildete Stände« 1810). — Bemærkninger i Anledning af den til de nordiſke Oldſagers Samling og Opbevaring nedſatte Commisſion. Kbh. 1808. (L. E. 1809, Nr. 39 og 41, af W. H. F. Abrahamſon). — Vatnsdæla Saga ok Saga af Finnboga hinnum rama, med danſk Overſættelſe og Anmærkninger. Udgivne paa Jac. Aals Bekoſtning. Kbh. 1812. 4to. (L. T. 1813, Nr. 21, af P. E. Müller). — *Noregs Konúnga Sögur.* Norſke Kongers Hiſtorie. Historia Regum Norvegicorum, qvam sumtibus Regis ex codicibus manuscriptis edendam post G. Schöning et S. T. Thorlacium curarunt *B. Thorlacius* et *E. C. Werlauff. Tom. IV.—VI.* (IV. o. u. T.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konúnga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnúsar Lagabætirs Noregs Konúnga etc.). Havniæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Hertil leverede han den danſke Overſættelſe til Kongernes Hiſtorie efter Sverre, Perſon- og Sted-Regiſterne, ſamt Oplysninger, ſom i Fortalen ere benyttede. Værket r. L. T. 1814, Nr. 16. 17; 1820, Nr. 7. 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 63; G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; Hall. Allg. L. Z. 1816, Januar, Nr. 20; Revue française 1828, No. 9, p. 197; The foreign Review and Contin. miscellany 1829, No. VII.).

P. F. Suhms Udtog af Danmarks, Norges og Holſteens Hiſtorie, til Brug for den ſtuderende Ungdom. Efter J. Kjerulfs Omarbeidelſe paa nye udgivet med Rettelſer og Tillæg. Kbh. 1813. Anden Gang udgivet med Rettelſer og Tillæg. Med 4 Tabeller. ibid. 1832. (L. T. 1832, Nr. 35). Paa Tydſk: P. F. Suhms Geſchichte Dännemarks, Norwegens, Schleswigs und Holſteins; im Auszuge für die wiſſenſchaftlich befliſſene Jugend. Nach des verſtorbenen Juſtizrath und Profeſſor Kierulfs Umarbeitung aufs neue vermehrt und herausgegeben von E. C. Werlauff. Aus dem Däniſchen übertragen und bis auf die neueſten Ereigniſſe fortgeſetzt von Heinr. Amberg. Hamburg, 1816.

Anecdoton historiam Sverreri regis Norvegiæ illustrans. E Codice membranaceo Bibliothecæ Arna-Magnæanæ cum versione latina et commentario edidit *E. C. Werlauff.* Havniæ MDCCCXV. (L. T. 1817, Nr. 21, af P. E. Müller; Hall. Allg. L. Z. 1816, Nr. 28; Müllers Sagabibliothek III. 413—26. Skriftet er anført og benyttet i nyere hiſtoriſke Haandbøger f. Ex. af Rühs, Sartorius og fl.).

Beſkrivelſe over Kong Erik Menveds og hans Dronning Ingeborgs Gravminde i Ringſted Kirke. Kbh. 1815. 4to, med 1 Kb. i Fol. (L. T. 1815, S. 586—91). Forøget med adſkillige Bemærkninger, i »Antiqvar. Annaler« Bd. III. H. 1. S. 3—18.

Den almindelige Verdens Hiſtorie til Brug for Skolerne udgivet af Abr. Kall. Tredie Udgave, beſørget og fortſat. Kbh. 1815. (L. T. 1818, Nr. 30. 31, af J. Møller). Fierde omarbeidede Udgave. ibid. 1820. (Ved Reſolution af den Kongl. Direction for Univerſitetet o. ſ. v. af 17de Febr. 1821 blev dette Skrift autoriſeret til Brug i de lærde Skoler).

Udtog af Abraham Kalls Almindelige Verdenshiſtorie til Brug for Skolerne. Kbh. 1817. (L. T. 1818, S. 496, af J. Møller).

Forſøg til det danſke Sprogs Hiſtorie i Hertugdømmet Slesvig. Et Priisſkrift. (indf. i »Priisſkrifter angaaende det danſke Sprog i Hertugdømmet Slesvig«. Kbh. 1819; r. Hall. Allg. L. Z. 1820, Juni, Nr. 149—50, S. 321—36).

De mærkeligſte Perſoners Levnetsbeſkrivelſer og de vigtigſte Tildragelſer igjennem alle Tidsaldere, tilligemed et Udtog. En Lærebog i Hiſtorien for de førſte Begyndere, af E. Munthe. 2.—4. Udgave med Tillæg af E. C. Werlauff. Kbh. 1820. 1825. 135.

Symbolae ad geographiam medii Aevi ex monumentis islandicis editae, prolegomenis et commentariis illustratae. Cum tab. aen. Havniæ, 1821. 4to. Program til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt. (Revue encyclop. T. XXVIII. p. 473. — Udtog af hans ved denne Feſt holdte (utrykte) Tale, i L. T. 1821, S. 765—67).

Hiſtoriſke Efterretninger om det ſtore kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 49. 50, af C. Molbech; Messager franç. du Nord 1825, p. 634—35). Anden forøgede og fortſatte Udgave. Med 2de ſtylographerede Tegninger. ibid. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 84). Af denne Udgave er Afſnittet om det Gottorpſke Bibliothek overſat i Merzdorfs bibliothekariſche Unterhaltungen, neue Sammlung, Oldenburg 1850, S. 74—83 (Fürſtliche Bibliothek zu Gottorp).

De vigtigſte indenlandſke Tilbragelſer og de mærkeligſte danſke og norſke Perſoners Levnetsbeſkrivelſer, fra de ældſte Tider indtil vore Dage. En Lære- og Læſebog i Fædrelandets Hiſtorie for Begyndere og Uſtuderede. Ved E. Munthe. 4de—7de Oplag, gjennemſeet og rettet af E. C. Werlauff. Kbh. 1826. 1831. 1837. 1842. Paa Svenſk: Berättelser ur Norrska och Danska Historien från äldsta till närvarande tider, af *E. Munthe.* Öfversedd af *E. C. Werlauff.* Öfversättning. Calmar, 1832.

Monument over Kong Hans og Dronning Chriſtina i St. Knuds Kirke i Odenſe. Beſkrevet. Med 2 Kobbere og 2 Ahnetavler. Kbh. 1827. 4to. [Trykt paa Geheimeconferenceraad Joh. v. Bülows Bekoſtning]. (L. T. 1827, Nr. 26; Molbechs Nord. Tidsſkr. I. 635—39). — Tillæg til Samme. ib. eod.

Actſtykker, vedkommende Kong Chriſtian den Tredies og Dronning Dorotheas Kroning i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, den 12te Auguſt 1537, af Johannes Bugenhagen. Efter Kongelig Befaling ſamlede af F. Münter. Med Indledning og hiſtoriſke Oplysninger udgivne af E. C. Werlauff. Kbh. 1831. Folio, med 2 Portr. (L. T. 1831, Nr. 41). Indledningen, indeholdende en hiſtoriſk Underſøgelſe om de danſke Kongers Kroning og Salving i Middelalderen, er med Rettelſer og nogle Tillæg af Forf. igjen aftrykt i Molbechs Nord. Tidsſkr. IV. 165—207; paa Tydſk i Baltiſche Studien, 5te Jahrg. 2. H. S. 1—45; jvfr. 3te Jahrg. 2. H. S. 89—91.

Scriptores Rerum Danicarum medii ævi, partim hactenus inediti, partim emendatius editi, quos collegit et adornavit Jac. Langebek, ejus vero post mortem recognoverunt, illustraverunt, publicique juris fecerunt, primum P. F. Suhm, deinde *L. Engelstoft* et *E. C. Werlauff. Tom. VIII.* Havniæ 1834. Fol. (L. T. 1834, Nr. 9).

Udsigt over *Kiöbenhavns Universitets-Bygnings Historie*, fra Universitetets Stiftelse indtil 1836. Indbydelses-Skrift til Festen den 13de October 1836, da den gienopförte Universitets-Bygning, i H. M. *Kongens* allerhöieste Nærværelse, bliver höitideligen indviet. (Af *L. Engelstoft* og *E. C. Werlauff*). Kbh. Folio, med 3 Kobberplader. (Udtog i „Dagen“ 1836, Nr. 244—45; Selmers Akad. Tid. IV. Aarg. S. 110—18).

Bidrag til *det Kiöbenhavnske Universitets Historie*, i Tidsrummet fra dets Stiftelse til Reformationens Indförelse. *Indbydelses-Skrift* til det Kiöbenhavnske Universitets *Reformations Jubelfest*, d. 31te October 1836. Kbh. Folio. („Dagen“ 1836, Nr. 281).

Hiſtoriſke Antegnelſer til L. Holbergs Lyſtſpil. Førſte Bind. Kbh. 1838.

Sophia af Meklenborg, Dronning til Danmark og Norge; med Tilbageblik paa de tidligere Slægtſkabsforhold mellem det danſke og meklenborgſke Regenthuus. Et Bidrag til Fædrelandets Hiſtorie. Indbydelſesſkrift til Univerſitetsfeſten den 26de Juni 1841 i Anledning af Kronprinds Frederik Carl Chriſtians og

Kronprindſesſe Caroline Charlotte Marianes høie Formæling. Kbh. Folio. (Paa ny gjennemſeet af Forfatteren, og optrykt i Hiſtor. Tidsſkr. III. 1—80; jvfr. »Studier, Kritiker och Notiſer" 1842, S. 107—8. Overſat paa Tydſk af Maſch i „Jahrbücher und Jahresbericht des Vereins für meklenburgiſche Geſchichte und Alterthümer, herausgeg. von G. C. F. Liſch und F. C. Wex.« 9r. Jahrg. Schwerin 1815; jvfr. Gött. Anzeig. 1845, S. 376).

Det Kongelige Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog, i dets førſte Aarhundrede. Kbh. 1847. (udg. paa Selſkabets Bekoſtning). (»Norſk Tidsſkr. for Videnſk. og Litteratur« I. 1847. S. 380—82, af C. A. Lange).

De hellige tre Kongers Kapel, ſtiftet af Kong Chriſtian den Førſte og Dronning Dorothea i Roeskilde-Domkirke. En hiſtoriſk-antiquariſk Beſkrivelſe. Kbh. 1849. 4to, med 3 lithogr. Tavler. („Nyt hiſtor. Tidsſkr." III. 699—703; »Norſk Tidsſkr. for Videnſk. og Litt.« III. 1849. S. 420—21; Berl. Tid. 1849, Nr. 62).

Kiøbenhavns Univerſitet fra dets Stiftelſe indtil Reformationen. Indbydelſesſkrift til Kiøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Hans Majeſtæt Kongens Fødſelsdag d. 6te October 1850. Kbh. 4to. (o. m. T. Kiøbenhavns Univerſitet, fra dets Stiftelſe af Kong Chriſtian den Førſte indtil Reformationen; med Bilag af hidtil utrykte Documenter. Kbh. 1850. 4to).

I »Skandinaviſk Muſeum« (Om at ſkrive det nordiſke Krigs- og Søvæſens Hiſtorie, 1800. II. 1. S. 170—87; overſat i Zeitung für Litteratur und Kunſt in den kön. däniſchen Staaten 1808, Nr. 28—29; jvfr. Jahns Udſigt over Nordens Krigsvæſen i Middelalderen, Kbh. 1826, Forerindr. S. XV.). — I »Det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter« (Udkaſt til den nordiſke Archæologies Hiſtorie i vort Fædreland indtil Ole Worms Tid, 1807. I. S. 1—51. (Separataftryk, dediceret til Abr. Kall). (L. E. 1809, S. 139—40); Curæ posteriores til Kapitain Abrahamſons Forklaring over den Glavendrupſke Runeſteen, 1807. II. S. 276—88; Om Skandinavernes Bekjendtſkab med den pyrenæiſke Halvoe, indtil det tolvte Aarhundredes Udgang, i X. Aarg. 1811. S. 38—104; Tre Afhandlinger, henhørende til Kong Chriſtian den Førſtes Hiſtorie, i Bd. XVI. S. 1—178. (Separataftryk, dediceret til Geh. Conferenceraad J. Bülow). (L. T. 1830, Nr. 28, S. 433—34).

I »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs Skrifter« (Hiſtoriſke Efterretninger om Heſtekiøds Brug til Menneſkeføde i Norden i ældre og nyere Tider, 1805—6, IV. D. 2det H. S. 153—68; ſærſkilt aftr. Kbh. 1807. 4to. (dediceret til E. Viborg); overſat paa Tydſk i Zeitung für Litteratur und Kunſt in den kön. däniſchen Staaten 1808, Nr. 38—39). — I ſamme Selſkabs »Philoſophiſke og hiſtoriſke Afhandlinger« (Om de norſke Kongers Salving og Kroning i Middelalderen, i V. Deel, S. 1—100; ſærſk. aftr. Kbh. 1832. 4to. (jvfr. H. C. Ørſteds Overſigt f. 1828—32, S. CII.—CIV.); Bidrag til den nordiſke Ravhandels Hiſtorie, ſſtd. S. 149—316; ſærſkilt aftr. Kbh. 1835. 4to. (jvfr. Ørſteds Overſigt f. 1832—36, S. LXLV.—LXLVIII. Afhandlingen er, forandret og forøget overſat paa Tydſk i N. Falcks »Neues Staatsbürgerl. Magazin«, X. S. 42—113; 742—810, og ſærſkilt aftrykt. Schleswig 1840; jvfr. „Studier, Kritiker och Notiſer« 1842, Nr. 33, S. 260—61); Forſøg til at oplyſe og forklare Procops Efterretninger om de Nordiſke Lande, i VII. Deel, S. 41—101; ſærſkilt aftr. Kbh. 1841. 4to. (Dediceret til Geh. Conferenceraad Møſting). („Studier, Kritiker och

Notiſer« 1841, Nr. 36; jvfr. Ørſteds Overſigt for 1840—41, S. XLI.—XLIII., og Gel. Anzeigen der k. Bayer. Akademie der Wiſſenſch. XIII. 1841. S. 576—81).

I »Nye Minerva« (Om Irlændernes Forſøg paa at finde Documenter til deres Hiſtorie i Danmark, 1807. IV. 83—96; Efterretninger om det gamle Rigs-Archiv paa Kallundborg Slot, ſſtd. S. 97—105). — I »Danſk Minerva“ (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danſke Hof i Aarene 1667—1670, i IV. 1817. Januar, S. 1—53; ſærſkilt aftr. Kbh. 1817. (Dediceret til J. C. W. Wendt); ſiden, med Tillæg og Rettelſer, indført i Herholdts og Manſas Samlinger til den danſke Medicinal-Hiſtorie, I. 152—90). — I »Tritogenia« (Et Aktſtykke til den danſke Skuepladſes Hiſtorie under Chriſtian den Sjette, I. 119—25; Om Chriſtopher af Bayerns, Chriſtian den Førſtes og Dronning Dorotheas Begravelſe i Roeskilde-Domkirke, IV. 130—37).

I »Nye Danſke Magazin« (Efterretninger om A. de Fines Arbeider i den norſke Hiſtorie, III. S. 41—45; Bidrag til Marſk Stigs Hiſtorie, III. S. 141—46; Erik af Pommerns Bekræftelſe paa Dronning Margarethas Gaver til Kirker og Kloſtere 1401, i V. 1—8; Bidrag til Hiſtorien om den polſke Reſident Schades Drab i Kiøbenhavn 1703, i V. 153—55; Chriſtian d. 1ſtes Skrivelſe til Capitlet i Throndhjem om Henrik Kalteiſens Udnævnelſe til Erkebiſp. Kbhvn. d. 30te Auguſt 1452, i VI. 48—51; Kaper-Reglement i Krigen mellem Danmark og Sverrig under K. Frederik den Anden, VI. 215—16; Nogle Documenter om K. Frederik den Andens tydſke Cantsler Dr. Hieronymus Thenner, VI. 216—23; Dronning Margarethas Inſtruction for Kong Erik, af Aaret 1404, i Anledning af hans forehavende Reiſe til Norge; med Indledning og Anmærkninger, VI. 241—64). — „I »Danſke Magazin. Tredie Række“ (To Aktſtykker til Erik af Pommerns Hiſtorie 1439 og 1442, i I. 222—37).

I »Antiqvariſke Annaler« (Hiſtoriſk-antiqvariſk Beſkrivelſe over Øen Samſoe indtil Aaret 1675, tilkjendt den af Greve Danneſkjold-Samſøe i Aaret 1807 udſatte Præmie, i I. 16—73. (2den Deel er af R. Nyerup); Beſkrivelſe af den Falſterſke Runeſteen, I. 74—81; Forſøg til Forklaring over en mærkværdig norſk Ligſteen med Munkeſkrift i Fjære Kirke, I. 82—104; Om Oldtids-Levninger paa Island, ved J. Olaſſen (meddeelt med Anmærkninger), i II. 157—92; Om Sverresborg ved Throndhjem, II. 203—8; Kong Erik Menveds og Dronning Ingeborgs Gravminde i Ringſted Kirke; beſkrevet (forøget med adſkillige Bemærkninger), i III. H. 1. S. 3—18 (ſee ovenfor); Betænkning om Runeindſkriften paa Jellinge-Monumentet, IV. 103—5; Om Nordboernes Skik at brænde og begrave Døde i Skibe, ſamt om Skibsforeſtillinger paa nordiſke Fortids-Monumenter, IV. 275—308).

I »Athene“ (Blandede Bidrag til den nordiſke Hiſtorie og Litteratur, meſt af trykte Bøger, II. 225—38; Bemærkninger over Folkeſagnene om en nordiſk Kæmpeſlægt i Oldtiden, IV. 193—231; ogſaa ſærſkilt Aftryk).

I »Danſk Litteratur-Tidende« (Nekrolog over Abraham Kall, 1822, Nr. 7. 8; ſærſkilt aftr. 22 S. 8. (jvfr. Høſt's »Chronos« H. 1. S. 55—56); Om de ſaakaldte Depoſits-Stikke, ſom forhen have fundet Sted ved Kjøbenhavns Univerſitet. (Af en Tale ved Univerſitetets Reformationsfeſt), 1831, S. 805—9. (overſ. i Fr. Thaarups »Kopenhagener Börſenhalle«, II. 1832. S. 106—7).

I Molbech's »Nordiſk Tidsſkrift for Hiſtorie, Literatur og Konſt“ (Om Krigen imellem Danmark og Norge i Slutningen af det trettende og Begyndelſen af det ſjortende Aarhundrede; med nogle Bemærkninger over de tidligere Forhold mellem Rigerne, II. 481—547. (L. T. 1830, S. 627); Om Foreningen mellem Sverrig og Norge under Kong Magnus Smeks Regjering, III. 513—42. (L. T. 1830, S. 627—28); Hiſtoriſk Underſøgelſe om de danſke Kongers Kroning og Salving i Middelalderen, IV. 165—207. (var førſt trykt ſom Indledning til de i Aaret 1831 udgivne Actſtykker om Chriſtian den Tredies og Dronning Dorotheas Salvings- og Kroningsfeſt; men her igjen aftrykt med Rettelſer og nogle Tillæg af Forfatteren); Oplysning af enkelte Træk i Holbergs Skueſpil, IV. 481—84).

I „Holbergiana“, udg. af A. E. Boye (Noticer til Hiſtorien af Holbergs Niels Klim, I. 218—40. [jvfr. L. T. 1832, S. 531]; L. Holbergs Feide med A. Hojer i Anledning af Sidſtnævntes Dänemarckiſche Geſchichte, III. 157—91).

I „Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed“ (Ole Worms Fortjeneſter af det nordiſke Oldſtudium, I. 283—368. (L. T. 1833, S. 310—11, 327—32); Runeſtenen i Eegaae; Skrivelſe til Vedel Simonſen, II. 242—47; Biographiſke Efterretninger om Arne Magnusſen; ved Jon Olaſſen fra Grunnavik; med Indledning, Anmærkninger og Tillæg, III. 1—166; ſærſkilt aftr. Kbh. 1835. (Udtog i „Dagen“ 1835, Nr. 265, 66).

I Herholdts og Manſas „Samlinger til den danſke Medicinal-Hiſtorie“ (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danſke Hof i Aarene 1667—1670, I. 152—90. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1834); Biographiſke Efterretninger om Botanikeren Frantz Mygind, I. 277—89. (ogſaa ſærſkilt Aftrykt).

I „Annaler for Nordiſk Oldkyndighed“ (Om de gamle Nordboers Bekjendtſkab med den Pyrenæiſke Halvøe, 1836—37, S. 18—61. (er for det meſte lagt til Grund for følgende Afhandling: Die Einfälle der Normannen in die pyrenäiſche Halbinſel; eine größtentheils aus dem Däniſchen überſetzte Zuſammenſtellung der darüber vorhandenen Nachrichten, von E. Fr. Mooyer. Münſter u. Minden, 1844. 8.); Grændſebeſtemmelſe mellem Norge og Sverrig i anden Halvdeel af det trettende Aarhundrede, efter et Pergaments-Haandſkrift, 1844—1845, S. 147—92; ſærſkilt Aftrykt, dediceret til Univerſitetsbibliothekaren i Upſala Prof. J. H. Schröder. (jvfr. ſſtd. Aarg. 1846, S. 150—68, af P. A. Munch, og Aarg. 1819, S. 146—49, af A. Lignell).

I „Hiſtoriſk Tidsſkrift, udg. af den danſke hiſtoriſke Forening“ (Sophia af Meklenborg o. ſ. v., III. 1—80 (ſ. ovenf.); Formodning om at to Perſoner med Navnet Hans Bogbinder have været ſamtidige med Chriſtian den Anden, III. 614—27). — I „Nyt hiſt. Tidsſkr.“ (Memorial om Ønſkeligheden af Fællesſkabets Ophævelſe, m. m. (1764); meddelt, IV. 442—53).

I „Danſk Ugeſkrift, redig. af Schouw“ (Noget om Emnet til „Fiſkerne“ af Ewald, i 2den Række, VIII. Nr. 187, S. 81—83).

I „Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter“ (Om Constitutio Waldemari“, i VII. Hefte. Kbh. 1848; overſat i „Antiſchleswigholſteiniſche Fragmente“ Vtes Heft. Kopenh. 1848, og i „Beiträge zur ſchleswig-holſteiniſchen Frage in 7 Abhandlungen“, Leipzig 1849).

I „Frey, Tidſkrift för Vetenſkap och Konſt“ (Bidrag til P. H. Lings Biographie, 1848, Nr. 2; ſærſkilt aftrykt, Upſala. 1848. 16 S. 8vo.).

J „Eleuſis“, Nytaarsgave for Murere ved Rahbek, 1830 (Ridderſkab og Murerie; oplæſt i □ C. t. L.).

Nogle meddelte Anmærkninger over Runerne ere af Nyerup indførte i: „Das Neueſte über die Runen“. Kopenh. 1821. 4to.

Til den Arna-Magnæanſke Commisſions Udgave af *Laxdæla-Saga* (Hauniæ 1826, 4to) meddeelte han ſom Anhang: Nonnulla de notione vocis „*Jarteikn*“. (jvfr. L. T. 1829, S. 352; Gött. A. 1830, I. St. 63; Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Critik 1829, II. S. 808).

Til N. B. Dorph's Overſættelſe af Holbergs Niels Klims underjordiſke Reiſe (Kbh. 1841) leverede han hiſtoriſke og literariſke Oplysninger, S. 249—319. (jvfr. T. f. L. o. K. VII. 361—65).

Hiſtoriſk-literariſk Indledning paa Latin til *Íslenzkir Annálar* sive Annales Islandici ab anno Christi 803 ad annum 1430. Havn. 1847.

Bidrag til P. L. Møllers „Rahbek og Bakkehuſet“, i „Gæa“ for 1817, S. 11—47.

Har desuden leveret mindre Bidrag og hidtil utrykte Sager, tildeels uden Navngivelſe, til Høſt's Intelligents- og Theaterblade, Engelstofts Univerſitets- og Skole-Annaler (Efterretning angaaende den Afbigt, J. Langebek i ſin Tid maatte gjøre Conſiſtorium m. v., 1806. II. 279—95), Aftenbladet, Herholdts Archiv for Lægevidenſkabens Hiſtorie (Et Brev fra Kong Frederik den 2den til Ribes-Dom-Capitel, S. 178—79), til Genealogiſk og biographiſk Archiv (Fem Breve fra Digteren Joh. Ewald til Boghandler Rothe, I. 125—129; En Memorial, indſendt fra P. Riſt til Kong Chriſtian VI., ſſtd. S. 338—40; Skrivelſe fra J. C. Tode til Boghandler Rothe, om Cenſurens Ophævelſe, ſſtd. S. 340—41; Breve til og fra Etatsraad og Prof. Abr. Kall, ſſtd. S. 436—44).

Fortegnelſe over A. Kall's Haandſkriftſamling, i Bibliotheca Kalliana. I. Haun. 1822.

Fortaler til J. Riise's Overſættelſe af Jerrers Fortællinger af de europæiſke Folkeſlags Hiſtorie (1830) og til J. Nisſens Danmarks Hiſtorie i Udtog (1834, 1842); ſamt en Indledning (paa Latin og Danſk) til Kjøbenhavns Univerſitets Acta Solennia i Anledning af Reformations-Jubelfeſten 1836. Haun. 1837. Folio. (jvfr. Berl. Tid. 1837, Nr. 56).

Adſkillige Recenſioner i „Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger“ og „Danſk Litteratur-Tidende“ (ſaaſom: Nyerup, Udſigt over Nordens ældſte Poeſie, Kbh. 1798, L. E. 1800, Nr. 2; J. B. Møinichens nordiſke Folke-Overtroe, Nr. 19; Bonſtettens Schriften, 2ter Th., Nr. 42; G. L. Badens Udkaſt til en Hiſt. af Danmarks og Norges Handel og Næringsveie, L. E. 1807, Nr. 49; Ved. Simonſens Borgruiner. 1.—2det Hefte, L. T. 1813, Nr. 39; Sammes Fyens Vilkaar i Grevens Feide, 1814, Nr. 43; G. L. Badens danſk-norſk hiſt. Bibliothek, 1817, Nr. 13. 14; Nyerups Characteriſtik af Chriſtian IV., Nr. 22; Sammes Reiſer til Stokholm, Nr. 39; Eſtrup Idea hierarchiæ romanæ, Nr. 47; P. E. Müllers Sagabibliothek. I.—III., 1818, Nr. 33; 1820, Nr. 43. 44., jvfr. ſſtd. S. 715—16; 1825, Nr. 4—5; J. L. Rasmuſſen, Det danſke afrikanſke Kompagnies Hiſtorie, 1819, Nr. 2;

P. Bendtſen, om Møen i Middelalderen, 1821, Nr. 9; C. Molbech, Kong Erik Plogpennings Hiſtorie, 1822, Nr. 47; Supplement-Tafeln zu Joh. Hübner's genealogiſchen Tabellen, 1ſte Lief., 1823, Nr. 2; Herholdts Archiv for Lægevidenſkabens Hiſt. i Danmark, Nr. 51. 52; P. E. Müllers Kritiſk Underſøgelſe af Danmarks og Norges Sagnhiſtorie, 1828, Nr. 10—11; Eſtrup, Abſalon ſom Helt m. m., Nr. 22; J. Møllers Mnemoſyne, 1ſte D., 1831, Nr. 2. 3); — i »Maanedsſkrift for Litteratur« (over Indbydelſesſkrifter til de offentlige Examina i Ribe Cathedralſkole, 1819—28, i IV. 265—78; P. D. C. Paulſen, Ueber Volksthümlichkeit und Staatsrecht des Herzogth. Schleswig, IX. 160—76; J. P. F. Königsfeldt, Genealogiſke Tabeller, XI. 61—74); og i »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (over C. C. Rafn's Antiquitates americanæ, Hafn. 1837, IV. S. 278—308). — (Revid.)

Werligh (Frederik Chriſtian Auguſt), ſ. 1794 i Slagelſe, hvor hans Fader, Adrian Werligh, [illegible] var Procurator, ſiden Byfoged og Byſkriver i Præſtø (døbt $\frac{28}{7}$ 1756, † $\frac{7}{3}$ 1809); var først Choriſt og Skueſpilelev ved det Kongl. Theater, ſiden Skueſpiller ved det Steinerſke Skueſpillerſelſkab; blev derefter Directeur for et Skueſpillerſelſkab, ſom gav Foreſtillinger i de danſke Provindſer og i Norge. † 5te Maj 1841 i Chriſtiansſand. *..... Falck (Skueſpillerinde).

Blind Allarm. Lyſtſpil i 1 Act, overſat af Tydſk. Kbh. 1824. — Smaae Arbeider i ledige Timer. Kbh. 1826. Roskilde, 1836. — Fugleſkydningen i Oscats. Fortælling af Ewald. Overſat. Kbh. 1828.

Werliin (Chriſtian), ſ. d. 8de November 1804 i Kjøbenhavn, Søn af Malermeſter Andreas Frederik Werliin og Inger ſ. Thrane († $\frac{1}{11}$ 1847, 68 A. i Kbhvn.); blev 1817 indſat ſom Diſcipel i Metropolitanſkolen, og afgik derfra til Univerſitetet 1824; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; var fra Januar til Juli 1827 conſtitueret Adjunct ved den lærde Skole i Helſingør; tog i Juli 1829 theologiſk Atteſtats med Charakteren „Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum"; lagde ſig derpaa udelukkende efter de øſterlandſke Sprog under Vejledning af R. Rask, og tiltraadte i Begyndelſen af 1831, med offentlig Underſtøttelſe, en videnſkabelig Udenlandsrejſe; ſtuderede ½ Aar i Bonn Arabiſk og Hebraiſk under Freytag og Indiſk under Chr. Lasſen; begav ſig derpaa, efter at have beſøgt Heidelberg og nogle andre af Sydtydſklands Stæder, i September ſ. A. til Paris, hvor han lagde ſig efter Arabiſk under Sylveſter de Sacy, og vendte tilbage i December ſ. A.; diſputerede d. 7de April 1838 for den theologiſke Licentiatgrad; blev d. 30te Januar 1841 Sognepræſt for Hasle, Skeiby og Lüsberg i

Aarhuus Stift, og d. 9de Juni 1850 for Ferslev og Vellerup i Sjælland. — * 1834 Julie Conſtance Lytthans. — (Autobiographi i Univerſitets-Programmet i Anledning af den aarlige Reformationsfeſt og Rectoratets Omſkiftning 1838, S. 38—40).

De Laudibus Judæ Gen. Cap. XLIX. V. 8—12. celebratis, diss. (pro gradu licent.). Haun. 1838. (Theol. Tidsſkr. III. 1. S. 195—96).

Liber Geneseos, ex textu hebræo latine versus. Haun. 1838.

Werner (Otto), Pſeudonym.

Grevſkabet Skovgaarde, original Novelle. Kbh. 1839.

Wernich (Adolph Theodor), f. d. 25de Juni 1791; var Premierlieutenant ved det fyenſke Regiment lette Dragoner, da han 1825 blev i Naade afſkediget med Penſion; derefter Sproglærer i Kjøbenhavn. — * Johanne Sophie Knie (f. $\frac{8}{3}$ 1798 i Kbhvn., Datter af Mogens Kanberg K. og Caroline Chriſtiane Belman).

Om Danmarks Forſvarsvæſen, ledſaget af et Udkaſt til et Væbningsſyſtem. Kbh. 1832. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1832, Nr. 141). — Hvorledes er Krigen ført til Lands? Kan Danmark med Haab om et heldigt Udfald fortſætte Krigen med Tydſkland, og ſtille den dertil fornødne Armee? Et Supplement til Dahlerups Skrift: Hvorledes er Krigen ført etc. Tilegnet Danmarks Rigsforſamling. ibid. 1848. (»Fædrel.« 1848, Nr. 302, jvfr. »Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 292, af Wernich; »Kbhpoſt.« 1849, Nr. 99). — Fremſtilling af Aarſagerne til Danmarks nærværende Stilling til Tydſkland, og de ſandſynlige Følger, ſom en paa Fredspræliminarierne af 10de Juli 1849 baſeret Fred vil have for dette Rige. ibid. 1849.

I »Kjøbenhavnsposten« (Det lille Danmark og det ſtore Tydſkland, 1849, Nr. 106).

Werning (Knud Rold), f. i Errindlev i Laaland, hvor hans Fader var Degn; gik i Nakſkov Skole, men forlod den omtrent 1778, og blev Skoleholder i Veſtenſkov; dømtes 1792 af Høieſteret til Forbedringshuſet paa 6 Aar; kom 1795 til Sverrige, ſiden igjen tilbage til Kjøbenhavn, hvor han gav ſig af med at være Commisſionair, og kaldte ſig da blot Knud Rold; drog derefter til Norge, hvor han for Bedrageri blev dømt til Tugthuusſtraf i Chriſtiania; derfra ſrigiven 1815 og kom da igjen til Kjøbenhavn. † 1820.

Vinterbetragtninger. Kbh. 1787. — Venſkabelige Tanker eller Daphnis til ſin ſkiønneſte Phyllis udi Breve. ibid. eod. og Daphnis og Phyllis deres uſkyldige men dog ulykkelige Kjærlighed, en rørende Roman. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 43). — Retfærdigheds Vederlag. ib. eod. (jvfr. L. E. 1788, S. 508). — Et Par Ord til

Forfatteren af Børnehuusſtatiſtiken (N. D. Riegels). ib. eod. — Afbrudte Tanker i Anledning af det levende Bulder, ſom i disſe Dage offentlig er udbaſunet om Krigen med Sverrig og Rusland. ib. eod. 4to. — Tale holden i høieſte Ret. ib. 1792. (Krit. og Antikr. 1792, Nr. 38). — Politiſke Betraktelſer öfwer Sweriges og Danmarks Ställning. Stockholm 1795.

Weſenberg (Albert Sadolin), Sønneſøn af nedenſtaaende Stifts-Landinſpecteur Daniel W.; f. i Mariager d. 19de Marts 1804, næſtældſte Søn af Ernſt Bugislaus Weſenberg, daværende Landinſpecteur, ſiden Juſtitsraad og Amtsforvalter i Aalborg (f. $\frac{1}{4}$ 1769, † $\frac{6}{11}$ 1838), og Albertine Marie Kirſtine f. Sadolin (f. $\frac{8}{8}$ 1773, † $\frac{24}{10}$ 1833, en Datter af Præſten i Øſter-Tørslev, Provſt Albert Sadolin og Marie Kirſtine f. Ravn); blev, 10$\frac{1}{2}$ Aar gammel, optagen i Viborg Cathedralſkole, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1822; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; ſtuderede Philologi; conſtitueredes i Efteraaret 1827 ſom Lærer ved Viborg Cathedralſkole, og udnævntes d. 11te Juli 1829 til Adjunct ſammeſteds; disputerede d. 1ſte Juli 1840 for Magiſtergraden ved Kjøbenhavns Univerſitet; blev d. 27de Novbr. 1841 conſtitueret ſom Overlærer ved bemeldte Skole, og erholdt d. 25de Novbr. 1842 faſt Anſættelſe i dette Embede. — * 1828 Suſanne Achthon (døbt $\frac{4}{1}$ 1801 i Fræer, Viborg Stift), Datter af Marcus A. og Erike Marie Jørgenſen. — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 54—55; jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 19).

Adnotationum in *Ciceronis Tusculanas Disputationes* Specimen I^{mum}. Programma. Viburgi, 1830. 4to.

Latinſk Elementarbog for de nedre Gymnaſialklasſer, af Aug. Grotefend. Overſat med nogle Forandringer og Tillæg til Brug iſær for de lærde Skolers nederſte Klasſe. Viborg, 1835. (M. f. L. XVIII. 32—42, af C. A. Thortſen).

Kritiſke Bemærkninger til M. Tullius Ciceros Tale for M. Caelius. Indbydelſesſkrift. Viborg, 1836. 4to.

Observationes criticae in M. Tullii *Ciceronis pro P. Sestio Orationem* sive Censura tertiae editionis Orellianae. Programma. Viburgi, 1837. 4to. (Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſchaft 1838, Nr. 21, S. 169—72, af Ed. Wunder).

Emendationes M. Tullii Ciceronis Epistolarum. (pro gradu Magisterii). Hauniæ, 1840; ſiden udg. ſom Skoleprogram f. A. (»Fædrel.« 1840, Nr. 279; T. f. L. o. K. V. 427—28).

Emendationes M. Tullii *Ciceronis Tusculanarum Disputationum.* Particula I.—III. (i »Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Viborg Kathedralſkole« 1841, 43, 44. Viborg).

Kritiſke Anmeldelſer i: Maanedsſkrift for Litteratur" (af P. N. Thorup: Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum explicati etc., i XVIII. 415—70); og i Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (af B. Borgens og H. F. Høegh Nisſens Latinſke Grammatiker, i II. 446—75).

Nogle Bidrag til J. N. Madvigs Udgave af Ciceronis libri V de finibus bonorum et malorum. (Haun. 1839).

Weſenberg (Jacob Daniel), f. i Schleſien; kom hertil Danmark i 1770erne, og udførte ſom Landinſpecteur oeconomiſk Landmaaling i Jylland i mange Aar; blev 1801 Stifts-Landinſpecteur i Ribe Stift; den 13de Maj 1828, efter Anſøgning, i Naade entlediget. † 17de Februar 1830 i Kolding, over 100 Aar gl. — *Caroline Dorothea Gieſe.

Anviisning hvorledes de kunſtige Græsarter bør dyrkes i Jylland. Viborg, 1779; udg. anonymt. (L. E. 1781, Nr. 26). — Offentlig Beſkjæmmelſe kræver og tillader offentlig Retfærdiggjørelſe. ibid. 1805. (For dette Skrift blev Forfatteren ved Landsthinget 1806 tilfunden at bøde 200 Rdlr. til Veile Amts Juſtitskaſſe).

I Didrichſens „Magazin for Næringsſtanden“ (Anviisning til Raigræsſets Dyrkning, VIII. 282—95).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Erfaringer om Raigræs, IV. 1820. S. 181).

Weſenberg (Jacob Daniel), Sidſtanførtes Sønneſøn; f. 1800 i Holſtebro, ældſte Søn af Carl Auguſt Hans Weſenberg, daværende Landinſpecteur, ſiden Kammerraad og Stifts-Landinſpecteur i Ribe Stift (døbt $\frac{2}{10}$ 1773 i Fredericia, † $\frac{23}{12}$ 1843 i Kolding), og Karen Maria de Hoffman; blev 1811 optagen i Aalborg Cathedralſkole, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1820; tog i det følgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; blev ſiden Boghandler i Kjøbenhavn. † 4de Maj 1839, ugivt.

Abdallah. En Fortælling, overſat af det Tydſke af J. Carlſen. Aalborg, 1820. (pſeudonymt).

Nogle af Tydſk overſatte Fortællinger og Miſceller i Ugebladet „Vennen i ledig Stund“. Aalborg, 1820.

Wesſel (Caspar), Broder til Digteren Johan Herman Wesſel (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 653); f. d. 8de Juni 1745 paa Jonsrud under Veſtby Præſtegaard paa Follong i Aggershuus Stift, 4de Søn af Jonas Wesſel (Tordenſkjolds Broderſøn), daværende perſonel Capellan, ſiden ($\frac{23}{5}$ 1748) Sognepræſt i Veſtby Præſtegjeld, ſamt Provſt (1768) over Øvre-Borgeſysſels Provſti (f. $\frac{29}{1}$ 1707 i Throndhjem, † $\frac{4}{9}$ 1785, jvfr. Moe's Tidsſkr. for den norſke Perſonalhiſtorie, 1ſte Række, S. 231—32), og Lene Maria Schumacher (f. $\frac{15}{8}$ 1715, † $\frac{17}{4}$ 1789, Datter af Auctionsdirecteuren paa Bragnæs, tidligere Kjøbmand ſſtd., Herman Schumacher); blev 1757 optagen i Chriſtiania Latinſkole, hvorfra han afgik til Kjøbenhavns Univerſitet 1763, og tog Examen philosophicum i det paafølgende Aar; blev ſtrax efter (1764) af det Kongelige Danſke Videnſkabernes Selſkab antagen ſom Asſiſtent hos ſin Broder Ole Chriſtopher W., ſom den Tid var Geodætiker ved den geographiſke Landmaaling; 1766 Interims geodætiſk Landmaaler, og 1769 virkelig; abſolverede d. 7de Novbr. 1778 den latinſk-juridiſke Embedsexamen (Laud.); foreſtod 1779, 80, 81 de trigonometriſke Operationer; udførte i Aarene 1782—1785, under G. C. v. Oeders Ledning, en trigonometriſk Opmaaling af Hertugdømmet Oldenburg (jvfr. Høſt's „Clio" I. 1. S. 104; Molbech's Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 198—99); kom tilbage 1786 og blev atter antagen af Videnſk. Selſkabet ſom trigonometriſk Operateur; fik d. 13de Juli 1798 kongelig Beſtalling med Titel af Landmaalings-Inſpecteur; blev d. 1ſte Marts 1805, efter Anſøgning og formedelſt Sygdom, afſkediget med Penſion; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge. † 25de Marts 1818 i Kjøbenhavn. — * 1780 Cathrine Eliſabeth Møller, ſepar. († 1791, 42 Aar gl.). — (Jvfr. Moe's Tidsſkr. for den norſke Perſonalhiſtorie, 1ſte Række, S. 238—39; Molbech's Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 210. 413. 445).

I „Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Skrifter" (Om Directionens analytiſke Betegning, et Forſøg anvendt fornemmelig til plane og ſphæriſke Polygoners Opløsning, m. Kb., i Ny Saml. V. 469—518). — (Tildeels efter Autogr.).

Wesſely (Abraham), f. d. 6te Novbr. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Stads-Mægler og Repræſentant for den moſaiſke Menighed i Kbhvn., Moſes Wesſely, Ridder af Danebroge (f. i Kbhvn. 1761, † $\frac{24}{5}$ 1831 ſſtd.) og Ficke f. Wallich (f. 1768, † $\frac{13}{3}$ 1844); blev 1818 dimitteret til Univerſitetet af daværende Studioſ. Theol. A. G. Rudelbach; underkaſtede ſig i Efteraaret 1824 den fuldſtændige juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; tog 1830 Dispacheur-Examen og blev 1831 Dispacheur i Kjøbenhavn; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for tredie Valgkreds (Sorø og Præſtø Amter) og mødte ved Rigsdagene 1850—52; valgtes d. 18de Febr. 1851 og d. 13de Marts 1852 af Landsthinget til Statsreviſor.

Medudgiver af: Fædrelandet (et Dagblad. Kbh. fl. 4to.) fra dets Begyndelſe d. 7de Decbr. 1839 til d. 30te Juni 1841. (Hertil leverede han bl. a.: Om Transactionen med Courantbanken i 1773, i Aarg. 1841, Nr. 705, 6; Danmarks og Englands Forbrug, 1842, Nr. 810, 43; Beedigelſe af Søforklaringer, ſ. A. Nr. 961; Belysning af Hr. Nathanſons Polemik, ſ. A. Nr. 972, 80; Grosſerer Nathanſon ſom Statiſtiker, ſ. A. Nr. 1000. (jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 214, 47); Til Grosſerer Nathanſon, ſ. A. Nr. 1007; Sølv- og Banco-Courſen, 1843, Nr. 1286, 91, 93. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 182, 84); Profesſor Ravit om Bankens Seddelprivilegium, ſ. A. Nr. 1375, 77; Om Mangelen paa Penge, 1846, Nr. 275; Bankens Indſtilling om Seddelforøgelſen, ſ. A. Nr. 276. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 273); Om de til Hjælp til Statsgjældens Forrentning og Afbetaling ſamt til Reſervefondet henlagte Activer, 1847, Nr. 78, 83, 91, 105; Seddelforøgelſen, ſ. A. Nr. 116, 18; Brandforſikkringen af Bygninger paa Landet i Danmark, ſ. A. Nr. 286, 88, 89; Om Standsningen af Pengecirculationen, 1848, Nr. 102; Anmeldelſe af P. F. Lunde's »Forſlag til Forbedring i de arbeidende Clasſers Kaar«, ſ. A. Nr. 215; Om et Statslaan, ſ. A. Nr. 232. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 247, 61, 62); Nationalbankens Regnſkab, ſ. A. Nr. 265; Bankdirecteur H. P. Hanſen og Dispacheur A. Wesſely, ſ. A. Nr. 266. (jvfr. Nr. 271, af H. P. Hanſen); Om Finanſerne efter den 22de Marts 1848, ſ. A. Nr. 289, 90, 91, 92; Nationalbankens Regnſkab, 1849, Nr. 252).

I »Kjøbenhavnsposten« (Adſkillige Artikler, Finants- Bank- og Pengevæſenet angaaende, ſaaſom i 1837, Nr. 168; 1838, Nr. 236—40; 1839, Nr. 63—64. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 58, 62); o. fl. a., i Almindelighed under Mærket D eller A. W.).

I »Danſk Folkeblad« (Finansregnſkabet for 1845, i XII. Nr. 53—54, 55. (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 69, 77); En Artikel om Berlingſke Tidende og Finantsbeſtyrelſen, i XIII. Nr. 6).

I »Den Berlingſke Tidende« (Foredrag ved Forſamlingen af 2det Diſtricts Vælgere, 1848, Nr. 246).

Weſt (Chriſtian Frederik), f. d. 21de Maj 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Chriſtian Weſt var Maurmeſter, Capitain ved Brandcorpſet og Danebrogsmand († $\frac{29}{1}$ 1816) og givt med Maren Schou Grønlund; blev 1819 dimitteret til Univerſitetet af Cand. J. T. Neergaard (nu Provſt og Sognepræſt i Faxø); tog i Januar 1824 theologiſk Atteſtats (Laud.); tilbragte Sommeren 1826 paa en Rejſe i Tydſkland og Schweiz; blev d. 23de Septbr. 1829 Sognepræſt til Nim og Underup i Aarhuus Stift, og d. 24de Febr. 1844 i Borre paa Møen. — *Hedevig Maria Schumacher (f. $\frac{8}{11}$ 1806), Datter af Kammerjunker, Diviſions-Adjutant og Chef for Raquetcorpſet, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher og Eliſabeth Cathrine f. Svendſen.

Nogle af Paſtor Grundtvigs Vildfarelſer i hans Angreb paa Profesſor Clauſens Skrift om Catholicismen og Proteſtantismen, oplyſte. Kbh. 1825. (jvfr. Art. P. A. Fenger (I. 423); Messager franç. du Nord 1825, p. 597; P. Søfrenſen »Forſøg paa at redde Grundtvigs krænkede Ære.« Kbh. 1825, S. 17—22, og J. Nielſen (J. C. Lange) »Udfaldet af Sagen: Clauſen contra Grundtvig for Retfærdighedens, Sandhedens og Oplysningens Domſtol.« Kbh. 1825, S. 9).

von Weſten (Johan Chriſtopher), f. i Odenſe d. 9de September 1769 (ikke 1770), ældſte Søn af Juſtitsraad, Dr. med. & Mag. Philoſ. Prof. Peter v. Weſten, daværende Apotheker i Odenſe, ſiden (1782) Toldforvalter, Conſumtionskaſſerer og Poſtmeſter i Fredericia (f. 1731 i Odenſe, † 1789, jvfr. Blochs fyenſke Gejſtl. Hiſt. I. S. 567—72; Nyerups Lit.

Lex. S. 651—55), og Anna Johanna Baar († $\frac{26}{8}$ 1795, en Datter af Etatsraad, Amtsforvalter Jens Baar i Odenſe og Birgithe Catharina v. Bergen); blev dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Skole 1787 (inſcriberet $\frac{21}{1}$ 1788); ſtiftede 1799 et Underviisnings-Inſtitut i Kjøbenhavn, i Forening med N. Brendſtrup og H. Nisſen, af hvilket han var Enebeſtyrer fra Maj 1821 indtil 1832, da han overlod Beſtyrelſen til V. A. Borgen og K. E. Nielſen; blev d. 21de Januar 1800 Translateur i det tydſke, franſke, italienſke, ſpanſke og portugiſiſke Sprog; d. 1ſte Novbr. 1828 Cancelliraad. † 29de Auguſt 1841. — *1. $\frac{25}{9}$ 1801 Caroline Frederike Schultz (f. $\frac{17}{8}$ 1785 i Kbhvn., † c. 1831, Datter af Urtekræmmer Chriſtian Frederik S. og Chriſtine Hellemann). *2. Sophie Dorthea Bentzen, Datter af Oberſt Frederik Chriſtian Bentzen og Frederike Chriſtiane Loviſe f. Silckmüller († $\frac{8}{5}$ 1820, 75½ A.).

Priis-Afhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretiſk og praktiſk Inſtitut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet, for at det med mindſte Bekoſtning kan ſtifte den meeſt muelige Nytte? af Villaume. Overſat efter Forf.'s Manuſkript. Kbh. 1799. (L. E. 1799, Nr. 50). — Franſk Læſebog for Begyndere og de mindre Skoleclaſſer udarbeidet af A. de Beauclair. Udgivet efter den tydſke Udgave. ib. 1808. Anden omarbeidede og forbedrede Udgave. ib. 1817.

Han har overſat trende Skueſpil: a) Malerne af Babo. Kbh. 1795. b) Moderen, eller hun kan ikke vælge. Et Lyſtſpil i 1 Act. (af Dejaure). ib. eod. (L. E. 1795, Nr. 45). c) Ægteſkabsforſlaget, eller de to Officerer. Comedie i 1 Act af Alexander Duval. ib. 1802. Af disſe er det førſtnævnte ikke kommen i Boghandelen.

Weſtengaard (Frederik Ludvig), f. i Sverborg i Sjælland d. 24de Septbr. 1770, yngſte Søn af Jens Weſtengaard, Sognepræſt til Sverborg ($\frac{24}{4}$ 1758), ſamt Provſt i Hammer Herred (f. $\frac{21}{9}$ 1721 i Citadellet Frederikshavn, † $\frac{23}{8}$ 1791*) og hans anden Huſtru Johanne Dorothea Staal (en Kjøbmandsdatter fra Vordingborg); blev 1786 dimitteret til Univerſitetet fra Vordingborg Latinſkole; tog d. 28de Maj 1788 philologiſk og d. 12te Maj 1791 theologiſk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var 1790—91 Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 12te Septbr. 1791 efter Faderens Død hans Eftermand ſom Præſt i Sverborg. † 18de Decbr. 1817. — *1. Charlotte Sophie Herſom (f. $\frac{20}{11}$ 1771, † $\frac{7}{4}$ 1808, næſtældſte Datter af Præſten til Veilø og Veſter-Egidsborg, Provſt Mag. Hans Chriſtian Herſom og Magna Suſanna Selſtrup). *2. Chriſtiane Maria Windekilde. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 67; Adr. Compt. Efterretn. 1817, Nr. 302).

---

*) Sønneſøn af Jens Erichſen, Borgemeſter i Odenſe (der efter ſin Fædrenegaard i Jylland lod ſine Børn tage Tilnavnet Weſtengaard), og Maren Bang, Datter af Biſkop Niels Bang i Odenſe, jvfr. Giesſings Jubell. III. 1, S. 147.

Qvænam sit religio antiqvissima, *Theismus* an *Polytheismus*? Disp. pro stip. Colleg. Medicei. Havn. 1790.

Weſtengaard (Jens Chriſtian), Nysanførtes ældſte Søn; f. d. 23de Juni 1796 i Sverborg Præſtegaard; blev 1815 dimitteret til Univerſitetet af Præſten H. C. Michelſen; d. 16de Octbr. 1819 conſtitueret ſom Lærer, og d. 6te Juni 1820 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Vordingborg; 1833 tillige Regnſkabsfører og Kaſſerer ved ſamme Skole. † 18de Juni 1838. — * 1822 Maren Severine Michelſen (f. $\frac{7}{7}$ 1802, † $\frac{4}{4}$ 1838, en Datter af reſiderende Capellan ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, Hans Chriſtian Michelſen og Magdalene Eliſabeth f. Holm). — (Sørgetale over ham i Suhr's Smaaſkrifter II. 180—92; jvfr. ſſtd. S. 142—43; „Kbhpoſt.“ 1833, Nr. 172).

Mindeblomſter paa Michael Roſings Grav. Kbh. 1819. (anonymt; jvfr. Art. N. U. Kroſſing, II. 68).

Nogle Bemærkninger om Modersmaalet og dets Retſkrivning, i to Breve. Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Vordingborg. Kbh. 1823. 42 S.

Om Skolediſciplin — efter Moſche. — Indbydelſesſkrift. Kbh. 1828. 59 S.

Nogle eenstydige danſke Ords Bemærkelſe. Indbydelſesſkrift. Kbh. 1836. 38 S.

I Ugebladet „Borgervennen“ (25 Artikler til Supplement af Sporons eenstydige Ord, 1819, Nr. 9—11, under Mærket: J. C.). — (Tildeels efter Meddelelſe).

Weſtengaard (Lauritz Chriſtian Ditlev), f. d. 8de Juli 1795 i Kundby i Sjælland, hvor hans Fader, Provſt Otto Weſtengaard (en Halvbroder til ovenanførte Freder. Ludv. W.), var Sognepræſt henimod halvhundrede Aar (f. $\frac{17}{8}$ 1763 i Sverborg, † $\frac{11}{8}$ 1835*), jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 55) og givt med Anna Kirſtine Lange (døbt $\frac{31}{3}$ 1773 i Nyborg Kirke, † $\frac{13}{8}$ 1834, Datter af Cancelliraad Laurits Lange til Ørbeklunde i Fyen, tidligere Kjøbmand i Nyborg, og Mette Kirſtine Knudſen). Blev 1805 optagen i Slagelſe Latinſkole og i den daværende Vice-Conrector, ſenere Profeſſor Jens Møllers Huus; kom i Begyndelſen af Aaret 1809 derfra til Roeskilde Cathedralſkole og i Huſet hos Adjunct, nuværende Provſt Daniel Smith; afgik til Univerſitetet 1812; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; 1814 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; abſolverede d. 18de Octbr. 1816 den theologiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken ſamme Charakteer han ſiden ogſaa erholdt til den homiletiſke og katechetiſke Prøve; var Lærer i Kjøbenhavns og Chriſtianshavns Borgerdydsſkoler; blev d. 13de Juli 1819 Adjunct ved den gjenoprettede lærde Skole i Vordingborg; d. 7de Juni 1827 Sognepræſt for Pedersborg og Kindertofte Menigheder i Sjælland, og den 4de Juni 1830 for St. Hans Menighed i Odenſe; beſøgte formedelſt en ſjelden og langvarig Sygdom i Stemmen i tre Aar efter hinanden 1839, 1840 og 1841 de tydſke Bade Ems og Nenndorf. — * $\frac{21}{5}$ 1820 Elſe Marie Høyen (døbt $\frac{7}{11}$ 1800 i Kbhvn, † $\frac{18}{10}$ 1847 i Odenſe, Datter af Brygger Anders Larſen H. og Inger Margrethe Schrøder). — (Jvfr. Wøl's „Materialier“, Nr. 77; Suhrs Smaaſkr. II. 142; O. Thomſens Avis 1845, Nr. 63; Berl. Tid. 1845, Nr. 99, Tillæg).

---

*) Søn af Provſt Jens W. og dennes førſte Huſtru Johanne Marie Jacobsdatter Foſie, en i ſin Tid bekjendt Konſtnerinde, jvfr. Fortalen til Schönaus Samling af danſke lærde Fruentimmer.

Jens Deichmanns franſke Grammatik, paa nye udgivet og bearbeidet. Fjerde Oplag. Kbh. 1820. (L. T. 1821, S. 306—13, af Fr. Thaarup). Femte forbedrede Oplag. ib. 1827. Sjette forbedrede Oplag. ib. 1835.

Platos Apologie for Sokrates. Overſat af det Græſke og udgivet ſom Program fra Vordingborg lærde Skole. Førſte Halvdeel. Kbh. 1822. Anden Halvdeel. ib. 1827. (Af denne Overſættelſe udkom andet Oplag. Odenſe, 1850).

Fortegnelſe over de franſke uregelmæsſige og defective Verber, ſom viſer deres Conjugation i alle Tempora og Modi. Kbh. 1825.

Communionbetragtninger for Evangeliſke Chriſtne. Kbh. 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 32).

Nytaarsgave for Evangeliſke Chriſtne. Kbh. 1839. (Tidsſkr. for Almueſkolevæſ. V. 401—8; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 48).

Om Skabningen, med et Tillæg om den hellige Skrift, af C. Harms. Paa Danſk udgivet. Odenſe, 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 167). — Om Gjenløsningen, af Samme. ib. 1841. (Nord. Tidsſkr. for chriſtel. Theol. III. 251—62, af L. N. Boiſen). — Om Helliggjørelſen, af Samme. ib. 1842. (Samtlige tre med fælles Titelblad. ibid. 1842).

Opbyggelſesbog for Chriſtne, til Brug ved den private og huuslige Andagt. Samlet og udgivet af Tage Müller, Chr. H. Kalkar og L. D. Weſtengaard. Odenſe, 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 352; F. L. o. K. II. 1844. S. 391—99; Theol. Tidsſkr. IX. 196—205).

Prædikener over Johannis Aabenbaring, af C. Harms, overſatte. Odenſe, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 82, Tillæg).

Medudgiver af: Chriſtelig Kirketidende for 1832, 33, 34, 35. Odenſe. 4to. (L. T. 1833, Nr. 18; Hall. Allg. L. Z. 1834, Ergzbl., Juli, Nr. 62, S. 489; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1012).

I Bibelſelſkabets Beretninger (Breve, i V. S. 109; XIII. S. 72—74).

I Møllers „Nyt theologiſk Bibliothek“ (Om Bibelen ſom Læſebog i Skolerne. Tale holden 1815 af M. C. B. J. Moſche, overſat, i VIII. S. 1—26).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler, 2den Samling“ (Taler ved trende Confirmationshandlinger, S. 142—54; Sørgetale i Alſted Kirke ved Emilie Flemmers Jordefærd, S. 455—58).

I Tidsſkriftet »Chriſtelig Samler« (Les retraites spirituelles af C. Harms, fordanſket, i III. 86—100; Hvilken Stat kan kaldes chriſtelig, overſ., ſſtd. S. 100—3; Bemærkninger og Læſefrugter, i VII. 76—79; 190—92; 285—88; VIII. 75—78; 180; 241—47; IX. 62—68; Gudsfrygt med Nøiſomhed er en ſtor Vinding, VIII. 184—91; Nogle Prøver af en ſvenſk Reſervejægers Dagbog, meddeelt, XII. 279—86).

I »Danſk Kirketidende« (Nogle Bemærkninger, i V. 203—7; Collegium pastorale practicum, af E. Pontoppidan, ſſtd. S. 258—64).

Desuden adſkillige Bidrag til „Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet“, og til »Danſk Folkeblad« (i hvilket det af ham Meddeelte for det meſte er betegnet med Mærket v.).

Han var een af »De Tolv“ imod Baggeſen, 1818. (jvfr. Poul M. Møllers Levnet, S. 32—36). — (Tildeels efter Autogr.).

Weſtenholtz (Thomas Frederik), f. d. 4de Februar 1779 paa Morsø, hvor hans Fader Johan Dietrich Wilhelm Weſtenholtz, givt med Karen Hee (Datter af Præſten Thomas H. i Borup), var (fra 3/7 1776) Sognepræſt for Sejerslev, Ejerslev og Jordsby Menigheder (f. 1731 i Wilſter i Holſteen, † 1794; anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 655); kom i Foraaret 1793 i Viborg Latinſkole, hvorfra han i Efteraaret 1795 dimitteredes til Univerſitetet; underkaſtede ſig i Juni 1799 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i October ſ. A. dens praktiſke Prøve, hiin med næſtbedſte, denne med bedſte Charakteer; vendte i det følgende Aar tilbage til Morsø og var beſkæftiget med juridiſk Praxis for Underretterne og Nørrejyllands Landsthing; blev ved Oprettelſen af Landeværnet anſat ſom Premierlieutenant i det nordre jydſke Regiment og erholdt i Foraaret 1805 et Compagni i ſamme; hvorefter han ved de annecterede Batailloners Oprettelſe anſattes ſom Capitain og Compagnichef førſt ved det 3die jydſke Infanteri-Regiments 4de, dernæſt ved det 1ſte jydſke Infanteri-Regiments 3die, og ſiden ved det 2det jydſke Infanteri-Regiments 3die Bataillon; blev d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; afgik ſom Major; blev d. 19de Jan. 1816 Strandings-Commisſionair paa Nordveſt- og Øſtkyſten af Jylland; d. 21de Juli 1819 Herredsfoged og Skriver i Horns Herred, ſamt Byfoged og Byſkriver i Frederikshavn; d. 5te Apr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Slet og Aars Herreder, ſamt Birkedommer og Skriver i Løgſtør. † 22de December 1830 i Vildſted. — *Marie Eliſabeth Aabel (f. 25/4 1791, Datter af Kjøbmand Jørgen A. i Sæby).

I »Landoecon. Tidender« (Noget angaaende Brændeviins Brænderiernes fuldkomne Frigivelſe, i VIII. 1818. S. 247—80). — (Tildeels efter Autogr.).

Veſterboe (Martinus), f. 1776 (døbt 2/1 ſ. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Brændeviinsbrænder Hans Mortenſen († 6/7 1813, 88 A., i Ringſted) og Chriſtine Olsdatter; dimitteret til Univerſitetet fra Vor Frue-Latinſkole i Efteraaret 1793; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; blev Alumnus paa Walkendorfs Collegium i Septbr. 1796, ſenere paa Borchs Collegium; tog i Januar 1800 theologiſk Atteſtats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken ſamme Charakteer ogſaa ſiden tilkjendtes ham ved den katechetiſke Prøve; blev d. 29de Novbr. 1811 reſiderende Capellan for Ringſted og Veenløſe; d. 16de Juli 1813 Sognepræſt til Gyrſtinge og Flinterup i Sjælland. † 15de October 1817. — * 1812 Frederikke Chriſtine Falkenthal (f. $\frac{20}{3}$ 1788, † $\frac{31}{12}$ 1849 i Kongens Lyngby, næſtældſte Datter af Stabschirurg i Sø-Etaten Tobias Friedrich F. og Sara Chriſtine v. Oſten).

Symbolæ ad historiam opinionis Judaicæ *de statu post mortem futuro*. (pro stip. Colleg. Med.). Hafniæ 1805. 70 pag. 8vo.

Weſtergaard (Chriſten Schaarup Chriſtopher), f. i Aarhuus d. 1ſte April 1787, Søn af Procurator Chriſtian W. og Dorthea Cathrine Gottſchalk (en Datter af Præſten Chriſtopher G. i Odenſe og Chriſtine Dorthea Bohne); blev 1797 optagen i ſin Fødebyes Cathedralſkole; 1805 Compagnichirurg ved det 1ſte jydſke Infanteri-Regiment; ſtuderede ſiden 1811 ved det chirurgiſke Academi og var tillige Compagnichirurg ved Sapeurcorpſet, ſildigere ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment; tog i Foraaret 1815 chirurgiſk Examen (1ſte Char.); erholdt Bataillonschirurgs Charakteer, og blev 1816 conſtitueret ſom Regimentschirurg ved det danſke Armee-Contingent i Frankrige; nedſatte ſig ſiden ſom privat Practicus i Kjøge, hvor han 1824 blev conſtitueret og d. 12te October 1825 virkelig Diſtrictschirurg. † 3die Juli 1818. — * 1. $\frac{20}{11}$ 1819 Chriſtiane Louiſe Colding († 1821, 28½ A. i Kjøge). * 2. Eliſabeth Cathrine Tønneſen (f. $\frac{29}{1}$ 1792). — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt.-Lex. XXI. 63; Berl. Tid. 1848, Nr. 173).

I »Bibliothek for Læger« (Om Brugen af Aareladninger og Brækvinſteen i Koldfeber; (uddraget af Medicinal-Indberetn. til det Kgl. Sundheds-Collegium), i XV. 383—87; paa Tydſk af J. F. W. Nevermann i Ruſt's Magaz. f. d. geſ. Heilk. Bd. 44. S. 473—77; Udtog i Caſpers Krit. Repertor. d. Heilk. Bd. 32. (Bd. 12). 1833. H. 2. S. 275—76, og i Medico-chirurgic. Review 1836, Jan.).

Weſtergaard (Niels Ludvig), f. i Kjøbenhavn d. 27de October 1815, Søn af Tømmermeſter Niels Nielſen W. (fra Elsborg Veſtergaard ved Viborg, † 1835) og Sophie Magdalene f. Nyborg († $\frac{29}{6}$ 1850). Dimitteret fra Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn 1833, og tog i det følgende Aar anden Examen; ſtuderede derefter iſær den Indiſke Philologi, hvilket Studium han fortſatte i Bonn 1838; beſøgte derfra 1839 Paris, London og Oxford; tiltraadte i Foraaret 1841 tildeels med Kongelig og Univerſitetets Underſtøttelſe en videnſkabelig Reiſe om Cap til Indien og Perſien, hvorfra han vendte tilbage 1844 over Tiflis, Moſkov og Petersborg (jvfr. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1471, 1552); blev kort efter, d. 12te Juli 1844, udnævnt til Lector og d. 29de Septbr. 1845 til Profesſor i den Indiſk-orientalſke Philologi og Literatur ved Kjøbenhavns Univerſitet; Medſtifter ($\frac{23}{1}$ 1847) af det Nordiſke Literatur-Samfund, og ſiden den Tid Medlem af dets Samfundsraad; d. 3die Decbr. 1847 Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab og d. 13de Decbr. 1850 af ſammes Ordbogscommisſion; d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Holbeks Amts 1ſte Valgdiſtrict, deeltog i den grundlovgivende Rigsforſamling 1848—49 og var en af dens Secretairer; foretog 1850 en Rejſe til Bibliothekerne i London, Oxford og Paris; er Æresmedlem af the Bombay branch royal Asiatic society. — * $\frac{23}{5}$ 1845 Chriſtiane Frederikke Orpheline Octava Ryge (f. 1819, Datter af kgl. Skueſpiller og Inſtructeur Dr. J. C. Ryge og C. F. f. Becher).

Radices linguæ Sanscritæ, ad decreta Grammaticorum definivit atque copia exemplorum exquisitiorum illustravit *N. L. Westergaard*. Bonnæ ad Rhenum 1841. 4to. (trykt i Kjøbenhavn). („Fædrel.“ 1841, Nr. 501, af M. Hammerich; „Zeitſchr. f. d. Kunde des Morgenlandes“, Bd. IV. H. 1., af Chr. Lasſen, jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 673).

Zur Entzifferung *der Achæmenidischen Keilschrift* zweiter Gattung, i VI. Bd. af „Zeitſchr. f. d. Kunde des Morgenlandes“ og ſærſkilt aftrykt tilligemed Prof. Chr. Lasſens Afhandling: Die altpersischen Keilschriften nach Hrn. N. L. Westergaard's Mittheilungen. Bonn 1845. (Hall. Allg. L. Z. 1845, Nr. 251; Berl. Tid. 1845, Nr. 213). Afhandlingen udkom ſamtidig, men i noget forſkjellig Form, paa Engelſk: On the deciphering of the second Achæmenian or Median species of arrowheaded writing, i „*Mémoires* de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—44“, p. 271—439, cfr. tab. XII.—XVIII. (Quarterly Review, March 1847; Journ. asiatique 1849).

Kortfattet *Sanskrit Formlære*. Kbh. 1846. — *Sanskrit Læsebog* med tilhörende Ordsamling. ibid. eod.

Codices Indici bibliothecæ regiæ Havniensis enumerati et descripti, cum indice codicum Indicorum et Iranicorum bibliothecæ universitatis Havniensis. Havniæ 1846. 4to. (O. m. T. *Codices Orientales bibliothecæ regiæ Hafniensis* jussu et auspiciis regis Daniæ augustissimi Christiani octavi enumerati et descripti. Pars I: *Codices Indicos* continens. Havn. 1846. 4to).

Bundehesh. Liber Pehlevicus, e vetustissimo codice Havniensi descripsit, duas inscriptiones regis Saporis I. adjecit. Havniæ 1851. 4to.

Zendavesta or the religious books of the Zoroastrians, edited and interpreted. Vol. I. The Zend texts. Part I. Yasna. Copenh. 1852. 4to.

Mindre Afhandlinger og Bidrag:

On the connexion between *Sanscrit* and *Icelandic*. (i Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—1844, p. 41—74; og overſat paa Tydſk af Alb. Höfer i hans „Zeitſchrift für die Wiſſenſchaft der Sprache“, Bd. I. 1846).

The Girnar inscriptions by G. L. Jacob and N. L. W. (i Journal Bombay branch roy. asiat. soc. 1842).

Et Brev, dat. Bombay d. 1. Octbr. 1842 (i H. C. Ørſteds Overſigt over Videnſk. Selſk. Forh. 1843, S. 29—31); Udſigt over de videnſkabelige Reſultater af hans Reiſe i Perſien; et Brev til H. M. Kongen, dateret Teheran d. 2den Novbr. 1843 (ſſtd. 1844, S. 14—17).

Extract from a letter addressed to the rev. Dr. Wilson, relative to the Gabrs in Persia. (i Journ. roy. asiat. soc. London. 1844).

Om Mindesmærkerne fra Persiens Oldtid. (i „Antiquarisk Tidsskrift“ 1843—1845, S. 81—96).

Den oldperſiſke Indſkrift ved Behiſtan. (i Schouws „Dansk Tidsſkrift“, Bd. I. 1847. S. 231—56).

Overſatte: Hrafnkel Freysgodes Saga i førſte Stykke af Nordiske Oldskrifter udgivne af det nordiske Literatur-Samfund. Kbh. 1847. — (Revid.)

Weſterholdt (Chriſtian Jacob Nicolai), f. d. 8de Maj 1790, Søn af Landinſpecteur Marcus W. og Catharine Magdalene f. Lycke (* $\frac{16}{3}$ 1787, † $\frac{21}{4}$ 1845 i ſit 86de Aar i Kbhvn.); tog i Foraaret 1823 danſk-juridiſk Examen; blev 1826 Copiiſt og 1835 Fuldmægtig under Directionen for Statsgjelden og den ſynkende Fond (entlediget efter Anſøgning i Naade $\frac{20}{2}$ 1840); 1809 Secondlieutenant, 1823 Premierlieutenant, 1823 Capitain og 1838 Major ved Kjøbenhavns borgerlige Artilleri. * Sophie Hedevig Helene Chriſtiane Buch (f. [illegible] 1790, Datter af Præſten i Stubbekjøbing, Peder B. († $\frac{22}{3}$ 1798) og Marie Loviſe Nouvel).

Nytaarsgave for 1841. Med Noder. (o. m. T.: Erindrings-Blade. Et Udvalg af Digte). Kbh.

Weſtermann (.......), Conſumtionsbetjent i Slagelſe.

Tarif for Indførſels-Conſumtionen, Formalings-Afgiften og Afgiften af Brændings-Redſkaber m. m., ledſaget med Anmærkninger. Udregnet og udarbeidet efter Forordn. af 22. November 1837, ved Weſtermann og Knie. Kbh. 1838.

Wett (Georg Diedrich), f. 1772; blev privat inſkriberet ved Kjøbenhavns Univerſitet d. 20de Februar 1789; indtraadte ſiden ſom Officeer i det ſyenſke Infanteri-Regiment; blev 1806 Premierlieutenant; 1808 Capitain og Compagnichef; 1824 i Naade og med Penſion affkediget ſom Major; opholdt ſig ſiden i Kjøbenhavn. † 5te April 1842. — * Maria Nordgreen († $\frac{24}{5}$ 1848).

Anecdoter af fremmede Skrifter, ſamlede og overſatte. Kbh. 1805.

Gallerie af franſke Helte, eller den franſke Republiks og Keiſerdømmets mindeværdigſte Heroers, men i Særdeleshed Napoleons Vaabenfællers og Marſchallers Levnetsløb, Bedrifter og nuværende Stillinger, af K. H. Leidenfroſt. Overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1831.

Aurora, et Blad for Damer. (begyndt 1832). Kbh.

Den bortrømte Kaſſerer eller Geheime Over-Finanz-Raaden. Lyſtſpil i to Acter. Efter det Tydſke. Kbh. 1835.

Liste over samtlige, i effectiv Tjeneste staaende Herrer Officerer i den kongelige danske Landmilitair-Etat. Kbh. 1839. 4to. (Milit. Repertor. V. 347—50).

Bett (Georg Diedrich Caspar), Nysanførtes Søn; f. d. 25de April 1804 i Fredericia; var beſtemt til Studering, men følte ſtedſe en overvejende Lyſt til Militairſtanden, og blev Landcadet d. 11te Maj 1822, beſtod Officeers-Examen med bedſte Charakteer og fik den 23de Decbr. 1823 Officeers Anciennitet; afgik d. 20de Decbr. 1824 fra Landcadetcorpſet ſom Secondlieutenant ved 2det Livregiment til Fods; blev i Begyndelſen af Juni 1826 anſat ſom Inſpections-Officeer ved det Kgl. Landcadetcorps og underviſte fra 1826 til 1829 en Afdeling af dets ældſte Klaſſe i militair Opmaaling og Croquerie; blev d. 27de April 1829 Adjutant ved Landcadetcorpſet, og overtog tillige Bibliothekar-Forretningerne ved ſamme; afgik ved Reorganiſationen af dette Corps, d. 1ſte Maj 1831, ſom Adjutant, og anſattes derimod af Chefen ſom Lærer i Regning ved Corpſet; blev d. 8de Maj ſ. A. Chefs-Adjutant hos Landcadetcorpſets daværende tjenſtgjørende Chef, Prinds Wilhelm af Heſſen-Philipsthal; d. 4de Auguſt 1832 Premierlieutenant; d. 5te Novbr. 1838 Ridder af den Sachſen-Erneſtinſke Huusorden; d. 10de Februar 1839 kongelig faſt anſat Lærer ved Landcadetcorpſet; d. 1ſte Januar 1840 tillige fungerende Chefs-Adjutant ved den Kongl. militaire Højſkole; erholdt Capitains Anciennitet d. 20de Marts 1841; udnævntes d. 10de Juni ſ. A. til Ridder af Danebroge; fra 1ſte Juli 1842 til Capitain af 2den Klaſſe og d. 16de Decbr. 1845 af 1ſte Klaſſe i 4de Linie-Infanteri-Bataillon; anſattes d. 8de Juni 1846 ſom Capitain ved det Kongl. Landcadetcorps (fra $\frac{1}{4}$ ſ. A. at regne); blev d. 1ſte Maj 1848 Compagnicommandeur i 1ſte Reſerve-Bataillon; ſiden fungerende Commandeur for 2det Jægercorps og dernæſt for 3die Linie-Infanteri-Bataillon; d. 11te Auguſt 1849 charakteriſeret og d. 10de Januar 1850 virkelig Major; d. 6te October 1850 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klaſſe med Cocarde, og benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 22de Novbr. 1851 charakteriſeret Oberſtlieutenant (dog indtil videre uden Anciennitet); i Decbr. ſ. A. beordret til midlertidig Tjeneſte ved det holſteenſke Forbundscontingent ſom Commandeur for det holſteenſke Jægercorps; d. 1ſte Maj 1852 Commandeur for det 5te Jægercorps. — * $\frac{1}{10}$ 1831 Karen Sophie Wolck (f. $\frac{7}{8}$ 1808), Datter af Regimentsqvarteermeſter, By- og Raadſtueſkriver etc. i Nyborg, Bertel Wolck (f. 1756, † $\frac{4}{8}$ 1818).

Lærebog i practiſk Regnekunſt, udarbeidet for Landcadetacademiet. Kbh. 1832.

Wettwer (Chriſtian Ernſt), Boghandler i Kjøbenhavn. † 30te Juli 1835, 67 Aar gl.

Ypſilanti eller den græſke Nations Opſtand mod Tyrkerne og Tyrkernes gruelige Raſen imod Grækerne i Conſtantinopel efter deres Opſtand 1821, af et Øjenvidne. Overſat af det Tydſke. Kbh. 1829. — Ida. Schauſpiel in 5 Akten von C. Falſen. Nach Aug. Lafontaines Erzählung Ida von Tokkenburg. Nach der zweiten Ausgabe aus dem Däniſchen überſetzt. Kopenh. u. Leipzig, 1831.

Wewer (Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 17de Marts 1764, Søn af Bagermeſter Johan Wæver og Anna Nielsdatter Moth; blev 1781 privat dimitteret til Univerſitetet fra Kjøbenhavn; tog d. 24de April 1784 philologiſk Embedsexamen (Laud.) og d. 28de Juni 1785 theologiſk Atteſtats (n. c.); blev d. 17de Juni 1791 Præſt paa St. Thomas; d. 14de Decbr. 1792 Præſt ved Kjøbenhavns civile Arreſthuus; d. 29de Novbr. 1793 (ikke 1798) Garniſonspræſt i Citadellet Frederikshavn; d. 8de April 1808 Sognepræſt i Karlebo i Sjællands Stift; feſtligholdt d. 24de Juni 1841 ſit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes ſamme Dag til Conſiſtorialraad. — * $\frac{14}{9}$ 1798 Anna Cleophine Magdalene Margrethe Lønborg (f. $\frac{19}{9}$ 1777, † $\frac{3}{8}$ 1838), eneſte Datter af Ingenieurmajor Hans v. Lønborg, Generalmajor af Infanteriet (f. $\frac{16}{9}$ 1742, † $\frac{27}{8}$ 1802), og Cathrine Marie Sondorff († $\frac{31}{3}$ 1810 i Karlebo). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 48. — Portrait, malet af Ph. A. Fiſcher og lithographeret).

Sørgetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.

Jubelprædiken den 24. Juni 1841. (Trykt ſom Haandſkrivt). Kbh. 1842.

I Falleſens »Magazin for Religionslærere« (Afſkeds-Prædiken i Kjøbenhavns civile Arreſthuus, i VI. S. 429—443).

Weyſe (Chriſtoph Ernſt Friedrich), f. d. 5te Marts 1774 i Altona, hvor hans Fader Werner Ernſt W. († 1780) var Borgercapitain og Urtekræmmer og givt med Margaretha Eliſabeth Henſer; blev ved Profeſſor C. F. Cramers Foranſtaltning i Kiel ſendt i October 1789 til Kjøbenhavn for at lære Compoſitionen hos Capelmeſter J. A. P. Schulz; d. 4de April 1792 adjungeret Organiſten ved den franſk-reformerte Kirke; 1794 Organiſt ved ſamme Kirke; 1805 forflyttet i ſamme Egenſkab til Vor Frue-Kirke; 1809 Syngelærer hos Prindſeſſe Caroline; fik d. 11te Maj 1816 Titel af Profeſſor (med Rang i 6te Klaſſe Nr. 1); blev 1819 anſat ſom Componiſt ved det kongel. Theater; d. 1ſte Auguſt 1829 Ridder af Danebroge; højtideligholdt d. 4de April 1842 ſit 50 Aars Embeds-Jubilæum, i hvilken Anledning han modtog af Kjøbenhavns Univerſitet Diplom ſom Doctor i Philoſophien, og benaadedes med Danebrogsmændenes Hæderstegn (jvfr. Berl. Tid.

1842, Nr. 84). † 8de October 1842 i Kjøbenhavn. — (Autobiographi, i „Hesperus“ III. 140 -78; Biographiſke Efterretninger om ham, af N. Fürſt, i „Janus“, Wochenblatt, Wien 1819, Nr. 2, 7. Apr. (overſ. i „Hesperus“ III. 178—84); Biographiſk Skizze i „Danſk Pantheon“, 1ſte Levering, 1842; „Neuer Nekrolog der Deutſchen“ für 1842; jvfr. Fædrel.“ 1842, Nr. 1026, 28, 29; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 267, 71, 86; 1843, Nr. 23; „Dagen“ 1842, Nr. 276, 80, 82; „Nye Intelligensbl.“ ſ. A., October, Nr. 3, 4; „Weyſes Minde“, udgivet af Muſikforeningen, Kbh. 1844; Heibergs Intelligensbl. III. Nr. 25; Oehlenſchlägers Levnet I. 193—94, 238; „Tilſkueren“ 1820, S. 178; „Harpen“ 1822, Nr. 15; „Dagen“ 1825, Nr. 65; 1839, Nr. 258. — Portrait, tegnet af E. Lehmann, lithogr. af Fortling i Bærentzen & Comp. lithogr. Inſtitut, i „Portefeuillen“ 1840, Bd. 3; lithogr. af Fortling i „Danſk Pantheon“, 1ſte Levering, 1842; af Marſtrand i „Weyſes Minde“, 1844. — Büſte, af Krohn, og af Colberg 1843).

I Baggeſens „Danfana“ („Jo“, en philoſophiſk Ballade, i Bd. I. 1816. S. 77—92; jvfr. „Nord. Tilſkuer“, S. 406).

I Nyerups „Hertha“ (Signelil af Severus S., med Muſik, S. 109—10).

I Rahbeks „Hesperus“ (Autobiographi, ſkreven i Kjøbenhavn i Marts 1820, III. 140—78).

Choral-Melodier til den evangeliſk-chriſtelige Pſalmebog, harmoniſk bearbeidede. Kbh. 1839. Tver-Fol. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 103 (af U. K. Melbye); Veſtſjæll. Avis ſ. A. S. 448).

Halvtredſindstyve gamle Kæmpeviſe-Melodier, harmoniſk bearbeidede og udſatte til Pianoforte. Kbh. (1840). 2det Hefte, ibid. (1842). Tver-Folio. Med Text til 1ſte Vers. [Af Romancen: „Det var Ridder Hr. Aage“ og Balladen: „Svend Aage og Ingeborg“ udkom en ny Udgave, ibid. 1846]. (jvfr. Art. A. F. Winding og R. V. C. F. Winther).

38 lette Orgelpræludier til Brug ved Gudstjeneſten. Kbh. 1843.

Han ſatte Muſik til følgende dramatiſke Arbejder: Sovedrikken af Oehlenſchläger, 1807—8. [opført i April 1809]. (ſtukken med danſk og tydſk Text; af Romancerne: „Det blanke Sværd“ og „De klare Bølger“ udkom nye færſkilte Udgaver, Kbh. 1816—47); — Faruk af Oehlenſchläger. (opf. i Jan. 1812); — Ludlams Hule af Oehlenſchläger. (opf. i Jan. 1815; ſtukken 1822; jvfr. Converſationsbl. 1. Aarg. Nr. 73 og 94; Kbhvns Morgenbl. 1825, Nr. 97); — Macbeth. (opf. d. 15de Jan. 1817; Claveerudtog med danſk og tydſk Text); — Floribella af C. J. Boye, 1825; — Et Eventyr i Roſenborg Have, af J. L. Heiberg, 1827. (fuldſtændigt Claveerudtog; ny Udgave. Kbh. 1844); — Feſten paa Kenilworth af H. C. Anderſen, 1836. (Dandſene og et Par Syngenummere trykte; jvfr. Muſikalſk Tidende, S. 41—44, 49—61, 78—80); desuden enkelte Muſikker til „Aladdin“ (Spillemanden og Spøgelſets Sang, f. 1 St. m. Pf. Kbh. 1847) og til „Bagtalelſens Skole“, ved R. V. Dorph (En Sang, compon. af Weyſe, med Accomp. af Pianoft. og Guitarre af H. Rung. Kbh. 1847); — ligeledes til følgende Oratorier: Cantate i Anledning af Reformationsfeſten, af F. Høegh-Guldberg, 1817; Paaſke-Cantate af J. M. Hertz; Jule-Cantate af T. Thaarup, 1818; Pasſions-Cantate af Thaarup, 1819. (ſ. »Harpen« 1820, Nr. 9); Pindſehymne af Thaarup, 1820; Nytaars-Cantate af Thaarup, 1822; Paaſke-Cantate af Thaarup; Jeſu Opoffrelſe, Pasſions-Cantate af M. F. Liebenberg, 1825; Den Ambroſianſke Lovſang, 1826; Hymne i Anledning af Prindſesſe Wilhelmines Formæling, af F. Høegh-Guldberg, 1828; Forbøn i Anledning af Kronprindſesſe Carolines Formæling, af Samme, 1829; Cantate ved Frue Kirkes Indvielſe, af O. Malling, 1829; ſamt til Sørgecantater af Oehlenſchläger og J. L. Heiberg ved Kong Frederik VI.s Død, 1840, og til H. P. Holst's to Digte i ſamme Anledning, 1840; endvidere til Cantate til Mindefeſten over Rahbek, 1830, og ved Frederik Kuhlaus Grav, 1832.

Ligeledes har han componeret: Otte Melodier til B. S. Ingemanns Morgenſange for Børn, med Accompagn. af Pfte. Kbh. 1837. Fol. Med Text til 1ſte Vers; — Syv Aftenſange af B. S. Ingemann, med Accomp. af Pfte. ib. 1838. Tverfolio. Med heel Text; — Cantate for fire lige Stemmer, uden Accompagnement, componeret for det kongl. Waiſenhuus. ib. (1838). Fol.; — Acht Deutſche Geſänge von Göthe, Schiller, Matthiſon etc. für Pianoforte. Kopenh. 1839; — Trestemmige Sange til Brug ved Skole-Underviisningen. 1ste Hefte. ib. 1841. 4to. Texter ere tilføjede. (»Dagen« 1841, Nr. 108); — 9 Sange af Ewald, Grundtvig, Heiberg, Oehlenſchläger og Chr. Winther, med Pianof.-Accomp. ib. 1844; — »Liden Kirſten« og »Barcarole«, 2 Sange for 1 Syngeſtemme med Accomp. af Pianof. ib. 1847; To Romancer med Pfte. ib. 1848. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 26); — 2 Nationalſange af F. Høegh-Guldberg; ſamt Melodier til enkelte Sange (i »Braga« og Studenter-Sangforeningens »Samling af fleerſtemmige Mandsſange«). Desuden: nogle Allegros, udkomne paa Rellſtabs Forlag 1793 og paa ny af Nägeli i 7de Hefte af Rep. des Clavecinistes; Syv Symphonier, hvoraf en ſtukken i Kjøbenhavn paa Conferenceraad C. Bruns Bekoſtning, og en i Wien, 1795—97; Etudes pour le pianof.

Whitte (Carl Ludvig Edvard), f. d. 14de October 1806 i Korsør, hvor hans Fader Peter Bernholt W. (Søn af Præſten Hans Severin W. i Aakirkeby og Sønneſøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 656 anførte Mag. Hans W.) var Told- og Conſumtions-Kasſerer (f. $\frac{17}{10}$ 1765, † $\frac{10}{12}$ 1833) og givt med Martha Margrethe Maria Kofod (døbt $\frac{12}{8}$ 1775 i Rønne, en Datter af Præſten Mads K. i Hasle og Søſter til Overlærer Hans Ancher K.); blev 1818 optagen i Metropolitanſkolen, og afgik derfra til Univerſitetet 1825; underkaſtede ſig i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.) og i Novbr. ſ. A. mediciniſk Examen ved Univerſitetet (Laud.); var 1832—35 Candidat ved Frederiks Hospitals mediciniſke Afdeling; blev tillige Compagnichirurg ved Kongens Livcorps og erholdt d. 27de Maj 1833 Bataillonschirurgs Charakteer; 1835 forſat i lignende Egenſkab til Artillericorpſet (derfra i Naade entlediget $\frac{1}{1}$ 1839); 1838 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæſens 11te Diſtrict. — * M. Buch, en Datter af Vare-Mægler Cort Andreas Buch i Kbhvn. — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XXI. S. 117).

Anviisning til Sygepleien af J. F. Dieffenbach. Overſat. Med en Fortale af O. Bang. Kbh. 1833.

I »Kjøbenhavnsposten« (Om Cholera-Foranſtaltningerne i Stockholm i Efteraaret 1831, i Aarg. 1837, Nr. 253).

I »Ugeſkrift for Læger« (Forgiftningstilfælde af Knapoſt, I. 451—56; Om Behandlingen af Fnatpatienter med grøn Sæbe i Frelſerens Arbeidshuus, III. 305—13; Beretning om ſin Virkſomhed ſom Læge ved de paa Frelſerens Arbeidshuus indrettede Sygeſtuer, X. 209—10).

Whitte (Hans Kofod), Foranførtes Broder; f. d. 8de Februar 1810 i Korsør; kom, efter at have nydt Underviisning deels af ſin Fader, deels (i to Aar) af den daværende Sognepræſt i Korsør, Provſt P. M. Theſtrup, i Huſet hos ſin Morbroder Overlærer H. A. Kofod i Kjøbenhavn, og blev i October 1824 indſat ſom Diſcipel i Metropolitanſkolen, hvorfra han 1828 dimitteredes til Univerſitetet; tog i det følgende Aar anden Examen med Udmærkelſe; udnævntes i Marts 1831 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1832 Lærer i Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn, hvor han underviſte i noget over 5 Aar i Latin og Hebraiſk; underkaſtede ſig den 24de April 1835 den philologiſke Embedsexamen med bedſte Charakteer og den 10de Maj 1836 denne Examens praktiſke Prøve med ſamme Udfald; blev i Juli 1837 conſtitueret Lærer og d. 2den Decbr. ſ. A. Adjunct ved Metropolitanſkolen (i Hiſtorie og Geographi); disputerede d. 22de September 1838 for Magiſtergraden; udnævntes d. 6te Novbr. ſ. A. til Overlærer ved den lærde Skole i Slagelſe (i Danſk, Latin, Græſk, Hebraiſk og Franſk), og den 25de Maj 1844 til Rector for den lærde Skole i Rønne paa Bornholm (fra 1ſte Juli ſ. A. at regne). — *1838 Eleonore Henriette Chatarina Scheel (f. $\frac{28}{4}$ 1814), en Datter af Lehnsgreve Chriſtian Scheel til Stamhuſet Gammel Eſtrup († 1844) og Johanne Maria Sophie f. Lund. — (Autobiographi i Univerſitetsprogrammet i Anledning af Reformationsfeſten og Rectoratets Omſkiftning 1838, p. 40—41; ſamt i Programmet fra Slagelſe lærde Skole for 1839, S. 55—56, og fra Rønne for 1844, S. 18—20; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 92—93; 1851, S. 25).

De Quinto Fabio Pictore ceterisque Fabiis historicis disputatio (pro stipendio Collegii Medicei). Havniæ 1832.

De rebus Chiorum publicis ante dominationem Romanorum. Addita est enumeratio numorum Chiorum omnium, quotquot editi sunt, et inediti nonnulli, quorum IX tabula ænea expressi sunt. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1838. (T. f. L. o. K. III. 385—92, af K. Sick; Zeitſchr. für die Alterthumswiſſenſch. 1840, S. 955—56, af E. Oſenbrüggen; Tijdschrift voor algemeene Munt-en Penningkunde, af van der Chys; jvfr. Hermanns »Lehrbuch der griechiſchen Staatsalterthümer«, 3. Ausg. § 77).

Liber de scriptoribus antiquis Chiis. Havniæ 1841. (Indbydelſesſkrift fra Slagelſe lærde Skole).

Hebraiſk Sproglære til Skolebrug. Kbh. 1842. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1168, af R (ɔ: R. J. F. Henrichſen).

Analyſe til Geneſis eller lexikalſk og grammatikalſk Veiledning for Begyndere i Hebraiſk til at fortolke 40 Kapitler af Geneſis. Kbh. 1843.

Gaji Julii Cæsaris de bello Gallico commentariorum libri septem et octavus A. Hirtii. Recensuit et præfatus est Joannes Kofod Whitte. Havniæ 1844.

Indbydelſesſkrifter til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole og Real-Skole 1844—51, trykte deels i Kbhvn., deels i Rønne. (Heri leverede han, foruden de aarlige Skoleefterretninger for 1813—51, endvidere: Om den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juli 1845 (i Indbydelſesſkr. f. 1846); Collatio codicum II. Havniensium cum editione Elberlingiana G. Julii Cæsaris commentariorum de Bello Gallico. (1847); Emendatio collationis codd. II. Hauniensium superiore anno editæ. (1818); Et Bidrag til Besvarelsen af det Spörgsmaal: Bör Rönne lærde Skole nedlægges? (1851).

I Peterſens „Tidsſkrift for Litteratur og Kritik“ (Recenſioner over D. G. Monrad, „de formis quiescentibus linguarum Semiticarum“, IV. 32—58, og over C. F. Ingerslevs Lærebøger i Geographien, ſſtd. S. 424—59; jvfr. Ingerslevs Antikritik i V. 146—58 og Whittes Svar i et Tillægsblad til ſamme Bds 4de Hefte).

Whitte (Johannes Köhlen), Farbroder til de 2de Foranførte; f. 1756 (døbt $\frac{4}{5}$ ſ. A.) i Nylarsker paa Bornholm, hvor hans Fader Hans Severin W., gift med Cathrine Sophie Seeſt, da var Præſt; var Cancelli-Secretair, da han d. 21de Febr. 1800 blev danſk Conſul paa det gode Haabs Forbjerg; 1817 entlediget. † 1831. — * Wilhelmine Adolphine Frederikke Fabritius de Tengnagel (f. $\frac{28}{8}$ 1778, † $\frac{25}{1}$ 1816 i Sorø), yngſte Datter af Kammerherre, Generalkrigscommiſſair Michael Fabritius de Tengnagel til Veilegaard (f. $\frac{10}{8}$ 1739, † $\frac{26}{8}$ 1815 i Odenſe) og Adolphine de Leth (f. $\frac{14}{8}$ 1746, † $\frac{30}{11}$ 1797).

Nye og accurat Coursbog imellem Dannemark og London, Amſterdam og Hamborg. Kbh. 1794.

Wiberg (Carl Emil), Søn af nedenſtaaende Cantor Joh. Andr. W.; f. d. 25de Marts 1807; blev Muſiklærer og af den kgl. Skoledirection autoriſeret Syngelærer i Kjøbenhavn. * $\frac{26}{7}$ 1831 Birthe Cathrine Jørgenſen.

Udtog af Syngekunſtens vigtigſte og førſte Grunde. Til Brug ved Sangunderviisning i Skoler. Kbh. 1831. 4to. 2det forøgede Oplag. ibid. 1837. 8vo. („Dagen“ 1837, Nr. 188).

Samling af Skoleſange. 1.—2. Hefte. Kbh. 1837. 4. („Dagen“ 1837, Nr. 188; Kbhvns Læſeſalons Ugeblad f. A. S. 80).

Pariſerdrengen, Lyſtſpil i 2 Acter af Bayard og Vanderburgh. Overſat. Kbh. 1837. (o. m. T.: Lommebibliothek for Skueſpilyndere. 1ſte Hefte).

Lumpacivagabundus, den onde Aand, eller Svirebrødrene. Hexefarce i 3 Acter af Johan Neſtroy. Overſat. Kbh. 1837.

For Pianoforte-Spillere, om Indſtuderingen og Foredraget af Compoſitioner, af C. F. Pohle. Paa Danſk. Kbh. 1840. („Den Friſindede" 1840, S. 23).

Muſicalſk Grammatik, eller theoretiſk-practiſk Underviisning i Tonekunſten. For Muſiklærere og Muſikelever, ſaavelſom for Enhver, der ønſker Veiledning i Grundbegreberne af Tonekunſten. Af G. W. Fink. Overſat. Kbh. (1810).

Udgav med enkelte Forbedringer 2det Oplag af Mesſe-Melodier af J. A. Wiberg. Med Svarene af Choret, udſatte tre- og fiirſtemmige af C. E. F. Weyſe. Kbh. (1813). 4to.

Wiberg (Johannes Andreas), f. d. 19de September 1780 i Viborg; kom 1791 i ſin Fødebyes Latinſkole, og dimitteredes derfra til Univerſitetet i Efteraaret 1797; underkaſtede ſig i det paafølgende Efteraar den philoſophiſke Prøve (n. c.); blev 1808 Skolelærer, Kirkeſanger og Organiſt i Børglum i Aalborg Stift; 1822 Cantor ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn; i Sommeren 1823 Syngelærer ved Metropolitanſkolen; 1833 Lærer i Mesſeſang ved det kgl. Paſtoral-Seminarium. † 26de Juli 1843. — * Juliane Maria Gjøhr († 1/7 1838 i Kbh.). — (Autobiographi i Indbydelſesſkriftet fra Metropolitanſkolen 1840, S. 49—50).

Mesſe-Melodier til Fader Vor, o. ſ. v. Med Svarene af Choret, udſatte tre- og fiirſtemmige af C. E. F. Weyſe. Ledſagede med Anmærkninger om Præſtens Forretninger for Alteret. Kbh. 1832. 4to. Andet Oplag (med enkelte Forbedringer), udg. af C. E. Wiberg. ibid. (1843). 4to.

Viborg (Carl), f. paa Chriſtianshavn d. 25de (ikke 21de) Juli 1783, af Forældrene: Nicolai Chriſtian Wiborg, Medlem af den kongl. Direction for det Danſke Dug-Manufactur og Commerce-Conſulent, ſamt Inſpecteur ved Klædemanufacturet i Fredericia (f. 22/8 1747 i Bedſted i Sønderjylland, † 1800, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 659), og Arine Bringſtrup; nød privat Underviisning i Hjemmet til ſit 17de Aar; kom 1800 i Huſet hos daværende reſiderende Capellan i Mariager, F. C. Bergmann, der i Foraaret 1802 dimitterede ham til Kjøbenhavns Univerſitet, hvor han tog Examen Artium (H. ill.), og i det paafølgende Efteraar ſamt i Foraaret 1803 Examen philologico-philosophicum (Laud.). Siden Faderens Død havde dennes Broder, nedenanførte E. N. Viborg ſtaaet ham i Faders Sted, og under hans Vejledning ſtuderede han Veterinairvidenſkaben i Forening med Medicin og Chirurgi; blev under Bombardementet 1807 aſſiſterende Chirurg ved Almindeligt Hoſpital; d. 2den Maj 1809 Lector og anden Lærer ved Veterinairſkolen med Forpligtelſe at underkaſte ſig den chirurgiſke Examen, hvilken Forpligtelſe han opfyldte ſamme Efteraar, og erholdt ved denne Examen førſte Charakteer; fik d. 21de Juli 1811 det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en indſendt anatomiſk-phyſiologiſk Underſøgelſe af et ſjeldent og beſynderligt Misfoſter, og d. 26de October ſ. A. Rang med Regimentschirurger; udnævntes d. 13de Marts (Reſol. $\frac{20}{2}$) 1816 til Profeſſor i Veterinairvidenſkaben (med Rang 6te Kl. Nr. 13), og d. 12te Decbr. 1822 til Forſtander og førſte Lærer ved Veterinairſkolen; erholdt d. 31te Marts 1824 Rang efter Rangforordningens 4de Klaſſe Nr. 3; blev d. 1ſte Auguſt 1829 udnævnt til Ridder af Danebroge. Var Secretair ved Directionen for S[illegible]tterivæſenet og Veterinairſkolen (1822); Medlem af Vaccinations-Commiſſionen (1822); af Directionen for det Claſſenſke Litteraturſelſkab for Læger ($\frac{26}{3}$ 1820); af de mediciniſke Selſkaber i Kjøbenhavn ($\frac{11}{11}$ 1813) og Stockholm ($\frac{2}{3}$ 1818), ſamt af andre inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. † 7de October 1844. — * 1825 Anne Charlotte Amalie Viborg, f. Nielſen, (f. $\frac{26}{11}$ 1778, † $\frac{2}{3}$ 1852), Enke efter nedenanførte Etatsraad Er. Niſſen Viborg. — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XX. 120—22; XXXIII. 151; H. C. Tſcherning, Efterretning om den kgl. danſke Veterinairſkole, 1851, S. 21—22).

Kort Veiledning til Hingſtens, Følhoppens, ſamt Føllets og Folens rigtige Behandling indtil det femte Aar. Udg. iſær for Bondeſtanden. Kbh. 1824. Overſat paa Tydſk af C. L. Wentz. Karlsruhe 1826.

Den ondartede Lungeſyge hos Heſten, beſkreven til Nytte for Landmanden. Kbh. 1826. (Messager franç. du Nord 1825, p. 350; Medicin. chir. Zeit. Ergänzgsbd. 34. 1831. No. 862. S. 67—76). Nyt Oplag. ibid. 1832.

Veterinair-Samlinger. 1ſte Hefte. Kbh. 1827.

Faarekoppeſygen, beſkreven til Nytte for Landmanden. Kbh. 1831.

Heſtens Yderlære ved Eric Viborg. 2det forøgede Oplag, udgivet af C. Viborg. Kbh. 1836, m. K.

Veiledning til Svinets Behandling ſom Huusdyr, af Eric Viborg. 2det med flere Tillæg forøgede Oplag, udgivet af C. Viborg. Med 5 Kobbertavler. Kbh. 1836.

Beſlaglæren, eller Kunſten at beſlaae Heſten, Eslet, Muuleslet og Oxen, tilligemed en Beſkrivelſe af de i Heſtens Fod forekommende vigtigſte Sygdomme, theoretiſk og praktiſk behandlet. Med 13 Tavler. Kbh. 1837.

Veiledning for Landmanden til i Vinterens Løb at forebygge Sygdomme blandt ſine Huusdyr, med ſærligt Henſyn til at kjende og behandle den nu graſſerende godartede Tungekræft og Kloveſyge. Kbh. 1841.

I »Veterinair-Selſkabets Skrifter« (Udtog af nogle Forſøg, anſtillede for at helbrede Snive og Springorm, af Profeſſor Collaine, i II. 296—311; Collaines og Waldingers Cuur af Snive og Springorm, prøvet i Frankrig og Tydſkland, ſſtd. S. 390—95; Iagttagelſer af blandet Indhold fra de franſke Veterinairſkoler i Alfort og Lyon for Aarene 1809 til 1812, ſſtd. S. 396—409; Veterinair-Erfaringer fra den danſke Veterinairſkole, ſſtd. S. 410—34; Extract af indenlandſke Dyrlægers indkomne Beretninger til den danſke Veterinairſkole, ſſtd. S.

435—42; Luftrørſnittets Beſkrivelſe hos Heſten ſammenlignet med denne Operation hos Menneſket. (Oplæſt i det mediciniſke Selſkab den 19de December 1811), III. 61—88. (paa Tydſk overſ. af F. Müller i Gräfe's und Walther's Journal der Chirurgie Bd. XVIII. 1832. H. 2. S. 193—218); Beſkrivelſe af Kalvningsfeberen hos Koen, ſammenlignet med den ondartede Barſelfeber (febris puerperalis maligna); læſt i det mediciniſke Societet den 18. Februari 1813, i III. 89—118; Om den i Aarene 1815 og 1816 herſkende Hunde-Enzootie og Vandſkræk. (Oplæſt i det Kgl. mediciniſke Selſkab den 13. Febr. 1817), ſſtd. S. 137—240. (jvfr. Medic. chir. Zeit. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60); Bidrag til Mellemgulvets Pathologie, ſſtd. S. 377—91; Om Køernes Kaſtning, ved M. A. Tögl; med Anmærkninger af E. Viborg, ſſtd. S. 413—32; Veterinair-Iagttagelſer for Aarene 1812 til 1817 (Sammenvoxning (Anchylosis) mellem første Halshvirvelknogel og Nakkeknoglen hos en Heſt, ſom Følge af en langvarig Nakkemuus; En af et Stykke Staaltraad i Mavepiben hos en Koe opkommen, men lykkelig helbredet, Trommeſyge; Dødelige Sygdomstilfælde, foraarſagede af de ſaakaldte ſorte Hævelſer; Tarmkrængninger; Langvarig Durkløb hos en Koe foraarſaget af Galdeſtene; Ulægelige Brud af Haſeknoglens Pukkelfortſætning hos en Heſt; En ved en Hund iagttaget vanſkelig Synkning foraarſaget af en Beenudvoxning i Halſen; En nye Art af Bug-Brok hos Heſten; Et ved en Heſt helbredet giennemtrængende Bugſaar, hvor Nettet tillige var udtraadt; Nogle ualmindelige Sygdomstilfælde ved den ondartede Forraadnelſesfeber hos Heſten; Noget om Naumanns nøgne Heſt; Tamerlan; Den almindelige Hundeſyge; Jalappe Tinkturen), ſſtd. S. 477—506; Udtog af indenlandſke Dyrlægers indkomne Beretninger til den danſke Veterinairſkole, ſſtd. S. 506—18; Iagttagelſer af blandet Indhold fra de franſke Veterinairſkoler i Alfort og Lyon, ſſtd. S. 544—50).

I »Medicin. chirurg. Zeitung« (Conspectus præcipuorum momentorum, quæ continet commentatio de *enzootia canina atque hydrophobia*, qui morbi anno 1815 et 1816 grassati sunt; recitata in Soc. Reg. med. Hafn. d. 13. Febr. 1817, i Jahrg. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60; r. i Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1818, S. 52—58).

I Oluffens „Nye oeconom. Annaler« (Hiſtoriſk Udſigt over den forædlede Faareavls Fremſkridt i Dannemark i de ſidſte 38 Aar, iſær med Henſyn til de ſpanſke Faars Indflydelſe paa ſamme. Oplæſt i Landhuusholdn. Selſk. Febr. 1818, i V. 94—125, 133—71).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Nogle med den grønne Boghvede anſtillede Forſøg, ſom Fodringsmiddel for Faaret, Svinet og Geden, i II. 276—88, med et Tillæg af J. C. Drewſen, ſſtd. S. 288—90).

I „*Acta Reg. Soc med. Hafn.*" (Experimenta ad *effectum acidi Borussici* explorandum in animalibus nonnullis instituta, Vol. VI. (Acta nova, Vol. 2), p. 236—66; jvfr. Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 130; L. T. 1825, S. 180—83, af C. Otto).

I »Bibliothek for Læger«, af hvis 1.—7. Bd., 1821—27, han var Medudgiver, (Om Ratanhie-Roden og de den tillagte Virkninger, I. 1821. S. 105—10; Meddelelſer af nogle imod Hydrophobien anpriiſte nye Lægemidler, ſſtd. S. 342—75. (L. T. 1823, Nr. 4, af C. Otto); Jodinens Anvendelſe imod Struma, ſſtd. S. 376—86; Orfila's Fremgangsmaade for at opdage de fleſte mineralſke Gifter i farvede Vædſker, ſſtd. S. 391—95; Necrologi. Eric Viborg, i II. 1822. S. 195—231. (Særſkilt aftrykt under Titel: Eric Niſſen Viborg. Kort biographiſk Skizze. Kbh. 1823. 41 S.; et Udtog i L. T. 1823, S. 281—84, ſamt i Tidsſkr. for Naturvidenſkaberne II. S. 382—86); Om Marochetti's ſenere Jagttagelſer over den af ham, med Henſyn til Vandſkrækkens Natur og Helbredelſe, gjorte Opdagelſe, i IV. 1824. S. 340—50; Geheime-Conferentsraad Peter Hersleb Claſſen's Minde, i V. 1825. S. III—XIV.; Modbeviis for, at Heſtens Snive ikke, ſom nogle have antaget, er ſmittende for Menneſket, ſſtd. S. 252—70. (Bullet. des Sc. méd. T. X. 1827. Avr. p. 373; »Epr.« II. 1827. S. 69); Kritiſke Anmeldelſer af: E. Viborg, om Miltebrand og Qvægſygen, II. 1822. S. 145—46; Helweg, Betragtninger over den dyriſke Magnetiſmes Ubrugelighed, III. 81—83; G. L. Baden, Udſigt over Chirurgiens Tilſtand i Danmark, ſſtd. S. 83—84; ſamt de Medicinal-Væſenet vedkommende Bekjendtgjørelſer i Aarene 1817—21, meddeelte i I. 1821. S. 171—227, 306—30, 414—41).

I »Skandinaviſk Folkekalender for 1844« (Forholdsregler for at forædle Heſten, med 2 Træſnit, S. 95—106).

Nogle Artikler, ang. G. Michelſen, i „Dagen“ 1836, Nr. 309; »Berlingſke Tidende« 1837.

Udgav P. C. Abildgaards »Danſk Heſte- og Qvæglæge til Bøndernes Brug«, 8de og 9de Oplag med Fortale af E. N. Viborg. Kbh. 1829, 1839.

Andeel i *Pharmacopoea* veterinaria militaris. (Hanniæ, 1826). — (Tildeels efter Autogr.).

Viborg (Erik Niſſen*), Nysanførtes Farbroder, f. d. 5te April 1759 i Bedſted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngſte Søn af Carl Wiborg (f. $^{27}/_{8}$ 1706 i Kjøbenhavn, Præſt i Bedſted 1743—81) og Marie Sophie f. Friis; nød Underviisning af ſin Fader, ſom i Efteraaret 1777 dimitterede ham til Kjøbenhavns Univerſitet, hvor han blev privat inſkriberet d. 17de Octbr. ſ. A.; ſtuderede i de tre førſte Aar Theologi og de øſterlandſke Sprog; men opoffrede ſig derefter til de phyſiſke, mathematiſke og naturhiſtoriſke Videnſkaber, blev kjendt af Abildgaard, den danſke Veterinairſkoles Stifter og Forſtander, og opmuntredes af ham til at lægge ſig efter Veterinairvidenſkaben; blev d. 27de Marts 1783 Lector ved den botaniſke Have, og d. 16de April ſ. A. tillige ved Veterinairſkolen; erholdt d. 25de April ſ. A. det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Guldmedaille for Beſvarelſen af en i Aaret 1781 udſat Priisopgave om Eudiometrien; vandt d. 22de Juni 1787 den af ſamme Selſkab, for en botaniſk-oekonomiſk Beſkrivelſe over Bygget, dets forſkjellige Arter og Afarter, og disſes rigtige Dyrkningsmaade, udſatte

---

*) Døbt under Navn af Ericus Nisſenius Wiborg.

Priis, og tilkjendtes d. 7de Decbr. ſ. A. ligeledes af dette Selſkab Præmien for en Afhandling om de i den danſke Lov omtalte Sandvæxter og om deres Anvendelſe til Flyveſandets Dæmpning; tiltraadte i Sommeren ſ. A. med offentlig Underſtøttelſe en Rejſe ſom Veterinair og Botaniker til Tydſkland, Ungarn, den nordlige Deel af Italien, Frankrige, England og Holland, og kom tilbage i Maj 1790; anſattes d. 8de Decbr. ſ. A. ſom Inſpecteur over Sandflugterne i de danſke Stater (jvfr. Esmarchs Efterretning om Sandflugten, S. 18 flgg.; Bergſøe, „Chr. Reventlovs Virkſomhed" II. S. 6, 7); udnævntes d. 31te Decbr. ſ. A. til Profeſſor i Veterinairvidenſkaben og anden Lærer ved Veterinairſkolen; modtog d. 7de Juni 1792 fra Univerſitetet i Kiel Diplom ſom Doctor Medicinæ; vandt 1794 Landhuusholdnings-Selſkabets førſte Guldmedaille for en Afhandling om Aſpe- og Pile-Arterne; beſkikkedes d. 29de September (ikke Decbr.) 1797 til Profeſſor i Botaniken ved Kjøbenhavns Univerſitet, og d. 21de Auguſt 1798 til Meddirecteur for den botaniſke Have; foretog i ſidſtnævnte Aar en Forſtrejſe i Danmark og Hertugdømmerne; tiltraadte under 19de Juni ſ. A. Landmaalings-Commiſſionen for at examinere i Forſtvidenſkaben; blev d. 29de April 1801 Forſtander og førſte Lærer ved Veterinairſkolen, ſamt Secretair ved Directionen for Stutterivæſenet og Veterinairſkolen; d. 14de October ſ. A. Medlem af den da nedſatte Kongl. Vaccinations-Commiſſion; vandt i Efteraaret 1805 en Guldmedaille, for en Priis-Afhandling om en forbedret Svineavl, af Agerdyrknings-Selſkabet for Seine-Departementet i Paris (jvfr. Engelstoft's Univerſ. og Skole-Annal. 1806, I. 265); beſkikkedes d. 5te Juni 1807 til Secretair ved Selſkabet for Veterinairkyndighedens Fremme (hvortil han havde udkaſtet Planen); blev d. 1ſte Januar 1809 Meddirecteur for det Claſſenſke Literatur-Selſkab for Læger; d. 28de Januar ſ. A. Ridder af Danebroge; d. 2den Decbr. 1812 virkelig Juſtitsraad; antoges d. 10de Decbr. 1814 af Directionen for det Claſſenſke Fideicommis ſom Veterinair-Docent ved Agerdyrknings-Inſtitutet; blev d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; modtog d. 26de Februar 1817 kongl. Befaling at tage Sæde og Stemme i Directionen for Univerſitetet og de lærde Skoler i Sager, den botaniſke Have angaaende (ſ. Collegial-Tid. 1817, S. 210—11). Var Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{4}{3}$ 1791) og af ſammes Ordbogscommiſſion (1796) ſamt Formand i denne (fra Efteraaret 1804, jvfr. Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 220, 374—75, 76, 402), endvidere dette Selſkabs Archivarius ($\frac{28}{1}$ 1815); Medlem af det Linneiſke Societet i London ($\frac{20}{3}$ 1790); af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab ($\frac{18}{11}$ 1796); af det Kongl. Kjøbenhavnſke medicinſke Selſkab ($\frac{10}{11}$ 1803, Æresmedlem $\frac{8}{10}$ 1819); af det naturforſkende Selſkab i Berlin ($\frac{14}{3}$ 1804); correſponderende Medlem af det Kgl. Preuſſiſke Videnſkabers

Academi ($\frac{1}{4}$ 1812) og af det Kgl. Franſke Videnſkabers Inſtitut i Paris ($\frac{13}{12}$ 1814); Medlem af Videnſkabernes Academi i Stockholm ($\frac{12}{6}$ 1816); af det Linneiſke Societet i Philadelphia ($\frac{20}{6}$ 1816), ſamt af flere inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. Thunberg, Moench og Roth have givet Planteſlægter Navnet: **Viborgia.** (jvfr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. 577). † 25de September 1822. — *1. $\frac{18}{11}$ 1790 **Dorothea Henriette Auguſtine des Campeaux** (døbt $\frac{26}{10}$ 1766, † $\frac{2}{11}$ 1795), en Datter af Profesſor **Nic. Jac. And. Janſſens** des C. (f. $\frac{6}{3}$ 1732 i Rouen, † $\frac{18}{12}$ 1795) og Anne Suſanne Briand de Crevecoeur. *2. $\frac{10}{12}$ 1796 **Anne Charlotte Amalie Nielſen** (f. $\frac{26}{11}$ 1778, † $\frac{8}{2}$ 1852, Datter af Stutmeſter Nicolai N. (og ſenere givt med ovenanførte Profesſor Carl Viborg). — (**Grundtrækkene af hans Levnetsløb**, med Fortegnelſe over hans Skrifter og Afhandlinger, i 1ſte Bind af hans ſamtlige Veterinair-Afhandlinger, S. 3—31; **Nekrolog**, af C. Viborg, i Bibl. f. Læger II. 1822. S. 195—231, ſærſkilt aftrykt under Titel: Eric Niſſen Viborg. Kort biographiſk Skizze. Kbh. 1823. (i Udtog i L. T. 1823, S. 281—84, og i Tidsſkr. for Naturvidenſk. II. 382—86); „Dagen“ 1822, Nr. 232; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 157—61; Schleſw. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1821. VI. 101—2; 1828. I. 52—56; Lübker's und Schröders Schriftſt. Lex. II. 654—59; Nachtr. S. 860; jvfr. J. V. Neergaard: „Mit Livs vigtigere Tildragelſer“, I. S. 31 fg., 40—47, 49, 52—57, 62, 64—79, 83—99, 138, 40—42; H. C. Tſcherning, Efterretning om den kgl. danſke Veterinairſkole, S. 19—20; Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 318; S. v. Tennecker's Lehrbuch der Veterinair-Wundarzneikunſt, 1r. Theil (Prag 1820), § 49, S. 87—88. — **Portrait**, lithographeret, foran førſte Bind af hans ſamtlige Veterinair-Afhandlinger. — Om det over ham opreiſte **Mindesmærke**, ſ. „Dagen“ 1824, Nr. 82; Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 72).

Tentamen *Eudiometriæ perfectioris*, ab illustri Academia scientiarum Regia Havniensi præmio coronatum. Havn. 1784, cum fig. — **Botaniſk oeconomiſk Afhandling om Bygget**, et i Følge det Thottſke Legatum af det Kongelige Danſke Videnſkabernes Selſkab den 22. Juni 1787 kronet Priisſkrift. Kbh. 1788. 4to., med 4 Kbt. (L. E. 1789, Nr. 6). Overſat paa **Tydſk**. Kopenh. 1802. 4to., mit 4 Kpfrn. (N. Allg. D. Bibl. 80 Bd. 1ſtes St. S. 267). — **Efterretning om Sandværterne og deres Anvendelſe til at dæmpe Sandflugten paa Veſterkanten i Jylland.** Kbh. 1788, med 7 Kbb. Overſ. paa **Tydſk** af J. **Peterſen**, under Titel: Beſchreibung der **Sandgewächſe** und ihrer Anwendung zur Hemmung des Flugſandes auf der Küſte von Jütland; zum Gebrauch der Sanddünen-Bewohner. Kopenh. 1789. (Allg. D. Bibl. 95 Bd. S. 512). — **Efterretning om Trommeſygens Behandling hos Hornqvæget.** ibid. 1792. (L. E. 1792, Nr. 39; Allg. L. Z. 1794, Nr. 76). Paa **Tydſk** i Forf.'s Abhandl. für Thierärzte etc., I. S. 89—168, mit 1 Kupfertafel. — **Efterretning om den Kongelige Danſke Veterinairſkoles Indretning.** ibid. eod. (L. E. 1793, Nr. 27; „Iris“ 1793, II. 219). Paa **Tydſk** i Abhandl. für

Thierärzte, I. S. 169—271. — Forſøg til ſyſtematiſke Danſke Navne af indenlandſke Planter; til Brug for Lærlingerne ved den Kongl. Veterinair-Skole. ibid. 1793. (L. E. 1794, Nr. 4; Krit. o. Antikr. H. XIV. Nr. 39; Jen. L. Z. 1794, IV. Nr. 350; jvfr. Liden underjordiſk Urtebog, forfattet af Niels den Anden og overſat af Mag. Phalæna. Kbh. 1798, ſ. L. E. 1798, Nr. 36). Overſ. paa Tydſk 1795. — Underretning om Kær-Myſſen, og dens Anvendelſe til Føde for Menneſker og Kreature. Efter Rentekammerets Foranſtaltning trykt for Kongelig Regning og uddeelt i Norge. Kbh. 1795. 13 S. 8. — Sammlung von Abhandlungen für Thierärzte und Oekonomen. Aus dem Däniſchen. I.—V. Bändchen. Copenh. 1795—1807, mit Kupfertafeln. (L. E. 1806, Nr. 3. 4, af J. Rathke; 1808, Nr. 30; Beckmanns Bibl. XIX. 150—53, 554—61; Hartenkeils medicin. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Bibl. f. Phyſ. XIV. 280—83; Nachrichten von gelehrten Sachen, St. 7). — *Beata ruris otia fungis Danicis impensa a Theodoro Holmskiold. Vol. secundum;* post obitum auctoris editum. Curante *E. Viborg*. Haun. 1799. fol. (jvfr. Phyſikal. Bibl. XVI. 401—2). — Indledning til almindelig Naturkyndighed for Dyrlæger, af P. Abildgaard og E. Viborg. Kbh. 1800. Paa Tydſk: Abildgaards und E. Viborgs Handbuch der Naturlehre für Thierärzte. Aus dem Däniſchen vom Prof. C. H. Pfaff. Copenh. 1802. Paa Svenſk: Indledning till almän naturkunnighet, af *Abildgaard* och *Viborg*. Öfvers. af *A. Lindér*. Stockholm, 1802. (Badens Univerſ. Journ. IX. 44; L. E. 1801, Nr. 19; 1802, Nr. 5; Hall. Allg. L. Z. 1807, Ergzbl. Januar, S. 62; N. Allg. D. Bibl. LXXX. 263—66). — Danſke Benævnelſer til Heſtens Anatomie, Bygning og Behandling, beſtemte til Brug ved Underviisningen i den Kongl. Danſke Dyrlægeſkole. Samlede og ordnede af E. Viborg og J. Neergaard. Kbh. 1800. (L. E. 1802, Nr. 19; jvfr. Neergaards »Mit Livs vigtigere Tildragelſer«, I. S. 54—57; »Politivennen« 1829, S. 674, 694, og Art. J. B. Neergaard, II. 435—36). — Veiledning til en forbedret Faareavl, og de ſpanſke Faars Behandling i Danmark og Norge; ved P. C. Abildgaard og E. Viborg. ibid. eod., m. K. (Beckmanns Bibl. XXI. 268—70; jvfr. Art. S. A. Fjelſtrup, I. 435). Paa Tydſk: P. C. Abildgaard's und E. Viborg's Anleitung zu einer verbeſſerten Schaafzucht und richtigen Behandlung der ſpaniſchen Schaafe unter kältern Himmelsgegenden, aus dem Däniſchen überſetzt von F. C. Jenſen und mit Anmerkungen verſehen von dem letzten der erwähnten Verfaſſer. Copenhagen, 1802, m. Kpf. (N. Allg. D. Bibl. LXXX. 460—61). Paa Svenſk: Anvisning till en förbättrad Fårafvel, af *Abildgaard* och *Viborg*, med Anmärkningar af Prof. *Retzius*. Stockholm, 1806. — J. G. Wolſteins Anviisning til at opdrage (ɔ: opføde) Føl. Overſat. 2det Oplag, med Anmærkninger. Kbh. 1800. (I den førſte danſke Udgave, ſom udkom 1798, havde Viborg ingen Deel. De af Viborg i hans Udgave tilføjede Anmærkninger udkom ſamme Aar paa Tydſk overſatte af J. A. Marcusſen i Skriftet: Kurze Anweiſung zu einer richtigen Zucht und Wartung der Füllen bis zum vierten Jahre, von J. G. Wolſtein. 3te Aufl. Copenh. u. Leipz. 1800). — Anviisning til at kiende og behandle Qværke, Heſtekopper og Snive, udgiven til Brug for Landmanden. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 19; Olufſens Annal. X. 161—63; Marckmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 49). — Handbuch der Naturlehre. Copenh. 1802. — Veiledning til Svinets Behandling ſom Huusdyr. Kbh. 1804, m. Kobb. Andet med flere Tillæg forøgede Oplag, udgivet af C. Viborg. Med 5 Kobbertavler. ibid. 1836. (ſ. Marckmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 50). Paa Tydſk, omarbedret og forøget af Forfatteren. Copenh. 1806, mit Kupf. Paa Franſk: Mémoire sur l'éducation, les maladies, l'engrais et l'emploi du porc. (Traduit de l'allem. de *Viborg*, et de l'angl. de *Young*). Paris, 1823, in 8, avec 3 planches. *Sec. édit.*, corr. et augm. des notes. Paris, 1835, in 8, avec 5 grav. Paa Svenſk: Handledning till Svinets uppfödande, m. m. Öfvers. Stockholm, 1830. 8: o., med 1 pl. Ogſaa paa Rusſiſk. (L. E. 1804, Nr. 16; 1807, Nr. 2). — Veterinair-Jagttagelſer for Aaret 1806. 1. Hefte. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 48); for Aarene 1807 og 1808. 2. H. ibid. 1808. (ogſaa i Veterin. Selſk. Skr. I. 273—384); for Aarene 1809 til 1811. 3. H. ib. 1813. (og i Veterin. Selſk. Skr. II. 273—484); for Aarene 1818, 1819 og 1820. ibid. 1820. — C. H. Pfaff, über unreife, frühreife und ſpätreife Kartoffeln, und die verſchiedenen Varietäten der beiden letztern, vorzüglich in chemiſcher und mediciniſch-polizeilicher Hinſicht; und E. Viborg von der Unſchädlichkeit der unreifen und der rothen Kartoffeln. Kiel, 1807. (L. E. 1808, Nr. 11). — *Analyse* des travaux de la Société royale vétérinaire de Copenhague. Premier Rapport. Copenh. 1808. fol. Second Rapport. ibid. 1815. 4to. — Tredie Beretning om Veterinair-Selſkabets Forhandlinger. Kbh. 1818. 8. Paa Franſk 1820. Dritter Bericht von den Verhandlungen der Veterinair-Geſellſchaft nebſt einer Ueberſicht der Veterinair-Litteratur. Kopenh. 1819. 8vo. — Om Heſtekiøds Spiisning. Skrevet efter det Kongl. danſke Cancellies Befaling, iſær for Norge. Kbh. 1809. 22 S. 8. (tillige indf. i Almanakken for 1811, ſamt i Veterin. Selſk. Skr. II. 153—72, og r. i Bibl. f. Læger II. 221—25; Bärens' »Penia«, 4. Aarg. S. 151—57).

Nachricht von der in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein im Jahre 1814 herrſchenden Rinderpeſt. Glückſtadt 1814. 4to. (Paa Danſk i Olufſens »Nye oeconom. Annal. II. 24—33).

Aufruf an die Schleswig-Holſteiniſchen Einwohner wegen der im Jahre 1814 in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein ausgebrochenen Viehſeuche. Schleswig 1814. 4to.

Samtlige Veterinair-Afhandlinger. Førſte Bind. Kbh. 1820, med Forf.'s Portrait. (Oecon. Correſpond. IV. 284; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1821, VI. 101—13).

Om Miltebrand og Qvægſygen. Kbh. 1821. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 145—46, af E. Viborg).

Om Rotter og Muus, med Anviisning til deres Fordrivning og Ødelæggelſe. Kbh. 1821, med 1 Kb. (Oecon. Correſpond. V. 271).

Om Pilevaands Afbarkning og Plantning, tilligemed en Fortegnelſe over de hertil fortrinligſte Pilearter. Med 6 Kobbere. Kbh. 1821. 4to. (Oecon. Correſpond. V. 165—67; jvfr. Krarups Søndags Aftens Læsning 1809, Octbr. Nr. 28, af Viborg).

Heſtens Ydrelære, en Lærebog til Forklaring af Heſtens udvendige Form, Fuldkommenheder og Feil. Kbh. 1821. 2det forøgede Opl., udgivet af E. Viborg. ibid. 1836, m. K.

Udgav: Veterinair-Selſkabets Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1808—18, med 4 Kobb. og 2 Steentryk. (L. E. 1809, Nr. 11; L. T. 1814, Nr. 6. 7; Nyt Bibl. f. Læg. II. 163—69; Oecon. Correſpond. IV. 190—91). Til denne Samling leverede han: i 1ſte Deel: Om Harpixets urindrivende Virkning hos Heſten. (Læſt i det Kongl. Kiøbenhavnſke mediciniſke Societet den 19 November 1807), S. 51—64. (paa Tydſk i Teuffels Magazin, Bd. 1. H. 2. S. 179 flgg.); Erfaringer om Jernvitriolens indvortes Virkninger hos vore Huusdyr. (Oplæſt i ſamme Societet den 19 November 1807), S. 65—76. (paa Tydſk i Teuffels Magaz. Bd. I. H. 2. S. 170 flgg.); Om Spydglands-Midlernes Virkning hos Huusdyrene. (Oplæſt i ſamme Societet den 19 November 1807), S. 77—156. (paa Tydſk i Teuffels Magaz. Bd. I. H. 3. S. 310 flgg.); Veterinair-Jagttagelſer for Aarene 1807 og 1808, S. 273—384. (ſ. ovenf.); — i 2den Deel: Om Særkiendene paa ſpiſeligt Kiød. (Læſt i det Kongl. Mediciniſke Societet i Kiøbenhavn, den 11 Januar 1810), S. 1—66; Underſøgelſe af det Priisſpørgsmaal om Qvægſygen, ſom Videnſkabernes Selſkab i Varſkau har udſat for Aaret 1809, S. 67—120; Forſøg, ſom beviſe, at Heſtens Pindhoſe er ſmittende og kan, ligeſom Muk, frembringe de ægte Kokopper, S. 129—38; Underſøgelſe om Menneſkets og Huusdyrenes Skab er en identiſk Sygdom. (Læſt i det Kongel. Kiøbenhavnſke mediciniſke Societet den 25 Jan. 1810), S. 139—52; Om Heſtekiøds Spiisning, S. 153—72. (ſ. ovenfor); Anmærkninger til O. Lemvigh's »Forſlag om at indføre Pudler iſtedet for glathaarede Hunde«, S. 181—92; Den ſkiere Havre er et utilſtrækkeligt Fødemiddel for Heſten, S. 193—200; Veterinair-Jagttagelſer for Aarene 1809 til 1811, S. 273—184. (ſ. ovenf.); — i 3die Deel: Bidrag til Qvægſygens Hiſtorie og Efterretning om dens Behandling i Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen i Aaret 1814. (Læſt i det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab den 6 Januari og 3 Februari 1815), S. 1—60; Om Naturen af de ſaakaldte Franzoſer eller Parreſygen hos Hornqvæget. (Læſt i det Kongl. mediciniſke Societet den 12 Jan. 1815), S. 119—86; Anmærkninger til Lappé's »Brudſtykker om Smitterne for Huusdyrene«, S. 241—70; Efterretning om Arvefeilen af det ſaakaldte dobbellendet eller tvillinglaarede Hornqvæg. (Læſt i det kongl. Landhuusholdningsſelſkab den 11 Dec. 1816), S. 279—88; Forſlag til et forbedret Hundepolitie i de danſke Stater, S. 307—50; Om Skadeligheden af Kær Heſtehale for Hornqvæget. (Af Kongl. Vetenſkaps-Academiens Handlingar för år 1817, S. 120), S. 351—62; Om Blaamælk, S. 363—68; Anbefaling af Krebskloen, ſom et nyt Fødemiddel for Oxen. (Fremlagt for det phyſiographiſke Selſkab i Lund i Skaane), S. 369—76; Officiel Beretning om Frugtbarheden i det Kongl. Frederiksborgſke Stutterie afſtædt af E. Viborg og F. C. E. Nielſen, S. 439—62.

I »Anzeige der Leipziger ökonom. Geſellſchaft zur Michaelis Meſſe« (Beobachtungen und Verſuche über die Wirkungen des Eibenbaumes (Taxus baccata L.); zur näheren Beſtimmung ſeiner Schädlichkeit und Unſchädlichkeit, 1788, S. 18—31; 1792, S. 29—36; ſammendragne og forøgede med fornødne Bemærkninger i Abhandl. für Thierärzte, II. 49—68).

I »Det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Skrifter« (Om de almindeligſte hidtil bekjendte Gifters Virkning hos de forſkiellige Dyrearter, med nogle deels nye, deels igjentagne Forſøg i Henſyn, hvorvidt man af hines ulige eller eensformige Virkning paa disſe kan ſlutte ſig til Arternes Forſkiellighed eller Beſlægtning i Dyreriget; oplæſt i Selſkabet d. 13de April 1792, i Ny Saml. IV. 485—512; ſærſkilt aftr. m. T.: Forſøg og Erfaringer om adſkillige Gifters Virkning paa Dyr. Kbh. 1792. 4to; paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, I. 275—324. (L. E. 1791, S. 592; 1792, Nr. 28; 1795, Nr. 6; »Iris« 1793, II. 223—24; Lundblad, Tidningar från Bokhandling i Lund 1793, Nr. 19; Phyſ. oec. med. chir. Bibl. I. 221; Hartenkeils med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Jen. L. Z. 1794, Nr. 62); Kort

Beretning om de Forſøg, ſom det Kgl. Videnſk. Selſkab har ladet anſtille, for at underſøge, hvorvidt Tangrøg kunde være ſkadelig for Fiſkene i Havet og for Vegetationen, læſt i Selſkabet d. 2den Novbr. 1804, i Selſk. Skr. for 1803—4 (Nyeſte Saml. III. D.) S. 207—30; paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 411—42. (L. E. 1806, Nr. 4, af J. Rathke); Beretning om de Forſøg, ſom Videnſk. Selſkab har ladet anſtille med Ægs Udrugning i uaandbare Gasarter, læſt i Selſkabet d. 7de Decbr. 1804, ſſtd. S. 231—54, m. K.; paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 443—68, mit 1 Kupfer. (L. E. 1806, Nr. 4, S. 62).

I »Physikalſk, oeconomiſk og medico-chirurgiſk Bibliothek« (Beretning om den nærværende Landſtutterie-Anordning i de Kongelige Churfyrſtelige Hannoverſke Lande. Af en Danſk Reiſendes hidindtil utrykte Reiſejournal i Aarene 1788 og 89, I. 31—42. (i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 251—66; paa Tydſk overſat i Leonhardi's ökonom. Heften 1795, Auguſt, S. 110 flgg., og med Berigtigelſer og Tillæg af Forfatteren i Abhandl. für Thierärzte, II. 107—122); Kort Underretning om Sverrigs forbedrede Faareavl, ſamlet paa en Reiſe igjennem Sverrig af en Danſk, I. 129—144. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 37—58, jvfr. S. 198—204); Om den ved Spanſke Faar forbedrede Sachſiſke Faareavl, ſamlet af en danſk Reiſende i Aaret 1787, I. 241—51. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 99—119); Fortegnelſe paa hvad Hr. Schousboe har ſkienket til Veterinairſkolens Samlinger, II. 95—96; Tanker over Hr. Birchs Raad imod Sygdomme hos Faar og Heſte, II. 96—104; 201—6; Bemærkninger over nogle Ranunkel-Arters Uſkadelighed for Huusdyrene, II. 276—86; Om Blodſtald hos de drøvtyggende Dyr, II. 371—86; Bemærkninger over tvende Faar med Ringſyge, III. 1—4; Efterretning om Trommeſygens heldige Operation ved Hjelp af en Kniv, foretaget i Hammerum Herred, III. 211—18; Botaniſk Beſtemmelſe af de i den danſke Lov omtalte Sandvexter, ſamt Efterretning om Sandflugtens Dempning. Et af det Kongel. danſke Videnſkabernes Selſkab kronet Priisſkrift, III. 241—289, 369—410. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1795, og r. L. E. 1795, Nr. 11; paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 123—252); Om Kronbeens Brud hos Heſten, og Muligheden af at læge det, III. 319—26. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 239—50); Om det for Heſte ſkadelige Hø, ſom bjerges langs med Glaamen i Norge, III. 343—45; Om Kiærnemelks Skadelighed for Heſte, IV. 73—79. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 221—30); Kort Efterretning om Snive, Heſtekopper og Qværke, oplyſt ved nyere anſtillede Forſøg med disſe Sygdoms-Smitter, IV. 113—61, 211—58 og VI. 313—63. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 253—421; III. 259—336); Bemærkninger om Marſvinets Anatomie af Hr. Autenrieth, i et Brev fra Baltimora til Hr. Dr. Pfaff (af det Tydſke) med Anmærkninger af E. Viborg, V. 115—37; Om en Krydslamhed, ſom Angel-Muſen ſkulde foraarſage hos Heſte, Hornqvæg og Sviin i Nørre-Jylland, med Anmærkninger af Viborg, fra en Anonymus, V. 246—55; Om Urigtigheden af et i Spanien anpriiſt Middel mod Kræft (beſtaaende i en vis Fiirbeen-Art), V. 290—93; Om den konſtige Aabning af Heſtens Luftpoſer i den omvankende Krop eller Qværke, VI. 9—32. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 231—58); Forſlag til en forbedret Behandling af Spytfiſtlerne hos Menneſket og Huusdyrene, VI. 118—31. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, II. 31—48, ſamt i Tenneker's Zeitung für die Pferdeſucht, Bd. 3. H. 1. S. 61 flg. og i Arnemanns Magazin, Bd. 3. St. 1. 1803. S. 190 flg., jvfr. Hartenkeils med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68); Bemærkninger over Faareavlen i Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen, ſamlede paa en Reiſe i Aaret

1796, IX. 205—28. (og i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 131—157; paa Tydſk overſ. af A. F. Kühnel, med nogle faa Anmærkninger af Niemann, i Schlesw. Holſtein. Provinzialberichte 1797, Bd. 2. H. 6. S. 107—24; ogſaa paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, II. 1—22; paa Franſk af T. C. Bruun Neergaard i de af Teſſier og Bosc udgivne „Annales de l'Agriculture françoise“, 2me série, Tom. X. p. 187—212; jvfr. Staatsbürgerl. Magaz. I. 782—84); Bemærkninger over Navle- og Punge-Brok hos Heſten, med Forſlag til deres Helbredelſe, XII. 1—22. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, III. 197—220); Fortegnelſe paa de ved Veterinair-Skolen udſatte og vundne Præmier, XVI. 306—10; Efterretning om Præmier for Heſteavl, uddeelte i Danmark og Hertugdømmerne, med en Udſigt over de velgjørende Følger af denne Indretning, XVII. 72—79. (og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 388—95); Efterretning om Kokopperne og deres Indpodning paa Menneſket, for at befrie det fra Børnekopper. Uddraget af Dr. Jenners og Pearſons Skrifter over dette Æmne, XVII. 1—13; Jagttagelſer om Anvendelſen af Byg til Heſtefoder iſtedet for Havre, ved P. C. Abildgaard og E. Viborg, ſſtd. S. 105—17. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 21—32); Efterretning om en Kaſuar (Strathio Casuarius) anatomeret paa den Kongl. danſke Veterinairſkole, ſſtd. S. 211—22. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 167—78); Indbydelſe til Forelæsninger over oeconomiſk Botanik og Veterinairvidenſkaben for tilkommende Embedsmænd paa Landet, ſſtd. S. 306—9. (ogſaa i Badens Univerſ. Journ. VIII. 45—47); Efterretning om Dr. Jenners ſenere Jagttagelſer over Kokopperne, med Anmærkninger, ſſtd. S. 331—36; Bidrag til en hiſtoriſk Udſigt over Danmarks Heſteavl, XVIII. 258—91. (ſærſkilt aftr., Kbh. 1800; og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 305—48; paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte IV. 33—64). — I „Nyt Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie“ (Fortegnelſe over Veterinairſkolens Præmier 1799—1800, I. 283—87; Nye Forſøg med Indſprøitning af Lægemidler i Dyrenes Aarer, med en Indledning af P. Scheel, ſſtd. S. 373—408. (paa Tydſk overſ. af P. Scheel, med Tillæg, i Nordiſches Archiv für Natur- und Arzneywiſſenſchaft, Bd. I. St. 3. S. 535—65; Bd. II. St. 1. S. 119—51, og i Abhandl. f. Thierärzte, III. 85—134); Børnekopper er en fælleds Sygdom for Menneſker og flere Huusdyr, beviiſt ved Forſøg, ſom ere anſtillede paa Veterinairſkolen, ſſtd. S. 442—50. (paa Tydſk i Nordiſches Archiv, Bd. II. St. 2. S. 172—83, og derfra i Abhandl. für Thierärzte, III. 165—74); Efterretning om den Moldauſke Qvægrace, II. 177—86. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 230—38; paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte IV. 97—106, mit 1 Kupfertafel); Bjerg-Volverlei (Arnica montana) forſøgt ſom Lægemiddel paa Huusdyr ved Indgivelſe gjennem Munden og Indſprøitning i Aarerne, III. 48—68. (paa Tydſk, ved P. Scheel, i Nordiſches Archiv, Bd. II. St. 3. S. 630—50, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 107—25); Bemærkninger over den amerikanſke Kanin, Braſilianernes Aguti, eller den barhalede Kavi (Cavia Aguti), ſſtd. S. 69—82. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte IV. 153—66); Forſøg med Indſprøitning af arabiſk Gummi i Dyrenes Aarer, ſſtd. S. 161—65. (paa Tydſk af P. Scheel, med Tillæg i Nord. Archiv Bd. II. St. 3. S. 652—57, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 145—52); Bemærkninger over Parreſygen hos Hornqvæget, ſſtd. S. 174—76; Subſcriptionsplan til en Haandbog om Huusdyrenes Sygdomme, til Brug for den danſke og norſke Landmand, ſſtd. S. 370—72; Indberetning til den kongelige Direction for Stutterievæſenet og Veterinairſkolen, om Qvægracer, underſøgte paa en Reiſe i Aaret 1796, af E. Viborg og F. C. E. Nielſen. V. 132—47. (og i Samtl. Veter. Afhandl. I. 215—29); Efterretning om engelſke Kartofler, dyrkede i Danmark, VI. 188—93;

Efterretning om Underviiſningen, ſom gives ved den danſke Veterinairſkole, ſſtd. S. 197—213. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 215—32, og i Tennecker's Zeitung für die Pferdezucht, Bd. 3. H. 3. S. 207 flgg.); Underſøgelſe om Løvſtikkens (Ligusticum Levisticum) Indflydelſe paa Koernes Melk, VII. 47—49. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 209—14); Forſøg til Beſvarelſe af Landhuusholdnings-Selſkabets Priisſpørgsmaal: »Hvorledes man bedſt forvandler Been til en nærende Føde? Et Priisſkrift af E. Viborg og C. G. Rafn, VII. 201—416; ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1805, med 3 Kobb.; overſ. paa Tydſk. ibid. 1807. (r. i Olufſens Annal. X. 115—41. En Bedømmelſe deraf fra National-Inſtitutet i Paris er indført i Handelstid. 1805, Nr. 29); Pathologiſke Bemærkninger over druknede Dyr, med Henſyn til de druknede Menneſkers Behandling, læſt i det Kgl. Danſke mediciniſke Societet i Kjøbenhavn, den 8de November 1804, VIII. 1—34. (paa Tydſk, med Tillæg af P. Scheel, i Neues Nord. Archiv Bd. I. St. I. 1807. S. 1—44 (jvfr. ſſtd. St. 2. S. 295—304, af P. Scheel) og i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 299—330); Bidrag til Kokoppernes Hiſtorie, læſt i det Kgl. Danſke mediciniſke Societet i Kjøbenhavn, den 8. Nov. 1804, ſſtd. S. 267—98. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 355—84, og i Teuffels Magazin, Bd. I. H. 3. S. 396 flgg.); Gjerde-Snerlen (Convolvulus sepium) prøvet ſom afførende Middel, læſt i det Kgl. Danſke mediciniſke Societet i Kjøbenhavn, den 8. Novbr. 1804, ſſtd. S. 355—66. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 331—42); Iagttagelſer om Identiteten af Heſtens Muk med Koens ægte Kopper, og at disſe ikke ere noget Værne-Middel mod Qværke eller Krop og mod Skab, IX. 1—20. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, V. 271 flg.); Om Uſikkerheden af et fra den preusſiſke Regjering bekjendtgjort Præſervativmiddel mod den almindelige Qvægſyge, ſſtd. S. 20—35; Beretning om de af Cand. Pharm. H. J. Jacobſen anſtillede Forſøg med Andronia, ſſtd. S. 67—82. (paa Tydſk i Gehlens Neues Journal der Chemie, VI. 605—15); Bemærkninger over det græſke Hø eller Bukkehorn Trevinge (Trigonella Foenum Græcum) ſom Foderurt og Lægemiddel for Huusdyrene, ſſtd. S. 253—59).

I »Skandinaviſk Muſeum« (Recenſion over Flormans Dissertatio de vi venenata nucis vomicæ, i Aarg. 1800. Bd. I. H. 2. S. 174—80; Underſøgelſe om Aarſagerne til de ſieldne Egenſkaber ſom findes hos hvidfødte Heſte, 1803. I. S. 267—82. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 396—416; paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 1—20). — I »Det Skandinaviſke Literatur-Selſkabs Skrifter« (Hiſtoriſk Udſigt over det Kongelige Værk Flora Danica, 1806. II. S. 221—65; jvfr. L. E. 1809, S. 110—11).

I »Landhuusholdnings-Selſkabets Skrifter« (Botaniſk oeconomiſk Beſkrivelſe over de i Landhuusholdningen vigtigſte Aſpe- og Pilearter; et Priisſkrift, i VI. Deel, S. 1—116. (ſærſkilt aftr. Kbh. 1800); Om Forholdet, hvori Byg og Havre ſaavel i ſpiret ſom i uſpiret Stand ſtaae til hinanden, ſom Fødningsmiddel for Gjæs, læſt i det danſke Landhuusholdnings-Selſkab den 30te Novbr. 1803, i VII. D. S. 316—19. (paa Tydſk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 233—38); Om den Praktiſke Indretning paa Skorſtenen, for at afhielpe Røg i Værelſer; og Forſlag til den danſke Kornvægt, VII. 319—26. (Disſe tre ſidſtnævnte Afhandlinger findes ogſaa i Handelstidenden for 1803, Nr. 88, 96, 98).

I »Nordiſches Archiv für Natur- und Arzneywiſſenſchaft« (Impfverſuche mit der Mauckmaterie an Thieren, und Dr. Jenſen's Verſuch mit derſelben an

Menſchen, Bd. I. St. 3. S. 569—70. (i Abhandl. für Thierärzte III. 175—78); C. G. Rafns und E. Viborgs Verſuche über die Wirkung verſchiedener nordiſcher Gewächſe an Thieren, Bd. II. St. 2. S. 137—72. (i Abhandl. für Thierärzte, III. 135—64); Ueber die deprimirenden Wirkungen des Salpeters, und die excitirenden des Küchenſalzes, Salmiaks und flüchtigen Laugenſalzes, vorzüglich durch Einſprützung in die Adern von Thieren erprobt, in Bezug auf Hrn. Thilows Verſuche; nebſt andren ſich auf dieſen bloß beziehenden Verſuchen, Bd. III. St. 2. S. 91—107, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 127—44).

I »Handelstidenden« (Om Stivelſebærme og ſpiret Byg at fede Sviin med, oplæſt i Landhuusholdnings-Selſkabet den 16. November 1803, i Aarg. 1803, Nr. 92. (paa Tydſk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 203—8); Om Jens Degn (Opſynsmand i Klitterne, boende i Saltum Sogn, Hjørring Amt) og om de Græsarter, hvis Dyrkning han har ſøgt at udbrede, 1805, Nr. 95; Om Nytten af Kartoffelſtængerne, ſ. A. Nr. 107, og i Oluſſens oecon. Annaler VIII. 396—400).

I Siebold's »Chiron« (Beantwortung mehrerer die Caſtration bey Thieren betreffenden Fragen, Bd. I. St. 2. S. 303 flg.)

I Almanakkerne for Aarene 1806, 1807, 1808, 1809 og 1810 (Forholdsregler for at forædle Heſten; ogſaa i Samtl. Veterin. Afhandl. I. S. 361—388).

I »Dagen« (Om Gjæsſenes Sommerplukning, 1808, Nr. 140).

I H. J. Teuffel's »Magazin für Thierheilkunde und thierärztliche Polizei« (Ueber die Natur und Behandlung des bösartigen Entzündungsfiebers, i Bd. I. H. 2. S. 190 flg.; Ueber die Heilung des Wurms bei Pferden, ſſtd. S. 196 flg.; Von der vermeintlichen Schädlichkeit des Farrenkrauts für's Pferd und Rindvieh, ſſtd. S. 199 flg.; Der Lungenblutſturz beim Pferde, durch eſſigſaure Dämpfe gehoben, ſſtd. S. 253 flg.).

I „*Mémoires d'Agriculture d'Économie rurale et domestique*“, Paris 1814 (Mémoire sur l'éducation et l'emploi du Porc. Ouvrage couronné par la Société d'agriculture du département de la Seine).

I »Schlesw. Holſt. Provinzial-Berichte« (Ueber den Satteldruck, 1814. H. 2. S. 176—78; Ueber die Viehſeuche in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein, ſ. A. H. 3. S. 277—84).

I »Nyt Bibliothek for Læger« (Grundtrækkene af P. C. Abildgaards Levnet og Fortieneſter, i Bd. II. S. I.—XXVII.; ogſaa ſærſkilt udgivet, Kbh. 1816, og paa Tydſk overſat i Schwabs Taſchenbuch der Pferdekunde auf das Ja[illegible] 1822); — i »Bibliothek for Læger« (Kort hiſtoriſk Efterretning om det Claſſen[illegible] Literatur-Selſkab for Læger, II. 1822. S. VII.—XV.).

I »Kongl. Vetenſkaps-Academiens Handlingar för år 1817« (Om Skadligheten af Kärrfräken för Hornboſkap, S. 120—127; paa Danſk i Veterin. Selſk. Skr. III. 351—62).

I »Den oecon. Correſpondent« (Underſøgelſe om Tørvemoſerne, 1817, Nr. 25).

I Will's u. Schwab's »Taſchenbuch der Pferdekunde auf das Jahr 1817« (Nachricht von der Däniſchen Veterinairſchule, S. 201 flg.).

I Oluſſens »Nye oeconom. Annaler« (Bidrag til Boghvedens oeconomiſke ſ. A. Nr. 178, af Wiborg; F. L. o. K. II. 1844, S. 50—73, af J. F. Hagen; J. f. L. o. K. II. 1843, S. 251). Paa Tydſk: Die Mythologie des Nordens, von K. F. Wiborg. Aus dem Däniſchen von Anton von Etzel. Berlin, 1847. (N. Jen. L. Z. 1848, Nr. 43. 45. 46. 47, af Ferd. Wachter).

Konſtudſtillingen i 1844, betragtet med ſtadigt Henſyn til den ſig udfoldende danſke Konſt. Kbh. 1814.

Frelſens Ordene, Prædiken paa 8de Søndag efter Trinitatis. Odenſe, 1847.

Skal Præſten være Sognepave eller Menighedens Tjener? Af V. Birkedal og K. F. Wiborg. Odenſe, 1851. (N. theol. Tidsſkr. Bd. III. H. 2., af G. P. Brammer; jvfr. O. P. H. Larſens »Sendebrev til Biſkop G. P. Brammer«, 1852).

Barnedaabens Gyldighed; endnu et Stridsord imod Baptismen, talt i Stige den 27de Juni 1851. Odenſe, 1851.

Var fra Januar til April 1843 anſvarlig Redacteur af: Journal for Literatur og Konſt. (hvortil han leverede: Stemninger og Tilſtande i vor Tid. Som Fortale, I. 1843, S. 1—25; Endnu et Par Ord om Ribe Domkirke, ſſtd. S. 79—83; Om Randtegninger, nærmeſt med Henſyn til de i Danmark udkomne, ſſtd. S. 90—101).

I »Kjøbenhavnsposten« (Berømmelſe af »Uglefosſen«, Maleri af Sødring, 1835, Nr. 237; Danſk Konſtblad, 1836, Nr. 82).

I Heibergs »Kjøbenhavns flyvende Poſt« (Ogſaa Kritik, i Interimsbl. Nr. 126).

I »Danſk Konſtblad«, 2det Bind (Kjøge Kirke, Nr. 16; Nogle Bemærkninger om Faaborg Kirke, Nr. 21, 22, 23).

I »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed« (Udgravninger af Høje paa Langeland, foretagne efter Foranſtaltning af Lehnsgreve Ahlefeldt-Laurvig ved K. F. Wiborg, 1840—1841, S. 164—66; Om Døbefonten i Vaarſe Kirke, dens latinſk-getiſke Indſkrift og ſæregne Rune-Alphabet, 1846, S. 283—88, med Afbildning Tab. II. (og med Tillæg af Finn Magnuſen, S. 289—95); Nogle hiſtoriſke Notitſer, ſamlede paa en Reiſe i Sjelland, ſſtd. S. 296—304).

I »Fædrelandet« (Anmeldelſe af: »Danmarks Oldtid oplyſt ved Oldſager og Gravhøie af J. J. A. Worſaae«, 1843, Nr. 1428, 35, 36).

I »Ny Portefeuille« (Nogle hidtil utrykte Træk af Johannes Ewalds Liv, 1843. IV. 194—206).

I Scharling's og Engelstoft's »Theologiſk Tidsſkrift« (Endnu et Bidrag til Forſtaaelſen af Luc. 16, 1 flgg., i XII. (N. R. Bd. 6.) S. 128—48).

I Damkier's Samling af Prædikener over Epiſtlerne« (Hvori den ſande kriſtelige Glæde beſtaaer; paa fjerde Søndag i Advent, i I. 1—13; Denne Verdens Fyrſte og hans Gjerning iblandt os; paa anden Søndag i Faſten, i III. 61—79; »Forhen vare I Mørkhed, men nu ere I et Lys i Herren«; paa tredie Søndag i Faſten, ſſtd. S. 80—96).

I »Danſk Kirketidende« (Tillægsbemærkninger til Debatten om Apokataſtaſis, i III. 425—29).

I „Chriſtelig Samler“ (En Skriftetale, i XIV. 1851. S. 227—34).

Nationalſang, componeret af H. S. Løvenſkiold. Kbh. 1848. — (Tildeels efter Autogr.).

Wiborg (Niels), f. 1785 i Liunge, ved Sorø, hvor hans Fader var Gaardejer; blev d. 6te Septbr. 1802 anſat i Amiralitets- og Commiſſariats-Collegiets Commiſſariats-Comptoir; tog i April 1810 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; blev d. 14de April ſ. A. Fuldmægtig i det norſke Secretariat under General-Poſtdirectionen; d. 12te Juli ſ. A. Cancelliſt i Amiralitetet; ſ. A. Krigscancelli-Secretair; d. 4de Juli 1813 Chef for bemeldte Collegiums Commiſſariats- eller andet Departements-Comptoir; ſ. A. Overkrigscommiſſair; d. 22de Aug. 1815 virkelig Juſtitsraad; d. 26de Novbr. 1826 Meddirecteur for Søqvæſthuſet og Aſſiſtentshuſet; d. 1ſte Novbr. 1828 Amiralitets-Commiſſair og Ridder af Danebroge; udnævntes 1833 til Aſſeſſor i Amiralitets- og Commiſſariats-Collegiet, vedblivende ſom Chef for Commiſſariats-Comptoiret, og erholdt d. 28de Auguſt ſ. A. Rang efter Rangfrdn. 3. Kl. Nr. 3; blev d. 20de Juli 1834 Deputeret i bemeldte Collegium; d. 28de Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841 charakteriſ. Generalkrigscommiſſair (med Rang 2. Kl. Nr. 12); d. 28de Juni 1847 Commandeur af Danebroge; d. 21de April 1848 Departements-Directeur i Marine-Miniſteriet; 1850 Ridder af den ruſſiſke St. Stanislaus-Ordens 1ſte Klaſſe. — * $\frac{28}{8}$ 1814 Hanſine Henriette Fogh (f. $\frac{8}{3}$ 1791, Datter af Aſſiſtentshuus-Forvalter Lars F. og Dorothea Cathrine f. Schröder).

I „Archiv for Søvæſenet“ (Om de i Archivets 2det Binds 4de Hefte indrykkede „practiſke Bemærkninger for at ſkjønne Egetræets Beſkaffenhed“; med yderligere Oplysning om denne Materie, i Bd. III. 1829. S. 193—242; ſærſkilt aftr. og r. i „Tillæg til Archiv for Søvæſenet 3die Binds 4de Hefte“. (24 S. 8), hvorpaa Wiborg gjenſvarte i et Tillæg til Archiv for Søvæſenet 4de Bds 1ſte Hefte. Kbh. 1830. (29 S. 8); i M. f. L. III. 173—86, af J. W. Hornemann).

I „Den Berlingſke Tidende“ (Foredrag ved en Prøvevalgforſamling. 1848, Nr. 246).

Wichmann (Carl Frederik), f. 1794 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Nicolaus W. var Regimentschirurg ved danſke Livregiment tilfods (f. ved Lübeck 1750 (døbt $\frac{4}{8}$ ſ. A.), † $\frac{25}{8}$ 1807) og givt med Frederike Dorothea Løw (døbt $\frac{25}{4}$ 1763, † $\frac{11}{8}$ 1847); blev 1812 dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, og tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen; var ſiden Inſtitutbeſtyrer og Sproglærer i Kjøbenhavn.

Margaretha, Dronning til Danmark, Norge og Sverrig. En Charakteriſtik. Med Portrait. Kbh. 1824. (Converſationsbl. 1824, Nr. 32; Hall. Allg. L. Z. 1828, Ergzbl. Mai, Nr. 60).

Tydſk Erindringsbog, eller Samling af tydſke Udtryk, Talemaader og Ordſprog, til Underviisningsbrug. Kbh. 1832; o. m. T.: Däniſches Erinnerungsbuch, oder Sammlung däniſcher Ausdrücke, Redensarten, Sprichwörter, als Anleitung zur Erlernung der däniſchen Sprache. Kph. 1832.

Morſkabslæsning for Ungdommen af begge Kjøn. 1.—2. D. Kbh. 1832. (udkom i 6 Hefter).

Danſke Originaliteter i bunden og ubunden Stiil. En Samling af Skjemt, Synderligheder, Indfald, Bekjendtgjørelſer o. m., der for ſin Pudſigheds Skyld fortjente opfriſket Minde. 1ſte Bind. Kbh. 1837. (Nordiſk Ugeſkr. S. 254—55, af Fr. Barfod).

I Riiſe's „Archiv for Hiſtorie og Geographie" (Det oſtindiſke Kompagnies Stiftelſe i Danmark og ſammes førſte Expedition til Indien 1618; efter Schlegel, Samml. z. däniſch. Geſch., i XXV. 289—341).

Vidalin (Geir Jónsſon), f. d. 26de October 1762*) i Præſtegaarden Laufás ved Øfjord, i Islands Norder-Amt, yngſte Søn af Jón Jónsſon Vidalín, Præſt til Laufás og Provſt i Thingeyar- eller Nordre-Syſſel († i Decbr. 1768, Sønneſøn af Laugmand Pál Vidalín og Datterſøn af Biſkop Stein Jónsſon), og Sigrið Magnúsdóttir († i Decbr. 1768, yngſte Datter af Præſten til Huſevig Magnús Einersſon, og Søſter til Landfoged Skuli Magnusſon); blev 1775 optagen i Latinſkolen paa Holum, ſom han beſøgte i 5 Vintre; nedrejſte i Efteraaret 1780 til Kjøbenhavn, og blev i Marts 1781 privat dimitteret til Univerſitetet; beſkæftigede ſig, foruden med philologiſke og theologiſke Studier, tillige med Philoſophi og Mathematik, hvori han gav yngre Studerende Vejledning, og tog d. 28de Febr. 1784 philologiſk Embedsexamen (Laud.); udnævntes til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; abſolverede d. 1ſte Maj 1789 den theologiſke Embedsexamen (Laude dignissimus); rejſte ſamme Aar tilbage til Island; blev d. 8de Januar 1791 af Biſkop H. Finnsſon kaldet til Domkirkepræſt i Reykjavik (med kongel. Confirmation $\frac{27}{8}$ ſ. A.); d. 10de Maj 1797 Biſkop i Skálholt Stift; d. 2den October 1801 Biſkop over hele Island; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge. † 20de Septbr. 1823. — * $\frac{25}{7}$ 1792 Sigrið Halldórsdóttir (f. 1769, en Sønnedatter af Biſkop Finnur Jónsſon, og Enke efter Gudmund Thorgrimsſon, Præſt ved Domkirken i Reykjavik). — (Biographi i Thaarups fædrenel. Nekrolog, S. 337—40, 507; Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 502—4; jvfr. Hundrups Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 44; Hiſtor. Aarbøger, udg. af C. Molbech, III. S. 269—70).

---

*) Efter hans til Ordenscapitlets Archiv indſendte Vita, andenſteds angives 27de Octbr. 1761.

Evangelisk-kristileg *Messusaungs og Sálma Bók* til almennrar brúkunar í Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801, og oftere. (udg. i Forening med M. Stephenſen).

De tre førſte Evangelier, overſ. paa Islandſk. (i det Ny Teſtamentes ny Overſættelſe, 1ſte Deel, Viðeyar Kl. 1825, ſamt i Bibeloverſættelſen 1841. 4to).

Udtog af et Brev fra ham i det danſke Bibelſelſkabs 4de Beretning, S. 72—73.

Wiimh (Adam Gottlob) var 1786—1805 Ejer af Hovedgaarden Lundbygaard i Præſtø Amt; 1795—1811 Landvæſenscommiſſair i ſamme Amt (med Kammerraads Rang); forpagtede, efter at have ſolgt Lundbygaard, adſkillige Gaarde, ſaaſom Juellund, Gunderslevholm og Ringſted-Kloſter; opholdt ſig ſiden i Kjøbenhavn. † 21de Februar 1836, 76 Aar gl. — *1. 1788 Claudine Marie Plum († $\frac{5}{8}$ 1797 i ſit 30te Aar paa Holtegaard), en Datter af Krigsraad, Proprietair Claus P. og Cathrine v. Kragenſkjold. *2. $\frac{7}{3}$ 1799 Marie Magdalene Ranøe (f. 1781, † 1836), ældſte Datter af Dr. & Prof. Med. Andreas Broberg R. (f. $\frac{13}{2}$ 1751, † $\frac{15}{12}$ 1801) og Anne Eliſabeth de Klöcker (f. $\frac{1}{7}$ 1749, † $\frac{11}{4}$ 1810). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 799—800).

Den practiſerende Landmands Haandbog. 1.—2. Deel. Kbh. 1826 2den Udgave, med et Tillæg. ib. 1829. 3die Udgave. ibid. 1833. („Dagen" 1827 Nr. 11; L. T. f. A., Nr. 45; „Raſk's Literaturbl. S. 27—31; „Kbhvns Skilder i 1829, S. 22—25 (af G. O. B. Begtrup); „Nyeſte Morgenpoſt" f. A. S. 300).

Afhandling om hvorledes Danmarks ruinerede Rigdomskilde, Agerdyrkning og Landbovæſenet, muligen igjen kunde bringes i ønſkelig Tilſtand og den tabte gyldne Tid derved vindes tilbage. Kbh. 1827.

I „Kjøbenhavnsposten" (Angaaende den Danſke Hæſteraſes Forædling. — Og Vedeløbs Prøver, 1832, Nr. 189).

Wiimh (Laurits Hieronymus), en Søn af Overauditeur Peder Lasſon Wiimh og Mette f. Ring († $\frac{22}{2}$ 1812 i ſit 67de Aar); blev dimitteret til Univerſitetet 1788; underkaſtede ſig i Juni 1798 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke, og i Maj 1827 dens praktiſke Prøve, hiin med bedſte, denne med næſtbedſte Charakteer; var Capitain og boſat paa Hjorteſpring; levede ſiden ſom Sproglærer i Kjøbenhavn. † 10de Marts 1846, i ſit 73de Aar, i Kbhvn. — *....... Bergſøe († $\frac{8}{10}$ 1850, i ſit 78de Aar, i Kolding).

Børnene paa de Vogeſiſke Bjerge, eller en gammel Elſaſſers Tildragelſer; et Bidrag til den franſke Revolutions Hiſtorie. Overſat af Franſk. Kbh. 1812.

En Bedſtefaders Fortællinger, eller Skotlands Hiſtorie fra dette Riges ældſte Tider, indtil det under Kong Jacob den Sjette af Skotland blev forenet med England. Af Walter Scott. Til Brug for Ungdommen. Overſat af Engelſk paa Danſk, efter den fjerde originale Udgave. I.—III. Deel. Kbh. 1833—39.

Rimerier og Digte af blandet Indhold. Kbh. 1835. („Dannora“ I. 36—37).

Wiinholt (Claus Edvard), Sønneſøn af den i Worms Lex. II. 586 anførte Claus W., Præſt i Horslunde; f. d. 6te Juli 1777 i Brandſtrup i Laaland, af Forældrene: Chriſtian Ditlev W., daværende reſiderende Capellan for Tiirſted, Skjørringe og Veileby (fra $\frac{24}{8}$ 1771), ſiden ($\frac{23}{6}$ 1779) Sognepræſt til Veſterborg og Birket (f. $\frac{12}{12}$ 1747, † $\frac{21}{4}$ 1787), og Anna Hanſen (* 2. 1788 P. O. Boiſen [Præſt i Veſterborg], og † i Apr. 1798, 45 A.); tog Landmaaler-Examen; blev 1799 Skovrider paa Petersgaards Gods, og foretog en Forſtreiſe i Storbritannien i Aaret 1802; udnævntes 1804 til Skovrider i det 1ſte Kronborgſke Skovdiſtrict; 1810 til Overførſter i Laurvigs Grevſkab i Norge (boſat paa Underøbo ved Laurvig); nedlagde 1816 denne Poſt og reiſte til Danmark, hvor han ſiden blev Forſt-Inſpecteur paa Grevſkabet Fryſenborg; d. 1ſte Auguſt 1829 virkelig Juſtitsraad. † 12te September 1833 paa Kraghlund. — * $\frac{25}{10}$ 1804 Dorthe Marie Neergaard (f. $\frac{27}{1}$ 1782, † $\frac{26}{11}$ 1842 paa Moesgaard), næſtældſte Datter af Peter N., Forpagter af Høfdinggaard og Lilliendahl, og Suſanne f. Staal. — (Nekrolog, i „Dagen“ 1833, Nr. 229).

I „Landhuusholdnings-Selſkabets Skrifter“ (Bemærkninger, ſamlede paa en Forſtreiſe i Storbritannien i Aaret 1802, i Ny Saml. Bd. I. H. I. S. 1—72; ogſaa ſærſk. aftr. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 42. Udtog i Oluſſens oecon. Annal. IX. 123—50).

I „Budſtikken“ (Anviisning til Humleavl, i III. Deel, Tillægget No. 1 & 2; ſiden, med nogle Tillæg af J. Neumann, i Oeconom. technolog. Samlinger, udg. af Selſkabet for Norges Vel, 1ſte Deels 1ſte Bd. S. 181—96; ogſaa ſærſkilt aftr. Chriſtiania, 1812. (L. T. 1813, S. 255—56). Udkom ogſaa i Forening med M. R. Flors Afhandling om Tobaksavl. Chriſtiania, 1817).

I „Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie“ (Efterretning om Kulbrænden af Terv i Hertugdømmet Slesvig, tilligemed et Forſlag om en bedre Brændingsmaade, XVI. 311—28 og Nyt Bibl. f. Phyſik, I. 512—20. (ſiden aftrykt i Oluſſens oecon. Annaler IX. 321—47, ſamt i Handelstid. 1808, Nr. 15—16; ligeledes ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1808. 4to; et Udtog i Niemanns Forſtſtatiſtik S. 466 flgg.); Efterretning om Kalkbrændingen af Muslingſkaller ved Ueterſen, XVI. 243—48). — I „Nyt Bibliothek for Phyſik“ (Forſlag til Skov-Opelſkning paa de jydſke Heder. Et i Følge det grev. Thottiſke Legat af det kongl. danſke Videnſkabers Selſkab 1802 kronet Priisſkrift, i IV. 1—66, og derfra i Lunds Nord. Landvæſens-Magazin 1802, October, S. 1—32; Novbr., S. 113—149; ogſaa ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1802).

Wiinholt (Hans), Nyſanførtes Broder; f. i Veſterborg i Laaland d. 17de November 1785; kom 1797 i Nakſkov Latinſkole, og afgik herfra i Efteraaret 1804 til Univerſitetet; tog i October 1814 theologiſk Atteſtats (H. ill.); blev d. 11te Decbr. 1816 Capellan hos Præſten H. Teilmann i Tølløſe og Aagerup i Sjælland; d. 23de Maj 1821 Sognepræſt til Falslev i Aarhuus Stift, og d. 11te Maj 1825 til Moltrup og Bjerning i Haderslev Provſti i Sønderjylland. † 16de April 1841. — * 1822 Mariane Magdalene de Brinck-Seidelin (f. $\frac{6}{7}$ 1802 paa Eriksholm), Datter af Conferenceraad Hans de B.-S. (f. $\frac{8}{1}$ 1750, † $\frac{30}{9}$ 1831) og Henriette Lederer († $\frac{8}{4}$ 1842). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejſtlighed", I. S. 141).

Om Menneſkets høie Forpligtelſe til Lydighed mod Øvrigheden. Haderslev, 1831. — Taler. Kbh. 1831. — Prædiken paa den Dag, da Stændernes anden Forſamling for Hertugdømmet Slesvig blev aabnet, den 21de Mai 1838, holden i Slesvigs Domkirke af C. F. Calliſen. Overſat. Haderslev, 1838. — Nogle Smaadigte, i „Dannevirke".

Wilde (Johan Gottlieb), Klædefabrikør og Farver ſamt Oldermand for Dugmagerlauget i Kjøbenhavn; blev d. 11te Marts 1813 udnævnt til Agent (med Rang Nr. 6 i 7de Klaſſe). † 15de Decbr. 1826. — * 1. $\frac{27}{9}$ 1782 Anne Marie Roſovſky. 2. H. Weſt.

Farve- og Fabrikations-Bog, forfattet efter egen Erfaring. Kbh. 1806. Anden og forøgede Udgave. ibid. 1813.

En Artikel i „Dagen" 1816, Nr. 172. (jvfr. J. P. F. Hertzſprung's „Oplysninger". Kbh. 1816).

Wilde (Johan Christian Pantlitz), f. d. 24de Juni 1786 i Helſingør, Søn af Juſtitsraad og Borgemeſter Tevis W. (f. $\frac{24}{12}$ 1727 i Bergen, † $\frac{14}{9}$ 1800) og Chriſtiane Petronelle f. Harboe (døbt $\frac{28}{1}$ 1752 i Helſingør, † 1801, Datter af Raadmand Chriſtian H. og Birthe Kirſtine f. Mosſin); var ſurnumerair Fuldmægtig i Generalitets- og Commisſariats-Collegiet og Krigs-Asſesſor, da han 1820 udnævntes til Amtsforvalter for Randers Amtſtue-Diſtrict; blev d. 1ſte Novbr. 1828 virkelig Kammerraad; d. 28de October 1836 virkelig Juſtitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. — * Charlotte Amalia Therkildſen (f. $\frac{24}{10}$ 1799, † $\frac{16}{10}$ 1833), en Datter af Landvæſenscommisſair Anders T., Ejer af Hvidemølle ved Randers, og Øllegaard Charlotte f. Sielle.

I Halds „Tidsſkrift for Landoekonomie" (Beretning om Hørinduſtrien i Randers Omegn, af Wilde og S. S. Blicher, III. 83 flgg.; Hørinduſtriens Tilſtand og Tiltagen i Randers Omegn i de ſidſte Aar, af Samme, V. 307—15; Husinduſtriens Tilſtand i Randers Omegn i de 2 Aar fra 1ſte Junii 1836 til ult. Mai 1838, af Samme, i ny Række, I. 285—91, overſat i Falck's Neues Staatsb. Magazin, VIII. 696—99).

Wilder (Hans), Grosſerer og Ejer af et Sukkerraffinaderi i Kbhvn. (indtil 1834); derefter Commerce- og Marine-Agent. — *Anna Margaretha Rauert († $\frac{18}{11}$ 1821, 30 A. i Kbh.)

Tabeller over Rigsbankpenge Sølv imod Sedler og Sedler imod Sølv. Efter det Engelſke af Mortimer og Tate. Med en Fremſtilling, hvorledes Courſens ſkadelige Virkninger kan ſtandſes o. ſ. v. Altona, 1820. 4to.

Nachrichten über die deutſche Colonie des Baron von Rachnitz am Fluſſe Nueces im mexicaniſchen Staate Tamaulipas, nebſt Aufnahme-Bedingungen u. ſ. w. Kopenh. 1835. (Paa Danſk. Aarhuus, 1837).

Wildt (Johannes), en Skolelærerſøn fra Liunge ved Sorø; blev Elev, og d. 19de Juni 1812 Skueſpiller ved den kongl. dramatiſke Skole; 1817 afſkediget med Vartpenge; erholdt d. 9de Decbr. 1818 Bevilling til at opføre Skueſpil i de danſke Kjøbſtæder udenfor Kjøbenhavn (ſ. Collegial-Tid. 1819, S. 6; 1821, S. 170); beſkæftigede ſig ſiden med literaire Arbejder. † 28de Juli 1836, 54 Aar gl., i Nærheden af Odenſe.

Mariafeſten, landlig Scene i Anledning af Dronningens og Kronprindſeſſens Fødſelsdag. Kbh. 1816.

Danſke Markblomſter. Nytaarsgave for Skueſpilyndere. Aarhuus, 1822. (Fabers Jyllands Kundſkabs-Tid. H. 1. S. 49—50).

Romantiſke Fortællinger. Kbh. 1825. (indeh.: 1. Jutta, Prindſeſſe af Danmark, Erik Plougpennings yngſte Datter. 2. Thyra Dannebods Foſterdatter, eller Hedningen og den Chriſtne; jvfr. „Dagen“, 1825, Nr. 131; „Converſationsbl.“ 2. Aarg. I. 58). [Af Fortællingen „Jutta“ udkom nye Udgaver. Kbh. 1834 og 1840].

Spøg og Alvor. Nytaarsgave for Yndere af Morſkabslæsning og Skueſpil for 1826. Kbh. („Converſationsbl. 2. Aarg. II. 75).

Oluf Axelſøn og hans Familie, eller Inqviſitions-Fængslerne under Sorøe Kloſter. En paa hiſtoriſke Sandheder grundet fædrelandſk Roman. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1839 og 1847. Overſ. paa Svenſk. Stockholm, 1830.

En Nat i Ebeltoft eller Eventyret paa Reiſen. (Med en Fortale i 3 Punkter). Vaudeville i een Akt. Kbh. 1827. (jvfr. Randers Amts-Avis 1827, Nr. 83; Aarh. Stifts-Tid. ſ. A. Nr. 136, 40; Aalborg Stifts-Tid. ſ. A. Nr. 151; „Politivennen“ ſ. A. S. 578—80, 585—87; „Kbhpoſt.“ ſ. A. S. 232).

Noget om Eqvilibriſten Chriſtian Roats Levnet, Kunſt og ſørgelige Død, ſamt udførlig Efterretning om en Sveitſer, ſom for 241 Aar ſiden trende Gange gik frem og tilbage paa en Linie. Kbh. 1827. 2det Opl. ib. eod.

Guſtav og Theodore, eller Grev Roſen og hans Families Hændelſer, før, under og efter Peſten i Kjøbenhavn 1711. En ſand Fortælling. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1840. Overſ. paa Svenſk af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1830.

Forſvundet Haab og Gjenſyn, eller den borgerlige Yngling og den adelige Pige. En paa virkelige Begivenheder grundet romantiſk Fortælling af A. F. H******, udgivet. Kbh. 1828.

Den danſke Negerdronning, eller Jordſkjælvet i Liſſabon 1755. En romantiſk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. Paa Svenſk overſ. af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1831.

Thorvald og Thora, eller det dyre Davrekjøb. Hiſtoriſk-romantiſk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. (Kbhpoſt. 1831, Nr. 51, af J. A. O (ſtermann)). Overſ. paa Svenſk. Stockholm, 1831.

Don Jørgen Ulrik (Chriſtian den Fjerdes og Kirſtine Munks Søn), eller: De danſke Skibbrudnes Hændelſer paa en indiſk Klippeøe. En hiſtoriſk-romantiſk Fortælling. Kbh. 1828.

Dødningefingeren, eller den falſke Kong Oluf. En paa et Sagn og hiſtoriſke Sandheder grundet romantiſk Fortælling fra Dronning Margarethas Tider. Kbh. 1829. Ny Udgave. ibid. 1842.

Det tunge Offer, eller den qvindelige Livsfange. En romantiſk Fortælling. Kbh. 1829. Ny Udgave. ib. 1840.

Den ſmukke Skovpige, eller det ſkjulte Fængſel. En romantiſk Kloſterhiſtorie fra Chriſtian den Andens Tider. Kbh. 1830. 2den Udg. ib. 1840. 3die Udg. ib. 1847.

Tycho Brahes Dage, eller Brøndpigen ved Ramløſa. En romantiſk Fortælling. Kbh. 1830. Ny Udgave. ib. 1842. Overſat paa Svenſk. Del. I.—II. Stockholm, 1831.

Maltheſer-Bruden, eller Pigen uden Fødeland. En romantiſk Fortælling fra den franſke Kong Ludvig den Fjortendes Tider. Kbh. 1831. Anden Udgave. ibid. 1833.

Den danſke Student Chriſtian C.'s rædſelsfulde, men ſandfærdige Begivenheder under Peſten i Kjøbenhavn 1711. Udgivet. Kbh. 1831.

Familien Gyldenſtjerne. Romantiſk danſk Familiehiſtorie fra Chriſtian den Fjerdes Tider. Kbh. 1833.

Celebrations-Sangbog. Nytaarsgave for 1834. Kbh. (1833).

Originale romantiſke Fortællinger. Kbh. 1834. (indeh.: 1. Lyſeſaxen, en Fortælling fra Korstogenes Tider. 2. Jutta, Prindſeſſe af Danmark. 3. Dobbeltſynet. 4. Hother og Maria. 5. Den qvindelige Tugthuusfange eller de betydningsfulde Ord. [Ny Udgave. 1842.] 6. Thyra Dannebods Foſterdatter. 7. Den levende Begravne, en Scene fra Peſten i Kjøbenhavn 1711).

Den banlyſte Kjærlighed, eller Gravhvælvingen under Frue Kirke. En fædrenelandſk romantiſk Fortælling fra Katholicismens ſidſte Tider i Danmark. Kbh. 1835. Ny Udgave. ibid. 1840.

Fiona. Et Tidsſkrift. Odenſe, 1836. (heraf udkom kun 1 Nr.).

Adſkillige Prologer og andre poetiſke Stykker, deels indførte i »Dagen«, »Adraſtea«, Pør's »Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v.« (IV. 155—6), »Converſationsbladet«

1825, og fl. St., deels ſærſkilte, f. Ex.: Nationalſang i Anledning af Prindſesſe Wilhelmines og Prinds Frederiks Formæling. Kbh. 1828; Flora, Sylpherne og Zephyr, et Digt i Anledning af Kronprindſesſe Carolines og Prinds Ferdinands Formæling, ſamt en Nationalſang i ſamme Anledning. ib. 1829.

Bidrag i Elmquiſts »Læſefrugter« (Løvkapellet paa Stevns Klint, i 17de Bind, 1822).

Wilhelm (Joh. A.), Krigsraad og Inſtitutbeſtyrer i Kjøbenhavn.

Mathematik for de førſte Begyndere. 2det Oplag. 1835.

Wilhelmsſøn; Pſeudonym.

Teſtamentet, Comedie. Kbh. 1826.

Wilhjelm (Hans Liebholdt), Underrets-Procurator i Svendborg Amt.

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Svendborg Kloſterkirke, 1828, Nr. 64; jvfr. ſſtd. Nr. 68, Sp. 1082).

I Hempels »Bidrag til Tidshiſtorien« (Bemærkninger med Henſyn til Kommunallovens Anvendelſe, 1837, Nr. 48).

Wilkens (Julius Frederik Chriſtian Emil), f. i Kjøbenhavn d. 29de Februar 1812, yngſte Søn af Jesſenius Nicolai Heinrich W., Cancelliraad og Comptoirchef i Nationalbanken (f. § 1780, † § 1812, Søn af Juſtitsraad og Bankdirecteur Bernhard W.), og Johanne Hviid (f. $\frac{23}{12}$ 1786, Datter af Profesſor og Regentsprovſt Andr. Chr. H. og Steddatter af Biſkop Fr. Plum); blev tidlig holdt til Studeringer og beſøgte fra Auguſt 1821 til Januar 1825 den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole; blev derefter beſtemt til at blive Mechanikus, og ſat i Forbund hos Konſtdrejer Körber, men nød paa ſamme Tid hjemme Underviisning i Mathematik og beſøgte Forelæsninger over de phyſiſke Videnſkaber førſt i Sommeren 1825 hos Conferenceraad, Prof. Ørſted, ſenere ſaavel hos ham, ſom hos Prof. Forchhammer; blev i Foraaret 1829 Konſtdrejerſvend, nød i den paafølgende Sommer Underviisning i Metalarbejde hos Mechanikus Winſtrup, og indtraadte i Efteraaret ſ. A. ſom Examinand i den polytechniſke Lære-Anſtalt, ſom netop dengang begyndte ſin Virkſomhed; maatte i Sommeren 1831, i v. Schmidtens Fraværelſe, holde et Repetitionscurſus for ſine Medelever; underkaſtede ſig ved Nytaar 1831—32 Examen i Mechanik og i den anvendte Naturvidenſkab og beſtod i begge med Charakteren Laudabilis; overtog umiddelbart efter Examen det Hverv af Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe, at holde Forelæsninger i Aalborg over Phyſiken, men opgav, efter at have endt det førſte Curſus i Sommeren 1832, denne Stilling; tiltraadte i Foraaret

1833, med Underſtøltelſe af den Rejerſenſke Fond og Fonden ad usus publicos, en technologiſk Rejſe; beſøgte det ſydlige Sverrige, gjennemrejſte Tydſkland, Schweiz, Holland og Belgien, og tilbragte een Vinter i Wien, en anden i Paris (jvfr. Selmers Akad. Tid. 2den Aarg. S. 487); kom hjem i Foraaret 1835; blev d. 17de Novbr. ſ. A. conſtitueret til fra Foraaret 1836 at fungere ſom Lector i Technologi ved den polytechniſke Lære-Anſtalt (ſ. Selmers Akad. Tid. 3die Aarg. S. 516), og blev d. 30te Januar 1838 faſt anſat i ſamme Embede; var Medlem af Trykkefriheds-Selſkabets Beſtyrelſe; erholdt d. 12te Januar 1849 Titel af Profesſor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); valgtes den 4de Decbr. ſ. A. til Folkethingsmand for Kjøbenhavns 1ſte Valgkreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51 (var Secretair i den 3die Sesſion); blev 1851 Medlem af Commisſionen angaaende den polytechniſke Lære-Anſtalts og den militaire Højſkoles Foreniug. Har, ved Underſtøttelſe af den Rejerſenſke Fond, foretaget Rejſer til Udlandet, i Anledning af ſtedfundne Induſtri-Udſtillinger, ſaaledes 1844 i Paris og Berlin. — * ⚭ 1841 (i Aalborg) Lauretta de Hoffman', en Datter af Kjøbmand Matthias de H. i Aalborg og Plejedatter af Kjøbmand Søren Winkel.

Om Runkelroer og Runkelroeſukker. No. 1. Kbh. 1836, med 4 Kobbertavler. (M. f. L. XVI. 485—514, af E. A. Scharling; »Kbhpoſt.« 1836, Nr. 361; 1837, Nr. 3, af Wilkens. — Et Udtog af Skriftet i Handels- og Induſtri-Tid. 1836, Nr. 69, 71, og derfra i »Ugeblad for den danſke Bonde«, 3die Aarg. Nr. 34, 35).

Om Runkelroens Dyrkning. Kbh. 1837. 1 Ark. (aftrykt med nogle Forandringer af foranførte Skrift).

Karl Karmarſch's Lærebog i den mechaniſke Technologie, bearbejdet paa Danſk og ledſaget med Tegninger. 1ſte Bds I.—9. Hefte, Kbh. 1840—52, ſt. 8, med 43 Kbt. i Fol. Ogſaa med ſærſkilt Titelblad: Lærebog i Metallernes mechaniſke Technologie. Nærmeſt ſom en Bearbeidelſe af »Handbuch der mechaniſchen Technologie von K. Karmarſch.« Med 43 Kobbertavler og en guillocheret Tavle. Kbh. 1852. (Urſins »Nyt Magaz. f. Kunſtn. og Haandv.« IV. 263—64; Induſtriforeningens Qvartalsberetn. I. 173—75; »Dagen« 1841, Nr. 179).

Tillæg til Meyers »Lehrbuch der Artilleriegewerbe«. (Trykt ſom Manuſcript for den militaire Høiſkole). Kbh. 1846.

Ledetraad i Underviisningen i den militaire Technologie. (Trykt ſom Manuſcript for den militaire Høiſkole). Kbh. 1846. 8vo.

Redacteur af de 5 første Aargange af »Qvartalsberetninger fra Induſtriforeningen i Kjøbenhavn.« Kbh. 1841—45.

I Tidsſkriftet »Fædrelandet« (Om Varelotterier, i Bd. II. 1836. Nr. 76, S. 617—25; En Lægmands Anſkuelſe af Finantsſagen, i Bd. III. 1837. Nr. 124).

I »Dagen« (En Erklæring, 1836, Nr. 288).

I »Annaler for Nordiſk Oldkyndighed. 1836—1837« (Microſcopiſk

Analyſe af Tøjet paa et mumieagtigt Kvindelig; fundet i en Moſe ved Haraldſkjær i Jylland, S. 163—64).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomie« (Om Runkelroeavl i Danmark, V. 167—73; Sukkerkogning i det Smaa med ſvenſke Runkelbeder, VI. 519—27; Sukkerfabrikationen af Hvidbeder i det Smaa, med ſpecielt Henſyn til den Lindbergerſke Fremgangsmaade, ſom anvendtes ved Prøvekogningen i Helſingborg i Decbr. 1837, VII. 108—91, m. 1 Kb. (jvfr. ſſtd. S. 340—54); ſærſkilt Aftrykt med Titel: Sukkerberedningen af Hvidbeder i det Smaa, beſkrevet. Kbh. 1838, m. 1 Kb.).

I »Kjøbenhavnsposten« (Riecke contra Zier & Hanewald, 1837, Nr. 162; Brev til J. C. Drewſen, 1840, Nr. 30; jvfr. »Fædrel. ſ. A. S. 360—61, af Drewſen, og S. 552—53, af Wilkens).

I »Induſtriforeningens Tidende« (Om Handelsfrihedens Indflydelſe paa Induſtri og Omſætning, oplyſt ved et Exempel, i 1ſte Aarg. S. 130—32, 133—36, 137—39; Om Principerne for Sikkerhedslaaſe, ſ. A. S. 181—83, 185—87, 189—91, 193—4).

I Urſins „Nyt Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“ (Anmærkning om Hvidbedeſukker-Fabricationen, i IV. Nr. 1).

I »Danſk Folkekalender for 1841« (Om de vigtigſte Trevlſubſtantſer og deres Forberedelſe til Spindingen, S. 90—107).

I Dagbladet »Fædrelandet« 1847 (Om Mel og Brød af danſk Hvede, ſamt om det indbyrdes Forhold imellem Møllerne og Bagerne i Danmark, Nr. 21; Om Indſamlingen til Underſtøttelſe af trængende Haandværkere, Nr. 37, 63; Om den polytechniſke Læreanſtalts oekonomiſke Forhold, Nr. 206. (jvfr. Nr. 209); Om Embedsmændenes Forpligtelſer, et Par Ord til Forſvar, Nr. 211; Den polytechniſke Læreanſtalts Hiſtorie, Læreplan og Virkſomhed, Nr. 254, 55, 57, 58 og 59).

I »Qvartalsberetninger fra Induſtriforeningen i Kjøbenhavn« (Om Benyttelſen af Vandkraft, nærmeſt med Henſyn til Danmark, i VIII. Aarg. S. 102—141; Om Trangen til en theoretiſk Underviisningsanſtalt for begavede unge Haandværkere, ſſtd. S. 218—34; Om det almindelige, ſorte Blæks Egenſkaber, Bevaring og Tilberedning, i X. Aarg. S. 209—27).

Havde Andeel i »Forſlag til Oprettelſen af en techniſk Høiſkole« (i »Fædrel.« 1850, Nr. 75; ogſaa ſærſkilt trykt).

Om en af ham forfattet og til det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab indſendt (utrykt) Afhandling, indeholdende »Underſøgelſe af de Linier, ſom kunne drages ved Ovalrærket«, ſ. H. C. Ørſteds Overſigt ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. 1843, Nr. 5, S. 61—63.

Will (C.).

I. H. Campe, Robinson the Younger. Translated from the german original; to which is added a danish explication of the words. Third edition. Carefully revised and corrected by *C. Will*. Copenh. 1830.

Willadſen (Anders), f. i Breilev Skole i Vendſyſſel d. 20de Maj 1789; blev 1804 Skriver hos Forvalteren paa Breilev-Kloſter, ſiden

Betjent ved Aalborg Amtſtue, indtil 1819; opholdt ſig derefter paa Landet. (Autobiographi i „Eftererindringen" i hans nedenanførte Skrift).

Afhandling om Sjelens Udødelighed og Bibelens Ægthed, udviklet i Spørgsmaal og Gjenſvar mellem Tvende, navnlig Chriſtopher og Hans. Aalborg, 1819. Nodeformat. (L. T. 1821, Nr. 25; „Nord. Kirke-Tid." 1833, Col. 261—66; jvfr. Art. C. T. Hetting, I. 653).

Villaume (Charles Antoin), Søn af nedenſtaaende Profesſor Peter Villaume; f. d. 14de December 1773 i Schwedt ved Oder; beſøgte fra ſit 15de Aar det Joachimsdalſke Gymnaſium i Berlin, hvorfra han ved Paaſke 1793 udgik med Vidnesbyrd om Modenhed for Univerſitetet; men Omſtændighederne førte ham til Frankrige, hvor han indtil i April 1795 ſtod i Krigstjeneſte imod Vendeer-Opſtanden; erholdt Afſked fra Krigstjeneſten, og rejſte med ſin Fader til Danmark; offrede ſig derefter til Handels- og Comptoir-Forretninger i Lybek og Hamborg, indtil i Aaret 1806 den franſke Armee beſatte disſe Stæder; kjøbte i April 1807 en Landejendom i Jylland, hvilken han afhændede i Sept. 1814; boſatte ſig 1816 i Kjøbenhavn, hvor han i det paafølgende Aar oprettede et Handels-Inſtitut, ſom han ophævede i Efteraaret 1822, og var derefter beſkæftiget med at give Privat-Underviisning i Sprog og Handelsvidenſkaberne, og at arbejde i det ſtatsoeconomiſke Fag. † 12te Juli 1851 i Kjøbenhavn. — * 1810 Chriſtine Munck. — (Jvfr. Døt's „Materialier", Nr. 144, af F. Thaarup).

Dänemarks Handelslage, und was dieſer Staat in der handelnden Welt iſt und werden kann; bei Gelegenheit der Frage: in welchem Verhältniſſe ſteht der Oſtſeehandel zu dem Däniſchen Staat? etc. Kopenhagen, 1817. 2te Aufl. 1823 (1822). (L. T. 1818, Nr. 10; „Aftenbl." 1822, Nr. 11. 12; „Morgenbl. für gebild. Stände", 1817; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1824, II. 86).

Verſuch über die Flüſſe und ihre Bildung zu Handelsſtraßen in dem Continente von Europa. Kopenh. 1822. („Statsvennen" 1822, Nr. 29, af J. K. Høſt; Beck's Repertorium 1823, IV. 373; Leipz. L. Z. 1822, II. S. 2534; N. allgem. geogr. Ephemeriden, Bd. II. H. 2. S. 188).

Récherches sur l'origine des Ordres de Chévalerie du Royaume de Dannemarc par *F. Münter*. Copenhague, 1822, av. 3 pl. (Traduction par *C. A. Villaume*).

Leitfaden zur leichten Ueberſicht der Lage der Städte im Feſtlande von Europa und ihrer Flußſchifffahrtsſtraßen. Zum Gebrauch der Schulen. Kopenh. 1829. Paa Danſk: Ledetraad til let at overſee Stædernes Beliggenhed ved Floderne i Europas Faſtland, til Brug i Skoler. Kbh. 1829.

Lehrbuch in Dänmarks Geſchichte, zum Schulgebrauch von C. F. Allen. Ueberſetzt von C. A. Villaume. Kopenhagen, 1843, nebſt 1 Tab.

Statiſtiſke Blade, iſær for Landmænd, Næringsdrivende og Handlende. Nr. 1.—8. Kbh. 1841—45. ſt. 4to. („D. Folkebl." VII. Nr. 8; J. f. L. o. K. 1843. II. S. 344—51).

I Rahbeks »Danſk Minerva« (Om Danmarks Pengevæſen, i IV. 1817. Januar, S. 64—83).

I »Schlesw. Holſt. Lauenb. Provinzial-Berichte« (Ueber Handelswege und Beförderungsmittel in dem Herzogthum Holſtein, 1828. IV. S. 577—609).

I Schouw's »Danſk Ugeſkrift« (Betragtning over Danmarks Handel, i Bd. I. Nr. 25—26; overſ. paa Tydſk i Falck's N. Staatsb. Magazin I. 629—39. (jvfr. Høſt's »Materialier«, S. 1150—51); Forſøg til en hydrographiſk Beſkrivelſe af Hertugdømmerne Holſteen og Lauenburg, med Henſyn til Induſtriens Tilſtand, ſſtd. S. 543—53; overſ. paa Tydſk i Falck's N. Staatsb. Magaz. I. 915—25).

I »Danſk Folkeblad« (En Overſigt over Jylland, 1835, Nr. 37; Beſkrivelſe over Jyllands Floder, ſønden for Liimfjorden, 1836, Nr. 7; Bemærkninger om, hvorledes Jyllands forſkjellige Egne gjenſidigen bør ſøge at benytte hverandres naturlige Rigdom, ſ. A. Nr. 18. 19. 20).

I Halds »Tidsſkrift for Landoekonomi« (Udſigt over Udførſelen af Korn- og Fede-Varer m. m. fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen i Aarene 1836 og 1837, tilligemed nogle deraf flydende ſtatsøkonomiſke Reſultater, i Ny Række, Bd. I. S. 185—247. Tillæg hertil, indeholdende: Bidrag til Underſøgelſen af Forholdene imellem Stude-Opdræt og Mejerivæſen i Danmark, ſſtd. S. 248—58 (ſærſkilt aftr. Kbh. 1839; jvfr. »Dagen« 1839, Nr. 268); Udſigt over Udførſelen af Korn-, Fede- og andre Varer fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen i Aarene 1838 og 1839, i N. R. Bd. III. S. 1—52).

I Falck's »Archiv für Geſchichte, Statiſtik, u. ſ. w. der Herzogthümer« (Vergleichende Ueberſicht der Ausfuhren an Korn-, Fett- und andern Waaren aus Dänemark und den Herzogthümern Schleswig und Holſtein, in den Jahren 1836 bis 1839, beide einbegriffen, i Jahrg. I. 1842. S. 675—84; Ueber die gegenſeitigen Verhältniſſe zwiſchen dem Flächenraum, der Bevölkerung und der Vertheilung der Ländereien in Dänemark, Jahrg. III. 1844. S. 596—617).

Bidrag i »Dagen« (1824, Nr. 223), »Kjøbenhavnspoſten«, »Danſk Penning-Magazin« o. fl. St. —Profeſſor P. Villaume's Biographi i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—402. — Han har overſat endeel paa Tydſk i Fr. Thaarups Kopenhagener Börſenhalle, i Schlesw. Holſt. Lauenb. Provinzial-Berichte, i Falck's Staatsb. Magazin, o. fl. St.

Villaume (Peter), f. d. 16de (ikke d. 18de) Juli 1746 i Berlin; kom i ſit 15de Aar ſom Elev i Charitetsſkolen, og blev 1763 anſat ſom Lærer ved ſamme Anſtalt; begyndte derefter at ſtudere, og opgav 1766 ſin Lærerpoſt ved Charitetsſkolen; blev d. 2den Juni 1771 ordineret, og d. 9de Juni ſ. A. kaldet til Præſt ved den franſke Menighed i Schwedt; 1776 franſk Præſt i Halberſtadt; 1787 Profeſſor i Philoſophien ved det Joachimsdalſke Gymnaſium i Berlin; nedlagde dette Embede i Marts 1793, og rejſte kort derpaa til Danmark, hvor han opholdt ſig førſt paa Baroniet Brahetrolleborg i Fyen, og ſiden 1807 paa Grevſkabet Holſteinborg i

Sjælland. † 11te Juni 1825 paa Fuirendal. — *. . . . . († 1815). — (Biographi i „Dagen“ 1825, Nr. 308, og i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—403; jvfr. Meuſels Gelehrt. Deutſchland, 5te Ausg. Bd. 8. S. 218—22; Bd. 10. S. 769; Bd. 11. S. 731; Bd. 16. S. 92; Bd. 21. S. 215; Kayſer Ind. Libr. VI. 81—82; VIII. 481; Quérard France lit. X. 171. — Portrait, ſt. i Kobb. af J. G. Schmidt, foran Beyer Magaz. für Prediger Bd. 7. St. 6).

Priis-Afhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretiſk og praktiſk Inſtitut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet, for at det med mindſte Bekoſtning kan ſtifte den meeſt mulige Nytte? Overſat (efter Forfatterens Manuſkript) ved J. C. v. Weſten. Kbh. 1799; udkom paa Tydſk. ibid. 1800. (L. E. 1799, Nr. 50; Erlang. L. Z. 1801, Nr. 191).

Verſuch einer Theorie der Criminalgeſetzgebung. Copenhagen, 1818.

I „Minerva“ (Om Handlingens moralſke Værd tages i Betragtning, naar det kommer an paa at forfatte eller anvende en Straffelov, 1804. I. 139—77).

I „Egeria“ (Grundſætninger og Indretninger angaaende de mere dannede Stænders Fællesopdragelſe; tilligemed en Beretning om Opdragelſesanſtalten Bernſtorffsminde; overſat af J. F. Oeſt, i II. Aarg. I. S. 236—62; ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1804).

I „Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid“ (Om Konſtflidens Opkomſt i de danſke Stater, I. 617—58; Underretning om Induſtriens Tilſtand paa Grevſkabet Holſteinborg, II. 41—51).

Han har ventelig Andeel i de ſmaa Afhandlinger af oeconomiſk Indhold, trykte i Sorø 1811 i Octav, ſom recenſeres i L. T. 1812, Nr. 41. 42.

Under ſit Ophold i Danmark har han udgivet det 3die Oplag af ſin Histoire de l'homme og 8de af ſin Praktiſche Logik.

Wille (Hans Jørgen), f. i Kjøbenhavn d. 26de October 1787 af Forældrene: Hans Jacob Wille, Stiftsprovſt og Sognepræſt til Vor Frue-Kirke i Throndhjem (f. $\frac{1}{10}$ 1756 i Skornæs Præſtegaard i Sillejords Præſtegjeld i Tellemarken, † $\frac{22}{4}$ 1808, jvfr. A. Erlandſens Biogr. Efterretn. om den Nordenſjeldſke Gejſtlighed, H. 1. S. 70—71, ſamt Nyerups Lit. Lex. S. 663), og Anne Dorothea f. Walther (f. 1763, † $\frac{16}{3}$ 1822, Datter af Jørgen Walther, Saugfoged paa Eger, og Karen Naſkov); beſøgte Throndhjems Cathedralſkole i 5 Aar, og dimitteredes 1804 til Univerſitetet, hvor han i ſamme Efteraar underkaſtede ſig Examen artium og Aaret derefter den philoſophiſke og philologiſke Examen, ſamtlige med bedſte Charakteer; ſtuderede førſt Theologi, og ſiden, da han iſær intereſſerede ſig for Skolefaget, Philologi, i hvilken Henſigt han ogſaa opholdt ſig ved Univerſitetet i Lund, ſom han dog maatte forlade tidligere, end han havde ønſket, paa Grund af den da udbrudte Krig imellem Danmark og England; var i Aarene 1808—1810 Lieutenant ved den annecterede ſjællandſke Jægerbataillon; gav derefter Underviisning i Kjøbenhavnſke Inſtituter, og ſøgte, ved at ſtudere Skrifter i Skolefaget og paa andre Maader, at dueliggjøre ſig ſom Skolemand; blev i Maj 1819 Lærer i de Maßmannſke Søndagsſkoler; var Medſtifter ($\frac{17}{8}$ 1820) og i nogen Tid Medbeſtyrer af det pædagogiſke Selſkab, hvis Love han tildeels forfattede; anſattes 1820, paa Tilbud af Directionen for Garniſonsſkolevæſenet, ſom Lærer ved Garniſonens Caſerneſkoler, og overtog 1823 den ham ligeledes tilbudte Poſt ſom førſte Lærer ved den da nylig oprettede Normalſkole for den indbyrdes Underviisningsmethode; beſøgte, efter kongelig Befaling, i Efteraaret 1825 de daværende fire Skolelærer-Seminarier i Sjælland, Fyen og paa Laaland for at bidrage til den indbyrdes Underviisningsmethodes bedre Udførelſe i de Seminarierne annecterede Skoler, og bereiſte, ligeledes efter kongelig Befaling, fra Auguſt 1828 til Juli 1830 hele Danmark, med Undtagelſe af Sorø Amt og de Provſtier, i hvilke Seminarierne laae, for at ordne een Skole i hvert Provſti, og virke for den gymnaſtiſke Underviisnings henſigtsvarende Behandling i Skolerne; anſattes 1830 ſom Inſpector i Normalſkolen for den indbyrdes Underviisningsmethode, anvendt paa Haandarbejde, og forfattede de Regler for Underviisningen, ſom følges i Haandarbejdſkoler, der benytte denne Methode; blev i October ſ. A. tillige Medhjelper hos Directeuren for Gymnaſtiken i Sager, vedkommende den gymnaſtiſke Underviisning i de lærde Skoler og i Almue- og Borger-Skolerne; paatog ſig det ham overdragne Hverv, at forfatte et fuldſtændigt Forſlag til den indbyrdes Underviisningsmethodes Reform, og leverede, i Henhold til en forudſkikket Kritik over den hidtil brugte Methode, de dertil fornødne nye Tabeller og Bøger, ſom, efter at være bedømte af nogle af Rigets Biſkopper og andre Vedkommende, i Aaret 1838 afløſte den ældre Methode; udnævntes d. 23de Maj 1835 til Krigsraad. — *Ane Margrethe Hanſen († $\frac{11}{4}$ 1842 i ſit 41de Aar), Datter af afd. Byfoged J. Hanſen i Vordingborg.

Den indbyrdes Underviisningsmethode, ſamt dens Indførelſe og Anvendelſe i danſke Skoler. Kbh. 1819. (L. T. 1823, S. 102; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 25, jvfr. Mønſter og Abrahamſon om den indb. Underviisning, II. 287—92, 296; Hall. Allg. L. Z. 1820, III. Nr. 276, S. 460—61).

Hovedregningsapparat — de 4 Species i ubenævnte, benævnte og brudne Tal — til Brug ved Underviisningen i de Directionen for Garniſonsſkolevæſenet underlagte Skoler. Lithogr. 1821.

Læſebog, iſær for de Børn, ſom have gjennemgaaet den indbyrdes Underviisnings Læſetabeller. Kbh. 1826. 2det Opl. 1828. 3die Opl. 1830. 4de Opl. 1831. 5te Opl. 1835. (jvfr. Tidsſkr. for Almueſkolevæſ. II. 196).

Beſtemmelſer for den indbyrdes Underviisningsmethode. (Kbh. 1838). 4to. (Tilſendt ſamtlige offentlige Skoler i Danmark).

Den indbyrdes Underviisnings Methodelære, eller Anviisning for Lærere til Udførelſen af Beſtemmelſerne for denne Methode. Kbh. 1838. 4to. (Omſendt til alle offentlige Skoler i Danmark). (jvfr. P. N. Froſt: „Bemærkninger om den indbyrdes Underviisningsmethode“, S. 27—41; Kbhpoſt. 1835, S. 839—40).

Fuldſtændigt Aftryk (i Bogformat) af den indbyrdes Underviisningsmethodes (nye) Tabeller, udg. med det kgl. danſke Cancellies Tilladelſe. No. 1. Læſeſkolen. Kbh. 1838. 2det Oplag. 1840. (jvfr. Tid. f. alm. danſk Skolelærer-Forening 1842, Nr. 4; 1843, Nr. 23—24; 26 (af Wille). No. 2. Regneſkolen. Kbh. 1838.

Redacteur af de to førſte Aargange af „Maanedsſkrift for Skolelærere og Opdragere.“ Kbh. 1821—22. (Hertil leverede han: Skolemandens Glæder, Tale af Gedike, overſat, i I. Aarg. S. 5—16; Nogle Afhandlinger om Underviisningen i Danſk og danſk Retſkrivning, f. Ex. i II. Aarg. S. 33—36).

Forſkjellige Bidrag, de fleſte anonyme, til Tidsſkrifter og Blade, ſaaſom i Gunnerus's Maanedsſkrift „Pallas den yngre“ (Anmeldelſe af: „Fragment af en opbyggelig Præken, holden paa 10de Søndag efter Trinitatis i L. Kirke ved Frederiksborg den 2den Auguſt 1807“, i Aarg. 1808, Marts, jvfr. „Iris og Hebe“ 1809. II. 369); „Kbhvns Skilderi“ (Om Afrikaneren Frederik Davunnas Underviisning, 1828, S. 763—64); i „Maanedsſkrift og Repertorium for Almue-Skolel.“ (Rettelſer og Bemærkninger, II. 357—62).

Wille (Jens), f. paa Chriſtianshavn 1750 (døbt $\frac{5}{12}$ ſ. A.), Søn af Saltdrager Claus Nicolaiſen W. og Anne Jensdatter; blev 1781 Correſpondent ved den grønlandſke Handel; 1786 Inſpecteur i Nord-Grønland (indtil 1790); 1806 tredie og adminiſtrerende Directeur ved Fiſkeri- og Handels-Inſtitutet i Altona; d. 21de Maj 1816 Generalkrigscommisſair (med Rang 3die Kl. Nr. 8). † 27de Marts 1820 i Altona. — * Sophie Hedevig Lund (døbt $\frac{19}{9}$ 1763 i Kbhvn., † $\frac{28}{2}$ 1812, Datter af Joachim Henrik L., Kammertjener hos Grev A. G. Moltke, og Cathrine Amalia Bing). — (Jvfr. Rabbeks „Hesperus“ I. S. 110—11).

De fire Formyndere. Comedie i 3 Acter af Schröder. Overſat. Kbh. 1795. (L. E. 1795, Nr. 52). — Brandſtatten. Comedie i een Act af A. v. Kotzebue. Overſ. ibid. 1806. („Theatret, det Lille og det Store“, Nr. 7).

Willemoës (Frederik Wilhelm), f. d. 12te Juni 1778 paa Gaarden Minendal i Tanderup Sogn i Fyen, ældſte Søn af Kammerraad Chriſten Willemoës, daværende Forvalter ved Grevſkabet Wedelsborg, tilſidſt (1796) Amtsforvalter i Odenſe (fød 1736 i Øſter Auſum, Hjerm Sogn, Ribe Stift, † $\frac{10}{11}$ 1818 i Fredensborg), og Chriſtiane f. Drejer (døbt $\frac{11}{2}$ 1754 i Huusby i Fyen, † $\frac{20}{12}$ 1832 i Frederiksberg); blev 1794 optagen i Frederiksborg lærde Skole; afgik derfra til Univerſitetet i Efteraaret 1795;

var i 2 Aar Alumnus paa Borchs Collegium; tog 1801 medicinſk Embedsexamen (Laud.); blev ſamme Aar medicinſk Candidat ved Frederiks-Hospital; disputerede d. 10de Decbr. 1803 for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte 1804 en videnſkabelig Rejſe til England og Skotland; blev 1807 Reſervemedicus ved Frederiks-Hospital; 1808 Landphyſicus for Viborg Stift, ſamt Thy og Morsø i Aalborg Stift; d. 7de Novbr. 1817 Stiftsphyſicus i Aarhuus; d. 22de Maj 1826 virkelig Juſtitsraad; d. 16de Marts 1844, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget, og udnævnt til Etatsraad; valgte derefter Kjøbenhavn til ſit Opholdsſted. — * Mariane Eliſe Hillerup (døbt 2/8 1791 i Aalborg), en Datter af Juſtitsraad Niels Hillerup, til Børglumkloſter i Vendſysſel, og Eliſabeth Dysſel. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udſtedte Univerſitetsprogram; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXI. 195—96)

De acidi generatione in ventriculo. Diss. pro stipendio Collegii Med. Havn. 1801. — *Nonnulla ex Pharmacologia generali momenta*, secundum principia theoriæ incitationis, modificata. Diss. inaug. ibid. 1803. (Nord. Archiv für Naturkunde u. ſ. w. Bd. IV. St. 2. S. 177—85, af C. H. Pfaff).

Udgav: Interesſant Beretning om den ungarſke Præſt Joh. Morvays ſærdeles heldige Behandlingsmaade af 120 Cholera-Patienter i Landsbyen Tisſa-Bobolna i Juli og Aug. d. A.; med Forord og Anbefaling. Aarhuus, 1831.

I »Nyt Bibliothek for Phyſik« (Om Maaden, hvorpaa man i de nyere Tider reducerer den organiſke Temperatur ved udvendig Brug af det kolde Vand, og ſammes Virkſomhed og Nytte i Febere, IX. 276—305).

I »Bibliothek for Læger« (Om den i Skotland herſkende Sibbens eller Syphilis insontium, med Henſyn til den Norſke Radeſyge, II. 1810. S. 25—42; Flores chamomillæ mod Koldfeber, XIII. 142; Om Influenza i Aarhuus 1837, XXI. 92—93).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn.*“ (De ferri in organismum agendi modo, efficaciam carbonatis ferri in scrophulis inprimis respiciente, Vol. V. (Acta nova, vol. I.) p. 176—201; i Udtog i Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819. Juin, p. 103—6; Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122—23).

I »Journal for Medicin og Chirurgi« (Den epidemiſke Conſtitution og herſkende Sygdomme i Aarhuus-Stift i Aaret 1832; Udtog af en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, ſamt en Overſigt af Stiftets øvrige Lægers Indberetning, I. 372—81).

Willeſen (Jens) var Forvalter paa Hovedgaarden Bygholm ved Horſens; blev Landvæſenscommisſair i Aarhuus Amt 1813 og i Skanderborg Amt 1824 (indtil 1834); fik d. 7de Aug. 1813 Rang med Kammerraader (fra 18de Juli 1807 at regne); var Ejer af Marienborg ved Horſens, ſiden boſat i Landsbyen Nim. † 183*.

I Olufſens »Oeconom. Annaler« (Om Jords Udparcellering, VII. 17—31. (jvfr. L. T. 1811, S. 281); Om Bondens Bygninger, ſſtd. S. 62—65).

Willumſen (Wilhelm Barthold), f. d. 14de Decbr. 1804 i Øſter-Hornum i Viborg Stift, hvor hans Fader Søren Willumſen da var Sognepræſt (fra $\frac{8}{7}$ 1803), ſiden ($\frac{14}{9}$ 1825) til Selde og Aaſted ſ. St. (f. $\frac{17}{4}$ 1774 i Roeskilde, † $\frac{20}{8}$ 1836) og givt med Hanſine Laurence Holſt (døbt $\frac{8}{4}$ 1778 i Taagerup, † $\frac{16}{3}$ 1846, Datter af Forvalter H. paa Høibygaard i Laaland); blev underviiſt af ſin Fader, og 1822 optagen i Aalborg Cathedralſkole, hvorfra han 1824 afgik til Univerſitetet; tog i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var i nogle Aar Skibslæge og Underchirurg ved Sø-Etaten; erholdt d. 11te Aug. 1833 Titel og Rang ſom Reſervechirurg; blev d. 4de Octbr. 1837 Garniſonschirurg i Fladſtrand og Hals; d. 15de Auguſt 1838 tillige Diſtrictschirurg i Frederikshavn og Horns Herred; d. 10de Marts 1849 Overlæge i Armeen; fik d. 25de Marts ſ. A. Rang med Capitainer. — * Petrine Auguſta Hanſen (f. $\frac{24}{10}$ 1814, Datter af Conrad H., Copiiſt i Toldkammeret, og Juliane Marie f. Hanſen).

I „Bibliothek for Læger“ (Om ēn paa Fregatten Bellona opſtaaet Sygdom, formeentligen foranlediget ved Kobberoxid i det Vand, der anvendtes til Drik, XXVI. 142—47; i Udtog i Zeitſchr. f. d. geſ. Med. Bd. 8. S. 349—50).

Wilſe (Jacob Ferdinand), f. d. 19de Marts 1758, eneſte Søn af Chriſten W., Kjøbmand i Nykjøbing paa Morsø (f. 1711, † . .), og Johanne f. Phiſter (f. $\frac{21}{4}$ 1730, † $\frac{18}{10}$ 1775, ældſte Datter af Præſten i Sejerslev paa Morsø, Ferdinandus Phiſter og Anna Krefting); blev 1786 Procurator ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 virkelig Cancelliraad. † 1830. — * Cecilie Chriſtence Cappel (f. $\frac{27}{12}$ 1766, † $\frac{12}{8}$ 1834, eneſte Datter af Degnen Peder Cappel i Kirke-Hyllinge og Agnete Plum).

Fortegnelſe over Kjøbenhavns Brændeviinsbrænder-Laugs Intereſſentere d. 31. Decbr. 1800, tilligemed Underretning om Laugskaſſen, med mere Lauget vedkommende. Kbh. 48 S. 8.

Wilſoët (Conſtant) var franſk Vice-Conſul i Norge, ſiden Translateur ved det franſke Geſandtſkab og franſk Sproglærer i Kjøbenhavn. † 22de Septbr. 1849, 72 Aar gl. — * Sophie Rheinhardt.

Nouveau Dictionnaire de marine, contenant les tèrmes de navigation, d'architecture navale, d'artillerie, de corderie et de commerce, Français-Danois et Danois-Français. Copenh. 1830.

I »Søndagen«, Følgebl. til »Dagen« (Dennebecq og hans Makkerſke (tillige paa Franſk), 1837, Nr. 25).

Wilſter (Carl Heinrich), f. i Kjøbenhavn 1772, Søn af Major Cæſar Auguſt v. Wilſter, Commandant og Slotsforvalter paa Roſenborg (f. 1734, † 6/8 1812); blev 1788 privat dimitteret til Univerſitetet, og udmærket ved Examen artium; tog 1792 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.); blev derefter Procurator ved Hof- og Stadsretten, og 1793 Hojeſterets-Advocat; men forlod i Aaret 1799 ſit Fædreland og begav ſig til Berlin, hvor han kaldte ſig Baron von Eſſen. † 3die Juni 1837. — * 14/10 1794 Anna Juul Winde (f. 1770), Datter af Kjøbmand Lauritz Winde i Aalborg og Helene Maria f. Cortſen (og * 2. 1/4 1810 Rasmus Palludan, Hospitalsforſtander i Slagelſe, f. 28/6 1775 i Oddernæs Præſtegaard i Chriſtiansſands Stift, † 9/4 1834 ſom Cancelliraad og Ridder af Dbr., ſ. „Dagen“ 1834, Nr. 25). — (Jvfr. H. Steffens „Hvad jeg oplevede“, II. 25—31; Øst's „Miſceller“ 1810, Nr. 9, S. 71—72; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 34, S. 539; F. M. Lange's „Udvalg af danſke og udenlandſke Criminelſager“, Bd. 5. S. 333—36).

Tvende Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. C. F. Horneman contra Bogtrykker Holm angaaende Skriftet: En Drøm om Horneman og M. C. Bruun. Kbh. 1796.

I „Minerva“ (Edwin til Selma, 1790. I. 415).

I „Iris og Hebe“ (Indlæg i Sagen imod N. C. Øst, i Anledning af dennes Udfald imod Theaterdirectionen, 1799. III. 8—20).

Wilſter (Chriſtian Frederik Emil), Foranførtes næſtældſte Søn; f. d. 27de September 1797 i Kjøbenhavn; blev allerede i en tidlig Alder optagen i det Schouboeſke Inſtitut, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1813; tog i October 1816 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; anſattes 1817 ſom Volontair i Rentekammeret, hvoraf han atter udtraadte, og var i Aarene 1818—19 Huuslærer hos Grev Danneſkjold, derefter i 1821—22 hos de Biollier, Attaché ved den rusſiſke Legation i Kjøbenhavn; blev d. 23de Juli 1822 Adjunct ved Sorø Skole og Opdragelſes-Anſtalt, og underkaſtede ſig i October ſ. A. den theologiſke Embedsexamen med bedſte Charakteer; disputerede d. 14de April 1827 for Magiſtergraden ved Kjøbenhavns Univerſitet; blev den 24de Maj 1828 Lector i Græſk og Engelſk Sprog og Literatur ved Sorø Academi; var tillige Amanuenſis ved dette Academies Bibliothek. † 11te Januar 1840 i Sorø. — * 15/8 1829 Charlotte Ketty Wilſter (f. 21/12 1806), Datter af hans Farbroder, Oberſt Carl Frederik W. (f. 2/8 1779 i Kbhvn., † 3/7 1852) og Dorothea f. Fugleberg. — (Biographi, ved A. C. A. From Møller, i 3die Samling af Wilſters „Digtninger“, 1840. (ogſaa aftr. i „Søndagen“ 1840, Nr. 21); ved C. Thaarup i „Genealogiſk og biographiſk Archiv“, I. 105—119; jvfr. N. J. F. Henrichſens Efterſkrift til Wilſters Overſættelſe af

Euripides, 1840; Berlingſke Tid. 1840, Nr. 11. 19; Kbhpoſt. ſ. A. Nr. 14. 19. 20).

Digtninger. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 1; L. T. 1829, S. 654—60; M. ſ. L. II. 1—35, af C. Molbech; Foreign Review and continental Miscellany No. X, March. 1830).

De religione et oraculo Apollinis Delphici. Pars prior. Commentatio. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1827. (L. T. 1828, Nr. 24. 25, af N. J. F. Henrichſen; jvfr. Forf.'s Antikritik, ſſtd. S. 445—56, og Recenſentens Svar, S. 457—70).

Digtninger. Nye Samling. Kbh. 1831.

Om Hexametret og dets Behandling i det danſke Sprog. Udgivet ſom Indbydelſesſkrift til Examen artium ved Sorøe Academie. Kbh. 1833. 4to. (M. ſ. L. XI. 232—56, af C. A. Thortſen).

Homers Iliade, overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1836. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (L. T. 1836, Nr. 21; M. ſ. L. XX. 309—38; jvfr. Veſtſjell. Avis 1838, S. 12; Converſations-Lex. der Gegenwart, H. 6. S. 896).

Homers Odyſſee, overſat. I.—II. Deel. Kbh. 1837. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers Forfremmelſe. (M. ſ. L. XX. 309—38; jvfr. „Søndagen“ 1837, Nr. 31; Converſ. Lex. der Gegenwart, H. 6. S. 896).

Euripides, overſat. — Alkeſtis. Medeia. Iphigeneia i Aulis. Iphigeneia i Tauroi. Hekabe. Andromache. Bacchantinderne. Hippolytos. Kbh. 1840. (T. ſ. L. o. K. III. 241—57, af F. C. Peterſen; „Fædrel. 1840, Nr. 135. 195, af J. A. Oſtermann; jvfr. ſſtd. S. 182; „Dagen“ ſ. A. Nr. 59; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 15. 60).

Digtninger. Tredie Samling. Kbh. 1840. („Søndagen“, 1840, Nr. 21).

I Otto's „Ny Hygæa“ (Om Geniefeberen, i I. 1823. S. 99—122).

I „Kjøbenhavns Morgenblad“ (Bøgetræet, idylliſk Fortælling, 1826, Nr. 1—6; optrykt i hans „Digtninger“, 1827, S. 133—80).

I „Blandinger fra Sorøe“ (Geſandtſkabet til Achilles, eller Iliadens niende Sang, overſat med indledende Bemærkninger om en danſk homeriſk Overſættelſe og om det heroiſke Verſemaal, i 1ſte Hefte, S. 86—158. (L. T. 1831, Nr. 44, S. 689—701, af Poul M. Møller; M. ſ. L. VI. 391—433, af C. A. Thortſen og J. N. Madvig); Iliadens attende Sang, overſat, i 4de Hefte, S. 35—71. (M. ſ. L. IX. 495—503, af C. A. Thortſen); Tale, holden paa Sorøe Academie den 28de Januar 1833, i 5te Hefte, S. 3—16).

I Oehlenſchlägers „Prometheus“ (Betragtninger over vor nyere Poeſie, i II. 127—67; Kampen mellem Achilles og Flodguden Xanthes, af Iliadens 21de Sang, overſat, III. 65—94; 276—83; Falken, et Polſk Folkedigt, ſſtd. S. 370—73; Af Iliadens ſyvende Sang, V. 278—88; Flygtningen fra Irland, efter det Engelſke, VI. 87—88; Om Qvantitet og Accent, tildeels en forøget og forbedret Udgave af et Par Paragrapher af hans Skrift om Hexametret, VI. 97—166. (En udførligere Behandling af eet Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Poſitio, er indrykket i L. T. 1835, S. 23—31); En Væddekjørſel, af Homers Iliade, overſat, VI. 333—46).

Endeel Digte og Sange, deels ſærſkilt trykte, deels abſpredte i: »Tilſkueren« (1819, Nr. 76—77), »Kbhvns Skilderi« (1819, Nr. 56; 1828, S. 783—4), S. Hilaris (S. Hertz's) Studenterviſer« (S. 80 og 88), Elmquiſt's »Dan« (S. 10—11), »Juletræet«, udgivet af Liunge, Rahbeks »Heſperus« (IV. 18), »Nyt Aftenblad« (1821, Nr. 52; 1825, Nr. 10. 27. 29. 43), »Kjøbenhavns Morgenblad« (1825, Nr. 28. 68—69. 76; 1826, Nr. 14—15. 32—33. 40. 56—57. 140—41), »Dagen« (1825, Nr. 32), E. Beyers »Gefion« for 1826 (S. 19. 258. 285), Liunges »Hertha« (1827, I. 198. 224; II. 31. 392; III. 419; IV. 95. 352), »Kjøbenhavnspoſten« (1827, Nr. 43; 1829, Nr. 16. 67. 92. 106. 191; 1835, S. 404), Holſt's »Nytaarsgave fra danſke Digtere« 1835, 36, 37, 38, »Blandinger fra Sorøe« (9de H. S. 92—93), »Portefeuillen« (1839, II. 180). — Nogle af hans Digte ere ſatte i Muſik af H. P. J. Lyngbye (1834) og af N. W. Gade (1848).

Recenſioner i »Danſk Litteratur-Tidende« (f. Ex. over E. A. Thortſens »Forſøg til en danſk Metrik, 1ſte Deel«, 1833, Nr. 34—37; C. F. Ingerslevs Udgave af Iliaden, 2det Bind, 1835, Nr. 2—6. (jvfr. Antikritik af Ingerslev, ſſtd. S. 333—50, og Wilſters Svar, S. 350—55); Chr. Winther »Nogle Digte«, ſ. A. Nr. 16. 17. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91); og i »Maanedsſkrift for Litteratur« (over S. Meisling »Digte fra Oldtiden« (de homeriſke Hymner og Hercules' Skjold), VII. 485—523; T. Overſkou »Kunſtnerliv«, IX. 185—89; W. Holſt »Maigildet«, ſſtd. S. 189—90; H. C. Anderſen »Bruden fra Lammermoor«, ſſtd. S. 191—95; Sammes »Ravnen«, ſſtd. S. 195—97; F. Paludan-Müller »Kjærlighed ved Hoffet«, ſſtd. S. 198—200; C. J. Boye »Aandelige Digte og Sange«, XI. 526—43; H. A. Timm »Aandelige Sange, ſſtd. S. 543—48; C. F. Ingerslev, Ilias, vol. 2., XIV. 414—39). — Nogle Artikler, deels under Mærket Quis, deels under hans Navn, i »Kjøbenhavnspoſten« 1834 (f. Ex. »Doubletbillederne«) i Fejden mellem J. L. Heiberg, ſom vilde have den Hegelſke Philoſophi anvendt paa Æſthetiken, og dennes Modſtandere, tildeels yngre Studenter.

Bidrag til P. Hjort's »Danſke Børneven« (Bearbejdelſe af Gellerts »Der Bauer und ſein Sohn«).

Wilſtrup (Claus Nicolai), f. d. 25de Januar 1784 i Viborg, hvor hans Fader Andreas W. var Organiſt ved Nørre-Sogns Kirke og givt med Karen Nielsdatter; blev i Efteraaret 1800 dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Latinſkole; tog i Octbr. 1805 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev 1806 anden Lærer ved det da oprettede Skolelærer-Seminarium i Borris; d. 7de Juli 1815 Sognepræſt for Vorbaſſe og Heinsvig i Ribe Stift, og den 2den Juni 1819 for Borris og Faſter i ſamme Stift, ſamt anden Lærer og Medforſtander for Borris Seminarium, ved hvilket han d. 25de April 1821 blev Forſtander og førſte Lærer, indtil dets Ophævelſe; udnævntes d. 18de Septbr. 1846 til Conſiſtorialraad. — *Chriſtine Sophie Dorothea Krarup (døbt i Naur $\frac{2}{8}$ 1791, ældſte Datter af Amtsprovſt Chriſtian Johan Lodberg Krarup og Chriſtine f. Fabricius).

Førſte Læſebog med Bogſtav- og Stave-Tabeller for Begyndere. Ribe, 1814. (L. T. 1817, S. 500—1). — Anden Læſebog for Almueſkoler, indeholdende Forællinger or Børn til Øvelſe i Indenadslæsning. ib'd. 1815. Anden uforandrede Udgave. ibid. eod. (L. T. 1817, S. 502). Tredie Udgave. Thiſted, 1827. Fjerde Udgave. ib. 1835. Femte Udgave. ibid. 1844. Sjette Udgave. ibid. 1851. — Veiledning til Samtaler med Børn, for at opvække og øve deres Forſtand, og vænne dem til at udtrykke ſig med egne Ord, til Brug for Forældre og Skolelærere. Med en Fortale af C. J. L. Krarup. Aarhuus, 1815. (L. T. 1817, S. 503—4. Samtlige 3 r. i Hall. Allg. L. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 73). — Amtsprovſt C. J. L. Krarups Levnetsbeſkrivelſe og 2de Taler ved hans Jordefærd. 1820. (Levnetsbeſkrivelſen er optrykt i Bentzons »Magazin for Skolevæſenet«, H. 2. S. 80—85).

Wilſtrup (Jørgen), f. i Jylland 1774; blev omtrent 1804 Kjøbmand i Roeskilde og 1824 tillige Kæmner ſammeſteds. † 12te Marts 1832. — * $\frac{22}{11}$ 1804 (i Roeskilde) Sophie Haſenreich (f. 1789, † $\frac{17}{8}$ 1823, Datter af Billardholder H.).

Forſlag og Tilbud om Roeskilde Fiords Opgravning ſamt Havneanlæg ved Roeskilde. (Den 19de Novbr. 1830). Kbh. 16 Sider. 4to.

En nye Muurpolerings Opfindelſe. (Den 10de Decbr. 1830). Kbh. 16 Sider. 8vo.

Desuden en heel Deel Artikler i Roeskilde Avis. — (Meddeelt).

von Wimpfen (Friederich Ferdinand Frantz), f. paa Glücksborg d. 31te Marts 1805, næſtældſte Søn af Tobias Peter v. W., Major og Overvej-Inſpecteur i Holſteen (døbt $\frac{12}{1}$ 1766 i Königſtein i Bajern, † $\frac{10}{11}$ 1813 i Preetz), og Nicoline Chriſtiane Amalia Bloch (f. $\frac{28}{10}$ 1769 i Middelfart, † $\frac{25}{3}$ 1851 i Kbhvn., næſtældſte Datter af Biſkop Dr. Tønne B. og Margrethe Hedevig Jebens); blev dimitteret til Univerſitetet fra Roeskilde Cathedralſkole 1823; tog Forſteramen i Kiel 1826; blev 1827 Forſt- og Jagtjunker; d. 1ſte Novbr. 1828 Kammerjunker; 1841 Chef for Forſt- og Jagtcomptoiret under Rentekammeret (nu under Finantsminiſteriet); fik d. 1ſte Februar 1849 Titel af Overforſter. — * $\frac{14}{4}$ 1841 Ida Sophie Eliſabeth Frederikke Johannſen (f. $\frac{23}{11}$ 1821, † $\frac{4}{3}$ 1850), Datter af Geheimeconferenceraad Frieder. Heinr. Chriſt. Johannſen, Præſident i den Slesvigſke Over-Juſtitscommisſion (f. $\frac{1}{5}$ 1781 i Kbhvn., † $\frac{28}{5}$ 1851), og Ida Sophie Antoinette Peterſen (f. $\frac{5}{3}$ 1790 i Slesvig).

Skov-Taxationen. Kbh. 1836. (jvfr. »Blandinger fra Sorø«, 8de Hefte, S. 72—75, Noten).

Wind (Søren Wilhelm), f. d. 17de Maj 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Student W.; blev opdragen paa det kongl. Opfoſtringshuus, hvorfra han udgik 1810; blev Seminariſt paa Jonſtrup 1822, og 1825 derfra dimitteret (»Meget duelig«); derefter Skolelærer i Korsør. † 1846.

I »Tidsſkrift for Almueſkolevæſenet« (Om indbyrdes Underviisning, i I. 193—207).

Bøn for M. G. Birckners Gravminde, i Politivennen«, Nr. 1034,

Winding (Hans Laurits Struch), f. 1750 i Kullerup i Fyen, hvor hans Fader Peter Nicolai W. (f. 1697, † 1757) var Sognepræſt (fra $\frac{31}{8}$ 1728) og givt med Sara Maria Struch; blev 1774 dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Latinſkole, og tog den philoſophiſke Examen; var i endeel Aar Bogtrykker i Kjøbenhavn, men overdrog 1817 ſit Officin og Privilegium til Boghandler G. Bonnier (ſ. Collegial-Tid. 1817, S. 801); ſiden Bogholder ved det danſke Laane- og Livrente-Selſkab. † 19de November 1831. — * $\frac{17}{10}$ 1786 Marie Loviſe Svare (f. $\frac{1}{1}$ 1764, † $\frac{28}{1}$ 1834), en Datter af Bogtrykker Lars Nielſen Svare i Kbhvn. (f. 1720 i Kallundborg, † 1777 i Kbhvn., jvfr. »Læſendes Aarbog for 1800«, S. 85—86).

Friderich den Stores ſidſte Samtale i hans Dødstime med Peter Pavian, en Drøm af Friderich Friherre af Trenck. Overſat. Kbh. 1790. (L. E. 1790, S. 319—50). — Davids Pſalmer overſatte og med Anmærkninger af G. C. Knapp. Tredie forbedrede og formeerte Oplag. Overſatte paa danſk. (1ſte Bog). ibid. 1791. (L. E. 1792, Nr. 10, af A. Birch). — To hundrede og tre og halvtredſindstyve Gaader eller mørke Taler, til nyttig og lærerig Tidsfordriv, ſamlede og overſatte af det Tydſke. ibid. (1793). 60 S. 8. (L. E. 1793, Nr. 52; Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 35). — J. v. Stählins Anekdoter om Peter den Store. Overſ. ibid. 1793. — Hvad Raad er der for den Jammer og Elendighed, ſom denne Vinter truer os med? tilegnet hver ærlig Danſk og Norſk Mand. ibid. 1800. (blev, iſølge Læſendes Aarbog for 1800, S. 203, tagen i Forvaring ved Politiet, og indſendt til Cancelliets Bedømmelſe).

Udgav Maanedsſkriftet: Samleren. 1.—5. Aargang (i 10 Bind). Kbh. 1794—98; ligeledes Meyers Beſkrivelſe over Roeskilde. ibid. 1793. (Krit. o. Antikr. 1793, S. 713—16).

Hos ham, ſom Beſtyrer af det Svareſke Bogtrykkeri, udkom i ſin Tid Malthe Brunns ſatiriſke Skrifter. (Jvfr. Pøt's Literatur-, Kunſt- og Theaterbl. 1798, Nr. 19—20).

Winding (Laurits Svare), Foranſtaaendes ældſte Søn, f. i Kjøbenhavn d. 9de September 1787 (ikke 1788); nød privat Underviisning og beſøgte det Schouboeſke Inſtitut; ſtuderede ſiden 1806 Lægevidenſkaben; var chirurgiſk Volontair og fra 1807 til 1809 Candidat ved Almindeligt Hoſpital; tog i Efteraaret 1815 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char.); nedſatte ſig derefter ſom praktiſerende Læge i Roeskilde. † 11te Maj 1838. — * $\frac{?}{?}$ 1820 Johanne Kirſtine Kornerup (f. $\frac{10}{3}$ 1803), ældſte Datter af Kjøbmand Peder Pederſen K. i Roeskilde (f. $\frac{1}{8}$ 1769, † $\frac{24}{5}$ 1847) og Oliſe Charlotte Michelſen (f. $\frac{28}{11}$ 1774, † $\frac{27}{8}$ 1811). — (Jvfr. Calliſens Medic. Schriftſt. Lex. XXI. 243—44).

I »Bibliothek for Læger« (En Forløsning af forraadnede Dele af Tvillingfoſtre, fuldendt 3 Aar efter dens Begyndelſe, IV. 1824. S. 264—71; i Udtog i Gerſon u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 9. 1825. Mai u. Juni, S. 559—62, af Julius; Bullet. des Sc. méd. T. 10. 1827. Janv. p. 26).

Winkel-Horn, ſee **Horn.**

Winkler (Bernt Otto), f. 1780 i Frederiksberg; gik i Borgerdydsſkolen og blev dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Foraaret 1804 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); var 1807—8 Reſerve-Chirurg ved Frederiks-Hospital, derefter Overlæge ved Felthospitalet i Frederiksborg, og fik 1808 Regimentschirurgs Charakteer; anſattes d. 24de Aug. 1820 ſom Bataillonschirurg ved Kongens Livjæger-Corps; erholdt d. 3die Septbr. ſ. A. Rang med Capitainer i Armeen; blev 1825 Diviſionschirurg ved Sø-Etatens 2den Diviſion; d. 2den Juli 1826 forundt Rang med Capitainlieutenanter af Sø-Etaten; d. 4de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Maj ſ. A. tillige Stabschirurg (1842 Stabslæge) ved Sø-Etaten; erholdt d. 28de Febr. 1836 Rang efter Rangforordn. 4de Klaſſe Nr. 1; blev d. 14de Octbr. 1840 Medlem af det Kgl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 26de November 1845 i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Oehlenſchlägers Levnet, I. S. 8, 19—20, 96, 256. Om hans teſtamentariſke Dispoſition ſ. Bibl. f. Læger Bd. 43. (N. R. 13.) S. 390—91).

Andeel i: *Pharmacopoea militaris*. Efter allerhøieſte Befaling udarbeidet af en dertil nedſat Commisſion. Kbhvn. 1840. (Bibl. f. Læger XXXIII. (N. R., Bd. 3.) S. 287—321, 393—411, 496; Ugeſkr. f. Læger III. 158—59).

I „Bibliothek for Læger“ (Overſigt af de paa Sø-Etatens Hospitals anden Diviſion behandlede Koppepatienter, XXIV. 376—77).

Winslow (Carl), f. i Kjøbenhavn d. 19de Februar 1796, yngſte Søn af daværende kongelig Lakai W.; yttrede tidlig Lyſt til Malerkonſten, men kom i Urtekræmmerlære; blev i Sommeren 1810 Volontair i General-Commisſariats-Collegiets 1ſte Departement, og anſattes efter to Aars Forløb ved Reviſionen af de norſke Regnſkaber; ſøgte derpaa Anſættelſe ved Theatret; blev Elev ved den dramatiſke Skole, og 1820 kongelig Skuespiller; gjorde i Sommeren 1823 en Reiſe til Hamborg og Berlin, og i Sommeren 1826, med kongelig Underſtøttelſe, en Reiſe til Tydskland, paa hvilken han opholdt ſig iſær i længere Tid i Wien og München; foretog i Sommeren 1829 paa egen Bekoſtning en Reiſe til Tydskland, og i Sommeren 1833 med Inſtructeur Nielſen en Reiſe til Norge for at optræde ſom Skueſpiller (i Chriſtiania og Bergen). † 4de October 1834. — * $\frac{9}{8}$ 1821 Sophie Schaltz, kgl. Skueſpillerinde. — (Biographi, ved Th. Overskou, i „Portefeuillen“ 1839, III. 145—59. — Portrait, malet og lithographeret af Kaufmann; lithographeret af E. Lehmann, i „Portefeuillen“ 1839, 3die Bd.; og i Overskous Comedier, 2det Bd.).

Digte, adſpredte i »Kjøbenhavns flyvende Poſt« (1827, Nr. 75, 78), »Kjøbenhavnsposten«, »Nyt Repertorium for Morſkabslæsning (VI. 208), »Nyeſte Repertorium for Morſkabslæsn.« (V. 273—77), og i Holſt's »Nytaarsgave fra danſke Digtere« (1835, S. 193—198).

Det paa det kongl. Theater opſørte Stueſpil: Spionen. af Mazères og Ancelot, er efter Lewalds tydſke Bearbejdelſe overſat af ham 1831, men utrykt.

Winſtrup (Jens Frederik), f. d. 20de Januar 1805 i Aarhuus, hvor hans Fader **Jens W.** da var Amtſtuefuldmægtig, ſiden Landvæſenscommisſair og Amtsforvalter i Asſens (f. $\frac{12}{8}$ 1767 i Winſtrup, Dalbyover Sogn, † $\frac{10}{8}$ 1826), og givt med **Maren Haaſum Berg** (døbt $\frac{21}{8}$ 1764 i Birring, † $\frac{18}{7}$ 1828, Datter af Provſt Frederik B. og Hylleborg Cathrine Brunou); blev 1824 dimitteret til Univerſitetet fra det lærde Inſtitut i Fredericia; abſolverede i Januar 1830 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 4de Juni 1834 Sognepræſt til Jelſtrup og Lyngby, og d. 9de Maj 1846 til Harritslev, Seilſtrup og Rakkeby i Aalborg Stift. * **Charlotte Amalie Berg** (f. $\frac{1}{8}$ 1811, Datter af Præſten Mich. Andr. Foſie B. i Veſteraaby og Ingeborg Aaboe).

I Maanedsſkriftet »Sneeliljer« (Dalen Vaucluſe, af Schubert, overſ. i III. 129—38; Digte, ſſtd. S. 60, 127); — i Maanedsſkriftet »Kometen« (Erindringer fra Pèro la Chaise, S. 81—94); — i »Chriſtelig Kirketidende« (Et Par Ord om S. Hempels »Jeſus Chriſtus, ſom han var, er og bliver« o. ſ. v., 1834, Nr. 21).

Winſtrup (Ole Johanneſen), Mechanikus; blev d. 28de Jan. 1811 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1822—23 en Rejſe i Udlandet (ſ. »Aftenbl.« 1822, S. 5—6); kjøbte 1825 af Nathuſius en Maſkinfabrik og dertil hørende Jernſtøberi paa Godſet Hundisborg ved Magdeborg, hvilke han drev i nogle Aar; blev d. 21de Febr. 1829 Forſtander for den polytechniſke Lære-Anſtalts Værkſteder, og 1831 derfra entlediget; boer nu paa Marialyſt, i Frederiksberg Sogn. — (Jvfr. Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1825, IV. 777).

Afbildninger af de bedſte og nyeſte Agerdyrknings-Redſkaber med Beſkrivelſer. 1.—8. Hefte, med 41 Kbb. Kbh. 1822—26. Tvær-Fol. Ogſaa paa Tydſk. Kopenh. 1824—26. (»Dagen« 1823, Nr. 166; Kbhvns Skilderi ſ. A. Nr. 45; L. T. 1826, S. 254—56; Messager franç. du Nord 1825, p. 329—31; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1825, III. 508; Leipz. L. Z. 1828, Jan., S. 52—53).

Om Brøndgravning og Boring ſamt om Jordboring i Almindelighed. Med 5 Kobbere. Kbh. 1847.

Et Par Ord om Kjøbenhavns Vandvæſen. Kbh. 1847. (Trykt ſom Manuſcript og omdeelt til Vedkommende).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om Extirpatoren og Skuffelploven, i II. 1816. S. 161—78, med 2 Kobbertavler; Priiscourant paa hans Agerdyrknings-Maſkiner og Redſkaber, ſſtd. S. 173—76).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Brev til J. C. Drewſen, i III. 372—78, med 1 Kb. (jvfr. ſſtd. S. 378—403, af Drewſen); Forſvar for den winſtrupſke Plov; et Brev til J. C. Drewſen, i IV. 174—87. (jvfr. ſſtd. S. 188—95, af Drewſen); Priis-Courant paa hans Agerdyrknings-Maſkiner og Redſkaber, ſſtd. S. 260—62).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Drewſens Anſkuelſer af de ſaakaldte frie Forpagtninger, 1824, Nr. 10. 11. 13).

I Urſins »Magazin for Kunſtnere og Haandværkere« (Om Preſſer, I. 153—55, 180—81; Om Maſkinſtikning og Staalgravering, med 1 Kb., II. 105—11; Dampmaſkine af ham, ſſtd. S. 121—23; Det horizontale Plan, anvendt ſom Heſtegang, med en ſtannographeret Tegning, III. 17—19; Den hydrauliſke Preſſe, med en ſtannographeret Tegning, ſſtd. S. 73—78; Cylindriſk Smedebælg, udført i den polytechniſke Læreanſtalts Værkſteder, i 2den Række, I. 157—58; Trykpumpe, ſſtd. S. 446—48; En Univerſal-Skrueſtik, II. 95—96).

I »Den Friſindede« (Nogle nærmere Oplysninger om mine Forſøg til at forfærdige uefterg jørlige Bancoſedler, 1840, Nr. 1. 2.; Betragtninger over Hørſpindemaſkiner i Danmark, ſ. A. Nr. 2).

I »Flyvepoſten" (Om Kjøbenhavns Vandvæſen, 1851, Nr. 326).

Winterfeldt (Jørgen Balthazar), f. i Fredericia d. 1ſte October 1732, yngſte Søn af Erik W., Lieutenant ved det Holſteenſke Cuiraſſeer-Regiment (f. 1697, * 1728, † 1741), og Nille Dalhoff (f. 1701, † 1752); anſattes i ſin Ungdom i Sø-Etaten, hvor han d. 19de Octbr. 1753 blev Secondlieutenant; d. 20de Novbr. 1757 Premierlieutenant; d. 3die Marts 1760 Capitainlieutenant; d. 9de Decbr. 1767 charakteriſeret og 1771 virkelig Capitain; d. 4de Septbr. 1773 Kammerherre; d. 18de Maj 1778 Commandeur-Capitain; d. 30te April 1781 Chef for Søcadet-Academiet i Kjøbenhavn (indtil $\frac{9}{3}$ 1792); d. 6te Marts 1789 Commandeur; d. 9de Marts 1792 Chef for 2den Diviſion (indtil $\frac{27}{10}$ 1797); d. 7de Decbr. 1796 Contre-Admiral; d. 25de Januar 1799 Vice-Admiral; d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 6te April 1804 Admiral; d. 18de Decbr. 1807 Æresmedlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 28de Januar 1811 Ridder af Elephanten og benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Juli 1821. — * $\frac{19}{4}$ 1782 Maria Magdalena de Fontenay (døbt $\frac{23}{5}$ 1746 i Kbhvn, † 1820), næſtyngſte Datter af Benjamin le Sage de F., Commandeur i Sø-Etaten (f. i Helſingør 1695, † 1749), og Maria Margr. Tigh (f. 1719, † $\frac{8}{3}$ 1795). — (Jvfr. Thaarups Fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 104—5, 499; Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. 218; Statstid. 1821, Nr. 61; »Dagen« ſ. A. Nr. 178; 1824, Nr. 68; Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 384, 600).

Adſkillige Tanker, ſom Skrive-Friheden har givet Anledning til. Kbh. 1771. (Fortegn. over Trykkefrih. Skr. I. 170). — Tanker, ſom Meningerne angaaende diſſe Tiders vigtige Tildragelſer have givet Anledning til. Opſatte af en læg danſk Mand om Vinteren og den derpaa følgende Vaar af Aaret 1793. ibid. 1794. (L. E. 1795, Nr. 25; »Iris« 1795. I. 212—14; Krit. o. Antikrit. XVII. Nr. 2. 3; Møllers Repertor. I. 381—83). — Plan til Huſes Opbyggelſe for ganſke uformuende Tamilier, ſom ei høre under Fattigvæſenet. ibid. 1804. — Trøſtens Bolig, dens Oprindelſe og Fremvæxt, dens Vedligeholdelſe eller Tilintetgjørelſe. Sammenſkud imod Slutningen af Aaret 1812. Kbh. 1813. 4to. (»Penia« 1813, Nr. 18—20).

Indledning til philoſophiſke Samtaler for unge Søkrigere. Kbh. 1821.

I »Bibliothek for nyttige Skrifter« 1772 (Imod Overdaadighed; anonymt).

I »Ny Minerva« (Dagens Moral, 1807. III. 243—46; Til mine unge Krigskammerater, ſ. A. IV. 75; Angaaende Hullerne, ſom under Kjøbenhavns Beleiring bleve huggede i de danſke Krigsſkibe, 1808, I. 85—89).

En Opſats angaaende »Trøſtens Bolig«, i »Penia« 1817 og 1818, S. 29—31.

Winther (Frederik), f. paa Samsø d. 5te Februar 1809, ældſte Søn af Etatsraad, Ridder Christian Michael W., Medlem af Overtiende-Commisſionen ſamt af Comiteen for den ny Matriculs Indførelſe etc. (f. $\frac{22}{9}$ 1778 i Gjedſted Præſtegaard i Viborg Stift, † $\frac{27}{10}$ 1843 i Kbhvn.), og Elſe Margrethe Petronelle f. Braag (f. $\frac{4}{2}$ 1782 i Kbhvn., † $\frac{5}{7}$ 1837, Datter af Vejermeſter Dominicus B. og Cecilie Marie Blücher); blev 1826 dimitteret til Univerſitetet fra den Kjøbenhavnſke Borgerdydsſkole, og tog i Januar 1831 theologiſk Atteſtats (Laud.); gav i flere Aar Underviisning i Religion, Sprog, Mathematik, m. m., og var anſat ſom Lærer i Mathematik ved Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn ſamt det v. Weſtenſke Inſtitut; blev d. 31te October 1834 Sognepræſt paa Gjøl under Aalborg Stift, og d. 1ſte April 1835 for Slemminge og Fjelde i Laaland. — *Ida Wilhelmine Gesner (f. $\frac{30}{1}$ 1809 i Kbhvn., Datter af Præſten Joh. Ludv. G. i Nyſted og Gurri Cathr. Werner).

Vor Bekjendelſe om Sandheden i Chriſto. Prædiken. Nykjøbing p. F. 1843.

Bidrag til Orientering i Skole-Reformens Sag fornemmelig fra et kirkeligt Stade. Maribo, 1849.

I „Maanedsſkrift for Litteratur« (Anmeldelſe af H. Pederſens „Geometriſk Tegneſkole«, i XIII. 311—26).

I Scharling's og Engelstoft's »Theologiſk Tidsſkrift« (Troen, pſychologiſk betragtet, i II. 1. S. 34—63; Om *δικαιοσύνη* i det Nye Teſtament eller den bibelſke Retfærdighedslære, VII. 213—81, jvfr. VIII. 188—90).

I Damkier's Samling af »Prædikener over Evangelierne« (Vær faſte i Troen; paa 1ſte Juledag, i I. 53—61; Det ſnart tilendebragte Aars Prøvelſe paa chriſtelig Viis; paa Søndagen efter Jule-Dag, ſſtd. S. 76—85; Den Troendes Skyldighed at være frimodig; paa nittende Søndag efter Trinitatis, ſſtd. S. 184—90).

I „Danſk Kirketidende« (Laalands-Falſters Stifts-Convent, i IV. 164—69; Menigheds-Møder, ſom forberedende Grundlag for Kirkens Organiſation, V. 67—77 og 84—91).

Winther (Jens Carl), f. i Landsbyen Steensballe ved Horſens 1775, Søn af Otto Winther, Gartner ved Steensballegaard; gik i 6 Aar i Horſens Latinſkole, og blev derfra i Efteraaret 1794 dimitteret til

Univerſitetet; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium; abſolverede i October 1797 den theologiſke Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1799 Alumnus paa Elers' Collegium; b. 5te Februar 1808 Sognepræſt for Storring, Stjær og Galthen i Aarhuus Stift; b. 18de October 1820 tillige Amtsprovſt for Hasle, Ning, Framlev, Sabro, Veſterliisberg, Gjern og Hids Herreder. † 25de Marts 1826, ugivt.

Forſøg over Fordelene af det menneſkelige Livs Lidelſer og Gienvordigheder, til Beroligelſe for Medbrødre, af J. S. Feſt. Overſ. 1ſte Deel. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 1). — Meinekes franſke Stileøvelſebog, overſ. af Tydſk. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 38). — C. F. Calliſens korte Omrids af den chriſtelige Lære i Bibelſprog. Overſ. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 44). — W. Münſchers Lærebog i den kriſtelige Kirkes Hiſtorie, til Brug ved Forelæsninger. Overſat. Med Tillæg af F. Münter. ibid. eod. (L. E. 1809, Nr. 15 og 17; jvfr. Art. Jens Møller, II. 391). — Athenienſiſke Breve, eller Brevvexling ført af den perſiſke Konges Agent i Athen under den peloponeſiſke Krig. Overſat af Engelſk. I.—III. Bind. ibid. 1806. (ſolgtes ogſaa under Navn af 33—35te Hefte af det Soldinſke „Archiv for de nyeſte og mærkværdigſte Reiſebeſkrivelſer“).

I Høſt's „Bidrag til Kundſkab om Menneſker og Bøger“ (Fattigdom, efter Goldſmiths Essays, i Aarg. 1802, Nr. 41—42; Tilbøjelighed, efter Goldſmith, i Aarg. 1803, Nr. 43—44); — i Sammes „Mnemoſyne“ (Fragment af Tſchudeins Reiſe gjennem China, I. 19—41; Den gamle Mands Hiſtorie, ſſtd. S. 42—62).

En Tale, indſ. i „Otteaarsfeſten i det borgerlige Laane- og Livrente-Selſkab for begge Kjøn, højtideligholdt d. 23de Martz 1803“. Kbhvn. (trykt hos J. R. Thiele; men ikke i Boghandelen).

Winther (Mathias), Sønneſøn af Mathias W., Sognepræſt i Ørbek og Provſt i Vinding Herred († 1791); f. d. 25de Januar 1795 paa Gaarden Gammellund i Viſſenberg Sogn i Fyen. Da hans Fader, ſom derefter var Ejer af Aalemoſegaard, døde (ſſ 1811), ſatte Moderen ham paa Byſkrivercomptoiret i Odenſe, at han ſenere kunde tage danſk-juridiſk Examen. — Begyndte efter et Aars Forløb at ſtudere Chirurgi og Botanik, og gik paa et Felthoſpital, indtil han i Efteraaret 1813 tog til Kjøbenhavn, at høre Forelæsninger over Chirurgien; blev ſnart efter Compagnichirurg ved fyenſke Infanteri-Regiments tredie Bataillon i Middelfart, og i Begyndelſen af 1814 anſat ſom Chirurg ved Felthoſpitalerne i Odenſe; drog 1816 atter til Kjøbenhavn, for at tage Examen; men vendte, uden denne, tilbage til Odenſe, hvor han tilbragte ½ Aar; anſattes 1817 ſom Escadronschirurg ved jydſke Dragonregiment i Randers, og blev i Sommeren 1818 forſat til det fyenſke Dragonregiment i Odenſe, hvor han ogſaa blev anden Bibliothekar ved Militairbiblioteket; kom i Sommeren 1825, efter erholdt Permiſſion, 3die Gang til Kjøbenhavn, for at tage ſin Examen, hvori han, efter at have fremſtillet ſig i Efteraarene 1828 og 1829, formedelſt tilſældige Omſtændigheder, ikke beſtod; vendte ſaa tilbage til Regimentet, og fik d. 2den October 1830 ſin Afſked fra den militaire Tjeneſte formedelſt Svagelighed; opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 26de Februar 1834. — *1. 1814 **Chriſtiane Thorning**, ſepar. (en Datter af Skrædder T. i Odenſe). *2. . . . ., en Tjeneſtepige i Kjøbenhavn, tilſidſt Opvartningskone ved Søhospitalet († 1831). — (Biographi [ved Fr. Barfod] i „Poetiſk Læſebog for Børn og barnlige Sjæle“, S. 593—97; „Mathias Winthers Levnet og Hændelſer. Tildeels efter hans egne Papirer. Udg. og forlagt af J. L. Beeken. Kbh. 1834“; jvfr. hans „Forpoſtfægtning, med et Par Livsbilleder“, 1831, og „Supplement eller Randgloſer til Forpoſtfægtningen“, ſ. A., ſamt „Læsning for Publicum o. ſ. v.“ ſ. A.; Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXXIII. 319—20. — Portrait, lithographeret 1834).

Vaarkvad. Kbh. 1817. (ſ. „Forpoſtfægtning“ S. 26).

Om Maaren og dens Udryddelſe med Henſyn til dens overhaandtagende Mængde i Fyen, naturhiſtoriſk bearbeidet. Odenſe, 1817.

Nutidens Unoder, eller Noget om Comoedier, o. ſ. v. Odenſe, 1818. (ſ. „Forpoſtfægtning“, S. 30—31).

Kjærminder og Roſenblade, lyriſke Smaadigte. Odenſe, 1820. (ſ. „Forpoſtfægtning“, S. 34).

Kulſvierhytten i Thyringerſkoven. Skueſpil i 3 Akter. Kbh. 1823.

Danſke Folke-Eventyr. Førſte Samling. Kbh. 1823. (L. T. 1823, S. 218—21).

Sanderumgaards Have. Digtninger. Med 13 Kobbere, ſtukne af Clemens. Kbh. 1824. Ogſaa med Titel: Nytaarsgave for Have-Elſkere. (jvfr. „Nyt Aftenblad“ 1824, S. 24 og 232; Lit.- Kunſt- og Theaterbl. ſ. A. S. 4; „Forpoſtfægtning“, S. 38—48, og „Supplement“, S. 25—26).

Eventyr og Fortællinger. Kbh. 1825.

Tak til N. F. S. Grundtvig. Kbh. 1826.

Literaturæ scientiæ rerum naturalium in Dania, Norvegia & Holsatia usque ad annum MDCCCXXIX *enchiridion* in usum physicorum & medicorum. Havniæ 1829. (M. ſ. L. IV. 464—66, af J. W. Hornemann; Okens „Iſis“ 1831, S. 341; Pölitz Repertor. d. Lit. Bd. III. 1833, Nr. 17; jvfr. „Kbhpoſt.“ 1829, S. 35, 71, 85; „Forpoſtfægtning“, S. 50—51, og „Supplement“ S. 29—32).

Sendebrev fra Choleraſotten til Janus Rotteromontanus, Summus theologus i Abdera. Kbh. 1831.

Forpoſtfægtning med Oberſt Chriſtian Høegh-Guldberg og Stabskirurg Tønder, med et Par Livsbilleder. Kbh. 1831. („Nyeſte Morgenpoſt“ 1831, S. 575). — Supplement eller Randgloſer til Forpoſtfægtningen o. ſ. v., indeholdende et Par Blade af min Portefeuille og en lille Skjærmyſel. ibid. eod. — Læsning for Publicum, eller Sagen: Oberſt C. Høegh-Guldberg og Stabschirurg Tønder, contra Eſkadronschirurg M. Winther. Udg. No. 1—8. ib. eod.

Tøffelregimentet eller grundig Anviisning, hvorledes Piger og Koner kunne ſikkre dem Tøffelherredømmet, og føre med Kraft og Anſtand det huuslige Scepter. Grundet paa Erfaring og udgiven af en Huusregentinde, og nu af det tydſke Tungemaal i det danſke forſat. Kbh. 1831.

Skrivelſe til Hr. Major, Ridder og Fattigdirecteur Mangor, om en Fattigbeſtyrerdjævel, med et Par Ord om hvorledes en Fattigbeſtyrer ikke bør være. Kbh. 1831. 2.—3. Opl. ib. eod.

Appel til Kongen og Folket om Major, Ridder og Fattigdirecteur C. S. Mangor i Kjøbenhavn og Kammerherre, Ridder og Fattigdirecteur J. Benzon i Odenſe. Kbh. 1831.

Flora, eller nyt Blomſter- og Bladeſprog. Kbh. 1831.

De bedſte Midler mod alle Sygdomme i Maven og i Fordøielſesredſkaberne, o. ſ. v. Udarbeidet efter de bedſte praktiſke Lægers Forſkrifter for Ikkelæger af G. P. Becker. Overſat. Kbh. 1832.

Faſtelavnsſpil, eller Erindring om danſke og norſke Forfattere. Et Supplement til H. C. Anderſens Vignetter. Kbh. 1832.

Ny Forgylder- og Lakeerbog, eller Hemmeligheden om den grundigſte Maade at forgylde og forſølve i Ilden, o. ſ. v., af C. J. W. Geyert. Overſat. Kbh. 1832.

Om Gigten og Podagraen; dens Aarſag, Væſen og Helbredelſe. Til Belæring for Dannede af alle Stænder, af A. F. Fiſcher. Overſ. Kbh. 1832.

Den paalidelige Raadgiver mod Forſlimning i Halſen, Lungen og Fordøielſesredſkaberne. Tilligemed de bedſte Midler, hvorved disſe Sygdomme kunne helbredes, ſelv om de ere indgroede, af P. H. Müller. Overſ. Kbh. 1832.

Simple Folkemidler mod Ormeſygdom. Et Forſøg i den naturlige Lægemethode af J. C. K. Pröbſting. Overſat. Kbh. 1832.

Om Aarſagen, Følgen, Forebyggelſen og Midlerne til og mod de ſaa hyppige hemmelige Ungdomsſynder; betragtede fra den phyſiſke, moralſke, politiſke og ſtatslægevidenſkabelige Side. Til Belæring for Forældre, Opdragere og den opvoxende Ungdom, af J. C. L. Riedel. Overſat. Kbh. 1832.

Om den rigtige Behandling af ildelugtende Aande og Lugt af Næſen. Overſat. Kbh. 1832.

Det kjøbenhavnſke Fattigvæſen, ſamt Bidrag til Major Mangors Karakteriſtik. Kbh. 1832.

Blade af Negerſlaven Martins Portefeuille. Kbh. 1832.

Stevning, Indlæg og Dom i Sagen: v. Høegh-Guldberg, hans gule Moppe Ami, contra Raketten. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

Præmisſer og Dom i Sagerne: Juſtitsraad, Borgermeſter og Byfoged H. A. Fleiſcher contra Eſcadronschirurg M. Winther m. Fl., og Student J. H. Stabell contra Jacob Behrend. Udg. Kbh. 1832.

Fluesmækken. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

Bibliotheca Danorum medica sive plenus conspectus litterarum medicarum et hisce affinium in Dania, Norvegia, Holsatia usque ad annum MDCCCXXXII. Hafniæ,

a) Originale:

Digte. Kbh. 1828. (M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; »Nord. Tidsſkr. f. Hiſt., Lit.« o. ſ. v. III. 341—44; L. T. 1829, S. 673—79 (af S. Zahle?); »Nemeſis« 1828, Nr. 5; „Kbhpoſt.« ſ. A. Nr. 40; »Dagen“, ſ. A. Nr. 128, af Ove Thomſen; Bl. für liter. Unterhalt. 1829; Foreign Review and continent. Miscellany 1829, Septbr.). 2den forøgede Udgave m. T.: **Digte, gamle og nye.** ibid. 1832. (M. f. L. X. 892—95, af C. Molbech). 3die Udgave. ib. 1839 (1838). (T. f. L. o. K. V. 268—69, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1838, Nr. 301; Bl. für liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). 4de Udgave. ib. 1846 (1845). (anmeldt af O. P. Sturzenbecher i »Nordlyſet« 1847, Heft. 3. (Marts).

Nogle Digte. Kbh. 1835. (M. f. L. XIII. 451—82, af C. Molbech; L. T. 1835, Nr. 16. 17, af C. F. C. Wilſter, jvfr. »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91).

Judith, Bruchſtück eines Gedichts, nebſt däniſcher Ueberſetzung von H. P. Holſt. Kopenh. 1837. (anm. i »Alton. Mercur« 1837, Nr. 192).

To Fortællinger. Et Reiſe-Eventyr, og Heſteprangeren. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 269—73, af H. M. Flemmer; Bl. f. liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). Paa Tydſk: **Zwei Erzählungen** von Chriſtian Winther. Als Anhang die ſchon bekannte Wintherſche Novelle: Der „**Beichtſtuhl**«. Ueberſetzt aus dem Däniſchen von **Gottfried v. Leinburg.** Frankfurt a. M. 1847. (o. m. T.: Skandinaviſche Bibliothek, herausgeg. von G. v. Leinburg. 1ſtes Bdchen); ligeledes i Forening med Forfatterens »Fire Noveller«, overſ. paa Tydſk af H. **Zeiſe** i Skandinav. Bibl. 5tes Bdchen. Leipz. 1852. — Anden forøgede Udgave und. Tit.: **Tre Fortællinger.** Kbh. 1851.

Sang og Sagn, Digte. Kbh. 1840 (1839). (P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.; »Den Friſindede“ 1839, S. 288; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 215).

Haandtegninger. Digte. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 438; »Fædrel.« 1840, Nr. 54; »Dagen« ſ. A. Nr. 20; »Den Friſindede« ſ. A. S. 40; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 18; P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). 2den forøgede Udgave: **Haandtegninger, gamle og nye.** Digte. ibid. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

Digtninger. Kbh. 1843 (1842). (»Fædrel. 1843, Nr. 1154, 61; J. f. L. o. K. I. 1843. S. 211—24, af Ch. J (uul?); »Ny Portefeuille« 1843, II. 30; Berl. Tid. 1842, Nr. 311; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.).

Fire Noveller. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1359, 66; J. f. L. o. K. II. 1843. S. 209—24, af R. Schmidt; »Nye Portefeuille« 1843, III. 352; Berl. Tid. 1843, Nr. 238; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). Overſatte, tilligemed Forfatterens »To Fortællinger«, paa Tydſk: **Novellen von Chr. Winther.** Aus dem Däniſchen von H. **Zeiſe.** 1.—2. Band. (i »Skandinav. Bibliothek« 5tes Bdchen, Leipzig, 1852; anm. i Bl. für liter. Unterhalt. 1852, May 1, jvfr. »Fædrel.« 1852, Nr. 122). Novellen »Skriftestolen« var tidligere overſ. paa Tydſk [illegible] Forord, af V. **Rimberg** i »Magazin für die Literatur des Auslandes« 1844, [illegible] og derfra optrykt i „Skandinav. Bibliothek«, 1ſtes Bdchen, S. 105—19; ligeledes udkom: **Drei Novellen von Chriſtian Winther.** (Eines Weibes Herzensräthſel. Olaf Borch. Eines Weibes Rache). Aus dem Däniſchen übertragen von Leo Silberſtein. (i „Europäiſche Bibliothek der neuen belletriſtiſchen Literatur", 310. Theil (4. Serie, 10. Th.). Grimma, 1850.

Fem og tyve Billeder for ſmaa Børn, af M. Nørby, med Text af Chriſtian Winther. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 306; „Norſk Literaturtid." 1846, S. 219—22).

Lyriſke Digte. Kbh. 1849 (1848). (Literaturbl. 1848, Nr. 5; Berl. Tid. f. A. Nr. 316).

En Morſkabsbog for Børn. Kbh. 1850 (1849). (Literaturbl. 1849, Nr. 2; Berl. Tid. f. A. Nr. 284).

Nye Digte. Kbh. 1851 (1850). („Kbhpoſt." 1850, Nr. 294; „Flyv. Poſt" f. A. Nr. 296; Berl. Tid. f. A. Nr. 297; „Literært Maanedsſkr." S. 249—51; „Bore" 1851, Nr. 83, 84).

En Student og en Jomfru. Marionet-Comedie. Kbh. 1852 (1851). („Fædrel. 1851, Nr. 296; Berl. f. A. Nr. 298; „Flyv. Poſt" f. A. Nr. 316).

b) Overſættelſer:

Der Feld- und Garniſons-Dienſt. Nach dem Däniſchen. Kopenh. 1820. (anonym).

Halvhundrede Fabler for Børn, tegnede og digtede af Otto Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1834. (r. af C. Molbech i L. T. 1834, Nr. 14, og M. f. L. XIII. 351—54). Anden Udgave. ibid. 1848.

Dr. Karl Haſes Kirkehiſtorie, Lærebog, nærmeſt for de academiſke Forelæsninger, overſ. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. (Af dette Skrift, ſom udkom hefteviis 1835—37, overſatte han de førſte 18 Ark; jvfr. Theol. Tidsſkr. VII. 367—69; „Kbhpoſt." 1835, S. 256).

Endnu et Halvhundrede Fabler for Børn, af O. Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1838.

Monologer. En Nytaarsgave af Fr. Schleiermacher; efter femte Udgave. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1838, Nr. 305). Andet Oplag. ibid. 1847.

Ni Prædikener om det chriſtelige Huusliv af Fr. Schleiermacher. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Reiſe i det hellige Land i Aaret 1829 af A. Prokeſch, Ridder von Oſten. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 196; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 624).

Breve om den menneſkelige Sjæls Udødelighed af L. Hüffel. Efter andet forbedrede og med et Tillæg forøgede Oplag. Kbh. 1840. („Lucifer", H. 1. S. 26; Berl. Tid. 1840, Nr. 65; „Dagen" f. A. Nr. 70; „Den Friſindede" f. A. S. 128).

K. P. Moritz's Gudelære; tilligemed et (originalt) Omrids af den nordiſke Mythologie. Med 65 Afbildninger. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 296; „Nyt Aftenbl." 1847, Nr. 4). Andet forøgede Oplag. Med 65 Afbildninger. ibid. 1850. (Kbhpoſt" 1850, Nr. 199; „Flyv. Poſt" f. A. Nr. 205).

Nutiden, Characterer og Begivenheder efter fremmede Kilder. Kbh. 1849. („Flyv. Poſt" 1849, Nr. 146).

Digte, adſpredte i »Kjøbenhavns flyvende Poſt« (1827, Nr. 75, 78), »Kjøbenhavnsposten«, »Nyt Repertorium for Morſkabslæsning (VI. 208), »Nyeſte Repertorium for Morſkabslæsn.« (V. 273—77), og i Holſt's »Nytaarsgave fra danſke Digtere« (1835, S. 193—198).

Det paa det kongl. Theater opførte Skueſpil: Spionen. af Mazères og Ancelot, er efter Lewalds tydſke Bearbeidelſe overſat af ham 1831, men utrykt.

Winſtrup (Jens Frederik), f. d. 20de Januar 1805 i Aarhuus, hvor hans Fader Jens W. da var Amtſtuefuldmægtig, ſiden Landvæſens-commiſſair og Amtsforvalter i Aſſens (f. $\frac{13}{8}$ 1767 i Winſtrup, Dalbyover Sogn, † $\frac{10}{5}$ 1826), og givt med Maren Haaſum Berg (døbt $\frac{31}{8}$ 1761 i Birring, † $\frac{12}{7}$ 1828, Datter af Provſt Frederik B. og Hylleborg Cathrine Brunou); blev 1824 dimitteret til Univerſitetet fra det lærde Inſtitut i Fredericia; abſolverede i Januar 1830 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 4de Juni 1834 Sognepræſt til Jelſtrup og Lyngby, og d. 9de Maj 1846 til Harritslov, Seilſtrup og Rakkeby i Aalborg Stiſt. * Charlotte Amalie Berg (f. $\frac{1}{8}$ 1811, Datter af Præſten Mich. Andr. Foſie B. i Veſteraaby og Ingeborg Aaboe).

I Maanedsſkriftet »Sneelilier« (Dalen Vaucluſe, af Schubert, overſ. i III. 129—38; Digte, ſſtd. S. 60, 127); — i Maanedsſkriftet »Kometen« (Erindringer fra Pèro la Chaise, S. 81—94); — i »Chriſtelig Kirketidende« (Et Par Ord om S. Hempels »Jeſus Chriſtus, ſom han var, er og bliver« o. ſ. v., 1834, Nr. 21).

Winſtrup (Ole Johanneſen), Mechanikus; blev d. 28de Jan. 1811 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1822—23 en Reiſe i Udlandet (ſ. »Aftenbl.« 1822, S. 5—6); kjøbte 1825 af Nathuſius en Maſkinfabrik og dertil hørende Jernſtøberi paa Godſet Hundisborg ved Magdeborg, hvilke han drev i nogle Aar; blev d. 21de Febr. 1829 Forſtander for den polytechniſke Lære-Anſtalts Værkſteder, og 1831 derfra entlediget; boer nu paa Marialyſt, i Frederiksberg Sogn. — (Jvfr. Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1825, IV. 777).

Afbildninger af de bedſte og nyeſte Agerdyrknings-Redſkaber med Beſkrivelſer. 1.—8. Hefte, med 41 Kbb. Kbh. 1822—26. Tvær-Fol. Ogſaa paa Tydſk. Kopenh. 1824—26. (»Dagen« 1823, Nr. 166; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 45; L. T. 1826, S. 254—56; Messager franç. du Nord 1825, p. 329—31; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1825, III. 508; Leipz. L. Z. 1828, Jan., S. 52—53).

Om Brøndgravning og Boring ſamt om Jordboring i Almindelighed. Med 5 Kobbere. Kbh. 1847.

Et Par Ord om Kjøbenhavns Vandvæſen. Kbh. 1847. (Trykt ſom Manuſcript og omdeelt til Vedkommende).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om Extirpatoren og Skuffelploven, i II. 1816, S. 161—73, med 2 Kobbertavler; Priiscourant paa hans Agerdyrknings-Maſkiner og Redſkaber, ſſtd. S. 173—76).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Brev til J. C. Drewſen, i III. 372—78, med 1 Kb. (jvfr. ſſtd. S. 378—403, af Drewſen); Forſvar for den winſtrupſke Plov; et Brev til J. C. Drewſen, i IV. 174—87. (jvfr. ſſtd. S. 188—95, af Drewſen); Priis-Courant paa hans Agerdyrknings-Maſkiner og Redſkaber, ſſtd. S. 260—62).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Drewſens Anſkuelſer af de ſaakaldte frie Forpagtninger, 1824, Nr. 10. 11. 13).

I Urſins »Magazin for Kunſtnere og Haandværkere« (Om Presſer, I. 153—55, 180—81; Om Maſkinſtikning og Staalgravering, med 1 Kb., II. 105—11; Dampmaſkine af ham, ſſtd. S. 121—23; Det horizontale Plan, anvendt ſom Heſtegang, med en ſtannographeret Tegning, III. 17—19; Den hydrauliſke Presſe, med en ſtannographeret Tegning, ſſtd. S. 73—78; Cylindriſk Smedebælg, udført i den polytechniſke Læreanſtalts Værkſteder, i 2den Række, I. 157—58; Trykpumpe, ſſtd. S. 446—48; En Univerſal-Skrueſtik, II. 95—96).

I »Den Friſindede« (Nogle nærmere Oplysninger om mine Forſøg til at forfærdige ueftergjørlige Bancoſedler, 1840, Nr. 1. 2.; Betragtninger over Hørſpindemaſkiner i Danmark, ſ. A. Nr. 2).

I »Flyveposten“ (Om Kjøbenhavns Vandvæſen, 1851, Nr. 326).

Winterfeldt (Jørgen Balthazar), f. i Fredericia d. 1ſte October 1732, yngſte Søn af Erik W., Lieutenant ved det Holſteenſke Cuirasſeer-Regiment (f. 1697, *1728, † 1741), og Nille Dalhoff (f. 1701, † 1752); anſattes i ſin Ungdom i Sø-Etaten, hvor han d. 19de Octbr. 1753 blev Secondlieutenant; d. 20de Novbr. 1757 Premierlieutenant; d. 3die Marts 1760 Capitainlieutenant; d. 9de Decbr. 1767 charakteriſeret og 1771 virkelig Capitain; d. 4de Septbr. 1773 Kammerherre; d. 18de Maj 1778 Commandeur-Capitain; d. 30te April 1781 Chef for Søcadet-Academiet i Kjøbenhavn (indtil $\frac{9}{3}$ 1792); d. 6te Marts 1789 Commandeur; d. 9de Marts 1792 Chef for 2den Diviſion (indtil $\frac{27}{10}$ 1797); d. 7de Decbr. 1796 Contre-Amiral; d. 25de Januar 1799 Vice-Amiral; d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 6te April 1804 Amiral; d. 18de Decbr. 1807 Æresmedlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; d. 28de Januar 1811 Ridder af Elephanten og benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Juli 1821. — * $\frac{19}{4}$ 1782 Maria Magdalena de Fontenay (døbt $\frac{23}{5}$ 1746 i Kbhvn, † 1820), næſtyngſte Datter af Benjamin le Sage de F., Commandeur i Sø-Etaten (f. i Helſingør 1695, † 1749), og Maria Margr. Tigh (f. 1719, † $\frac{8}{9}$ 1795). — (Jofr. Thaarups Fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 104—5, 499; Magaz. til den danſke Adels Hiſt. I. 218; Statstid. 1821, Nr. 61; »Dagen« ſ. A. Nr. 178; 1824, Nr. 68; Molbech, Videnſk. Selſk. Hiſt. S. 384, 600).

Adſkillige Tanker, ſom Skrive-Friheden har givet Anledning til. Kbh. 1771. (Fortegn. over Trykkefrih. Skr. I. 170). — Tanker, ſom Meningerne angaaende disſe Tiders vigtige Tildragelſer have givet Anledning til. Opſatte af en læg danſk Mand om Vinteren og den derpaa følgende Vaar af Aaret 1793. ibid. 1794. (L. E. 1795, Nr. 25; »Iris« 1795. I. 212—14; Krit. o. Antikrit. XVII. Nr. 2. 3; Møllers Repertor. I. 881—83). — Plan til Huſes Opbyggelſe for ganſke uformuende Fatilfældige Omſtændigheder, ikke beſtod; vendte ſaa tilbage til Regimentet, og fik d. 2den October 1830 ſin Affked fra den militaire Tjeneſte formedelſt Svagelighed; opholdt ſig derefter i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 26de Februar 1834. — *1. 1814 Christiane Thorning, ſepar. (en Datter af Skræbber T. i Odenſe). *2. . . . ., en Tjeneſtepige i Kjøbenhavn, tilſidſt Opvartningskone ved Søhoſpitalet († 1831). — (Biographi [ved Fr. Barfod] i „Poetiſk Læſebog for Børn og barnlige Sjæle", S. 593—97; „Mathias Winthers Levnet og Hændelſer. Tildeels efter hans egne Papirer. Udg. og forlagt af J. L. Beeken. Kbh. 1834"; jvfr. hans „Forpoſtfægtning, med et Par Livsbilleder", 1831, og „Supplement eller Randgloſer til Forpoſtfægtningen", ſ. A., ſamt „Læſning for Publicum v. ſ. v." ſ. A.; Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXXIII. 319—20. — Portrait, lithographeret 1834).

Vaarkvad. Kbh. 1817. (ſ. „Forpoſtfægtning" S. 26).

Om Maaren og dens Udryddelſe med Henſyn til dens overhaandtagende Mængde i Fyen, naturhiſtoriſk bearbeidet. Odenſe, 1817.

Nutidens Unoder, eller Noget om Comoedier, o. ſ. v. Odenſe, 1818. (ſ. „Forpoſtfægtning", S. 30—31).

Kjærminder og Roſenblade, lyriſke Smaadigte. Odenſe, 1820. (ſ. „Forpoſtfægtning", S. 34).

Kulſvierhytten i Thyringerſkoven. Skueſpil i 3 Akter. Kbh. 1823.

Danſke Folke-Eventyr. Førſte Samling. Kbh. 1823. (L. T. 1823, S. 218—21).

Sanderumgaards Have. Digtninger. Med 13 Kobbere, ſtukne af Clemens. Kbh. 1824. Ogſaa med Titel: Nytaarsgave for Have-Elſkere. (Jvfr. „Nyt Aftenblad" 1824, S. 24 og 232; Lit.- Kunſt- og Theaterbl. ſ. A. S. 4; „Forpoſtfægtning", S. 38—48, og „Supplement", S. 25—26).

Eventyr og Fortællinger. Kbh. 1825.

Tak til N. F. S. Grundtvig. Kbh. 1826.

Literaturæ scientiæ rerum naturalium in Dania, Norvegia & Holsatia usque ad annum MDCCCXXIX *enchiridion* in usum physicorum & medicorum. Havniæ 1829. (M. f. L. IV. 464—66, af J. W. Hornemann; Okens „Iſis" 1831, S. 341; Pölitz Repertor. d. Lit. Bd. III. 1833, Nr. 17; jvfr. „Kbhpoſt." 1829, S. 35, 71, 85; „Forpoſtfægtning", S. 50—51, og „Supplement" S. 29—32).

Sendebrev fra Choleraſotten til Janus Rotteromontanus, Summus theologus i Abdera. Kbh. 1831.

Forpoſtfægtning med Oberſt Chriſtian Høegh-Guldberg og Stabskirurg Tønder, med et Par Livsbilleder. Kbh. 1831. („Nyeſte Morgenpoſt" 1831, S. 575). — Supplement eller Randgloſer til Forpoſtfægtningen o. ſ. v., indeholdende et Par Blade af min Portefeuille og en lille Skjærmydſel. ibid. eod. — Læsning for Publicum, eller Sagen: Oberſt C. Høegh-Guldberg og Stabschirurg Tønder, contra Eſkadronschirurg M. Winther. Udg. No. 1—8. ib. eod.

Tøffelregimentet eller grundig Anviisning, hvorledes Piger og Koner kunne ſikkre dem Tøffelherredømmet, og føre med Kraft og Anſtand det huuslige Scepter. Grundet paa Erfaring og udgiven af en Huusregentinde, og nu af det tydſke Tungemaal i det danſke forſat. Kbh. 1831.

Skrivelſe til Hr. Major, Ridder og Fattigdirecteur Mangor, om en Fattigbeſtyrerdjævel, med et Par Ord om hvorledes en Fattigbeſtyrer ikke bør være. Kbh. 1831. 2.—3. Opl. ib. eod.

Appel til Kongen og Folket om Major, Ridder og Fattigdirecteur C. S. Mangor i Kjøbenhavn og Kammerherre, Ridder og Fattigdirecteur J. Benzon i Odenſe. Kbh. 1831.

Flora, eller nyt Blomſter- og Bladeſprog. Kbh. 1831.

De bedſte Midler mod alle Sygdomme i Maven og i Fordøielſesredſkaberne, o. ſ. v. Udarbeidet efter de bedſte praktiſke Lægers Forſkrifter for Ikkelæger af G. P. Becker. Overſat. Kbh. 1832.

Faſtelavnsſpil, eller Erindring om danſke og norſke Forfattere. Et Supplement til H. C. Anderſens Vignetter. Kbh. 1832.

Ny Forgylder- og Lakeerbog, eller Hemmeligheden om den grundigſte Maade at forgylde og forſølve i Ilden, o. ſ. v., af C. J. W. Geyert. Overſat. Kbh. 1832.

Om Gigten og Podagraen; dens Aarſag, Væſen og Helbredelſe. Til Belæring for Dannede af alle Stænder, af A. F. Fiſcher. Overſ. Kbh. 1832.

Den paalidelige Raadgiver mod Forſlimning i Halſen, Lungen og Fordøielſesredſkaberne. Tilligemed de bedſte Midler, hvorved disſe Sygdomme kunne helbredes, ſelv om de ere indgroede, af P. H. Müller. Overſ. Kbh. 1832.

Simple Folkemidler mod Ormeſygdom. Et Forſøg i den naturlige Lægemethode af J. C. K. Pröbſting. Overſat. Kbh. 1832.

Om Aarſagen, Følgen, Forebyggelſen og Midlerne til og mod de ſaa hyppige hemmelige Ungdomsſynder; betragtede fra den phyſiſke, moralſke, politiſke og ſtatslægevidenſkabelige Side. Til Belæring for Forældre, Opdragere og den opvoxende Ungdom, af J. C. L. Riedel. Overſat. Kbh. 1832.

Om den rigtige Behandling af ildelugtende Aande og Lugt af Næſen. Overſat. Kbh. 1832.

Det kjøbenhavnſke Fattigvæſen, ſamt Bidrag til Major Mangors Karakteriſtik. Kbh. 1832.

Blade af Negerſlaven Martins Portefeuille. Kbh. 1832.

Stevning, Indlæg og Dom i Sagen: v. Høegh-Guldberg, hans gule Moppe Ami, contra Raketten. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

Præmisſer og Dom i Sagerne: Juſtitsraad, Borgermeſter og Byfoged H. A. Fleiſcher contra Eſcadronschirurg M. Winther m. Fl., og Student J. H. Stabell contra Jacob Behrend. Udg. Kbh. 1832.

Flueſmækken. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

***Bibliotheca Danorum medica* sive plenus conspectus litterarum medicarum et hisce affinium in Dania, Norvegia, Holsatia usque ad annum MDCCCXXXII. Hafniæ,**

a) Originale:

Digte. Kbh. 1828. (M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; »Nord. Tidsſkr. f. Hiſt. Lit.« o. ſ. v. III. 341—44; L. T. 1829, S. 673—79 (af S. Zahle?); »Nemeſis« 1828, Nr. 5; „Kbhpoſt.« ſ. A. Nr. 40; »Dagen", ſ. A. Nr. 123, af Ove Thomſen; Bl. für liter. Unterhalt. 1829; Foreign Review and continent. Miscellany 1829, Septbr.). 2den forøgede Udgave m. T.: Digte, gamle og nye. ibid. 1832. (M. f. L. X. 892—95, af C. Molbech). 3die Udgave. ib. 1839 (1838). (T. f. L. o. K. V, 268—69, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1838, Nr. 301; Bl. für liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). 4de Udgave. ib. 1846 (1845). (anmeldt af O. P. Sturzenbecher i »Nordlyſet« 1847, Heft. 3. (Marts).

Nogle Digte. Kbh. 1835. (M. f. L. XIII. 451—82, af C. Molbech; L. T. 1835, Nr. 16. 17, af C. F. C. Wilſter, jvfr. »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91).

Judith, Bruchſtück eines Gedichts, nebſt däniſcher Ueberſetzung von H. P. Holſt. Kopenh. 1837. (anm. i »Alton. Mercur« 1837, Nr. 192).

To Fortællinger. Et Reiſe-Eventyr, og Heſteprangeren. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 269—73, af H. M. Flemmer; Bl. f. liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). Paa Tydſk: Zwei Erzählungen von Chriſtian Winther. Als Anhang die ſchon bekannte Wintherſche Novelle: Der „Beichtſtuhl«. Ueberſetzt aus dem Däniſchen von Gottfried v. Leinburg. Frankfurt a. M. 1847. (o. m. T.: Skandinaviſche Bibliothek, herausgeg. von G. v. Leinburg. 1ſtes Bdchen); ligeledes i Forening med Forfatterens »Fire Noveller«, overſ. paa Tydſk af H. Zeiſe i Skandinav. Bibl. 5tes Bdchen. Leipz. 1852. — Anden forøgede Udgave und. Tit.: Tre Fortællinger. Kbh. 1851.

Sang og Sagn, Digte. Kbh. 1840 (1839). (P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.; »Den Friſindede" 1839, S. 288; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 215).

Haandtegninger. Digte. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 438; »Fædrel.« 1840, Nr. 54; »Dagen« ſ. A. Nr. 20; »Den Friſindede« ſ. A. S. 40; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 18; P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). 2den forøgede Udgave: Haandtegninger, gamle og nye. Digte. ibid. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

Digtninger. Kbh. 1843 (1842). (»Fædrel. 1843, Nr. 1154, 61; J. f. L. o. K. I. 1843. S. 211—24, af Ch. J (uul?); »Ny Portefeuille« 1843, II. 30; Berl. Tid. 1842, Nr. 311; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.).

Fire Noveller. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1359, 66; J. f. L. o. K. II. 1843. S. 209—24, af R. Schmidt; »Nye Portefeuille« 1843, III. 352; Berl. Tid. 1843, Nr. 238; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). Overſatte, tilligemed Forfatterens »To Fortællinger«, paa Tydſk: Novellen von Chr. Winther. Aus dem Däniſchen von H. Zeiſe. 1.—2. Band. (i »Skandinav. Bibliothek« 5tes Bdchen, Leipzig, 1852; anm. i Bl. für liter. Unterhalt. 1852, May 1, jvfr. »Fædrel.« 1852, Nr. 122). Novellen »Skrifteſtolen« var tidligere overſ. paa Tydſk [illegible] Forord, af B. Rimberg i »Magazin für die Literatur des Auslandes« 1844, [illegible] og derfra optrykt i „Skandinav. Bibliothek«, 1ſtes Bdchen, S. 105—19; ligeledes udkom: Drei Novellen von Chriſtian Winther. (Eines Weibes Herzensräthſel. Olaf Borch. Eines Weibes Rache). Aus dem Däniſchen übertragen von Leo Silberſtein. (i „Europäiſche Bibliothek der neuen belletriſtiſchen Literatur“, 310. Theil (4. Serie, 10. Th.). Grimma, 1850.

Fem og tyve Billeder for ſmaa Børn, af M. Rørby, med Text af Chriſtian Winther. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 306; „Norſk Literaturtid.“ 1846, S. 219—22).

Lyriſke Digte. Kbh. 1849 (1848). (Literaturbl. 1848, Nr. 5; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 316).

En Morſkabsbog for Børn. Kbh. 1850 (1849). (Literaturbl. 1849, Nr. 2; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 284).

Nye Digte. Kbh. 1851 (1850). („Kbhpoſt.“ 1850, Nr. 294; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 296; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 297; „Literært Maanedsſkr.“ S. 249—51; „Bore“ 1851, Nr. 83, 84).

En Student og en Jomfru. Marionet-Comedie. Kbh. 1852 (1851). („Fædrel. 1851, Nr. 296; Berl. ſ. A. Nr. 298; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 316).

b) Overſættelſer:

Der Feld- und Garniſons-Dienſt. Nach dem Däniſchen. Kopenh. 1820. (anonym).

Halvhundrede Fabler for Børn, tegnede og digtede af Otto Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1834. (r. af C. Molbech i L. T. 1834, Nr. 14, og M. f. L. XIII. 351—54). Anden Udgave. ibid. 1848.

Dr. Karl Haſes Kirkehiſtorie, Lærebog, nærmeſt for de academiſke Forelæsninger, overſ. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. (Af dette Skrift, ſom udkom hefteviis 1835—37, overſatte han de førſte 18 Ark; jvfr. Theol. Tidsſkr. VII. 367—69; „Kbhpoſt.“ 1835, S. 256).

Endnu et Halvhundrede Fabler for Børn, af O. Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1838.

Monologer. En Nytaarsgave af Fr. Schleiermacher; efter femte Udgave. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1838, Nr. 305). Andet Oplag. ibid. 1847.

Ni Prædikener om det chriſtelige Huusliv af Fr. Schleiermacher. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Reiſe i det hellige Land i Aaret 1829 af A. Prokeſch, Ridder von Oſten. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 196; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 624).

Breve om den menneſkelige Sjæls Udødelighed af L. Hüffel. Efter andet forbedrede og med et Tillæg forøgede Oplag. Kbh. 1840. („Lucifer“, H. I. S. 26; Berl. Tid. 1840, Nr. 65; „Dagen“ ſ. A. Nr. 70; „Den Friſindede“ ſ. A. S. 128).

K. P. Moritz's Gudelære; tilligemed et (originalt) Omrids af den nordiſke Mythologie. Med 65 Afbildninger. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 296; „Nyt Aftenbl.“ 1847, Nr. 4). Andet forøgede Oplag. Med 65 Afbildninger. ibid. 1850. (Kbhpoſt“ 1850, Nr. 199; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 205).

Nutiden, Characterer og Begivenheder efter fremmede Kilder. Kbh. 1849. („Flyv. Poſt“ 1849, Nr. 146).

Reineke Fos. Kbh. 1849. („Literært Maanedsſkr." S. 174—88; Berl. Tid. 1849, Nr. 161; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 162).

c) **Udgaver:**

Hundrede Romanzer af danſke Digtere. Kbh. 1836. („Dagen" 1836, Nr. 58; „Kbhspoſt." ſ. A. Nr. 63; Urſins „Danſk Almeenlæsning" ſ. A. Nr. 12, S. 96). **2den Udgave:** Danſke Romanzer, hundrede og fem. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 208; „Den Friſindede" ſ. A. S. 276). **3die Udgave:** Danſke Romanzer, hundrede og ti. ibid. 1851 (1850).

Nytaarsgave fra danſke Digtere. Fjerde Aargang. (i Forening med H. P. Holſt). Kbh. 1838, med Portrait af Henr. Hertz. („Dagen" 1837, Nr. 303).

Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Førſte Bind. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 377—93, af E. F. C. Bojeſen; Berl. Tid. 1839, Nr. 200). **Anden Udgave.** ibid. 1848.

Kæmpeviſer, hvis Melodier ere harmoniſk bearbeidede af Prof. Weyſe; med Fortale. Kbh. 1840. („Lucifer", H. 1. S. 25—26; „Den Friſindede" 1840, S. 352; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 164; „Dagen" ſ. A. Nr. 197).

Endvidere udgav han: I de Halvtreds; efter Charles de Bernards la cinquantaine overſ. af T. P. Kbh. 1843. („Fædrel." 1843, Nr. 1126); — Ægtemandens Vildtbane; efter Ch. de Bernards la chasse aux amans overſ. af T. P. ib. eod. — Hævnen og Kundſkabens Træ; to Fortællinger af Ch. de Bernard, overſatte af T. P. ib. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 250); — Frierne af Fr. Soulié, overſ. af T. P. ib. 1847; — En Hemmelighed; Novelle af Arnault, overſ. af T. P. ib. 1848; — En Elſkovsdrøm; Novelle af Fr. Soulié, overſ. af T. P. ib. eod.

Redacteur af Danſk Kunſtblad, udgivet af Kunſtforeningen. Nr. 1—16. Kbh. 1836. ſt. 4to. (heri ere alle Konſtnoticer og Afhandlinger overſatte af ham).

Medredacteur af Sange for Studenterforeningen. (Med Noder). Kbh. 1833.

I Heibergs „**Flyvende Poſt**" (Et Reiſe-Eventyr, original Novelle, 1828, Nr. 49—51).

I Liunge's „**Nyeſte Repertorium for Morſkabslæsning**" (De lykkelige Skinſyge, af Grev Giovani Giraud, fra det Italienſke, i Bd. I. S. 3 flgg.).

I „**Fædrelandet**" (Theatret og den dramatiſke Poeſi i deres Forhold til Staten, efter H. Th. Rötſcher, 1845, Nr. 2028, 29, 30; Beaumarchais, efter K. A. Mayer, ſ. A., Nr. 2054, 55, 57, 58—63; Kara-Georg Petrovitſch, overſ. efter „Jahrb. f. ſlawiſche Lit., Kunſt- u. Wiſſenſch.", ſ. A. Nr. 2079; Den italienſke Poeſi og Dramatik til Goldoni, efter E. Ruth, 1846, Nr. 13, 14).

Endvidere har han overſat nogle **Noveller** af Tieck, Scarron, La Motte Fouqué, Jean Paul, v. Miltitz, i „Bibliothek for Morſkabslæsning", J. C. Langes „Freia" og Overſkous „Maanedsroſer".

Poetiſke Bidrag til „Juletræet" 1821, Brevduen, Hoſt's Politik og Hiſtorie (IV. 380), Sange for Studenterforeningen 1822, Overſkous Maanedsroſer, Kjøbenhavns Morgenblad 1825—26, J. C. Langes Freia, Nyt Aftenblad 1826, E. Beyers Gefion 1826—27, Hertha 1827—28, Heibergs Flyvende Poſt 1828, Kjøbenhavnspoſten, F. J. Hanſens Læsning for den fine Verden 1829, Liunges Repertorium og Nyt Repert rium for Morſkabslæsning, Nornen 1833—35, Danſk Ugeſkrift (V. 51), Søndagsbladet 1835, Nytaarsgave fra danſke Digtere 1835—37, Kruſes Nytaarsgave 1838, Klubviſebog 1838, Brage og Idun 1839, Hjorts danſke Børneven, Porteſeuillen 1839—41, Figaro 1841, H. P. Holst's Samling af Nye Romancer 1842, Heibergs Urania 1844, P. N. Jørgenſens Poeſie og Proſa 1844, Freia 1845, Det ſcandinaviſke Selſkabs Viſebog, P. L. Møllers Gæa 1845—47, Fædrelandet 1847, 49, 50, 51. — Paa Tydſk ere enkelte af hans Digte overſatte af Gerner og Lobedanz (i v. Gählers og Schepelerns „Skandinaviſche Bibliothek“ I. 224—31), af J. Thomſen (i „Die Harfe der Skalden: Anderſen, Winther u. Bjerregaard“. Berlin, 1838), af Emil Bennet (i „Dania“, Leipzig 1841), af H. Zeiſe (i flere Hamburgſke Blade) og af Gottfr. v. Leinburg (i „Skandinaviſche Bibliothek“, 1ſtes Bdchn. Frankf. a. M. 1847, S. XX.—XXIII. og XXVI.—XLVII). — En ſtor Deel af hans Sange ere componerede af H. E. Krøyer, Weyſe, Kuhlau, Hartmann, Gade, C. J. Hanſen, Gebauer, Rung, L. Zinck, Berggreen, Hornemann, Ravnkilde, Gurlitt, Løvenſkjold, J. H. Lorck, Dütſch, Wald. Müller og Kjerulf.

Til C. Molbechs Dialect-Lexicon har han leveret Bidrag fra Laaland, Falſter og omliggende Øer.

Winther (N.), Skræddermeſter i Kjøbenhavn.

Sandfærdig Beretning om mine ulykkelige Hændelſer paa Iſen den 2den Januar 1830. Kbh. 1830.

Violanta, Pſeudonym; ſee Sophie Voigt.

Wirth (Tobias Chriſtian), ſ. d. 23de Septbr. 1751 (ikke 1750) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Dr. med. Tobias W. (anſ. i Worms Lex. II. 605, og i Nyerups Lit. Lex. S. 671) da var praktiſerende Læge og Secretair ved Collegium medicum, ſiden (1752) Landsphyſicus i Sjælland (ſ. 1706, † § 1760), og givt med Sophie Marie Garde (Datter af Overviſiteur Chr. G.); optoges 1762 i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1768; blev 1774 Alumnus og tilſidſt Inſpector paa Borchs Collegium; tog d. 25de Juni 1776 theologiſk Atteſtats (Haud illaud.); blev d. 23de Juni 1779 reſiderende Capellan i Slangerup og Uvelſe i Sjælland, og d. 11te Decbr. 1782 ved St. Knuds Kirke i Odenſe; d. 17de Maj 1799 Sognepræſt ved Vor Frue-Kirke ſammeſteds. † 25de Februar 1821. — *1780 Barbara Magdalene Hofgaard (ſ. 1761, † $\frac{6}{12}$ 1831, eneſte Datter af Andreas H., Sognepræſt til Liunge og Uggeløſe i Sjælland, og Eliſabeth Chriſtine Windekilde). — (Jvfr. Blochs fyenſke Gejſtl. Hiſt. I. 3. S. 735—36).

Diss. de nonnullis momentis historiæ *Hymenæi* atque *Phileti*. (pro stip. Colleg. Med.). Havn. 1775. 4. — *Paraphrasis epistolæ Pauli ad Philippenses* cum notis. Part. I.—III. (pro stip. Colleg. Med.). ibid. 1776—78. 8.

I „Det theologiſke Selſkabs gudelige Taler" (Den Hellig Aands Sendelſe, ſom en af Guddommens ſtørſte Velgjerninger; over Evangel. paa 1ſte Pintſedag, i Bd. I. H. 2.; Chriſtnes Forbindtlighed til rettelig at iagttage den offentlige Gudsdyrkelſe; paa 10de Søndag efter Trinit., i Bd. II. H. 1.; En Chriſtens Forpligtelſe til ved tjenlige Midler at forebygge og modſtaae onde Tanker, i Bd. II. H. 2.).

En Indtrædelſes- og en Intimations-Prædiken, i H. J. Birch's „Haandbog for Præſter og unge Geiſtlige", 2den Deel, Odenſe, 1795. (jvfr. L. T. 1795, S. 622). — (Tildeels efter Autogr.).

Visby (Carl Holger), ældſte Søn af nedenſtaaende Skolelærer Hans Jenſen V. og Ane Magdalene f. Hahn, er f. d. 30te Marts 1801 i Helſingør; nød ſin førſte Underviisning hos daværende Præſt i Helſinge, nu Sognepræſt ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, Dr. W. H. Rothe, der i 5 Aar underviſte ham i Latin og Græſk, medens hans Fader ſelv lærte ham de øvrige Diſcipliner; kom i Foraaret 1817 i den øverſte Klaſſe i Frederiksborgs lærde Skole, hvorfra han 1818 dimitteredes til Univerſitetet, og tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe; var Alumnus paa Elers' Collegium 1822—26; abſolverede i Juli 1823 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); oprettede ſamme Aar, i Forening med nuværende Provſt C. Pram Gad, et privat Inſtitut under Univerſitets-Directionen, hvilket han fra 1824 af ene foreſtod og vedblev indtil 1830 (da det oploſtes ved hans Forflyttelſe til Chriſtianshavn); vandt 1825 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „Cum ex historia constet Carolum Magnum partem tractus, qui Albi flumini a Septentrione est (Nordalbingiæ), imperio Francorum addidisse, desideratur, ut quam maxima fieri possit accuratione, cum historica tum geographica, explanetur, quomodo et ad quos usque terminos illam regionem armis occupaverit, quibus artibus et institutis eam tueri laboraverit, et quatenus ipsius regionis status illa occupatione mutatus sit"; blev d. 17de Marts 1826 beſtikket til Præſt ved Kjøbenhavns civile Arreſthuus og Blaataarn, med hvilket Embede han d. 14de Januar 1829 tillige forenede Præſte-Embedet ved Tugt- Rasp- og Forbedrings-Huſet paa Chriſtianshavn ſamt Citadellet Frederikshavns Fangetaarne; kaldtes d. 11te Auguſt 1830 ſom reſiderende Capellan ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn, hvorhos det ved en kongelig Reſolution blev ham paalagt tillige, indtil videre, at foreſtaae de tvende andre nysnævnte Embeder; udnævntes d. 22de Maj 1840 til Ridder af Danebroge; blev 1842 entlediget ſom Præſt ved Tugt- Rasp- og Forbedrings-Huſet; erholdt ſ. A. en offentlig Underſtøttelſe i 3 Aar til Udgivelſe af Andagtsbøger til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter; blev den 2den Maj 1844 Sognepræſt ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn (ſ. Berl. Tid. 1844, Nr. 134), og fratraadte ſ. A. Præſte-Embedet ved det civile Arreſthuus; valgtes d. 5te Octbr. 1848 til Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgdiſtrict og deeltog i den grundlovgivende Rigsforſamling 1848—49. — *1. 1826 **Laura Chriſtiane Falleſen** (f. $\frac{2}{9}$ 1805 i Kbhvn, † $\frac{30}{1}$ 1828), en Datter af afdøde Sognepræſt ved Trinitatis Kirke i Kbhvn., Lorenz Nicolai F. og Sara f. Hammer (hvis Fader var Præſten Morten H. i Helſinge, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 219). *2. 1829 **Nanna Hilaria Margaritha Smith** (f. $\frac{17}{4}$ 1810 i Helſinge), en Datter af afd. Præſt i Bringſtrup ved Ringſted, Eiler Hagerup S. og Grethe, f. Hammer. — (**Biographi**, i Øſt's „Materialier“, Nr. 84, jvfr. Nr. 89; og i „Magaz. for Natur- og Menneſkekundſkab“, N. R. Bd. IV. H. 1. 1844; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724; „Fædrel.“ 1849, Nr. 282. — **Portrait**, lithographeret af Em. Bærentzen, 1843; og i „Magaz. f. Natur- og Menneſkekundſk.“ anf. St.).

Holſteens Erobring og Omvendelſe til Chriſtendom af Keiſer Carl den Store. Et kronet Priis-Skrift. Kbh. 1826. Med 1 ſteentr. Kort og 1 Tabel. [Trykt paa nu afdøde Gehejmeconferenceraad N. A. Holtens Bekoſtning]. (Molbechs Nord. Tidsſkr. f. Hiſt. o. ſ. v. I. 148—50; Converſationsbl. 2. Aarg. II. S. 156; Kbhvns Skilderi 1826, S. 620; Theol. Stud. u. Krit. 1828. IV. 895).

Thomas Jenſen, eller en Gudsfornægters Omvendelſe. En Fortælling grundet paa Sandhed. Kbh. 1830. (Udarbejdet efter Biſkop Münters Opfordring og trykt paa Waiſenhuſets Forlag ſom et Forſøg til danſke Smaatractaters Udarbejdelſe; men ved Münters Død ſtandſede Fortſættelſen).

For practiſk Chriſtendom. Et Ugeſkrift. 1.—2. Aarg. Kbh. 1830—31. (anm. i Maanedsſkr. „Skjold“, H. 1. S. 50—56; ang. hans Afhandling om **Magdaleneſtiftelſer** (I. Aarg. Nr. 50-51) jvfr. „Politivennen“ 1831, Nr. 784, 85, 86. Hans **Prædiken paa Paaſkefeſten** 1831 (i 2den Aarg.) blev angreben af **J. C. Lindberg** (i „Maanedsſkr. for Chriſtend. og Hiſt.“ II. 262—75); og da dette Angreb tillige indeholdt Beſkyldninger imod Forfatteren ſom geiſtlig Embedsmand, paalagde Cancelliet ham — i Overeensſtemmelſe med hans eget Ønſke — at fralægge ſig disſe ved Retten. Under 26de Novbr. 1832 fældte den Kgl. Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Ret en Dom, ſom ſtadfæſtedes i Høieſteret, og hvorved ſamtlige paaankede Beſkyldninger mortificeredes, og Mag. Lindberg derfor idømtes en Mulct af 200 Rbdlr. ſamt alle Procesomkoſtninger; jvfr. Art. **J. C. Lindberg**, II. 146—47).

For huuslig Andagt. Et Ugeſkrift. 1.—4. Aargang (Prædikener og Lejlighedstaler). Kbh. 1838—41. (heraf er ſærſkilt aftrykt: Prædiken i Domhuuscapellet Søndagen før Worms Henrettelſe. Kbh. 1838; — **Sørgetale og Pſalmer** ved Sørgegudstjeneſten over Kong Frederik den Sjette. ibid. 1840).

Dagbog over mine Beſøg hos Petri Claudi Ferdinand Emil Worm fra den 3die Novbr. af, da den Kongl. Reſolution om hans Henrettelſe blev ham meddeelt, til den 20de ſ. M., da den exeqveredes. Kbh. 1838. 2det Opl. ibid.

eod. (T. f. L. o. K. I. 65—79; »Kbhpoſt.« 1838, Nr. 339; »Den Friſindede« 1838, Extra-Nr. B.; »Søndagen« ſ. A. Nr. 47, 50; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 283).

Chriſtian den Ottende og Caroline Amalia. En Sonnetkrands til Sølvbrylluppet den 22de Mai 1840. Kbh. 1840. (»Fædrel.« 1840, Nr. 175; »Den Friſindede« ſ. A. S. 251—52).

Bønnebog til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter. Udgivet med kgl. Underſtøttelſe. Kbh. 1842. (Theol. Tidsſkr. VII. 191—92). Paa Svenſk: Bönebok till Bruk i Fängelſer och Straffanſtalter. Af C. H. Visby. Granſkad af Biſkopen Doct. Mynſter och Stiftsproſten Tryde. Öfwerſättning. Jönköping, 1847. 12:o.

Pſalmebog til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter. Udg. med kongelig Underſtøttelſe. Kbh. 1843. (Theol. Tidsſkr. VIII. (N. R. Bd. 2.) S. 154—83; J. f. L. o. K. 1843. II. 375—76).

Om Maadeholdsforeninger, ſom et Middel til at berede Veien for Chriſti Riges Komme. Et Foredrag. Udgivet af Maadeholdsforeningen. Kbh. 1847.

Om Midlerne til at forbedre de arbeidende Claſſers Kaar. Kbh. 1848.

Enkelte Taler og Prædikener, ſamtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Tale i det pædagogiſke Selſkab. 1825. — Prædiken paa Chriſtendommens tuſindaarige Jubelfeſt i Danmark førſte Pintſedag 1826. (i den i Kbhvn. 1826 udkomne Samling af Prædikener i denne Anledning af Kjøbenhavns Geiſtlighed). — Tvende Prædikener, holdne: den førſte ſom Tiltrædelſesprædiken i Tugthuſet paa 3die, og den anden i Domhuus-Capellet paa 5te Søndag efter Hellig tre Konger 1829, tilligemed en Efterſkrift. 1829. (M. f. L. I. 329—32, af H. N. Clauſen; Kbhvns Skilderi 1829, S. 379—81; »Dagen« ſ. A. Nr. 74; »Kbhvnspoſt« ſ. A. S. 194). — Tale i Præmie-Selſkabet for den moſaiſke Ungdoms Anbringelſe til Kunſter og Haandværker 1831, 1834, 1835, 1839, 1843 og 1850. — Fru Johanne Lütken, født Deckams Minde d. 31te Januar 1834. (Trykt ſom Manuſcript). — Kongen og Folket. Prædiken. 1835. — Tale ved Madame M. E. C. Brandts Jordefærd. 1836. — Sørgetale ved Mathilde Winnings Jordefærd d. 9de Juli 1842. (Trykt ſom Manuſcript). — Lader Eder finde af Herren! Affkedsprædiken i Tugt- Rasp- og Forbedringshuſet den 8de Januar 1843. (Med et Forord). 1843. — Tale i Bibelſelſkabet 1817. (i dets 32te Beretning, S. 8—12). — Som Taler i Frimurerlogen har han — dog kun ſom Manuſcript — udgivet: Mureriſke Foredrag. Kbh. 5836. 128 S.; Murer-Taler og Digte. ibid. 5843. 148 S.; Murerminde over Adam Wilhelm Hauch. ibid. 5838. 48 S.; Sangbog for St. Johannes Logen Zorobabel til Nordſtjernen, ſamlet og revideret af C. H. Visby og Chr. Kølle. ibid. 5837. 112 S.

Medudgiver af: Ny Egeria, eller Bibliothek for Oplysningens og Opdragelſens Venner. 1ſte Hefte. Kbh. 1827. (Profts Converſationsbl. 3. Aarg. Nr. 12). Hertil leverede han: Om Orthographien i de brugelige Lærebøger, S. 53—58. (ſ. Kbhvns Skilderi 1827, S. 183—84).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Nogle Stykker i Anledning af et foregaaende Inſerat af Cand. Strodtmann og mod de tydſke Skoler, der ſtode under Dr. Kochens og Inſpecteur Sternhagens Beſtyrelſe, 1821, Nr. 88, 92, 96, 100, hvilke, i Forening med hans nedenanførte Artikel i »Statsvennen« 1821, paadroge ham 2 Proceſſer. (jvfr. Aarg. 1826, S. 363—65, og »Statstidenden« ſ. A. Nr. 28); Bemærkninger ved Grundtvigs Svar til de 88 Theologer, 1825, Nr. 78).

I „Statsvennen“ (Sammenligning mellem Tydſkerne og Moſaiterne, 1821, Nr. 44; ſamt nogle Bidrag i en ſærdeles Anledning i Aarg. 1822).

I Riiſe's Archiv for Hiſtorie og Geographie“ (Slaget i Hjørringe-Fjorden, i Bd. X. 1822. S. 346—369).

I „Telegraphen“ (En Theologs Svar paa Thiſteds Sendebrev til Prof. P. E. Müller, 1825, Nr. 26; optr. i „Aalborg Søndagspoſt“ 1825, Nr. 8—9).

I Ugebladet „Borger-Vennen“ (Om Culturens Gang over Jorden og Europas nærværende Standpunkt, en ſkizzeret Underſøgelſe, 1830, Nr. 7—13 (ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1830); Naturvidenſkabelige Brudſtykker, ſ. A. Nr. 34—39; Anke over den herſkende Ringeagt for de kirkelige Skikke og den udvortes Gudstjeneſte overhovedet, 1831, Nr. 14—23 (ſærſkilt aftr. Kbh. 1831; r. L. T. 1831, Nr. 38. 39; M. ſ. L. VI. 151—70, af J. P. Mynſter, jvfr. Visby's: „Rettelſer, Forklaringer og Tillæg“, i Borgervennen“ 1831, Nr. 41—46; „Politivennen“ 1831, S. 342—44); Pſychologiſke Bemærkninger over Morderen Søren Anderſen Kagerup, 1832, Nr. 20—25; Bidrag til Natur- og Menneſkekundſkab, ſ. A. Nr. 48—52; Nybyggeren ved Miſſiſippi, 1833, Nr. 24—31. (Af adſkillige private Henſyn udgaves denne Fortælling for at være overſat fra et nordamerikanſk Tidsſkrift, ſom ikke exiſterer); Om Halshugnings-Straffen, overſ. 1834, Nr. 10—13, 15—16; Hans Hendrikſen Alleſøe, Snigmorder, 1834, Nr. 43—49. (jvfr. „Kbhvnspoſt.“ 1835, Nr. 1. 2); En Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1835, Nr. 44—45; Strø-Bemærkninger om Skole- og Underviisningsvæſenet, 1835, Nr. 46—49; Brudſtykker af en nordamerikanſk Geiſtligs Levnet, 1836, Nr. 37—40; Om Helligdagen og Hviledagen, ſ. A. Nr. 40—41; Brudſtykker af Naturvidenſkaberne, uddragne af Frorieps Notizen, 1837, Nr. 20—21, og 1838, Nr. 11—18, 16—17; Nogle Sygdomstilfælde af moralſke Aarſager, 1837, Nr. 22—24; Bemærkning om Stjerners foranderlige Størrelſe, ſ. A. Nr. 24; Om adſkillige gamle Skikke, 1839, Nr. 3—8; Almeennyttige Foreninger, ſ. A. Nr. 8—11, 41—48. (jvfr. ſ. A. Nr. 50); Smaafortællinger efter det Svenſke, 1840, Nr. 36—41; Nogle Regler for Dyrkningen af Potteplanter i Stuer, 1841, Nr. 26—32; Om Maadeholdenhed og dens Indflydelſe paa Menneſkets legemlige og aandelige Tilſtand; et Foredrag, holden i den Kjøbenhavnſke Maadeholdsforening den 5te April 1846, i Aarg. 1846, Nr. 16—18 [ſærſkilt aftr. Kbh. 1846]; Om Oprettelſen af Ligcapeller her i Hovedſtaden, ſ. A. Nr. 19—21; Brudſtykker af en danſk Haandværksſvends Liv og Levnet; meddeelt af et Medlem af Maadeholdsforeningen i Kjøbenhavn, ſ. A. Nr. 21—24; o. ſl. a.).

I „Kjøbenhavnspoſten“ (Forſøg paa at berigtige den offentlige Mening om Inſtitutet paa Flakkebjerg og den Committée, der har grundlagt ſamme, 1837, Nr. 294, 95).

I „Danſk Folkeblad“ (Hvad ſkylder Samfundet ſig ſelv at gjøre med Henſyn til moralſk fordærvede Perſoner? i II. Aarg. Nr. 52—53; Skik og Brug, i XIII. Nr. 39).

I „Den Berlingſke Tidende“ (Bemærkninger om Religionsøvelſer o. ſ. v. ved Tugt- Raſp- og Forbedringshuſet, 1841, Nr. 243. (jvfr. Nr. 249, 52, 61); Nogle Bemærkninger om Straffeanſtalten paa Chriſtianshavn og det ſammeſteds ſtedfundne Mordforſøg mod Profeſſor Otto, 1843, Nr. 109. (jvfr. Nr. 122); Om Præſternes Deeltagelſe i Maadeholds-Sagen, Replik i Anledning af en Landsbypræſts Ytringer, 1847, Nr. 213, 14. (jvfr. Nr. 202); Til Vælgerne i Kjøbenhavns 6te

1832. (Pierer med. Zeit. 1832, Nr. 64, S. 1021—22, af Pierer; Caſper Wochenſchr. f. Heilkd. Bd. I. 1833, Nr. 3; Pölitz Repert. d. Lit. 1833, Bd. 3., Nr. 17; Med. chir. Zeit. 1833, Bd. I. Nr. 10, S. 174—75; Jen. L. Z. 1833, Nr. 208; Okens »Jſis« 1833, S. 1032; Hecker litt. Annal. d. Heilkd. XXX. 444—54, af F. W. Manſa).

Digte, gamle og nye. Kbh. 1833.

Redacteur af: a) Sneelilier, et Maanedsſkrift. 1.—4. Bind. Kbh. 1827—28. (ſ. „Forpoſtfægtning«, S. 48—49, og »Supplement" S. 26—27); — b) Kometen, Maanedsſkrift for underholdende Læsning. 1.—3. Hefte. ibid. 1831; — c) Sundhedspolitiet, et almeennyttigt Folkeblad. (Begyndt i Auguſt 1831). ibid. — d) Raketten. Et Ugeblad. 1831, Nr. 1—13, og Aarg. 1832—33. ibid. (jvfr. „Fædrelandet« II. Nr. 71, S. 521—27; „Kbhpoſt." 1835, S. 427, 51).

J Kieſers »Archiv für d. thieriſchen Magnetismus« (Der mit feſtem Willen und kräftiger Stimme ausgeſprochene Name eines Krämpflers ſtillt augenblicklich die Krampfenfalle; mitgetheilt von Bendt Bendſen, i Bd. VIII. St. 3. 1821. S. 143—45; Tagebuch einer lebensmagnetiſche Behandlung der Anna Maria Chriſtens in Odenſe, angefangen d. 5. Febr. 1821; nach d. Verf. Manuſcript überſ. vom Bendt Bendſen, i Bd. XII. St. 2. 1823. S. 77—99 u. S. 101—4. (jvfr. »Forpoſtfægtning«, S. 35—36, og Art. J. C. Bardenfleth, I. 72).

J Liunge's »Literatur- Kunſt- og Theater-Blad« (Om Wendts Overſættelſe af Bidrag til den veneriſke Sygdoms Hiſtorie, 1822, Nr. 40; Anmeldelſe af F. Fabers »Ornithologiſke Noticer«, 1824, Nr. 49. 50. 51, jvfr. Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 56, 88, af Faber).

J Elmquiſt's »Læſefrugter« (Liden Nylly, XXI. 106—110; Mexikanerinden, en original Fortælling, ſſtd. S. 160—78; Steenkorſet, en Kriminalhiſtorie, XXVI. 68—94. (jvfr. »Converſationsbl.« 1824, S. 95, 176, af Proſt; »Lit.- Kunſt- og Theaterbl." ſ. A. S. 184, af Winther); De hundrede Aar, et fyenſk Folkeſagn, XXVI. S. 260—68; Slaget ved Kjerteminde, et fyenſk Sagn, XXXI. 122—23; Kjærligheds-Roſen, en Parabel, XLV. 155—56; desuden flere Overſættelſer i forſkjellige Bind).

J »Kjøbenhavns Morgenblad« (Birgitte Gjøe, romantiſk hiſtoriſk Fortælling, 1826, Nr. 60—63).

J »Dagen" (Forſvar for de militaire Chirurger imod Prof. Wendt's Angreb, 1826, Nr. 56, ſ. »Forpoſtfægtning«, S. 51—53).

J »Politi-Vennen« (Spørgsmaal i Anledning af Wendt's Angreb paa de militaire Chirurger, 1826, Nr. 563, S. 676—78; Til Udgiveren af Osſian, Lahde, 1827, S. 735, jvfr. 1828, S. 78, 94, 140; Anmodning til Dr. Otto, 1828, S. 540, jvfr. ſ. A. Nr. 660).

J Thiſteds „Repertorium for aandelige Sager« (Om et Par fyenſke Præſters ikke præſtelige Forhold, i III. S. 216—19; jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 779—80; „Forpoſtfægtning", S. 56—57).

Desuden endeel Bidrag, poetiſke og proſaiſke, til Rahbeks »Tilſkueren« 1819, 20, 21, „Tilſkuerne« 1823 og »Heſperus«, Elmquiſt's »Dan" og »Læſefrugter", Liunges »Juletræet« og »Harpen", »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26, »Kjøbenhavns Skilderi«, »Dagen«, »Brevduen«, Lahdes »Osſian«, C. Beyers „Geſion«, „Literaturens Paketbaad«, »Kjøbenhavnsposten« 1827, flgg., Heibergs »Flyvende Poſt« 1827—

28, Thiſteds „Repertorium for aandelige Sager", Linnges „Repertorium" og „Nyt Repertorium for Moerſkabslæsning".

Winther (M. F. L.), Candidat i Philoſophien; Pſeudonym ɔ: Stephen Heger.

Winther (Rasmus Villads Chriſtian Ferdinand), f. d. 29de Juli 1796 i Fensmark, Præſtø Amt, Tybjerg Herred, hvor hans Fader Hans Chriſtian W.*) da var Sognepræſt (fra $\frac{8}{9}$ 1793), ſiden ($\frac{22}{5}$ 1807) til Ulſø og Braaby i Faxø Herred (f. $\frac{16}{11}$ 1759 i Slagelſe, † $\frac{3}{6}$ 1808), og givt med Johanne Dorothea Borchſenius (døbt i Huusby $\frac{30}{12}$ 1767, † $\frac{12}{2}$ 1830, Datter af Præſten Villads B., og *2. $\frac{29}{8}$ 1811 Rasmus Møller, tilſidſt Biſkop over Laaland-Falſters Stift). Blev i Foraaret 1807 ſat i den latinſke Skole i Nykjøbing paa Falſter og derfra i A. 1815 af Rector, Prof. S. N. J. Bloch ſendt til Univerſitetet; tog i October 1824 theologiſk Embedsexamen (Haud illaud.); gjorde i Aarene 1830 og 31 for egen Regning en Rejſe i Udlandet og tilbragte omtrent et Aar i Italien; blev 1841 af Kongen ſendt til Neu-Strelitz for at underviſe Kronprindſens Forlovede, Prindſesſe Caroline Charlotte Mariane, i det danſke Sprog, og udnævntes d. 1ſte Marts ſ. A. til Profesſor (med Rang 5te Kl. Nr. 8). — * $\frac{21}{8}$ 1848 Julie Conſtance Lytthans (f. $\frac{7}{12}$ 1813) Datter af Oberſtlieutenant, Maurmeſter Joh. Heinr. L. († $\frac{22}{3}$ 1852) og Louiſe Dorothea Borger († 1839). — (Biographi i Øst's „Materialier", Nr. 58; „Danſk Pantheon", V. Levering, 1843 [af Fr. Fabricius], overſ. i „Skandinaviſche Bibliothek", 1ſtes Bändchen, S. XV.—XX.; Biographi og Charakteriſtik i „Skandinaviſche Bibliothek", 5tes Bdchen, af P. L. Møller; jvfr. Heibergs „Intelligensblade" III. S. 58. 59—66; P. L. Møllers „Krit. Skizzer", II. S. 211—12; „Aftonbladets" Feuilleton, Stockholm 1846, Marts, af C. E. Brix; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas", Leipzig, 1845; „Skandinav. Bibliothek", 1ſtes Bdchen., S. V. flgg. — Portrait i H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danſke Digtere", 1ſte Aarg. 1835, tegnet og lithographeret af Monies; i „Portefeuillen" 1839, 4de Bind, og i „Danſk Pantheon", 5te Levering, begge af E. Bærentzen; i „Hertha", ſvenſk-danſk Nyårsgafva för 1842", lithogr.; i et Tableau: „Danſke Digtere", lithogr. af A. M. Peterſen 1848; i Flinch's Converſations- og Noterings-Calender 1842, xylographeret).

---

*) Søn af 4de Lectiehører i Slagelſe, Rasmus Winther (f. 1723 i Munkebjergby, († i Maj 1765) og Sidſel Maria Hørberg (døbt $\frac{17}{8}$ 1727 i Vordingborg, † $\frac{6}{12}$ 1806 i Slagelſe, *2. $\frac{11}{11}$ 1767 Mag. Niels Borch, Conrector ved Slagelſe Latinſkole (døbt $\frac{23}{4}$ 1720 i Sønder Bork, † $\frac{1}{3}$ 1807).

a) Originale:

Digte. Kbh. 1828. (M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; »Nord. Tidsſkr. f. Hiſt., Lit.« o. ſ. v. III. 341—44; L. T. 1829, S. 678—79 (af S. Zahle?); »Nemeſis« 1828, Nr. 5; „Kbhpoſt.« ſ. A. Nr. 40; »Dagen«, ſ. A. Nr. 128, af Ove Thomſen; Bl. für liter. Unterhalt. 1829; Foreign Review and continent. Miscellany 1829, Septbr.). 2den forøgede Udgave m. T.: Digte, gamle og nye. ibid. 1832. (M. f. L. X. 892—95, af C. Molbech). 3die Udgave. ib. 1839 (1838). (T. f. L. o. K. V. 268—69, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1838, Nr. 301; Bl. für liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). 4de Udgave. ib. 1846 (1845). (anmeldt af O. P. Sturzenbecher i »Nordlyſet« 1847, Heft. 3. (Marts).

Nogle Digte. Kbh. 1835. (M. f. L. XIII. 451—82, af C. Molbech; L. T. 1835, Nr. 16. 17, af C. F. E. Wilſter, ſofr. »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91).

Judith, Bruchſtück eines Gedichts, nebſt däniſcher Ueberſetzung von H. P. Holſt. Kopenh. 1837. (anm. i »Alton. Mercur« 1837, Nr. 192).

To Fortællinger. Et Reiſe-Eventyr, og Heſteprangeren. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 269—73, af H. M. Flemmer; Bl. f. liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). Paa Tydſk: Zwei Erzählungen von Chriſtian Winther. Als Anhang die ſchon bekannte Wintherſche Novelle: Der „Beichtſtuhl«. Ueberſetzt aus dem Däniſchen von Gottfried v. Leinburg. Frankfurt a. M. 1847. (o. m. T.: Skandinaviſche Bibliothek, herausgeg. von G. v. Leinburg. Iſtes Bdchen); ligeledes i Forening med Forfatterens »Fire Noveller«, overſ. paa Tydſk af H. Zeiſe i Skandinav. Bibl. 5tes Bdchen. Leipz. 1852. — Anden forøgede Udgave und. Tit.: Tre Fortællinger. Kbh. 1851.

Sang og Sagn, Digte. Kbh. 1840 (1839). (P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.; »Den Friſindede" 1839, S. 288; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 215).

Haandtegninger. Digte. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 438; »Fædrel.« 1840, Nr. 54; »Dagen« ſ. A. Nr. 20; »Den Friſindede« ſ. A. S. 40; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 18; P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). 2den forøgede Udgave: Haandtegninger, gamle og nye. Digte. ibid. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

Digtninger. Kbh. 1843 (1842). (»Fædrel. 1843, Nr. 1154, 61; J. f. L. o. K. I. 1843. S. 211—24, af Ch. J (uul?); »Ny Portefeuille« 1843, II. 30; Berl. Tid. 1842, Nr. 311; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 218 flgg.).

Fire Noveller. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1359, 66; J. f. L. o. K. II. 1843. S. 209—24, af R. Schmidt; »Nye Portefeuille« 1843, III. 352; Berl. Tid. 1848, Nr. 238; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). Overſatte, tilligemed Forfatterens »To Fortællinger«, paa Tydſk: Novellen von Chr. Winther. Aus dem Däniſchen von H. Zeiſe. 1.—2. Band. (i »Skandinav. Bibliothek« 5tes Bdchen, Leipzig, 1852; anm. i Bl. für liter. Unterhalt. 1852, May 1, ſofr. »Fædrel.« 1852, Nr. 122). Novellen »Skrifteſtolen« var tidligere overſ. paa Tydſk [illegible] Forord, af B. Rimberg i »Magazin für die Literatur des Auslandes« 1844, [illegible] og derfra optrykt i „Skandinav. Bibliothek«, Iſtes Bdchen, S. 105—19; ligeledes udkom: Drei Novellen von Chriſtian Winther. (Eines Weibes Herzensräthſel. Olaf Borch. Eines Weibes Rache). Aus dem Däniſchen übertragen von Leo Silberſtein. (i „Europäiſche Bibliothek der neuen belletriſtiſchen Literatur“, 310. Theil (4. Serie, 10. Th.). Grimma, 1850.

Fem og tyve Billeder for ſmaa Børn, af M. Rørby, med Text af Chriſtian Winther. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 306; „Norſk Literaturtid.“ 1846, S. 219—22).

Lyriſke Digte. Kbh. 1849 (1848). (Literaturbl. 1848, Nr. 5; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 316).

En Morſkabsbog for Børn. Kbh. 1850 (1849). (Literaturbl. 1849, Nr. 2; Berl Tid. ſ. A. Nr. 284).

Nye Digte. Kbh. 1851 (1850). („Kbhpoſt.“ 1850, Nr. 294; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 296; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 297; „Literært Maanedsſkr.“ S. 249—51; „Bore“ 1851, Nr. 83, 84).

En Student og en Jomfru. Marionet-Comedie. Kbh. 1852 (1851). („Fædrel. 1851, Nr. 296; Berl. ſ. A. Nr. 298; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 316).

b) Overſættelſer:

Der Feld- und Garniſons-Dienſt. Nach dem Däniſchen. Kopenh. 1820. (anonym).

Halvhundrede Fabler for Børn, tegnede og digtede af Otto Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1834. (r. af C. Molbech i L. T. 1834, Nr. 14, og M. f. L. XIII. 351—54). Anden Udgave. ibid. 1848.

Dr. Karl Haſes Kirkehiſtorie, Lærebog, nærmeſt for de academiſke Forelæsninger, overſ. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. (Af dette Skrift, ſom udkom hefteviis 1835—37, overſatte han de førſte 18 Ark; jvfr. Theol. Tidsſkr. VII. 367—69; „Kbhpoſt.“ 1835, S. 256).

Endnu et Halvhundrede Fabler for Børn, af O. Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1838.

Monologer. En Nytaarsgave af Fr. Schleiermacher; efter femte Udgave. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1838, Nr. 305). Andet Oplag. ibid. 1847.

Ni Prædikener om det chriſtelige Huusliv af Fr. Schleiermacher. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Reiſe i det hellige Land i Aaret 1829 af A. Prokeſch, Ridder von Oſten. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 196; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 624).

Breve om den menneſkelige Sjæls Udødelighed af L. Hüffel. Efter andet forbedrede og med et Tillæg forøgede Oplag. Kbh. 1840. („Lucifer“, H. I. S. 26; Berl. Tid. 1840, Nr. 65; „Dagen“ ſ. A. Nr. 70; „Den Friſindede“ ſ. A. S. 128).

K. P. Moritz's Gudelære; tilligemed et (originalt) Omrids af den nordiſke Mythologie. Med 65 Afbildninger. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 296; „Nyt Aftenbl.“ 1847, Nr. 4). Andet forøgede Oplag. Med 65 Afbildninger. ibid. 1850. (Kbhpoſt „ 1850, Nr. 199; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 205).

Nutiden, Characterer og Begivenheder efter fremmede Kilder. Kbh. 1849. („Flyv. Poſt“ 1849, Nr. 146).

Reineke Fos. Kbh. 1849. („Literært Maanedsſkr." S. 174—88; Berl. Tid. 1849, Nr. 161; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 162).

c) Udgaver:

Hundrede Romanzer af danſke Digtere. Kbh. 1836. („Dagen" 1836, Nr. 58; „Kbhspoſt." ſ. A. Nr. 63; Urſins „Danſk Almeenlæsning" ſ. A. Nr. 12, S. 96). 2den Udgave: Danſke Romanzer, hundrede og ſem. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 208; „Den Friſindede" ſ. A. S. 276). 3die Udgave: Danſke Romanzer, hundrede og ti. ibid. 1851 (1850).

Nytaarsgave fra danſke Digtere. Fjerde Aargang. (i Forening med H. P. Holst). Kbh. 1838, med Portrait af Henr. Hertz. („Dagen" 1837, Nr. 303).

Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Førſte Bind. Kbh. 1839. (T. ſ. L. o. K. V. 377—93, af C. F. C. Bojeſen; Berl. Tid. 1839, Nr. 200). Anden Udgave. ibid. 1848.

Kæmpeviſer, hvis Melodier ere harmoniſk bearbeidede af Prof. Weyſe; med Fortale. Kbh. 1840. („Lucifer", H. 1. S. 25—26; „Den Friſindede" 1840, S. 352; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 164; „Dagen" ſ. A. Nr. 197).

Endvidere udgav han: I de Halvtreds; efter Charles de Bernards la cinquantine overſ. af T. P. Kbh. 1843. („Fædrel." 1843, Nr. 1126); — Ægtemandens Vildtbane; efter Ch. de Bernards la chasse aux amans overſ. af T. P. ib. eod. — Hævnen og Kundſkabens Træ; to Fortællinger af Ch. de Bernard, overſatte af T. P. ib. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 250); — Frierne af Fr. Soulié, overſ. af T. P. ib. 1847; — En Hemmelighed; Novelle af Arnault, overſ. af T. P. ib. 1848; — En Elſkovsdrøm; Novelle af Fr. Soulié, overſ. af T. P. ib. eod.

Redacteur af Danſk Kunſtblad, udgivet af Kunſtforeningen. Nr. 1—16. Kbh. 1836. ſt. 4to. (heri ere alle Konſtnoticer og Afhandlinger overſatte af ham).

Medredacteur af Sange for Studenterforeningen. (Med Noder). Kbh. 1833.

I Heibergs „Flyvende Poſt" (Et Reiſe-Eventyr, original Novelle, 1828, Nr. 49—51).

I Liunge's „Nyeſte Repertorium for Morſkabslæsning" (De lykkelige Skinſyge, af Grev Giovani Giraud, fra det Italienſke, i Bd. I. S. 3 flgg.).

I „Fædrelandet" (Theatret og den dramatiſke Poeſi i deres Forhold til Staten, efter H. Th. Rötſcher, 1845, Nr. 2028, 29, 30; Beaumarchais, efter K. A. Mayer, ſ. A., Nr. 2054, 55, 57, 58—63; Kara-Georg Petrovitſch, overſ. efter „Jahrb. f. ſlawiſche Lit., Kunſt- u. Wiſſenſch.", ſ. A. Nr. 2079; Den italienſke Poeſi og Dramatik til Goldoni, efter E. Ruth, 1846, Nr. 13, 14).

Endvidere har han overſat nogle Noveller af Tieck, Scarron, La Motte Fouqué, Jean Paul, v. Miltitz, i „Bibliothek for Morſkabslæsning", J. C. Langes „Freia" og Overſkous „Maanedsroſer".

Poetiſke Bidrag til „Juletræet" 1821, Brevduen, Høſt's Politik og Hiſtorie (IV. 380), Sange for Studenterforeningen 1822, Overſkous Maanedsroſer, Kjøbenhavns Morgenblad 1825—26, J. C. Langes Freia, Nyt Aftenblad 1826, C. Beyers Gefion 1826—27, Hertha 1827—28, Heibergs Flyvende Poſt 1828, Kjøbenhavnspoſten, F. J. Hanſens Læsning for den fine Verden 1829, Liunges Repertorium og Nyt Repertorium for Morſkabslæsning, Nornen 1833—35, Danſk Ugeſkrift (V. 51), Søndagsbladet 1835, Nytaarsgave fra danſke Digtere 1835—37, Kruſes Nytaarsgave 1838, Klubviſebog 1838, Brage og Idun 1839, Hjorts danſke Børneven, Portefeuillen 1839—41, Figaro 1841, H. P. Holst's Samling af Nye Romancer 1842, Heibergs Urania 1844, P. N. Jørgenſens Poeſie og Proſa 1844, Freia 1845, Det ſcandinaviſke Selſkabs Viſebog, P. L. Møllers Gæa 1845—47, Fædrelandet 1847, 49, 50, 51. — Paa Tydſk ere enkelte af hans Digte overſatte af Gerner og Lobedanz (i v. Gählers og Schepelerns „Skandinaviſche Bibliothek" I. 224—31), af J. Thomſen (i „Die Harfe der Skalden: Anderſen, Winther u. Bjerregaard". Berlin, 1838), af Emil Bennet (i „Dania", Leipzig 1841), af H. Zeiſe (i flere Hamburgſke Blade) og af Gottfr. v. Leinburg (i „Skandinaviſche Bibliothek", 1ſtes Bdchn. Frankf. a. M. 1847, S. XX.—XXIII. og XXVI.—XLVII). — En ſtor Deel af hans Sange ere componerede af H. E. Krøyer, Weyſe, Kuhlau, Hartmann, Gade, C. J. Hanſen, Gebauer, Rung, L. Zinck, Berggreen, Hornemann, Ravnkilde, Gurlitt, Løvenſkjold, J. H. Lorck, Dütſch, Wald. Müller og Kjerulf.

Til C. Molbechs Dialect-Lexicon har han leveret Bidrag fra Laaland, Falſter og omliggende Øer.

Winther (N.), Skræddermeſter i Kjøbenhavn.

Sandfærdig Beretning om mine ulykkelige Hændelſer paa Iſen den 2den Januar 1830. Kbh. 1830.

Violanta, Pſeudonym; ſee Sophie Voigt.

Wirth (Tobias Chriſtian), f. d. 23de Septbr. 1751 (ikke 1750) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Dr. med. Tobias W. (anf. i Worms Lex. II. 605, og i Nyerups Lit. Lex. S. 671) da var praktiſerende Læge og Secretair ved Collegium medicum, ſiden (1752) Landphyſicus i Sjælland (f. 1706, † $\frac{5}{9}$ 1760), og givt med Sophie Marie Garde (Datter af Overviſiteur Chr. G.); optoges 1762 i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1768; blev 1774 Alumnus og tilſidſt Inſpector paa Borchs Collegium; tog d. 25de Juni 1776 theologiſk Atteſtats (Haud illaud.); blev d. 23de Juni 1779 reſiderende Capellan i Slangerup og Uvelſe i Sjælland, og d. 11te Decbr. 1782 ved St. Knuds Kirke i Odenſe; d. 17de Maj 1799 Sognepræſt ved Vor Frue-Kirke ſammeſteds. † 25de Februar 1821. — * 1780 Barbara Magdalene Hofgaard (f. 1761, † $\frac{6}{12}$ 1831, eneſte Datter af Andreas H., Sognepræſt til Liunge og Uggeløſe i Sjælland, og Eliſabeth Chriſtine Windekilde). — (Jvfr. Blochs ſvenſke Geiſtl. Hiſt. I. 3. S. 735—36).

Diss. de nonnullis momentis historiæ *Hymenæi* atque *Phileti.* (pro stip. Colleg. Med.). Havn. 1775. 4. — *Paraphrasis epistolæ Pauli ad Philippenses* cum notis. Part. I.—III. (pro stip. Colleg. Med.). ibid. 1776—78. 8.

I „Det theologiſke Selſkabs gudelige Taler“ (Den Hellig Aands Sendelſe, ſom en af Guddommens ſtørſte Velgjerninger; over Evangel. paa 1ſte Pintſedag, i Bd. I. H. 2.; Chriſtnes Forbindtlighed til rettelig at iagttage den offentlige Gudsdyrkelſe; paa 10de Søndag efter Trinit., i Bd. II. H. 1.; En Chriſtens Forpligtelſe til ved tjenlige Midler at forebygge og modſtaae onde Tanker, i Bd. II. H. 2.).

En Indtrædelſes- og en Intimations-Prædiken, i H. J. Birchs „Haandbog for Præſter og unge Geiſtlige“, 2den Deel, Odenſe, 1795. (jvfr. L. E. 1795, S. 622). — (Tildeels efter Autogr.).

Visby (Carl Holger), ældſte Søn af nedenſtaaende Skolelærer Hans Jenſen V. og Ane Magdalene f. Hahn, er f. d. 30te Martii 1801 i Helſingør; nød ſin førſte Underviisning hos daværende Præſt i Helſinge, nu Sognepræſt ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, Dr. W. H. Rothe, der i 5 Aar underviſte ham i Latin og Græſk, medens hans Fader ſelv lærte ham de øvrige Diſcipliner; kom i Foraaret 1817 i den øverſte Klaſſe i Frederiksborgs lærde Skole, hvorfra han 1818 dimitteredes til Univerſitetet, og tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe; var Alumnus paa Elers' Collegium 1822—26; abſolverede i Juli 1823 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); oprettede ſamme Aar, i Forening med nuværende Provſt C. Pram Gad, et privat Inſtitut under Univerſitets-Directionen, hvilket han fra 1824 af ene foreſtod og vedblev indtil 1830 (da det oploſtes ved hans Forflyttelſe til Chriſtianshavn); vandt 1825 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den i det foregaaende Aar udſatte hiſtoriſke Priisopgave: „Cum ex historia constet Carolum Magnum partem tractus, qui Albi flumini a Septentrione est (Nordalbingiæ), imperio Francorum addidisse, desideratur, ut quam maxima fieri possit accuratione, cum historica tum geographica, explanetur, quomodo et ad quos usque terminos illam regionem armis occupaverit, quibus artibus et institutis eam tueri laboraverit, et quatenus ipsius regionis status illa occupatione mutatus sit“; blev d. 17de Martii 1826 beſtikket til Præſt ved Kjøbenhavns civile Arreſthuus og Blaataarn, med hvilket Embede han d. 14de Januar 1829 tillige forenede Præſte-Embedet ved Tugt- Raſp- og Forbedrings-Huſet paa Chriſtianshavn ſamt Citadellet Frederikshavns Fangetaarne; kaldtes d. 11te Auguſt 1830 ſom reſiderende Capellan ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn, hvorhos det ved en kongelig Reſolution blev ham paalagt tillige, indtil videre, at foreſtaae de tvende andre nysnævnte Embeder; udnævntes d. 22de Maj 1840 til Ridder af Danebroge; blev 1842 entlediget ſom Præſt ved Tugt- Raſp- og Forbedrings-Huſet; erholdt ſ. A. en offentlig Underſtøttelſe i 3 Aar til Udgivelſe af Andagtsbøger til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter; blev den 2den Maj 1844 Sognepræſt ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn (ſ. Berl. Tid. 1844, Nr. 134), og fratraadte ſ. A. Præſte-Embedet ved det civile Arreſthuus; valgtes d. 5te Octbr. 1848 til Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgdiſtrict og deeltog i den grundlovgivende Rigsforſamling 1848—49. — *1. 1826 Laura Chriſtiane Falleſen (f. $\frac{8}{8}$ 1805 i Kbhvn, † $\frac{30}{1}$ 1828), en Datter af afdøde Sognepræſt ved Trinitatis Kirke i Kbhvn., Lorenz Nicolai F. og Sara f. Hammer (hvis Fader var Præſten Morten H. i Helſinge, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 219). *2. 1829 Nanna Hilaria Margaritha Smith (f. $\frac{17}{4}$ 1810 i Helſinge), en Datter af afd. Præſt i Bringſtrup ved Ringſted, Eiler Hagerup S. og Grethe, f. Hammer. — (Biographi, i Øſt's „Materialier“, Nr. 84, jvfr. Nr. 89; og i „Magaz. for Natur- og Menneſkekundſkab“, N. R. Bd. IV. H. 1. 1844; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724; „Fædrel.“ 1849, Nr. 282. — Portrait, lithographeret af Em. Bærentzen, 1843; og i „Magaz. f. Natur- og Menneſkekundſk.“ anf. St.).

Holſteens Erobring og Omvendelſe til Chriſtendom af Keiſer Carl den Store. Et kronet Priis-Skrift. Kbh. 1826. Med 1 ſteentr. Kort og 1 Tabel. [Trykt paa nu afdøde Gehejmeconferenceraad N. A. Holtens Bekoſtning]. (Molbechs Nord. Tidsſkr. f. Hiſt. o. ſ. v. I. 148—50; Converſationsbl. 2. Aarg. II. S. 156; Kbhvns Skilderi 1826, S. 620; Theol. Stud. u. Krit. 1828. IV. 895).

Thomas Jenſen, eller en Gudsfornægters Omvendelſe. En Fortælling grundet paa Sandhed. Kbh. 1830. (Udarbejdet efter Biſkop Münters Opfordring og trykt paa Waiſenhuſets Forlag ſom et Forſøg til danſke Smaatractaters Udarbejdelſe; men ved Münters Død ſtandſede Fortſættelſen).

For practiſk Chriſtendom. Et Ugeſkrift. 1.—2. Aarg. Kbh. 1830—31. (anm. i Maanedsſkr. „Skjold“, H. 1. S. 50—56; ang. hans Afhandling om Magdaleneſtiftelſer (I. Aarg. Nr. 50-51) jvfr. „Politivennen“ 1831, Nr. 784, 85, 86. Hans Prædiken paa Paaſkefeſten 1831 (i 2den Aarg.) blev angreben af J. C. Lindberg (i „Maanedsſkr. for Chriſtend. og Hiſt.“ II. 262—75); og da dette Angreb tillige indeholdt Beſkyldninger imod Forfatteren ſom geiſtlig Embedsmand, paalagde Cancelliet ham — i Overeensſtemmelſe med hans eget Ønſke — at fralægge ſig disſe ved Retten. Under 26de Novbr. 1832 fældte den Kgl. Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Ret en Dom, ſom ſtadfæſtedes i Høieſteret, og hvorved ſamtlige paaankede Beſkyldninger mortificeredes, og Mag. Lindberg derfor idømtes en Mulct af 200 Rbdlr. ſamt alle Procesomkoſtninger; jvfr. Art. J. C. Lindberg, II. 146—47).

For huuslig Andagt. Et Ugeſkrift. 1.—4. Aargang (Prædikener og Lejlighedstaler). Kbh. 1838—41. (heraf er ſærſkilt aftrykt: Prædiken i Domhuuscapellet Søndagen før Worms Henrettelſe. Kbh. 1838; — Sørgetale og Pſalmer ved Sørgegudstjeneſten over Kong Frederik den Sjette. ibid. 1840).

Dagbog over mine Beſøg hos Petri Claudi Ferdinand Emil Worm fra den 3die Novbr. af, da den Kongl. Reſolution om hans Henrettelſe blev ham meddeelt, til den 20de ſ. M., da den exeqveredes. Kbh. 1838. 2det Opl. ibid.

eod. (T. f. L. o. K. I. 65—79; »Kbhpoſt.« 1838, Nr. 339; »Den Friſindede« 183 Extra-Nr. B.; »Søndagen« ſ. A. Nr. 47, 50; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 283).

Christian den Ottende og Caroline Amalia. En Sonnetkrands ti Sølvbrylluppet den 22de Mai 1840. Kbh. 1840. (»Fædrel.« 1840, Nr. 175; »De Friſindede« ſ. A. S. 251—52).

Bønnebog til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter. Udgivet med kgl. Un ſtøttelſe. Kbh. 1842. (Theol. Tidsſkr. VII. 191—92). Paa Svenſk: Böneb till Bruk i Fängelſer och Straffanſtalter. Af C. H. Bisby. Granſkad af Biſkope Doct. Mynſter och Stiftsproſten Tryde. Öfwerſättning. Jönköping, 1847. 12:o.

Pſalmebog til Brug i Arreſter og Straffe-Anſtalter. Udg. med kongelig Un derſtøttelſe. Kbh. 1843. (Theol. Tidsſkr. VIII. (N. R. Bd. 2.) S. 154—83; J. f. L. o. K. 1843. II. 375—76).

Om Maadeholdsforeninger, ſom et Middel til at berede Veien for Chri Riges Komme. Et Foredrag. Udgivet af Maadeholdsforeningen. Kbh. 1847.

Om Midlerne til at forbedre de arbeidende Claſſers Kaar. Kbh. 184

Enkelte Taler og Prædikener, ſamtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Ta i det pædagogiſke Selſkab. 1825. — Prædiken paa Chriſtendommens tuſindaarige Ju belfeſt i Danmark førſte Pintſedag 1826. (i den i Kbhvn. 1826 udkomne Samling a Prædikener i denne Anledning af Kjøbenhavns Geiſtlighed). — Tvende Prædikener, holdne: den førſte ſom Tiltrædelſesprædiken i Tugthuſet paa 3die, og den anden i Domhuus-Capellet paa 5te Søndag efter Hellig tre Konger 1829, tilligemed en Efte ſkrift. 1829. (M. f. L. I. 329—32, af H. N. Clauſen; Kbhvns Skilderi 1829, S. 379—81; »Dagen« ſ. A. Nr. 74; »Kbhvnspoſt« ſ. A. S. 194). — Tale i Præmie-Selſkabet for den moſaiſke Ungdoms Anbringelſe til Kunſter og Haandværker 1831, 1834, 1835, 1839, 1843 og 1850. — Fru Johanne Lütken, født Dedekams Minde d. 31te Januar 1834. (Trykt ſom Manuſcript). — Kongen og Folket. Prædiken. 1835. — Tale ved Madame M. E. C. Brandts Jordefærd. 1836. — Sørgetale ved Mathilde Winnings Jordefærd d. 9de Juli 1842. (Trykt ſom Manuſcript). — Lader Eder finde af Herren! Afſkedsprædiken i Tugt-, Raſp- og Forbedringshuſet den 8de Januar 1843 (Med et Forord). 1843. — Tale i Bibelſelſkabet 1847. (i dets 32te Beretning, S. 8—12). — Som Taler i Frimurerlogen har han — dog kun ſom Manuſcript — udgivet: Mureriſke Foredrag. Kbh. 5836. 128 S.; Murer-Taler og Digte. ibid. 5843. 148 S.; Murerminde over Adam Wilhelm Hauch. ibid. 5838. 48 S.; Sangbog for St. Johannes Logen Zorobabel til Nordſtjernen, ſamlet og revideret af C. H. Bisby og Chr. Kølle. ibid. 5837. 112 S.

Medudgiver af: Ny Egeria, eller Bibliothek for Oplysningens og Opdra gelſens Venner. 1ſte Hefte. Kbh. 1827. (Profts Converſationsbl. 3. Aarg. Nr. 12). Hertil leverede han: Om Orthographien i de brugelige Lærebøger, S. 53—58. (ſ. Kbhvns Skilderi 1827, S. 183—84).

I »Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn« (Nogle Stykker i Anledning af et foregaaende Inſerat af Cand. Strodtmann og mod de tydſke Skoler, der ſtode under Dr. Kochens og Inſpecteur Sternhagens Beſtyrelſe, 1821, Nr. 88, 92, 96, 100, hvilke, i Forening med hans nedenanførte Artikel i »Statsvennen« 1821, paadroge ham 2 Proceſſer. (jvfr. Aarg. 1826, S. 363—65, og »Statstidenden« ſ. A. Nr. 28); Bemærkninger ved Grundtvigs Svar til de 88 Theologer, 1825, Nr. 78).

J „Statsvennen" (Sammenligning mellem Tydſkerne og Moſaiterne, 1821, Nr. 44; ſamt nogle Bidrag i en ſærdeles Anledning i Aarg. 1822).

J Riiſe's Archiv for Hiſtorie og Geographie" (Slaget i Hjørringe-Fjorden, i Bd. X. 1822. S. 346—369).

J „Telegraphen" (En Theologs Svar paa Thiſteds Sendebrev til Prof. P. E. Müller, 1825, Nr. 26; optr. i „Aalborg Søndagspoſt" 1825, Nr. 8—9).

J Ugebladet „Borger-Vennen" (Om Culturens Gang over Jorden og Europas nærværende Standpunkt, en ſkizzeret Underſøgelſe, 1830, Nr. 7—13 (ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1830); Naturvidenſkabelige Brudſtykker, ſ. A. Nr. 34—39; Anke over den herſkende Ringeagt for de kirkelige Skikke og den udvortes Gudstjeneſte overhovedet, 1831, Nr. 14—23 (ſærſkilt aftr. Kbh. 1831; r. L. T. 1831, Nr. 38. 39; M. ſ. L. VI. 151—70, af J. P. Mynſter, jvfr. Bisby's: „Rettelſer, Forklaringer og Tillæg", i Borgervennen" 1831, Nr. 41—46; „Politivennen" 1831, S. 342—44); Pſychologiſke Bemærkninger over Morderen Søren Anderſen Kagerup, 1832, Nr. 20—25; Bidrag til Natur- og Menneſkekundſkab, ſ. A. Nr. 48—52; Nybyggeren ved Miſſiſippi, 1833, Nr. 24—31. (Af adſkillige private Henſyn udgaves denne Fortælling for at være overſat fra et nordamerikanſk Tidsſkrift, ſom ikke exiſterer); Om Halshugnings-Straffen, overſ. 1834, Nr. 10—13, 15—16; Hans Hendrikſen Alleſøe, Snigmorder, 1834, Nr. 43—49. (jvfr. „Kbhvnspoſt." 1835, Nr. 1. 2); En Tale paa Kongens Fødſelsdag, 1835, Nr. 44—45; Strø-Bemærkninger om Skole- og Underviisningsvæſenet, 1835, Nr. 46—49; Brudſtykker af en nordamerikanſk Geiſtligs Levnet, 1836, Nr. 37—40; Om Helligdagen og Hviledagen, ſ. A. Nr. 40—41; Brudſtykker af Naturvidenſkaberne, uddragne af Frorieps Notizen, 1837, Nr. 20—21, og 1838, Nr. 11—13, 16—17; Nogle Sygdomstilfælde af moralſke Aarſager, 1837, Nr. 22—24; Bemærkning om Stjerners foranderlige Størrelſe, ſ. A. Nr. 24; Om adſkillige gamle Skikke, 1839, Nr. 3—8; Almeennyttige Foreninger, ſ. A. Nr. 8—11, 41—48. (jvfr. ſ. A. Nr. 50); Smaafortællinger efter det Svenſke, 1840, Nr. 36—41; Nogle Regler for Dyrkningen af Potteplanter i Stuer, 1841, Nr. 26—32; Om Maadeholdenhed og dens Indflydelſe paa Menneſkets legemlige og aandelige Tilſtand; et Foredrag, holden i den Kjøbenhavnſke Maadeholdsforening den 5te April 1846, i Aarg. 1846, Nr. 16—18 [ſærſkilt aftr. Kbh. 1846]; Om Oprettelſen af Ligcapeller her i Hovedſtaden, ſ. A. Nr. 19—21; Brudſtykker af en danſk Haandværksſvends Liv og Levnet; meddeelt af et Medlem af Maadeholdsforeningen i Kjøbenhavn, ſ. A. Nr. 21—24; o. ſl. a.).

J „Kjøbenhavnsposten" (Forſøg paa at berigtige den offentlige Mening om Inſtitutet paa Flakkebjerg og den Committée, der har grundlagt ſamme, 1837, Nr. 294, 95).

J „Danſk Folkeblad" (Hvad ſkylder Samfundet ſig ſelv at gjøre med Henſyn til moralſk fordærvede Perſoner? i II. Aarg. Nr. 52—53; Skik og Brug, i XIII. Nr. 39).

J „Den Berlingſke Tidende" (Bemærkninger om Religionsøvelſer o. ſ. v. ved Tugt- Raſp- og Forbedringshuſet, 1841, Nr. 243. (jvfr. Nr. 249, 52, 61); Nogle Bemærkninger om Straffeanſtalten paa Chriſtianshavn og det ſammeſteds ſtedfundne Mordforſøg mod Profesſor Otto, 1843, Nr. 109. (jvfr. Nr. 122); Om Præſternes Deeltagelſe i Maadeholds-Sagen, Replik i Anledning af en Landsbypræſts Yttringer, 1847, Nr. 213, 14. (jvfr. Nr. 202); Til Vælgerne i Kjøbenhavns 6te

Valgdiſtrict, 1848, Nr. 246; Til Actionairerne i Foreningen til Arbeiderboligers Opførelſe, 1851, Nr. 265).

I »Fædrelandet« (I Anledning af den paatænkte Maadeholds-Forening, 1843, Nr. 1277. (jvfr. Art. O. Syverſen); Angaaende de ſeneſte Voldſomheder i Straffeanſtalten paa Chriſtianshavn, 1845, Nr. 1821. (jvfr. Nr. 1825 og 1846, af P. E. Lind og J. M. H. F. Stilling); Angaaende det i Kjøbenhavn oprettede Fængſelsſelſkab og dets Virkning paa Fangerne, ſ. A. Nr. 1869; Nogle Bemærkninger om de Fattige i Kjøbenhavn, ſ. A. Nr. 2025, 26; Korte Bidrag til at beſvare det Spørgsmaal: Hvad bør der gjøres for de Fattige under den nærværende Dyrtid? 1847, Nr. 24, 25, 26. (jvfr. Nr. 10, 11, 12); Aarsberetning fra den danſke Maadeholdsforening, ſ. A. Nr. 251, Følgebl.; Om Armeens Forſyning med materielle Fornødenheder, 1849, Nr. 220. (jvfr. Nr. 245 og 250, af L. N. Langeland og Bisby; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 270); Tale ved et Valgmøde for Kjøbenhavns 9de Diſtrict d. 26de Octbr. 1849, ſ. A. Nr. 251, 52. (jvfr. Nr. 254, 57); Aarsberetning i Afholdenhedsforeningens Generalforſamling d. 4de Novbr. 1849, ſ. A. Nr. 267).

I Damkier's Samling af »Prædikener over Evangelierne« (Hvilken liflig Nadvere Gud i ſit Ord har beredt alle dem, ſom annamme det med et troende Hjerte og bære Frugt deraf i Taalmodighed; paa anden Søndag i Trinitatis, i II. S. 11—18; Hvad ſkulle vi fordømme? og hvad ſkulle vi tilgive? paa fjerde Søndag efter Trinitatis, ſſtd. S. 30—38).

I »Danſk Kirketidende« (Replik til Fr. Helweg i Anledning af de danſke Præſters Ikkedeeltagelſe i Maadeholdsſagen, i III. S. 323—28).

I »Nyt Aftenblad« (Om Maadeholdsforeningen og Totalafholdenhedsſelſkabet, 1847, Nr. 220; jvfr. Nr. 252, 53, 54, og »Kbhvnspoſt.« ſ. A. Nr. 255).

I »Flyve-Poſten« (Boliger for Arbeidsklaſſen, Bemærkninger og Oplysninger, 1851, Nr. 6. 8. 12; Ildebrandshiſtorier, 1852, Nr. 2, jvfr. Nr. 15. 33).

I C. F. Brorſons »Forſøg til Underviisning o. ſ. v. for Ulykkelige i Fængſler«, 2det Oplag, Kbh. 1838, findes af ham: Forberedelſe til Nadverens Sacramente, S. 94—103, ſamt: Nogle korte Formaninger ved Indtrædelſen i en Straffeanſtalt, uddragne af den hellige Apoſtel Jakobs almindelige Brev, S. 104—11; og i Skriftet »H. G. Clauſens Eftermæle«, Kbh. 1840: Stiftsprovſt H. G. Clauſen, S. 14—17.

Adſkillige Digte af ham findes adſpredte i: »Harpen« for 1821 (under Navnet Tinopolitan), og 1822, »Juletræet«, udg. af Liunge, i »Sange i Anledning af Regentſens Jubelfeſt« 1823, »Dagen« (1823, Nr. 304; 1825, Nr. 258; 1826, Nr. 259); C. Beyers »Geſion« 1826 (ſ. »Converſationsbl.« 2. Aarg. II. S. 69—70), »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26, »Ceres«, Heibergs »Kbhvns flyv. Poſt« 1828, »Kjøbenhavnspoſten«, Aarsſkriftet »Søſterlig Velgjørenhed«, og »Maanedsſkrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (VI. 349; VIII. 155). Desuden har han ladet trykke adſkillige Cantater og en Mængde Leilighedsſange. — Udgav, i Forening med Syngelærer J. Dütſch: Børneſange, 1ſte Aarg. Nr. 1—12, og 2den Aarg. Nr. 1—9. Kbh. 1836—37. (hvortil han udarbejdede Texten).

Til Kong Chriſtian den Syvendes og Dronning Caroline Mathildes Salvingsakt, udg. Kbh. 1828 i Folio, har han afſkrevet og ordnet de temmelig forſkjellige, ulæſelige Manuſcripter, og ſamlet de didhenhørende hiſtoriſke Efterretninger fra Archiverne og Datidens offentlige Blade. (ſ. Høſt's „Nord. Muſeum“, H. 1. S. 66).

Ligeledes har han efter det daværende Kgl. Danſke Cancellies Befaling af 8de April 1828 indført i den ny Udgave af „Forordnet Alterbog for Danmark“ (Kbh. 1830) den reviderede Text af „det Nye Teſtamente“, rettet Collecter og Bønner i Overeensſtemmelſe med Befalingen, ſamt forandret de forældede og ſprogſtridige Udtryk. (jvfr. Uſſings Reſcript-Samling f. 1828, S. 137—39; M. f. L. IV. 417—26, af H. N. Clauſen; Nord. Kirke-Tid. 1834, Nr. 49—50; 1835, Nr. 1).

Udgav: Beretning om Underſtøttelſes-Selſkabet for Skolelærerſtanden i Kjøbenhavn for 1838. Kbh. 1839. (Jvfr. „Den Friſindede“ 1839, S. 275—76).

Visby (Hans Jenſen), f. d. 16de Maj 1777 i Visby, Løve Herred, Ribe Amt, hvor hans Fader Jens Chriſtenſen (f. $\frac{18}{10}$ 1745, † $\frac{8}{4}$ 1831), givt med Mette Hansdatter (f. $\frac{22}{5}$ 1747, † $\frac{26}{5}$ 1800), da levede ſom Skrædder, men flyttede ſenere til Sjælland og blev Skolelærer i Niøløſe, Sorø Amt. Sønnen kom 1794 paa Blaagaards Seminarium og antog da efter ſin Fødeby Navnet Visby; afgik fra Seminariet 1797 og blev i Juli 1798 anſat ſom Lærer og Regnſkabsfører ved tvende i Helſingør oprettede Læſe- og Spindeſkoler, med Exſpectance paa Cantor-Embedet ved St. Mariæ Kirke ſammeſteds; kaldtes d. 23de Decbr. 1801 ſom Skolelærer og Kirkeſanger til Agerup Skole, Ramløſe Sogn ved Frederiksværk; blev i Anledning af ſit 50aarige Embedsjubilæum, d. 18de Maj 1848 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — *1. $\frac{17}{8}$ 1799 Ane Magdalene Hahn († $\frac{2}{4}$ 1808), næſtældſte Datter af Byfoged og Poſtmeſter i Rødby, Joachim Henrik H. (f. 1742, † 1787), og Anne Margrethe Stampe (f. 1754, † 1820), Datter af Juſtitsraad Oluf S. til Skjørringe (Geheimeraad Henr. de Stampe's Broder) og Karen Theſtrup. *2. $\frac{10}{3}$ 1813 Ane Marie Larſen (f. $\frac{17}{8}$ 1786 i Mynge, Veiby Sogn, Kronborg Diſtrict).

David Klaus, en Sædelære for gode Menneſker i alle Stænder, overſat fra Tydſk. Kbh. 1798. — Reiſe til Guiana og Cajenne, overſat fra Tydſk af C. P. Hanſen. ibid. 1803. (pſeudonymt).

Forſkjellige Bladartikler, f. Ex. i „Kjøbenhavnsposten“ (Noget om tvungen Skolegang, 1838, Nr. 271); — i „Danſk Folkeblad“ (Om Landsbyſkolelærernes Indkomſter, 1840, Nr. 30. 31).

Har været en flittig Samler og Indſender til Muſeet for nordiſke Oldſager; hans Indberetninger findes ofte benyttede i „Antiqvariſke Annaler“ og „Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed“. — (Efter Meddelelſe).

Visby (Wilhelm Henrik Hahn), yngſte Søn af nysanførte Hans J. V. og A. M. f. Hahn; f. d. 29de September 1807 i Agerup; blev underviiſt af ſin Fader og tilbragte derpaa 2 Aar i Frederiksberg lærde Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1825; tog i April 1830 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 19de April 1833 perſonel, og d. 15de April 1837 reſiderende Capellan i Tikjøb, Hornbek og Hellebek i Sjælland; d. 24de Febr. 1844 Sognepræſt for Veſtervelling og Skjern i Viborg Stift. — *1835 Marie Cathrine Helene Meyer (f. $\frac{26}{7}$ 1813 i Kbhvn., Datter af Profeſſor Ludvig M. og Frederikke Louiſe Charlotte f. Platou).

Qvindelig Dannelſe. En Gave for unge Piger. Efter Thereſe Huber's die Weihe der Jungfrau, overſat. Kbh. 1840. („Fædrel." 1840, Nr. 162, 66; „Dagen" ſ. A. Nr. 92; „Den Friſindede" ſ. A. S. 187).

„Fra Paſtoralſeminariets Alumner til Stiftsprovſt Clauſen, ved Overrækning af hans lithographerede Billede, den 22de Januar 1833", indſ. i „H. G. Clauſens Eftermæle", Kbh. 1840, S. 75—78.

Wistoft (Søren J.), f. i Vinkel Sogn omtr. 1796; var 1831 Maſkinſnedker ved Vibæk Fabrik ved Viborg; derefter Forpagter af Sønder Mølle i Asmild Sogn; valgtes d. 17de April 1847 til Suppleant for det 16de Landdiſtrict ved Nørrejyllands Stænderforſamling og mødte 1848; er nu Maſkinmeſter paa Bruunshaab Klædefabrik og har en Papirfabrik i Surbæk Mølle i Tapdrup Sogn. — * $\frac{24}{11}$ 1832 Eliſabeth Pagh Klem (f. i Viborg omtr. 1806).

I Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere" (Lithographi, Steenhugger-Arbeide, Spørgsmaal, Staalætsning, i III. Nr. 93, S. 89—93; Ny Rulle, i 2den Række, I. S. 158—61).

With (Daniel Chriſtian) var Skræddermeſter i Kjøbenhavn; blev 1822 Hofleverandeur. † 1829.

Forløberen. Et kort Udtog af D. Withs theoretiſk-practiſke Underviisning i Skræderprofeſſionen. Kbh. 1820. 2det forbedrede Oplag. ib. eod. — Et Par Ord fremſagte ſom Indledning til min theoretiſk-practiſke Underviisning i Skræderprofeſſionen. Ibid. eod. (I den Anledning: Anmærkninger over With's theor. og pract. Underviisning i Skrædderprofeſſionen, ved J. F. Dampe; Skræddermeſter Kalanas Levnet, Bedrifter og Hændelſer; Sang om Sodomas ſnilde Skrædder; Skrædderens Forelæsning og Profeſſor Sibberns Forelæsning, et Skueſpil, fremſtillende Kjøbenhavns lærde og aandelige Liv i dets højeſte Potents, af Litteratus Søren Carlſen; Skrædderen og Luftſeileren, et tragicomiſk Skueſpil; Qvæſtioner over de ſaakaldede theoretiſke og practiſke Skrædderforelæsninger, af Jesperſen; Sagen: Skræddermeſter With contra Capitain og Skræddermeſter Bech for Sandhedens Domſtol; ſamtlige trykte i Kbhvn. 1820).

Bidrag i „Kjøbenhavns Skilderie" (Om Skræderlauget, 1819, Nr. 87), og i „Politivennen" 1820 (Svar til en Spørger, i Nr. 212; Skrædder-Caprice, i Nr. 214, jvfr. Nr. 217). — Om hans Stridighed med Oberſtlieutenant Kochen, ſ. „Statsvennen" 1825, Nr. 25 flgg.

With (Georg Chriſtian), f. d. 5te Februar 1796 i Bedſted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngſte Søn af Johannes W. (fra Notmark paa Als), Sognepræſt ſammeſteds (fra $\frac{14}{1}$ 1781, † $\frac{3}{1}$ 1818), og Anna Hedevig f. Viborg (en Datter af Præſten i Bedſted, Carl W. og Marie Sophie f. Friis); nød Underviisning i Forældrenes Huus indtil 1812, da han optoges i Haderslev lærde Skoles 1ſte Klaſſe, hvor han forblev i 1½ Aar, da Krigsurolighederne nødſagede ham til at opholde ſig i nogen Tid i Hjemmet; fortſatte fra Sommeren 1814 ſine Studier i den lærde Skole i Huſum, og dimitteredes 1816 derfra til Univerſitetet i Kiel, hvor han i 2 Aar ſtuderede de philoſophiſke og de til Lægevidenſkabens Studium henhørende Forberedelſes-Videnſkaber. Siden 1818 fortſatte han, underſtøttet af ſin Morbroder, Etatsraad Er. N. Viborg (ſ. S. 532), det medicinſke Studium i Kjøbenhavn, underkaſtede ſig i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiſke Academi, og erholdt 1ſte Charakteer med Udmærkelſe; ligeſom han ogſaa efter Sammes Opmuntring tillige lagde ſig efter Veterinairſtudiet og i Aaret 1820 vejledede Veterinair-Eleverne i Anatomiens og Phyſiologiens Studium; blev efter fuldendt Examen ved Academiet anſat af Directionen for Stutterivæſenet og Veterinairſkolen ſom Penſionair ved denne Stiftelſe, ved hvilken han d. 24de Decbr. 1822 udnævntes til Lector og anden Lærer; erholdt d. 5te Januar 1827 Rang med de ældſte Regimentschirurger (efter Rangsfrdn. 6te Kl. Nr. 4); optoges 1829 ſom Medlem af det Kgl. medicinſke Selſkab. Fra Aaret 1833 har det været ham overdraget at holde Forelæsninger i Veterinairfaget for den Kgl. militaire Højſkoles Elever og de derfra dimitterede Officerer, og i Aarene 1837 og 1838 foredrog han i offentlige Forelæsninger de for Menneſkelægen vigtigſte Gjenſtande af Veterinairvidenſkaben; anſattes 1837 ſom Reviſor for det militaire Veterinair-Medicinal-Regnſkabsvæſen; disputerede d. 20de Juni 1840 for den medicinſke Doctorgrad ved Kjøbenhavns Univerſitet (creeret $\frac{6}{7}$ ſ. A.); udnævntes d. 16de Novbr. 1844 til førſte Lærer ved Veterinairſkolen; foretog i Aaret 1845 en Rejſe til og i Rusland, paa den rusſiſke Regjerings Bekoſtning, for i Forbindelſe med flere andre Udlændinge at underſøge den der herſkende Qvægpeſt; blev 1846 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klaſſe; gjorde i Aarene 1847 og 1849 Rejſer til England, for at deeltage i Indkjøb for offentlig Regning af forædlede Racer af Huusdyr; erholdt d. 11te Auguſt 1848 Titel af Profesſor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev 1850 Ridder af Waſa-Ordenen; ſ. A. conſtitueret ſom Landſtutmeſter, hvilken Conſtitution under 21de Maj 1852 indtil videre blev forlænget; fra 1ſte Juli 1851 Medlem af det veterinaire Sundhedsraad. Han er Æresmedlem, ſamt ordentligt og correſponderende Medlem af flere udenlandſke videnſkabelige Samfund, og har i en lang Aarrække hver Vinter holdt private landoekonomiſke Veterinairforelæsninger for unge Landmænd fra Rigets forſkjellige Egne, og hvori ſom ofteſt Udlændinge tage Deel. — *1826 Eliſe Marie Matthiesſen (f. 2/6 1804 i Kbhvn., Datter af Grosſerer Peter Nicolai M. og Anne Marie Eilſchow). — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 40—41; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XXXIII. 322—23; H. C. Tſcherning, Efterretning om den kgl. danſke Veterinairſkole, 1851, S. 22—23).

Forſøg til Beſvarelſe af den ved det Kongelige danſke Landhuusholdningsſelſkab udſatte Opgave: „Om den Sum, der i Danmark og Hertugdømmerne er beſtemt til Præmie-Uddeling eller Belønning for de bedſte Hingſter, og ſom aarligen udgjør imellem 3 og 4000 Rbd. Sølvmynt, kunde anvendes til Heſteavlens Fremme paa en mere henſigtsſvarende Maade, og i ſaa Tilfælde ved hvilke Midler dette kunde ſkee“. Kbh. 1832. (M. f. L. X. 761—65, af A. L. Drewſen).

Ledetraad ved Forelæsninger i Veterinairfaget, udarbeidet for den Kongelige militaire Høiſkoles Elever. Med 9 lithographerede Tavler. Kbh. 1833—34. 4to. (Trykt ſom Manuſcript). Omarbeidet under Titel: *Haandbog i Veterinairvidenskaben*, udarbeidet med stadigt Hensyn til Landoeconomien. *Förste Deel.* Hesten. Med 9 lithographerede Tavler. Kbh. 1836. („Sandhedsfaklen“ 1836, Nr. 133, jvfr. „Dagen“ 1836, Nr. 255, af With; Berl. Tid. 1837, Nr. 250).

Haandbog i Veterinairchirurgien. Förste Deel. Med 63 Træsnit. Kbh. 1839. (udkom, 1837—39, i tre Hefter). Paa Tydſk: Handbuch der Veterinair-Chirurgie. Mit Erlaub. des Vfs. aus dem Däniſchen überſetzt und mit Zuſätzen verſehen von Joh. Mart. Kreutzer. Augsburg, 1844, mit 4 Steindr. ½ Fol. mit 37 Abbildd. (udk. i 2 Lieff. 1843—44).

De carne mammalium domesticorum aegrotantium judicanda. Diss. inaug. Hafniae MDCCCXL. (T. f. L. o. K. IV. 399—403; „Ugeſkr. f. Læg.“ III. 176; „Fædrel.“ 1840, Nr. 221; Pfaff's Mittheill. a. d. Med. Neue Folge. Jahrg. 6. 1841. H. 11—12. S. 82—93; Zeitſchr. f. Med. XIX. 1842. Febr. S. 206—12, af Alexander).

Prolegomena til Veterinair-Propædeutiken eller: Nogle Bemærkninger om Veterinairſtudiet, Veterinairſkolers Organiſation og Beſtyrelſe og Dyrlægernes Stilling ſom Statsborgere. Kbh. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 285; „Ugeſkr. f. Læg.“ V. Nr. 24. S. 869—81, af A. G. Sommer; „Fædrel.“ 1841, Nr. 737). Paa Tydſk: Prolegomena zur Veterinairpropädeutik, oder: Einige Bemerkungen über das Veterinairſtudium, die Organiſation und Verwaltung der Veterinairſchulen etc., von G. C. With. Aus dem Däniſchen nach einer neuen Bearbeitung des originalen Werkes überſetzt und mit Anmerkungen und Anhange verſehen von P. Jesſen, Oberthierarzt ꝛc. Kopenh. 1847.

Om Heſtekjøds Afbenyttelſe til Føde for Menneſket ved Levnetsmidlernes nuværende høie Priis. Kbh. 1847.

Rapport om det Kongl. Landſtutteri og Heſteavlens Tilſtand m. m. i Danmark, afgiven til Indenrigsminiſteriet og trykt med dettes Tilladelſe. Kbh.

1852. 68 S. 8. (jvfr. „Fædrel." 1852, Nr. 41, 42, 43, ſærſkilt aftr. under Titel: Nogle Bemærkninger i Anledning af Stutterivæſenets Ordning ved Lov, af h + h. Kbh. 1852, hvorpaa With gav „Svar", i „Fædrel." ſ. A. Nr. 72, 73, 74, ogſaa ſærſkilt. Kbh. 1852. 16 S. 8.

Gjennemſaae og forſynede med Anmærkninger en ved Boghandler Philipſen foranſtaltet ny Overſættelſe af J. F. C. Dieterichs „Nyeſte Dyrlægebog, eller almeenfattelig Anviisning til Heſtens, Oxens, Faarets, Svinets og Hundens Opdræt, Røgt og Pleie. 2det Oplag. Kbh. 1839, med 1 Kobbert." (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 214). Derefter omarbejdede han denne Bog og udgav den under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huuspattedyrenes Behandling, baade i ſund og ſyg Tilſtand; efter Dieterichs. Kbh. 1841; med 1 Kobbert. („Dannevirke" III. Nr. 68); ſiden udgaves den ſom et originalt Arbejde under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huusdyravlen og Huusdyrenes Behandling i ſund og ſyg Tilſtand. Med en Kobbertavle. ibid. 1842. („Fædrel." 1842, Nr. 922; Marckmann's Fortegn. over Skrifter for Menigmand, S. 48). Anden forøgede og forbedrede Udgave. Med 1 Kbt. ibid. 1847. („Kbhvnspoſt." 1846, Nr. 272). Af dette Skrifts førſte Udgave er ſærſkilt aftrykt: Om Galſkab hos Hunden og de andre Huusdyr. Kbh. 1842.

I Forbindelſe med de andre Lærere ved Veterinairſkolen har han udarbejdet:

Veiledning til at kjende, forebygge og behandle Faareſkab. Kbh. 1841.

Underretning og Veiledning for Veterinaireleverne ved den Kongelige danſke Veterinairſkole. Kbh. 1844. 4to.

I „Dagen" (Oplysning om det Urigtige og Vrange i P. D. Fabers Yttringer over Fædrelandets Heſteavl i Maanedsſkr. for Heſteavl og Heſtehold, 1832, Nr. 226; Svar paa P. D. Fabers Spørgsmaal i Maanedsſkr. f. Heſteavl: Hvor findes den ægte gamle Danſke Heſteſtamme? og hvad forſtaaes ved den ægte Danſke og Jydſke Heſt? ſ. A. Nr. 282, 83 og 85. (jvfr. Maanedsſkr. f. Heſteavl o. ſ. v. III. 233—46, af Faber); En Erklæring i Anledning af et Spørgsmaal til ham i Politivennen 1836, Nr. 1094, i Aarg. 1836, Nr. 303).

I „Den Berlingſke Tidende" (Flere Artikler med hans Navns Underſkrift i Anledning af Fejder med Landvæſenscommiſſair Guſtav Michelſen, 1836—37; Om Qvægſygdom i Skaane, 1848, Nr. 272—73; overſ. paa Svenſk: *Om Boskapssjukan i Skåne*, dess Natur og Ursprung, samt Medlen till dess Undertryckande. Afhandling. Malmö, 1848. 16 S. 8:o.

I Halds „Tidsſkrift for Landoekonomi" (Forſlag til Landhuusholdnings-Selſkabet angaaende nyttige Kundſkabers Udbredelſe blandt de unge Landmænd af den dannede Klaſſe, i Ny Række, IV. 149—57. (jvfr. S. 157—60); Reiſe i Rusland i Aaret 1845, i Anledning af den der herſkende Qvægpeſts Underſøgelſe, N. R. X. 249—403; ſærſkilt aftrykt med Tit.: Beſkrivelſe af en Reiſe i Rusland i Aaret 1845, med ſærligt Henſyn til den der herſkende Qvægpeſts Underſøgelſe. Med et Kaart. Kbh. 1848).

I „Fædrelandet" (Om den ondartede Lungeſyge hos Hornqvæget, 1848, Nr. 2; Kritik over den ved den polytechniſke Læreanſtalt anordnede interimiſtiſke landoekonomiſke Underviisning og Forſlag til denne Underviisnings henſigtsmæſſige Organiſation, 1849, Nr. 275. (jvfr. ſ. A. Nr. 289, af B. S. Jørgenſen; Berl. Tid. 1849, Nr.

291, ſamt Nr. 297, 98, af With; 1850, Nr. 14); Replik i Anledning af Docent Jørgenſens Bemærkninger til min Kritik o. ſ. v., 1850, Nr. 3. 4).

Deſuden har han i flere andre Blade til forſkjellige Tider uden Navngivelſe ſkrevet om Veterinair-Gjenſtande etc. — **Forord** til det andet Oplag af Skriftet: „Nye og ſikkre Kjendetegn paa at vælge de bedſte Malkekøer; eller Guénons Kjendetegn“ o. ſ. v. Kbh. 1846, og til J. B. H. Anderſens „Veiledning til Anvendelſe af Guénons Kjendemærker ved Malkekøers Bedømmelſe“. ibid. 189.

With (Jens), Søſkendebarn til Sidſtanførtes Fader; f. 1741 (døbt $\frac{30}{6}$ f. A.) i Stubbekjøbing, hvor hans Fader Jens W. da var **Klokker** og Chordegn, ſiden ($\frac{11}{5}$ 1743) reſiderende Capellan ſſtds. († 1746, 34 A.), og givt med Anna Bladt († 1782, 69 A.); blev 1774 Amtsforvalter i Holbeks Amt, hvilket Embede han reſignerede 1795; udnævntes 1782 til Kammerraad; fik d. 4de Maj 1785 Landhuusholdnings-Selſkabets førſte Sølvmedaille (jvfr. Adr. Cont. Efterretn. 1785, Nr. 108); gjorde 1798 en oekonomiſk Reiſe i Sjælland. † 8de Auguſt 1814 i Kbhvn. — *1. $\frac{16}{8}$ 1774 (i Kbhvn.) Johanne Jacobſen. *2. 1785 Chriſtiane Caroline Wiimh (døbt $\frac{12}{7}$ 1757 i Aarby, † $\frac{2}{8}$ 1813 i Holbek, Datter af daværende Forpagter Peder W. paa Lerchenborg). — (Om hans Familie ſee Kjøbenhavns Skilderi 1812, Nr. 77).

Plan til et Selſkab med Henſyn til de danſke Kyſtfiſkeriers Ophjelpning og muligſte Forbedring under Navn af det danſke Fiſkerſelſkab. Kbh. 1799, med Fortſættelſe. ibid. eod. (jvfr. „Politivennen“ Nr. 293). — Efterretning om adſkillige Maader at tillave Cabliau paa. ib. 1800. — Anviisning til at faae meget og godt Brændeviin, Edike og Liqueur af Kartofler og Bygmalt, iſtedetfor af Hvede og Rug, ſamt Underretning om at tilberede luft- eller vindtørret Malt af Byg, efter et af R. Müller udkommet Skrivt med dertil hørende 2de Kobbere, udgivet tildeels i Udtog, og tilegnet alle Danmarks Brændeviinsbrændere. ibid. 1802. (Handels- og Induſtri-Tid. 1802, Nr. 16 og Tillæg, i hvilken Anledning With udgav: Aftvungen Erklæring til Publicum. Kbh. 1802). — Anviisning til vindtørret Malts Tilberedning. ib. 1804.

I „Minerva“ (Beſkrivelſe over det fundne gamle Holbeks Slot i Foraaret 1787, i Aarg. 1787. IV. 44—51; Angaaende en Indretning i Kjøkkenerne til Brændes Beſparelſe, 1790, III. 261—71. [ſærſkilt aftr. Kbh. 1790; jvfr. Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 40; „Borgervennen“ 1797, Nr. 51]; En fordeelagtig Kakkelovns Tromles Beſkrivelſe, 1791. II. 328—34; Om Rugtørring i Straaet, 1792, II. 30—35; Beſkrivelſe over en Tærſkelade og Tørrehuus i Liefland, ſſtd. S. 36—38; Om Forraads-Magaziners Oprettelſe i Danmark, i lette Kornaar, ſſtd. S. 38—42; Betragtning over Utterslev Moſes Bortforpagtning, 1799. III. 224—34; Kan Danmarks Landvæſen forbedres? ſſtd. S. 261—72).

I „Iris og Hebe“ (Efterretninger med noget Lys og Skygge om de ſjellandſke Kjøbſtæder, ſamlede ved en Reiſende i Aaret 1798, i Aarg. 1799. I. 225—40; II. 49—58, 208—14, 295—305; III. 113—20; 209—13; Almindelig Overſigt af diſſe Efterretninger, ſſtd. S. 214—27).

I Oluffens „Oeconomiſke Annaler“ (Om Skorſoner-Rodens Brug til Kaffe, II. 188—92).

I Lunds „Nordiſk Landvæſens og Landhuusholdnings Magazin“

(Kortfattede Efterretninger om nogle af de danſke Fiſkekyſter, ſamlede paa en Reiſe igjennem den ſydøſtlige Deel af Sjelland, nemlig Kjøge, Præſtø og Vordingborg, ſamt Øerne Møen og Falſter, i September Maaned 1801, i Bd. I. 1802. S. 90—96, 161—97; ogſaa ſærſkilt urgivet med Anmærkninger. Kbh. 1802).

I „Politivennen“ (Om Korntørring, i Aarg. 1802, Nr. 224; jvfr. Nr. 230, 31, 59).

I „Handels- og Induſtri-Tidende“ (Om Marſviinsfangſten ved Bramsnæs i Iſſefjorden, 1804, Nr. 42—43).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Adſkillige Bidrag af oekonomiſk Indhold fra Aar 1807 af; deriblandt Efterretning om det danſke Fiſkeſelſkab, i Aarg. 1811, Nr. 67—68, 82; 1812, Nr. 23).

With (Jesper Peter), f. paa Chriſtianshavn d. 16de Marts 1791, eneſte Søn af Mouritz W., Skibs-Capitain i det danſke-aſiatiſke Compagnies Tjeneſte (f. 1746, † $\frac{24}{12}$ 1810), og Magdalene Margrethe f. Fenger (f. $\frac{3}{7}$ 1770, * $\frac{25}{9}$ 1789, † $\frac{8}{6}$ 1818 næſtyngſte Datter af Kjøbmand Peter F. paa Chriſtianshavn og Elſe Brock, Legatſtifteren Niels Brock's Søſter); blev privat dimitteret til Univerſitetet 1808; underkaſtede ſig i Januar 1812 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; var ſaa en Tid Fuldmægtig hos Overrets-Procurator W. A. Lange, men blev d. 28de Juli ſ. A. Copiiſt ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 18de Marts 1814 Copiiſt, og d. 20de Decbr. 1815 Auditeur ved Sø-Etatens combinerede Ret (indtil $\frac{24}{12}$ 1822); d. 25de Auguſt 1820 ſurnumerair og d. 13de Novbr. 1822 virkelig Asſesſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn.; d. 1ſte Decbr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Bjerre og Hatting Herreder under Veile Amt; d. 28de Juni 1840 virkelig Juſtitsraad; 1842 Medlem af Veile Amtsraad. Deeltog, ſom (1835, 1841 og 1847) valgt Deputeret for det 13de jydſke Landdiſtrict, i Nørre-Jyllands Provindſialſtænder-Forſamlinger 1836, 38, 40, 42, 44 og 46; blev d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Veile Amts 6te Valgdiſtrict, og deeltog i den grundlovgivende Rigsforſamling 1848—49; valgtes d. 4de Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Veile Amts 5te Valgkreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51; blev d. 6te Septbr. 1850 Formand for Gaardmands-Hoveriafløsningen i 10de Landsthingskreds. — * 1. $\frac{1}{8}$ 1813 Louiſe Paludan (f. $\frac{23}{7}$ 1789, † $\frac{23}{2}$ 1821, næſtældſte Datter af Peder P., Slotspræſt til Fredensborg ſamt Sognepræſt i Asminderød, og Margrethe Benedicte f. Thillerup), * 2. $\frac{16}{11}$ 1822 Laura Frederikke Mourier (f. $\frac{18}{10}$ 1799, ældſte Datter af Juſtitsraad Réné Pierre François M., Directeur ved det aſiatiſke Compagni i Kbhvn., og Chriſtiane f. Fabricius). — (Jvfr. „Politivennen“ 1827, S. 126—27, Noten; „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 5. — Portrait, malet af Rademacher, lithogr. af Fortling i Bærentzen & Comp. lithogr. Inſtitut 1843; ogſaa paa det lithographerede Blad „Danſke Folkerepræſentanter i Viborg“, 1844).

Danſke og Norſke Søheltes Bedrifter fra Aar 1797 til 1813. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 41; Høſt's »Politik og Hiſtorie« I. 177—84; Hall. Allg. L. Z. 1822, Ergzbl. S. 1089—93; »Oeconom. Correſpond.« III. 240).

Kongelige Reſcripter, Reſolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsviis udgivne i chronologiſk Orden af T. Algreen-Usſing. En Fortſættelſe af afdøde Juſtitsraad Fogtmanns Reſcriptſamling, VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er ſamlet af With, og kun udgivet af Usſing; jvfr. Forerindringen).

Landmanden og Kjøbſtædmanden. Veile, 1836. 68. S. 8. (jvfr. M. f. L. XVI. 95—149, af M. L. Nathanſon, og Art. N. D. A. Ræder, II. 732).

With contra Ræder. Veile, 1837. 73 S. 8.

I »Jyllandspoſten« (Til Kammerraad Wulff, angaaende den ny Matricul, 1839, Nr. 38).

I »Fædrelandet« (Om en Mindeſtøtte for Kong Frederik den Sjette, 1842, Nr. 820; Om Politivæſenet paa Landet, ſ. A. Nr. 970; jvfr. Aarg. 1843, Nr. 1148, 49, af C. W. Quiſtgaard).

I »Aarhuus Stifts-Tidende« (En Tale efter Revuen ved Veile d. 2[illegible]de Juli 1848, i Aarg. 1848, Nr. 164).

I »Aalborg Stifts-Tidende« (Til Jyderne, 1850, Nr. 67, og derfra i »Almuevennen«, IX. Nr. 25).

Desuden enkelte ſmaa Afhandlinger deels i »Aarhuus Stifts-Tidende«, deels i »Jyllandspoſten« under Mærket A. W.

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindſialſtænderne for Nørre-Jylland" (Forſlag: om den ny Matriculs Indførelſe, 1836. I. 385—87; ang. Veivæſenet, ſſtd. S. 491—501; om Foreningen af begge de danſke Provindſialſtænder-Forſamlinger, 1838. I. 889—94; om en forbedret Indretning af Varetægtsarreſterne og Straffeanſtalterne, ſſtd. S. 1222—28; om Modificationer i Anordn. 28 Mai 1831 og Frdn. 15 Mai 1834, i Aarg. 1840, S. 427—30; om Ophævelſe af Pl. 26de Januar 1807, ſamt om Afhændelſe af offentlige Stiftelſers, Lehns og Stamhuſes Bøndergods, ſſtd. S. 891—97; om offentlig Bekjendtgjørelſe af Præmisſerne til Høieſteretsdomme i de Sager, hvor Underinſtantſens Dom ei in terminis er ſtadfæſtet, 1842, S. 1133—35 og 1844, S. 832; om Ophævelſe af den Ret at oprette Grevſkaber, Baronier, Stamhuſe og Fideicommisſer, 1842, S. 1163—67 og 1844, S. 830; om en Adresſe ang. Hævdelſen af den danſke Nationalitet i Slesvig og Statens Enhed, 1842, S. 2224—27; om fuldſtændig Offentlighed for de danſke Provindſialſtænders Forſamlinger, 1844, S. 849; om Oprettelſen af en Anſtalt for Sindsſvage i Nørre-Jylland og Udarbeidelſe af en ny Lov for Daarevæſenet, ſſtd. S. 940—45; om Oprettelſe af høiere Skoler for unge Menneſker paa Landet, enten amtsviis eller ſtiftsviis m. v., 1846, S. 401—3). — (Tildeels efter Autogr.)

Withuſen (Carl Chriſtopher), f. d. 7de Decbr. 1778 i Kjøbenhavn. Hans Fader David W. (døbt $\frac{28}{8}$ 1724 i Holmens Kirke, † $\frac{14}{8}$ 1795, Søn af Pælebukkemeſter Withus Amdiſen) var Sølvpop hos Enkedronning Juliane Marie og givt med Dorthea Margrethe Smidt (døbt $\frac{9}{1}$ 1751 i Faaborg, † $\frac{7}{8}$ 1828, Datter af Controleur Caspar Ernſt S.). Blev 1790 optagen ſom Diſcipel i Herlufsholms Skole, hvorfra han i Foraaret 1796 afgik til Univerſitetet (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1797 den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); anſattes derefter ſom Compagnichirurg ved det ſjællandſke lette Infanteri, og 1801 ſom chirurgiſk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1803 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev ſ. A. Reſerve-Chirurg ved denne Lære-Anſtalt, og 1805 tillige ved Frederiks-Hospital; fik i Foraaret 1807 Titel af Regimentschirurg og berejſte indtil 1810, ved Hjelp af det Cappelſke Rejſeſtipendium, Tydſkland og Frankrige; var 1810 Regimentschirurg ved det forenede Slesvigſke Jæger- og Holſteenſke Skarpſkytter-Corps, og dernæſt fra 1811 til d. 15de Juni 1819 ved Kongens Regiment; foretog en videnſkabelig Rejſe til Wien 1811, og til London fra Foraaret til Efteraaret 1816; blev i September 1812 Adjunct, d. 4de Septbr. 1816 overordentlig Profesſor, d. 16de April 1819 tredie, og 1830 anden ordentlig Profesſor ved det chirurgiſke Academi; d. 2den Juni 1819 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni ſ. A. Overchirurg ved Frederiks-Hospital (indtil Febr. 1831); d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1830 tillige Kongl. Hofchirurg (entlediget $\frac{20}{8}$ 1848, fra $\frac{1}{4}$ ſ. A. at regne, i Naade og med Penſion); d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; d. 3die Novbr. ſ. A. Æresmedlem af det Kongl. medicinſke Selſkab; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 18de Januar 1842 Profesſor ordinarius i det lægevidenſkabelige Facultet ved Kjøbenhavns Univerſitet; d. 20de Januar ſ. A. Medlem af Directionen for Døvſtumme-Inſtitutet, og d. 3die Febr. ſ. A. af Directionen for Frederiks-Hospital; d. 30te Marts 1848 Conferenceraad. — * Marie Sophie Johanne Watt (f. $\frac{22}{12}$ 1798 i Kbhvn, Datter af Grosſerer Alexander W. og Johanne Henriette Klingenberg). — (Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXI. 281—82; XXXIII. 323; Øſt's „Materialier“, Nr. 68; Brockhaus's Converſ. Lex. der neueſten Zeit u. Lit. Bd. IV. 1834; „Ugeſkr. for Læger“, 2den Række, III. 164).

I „Bibliothek for Læger“ (Om nogle Hovedſaar, ſom fordrede Trepanens Anvendelſe, i III. 1823. S. 250—64. [Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilkd. VII. 1824. No. 10 (No. 142). Mai, S. 160]; En med Held frembragt konſtig Pupille, i IV. 1824. S. 173—77; Om Fractura colli femoris, ſſtd. S. 177—86).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn*“. (Observationes quædam de osteosarcomate maxillæ inferioris, cum 3 tabb. æn., i Vol. VII. [Acta nova, vol. 3] p. 229—58; jvfr. Bibl. f. Læg. XII. 156—57; L. T. 1830, S. 474).

Vithuſen (Thomas Chriſtian Ernſt), Nysanførtes Broder; f. d. 11te Juli (ikke April) 1774 i Kjøbenhavn; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole i Efteraaret 1792 (Laud.); erholdt Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; udnævntes i October 1794 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; vandt 1800 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte philoſophiſke Priisopgave: „Qva in re consistit cultus ille ingenii, unde quis vere humanus (Danis oplyſt, Germanis aufgeklärt) appellari possit?“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VIII. S. 8—9); var Alumnus i det pædagogiſke Seminarium; blev d. 30te April 1802 Vicarius Rectoris og d. 14de Januar 1813 Rector ved den lærde Skole i Slagelſe. † 7de April 1822 i Slagelſe. — * 1803 Deborah Henriette Roſing (f. $\frac{5}{8}$ 1782 i Kbhvn., † $\frac{16}{7}$ 1850 i Aalborg, Datter af Inſtructeur og kongl. Skueſpiller Michael R. og Johanne Cathrine f. Olſen).

Lærebog i Geographien for Begyndere. Slagelſe, 1816. (L. T. 1820, S. 360—61, 371—72, af Fr. Thaarup).

Indbydelſesſkrifter: a) Forſøg paa en Overſættelſe af Aulus Perſius Flaccus's tredie Satyre. Sorø, 1812. 15 S. 4to. — b) Nonnulla de *Lycophronis* Cassandra. Soræ 1813. 4to. — c) Pauca de *scriptoris* munere atqve officio. ibid. 1814. 12 pagg. 4. — d) Virgils Æneide, 4de Bog, fordanſket. Slagelſe, 1815. 4. — e) Auli *Persii* Flacci Satyræ secundæ danica versio metrica, paucis de bona mente in limine disputatis. ibid. 1816. 9 pagg. 4. — f) *Lycophronis* Cassandræ danicæ versionis metricæ particula secunda. Hafniæ, 1817. 15 pagg. 4. — g) Festo reformationis Luth. sapphico carmine prolusit Th. Chr. E. Vithusen. Slaglosiæ, 1817. 4 pagg. Fol. — h) Publ. *Virgilii* Maronis Georgicon libri primi versionis danicæ metricæ tentamen. ibid. 1818. 19 pagg. 4. — i) Breviores quædam ad studia literarum recte æstimanda instituendaqve symbolæ. ibid. 1819. 12 pagg. 4. — k) Auli *Persii* Flacci Satyræ primæ danica versio metrica. ibid. 1820. 4. — l) Auli *Persii* Satyrarum sextam danica vesione metrica notulisqve illustratam edidit Th. Chr. E. Vithusen, ibid. 1821. 17 pagg. 4to.

Wium (Ole Nielſen), Deſtillateur i Kjøbenhavn; blev d. 18de September 1846 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn.

Tanker over Guddommen, Menneſkene og Naturen. Kbh. 1837.

Wium (. . . . . . .), Skolelærer.

Anviisning til at ſpille uden Tab og vinde beſtandig i Tallotteriet. Kbh. 1827.

Wiwild (N.).

Forſlag og Plan til en Giro-Discont-Casſe i Kjøbenhavn. Kbh. 1820.

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om en Giro-Discont-Caſſe i Kjøbenhavn, 1820, Nr. 61, 62).

Wleugel (Cornelius), ſ. i Kjøbenhavn d. 16de October 1764, ældſte Søn af daværende Capitainlieutenant, tilſidſt Amiral, Johan Peter W. (ſ. $\frac{14}{2}$ 1736 i Throndhjem, † $\frac{4}{1}$ 1825 i Kbhvn., jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog ſ. 1821—26, S. 403—7, 510) og Marie Sophie f. Schumacher (ſ. $\frac{8}{7}$ 1744, * $\frac{14}{12}$ 1763, † $\frac{12}{2}$ 1790, ældſte Datter af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammeret, Cornelius S. og Eliſabeth f. Rejerſen); blev 1770 Søcadet; d. 18de Septbr. 1782 Secondlieutenant; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant, d. 23de Decbr. 1796 Capitainlieutenant; d. 16de Decbr. 1803 Capitain; fik i Efteraaret 1809 Ordre at rejſe til Antwerpen for at antage Commando paa et af de der liggende franſke Skibe, og var ſiden Næſtcommanderende paa den af danſke Sø-Officerer beſatte franſke Eſkadre i Vlieſsingen; blev d. 3die Juli 1810 Ridder af Æreslegionen; d. 29de Decbr. ſ. A. Commandeur-Capitain; d. 7de Juni 1811 Officier af Æreslegionen; 1812 hjemkaldt; d. 31te Juli 1815 Commandeur; ſ. D. Ridder af Danebroge; d. 15de Januar 1817 Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 23de Marts 1826 Chef for Sø-Etatens 1ſte Diviſion; d. 1ſte Novbr. 1828 Contre-Amiral; ſ. D. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Januar 1833 i Kbhvn. — * 1. $\frac{25}{11}$ 1802 Juliane Marie de Holmſkiold (ſ. $\frac{14}{1}$ 1779, † $\frac{31}{3}$ 1814, eneſte Datter af Gehejmeraad Theodorus de H. og Sophie Magdalene de Schrøderſee). * 2. 1815 Antoinette Magdalene Dorrien, Datter af Generalmajor Liebert Hieron. v. D. († $\frac{27}{3}$ 1814). — (Nekrolog, i „Dagen 1833, Nr. 24; jvfr. Nr. 22).

I „Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager (Anmærkninger ved Riegels's Chriſtian den Vtes Hiſtorie, Søkrigshiſtorien angaaende, 1793, S. 59—62).

I „Nye Danſke Magazin“ (Admiral Niels Juels Indberetninger til Kong Chriſtian Vte om den danſke Flaades Foretagender under hans Anførſel i Aaret 1676, i IV. 61—71; Generaladmiral Cornelius Tromps Indberetninger om den danſke Flaades Foretagender under hans Anførſel (overſat af det Hollandſke), ſſtd. S. 104—45).

Wleugel (Peter Johan), Foranførtes Broder; f[illegible]. 9de Auguſt 1766 i Kjøbenhavn; blev d. 2den April 1783 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17de April 1789 Premierlieutenant; ſ. A. Lærer i de mathematiſke Videnſkaber ved Søcadet-Academiet (indtil 1ſte Januar 1833); d. 22de Decbr. 1797 Capitainlieutenant; fik 1802 Hæderstegnet for Militaire fra 2den April

1801; blev d. 7de Septbr. 1804 Navigations-Directeur; d. 28de Decbr. f. A. Capitain; d. 28de Januar 1812 Commandeur-Capitain; d. 10 Decbr. 1813 Medlem af det Kongel. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 3die Febr. 1815 af ſammes Landmaalings-Commisſion; d. 31te Ju 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Commandeur; d. 1ſ Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 16 April 1833 Contre-Admiral. † 29de Maj 1835. — * $\frac{2}{11}$ 1798 Dorothea Margrethe Lorentz (f. $\frac{12}{3}$ 1781 i Kbhvn., Datter af General-lieutenant Diderik Carl v. L. og Hedevig Margrethe f. Bille). — (J Arch. f. Søvæſ. Bd. VII., Tillæg, S. 37—38; »Kbhvnspoſt.« 1835, S. 515).

Lærebog i de mathematiſke Videnſkaber for de kongelige Sø-Cadetter. 1ſte Deel. Kbh. 1830, med 5 Kobb. (M. f. L. V. 489—522; jvfr. P. F. Wulff's »Bemærkninger«, Kbh. 1831. 18 S., og Anmelderens »Svar«. ib. eod.).

De første Grunde af Algebra til Brug for de kongl. Sø-Cadetter. Kbh. 18

J »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger« (Formodning om, at Magnetnaalen her i Kiøbenhavn har naaet ſit Maximum af veſtlig Afvigning, m. Kb., i 1ſte Deel, S. 97—1 [L. T. 1828, S. 215—16]; Om Lovene for Dødsfald og Anvendelſen deraf Enkekasſer, ſſtd. S. XII.; Forſøg om Magnetnaalen kan ſikkres mod Jernets virkning ved en Daaſe af Jern, ſſtd. S. XXIII.; Om Bøyſens Opdagelſe at bru Logflynderen ſom bevægende Kraft, ſſtd. S. XXIII).

Efter C. C. Lous's Død udgav han: Skatkammer eller Styrmands-Kunſt indeholdende en tydelig og med Exempler oplyſt Underviisning om, hvad en Sø-mand nødvendigſt bør vide. 2den Udgave. Kbh. 1807. 4to. Nyt Opl. ibid. 18 4to; og Styrmands Haandbog eller en ſaa kaldet Marin-Calender. Nyt Opl. ibid. 1808 og 1829. 4to.

Wodſkon (P.).

Nye Aars Gave for 1816 eller Beſvarelſe af de Spørgsmaal: hvorvidt der Naturens Indbydelſe i Henſeende til Kjønsdriften følges? Hvorledes bemærkes den etc., ſamt Beſkrivelſe af de primitive Sygdomme opkomne af Kjønsdriftens Tilfredsſtillelſe. Kbh.

Vogel (P.), Pſeudonym.

Profesſor Clauſens Dom over den Hegelſke Philoſophie, bedømt. Kbh. 1840. 10 S. 8.

Vogelius (Magnus), f. d. 2den Juni 1775 i Frederiksberg, hvor hans Fader Peder V. da var Sognepræſt (fra $\frac{1}{7}$ 1773), ſiden ($\frac{3}{8}$ 1777) ved Helliggejſtes Kirke i Kbhvn. (f. $\frac{10}{11}$ 1741 i Hundslund i Aarhuus Stift, † $\frac{2}{3}$ 1787, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 672); hans Moder

Helvig Høegh (døbt i Horſens $\frac{1}{3}$ 1741, * $\frac{6}{5}$ 1774, † $\frac{26}{12}$ 1821 i Frederiksberg), en Søſter til Gehejmeraad O. Høegh-Guldberg. Blev 1792 dimitteret til Univerſitetet fra Aarhuus Latinſkole; tog i October 1795 theologiſk Atteſtats (II. ill.); levede ſaa af Underviisning; blev d. 30te Decbr. 1809 reſiderende Capellan ved Domkirken og Præſt ved Tugthuſet i Viborg; var ſiden Auguſt 1812 tillige Lærer ved Cathedralſkolen ſammeſteds; blev d. 4de Marts 1818 Sognepræſt til Hobro og Skjellerup; vandt 1819 en Præmie af det evangeliſk-chriſtelige Prædike-Legat. † 9de November 1847. — * 1816 Martha Maria Giern (f. $\frac{7}{1}$ 1790 i Viborg, Datter af Klokker Ulr. G. og Bolette Wad). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejſtlighed“, I. S. 215).

Anviisning til det mundtlige Foredrags Dannelſe for geiſtlige og verdslige Talere. Overſat af det Tydſke. Med Fortale af N. L. Nisſen. Kbh. 1804. (L. C. 1809, Nr. 7).

Fortællinger. Randers, 1829.

Wohnſen (Peter Daniel), f. d. 27de Auguſt 1780 paa den veſtindiſke Ø St. Croix, i Chriſtiansſted, hvor hans Fader Rasmus W. (døbt $\frac{29}{12}$ 1749 i Korsør, † 1781, Søn af Præſten Daniel W.) var Apotheker og givt med Cathrine Mariane Lyſtrup; beſøgte i 6 Aar den latinſke Skole i Aalborg, hvorfra han i Efteraaret 1798 afgik til Univerſitetet; abſolverede i Octbr. 1805 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var Alumnus i det pædagogiſke Seminariums theologiſke Klaſſe, og blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved den lærde Skole i Fredericia; d. 5te April 1808 forflyttet i lige Egenſkab til Ribe Cathedralſkole; d. 10de Marts 1818 Overlærer ved den lærde Skole i Randers; d. 5te Decbr. 1832 Sognepræſt til Kullerup og Refsvindinge i Fyen, og d. 17de Juli 1840 til Lidø og Smørum i Sjælland. — * Sophie Amalia Gjeding (døbt $\frac{3}{3}$ 1782 i Middelfart, † $\frac{8}{8}$ 1831 i Randers, Datter af Kjøbmand Jens G. og Anne Marie Holmer). — (Jvfr. [Taubers] Biogr. Notitſer om Diſciple fra Aalborg Skole, I. S. 146–47; Flemmers hiſtor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det H. 1834, S. 38; „Almuevennen“ XI. Nr. 61).

Anden Bog af *Horatses* Oder, metrisk oversatte. Indbydelsesskrift. Randers, 1819. 32 Sider 8.

Maifeſten, et Efterſpil i 1 Act. Randers, 1824.

Den for Opſætſighed beſkyldte, men af et retfærdigt Indenrigsminiſterium frikjendte Præſt. (Trykt ſom Manuſcript for Venner og Bekjendtere). Kbh. 1849.

Adſkillige Leilighedsdigte, deels ſærſkilt trykte, deels indførte i Engelstofts „Univerſ. og Skole-Annaler“ (1812, S. 353—54), „Den cimbriſke Mercur“ (1821 Nr. 18), „Den Berlingſke Tidende“ (1852, Nr. 13); o. ſl. a.

Voigt (C. O.).

Maſaniello, eller Oprøret i Neapel. En ſand Hiſtorie af A. G. Meißner, overſ. Kbh. 1815. — Spartacus, en ſand Hiſtorie af A. G. Meißner, overſ. ibid. eod. (Begge ſamlede under Titel: Meißners ſande Hiſtorier. Kbh. 1815).

Voigt (Joachim Otto), ſ. d. 22de Marts 1798 i Nordborg paa Als, Søn af Hans Henrik V., daværende Diſtrictschirurg i Nordborg, ſiden i Kolding († 1821), og Maren Hartmann; kom 1808 i den lærde Skole i Kolding, hvorfra han 1816 dimitteredes til Univerſitetet; tog i Foraaret 1822 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev 1823 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling; 1826 Læge ved det danſke Etabliſſement Frederiksnagore i Bengalen, og d. 14de Juli ſ. A. charakteriſeret Regimentschirurg; i April 1834 tillige Beſtyrer (Superintendent) af den botaniſke Have i Serampore. † 22de Juni 1843 i London, paa Hjemrejſen til Danmark. — *Rachel Shepherd Marſhmann (ſ. $\frac{1}{8}$^{5} 1804 i Frederiksnagore, Datter af Dr. Theol. og Miſſionair Joſua M.). — (Levnet, ſom Fortale til hans „Hortus suburbanus Calcuttensis“; Nekrolog, af F. M. Liebman, i Schouw's „Danſk Tidsſkrift“ Bd. I. 1847, S. 72--77; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XX. 233—34; XXXIII. 177—78).

Hortus suburbanus Calcuttensis. A Catalogue of the Plants which have been cultivated in the hon. East India Company's botanical garden, Calcutta, and in the Serampore botanical garden (1786 and 1800—1811). Printed under the superintendence of *W. Griffith.* Calcutta, 1845. Median-8. (Som preface, dat. Serampore, 30. Jul. 1845, hans Levnet, underſkr. af hans Enke Rachel S. Voigt).

I „Bibliothek for Læger“ (Medicinſk-topographiſk Beſkrivelſe af det danſke Etabliſſement Frederiksnagor (Serampore) og Bemærkninger om de der herſkende Sygdomme, i XVIII. 1—66; XIX. 1—39; XX. 281—359; heraf ere Bemærkningerne om Splenalgi overſatte i Udtog i British and foreign medical review by Forbes et Conolly, Nr. II. 1836).

I Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift“ (Levnetsbeſkrivelſe af Dr. Carey, Stifteren af den botaniſke Have i Serampore, i I. 233—42; Botaniſke Nyheder fra Oſtindien. [Af et Brev til J. W. Hornemann], i II. 269—73).

Voigt (Nicolai Ulrik Chriſtian) var Landmaaler, ſiden Landinſpecteur ved Sorø Academies Gods, og Tiendecommiſſair i Ringſted og Alſted Herreder, Sorø Amt. † 1ſte Januar 1842, i ſit 72de Aar, i Sorø. — *Cecilie Kirſtine Heide († $\frac{1}{4}$^{8} 1849, i ſit 60de A., paa Tersløſegaard ved Sorø). — (Jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 12).

Bemærkninger angaaende Tiendevæſenet i Danmark. Odenſe, 1837.

I Hempels „Bidrag til Tidshiſtorien“ (Endnu et Par Bemærkninger angaaende Tiendevæſenet i Danmark, 1841, Nr. 8).

Voigt (Sophie), f. d. 11te Januar 1799 i Kjøbenhavn, Datter af afd. Capitain Johan Chriſtopher V. og Anna Chriſtiane f. Sünckenberg (f. $\frac{7}{3}$ 1776, † $\frac{8}{3}$ 1852).

Fortællinger og Poeſier. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 2).

Deels under eget Navn, deels under Navnene Helmina og Violanta, leverede hun endeel Fortællinger og Digte til Nytaarsgaver, Poeſiſamlinger og Tidsſkrifter, ſaaſom til Liunges „Harpen“ og „Juletræet“, „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26, Elmqviſt's „Læſefrugter“ (f. Ex. i XXXIV. 350—79: „Livet er Alvor“, en original Fortælling; XXXV. 159; XL. 347), Heibergs „Kbhvns flyvende Poſt“ (1828, Nr. 89), og L. F. Kruſes Nytaarsgave for 1838. — Fortællingen: „Pigen i Blomſterdalen“ (i „Harpen“, 3. Aarg. Nr. 7) overſ. paa Tydſk i „Thaarups „Kopenhagener Börſen-Halle“ II. 1832. Nr. 43—44.

Wolf (Hans Eiler), f. i Kjøbenhavn d. 28de Juni 1777, ældſte Søn af Chriſten W. (Halvbroder til nedenſtaaende Etatsraad Jacob Andr. Wolf's Fader), daværende Chinapræſt (fra $\frac{28}{9}$ 1774), ſiden ($\frac{4}{12}$ 1782) Præſt paa Bogø, og tilſidſt ($\frac{2}{1}7$ 1789) i Tingſted paa Falſter (f. $\frac{20}{8}$ 1743 i Skjelby paa Falſter, † $\frac{20}{2}$ 1814), og Johanne Marie Gieſſing (f. $\frac{7}{4}$ 1742, * $\frac{11}{9}$ 1776, † 1797); nød førſt Underviisning i Hjemmet; kom derefter 1791 i Vordingborg Latinſkole og afgik derfra til Univerſitetet i Efteraaret 1794; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; tog i Januar 1799 theologiſk Atteſtats (Laud.); var derpaa i nogle Aar Privatlærer; blev d. 15de Novbr. 1805 Feltpræſt ved Hæren i Holſteen; d. 28de Februar 1810 Sognepræſt til Ødis, og d. 29de Septbr. 1818 til Maugſtrup og Jægerup i Haderslev Provſti i Sønderjylland. † 15de April 1844. — *1808 Cathrine Eliſabeth Groth (f. $\frac{21}{9}$ 1782 i Svendborg, Datter af Inſpecteur G. og Dorthea Magdalene Müller). — („Neuer Nekrolog der Deutſchen“ XXII. S. 909—10; Barfods „Danmarks Gejſtlighed“, I. S. 168; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 704—5).

Die wichtigſten vaterländiſchen Begebenheiten und Lebensbeſchreibungen der merkwürdigſten Perſonen von den älteſten Zeiten bis auf die heutigen Tage. Ein Leſebuch in der vaterländ. Geſchichte für Anfänger und Unſtudirte von C. Munthe. Aus dem Däniſchen überſetzt. Altona, 1810. 2te verb. u. verm. Ausgabe. ibid. 1822. („Provinzial-Berichte“ 1811, I. 73—81; 1823, II. 82—83).

Hiſtoriſche Nachrichten zur Kenntniß des Menſchen in ſeinem wilden und rohen Zuſtande, von C. Baſtholm. Aus dem Däniſchen überſ. mit Anmerkungen, I.—IV. Theil. Altona, 1818—21. („Prov.-Ber.“ 1820, V. 613—15; Leipz. L. Z. 1819, S. 2198).

Gemälde der Küſte von Guinea und der Einwohner derſelben, entworfen von H. C. Monrad. Aus dem Däniſchen überſetzt. Weimar.

1824. Udgjør det 37te Bd. af „Neue Bibliothek d. wichtigſten Reiſebeſchreibungen“.

Anviisning til Bibelens Brug i Almueſkoler af G. F. Dinter. Overſat fra det Tydſke. I.—III. Deel. Odenſe, 1823. (L. T. 1824, Nr. 1).

J. J. Eſchenburgs Haandbog i den klasſiſke Litteratur. I.—II. Deel. Efter den ſyvende tydſke Udgave paa Danſk beſørget. Kbh. 1828—29. [1ſte D., indeh. den græſke og romerſke Mythologie ſamt Grækernes og Romernes Oldſager, faaes med ſærſkilt Titelblad og Aarstal 1834]. (M. f. L. III. 99—112, af J. N. Madvig).

H. N. Clauſen: Ueber den theologiſchen Parteygeiſt. Ein Beitrag zur Geſchichte der theolog. Polemik im 19ten Jahrhundert. Aus dem Däniſchen überſ. Neuſtadt an der Orla, 1832. (Leipz. L. Z. 1833, Nr. 117, S. 933—35).

Wolf (Jacob Andres), f. d. 26de Januar 1749 i Nykjøbing paa Falſter, næſtyngſte Søn af Andreas Schumacher W., Skipper og Kjøbmand ſſtd. (f. omtr. 1715, † $\frac{1}{4}$ 1768, ſ. J. Barſods Falſters Geiſtl. Hiſt. H. 2. S. 248—50), og Anne Mette Flindt (f. 1714, * $\frac{13}{9}$ 1741, † [illegible] 1758, ældſte Datter af Kjøbmand Thomas F. og Kirſtine Nielsdatter); beſøgte i 9 Aar ſin Fødebyes latinſke Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1769; var i Aarene 1772—77 Huuslærer hos Præſten ved Petri tydſke Menighed i Kjøbenhavn, Dr. Balth. Münter, for dennes Søn Frieder. M. († ſom Sjællands Biſkop), og abſolverede den 8de April 1782 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te October 1788 overordentlig, og d. 22de April 1803 ordin. Profesſor i Mathematik ved Kjøbenhavns Univerſitet, ſamt Inſpector i det pædagogiſke Seminariums mathematiſk-phyſiſke Klaſſe; d. 30te Decbr. ſ. A. Asſesſor og Secretair i Conſiſtorium; d. 6te Decbr. 1805 Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 3die Februar 1815 af ſammes Landmaalings-Commisſion; d. 2den Januar 1811 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Dannebroge; var Univerſitetets Rector 1816—17. † 14de December 1819. — * Charlotte Amalia Giesſing († $\frac{3}{1}$ 1814). — (Jvfr. Worms Lex. III. 876; „Dagen“ 1819, Nr. 303; „Hesperus“, II. 82).

J. F. Struenſes Omvendelſes Hiſtorie af B. Münter. Overſat af Tydſk. Kbh. 1772. (Fortegn. over Trykkefr. Skr. II. 460—61). — J. D. Michaelis Moſaiſke Ret. Overſat af det Tydſke. I.—III. Deel. ibid. 1780—83. (L. E. 1781, Nr. 10, 31; 1783, Nr. 48). — (Hermes's) Sophies Reiſe fra Memel til Sachſen. Overſ. I.—VI. Deel. ibid. 1782—84, m. Kbb. (L. E. 1782, Nr. 26). — Præſte-Bibliothek eller beſkrivende Fortegnelſe paa de brugbareſte Skrifter for Præſter og tilkommende Geiſtlige af D. G. Niemeyer. Overſ. I.—III. Deel. ibid. 1782—85. (Liter. Progresſer III. 97; L. E. 1782, Nr. 52, Tillæg; 1786, Nr. 8). — Børne-Vennen, en Læſebog til Brug i Landsbye-Skolerne af F. E. Rochow, af det Tydſke overſ. ibid. 1784. 6te Opl. 1810. 8de Opl. 1818. (L. E. 1784, Nr. 30). — B. F. Mönnichs mathematiſke Lærebog. I.—II. Deel. Overſ. ibid. 1784—96, m. Kbb. (L. E. 1787, Nr. 38). — Begyndelſesgrunde af Arithmetik, Geometrie, plan- og ſphæriſk Trigonometrie af A. G.

Käſtner. Overſ. 1ſte Deels 1ſte Afdeling. ibid. 1788, med Fig. (L. E. 1790, Nr. 9).

Et Brev til Biſkop Balle, angaaende den kirkelige Tidsregning, i J. Møllers Udvalg af Balles Brevvexling, S. 171—74.

Et Univerſitetsprogram ved den aarlige Reformationsfeſt. — Almanak for A. 1816.

Wolf (Jacob Wilhelm), f. d. 7de Novbr. 1802 i Taaberup paa Falſter; Halvbroder til ovenanførte Hans Eiler W. og nedennævnte Niels Giesſing W.; hans Moder Catharine Eliſabeth f. Wolf (f. 26/7 1768). Kom i Begyndelſen af 1814 til ſin Slægtning, foranſtaaende Etatsraad Jac. Andr. W. i Kjøbenhavn; nød førſt privat Underviisning, men optoges i Slutningen af ſamme Aar i Metropolitanſkolen, hvorfra han 1820 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Juli 1827 den theologiſke Embedsexamen (H. illaud.); blev d. 14de Auguſt 1829 perſonel Capellan paa eget An- og Tilſvar i Esbønderup og Nødebo i Sjælland; i Januar 1832 asſiſterende Præſt i Vacancen ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn (indtil Slutningen af Marts 1833); d. 4de Septbr. 1833 Sognepræſt til Frøslev og Mollerup paa Mors, under Aalborg Stift. † 17de Auguſt 1838, ugivt.

Armoden, dens Grund og dens Helbredelſe. Et Bidrag til Formindſkelſen af den overhaandtagende Forarmelſe blandt de lavere Folkeclasſer, af C. W. Broderſen. Overſat af det Tydſke. Kbh. 1834. (Udtog, af C. Olſen, i „Ugebl. for den danſke Bonde“, I. Nr. 5—6).

Wolf (Niels Giesſing), Heelbroder til ovenanførte Hans Eil. W.; f. i Kjøbenhavn d. 6te Auguſt 1779. Underviiſt hjemme af Faderen, kom han 1791 i Vordingborg Latinſkole, og afgik derfra til Univerſitetet i Foraaret 1796; tog i Januar 1803 theologiſk Atteſtats (Haud illaud., specimen scriptum laude dignum), og erholdt for den homiletiſke Prøve Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev d. 16de Decbr. 1803 Misſionair i Grønland (ved Colonierne Holſteinborg og Sukkertoppen, og i Efteraaret 1807 tillige ved Godthaab); vendte tilbage i Efteraaret 1811, og blev d. 8de Januar 1813 Sognepræſt i Præſtø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 2den Febr. 1821 Præſt i Citadellet Frederikshavn, ſamt ved Frederiks-Hoſpital og Fødſels-Stiftelſen; d. 18de October 1822 tillige Lector ved det grønlandſke Seminarium; d. 19de Februar 1823 Præſt ved Vartov eller Helligaands-Hoſpitalet; erholdt d. 1ſte Aug. 1829 Rang med Kjøbenhavns Sognepræſter og d. 9de April 1834 Titel af Profesſor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev d. 19de Marts 1839 Sognepræſt ved Helliggeiſtes Kirke i Kbhvn.; d. 27de

Vithuſen (Thomas Chriſtian Ernſt), Nysanførtes Broder; f. d. 11te Juli (ikke April) 1774 i Kjøbenhavn; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole i Efteraaret 1792 (Laud.); erholdt Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; udnævntes i October 1794 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; vandt 1800 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte philoſophiſke Priisopgave: „Qva in re consistit cultus ille ingenii, unde quis vere humanus (Danis oplyſt, Germanis aufgeklärt) appellari possit?“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VIII. S. 8—9); var Alumnus i det pædagogiſke Seminarium; blev d. 30te April 1802 Vicarius Rectoris og d. 14de Januar 1813 Rector ved den lærde Skole i Slagelſe. † 7de April 1822 i Slagelſe. — * 1803 Deborah Henriette Roſing (f. $\frac{5}{3}$ 1782 i Kbhvn., † $\frac{16}{7}$ 1850 i Aalborg, Datter af Inſtructeur og kongl. Skueſpiller Michael R. og Johanne Cathrine f. Olſen).

Lærebog i Geographien for Begyndere. Slagelſe, 1816. (L. T. 1820, S. 360—61, 371—72, af Fr. Thaarup).

Indbydelſesſkrifter: a) Forſøg paa en Overſættelſe af Aulus Perſius Flaccus's tredie Satyre. Sorø, 1812. 15 S. 4to. — b) Nonnulla de *Lycophronis* Cassandra. Soræ 1813. 4to. — c) Pauca de *scriptoris* munere atqve officio. ibid. 1814. 12 pagg. 4. — d) Virgils Æneide, 4de Bog, fordanſket. Slagelſe, 1815. 4. — e) Auli *Persii* Flacci Satyræ secundæ danica versio metrica, paucis de bona mente in limine disputatis. ibid. 1816. 9 pagg. 4. — f) *Lycophronis* Cassandræ danicæ versionis metricæ particula secunda. Hafniæ, 1817. 15 pagg. 4. — g) Festo reformationis Luth. sapphico carmine prolusit Th. Chr. E. Vithusen. Slaglosiæ, 1817. 4 pagg. Fol. — h) Publ. *Virgilii* Maronis Georgicon libri primi versionis danicæ metricæ tentamen. ibid. 1818. 19 pagg. 4. — i) Breviores qvædam ad studia literarum recte æstimanda instituendaqve symbolæ. ibid. 1819. 12 pagg. 4. — k) Auli *Persii* Flacci Satyræ primæ danica versio metrica. ibid. 1820. 4. — l) Auli *Persii* Satyrarum sextam danica vesione metrica notulisqve illustratam edidit Th. Chr. E. Vithusen, ibid. 1821. 17 pagg. 4to.

Wium (Ole Nielſen), Deſtillateur i Kjøbenhavn; blev d. 18de September 1846 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn.

Tanker over Guddommen, Menneſkene og Naturen. Kbh. 1837.

Wium (. . . . . . .), Skolelærer.

Anviisning til at ſpille uden Tab og vinde beſtandig i Tallotteriet. Kbh. 1827.

Wiwild (N.).

Forſlag og Plan til en Giro-Discont-Caſſe i Kjøbenhavn. Kbh. 1820.

J „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om en Giro-Discont-Caſſe i Kjøbenhavn, 1820, Nr. 61, 62).

Wleugel (Cornelius), ſ. i Kjøbenhavn d. 16de October 1764, ældſte Søn af daværende Capitainlieutenant, tilſidſt Amiral, Johan Peter W. (ſ. $\frac{14}{2}$ 1736 i Throndhjem, † $\frac{4}{1}$ 1825 i Kbhvn., jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog ſ. 1821—26, S. 403—7, 510) og Marie Sophie f. Schumacher (ſ. $\frac{8}{7}$ 1744, * $\frac{14}{12}$ 1763, † $\frac{12}{8}$ 1790, ældſte Datter af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammeret, Cornelius S. og Eliſabeth f. Rejerſen); blev 1770 Søcadet; d. 18de Septbr. 1782 Secondlieutenant; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant, d. 23de Decbr. 1796 Capitainlieutenant; d. 16de Decbr. 1803 Capitain; fik i Efteraaret 1809 Ordre at rejſe til Antwerpen for at antage Commando paa et af de der liggende franſke Skibe, og var ſiden Næſtcommanderende paa den af danſke Sø-Officerer beſatte franſke Eſkadre i Vließingen; blev d. 3die Juli 1810 Ridder af Æreslegionen; d. 29de Decbr. ſ. A. Commandeur-Capitain; d. 7de Juni 1811 Officier af Æreslegionen; 1812 hjemkaldt; d. 31te Juli 1815 Commandeur; ſ. D. Ridder af Danebroge; d. 15de Januar 1817 Medlem af det Kongl. Danſke Selſkab for Fædrelandets Hiſtorie og Sprog; d. 23de Marts 1826 Chef for Sø-Etatens 1ſte Diviſion; d. 1ſte Novbr. 1828 Contre-Amiral; ſ. D. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Januar 1833 i Kbhvn. — * 1. $\frac{25}{11}$ 1802 Juliane Marie de Holmſkiold (ſ. $\frac{14}{1}$ 1779, † $\frac{31}{3}$ 1814, eneſte Datter af Gehejmeraad Theodorus de H. og Sophie Magdalene de Schrøderſee). * 2. 1815 Antoinette Magdalene Dorrien, Datter af Generalmajor Liebert Hieron. v. D. († $\frac{27}{3}$ 1814). — (Nekrolog, i „Dagen 1833, Nr. 24; jvfr. Nr. 22).

J „Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager (Anmærkninger ved Riegels's Chriſtian den Vtes Hiſtorie, Søkrigshiſtorien angaaende, 1793, S. 59—62).

J „Nye Danſke Magazin“ (Admiral Niels Juels Indberetninger til Kong Chriſtian Vte om den danſke Flaades Foretagender under hans Anførſel i Aaret 1676, i IV. 61—71; Generaladmiral Cornelius Tromps Indberetninger om den danſke Flaades Foretagender under hans Anførſel (overſat af det Hollandſke), ſſtd. S. 104—45).

Wleugel (Peter Johan), Foranførtes Broder; ſ. d. 9de Auguſt 1766 i Kjøbenhavn; blev d. 2den April 1783 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17de April 1789 Premierlieutenant; ſ. A. Lærer i de mathematiſke Videnſkaber ved Søcadet-Academiet (indtil 1ſte Januar 1833); d. 22de Decbr. 1797 Capitainlieutenant; fik 1802 Hæderstegnet for Militaire fra 2den April

1801; blev d. 7de Septbr. 1804 Navigations-Directeur; d. 28de Decbr. ſ. A. Capitain; d. 28de Januar 1812 Commandeur-Capitain; d. 10de Decbr. 1813 Medlem af det Kongel. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 3die Febr. 1815 af ſammes Landmaalings-Commisſion; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Commandeur; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 16de April 1833 Contre-Amiral. † 29de Maj 1835. — * $\frac{2}{11}$ 1798 Dorothea Margrethe Lorentz (f. $\frac{12}{3}$ 1781 i Kbhvn., Datter af Generallieutenant Diderik Carl v. L. og Hedevig Margrethe f. Bille). — (Jvfr. Arch. f. Søvæſ. Bd. VII., Tillæg, S. 37—38; »Kbhvnspoſt.« 1835, S. 515).

Lærebog i de mathematiſke Videnſkaber for de kongelige Sø-Cadetter. 1ſte Deel. Kbh. 1830, med 5 Kobb. (M. f. L. V. 489—522; jvfr. P. F. Wulff's »Bemærkninger«, Kbh. 1831. 18 S., og Anmelderens »Svar«. ib. eod.).

De førſte Grunde af Algebra til Brug for de kongl. Sø-Cadetter. Kbh. 1838.

I »Det Kongl. Danſke Videnſk. Selſkabs naturvidenſkabelige og mathematiſke Afhandlinger« (Formodning om, at Magnetnaalen her i Kiøbenhavn har naaet ſit Maximum af veſtlig Afvigning, m. Kb., i 1ſte Deel, S. 97—120 [L. T. 1828, S. 215—16]; Om Lovene for Dødsfald og Anvendelſen deraf paa Enkekasſer, ſſtd. S. XII.; Forſøg om Magnetnaalen kan ſikkres mod Jernets Paavirkning ved en Daaſe af Jern, ſſtd. S. XXIII.; Om Bøyſens Opdagelſe at bruge Logſlynderen ſom bevægende Kraft, ſſtd. S. XXIII).

Efter C. C. Lous's Død udgav han: Skatkammer eller Styrmands-Kunſten, indeholdende en tydelig og med Exempler oplyſt Underviisning om, hvad en Styrmand nødvendigſt bør vide. 2den Udgave. Kbh. 1807. 4to. Nyt Opl. ibid. 1824. 4to; og Styrmands Haandbog eller en ſaa kaldet Marin-Calender. Nyt Opl. ibid. 1808 og 1829. 4to.

Wodſkou (P.).

Nye Aars Gave for 1816 eller Beſvarelſe af de Spørgsmaal: hvorvidt bør Naturens Indbydelſe i Henſeende til Kiønsdriften følges? Hvorledes bemærkes den? etc., ſamt Beſkrivelſe af de primitive Sygdomme opkomne af Kiønsdriftens Tilfredsſtillelſe. Kbh.

Vogel (P.), Pſeudonym.

Profesſor Clauſens Dom over den Hegelſke Philoſophie, bedømt. Kbh. 1840. 10 S. 8.

Vogelius (Magnus), f. d. 2den Juni 1775 i Frederiksberg, hvor hans Fader Peder V. da var Sognepræſt (fra $\frac{7}{4}$ 1773), ſiden ($\frac{3}{3}$ 1777) ved Helliggeiſtes Kirke i Kbhvn. (f. $\frac{10}{11}$ 1741 i Hundslund i Aarhuus Stift, † $\frac{2}{3}$ 1787, anſ. i Nyerups Lit. Lex. S. 672); hans Moder

Helvig Høegh (døbt i Horſens $\frac{1}{3}$ 1741, * $\frac{6}{5}$ 1774, † $\frac{26}{12}$ 1821 i Frederiksberg), en Søſter til Gehejmeraad O. Høegh-Guldberg. Blev 1792 dimitteret til Univerſitetet fra Aarhuus Latinſkole; tog i October 1795 theologiſk Atteſtats (II. ill.); levede ſaa af Underviisning; blev d. 30te Decbr. 1809 reſiderende Capellan ved Domkirken og Præſt ved Tugthuſet i Viborg; var ſiden Auguſt 1812 tillige Lærer ved Cathedralſkolen ſammeſteds; blev d. 4de Marts 1818 Sognepræſt til Hobro og Skjellerup; vandt 1819 en Præmie af det evangeliſk-chriſtelige Prædike-Legat. † 9de November 1847. — * 1816 Martha Maria Giern (f. $\frac{9}{1}$ 1790 i Viborg, Datter af Klokker Ulr. G. og Bolette Wad). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejſtlighed", I. S. 215).

Anviisning til det mundtlige Foredrags Dannelſe for geiſtlige og verdslige Talere. Overſat af det Tydſke. Med Fortale af N. L. Niſſen. Kbh. 1804. (L. E. 1809, Nr. 7).

Fortællinger. Randers, 1829.

Wohnſen (Peter Daniel), f. d. 27de Auguſt 1780 paa den veſtindiſke Ø St. Croix, i Chriſtiansſted, hvor hans Fader Rasmus W. (døbt $\frac{29}{12}$ 1749 i Korsør, † 1781, Søn af Præſten Daniel W.) var Apotheker og givt med Cathrine Mariane Lyſtrup; beſøgte i 6 Aar den latinſke Skole i Aalborg, hvorfra han i Efteraaret 1798 afgik til Univerſitetet; abſolverede i Octbr. 1805 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); var Alumnus i det pædagogiſke Seminariums theologiſke Klaſſe, og blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved den lærde Skole i Fredericia; d. 5te April 1808 forflyttet i lige Egenſkab til Ribe Cathedralſkole; d. 10de Marts 1818 Overlærer ved den lærde Skole i Randers; d. 5te Decbr. 1832 Sognepræſt til Kullerup og Refsvindinge i Fyen, og d. 17de Juli 1840 til Lidø og Smørum i Sjælland. — * Sophie Amalia Gjeding (døbt $\frac{3}{3}$ 1782 i Middelfart, † $\frac{8}{8}$ 1831 i Randers, Datter af Kjøbmand Jens G. og Anne Marie Holmer). — (Jvfr. [Taubers] Biogr. Notitſer om Diſciple fra Aalborg Skole, I. S. 146—47; Flemmers hiſtor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det H. 1834, S. 38; „Almuevennen" XI. Nr. 61).

Anden Bog af *Horatses* Oder, metrisk oversatte. Indbydelsesskrift. Randers, 1819. 32 Sider 8.

Maifeſten, et Efterſpil i 1 Act. Randers, 1824.

Den for Opſætſighed beſkyldte, men af et retfærdigt Indenrigsminiſterium fri kjendte Præſt. (Trykt ſom Manuſcript for Venner og Bekjendtere). Kbh. 1849.

Adſkillige Lejlighedsdigte, deels ſærſkilt trykte, deels indførte i Engelstofts „Univerſ. og Skole-Annaler" (1812, S. 353—54), „Den cimbriſke Mercur" (1821 Nr. 18), „Den Berlingſke Tidende" (1852, Nr. 13); o. fl. a.

Voigt (C. O.).

Maſaniello, eller Oprøret i Neapel. En ſand Hiſtorie af A. G. Meißner, overſ. Kbh. 1815. — Spartacus, en ſand Hiſtorie af A. G. Meißner, overſ. ibid. eod. (Begge ſamlede under Titel: Meißners ſande Hiſtorier. Kbh. 1815).

Voigt (Joachim Otto), f. d. 22de Marts 1798 i Nordborg paa Als, Søn af Hans Henrik V., daværende Diſtrictschirurg i Nordborg, ſiden i Kolding († 1821), og Maren Hartmann; kom 1808 i den lærde Skole i Kolding, hvorfra han 1816 dimitteredes til Univerſitetet; tog i Foraaret 1822 Examen ved det chirurgiſke Academi (ſe Char.); blev 1823 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling; 1826 Læge ved det danſke Etabliſſement Frederiksnagore i Bengalen, og d. 14de Juli ſ. A. charakteriſeret Regimentschirurg; i April 1834 tillige Beſtyrer (Superintendent) af den botaniſke Have i Serampore. † 22de Juni 1843 i London, paa Hjemrejſen til Danmark. — *Rachel Shepherd Marſhmann (f. $\frac{15}{8}$ 1804 i Frederiksnagore, Datter af Dr. Theol. og Miſſionair Joſua M.). — (Levnet, ſom Fortale til hans „Hortus suburbanus Calcuttensis“; Nekrolog, af F. M. Liebman, i Schouw's „Danſk Tidsſkrift“ Bd. I. 1847, S. 72—77; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XX. 233—34; XXXIII. 177—78).

Hortus suburbanus Calcuttensis. A Catalogue of the Plants which have been cultivated in the hon. East India Company's botanical garden, Calcutta, and in the Serampore botanical garden (1786 and 1800—1811). Printed under the superintendence of *W. Griffith.* Calcutta, 1845. Median-8. (Som preface, dat. Serampore, 30. Jul. 1845, hans Levnet, underſkr. af hans Enke Rachel S. Voigt).

J „Bibliothek for Læger“ (Medicinſk-topographiſk Beſkrivelſe af det danſke Etabliſſement Frederiksnagor (Serampore) og Bemærkninger om de der herſkende Sygdomme, i XVIII. 1—66; XIX. 1—39; XX. 281—359; heraf ere Bemærkningerne om Splenalgi overſatte i Udtog i British and foreign medical review by Forbes et Conolly, Nr. II. 1836).

J Krøyer's „Naturhiſtoriſk Tidsſkrift“ (Levnetsbeſkrivelſe af Dr. Carey, Stifteren af den botaniſke Have i Serampore, i I. 233—42; Botaniſke Nyheder fra Oſtindien. [Af et Brev til J. W. Hornemann], i II. 269—73).

Voigt (Nicolai Ulrik Chriſtian) var Landmaaler, ſiden Landinſpecteur ved Sorø Academies Gods, og Tiendecommisſair i Ringſted og Alſted Herreder, Sorø Amt. † 1ſte Januar 1842, i ſit 72de Aar, i Sorø. — *Cecilie Kirſtine Heide († $\frac{18}{4}$ 1849, i ſit 60de A., paa Tersløſegaard ved Sorø). — (Jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 12).

Bemærkninger angaaende Tiendevæſenet i Danmark. Odenſe, 1837.

J Hempels „Bidrag til Tidshiſtorien“ (Endnu et Par Bemærkninger angaaende Tiendevæſenet i Danmark, 1841, Nr. 8).

Voigt (Sophie), f. d. 11te Januar 1799 i Kjøbenhavn, Datter af afd. Capitain Johan Chriſtopher V. og Anna Chriſtiane f. Sünckenberg (f. $\frac{7}{3}$ 1776, † $\frac{8}{3}$ 1852).

Fortællinger og Poeſier. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 2).

Deels under eget Navn, deels under Navnene Helmina og Violanta, leverede hun endeel Fortællinger og Digte til Nytaarsgaver, Poeſiſamlinger og Tidsſkrifter, ſaaſom til Liunges „Harpen“ og „Juletræet“, „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26, Elmqviſt's „Læſefrugter“ (f. Ex. i XXXIV. 350—79: „Livet er Alvor“, en original Fortælling; XXXV. 159; XL. 347), Heibergs „Kbhvns flyvende Poſt“ (1828, Nr. 89), og L. F. Kruſes Nytaarsgave for 1838. — Fortællingen: „Pigen i Blomſterdalen“ (i „Harpen“, 3. Aarg. Nr. 7) overſ. paa Tydſk i „Thaarups „Kopenhagener Börſen-Halle“ II. 1832. Nr. 43—44.

Wolf (Hans Eiler), f. i Kjøbenhavn d. 28de Juni 1777, ældſte Søn af Chriſten W. (Halvbroder til nedenſtaaende Etatsraad Jacob Andr. Wolf's Fader), daværende Chinapræſt (fra $\frac{28}{8}$ 1774), ſiden ($\frac{4}{12}$ 1782) Præſt paa Bogø, og tilſidſt ($\frac{27}{1}$ 1789) i Tingſted paa Falſter (f. $\frac{20}{8}$ 1743 i Skjelby paa Falſter, † $\frac{20}{2}$ 1814), og Johanne Marie Gieſſing (f. $\frac{1}{4}$ 1742, * $\frac{11}{9}$ 1776, † 1797); nød førſt Underviisning i Hjemmet; kom derefter 1791 i Vordingborg Latinſkole og afgik derfra til Univerſitetet i Efteraaret 1794; erholdt Udmærkelſe ved Examen artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; tog i Januar 1799 theologiſk Atteſtats (Laud.); var derpaa i nogle Aar Privatlærer; blev d. 15de Novbr. 1805 Feltpræſt ved Hæren i Holſteen; d. 28de Februar 1810 Sognepræſt til Oddis, og d. 29de Septbr. 1818 til Maugſtrup og Jægerup i Haderslev Provſti i Sønderjylland. † 15de April 1844. — *1808 Cathrine Eliſabeth Groth (f. $\frac{21}{9}$ 1782 i Svendborg, Datter af Inſpecteur G. og Dorthea Magdalene Müller). — („Neuer Nekrolog der Deutſchen“ XXII. S. 909—10; Barfods „Danmarks Gejſtlighed“, I. S. 168; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 704—5).

Die wichtigſten vaterländiſchen Begebenheiten und Lebensbeſchreibungen der merkwürdigſten Perſonen von den älteſten Zeiten bis auf die heutigen Tage. Ein Leſebuch in der vaterländ. Geſchichte für Anfänger und Unſtudirte von C. Munthe. Aus dem Däniſchen überſetzt. Altona, 1810. 2te verb. u. verm. Ausgabe. ibid. 1822. („Provinzial-Berichte“ 1811, I. 73—81; 1823, II. 82—83).

Hiſtoriſche Nachrichten zur Kenntniß des Menſchen in ſeinem wilden und rohen Zuſtande, von C. Baſtholm. Aus dem Däniſchen überſ. mit Anmerkungen, I.—IV. Theil. Altona, 1818—21. („Prov.-Ber.“ 1820, V. 613—15; Leipz. L. Z. 1819, S. 2198).

Gemälde der Küſte von Guinea und der Einwohner derſelben, entworfen von H. C. Monrad. Aus dem Däniſchen überſetzt. Weimar.

1824. Udgjør det 37te Bd. af „Neue Bibliothek d. wichtigſten Reiſebeſchreibungen“.

Anviisning til Bibelens Brug i Almueſkoler af G. F. Dinter. Overſat fra det Tydſke. I.–III. Deel. Odenſe, 1823. (L. T. 1824, Nr. 1).

J. J. Eſchenburgs Haandbog i den klasſiſke Litteratur. I.—II. Deel. Efter den ſyvende tydſke Udgave paa Danſk beſørget. Kbh. 1828–29. [1ſte D., indeh. den græſke og romerſke Mythologie ſamt Grækernes og Romernes Oldſager, faaes med ſærſkilt Titelblad og Aarstal 1834]. (M. f. L. III. 99–112, af J. N. Madvig).

H. N. Clauſen: Ueber den theologiſchen Parteygeiſt. Ein Beitrag zur Geſchichte der theolog. Polemik im 19ten Jahrhundert. Aus dem Däniſchen überſetzt. Neuſtadt an der Orla, 1832. (Leipz. L. Z. 1833, Nr. 117, S. 933—35).

Wolf (Jacob Andreas), ſ. d. 26de Januar 1749 i Nykjøbing paa Falſter, næſtyngſte Søn af Andreas Schumacher W., Skipper og Kjøbmand ſſtd. (ſ. omtr. 1715, † $\frac{14}{4}$ 1768, ſ. J. Barfods Falſters Geiſtl. Hiſt. H. 2. S. 248—50), og Anne Mette Flindt (ſ. 1714, * $\frac{13}{12}$ 1741, † $\frac{21}{6}$ 1758, ældſte Datter af Kjøbmand Thomas F. og Kirſtine Nielsdatter); beſøgte i 9 Aar ſin Fødebyes latinſke Skole, hvorfra han afgik til Univerſitetet 1769; var i Aarene 1772—77 Huuslærer hos Præſten ved Petri tydſke Menighed i Kjøbenhavn, Dr. Balth. Münter, for dennes Søn Frieder. M. († ſom Sjællands Biſkop), og abſolverede den 8de April 1782 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te October 1788 overordentlig, og d. 22de April 1803 ordin. Profesſor i Mathematik ved Kjøbenhavns Univerſitet, ſamt Inſpector i det pædagogiſke Seminariums mathematiſk-phyſiſke Klaſſe; d. 30te Decbr. ſ. A. Asſesſor og Secretair i Conſiſtoriet; d. 6te Decbr. 1805 Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 3die Februar 1815 af ſammes Landmaalings-Commisſion; d. 2den Januar 1811 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; var Univerſitetets Rector 1816—17. † 14de December 1819. — * Charlotte Amalia Giesſing († $\frac{31}{1}$ 1814). — (Jvfr. Worms Lex. III. 876; „Dagen“ 1819, Nr. 303; „Hesperus“, II. 82).

J. F. Struenſes Omvendelſes Hiſtorie af B. Münter. Overſat af Tydſk. Kbh. 1772. (Fortegn. over Trykkefr. Skr. II. 460—61). — J. D. Michaelis Moſaiſke Ret. Overſat af det Tydſke. I.—III. Deel. ibid. 1780—83. (L. E. 1781, Nr. 10. 31; 1783, Nr. 48). — (Hermes's) Sophies Reiſe fra Memel til Sachſen. Overſ. I.—VI. Deel. ibid. 1782—84, m. Kbb. (L. E. 1782, Nr. 26). — Præſte-Bibliothek eller beſkrivende Fortegnelſe paa de brugbareſte Skrifter for Præſter og tilkommende Geiſtlige af D. G. Riemeyer. Overſ. I.—III. Deel. ibid. 1782—85. (Liter. Progresſer III. 97; L. E. 1782, Nr. 52, Tillæg; 1786, Nr. 8). — Børne-Vennen, en Læſebog til Brug i Landsbye-Skolerne af F. E. Rochow, af det Tydſke overſ. ibid. 1784. 6te Opl. 1810. 8de Opl. 1818. (L. E. 1784, Nr. 30). — B. F. Mönnichs mathematiſke Lærebog. I.—II. Deel. Overſ. ibid. 1784—96, m. Kbb. (L. E. 1787, Nr. 38). — Begyndelſesgrunde af Arithmetik, Geometrie, plan- og ſphæriſk Trigonometrie af A. G.

Käſtner. Overſ. 1ſte Deels 1ſte Afdeling. ibid. 1788, med Fig. (L. E. 1790, Nr. 9).

Et Brev til Biſkop Balle, angaaende den kirkelige Tidsregning, i J. Møllers Udvalg af Balles Brevvexling, S. 171—74.

Et Univerſitetsprogram ved den aarlige Reformationsfeſt. — Almanak for A. 1816.

Wolf (Jacob Wilhelm), f. d. 7de Novbr. 1802 i Taaberup paa Falſter; Halvbroder til ovenanførte Hans Eiler W. og nedennævnte Niels Giesſing W.; hans Moder Catharine Eliſabeth f. Wolf (f. $^{26}/_{7}$ 1768). Kom i Begyndelſen af 1814 til ſin Slægtning, foranſtaaende Etatsraad Jac. Andr. W. i Kjøbenhavn; nød førſt privat Underviisning, men optoges i Slutningen af ſamme Aar i Metropolitanſkolen, hvorfra han 1820 dimitteredes til Univerſitetet; fik Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; underkaſtede ſig i Juli 1827 den theologiſke Embedsexamen (H. illaud.); blev d. 14de Auguſt 1829 perſonel Capellan paa eget An- og Tilſvar i Esbønderup og Nødebo i Sjælland; i Januar 1832 asſiſterende Præſt i Vacancen ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn (indtil Slutningen af Marts 1833); d. 4de Septbr. 1833 Sognepræſt til Frøslev og Mollerup paa Mors, under Aalborg Stift. † 17de Auguſt 1838, ugivt.

Armoden, dens Grund og dens Helbredelſe. Et Bidrag til Formindſkelſen af den overhaandtagende Forarmelſe blandt de lavere Folkeclasſer, af C. W. Broberſen. Overſat af det Tydſke. Kbh. 1834. (Udtog, af C. Olſen, i „Ugebl. for den danſke Bonde", I. Nr. 5—6).

Wolf (Niels Giesſing), Heelbroder til ovenanførte Hans Eil. W.; f. i Kjøbenhavn d. 6te Auguſt 1779. Underviiſt hjemme af Faderen, kom han 1791 i Vordingborg Latinſkole, og afgik derfra til Univerſitetet i Foraaret 1796; tog i Januar 1803 theologiſk Atteſtats (Haud illaud., specimen scriptum laude dignum), og erholdt for den homiletiſke Prøve Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev d. 16de Decbr. 1803 Misſionair i Grønland (ved Colonierne Holſteinborg og Sukkertoppen, og i Efteraaret 1807 tillige ved Godthaab); vendte tilbage i Efteraaret 1811, og blev d. 8de Januar 1813 Sognepræſt i Præſtø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 2den Febr. 1821 Præſt i Citadellet Frederikshavn, ſamt ved Frederiks-Hoſpital og Fødſels-Stiftelſen; d. 18de October 1822 tillige Lector ved det grønlandſke Seminarium; d. 19de Februar 1823 Præſt ved Vartov eller Helligaands-Hoſpitalet; erholdt d. 1ſte Aug. 1829 Rang med Kjøbenhavns Sognepræſter og d. 9de April 1834 Titel af Profesſor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev d. 19de Marts 1839 Sognepræſt ved Helliggeiſtes Kirke i Kbhvn.; d. 27de

Februar 1845, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget. † 16de October 1848 i Kbhvn. — * $\frac{6}{8}$ 1806 Auguſta Margrethe Didrichſen (f. $\frac{10}{2}$ 1788 i Kbhvn., Datter af Juſtitsraad Didrich D. og Severine Marie Hallenſen). — (Jvfr. Selmers »Nekrol. Samlinger« I. S. 375—86; Barfods „Danmarks Geiſtl." I. 177—78).

Davids Pſalmer, overſ. paa Grønlandſk, paa det Danſke Bibelſelſkabs Bekoſtning. Kbh. 1824.

Propheten Eſaias, overſat paa Grønlandſk, paa det Danſke Bibelſelſkabs Bekoſtning. Kbh. 1825. (jvſr. Messager franç. du Nord 1825, p. 233—34).

Salomons Ordſprog, overſ. paa Grønlandſk. Kbh. 1828.

Enkelte Prædikener og Taler: Chriſtnes Vandel i Religionens Lys (i »Samling af Prædikener paa Chriſtendommens tuſindaarige Jubelfeſt i Danmark førſte Pintſedag 1826, holdne af Kjøbenhavns Geiſtlighed.« Kbh. 1826). — Hvad ſkulle vore offentlige Andagtsøvelſer virke hos os? Høimesſe-Prædiken. Kbh. 1829. — Ved Madame Olriks (en Grønlænderindes) Grav (i Øst's »Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v." IX. 257—59). — Tale holdt i Selſkabet for Efterſlægten paa dets Stiftelſesdag, den 4de Marts 1831. Kbh. 19 S. 8. — Tale ved det danſke Bibelſelſkabs Aarsmøde 1834. (i Selſkabets 19de Beretning, S. 4—17).

I »Videnſkabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode« (Om de nærværende Hindringer for det grønlandſke Miſſionsvæſens Fremme og Forſlag til at afværge dem, i II. 530—52; jvfr. L. T. 1819, Nr. 22).

I Bibelſelſkabets Beretninger (Brev, i VIII. S. 69—71).

I Ugebladet »Borger-Vennen« (Forſøg til Grønlændernes Charakteriſtik, 1831, Nr. 4—6; Et Par Ord om Grønlands Øſterbygd, ſ. A. Nr. 6; Armod og Rigdom, ſ. A. Nr. 49—50; Kjærlighed til Faderlandet, ſ. A. Nr. 50—52; Tregledyterne, ſ. A. Nr. 52—53, og 1832, Nr. 1; Utilfredshed kan ikke undſkyldes, 1832, Nr. 5—7; Vanen, ſ. A. Nr. 35—38; Naturlige og phantaſtiſke Fornøielſer, 1834, Nr. 52 og 1835, Nr. 1; Om den Indflydelſe, ſom en Huusfaders Forſtand eller Dumhed og Laſter har paa hans Huusvæſen, 1835, Nr. 1; Den ſande og falſke Ære, ſ. A. Nr. 1, 2; desuden en Deel af det Tydſke og Engelſke overſatte Bidrag i Aarg. 1831—35).

Sang ved Reformations-Jubilæet i Vordingborg lærde Skole. Kbh. 1817.

Wolff (Abraham Alexander), f. d. 29de April 1801 i Darmſtad, hvor hans Fader Alexander W. var Kjøbmand († $\frac{24}{10}$ 1843 i ſit 81de Aar); var Doctor Philoſophiæ og Overrabbiner i Gieſen i Storhertugdømmet Hesſen, da han d. 8de Octobr. 1828 blev kaldet til Præſt ved den moſaiſke Menighed i Kjøbenhavn; ankom hertil i Maj 1829. — * $\frac{25}{11}$ 1826 Hannchen Goldſchmidt (f. $\frac{4}{5}$ 1806 i Frankfurt, Datter af Michel Daniel G. og Bella Halm). — (Jvfr. „Didascalia", Frankf., 1829, Nr. 126; »Kbhvns Skilderi« 1829, Nr. 39, 43, 44; Thaarups „Kopenh. Börſen-Halle", I. 47—48; Berl. Tid. 1851, Nr. 275. — Portrait, lithographeret af Friedlænder 1839).

Om Eden for de mosaiske Troesbekjendere. Kbh. 1830. (En Overſættelſe af Forf.'s i Weis's „Archiv für Kirchenrecht“, H. 1. 1830. indrykkede Afhandling).

Program til den moſaiſke Synagoges Indvielſe. Kbh. 1833.

Agende for det moſaiſke Troesſamfunds Synagoge i Kjøbenhavn. Kbh. 1833. (jvfr. „Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 246—55, 266—71, 367, 409; 1834, Col. 286—88, 637—40; 1835, Col. 575—76; 1837, Col. 416; ſamt Piecen: „Om Virkningerne af Indførelſen af den af Præſten ved den jødiſke Menighed i Kiøbenhavn, Dr. A. A. **Wolff** udarbeidede Agende for den jødiſke Synagoge“. Kbh. 1833). — **Agende** zum Gebrauche beim Iſraelitiſchen Gottesdienſte. Kopenh. 1839. (Heraf haves ſærſkilt aftr.: **Gebete** zum Gebrauche beim Iſraelit. Gottesdienſte. Kopenh. 1838).

Feier der Einweihung des Iſraelitiſchen Gotteshauſes zu Kopenhagen, am Tage nach dem Peſachfeſte 5593, den 12ten April 1833, nebſt Predigt und Gebet, welche dabei gehalten wurden, herausgegeben von A. A. **Wolff**. Kopenh. 1833. Overſat paa **Danſk** af C. B. **Jenſen**. Horſens (1833).

Drei Vorleſungen als Einleitung zu Vorträgen über das Judenthum in der Erſcheinung und in der Idee. Koph. 1838.

Bibelhiſtorie for den iſraelitiſke Ungdom. Kbh. 1843. (Theol. Tidsſkr. VII. 387—90; Berl. Tid. 1813, Nr. 85). Paa **Svenſk**: *Biblisk Historia* för Israelitisk Ungdom, af A. A. Wolff. Öfversättning från Danskan. Stockholm, 1815. 12:o.

Endeel **Prædikener** og **Taler**, ſamtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Predigt beim Antritte ſeines Amtes als Prieſter der moſaiſchen Gemeinde zu Kopenhagen, am Sabbathe Emor 5589, den 16ten Mai 1829. (ſ. Kbhvns Skilderi 1829, S. 698—99). Overſat paa **Franſk** af **Sophie Levin**. 1829. — Drei Predigten, an drei nach einander folgenden Tagen, nämlich am Sabbathe Bamidbar und am Wochenfeſte 5589 (6, 7 und 8 Juni 1829). 1829. — Iſt denn Gottes Macht zu geringe? Eine Predigt am Sabbathe Behaalotcha 5589 (20 Juni 1829). e. a. — Predigt am Tage der Vermählung Ihrer Königlichen Hoheiten der Kronprinzeßin Caroline und des Prinzen Frederik Ferdinand den 1 Aug. 1829. e. a. Overſat paa **Engelſk** af **Sophie Levin**. ib. — Die Laubhüttenfeier als Feſtfreude der durch Verſöhnung mit Gott zur höhern Vollkommenheit gereiſten Menſchen. Eine Predigt. 1833. — Reden in der Carolinen Schule, der iſraelit. Freiſchule für Mädchen. 1835. — Rede am Grabe des Herrn S. Trier. 1836. — Worte am Grabe des Herrn Levin Kaliſch d. 26 Januar 1840. — Predigten auf alle Sabbathe und Feſttage des Jahres. 1ſtes Heft. 1838. — Miſkundhed og Sandhed ſkal bevare en Konge. Sørgeprædiken over Høiſalige Kong Frederik den Sjette, holden i den moſaiſke Synagoge. 1840. (jvfr. Berl. Tid. Søndagsblad 1840, Nr. 12, og Berl. Tid. ſ. A. Nr. 23). — Zwei Predigten auf Veranlaſſung des Hintritts d. Königs Frederiks des Sechſten. 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 162). — Rede am Grabe des Herrn Jacob Gerſon Melchior, den 16. Juni 1813. 15 S. 1. 8. — Rede bei der Einweihungsfeier der moſaiſchen Freiſchule d. 4. Mai 1845. — Der Ewige unſer Arzt! Eine Predigt, gehalten am Tage, den 22. Jan. 1848, nach dem Hinſcheiden Sr. Majeſtät des Königs Chriſtian des Achten. 1848. — Sørgetale og Bønner, holdte ved Sørge-Gudstjeneſten over Kong Chriſtian den Ottende, den 26de Februar 1848. e. a. („Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 57). — Hvorom paamindes vi idag? En Prædiken, holden paa den almindelige Bededag den 19de Mai 1848. e. a. — Ved Marcus J. Ballins Grav. 1850. — Ved Wulf Raphaels Baare. 1851.

Gunhild der Könige Mutter, aus den Annalen der Geſellſchaft in gedrängtem Auszuge überſetzt, i *Mémoires* de la Société Royale des Antiquaires du Nord" 1836—1839, p. 133—48; über einen merkwürdigen Fund von alterthümlichen Gegenſtänden bei Catharinenhof in Livland, aus den Annalen ins Deutſche übertragen, und mit einem Vorworte, ſſtd. p. 148—59.

Skrivelſe til Claud. Roſenhoff, i „Den Friſindede" 1838, Nr. 99—100.

Om hans øvrige literaire Arbejder ſee Kayſers Ind. libr. III. 3; VI. 274.

Wolff (Jens) blev 1793 adjungeret danſk Conſul i London (indtil 1808); kom ſiden til Danmark, og boede paa Søholm, i Nærheden af Kjøbenhavn; blev d. 15de April 1834 Ridder af Danebroge; d. 18de April ſ. A. virkelig Etatsraad.

Sketches from a Tour to Copenhagen trough Norway and Sweden. London, 1814. (Udtog i Høſt's „Politik og Hiſtorie" II. 263—75; III. 1—10.)

Bemærkninger over de Fordele, ſom Skibs- og Bygningstømmer, ſamt andre Materialier erholde ved Brug af den i England ny Opfindelſe til at forhindre Forraadnelſe eller Ødelæggelſe. Kbh. 1833. (Udtog i Handelstid. 1833, Nr. 96. 97; jvfr. Berl. Tid. ſ. A. Nr. 302).

Appeal and Memorial to which are added various Remarks as to the Natur and Results of the *Danish Confiscations* in the year 1807. 1833. (jvfr. [illegible] „Supplementblade" 1839, Nr. 4).

Wolff (Nicolai Peter) lærte Gartnerkonſten i Frederiksberg Slotshave; tog 1833 Gartner-Examen, og blev Svend ved bemeldte Have; tiltraadte 1835 en Rejſe til Skotland, Irland og England; blev 1840 adjungeret ſom Undergartner ved Frederiksberg Slotshave; d. 31te Decbr. 1849 conſtitueret ſom Gartner ved Frugttræplanteſkolen ved Frederiksberg (fra $\frac{1}{1}$ 1850 at regne).

I „Have-Tidende" (Nogle Bemærkninger om Gartnerierne i Storbritannien med ſærligt Henſyn paa den der brugelige Maade at dyrke Snylte-Orchideerne, i [illegible] 1837. S. 317—29).

Wolff (Odin), f. i Kjøbenhavn d. 23de April 1760, Søn af Kammerſecretair Odin Henrik W., General-Lotto-Adminiſtrator i Kbhvn. (f. $\frac{12}{10}$ 1733 i Molde, † $\frac{21}{9}$ 1803, ſ. L. E. 1803, Nr. 37, 39, og Nyerups Lit. Lex. S. 674); blev 1778 privat dimitteret til Univerſitetet; tog d. 30te April 1783 philologiſk Embedsexamen (Laud.); blev 1792 Decanus paa Communitetet; 1795 Doctor Philoſophiæ i Göttingen;

d. 22de Maj 1811 Profeſſor (med Rang i 8de Kl. Nr. 2); d. 25de Febr. 1814 Archivarius ved Communitetet; fik d. 9de Maj ſ. A. Rang i 6te Klaſſe Nr. 13. † 16de Auguſt 1830. — (Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1819, S. 38; Høſt's Erindr. S. 127).

Engelſk Læſebog. Kbh. 1788. (Krit. o. Antikr. I. Nr. 12, af Tode; jvfr. Svar i den Anledning af Wolff i „Morgenpoſten“ 1788, S. 89. 148. 240. 256. 287. 327, hvorpaa Tode replicerte i Krit. o. Antikr. I. S. 216. 304. 320. 345. 378; jvfr.: Atter en Paamindelſe til Profeſſor Tode af O. Wolff. Kbh. 1788, og hans: Nogle Anmærkninger til Prof. Todes Par Ord. ib. eod.). — Over Friderik den Store, og mine Samtaler med ham, kort før hans Død, af Zimmermann. Overſat. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 2; Krit.. o. Antikr. III. Nr. 6). — Vers og Proſa. ibid. 1789. Ny Udg. 1824. (L. E. 1790, Nr. 6; Krit. o. Antikr. V. Nr. 13). — J. J. Rouſſeaus Botanik for Fruentimmer, i Breve. Overſat af Franſk og med Tillæg forøget. ib. 1789. 2det gjennemſete og forøgede Oplag. 1790. 3die og forbedrede Opl. 1803. (L. E. 1789, Nr. 11; 1790, Nr. 24; 1791, Nr. 27; Krit. o. Antikr. VII. Nr. 24; „Iris“ 1791, II. 338—40). — Tydſk Læſebog med hosføiet Overſættelſe af de vanſkeligſte Ord og Talemaader. I.—II. Deel. ibid. 1790—91. 2det Opl. 1795. 3die Opl. 1807. 4de Opl. 1818. („Iris“ 1791, I. 100—1 og 348; Krit. o. Antikr. IX. Nr. 14. 2det Opl. r. af F. Ekkard i L. E. 1799, Nr. 25; Wolff's Svar, ſſtd. Nr. 29, og Ekkards Replik, ſſtd. Nr. 34; jvfr. Wolff's: Et Par Ord, i „Iris og Hebe“ 1799, IV. 193—99). — Franſk Læſebog med hosføiet danſk Overſættelſe af de vanſkeligſte Ord og Talemaader. ibid. 1791. („Iris“ 1791, III. 113). — Nyttige Kundſkaber for Ungdommen, ſamlet og overſat af Weiſſes Kinderfreund. ibid. 1791. (L. E. 1791, Nr. 39; Krit. o. Antikr. IX. H. 1791, Nr. 10; „Iris“ 1791, I. 224). — (Campes) Nyeaarsgave fra Jamaika i Veſtindien til et Barn i Europa. Overſ. ibid. 1791. — Latinſk Læſebog med forklarende Anmærkninger. ibid. 1792. (L. E. 1792, Nr. 39; Krit. o. Antikr. XI. H. Nr. 10; „Iris“ 1792, IV. 103—4 og 222). — Efterretning om Anſtifterne af det ſvenſke Kongemord. ibid. 1792. (Krit. o. Antikr. XI. H. Nr. 8). — Anekdoter og Efterretninger om Guſtav den Tredie, Hertugen af Sødermanland m. m., overſ. af Engelſk. ibid. eod. (Krit. o. Antikr. XI. Nr. 8). — Gavnlig og underholdende Læsning i Naturvidenſkaberne. I.—III. Bind. ibid. 1793—1803. (Krit. o. Antikr. H. XII. Nr. 30; L. E. 1798, Nr. 8, jvfr. Wolff's Replik og Recenſentens Svar, ſſtd. Nr. 10). Det 3die Bind har ogſaa Titel: Om Dyrenes Elſkov og Kjærlighed, fremſtillet under en Række af Agtpaagivelſer og Erfaringer af G. E. Wenzel. Fra den tydſke Original med Omarbeidelſer, Endringer og Tillæg. Kbh. 1803. (Prøver af ſidſtnævnte ſtaae i „Iris og Hebe“ 1802, III. 193—207; jvfr. L. E. 1806, Nr. 15; „Dagen“ 1803, Nr. 14). — Diss. *de temperie aëris.* (Med danſke Anmærkninger). Havn. 1794. (Phyſ. Bibl. III. 231—37). Siden udgiven ſom Inauguraldisſertation. ib. 1795. (Denne Disputats — rec. i Krit. o. Antikr. XVI. Nr. 41; XVIII Nr. 32—34, jvfr. Nr. 38; „Iris o. Hebe“ 1797, II. 107 — var ledſaget med Anmærkninger, ſom det philoſophiſke Facultet fandt fornærmelige, og foranledigede en Injurieproces, hvis Acter i Morgenſtiernes Jurid. prakt. Maanedstidende 1796, II. 130—302 og i Gudenraths Bibl. I. S. 1—159; jvfr. Wolff's Klage til Cancelliet, i hans Journal for Polit. o. ſ. v. 1795, I. 206—14, ſamt Expectoration, ſſtd. 1797, I. 113—32, og et lille Brev til Prof. Aasheim, ſſtd. 1796, II. 205—13; Aasheims Proces contra Wolff, ſſtd. 1797, I. 15—97. [L. E. 1798, S. 41—42, 91—

92], og endelig Hof- og Stadsrets Dom i Sagen 1797, IV. 71—81). Den omarbejdede Original — ved hvis Overſendelſe Forfatteren blev Doctor Philoſophiæ i Göttingen — er fordanſket i „Iris og Hebe“ 1797, IV. 1.—59. — Fuldſtændig Franſk og Danſk og Danſk og Franſk Lexicon, efter de bedſte Ordbøger. I.—II. Deel. Kbh. 1796. (L. E. 1796, Nr. 9; „Nordia“ III. 84—90; Krit. o. Antik. XVIII. Nr. 46—47; „Iris og Hebe“ 1796, I. 123—24). — Naturhiſtoriens Philoſophie af W. Smellie, fra det Engelſke overſat og med Lichtenſteins og E. A. Zimmermanns ſamt med egne Anmærkninger forøget. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 52; Ekkards Journ. 1796, S. 225—40; „Iris og Hebe“ 1796, IV. 138). — Nyeſte Skilderie af Paris, dens Væſen, Indbyggere og Regjeringsmænd af F. J. Meyer. Af „Fragmente aus Paris“, ſamlet og overſat. ibid. 1797. — Om Enſomheden; af J. G. Zimmermann. I.—IV. Deel. Overſ. ibid. 1798—1802. — Vademecum for tænkende Læſere. ibid. 1798. (Philoſ. Repertor. Bd. II, jvfr. Nr. 16, af J. K. Høſt; „Iris og Hebe“ 1799, I. 216—24, af Wolff; „Athene“ III. 178, i hvilken Anledning Wolff udgav: „Repreſſalier“. Kbh. 1814; jvfr. L. T. 1814, S. 513—44). — Beſkrivelſe over min Reiſe i Donnersberg- Rhin- og Moſel-Departementerne i den franſke Republiks ſjette Aar af J. N. Becker. Overſat af det Tydſke. ibid. 1799. (L. E. 1799, Nr. 37). — Nyeſte Malerie af Paris fra Merciers franſke Original. I.—IV. Bind. ibid. 1800. Med nyt Titelblad og Aarstal 1824. (L. E. 1800, Nr. 15. 23. 31. 38). — Xenophons Mindesværk om Cyri Ledingsfærd i Overaſien og de tituſinde Grækeres Tilbagetog, overſat fra det Græſke med oplyſende Anmærkninger. ibid. 1800. (L. E. 1800, Nr. 46. 47; jvfr. Wolffs Journal for Polit. o. ſ. v. 1805, II. 326—29). [Anmeldelſe og Prøve af denne Overſættelſe havde ſtaaet i „Iris og Hebe“ 1799, III. 288—300; 1800, I. 264—80). — Xenophon om Huusholdningskunſten, fra den græſke Original med oplyſende Anmærkninger. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37). — Biographiſke Skizzer af de nyeſte Forunderligheds-Helte, Grillenfængere og fra det ſædvanlige afvigende Menneſker; fra G. J. Wenzels tydſke Original. ibid. eod. (L. E. 1801, Nr. 37). — Plan til et Lotterie, hvori der kan vindes uden at vove Tab. ib. eod. (ſærſkilt aftr. af hans Journ. for Polit. o. ſ. v. for Januar 1801). Nærmere Betragtning over denne Plan. ib. eod. — Julius Cæſars Mindes-Skrifter, eller hiſtoriſke Efterretninger om de galliſke, borgerlige, afrikanſke og ſpanſke Krige. Overſatte med Anmærkninger. I.—II. Deel. ibid. 1801. Underſtøttet af Selſkabet til de ſkiønne Videnſkabers Forfremmelſe. (L. E. 1804, Nr. 33). — Boccaz's Fortællinger. Af det Italienſke. 1ſte Binds 1ſte H. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 44; jvfr. Overſætterens Antikritik i Nr. 45). 2det Hefte. ibid. 1805. (L. E. 1809, Nr. 38). — Levnetsbeſkrivelſe over den dobbelte Snigmorder Peter Johan Schäffer, forhenværende Sognepræſt, henrettet den 29de Decbr. 1803. Overſat. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 19). Med nyt Titelblad og Aarstal 1821. — Hiſtoriſk Ordbog eller kortfattede Levnetsløb over alle Perſoner, ſom have giort ſig et Navn ved Evner, Dyder, Misgjerninger, Opfindelſer, Vildfarelſer eller nogenſlags mærkværdig Daad fra Verdens Skabelſe indtil vore Tider, tilligemed upartiſk Fremſættelſe af hvad de ſkarpſindigſte Skribentere have tænkt om deres Characterer, Sæder og Idrætter. I.—XI. Bind. Kbh. 1807—19. (r. af J. Møller i L. E. 1810, Nr. 2. 3; L. T. 1812, Nr. 39. 40; 1814, Nr. 18. 19; jvfr. Nr. 34, S. 513—44. Forſ.'s Repliker herpaa i hans Journal for Polit. o. ſ. v. 1810. II. 93—96, 190—92; III. 92—96, 279—84; IV. 88—96; 1812. IV. 277; 1814. IV. 96; jvfr. Hiſtor. Calender III. 1817, S. 109; Thortſens ldſigt over den danſke Literatur, S. 140). — Franſk og Danſk Ordbog for Skole-Ungdommen, eller Lomme-Lexicon til de mere Øvedes Brug. ibid. 1808. 1824. L. T. 1821, S. 133—36, 38).

Greve Peder Griffenfelds Levnet, et Bidrag til Danmarks Hiſtorie under ong Chriſtian den Femte. Kbh. 1820. 4to. (Revue encyclop. T. XXV. p. 129—31, f P. A. Heiberg).

Levnetsefterretninger om den berømte Sømand og udødelige Landopdager ommandeur Vitus Jonasſen Beering. Kbh. 1822.

En Tugtelſe for nogle ſkammelige Udfald af G. W. A. [U] Wedel paa Greve P. Griffenfeld og Dr. Thomas Bartholin i Schleswig-Holſtein-Lauenburgſke Provincial- erichte. Kbh. 1828. (Særſkilt Aftryk af-Journal for Politik o. ſ. v.)

Af »Morgen-Poſten, et Ugeblad. Kbh. 1786—93, ſom S. Poulſen udgav, ar han Hovedforfatter. (L. E. 1788, Nr. 28; Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 18; »Iris« 791, IV. 327—28, 32; Journal for Politik o. ſ. v. 1794. Jan. S. 112). [Deri od, blandt Andet, Overſættelſe af S. F. Martinets Menneſkets phyſiſke Beſkri- elſe, ſtykkeviis indført, ſom ogſaa udkom ſærſkilt, Kbh. 1788 og paa ny blev oplagt 795; jvfr. Krit. o. Antikr. VII. S. 281—85; »Iris« 1795, IV. 327].

Journal for Politik, Natur- og Menneſke-Kundſkab. En Fortſæt- elſe af Ugeſkriftet Morgenpoſten; udgivet maanedlig af S. Poulſen. Kbh. 1794— 7, og af Wolff fra 1798 til Udgangen af 1829; ialt 144 Bind. (Af dette Tids- rift var Wolff lige fra Begyndelſen ſaa godt ſom Ene-Redacteur. Efterat Forord- ingen af 27de Septbr. 1799 var udkommen hed det paa Titelbladet: »udgivet, for- attet, og fra fremmede Skrifter ſammendraget af O. Wolff«; jvfr. de hiſtoriſke No- cer i Aarg. 1824, I. S. 268—71, og 1825, IV. S. 258—60, Noten; »Dagen« 824, Nr. 132; Converſationsbl. 1825, S. 285—88). [Hertil leverede han bl. A. n Mængde hiſtoriſke Bidrag, ſaaſom: Kong Chriſtian d. 1ſtes Pilgrims-Reiſe l Rom, uddraget af J. Peterſens holſt. Krønike, 1803, III. S. 109—12; Griffenfelds Levnetshiſtorie, 1807, IV. 225 flgg.; 1809, IV. 193 flgg.; 1810, I. 5—70; IV. 139—78; 1811, IV. 1—118; 1813, I. 97—163, og ſaa frem- eles ſtykkeviis i de efterfølgende Aargange til 1818. (ſ. Badens hiſt. Bibl. S. 121); Sæder og Vedtægter paa Orkenøerne, 1808, III. S. 1—24; Om Danebrog-Orde- ens Oprindelſe, 1809. I. 98—102; Den ulykkelige Amtmand Povel Juuls evnetsløb; et lille Bidrag til Danmarks Hiſtorie i Kong Frederik IVs Tid, 1809. V. 1—86; 97—169; Den danſke Prindſesſe Ingeborgs Formælings- Bortførelſes- g Bryllupshiſtorie, 1810. IV. 272—79; Levnetsbeſkrivelſe over den tappre og nandhaftige Ridder Hr. Peder Skram, 1811. IV. 193—231; ligeledes Over- ættelſer af enkelte græſke og latinſke Skribenter, nemlig: Nogle af Ælians landede Fortællinger, 1804, III. 12—15; Hiſtoriſke Mærkeligheder i de gamle Græ- eres Dage, ſamlede og fra Græſken overſatte, udaf Ælian, med Anmærkninger, 826, IV. 181—88; 262—68; 1827, II. 69—76; 241—53; IV. 115—29; 262— 2; 1828, I. 169—80; 264—71; III. 83—95; IV. 40—58; 97—110; 1829, II. 12—23; III. 141—51; 193—206; IV. 30—43; 127—37; 244—49, med nogle Slutningsord; Halvguden Silenus aabenbarer de gamle Grækere Tilværelſen af en jerde Verden, der vel ſkulde udgjøre den veſtlige Halvklode eller det Faſtland, vi nu kalde Amerika, af Ælian, 1829, I. 273—78; Beſkrivelſe over Tempe, af Ælian, ſ. A. II. 32—36; Aſpaſia, af Ælian, ſſtd. S. 123—34; Plutarchs Afhandling om Snakkeſalighed eller Ordgyderi, med enkelte Anmærkninger, 1824, IV. 1—40 (ſærſkilt aftr. Kbh. 1824); Om Sagtmodighed eller Vredens Overvindelſe, af Plutarch, med oplyſende Anmærkninger, 1826, IV. 97—135; Om Nyfigenhed, af Plutarch, med oplyſende Anmærkninger, 1827, IV. 1—28; Hvorledes man kan roſe ſig ſelv uden at opvække Misundelſe, af Plutarch, med oplyſende Anmærkninger, 1828, II. 193—221; Om det 63de Aar i Menneſkets Liv; et Capitel, overſat fra *A. Gellii* Noct. Attici, 1828, II. 185—86; Nætterne i Athen, af A. Gellius, med Anmærkninger, 1828, III. 121—33; 245—60; IV. 193—207].

I „Minerva" (Overſættelſe af anden Bog af Antonins Betragtninger over ſig ſelv, 1786. II. 180—92).

I „Iris" ſamt „Iris og Hebe" (Er Newton førſte Opfinder af Attractions-Hypotheſen? 1791. II. 44—47; Danſke Jomfruers Sæder i Aaret 1594, i [illegible] 1795. I. 144—58; Et Par Ord om Roeskilde og Iſefiordens Egne, 1796, I. 23—87; Xenophons Gieſtebud, af det Græſke, ſ. A. III. 305—54. [L. E. 1796, S. 715]; Carl Ogiers Reiſe igiennem Sverrig og Ophold i Stokholm, Aarene 1634—1635; ſom Bidrag til en Skildring af vort Naboefolks og overhoved Nordens Sæder og Tilſtand paa de Tider; fordanſket efter den i Paris 1656 trykte latinſke Original, 1797, II. 1—78; 161—201; 289—309; III. 40—68; Et Par Ord i Anledning af Haſtes ſmukke Breve, 1797, II. 147—154; III. 96—109. [jvfr. ſ. A. II. 347—49, af P. H. Haſte]; Charon, overſ. fra Erasmi Roterodami Colloquia, 1798. II. 1—11; Det lille Senat, eller Qvindernes Raadsforſamling, overſ. fra ſamme, ſſtd. S. 12—22; Om Ting og Benævnelſer, af ſamme, S. 23—32; Den Navnkundighedslyſtne, af ſamme, ſ. A. III. 166—86; Hedenfarten, af ſamme, ſ. A. IV. 307—36; Den lykkelige Helbredelſe, en Fortælling, 1799. I. 78—83; Busbecs Reiſer i Tyrkiet og Ophold i Conſtantinopel ſom keiſerlig Geſandt under Soliman IIs Regiering, ſammendraget og overſat, ſ. A. IV. 1—40; 113—72; 209—26; Xenophons Levnetsløb, 1800. II. 1—26; Xenophons Finantsproject, eller Midler til at forøge Athenens Indkomſter, fra det græſke Original med Indledning og oplyſende Anmærkninger, 1802. I. 189—243. [ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1802]; Xenophons Hiero, eller Samtale om Magthaverdommet, fra den græſke Original med oplyſende Anmærkninger, 1805. II. 97—112 [ſærſkilt aftr. Kbh. 1805]; Antonins Betragtninger over ſig ſelv, 1ſte Bog, overſ., ſſtd. S. 273—84; En Anmærkning til L. Bynchs Afhandling om Havernes Oprindelſe, ſ. A. III. 187; Literær Notice, ſſtd. S. 189; Sammendrag af A. M. Hiorings Kjøbenhavns Politi-Orden, ſſtd. S. 193—238; IV. 58—83, og 220—37; Danſke Literær- og Civil-Anecdoter, ſ. A. IV. 97—169; Udtog af Hark Olufs Avantures, 1806. II. 1—22; Udtog af L. Diderichs Fortælling om de Chriſtnes Slaverie i Barbariet, ſſtd. S. 97—116; Svend Aageſens Kortfattede Danmarks Hiſtorie, overſ. med Anmærkninger, 1807. I. 97—142. [ogſaa ſærſkilt aftr. Kbh. 1807]; Uorden ved Kirkerne i Danmark, noget hen i det 17de Aarhundrede, 1808. I. 233; Lille Prøve af den Danſke Poeſie i Midten af det 16de Aarhundrede, ſſtd. S. 235; Et gammelt Teſtament for at blive deelagtige i Kloſterets gode Gjerninger, ſſtd. S. 236; Nogle Strøg af Nicolai Helvaderus's Levnetsløb, ſſtd. S. 238; Den Mand har gjort ſin Lykke, ſſtd. S. 242).

Til S. Poulſens „Nytaarsgave for 1800" leverede han adſkillige poetiſke Bidrag, og i Nytaarsgaven for 1807: Den raadvilde Frier, Fortælling efter Kotzebue.

Af P. F. Suhms „Tidsregning til Ungdommens Nytte“ beſørgede han en Udgave med Fortſættelſe. Kbh. 1792. (Krit. o. Antikr. XIII. H. Nr. 12, af Fleiſcher).

Recenſioner i „Kjøbenhavnſke Efterretninger om lærde Sager“ (f. Ex. over C. Fleiſchers Naturhiſtorie 10de D., i 1804, Nr. 28 og 34).

Volkerſen (C. N.).

Tempelherrernes Skat. Roman af Willibald Alexis. Overſ. Kbh. 1827. — Samling af Fortællinger, Anecdoter og Indfald. ib. 1831. — Grevinde Mohrenfels. Novelle af F. Kind, overſ. ibid. 1830.

Volkerſen (J. C.).

Det farlige Fyrtaarn, eller Sømandens Skræk. En Criminal-Fortælling af J. C. L. Haken. Overſ. Kbh. 1829.

Wolle (Emil), f. i Kjøbenhavn d. 22de April 1808; Søn af Regimentschirurg Peter W., Læge ved Vartov Hospital ſamt i Kjøbenhavns Fattigvæſens 1ſte og 2det Diſtrict (f. $\frac{23}{10}$ 1771 i Kbhvn, † $\frac{25}{2}$ 1841, jvfr. Adr. Compt. Efterretn. 1844, Nr. 54, og Berl. Tid. f. A. Nr. 62); blev i October 1820 indſat ſom Diſcipel i Metropolitanſkolen, og derfra dimitteret til Univerſitetet 1826; underkaſtede ſig i October 1833 theologiſk Embedsexamen (H. ill.); conſtitueredes d. 31te Decbr. 1841 ſom Lærer ved Viborg Cathedralſkole, og udnævntes d. 23de Decbr. 1843 til Adjunct ſammeſteds. — * $\frac{4}{8}$ 1843 (i Vallensbek) Dionyſia Georgine Juliane Kieler (f. $\frac{20}{8}$ 1804 i Stavanger), Datter af Overkrigscommiſſair Jens Benzon K. (døbt $\frac{30}{5}$ 1775 i Odenſe, † $\frac{10}{8}$ 1840, Søn af Eiler Chriſtian K.) og Lene Marie f. Jaſt (døbt $\frac{18}{10}$ 1771 i Storehedinge, † $\frac{20}{1}$ 1847 i Viborg). — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1845, S. 49—50).

Den unge Snedkermeſter, Novelle i ſyv Affnit af Ludvig Tieck, overſat. 1.—2. Deel. Kbh. 1837.

Materialier til at indøve den tydſke Formlære. Viborg, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 259). Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1847.

Regler og Beſtemmelſer for det danſke Sprogs Orthographie ſamt for Interpunctionen (indledede med en kortfattet Formlære og Sætningslære). Viborg, 1846. Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1848.

Om Opgaver til Udarbeidelſe i Modersmaalet ved Examen artium og de udvidede Skolers Afgangsexamen. (i Indbydelſesſkriftet til Examen i Viborg Kathedralſkole 1846; ſærſkilt optrykt. Viborg, 1847). [om diſſe tre ſidſtnævnte Skrifter jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 270, Tillæg, af D + R.; 1847, Nr. 50, Tillæg, af S. N. J. Bloch; „Fædrel.“ 1846, Nr. 290, af E. Wolle].

Kort Overſigt over den tydſke Syntax (til Repetitions-Brug), i „Indbydelſesſkrift ved Viborg Kathedralſkoles aarlige Examen i Juli 1851“, Viborg, S. 1—30.

Et Par Comedier, udg. Viborg, 1851.

Medredacteur af: Viborg Stifts-Tidendes Feuilleton. Marts 1845.

Enkelte Leilighedsdigte (ſ. Berl. Tid. 1852, Nr. 152, Tillæg).

Wollheim (Anton Edmund Franz Joſé Xaver Maria); f. i Hamborg af moſaiſke Forældre; var Doctor Philoſ., da han 1835 opholdt ſig i Kjøbenhavn, hvor han fik et interimiſtiſk Hverv ved det ſtore kongelige Bibliothek, at forfatte Cataloger ſaavel over endeel trykte Bøger af den indiſke Literatur, ſom iſær over de af Rask hjembragte indiſke Haandſkrifter, med Undtagelſe af dem paa Pali og Singaleſiſk (ſ. Werlauff, hiſt. Efterretn. om det ſtore kgl. Bibl. 2den Udg. S. 377—78); blev 1846 af Senatet i Hamborg udnævnt til Tolk og Overſætter i Franſk, Engelſk, Danſk, Svenſk, Hollandſk, Italienſk, Spanſk, Portugiſiſk, Nygræſk, Perſiſk og Hindúſtanſk; kaldte ſig ſiden Chevalier da Fonſeca, og blev 1850 Privatdocent ved Univerſitetet i Berlin. — (Jvfr. „Dagen“ 1835, Nr. 110, 20, 46; „Kbhvnspoſt.“ ſ. A. S. 471, 487, 543, 588).

Skal være Forfatter til det, under J. B. Schick's Navn udkomne Skrift: Profesſor David og hans Fædreland. 1ſte Hefte. Kbh. 1835. Andet Oplag, med tvende Efterſkrifter, udg. af A. E. Wollheim. ibid. eod. Samme paa Tydſk. ibid. eod. (Jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 435, 44, 47; Danſk Folkebl. I. S. 7—8).

Om hans øvrige Skrifter ſ. Kayſer Index libr. VI. 283; VIII. 551; X. 533.

Wolters (Hans Jacob), f. 1768 (døbt $\frac{6}{2}$ ſ. A.) i Ribe, hvor hans Fader Chriſtian W. var Maler; dimitteret til Univerſitetet ſom Privatiſt fra Ribe 1785; blev Doctor Philoſophiæ i Kiel; 1803 Toldkasſerer og Poſtmeſter i Fladſtrand (nu Frederikshavn); 1818 Told- og Conſumtions-Inſpecteur, og ſ. A. tillige Vejer, Maaler og Brager ſammeſteds. † 7de Februar 1831. — *1. Sara Jacobſen (Buch) (døbt $\frac{1}{12}$ 1772 i Leirſkov, † c. 1824, Datter af Søren Jacobſen og Mette Rasmusdatter). *2. Anne Kirſtine Thuren (f. $\frac{2}{3}$ 1788 i Kbhvn., Datter af Skipper Anders Nielſen Th. og Marie Eliſabeth Kindt). — (Jvfr. Aalborg Stifts-Tid. 1831, Nr. 25).

Nogle Træk af vor gode Kronprindſes Levnet og Embeders Beſtyrelſe. Kbh. 1800, m. Kb. — Sange for Danſke og Norſke. Aalborg, 1811.

Landbovennen eller Underviisning og Raad for Landboer, udgivet af D. Hans Wolters og D. Friderik Ekkard. Et Maanedsſkrift. 1ſte Aargang og 2den Aarg. indtil Maj incluſive. Kbh. 1798—99.

Sang for ægte Danſke, i Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 114. — En Sang i „Frederik 6tes Reiſe gjennem Jylland 1824“, S. 55—56.

Worm (Jens*), eneſte Søn af nedenſtaaende Prof. Oluf W.;

---

*) Kaldte ſig ſiden Janus van eller von Worm.

f. 1789 i Horſens; blev dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes lærde Skole 1808; tog i Januar 1816 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen (n. c.); var i nogle Aar Beſidder af en Landejendom i Byen Braae, Stenderup Sogn i Hatting Herred; opholdt ſig derefter i Horſens og tilſidſt i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 16de Marts 1848.

Leverance til Blok Tørens Svaneſang. Kbh. 1831. (jvfr. Berl. Tid. 1834, Nr. 147; Øst's „Materialier", S. 432, og Art. A. B. G. Ludvigſen, II. 158).

Worm (Oluf), f. d. 22de October 1737 (ikke 1756) i Tved i Mols Herred, Aarhuus Stift, Søn af Provſt Chriſten Sørenſen Bagge, Sognepræſt ſammeſteds (fra $\frac{27}{3}$ 1728, † $\frac{29}{3}$ 1772), og Margarethe Benedicte Worm (døbt $\frac{10}{8}$ 1726 i Aarhuus, * $\frac{7}{11}$ 1755, † $\frac{10}{11}$ 1790, Søſter til Juſtitsraad og Prof. Jens Worm, Rector i Aarhuus); kom 1768 i denne ſin Morbroders Huus, og i Aarhuus Latinſkole, hvorfra han 1775 afgik til Univerſitetet; tog d. 20de April 1779 theologiſk, og d. 26de Maj 1780 philologiſk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1779 theologiſk Decanus paa Communitetet; 1784 Magiſter Philologiæ; manuducerede i flere Aar til theologiſk Atteſtats; blev d. 11te Januar 1788 Rector ved Horſens latinſke Skole; fik d. 14de Marts 1800 Titel af Profesſor; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 3die Januar 1823 valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs hiſtoriſke Klaſſe; d. 21de Februar 1829, efter Anſøgning, i Naade og med Penſion entlediget fra Rectoratet. † 12te September 1830 i Horſens. — * 1788 Eliſabeth Saur (døbt $\frac{3}{3}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{18}{10}$ 1834 i Horſens, Datter af Lægen Johan Wilhelm S. i Kbhvn. og Anne Maria Eegholm). — („Rector Oluf Worm, et Mindeſkrift af J. Møller, tilligemed et Udvalg af hans Breve", i Nyt theol. Bibl. XIX. 44—292 [jvfr. L. T. 1832, Nr. 43]; Nekrolog, i „Dagen" 1830, Nr. 224; L. T. 1830, Nr. 42, S. 659—69, af J. Møller, med en latinſk Gravſkrift af R. Møller, S. 669—72; jvfr. C. F. W. Bendz, Bidrag til Horſens lærde Skoles Hiſtorie, 1ſte Hefte, S. 69—79 [Program 1848]; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 24—25; 1851, S. 17; N. V. Dorph's „Erindringsord" i Programmet fra Horſens Skole 1829; U. F. Roſings Tale ved Worms Biſættelſe, Horſens 1830; E. G. Tauber, Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 132—33; Hertels Beſkr. ov. Aarhuus Domkirke, II. 177; P. O. Brøndſteds „Nogle Ord til O. Worms Amindelſe." (Kbh. 1835); Selmers Akad. Tid. I. 287; Skanderborg Amtsavis 1829, Nr. 98; 1830, Nr. 77, 79; „Dagen" 1838, Nr. 30; C. F. W. Bendz

Indbydelſesſkrift til Hovedexamen i Horſens lærde Skole 1814 [indeh.: Breve fra forſkjellige, tildeels hiſtoriſk bekjendte Mænd, til Prof. Rector O. Worm]. — Portrait, malet 1828 [bekoſtet af Skolens øvrige Lærere], lithographeret 1833. — Om hans Gravmonument, foranſtaltet af en Deel af hans Diſciple og udført af Freund, ſee A. F. Mülertz's Program fra Horſens Skole 1837).

Specimen opusculi philologico-phiosophici *de notionibus vocum*, quibus *virtutes et vitia in Novo Foedere* designantur, accuratius determinandis, pro summis in Philologia honoribus etc. Havn. 1784. 8. (Iverſens litter. Progresſ. III. 29—36; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 281). — *Luxdorphiana e Platone*. Sumtibus *P. F. Suhmii*, cum annotationibus edidit *O. Wormius*. Part. I. Hafn. 1790. 4to. (L. E. 1791, Nr. 18; Krit. o. Antikr. VI. Nr. 25; Allg. L. Z. 1791, Nr. 116; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 145—46. 150. 281; Indbydelſesſkr. fra Horſens Skole for 1844, S. 27—28). — Juvenals ottende, trettende og fiortende Satire. Fordanſkede og med Commentar oplyſte. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 39; jvfr. „Den danſke Tilſkuer" 1801, Nr. 69; N. theol. Bibl. XIX. 188—89). — *Ciceronis* orationem *pro Marcello νοθείας* suspicione, quam nuper injiciebat *F. A. Wolfius*, liberare conatus est *O. Wormius*. Accessit oratiunculæ interpretatio danica. Havn. 1803. (L. E. 1804, Nr. 4; Leipz. L. Z. 1804, Novbr. S. 2333 u. f.; N. Allg. D. Bibl. Bd. 98. St. 2. S. 456—59; Benj. Weiske, Commentarius in Orat. M. Tullii Ciceronis pro Marcello. Lips. 1805; „Der Freimüthige", von Kotzebue, 1805, Nr. 185, S. 222; Hall. Allg. L. Z. 1808, I. Nr. 4. 5. 6; G. J. Spaldingii de Orat. Marcelliana disputatio, i Wolf's og Buttmanns Museum antiquitatis Studiorum, Vol. I. Berol. 1808, pag. 3—94; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 193. 195. 199—200. 201—5. 209—10. 238—39. 290—91; Indbydelſesſkr. fra Horſens Skole for 1844, S. 65. 66—68).

Prolusio, qua solennia secularia emendatorum sacrorum indicit *O. Wormius*. Havniæ, 1817. Folio. 4 pagg. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 247—48. 250).

Oratio, quam in schola Hothersnesiensi, cum emendatorum per Lutherum sacrorum secularia agerentur solennia, die 1 Nov. 1817 habuit *Ol. Wormius*. Havniæ, 1818. (jvfr. Møllers Theol. Bibl. XX. 190—93; N. theol. Bibl. XIX. 248).

Odysſeus's Eventyr i Kyklopens Hule eller Odysſeens niende Sang, fordanſket i Originalens Verſemaal. Udgivet ſom Indbydelſesſkrift af N. B. Dorph. Horſens, 1829. 4to.

Samlede Skrifter. Efter hans Død udgivne af N. Møller og N. B. Dorph. 1ſte Hefte, indeholdende: Krigsfangerne, Comedie i fem Acter af Plautus, overſat og forklaret. 2det Hefte: Horats's Ars poëtica, overſ. og forklaret; med den latinſke Text. Kbh. 1834—35. („Dannora" I. 248—52, af Fr. Thaarup).

Julius Agricolas Levnet af Tacitus. Overſat og forklaret. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogſaa indlemmet i „Bibliothek for Overſættelſer af latinſke og græſke Clasſikere".

Juvenals udvalgte Satirer. Overſatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogſaa i „Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Clasſikere".

Perſius's Satirer. Overſatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B.

Dorph. Kbh. 1840; ogſaa i „Bibl. f. Overſ. af lat. og gr. Claſſikere“. (Om diſſe tre ſidſtnævnte Skrifter ſee „Fædrel.“ 1841, Nr. 645; jvfr. Nr. 673, af N. V. Dorph).

I „Minerva“ (Auctionen af Lucian, overſ. 1786. I. 425—52. [En anden Overſættelſe af J. Baden ſtaaer i Univerſ. Journ. VI. 66—83, jvfr. ſſtd. S. 142]; Gravſkrift over Jens Worm, 1791. I. 134; Salluſt om Adelen, overſ. 1792. III. 167—72. [L. E. 1793, S. 694]; Gravſkrift over Billedhugger J. Hjernøe, 1801. IV. 176; over Biſkop Janſon, 1805. II. 94, og over O. Høegh-Guldberg, 1807. IV. 326).

I „Iris og Hebe“ (Gedikes Afſkedsſang til det 18de Aarhundrede, overſ. i Aarg. 1801. I. 100—104).

I Nyerups „Hiſtorie om de latinſke Skoler“ (Erklæring afgiven i Marts 1795 over Hertugen af Auguſtenborgs Ideer om Skoleväſenet, S. 314—18; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 196, 204).

I „*Miscellanea Hafniensia*“, edid. F. Münter, (Oratio habita d. IX. Jan. 1807 in schola Hothersnesiensi, de causis ejus, quam in scriptis Autorum Romanorum admiramur, intelligendi et scribendi praestantiae, i Tom. I. fasc. II. 1818. p. 1—38; jvfr. Leipz. L. Z 1818. II. S. 2627; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 223, 248).

I Liunge's „Hertha“ (Æneidens fjerde Sang, overſat, 1828. II. 199—231; jvfr. III. 128).

I Møllers „Nyt theologiſk Bibliothek“ (Oratio inter solennia inaugurationis duorum magistrorum habita in schola Hothersnesiensi d. 17 Julii 1801 [hvori er indføjet en danſk Overſættelſe i Jamber af Juvenals fjerde Satire fra V. 34 til Enden], i XVI. 211—38; Tale, holden i Horſens lærde Skole d. 2den Juni 1809, i XIX. 1—43; Udvalg af hans Breve til Prof. R. Nyerup, ſſtd. S. 139—236; til Dr. R. Møller, S. 237—75; til Overlærer E. P. Roſendahl, S. 275—84, og til Prof. J. Møller, S. 285—90).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler af danſke Prædikanter“ (Communionstaler, i 2den Samling, S. 289—323; jvfr. M. f. L. XVI. 429—30).

I E. P. Roſendahls „Indbydelſesſkrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralſkole 1840“ (De iis, quæ summam spem faciant in juvene scholastico, *oratio* habita in schola Hothersnesiensi MDCCIC., S. 5—25; jvfr. T. f. L. o. K. V. 434—35).

Adſkillige theologiſke Recenſioner i „Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger“ for Aarene 1783—88, og deriblandt over alle Skrifterne i den liturgiſke Fejde 1785, jvfr. Møllers Theol. Bibl. XII. 103; XV. 359; XVI. 367.

Om hans Deeltagelſe i Udgaven af J. Worms Lexicons 3die Deel, ſee Fortalen til ſamme.

Worm (Peter), f. i Vordingborg d. 28de Septbr. 1788, Søn af Forvalter W. paa Iſelingen og Abelone Dorothea la Cour (f. $\frac{3}{8}$ 1761, † $\frac{10}{11}$ 1843 i Chriſtrup); opdroges fra ſit 4de til 13de Aar hos ſin Moders Halvbroder, Degnen Jørg. la Cour i Landsbyen Odder, i Hads-Herred i Jylland; kom i Sommeren 1801 i Vordingborg Latinſkole, hvorfra han dimitteredes til Univerſitetet 1807; tog i Januar 1813 theologiſk Atteſtats (Laud.);

drog kort efter til Jylland, og var Huuslærer paa et Par Herregaarde; blev d. 14de Juni 1820 Sognepræſt for Hylleſted og Rosmus i Aarhuus Stift, og d. 30te Juni 1838 for Chriſtrup og Hornbek i ſamme Stift. — *Loviſe Theodora Petrine Hjort (f. $\frac{22}{12}$ 1800, Datter af Præſten Fred. Chriſtian H. i Hylleſted og Karen f. Bagge).

Europas tilkommende Skikkelſe. Aarhuus, 1831. (Hele Oplaget af den Skrift, 600 Exemplarer, blev ved det da exiſterende „Kongl. Danſke Cancelliet-Magtſprog tilintetgjort, jvfr. „Dagen“ 1831, Nr. 174).

Frimodige Yttringer om den danſke Stats Toldvæſen. Aarhuus, 1831. 44 S. 8. („Dagen“ 1831, Nr. 212).

Yttringer om Fædrelandets Forſvarsvæſen foranledigede ved Capt. Bl Skrift: „Land- og Søemagt“. Aarhuus, 1832. 29 S. 8.

Hvad vilde en betryggende Milits koſte den danſke Stat aarlig? Af S. L. Schwarz. Kbh. 1846.

Danmarks Repræſentation. (Motto: Concordia parvæ res crescunt). Randers, December 1848. (Et Heel-Ark i Folio, ſom blev omdeelt paa Rigsforſamlingen. Forf. havde ikke navngivet ſig).

Danmarks Dronnings Fødſelsdag, fejret i Randers d. 28de Juni 1811 (fire Smaadigte), i Barfods „Skandinav. Folkekalender“ for 1846, S. 54—58. (Bleve aldrig brugte i Randers, da Byens Cenſor beſlaglagde dem).

Desuden nogle Artikler i Tidsblade, men uden Navngivelſe, ſamt en heel Deel ſærſkilt trykte Viſer.

Worm (Petri Claudius Ferdinand Emil), f. d. 30te Septbr. 1814 i Nyborg, hvor hans Fader Jens Frederik W. var Kjøbmand og gift med Marie Sophie Rasmuſſen; gik i nogle Aar i ſin Fødebyes lærde Skole; kom efter ſin Confirmation, i November 1828 til ſin Morbroder, Kammerraad, Godsforvalter Rasmuſſen paa Durebygaard, for at øves i Comptoir-Forretninger, og forblev i denne Stilling indtil 1ſte Maj 1834; antoges d. 11te April 1836 ſom Underofficeer ved det daværende Kongens Regiment, hvorfra han efter Anſøgning erholdt Afſked d. 30te Maj ſ. A.; blev formedelſt formeentligt Drab paa J. P. Tønder (ſee S. 423) henrettet d. 20de Novbr. 1838. (jvfr. F. M. Langes „Udvalg af danſke og udenlandſke Criminalſager“ IV. S. 66—78, 97—255, 353—81; V. 113—141, 243—67; J. V. Neergaards „Betragtninger“ og „Yderligere Betragtninger over Worms aandelige Tilſtand med Henſyn til den Tønderſke Drabsſag.“ Kbh. 1837; C. H. Visby's „Dagbog over mine Beſøg hos Worm“. ib. 1838; Øst's „Minerva“ II. 55—74; 166—74; Collegial-Tid. 1838, Nr. 48. — Portrait, lithogr. 1838).

Smaa Arbeider i Fængslet, eller hans Digte, hans Breve til Visby, og hans Moder etc. Kbh. 1838.

Petri Claudius Worms Breve og Digte, med flere Bidrag til at oplyſe denne Ulykkeliges Characteer og Perſonlighed, udgivet af F. M. Lange. Kbh. 1838.

Wormſkjold (Morten), ældſte Søn af nedenſtaaende Conferenceraad Peder v. W.; f. d. 16de Januar 1783 i Kjøbenhavn; privat dimitteret til Univerſitetet i Efteraaret 1801; tog i October 1805 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen med Charakten Haud illaudabilis; gjorde i Selſkab med J. W. Hornemann og C. Smith en botaniſk Reiſe i Norge 1807; blev 1808 Secondlieutenant ved det Sjællandſke Skarpſkytter-Corps; tog 1812 Afſked fra Militairtjeneſten, og tiltraadte ſamme Aar en naturhiſtoriſk Reiſe til Grønland, hvorfra han kom tilbage over Norge 1814; gik 1815 med den af den ruſſiſke Rigskantsler Greve Romanzow paa egen Bekoſtning foranſtaltede Jordomſeilings-Expedition under Capitain Kotzebues Anførſel med Briggen Rurik gjennem Sydhavet til Kamſchatka, hvor han tilbragte omtrent to Aar, og hjemkom i Sommeren 1819. (jvfr. L. T. 1816, Nr. 47; 1817, Nr. 15; 1818, Nr. 22. 46. 49; 1819, Nr. 33; Rahbeks „Heſperus" I. 250—51); udnævntes d. 8de Juli 1818 til Ridder af Danebroge; var Medlem af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab og det phyſiographiſke Selſkab i Lund. — Schumacher og Sprengel have opkaldt Planter efter ham: Wormskioldia (jvfr. Krøyers Naturhiſt. Tidsſkr. I. 586—87). † 29de November 1845, ugivt, paa Gaunø. — (Jvfr. Bloch Suhrs „Digte og Afſkedsord", S. 23—24).

I „Athene" (Af et Brev, dateret Godthaab i Grønland den 6te September 1812, i I. 77—85).

I „Det Skandinav. Literatur-Selſkabs Skrifter" (Gammelt og Nyt om Grønlands, Viinlands, og nogle flere af Forfædrene kjendte Landes formeentlige Beliggende, i Aarg. 1814, S. 298—403).

Bidrag til „Flora Danica", fasc. XXVI. sq.

Wormſkjold (Peder), f. d. 26de Auguſt 1750, ældſte Søn af Henrik Chriſtian Worm (adlet $\frac{22}{4}$ 1757 under Navnet Wormſkjold), Secretair i det Danſke Cancelli og Ejer af Hovedgaarden Bramminge i Ribe Amt (f. $\frac{17}{10}$ 1726, * $\frac{5}{9}$ 1749, † $\frac{6}{5}$ 1760), og Ingeborg Chriſtiane Teilmann (f. 1720, † $\frac{4}{5}$ 1785, yngſte Datter af Etatsraad Chriſtian [Chriſten Hanſen] Teilmann, til Skrumsager, Endrupholm etc. ſamt Amtmand over Lundenæs og Bøvling Amter, og Chriſtine Marie Reenberg); blev 1767 Academiſt i Soro og lagde ſig iſær efter Kameralvidenſkaberne; tog d. 21de Marts 1771 juridiſk Embedsexamen ved Kjøbenhavns Univerſitet med Charakteren Laudabilis; blev d. 26de Februar 1776 Kammer-Secretair i det Veſtindiſk-Guineiſke Rente- og Generaltoldkammer; gik 1777 i lige Egenſkab over til Rentekammeret, hvor han d. 23de April 1781 blev Committeret; 1779 Kammerraad, og 1781 Juſtitsraad; d. 25de Aug. 1786 Medlem af Commisſionen for Landbovæſenet; 1796 Deputeret i Rentekammeret; 1797 Etatsraad; d. 28de Marts 1798 Medlem af Creditkasſens Direction; d. 19de April 1801 Curator for Vemmetofte Frøkenkloſter; d. 27de Septbr. 1805 Conferenceraad; d. 28de Januar 1809 Ridder, og d. 28de Januar 1811 Commandeur af Danebroge; d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 9de Febr. 1816 Deputeret for Finantſerne; d. 5te Marts ſ. A. Medlem af Commisſionen angaaende den islandſke Handels Frigivelſe; d. 28de October 1817 Storkors af Danebroge. † 15de Marts 1824. — * $\frac{23}{11}$ 1781 Margrethe Mette de Teilmann, til Riſtrup (f. $\frac{2}{6}$ 1757, † $\frac{22}{11}$ 1837 i Aarhuus, eneſte Datter af Juſtitsraad Morten de T., til Riſtrup, og Mette v. Gersdorff). — („Dagen“ 1824, Nr. 72; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1821—26, S. 341—42; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 25; Elmquiſt's „Læſefrugter“ XXIV. 119; Bergſøe: „Chr. Reventlovs Virkſomhed“, I. S. 111. 116. 286).

Oratio die natalitiorum Christiani VII. IV cal. Febr. 1770 habita a *Petro Wormskjold.* Dixit: Qvantum Principi ac Regi debeant Cives, agriculturam atque agricolarum conditionem in melius restituenti. Soræ 1770. 4to.

I „Den for Landbovæſenet nedſatte Commisſions Forhandlinger“ (Kbh. 1788—89, 4to): En Betænkning, i I. 158—173; Om Gaardforſidderens Udſættelſe fra Gaardens Brug, ſſtd. S. 222—25; Grunde, hvorfor han vægrer ſig ved at underſkrive Commisſionens Foreſtilling til Kongen, ſſtd. S. 361—65; Promemoria, i II. 745—47.

Worré (J. J. A.), Studioſus Chirurgiæ.

Amalgunde, Dronning af Italien, eller Hiſtorien om en Tryllekilde, overſat. Kbh. 1833. (Allern. Skilderi 1833, Nr. 63).

I „Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“ (Balduin, 1833, Nr. 63).

Worſaae (Jens Jacob Asmusſen), f. i Veile d. 14de Marts 1821. Hans Fader var Juſtitsraad Jens Worſaae, Amtsforvalter over Veile Amt (f. $\frac{16}{7}$ 1780 i Vorſaae, Albek Sogn, i Vendſyſſel, † $\frac{29}{3}$ 1840); hans Moder Margrethe Eliſabeth Berthelſen (f. $\frac{2}{6}$ 1796 i Vang, i Thy, † $\frac{8}{3}$ 1848), Datter af Provſt Carl Peder B. († $\frac{20}{12}$ 1825 ſom Sognepræſt til Torrild og Vetſlet i Aarhuus Stift) og Henriette Sophie Brøndlund. Efter at have nydt privat Underviisning hjemme, kom han i October 1834 i Horſens lærde Skole, hvorfra han 1836 gik over i Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn; dimitteredes to Aar efter (1838) fra denne Skole til Univerſitetet og erholdt ſaavel ved Examen artium ſom ved Examen philologico-philosophicum Charakteren Laudabilis; gjorde fra 1838 til 1843 Tjeneſte ſom Asſiſtent ved det Kongl. Muſeum for Nordiſke Oldſager; foretog med offentlig Underſtøttelſe i Sommeren 1842 en antiqvariſk Rejſe i Sverige og en lille Deel af

Norge, ſamt endvidere i Sommeren 1844 en Rejſe i Bleking; udnævntes d. 12te Juni 1844 til Alumnus paa Elers's Collegium; berejſte ved Hjelp af det Lasſonſke Stipendium i 1845 Meklenborg, endeel af Preusſen, Sachſen, Böhmen, Øſterrig, Baiern, Baden, hvorpaa han fra det nordlige Schweiz vendte hjem langs ad Rhinen gjennem de preusſiſke Rhinprovindſer og Hannover. Endelig blev det ham overdraget i Aarene 1846 og 1847 paa offentlig Bekoſtning at underſøge de nationale Oldtidsminder, og iſær Minderne om de Danſke og Nordmændene i England, Skotland og Irland (jvfr. Nord. Litt. Tid. 1846, S. 288); udnævntes ved ſin Hjemkomſt herfra, under 22de Decbr. 1847, til Inſpecteur over de antiqvariſke Mindesmærker i Danmark ſamt til Medlem af den Kongl. Commisſion for Oldſagernes Opbevaring (ſ. „Fædrel." 1847, Nr. 307). Ved Ophævelſen af denne Commisſion omtrent to Aar ſenere (§ 1849) paalagdes det ham ved Kgl. Reſolution, i Forening med Inſpecteuren ved Muſeet for de Nordiſke Oldſager Etatsraad C. J. Thomſen, at „danne et ſamlet Tilſyn med de nordiſke Oldtidsmindesmærkers Bevaring i det Hele"; tiltraadte i Efteraaret 1851 en videnſkabelig Rejſe til Frankrige, hvorfra han kom tilbage i Foraaret 1852; udnævntes d. 6te October 1851 til Ridder af Danebroge, og blev d. 2den April 1852 valgt til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs hiſtoriſke Klaſſe. Han er derhos (ſiden 1847) udenlandſk Medlem af Antiqvarernes Selſkab i London (Society of Antiqvaries of London), ſamt af adſkillige andre brittiſke og tydſke antiqvariſke Selſkaber.

Danmarks Oldtid, oplyſt ved Oldſager og Gravhøie. Udgivet af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Med mange Træſnit af Kittendorff. Kbh. 1843. (anm. af K. F. Wiborg i „Fædrel." 1843, Nr. 1428, 35, 36; af C. Molbech i „Hiſtor. Tidsſkr., udg. af den danſke hiſt. Forening", IV. 655—66; af Cronholm i „Studier, Kritiker och Notiſer", Lund, 1844, Nr. 7—8 og 9—10, ſamt i Beilage zur Augsburg. Allgem. Zeitung 1843, 25de Decbr. Nr. 359). — Paa Tydſk under Titel: **Dänemarks Vorzeit, durch Alterthümer und Grabhügel** beleuchtet. Aus dem Däniſchen überſetzt von N. Bertelſen. Mit Holzſchn. u. Anh. Kopenh. 1844. (anm. i Itzehoer Wochenblatt 19de Juli 1844; i Kuglers „Kunſtblatt" 1844, Nr. 57; i Heidelberger Jahrbücher der Literatur 1844, Nr. 44—45, S. 702—09, af C. Wilhelmi; i „Journal of the Archæological Institute of Great Britain and Ireland". London 1846. Vol. II. pag. 291—92; N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 131, af A. L. J. Michelſen). — Paa Engelſk under Titel: ***The Primeval Antiqvities of Denmark*** by J. J. A. Worsaae. Translated and applied to the illustration of similar remains in England by W. J. Thoms F. S. A. Secretary to the Camden Society etc. Illusrated with numerous Woodents. London. John Henry Parker. 1849. 158 & XXIII. pag. 8vo. (jvfr. „The Gentlemans Magazine", February 1850, pag. 161—69; „The Athenæum" 1850, Nr. 1176 (May 11), pag. 496—97).

Om Forholdet mellem de ſkandinaviſke Folk i Oldtiden. Et Foredrag holdt den 23de Februar 1844 i det ſkandinaviſke Selſkab. Kbh. (1844).

Runamo og Braavalleslaget. Et Bidrag til archæologisk Kritik. Med fem lithographerede Tavler. Kbh. 1844. 4to. (anm. i „Nyt Aftenblad“ 1844, Nr. 269; „Den Berlingſke Tidende“ 1844, Nr. 311 (ſ. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1741); „Studier, Kritiker och Notiſer“ 1844, S. 295; jvfr. *Bemærkninger i Anledning af Hr. Cand. Worsaae's Skrift: „Runamo og Braavalleslaget“ af G. Forchhammer.* Kbh. 1844. 12 S. 8. Aftrykt af Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1844 af H. C. Örsted, Nr. 7, S. 120—30; Bemærkninger af Finn Magnusen ſſtds S. 130—35; af C. Molbech i samme Oversigt Nr. 8, S. 144—48). — *Tillæg til „Runamo og Braavalleslaget“.* Kbh. 1845. 4to. (Uddrag i „Berlingſke Tidende“, Tillæg til Nr. 17 og 18 for 1845).

Blekingske Mindesmærker fra Hedenold, betragtede i deres Forhold til de øvrige skandinaviske og europæiske Oldtidsminder. Med femten lithographerede Tavler. Kbh. 1846. 4to. (anm. i „Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 96; i „Nyt hiſtor. Tidsſkr.“ I. 678—86, ved C. Molbech). — Paa Tydſk tilligemed „Runamo og Braavalleſlaget“: *Zur Alterthumskunde des Nordens*, enthaltend: 1. Blekingsche Denkmäler aus dem heidnischen Alterthum in ihrem Verhältniss zu den übrigen skandinavischen und europäischen Alterthumsdenkmälern. 2. Runamo und die Braavalleschlacht. Leipzig, 1847. 4to, mit 20 lithographirten Tafeln. (anm. af Wilhelmi i „Heidelberger Jahrbücher der Literatur“. Jahrg. XXXX. März und Aprilheft; i Hamburger literariſche und kritiſche Blätter 1847, Nr. 50; i Schmidts „Allgemeine Zeitſchrift für Geſchichte“, 4ter Jahrg. 7. B. 2. H. (Februar 1847) S. 188—89; af A. L. J. Michelſen i N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 131, 32).

Die nationale Alterthumskunde in Deutſchland. Reiſebemerkungen. Aus dem Däniſchen. Kopenhagen, 1846. [Paa Danſk i „Annaler for Nordiſk Oldkyndighed“ 1846, S. 116—150]. (anm. af C. Wilhelmi i „Heidelberger Jahrbb. der Literatur“ Jahrg. XXXIX.; af W. A. Schmidt i „Allgem. Zeitſchr. für Geſchichte“ 3ter Jahrg. 6. Bd. Berlin 1846. S. 285—288; af A. L. J. Michelſen i N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 132).

The Antiqvities of Ireland and Denmark, being the substance of two communications made to the Royal Irish Academy at its meetings November 30th and December 7th 1846. From the Proceedings of the Royal Irish Academy Vol. III. Dublin 1846. 27 pag. 8vo.

Den Danſke Nationalitet. Et Par Ord i Anledning af Forfatnings-ſpørgsmaalet. Kbhvn. 1848 (Februar). 15 S. 8. („Flyv. Poſt“ 1848, Nr. 40).

Danevirke, Danſkhedens gamle Grændſevold mod Syden. Med et illumineret Sprogkort over den jydſke Halvø og et Kort over Syd-Slesvig. (Særſkilt Aftryk af „Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter“ 5te Hefte). Kbh. (Juni) 1848. (jvfr. F. L. o. K. VI. 204). Paa Tydſk: Danevirke, der alte Gränzwall Dänemarks gegen Süden, ein geſchichtliches Beitrag zur wahren Auffaſſung der Schleswigſchen Frage. Aus dem Däniſchen überſetzt von A. Courländer. (Nebſt einer illuminirten Sprachkarte über die jütländiſche Halbinſel und einer Karte über Südſchleswig). Kopenh. 1848. (ogſaa i „Antiſchleswigholſteiniſche Fragmente“, H. 2.).

Om Danebrog. Et Foredrag i det Skandinaviske Selskab, den 17de Marts 1849. Kbh. 1849. Udgivet af det Skand. Selskab. 32 S. 8. Med 12 Træsnit og Chemitypier. (anm. i „Berlingſke Tid.“ 1849, Nr. 90; i „Nordiſcher Telegraph“ Nr. 25, S. 652—53).

Om en forhistorisk, saakaldet „tydsk" Befolkning i Danmark. Med Hensyn til Nutidens politiske Bevægelser. (Aftrykt af „Fædrelandet" 29 Mai — 2 Juni 1849). Kbh. (1849). 32 S. 8. (jvfr. „Tilſkueren" 1849, Nr. 18—19, S. 319—21; P. A. Munch i „Maanedſkrift for det Norſke Folk" 1849, Iſte Hefte; jvfr. „Rigstidenden" 1849, Nr. 46, 51, 55 og 57; P. A. Munch: Skandinavismen, nærmere underſøgt med Henſyn til Nordens ældre nationale og literære Forhold. Bemærkninger ved J. J. A. Worſaaes Skrift: Om en forhiſtoriſk o. ſ. v. Chriſtiania 1849. 48 S. 8. (aftrykt af „Morgenbladet"); L. K. Daa: „Prof. P. A. Munchs Antiſkandinaviſtiſke Hiſtorik", i „Chriſtianiapoſten" 1849, Nr. 375, 76, 82, 85 (ogſaa ſærſkilt aftrykt); P. A. Munch: „Om L. K. Daas Skandinaviſtiſke Polemik", i „Morgenbladet" 1849, Nr. 228, 31, 32; L. K. Daa: „Reſultaterne af Prof. Munchs antiſkandinaviſtiſke Opſatſer", i „Chriſtianiapoſten" 1849, Nr. 412).

Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridsskrift om „Skandinavismen". (Aftrykt af „Fædrelandet" 20—23 Aug. 1849). Med Bemærkninger af „en Islænder". (Aftrykte af „Tilskueren" Nr. 22—23, 21 Aug. 1849). Kbh. 1849. 50 S. 8. (jvfr. „Brev til Islænderne om en Munk i Norge fra Bødvar Gunnhedins Søn." Kbh. 1849. 16 S. 8; „Slutningsſvar til Hr. Worſaae" af Prof. A. Munch, i „Morgenbladet" 1849, Nr. 252; jvfr. „Fædrel." 1849, Nr. 223).

Jyllands Danſkhed. En Proteſt mod Jacob Grimm's nye tydſke „Folkeret". Kbh. 1850. 21 S. 8. (anm. i „Chriſtianiapoſten" 1850, Nr. 609). Paa Tydſk: Proteſt eines Jütländers gegen Jacob Grimm's neues deutſches „Volksrecht". Überſetzt von Theodor Schorn. Copenhagen 1850. 21 S. 8. (anm. i „Nordiſcher Telegraph", Leipzig 1850, Nr. 86).

Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland. Med trende Kaart samt med Træsnit og Chemitypier. Kbh. 1851. („Dannevirke" XIV. Nr. 190; „Flyv. Poſt" 1851, Nr. 261; „Berlingſke Tid." 1851, Nr. 303; „Fædrel." 1852, Nr. 20; Gersdorfs „Repertor. der deutſchen und ausländiſchen Literatur", 1852, jvfr. „Flyv. Poſt" 1852, Nr. 129). Paa Engelſk: An account of the Danes and Norwegians in England, Scotland and Ireland. London 1852. (anm. i „Daily News" 1852, 26 January; „Allgem. Zeitung" 1852, af A. Helfferich; jvfr. „Fædrel." 1852, Nr. 41; „Dannevirke" XV. Nr. 72).

I „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed*", udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Efterretning om Undersögelsen af to Steendysser i Veibye Sogn, Frederiksborg Amt, i Aarg. 1838—39, S. 170—76; Undersögelser af Gravhöie i Danmark, i Aarg. 1840—41, S. 137—163; Et Par Ord om Gorms og Thyres Höie i Jellinge, sstd. S. 167—176; Fund i Steendysser i Danmark, i Aarg. 1844—45, S. 193—217); og i „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*" (Om Vigtigheden af et Centrum for nordisk Oldforskning, i Aarg. 1846, S. 3—20; Den nationale Oldkyndighed i Tydskland, Reisebemærkninger, sstd. S. 116—150. (Original til den tydske Oversættelse, see ovenfor); Jernalderens Begyndelse i Danmark, oplyst gjennem Gravfund, i Aarg. 1847, S. 376—387, med Afbildning af Tjæreby-Fundet, Tab. II—III; fortsat i Aarg. 1850, S. 358—62, med Afbildninger Tab. II—III; Fund af romerske Oldsager i Danmark, i Aarg. 1849, S. 390—99, med Tab. IV—VI).

I Raſks's „Morſkabslæsning for den danſke Almue (Nogle Folkeſagn, 1839, S. 511—514; 1840, Nr. 6).

I »Hiſtoriſk Tidsſkrift«, udg. af den danſke hiſtoriſke Forening (Bidrag til Veile Byes og Amts Hiſtorie i det ſyttende Aarhundrede, i II. 175—258. [anm. af Cronholm i »Studier, Kritiker och Notiſer« 1841, Nr. 24, S. 196—97]; Hvorvidt kan man antage, at det i Haraldskiær-Moſen (1835) opgravede Liig er den norſke Dronning Gunhildes? En kritiſk Underſøgelſe, i III. 249—292, ogſaa ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1841. [Replik af N. M. Peterſen i »Annaler for Nord. Oldkyndighed« 1842—43, S. 262—326]; Endnu nogle Bemærkninger angaaende den norſke Dronning Gunhildes formeentlig opdagede Liig, i IV. 253—272).

I »Antiſlesvigholſtenſke Fragmenter«, udgivne efter Foranſtaltning af Conſiſtorium ved Kjøbenhavns Univerſitet af A. F. Krieger, det 5te Hefte indeholdende »Danevirke« (ſee ovenfor).

I „*Grönlands historiske Mindesmærker*“, udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Antiqvarisk Chorographie af Grönland, en kortfattet Udsigt over de der hidtil forefundne Mindesmærker om de gamle Nordboere, i III. Bind, S. 795—815).

I »Danſk Folkekalender«, udg. af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug (Afladskræmmeren Arcimbolds Segl, i Aarg. 1843, S. 146—152; Danevirke, før og nu, i Aarg. 1844, S. 155—171; ogſaa ſærſkilt aftrykt i Forbindelſe med C. F. Allens »Slesvigs Gjenforening med Danmark under Kong Frederik den Fjerde« til Uddeling i det Slesvigſke; overſat paa Tydſk i »Nordiſcher Telegraph«, Leipzig 1849, 1 Juni, Nr. 35).

I »Hempels Avis« (Et Brev fra den nordſlesvigſke Grændſe, 1848, Nr. 76, og derfra i »Kbhspoſt.« ſ. A. Nr. 76).

I »Fædrelandet« (Indledningsord til den nordiſke Studenterfeſt den 13de Januar 1845, i Aarg. 1845, Nr. 1802; Den kongelige Mynt- og Medailleſamling paa Roſenborg, 1848, Nr. 125; Om en forhiſtoriſk, ſaakaldet »tydſk« Befolkning i Danmark. Med Henſyn til Nutidens politiſke Bevægelſer, 1849, Nr. 121—125. [ogſaa ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1849, ſee ovenfor]; Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridsſkrift om »Skandinavismen«, ſ. A. Nr. 192—195. [ligeledes ſærſkilt aftrykt, ſee ovenfor]; Slutningserklæring i den Munchſke Strid, ſ. A. Nr. 223).

I »Urda«, et norſk antiqvariſk-hiſtoriſk Tidsſkrift (Om nogle i Norge fundne Oldſager fra Broncealderen, i 3die Bds 1ſte Hefte, Bergen 1847).

I „*Journal of the Archæological Institute of Great Britain and Ireland*“ (A few remarks upon the antiqvities of silver, found at Cuerdale, Vol. IV. London 1847, pag. 200—203).

I „*The Athenæum*“ (Treasure Trove [in Scotland], 1849, March 17. Nr. 1116, pag. 278-79).

I *G. Forchhammers* „*Oversigt* over det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger“ o. s. v. (Antiqvariske Iagttagelser paa en Reise i Normandiet og Bretagne, i Aarg. 1852, Nr. 5—6). — Andeel i: Undersögelser i geologisk-antiqvarisk Retning. Særskilt optrykt af Oversigten over det Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger i 1848 og 1851. Kbh. 1851. 57 S. (ej i Boghandelen). — (Efter Autogr.).

Worſøe (Arild Friis), f. i Veilby Præſtegaard i Aarhuus Stift d. 27de September 1751, af Forældrene: Frederik Chriſtian W., Provſt i Sønder-Herred, ſamt (fra $^{a}_{o}$ 1747) Sognepræſt for Veilby og

Homaa Menigheder (f. 1719, † $\frac{1}{3}$ 1791), og Mette Friis (en Datter af Provſt Arild F. i Spentrup i Aarhuus Stift); blev underviiſt af ſin Fader, og 1765 dimitteret til Univerſitetet med Teſtimonium af Prof. Rector J. Worm i Aarhuus; tog i det følgende Aar den philoſophiſke Examen (Laud.) og erholdt nogle Aar derefter Baccalaureigraden; var 1767—1770 Huuslærer og Hjelpeprædikant hos Provſt Wang i Nuſtrup i Tørninglehn; abſolveree d. 12te Decbr. 1772 den theologiſke Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1775 Katechet og Lærer ved Chriſtians Plejehuus i Kjøbenhavn; d. 20de Marts 1782 Sognepræſt til Vor Frue-Kirke ved Roeskilde, og d. 10de April 1795 til Hyllinge og Lyngby i Sjælland. † 15de Marts 1824. — * 1795 Dorthea Pohlmann.

Chriſtelige og værdige Følelſer ved andagtsfuld Erindring om Forſynets beſynderlig naadige Førelſe i den øienſynligſte Ildsnød og Fare da Chriſtiansborgs Kongelige Slot afbrændte den 26de Februar 1794, foreſtillet paa den efter Kongelig Befaling anordnede Andagts og Bededag i en Prædiken til Høimesſe over Eſ. 43, 1—3, holdet i Roeskilde Domkirke og i vor Frue Kirke paa anden Søndag i Faſten. Kbh. 1794. 30 S. 8. (L. E. 1794, Nr. 49; Annal. der theol. Litteratur 1791, 6te Beylage, S. 81).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Tidlig modne Ærter fra Horns Herred, i I. Aarg. S. 88). — (Tildeels efter Autogr.).

Vosbein (Chriſtian), f. d. 11te Auguſt 1768, en Søn af Chriſtian V., Capitainlieutenant i Sø-Etaten (f. $\frac{8}{12}$ 1726, † $\frac{7}{10}$ 1770), og Henrica Dorothea Wigant (f. $\frac{14}{3}$ 1746, * $\frac{24}{5}$ 1762, † $\frac{11}{8}$ 1820, næſtældſte Datter af Tobias Wigant, Capitain i Sø-Etaten, og Eliſabeth Marie Platou); blev Søcadet og d. 17de April 1789 afſkediget ſom Secondlieutenant; fik ſiden Charakteer ſom Capitainlieutenant; var Ejer af et Salpeter- og Teglværk ſamt af en Skedevandsfabrik i Hillerød. † 29de April 1823. — * Eliſabeth Kirſtine Mørch (f. $\frac{28}{10}$ 1778, † $\frac{18}{9}$ 1849 i Helſingør).

I „Den oeconom. Correſpondent“ (Maaden at virke Salpeter paa Værket i Frederiksborg, i 2. Aarg. 1818, Nr. 49; Aſtragel, i 4. Aarg. 1820, S. 193).

Vosbein (Johan Julius), Ovenſtaaendes yngſte Søn; f. d. 12te Auguſt 1810 i Hillerød; beſøgte fra 1820 til 1828 Frederiksborg lærde Skole, ſom han paa Grund af Familieforhold forlod Aaret før han ſkulde dimitteres, og beſtyrede derefter indtil 1839 ſin Moders Ejendomme i Hillerød, af hvilke han da blev Ejer; erholdt ſamme Aar Bevilling ſom Bog- og Papirhandler i ſin Fødeby, hvor han ſiden blev Formand for Borgerrepræſentanterne. † 1ſte Juni 1846 under et Beſøg i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{18}{10}$ 1840 Chriſtine Caroline Wilhelmine Thune (f. 1816,

† $\frac{8}{4}$ 1842). *2. Nathalie Peterſen. — (Jvfr. „Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 126).

Frederiksborg Amts Tidende, begyndt d. 1ſte Juli 1839 og fremdeles fortſat under hans Redaction indtil hans Død. Kbh. 4to. (jvfr. „Berl. Tid.“ 1839, Nr. 180). — (Efter Autogr.).

Woſemoſe (Hans Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 8de Decbr. 1784, yngſte Søn af Chriſtian W., Raadmand ſamt Hof- og Stads-rets-Procurator (f. $\frac{6}{8}$ 1736, † $\frac{14}{9}$ 1796, jvfr. Thaarups „Journal for Kjøbenhavnere“ I. 189—90), og Maria Sophie Brunn (døbt $\frac{22}{3}$ 1747 i Kbh., * $\frac{23}{3}$ 1774, † $\frac{26}{4}$ 1823, en Datter af Etatsraad, Generalauditeur i Marinen, Andreas B. og Anne Marie Als); blev i Efteraaret 1801 dimitteret til Univerſitetet fra Frue-Latinſkole i Kjøbenhavn, efter der at have taget Examen Artium med bedſte Charakteer, og erholdt Udmærkelſe ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende Aar; tog i April 1806 den theoretiſke Deel af den juridiſke Embedsexamen (Haud illaud.); levede derefter ſom Sproglærer i Kjøbenhavn.

Om Forſkiellen mellem Jøder og Jødedom, og om dettes nødvendige Tilintetgjørelſe, af J. F. Fries. Overſat. Kbh. 1816.

Sex Overſættelſer (Tydſk, Engelſk, Franſk, Italienſk, Latinſk og Græſk) af Blok Tøxens Formælingsdigt, helligede Sandhedens, Digtekonſtens og Sprogvidenſkabens Venner. Kbh. 1829. 4to. („Kbhpoſt.“ 1829, S. 178).

Bidrag til Kampen for Sandhed, med nogle Forord om Stridsſkrifter. Kbh. 1829.

W. Shakſpeares udvalgte Sørgeſpil, overſatte. 1.—8. Hefte. Kbh. 1831.

Redacteur af: α) Allernyeſte Skilderie af Kjøbenhavn 1831—1833. Kbh. 4to. β) Den nye Tilſkuer. (No. 1—13). ibid. 1835. 4to.

En ſtor Mængde Bidrag til Oppoſitionsbladet „Adraſtea“; ligeledes proſaiſke og poetiſke Bidrag i „Kbhvns Skilderie“, Statsvennen“, „Politivennen“, „Telegraphen“ 1822—23, „Freia“ (ſ. Ex. Sprogbemærkninger, i Aarg. 1823), Høſt's „Nyt Archiv for Pſychol., Hiſt.“ o. ſ. v. (ſ. Ex. Tre Overſættelſer af Blok Tøxens Digt: „Til Sandhed“, I. 14—18; Nicolas Pedroſa, af Cumberland, overſ. ſſtd. S. 81—106; Om Kloſtere, efter Aikin, ſſtd. S. 159—176; Nogle Bemærkninger ved A. E. Boyes Overſættelſe af Shakſpeares Twelft-Night, eller What You will, i II. 279—81; Hiſtorien, efter W. Kennedy, i III. 231—38; Anthropologien, efter det Engelſke, ſſtd. S. 249—53; Skrivelſe til Ærligheden, efter F. C. Weisſer, ſſtd. S. 265—71), „Kjøbenhavnspoſten“ („Raad til Tyrkernes Tyrtæus, Dandſemeſter Bagge“, 1829, S. 125; ſ. O. G. F. Bagge: „Et Par Ord til Publikum og lidt Mops-Carotten Rapé til H. C. Woſemoſe“, 1829), „Valkyrien“ (1831, I. 133—35; II. 219—25; III. 93—94), Elmquiſt's „Dan“ (S. 58—60), Liunges „Nyt Repertorium for Morſkabslæsning“, Bd. 2. 3. 4, Elmquiſt's „Læſefrugter“ (Tvillingerne i Lamerton, i Bd. 51. S. 462—65), Kruſes Nytaarsgave for 1838, „Flyvepoſten“ (Mindedigte over A.

Oehlenſchläger, H. C. Ørſted, J. F. Schouw, 1850, Nr. 27; 1851, Nr. 60; 1852, Nr. 178).

Voſs (Johan Friederich Chriſtian), Broderſøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 680 anførte Frieder. Gerh. V.; f. d. 16de September 1749 paa Kongsberg, hvor hans Fader var Bergſecretair og Overberg-Kaſſerer; blev 1768 dimitteret til Univerſitetet ſom Privatiſt fra Kbhvn tog theologiſk Examen d. 31te Juli 1771 (n. c.), men blev 1774 Chef for det norſke Berg- og Saltværks-Comptoir, da under Bergværks-Directoriet, ſiden under Rentekammeret; var tillige Committeret i bemeldte Directorium, og, da dette gik ind, i Rentekammeret, for ſaavidt Berg- og Saltværks-Sagerne angik; blev 1779 Kammerraad; tog formedelſt ſvageligt Helbred Afſked 1800. † 11te April 1832 i Kbhvn. — * Giertrud Marie Clairet, kaldet Mohr (døbt $\frac{25}{4}$ 1754 i Kbhvn, † $\frac{28}{8}$ 1835, Datter af Tandlæge Jacques Clairet og Inger Maria Mohr).

Det frivillige Slaverie eller Kort Begreb om Sølvværket Kongsbergs nærværende Tilſtand. Kbh. 1771. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 144; jvfr. Luxdorphiana, S. 514). Herpaa ſvarede G. C. Schwingel i: „Anhang til det frivillige Slaverie." Kbh. 1771. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 208), og ſiden udkom af Voſs: Beſvarelſe paa det af Overberg-Caſſerer Schwingel ſaa kaldede Anhang etc. ibid. eod. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 262—63).

I „Minerva" (Nogle Erindringer og Anmærkninger ved F. Thaarups Afhandling om Norges Skovvæſen, 1793. I. 40—53. — Diſſe Anmærkninger ere i Nyerups Lit. Lex. S. 343 urigtig tillagte P. Leſchly).

Wrisberg (Philip Wilhelm), f. d. 10de Marts 1785; var Premierlieutenant ved Kbhvns Infanteri-Regiment, da han 1813 blev Chef for de Guineiſke Tropper og charakteriſeret Capitain; ſiden Major, og d. 26de Octbr. 1819 Gouverneur over de danſke Etabliſſementer paa Guinea-Kyſten (indtil 1821); opholdt ſig ſiden i Kjøbenhavn. — * $\frac{21}{6}$ 1813 Johanne Birgitte Grove (f. $\frac{21}{8}$ 1796, eneſte Datter af Generalkrigscommiſſair, Deputeret i Amiralitetet, Carl Fred. G. og Gedſke Cathrine f. Nordahl).

Jeſu Bjergprædiken, overſat i det Akraiſke Sprog. Med nogle Tillæg af Luthers lille Catechismus. Kbh. 1826. (med Fortale af Fr. Münter). — (÷)

Wulff (Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 21de Februar 1777, næſtældſte Søn af daværende Lieutenant i Sø-Etaten, ſiden Commandeur og Indrolleringschef i Nørre-Jyllands øſtre Diſtrict, Chriſtian Frederik W. (f. $\frac{15}{1}$ 1749, † $\frac{7}{8}$ 1812 i Aarhuus, jvfr. Kbhvns Skilderi 1812, Sp. 1140) og Kirſtine f. Johanſen (døbt $\frac{4}{4}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{25}{8}$ 1829 i Aarhuus, Datter af Kjøbmand Peter J. og Anna Eliſabeth Terchelſen); blev d. 30te Septbr. 1796

Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 24de Decbr. 1802 Premierlieutenant; d. 23de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 7de Febr. 1810 Capitainlieutenant; d. 20de Marts 1814 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 24de Septbr. 1815 Capitain; tilbragte efter Krigen og indtil 1821 den ſtørſte Tid paa ſin Ejendom, Petersgaard, i det ſydlige Sjælland; blev d. 1ſte Novbr. 1828 Commandeur-Capitain; 1834 valgt til 1ſte Suppleant for Sjællands Stifts Sædegaardsejere, og mødte i Roeskilde 1835—36; d. 28de Oct. 1836 tillagt Commandeurs Charakteer; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840—41 Chef paa Fregatten „Bellona“ paa et Togt til Sydamerika og omkring Cap Horn; blev d. 13de Febr. 1841 Chef for 1ſte Diviſion; d. 15de Auguſt ſ. A. Kammerherre; d. 5te Februar 1842 tjenſtgjørende Generaladjutant for Sø-Etaten og kongelig Jagtcapitain; erholdt d. 4de Juli ſ. A. Contre-Admirals Charakteer. † 17de Marts 1843 i Kbhvn. — * 1803 Henriette Bodilla Birgitte v. Munthe af Morgenſtjerne (f. 1782, Datter af Kammerherre, Stiftamtmand Caſp. Wilh. v. M. af M. og Anna Petra Cathrine v. Flindt). — (Nyt Archiv for Søvæſ. II. Tillæg, S. 29—30; jvfr. Withs „Danſke og Norſke Søheltes Bedrifter“, S. 56—58, 113—15; „Fædrel.“ 1842, Nr. 898; 1843, Nr. 1181).

I »Archiv for Søvæſenet« (Bemærkninger ved de [af S. A. Bille] opkaſtede Spørgsmaal: Næſtcommanderendes Tjeneſteforhold betræffende, i X. 1838. S. 263—272; jvfr. S. 431—59).

Wulff (Emil Andreas), f. d. 5te Juli 1811 i Kjøbenhavn, Søn af Krigsraad og Grosſerer Chriſtian Frederik W. og Maria Charlotte W. f. Ebbeſen († $\frac{18}{1}$ 1815 i ſit 35te Aar); blev d. 1ſte April 1823 Secadet; d. 23de Decbr. 1829 Secondlieutenant; d. 27de Octbr. 1839 Premierlieutenant; d. 1ſte April 1848 Capitainlieutenant; d. 27de Decbr. ſ. A. Ridder af Danebroge. — * $\frac{6}{10}$ 1841 Auguſta Sophie Caroline v. Voſs, Datter af Premier-Major i Kongens Regiment, Joh. Ludv. v. V. (f. $\frac{23}{7}$ 1783 i Egernførde, † $\frac{16}{7}$ 1840 i Kbhvn.) og Abigael Kirſtine Maria f. Uldall (døbt $\frac{29}{7}$ 1788 i Svendborg, † $\frac{17}{1}$ 1844 i Nyborg).

I »Archiv for Søvæſenet« (Optegnelſer fra Fregatten Rotas Ophold i Toulon, fornemmelig den engelſke Middelhavs Eſkadre betræffende, i XI. 1839. S. 72—83).

Wulff (Hans Andreas), ældſte Søn af Andreas Hanſen W. (f. i Tønder) og Johanna Jenſen (f. i Bredebro); f. d. 26de Septbr. 1761 i Flekken Hoier, hvor Forældrene dengang boede og drev Smaahandel. Han nød i ſin Barndom kun den ſædvanlige Skoleunderviisning, der dog udvidedes ved en Morbroder, ſom blev Degn og bibragte ham Elementerne af det tydſke Sprog; var fra ſit 16de til ſit 20de Aar ved Kniplingshandelen; modtog derefter en Lærerplads hos Kammer-Asſesſor Lautrup paa Eſtrup, i Nærheden af Kongeaaen, ſom 1788 anſatte ham ſom Forvalter paa ſit Gods, i hvilken Stilling han tilbragte ſex Aar; kjøbte 1794 Veſter-Nebel Mølle i Nebel Sogn, Bruſk Herred, Veile Amt; blev d. 28de Januar 1811 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; fik for ſin Flid i Agerdyrkning og Træplantning 1810, 1823 og 1825 det 1ſte, 2det og 3die Præmiebæger af det Kongl. Landhuusholdnings-Selſkab (jvfr. N. landoeconom. Tid. V. 377; VII. 296—98); foretog i Aaret 1829, efter dette Selſkabs Anmodning, en Reiſe i Sønderjylland og Holſteen ſamt det nordlige Tydſkland, for at indhente Underretning om Hørdyrkningen; blev d. 6te Maj 1837 Landvæſenscommiſſair i Veile Amt, og erholdt ſ. D. Kammerraads Rang; deeltog, ſom (1835) valgt Deputeret for det 15de jydſke Landdiſtrict, og 1841 valgt for det 22de Landdiſtrict, i Nørrejyllands Provindſialſtænder-Forſamlinger 1836, 38, 40, 42 og 44, og var Alderspræſident i disſe Forſamlinger (jvfr. Nørrejyllands-Stænder-Tidende 1846, S. 9); blev d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 8de Maj 1845 entlediget ſom Landvæſenscommiſſair og udnævnt til virkelig Juſtitsraad. † 6te Januar 1850 i Nebel-Mølle. — * $\frac{2}{3}$ 1794 Caroline Chriſtiane Paulſen († 1836), næſtældſte Datter af daværende Forpagter Rasmus Anthon P. paa Endrupholm. — (Portrait paa det lithographerede Blad: „Danſke Folkerepræſentanter i Viborg“, 1841).

Veiledning til at dyrke Hør og bearbeide den indtil Heglingen, af C. G. Rafn. Anden omarbeidede Udgave. Efter det Kgl. Landhuusholdnings-Selſkabs Foranſtaltning beſørget. Kbh. 1830. (Halds „Tidsſkr. f. Landoekon.“ I. 424—27; jvfr. ſſtd. S. 199, Noten; „Ugebl. f. den danſke Bonde“, I. 118). Tredie forøgede Udgave. Udg. af det Kgl. Landhuushold.-Selſkab. ibid. 1837. (jvfr. „Berlingſke Tid.“ 1838, Nr. 28).

Overſigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udredte af Kjøbſtædbeboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartkorn i Nørrejylland for Aaret 1834. Viborg, 1837. 31 S. Fol.

I Halds „Tidsſkrift for Landoekonomi“ (Bemærkninger, ſamlede paa en i Aaret 1829 foretagen Reiſe i Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen ſamt det nordlige Tydſkland; med ſærdeles Henſyn til Hørdyrkning. [Uddragne af en Beretning til Landhuusholdningsſelſkabet], i I. 199—220; Beſkrivelſe over nogle Maſkiner til Hørrens Brydning og Skjætning, ſſtd. S. 221—33; Nogle Bemærkninger angaaende Hørrens Dyrkning og Beredning, i III. 452—70).

I Tidsſkriftet „Fædrelandet“, udg. af David (Om den ny Matrikul, i V. 1839, Nr. 46, S. 773—82; jvfr. „Den Friſindede“ 1839, Nr. 54, og Wulff's Svar i Følgebl. til Aarhuus Stifts-Tid. 1839, Nr. 157).

I „Jyllandsposten“ (Om den ny Matrikul, 1839, Nr. 33. 34; jvfr. ſ. A. Nr. 38).

I „Aarhuus Stifts-Tidende“ (Conſumtionen, i Aarg. 1842, Nr. 43, Følgeblad; Om Toldgrændſens Ophævelſe, 1843, Nr. 193; Om Conſumtionens og Grændſetoldens Ophævelſe, 1844, Nr. 75; o. fl. a.).

I Dagbladet »Fædrelandet« (Noget om Misforholdene i Beſkatningen mellem Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holſten, med Henvisning til Forebyggelſesmidler herimod for Eftertiden, 1844, Nr. 1574).

I »Den Berlingſke Tidende« (Tanker ved Kong Frederik den Sjettes Mindeſtøttes Afſløring ved Skanderborg, den 31te Juli 1845, i Aarg. 1845, Nr. 185).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſialſtænderne for Nørre-Jylland« (Forſlag: om Conſumtionens Ophævelſe, 1836. I. 207—17; ang. Veivæſenet, ſſtd., S. 487—90; om en ligeligere Fordeling af de Amtsforvalterne tillagte Skriverpenge, ſſtd. S. 647—50; ang. Reguleringen af de ſaakaldte blandede Diſtrikter, 1838. I. 873—75; om Afholdelſen af et Marked i Egtved By, ſſtd. S. 887—88; om Conſumtionens Ophævelſe, ſſtd. S. 1009—21; om Brænderiernes Frigivelſe, ſſtd. S. 1025—32; ang. at Kongeriget Danmark maatte erholde ſamme Toldlovgivning ſom Hertugdømmerne Slesvig og Holſteen, ſſtd. S. 1011—45; om Conſumtionens Afſkaffelſe imod Indførelſen af en perſonel Skat, 1840, S. 148—53; om Conſumtionens Ophævelſe, 1842, S. 777—83; om Anvendelſen af de beſparende Renter til Statsgjeldens Afbetaling, ſſtd. S. 876—79; om at Landſkatten af Konge- og Kirketienden fremtidigen maa udredes efter den gamle Matricul, ſſtd. S. 1062—65; Om Ophævelſe af Grændſetolden mellem Jylland og Slesvig, ſſtd. S. 1087—90; ang. Udjevnelſen af de mellem Kongeriget og Hertugdømmerne ſtedfindende materielle Forhold, 1844, S. 677—81; om Anvendelſen af 5,100,000 Rbdlr. til Gjælds og Renters Afbetaling m. v., ſſtd. S. 686—89. — Taler af ham ſom Alderspræſident, 1836. I. 13—14, 782—84; 1838. I. 10—11, 1383—84; 1840, S. 11—13, 1851, 2831—36; 1842, S. 11—13, 3238—40; 1844, S. 12—13, 2890—92).

Wulff (Joh. D.), Boghandler i Helſinger.

ABC-Bog for Forelſkede, og for dem, der ville behage. Efter Jocoſus Frauenlieb. En Nytaarsgave for 1839.

Wulff (Peter Frederik), ovenanførte Chriſtian Wulff's ældſte Broder; f. d. 26de Novbr. 1774 i Kjøbenhavn; blev d. 21de Febr. 1791 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 21de Maj 1799 Premierlieutenant; 1802 Officeer ved Søcadetcorpſet; 1806 Næſtcommanderende ved ſamme Corps; d. 27de Juni 1808 Capitainlieutenant; erobrede ſamme Aar den engelſke Brig Seagull, og udnævntes d. 22de Septbr. ſ. A. til Ridder af Danebroge; blev d. 28de Januar 1813 Capitain, og benaadet med Dannebrogsmændenes Hædershtegn; d. 8de October 1815 førſte Lærer i Sømandſkabet ved Cadetcorpſet; commanderede fra 1813 til 1819, ſom Chef, den Brig, ſom krydſede i Øſter- og Nordſøen til Cadetternes Øvelſe; blev d. 14de Octbr. 1824 Chef for Søcadetcorpſet (indtil $^{1}_{2}{}^{3}$ 1841, da han indtraadte i Contre-Amirals Nummer i Marinens Detail); d. 27de Auguſt 1825 Commandeurcapitain; d. 1ſte Novbr. 1828 Commandeur af Danebroge; d. 20de Juli 1834 Commandeur; d. 29de April 1839 Generaladjutant for Sø-Etaten, og d. 30te April ſ. A. tillige kongl. Jagtcapitain;

d. 22de Maj 1840 Kammerherre; d. 22de Juni ſ. Aar Contre-Admiral (fra $\frac{2}{8}$ ſ. A. at regne). † 2den Februar 1842 i Kjøbenhavn. — * 1803 Hanne Henriette Weinholt (døbt $\frac{24}{10}$ 1784 i Kindertofte, † $\frac{5}{8}$ 1836, Datter af Jørgen W. og Margrethe Rasmusſen). — (Biographi, i „Nyt Archiv for Søvæſ.“ I. 1842, S. 25—27 [Officielle Deel], og derfra i „Dagen“ 1842, Nr. 110; i „Ny Portefeuille“ 1844. II. 52—57; jvfr. Oehlenſchlägers „Erindringer“ III. S. 41; IV. S. 170—71; Withs „Danſke og norſke Søheltes Bedrifter“, S. 49—51 og 67—69; „Fædrel.“ 1840, S. 181—82; „Dagen“ 1842, Nr. 38. 40; „Berlingſke Tid. ſ. A. Nr. 33. — Portrait, lithographeret i Em. Bærentzen & Comp. lithogr. Inſtitut, i „Ny Portefeuille“ 1844, 2det Bd.).

Rimede Smaating og Efterligninger. Kbh. 1813. (L. T. 1814, S. 486—94).

To Taler fremſagte ved Kongens Nærværelſe paa Søcadetacademiet. Kbh 1816.

William Shakſpeares tragiſke (dramatiſke) Værker overſatte. VI.—IX. Deel. Kbh. 188—25, med Shakſpeares Portrait; 5te D, overſ. af P. Foerſom og Wulff. ib. 1818. (L. T. 1819, Nr. 17. 19; Converſationsbl. 2den Aarg. I. Nr. 21) En ny Udgave af Shakſpeares dramatiſke Værker, overſ. ved P. Foerſom, Wulff o. A., udkom i 11 Dele. Kbh. 1845—51. (jvfr. Nord. L. T. 1846, Nr. 20).

Manfred (Drama i 3 Acter) af Lord Byron, overſat. Kbh. 1820.

Paradiſet og Feen, overſat efter Thomas Moores Lalla Rookh. Kbh. 1824.

Himmelen og Jorden. En Myſterie af Lord Byron. Overſ. Kbh. 1827. („Dagen“ 1827, Nr. 44; „Converſationsbl.“ 3die Aarg. Nr. 20—21).

Bemærkninger ved den i Maanedsſkriftet for Litteratur, 3die Aargangs 6te Hefte indrykkede Anmeldelſe af Commandeur J. P. Wleugels Lærebog i de mathematiſke Videnſkaber for de kongelige Sø-Cadetter etc. etc. Kbh. 1831. 18 S. 8. (jvfr. Anmelderens „Svar“ hertil. ibid. eod.).

Poetiſke Arbeider. Udgivne efter hans Død af Chr. Wulff. Kbh. 1814. (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1844, II. 70—71).

I „Archiv for Søvæſenet“ (Underſtøttelſes-Fond til unge Søkrigeres Dannelſe, i IX. 1837. S. 339—41).

Poetiſke Bidrag i „Tilſkueren“ (1819, Nr. 7; 1820, Nr. 1), og i „Kjøbenhavnsposten“ (1829, Nr. 161).

Wæwer (Chriſtian), ſee **Wewer.**

Woldike (Andreas), Broderſøn af Biſkop Andreas W. og Prof. Theol. Marcus W. (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 681); f. d. 27de Januar 1752 i Haderslev, yngſte Søn af Peder W. (f. $\frac{17}{10}$ 1692 i Sommerſted, Adjunct ſſtd. hos ſin Fader, den ældre Peder W., 1724, Sognepræſt ſſtd. 1725, Kirkeprovſt og Sognepræſt i Haderslev 1751, † $\frac{14}{5}$ 1759) og **Anna Catharine Arnkiel** (f. 1707, † 1767, en Datter af Præſten Anders A. i Moltrup); kom efter Faderens Død i ſin Fødebyes Latinſkole, hvorfra han dimitteredes 1769; rejſte derpaa til Kjøbenhavn og tog i Juli ſ. A. førſte Examen med Berømmelſe; blev 1771 Alumnus paa Borchs Collegium, og ſiden tillige Vice-Decanus paa Communitetet; abſolverede d. 27de Marts 1776 den theologiſke Embedsexamen (Haud illaud.); blev d. 2den Juli 1777 Stiftspræſt paa Vallø; d. 19de Januar 1787 Slotspræſt til Kronborg, Præſt ved den tydſke Menighed ſamt Garniſonspræſt i Helſingør; d. 25de September 1789 Sognepræſt i Storehedinge. † 29de December 1836. — *1. 1777 (den af Ewald beſungne) **Anna Hedevig Jacobſen** († 1788 i Helſingør, Datter af Fiſkemeſter Ole J. i Rungſted). *2. **Anne Chriſtiane Dorothea Bræſtrup** (døbt $\frac{25}{10}$ 1754 i Kjøbenhavn, † $\frac{18}{7}$ 1809 i Storehedinge), Datter af Hofmaler Jens Chriſtenſen B. og Anne Chriſtine Jesſen. *3. **Dorthea Langemarck** († $\frac{23}{9}$ 1846, i ſit 79de Aar, i Kbhvn.). — (Hans **Autobiographi** i Worms Lex. III. 873—75; jvfr. Dſt's „Materialier", Nr. 110, af Fr. Thaarup).

Dispp. pro stipendio Collegii Medicei, Havn. 4to: α) De *Clementis Romani* vita et scriptis. Part. I.—III. 1771—73; — β) De *Assyriorum* clade. 1774; — γ) De precum utilitate. 1775. — 3 **Prædikener.** Kbh. 1775. (Krit. Journ. 1775, S. 265; L. E. 1775, Nr. 32, S. 502—4). — Diss. ostendens ecclesiæ antiqvissimæ opinionem *de statu animæ post mortem* non favere Pontificiorum *de purgatorio* dogmati. Havn. 1776. 8. — **Prædikener** over adſkillige af de anordnede Søn- og Feſtdags-Evangelia, ſamt andre Texter. Kbh. 1779. (Ny krit. Tilſk. 1779, Nr. 41; L. E. 1779, Nr. 42). **Anden Samling.** Sorøe 1787. — **Vier Predigten.** Sorøe 1780. (L. E. 1781, Nr. 26). — **J. Jochims** Forſøg til at forbedre Underviisningen i Landsbye-Skolerne, overſat. ibid. 1781. (Litt. Journ. 1781. II. 35; L. E. 1781, Nr. 28). — **D. Langhans** om de Laſter, ſom hævne ſig ſelv paa Menneſkenes Helbred, overſat. ibid. 1783. (L. E. 1781, Nr. 9). — De, ſom ſaae med Graad, ſkulle høſte med Frydeſang. En Prædiken paa Nytaarsdag. Kbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 16). — **Liigprædiken** over Julius Wøldike. ibid. 1786. (L. E. 1787, Nr. 27). — **Ved min Kones Grav** i Mariækirke i Helſingør. ibid. 1788. — **De to ſidſte danſke Prædikener** i Helſingør og **Antrædelſes Prædiken** i Store Heddinge. ibid. 1789. (Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 18; L. E. 1793, Nr. 13, af V. C. Hjort). — **Tale** i Anledning af den glædelige 26de Februari efter Prædiken Faſtelavns Søndag 1794 i Store Heddinge Kirke. ibid. 1794. (L. E. 1794, Nr. 18, af V. C. Hjort). — **Prædikener** med flere kortere aandelige Taler, holdne ved adſkillige Leiligheder. I.—II. Bind. ibid. 1791—1802. (Krit. o. Antikr. XVI. Nr. 40). — **Prædiken** over Epheſ. 5, 19, da Orgelet i Store Heddinge Kirke førſte Gang blev brugt. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 25, af V. C. Hjort; „Iris og Hebe" 1796 I. 258). — **Spørgsmaale til Børn**, af et aſcetiſk Selſkab i Zürich. Overſatte. ibid. 1797. 2det Oplag. Odenſe 1813. — **Svar** paa de ham 1797 i Adresſeaviſen No. 125 forelagte Spørgsmaal i Anledning af en Note, tilføjet en Gravſkrift over Provſt Bredenberg. Kbh. 1798. („Iris" o. Hebe"

1798, II. 356—58). — Adſkilligt i theologiſke Materier. ibid. 1800. (L. E. 1800, Nr. 40). — Ved min anden Søns Confirmation i Storeheddinge Kirke. ib. eod. (L. E. 1800, Nr. 41, af V. C. Hjort, jvfr. Wøldikes Svar derpaa tilligemed Recenſentens Replik i Nr. 45, og Wøldikes Duplik i Nr. 52). — Ved Paſtor Mehls og min ældſte Datters Vielſe i Valløe Slotskirke. ibid. 1802. — Den nye anbefalede Maade at ſørge for Fattige paa Landet, kan bedre afhielpe Nød end den hidtil brugelige Maade at uddele Almisſen. En Prædiken. ibid. 1803. — Tale ved Joh. Rehlings Ægteforening. ibid. 1805. — Meninger, foranledigede ved Biſkop Boiſens Plan. ibid. 1806. — Prædikener, hvortil Nutidens Begivenheder give Anledning. ibid. 1808. (Hall. Allg. L. Z. 1810, Ergänzbl. Novbr. S. 966).

Ligprædiken over Kong Chriſtian VII. Kbh. 1814.

Fredsprædiken. Kbh. 1814.

Tale holden i et Venneſelſkab paa Frederik den 6tes Fødselsdag, d. 28de Januar 1817. Kbh. 1817.

Jeſu Chriſti ſidſte Lidelſers og Døds Hiſtorie. Kbh. 1820.

I Fallesens „Theologiſk Maanedsſkrivt“ (En Viſitats-Prædiken, XII. 170—184; Liigtale over Skolelærer og Kirkeſanger Røhr, den 25de April 1808, ſſt d. S. 184—88; To Prædikener, ſſtd. S. 474—501).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Tale ved en Mands Jordefærd, ſom fandtes død i en Leergrav, 1817, Nr. 24; Fortale til min tydſke Prædiken 1787 i Helſingørs St. Mariæ Kirke, 1824, Nr. 56).

Beſkrivelſe over Storeheddinge, i Lahdes „Danmarks Kjøbſtæder“.

Wøldike (Andreas), Nysanførtes Søn; f. d. 14de April 1787 i Helſingør; beſøgte i flere Aar Herlufsholms Skole; blev d. 4de September 1808 anſat ſom Secondlieutenant ved Danſke Livregiments 3die Bataillon, men ſøgte ſnart Anſættelſe ved den ſtaaende Hær, og blev udnævnt til Fændrik ved Sjællandſke Skarpſkytter-Corps i Januar 1809; tog 1810 den befalede Officeers-Examen og blev ſom ældre Secondlieutenant forflyttet til Jydſke Skarpſkytter-Corps i Juni 1811; tog 1813 Landmaaler-Examen, og blev Premierlieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, ved hvis Reduction han anſattes ved 3die Jydſke Infanteri-Regiment, hvor han foruden den daglige Tjeneſte fik det Hverv at være Lærer ved dette Regiments Underofficeer-Skole; erholdt 1817 Permisſion paa 9 Maaneder for at deeltage i en naturhiſtoriſk Rejſe igjennem en Deel af Sverige, Norge og Nordlandene; vedblev herefter Tjeneſten ved Regimentet indtil 1819; men da dette ſkulde drage til Garniſon i Aalborg, erholdt han Tilladelſe til at forrette Tjeneſte ved Prinds Chriſtian Frederiks Regiment, for tillige at være ſin Broder behjelpelig med at ordne og opſtille den europæiſke Fugleſamling, ſom han havde afſtaaet til Kongen; deelte nu ſin Tid imellem Tjeneſten ved Regimentet og det kongelige Muſeum indtil 1823, da han anſattes ſom Adjutant hos Infanteri-Inſpecteuren, Generalmajor v. Römer, i hvilken Stilling han uafbrudt forblev i

13 Aar; fik 1825 Anciennitet ſom Capitain, og udnævntes 1827 til Stabscapitain; blev 1836 Havneſkriver i Kjøbenhavn; ſ. A. Juſtitsraad; 1851 entlediget med Penſion. — * $\frac{1}{6}$ 1829 Anna Marthine Haagen (f. $\frac{8}{8}$ 1793 i Kbhvn., Datter af Etatsraad, Politi-Directeur Hans H. og Anna Cathrine f. Mengs).

I »Magazin for militair Videnſkabelighed« (Om Skydeøvelſe med Riffel, i IX. 269—282). — I »Nyt Magazin for milit. Videnſkabelighed« (Om Skydemaaden, iſær med Henſyn til Anſlaget, ved Soldatens Skydeøvelſe, i II. 181—192; Midler til at bevare Geværløb for Ruſt, i III. 88—90).

Wölfferdt (Friedrich Chriſtian Heinrich), f. 1787 (døbt $\frac{29}{7}$ ſ. A.) i Kjøbenhavn, Søn af daværende Skibscapitain, ſiden Havne-Controleur ſammeſteds, Johan David W. (døbt $\frac{8}{10}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{4}{11}$ 1816) og Marie f. Faber; tog i April 1808 danſk-juridiſk Examen med bedſte Charakteer; nedſatte ſig 1810 ſom Sagfører i Aalborg, hvor han d. 31te Decbr. 1811 blev Politi-Adjutant; d. 10de Auguſt 1813 tillige Procurator ved ſamtlige Underretter i Aalborg Stift, Aalborg By og Birkething undtagen; d. 5te Decbr. 1821 Stiftsreviſor og anden Raadmand i Aalborg; d. 7de Juli 1826 virkel. Cancelliraad; d. 7de Juni 1833 Byfoged og førſte Raadmand i Aalborg ſamt Birkedommer i Nørre-Sundby Birk; d. 6te Novbr. 1844 tillige Herredsfoged og Skriver i en Deel af Fleſkum Herred; d. 3die Decbr. 1847 i Naade og med Penſion entlediget, ſamt udnævnt til Juſtitsraad. † 4de Juni 1852. — * Anne Cathrine Lorentzen (f. $\frac{30}{11}$ 1787 i Kbhvn., Datter af Brændeviinsbrænder Detlev Hendrich L. og Frederike Ipſen).

Extract af de til Cancelliet, i Anledning af Pengevæſens-Forordningen, indkomne Foreſpørgsler, med Collegii Svar, uddraget af Collegialtidenden. Aalborg, 1815.

Worrishøffer (Johan Andreas Philipp Ferdinand), f. d. 3die Januar 1801 i Lübeck, en Søn af Johann Philipp v. W. (f. $\frac{8}{8}$ 1776 i Ortenberg i Churheſſen, † 1812), Lieutenant i det Slesvigſke Infanteri-Regiment, og Anna Joachime v. Fiſcher (døbt $\frac{14}{8}$ 1780 i Kbhvn., Datter af Major Melchior F. og Gyta Rebecca f. Paltz); blev i Januar 1824 optagen paa Landcadet-Academiet; d. 20de Decbr. 1825 Secondlieutenant ved det 1ſte jydſke Infanteri-Regiment; i Januar 1831 Lærer i det tydſke Sprog ved Landcadetcorpſet; d. 1ſte Decbr. 1834 Premierlieutenant; 1842 tillige Lærer i Tydſk ved den militaire Høiſkole (indtil Slutningen af 1848); gav ogſaa Underviisning i ſamme Sprog i Friis's Realſkole; udnævntes d. 15de April 1847 til Capitain af 2den Klaſſe (med Anciennitet fra $\frac{30}{9}$ 1844) i 5te Linie-Infanteri-Bataillon, og afgik fra 1ſte Maj ſ. A. ſom Lærer ved Landcadetcorpſet; blev d. 27de Maj 1848 Capitain af 1ſte Klaſſe i ſamme Bataillon; d. 13de Septbr. ſ. A. Ridder af Danebroge; fik d. 14de April 1849 Majors Charakteer, og d. 11te Aug. ſ. A. Majors Anciennitet; var Stabschef ved Generalcommandoen paa Als; blev d. 20de Novbr. 1849 Commandeur for 7de Linie-Infanteri-Bataillon; d. 13de Juni 1850 virkelig Major; d. 4de Febr. 1851 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 22de Novbr. ſ. A. Oberſtlieutenants Charakteer (dog indtil videre uden Anciennitet), og anſattes i Decbr. ſ. A. ſom Commandeur for 2den holſtenſke Infanteri-Bataillon; blev d. 1ſte Maj 1852 Commandeur for 16de Linie-Infanteri-Bataillon. — *Margarethe Chriſtiane Charlotte Kobrock (f. $\frac{13}{3}$ 1807), Datter af Borger Nicolaus K. i Rendsborg.

Leitfaden zur Erlernung der deutſchen Sprache. Kopenh. 1839.

Materialier til Brug ved Overſættelſe fra Danſk til Tydſk. Kbh. 1815. Andet Oplag. ibid. 1849.

6 Gedichte, aus dem Däniſchen des H. P. Holst, i »Portefeuillen« 1840, I. 1—3, 121; III. H. 36.

Z.

Zahle (Chriſtian Gottlieb), f. d. 9de Auguſt 1752 i Hollingſted, Gottorp Provſti, i Sønderjylland, hvor hans Fader Johann Chriſtian Z., givt med Eliſa Catharina Z., da var Præſt (fra 1745), ſiden ($\frac{10}{1}$ 1757) til Tumby og Strukſtrup i ſamme Provſti (f. 1719 i Kbh., Jubellærer $\frac{22}{9}$ 1793, † $\frac{28}{4}$ 1795); kom 1766 i Domſkolen i Slesvig, og 1769 i Latinſkolen i Halle; afgik derfra i det følgende Aar til Univerſitetet ſſtds., hvor han tilbragte 3 Aar; rejſte 1775 til Kjøbenhavn, underkaſtede ſig 1778 theologiſk Examen paa Gottorp og vendte efter 1½ Aars Forløb tilbage til Kjøbenhavn, hvor han blev Huuslærer hos Præſten Manthey ved St. Petri Kirke; blev d. 12te Maj 1784 tydſk, og d. 26de Marts 1790 tillige danſk Præſt ved Vemmetofte Frøkenkloſter i Sjælland; d. 15de Februar 1799 Sognepræſt til Slaglille og Bjernede ſammeſteds. † 24de Juli 1817. — *Chriſtina Esmarch (døbt $\frac{23}{4}$ 1762 i Boel, † $\frac{29}{8}$ 1827 i Slaglille, en Datter af Hinr. Chriſtian E. og Maria E.). — (Jvfr. Kordes's Lex. S. 407; Lübker's u. Schröder's Lex. II. 714—15).

Warum reden die Menſchen ſo wenig von Gott in Geſellſchaften. Aus dem Däniſchen des Prof. F. L. Bang. Kopenh. 1791. (L. E. 1791, S. 701; Allg. D. Bibl. CX. 362). — Sarkasmen, aus einer Däniſchen Originalſchrift überſetzt. Adrianopel, 1792. [ɔ: proſaiſk Overſættelſe af J. C. Bie's »Originale danſke moralſke

Fabler"]. (L. E. 1793, S. 107; N. Allg. D. Bibl. II. 390). — C. Baſtholms Auserleſene Stücke aus dem alten Teſtamente, überſetzt und mit Anmerkungen erläutert; ins Deutſche überſetzt. Flensb. u. Leipz. 1794. (L. E. 1795, Nr. 2). — Welche ſind die beſten Mittel, dem gemeinen Mann mit dem Inhalte ſeiner Bibel bekannter zu machen? Kopenh. 1796. (Allg. L. Z. 1797, Nr. 107). — Neueſtes Handbuch der Sternkunde, für Lehrlinge und Liebhaber. Aus dem Däniſchen des Søeborgſchen Sternkatechismi überſetzt, und mit neuen Anmerkungen begleitet. Auf's Neue durchgeſehen und mit Zuſätzen vermehrt von Th. Bugge. Kopenh. 1798. — Herder om Guds Søn, Verdens Frelſer, efter Johannis Evangelium. Overſ. Kbh. 1799. — N. E. Balles Aufklärung ſeiner Vorleſungen über die Bibel, und der Bericht an die Däniſche Canzley, den ariſtokratiſchen Katechismus betreffend. Aus dem Däniſchen. Kopenh. u. Leipz. 1800. — Fredens hellige Hædersminde. En Prædiken paa Nytaarsdag 1802. Kbh. 1802.

Joh. Aug. Nöſſelts Levnet, Charakteer og Fortjeneſter. Tilligemed en Samling af hans, tildeels utrykte, Afhandlinger, Breve og Brudſtykker. Udgivet af Aug. Herm. Niemeyer. Overſat fra Tydſk. Kbh. 1817.

Zahle (Ernſt Sophus Wilhelm), Nysanførtes Søn; f. d. 19de Marts 1797 paa Vemmetofte; kom 1810 i Herlufsholms Skole, og afgik derfra til Univerſitetet 1817; tog Aaret efter anden Examen med Udmærkelſe og vicarierede derpaa et halvt Aar for ſin ældre Broder ſom Lærer ved Herlufsholms Skole; blev ſiden Alumnus paa Walkendorfs Collegium og Lærer i Naturhiſtorie ved Metropolitanſkolen; vandt 1821 den udſatte Præmie for en Mindeſang over M. Luther (jvfr. L. T. 1821, S. 319—20); abſolverede i Juli 1822 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 12te Novbr. ſ. A. Adjunct ved Metropolitanſkolen; d. 28de Maj 1824 Sognepræſt til Asſens og Klakring i Aarhuus Stift; erholdt 1828 en Præmie for Beſvarelſen af den af det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkab for det Thottſke Legat 1826 udſatte Priisopgave »om Maarens Udryddelſe« (ſ. L. T. 1828, S. 561); blev d. 13de Marts 1829 Sognepræſt for Hvedſtrup og Flyng i Sjælland; d. 17de October 1836 Hof- og Slotspræſt. † 30te Marts 1837 i Kjøbenhavn. — * 1821 Wilhelmine Catharine Louiſe Bøttger (f. $\frac{14}{7}$ 1802 i Kbhvn., † $\frac{2}{2}$ 1837 i Hvedſtrup), en Datter af Rodemeſter Melchior B. og Frederike Marie B. — (Jvfr. Fortalen til hans »Digte«, 1843, S. IV—VIII; „Dagen" 1837, Nr. 77, 81; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 80; Kbhvnspoſt. ſ. A. Nr. 89, 98; Adr. Compt. Efterr. ſ. A. Nr. 83; »Ny Freia" 1827, S. 227).

Mindeſang over Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. (Tilkjendt den udſatte Præmie).

Caſual-Taler. Førſte Hefte. Kbh. (1835). (»Chriſtel. Kirketid.« 1835, Nr. 6—7).

Efterladte digteriſke Arbeider, udgivne af C. Clauſen. Kbh. 1837.

(jvfr. Kbhpoſt. 1837, Nr. 155; Kbhvns Læſeſalons Ugeblad 1837, S. 69—72; Nord. Ugeſkr. 1837, S. 211—12, af Fr. Barfod).

Digte, ſamlede og udgivne efter hans Død. Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. II. 1843. S. 1—14; „Ny Portefeuille" 1843, II. 30).

En Tale ved Jubelfeſten paa Herluſsholm d. 23de Mai 1816, indf. i de af A. W. Brorſon og C. F. Horneman angaaende denne Feſt udgivne „Forhandlinger", Kbh. 1817, S. 112—117.

Herluſsholms Skole i ſin Fødſel, en Fortælling, i Elmquiſt's „Læſefrugter" XLI. 161—81.

En Deel Digte og Sange, deels ſærſkilt trykte, deels adſpredte i: „Aftenblad" 1823, og „Nyt Aftenblad" 1824—26, „Sange i Anledning af Regentſens anden hundredaarige Jubelfeſt", Rahbeks „Tilſkuerne" 1823, „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn", E. Beyers „Geſion" 1826, Elmquiſt's „Læſefrugter" (Bd. 31, 35, 36, 38, 39, 41, 45), Garbrecht's „Dannebroge", Heibergs „Kbhvns flyvende Poſt" 1827, „Skandinaviſk Nytaarsgave" 1828, M. Winthers „Sneelilier" 1828, „Kjøbenhavnsposten" 1829 flgg.; „Dagen" 1829, Oehlenſchlägers „Prometheus" (III. 374), „Nyt Repertorium for Morſkabslæsning" (II. 16), A. S. Brandts „Poet. og proſ. Lommebog" 1835, Holst's „Nytaarsgave fra danſke Digtere" 1837, „Repertorium for Morſkabslæsning" 1843, ſamt i „Mindeblade for Herlovianere", 1850. — Enkelte af hans Sange ere ſatte i Muſik af H. P. J. Lyngbye (1831).

Kritiſke Anmeldelſer i „Maanedsſkrift for Litteratur" (af: J. L. Heibergs „Prindſesſe Iſabella", i III. 443—51; H. B. Melchiors „Den danſke Stats og Norges Pattedyr", XIV. 1—24; F. C. Sibbern „Til Minde om H. B. Melchior", ſſtd. S. 24—26; T. Rumohr „Regner Lodbrog og hans Sønner", XV. 398—402; C. Bagger „Dronning Chriſtine og Monaldeſchi", ſſtd. S. 402—09; W. Holſt „Chriſtian den Anden", ſſtd. S. 409—12; „Marſk Stig", ſſtd. S. 412—14); ſamt Recenſioner i det æſthetiſke Fag i „Danſk Litteratur-Tidende".

Udgav efter Forfatterens Død: Den danſke Stats og Norges Pattedyr. Et Priisſkrift af H. B. Melchior. Kbh. 1834, med 13 Kbt.

Zahrtmann (Chriſtian Chriſtopher), ældſte Søn af nedenſtaaende Sognepræſt Henr. Chriſt. Z.; f. d. 21de Decbr. 1793 i Viborg; blev d. 21de October 1810 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; d. 4de Januar 1818 Premierlieutenant; 1819 Medhjelper ved Sø-Kaart-Archivet; d. 10de Septbr. 1826 Capitainlieutenant; 1826 Directeur for Sø-Kaart-Archivet, og General-Inſpecteur over Sø-Etatens Chronometre; d. 1ſte Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1830 Ridder af St. Anna-Ordenens 2den Klaſſe, og ſ. A. Ridder af den franſke Orden pour le mérite militaire; ſ. A. Medlem af Conſtructions- og Reglerings-Commisſionen (af hvilken han udtraadte 1848, men d. 17de Septbr. 1831 atter blev Medlem); d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 9de Decbr. 1839 Adjutant hos H. M. Kongen; 1841 Ridder af den preusſiſke røde Ørns 3die

Klaſſe; d. 10de Juni ſ. A. Commandeur af Danebroge; ſ. A. Ridder af Sværd-Ordenen; d. 26de Marts 1843 Commandeurcapitain; ſ. A. Ridder af den røde Ørns 2den Klaſſe uden Stjerne; d. 18de September 1845 Kammerherre; d. 18de Marts 1846 Medlem af Defenſions-Commiſſionen; d. 16de Juli ſ. A. Commandeur af Sværd-Ordenen; ſ. A. Stor-Commandeur af den græſke „Vor Frelſers Orden“; udtraadte d. 3die Marts 1848, iſølge egen Begjæring, af Kongens Adjutantſtab; blev d. 11te Marts ſ. A. anden Militair-Deputeret i Amiralitets- og Commiſſariats-Collegiet; d. 20de Marts ſ. A. Medlem af den permanente Defenſions-Commiſſion for hele Riget; d. 27de Marts ſ. A. Medhjelper ved Marine-Miniſteriet; d. 6te April ſ. A. Marine-Miniſter; d. 12te Septbr. ſ. A. Commandeur; d. 15de Novbr. ſ. A., efter Anſøgning, i Naade entlediget ſom Marine-Miniſter, men overtog d. 16de Novbr. ſ. A. interimiſtiſk Marine-Miniſteriet; udnævntes ſ. A. til Ridder af St. Anna-Ordenens 1ſte Klaſſe, og d. 14de Juli 1850 til Storkors af Danebroge; fratraadte d. 10de Auguſt ſ. A., efter Anſøgning paa Grund af Sygdom, ſom interimiſtiſk Marine-Miniſter; blev d. 3die Aug. 1851 Contre-Admiral; d. 2den April 1852 udnævnt til Flaade-Inſpecteur (foreløbig for 2 Aar fra $\frac{1}{4}$ ſ. A.) — *Sophia Eliſabeth Donner (f. $\frac{15}{11}$ 1805), en Datter af Conferenceraad Conr. Hinr. Donner og Eliſabeth f. Willink, i Altona. — (Portrait, lithogr. 1849, i „Galleri af danſke Krigere“, Nr. 5).

Meninger om det henſigtsmæſſigſte Værn for Danmark, med Henſyn til Capitain v. Bloms Yttringer i ſamme Anledning. Kbh. 1831. 72 S. (jvfr. H. J. Blom: »Land- og Søemagt«, Nr. 2, 1832; M. f. L. VIII. 321 flg., af J. A. Fibiger; Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 446-72; G. L. Badens »Danmarks Riges Hiſtorie« Bd. V. S. VII.).

Beschreibung des *Kattegats*. Copenh. 1841.

I »Nordiſk Tidsſkrift for Oldkyndighed« (Bemærkninger over de Venetianeren Zeni tilſkrevne Reiſer i Norden, i Bd. II. 1833. S. 1—35).

I »Nyt Archiv for Søvæſenet« (Gjenlyd fra 1801, i Bd. I. 1842. S. 168—198, med 1 Tabel. [jvfr. »Fædrel.« 1842, Nr. 857. 882—85. 888. 891]; Erindringer fra Fregatten Thetis's Togt i 1842, i Bd. II. 1843. S. 255—284. [Uddrag i »Berlingſke Tid.« 1843, Nr. 186—89]; Ruſſiſke Chronometer-Expeditionen, i Bd. IV. S. 231—32; Om Grundlaget for Søkaart-Archivets nye Kaart over Danſk Veſtindien, i 2den Række, Bd. IV. S. 280—83; Planet-Syſtemet, ſſtd. S. 481).

I Schumachers „Aſtronomiſche Nachrichten“ (Auszüge aus Briefen aus Paris, Bd. II. Nr. 39, S. 212; Bd. V. Nr. 113).

I Falck's „Archiv für Geſch. u. ſ. w. der Herzogthümer“ (Erklärung, betreffend einige neuere von der Königlichen Admiralität herausgegebene Seekarten, i Bd. V. 1847. S. 491—95).

Zahrtmann (Henrik Christian), f. d. 28de Februar 1782 i

Tiſted i Viborg Stift, hvor hans Fader Johan Henrik Z., givt med Mariane Friis, var Sognepræſt (fra $\frac{28}{12}$ 1759); blev dimitteret til Univerſitetet fra Viborg Latinſkole 1775, og udmærket ved Examen Artium; tog d. 31te Marts 1779 philologiſk, og d. 4de April 1786 theologiſk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 18de Auguſt 1786 Præſt ved Tugt- og Manufacturhuſet i Viborg; d. 14de Novbr. 1788 Sognepræſt til Asferg og Faarup i Aarhuus Stift, og d. 21de Januar 1791 til Sortebrødre- eller Sønderſogns Menighed i Viborg; var i flere Aar conſtitueret Stiftsprovſt i Viborg Stift og Provſt i Nørlyng Herred. † 6te September 1826. — *Jochumine Bodilline Tetens (døbt $\frac{20}{8}$ 1771 i Horſens, † $\frac{24}{2}$ 1846 i Viborg), næſtyngſte Datter af Biſkop Peder Jacobſen T. og Anania Wederkinch. — (Thaarups Fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 489; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 16).

Argumenta pro *authentia librorum Novi Testamenti* ex *Hæreticorum* scriptis. Diss. I.—IV. pro stipendio Colleg. Med. Havniæ 1781—84. 8vo. („Iris" 1791, IV. 169). — Abbt om Døden for Fædrenelandet, overſat. Viborg, 1803. (L. E. 1804, Nr. 19). — Forſøg til Kirkebønner under nærværende Krigsuroligheder. ibid. 1807.

I „Efterretninger fra Selſkabet for indenlandſk Konſtflid" (Kunſtflidens Tilſtand i Viborg Kjøbſtad og Omegn, i I. 504—508).

Zeiſe (William Chriſtopher), f. d. 15de October 1789 i Slagelſe, hvor hans Fader Friedrich Z. (døbt $\frac{29}{9}$ 1754 i Aabenraa, † $\frac{15}{9}$ 1836 i Slagelſe, Søn af Apotheker Chriſtopher Z. i Aabenraa og Maria Gertrud Henningsſen) var Apotheker og givt med Johanne Helene Hammond (døbt $\frac{1}{3}$ 1755, † $\frac{25}{8}$ 1831 i Slagelſe, Datter af Commerceraad William H. og Louiſe Charlotte Hagerup); kom 1802 i ſin Fødebyes Latinſkole, i hvilken han tilbragte noget over 2 Aar; beſkæftigede ſig derpaa udelukkende med at lære Apothekervidenſkaben, deels i Hofapotheket i Kjøbenhavn, deels i hans Faders Apothek; kom i Efteraaret 1806 efter eget Ønſke i Huſet hos Profeſſor H. C. Ørſted, for under hans Vejledning at fortſætte ſine chemiſke og phyſiſke Studier; blev 1809 dimitteret til Univerſitetet af daværende Cand. Theol., nu Sognepræſt til Hjembek i Sjælland, E. C. Basſe; tog i det paafølgende Aar den philologiſk-philoſophiſke Examen (Laud.); udnævntes d. 1ſte Decbr. 1813 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkaſtede ſig 1815 den pharmaceutiſke Examen (eenſtemmigt Laud.), og ſiden Magiſter-Conferencen; disputerede d. 21de October 1817 for den philoſophiſke Doctor- og Magiſtergrad (creeret $\frac{1}{11}$ ſ. A.); tiltraadte i Begyndelſen af Aaret 1818 en Udenlandsrejſe, ved Underſtøttelſe fra Fonden ad usus publicos ſamt det Thottſke Rejſeſtipendium fra Univerſitetet etc.; opholdt ſig omtrent et halvt Aar i Göttingen, hvor han fornemmelig benyttede Strohmeyers Vejledning, og et Aar i Paris, hvor han iſær hørte Forelæsninger hos Thenard, Gay-Lusſac, Brongniart og Vauquelin; beſøgte paa Tilbagevejen Heidelberg, og hjemkom mod Slutningen af 1819; holdt i Somrene 1820—23, underſtøttet af det Kgl. Landhuusholdnings-Selſkab, offentlige Forelæsninger over den techniſke Chemi, med ſtadigt Henſyn paa Næringsvejene i Fædrelandet (jvfr. N. landoeconom. Tid. IV. 358; VII. 264); antoges 1820 til at foreſtaae Øvelſerne i det da oprettede chemiſke Øvelſes-Laboratorium; fik d. 14de Juni 1822 det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en Underſøgelſe „over Svovelkulſtoffets Forbindelſer med Æſkene" (jvfr. Ørſteds Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1821—22, S. 11—13); udnævntes d. 25de Juni ſ. A. til Profesſor extraordinarius i Chemi ved Kjøbenhavns Univerſitet; valgtes d. 7de Octbr. 1824 til Medlem af det Kongl. mediciniſke Selſkab, og d. 10de Decbr. ſ. A. til Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab; blev d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Chemi ved den nylig oprettede polytechniſke Lære-Anſtalt og 2det Medlem af dennes Beſtyrelſe; udnævntes d. 28de October 1836 til Ridder af Danebroge, og 1842 til Ridder af Nordſtjerne-Ordenen; var desuden Medlem af Landhuusholdnings-Selſkabets Konſt-Commisſion (ſiden 1822), og af flere videnſkabelige Samfund. † 12te Novbr. 1847 i Kjøbenhavn. — *Maren Martine Bjerring Brock (f. $^{12}_{3}$ 1806), ældſte Datter af Chriſtian B., ved Stempelcomptoiret, og Ulrikke Marie f. Nielſen. — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfeſten 1817, p. 42—13; Mindeſkrift, af H. C. Ørſted, i „Overſigt over det Kongl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandlinger" 1848, Nr. 3, S. 19—30, og derfra, med flere fuldſtændiggjørende og berigtigende Tilføjelſer, i Selmers „Nekrolog. Samlinger", 1ſte Aarg. S. 23—35; jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XXI. 462—64; A. Clausade „Voyage à Stockholm", Paris, 1845).

De vi corporum alcalinorum materias regno organico peculiares transmutandi, annexis quibusdam de transmutatione chemica in genere. Diss. inaug. Hauniæ, 1817. (L. T. 1818, Nr. 7).

Erindringsord til Forelæsninger over anvendt Chemie. Kbh. 1825.

Udførlig Fremſtilling af Chemiens Hovedlærdomme, ſaavel i theoretiſk ſom practiſk Henſeende. Førſte Bind. Med 4 Kobbertavler. Kbh. 1829.

De chlorido platinæ et alcohole vini sese invicem permutantibus, nec non de novis substantiis inde oriundis. Programma (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hauniæ, 1830. 4to, cum tab. lithogr. (i danſk Udtog, ved Forf., i L. T. 1830,

S. 750—52; frit overſat og forkortet i Annal. der Phyſik und Chem. Bd. 97 [Poggendorff Annal. Bd. 21]. 1831. St. 4. Apr. S. 497—541, og derfra i Geiger und Liebig Magaz. für Pharm. Bd. 35. (Bd. 2). 1831. H. 2. Aug. S. 103—11 [Neue Art von Platinſalzen]; Brewster Journ. 1832. Apr. p. 328, og derfra i Dublin Journ. of med. and chem. Sc. Vol. I. 1832. No. 2. May, p. 218—21). Paa Tydſk: Ueber das *Verhalten des Chlorplatins zum Alcohol* und die Producte ihrer Wechsel-Wirkung. Nebst einem Anhange über Platinlampen und Lampenessig, so wie über *Chloräther* und *schweren Salzäther*. Aus dem Lateinischen, Dänischen und Englischen übersetzt. (Abgedr. aus Schweigger Jahrb. für Chem.). Halle, 1831, nebst 1 Kpfr.

Om den af Hr. Reservechirurg *Djörup aflagte chemiske Pröve* ved den sidste Concurs for Professoratet i Pharmacologie og medicina forensis. Kbh. 1832. (M. f. L. VII. 435—42, af J. G. Forchhammer; jvfr. Art. M. Djørup, I. 342).

Haandbog i de organiſke Stoffers almindelige Chemie. Kbh. 1847.

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Om Urinens Anvendelſe ſom Gjødning, i III. 1821. S. 314—44; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, med en Anviiſning for Tilberedningen af dette Product, i IV. 1822. S. 271—301, med 1 Steentryk. (i Udtog, ved Forf., i „Tidsſkrift for Naturvidenſkaberne“ I. 238—56, og overſ. paa Tydſk af Fried. Holl, i Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 7. 1823. St. 1. S. 145—60).

I „*Tidsskrift for Naturvidenskaberne*“ (Om det hos os oprettede offentlige chemiske Övelses-Laboratorium, i I. 1822. S. 56—63; Udtog af en analytisk Undersögelse af et Slags i Sjælland fundne Kul, sstd. S. 122; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, o. s. v., sstd. S. 238—56. [see ovenfor]; En ny Klasse af Svovelforbindelser, opdagede, sstd. S. 265—68; Xanthogensyren med nogle af dens Producter og Foreninger. [Udtog af hans Afhandling i Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger I. D.], i II. 1823. S. 82—133).

I Schweigger's „Journal für Chem. und Phyſik“ (Vorläufige Anzeige einer neuen Claſſe von Schwefelverbindungen. Auszug eines Berichts vom 17. Mai 1822 an die Kgl. Geſellſchaft der Wiſſenſchaften zu Copenhagen; aus dem Däniſchen von C. G. Deckmann, i Bd. 35. (Jahrb. Bd. 5). 1822. H. 2. S. 73—82. [i Udtog i Annals of Philos. Vol. 20. (Vol. 4). 1822. Octbr. p. 241—47]; Ueber das Vorkommen des Schwefels in der Assa foetida; Auszug eines Briefes vom 15. Apr. 1826, i Bd. 46. (Jahrb. Bd. 16). 1825. H. 3. S. 314—26); Schwefelweinöl und analoge Verbind., i Bd. 67. S. 73; Bd. 68. S. 146; jvfr. Poggendorff Annal. Bd. 28. S. 628—30, Noten).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs *naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*“ (*Xanthogensyren*, med nogle af dens Producter og Foreninger, i I. 219—276. [jvfr. Ørſteds Overſigt 1822—23, S. 12—16, og Tidsſkr. for Naturvidenſk. II. 82—133]; paa Tydſk overſ. af C. G. Deckmann i Schweigger Journ. für Chem. und Phyſik Bd. 36. (Jahrb. Bd. 6). 1822. H. 1. S. 1—67. [Uddrag i Annal. de Chim. et de Physiq. T. 21. 1822. Octbr. p. 160—78]; Om Virkningen mellem *Kulsvovlet og Ammoniaken i Alkohol*, med de derved frembragte Foreninger, og i Særdeleshed om en nye Classe af Svovelcyan-Forbindelser, II. 105—158; særskilt aftr. Kbh. 1824. 4; overſ. paa Tydſk af F. H. Hecker i Schweigger Journ. für Chem. und Phyſik Bd. 41. (Jahrb. Bd. 11). 1824. H. 1.

S. 98—115; H. 2. S. 170—220. [Udtrag i Annal. de Chim. et de Physiq. T. 26. p. 33, 113 flg., og derfra i Buchner Repertor. für Pharm. Bd. 19. 1824. H. 1. S. 1—62]; Analyse af det *xanthogensyrede Kali* og af *Xanthogensyren*, II. 221—244; paa Tydſk overſ. af F. H. Hecker i Schweigger Journ. für Chem. und Phyſik Bd. 43. (Jahrb. Bd. 13). 1825. H. 2. S. 160—84. [Om diſſe tre Afhandlinger jvfr. L. T. 1828, S. 216—20]; Kulbrintet *Chlorplatin-Ammoniak*, V. 141—152. [særskilt aftr. Kbh. 1831. 4to; paa Tydſk overſ. i Annal. der Phyſik und Chem. Bd. 97. (Poggendorff Annal. Bd. 21). 1831. St. 4. Apr. S. 542—49]; *Mercaptanet*, med Bemærkninger over nogle andre nye Producter af Svovelvinsyresaltene, som og af den tunge Vinolie, ved Sulfureter, VI. 1—70. [Paa Tydſk: *Das Mercaptan*; nebst Bemerkungen über einige neue Producte aus der Einwirkung der Sulfurate auf weinschwefelsaure Salze und auf das Weinöl. (Abgedr. aus Poggendorff Annal. der Physik und Chemie Bd. 31. S. 369—431). Copenhagen, bei Fr. Brummer. 1831. 8]; Ny Undersögelse over *Xanthogensyren* og dens Foreninger, VI. 97—128; særskilt aftr. Kbh. 1835. 4to. [overſ. i Poggendorff Ann. Bd. 35. S. 487—514, jvfr. Bd. 32. S. 305—7]; Ny Undersögelse over det brændbare *Chlorplatin*, VI. 332—356. [overſ. i Poggendorff Ann. Bd. 40. S. 234—52]; Om *Acechlorplatin*, med Bemærkninger over nogle andre Producter af Virkningen mellem *Platinchlorid* og *Acetone*, VIII. 171—216. [særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to; overſ. i Poggendorff Annal. Ergänzbd. 1842. S. 155—81, 312—34]; Undersögelse over Producterne ved *Tobakens* törre Destilation og over *Tobaks-Rögens* chemiske Beskaffenhed, X. 217—231. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; og tillige i Triers »Archiv for Pharm.« I. 18—26; jvfr. Örsteds Oversigt for 1843, S. 13—17. Overſ. i Poggendorff Annal. Bd. 60. S. 272—84]; Om et Product af *Ammonium Sulfocyan-Hydrat* ved Chlor, X. 319—330. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Örsteds Oversigt 1843, S. 73—74]; Om Virkningen mellem *xanthogensyret Kali* og *Jode*, XII. 43—56. [særskilt aftr. Kbh. 1846. 4to, og tillige i Triers »Archiv for Pharm.« II. 371—382; jvfr. Örsteds Oversigt 1845, S. 31—36]; Om Virkningen mellem *Kali-Methyloxyd-Sulphocarbonat* og *Jode*, med Bemærkninger om det olieagtige Product ved Dannelsen af xanthogensyret Kobberoxydül, i Selskabets Skrifter. 5. Række. Naturv. og mathem. Afdel. I. 11—18; særsk. aftr. Kbh. 1849. 4to. (jvfr. Örsteds Oversigt 1846, S. 55—59, og Triers »Archiv for Pharm.« III. 341—45).

I *H. C. Örsteds „Oversigt* over det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger“ (Om Phosphorets Evne at bundfælde Metaller, i Udtog, 1828—32, S. XXII—XXIII., LV.; Om Platinchloridet, sstd. S. LV.; Om Dyvelsdrækolie, sstd. S. LXXIX.; Erfaringer om Forbindelser, som Svovelet kan indgaae, 1832—36, S. XXIV.; XLIX.; Brændbart Chlorplatin, 1836—39, S. XXVII.; Virkningen imellem Platinchlorid og Acetone, sstd. S. XLV—XLVII.; Om Produkterne af Acetonens Virkninger paa Platinchlorid, sstd. S. LXXVI—LXXX. [overſ. i Poggendorff Annal. Bd. 47. S. 478—80, jvfr. Bd. 45. S. 332—36]; Undersögelse over Virkningen af Phosphor paa Acetone og paa Æther, 1840—41, S. LV.—LIX. [overſat i Gel. Anz. der k. Bayer. Akad. der Wiſſenſch. XV. 1842, S. 862—67]; Beretning om nogle af ham anstillede Forsög over Carotinet, 1846, S. 101—3).

I Otto's »Ny Hygæa« (Om Chlorinegasbadenes heldige Anvendelse i Lever[illegible]gdomme, V. 79—85).

I „*Forhandlinger* ved de skandinaviske Naturforskeres *andet Möde* 1840“, Kbh. 1841 (Anmeldelse af nogle nye organiske Phosphor-Foreninger, S. 203—212).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1812“ (Om nogle nye Svovel-Foreninger, S. 303—314).

I Triers „Archiv for Pharmacie“ (Af et endnu utrykt Skrift: „Anvisning i practiſk Chemie eller Konſten at indſamle og anvende chemiſke Erfaringer“, I. 1—9; Om Tilvirkningen af Aceton, III. 173—75; Carotin, IV. 15—17; o. fl.).

Zeuthen (Frederik Ludvig Bang), f. i Skamby i Fyen d. 4de Auguſt 1805, eneſte Søn af Conſiſtorialraad og Sognepræſt Frederik Bagger Z. (f. $\frac{1}{11}$ 1767, Jubellærer $\frac{26}{2}$ 1846, † $\frac{12}{8}$ 1851, jvfr. „Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 51, 260, „Nyt Aftenblad 1846, Nr. 263) og Maria Magdalene f. Steffens (f. 1778, * $\frac{28}{10}$ 1796, † $\frac{10}{8}$ 1850), Profeſſor Henrik Steffens's yngſte Søſter). Blev 1822 dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole; abſolverede i Januar 1826 den theologiſke Embedsexamen (Laudabilis); var fra Decbr. 1829 til Marts 1832 Alumnus paa Borchs Collegium; disputerede d. 7de Februar 1833 for Magiſtergraden, og tiltraadte, ved Underſtøttelſe af Fonden ad usus publicos og det Vareſke Stipendium fra Univerſitetet, i April ſ. A. en videnſkabelig Rejſe til Tydſkland og Italien, hvorfra han hjemkom i Auguſt 1834 (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3die Aarg. 1835, S. 131); var derefter fra Januar til Maj 1835 atter Alumnus paa Borchs Collegium (ſ. Selmer, anf. St. S. 211); blev d. 6te Maj 1835 Sognepræſt til Grimſtrup og Aarre i Ribe Stift, d. 25de Auguſt 1842 til Tømmerup i Sjælland, og d. 16de Februar 1849 i Sorø. — * Magdalene Hedevig Johanne Laub (f. $\frac{28}{1}$ 1814, yngſte Datter af Præſten i Frørup i Fyen, Hieronymus L. og Louiſe Frederikke f. Zinck). — (Jvfr. Øst's „Materialier“, Nr. 93).

Observationes de notione et vi sententiæ: *mediam tenendam esse viam.* (pro stip. Collegii Medicei). Haun. 1830. 15 pagg. (L. T. 1830, S. 642—45).

Noget om Philoſophien og dens Dyrkelſe, tildeels med Henſyn paa Danmark. Kbh. 1831. (M. f. L. VI. 266—70, af Poul M. Møller; jvfr. Zeuthens „Modbemærkninger“, og „Kbhvnspoſt.“ 1832, Nr. 7).

For Æſthetik og Philoſophie. Førſte Hefte. Kbh. 1831.

Menneſkets moralſke Selvſtændighed. Et philoſophiſk Forſøg. Kbh. 1832.

G. H. Schuberts Lærebog i Naturhiſtorien, til Brug for Skoler. Efter Originalens 5te forøgede og forbedrede Oplag fordanſket. Kbh. 1832. (L. T. 1832, Nr. 51, af J. H. Bredsdorff; M. f. L. IX. 454—61).

De notione *modestiæ*, inprimis *philosophicæ*. Diss. pro gradu Magisterii. Haun. 1833.

Om den chriſtelige Tro i dens Betydning for Verdenshiſtorien. Et Forſøg. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. II. 403—416).

Sendebrev (iſær angaaende det apoſtoliſke Symbolum) til Dr. P. Chr. Kierkegaard. Kbh. 1840. („Fædrel.“ 1840, Nr. 350, af A. F. Beck; jvfr. Nord. Tidsſkr. for chriſtel. Theol. II. 58—96, af P. C. Kierkegaard). — Om Kirken og Biblen. Andet Sendebrev til Dr. P. Chr. Kierkegaard. ibid. 1841.

Humanitet betragtet fra et chriſteligt Standpunkt, med ſtadigt Henſyn til den nærværende Tid. Kbh. 1846. (F. L. o. K. V. 82—95, af L. Helweg; »N. Aftenbl.« 1846, Nr. 239; »Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 297; »D. Kirketid.« II. Sp. 94—96, af C. Brandt).

Om Roeskilde-Convent i Aaret 1847. Kbh. 1848.

Betragtninger over Statens Forhold til Kirken. Kbh. 1848. (»Theol. Tidsſkr.« XII. 368—73; »D. Kirketid.« IV. 293—95, af L. Helweg; jvfr. ſſtd. Sp. 359—60, af Zeuthen; „Kbhvnspoſt.“ 1849, Nr. 2).

Prædiken ved Tiltrædelſen af Præſteembedet i Sorø, den 6te Mai 1849. Kbh. 1849.

Om Ydmyghed. En Afhandling. Kbh. 1852. (»Flyv. Poſt« 1851, Nr. 308; „Kbhpoſt.“ 1852, Nr. 50. 51).

I »Kjøbenhavnspoſten« (Oplysninger til J. L. Heibergs Skrift »Om Philoſophiens Betydning for den nærværende Tid«, 1833, Nr. 76. 77; jvfr. »Dagen« 1833, Nr. 100, af J. L. Heiberg).

I »Maanedsſkrift for Litteratur« (Anmeldelſe af M. Hammerichs »Om Ragnaroksmythen«, i XVI. 528—51).

I »Danſk Kirketidende« (Foredrag i Anledning af A. Beyers „Forholdet mellem Skrift og Symbol“, II. Sp. 744—45, 760—62; Berigtigelſe, ſ. A. Sp. 809—10; Foredrag om Symbolum apostolicum, III. 145—61. [jvfr. ſſtd. S 393—408, 409—24, af V. Birkedal. Foredraget er ſiden aftrykt, forøget med tilføiede Anmærkninger, i Theol. Tidsſkr. XI. 321—44]; Om Roeskilde-Convent 1847, III. 439—40; Et Par Ord i Anledning af Conventſtriden, ſſtd. Sp. 602—4; Angaaende en Artikel »om den borgerlige Retfærdighed«, IV. 533—34).

I „Theologiſk Tidsſkrift“ (Om Jeſu Navn; en Betragtning, IX. 89—101. Foredrag om Symbolum Apostolicum ved Roeskilde-Convent den 20de October 1847, XI. 321—44; Forſlag til et nyt theologiſk Princip, ſſtd. S. 345—66).

Zeuthen (Peter Chriſtian), f. i Kjøbenhavn 1755 (døbt $\frac{5}{3}$ i. A.), yngſte Søn af Peter Laurentius Z., Bogholder ved den civile og adſkillige Stænders Enkekaſſe (en Præſteſøn fra Gangſted i Aarhuus Stift, f. 1711, † 1776), og Marie Margarethe Gertſen (f. 1715, * $\frac{1}{7}$ 1745, † 1778); blev 1771 dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole, og tog d. 5te Decbr. 1774 latinſk-juridiſk Embedsexamen (Laud.); opholdt ſig derpaa i nogen Tid i Flensborg ſom Secretair hos Amtmanden, Grev Harthauſen; kom ved ſin Faders Død tilbage til Kjøbenhavn, og fik ſiden hans Embede; var tillige Asſesſor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret fra 1782 til 1789; blev 1788 Medlem af og Secretair ved den for Landbovæſenet nedſatte Commisſion (ſ. Bergſøes „Chr. Reventlovs Virkſomhed" I. 158. 242. 256. 286); d. 18de Juni 1793 Ejer af Hovedgaardene Tølløſe, Søgaard og Sonnerup i Sjælland; d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; var efter Nationalbankens Oprettelſe en af dens Repræſentanter og ſammes Formand; ſamt Med-Præſident i Landhuusholdnings-Selſkabet (1806—18), og Medlem af dets 2den Agerdyrknings-Commisſion (1805—1820), i hvilken han i flere Aar tillige var Formand. † 23de Decbr. (ikke Februar) 1823. — * $\frac{30}{8}$ 1783 Christine Wilhelmine Marie Bornemann (døbt $\frac{2}{7}$ 1764 i Kbhvn., † $\frac{11}{11}$ 1802 paa Tølløſegaard), ældſte Datter af Conferenceraad, General-Auditeur Wilhelm B. og Thalia f. Storm. — („Dagen" 1823, Nr. 307; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1821—26, S. 250—51; Rahbeks „Tilſkuerne", 1. Aarg. 1823, Nr. 104; jvfr. Rahbeks „Erindringer" I. 248, 380; III. 131, o. fl. St.; Oehlenſchlägers „Erindringer" IV. 29—30).

Forſlag til Forandring af den civile og adſkillige Stænders Enkekasſe, tilligemed en Fortegnelſe over Interesſenterne i denne Enkekaſſe. (Kbh. u. A.). — Diderots Theatralſke Værker, 2den Deel, overſat. Kbh. 1779. (L. E. 1783, Nr. 52. — 1ſte Deel er overſat af K. L. Rahbek). — Tale holdet i Selſkabet for Efterſlægten paa dets Stiftelſes Dag den 4de Martii 1809. Kbh. 16 S. 8. — Kort Anvisning til Agerdyrkning af raae Jordlodder. Udg. af det Kongelige danſke Landhuusholdningsſelſkab. Kbh. 1812. (L. T. 1816, S. 605—10).

I „Minerva" (Tale i Efterſlægtsſelſkabet i Anledning af Kronprindſens Formæling, 1790. IV. 23—38; ogſaa ſærſkilt aftrykt. Kbh. 1790, jvfr. Krit. o. Antikr. VII., Nr. 16).

I Oluffens „Nye oeconom. Annaler" (Om frie Forpagtninger af Bondejord, i IV. 3—84. [ſærſkilt aftr. Kbh. 1818]; Betragtninger over Agerdyrknings-Syſtemerne i Almindelighed. (Læſt i det Kongl. Landhuusholdningsſelſkab), i V. 229—246).

Beretning af Zeuthen og L. Nørregaard om Efterſlægtsſelſkabets Tilſtand, vedføiet Roſenſtand Goiſkes og Rahbeks 2 Taler i Selſkabet for Efterſlægten. Kbh. 1794.

Efterretninger om Tølløſe, Søgaard og Sonnerup Gaarde, i Begtrups Beſkrivelſe over Hovedgaardene i Sjælland H. 2., S. 299—312.

Zeuthen (Wilhelm Peter), Nysanførtes ældſte Søn; f. d. 9de Decbr. 1785 i Kjøbenhavn; blev i Foraaret 1801 dimitteret til Univerſitetet ſom Privatiſt fra Kbhvn.; erholdt Udmærkelſe ved Examen Artium, ſaavelſom ved den philoſophiſke Examen i Foraaret 1802; underkaſtede ſig i October 1804 den juridiſke Embedsexamens theoretiſke og i Januar 1806 dens praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1806 Undercancelliſt i det Danſke Cancelli; 1808 Cancelli-Secretair; 1809 ſurnumerair, og d. 6te Marts

1811 virkelig Asſesſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn.; fik d. 5te Maj 1820 Befaling til, indtil videre, at fungere ſom Asſesſor i Højeſteret, og udnævntes d. 21de Juni ſ. A. til Asſesſor i ſamme Ret. † 13de October 1827. — * $\frac{11}{11}$ 1809 Bolette Marie Dorothea Bartholin (f. $\frac{10}{11}$ 1786, en Datter af Etatsraad, Højeſterets-Asſesſor Johan Bartholin Eichel, til Stamhuſet Aaſtrup, og Maria Eliſabeth de Lasſon). — (Jvfr. Oehlenſchlägers „Erindringer“ IV. 32—33; Adr. Compt. Efterretn. 1827, Nr. 242).

Medudgiver af Ugebladet „Borger-Vennen“ 1818—1821 (hvortil han leverede adſkillige overſatte Bidrag, f. Ex. Udtog af Jacob Haafners Fodreiſe gjennem Øen Ceilon, i Aarg. 1818, Nr. 6—12).

Zimmermann (Peter Ludvig), f. d. 3die Septbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Toldbetjent M. P. Zimmermann; asſiſterede ved A. Schmidts Boghandel i Kbhvn.; blev ſiden Underofficeer.

Nytaarsgave for 1839. (Digte). Kbh.

Adſkillige Smaadigte i „Allernyeſte Skilderi af Kjøbenhavn“ 1833, fra Nr. 58 af.

Zimmermann (Samuel Friedlieb), f. d. 22de Februar 1769 (ikke 1768) i Norge i Jædderens Provſti, Chriſtiansſands Stift, hvor hans Fader Jonas Z. da var Sognepræſt til Haaland, ſiden ($\frac{3}{8}$ 1773) til Hommedal i ſamme Stift († 1789); hans Moder Chriſtine Eliſabeth Friedlieb (* $\frac{11}{5}$ 1764, † $\frac{6}{12}$ 1781), ældſte Datter af Sognepræſten i Mariager, Provſt Mag. Samuel F. og Chriſtine f. Lorentzen. — Blev i Efteraaret 1785 dimitteret til Univerſitetet fra Helſingørs Latinſkole; tog i Juli 1793 theologiſk Atteſtats (Laud.); blev d. 16de April 1794 Alumnus paa Elers's Collegium; d. 24de April 1798 reſiderende Capellan til Nordrehoug i Aggershuus Stift; d. 26de April 1799 Sognepræſt til Hirſchholm i Sjælland, og d. 18de October 1805 til Gunslev paa Falſter; 1807 Doctor Theologiæ ved Univerſitetet i Kiel. † 22de December 1818 (ikke 1819). — *1. $\frac{12}{9}$ 1798 Pauline Skibſted (f. $\frac{17}{8}$ 1779 i Kbh., † $\frac{16}{7}$ 1806, ældſte Datter af Raadmand og Brygger Andreas S. og Maria de Fine Olivarius). *2. $\frac{14}{12}$ 1806 Magdalene Johanne Sophie Nyrop (døbt $\frac{19}{8}$ 1784 i Vallensbæk, † $\frac{29}{8}$ 1809, en Datter af Provſt Chriſtopher N. og Wilhelmine f. Schwanitz). *3. Birgitte Eleonore Engelſted.

Specimen inaugurale *de disciplinæ Mosaicæ pretio morali temperario*, deqve accessionibus per doctrinam prophetarum deinceps ad illam factis. 1808. 8vo.

Zinck (Hardenack Otto Conrad), ſ. i Huſum i Sønderjylland d. 2den Juli 1746, Søn af Bendix Friedrich Z. (ſ. $\frac{2}{8}$ 1715, † 1799 ſom Organiſt ved Domkirken i Slesvig, jvfr. Kordes's Lex. S. 407); var fra 1768 muſikalſk Kirkeſanger i Hamborg, under C. P. E. Bach's Direction; blev 1777 antagen i det hertugl. Mecklenborg-Schwerinſke Hofkapel i Ludwigsluſt; kom 1787 i det kgl. danſke Kapel ſom Syngemeſter og Accompagnateur; var fra 1789 til 1801 tillige Organiſt ved Vor Frelſers Kirke paa Chriſtianshavn, og blev 1791 anſat ſom Muſiklærer ved Blaagaards Skolelærer-Seminarium (indtil 1811); udnævntes d. 29de Juli 1809 til Profesſor (med Rang 6te Kl. Nr. 1); blev 1816 entlediget af Theatrets Tjeneſte. † 15de Februar 1832. — *1774 Suſanne Eliſabeth Pontet († $\frac{19}{4}$ 1832, 87 Aar gl.). — (Jvfr. „Dagen", 1832, Nr. 68; Jenſen om det Blaagaard-jonſtrupſke Seminarium, S. 43. 44. 56; Oehlenſchlägers Erindringer I. 110; „Kbhvnspoſt." 1832, Nr. 47).

Choral-Melodier til den evangeliſk-chriſtelige Pſalmebog. Kbh. 1801. 4to. (Jvfr. Art. R. Anderſen, I. 18). [Blandt disſe ere compon. af ham: „O Gud Du ſmiler fra det Høje"; „O priſer Herren, alle Mand", etc.]. — Die Nordliche Harfe. Ein Verſuch in Fragmenten und Skizzen über Muſik und ihre Anwendung im Norden. Kopenh. 1801. 4to. — Ledetraad til Forelæsninger over Muſik. 1. H. Veiledning til Muſik. 1. D. Nytaarsgave. Kbh. 1805. — Frimodige Ytringer over Muſikens gavnligſte Anvendelſe i Staten ved offentlig og grundig Underviisning og Dyrkelſe. Det Danſke Cancellie helliget. ibid. 1810. 12 S. 4to.

Vorleſung über Muſik und ihre nützliche Anwendung. Kopenh. 1814.

I „*Nordia*" (Hverken Spög eller Alvor, men musikalske Drömmerier og frie Phantasier, i II. 196—213).

I Fjerdingaarsskriftet: „*For Sandhed*" (Om de Midlers Værd, ved hvilke Tonekonsten kan blive almeennyttig, i I. 253—71; jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. 130—33; „Iris og Hebe" 1798, III. 217).

I „Minerva" (Ved den førſte Sammenkomſt til det Kjøbenhavnſke Syngeinſtituts Oprettelſe, 1801. IV. 63—78; Vink om Methoden i Sang-Underviisning, ſſtd. S. 78—92 [jvfr. ſſtd. S. 92—94]; Min muſikalſke Troesbekjendelſe i et Brev til en Anonymus, 1802. IV. 267—73; Ledetraad til Tonekonſten i Breve for Lærlinge, efter 30 Aars Erfaring og Jagttagelſe, 1803. I. 29—34; Pragmatiſk Indbydelſe til det Kjøbenhavnſke Synge-Inſtituts endelige Realiſering, 1801. II. 167—192 [ſærſk. aftr. Kbh. 1804. 8vo]; Bidrag til Tonekonſtens Fremme og pædagogiſke Anvendelſe. Prøve af et muſikalſk Ugeblad, ſ. A. IV. 35—62).

I „Dagen" (Til Publicum angaaende hans Concert, ſamt nogle poetiſke Følelſer ved hans Anſættelſe og Ophold her, 1807; Tale ved Slutningen af hans Forelæsninger over Muſikens gavnlige Anvendelſe, 1813; Frimodige Yttringer over muſikalſk Diſciplin i Luthers Aand, 1824, Nr. 256; Sidſte Ord til Danmarks ægte Muſikyndere og Børnevenner, 1825, Nr. 168).

I »Zeitung für Litteratur und Kunſt in den königlichen däniſchen Staaten« (Ueber Muſik und ihre Anwendung in den Däniſchen Staaten, i 2. Jahrg. I. Nr. 4. 5. 37—39. 40; II. Nr. 4. 5; Anhang: über Muſikunterricht und muſikal. Erziehung, II. Nr. 45).

I Ugeſkriftet „Sandſigeren“ (Brev til Rahbek, i I. Aarg. Nr. 38).

I „Den nordiſke Tilſkuer“ (Om offentlig Elementarunderviisning i Muſiken, i Nr. 52).

I „Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere“ (Muſiken ſom Opdragelſesmiddel, og iſær om muſikalſk Børnegymnaſtik i Forberedelſes-Claſſerne, i I. Aarg. 1821, S. 81—90).

4 Hefter Compoſitioner for Sangen og Claveret. Kbh. — Zelim og Mirza, Syngeſtykke. — Verſuch in Melodien. Hamburg 1779. — 6 Klawier Sonaten, den Herzog Fr. Franz, Erbprinz zu Mecklenb.-Schwerin unterthän. zugeeignet. Hamb. 1783. — Desuden har han componeret en betydelig Deel Folke- og Feſtſange, Cantater og Motetter, ſom ej ere ſærſkilt trykte, men deels findes adſpredte udgivne f. Ex. i Anderſens Melodier til O. D. Lütkens Sangbog, deels ſom Manuſcripter ere i Familiens Eje og Jonſtrup Seminarie-Muſikſamling.

Zinck (Johan Georg Chriſtopher), Nysanførtes Søn; f. d. 15de Juni 1788 i Kjøbenhavn; blev 1808 dimitteret til Univerſitetet fra det Schouboeſke Inſtitut; 1812 Skueſpiller ved det kongelige Theater; var fra 1811 til 1814 Cantor ved Citadellet Frederikshavns Kirke. † 14de April 1828. — * $\frac{7}{3}$ 1813 Maria Eliſabeth Thomſen (f. $\frac{1}{6}$ 1790, kgl. Skueſpillerinde $\frac{21}{1}$ 1808, † $\frac{8}{2}$ 1823, jvfr. Lit.-Kunſt- og Theaterbl. 1823, Nr. 16, og Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 251—52). — („Dagen“ 1828, Nr. 93).

Onklens Slot, eller Ægtemanden ved Hændelſe. Lyſtſpil i 1 Act, efter Desaugiers og Armand, overſat. Kbh. 1824. (Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1824, Nr. 37).

Zinck (Johan Wilhelm Ludvig), ældſte Søn af ovenanførte H. O. C. Zinck, f. d. 21de Decbr. 1776 i Hamborg; kom 1787 til Kjøbenhavn ved Faderens Anſættelſe der; blev 1790 Elev ved det kgl. Theater; antoges d. 10de Maj 1798 ſom Medhjelper ved Theatrets Syngeſkole; blev 1802 anſat ſom Souffleur ved Syngeſtykkerne og d. 2den October ſ. A. udnævnt til kgl. Hof-Organiſt; d. 22de April 1818 anſat ſom Accompagnateur i det kgl. Kapel, og kort efter ſom førſte Syngemeſter ved det kgl. Theater; fik d. 24de Februar 1838 Titel af Profesſor (med Rang i 5te Kl. Nr. 1). † 11te Maj 1851. — * 1825 Auguſta Laurine Meier.

Muſikalſk Theaterjournal, eller udvalgte No. af nye og bekjendte Theaterſtykker. 1.—14. Aarg. — Muſikalſk Theaterjournal for Piano Forte. Nr. 1—14.

Han har componeret Muſiken til følgende dramatiſke Arbejder: Operetten Soliman den 2den (Text af N. T. Bruun) 1818; Pigen fra Heilbronn, overſ. af Roſenkilde, 1818; Solens Præſtinde, 1818; Rollas Død, 1818; Ferdinand Cortez, 1824; De to Galeiſlaver, överſ. ved J. Liebe, 1825; Bennernes Feſt af Roſenkilde, 1826; Prindſeſſe Iſabella af Heiberg, 1829; Alferne af Samme, 1835; Fata Morgana af Samme, 1838; Guldkorſet, omarb. af Heiberg, 1836; Tordenſkjold i Marſtrand og Hans Roſtgaard af Rahbek.

Original Muſik compon. af ham til følgende dramatiſke Arbejder: Criminalproceſſen, 1823; Duet til Syngeſtykket: Stakket Dands, 1812; Blanca af Ingemann, 1816; Chor til Deodata, 1817; Romance af »Hvermands Fætter«, 1817; Dito af »Tvillingerne fra Bergamo“; Svend Grathe, 1824; St. Hans Feſten, 1824; Romance til »Matroſen«, 1826; Notturno til Gomez d'Aric, 1840; Gamle Karens Svaneſang (af W. Holſt); Rübezahl, af Oehlenſchläger; Saul og Sangeren, melodram. Digt af Chr. Winther, 1838; Fantaſie for Orcheſter, 1838; De italienſke Røvere af Oehlenſchläger; De muntre Koner i Windſor; Conradin; Beliſar; Hans Sachs.

Balletmuſik componeret til: Øſterlandſk Divertiſſement af P. Funch; Veteranen af Bournonville, 1833; Don Quixote af Samme, 1837; En Deel af 2den Akt af »De Danſke i China« af Samme, 1838.

Arrangerte Vaudeviller tildeels med compon. Ouverturer: Arvingerne; Deſtillateuren; Hvilken er den Rette?; Pariſerdrengen; Vexelen à Viſta; Die Wiener in Berlin, 1823; J. L. Heibergs: Kong Salomon og Jørgen Hattemager (1825), Den 28de Januar, Aprilsnarrene, Recenſenten og Dyret (1826), De Uadſkillelige, Syv militaire Piger, omarb., Kjærligheds Drømme, omarb. (1827), Supplikanten (1829), Kjøge Huuskors (1631), Den lykkeligſte Dag i Livet (1832), De Danſke i Paris (1833), Sollicitanten (1834), Farinelli, omarb. (1837), Emilies Hjertebanken (1840); H. Hertz: Kjærlighed og Politi (1827); Hald: Guldbryllupsfrierierne (1828); Arneſen: Intriguen ved Moerſkabstheatret (1828), og Poeten i Aabenraa (1829); Kjærlighed uden Strømper, arrang. ſom Vaudeville (1828); H. C. Anderſen: Kjærlighed paa Nicolai-Taarn (1829), Skibet (1831), Spanierne i Odenſe (1836); Overſkou: Recruten, omarb., En Fødſelsdag i Slutteriet (1834), Michel Perrin, omarb. (1835), Sypigerne i Charlottenlund (1836), Nørreports Vagt (1837); Overſkou & Arneſen: Capricioſa (1836).

Desuden har han componeret en betydelig Deel Sange, Feſt- og Sørgecantater, deels tidligere, deels i Tidsrummet 1810—15, da han ſom Muſikdirecteur beſtyrede Kongens Regiments Harmoniconcerter paa Gjethuſet, og ſenere foreſtod Concerterne i flere daværende Selſkaber, f. Ex. det venſkabelige Selſkab, Harmonien, Thalia o. ſ. v. — I den dramatiſke Skoles Periode fungerede han ſom Muſikdirecteur ved Syngeſtykkerne paa Hoftheatret, hvortil han har componeret flere Arbejder. — (Meddeelt).

Zuſchlag (A.), Boghandler i Kjøbenhavn.

Den frygtelige Sørøver Patorſch og hans vilde Fæller, af C. F. Frølich. Overſat. Kbh. 1838.

Udgav: Hiſtorie om Till Uglſpil, med 70 Billeder. Kbh. 1844. — Penning-Viſebog. Fuldſtændig Samling af alle nyere og ældre, yndede danſke Viſer og Sange (Comedie- og Opera-Sange, Selſkabsſange, Sømandsſange, Folkeviſer og Kæmpeviſer, etc.). 1.—2. Bind (i 10 Hefter). ibid. 1844—45.

Zytphen (Wilhelm Frederik), en Søn af Generalmajor Ernſt Friderich v. Z., Chef for det 1ſte jydſke Infanteri-Regiment (f. $\frac{29}{11}$ 1765 i Viborg, † $\frac{3}{11}$ 1835), og Louiſe Auguſta Baronesſe Pechlin (døbt $\frac{21}{9}$ 1787 i Nordborg, Datter af Kammerherre Nicolaus Otto Baron v. P., daværende Amtmand over Nordborg og Sønderborg Amter, ſiden Adminiſtrator for Grevſkabet Rantzau, og Chriſtiane Sophia Polyxena v. Löwenſtern); blev d. 19de Decbr. 1830 Secondlieutenant i det 2det jydſke Infanteri-Regiment; erholdt d. 28de Juni 1840 Premierlieutenants Charakteer, og 1842 Afſked i Naade med Vartpenge.

Tidens Ström, genealogisk-chronologisk-synchronistiske Tabeller i 18 illuminerede Plader. Kbh. 1840—41. Andet Oplag. ibid. 1842. st. Fol. („Dagen“ 1842, Nr. 290).

Astronomisk Brochüre. Kbh. 1843.

Aſtronomiſche Hypotheſen und Vorſchlag einer neuen Methode Globus-Karten zu zeichnen. Schleswig, 1844. — Anhang zu den aſtronomiſchen Hypotheſen, mit einer lithographirten Tafel. Kopenh. 1846. — Anhang zu den Anmerkungen der aſtronomiſchen Hypotheſen. ibid. eod.

Udgav og redigerede: Videnſkabeligt, critiſk Feuilletons-Blad. Nr. 1. Kbh. 1846.

Æ.

Ægidius (Peter Chriſtian), f. d. 17de September 1777 i Nærheden af Chriſtiansfeld, paa Vargaard, hvor hans Fader var Forpagter; ejede Skovbøllegaard ved Aabenraa fra 1802 til 1822; blev 1826 Forpagter af Bavelſe i Sjælland, ſiden af Klintholm paa Møen. † 15de Januar 1849 paa Klintholm. — *1800 . . . . . . († $\frac{16}{5}$ 1837 paa Klintholm).

Nogle Bemærkninger over Kommen- og Rapſæd-Avlen. Kbh. 1825.

I „Landoeconom. Tidender“ (Beretning til det Kongl. Landhuusholdningsſelſkab, angaaende et Humle- og Kommen-Anlæg, i IX. 1818, S. 68—83).

I „Nyeſte Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om ſide Jorders Opfyldning og Vanddammes Gravning, 1819, Nr. 18 og 23; Om Underviisning i Landsbyſkoler om Agerdyrkning, 1820, Nr. 54).

Ø.

Øgmundſen (John Sigurd), f. 1806 i Island; dimitteret til Univerſitetet fra Borgerdydsſkolen paa Chriſtianshavn 1825; underkaſtede ſig i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiſke Academi (2den Char. med Fortrin), og udnævntes d. 11te Maj 1832 til Diſtrictschirurg i Islands Veſteramts nordre Chirurgicat (indtil $\frac{30}{7}$ 1835); tog i Foraaret 1837 mediciniſk Examen ved Univerſitetet (H. ill.); blev 1837 Candidat og d. 1ſte Octbr. ſ. A. Reſervelæge ved St. Hans Hospital paa Bidſtrupgaard; d. 27de Febr. 1845 Diſtrictslæge i Ribe.

I „Bibliothek for Læger“ (Nedſynkning af en Sølvtheſke under en Paroxysme af Affindighed, hvilken efter et heelt Aars Forløb banede ſig Vej udad og blev udtrukken af Patienten ſelv udaf et Saar i Mave-Regionen, i XXVI. 148—54; overſ. af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1840. 2s Supplementbd. S. 195; i Udtog ved C. Otto i Zeitſchr. f. d. geſ. Med. V. 382—83, og derfra i British and foreign. med. Review 1838, Jan., og i Schmidts Jahrbb. XVIII. 1838, S. 89—90).

I „Ugeſkrift for Læger“ (Beretning om et ſjeldent Tilfælde, i hvilket Bryſt- og Underlivs-Organerne havde et omvendt Leje, i II. 142—44).

I „Philiatriens Forhandlinger 1846“ (Et iagttaget og beſkrevet Tilfælde, S. 50—52).

Øhlenſlæger [Oehlenſchläger] (Adam Gottlob), f. d. 14de November 1779 paa Veſterbro ved Kjøbenhavn, Søn af Joachim Conrad Ø., førſt Fuldmægtig, ſiden Slotsforvalter paa Frederiksberg Slot, og Organiſt ved Frederiksberg Kirke (f. $\frac{31}{7}$ 1748 i Krustorp i Sønderjylland, † $\frac{21}{8}$ 1827, jvfr. Oehlenſchlägers „Erindringer“ I. S. 3. 5. 91—92; IV. S. 52—57), og Martha Maria Hanſen (f. 1745, døbt $\frac{18}{10}$ ſ. A. i Kbhvn., * $\frac{18}{11}$ 1778, † $\frac{6}{5}$ 1800, Datter af kongelig Fuldmægtig Chriſtian Heinrich Lange, f. i Tydſkland, og Anna Margrethe Hanſen, en Borgerdatter fra Kbhvn., ſ. Oehlenſchlägers „Erindringer“ I. S. 3—4. 146—48); beſøgte fra ſit 12te til 16de Aar Efterſlægtſelſkabets Realſkole; debuterede 1797 (ikke 1799) ſom Skueſpiller (ſ. „Minerva“ 1797, IV. 389), men forlod ſnart Theatret og blev 1800 privat indſkreven ſom Student ved Kjøbenhavns Univerſitet; tog ſamme Aar den juridiſke Forberedelſeseramen („Admissus“); opnaaede 1801 det førſte Acceſſit for Beſvarelſen af Univerſitetets Aaret iforvejen udſatte Priisſpørgsmaal i Æſthetiken: „Var det gavnligt for Nordens ſkjønne Litteratur, om den gamle nordiſke Mythologie blev indført og af vore Digtere almindelig antaget i Stedet for den græſke?“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. IX. S. 14—16); tiltraadte i Begyndelſen af Auguſt 1805 en Udenlandsrejſe, og beſøgte, underſtøttet af et kongeligt Rejſeſtipendium, Tydſkland, Frankrige, Schweiz og Italien; kom 1809 tilbage til Kjøbenhavn; erholdt d. 12te Decbr. ſ. A. Titel af Profesſor (med Rang i 6te Klaſſe Nr. 3), og udnævntes d. 21de Septbr. 1810 til extraordinair Profesſor i Æſthetiken ved Kbhvns Univerſitet; d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; gjorde 1817 atter en Rejſe til Tydſkland og Frankrige (i Selſkab med nu afdøde Baron P. G. Bertouch-Lehn); blev d. 14de Auguſt 1827 Profesſor ordinarius i Æſthetiken og Asſesſor (ſamt Secretair indtil $^{28}/_{1}$ 1828) i Conſiſtoriet; beſøgte i Sommeren 1829 Malmø og Lund (jvfr. „Kbhvnspoſt.“ 1829, S. 384, 405, 409, 411, 439—40, 462; „Dagen“ ſ. A. Nr. 141, 45; „Kbhvns Skilderi“ ſ. A. Sp. 780; „Skjold“, 1ſte Hefte, S. 66—68; „Flyv. Poſt“ 1830, Nr. 1; „E. Tegnèr und Oehlenſchläger am 23. und 28. Juni 1829.“ Stralſund, 1829. 4to); blev ſamme Aar Ridder af Nordſtjerne-Ordenen, og modtog ſ. A. Diplom ſom Doctor i Philoſophien fra Univerſitetet i Lund; gjorde i Sommeren 1831 en Rejſe til Leipzig og Berlin, og 1833 til Norge (ſ. „Berlingſke Tid.“ 1833, Nr. 193); udnævntes d. 16de Marts 1839 til virkelig Etatsraad; blev 1840 Commandeur med Storkorſet af Nordſtjerne-Ordenen; d. 22de Maj ſ. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; fik 1842 det ſvenſke Akademies ſtore Guldmedaille for „Snille och Smak“ (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1843. II. 33—38); gjorde i Sommeren 1843 en Rejſe til Norge (ſ. „Ny Portefeuille“ 1843. III. 62. 160. 190—92); blev 1844 Æresmedlem af det Kongl. Akademi for de ſkjønne Konſter i Kbhvn.; tiltraadte i Maj ſ. A. en Rejſe til Tydſkland og Frankrige, beſøgte Berlin, Wien, München og Paris, hvor han i længere Tid tog Ophold, og kom tilbage i Maj 1845 (ſ. „Ny Portefeuille“ 1844. III. 69—70; „Berlingſke Tid.“ 1844, Nr. 194, 212, 13, 18; „Fædrel.“ 1844, Nr. 1708; 1845, Nr. 1851, 64); fik 1844 den preusſiſke Orden pour le mérite dans les sciences et les arts, og blev ſ. A. Ridder af Æreslegionen; d. 31te Juli 1845 Officeer af den Belgiſke Leopolds-Orden; foretog i Juli 1847 en Rejſe til Sverige (jvfr. „Berlingſke Tid.“ 1847, Nr. 166, 70, 72—74, 76—78, 82; [B. Beſkow] „Till Adam Oehlenschlæger, den 17 Juli 1847“. Stockholm, 1847. 4:o); blev i Auguſt ſ. A. Storkors af den Norſke St. Olafs-Orden; d. 18de Septbr. ſ. A. Conferenceraad; d. 14de Novbr. 1849 Storkors af Danebroge. Var Univerſitetets Rector 1831—32 og 1846—47; Medlem af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab; af Selſkabet til de ſkjønne Videnſkabers og Smagens Udbredelſe (1830); af det Kongl. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem; af det Nederlandſke Videnſkabers Selſkab, og af flere videnſkabelige Samfund. † 20de Januar 1850 i Kjøbenhavn. — * $^{17}/_{5}$ 1810 (i Gjentofte) Chriſtiane Georgina Eliſabeth Heger

(f. ♈ 1782, † ♑ 1841 i Kbhvn.), yngſte Datter af Conferenceraad, Aſſeſſor i Lands-Over- ſamt Hof- og Stadsretten, Hans H. og Anna Louiſe, f. Drewſen. — („Oehlenſchlägers Selbſtbiographie", 1.—2. Theil. [i hans „Schriften, zum erſtenmale geſammelt" 1.—2. Bdchn. Breslau, 1829, og i „Werke" 1.—2. Bd. ib. 1839]; paa Danſk overſ. af Forf. under Titel: „Oehlenſchlägers Levnet", 1.—2. Deel. Kbh. 1830—31; „Oehlenſchlägers Erindringer", 1.—4. Bind. Kbh. 1850—51, paa Tydſk: „Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutſche Original-Ausgabe". 1.—4. Bd. Leipzig, 1850—51; Biographi i Koſods Converſations-Lex. XXVIII. S. 505—15; i „Nyt Magazin for Natur- og Menneſke-Kundſkab", 1837, I. Nr. 11—13; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid", 1ſte Hefte, 1839; i „Danſk Pantheon" XXXVII. Levering, 1847; i „Skandinavisk Porträtt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v." 1: a Häftet, 1847; Levnet, i en kort Skizze, ſamt en Fortegnelſe over hans Skrifter, i Juli-Heftet 1841 af den af det ruſſiſke Miniſterium for Folkeoplysningen udgivne Journal; i „Nordiſk Penning-Magazin" 1850, Nr. 9; jvfr. Converſations-Lex. 9. Aufl. X. 441; Erſch u. Gruber Allg. Encyklopedie, 1ſte Sect. XXIX. S. 95—96; Grundtvigs „Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng", 1812, S. 354—57; F. C. Dahlmanns „Betragtninger over Oehlenſchlägers dramatiſke Værker", 1812; Grundtvigs „Danne-Virke", IV. S. 195—233; Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Critik 1840. I. S. 103—108 [jvfr. „Fædrel." 1840, Sp. 374—78; „Kbhpoſt" ſ. A. Nr. 53; „D. Folkebl." V. 223]; „Adraſtea", 1. Aarg. Nr. 36—38; Prams Fortale til Overſættelſen af Voltaires Gengiſkan, 1815; „Athene" V. 507—9; VIII. 180—84; IX. 81—83; Fr. Horns „Umriſſe zur Geſchichte und Kritik der ſchönen Literatur Deutſchlands 1799—1818", Berlin 1819, S. 220—226 [ſ. Høſt's „Morgenblad" 1819, Nr. 36]; H. Steffens „Was ich erlebte", V. 24—29; 159—63; „Uddrag af P. O. Brøndſteds Reiſe-Dagbøger", ved Dorph, S. 20. 25—26. 33; A. Lindeblad „Månskensqvällarne", 1825, S. 63—65 [ſ. „Kbhvns Morgenbl." 1826, S. 132]; Ph. Mayers „Theorie und Literatur der deutſchen Dichtungsarten", 1825 [overſ. i „Nyt Aftenbl." 1826, S. 125—26]; Øſt's „Archiv for Pſychol., Hiſt.", o.ſ.v. III. Intellbl. S. 72; VII. 158. 164—66; Molbechs Forelæsninger over den nyere danſke Poeſie, II. S. 202—314; O. Thomſens „Valkyrien" 1831, II. S. 81—83; Deppings „Erinnerungen von Paris im Jahre 1807", Leipz. 1832, S. 156—57 [ſ. S. Jørgenſens „Nogle Frugter af mit Otium", II. S. 226—27]; J. Kragh Høſt's „Erindringer", S. 140, 146, 50, 56; „Revue de Paris" 1831, af J. J. Ampère [ſ. „Kbhpoſt." 1831, Nr. 101]; „The foreign Quarterly Review", vol. VI. p. 78—81; „Revue des deux mondes" 1837, af X. Marmier [overſ. i „Søndagen", Følgebl. til „Dagen“, 1837, Nr. 40—41]; Thortſens Udſigt over den danſke Literatur, S. 152—53, 154—57 [og derfra i „Portefeuillen“ 1839. II. 283—88]; „Maanedsſkr. for Litteratur“ I. 424—433 (af H. C. Ørſted); C. Dirckinck-Holmfeld „Über die Anſichten von der nordiſchen Vorzeit“, 1829, S. 115—16; „Nord. Ugeſkrift“, S. 37—39, 410; Heibergs „Intelligensblade“ III. S. 57—58; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas“, Leipzig, 1845; Fr. Bremer „Liv i Norden“, S. 22; „Skrifter af J. J. Nervander“ 1ste del, Helsingfors 1850; C. Molbech „Analekter“, I. S. 1—19, og „Studier over Oehlenſchlægers Poeſie og Digterværker“, Kbh. 1850; „Sang til Oehlenſchläger d. 14de Novbr. 1833.“ Kbh. 4to; L. Bödtcher „Til Adam Oehlenſchläger. Novbr. 1841“; H. C. Anderſen „De tre nordiſke Rigers Skaal for Ad. Oehl. d. 20de Novbr. 1841“; H. P. Holst „Dioskurerne“, d. 19. Novbr. 1842; „Zeitung für die eleg. Welt“, April 1825; „Tilſkueren“ 1820, Nr. 73; „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 50; „Kbhvnspoſt“ 1827, Nr. 93; 1829, S. 165, 407, 750; 1836, Nr. 321; „Den Friſindede“ 1836, Nr. 46; „Dagen“ 1836, Nr. 271; „Søndagen“, Følgebl. til „Dagen“, 1836, Nr. 37, 44, 47; 1840, Nr. 35; „Brage og Idun“ I. 301. 629; II. 237—38; H. C. Anderſen „Vignetter til danſke Digtere“, S. 40; „Danſk Folkeblad“ VII. Nr. 40; Selmers Aarbog 1843, S. 146; „Den Conſtitutionelle“ 1844, Nr. 130, af Fr. Barfod; „Fædrel.“ 1847, Nr. 103, 174; „Berlingſke Tid.“ 1845, Nr. 153; 1847, Nr. 267. — Om Feſtligholdelſen af hans 70de Fødſelsdag jvfr.: „Adam Oehlenſchläger. Et Mindeſkrift om Feſten den 14de November 1849. Med Raderinger efter Marſtrand og Conſt. Hanſen. Udgivet af „Feſtcomiteen“. Kbh. 1850“. 4to; „Fædrel.“ 1849, Nr. 267; „Kbhspoſt.“ ſ. A. Nr. 267; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 267, 68, 69; „Berlingſke Tid.“ ſ. A. Nr. 271; „Nord og Syd“, I. 1849, S. 369—83. — „Ved Adam Oehlenſchlægers Jordefærd, i Frue Kirke den 26de Januar 1850, af J. P. Mynſter. Kbh. 1850“; „Adam Oehlenſchläger. En Mindetale i Efterſlægtſelſkabet d. 4de Marts 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850“; „Oehlenſchlägers Minde, et Digt. Kbh. 1850“; jvfr. „Fædrel.“ 1850, Nr. 17, 19, 22, 26, 44, 47, 50; „Kbhspoſt.“ ſ. A. Nr. 17, 22; „Berlingſke Tid.“ ſ. A. Nr. 17, 18, 21, 22, Tillæg, 23, 25, 28, 33, 37, 44; 1852, Nr. 25; „Flyv. Poſt“ 1850, Nr. 19—20, 23—28, 33; „Danſkeren“ III. Nr. 6; „Dannevirke“ XIII. Nr. 13, 14, 16, 25; „Nord og Syd“, III. 1850, S. 73. 105—128; „Almuevennen“ IX. Nr. 7; „D. Kirketid.“ IV. 764—68; „Moens Avis“ 1850, Nr. 11; „Chriſtianiapoſten“ 1850, Nr. 554, 57, 73, 94, 95; „Vore“ 1850, Nr. 18, 24; S. Beyer „Vintergrønt“, S. 35—36. — Om Minde-Feſter for ham ſee: „Til Minde om Adam Oehlenſchläger. To Taler og to Digte, udgivne af det ſkandinaviſke Selſkab. Kbh. 1850“; „Adam Oehlenſchläger, et Digt ved Studenter-Foreningens Mindefeſt den 3die Juni 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850“; S. J. Stenberg „Minnestal öfver Adam Oehlenschläger. Stockholm, 1850“; „Berlingſke Tid.“ 1850, Nr. 32, 35, 62, 127; „Fædrel.“ 1850, Nr. 32, 62, 80, 126, 136; „Flyv. Poſt“ 1850, Nr. 34, 36, 105, 127; „Kbhspoſt.“ ſ. A. Nr. 32. — Hans **Portrait**, tegnet af Riepenhauſen, ſt. i Kobb. af A. Flint, foran Nyerups „Idunna“ for 1812; Simonſen del., Ed. Schuler sculps. Carlsruhe (2 Gange); i „Bildniſſe z. J. Hübners Zeitungs- und Converſ. Lex.“ 31. Ausg. III. Heft, Nr. 16; i Bergk's „Moden-Zeitung“ 1825, Febr., lithogr.; ſt. i Kobb. af W. H. Lizars; malet af C. A. Jenſen, lith. af Kaufmann, i det kgl. Steentr. Fol. (ogſaa i mindre Format); A. Hanſen sculps., trykt hos G. Lorentzen, i „Nyt Magaz. f. Natur- og Menneſke-Kundſkab“ 1837, I.; tegnet efter Naturen af Em. Bærentzen, lithogr. i Bærentzen & Comp. lithogr. Inſtitut, i „Portefeuillen“ 1839, 2det Bd.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid“, 1ſte Hefte, 1839; L. Hanſen pinx., lithogr. i Bærentzens Inſtitut, med Facſimile, 4to [afcopieret, men uden Facſimile, 6 Gange i ſamme lith. Inſtitut]; raderet, med Facſimile, af J. W. Gertner i „Danſk Folkekalender“ for 1843; udg., med Facſimile, af Foreningen for Konſtens Opmuntring 1844, lithogr. i Bærentzens Inſtitut, Folio; J. W. Gertner pinx., J. W. Tegner lithogr. i Bærentzens lith. Inſtitut 1846, Fol. [1 Copi i mindre Format i „Skandinavisk Porträtt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v.“ 1: a Häftet, 1847]; A. Smith delin., J. W. Tegner lithogr., med Facſimile, i „Danſk Pantheon“ 37te Levering, 1847 [1 Copi, xylogr. i „Nordiſk Penning-Magazin“ 1850, Nr. 9]; i et Tableau: „Danſke Digtere“, lith. af A. M. Peterſen, 1848; af Ammerling [ſ. „Flyv. Poſt“ 1850, Nr. 42]; ſt. i Staal efter Gertner af Weger, Schillerformat, 1851; Johannes Jenſen del., J. W. Tegner lith., med Facſimile, 1851; ſtylographeret af P. Schøler i 4de Bd. af „Oehlenſchlägers Erindringer“ [ſ. „Flyv. Poſt“ 1851, Nr. 78, 84, „Kbhpoſt.“ ſ. A. Nr. 80]; graveret i Elfenbeen af S. S. Winther 1841. — Hans **Büſte** er modeleret af A. Quitſchreiber; af F. C. Krohn 1829; af G. Barſugli 1839; af Thorvaldſen 1840 (ſiden lithographeret), og derefter i formindſket Maaleſtok af Muhle 1844; hans Statuette af Billedhugger H. Hanſen 1850. Hans Fødeſted, del. Hoffmann, Em. Bærentzen & Comp. lithogr. — **Erindringsmedaille** om ham, af Conradſen, 1852. — Om Oprettelſen af et **Monument** for ham ſ. „Fædrel.“ 1850, Nr. 59, 82; „Kbhvspoſt.“ ſ. A. Nr. 68).

Siofna for Aaret 1802, udg., med Titelvignet af A. Flint. Kbh. (2det Oplag. ib. 1822). — **Anden April 1801**. En dramatiſk Situation. Kbh. 1802. — **Adelaide og Almar**. Af Anton Wall. Overſat. 1.—2. Deel. ibid. eod. — Götz von Berlichingen med Jernhaanden. Et Stueſpil af Göthe. Overſat. ibid. 1803. (Endeel forandret i »Udmærkede Digterværker, overſatte af Oehlenſchläger.« Kbh. 1848). — *Digte*. ibid. 1803. (»Dagen“ 1803, Nr. 1. 2; L. E. 1803, Nr. 21. 22, af C. Pavels, jvfr. Forf.'s Svar i »Dagen« 1803, Nr. 111 [ſ. Baggeſens Brev til Oehlenſchläger, 2. D. 1819, S. 149; Oehlenſchlägers Erklæring til Publicum, S. 7 i Noten; Oehlenſchlägers »Erindringer« I. S. 208—9]; Høſt's »Ei blot til Lyſt« III. 73—79; Pøt's »Bidrag til Kundſk. om Menneſker og Bøger« 1803, S. 38—42; Kiel. L. Z. 1809, Nr. 18. 19. 29—30; Dahlmanns Betragtninger, S. 8—10; »Athene« V. 508; Molbechs Forelæſn. II. 224—30, 244—59. — »Sanct Hansaftens-Spil« (S. 213 flgg. og i »Digterværker« I. S. 1. flgg.) paa Svenſk: *Sanct Hans Afton-Spel.* Öfversättning. Stockholm, 1830. 12:o). — Poetiſke Skrifter. I—II. Deel. ibid. 1805. [I.: Freyas Alter. Et Syngeſpil; indleveret til Theaterdirectionen d. 12te Maj 1804, tilbageſendt ſom ej antaget d. 18de Maj ſ. A.; atter indſendt omarbejdet d. 10de Juli 1804, paa ny forkaſtet d. 28de Juli ſ. A., jvfr. Rahbeks Svar paa Oehlenſchlägers »Til Publicum« 1816. (Grundtvigs Verdens Krønike 1812, S. 355; »Athene« V. 508; Dahlmanns Betragtninger, S. 10; »Lyceum«, 1: a Heftet, Stockholm 1810, S. 45—59); Romanzer, Sange og Elegier, S. 143 flgg.; Langelands Reiſe, S. 271 flgg. (ſ. Molbechs Forelæſn. II. 237—40); Jeſu Chriſti gjentagne Liv i den aarlige Natur, S. 421 flgg. (jvfr. »Den Danſke Tilſkuer« 1805, Nr. 70—71, S. 558, Noten; Nr. 80, S. 637—40, af J. P. Mynſter; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 355—57; Foreign Review and contin. Miscellany No. 4. Octobr. 1828, med Prøver i Overſættelſe, ſ. L. T. 1829, S. 288); II.: Baulundurs Saga, S. 1 flgg. (»Minerva« 1805. IV. 307; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, S. 133, af C. Molbech; Molbechs Forelæſn. II. 268—72). Ny Udg. i »Digterværker« I. D. Paa Svenſk: *Waulundurs Saga.* Öfversättning ifrån Danskan af *Jakob Adlerbeth.* Stockholm, 1812. 8:o; paa Tydſk af Forf. og indført i »Mährchen und Erzählungen« 1ſtes Bdchen, 1817, S. 177 flgg. og i hans »Schriften« 17tes Bdchen, Breslau, 1830; Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Et Lyſtſpil, S. 75 flgg. (jvfr. »Den Danſke Tilſkuer« 1805, Nr. 70—71; Dahlmanns Betragtninger, S. 10—12; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, af Molbech; Grundtvigs Verd. Krøn., 1812, S. 355; »Athene, V. 509; Molbechs Forelæſn. II. 242, 290—91; Steffens »Was ich erlebte« V. 159). Anden Udgave: Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Dramatiſk Eventyr. Kbh. 1820. (o. m. T.: Oehlenſchlägers Skrifter, 1ſte Deel). Ny Udg. i Digt. Værk. Bd. VI. 1837, og Kbh. 1845. Eftertrykt i Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: »Danſke Klasſiker«). (»Portefeuillen« 1839. II. 84—90, 102—110, 129—35); bearbejdet af Forf. paa Tydſk: Aladdin oder die Wunderlampe. Ein dramatiſches Gedicht in zwei Spielen. Amſterdam, 1808. 2e Auflage. Leipzig 1820 (m. 2 Kupf.) ſamt i hans »Schriften« 3.—4. Bdchn. Breslau, 1829. (anm. af Jean Paul i Heidelb. Jahrb. 2r. Jahrg. 1r. Bd. S. 301—7; »Morgenblatt« 1807, Decbr. S. 1211; jvfr. L. E. 1808, Nr. 14; 1810, Nr. 46, 48; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 45, 46; Fr. Horn: »Umriſſe zur Geſchichte und Kritik der ſchönen Literatur Deutſchlands, 3s Buch §. 69). Paa Svenſk: *Aladdin* eller den underbara Lampan. Dramatisk dikt af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Ludv. Borgström.* 1., 2. D. i »Kalender för Damer“ 1819, 1820. (Upſala Litt. Tidn. 1819, Nr. 13; Almänna Journalen 1820, Nr. 64). — Reineke Fos. Et epiſk Digt af Goethe. Overſ. Kbh. 1806. (aldeles omarbejdet i »Udmærkede Digterværker, overſatte af Oehlenſchläger.« Kbh. 1848). — Svar til Baggeſen paa hans Brev Noureddin til Aladdin. Kbh. 1817.

(Pøt's »Miſceller« 1807, Nr. 6; Baggeſens »Riimbreve«, S. 321, »Nye blandede Digte«, S. 360, og »Peer Brøvler« P. V. S. 111; jvfr. Oehlenſchlägers Skrift om hans perſonlige Forhold til Baggeſen (1818), S. 12). — Nordiſke Digte. Kbh. 1807. (L. E. 1808, Nr. 4. 5, af W. H. F. Abrahamſon, jvfr. Oehlenſchlägers: Svar paa Hr. Capt. Abrahamſons Recenſion over mine nordiſke Digte. En æſthetiſk Afhandling. Kbh. 1808«, og Kbhvns Skilderi 1808, 5te Novbr., S. 120, af P. Dons; »Lyceum« 1810, 1: a Heftet, Stockholm, S. 45—59; »Polyfem« 5. Saml., Nr. 46—48; Molbechs Forelæsn. II. 263—67, 72, 302—3). — Om Baldur hin Gode, et mythologiſk Sørgeſpil (S. 129 flgg. og i hans »Tragoedier« VII.), jvfr. »Ny Minerva« 1807, IV. 301—20, af N. F. S. Grundtvig; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, af Molbech; Dahlmanns Betragtninger, S. 12 15—19; J. L. Heibergs „Nordiſche Mythologie«, 1827, S. 243—47, 50—53, 56—84; »Kbhpoſt« 1831, Nr. 101. — Overſat paa Tydſk i hans »Werke« Bd. 3. Breslau 1839. — Hakon Jarl hin Rige, et Sørgeſpil, opført 1ſte Gang til Kongens Fødſelsdag 1808 (S. 233 flgg.; Nyt Oplag i hans »Tragoedier« I. 1831. S. 5 flgg.), jvfr. »Ny Minerva« 1807, IV. 200—218, af Rahbek; Skandinav. Lit. Selſk. Skr. 1807. II. 309—45, af Rahbek; Høſt's »Theaterblad« Nr. 13—15; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Dahlmanns Betragtninger, S. 12. 19—28; Grundtvigs »Danne-Virke« IV. 231; Høſt's »Dannora«, S. 34; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 43; Liunges »Harpen« 2. Aarg. Nr. 22; Oehlenſchlägers »Erindringer«, II. 32—44. [Epilog til Stykket, i »Ny Danſke Tilſkuer« 1808, Nr. 4, jvfr. L. E. 1810, S. 725]; J. K. Høſt: »Hakon Jarl den Rige, tillige med Indholdet af Sørgeſpillet Hakon Jarl. Kbh. 1808.« Paa Tydſk (overſ. af Forf.): Hakon Jarl. Ein Trauerſpiel. Tübingen, 1810, og i hans »Schriften«, 6s Bändchen. Breslau, 1829, ſamt i »Werke« Bd. 5. ibid. 1839. (Zeit. für d. eleg. Welt 1810, Nr. 130; Hall. Allg. L. Z. 1811, Jan.; Leipz. L. Z. 1812, Jan. (ſ. L. T. 1812, Nr. 14, S. 228); Fr. Horns Umriſſe 3s. Buch S. 69; Morgenbl. für gebildete Stände 1816, S. 328, 504, 544, jvfr. L. T. 1816, S. 624; Oehlenſchlägers Reiſe, II. S. 7). Paa Svenſk: *Håkan Jarl den Rike.* Sorgespel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Ludv. Borgström.* Upsala, 1817. 8:o. (Upſala Litt. Tidn. 1817, Nr. 52; Almänna Journalen 1817, Nr. 302), og: *Hakon Jarl*, Sorgespel i fem akter af *A. Oehlenschläger.* Öfversättning. Stockholm, 1848. 12:o. (»Dagligt Allehanda« 1848, Nr. 246). Paa Engelſk, noget forkortet overſ. af Gilly. (Blackwoods Edinburgh Magazine No. XXXVII. 1820. April, p. 73—89; overſ. i Udtog i Kroſſings „Pomona“ I. H. S. 76—83); udkom ogſaa paa Engelſk. London. 1840. („Monthly Review“ 1840, Vol. II. p. 149; jvfr. »Berlingſke Tid.« 1840, Nr. 184). — Sovedrikken, Syngeſtykke i 2 Akter, omarbeidet efter Bretzners tydſke Original. Kbh. 1808. Ny Udg. ibid. 1846. (jvfr. »Prometheus« IV. 270—73). — Palnatoke. Et Sørgeſpil. Kbh. 1809; Nyt Oplag i hans »Tragoedier« I. 1831. S. 205 flgg. (Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 57. 58; Pøt's »Miſceller« 1810, Nr. 21. 22. 41; Dahlmanns Betragtninger, S. 28—33; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1823, Nr. 45; jvfr. Oehlenſchlägers »Reiſe« I. S. 233; II. S. 68—69; »Erindringer« II. 114—16). Paa Tydſk: Palnatoke. Ein Trauerſpiel in fünf Akten. Stuttgart und Tübingen, 1819. (Med Forerindring. Aus einem Briefe des Verfaſſers. Copenh. 26. July 1810), og i hans »Schriften« 6s Bdchen. Breslau, 1829, ſamt i »Werke« Bd. 5. ibid. 1839. — Epilog fremſagt af Madame Roſing paa hendes Benefice d. 23. Dec. 1809. Kbh. (2 upaginerede Sider). — Axel og Valborg. Et Sørgeſpil. Kbh. 1810. [opført

1ſte Gang, med Epilog, d. 29de Januar 1810, og ſtrevet i Paris, ſ. hans »Reiſe« I. 233]. Nyt Oplag i hans »Tragoedier« II. S. 9 flgg.; Ny Udgave. Kbh. [illegible] Eftertryk Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: Danſke Klasſiker). (L. E. [illegible] Nr. 46, af F. C. Sibbern; »Nordiſk Tilſkuer« 1814, Nr. 4—8, af Baggeſen; jvfr. »Ny Danſke Tilſkuer« 1808, S. 819—21, af Rahbek; J. C. Langes »Fragmentariſke Bemærkninger over Sørgeſpillet Axel og Valborg«. Kbh. 1809; Dahlmanns Betragtninger, S. 33—38; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. [illegible] Øſt's »Miſceller« 1810, S. 41—45 (af J. C. Lange); »Freia« 1823, Nr. 7 flg.; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sq. [overſ. i »Kbhpoſt« 1828, Nr. 97, 98]; Oehlenſchlägers »Erindringer« III. 17. 19—21. 82. Overſat af Forf. paa Tydſk: Axel und Walburg. Eine Tragödie. Tübingen 1810, 2e Aufl. 1820, og i hans »Schriften« 7s Bdchen. Breslau, [illegible] ſamt i »Werke« Bd. 7. ibid. 1839. (»Morgenbl. f. geb. Stände« 1810, Nr. [illegible]; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 3, 22, S. 342. Opført i Altona i Anledn. af Dronningens Fødſelsdag 1813; Prolog i den Anledning af Hofraad Reinhard, i »Dagen« 1813, Nr. 273; ogſaa opført i Hamborg, Berlin, Leipzig, Wien og Dresden (L. T. 1816, S. 624; hans »Reiſe« II. 7. 20—21. 160—61. 166—7). Paa Svenſk: *Axel och Walborg.* Sorgespel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Johan [illegible]* Stockholm, 1811. 8:o. (Wallmarks »Journal för Litteraturen och Theatern« 1811, Nr. 75. 77. 79. 80 og 81; overſ. under Titel: »Prof. Oehlenſchlägers Axel og Valborg udenlands vurderet. Fra det Svenſke ved J. Kragh Høſt.« Kbh. 1812, paa hvilken Recenſion findes Svar i det ſvenſke Tidsſkrift »Polyfem« 5te Samlingen Nr. 46—48). — Epilog til Sørgeſpillet Axel og Valborg i Anledning af Hans Maj. Kongens høie Fødſelsdag d. 28de Jan. 1810. Kbh. 4 S. 8vo. (L. E. 1810, S. 724—25. — Fremſagt d. 29. Jan. 1810 af Mad. Heger. Før Stykket udførtes en pantomimiſk Prolog »Drømmen« af Galeotti). — Correggio. Tragödie. Kbh. 1811. [Opført 1ſte Gang i Anledn. af 28de Jan. 1811; en Epilog, fremſagt af Kruſe, indſ. i »Sandſigeren« 1811, Nr. 1]. Ny Udg. i hans »Tragoedier« IV. (L. T. 1811, Nr. 12, af S. Meisling, jvfr. Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 61—63, af F. C. Sibbern, og Nr. 66—67, af Meisling; Dahlmanns Betragtninger, S. [illegible]—52; Høſt's »Dannora« Nr. 24—26, af Baggeſen, jvfr. Oehlenſchlägers »Perſonlige Forhold til Baggeſen«, 1818; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 11. 13. 15; »Dagen« 1811, Nr. 31; Steffens »Was ich erlebte«, VI. 259—61; Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1823, Nr. 20—22; »Theaterbl.« 1827, Nr. 2, af N. David; Oehlenſchlägers »Reiſe« I. 75. 93; II. 167; »Erindringer« II. 186; III. 17). Paa Svenſk: *Correggio*, Sorgspel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Per Adolf Sondén.* Upsala, 1812. 8:o; og: *Correggio.* Öfvers. af *H. Sandström.* Stockholm, 1840. 12:o. Paa Italienſk (af D. dal Borgo di Primo): *Il Correggio.* Tragedia tradotta dal Danese di Oehlenschlaeger. Pisa, 1812. 8. (»Dagen« 1812, Nr. 165; L. T. 1815, Nr. 35; Baggeſens »Danfana« 1816, Febr. S. 139, Noten). Paa Tydſk af Forf.: Correggio. Ein Trauerſpiel. Stuttgart und Tübingen 1816. Zweyte unveränderte Auflage. ibid. 1817. Dritte Auflage. ibid. 1820; ogſaa i hans »Schriften« 7s Bdchen. Breslau, 1829, og i hans »Werke« Bd. 8. ibid. 1839. (Heidelb. Jahrbb. 1816, Jan. S. 62—64, af Franz Horn, jvfr. L. T. 1818, S. 428—29; Leipz. Kunſtblatt für gel. Künſte 1r Jahrg. 1817—18, H. 12, Nr. 160, S. 649, af Oswald; Zeit. f. d. eleg. Welt 1816, Nr. 131, af Aug. Klingemann, jvfr. Høſt's Søndagsbl. 1816, Nr. 14; 1817, Nr. 8; Fr. Horns Umriſſe 3s Buch S. 70. 71. 72; Tieck's „Dramaturg. Blätter" 1827; „Kbhpoſt" 1827, S. 388; Oehlenſchlägers „Reiſe" I. 25. 93; II. 167. Om Stykkets Opførelſe i Wien, Hamborg, Berlin, Frankfurt og Breslau ſ. „Morgenbl. f. geb. Stände" 1815, S. 1040, 1204; L. T. 1816, S. 624—25; Kbhvns Skilderi 1816, S. 60—61; Oehlenſchlägers „Reiſe" II. 7—8. 19; „Dagspoſten" 1818, Nr. 93; „Brevduen" 1818, Nr. 2). Paa Franſk overſ. (i Proſa): *Corrège*, Tragédie en cinq actes, traduite par *X. Marmier*. Paris et Strasbourg, 1834. Paa Serbiſk af Oſlle Abramovitz. Belgrad, 1847. (ſ. „Nyt Aftenbl." 1848, Nr. 15). — Digtninger. I.—2. Deel. Kbh. 1811—13. [2den Deel o. m. T.: Fortællinger. Kbh. 1813; Ny Udg. i hans „Digterværker" II. 1835, S. 3—327; Eftertryk, Norrköping, 1842. 12:o. [i Samlingen: „Danſke Klasſiker"]. (L. T. 1811, Nr. 30; 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Dagen" 1813, Nr. 282—85, af Rahbek; „Idunna und Hermode", 1812, Nr. 9, af Gräter, jvfr. „Athene" III. 86. — Eventyret „Aly og Gulhyndi" (i I. 213 flgg., og i hans „Samlede Digte" II. 158 flgg., ſamt i „Digterværker" I. 1835) er overſ. paa Tydſk i „Mährchen und Erzählungen" Bd. I. 1817. S. 1 flgg. og i hans „Schriften" 17tes Bdchen. Breslau, 1830; paa Svenſk af E. Fr. Lundblad. 2den Deel, eller: Fortællinger [Reichmuth von Adocht; Maleriet; Lykkeridderne; Munkebrødrene; Eremiten] overſ. paa Tydſk i „Mährchen und Erzählungen" Bd. II. S. 1 flgg., og i hans „Schriften" 16tes Bdchen. Breslau, 1830; paa Svenſk: *Berättelser* af *Adam Oehlenschläger*. Öfvers. af Carl Erik *Ekmarck*. Strengnäs, 1819. 8:o („Allmänna Journalen" 1819, Nr. 127); Fortællingen „Lykkeridderne" overſ. paa Engelſk i: Specimens of German Romance selected and translated from various Authors. London 1826. 3 Vols. 12mo, og derfra optagen i flere engelſke Tidsſkrifter: Literary Gazette, Ladys Magazine &c.). — Faruk. Syngeſpil. Kbh. 1812. [Muſiken af Weyſe; opſ. 1ſte Gang i Anledn. af Kongens Fødſelsdag 1812, og til Benefice for Forſ. d. 21de Marts 1812]. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 356; „Athene" VI. 292). Epilog og Prolog til Syngeſpillet Faruk. Kbh. 1812. 19 S. 8. (Epilogen i Anledn. af Kongens Fødſelsdag; „Ydun og Titania", et Forſpil (S. 9—19) paa Forſ.'s Benefice-Aften). — Stærkodder. Tragödie. Kbh. 1812. Nyt Opl. i hans „Tragoedier" III. S. 5 flgg. [opſ. 1ſte Gang d. 16de Octbr. 1812. Prolog til Stærkodder (ej fremſagt) i Foerſoms Lommebog 1813, S. 97]. („Athene" I. 22—76, af F. C. Peterſen; L. T. 1814, Nr. 1. 2, af J. Møller; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 356; jvfr. Oehlenſchlägers Erindr. III. 34—35). Paa Tydſk bearbejdet af Forſ.: Starkodder. Tragödie. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften" 8tes Bdchen. Breslau, 1829, ſamt i „Werke" Bd. 4. ibid. 1839. (Litteraturblatt 1822, Nr. 19, S. 73). Paa Svenſk: *Starkodder*. Sorgspel af *A. Oehlenschläger*. Öfvers. från Danskan af *N. I. Stéenhoff*. Stockholm, 1833. 8:o. — Kanarifuglen. Lyſtſpil. Kbh. 1813. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene" V. 508—9; VI. 292; IX. 84; jvfr. Oehlenſchlägers Erindr. III. 35; „Nyt Aftenbl. 1824, S. 84). — Ærlighed varer længſt. Idyl. Kbh. 1813. Ny Udg. i hans „Digterværker" X. 1840. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene" V. 507—8; VI. 292; IX. 84; jvfr. Oehlenſchlägers Erindr. III. 35). — Prolog til Kanarifuglen og Ærlighed varer længſt. ibid. eod. (1 upagineret Halvark; indſ. i N. T. Bruuns „Thalia" 1814). — Hugo von Rheinberg. Tragödie. Kbh. 1813. Nyt Opl. i hans „Tragoedier" IV. S. 117 flgg. (L. T. 1814, Nr. 3. 4, af J. Møller; „Dagen"

1813, Nr. 235, af Rahbek; „Dannora«, 1814, Nr. 5—18, af Baggeſen, jvfr. Høſt's Erindr. S. 105; »Athene« VI. 292; IX. 88; Oehlenſchlägers Erindr. III. 38). Paa Tydſk: Hugo von Rheinberg. Trauerſpiel von A. Oehlenſchläger. Herausgegeben von Rudolph Chriſtiani. (Med Dedication til Oehlenſchläger). Göttingen, 1818; ſamt i hans »Schriften« 8tes Bdchen. Breslau, 1829, og i »Werke« Bd. 8. ibid. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1818, Nr. 16, jvfr. L. T. 1819, S. 384; Leipz. L. Z. 1820, Nr. 8, S. 64; Oehlenſchlägers „Reiſe« II. S. 9). — Ludlams Hule. Syngeſpil. Kbh. 1814 (1813). Ny Udg. ib. 1846. [Muſiken af Weyſe; opf. i Anledn. af 28de Jan. 1815, noget forkortet]. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; »Athene« VI. 270—94; IX. 84; »Danſana« I. 242. 339. 447, af Baggeſen; jvfr. P. Wegner [A. E. Boye] »Om Syngeſpillet Ludlams Hule, med Henſyn til den kritiſke Vurdering ved Baggeſen.« Kbh. 1816; Høſt's Søndagsbl. 1816, Nr. 5. 6; Oehlenſchlägers Erklæring om ſit perſonlige Forhold til Baggeſen, S. 50; »Erindringer« III. 45—47; Fr. Horns Umriſſe 3s Buch §. 73. 74; „Et Par Ord til [illegible] færdige Klappere o. ſ. v. i Anledning af Stykkets Seier.« Kbh. 1819; „Messager franç. du Nord« 1825, p. 635—36; »Converſationsbl.« 2. Aarg. I. 102). Overſ. paa Tydſk af Forf.: Ludlams Höhle. Dramatiſches Mährchen in fünf Aufz. Berlin, 1818 [i Forbindelſe med »Freya's Altar«], og i hans »Schriften« 5tes Bdchen. Breslau, 1829, ſamt i »Werke« Bd. 14. ibid. 1839. (Wiener Zeitſchr. für Kunſt, Literatur u. ſ. w. 1818, Nr. 1—4, jvfr. L. T. 1818, S. 574—75; »Der Geſellſchafter« 1818, Nr. 8. 13; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13; »Originalien« 1819, S. 47. 55. 63, af Zimmermann; »Zeit. f. d. eleg. Welt« 1818, Nr. 139, S. 1108; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; jvfr. Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 2. 4. 20. — Om Omarbeidelſen til et Stueſpil, ſ. Oehlenſchlägers »Reiſe« II. S. 30. 31. Om Opførelſen i Wien, jvfr. »Morgenbl.« 1818, Nr. 3; »Abend-Zeitung« 1818, Nr. 33).

Røverborgen. Syngeſpil. Kbh. 1814. [Muſiken af Kuhlau; opført 1ſte Gang d. 16de Maj 1814]. Ny Udg. i hans »Digterværker« X. 1840, og Kbh. 1846. (»Dannora« 1814, Nr. 21—26, af Baggeſen; jvfr. Høſt's Erindr. S. 105; »Søndagsbl.« 1816, Nr. 50; Oehlenſchlägers Erindr. III. 44—45; »Kbhspoſt« 1829, Nr. 59). Af Forf. overſ. paa Tydſk: Die Rauberburg. Singſpiel. Aus dem Däniſchen. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans »Schriften« 11tes Bdchen. Breslau, 1830. (»Hammonia« 1822, Juli, overſ. i „Dagen« 1822, Nr. 190; Zimmermanns »Dramaturgiſche Blätter«; »Litteratur-Blatt« 1823, Nr. 15, S. 59).

Cantate ved Universitetets Sörgehöitid, den 4de August 1814. Til Minde om Frederik Christian, Hertug til Slesvig Sönderborg. Kbh. (aftrykt S. 46—48 i „Solennia funebria Universitatis Hauniensis in obitu Principis Friderici Christiani.“ Haun. 1814. 4to).

Helge. Et Digt. Kbh. 1814. [indeh.: Frodes Drapa, S. 1 flgg.; Helges Eventyr, S. 39 flgg.; Yrſa, Tragödie, S. 119 flgg]. Ny Udg. (tilligemed »Hroars Saga«) i hans »Digterværker« III. 1835, og Kbh. 1845. 1851. (»Athene« VIII. 409—45, af J. C. Hauch; Molbechs Forelæsn. ov. den danſke Poeſ. II. 303—8; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« III. 82—83; Literatur- og Boghandels Tid. 1845, Nr. 6). Paa Svenſk: *Helge*. En Dikt af *Adam Oehlenschläger*. Öfversättning af *G. G. Ingelman*. Stockholm, 1830. 12:o. Paa Tydſk i hans »Werke« Bd. 3. Breslau, 1839.

Text til 12 Blade Figurer til Tegne-Øvelſer efter Thorvaldſen af G. L. Lahde. Kbh. 1814. [5 af diſſe Digte i hans »Saml. Digte« II. 190]. (jvfr. »Dagen« *1814*, Nr. 6 og 78; L. T. 1818, Nr. 6).

Hagbarth og Signe. Tragoedie. Kbh. 1815. [Opført 1ſte Gang d. 19de Jan. 1816]. Ny Udg. i hans »Tragödier« II. S. 165 flgg. (L. T. 1817, Nr. 24. 25; »Athene« VI. 293; Høſt's „Søndagsbl.« 1816, Nr. 3; »Theaterbl.« 1828, Nr. 16. 17, af N. David; jvfr. Oehlenſchlägers »Prometheus«, I. 67—69; »Erindr.« III. 82). Bearbejdet paa Tydſk af Forf.: Hagbarth und Signe. Trauerſpiel. Stuttgart und Tübingen, 1818, og i hans »Schriften« 9tes Bdchen. Breslau, 1829, ſamt i »Werke« Bd. 4. ibid. 1839.

Cantate i Anledning af H. H. Prinds Chriſtian Frederiks og H. H. Prindſeſſe Caroline Amalias Bryllup. Kbh. 1815.

Deres Majestæters Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas *Kroningsfest.* Den 31. Julii 1815. Kbh. 1815. 8 S. 4to. (ogſaa i »Tilſkueren« 1815, Nr. 61, S. 485 flgg., og i hans Saml. Digte II. 219). — Folkeſang ved Deres Majeſtæters Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas Kroningsfeſt. Kbh. 1815. ½ Ark, 8vo., upagineret; afſungen d. 3. Aug. 1815 paa Frederiksberg. (ogſaa i »Tilſkueren« 1815, Nr. 61, S. 483 flg.; »Athene« V. 193; »Dagen« 1815, Nr. 182, og i hans Saml. Digte II. 216).

Fiſkeren. Dramatiſk Eventyr. Kbh. 1816; omarbejdet under Titel: Fiſkeren og hans Datter, i »Digterværker« IV. 1836, og omarb. for Skuepladſen und. Tit.: Fiſkeren og hans Børn. Kbh. 1840. (L. T. 1817, Nr. 8. 9. 10, af F. C. Peterſen; »Den Friſindede« 1840, S. 236). Paa Tydſk: Der Fiſcher. Stuttgart 1825, og under Titel: Die Fiſcherstochter, in zwey Abtheilungen, i »Morgenländiſche Dichtungen«, 1s Bdchen. Leipzig, 1831.

Freias Alter. Lyſtſpil. Kbh. 1816. [Omarbejdelſe af det af Theaterdirectionen 1804 ej antagne Syngeſpil (i Poet. Skrifter I. 1805), hvilken Omarbejdelſe atter blev indſendt til Theaterdirectionen den 19de Juli 1816, men forkaſtet i Septbr. ſ. A.]. (»Athene« VII. 390—416, af J. C. Hauch; jvfr. »Til Publikum. I Anledning af Lyſtſpillet Freias Alter, forkaſtet af Theatercenſorerne. Fra Adam Oehlenſchläger«. Kbh. 1816. 22 S. 8; Høſt's »Søndagsblad« 1816, Nr. 30. 33. 39. 42—49; Art. A. E. Boye, J. C. Hauch, P. Hjort, G. H. Olſen, K. L. Rahbek, F. C. Sibbern, P. Tetens; »Danſana« 1816, Auguſt, jvfr. P. Wegner (A. E. Boye): Om Baggeſens under Navnet Per Brøvler udgivne Kritik, med et Par Ord om hans Indblanding i Sagen angaaende Freyas Alter. Kbh. 1816, S. 22—24; Oehlenſchlägers »Erindr.« III. 103—7). Med Forandringer og Forkortninger paa Tydſk: Freya's Altar. Luſtſpiel in fünf Akten. Berlin, 1818 [i Forbindelſe med »Ludlams-Höhle«]; Freya's Altar etc. Einzelner Abdr. Wohlf. Ausg. Berlin, 1821; og i hans »Schriften« 11tes Bdchen. Breslau 1830. (Zeit. f. d. eleg. Welt 1818, Nr. 139, S. 1108; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13, jvfr. Høſt's Morgenbl. 1819, Nr. 4; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; Oehlenſchlägers »Reiſe« II. S. 2. 3). Paa Svenſk: *Freyas Altare.* Lustspel af *Adam Oehlenschläger.* Öfversättning. Upsala, 1821. 8:o. Uppl. 2. ibid. 1834. 12:o.

En Skjærſommernats Drøm. Lyſtſpil af Shakſpeare. Overſat. Kbh. 1816. [ogſaa i »Udmærkede Digterværker, overſatte af A. Oehlenſchläger.« Kbh. 1848]. (jvfr. Kroſſings »Fylla«. 1821. S. 61).

Eventyr af forſkjellige Digtere, ſammendragne og overſatte med Bemærkninger. I.—II. Deel. Kbh. 1816. (L. T. 1818, Nr. 1). Anden gjennemſete og forbedrede Udgave. Chriſtiania 1847—48; o. m. T.: Oehlenſchlägers ſamlede Værker. 1.—2det Supplement-Bind.

Frederiksberg. Et Digt. Kbh. 1817. [optr. i hans »Samlede Digte« III. 267—326]. (L. T. 1817, Nr. 45; »Athene« IX. 84).

Hroars Saga. Kbh. 1817. [optr. i hans »Digterværker« III. 1835, og, i Forening med »Helge« og »Yrſa«, Kbh. 1845, 1851]. (Molbechs »Studier« S. 170; »Literatur- og Boghandels Tid. 1845 Nr. 6). Paa Tydſk: König Hroar in Leire. Ein altnordiſche Erzählung. Stuttgart u. Tüb. 1822. 2e Aufl. 1825. 3e Aufl. 1832; og i hans »Schriften« 15tes Bdchen. Breslau, 1830. Paa Svenſk overſ. af Segerſtrøm i Lund.

Foſtbrødrene. Tragoedie. Kbh. 1817. Ny Udg. i hans »Tragödier« III. 1832. [Skreven i Paris 1817, jvfr. hans »Reiſe« I. S. 233. — Forinden Bogens Udgivelſe lod Forf. omtrykke en heel Deel Blade, hvorved blandt andet en Side fik Pagineringen 110—12, en anden 156—164, og ſidſte Side Tallet 175; dog ere diſſe Forandringer ikke foretagne med alle Exemplarer, og i Slutningen af Digterens Levetid ſolgtes Exemplarer med ordenligt fortløbende Paginering og paa 180 Sider]. Paa Tydſk: Die Blut-Brüder. Trauerſpiel. Frei überſ. von G. Lotz. Leipzig, 1823. (Litt. Blatt 1823, Nr. 34).

Gedichte. Stuttgart u. Tübingen, 1817. 2te vermehrte Aufl. Stuttg. 1844. Eftertryk i Wiener Etui-Bibliothek 1818, med Kobb. til Digtet »Die Erſcheinung«; ſiden optagne i hans »Schriften« 18tes Bdchen. Breslau, 1830, og »Werke« Bd. 21. ib. 1839. (Leipz. L. Z. 1819, S. 97—98; Wiener Zeitſchr. f. Kunſt, Litteratur, Theater und Mode 1818, Nr. 22, jvfr. L. T. 1819, S. 335—36; Hoſt's Morgenbl. 1819, Nr. 13).

Mährchen und Erzählungen. I.—II. Bändchen. Stuttgart und Tübingen. 1816—17; og i hans »Schriften« 16tes und 17tes Bdchen. Breslau, 1830. [I.: Aly und Gulhyndi, ein orientaliſches Mährchen, S. 1 flgg.; Baulundur, Sage, S. 177 flgg.; II.: Reichmuth von Aracht, S. 1; Das Gemählde, S. 27; Die Glücksritter, S. 73; Die Mönchbrüder, S. 139; Der Eremit, S. 227]. (Hall. Allg. L. Z. 1818, I. Nr. 50, S. 293—97; Leipz. L. Z. 1818. II. Nr. 331, S. 2562—66; 1820. I. Nr. 109, S. 872; Hoſt's Morgenbl. 1819, Nr. 8, jvfr. Nr. 10, af Finn Magnuſen).

En Reiſe fortalt i Breve til mit Hjem. I.—II. Deel. Kbh. 1817—18. (Hoſt's »Sondagsblad« 1818, Nr. 1—5; jvfr. Art. J. J. Baggeſen (I. 47), J. J. Dampe, L. Fiſcher, H. M. Hammeleff, J. C. Hauch, Th. G. Repp; »Dagen« 1818, Nr. 212. 214. 221. 223. 226—27. 229—31. 233. 235—37. 239—40. 242—56. 258—63. 265—69. 272. 274—86. 292. 296; »Tilſkueren« 1818, Nr. 76—77. 85. 88; »Kbhvns Skilderi« 1818, Nr. 83—86. 90—95. 97—103; Grundtvigs »Danne-Virke« IV. 195—233; »Fædrel.« 1840, Nr. 62 og 63, Sp. 374—78; Poul M. Møllers Levnet, ved Olſen, S. 31—36). Paa Tydſk: Briefe in die Heimath, auf einer Reiſe durch Deutſchland und Frankreich. Aus dem Däniſchen überſetzt von G. Lotz. I.—II. Band. Altona, 1820. (»Zeitung für die eleg. Welt« 1821, Nr. 2). Paa Svenſk. 1.—2: a Delen. Chriſtianſtad, 1821. (»Swenſk Litteratur-Tidning« 1822, Nr. 5, jvfr. Hoſt's „Chronos", H. 1. S. 57—59). Paa Hollandſk. Amſterdam, 1821.

Profeſſor Oehlenſchlägers Erklæring til Publikum om hans perſonlige Forhold til Juſtitsraad Baggeſen. Kbh. 1818. 32 S. 8.

Den lille Hyrdedreng. En Idyl. Kbh. 1818; optr. i hans »Tragödier« V. [opført 1ſte Gang d. 23de Januar 1819 ved Benefice for Mad. Heger]. (»Theatret« af Kruſe, I. S. 260—72; »Converſationsbl.« 2. Aarg. I. S. 13—14; jvfr. Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 20). Af Forſ. overſ. paa Tydſk: Der Hirtenknabe. Dramatiſche Idylle, i „Urania, ein Taſchenbuch auf das Jahr 1820"; ſærſkilt aftr. Leipzig, 1821; og i hans »Schriften« 12tes Bdchen. Breslau, 1830, ſamt i hans »Werke«, Bd. 9. ib. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1822. I. Nr. 51, S. 101—04). Paa Engelſk: *The little Shepherd-boy.* An idyll of Oehlenschlæger. Translated from the Danish by *J. Heath.* Copenh. 1827. (Proſt's »Converſationsbl.« 3. Aarg. Nr. 28). Paa Svenſk af L. Borgſtrøm i „Kalender för Damer“.

Robinſon i England. Comoedie. Kbh. 1819; optr. i hans »Digterværker« IX. (L. T. 1819, Nr. 43. 44; Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1823, Nr. 11; »Telegraphen« 2. Aarg. Nr. 47; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 9—24. — Slutningsſcenen, ſom den gaves paa Theatret, i »Aftenblad« 1823, Nr. 9; jvfr. ſſtd. S. 71). Overſ. af Forſ. paa Tydſk: Robinſon in England. Luſtſpiel. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften« 12tes Bdchen. Breslau, 1830. (»Litteraturblatt« 1822, Nr. 13, S. 49; Bauerles Theaterzeitung und Unterhaltungsblatt 1825, April).

Nordens Guder. Et epiſk Digt. Kbh. 1819; optr. i hans »Digterværker« VII. 1837. Ny Udg. 1845. 1851. Eftertryk. Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: Danſke Klasſiker). (L. T. 1819, Nr. 32. 33. 34; »Tilſkueren« 1819, Nr. 44—45, S. 360; Molbechs Forelæsn. II. 296, og »Studier«, S. 129 flg.; jvfr. J. L. Heibergs »Nordiſche Mythologie", Schleswig 1827, S. 24—25. 86—101. 104—10. 114 flgg. 215—21; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 5). Paa Tydſk: Die Götter Nordens. Epiſches Gedicht in drei Büchern. Aus dem Däniſchen des A. Oehlenſchläger übertragen und mit einem mythologiſchen Wörterbuche verſehen von G. Th. Legis. Leipzig, 1829. (Rask's »Literaturbl.« Nr. 37. 38; »Kbhvnspoſt.« 1829, S. 794; anm. af C. Herloßſohn i Litt. Tillægsbl. til »Abendzeitung« 1830, Jan., ſ. »Kbhpoſt.« 1830, Nr. 71). Paa Engelſk: *Gods of the North*, by W. E. Fry. 1845. (jvfr. Molbechs »Studier«, S. 38, Not.).

Tale i Anledning af Thorvaldſens Hiemkomſt til Fædrelandet. Holden ved Feſten den 16de October 1819. Kbh. 44 S. 8. Overſat paa Tydſk af G. Lotz ſom Anhang til hans Overſættelſe af Oehlenſchlägers Reiſe. Altona 1820.

Erik og Abel. Tragödie. Kbh. 1820; optr. i hans »Tragödier« V. (»Harpen« 1821, Nr. 19; »Ny Portefeuille« 1843, IV. 187—89; 1844, IV. 41—43; Molbechs „Studier", S. 221—24; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 7—8). Paa Tydſk (med en Forerindring, indeholdende hiſtoriſke Data): Erich und Abel. Ein Trauerſpiel von Oehlenſchläger. Aus dem Däniſchen überſetzt [von C. H. v. Lowtzow]. Schleswig, 1821. (Literar. Converſationsbl. 1821, Septbr. Nr. 214; Schlesw. Holſt. Lauenb. Provinz. Ber. 1821, III. 101; 1823, IV. 81; Jen. L. Z. 1821, III. Nr. 163, S. 342; Müllners Litteraturblatt 1822, Nr. 29, S. 118); og af Forſ.: Erich und Abel. Trauerſpiel. Tübingen, 1821, ſamt i hans »Schriften« 9tes Bdchen. Breslau, 1829, og i hans »Werke«, Bd. 7. ibid. 1839. Brudſtykker overſ. paa Tydſk af G. Lotz i »Originalien« 1821, Jan.-Febr. Nr. 14—17.

Oehlenſchlägers Skrifter. Førſte Deel. Kbh. 1820. O. m. T.: Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Dramatiſk Eventyr. Anden Udgave. Kbh. 183 (ſee foran, S. 652)

(Poëtam, ut in libro, sic in vita sese prodidisse, et opus poëticum virtutes atque vitia auctoris esse sortitum). *Programma* (til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Hauniæ 1820. 51 pagg. 4to. Paa Danſk: **Digteren i Levnet ſom i Værker.** En hiſtoriſk-æſthetiſk Afhandling, ſkrevet ſom Program ved Univerſitetets Reformationsfeſt. Kbh. 1820. 87 S. 8. (jvfr. Art. T. Algreen-Uſſing; Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 3—10, 15—17, af N. Fogtmann, T. Algreen-Uſſing og C. Molbech; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 33—34). Paa Tydſk: **Die Dichter im Leben.** Überſetzt von G. Lotz; o. m. Titel: Oehlenſchlägers kleine vermiſchte Schriften. 1s Bdchen. Stuttgart, 1821. (Müllners Litteratur-Blatt 1822, Nr. 40, S. 157). Et Brudſtykke i G. Lotz's „Originalien« 1821, Febr.-März. Nr. 22—27.

Tale holden paa Univerſitetets Reformationsfeſt 1820. (Overſat af Forfatteren). Kbh. 1821. 24 S. 8.

Tordenſkjold. Syngeſpil. Kbh. 1821; Ny Udg. i hans »Digterværker« I. 1840. (jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 5—6). Paa Tydſk: **Tordenſkiold.** Drama mit Geſängen von **A. Oehlenſchläger.** Nach dem Däniſchen von G. Lotz. Caſſel, 1823. Zweite Aufl. ibid. 1828. (Weimariſches Journal für Litteratur, Kunſt &c. 1823, Decbr.).

Jægerbruden. Syngeſpil i 3 Acter af Fr. Kind. Overſat til Carl Maria Webers Muſik. Kbh. 1821. (Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 25—28. 32).

Ludv. v. Holbergs Luſtſpiele. Ueberſetzt. I.—IV. Theil. Leipzig, 1822—23. (Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 23, 45; Literar. Converſationsblatt 1822, Septbr. Nr. 215; Leipz. L. Z. 1823, Nr. 287, S. 2290—93; Müllners Litter.-Bl. 1823, Decbr.; 1824, May, Nr. 42, 43; Gött. gel. Anz. 1823, S. 1360; Wiener Jahrbb. XXI. 227—280, af N. Fürſt; L. Kruſes »Die Biene«, 1826, July).

Tale holden i Selſkabet for Efterſlægten paa dets Stiftelſesdag d. 4de Martii 1822. Kbh. 22 S. 8. (optr. i Rahbeks »Læsning i blandede Emner« II. [ɔ: „Heſperus«, VI.] S. 114—136).

Holbergs Jubelfeſt. Forſpil. Kbh. 1822. 46 S. 8; optr. i hans »Digterværker« V. 277—308. (L. T. 1822, Nr. 51; jvfr. »Dagen« 1822, Nr. 245; Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1822, Nr. 42; „Aftenbl. 1822, S. 8).

Samlede Digte. I.—III. Deel. Kbh. 1823. (L. T. 1826, Nr. 20; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq., overſ. i Kbhpoſt. 1828, Nr. 97—98).

Skovens Sønner. Syngeſpil i 3 Acter, frit bearbeidet efter det Italienſke til Paers Muſik. Kbh. 1823. (jvfr. „Aftenbl.« 1823, S. 354—55; Liunges Lit.- Kunſt- og Theaterbl. 1823, Nr. 44. 45; Revue encyclop. T. 28. p. 165, af Heiberg).

Øen i Sydhavet. Roman. I.—IV. Deel. Kbh. 1824—25. **Nyt Opl.** (forkortet). I.—II. Deel. ibid. 1846. (»Converſationsbl.« 1824, Nr. 29, S. 229—32; 1825, Nr. 84, S. 670—72; Revue encyclop. T. 28. p. 475—76, af Gyllenborg; New monthly Magazine 1826, Febr., jvfr. Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 292; The foreign Review &c. No. 2; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 24—26). Paa Tydſk overſ. af Forf.: Die Inſeln im Südmeere. Ein Roman. I.—IV. Theil. Stuttgart, 1826. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, Juli, Nr. 2—3; »Die Biene«, von L. Kruſe u. F. G. Zimmermann, 1826, Nr. 38—39, jvfr. »N. Aftenbl.« 1826, S. 223; »Literaturblatt z. Morgenblatt für geb. Stände« 1826, Decbr. Nr. 101; Litteratur-Blatt« 1826, Nr. 56; jvfr. Kbhpoſt. 1827, Nr. 7 og 28).

Sneen eller den nye Eginhard. Syngeſpil i 4 Acter af Scribe og Delavigne, overſat. Kbh. 1825. (Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 444).

Skueſpil. Kbh. 1827. [Flugten af Kloſteret, et Syngeſpil, digtet til Mozarts Muſik, S. 3 flgg., med en Prolog og et Forord, S. V.—XIV.; Væringerne i Miklagard, Tragödie, S. 137 flgg.; med Anmærkninger, S. 291—96; Ny Udg. i hans »Tragödier« VII.]. (Om »Flugten af Kloſteret«, ſ. Ørſt's Archiv f. Pſychol. VII. 54—55; Kbhpoſt. 1827, S. 19; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 46—47. Paa Tydſk: Die Flucht aus dem Kloſter, i hans »Schriften« 13tes Bdchen. Breslau, 1830. — »Væringerne i Miklagard«, r. L. T. 1828, Nr. 12. 13; »Theaterblad" 1827, Nr. 5. 6. 7, af Y. Z. ɔ: N. David [jvfr. Oehlenſchlägers: Svar til Herr. Y. Z. paa hans Recenſion over »Væringerne i Miklagard«. Kbh. 1827. 31 S. 8; L. T. 1828, S. 208]; »Kjøbenhavns flyvende Poſt« 1827, Nr. 99—101, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Skr. IX. ɔ: proſaiſke Skr. I. S. 251—78). [ſ. Oehlenſchlägers: Om Kritiken i Kjøbenhavns flyvende Poſt over »Væringerne i Miklagard«. Kbh. 1828. 24 S. 8; L. T. 1828, S. 208; jvfr. Kbhvns flyv. Poſt 1828, Nr. 7—8, 10—16, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Skr. IX. ɔ: proſaiſke Skr. I. S. 279—381); Kbhvnspoſt. 1828, Nr. 12, af Oehlenſchläger; Kbhvns Skilderi 1828, Sp. 506—7]; »Ny Freia" 1827, Nr. 40—41; Rahbeks »Tritogenia« II. 25—30; Ørſt's »Archiv« VIII. 322—27; Kbhvnspoſt. 1827, S. 12, 375; The foreign Review and Contin. Miscellany, No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq., overſ. i Kbhpoſt. 1828, Nr. 97—98). Paa Tydſk: Die Wäringer in Konſtantinopel. Trauerſpiel in 5 Akten. Berlin, 1828, og i hans »Schriften« 10tes Bdchen. Breslau, 1830, ſamt i hans »Werke«, Bd. 6. ibid. 1839. (Wiener Jahrbb. der Litteratur Bd. 43. 1828, S. 260—273; Hall. Allg. L. Z. 1829, I. E. 291; Berliner Converſationsblatt 1827, 26. Novbr.; Allgem. Zeitung 1828, auserordentl. Beilage 3. Octbr. — Prøver af denne Overſættelſe i Berlin. Converſationsbl. 1828).

Freyas Alter. Syngeſpil i 3 Acter. Indrettet til Muſik af forſkjellige Componiſter. Udgivet af Ferd. Printzlau. Kbh. 1828. Ny Udg. ibid. 1846. (Heibergs flyv. Poſt 1828, Nr. 42). Paa Svenſk: *Freijas Altare.* Sångspel i 4 Akter. Fritt bearbetadt af *H. Sandström.* Stockholm, 1840. 12:o.

Danrigets Lykønſkninger. Allegorier i Anledning af D. K. HH. Prinds Frederik Carl Chriſtians og Prindſeſſe Wilhelmine Marias Ægteforening. Kbh. 1828. (»Kbhpoſt.« 1828, Nr. 94).

Cantate ved Kjøbenhavns Univerſitets Feſt i Anledning af D. K. HH. Prindſeſſe Wilhelmine Marias og Prinds Frederik Carl Chriſtians Formæling. Kbh. 1828. (optr. i „Solennia Academica in nuptias Wilhelminæ Mariæ &c." p. 88—90).

Nye poetiſke Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1828—29. [I. Hrolf Krake. Et Heltedigt i 12 Sange; optr. i hans »Digterværker« VIII. Ny Udg. Kbh. 1847. II. Carl den Store, Tragödie. (optr. i hans »Tragödier« VI.); Langbarderne, Tragödie. (optr. i hans »Tragödier« V.). III. Billedet og Büſten, Syngeſpil; Overilelſen, Syngeſpil]. (1ſte D. r. L. T. 1829, Nr. 1. 2; M. f. L. I. 433—456, af J. L. Heiberg, jvfr. »Kbhpoſt.« 1829, Nr. 106—7, af J. C. Hauch; »Kbhvns flyvende Poſt« 1828, Nr. 96. 97, af J. L. Heiberg; The foreign Review and Contin. miscellany 1829. July. No. VII. p. 217—18; jvfr. »Nyt Aftenbl.« 1846, Nr. 22; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 48—50. — 2den D. r. M. f. L. III. 224—253, af C. A. Thortſen; „Kbhvns flyv. Poſt« 1830, Nr. 12—14, 25—26; jvfr. Kbhpſt. 1830, Nr. 37. 38). Syngeſpillene »Billedet og Büſten« og »Overilelſen« overſ. paa Tydſk i hans »Schriften« 13tes u. 14tes Bdchen. Breslau, 1830.

Adam Oehlenſchlägers Schriften. Zum erſtenmale geſammelt als Ausgabe letzter Hand. I.—XVIII. Bdchn. Breslau, 1829—30. (»Breslauer neue Zeitung« (Bücherſchau) 1830, af H. Steffens, jvfr. F. A. Brockhaus's »Literariſche Anzeiger« 1830, Nr. 18, L. T. 1830, S. 492—95; »Blätter für liter. Unterhalt.« 1830, Nr. 149—151, jvfr. „Kbhpoſt.« 1830, Nr. 152—53, 172, Heibergs flyv. Poſt 1830, Nr. 87. 89; Literaturbladet til Tidsſkriftet »Der Komet« 1830, overſ. i »Kbhpoſt« f. A. Nr. 155; Hall. Allg. L. Z. 1833, II. Nr. 85, S. 65—72, jvfr. L. T. 1833, Nr. 27; The foreign Quarterly Review, vol. VIII. p. 1—32, jvfr. „Kbhpoſt.« 1831, Nr. 291, 94, 95, 97).

Trillingbrødrene fra Damaſk. Lyſtſpil. Kbh. 1830. **Ny Udgave.** Kbh. 1846. (Heibergs flyv. Poſt 1830, Nr. 117—18, af C. H. Lorenzen; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 47—48). Af Forf. overſ. paa Tydſk i »Morgenländiſche Dichtungen«, 2s Bdchen. Leipz. 1831.

Hans Sachs. Et dramatiſk Digt i fire Acter af Deinhardſtein, overſat. (i »Theaterrepert.« Nr. 30). Kbh. 1830. (»Prometheus«, I. 335—343; Wiener Jahrbb. der Litteratur Bd. C. S. 205—226, af R. Fürſt).

Mallings Død. **Cantate** ved Univerſitetets Sørgehøitid d. 23de Jan. 1830. Muſiken af Weyſe. Kbh. (optr. i Rahbeks »Tritogenia« VI. 204—7).

Münters Død. **Cantate** til Univerſitetsfeſten i Frue Kirke, d. 3die Junii 1830. (ſ. S. Jørgenſens »Nogle Frugter af mit Otium«, I. S. 146).

Oehlenſchlägers Levnet, fortalt af ham ſelv. I.—II. Deel. Kbh. 1830—31. (L. T. 1831, Nr. 12. 13; »Nyeſte Morgenpoſt« 1831, S. 459).

Prolog til Evalds Mindefeſt, ved Foreſtillingen af Balders Død d. 17de Marts 1831. Kbh. 1831. 12 S. 8.

Oberon. Romantiſk Trylleſpil i tre Acter af J. R. Planché. Overſat efter den engelſke Original til C. M. v. Webers Muſik. Kbh. 1831.

Morgenländiſche Dichtungen. I.—II. Bändchen. Leipzig, 1831. [1s Bdchn.: Die Fiſcherstochter, in zwey Abtheilungen; 2s Bdchn: Die Drillingsbrüder von Damask]. (The foreign Quarterly Review, vol. X. p. 250—54; Revue encyclop. T. 54. p. 135—38; »Morgenbl. f. geb. Stände« og Leipz. Litt. Bl. März 1832; Leipz. L. Z. 1833, Nr. 65, S. 516—18; Hall. Allg. L. Z. 1834, I. Nr. 20, S. 158—59; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 94—96).

Tragödier. I.—XI. Deel. Kbh. 1831—48. — **Tragödier** (Pragtudgave). I.—X. Bd. [**ſærſkilt:** Palnatoke, Tragödie i 5 A.; Hakon Jarl, Trag. i 5 A.; Hagbarth og Signe, Trag. i 5 A.]. ibid. 1849. (»Fædrel.« 1849, Nr. 218, af J. Levin). — **Tragödier.** Ny Udgave. (Godtkjøbsudgave). I.—X. D. ib. 1841—49.

[X. D. o. m. T.: Samlede Værker 27de Deel]. (»Dagen« 1841, Nr. 295; »Nye Intelligensblade« 1842, Maj, Nr. 7 og 9).

Prometheus. Maanedſkrift for Poeſie, Æſthetik og Kritik. I.—VI. Bind. Kbh. 1832—34. [Septbr. 1832—Auguſt 1834]. (»Kbhpoſt.« 1834, Nr. 88).

Text til Muſiknummerne i »Billedet og Büſten«, Syngeſpil i 3 Acter. Kbh. 1832.

Text til Muſiknummerne i »Rübezahl", dramatiſk Eventyr. Kbh. 1832.

Tordenſkjold. Tragiſk Drama. Kbh. 1833. [og i hans »Tragödier«. VI.]. (jvfr. »Prometheus«, II. 278—81; Kbhpoſt. 1833, Nr. 27). Paa Tydſk i Forf.'s „Dramatiſche Dichtungen«, 1r Th. Hamb. 1835.

Garrick i Briſtol. Lyſtſpil i 4 Acter af Deinhardſtein. Overſ. (i „Theaterrepert.« Nr. 48). Kbh. 1833. (Allern. Skildreri af Kbhvn. 1833, Nr. 26).

Dronning Margareta. Tragödie. Kbh. 1834. [og i hans »Tragödier« VIII.]. (jvfr. »Kbhpoſt. 1852, Nr. 244).

Norgesreiſen. En Digtekrands. Med en Skizze af Krogkleven, raderet af Prof. Møller. Kbh. 1834. (jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 104—12).

Fyensreiſen. Digtekrands. Kbh. 1835; o. m. T: Fyensreiſen. Nytaarsgave 1835. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1835, Nr. 314; L. T. 1836, S. 16; Oehlenſchlägers „Erindr.« IV. 115—35).

Digterværker. I.—X. Deel. Kbh. 1835—40. Ny Udgave. (Godtkjøbsudgave). I.—XVIII. D. [O. m. T.: Samlede Værker 10.—26 og 28de D.]. ibid. 1844—50. (Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 6; Berlingſke Tid. 1845, Nr. 274, 76; 1850, Nr. 77; »Nyt Aftenbl. 1846, Nr. 281; »Fædrel.« 1850, Nr. 60). Af denne Samling haves ſærſkilt: Samlede Digte. I.—4. D. I.—III. Lyriſke Digte. IV. Ballader, Romancer og poet. Fortællinger. 1847. [IV. ogſaa ſærſkilt]; Aladdin, dram. Eventyr. 1845; Freyas Alter, et Syngeſpil i 3 A. 1846; Gjenfærdet paa Herlufsholm, Skueſp. i 3 A., med Forſpil. 1845; Garrick i Frankrig, Lyſtſpil i 3 A. 1846; Helge, Yrſa og Hroars Saga. 1845; Landet fundet og forſvundet, et nordiſk Helteſpil i 2 A. 1846; Ludlams Hule, Syngeſt. i 3 A. 1846; Samlede Noveller. 1847; Nordens Guder, et epiſk Digt. 1845; Røverborgen, Syngeſp. i 3 A. 1846; Den Rige og den Fattige, Lyſtſp. i 1 A. 1846; Sovedrikken, Syngeſt. i 2 A. 1846; Trillingbrødrene fra Damaſk, Lyſtſp. i 4 A. 1846; Den i Sydhavet, en Roman i to Dele, 1846. (Skueſpillet »Værtshuusſkiltet« [i Bd. X. S. 289—325] er 1851 overſat paa Hollandſk af B. H. Vandenhove, ſom 1ſte Hefte af et »Udenlandſk Theaterbibliothek«; og Novellen »Straffen efter Døden« [i Bd. XIII. S. 60—72] overſ. paa Svenſk: *Nemesis* eller det straffande Ödet. Komisk Novell. Öfversättning af *L. Dellof.* Stockholm, 1830. 8:o; paa Tydſk i hans »Schriften« 16tes Bdchen. Breslau, 1830, og i »Werke«, 5e Liefer. ib. 1839).

Meyers Univerſum, eller Billeder og Beſkrivelſer af det Seeværdigſte og Mærkværdigſte i Naturen og Kunſten paa den hele Jord. Et belærende Billedværk for alle Stænder. Overſat. I.—VIII. Bd. Kbh. 1835 - 1843. 4to., med mange Staalſtik. (fortſat af A. E. Clauſen).

Dramatiſche Dichtungen. I.—II. Theil. Hamburg, 1835. [Tordenſkiold, tragiſches Drama; Der falſche König Olaf, Trauerſpiel; Die italieniſche Räuber, tragiſches Drama]. (Literariſche und Kritiſche Blätter d. Börſen-Halle 1836, Nr. 1228; Bl. f. liter. Unterhalt. 1836, jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 147—48).

De italienſke Røvere. Tragiſk Drama. Kbh. 1835. [ogſaa i hans »Tragödier« VIII.]. Paa Tydſk i hans »Dramatiſche Dichtungen«, 2r Th. Hamb. 1835.

Sokrates. Tragödie. Kbh. 1836. [ogſaa i hans »Tragödier« IX.; Ny Miniaturudgave. Kbh. 1850]. (M. f. L. XVI. 383—419; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 139, 145—47, 263).

Cantate til Universitets-Bygningens Indvielsesfest, den 13de October 1836. Musiken af P. Jensen. Kbh. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1836, Nr. 292; »Dagen« 1836, Nr. 249—50, af Oehlenſchläger).

Cantate til Reformations-Jubelfesten ved Universitetet. Musiken af P. Jensen. Kbh. 1836. (optr. i »Acta Solennia«, Haun. 1837, p. 10—13).

Slottet ved Ætna. Romantiſk Oper i tre Akter (efter et gammelt Sagn) af Klingemann. Muſiken af Heinrich Marſchner. Kbh. 1836.

Den lille Skueſpiller. Lyſtſpil i [5] 4 Acter. Kbh. 1837; ogſaa i hans „Digterværker«, IX. (Nord. Ugeſkr. 1837, S. 102—04, 110—11, af P. L. Møller, og Sammes »Krit. Skizzer«, I. S. 9—15; »Dagen« 1837, Nr. 21. 28). Paa Tydſk overſ. i hans „Werke«, Bd. 14. Breslau, 1839.

Torkel Knutſon. Sorgeſpil i fem Acter, med Prolog. Af Bernh. v. Beſkow. Overſat fra det Svenſke. Kbh. 1837. (»Dagen« 1837, Nr. 206).

Birger og hans Æt. Tragödie af Bernh v. Beſkow. Overſat fra Svenſk. Kbh. 1838 (1837).

Olaf den Hellige. Tragödie. Kbh. 1838 [ogſaa i hans »Tragödier« IX.]. (»Kbhvns Morgenbl.« 1838, Nr. 3; »Dagen« 1838, Nr. 63. 65). Paa Tydſk i hans »Dramatiſche Dichtungen«, 1835, og i hans »Werke«, Bd. 6. Breslau, 1839.

Digtninger af Ludwig Tieck. Overſatte. I.—II. Bd. Kbh. 1838—39. („Den Friſindede« 1839, S. 396; Berl. Tid. 1839, Nr. 274).

Knud den Store. Tragödie. Kbh. 1839. [ogſaa i hans »Tragödier« X.]. (»Portefeuillen« 1839, I. 279—84; »Dagen« 1839, Nr. 81. 82; Berl. Tid. 1839, Nr. 69).

Werke. Zum zweiten Male geſammelt, vermehrt und verbeſſert. I.—XXI. Bdchen. [1e—4e Liefer. 1s—14s Bdchen. A. u. d. T.: Selbſtbiographie. 2 Bdchn. — Dramatiſche Dichtungen, 12 Bdchen. — 5e Liefer. 15s—21s Bdchen. A. u. d. T.: Erzählende Dichtungen. 6 Bdchn. Gedichte]. Breslau, 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1842, II. Nr. 148—152, af Konrad Schwenk).

Minde-Digt over Kong Frederik den Siette. (Indbydelses-Skrift til Universitetets Sörgefest den 28de Januar 1840). Kbh. 1840. Fol. (jvfr. »Dagen« 1840, Nr. 21; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. 157).

Sorge-Cantate ved Kong Frederik den Sjettes Biſættelſe i Roeskilde Domkirke den 16de Januar 1840. Sat i Muſik af C. E. F. Weyſe. Kbh. 1840. (ogſaa i et Concertprogram d. 30te Januar og 3die Decbr. 1840).

Tale, holden i Selſkabet for Efterſlægten den 4de Martſ 1840. Kbh. 19 S. 8.

Cantate til Kong Christian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroningsfest. Med Musik af I. F. Frölich. Kbh. 1840. 14 S. 4to.

Cantate til Bogtrykkerkunstens Jubelfest den 24. Juni 1840. Musiken af A. P. Berggreen. Kbh.

Nordiſke Oldſagn, bearbeidede til Almeenlæsning. Udgivet af Selſkabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1840. (jvfr. „Danſk Folkebl.“ V. Nr. 55, S. 220). Skole-Udgave. ibid. 1852.

Gamle danſke Folkeviſer, udgivne til Almeenlæsning. Kbh. 1840. („Fædrel.“ 1841, Nr. 716. 730).

Orvarodds Saga. Et oldnordiſk Eventyr. Kbh. 1841. Ny Udg. ib. 1846. (anm. af P. L. Møller i Berl. Tid. 1841, Nr. 92—93, og i hans „Krit. Skizzer“ I. S., 15—31; „Fædrel.“ 1841, Nr. 582). Paa Tydſk: Oerwarodd, das Heldenkind. Ein altnordiſches Mährchen. Leipzig, 1844.

Goethes Hermann og Dorothea. Overſat. Kbh. 1841. („Fædrel.“ 1841, Nr. 554).

Cantate ved Univerſitets-Feſten d. 26de Juni 1841 i Anledning af H. K. H. Kronprindſens Formæling. Kbh. 4to.

Schwediſche Tragödien von Bernh. v. Beſkow. Ueberſetzt. I.—III. Theil. A. u. d. T.: Guſtav Adolph. — Torkel Knutſon. — Birger und ſein Geſchlecht. Leipzig, 1841. Med ny Titel: Dramatiſche Schriften von B. v. Beſkow. Aus dem Schwediſchen. I.—III. Thl. Leipz. 1847.

Tale, holden i Anledning af H. M. Kongens høie Fødſelsdag, ved Univerſitets-Feſten den 28 September 1842. Kbh. 28 S. („Dagen“ 1842, Nr. 290; „Nye Intelligensbl.“ 1842, Novbr., Nr. 8; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“ I. S. 230—32).

Dina. Tragiſk Drama i fem Acter. Kbh. 1842. [ogſaa i hans „Tragödier“ IX. D. 1. H. Godtkjøbsudgave]. Anden Udgave. ibid. 1843. [ogſaa i hans „Tragödier“ X.]. (Heibergs „Intelligensbl.“ II. Nr. 16—17, S. 73—106; „Fædrel.“ 1842, Nr. 1046; „Nye Intelligensbl.“ 1842, October, Nr. 5; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, I. S. 32—42; J. f. L. o. K. 1843. I. 65—77; Molbechs „Studier“, S. 208, Not.; jvfr. Oehlenſchlägers „Erindr.“ IV. 172—73, 264—65). Paa Tydſk i hans „Neue dramatiſche Dichtungen“, II. S. 1—171.

Halvhundrede Digte. Med Randtegninger af Ballin og Hammer. Kbh. 1844. ſt. 4to. (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1844, II. 310—11).

Erik Glipping. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1844 [O. u. T.: Tragödier IX. D. 2. H. Godtkjøbsudgave]. („Fædrel.“ 1844, Nr. 1486; 1850, Nr. 73; „Ny Portefeuille“ 1844, I. 91—95; J. f. L. o. K. 1844, S. 161—69; Berlingſke Tid. 1844, Nr. 50).

Cantate ved Thorvaldſens Bisættelſe i Frue-Kirke den 30te Marts 1844. Sat i Muſik af Gläſer. Kbh. (optr. i „Fædrel.“ 1844, Nr. 1542).

Lieb' ohne Strümpfe. Tragi-Comödie, frei nach Joh. Herm. Weſſel. Leipzig, 1844.

Gjenfærdet paa Herlufsholm. Skueſpil i tre Acter, med Forſpil. Kbh. 1845.

Garrick i Frankrig. Lyſtſpil. Kbh. 1846. („Den Friſindede“ 1845, Nr. 143). Paa Tydſk i hans „Neue dramatiſche Dichtungen“ II. S. 173—305.

Den Rige og den Fattige. Lyſtſpil i een Act. Kbh. 1846.

Landet fundet og forſvundet. Et nordiſk Heltespil. Kbh. 1846 (1845). [opført 1ſte Gang d. 18de Maj 1846]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 1; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 113; „Figaro“, 1846, Mars, Stockholm). Paa **Tydſk** i hans »Neue dramatiſche Dichtungen«, I. S. 3—76.

Amleth. Tragödie i fem Acter. Kbh. 1846. Anden Udgave. ibid. 1847. [O. T.: Tragödier XI. D. 1. H. og: Tragödier X. D. 1. H. Godtkjøbsudgave]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 46; »Berlingſke Tid.« 1846, Nr. 265, 67, 68; »Nyt Aftenbl.« 1846, Nr. 267, 82; »Kbhpoſt.« 1846, Nr. 267; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 268, 70). Paa **Tydſk**: **Amleth.** Tragödie. In Versmaße des Originals übertragen von H. **Zeiſe.** Altona, 1819 (1848); og af Forf. i hans »Neue dramatiſche Dichtungen«, I. S. 77—202. (jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 272, 83).

Livet en Reiſe. Et Digt, fremſagt ſom Rectortale ved Univerſitetsfeſten, i Anledning af H. M. Kongens Fødſelsdag. Kbh. 1847. 22 S.

Udmærkede Digterværker, overſatte. Kbh. 1848 (1847). [indeholdende: En Skjærſommernatsdrøm, Lyſtſpil af Shakſpeare; — Götz von Berlichingen med Jernhaanden, Skueſpil af Göthe; — Mikkel Ræv, et epiſk Digt af Göthe].

Sørgecantate ved Kong Chriſtian den Ottendes Biſættelſe d. 26de Febr. 1848. Sat i Muſik af Gläſer. Kbh. (optr. i »N. Aftenbl.« 1848, Nr. 48, og i »Berl. Tid.« ſ. A. Nr. 49).

Mindedigt over Kong Christian den Ottende. Indbydelsesskrift til Universitetets Sörgefest. Kbh. (1848). 12 S. 4to. (optr. i »Berl. Tid.« 1848, Nr. 64)

Kiartan og Gudrun. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1848. [O. m. T.: Tragödier XI. D. 2. H. og Tragödier X. D. 2. H. Godtkjøbsudgave]. (»Fædrel.« 1848, Nr. 264; »Dannevirke« 1848, Nr. 150, 51, af Fr. Helweg; »Flyv. Poſt« 1848, Nr. 241, 43; »Berl. Tid.« ſ. A. Nr. 257; »Nordiſcher Telegraph« 1848, Octbr.; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 273).

Regnar Lodbrok. Et Heltedigt. Kbh. 1849 (1848). (»Berl. Tid.« 1849, Nr. 1; »Dannevirke« XI. Nr. 7. 8, af Fr. Helweg; jvfr. Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 293).

Digtekunſten. 3 Poeſier. Kbh. 1819 (1848). (»Berl. Tid.« 1848, Nr. 313; Meyers »Literaturbl.« ſ. A. Nr. 3; F. L. o. K. VI. 351—61, af Fr. Helweg).

Neue dramatiſche Dichtungen. I.—II. Theil. Chriſtiania, 1850. [trykt i Kbhvn. Indhold: I. Das Land gefunden und verſchwunden, Tragödie; Amleth, Tragödie. II. Dina, ein Tragödie; Garrick in Frankreich, ein Luſtſpiel]. (Blätter für literar. Unterhalt. 1851, Nr. 99, 3. May, jvfr. »Flyv. Poſt« 1851, Nr. 124; Oehlenſchlägers »Erindr.« IV. S. 283).

Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutſche Original-Ausgabe. I.—IV. Bd. Leipz. 1850—51, m. 1 Stahlſt. — Oehlenſchlägers **Erindringer.** I.—IV. Bind. Kbh. 1850—51, med Forf.'s Portrait. (»Kbhpoſt.« 1850, Nr. 199, 233; 1851, Nr. 38; »Berlingſke Tid.« 1850, Nr. 132; »Nord og Syd« VI. 1851. S. 181—201 — Et Fragment af Skriftet findes optaget i »Litteraturblad för allmän medborgerlig Bildning«, Helſingfors, 1851, Januar).

Digterværker og Proſaiſke Skrifter. (Pragtudgave). I.—XXIV. Bind. Kbh. 1851—52. (I. Nordens Guder. II. Helge, Yrſa, Hroars Saga. III. Hrolf Krake, Regnar Lodbrok. IV. Vaulundurs Saga, Orvarodds Saga, St. Hansaftens-Spil. V. Aladdin,

VI. Fiſkeren, Aly og Gulhyndy. VII. Noveller. VIII. Freyas Alter, Gjenfærdet paa Herlufsholm. IX. Robinſon i England, De italienſke Røvere. X. Garrick i Frankrig, Den lille Skueſpiller, Sibylle-Templet. XI. Gertrude, Den ſkinſyge Moller, Den Rige og den Fattige, Ærlighed varer længſt, Værtshuusſkiltet. XII. Trillingbrødrene fra Damaſk, Røverborgen. XIII. Sovedrikken, Ludlams Hule, Faruk. XIV. Tordenſkjold, Overilelſen, Rübezahl, Fornuftgiftermaalet Nr. 2 (ikke forhen trykt). XV.—XVI. Øen i Sydhavet, 1—2. D. XVII—XXI. Samlede Digte, 1—5. Bd. XXII. Nordiſke Oldſagn. XXIII. De to Jernringe, Den vandrende Digter, Johannes Evald, Svar til Baggeſen. XXIV. Forſøg til en Beſvarelſe af et Priisſpørgsmaal, Digterne i Levnet ſom i Værker, Livet en Reiſe, Forſkjellige Taler og Fortaler).

Samlede Værker. (Ny Pragtudgave). 1.—21. Hefte. Kbh. 1852—53; fortſættes.

Andeel i: Almeen Læsning, et Ugeblad, udg. af L. Kruſe. Kbh. 1800. (jvfr. Oehlenſchlägers „Erindr.“ I. S. 128). [Hertil leverede han endeel Digte, ſamt: Blomſter fra den nordiſke Oldtid, S. 33—38; En Philoſophs Tanker, S. 103].

I „Minerva“ (Forſøg til Beſvarelſe af det ved Kjøbenhavns Univerſitet fremſatte Spørgsmaal: „Var det gavnligt for Nordens ſkjønne Literatur, om den gamle nordiſke Mythologie blev indført og almindelig antagen i Stedet for den græſke?“ 1801. I. S. 272—97, jvfr. III. 343).

I „*Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter*“ (Velents Saga. Oversat af det Islandske, i Aarg. 1809, S. 355—403; særskilt aftrykt. — Senere (1816) i Forkortning indført i „Eventyr af forſkjellige Digtere“, 1ſte Deel).

I „Morgenblatt für gebildete Stände“ (Wallfahrt nach Rom, ein Tagebuch, 1810, Nr. 37 flgg.; jvfr. Øſt's „Miſceller“ 1810, Nr. 28).

I „Athene“ (Om Evalds Liv og Værker, I. 285—311; Evalds Levnet, ſſtd. S. 355—400, særſk. aftr.; jvfr. Høſt's „Dannora“, Nr. 8).

I „Aftenblad“ (Om Don Juan, 1822, S. 22; Om Syngeſpillet, ſ. A. S. 36; Theaterartikler, i Aarg. 1822—23).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Indledningstale til Forelæsninger over Poeſien 1828—29, i Aarg. 1829, Nr. 4 og Extrablad hertil; Anti-Kritik paa en Recenſion af Y. J. i Flyveposten over Carl den Store, 1830, Nr. 37—38).

I „Urania für 1833“ (Der bleiche Ritter, Erzählung; r. Bl. f. liter. Unterhalt. 1832, Nr. 301; paa Danſk i „Prometheus“, I. S. 1—36, 97—116, 193—222).

Adſpredte findes hans Digte i: „Minerva“ (1799. I. 215—23: Fanden tog ham, en Fortælling [ſkreven i Forf.'s Skoletid]; 1800. I. 288; 1804. IV. 320; 1808, 127); „Den Danſke Tilſkuer“ (1799, Nr. 97—98, S. 776; 1800, Nr. 78, S. 725: Afſkedsſang til Baggeſen [ogſaa i Oehlenſchlägers „Erindr.“ I. S. 156—57]; Nr. 90. 98; 1801, Nr. 25. 29. 30: Den anden April, et Digt; Nr. 47. 94; 1802, Nr. 9. 10. 23: Overſættelſe af Schillers Hymne til Glæden [hvor tillige to andre Overſættelſer deraf omtales]; Nr. 33. 53: Min barnlige Dannelſe; 1803, Nr. 5: Wiedewelt; Nr. 14: Phantaſien, af Tieck; Nr. 36. 39: en Elegie af Propertius; Nr. 57. 58. 64; 1804, Nr. 40. 49; 1806, Nr. 24); „Nye Danſke Tilſkuer“ (1807, Nr. 16: Dichman; Nr. 18. 81—82. 85—88; 1808, Nr. 4—5. 23. 40—41: Den brittiſke Heltedaad; Nr. 102—3. 104); „Almeen Læsning“ af Kruſe, 1800 (S. 17. 31. 42. 46. 57. 63. 64. 68. 84. 88. 97. 116. 144. 158. 160.

179—181); »Charis« (1800, S. 152; 1801, S. 153; 1802, S. 19. 31. 150: De fire Aarstider [optr. i »Digte« 1803, S. 208, »Saml. Digte« I. 49, paa Engel i The foreign Review and Continental Miscellany No. 4. October 1828]; 1803, S. 29. 63. 74; 1804, S. 131—59: Edda, 1ſte Sang [ſvfr. Fortalen til »Nordiſke Digte« 1807, S. III.—X. og Abrahamſons Recenſion i L. E. 1808, S. 51—5 ſamt Oehlenſchlägers Svar paa Samme, S. 6—39]; 1805, S. 42. 174 [beg indf. i poet. Skrifter 1ſte D.; det ſidſte Digt til K. M. R., S. 174, r. L. E. 1805, S. 98]; 1806, S. 44. 55; 1807, S. 127); i »Iris og Hebe« (1800, II. 186—89: »Fædrenes Graverøl, Danmarks Skaal«); i »Hædersminde om 2den April 1801 (I. 13; II. 135; III. 137); i »Høitidsſange i Anledning af 2den April 1802« (S. 3. 6); i »Dagen« (1803, Nr. 111; 1805, Nr. 64; 1810, Nr. 207; 1812, Nr. 292; 1813, Nr. 185; 1814, Nr. 31. 185; 1815; 1816, Nr. 264; 1818, Nr. 246. 217; 1820; 1822, Nr. 66. 224; 1828, Nr. 261. 272; 1829, Nr. 274; 1835, Nr. 81; 1837, Nr. 40; 1842, Nr. 38); i »Eros«, ved Kruſe (S. 135); i »Nytaarsgave for Damer« ved Poulſen (1804, S. 42. 51. 182. 185. 190. 221. 223. 226. 231; 1805, S. 176. 181: Høſten, Elegie [ſvfr. L. E. 1805, S. 149, af Nyerup]; i »Nytaarsgave for Skueſpilyndere« ved Foerſom 1805; i »Aglaia«, Nytaarsgave 1810 (S. 145); i Sotofts »Lyna«, 1810; i »Chriſtian Auguſt's Mindekrands«, af Munthe-Morgenſtjerne, 1810 (S. 24; ogſaa i »Mnemoſyne« 1810); i »Sandſigeren« af Rahbek (1811, Nr. 1. 15); i »Theone«, af Rahbek og Foerſom (1811, II. S. 42); i »Forhandlinger ved Feſten d. 11te Decbr. 1811«, i Anledn. af det norſke Univerſitets Stiftelſe (S. 142—44); i »Idunna«, ved Nyerup 1812 (S. 191. 195. 197. 204. 206. 207. 208. 215. 216); i »Poetiſk Lommebog for 1813 ved Foerſom (S. 94. 97. 130. 197); i »Frigga« Nytaarsgave ved Nyerup 1813 (S. 5. 14. 112. 307); i »Athene« (II. 233. 544; III. 347. 349. 467; V. 163. 193. 570. 572; VII. 562; VIII. 74; IX. 447); i »Tilſkueren« (1815, Nr. 2. 6. 11. 12. 42. 50. 51. 87; 1819, Nr. 7. 23—24 og 31: Venus og Adonis, et Digt af Shakeſpeare, fordanſket; Nr. 30: Miſundelſen, efter Ovid; Nr. 41—42; 43: Pyramus og Thisbe, efter Ovid; Nr. 71. 72. 82. 87; 90—91: Scener af Otways »Faderløſe«, overſ.; 1820, Nr. 10; 31—32. 33—34: Scener af Otways »Faderløſe«, overſ.; 1821, Nr. 46: Th. Thaarup, Epilog; Nr. 50); i »Danſk Minerva« (I. 1815. Juli, S. 38—42, 59—63; Septbr. S. 285; III. 1816. Aug. S. 165—67); i »Hertha«, udg. af Nyerup 1817; i »Iris«, Nytaarsgave af Hauch 1819 (S. 1: William Shakſpeare, Romance; S. 63: Bakkehuſet; S. 73. 102. 104: Til Rahbek; S. 131. 143: Straffen efter Døden, Fortælling, optr. i hans »Digterværker« II. 1835. S. 101); i Rahbeks »Heſperus« (I. 159—67: Den ſælſomme Jordefærd. [ſvfr. Hoſt's »Morgenbl.« 1819, Nr. 49—50]; II. 77—80; V. 261; VI. 263); i »Studenterviſer ved S. Hilaris [S. Hertz], 1ſte H. 1819 (S. 28. 75. 111: Vindrikiu Visa, efter Originalen i St. Hansaftens-Spil); i Kroſſings »Fylla« (S. 7. 59. 63); i Thortſens »Lommebog for Skueſpilyndere« f. 1820; i »Brevduen« 1820; i »Juletræet« af Liunge (S. 1: Julecantate; S. 220); i Bladet »Harpen« (1821, Nr. 43: Thomas Thaarup; Nr. 44; 1822; 1823, Nr. 2. 10. 14. 23. 38); i »Aftenblad« (1822, Nr. 1. 4. 7. 8; 1823, Nr. 5. 15. 18. 19. 37); i »Nyt Aftenblad« (1824, Nr. 1. 8. 21. 32. 40. 44. 49; 1825, Nr. 1. 7. 8. 11. 24. 28. 40. 49; 1826, Nr. 2. 10); i Kjøbenhavns Skilderi (1822, Nr. 76; 1828, Sp. 1412—13); i »Tilſkuerne« (Nr. 93—94: Epilog efter Rahbeks Skueſpil »Sommeren«); i »Thalia« af Thortſen (En Epilog i 2det H. S.

236); i Otto's „Ny Hygæa“ (III. 1824, S. 160—62); i „Kjøbenhavns Morgenblad“ (1825, Nr. 11. 40. 86—87. 130; 1826, Nr. 13. 14—15. 16. 47—48. 64. 113—14. 124—25); i Gardthauſens „Eidora“ 1825; i „Converſationsbladet“ (1825, S. 679—80); i E. Beyers „Gefion“ (1826, S. 9. 170; 1827, S. 58. 285); i Garbrecht's „Dannebroge“, 1826; i „Kjøbenhavnspoſten“ (1827, Nr. 14: Baggeſens Minde, Epilog [optr. i Oehlenſchlägers „Erindr.“ IV. 51—52, jvfr. „Dagen“ 1826, Nr. 306; Heibergs flyv. Poſt 1827, Nr. 15. 23; Øst's „Archiv“ VII. 143]; Nr. 21. 47: J. C. Oehlenſchläger; 1828, Nr. 20. 74. 89. 94: Collins Sølvbryllup; 1829, Nr. 18: Karen Margaretha Rahbek; Nr. 40. 52. 99. 102. 126: Cantate i Anledn. af Prinds Ferdinands og Kronprindſeſſe Carolines Ægteforening; Nr. 177: Cantate ved den polytechniſke Læreanſtalts Indvielſe; 1830, Nr. 2. 20. 21. 32. 57. 68. 88: Frederik Münter; Nr. 104: Rahbeks Minde, en Prolog; Nr. 125. 129. 142: Rahbeks Minde, Cantate; Nr. 178. 184; 1831, Nr. 1. 14. 43: Schimmelmann; Nr. 97. 222. 260. 293; 1833, Nr. 29. 191. 226; 1834, Nr. 27. 180; 1835, S. 635); i Liunges „Hertha“ (1827, I. S. 1. 46. 208. 318. 366; II. S. 1. 377; III. 439. 440; 1828, I. 137; III. 67); i Adresſe-Compt. Efterretninger (1827, Nr. 242: W. P. Zeuthen); i „Skandinaviſk Nytaarsgave“ 1828; i „Tritogenia“ (I. 125—27; III. 66—69; VII. 23—24); i Heibergs „Kjøbenhavns flyvende Poſt“ (1828, Nr. 88); i Liunges „Repertorium for Moerſkabslæsning“ (I. S. 17. 145. 369); i „Valkyrien“ (1832, I. S. 286—88: Kuhlaus Minde, en Prolog); i „Nordiſk Kirke-Tidende“ (1834, Col. 622—23: Sange ved Biſkop P. E. Müllers Jordefærd); i „Søndagsbladet“ (1835, Nr. 36: Schalls Minde, et Forſpil, jvfr. Kbhpoſt. 1835, S. 840); i Holst's „Nytaarsgave fra danſke Digtere“ (1835, S. 59. 62; 1836, S. 233; 1837, S. 226. 230; 1838, S. 1—25); i Lahde's „Charitas“ 1836 (S. 133); i J. H. Hanſens „Maigave“ (1838, S. 39; 1839, S. 44. 46); i „Søndagen“, Tillægsbl. til „Dagen“ (1838, Nr. 19); i „Den Berlingſke Tidende“ (1838, Nr. 305; 1840, Nr. 19; 1845, Nr. 146. 152. 164. 233. 265; 1846, Nr. 75. 297; 1848, Nr. 80. 81. 105; 1849, Nr. 114); i Barfods „Brage og Idun“ (I. 289. 290. 294; II. 254); i „Portefeuillen“ for 1839—40, og i „Ny Portefeuille“ 1843—44; i H. P. Holst's Samling af „Nye Romancer“, 1843 (1842); i „Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielſe“, udg. af P. E. Fiſcher 1844; i P. N. Jørgenſens „Poeſie og Proſa“, 1844; i „Nyt Aftenblad“ (1845, Nr. 45: Napoleon); i P. L. Møllers „Gæa“ (1845, S. 1—16; 1846, S. 2—4; 1847, S. 1—5); i „Danſk Album“ (1845, Nr. 24: Henr. Steffens); i „Studier, Kritiker och Notiſer“ (1845, S. 175: Prolog, fremſagt paa det kgl. Theater d. 26de Juni 1845, i Anledn. af de ſvenſke og norſke Studenters Beſøg i Kjøbenhavn); i J. Levins „Album“, 1846; i Nathanſons „Danſk Folkekalender“ for 1848 (S. 59—69). — Under Mallings Portrait, 1810; og under Foerſoms Portrait. — Poetiſk Dedication til Kongen foran 4de Tome af **Noregs Konúnga Sögur.** (jvfr. G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. S. 382—33). — Dedication til den ſvenſke Konge, ſtreven i Componiſtens Navn, foran: **Tolf svenska sånger, för en röst vid Pianoforte, compon.** af ***A. P. Berggreen***, **Kbh. 1846.** — Overſatte Digte efter Fr. v. Schiller, indlemmede i den af Fr. Schaldemoſe udgivne Samling af Schillers overſatte Digte. Kbh. 1842 (1841). — Desuden en ſtor Deel ſærſkilt trykte Smaadigte og Sange, ſaaſom: **Fædrenes Graveröl, Danmarks Skaal. u. A.; Drikkevise. u. A.; Afskeeds-Sang til Digteren**

Jens Baggesen. 1800; Sang ved den store Bolle. 1800; Danſk Helteſang. 1801; Hymne til Glæden. (Efter Schiller). 1801; Den lille Guds Engel, en Romanze. 1805; Prolog [og Sang] for Skueſpillet til Bedſte for de krigsfangne Søemænd i Engelland, d. 26 Januar 1811; Sang paa Kongens Fødſelsdag d. 28de Januar 1811 (¼ Ark, 8vo.); Kongens Skaal, d. 11te Decbr. 1811; Prolog og Sange til Velkomſtfeſten paa Nyholm, den 2den Auguſt 1814; Lied bei der Vermählung Sr. Hoheit Prinz Chriſtian Friederich von Dänemark, und Ihro Hoheit Prinzeſsin Caroline Amalia von Auguſtenburg. 1815; Sang i Anledning af Prinds Chriſtian Frederiks Fødſelsdag den 18de Septbr. 1815; Sang ved Fugleſkydningen den 8de Auguſt 1816. (jvfr. Art. J. J. Baggeſen, I. 47); Paa Conferentsraad Colds og Huſtrues Sølvbryllup den 18de Novbr. 1816. (optr. i Saml. Digte II. 289); Sang for DDLLS. 1820; Borgerſang. 1818. (optr. i hans Saml. Digte, II. 286); Venneſang, d. 31te Marts 1821. (optr. i hans Saml. Digte II. 314); Jubelſang (for A. W. Hauch), d. 11te Novbr. 1821; De danske Studenters Velkomst-Sang til Prinds Christian Frederik og Prindsesse Carolina Amalia, d. 18de Septbr. 1822. 4to; Sang paa Prinds Chriſtian Frederiks Fødſelsdag d. 18de Septbr. 1822. (Lyngbye); Sömands-Tak til Selskabet for Musikens Udbredelse. 1823; Hilſen til Henrik Steffens, i Studenterforeningen (1824); Epilog ved Concerten til Fordeel for det Kgl. Inſtitut for Blinde d. 4de April 1825; Sang til Jubelfeſten i Selſkabet Den nye Forening. 1825; De Danſke Studenters Lykønſkning til Kongehuſet den 2den Novbr. 1828. 4to.; Det Gamle og det Ny, Prolog til Dram.-lit. Selſkabs 50aarsfeſt 1830; Carl Heger (i „John Carl Hegers Minde", S. 9—18); An Marſchner, von den däniſchen Studenten, den 4ten Mai 1836; Paa Prindsesse Caroline Amalias Födselsdag den 28de Juni 1836. 4to.; Frue Menigheds Afſkedsſang til Stiftsprovſt Clauſen, den 29de April 1838; Til Kongen (i Sange ved Skydeſelſkabets Fugleſkydning d. 2den Aug. 1838); Adam Wilhelm Hauchs Minde (1838); Schillers Minde, til Melodie af Weyse, d. 8de Mai 1839; Sang til Maſkeballet d. 11te Marts 1839; Til Kongen (i Sange i Skydeselskabet d. 2den Juli 1840); Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 21de Septbr. 1840); Peter Ole Bröndsteds Jordefærd (1842); Johannes Reinhardt, d. 31. Octbr. 1845; Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 23. Septbr. 1847); Sang af Conſervatoriets Elever, og Sangens Magt, declameret af Waltz. — Flere af hans mindre Digte og Sange ere componerede af C. E. F. Weyſe, C. J. Hanſen, Gurlitt, H. S. Løvenſkjold, H. Rung, Kierulf, Chr. Wulff o. Fl.

Adſkillige mindre Stykker ere overſatte paa Svenſk i »Phosphorus«, „Polyfem« og »Klytia«; paa Tydſk (f. Ex. i »Skandinaviſche Bibliothek« 1. Jahrg. 2. H. S. 206—10: Hakon Jarl, Gedicht überſ. v. Gerner; i „Originalien« 1821, Aug. Nr. 98—102: Erich und Roller, eine Sage nach Oehlenſchläger von G. Lotz); paa Engelſk (f. Ex. i »Monthly Magazine", 1825, March: The decured Marman)

Subſcriptionsplan paa: »Samlinger af den nordiſke Middelalders ſkjønne Litteratur«, i L. E. 1804, S. 818—20, og i Pøt's »Mnemoſyne« I. 236—40. (jvfr. »Den Danſke Tilſkuer«, 1804, Nr. 40, S. 317—20).

Følgende Theaterſtykker, overſatte af ham, ere opførte, men utrykte: Alfen ſom Page, Trylleſpil i 3 A. af Theaulon, 1825; Alcalden i Molorido, Com. i 5 A. af Picard, 1836; De Fredløſe eller den uſynlige Domſtol, Syngeſt. i 3 A. af Carmouche og Saintine, 1836.

Øhlenſchlæger (Frants Wilhelm Laurits), f. d. 22de Juli 1817 i Odenſe, hvor hans Fader, Cancelliraad og Comptoirchef under Juſtitsminiſteriet, Mathias Ø. (døbt $\frac{30}{12}$ 1789 i Odenſe, Søn af Værtshuusholder Caſper Ø. og Kirſtine Langholt) da var Fuldmægtig ved Generalkrigscommiſſariatet; hans Moder Marthe Bagger (døbt $\frac{10}{8}$ 1785 i Hornſlet, † $\frac{1}{10}$ 1830, en Datter af kongl. Forvalter Corſits Schurman B.). Blev 1836 dimitteret til Univerſitetet fra Odenſe Cathedralſkole; udmærkedes ved anden Examen i Foraaret 1838; tog i Januar 1842 theologiſk Atteſtats (II. ill.); var i nogle Aar Huuslærer i Kallehave i Sjælland; conſtitueredes d. 16de Januar 1847 ſom Lærer ved Nykjøbing Cathedralſkole, ved hvilken han d. 5te Februar 1848 blev udnævnt til Adjunct. — *Ida Auguſta Nielſen († $\frac{23}{4}$ 1851 i Nykjøbing), en Datter af Provſt Carl N., til Kallehave. — (Jvfr. J. Barfod „Den falſterſke Gejſtligh. Perſonal-Hiſtorie“, I. S. 125—26).

J. G. F. Billroths Forelæsninger over Religionsphiloſophien. Efter J. E. Erdmanns Udgave, overſat. Kbh. 1839.

C. Haſes Kirkehiſtorie. Paany overſat efter Originalens fjerde Udgave af L. R. Peterſen og F. Øhlenſchlæger. Kbh. 1843. (Theol. Tidsſkr. VII. 366—74).

Den chriſtelig-apoſtoliſke Troesbekjendelſe, til Veiledning ved Religions-Underviisning, af F. G. Lisco. Overſat og forſynet med et Tillæg efter anden Udgave, af F. W. L. Øhlenſchlæger og M. T. Becher. Kbh. 1843. (Theol. Tidsſkr. VII. 381—84; Jenſens Tidsſkr. f. Almueſkolevæſ. III. 305—329, af Horſt; „Maanedſkr. og Repertor. for Almue-Skolelærere“, VI. 257—61; „Berlingſke Tid.“ 1843, Nr. 13; „Kbhpoſt.“ 1843, Nr. 38). — Andet Oplag, overſ. efter tredie, forøgede og forbedrede Udgave. Kbh. 1847.

F. G. Lisco: Differenspuncterne imellem den evangeliſk-proteſtantiſke og den romerſk-catholſke Kirke. Et Anhang til den „chriſtelig-apoſtoliſke Troesbekjendelſe.“ Overſat af M. T. Becher og F. W. L. Øhlenſchlæger. Kbh. 1847 [1846]. („D. Kirketid.“ II. S. 191—92, af Th. Fenger; „Kbhpoſt.“ 1846, Nr. 281; „Berlingſke Tid.“ 1846, Nr. 290).

Roſa og Gertrude. En Epiſode af en Genfer-Præſts Levnet, af R. Töpffer. Overſat efter det Franſke. Kbh. 1846. („Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 299).

Øllgaard (Nicolai Esmark), f. d. 5te October 1775 paa Hovedgaarden Sneumgaard i Ribe Stift, af hvilken hans Fader Niels Rasmuſſen Ø., givt med Margarethe Hedevig Fabricius, var Ejer. Da begge hans Forældre tidligt døde, tog hans Farbroder, Juſtitsraad Termann Ø., ſig af ham med faderlig Omhu. Blev i Efteraaret 1792 dimitteret til Univerſitetet af D. Hieronymus Mynſter og udmærket ved Examen artium, ſaavelſom ved den philologiſk-philoſophiſke Examen i det paafølgende

Aar; tog i April 1796 theologiſk Atteſtats (med Characteren Laudabilis; praktiſke Prøver med Udmærkelſe); ſtuderede 1799—1800 ved Univerſi terne i Kiel og Göttingen; blev den 13de Novbr. 1801 Præſt ved Fr deriks-Hoſpital og Fødſelsſtiftelſen i Kjøbenhavn; var fra 1805 til 18 Feltpræſt, ſamt Feltprovſt ved de i Holſteen ſammendragne Tropper; h efter han atter overtog ſit Embede ved Hoſpitalet, hvormed tillige forene Beſtillingen at være Provſt for Feltpræſterne, og d. 24de Juni 1808 E bedet ſom Præſt i Citadellet Frederikshavn; blev d. 13de Januar 18 Meddirecteur og Lærer i Pſychologi ved Paſtoral-Seminariet; d. 5te Nov 1811 Amtsprovſt i Frederiksborg Amt, Slotspræſt til Fredensborg o Sognepræſt for Asminderød og Grønholt; d. 28de Maj 1824 Sognepræ ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 1ſte Novbr. 1828 Ridder af Da broge; d. 11te Auguſt 1830 Biſkop over Viborg Stift; d. 24de Janu 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Octbr. 18 Commandeur af Danebroge; feſtligholdt d. 13de Novbr. 1851 ſit 50 Aar Embeds-Jubilæum, og fik ſ. D. Rang efter Rangfrdn. 2den Klaſſe Nr. 10. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{23}{3}$ 1832), i den Forſamling af oplyſ Mænd, ſom bleve ſammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjen ſtande, angaaende Danmarks Provindſialſtænder, i Overvejelſe; ſamt, ifølge kongelig Udnævnelſe 1834, ſom geiſtligt Medlem i Nørrejyllands Pro vindſialſtænder-Forſamlinger 1836, 1838 og 1840. — * $\frac{12}{8}$ 1811 Juliane Hanſen, f. Bie. — (Autobiographi, vedføjet det til hans (og J. Paludan-Müllers) Biſpevielſe af P. E. Müller udſtedte Program: Vita Andreæ Sunonis Archiepiscopi Lundensis, 1830, p. 31—34; jvfr. Hiſtoriſke Aarbøger, udg. af C. Molbech, III. S. 175—76. — Portrait, malet af Rademacher, lithogr. i Bærentzen & Comp. Inſtitut. — Om det i Anledning af hans Embedsjubilæum oprettede Legat ſ. Viborg Stifts Synodal-Act 1852, S. 47—51).

P. Foerſoms Levnet (foran 2den Deel af hans, af Øllgaard udgivne Dig S. I.—XL.; jvfr. L. T. 1819, S. 552—54, af C. Molbech).

Tale ved det Danſke Bibelſelſkabs Aarsmøde 1829 (i Selſkabets 14de Beretning, S. 3—14).

Tale i Viborg Stifts Bibelſelſkabs Generalforſamling d. 29de Juni 1831 („Beretning om Viborg Stifts Bibelſelſkab“, Viborg 1831, S. 3—16).

Fortale til A. F. Juſt's „Haandbog for den læſende Ungdom“, 14de aldeles omarbeidede og forøgede Oplag ved R. Chriſtenſen. Viborg, 1846.

Ørbech (Anders Anderſen), f. d. 9de Novbr. 1790 i Ribe, hvor hans Fader Thomas Ø. var Handelsmand og gift med Anna Andersdatter; blev 1811 dimitteret til Univerſitetet fra ſin Fødebyes Cathedralſkole; abſolverede i October 1815 den theologiſke Embedsexamen (Laud.); blev d. 24de Juli 1816 perſonel Capellan i Hee i Ribe Stift; d. 2den Januar 1822 Sognepræſt til Branderup, og d. 28de Septbr. 1839 til Arrild i Tørninglehn, under ſamme Stift. — *Eliſabeth Hoyer (f. $\frac{20}{8}$ 1790 i Hee, Datter af Præſten Jens Bonne H.).

Bie-Bog eller Noget om Bierne. Ribe, 1820.

Betragtninger og Bønner. Haderslev, 1823. (L. T. 1825, Nr. 37, af H. N. Clauſen).

Veiledning for Unge og Gamle til Chriſtendom. Haderslev, 1823.

Til Opbyggelſe. Første Hefte. Ribe, 1825.

Brev, i »Maanedlige Efterretninger fra Bibelſelſkabet for Danmark« 1821, Nr. 3.

Bruſtrup (Carl Chriſtian), f. d. 27de Februar 1793 i Odenſe, Søn af Brandinſpecteur og Tobaksfabrikør Lars B., og Anne Margrethe Eliſabeth f. Møller († $\frac{16}{8}$ 1845 i ſit 79de A.); ved privat Underviisning; ſtuderede ſiden 1810 Lægevidenſkaben i Kjøbenhavn; blev chirurgiſk Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Foraaret 1815 Examen ved det chirurgiſke Academi (1ſte Char.); blev ſ. A. Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiſke Afdeling, og var i nogen Tid tillige Interims-Reſervechirurg ved Academiet; udnævntes d. 4de Decbr. 1818 til Diſtrictschirurg i Svendborg; blev 1837 Medlem af det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kbhvn.; d. 28de Juni 1840 Cancelliraad. † 8de Maj 1850 i Svendborg. — *Elſe Richardine Hardt (døbt $\frac{24}{7}$ 1796 paa Brobygaard, Datter af Forvalter Hans Chriſtian H. og Karen Hunderup). — (Jvfr. Calliſens Med. Schriftſt. Lex. XIV. 93; XXXI. 71; Bibl. for Læg. 3 R. VII. 481–82).

I »Bibliothek for Læger« (Den herſkende Sygdomstilſtand i Svendborg og Diſtrikt i Aarene 1826, 27, 28, 29, 30 og 31, fremſtilt i de aarlige Medicinal-Indberetninger til det Kongelige Sundheds Collegium, i XII. 1—69, og XVI. 216—41, med en Tabel; Heldigt Udfald af en Stær-Operation, hvor mislige Tilfældes Indtræden efter Operationen lod det Modſatte befrygte, i XX. 61—68. [Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1835, V. 62—64]; Om den ſkorbutiſke Sygdoms-Konſtitution og dens Indflydelſe paa de under ſamme herſkende Sygdomme, i XXVII. 1—38. [Udtog i Frickes u. Oppenheims Zeitſchr. f. d. geſ. Medicin VIII. 353—4]; En Sæk-Vandſot, ſom indeholdt meget betydelige Marvſvampe. Oplæſt i det Kgl. mediciniſke Selſkab, i XXXI. [N. R. Bd. 1.] S. 481—86; Udtog af hans Medicinalberetninger til Sundhedscollegiet: Om Blodudtømmelſers Nytte mod Febre; Udfald af en Cerebraltyphus af ſtheniſk Karakter; Forſøg med det af Mittauer anbefalede crusta genu equini imod Epilepſi, i XXX. 190—94; Helbredelſe af en betydelig Læſion af Scrotum, i XLIV. [N. R. Bd. 14.] S. 288—89).

Ørſted (Anders Sandøe), f. d. 21de December 1778 i Rudkjøbing paa Langeland, næſtældſte Søn af Søren Christian Ø.*), daværende Apotheker ſſtd., ſiden i Sorø, og tilſidſt Asſesſor pharmac. og Forſtander for Kjøbenhavns Fattigvæſens Medicinal-Dispenſations-Anſtalt (f. 1750, *1776, † $\frac{1}{12}$ 1822), og Karen Hermanſen († $\frac{15}{8}$ 1793). Blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Univerſitetet, erholdt førſte Examen med bedſte Charakteer, og i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe i alle Fag; udnævntes d. 2den Septbr. 1795 til Alumnus paa Elers' Collegium, hvortil han ſom Deſcendent af Stifterens Familie var berettiget; vandt 1798 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udſatte philoſophiſke Priisopgave: „Ostendatur *nexus* inter principium *Ethices* & principium *Juris Naturæ*" (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. S. 9—10); underkaſtede ſig i Januar 1799 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Udmærkelſe (ſ. Selmers Akad. Tid. I. S. 51, Noten); concurrerede kort efter med J. Kragh Høſt, M. H. Bornemann, C. Krohg, C. F. Laſſen og H. Bilſted for det ledige Adjunct-Embede ved det juridiſke Facultet (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VII. S. 168); blev d. 29de Maj 1801 ſurnumerair, og i Decbr. ſ. A. virkelig Asſesſor i Hof- og Stadsretten; d. 13de Januar 1809 tillige Meddirecteur og Lærer i Kirkeretten ved det da oprettede Paſtoral-Seminarium (indtil $\frac{1}{8}$ 1826); d. 28de Januar 1810 Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. ſ. A. Asſesſor i Højeſteret; d. 28de Jan. 1813 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 4de April ſ. A. fjerde, d. 24de Juli 1816 tredie, d. 1ſte Febr. 1826 anden, d. 24de April 1834 førſte Deputeret i det Danſke Cancelli, og d. 6te Septbr. 1825 tillige udnævnt til Generalprocureur; d. 20de April 1813 virkelig Etatsraad; modtog 1815 baade fra Kjøbenhavns og Kiels Univerſitet (uden Disputats) den juridiſke Doctorværdighed; blev d. 1ſte Novbr. 1828 Conferenceraad; d. 1ſte Aug. 1829 Commandeur og d. 28de Octbr. 1836 Storkors af Danebroge; d. 10de Juni 1841 Gehejme-Conferenceraad; d. 30te Marts 1842 Gehejme-Statsminiſter (med Bibeholdelſe af ſit Embede ſom Generalprocureur og ſit Sæde i Cancelliet); d. 1ſte Januar 1847 Ridder af Elephanten (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 2); d. 21de Auguſt ſ. A. Storkors af den Norſke St. Olafs-Orden; d. 2den Marts 1848 entlediget i Naade ſom Generalprocureur og Medlem af det Danſke Cancelli (fra $\frac{21}{3}$ ſ. A.) og d. 21de Marts ſ. A. ligeledes i Naade entlediget ſom Gehejme-Statsminiſter; feſtligholdt d. 29de Maj 1851 ſit 50 Aars Embedsjubilæum (ſ. Berl. Tid. 1851, Nr. 123, 24). — Var, ifølge kgl. Udnævnelſe (af $\frac{8}{8}$ 1835 og $\frac{16}{2}$ 1836, ſamt $\frac{7}{4}$ 1842 og $\frac{24}{7}$ ſ. A.), Kgl. Commiſſarius ved Øſtifternes og Nørrejyllands Provindſialſtænder-Forſamlinger 1835—36, 1838, 1840, 1842 og 1844 (jvfr. Sibberns „Patriotiſke Intelligentsblade", I. H. S. 21—31; „Dagen" 1836, Nr. 186); deeltog, ſom Deputeret for Kjøbenhavns 3die Valgdiſtrict, i den danſke Rigsforſamling 1848—49 (ſ. „Fædrel." 1848, Nr. 256, 57; „Kbhpoſt." ſ. A. Nr. 233); valgtes d. 25de Januar 1850 til Landsthingsmand for 1ſte Valgkreds (Kjøbenhavn), og mødte ved Rigsdagene 1850—52 (jvfr. „Breve om Rigsdagen", 1850, Nr. 2). Var Medlem af en Mængde, ifølge kongl. Befaling nedſatte Commiſſioner bl. a.: angaaende Gejſtlighedens Kaars Forbedring ($\frac{22}{5}$ 1821); angaaende Forandringer ved den juridiſke Embeds-Examen ved Kjøbenhavns Univerſitet ($\frac{22}{5}$ 1833); ang. en kameraliſtiſk Examen ($\frac{12}{1}$ 1833); ang. en Forandring i Overbeſtyrelſen af Kirke- og Underviisningsvæſenet ($\frac{12}{2}$ 1841); ang. Udarbejdelſen af et Forfatningslovforſlag ($\frac{28}{1}$ 1848, ſ. „Fædrel." 1848, Nr. 33; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 31). Blev Medlem af Selſkabet „For Sandhed", og 1801 af det Skandinaviſke Literatur-Selſkab; d. 21de Decbr. 1810 optagen ſom Medlem af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og d. 11te Febr. 1848 valgt til dets Præſes; 1817 Med-Præſident i det Kgl. Landhuusholdnings-Selſkab; 1816 Medlem af det Kgl. Norſke Videnſkabernes Selſkab i Throndhjem; d. 15de Aug. 1815 Meddirecteur i det Danſke Bibelſelſkab (1835 een af dets Vice-Præſidenter, og $\frac{17}{5}$ 1844 Præſident i ſamme). — *1. $\frac{10}{7}$ 1802 Sophia Wilhelmine Bertha Oehlenſchläger (f. $\frac{16}{7}$ 1782, † $\frac{8}{8}$ 1818, Datter af Slotsforvalter Joachim Conrad O. og Martha Maria f. Hanſen). *2. $\frac{27}{3}$ 1819 Mathilde Eliſabeth Rogert (f. $\frac{25}{4}$ 1782, † $\frac{26}{8}$ 1824, en Datter af Dr. med. Johan Philip Rogert, Landphyſicus i Viborg, og Henriette Benedicte Roſenſtand-Goiſke). — (Autobiographi i Univerſitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfeſten 1815, p. 24—28; „Af mit Livs og min Tids Hiſtorie, af A. S. Ørſted", I.—2. Bd. Kbh. 1851—52; i Kofods Converſ. Lex. XXVIII. S. 541—63; Biographi i „Danſk Pantheon", 41de Levering, 1847; i Nathanſons „Danſk Folkekalender for 1848", S. 1 flgg., S. 10—28, 43—58, af P. L. Møller; jvfr. Brockhaus' Converſ. Lex. der neueſten Zeit u. Literatur, 1834; Converſ. Lex. 9. Aufl. X. S. 533; Messager franç. du Nord 1825, p. 207—8, 223—24; Oehlenſchlägers „Erindringer" I. S. 134—36, 169—70, 216; II. 44—47, 86—87, 144—46; IV. 2—3; Rahbeks „Erindringer" V. 89—91; H. Steffens „Was ich erlebte", II. 13; V. 29—31; F. Bremer „Liv i Norden", S. 31—32; „Skrifter af J. J. Nervander", 1. del, Helsingfors 1850; G. L. Badens „Jurid. Lexicon", S. 185;

---

*) Søn af Mag. Christian Ø. (f. $\frac{2}{5}$ 1695, † 1761), Præſt til St. Peters Kirke i Slagelſe ſamt Slotspræſt til Antvorſkov, og Barbara Albertine With (nedſtammende fra den hollandſke Familie de With).

Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 14; Poetiſk-politiſk Nytaarsgave 1839, S. 2; „Kbhpoſt." 1844, Nr. 100, 106, 119 og 140; „Fædrel." 1845, Nr. 1787; 1846, Nr. 97, 98; 1848, Nr. 47, 253; Berl. Tid. 1846, Nr. 102, 104; 1848, Nr. 247; „Danſk Folkeblad" XIII. Nr. 52; „Den Conſtitutionelle", Nr. 305; „Tilſkueren" 1821, S. 7—8; Oehlenſchlägers „Prometheus" I. S. 289—90; Berl. Tid. 1838, Nr. 305; 1844, Nr. 349, 52; 1852, Nr. 298. — Portrait, malet af Eckersberg, tegnet af K. F. C. Lund, ſtk. af L. Buchhorn. Median Fol.; malet af Jenſen, lithogr. af Monies. Fol.; malet af C. A. Jenſen, lithogr. af Peterſen i Bærentzen & Comp.s Steentr. Median Fol.; lithogr. af Em. Bærentzen, i „Portefeuillen" 1839, 4de Bd.; lithogr. efter Maleri af Jenſen i „Danſk Pantheon" 41de Levering, 1847; paa den til Minde om hans 50 Aars Embedstid prægede Jubelmedaille af Medailleur Peterſen (jvfr. „Fædrel." 1851, Nr. 299; „Berlingſke Tid." ſ. A. Nr. 298; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 318). — Büſte, af Biſſen (en Copi heraf lithogr. i „Danſk Folkekalender" for 1842).

Over Sammenhængen mellem Dydslærens og Retslærens Princip. Et academiſk Priisſkrift. I.—II. Deel. Kbh. 1798. (jvfr. Ørſted: Af mit Livs Hiſt. I. 25—29; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 180). — Forſøg til en rigtig Fortolkning og Bedømmelſe over Forordningen om Trykkefrihedens Grændſer, dateret d. 27de Sept. 1799. Førſte Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 42—45, af M. H. Bornemann; Ørſted: Af mit Livs Hiſt. I. 44 flg., S. 88 flg.; Ørſteds Suppl. til Nørregaard, 2. D. S. 270—71). — Supplement til Nørregaards Forelæsninger over den Danſke og Norſke private Ret. I.—III. Bind. ibid. 1804—12. (L. E. 1810, Nr. 51, af F. C. Sibbern). — Syſtematiſk Udvikling af Begrebet om Tyverie og denne Forbrydelſes juridiſke Følger, ſamt andre dermed forbundne Retsmaterier; tilligemed Vink til vor Tyvslovgivnings rigtige Bedømmelſe. ibid. 1809. (L. E. 1810, Nr. 1. 2. 4. 5; jvfr. Badens Jurid. Lex. S. 304). Prøver af Bogen vare blevne indrykkede i Jurid. Archiv No. 9 og 11. — Nye danſk Formularbog, indeholdende Formularer til de vigtigſte i det borgerlige Liv forefaldende Contracter og andre Documenter. Tredie Oplag, næſten aldeles omarbeidet og med udførlige Anviisninger til de Rets og Forſigtigheds Regler, ſom ved ſlige Documenters Affatning og Udſtædelſe bør iagttages, forſynet. ibid. 1811. (L. T. 1813, Nr. 38). Fjerde Oplag, betydelig forøget og forbedret. ibid. 1817. (Høſt's „Arkiv for Lov og Ret", I. S. 150—60, 210—34; II. 1. S. 106—24; II. 2. S. 51—56; jvfr. Ørſteds Jur. Tidsſkr. VIII. 2. S. 218—39). Femte gjennemſete og forøgede Udgave. ibid. 1844. (udkom, 1838—44, i ni Hefter; jvfr. Berlingſke Tid. 1844, Nr. 71). — Oplyſninger om Grundſætningerne i Forordningen angaaende Forandring i Pengevæſenet. ibid. 1818. 4to.

Eunomia eller Samling af Afhandlinger henhørende til Moralphiloſophien, Statsphiloſophien og den Danſk-Norſke Lovkyndighed. I.—IV. Bind. Kbh. 1815—22. (Revue encyclop. T. 23. p. 141—2). (Heraf haves ſærſkilt aftrykt: Betragtninger over Danmarks nuværende Pengevæſen. Kbh. 1815; r. L. T. 1816, Nr. 34. 35. 36, af J. F. G. Schönheyder; jvfr. „Oeconom. Correſpondent", 2. Aarg. Nr. 24).

Om Grundeiernes og Capitaliſternes Stilling i Forhold til hinanden ved Udløbet af den lovbeſtemte Henſtand med omſkreven Gjeld. (i Anledning af Capt. C. Müllers Skrift om ſamme Gjenſtand). Kbh. 1817.

Abhandlungen aus dem Gebiete der Moral- und Geſetzgebungs-Philoſophie. Aus dem Däniſchen mit einer Vorrede des Verfaſſers. I.—III. Band. Copenh. 1818—26. Hver Deel med ſærſkilte Titler ſaaledes: I. Ueber die Grundregeln der Strafgeſetzgebung. Aus dem Dän. überſ., und mit einigen Zuſätzen, wie auch mit einer Vorrede des Verfaſſers verſehen. Coph. 1818. (Hall. Allg. L. Z. 1820, May, Nr. 120). II. Ausführliche Prüfung des neuen Entwurffs zu einem Strafgeſetzbuch für Bayern, erſchienen in München 1822. Coph. 1823. (jvfr. Gönner's: „Einige Motive zum baieriſchen Entwurf des Strafgeſetzbuchs mit kurzer Prüfung der ausführlichen Prüfung, welche Oerſted im Jahr 1823 herausgegeben hat." München 1825; J. N. Høſt: „Statsraad v. Gönner mod Etatsraad Ørſted." Kbh. 1825; Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 64; Neues Archiv des Criminalrechts, Bd. VII. St. 4. S. 715 folg.; Øst's Archiv for Pſychol. o. ſ. v. VI. 279—86, af G. L. Baden; v. Spies „Kritik", Landshut 1825; Revue encyclop. T. XXI. p. 615—17). III. Neuer Beitrag zu den Verhandlungen über Gegenſtände der Strafgeſetzgebung, in einer Rechtfertigung meiner Critik des neuen Bayeriſchen Entwurfs. Copenh. 1826.

Haandbog over den danſke og norſke Lovkyndighed, med ſtadigt Henſyn til Hurtigkarls Lærebog. I.—VI. Bind. Kbh. 1822—35. (Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452). [Hertil et alphabetiſk Realregiſter af C. G. Krüger. Kbh. 1843].

Fortſatte Betragtninger over den menneſkelige Frihed og Sædelærens Grundbegreber, i Anledning af Prof. Howitz's nye Skrift. (Aftrykt af juridiſk Tidsſkrift). Kbh. 1824. (jvfr. Art. F. G. Howitz, J. C. Lange).

Oplysninger for Vælgerne i det tredie Kjøbenhavnſke Diſtrikt, i Anledning af et til dem omdeelt Blad. Kbh. 1848. 16 S.

Prøvelſe af de Rigsforſamlingen forelagte Udkaſt til en Grundlov og til en Valglov. Kbh. 1849. (udkom i fire Hefter; jvfr. „Fædrel." 1849, Nr. 47; „Berlingſke Tid." ſ. A. Nr. 42; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 61).

For den Danſke Stats Opretholdelſe i dens Heelhed. En hiſtoriſk-ſtatsretlig Underſøgelſe. Kbh. 1850. („Nord og Syd" IV. 1850, S. 8—32; „Berlingſke Tid." 1850, Nr. 58; „Fædrel." 1852, Nr. 79).

Af mit Livs og min Tids Hiſtorie. I.—II. Bind. Kbh. 1851—52. („Berlingſke Tid." 1852, Nr. 144 flgg.).

Over det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budſkab om Arvefølgen for den ſamlede danſke Stat, fornemmelig med Henſyn til Conferentsraad Wegeners Skrift, tilligemed Bemærkninger i Anledning af en nylig offentliggjort ældre Erklæring over Arverettigheden til Thronen. Kbh. 1852. Andet Oplag. ibid. eod. („Fædrel." 1852, Nr. 268, 70, 72, ſærſk. aftr. Kbh. 1852; „Flyv. Poſt" ſ. A. Nr. 348, 354). — Yderligere Bemærkninger i Anledning af det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budſkab om Arvefølgen for den ſamlede danſke Stat. Kbh. 1853. („Fædrel." 1853, Nr. 22, 23, ſærſk. aftr. Kbh.

1858; »Dagbl.« ſ. A. Nr. 22; »Flyv. Poſt« ſ. A. Nr. 23, 24, af C. Dirckinck-Holmfeld). — Til rigtig Bedømmelſe af Folkethingets Opløsning. Kbh. 1853.

Udgav:

a) M. G. Birckners efterladte Skrifter. (Samlede Skrifter 4de Deel). Med en Forerindring af F. C. Gutfeld. Kbh. 1800. (L. E. 1801, Nr. 11. 12, af P. E. Müller; jvfr. Ørſted: Af mit Livs Hiſt. I. 43—44).

b) Juridiſk Archiv. No. 3.—30. Kbh. 1804—12. (L. E. 1810, Nr. 50—52, af F. C. Sibbern; Badens hiſtor. Bibl. S. 218. — Alphabetiſk Realregiſter hertil af C. Rothe. Kbh. 1814). [Heri talrige Afhandlinger af ham ſelv, ſaaſom: Om culpoſe Forbrydelſer, i Recenſionen over Almendingens Underſøgelſe om denne Gjenſtand, i No. 3; Om onus probandi, No. 4; Om Forligelſesvæſenet, No. 11, 14, 17; Om Procesomkoſtninger, No. 13; Over juridiſk Visheds Natur og Væſen, ſſtd.; Den almindelige Deel af et Syſtem over Fædrelandets Criminalret, No. 15, 21, 22, 29, 30; Om nødvendig Appel i criminelle Sager, No. 17; Om ulovbeſtemte Forbrydelſer, No. 20; Critik over C. U. D. v. Eggers's Entwurf eines peinlichen Geſetzbuchs für die Herzogthümer Schleswig und Holſtein, No. 21 og 22; Om Rangsperſoners adelige Rettigheder, No. 23; Om Servituters Erhvervelſe og Miſtelſe ved Hævd, No. 25; Om Stemmefleerhedens Udfindelſe ved Domſtolene, No. 26; Om den authentiſke Lovfortolknings tilbagevirkende Kraft, No. 27, 28; Over det Spørgsmaal: om Forſæt eller Uagtſomhed bør formodes, No. 29]. Af denne Suite gav Ørſted ſenere en forkortet og omarbejdet Udgave under Titel: Archiv for Retsvidenſkaben og dens Anvendelſe. I.—VI. Deel. Kbh. 1824—31. (Hertil Sag-Regiſter, med et tilføjet Ord-Regiſter, af S. J. Gudenrath. Kbh. 1840).

c) Nyt juridiſk Archiv. 1.—30. Bd. Kbh. 1812—20. (L. T. 1825, Nr. 27. 28. 29; Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452; Badens hiſtor. Bibl. S. 218. — Alphabetiſk Realregiſter til Samme ved C. Rothe. Kbh. 1823). [Heri af ham, bl. a.: Om den Visheds Grad, der bør haves om en lovſtridig Handlings Følger, naar Straffen derpaa beroer, i I. Bd.; Om Præſcription af Gjeldsbreve, ſſtd.; Om Kjøbebrevets Thinglæsning, i II.; Fortolkning af D. L. 5—2—35 og 5—2—19, i II. og III.; Kriminaliſtiſke Anmærkninger i en kort kritiſk Anmeldelſe af den ved Eggers's Udkaſt til en Kriminallovbog foranledigede Literatur (af Gönner, Schirach og Stelzer), i II.; Om præliminære Kjendelſers formelige Beſkrivelſe og ſærſkilte Paaanke, i III.; Om Straffen for tredie Gang begaaet Leiermaal endnu vedvarer, IV.; Syſtematiſk Udvikling af Læren om Syns og Granſknings Forretninger, V.; Om de ſaakaldte villige Vidners Afhørelſe, ſſtd.; Endnu et Par Ord om authentiſke Lovfortolkningers tilbagevirkende Kraft med Henſyn paa Odelsforordningen af 5te Apr. 1811 § 9, ſſtd.; Udførlig Underſøgelſe om Grændſerne for den Indflydelſe, der tilkommer den fremſatte Beſkyldnings Sandhed i Injurieſager, VIII.; Om Forretningsførelſe (negotiorum gestio), IX.; Om der bør tillægges en domfældt Forbryder Ret til at forkaſte den, i Kraft af Regentens Benaadningsret beſtemte mildere Straf, og forlange den over ham afſagte Straffedom fuldbyrdet? XII.; Over Grundſætningerne i det nye Sportel-Reglement, af 22de Marts 1814, ſſtd.; Om Dommeres Anſvar for deres Embedshandlinger, XIII.; Om Statens Penge- og Skatte-Væſen, XVI, XVII. og XXIII.; Kan en Fæſtebonde gyldigen forbinde ſig til, under Fæſtes Forbrydelſe, at iagttage en beſtemt Dyrkningsmaade? XVII.; Om Straf for falſk Vidnesbyrd og nogle dermed beſlægtede Forbrydelſer, XVIII.; Om Sagvolderen i Rettergang nyder nogen Faveur fremfor Sagſøgeren, ſſtd.; Om Rettigheden og Forpligtelſen til Skadeserſtatning, XX. og XXII.; Om det Værneting, hvorved Forbrydelſen bør paatales og paakjendes, XXIX.; Kritiſke Anmeldelſer af: Hurtigkarls Lærebog, i VI. VII. IX. XI.—XIV. og XXIII.—XXVI.; B. H. v. Munthe af Morgenſtjerne: Hvilken Procesmaade i Høieſteret, den ſkriftlige eller den mundtlige, opfylder bedſt Fornuftens Fordringer paa en god Retspleie? i XII. (ſærſkilt udgiven af Morgenſtjerne, med en Forerindring og nogle Bemærkninger. Chriſtiania, 1816); Feuerbach: „Themis, oder Beiträge zur Geſetzgebung“, i III., IV. og X.; af den Norſke juridiſke Literatur, XVII. XXVI. og XXVIII, med Bemærkninger; af tydſk criminaliſtiſk Literatur, XIX., XXI., XXII., XXIX., og XXX.].

d) Juridiſk Tidsſkrift. I.—16. Bind. Kbh. 1820—30. (jvfr. Bd. XVI. H. 2. S. III.—X.; Bd. XVII. S. V.—VII.; L. T. 1826, Nr. 8. 9. 10; M. f. L. I. 184—87, af J. L. A. Kolderup-Roſenvinge; Falck's Staatsb. Magaz. IX. 542. — Til de 15 første Bind haves Alphabetiſk-Realregiſter (i 3 Hefter) af P. C. Otteſen og C. T. Horn. Kbh. 1823. 1826. 1830, og til 16de [til 28de Bd. incl.] af O. H. Rømer. ibid. 1839). [Heri en Mængde Bidrag af ham, saaſom: Om det i D. L. 5—14—37 (N. L. 5—13—35) tilſtaaede Fortrin for Tjeneſtefolks Løn er anvendeligt til Fordeel for Andre end ſimple Tyende? I. 255—272; Fornyet Underſøgelſe over Begrebet om ærerørige Ord, II. 1. S. 124—34; Yderligere Underſøgelſer angaaende Virkningen af den Sagſøgtes Udeblivelſe i borgerlige Retsſager, II. 1. S. 241—59, og Critiſk Overſigt over nogle nye fremmede Rettergangsloves Beſtemmelſer over denne Punkt, II. 2. S. 54—83; Om Intervention og andre Handlinger, hvorved en Retstrætte udvides til flere Perſoner, end dem, der oprindeligviis have taget Deel i ſamme, II. 2. S. 1—53; Er det uretfærdigt, at criminelle Sager paakjendes af retslærde Dommere? III. 1. S. 1—32; Om Grændſerne for Virkningen af en uſvækket Retshandling, III. 1. S. 212—19; Bedømmelſe af den ny bayerſke Straffelovbog, i Henſeende til dens Virkning paa ældre Sager, III. 1. S. 33—80; Om particulaire og ſpecielle Loves og i Særdeleshed Reſkripters Anvendelſe uden for de ved ſamme udtrykkelig beſtemte Tilfælde, III. 2. S. 1—56; Almindelige Bemærkninger over de Forbrydelſer, ſom begaaes i Embedsførelſen, med Henſyn til nogle fremmede Lovgivninger, IV. 1. S. 214—247; Kan en Doms- eller Forligs-Act, med Henſyn til Transporter og Pantſætninger anſees lige med et Gjeldsbrev? IV. 1. S. 248—267; Udførlig Fremſtilling af Læren om de Forbrydelſer, ſom af Embedsmænd begaaes, efter de Danſke og Norſke Love, IV. 2. S. 1—88 og V. 2. S. 1—83; Endnu et Par Ord om Stemmeenheds og Stemmeflerheds Principet, med Henſyn paa criminelle Tilfælde, V. 2. S. 84—104; Critik over Udkaſtet til en ny Straffelovbog for Kongeriget Bayern, VI. 1. S. 178—268, VI. 2. S. 1—136, og VII. 1. S. 1—143. (overſ. paa Tydſk, ſ. ovenfor S. 677); Om Renters Beregning i Concursboer, VI. 2. S. 240—256; Hvorvidt kunne en Afdøds Creditorer kræve Skifte, i Særdeleshed hvor dennes Enke har Bevilling til at ſidde i uſkiftet Bo? VII. 1. S. 144—55; Om Eftertryk, med Henſyn til de nyeſte Forhandlinger om denne Gjenſtand, VII. 2. S. 164—220; Om den menneſkelige Frihed, VIII. 1. S. 118—54; IX. 2. S. 201—75; X. 1. S. 1—52; X. 2. S. 121—53. (jvfr. Art. F. G. Howitz); Er en Godseier, efter Chriſtian 5tes Lov, indſkrænket til den Landgilde, ſom fra gammel Tid har været ſvaret? VIII. 1. S. 228—68; X. 1. 220—38; Min Critik over det ny Udkaſt til en Straffelovbog for Kongeriget Bayern, retfærdiggjort mod Statsraad v. Gönners Angreb, XI. 1. S. 195—284; XI. 2. S. 1—174. (overſ. paa Tydſk, ſee ovenfor S. 677); Behøver den danſke Kirkeforfatning en omgribende Forandring? XII. 1. S. 213—88; XII. 2. S. 250—304. (jvfr. Dst's „Archiv“ VI. 286—322, af G. L. Baden; N. F. S. Grundtvig: „Vigtige Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige“, 1826; J. C. Lindberg: »Hvad er Chriſtendom i Danmark?« S. 96—126; N. theol. Bibl. XII. 159—95, af J. Møller; Theol. Studien u. Krit. 1828, IV. 899); Bemærkninger om Læren angaaende Collatio bonorum mellem Medarvinger, XII. 2. S. 1—43, 242—49; Om Delegation, ſſtd. S. 216—241; Om de videnſkabelige Anſtalters Bedømmelſe fra den ſtatsoeconomiſke Standpunkt, XIV. 1. S. 238—57; Om Tilbageſøgelſe af uretteligen erlagte Betalinger, XIV. 2. S. 225—93; Om Dødsſtraffens Retfærdighed og Henſigtsmæsſighed, XV. 1. S. 101—253; XV. 2. S. 1—45. (jvfr. W. B. F. P. Sverdrup: »Dødsſtraffens Uretmæsſighed viiſt og A. S. Ørſteds Grunde for dens Retmæsſighed prøvede. Et philoſophiſk Udkaſt.« Chriſtiania, 1826); Om Grundſætningerne for det danſk-norſke Hypothekvæſen, ſammenholdt med fremmede Staters, XVI. 2. S. 92—392; Critiſke Anmeldelſer af: Mittermaier »Ueber die öffentliche mündliche Strafrechtspflege«, i 1. Bd.; »Neues Archiv des Criminalrechts«, i 1. 2. 3. 8. 9. 13. 14. Bd.; Spangenberg »Ueber die ſittliche und bürgerliche Beſſerung der Verbrecher«, i Bd. 4. H. 1.; Feuerbach »Betrachtungen über Öffentlichkeit und Mündlichkeit der Gerichtspflege«, i Bd. 5. H. 1.; af de norſke »Juridiſke Samlinger«, i 15. og 16. Bind. — Voldgifts-Kjendelſe, afgiven den 24de April 1829 af J. M. Schønheyder og A. S. Ørſted, XIX. S. 129—39].

e) Collegial-Tidende for Danmark. Kbh. 1815—1840. (Fra Juli 1815 til d. 18de Januar 1834 var han Medudgiver, og derefter Ene-Udgiver; jvfr. Thaarups Statiſt. Udſ. ov. d. danſke Stat, 1825, S. 7). [Alphabetiſk Realregiſter herover af J. R. Høſt. 1.—3. Deel. Kbh. 1828—30, og Ordregiſter til Realregiſtret, af Samme. ibid. 1831]. (Ang. hans Betænkning over Finantſernes Fordring til Nationalbanken, i Aarg. 1836, Nr. 43, overſ. af A. F. v. Brackel i Falcks N. Staatsb. Magaz. VII. 215—35, ſ. Tidsſkriftet »Fædrelandet« III. Nr. 109; Betænkning over den forenede Bankbeſtyrelſes Erklæring, i Aarg. 1838, Anhang til Nr. 2, og »Yderligere Betænkning i Tolvmillion-Sagen, afgiven i en Skrivelſe til Finantsminiſteren d. 29de April 1838«, i Aarg. 1838, Anhang til Nr. 29, overſatte af A. F. v. Brackel i Falck's N. Staatsb. Magaz. VII. 317—400; IX. 333—403).

f) Ny Collegial-Tidende for Danmark. Kbh. 1841—48. (ophørte med Nr. 14 i Aarg. 1848).

Medudgiver af:

Juridiſk Maanedstidende. Aarg. 1802, 1.—2. Bind og 1803, 1.—2. Bind. Kbh. (Heri af ham: Om Hjemmelspligten i velgjørende Contracter, 1802. I. S. 142—44; Er Henſigt til egen Fordeel en nødvendig Egenſkab ved Tyverie og Ran? ſſtd. S. 145—53; Kan Tyverie begaaes paa den Ting, hvori man har Part? ſſtd. S. 153—59; med Anhang, S. 159—99; Endnu nogle Betragtninger over Enkers juridiſke Stilling, ſſtd. S. 199—222; Beholdes Eiendomsretten over en veſtindiſk Negerſlave, naar han føres ind i Kongens europæiſke Stater? ſſtd. S. 223—35; Kan den Exception, ei at have faaet den fulde i et Gjeldsbrev anførte Valuta, med Virkning fremſættes mod tredie Mand, der med lovlig Adkomſt har Gjeldsbrevet i Hænde? ſſtd. S. 581—84; Er den qvalificerte Straf, ſom 6—9—12 beſtemmer for de deri nævnte Arter af Drab, grundet derpaa, at Forbryderen har egen Fordeel til Henſigt? ſſtd. S. 585—90; Om Straffes Cumulation, 1802. II. S. 160—88. (jvfr. Jurid. Archiv No. 18, S. 194—201); Om den høitidelige og ſimple Trolovelſes juridiſke Virkning, 1803. I. 3. S. 280—92; Kan nogen under en mod ham anlagt Juſtitsſag dømmes for ſaadanne Forbrydelſer, der, i Følge Lovene, ere blot private? ſſtd. S. 293—99; Hvorvidt kan Norſke Lov anvendes i Danmark, hvor den er forſkjellig fra

Danſke Lov? ſſtd. H. 4. S. 54—65; Kan man med Føie ſætte en tidligere Termin for vore Forordningers Gyldighed, forſaavidt disſe ei angaae Politiet, end Lovens Publication? ſſtd. S. 66—70; Bør den i 6—7—8 beſtemte Mulct cumuleres for hver enkelt Fornærmelſe af det der omhandlede Slags, ſom paa engang tilføies ſamme Perſon? ſſtd. S. 71—80; Reflektioner over enkelte iuridiſke Materier, 1803. II. S. 372—84 og 429—46; Kunne Sager, ſom offentlige Embedsmænd anlægge for Injurier, der hverken ere fremførte til Tinge, eller udi trykte Skrifter, gaae Forligelſeskommisſionen forbi? ſſtd. S. 447—50; Bemærkninger over de ſædvanlige Inddelinger af den doctrinelle Lovfortolkning, tilligemed ſpeciel Underſøgelſe over den indſkrænkende Lovfortolknings Grundſætninger, ſſtd. S. 451—72).

I „Philoſophiſk Repertorium for Fædrenelandets nyeſte Literatur«, af hvis 2det Bind han var Medudgiver (Bidrag til at hæve en Misforſtaaelſe mod Kants Moraltheorie tilligemed Anmærkninger om den kritiſke Philoſophies Skjæbne hos os, S. 200—235; Beviis for Opſtands mulige Lovlighed efter den kritiſke Philoſophies Grundſætninger, S. 241—61; Kritiſk Reviſion af (O. Horrebows) Religionsblad Jeſus og Fornuften, S. 273—317, 353—68, 385—400. (ogſaa ſærſkilt trykt under Titel: Religionsbladet Jeſus og Fornuften for Philoſophiens Domſtoel. Kbh. 1798; jvfr. Worms Breve til Nyerup i N. theol. Bibl. XIX. 182—84; Ørſted: Af mit Livs Hiſtorie, I. 29—31; L. E. 1800, S. 789—90).

I Maanedsſkriftet „Minerva“ (Over Religionens moralſke Grundlov, en Apologie for den kritiſke Religionsphiloſophie imod Horrebows Beſkyldning i Jeſus og Fornuften, 1799. II. 44—114; Hvad forſtaaes ved Geſandternes Hellighed og hvorvidt udſtrækker den ſig efter ſaavel den naturlige ſom ſædvansmæsſige Folkeret? en Prøveforelæsning, 1800. II. 1—37; Breve til Horrebow, den kritiſke Philoſophie angaaende, ſſtd. S. 296—347; Hvorpaa er Strafferetten grundet? og efter hvilke Regler bør den udøves? en Prøveforelæsning ved Univerſitetet, ſ. A. III. 257—298).

I Qvartalſkriftet „*For Sandhed*“ (Er Staten eller dens Repræsentant berettiget til at ophæve eller forandre Stiftelser, som private Mænd have oprettet? i V. 263—317; aftr. i „Eunomia“ I. 1—39, jvfr. Ørſted: Af mit Livs og min Tids Hiſt. I. 115—136).

I „*Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter*“ (Er Staten berettiget til at give Love og gjöre offentlige Foranstaltninger til Religionens Fremme? 1807. I. 52—123. [jvfr. Møllers Theol. Bibl. XI. 237—47]; Om Grændserne mellem Theorie og Praxis i Sædelæren, 1812, S. 153—225, begge ſiden aftrykte i „Eunomia“ I. S. 39—145; jvfr. Ørſted: Af mit Livs og min Tids Hiſt. I. 137—177).

I „Landoeconom. Tidender“ (Et Par Ord om Landmandens Skatter, VI. 146—57; jvfr. ſſtd. S. 308—12).

I „Neues Archiv des Criminalrechts“ (Ueber das Nothrecht, als ein einflußreiches Princip in der Strafrechtspflege, V. 345—374, 625—677; jvfr. Jurid. Tidsſkr. XIII. 1. S. 204—6; Gött. A. 1823, S. 1027).

Recenſioner i „Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger“ (bl. a. over Tyge Rothes adſpredte Skrifter, 1799, Nr. 11; 1800, Nr. 9; Schlegels Naturret, 1.—2. Udgave, 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10—12. [jvfr. Art. J. F. W. Schlegel]; S. Hempel „Min Mening om den nye Trykke-Forordning“, 1799, Nr. 41—42; J. Viborg „Pligts- og Rets-Lære, 1800, Nr. 3—4; Schlegels „Aſtræa“, 1800, Nr. 14—19); — i „Danſk Litteratur-Tidende“ (over N. Wergelands „Mnemoſyne“, et Priisſkrift om det norſke Univerſitet, 1811, Nr. 38—43. [jvfr. 1812, Nr. 7—8; Kbhvns Skilderi 1812, Nr. 11. 27. 31. 32; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 216]; over E.

Oluffens »Grundtræk af den praktiſke Statsoekonomie«, 1816, Nr. 31—34); – i »Maanedsſkrift for Litteratur« (af Lindbergs: Er Prof. H. N. Clauſen en ærlig Lærer i Kirken? IV. 179—90); — i Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (af Munch-Ræder: Den norſke Statsforfatnings Hiſtorie og Væſen, VI. 243—382; Orla Lehmanns Forſvarstale, VII. 149—83, 187—209; P. A. Tutein, om de conſtitutionelle Beſtræbelſers Værd og Betydning, VII. 377—470).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Øſtifterne« (En Mængde Foredrag m. m., ſamt Tale ved Stænderforſamlingens Aabning i Roeskilde d. 1ſte Octbr. 1835, i Aarg. 1835—36. [overſ. paa Tydſk af J. D. Brandis. Copenh. 1835]; ligeledes 1838, 40, 42 og 44; Taler ved Forſamlingernes Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44, af hvilke den førſte er overſat paa Islandſk i „Sunnan-Pósturinn“ 1836, Nr. 4. Ang. Slutningstalen 1838, jvfr. Tidsſkriftet »Fædrelandet« V. Nr. 27, S. 441—450).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindſial-Stænderne for Nørre-Jylland« (En Mængde Foredrag m. m., ſamt Taler ved Forſamlingernes Aabning, 1836, 38, 40, 42 og 44. [jvfr. »Fædrel.« 1844, Nr. 1627, 30, 31, 34, 35], og ved deres Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44; jvfr. „Fædrel.« 1844, Nr. 1690; „Danſk Folkebl.« X. Nr. 26).

Forerindring til J. D. Hanſens »Syſtematiſk Fremſtilling af det danſke Skiftevæſen«. Kbh. 1825. — Anmærkninger i H. A. Wulff's »Overſigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udredte af Kjøbſtædbeboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartkorn i Nørrejylland for Aaret 1831.« Viborg, 1837. Fol. — Mindeskrift over J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, i Oversigt ov. det Kgl. danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1850, Nr. 7, S. 97—124. — (Revid.).

Ørſted (Anders Sandøe), Nysanførtes Broderſøn; f. d. 21de Juni 1816 i Rudkjøbing paa Langeland, hvor hans Fader Jacob Albert Ø. (f. $^{1}/_{5}{}^{8}$ 1780, † 1829) var Kjøbmand og Branddirecteur, og givt med Petronelle Cathrine Bang († $^{1}/_{1}{}^{6}$ 1815, 63 A.). Kom 1820 i ſin Onkels, A. S. Ørſteds Huus; blev 1835 dimitteret fra Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn, og abſolverede begge de førſte Examina med bedſte Charakteer; ſtuderede derefter udelukkende Naturvidenſkaberne; blev 1837 Lærer i Naturhiſtorie i Borgerdydsſkolen, og 1839 tillige Lærer i Metropolitanſkolen; vandt 1841 Univerſitetets Guldmedaille for Beſvarelſen af den Aaret iforvejen udſatte naturhiſtoriſke Priisopgave: „Desideratur descriptio specierum ordinis Annelidum errantium Andouini, quæ circa littora Danica reperiuntur, disquisitionibus anatomicis illustrata; comitari eam debent imagines delineatæ maxime necessariæ“ (jvfr. Selmers Aarbog f. 1841, S. 167), og indſendte ſamme Aar til det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab en Afhandling om de Grønlandſke Annelider, ſom blev anſeet for værdig til at optages i Selſkabets Skrifter; gjorde i Sommeren 1812 en naturvidenſkabelig Rejſe i Danmark; deeltog i de ſkandinaviſke Naturforſkeres Møder i Stockholm 1842 og i Chriſtiania 1844; disputerede d. 29de April 1844 for Magiſtergraden; forlod i Foraaret 1845 Danmark, underſtøttet af det Thottſke og det Clerſke Rejſeſtipendium, for at bereiſe nogle af de veſtindiſke Øer og Havene omkring bisſe, nærmeſt med det Øjemed, at underſøge de lavere Havdyr, og drog i Maj 1846 til Faſtlandet Nicaragua (jvfr. „Berlingſke Tid." 1847, Nr. 296); vendte tilbage til Kjøbenhavn i Juni 1848; holdt ſom Privatdocent offentlige botaniſke Forelæsninger ved Univerſitetet i begge Semeſtrene 1851. — (Autobiographi i Indbydelſesſkriftet til Examen i Metropolitanſkolen 1840, S. 49, og i Univerſitetsprogrammet til den aarlige Reformationsfeſt 1844, p. 47—48).

Planterigets Naturhiſtorie, en almeenfattelig Fremſtilling af de vigtigſte Planter i deres Forhold til Menneſkene og Jorden, nærmeſt udarbeidet til Brug ved Underviisningen i Realſkoler og til Selvſtudium. Kbh. 1839, med 34 Tavler med Træſnit. (T. f. L. o. K. IV. 107—142, af S. Dreier, jvfr. Ørſteds »Bemærkninger, en Antikritik«, ſſtd. S. 239—48, og Dreier's Duplik (6 S. 8), ſom fulgte med ſamme Bind; »Dagen« 1839, Nr. 50. 51; »Kbhpoſt.« ſ. A. Nr. 65. 66; Berlingſke Tid. ſ. A. Nr. 41; »Den Friſindede« 1840, S. 24).

Annulatorum Danicorum conspectus. Fasc. I. Maricolæ. Commentatio de quæstione ab Universitate Hauniensi proposita proemio ornata. Haun. 1843, c. tabb. 7. (Okens »Iſis« 1844, S. 702—5).

De regionibus marinis. Elementa topographiæ historico-naturalis freti Öresund. Diss. inaug. Haun. 1844, c. Tabb. 2 col. (Okens »Iſis« 1845, S. 318).

182 Afbildninger til Planterigets Naturhiſtorie, med Forklaring. Til Brug ved Underviisningen. Kbh. 1852.

Medredacteur af Have-Tidende. Udgiven af Selſkabet for Haveculturens Fremme. 8de Bind (fra Maj 1842) og 9de Bd. Kbh. 1842—43. (Heri af ham, bl. a.: Om Blomſtens Bygning hos Mælkurterne (Polygalaceæ), i IX. 145—57; De Korsblomſtredes Familie (Cruciferæ), med en Tavle med Figurer, ſſtd. S. 415—30).

I Krøyers »Naturhiſtoriſk Tidsſkrift« (Beretning om en Excurſion til Trindelen, en Alluvialdannelſe i Odenſefjord, i Efteraaret 1841, d. 19de October, i III. 552—569, med Tab. VII. [Okens »Iſis« 1842, S. 935—38]; Udtog af en Beſkrivelſe af Grønlands Annulata dorsibranchiata, IV. 109—127. [Okens »Iſis« 1845, S. 506—11]; Conspectus generum specierumque Naïdum ad faunam Danicam pertinentium, IV. 128—140, m. Tab. III. [Okens „Iſis" 1845, S. 511—16]; Udtog af L. Agasſiz's Unterſuchungen über die Gletſcher, IV. 189—201; Forſøg til en ny Claſſification af Planarierne (Planariea Dugès), grundet paa mikroſkopiſk-anatomiſke Underſøgelſer, IV. 519—581. [forbedret og forøget paa Tydſk: Entwurf einer systematischen Eintheilung und speciellen Beschreibung *der Plattwürmer,* auf microscopische Untersuchungen gegründet. Mit Holzschnitten u. 3 Tafeln. Copenhagen, 1844; jvfr. N. Jen. L. Z. 1845, S. 127—28, af F. S. Voigt; Okens »Iſis« 1847, S. 621—23]; Fortegnelſe over Dyr, ſamlede i Chriſtianiafjord ved Drøbak fra 21—24 Juli 1844, i 2den Række, I. 400—427, med Tab. V., ſærſkilt aftrykt).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs *naturvidensk. og mathematiske Afhandlinger*" (Grönlands Annulata dorsibranchiata, beskrevne, i X. 153—216, med 8 Tavler; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Okens »Iſis« 1844, S. 626—27. Udtog af denne Afhandling i Krøyers Naturh. Tidsſkr. IV. 109—27).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinav. Naturforskarnes *tredje Möte* 1842“ (Iagttagelser over Vegetationens Fordeling i Öresund, S. 621—22).

I „*Forhandlinger ved de Skandinaviske Naturforskeres fjerde Möde* 1844“ (Om Læbens Betydning i *Orchideernes* Blomst, S. 219—221).

I Erichſons »Archiv für die Naturgeſchichte« (Ueber die Entwickelung der Jungen bei einer Annelide und über die äuſſern Unterſchiede zwiſchen beiden Geſchlechtern, i XI. Jahrg. 1845, 1ſtes Heft, S. 20—28, hierzu Taf. 2; ſærſk. aftr. 1845).

I Petit's og Thornam's „Tidskrift for populær *Naturvidenskab*“ (En Reise i Guanacaste i Costa-Rica, S. 21—35 [overs. paa Svensk i „Stockholms Aftenpost“ för 1849, Nr. 52]; Naturens Physiognomie i Central-America, S. 255—88).

I „*Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjöbenhavn*“ (Iagttagelser over en hidtil ukjendt almindelig Udbredning af microscopiske Planter i Verdenshavet; Om Lovene for Farvefordelingen hos Dyrene i Havets forskjellige Dybder; Forelöbig Underretning om Dyret af en Art af Slægten Pyrula Lamk.; Bidrag til at besvare det Spörgsmaal, hvilken Plads Slægten Sagitta bör indtage i Systemet; Beskrivelse af Centralamerikas Rubiaceer (Oversættelse af samme i Hookers Journal of Botany); Beskrivelse af Centralamerikas Compositeer).

I „*Journal of the Royal geogr. Soc. of London*“ *1850* (Survey made for a Canal through the River Sapoa to the Port of Salinos or Bolanos in Costa-Rica).

I »Bergſøe's danſke Stats Statiſtik« (Om Naturforholdene paa de danſk-veſtindiſke Øer, i Bd. 4. S. 563—99). — Botaniſke Samlinger beſkrevne i Forening med Andre, jvfr. Eliæ Fries Novæ Symbolæ mycologicæ, Upsaliæ 1851; Ueber eine von Oerſted in Mittelamerika gemachte Laubmoßſammlung von R. Müller, i Bot. Zeit. 1851, p. 257; Liebman: Mexicos og Centralamerikas Halvgræs. Mexicos og Centralamerikas neldeagtige Planter (Kgl. danſke Videnſkabernes Selſkabs Skrifter 5. Række 2. Bind); Liebman: Mexicos og Centralamerikas Begoniaceer, Bidrag til Melioſmeernes Familie (jvfr. Videnſkabelige Meddelelſer fra den naturhiſtoriſke Forening i Kjøbenhavn). — (Revideret).

Ørſted (Hans Chriſtian), ovenanførte Gehejme-Conferenceraad A. S. Ørſteds ældſte Broder; f. d. 14de Auguſt 1777 i Rudkjøbing; blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Univerſitetet; tog Examen artium med bedſte Charakteer, og i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelſe; udnævntes d. 4de April 1795 til Alumnus paa Elers's Collegium; vandt 1797 Univerſitetets Guldmedaille for en Afhandling over det Aaret iforvejen udſatte Priisſpørgsmaal i Æſthetiken: »Hvorledes kan det proſaiſke Sprog fordærves ved at komme det poetiſke for nær? og hvor ere Grændſerne imellem det poetiſke og proſaiſke Udtryk?« (ſ. Badens Univerſ. Journ. V. S. 31); tog 1797 pharmaceutiſk Examen med Udmærkelſe; vandt 1798 atter Guldmedaillen for Beſvarelſen af Univerſitetets i det foregaaende Aar udſatte medicinſke Priisopgave: „Explicare originem & usum *liquoris amnii* sub graviditate & partu“ (jvfr. Badens Univerſ. Journ. VI. S. 9); disputerede d. 5te Septbr. 1799 for den philoſophiſke Doctor- og Magiſtergrad; udnævntes

d. 7de Novbr. 1800 til Adjunct (for Materia medica ſamt Pharmaceutik) ved Kjøbenhavns Univerſitets mediciniſke Facultet; tiltraadte i Sommeren 1801, underſtøttet af det Cappelſke Stipendium, en Rejſe til Tydſkland, Frankrige og Holland, hvorfra han vendte tilbage i Januar 1804; blev d. 5te Septbr. 1806 overordentlig Profesſor i Phyſik ved Kbhvns Univerſitet; fik d. 12te Febr. 1808 det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Sølvmedaille for en Afhandling „om Klangfigurerne"; anſattes 1810 tillige ſom Lærer i Naturvidenſkaben ved Landcadetcorpſet og Militairinſtitutet; foretog 1812—13 ſin anden Udenlandsrejſe, ſom gik over Berlin til Paris, hvorfra han i Sommeren 1813 atter kom tilbage over Holland; valgtes d. 20de Januar 1815 til Secretair i det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab, og udnævntes d. 31te Juli ſ. A. til Ridder af Danebroge; var fra 1815 til 1827 Lærer i Agerdyrkningschemi ved den Claſſenſke Agerdyrkningsanſtalt; blev d. 18de Juli 1817 ordentlig Profesſor i Phyſik og Asſesſor (ſamt Secretair indtil $^{22}/_{4}$ 1820) i Conſiſtoriet; udførte i Aarene 1818 og 1819 i Forening med nu afdøde Etatsraad L. Esmarch og nuværende Etatsraad, Prof. Forchhammer Rejſer til Bornholm, for at underſøge denne Øes geognoſtiſke Forhold med Henſyn til Kullenes og Jernmalmenes praktiſke Anvendelſe; *opdagede 1820 Electromagnetismen*, og modtog i den Anledning 1820 af det kgl. Videnſkabernes Selſkab i London det Copleyſke Legats Medaille for experimentale Opdagelſer, ſamt 1822 det franſke Inſtituts mathematiſke Klaſſes ſtore Guldmedaille (ſ. L. T. 1822, S. 286); gjorde i 1822 og 1823 en tredie Udenlandsrejſe over Berlin og München til Paris, og derfra til London, Edinburgh og de vigtigſte engelſke Fabrikſtæder og Univerſiteter; ſtiftede efter ſin Hjemkomſt Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe ($^{26}/_{8}$ 1824), hvis Directeur han vedblev at være indtil ſin Død (jvfr. Revue encyclop. T. 25. p. 251); benaadedes d. 16de Maj 1824 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1828 en Rejſe til Norge, og deeltog i Septbr. ſ. A. i de tydſke Naturforſkeres og Lægers Forſamling i Berlin; udnævntes d. 1ſte Novbr. ſ. A. til virkelig Etatsraad; d. 21de Febr. 1829 til Directeur og Lærer i Phyſik ved den nyoprettede polytechniſke Lære-Anſtalt; blev ſ. A. Medlem af Commisſionen for den pharmaceutiſke Examen; gjorde ſiden den Tid mange Rejſer iſær i Norge, Sverrige og Tydſkland; deeltog ſaaledes 1830 i Naturforſkermødet i Hamborg, og rejſte 1834 til Göttingen, for at blive bekjendt med Gauſs's nye Jagttagelſer over Magnetismen; blev d. 28de Octbr. 1836 Commandeur, og d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge; i Efteraaret 1837 Ridder og 1845 Officeer af Æreslegionen; havde Andeel i Stiftelſen af de Skandinaviſke Naturforſkeres Forſamlinger, og deeltog i Møderne i Gothenborg 1839, Kbhvn. 1840, Stockholm 1842, Chriſtiania 1844, og Kbhvn. 1847; blev d. 22de Maj 1840 Conferenceraad; 1842 Ridder af den preusſiſke Orden pour le mérite dans les sciences et les arts; d. 19de Juli ſ. A. Commandeur med Storkorſet af Nordſtjerne-Ordenen; fik 1843 Æresdiplom fra Erlangen ſom Doctor Medicinæ; foretog i Aaret 1846 i Forening med Prof. G. Forchhammer en Reiſe til Frankrige og England, iſær for at deeltage i den britiſke Naturforſkerforſamling i Southampton, og paa Hjemrejſen i det tydſke Naturforſkermøde i Kiel; modtog 1848 Æresdiplom fra Prag ſom Doctor Philoſophiæ; feſtligholdt d. 7de Novbr. 1850 ſit 50 Aars Embedsjubilæum, og udnævntes ſamme Dag til Gehejme-Conferenceraad, med Rang i 1ſte Kl. Nr. 13 (jvfr. „Berlingſke Tid.“ 1850, Nr. 261, 62; „Fædrel.“ ſ. A. Nr. 260, 283; „Flyv. Poſt.“ ſ. A. Nr. 260—62; „Kbhpoſt.“ ſ. A. Nr. 260). Var Univerſitetets Rector 1825—26, 1840—41 og 1850—51 (valgt $\frac{2}{10}$ 1850); Æresmedlem af det mineralogiſke Selſkab i Jena (1811), det Aſiatiſke Selſkab i Calcutta (1822), Royal institution of great Britain (1823), det Neapolitanſke Videnſkabs Selſkab (1827), det Kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn (1833), det mediciniſke Selſkab i London (1836); Medlem af det Skandinaviſke Litteratur-Selſkab (1800), det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab ($\frac{28}{11}$ 1808), Videnſkabernes Selſkabet i Antwerpen (1809), Videnſkabernes Selſk. i Edinburgh (1821), Videnſkabernes Akademi i München (1821), det Londonſke Selſkab for Videnſkabernes Fremme (1821), det ſvenſke Videnſkabernes Akademi i Stockholm (1822), Videnſkabsſelſkabet i Göttingen (1826), det mediciniſke og botaniſke Selſkab i London (1826), det hollandſke Videnſkabernes Selſkab i Haarlem (1830), det Lineeſke Selſkab i Stockholm (1832), Videnſkabernes Selſkab i Upſala (1841), Associé etranger de l'Institut de France (1842), Medlem af Videnſkabernes Selſkabet i Washington (1845), det italienſke Videnſkabernes Selſkab i Modena (1846); correſponderende Medlem af Videnſkabernes Selſk. i Berlin (1821), af l'Institut de France (1823), det meteorologiſke Selſkab i London (1824), det keiſerl. Videnſkabernes Selſkab i St. Petersborg (1830), Videnſkabernes Selſkabet i Brüsſel (1842); og desuden Medlem af flere inden- og udenlandſke videnſkabelige Samfund. † 9de Marts 1851 i Kbhvn. — * $\frac{17}{5}$ 1814 Inger Birgitte Ballum (døbt $\frac{15}{4}$ 1789 i Kjeldby), Datter af Præſten Niels B. i Kjeldby paa Møen (f. $\frac{18}{11}$ 1748 i Kbh., † $\frac{15}{5}$ 1792 ſſtd., ſ. Paludans Beſkr. over Møen, I. 506—7) og Anne Dorothea f. Diſcher. — (Autobiographi i Kofods Converſations-Lex. XXVIII. S. 515—541 [overſ. paa Tydſk af P. H. Schmidt i Brandes Archiv d. Apothekerver. Bd. 37, 1831. H. 1. S. 1—36]; Biographi i Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere“ I. S. III.—VIII.; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid“, et Portrait-Gallerie, 2det Heſte, 1839; „Nyt Magazin for Natur- og Menneſke-Kundſkab“, 1839, III. Nr. 1; i „Danſk Pantheon“ 19de Lever. 1844 [af P. L. Møller]; i „Skandinaviſk Folkekalender“ for 1845, S. 3—16, af Fr. Barfod; i Nathanſons „Danſk Folkekalender“ for 1848, S. 1 flgg., 9—10, 28—43, og i K. L. Kannegieſſer's tydſke Overſættelſe af Ørſteds „Aanden i Naturen“, Leipz. 1850, ſamt i „Augsburger Allgem. Zeitung“ 1851, af P. L. Møller; i Ørſteds „Samlede og efterladte Skrifter“, 9de Bd. 1852, af J. C. Hauch; jvfr. „Hans Christian Örsted. Et Mindeskrift, læst i det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Möde, den 7de November 1851, af G. Forchhammer“, i Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandlinger 1851, Nr. 6, S. 146 - 177, og særskilt aftr. Kbh. 1852. 34 S. 8.; Brockhaus's Converſ. Lex. 9. Aufl. X. 533; Calliſens Medicin. Schriftſt. Lex. XIV. 93—96; XXXI. 72; Oehlenſchlägers „Erindringer“ I. 134—36, 140—41, 142—43; A. S. Ørſted: „Af mit Livs og min Tids Hiſtorie“, I. S. 3—20; Fr. Bremer: „Liv i Norden“, S. 31—33; „Skrifter af I. I. Nervander“. 1ste del, Helsingfors 1850; A. Clausade: „Voyage à Stockholm“, Paris 1845; „Statstidenden“ 1814, Nr. 85; Øſt's „Materialier“, Nr. 75; „Fædrel.“ 1851, Nr. 58, 59, 61, 64, 65, 67, 76; „Berlingſke Tid. ſ. A. Nr. 57—60, 62, 63, 65; „Flyv. Poſt“ ſ. A. Nr. 59, 60, 64, 66, 76; „Kbhpoſt.“ ſ. A. Nr. 58, 65; „Nord og Syd“ VI. 1851. S. 300; „Dannevirke“ XIV. Nr. 32; „Hans Chriſtian Ørſteds Jordefærd.“ Kbh. 1851. [indeh. Taler og Sange, tilligemed et Udvalg af de Digte, hans Død har fremkaldt, og en kort Beretning om hans ſidſte Øjeblikke]. — Portrait, pinx. C. W. Eckersberg 1822, ſt. 1827 af E. Eckersberg, i Urſins „Magazin for Kunſtn. og Haandv.“ 1ſte Bd.; pinx. C. A. Jenſen, lithogr. Kaufmann, 1833, Fol.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid, et Portrait-Gallerie“, 2det Heſte, 1839; ſt. i „Nyt Magaz. f. Natur- og Menneſke-Kundſkab“ 1839, III. Nr. 1; C. A. Jenſen pinx., lithogr. af A. H. Hunæus i „Portefeuillen“ 1839, 1ſte Bd.; E. Bærentzen delin., lithogr. i „Danſk Pantheon“ 19de Lever.; lithogr. i „Skandinaviſk Folkekalender“ for 1845; tegnet af J. W. Gertner, lithogr. af J. W. Tegner, 1850; i Staalſtik foran K. L. Kannegieſſer's tydſke Overſættelſe af hans „Aanden i Naturen“, Leipz. 1850. — Hans Büſte af F. C. Krohn; af Biſſen 1850, og derefter i formindſket Maaleſtok modeleret af Olrik 1851).

Diss. de *forma Metaphysices elementaris* naturæ externæ. Hafn. 1799. Inauguraldiſſertation. (jvfr. Phyſicalſk, oeconom. Bibl. XVI. 398). — Grundtrækkene af Naturmetaphyſiken. Kbh. 1799. — Ideen zu einer neuen Architektonik der Naturmetaphyſik, nebſt Bemerkungen über einzeln Theilen derſelben; herausgegeben von M. H. Mendel. Berlin, 1802. (Allg. L. Z. 1803, Nr. 212). — Materialien zu einer Chemie des neunzehnten Jahrhunderts. Erſtes Stück. Regensburg, 1803 (N. A. D. Bibl. 88. Bd. S. 469; Gilberts Ann. XX. 422—54; Trommſ dorffs chem. Bibl. IV. Bd. 2tes St. S. 127—41; Hartenkeils med. chir. Zeit. 1804. 1. Bd. S. 434 fg.; Salzburg. medic. Zeit. 1805, Nr. 25; jvfr. L. C. 1804, Nr. 27). — Videnſkaben om Naturens almindelige Love. 1ſte Deel. Kbh. 1809, med 11 Kbb. (Bibl. f. Læger III. 1811. S. 149—64). Andet ganſke omarbeidede Oplag. 1ſte Deel, med 16 Kbb. (uden Aarstal). 39 Ark. — Førſte Indledning til den almindelige Naturlære. (Indbydelſesſkrift til Forelæsninger om denne Videnſkab). Kbh. 1811. 4to. (Siden optaget i 2den Udgave af hans Værk: Videnſkaben om Naturens almindelige Love). — Kort Anviisning til at koge Salpeter; dateret 11te Februar 1812. 8 S. 8vo. — Anſicht der chemiſchen Naturgeſetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen. Berlin, 1812, nebſt 1 Kpfr. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1812. Decbr. S. 1134—35; Leipz. L. Z. 1814, Nr. 272; Hall. Allg. L. Z. 1815, Juni, Nr. 131). Paa Franſk: Recherches sur l'identité des forces chimiques et électriques. Trad. de l'allem. par *Marcel de Serres*. Paris, 1813. (Journal de Paris 1814, 20. Fevr.; Udtog i Thomsons Annals of Philosophy, T. 13. p. 368—77, 456—63; T. 14. p. 47—50; jvfr. T. 5. p. 5—8; L. T. 1819, S. 811—12; Quarterly Review Vol. 35. 1827, p. 246).

Tentamen *nomenclaturæ chemicæ omnibus linguis Scandinavico-Germanicis communis*. Hafn. 1814. 4to. (Program til Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt). Overſat paa Tydſk i Schweiggers N. Journal der Chemie u. Phyſik Bd. XII. H. 2. 1814. S. 113—154, og i Trommsdorffs Journal der Pharmacie Bd. 24. 1814. S. 375—437; jvfr. Schweiggers N. Journ. der Chem. Bd. XIII. S. 193—239, af Buchner og Schweigger, ſamt L. T. 1815, S. 575—76.

Beretning om en Underſøgelſe over Bornholms Mineralrige, udført 1818 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørſted og L. Esmarch. Kbh. 1819, med 2 Kaarter. (L. T. 1820, S. 107—9, af J. H. Bredsdorff, jvfr. Antikritik, ſſtd. S. 126—28; Oeconom. Correſpond. 3die Aarg. S. 375; jvfr. Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1818—19, S. 13—15). — Beretning om en Underſøgelſe over Bornholms Mineralrige udført i 1819 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørſted og L. Esmarch. ibid. 1820. (Revue encyclop. T. XI. p. 135—36. Begge Beretninger r. Gött. A. 1823, St. 107, S. 1063—66; jvfr. Overſigt over Videnſk. Selſk. Forhandl. 1819—20, S. 14—16, og Art. A. O. H. Schäffer).

Læreſætninger af den nyere Chemie. Aftrykt til Brug for hans Tilhørere. Kbh. 1820. 54 S.

Experimenta circa effectum *conflictus electrici in acum magneticam*. Hafniæ d. 21. Julii 1820. 4 pagg. 4to. (Optagen eller overſat i næſten alle europæiſke vigtigere naturvidenſkabelige Tidsſkrifter; paa Danſk af J. A. Dysſel i Rahbeks »Heſperus« III. 1820. S. 312—21. En Meddelelſe derom i Overſigt ov. Videnſk. Selſk. Forhandl. 1820—21, S. 12—21; jvfr. L. T. 1820, S. 447—48; 1821, S. 80, 139—41).

Forelæsninger, ſom Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe lader holde. Kbh. 1824—30.

Erindringsord til Forelæsninger over Chemiens Grundſætninger. Kbh. 1825. 2den Udgave. ibid. 1826; optrykt 1835.

Mindetale **over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Præses *E. H. Greve af Schimmelmann*. Holden i Selskabets Möde den 14de Juli 1831. Kbh.**

39 S. [optr. i hans ſamlede Skrifter Bd. 6.]. (M. f. L. VII. 443—49, anm. af Forfatteren; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.). Paa Tydſk overſ. i Falck's N. Staatsbürgerl. Magaz. I. 413—39.

Erindringsord til Forelæsninger over Lyſet. Kbh. 1835.

Luftſkibet. Et Digt. Kbh. 1836. Paa Tydſk: Das Luftſchiff. Ein Gedicht. A. d. Dän. von J. C. G. Johannſen. Kopenh. 1837. (Froriep N. Notiz. Bd. 2, 1837. Mai. No. 33 (Nr. 1133), S. 171; Bl. f. liter. Unterhalt. 1839, Nr. 64).

Tale ved det Kongelige Videnskabernes Selskabs Mindefest over dets Præses, Overkammerherre *Adam Wilhelm v. Hauch*. Kbh. 1838. (Med Cantate af J. C. Hauch).

Tale, holden i de Skandinaviſke Naturforſkeres førſte Møde i Kjøbenhavn (d. 3die Juli 1840). Kbh. 1840. (ogſaa i „Forhandlinger" ved dette Møde. Kbh. 1841).

Tale ved Prof. Jacobſons Liigfærd. Kbh. 1843.

Forholdet mellem Unge og Gamle med ſærdeles Henſyn paa den i Verden indtrædende Yngling. Tale paa Efterſlægtens Stiftelſesdag den 4de Marts 1844. Kbh. 1844. (ogſaa i Schouw's „Danſk Ugeſkrift", 2den Række, Bd. VI. Nr. 140).

Naturlærens mechaniſke Deel. (Med Træſnit i Texten). Kbh. 1844. Tillæg til Naturlærens mechaniſke Deel. ibid. 1847. IV. og 34 S. (jvfr. „Kbhpoſt." 1844, Nr. 261, 71, 82; 1845, Nr. 165, 91, 92; „Fædrel. 1844, Nr. 1789, 49; 1845, Nr. 1962). Anden Udgave. (Med Træſnit i Texten). 1.—2. Hefte. ibid. 1851—52. Paa Tydſk: Der mechaniſche Theil der Naturlehre. Mit in den Text eingedr. Holzſchn. 1. Lfg. Braunſchweig, 1851.

To Capitler af *det Skjönnes Naturlære*. Kbh. 1845. Paa Tydſk: Naturlehre des Schönen. Aus dem Däniſchen von H. Zeiſe. Hamburg, 1845. (N. Jen. L. Z. 1846, Nr. 112, 113, af Wilh. Danzel).

Den almindelige Naturlæres Aand og Væſen. Kbh. 1847.

Précis d'une série *d'expériences sur le diamagnétisme*. Copenh. 1848.

Samlede og efterladte Skrifter. I.—IX. Bind. Kbh. 1850—1852, med Træſnit og Lithographier. [„Kbhpoſt." 1851, Nr. 274; 1852, Nr. 70]. Heraf indeholder det førſte Bind: Aanden i Naturen. I. Almeenfattelige Bidrag til at belyſe Naturens aandelige Indhold. Kbh. 1850 (1849). Andet Oplag. ibid. 1851. („Kbhpoſt." 1849, Nr. 301; „Berlingſke Tid." ſ. A. Nr. 306; Meyers „Literaturbl." ſ. A. Nr. 4; „Fædrel." 1850, Nr. 12. 13. 16. 17; Grundtvigs „Danſkeren" III. Nr. 50; „Nord og Syd" V. 1850. S. 639—54, 691—723; VI. 1851. S. 218, jvfr. „Berlingſke Tid." 1851, Nr. 41; „D. Kirketid." V. 281—89, af C. H. Kalkar; N. theol. Tidsſkr. I. 291—315, af J. P. Mynſter, jvfr. „Aanden i Naturen", II. 3—26). Paa Tydſk: Der Geiſt in der Natur. Deutſche Original-Ausgabe des Verf. München, 1850 (under Forf.'s Medvirkning); Der Geiſt in der Natur. Deutſch von K. L. Kannegieſſer. Nebſt e. biogr. Skizze v. P. L. Møller u. m. dem Portr. des Verf. (in Stahlſt.). Leipzig, 1850. 2.—3. unveränd. Aufl. ibid. eod.; Die Naturwiſſenſchaft in ihrem Verhältniß zu Dichtkunſt und Religion. Ein Supplement zu: Der

Geiſt in der Natur. Deutſch von K. L. Kannegieſſer. Mit e. Vorworte von J. L. Møller. ibid. eod. Paa Svenſk: *Anden i Naturen.* Öfversättning af *J. J. Astrand.* Götheborg, 1850. 8:o.; ogſaa overſ. paa Engelſk. — Andet Bind: Aanden i Naturen. II. Naturvidenſkaben og Aandsdannelſen. Kbh. 1850. (»Kbhpoſt.« 1850, Nr. 156; »Berlingſke Tid.« ſ. A. Nr. 194; N. theol. Tidsſkr. II. 67—82, af J. P. Mynſter [ſærſkilt aftr. i Forbindelſe med den tidligere Artikel i ſamme Tidsſkrift I. 291 fg. under Titel: Bemærkninger ved Skriftet: »Aanden i Naturen«, førſte og anden Deel. Kbh. 1850; ſvfr. C. Cappelen Heiberg: »Nogle Betragtninger«. Chriſtiania, 1853; »Kbhpoſt.« 1850, Nr. 270, og: »Striden imellem Ørſted og Mynſter, eller Videnſkaben og den officielle Theologi. Af H—t.« Kbh. 1851; »Berlingſke Tid.« 1851, Nr. 100, 127]; F. L. B. Zeuthen »Om Fromhed«, S. 1—17). Paa Tydſk: Der Geiſt in der Natur. II. (Bd.). O. u. Tit.: Die Naturwiſſenſchaft und die Geiſtesbildung. Deutſch von K. L. Kannegieſſer. Leipzig, 1850. (ſvfr.: »Der Welt, angeſchauet in ihren Gegenſätzen Geiſt und Natur. Zugleich eine kritiſche Entgegnung auf die modernen Theorien vom »Geiſte in der Natur.« Ein Beitrag zur katholiſchen Wiſſenſchaft, von Gärtner.« Wien, 1852). Et Brudſtykke overſ. paa Svenſk: Blifver verlden allt sämre og sämre, i „Bore“ 1850, Nr. 39.

Udgav: *Oversigt* over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbeider 1814—1851, Nr. 1 og 2. Kbh. 1816—51, førſt i 4to, ſiden 1842 i 8vo; ogſaa meddeelte i hvert Bind af Selſkabets naturvidenſkabelige og mathematiſke, ſamt dets philoſophiſke og hiſtoriſke Afhandlinger, ſaavelſom i Danſk Litteratur-Tidende 1816—33. (Med. chir. Zeit. 1824. II. Nr. 33, S. 97—98; Revue encyclop. T. 23. p. 387; Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phyſ. LII. [Jahrb. Bd. 22]. 1828. St. I. S. 1—13; Gel. Anzeig. der k. bayer. Akademi der Wiſſenſch. XIII. 1841. Nr. 199—202; XV. 1842. Nr. 235—40; Okens »Iſis“ 1844, S. 804). [Heri af ham: Loven for de electriske Virkningers Svækkelse ved Afstanden, 1814—15. (En Notits dertil i Schweiggers Journal 1814, Bd. 12. S. 106); Theorie over Lyset, 1815—16; Over de galvaniske Trugapparater (i Forbindelſe med Eſmarch), 1816—17; Undersögelse over Maaden, hvorpaa en Lærebog i Naturlæren burde affattes, 1817—18; Undersögelse over Vandets Sammentrykkelighed, sstd.; Tanker om Muligheden af, at gjöre Træets bedste chemiske Anvendelse mere almindelig, 1818—19; Om Haarrörene, 1819—20; Om et nyt Æsk i Peberen, sstd. (Ueber das Piperin, ein neues Pflanzenalkaloid, i Schweiggers Journal, Bd. 28. 1820. S. 80—82; paa Franſk i Lamétherie Journal de Physiq. T. 47. (T. 90). 1820. p. 173—74); Galvanomagnetiske Undersögelser, 1821—22; Fortsatte Forsög over Vandets Sammentrykning, sstd.; Efterretning om nogle nye, af Baron Fourier og Örsted anstillede thermoelectriske Forsög, 1822—23; Om Glödningen ved en galvanisk Ström med Hensyn til de Frauenhoferske Linier, 1823—24; En ny thermoelectrisk Kjæde, sstd.; Bemærkninger om Nordlysets Theorie, sstd.; Forsög over den Mariotteske Lov for Legemernes Tryk, udfört i Selskab med Capitain Suenson, 1824—25. (Paa Tydſk i Schweiggers Journal, Bd. 45. S. 362—67); Forsög over Leerjordens Forbindelse med Chlor, sstd. (ſvfr. Poggendorfs Annalen, Bd. XI. S. 146—61); Over de Forsög, der endnu fortjente at udföres over Legemernes Sammentrykkelighed, 1825—26; Om en Forbedring ved Nobelis's electromagnetiske Multiplicator, sstd.; Fortsatte Forsög over Legemernes Sammentrykkelighed, 1826—27; Om Brugen af den electromagnetiske Multiplicator til Sölvpröve, sstd. (Paa Tydſk i Schweiggers Journ. Bd. 52. S. 10—11, og Erdmanns Journ. Bd. 2. S. 90—100); Forsög over en Forbedring af Ringning med Klokker, sstd. (Paa Tydſk i Schweiggers Journal, Bd. 52. S. 11—18); Fortsatte Forsög over Vædskernes Sammentrykning, 1827—28; Undersögelser over Legemernes indvortes Natur, især med Hensyn til Striden mellem det atomistiske og dynamiske System, 1828—29; Electromagnetiske Forsög for at udfinde om galvaniske Redskaber kunne bruges til at frembringe meget stærke Magneter, sstd.; Et electromagnetisk Forsög, som strider imod Ampères Theorie, 1829—30; Betragtninger over Forholdet imellem Lyden, Lyset, Varmen og Electriciteten, sstd.; Middel til at udmaale Dybder i Havet, 1830—31; Forklaring over Morgen- og Aftenröden, sstd.; Forklaring over Faradays magnetisk-electriske Opdagelse, 1831—32; Fortsatte Forsög over Vandets Sammentrykning, 1832—33; Udfaldet af magnetiske Iagttagelser i Kjöbenhavn efter Gaus's Iagttagelsesmaade, 1834—35; Om Skypompen, 1836—37; Tale i Anledning af Christian VIII.s Thronbestigelse, 1839; Om Haarrörsvirkningerne, 1840; Om Vægtstangselectrometret, sstd.; Om Groves Apparat, 1841; Beretning om magnetiske Observationer, sstd.; Om Galvanoplastiken, 1842; Forsög over Varmheden paa Bunden af Borehullet i den artesiske Brönd paa Nyholm, sstd.; Undersögelser om Lyset med Hensyn til det Skjönnes Naturlære, sstd.; Om Udförelsen og Resultaterne af de magnetiske Observationer, sstd.; Fortsatte Undersögelser om Lyset med Hensyn til det Skjönnes Naturlære, 1843; Udvikling af Læren om Glandsen, sstd. (Paa Tydſk i Poggendorfs Annal. Bd. 60. S. 49—55); Mindeskrift over J. S. Mösting, 1844; Mindeskrift over C. L. Bendz, sstd.; Saturns Ringsystem, sstd.; Maalning af Glas i Speile, sstd.; Om Qvægsölvets Forandring i lufttomt Rum, 1845. (En engelſk Notits om ſamme i Reports of the british association 1846); Om Varmeudvikling ved Vandets Sammentrykning, sstd.; Mindeskrift over Henr. Steffens, 1846; Mindeskrift over J. D. Brandis, sstd.; Kundskabsevnens Væsenseenhed i det hele Verdensalt, sstd. (Paa Tydſk i "Amtlicher Bericht über die 21ſte Verſammlung der Naturforſcher und Aerzte in Kiel im Septbr. 1846", S. 61—77); Udtog af en Samtale henhörende til det Skjönnes Naturlære, sstd.; Om Faradays diamagnetiske Forsög, 1847; Forsög om Bærekraften af den polytechniske Læreanstalts store Electromagnet, sstd. (og i de skandin. Naturforskeres Forhandlinger 1847, S. 82—87); Mindeskrift over W. C. Zeise, 1848; Tillæg til Melloni's Apparat til Undersögelse over Straalevarmen, sstd.; Forsög over Luftströmmes Udstraalning, sstd.; Beretning om hans Undersögelse over Diamagnetismen, sstd. (Paa Franſk i Annales de chemie et de physique, 3 série T. 25, 1848, og derfra paa Tydſk i Poggendorfs Annal. Bd. 75. S. 445—55); Resultater af Undersögelser over Diamagnetismen, 1849; Betragtninger over Forholdet, hvori Det, som vi finde uskjönt i Naturen, staaer til det Heles Skjönhedsharmonie, 1850; En Bemærkning om digtede Skikkelser, sstd.; Betragtninger over de af Bessel og Flere forudsatte, for os usynlige, meget store Verdenskloders Virkning paa Ætheren, sstd.].

Medudgiver af: *Tidsskrift for Naturvidenskaberne.* I.—V. Bind. Kbh. 1822—28. (L. T. 1828, Nr. 13; Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phyſ. Bd. 36. S. 373; Bd. 37. S. 465; Bd. 38. S. 124—26). [Hertil leverede han: Udsigt over Chemiens Fremskridt siden det attende Aarhundredes Begyndelse, I. 1—55; Kogepunktet for Viinaand af forskjellig Styrke, og Anvendelse deraf til at bestemme Styrken af den Viinaand, man til hvert Tidspunkt af en Destillation vil erholde, I. 294–98. (paa Tydſk i Trommsdorffs N. Journ. der Pharm. Bd. 7. St. 1. S. 163–69, nebſt 1 Tabelle); Et Middel til at befordre Udviklingen af Dampe, I. 299–300. (paa Tydſk i Schweiggers Journ. Bd. 38. S. 511—12, og i Trommsdorffs N. Journ. Bd. 7. St. 1. S. 161—2); Et nyt galvanomagnetisk Forsög, I. 301–308; Beretning om Dr. *Seebecks* nye electromagnetiske Forsög, læst i den physisk-mathematiske Classe af det Franske Institut, af Prof. Örsted, oversat ved J. A. Dyssel, III. 142–60; Luftarters Fortætning til Draabetilstand, III. 173–76; Beretning om Dr. *Brewsters* Opdagelse, hvorved godtgjöres Tilværelsen af to nye Vædsker i Huulheder af Mineralier, III. 177—81].

Medredacteur af α) Journal for udenlandſk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.; — β) Maanedsſkrift for Litteratur. I.—XX. Bd. ibid. 1829—38. (heri af ham Anmeldelſer af: Urſins Magazin for Kunſtnere og Haandværkere, I. 1—10 [og i ſamlede og efterladte Skrifter Bd. 5]; J. F. Schouw's Specimen Geographiæ physicæ comparativæ, I. 307—14 [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 5]; Oehlenſchlägers Nye poetiſke Skrifter I. (Hrolf Krake), I. 421—33. [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 5]; H. Steffens's polemiſche Blätter zur Beförderung der ſpeculativen Phyſik, III. 1—42; A. Aſchlund om Verdens-Bygningen, og om Magnetens Forhold til ſine Poler, IV. 1—19, 510—40; Tegnér ſmärre ſamlade Dikter, IV. 134—161 [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; [F. Hertz] Gjenganger-Breve, V. 1—15 [og i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; B. S. Ingemann, Huldre-Gaverne, eller Ole Navnløſes Levnets-Eventyr, VI. 1—21; Sammes, nogle Oplysninger om Huldregaverne og Recenſionen over ſamme, VI. 434—44; F. C. Sibbern, Skrivelſe til Digteren Ingemann i Anledning af Huldregaverne, VI. 444—46; B. S. Ingemann, Opſtanden i Litteraturſtaden, VII. 85—92; C. F. Rumohr, J. Königs Veiledning til Kogekunſten, overſat af F. B. Manſa, VII. 300—309; F. C. Elberling, om det juridiſke Studium ved Kjøbenhavns Univerſitet, X. 483—529 [og i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. F. Schouw, Europa, og Atlas dertil, XII. 177—216 [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. S. Welhaven, Norges Dæmring, XIII. 164—176; ſamt Tillæg til (F. C. Peterſens) Anmeldelſe af C. A. Thortſens Forſøg til en danſk Metrik, IX. 297—300, og til (L. A. Rothe's) Anmeldelſe af P. C. Stenerſen Gad, om forberedende og høiere Realunderviisning, XVI. 90—94. — Tale ved den polytechniſke Lære-Anſtalts Indvielſe, II. 442—58; H. G. v. Schmidten, en Nekrolog, VI. 271—80. [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bør Færdighed i at ſkrive og tale Latin anſees ſom en Beſtanddeel af den almindelige lærde Dannelſe? XVIII. 197—228; ſærſkilt aftr. Kbh. 1837. (»Nord. Ugeſkrift« 1837, S. 356—58; »Kbhpoſt.« 1837, Nr. 274, af T. Algreen-Uſſing; jvfr. »Fædrel.« IV, Nr. 177, S. 561—73; »Berlingſke Tid. 1837, Nr. 260; Dét's »Materialier«, Nr. 122—24, af T. Baden).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica* sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45. 4to. (1. fasc. med A. W. Hauch, J. F. Schouw, II. med Schouw, III. med Schouw, P. Pederſen). (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1833. II. Nr. 119, af H. W. Dowe).

I »Minerva« (Forſøg til en Beſvarelſe af det for Aaret 1796, ved det Kjøbenhavnſke Univerſitet udſatte Priisſpørgsmaal i Æſthetiken: Hvorledes kan det proſaiſke Sprog fordærves ved at komme det poetiſke for nær? og hvor ere Grændſerne imellem det poetiſke og proſaiſke Udtryk? 1797. II. 129—162).

I »Menneſket«, en Journal af blandet Indhold, udg. af S. Hempel (Skildring af J. H. Weſſels digterſke Karakter, i Bd. 1. H. 1. 1797. S. 73—101; ſ. »Iris og Hebe« 1797. IV. 246).

I »Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomie« (Svar paa det ved Kjøbenhavns Univerſitet i Aaret 1797 udſatte medicinſke Priisſpørgsmaal: Om Modervandets Oprindelſe og Nytte, XIII. 217—77. (ſofr. Øſt's Lit. Kunſt- og Theaterbl. I. 1798. S. 323); Breve over Chemien, XIV. 152—60, 313—27; XVI. 18—31, 165—77; Nogle Bemærkninger i Anledning af Guytons Forſøg over Diamantens Forbrændelighed, XVII. 225—29; Afhandling, fremlagt for National-Inſtitutet af Selſkabet for de mineralſke Vande i Paris, overſat, XVII. 230—39). — I »Nyt Bibliothek for Phyſik, Medicin og Oeconomi, af hvis 8de til 9de Bd. 1805—6, han var Medudgiver (Forſøg og Bemærkninger over den galvaniſke Electricitet, I. 91—97, 288, 408—10. [paa Tydſk overſ. i Scheels Nord. Archiv II. I. medicin. Nachtrag 2tes St.]; Udtog af Breve til Prof. Manthey, fra Jena, Berlin og Paris 1801—2, II. 158—74; III. 241—55; V. 272—83; Kritik over den ſaakaldede Eudiometrie, med Henſyn paa Lægekunſten, VIII. 52—79. [overſ. i Gehlens Neues Journ. der Chemie, Bd. 5. S. 365—92. og r. Hall. Allg. L. Z. 1808, Ergzbl. Junius, S. 579]; Forſøg i Anledning af nogle Steder i Winterls Skrifter, IX. 229—52. [overſ. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phyſ. Bd. I. H. 2. S. 276—94]; Om den Maade, hvorpaa Electriciteten forplanter ſig, IX. 268—75. [overſ. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phyſ. Bd. 6. S. 292—302, og i Delamétherie Journal de Physique T. LXII., p. 369—75]; Endnu et hiſtoriſk Bidrag til Oplysning over de nye Ritterſke Pendulforſøg, IX. 329—32).

I Schlegels »Europa« (Ueberſicht der neueſten Fortſchritte der Phyſik, i Bd. I. St. 2. 1803).

I Gehlens »Neues allgemeines Journal der Chemie« (Galvanochemiſche Bemerkungen, Bd. III. 1804. S. 322—24, 578—80; Ueber Ritters Ladungsſäule, und ein neues Metallthermometer, VI. 1806. S. 500—502). — I Sammes „Journal für die Chemie und Phyſik« (Die Reihe der Säuren und Baſen, II. 1806. S. 509—17; Betrachtungen über die Geſchichte der Chemie (aus d. dän. Manuſcripte des Verfaſſers überſetzt), III. 194—231; Über Klangfiguren, ſſtd. S. 544—45; Ueber Simons (Volta's) neues Geſetz für electriſche Atmosphärenwirkung (aus einem Schreiben an J. W. Ritter), VII. 1808. S. 374—75).

I Delamétherie's *„Journal de Physique“* (Expériences avec la pile électrique; sur le magnétisme; sur la lumière, par M. *Ritter*, communiques par Orsted, i T. XIV. (T. 57) An 11. (1803). p. 401—11).

I Gilberts »Annalen der Phyſik« (Eine Säule von einem Metal und feuchten Papſcheiben wird durch die Voltaiſche Säule electriſch, Bd. XIX. 1805. S. 488—90; Electromagnetiſche Verſuche, Bd. LXXIII. 1822. S. 278. 430—32).

I *„Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“* (Om Overeensstemmelsen imellem de elektriske Figurer og de organiske Former, 1805. I. S. 1—22; Nye Undersögelse over det Spörgsmaal: Hvad er Chemie? 1805. II. S. 240—263; Forsög til en nye Theorie af Selvantændelserne, 1805. II. S. 487—517; Betragtninger over Chemiens Historie, en Forelæsning, 1807. II. S. 1—54. [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 5., og overſ. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phyſ. III. 194—231]; Om

Grunden til den Fornöielse, Tonerne frembringe, en Samtale, 1808, S. 1—57; optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 3).

I „*Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter*“ (Forsög over Klangfigurerne, i Skrifterne for 1807—8, 2det Hefte, ɔ: Bd. V. S. 31—64; paa Tydſk i Gehlens Journ. für Chem., Phyſik u. Mineral. Bd. 8. 1809, S. 223—54). — I ſamme Selſkabs „*Naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*“ (Bidrag til at udfinde Loven for Legemernes Sammentrykning, i II. 1826. S. 289—324. (jvfr. L. T. 1828, S. 210—215. Notitser dertil i Schweiggers Journal, Bd. 45. S. 352—65; Bd. 51. S. 112—14; Bd. 52. S. 9—10).

I »Allgem. medicin. Annalen« (Ein neues Chinaſurrogat (Abſud von Pfeffer), 1809, Novbr. S. 1063; ogſaa i Horns Archiv f. med. Erfahrung, X. 1809. H. 2. S. 333, og i medic. chirurg. Zeit. 1809, Nr. 43).

I Schweiggers »Journal für Chemie und Phyſik« (Anſicht der chemiſchen Naturgeſetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen; aus einem Schreiben an J. S. C. Schweigger, V. 1812. S. 398—400; Ueber die Hervorbringung der Wärme, und daraus abgeleitete Geſetze derſelben, ſſtd. S. 401—40; Ueber Contact-Electricität, XX. 1817. S. 205—12; Ueber die Zuſammendrückung des Waſſers, XXI. 1817. S. 348—49; XXXVI. 332—39; Neuere electromagnetiſche Verſuche, XXIX. 1820. S. 364—69. [paa Danſk af J. A. Dysſel i Rahbeks „Hesperus“ III. 1820. S. 321—27]; Betrachtungen über den Electromagnetismus, XXXII. 1821. S. 199—231; Brief über Electromagnetismus, XXXIII. 1821. S. 123—31; Verſuch über Zamboni's zweigliederige galvaniſche Kette, ſſtd. S. 163—65; Ein Capitel aus der elektromagnetiſchen Probierkunſt, LII. 14—26).

I Molbechs »Athene« (Videnſkabsdyrkningen betragtet ſom Religionsudøvelſe, en Tale, holden ved Univerſitetsfeſten for den lutherſke Reformation. Af det Latinſke overſat ved Forfatteren, IV. 97—111).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om de Grundſætninger, hvorefter man kan tillave Viin af Nordens Frugter, III. 1817. S. 97—122. [ſærſkilt aftr. Kbh. 1817]; Chemiſke Forſøg over Melken, af Schübler, meddeelt, IV. H. 3.—4. 1818. S. 95—127).

I »Den Danſke Statstidende« (En Artikel om Anlægget af et Steenkulsbrud og Jernværk paa Bornholm, 1821, Nr. 38).

I »Dagen« (En Artikel om de Bornholmſke Kullag, imod Krigsaſſeſſor H. Schäffer, 1822, Nr. 73).

I „*Annales de Chimie et de Physique*“ (Instrument pour mesurer la compression de l'eau, i 2 série. T. 21. 1822. p. 99—100; Sur la compressibilité de l'eau, T. 22. p. 192—98; Nouvelles expériences de M. Seebeck sur les actions électromagnétiques, ib. p. 199—201. (paa Danſk ved J. A. Dysſel i Tidsſkr. for Naturvidenſk. III. 142—160); Expérience électromagnétique, ib. p. 201—3; Sur le multiplicateur électromagnétique de Schweigger et sur quelques applications qu'on en a fait, ib. p. 358—365; Sur quelques nouvelles expériences thermoélectriques par M. le Baron Fourier et M. Örsted, ib. p. 375—89. (paa Tydſk i Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phyſ. Bd. 41. S. 48—63; jvfr. Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1822—23, S. 9—10).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Byg fortrinligere, end Hvede til Brænderie, IV. 1822. S. 21—23).

I »Nyt Aftenblad« (Naturvidenſkaben, betragtet ſom en af Grundbeſtanddelene i Menneſkets Dannelſe, 1824, Nr. 2. [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 5]. Tale ved Optagelſen af de unge Studerende til academiſke Borgere, 1821. Overſat af Latinen ved Forfatteren, 1824, Nr. 19; Folkets Oplysning Fyrſten heldbringende, en Tale ved Univerſitets-Høitiden i Anledning af Kongens Fødſelsdag, 1826, Nr. 11. (optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 5; jvfr. L. T. 1826, S. 86—89).

I Møllers »Nyt theologiſk Bibliothek« (De religione Christiana litterarum fautrice et universæ ingenii culturæ adjutrice. *Oratio*, habita in Universitate Hauniensi, inter solemnia Jubilæi religionis Christianæ in Dania ante mille annos primum promulgatæ, X. 86—104; ogſaa ſærſkilt. Haun. 1826. 4to.; jvfr. L. T. 1826, S. 363—68; 1829, S. 410—18).

I »Handels- og Induſtri-Tidende" (Om en ny Mechanisme ved Taarnklokker, 1826, Nr. 79).

I Poggendorfs »Annalen der Phyſik und Chemie" (Zuſammendrückbarkeit verſchiedener Flüſſigkeiten, IX. 1827, S. 603—4; Zuſammendrückung der Luft und Gaſe, ſſtd. S. 606. [paa Engelſk i Brewſters Journal, new series, Vol. IV. p. 224]; Zuſammendrückung verſchiedener Flüſſigkeiten, XII. 1828, S. 158—59; Zuſammendrückung des Waſſers in Gefäſſen verſchiedener Materien, ſſtd. S. 513—16; Neue Verſuche über die Zuſammendrückung des Waſſers, XXXI. 1834, S. 361—65).

I Urſins „Magazin for Kunſtnere og Haandværkere« (Beretning om nogle Forſøg, hvorved godtgjøres, at man kan prøve Sølvets Reenhed ved den elektro-magnetiſke Multiplicator, I. 292—4; Et Kapitel af den elektromagnetiſke Probeerkunſt, med en ſtannographeret Tegning, II. 441—50; Uddrag af et Foredrag i Selſkabet for Naturlærens Udbredelſe: Om Midlerne til at bortſkaffe Fugtighed af Værelſerne, V. 263—64; Maanedsforelæsninger, i 1.—5. Bd. og i 2den Række, 1.—5. Bd.).

I Brewſters „*Journal of science*" (On the relative compressibilities of different fluids at high temperature, Vol. VI. 1831).

I Edinb. *Encyclopedia* (Udſigt over hele Elektromagnetismen).

I Schouw's »Danſk Ugeſkrift« (Om det Kongelige Videnſkabernes Selſkabs Foranſtaltninger til at ſkaffe Kjøbenhavn arteſiſke Brønde, I. 199—204; Til Forfatteren af den theologiſke Afhandling i det danſke Ugeſkrift Nr. 30 (E. C. Tryde), II. Nr. 39, ſamt S. 356—64. [optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bemærkninger i Anledning af Forſlaget om en landøconomiſk Dannelſes-Anſtalt i Danmark, i 2den Række, I. Nr. 19; Betragtninger over den danſke Charakteer, ſſtd. IV. Nr. 85, [Bearbejdet paa Svenſk i Tidsſkriftet »Frey« 1844, S. 529—48]; Thorvaldſen og hans Fødeland, ſſtd. VII. Nr. 158).

I „*Revue encyclopédique*" (Action de la pile voltaïque sur l'aiguille aimantée, T. VIII. p. 181; T. IX. p. 185—86; Expériences sur la compressibilité. Extrait d'une lettre adressée à Mr. Chevreul &c., T. LIX. p. 287).

I »Almanak for 1834« (Tordenveir; Stærke Drikke), og i »Almanak for 1835" (Gamle og nye Tider; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 26. 27).

I »Danſk Folkeblad« (Bemærkninger over det indbyrdes Forhold imellem Trykkefriheds Lovgivningen og den almindelige Mening. Artikel fra Skriftcomiteen, I. Nr. 1—2; Danſkhed, en Tale, holden i Selſkabet for den danſke Literaturs Fremme den 4de Febr. 1836, I. Nr. 53—54; Ingen Rangſtrid mellem de forſkjellige Stænder,

II. Nr. 14; Om den rette Iver i Troesſager, en Samtale mellem Michel, Morten og deres Præſt, II. Nr. 47; Chriſtendom og Aſtronomi, en Samtale, III. Nr. 22—24).

I Schumachers »Aſtronomiſches Jahrbuch« für 1838 (Über die Wetterſäule, S. 228—51; ſiden overſ. paa Engelſk. Originalen er trykt i »Danſk Folkekalender« for 1842, S. 169—87).

I Peterſens »Tidsſkrift for Litteratur og Kritik« (Over Jerichaus Barometer, II. 55—61).

I Barfods „*Brage og Idun*“ (Ordnede Lydudtryks Naturvirkning, en Samtale. [Fortsættelse af „Samtale om Grunden til den Fornöjelse, Tonerne frembringe“, i Skand. Lit. Selsk. Skr. 1808], I. 317—344; optr. i ſaml. og efterl. Skr. Bd. 3).

I »Den Berlingſke Tidende« (En Tale, 1839, Nr. 290; En Tale ved Feſtligheden paa Bernſtorffsſlot i Anledning af den ſvenſk-norſke Konges og Dronnings Nærværelſe d. 14de Juli 1846, i Aarg. 1846, Nr. 161; Tale i Forſamlingen af tydſke Naturforſkere i Kiel, ſ. A. Nr. 248).

I „*Förhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna Möte i Götheborg år 1839“ (Om Haarrörs-Kraften, S. 43—45. [paa Tydſk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 614—16]; Over den gjensidige Nytte, de Skandinaviske Tungemaals videnskabelige Kunstsprog kunne have af hverandre, S. 117—18).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *andet Möde* 1840“, Kbh. 1841 (Tale holden i de Skandinaviske Naturgranskeres förste Möde i Kjöbenhavn, d. 3die Juli 1840, S. 14—24. [særskilt. Kbh. 1840]; Om Udbredelsen af det hundredgradige Thermometer i Danmark og Norge, S. 65—66; Om et nyt Elektrometer, S. 218; paa Tydſk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 612—13).

I „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842 (Grundtræk af det Skjönnes Naturlære, S. 26—44).

I »Danſk Folkekalender« for 1842 (Om Skypompen, S. 169—87).

I Det kgl. danske Vidensk. Selskabs *Beretning* om dets hundredaarigeubelfest den 25de November 1842 (En Tale, S. 3—16).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *fjerde Möde* 1844“ (Om Tænkningens og Indbildningskraftens Opfatning af Naturen, S. 15—33. [Paa Tydſk: Über das Verhalten zwischen der Naturauffassung des Denkens und der Einbildungskraft. Deutsch von *H. Zeise*. Altona, 1847. 23 S. gr. 8].

I „*Amtlicher Bericht* über die 21ste Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte in Kiel im September 1846“ (Über die Wesens-Einheit des Erkenntniss-Vermögens in dem ganzen Weltall, S. 61—77. [paa Danſk i Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1846, S. 117—22; jvfr. Fr. Bremer „Liv i Norden“, S. 31].

I Triers »Archiv for Pharmacie« (Grundtrækkene af Maanedsforelæsninger over de nyere Opdagelſer, III. 82—94, 218—54, 550—59; IV. 161—78, 321—31).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *femte* Möde 1847“, Kbh. 1849 (Om den Indflydelse, Naturvidenskaben bör udöve paa de nordiske Sprogs fælles Udvikling. Tale ved Aabningen af den femte Skandinaviske Naturforskerforsamling, S. 20—31; En ualmindelig stor Elektromagnet, S. 82—87).

I „Mindeſkrift over H. M. Kong Chriſtian den Ottende, udg. af det Kongl. Danſke Videnſkabernes Selſkab“, Kbh. 1848, 4to (Chriſtian VIII. ſom den ved høi Dannelſe udmærkede Mand, S. 1—24).

I „*A. Oehlenschläger*, et Mindeskrift“, Kbh. 1850, 4to (Tale ved Festen den 14de Novbr. 1849, S. 5—6).

I Molbech's „Hiſtoriſk-biographiſke Samlinger“ (Om Schack Staffeldts Digte, i 3die Hefte, 1851, S. 379—82; jvfr. „Kbhpoſt.“ 1851, Nr. 303; 1852 Nr. 1).

Adſkillige adſpredte mindre Digte i: Heibergs „flyvende Poſt“ (Bernſtorfferne, i Interimsblade Nr. 61, under Mærke *αβγ*); Barfods „Brage og Idun“ (Hjemmet, I. 302); P. L. Møllers „Gæa“ (1845, S. 133—41: Skjønhedsglæder, et didactiſk Digt til Sir John Herſchel. [jvfr. „Fædrel. 1845, Nr. 1784]; 1846, S. 239—42). — Indledningsdigt til Thiele's Skrift om Thorvaldſen. Kbh. 1837. (ſ. Hempels „Bidrag til Tidshiſtorien“, 1837, Nr. 9; Berl. Tid. ſ. A. Nr. 60).

Recenſioner (foruden i „Maanedsſkr. f. Litteratur“) i Kjøbenhavnſke lærde Efterretninger (f. Ex. over A. W. Hauch's Begyndelſes Grunde til Naturlæren, 2. Udg. 1.—2. Deel, 1798, Nr. 52; 1799, Nr. 51. 52; F. Sartorph's Electricitetslære, 1.—2. D., 1805, Nr. 26—27, jvfr. Forf.'s Antikritik, ſom blev trykt ſærſkilt og med hosføiet Svar af Ørſted fulgte med L. E. Aarg. 1805); — i „*Skandinavisk Museum*“ (over *Gadolins* Indledning til Chemien, 1800. I. H. I. 177—190; *P. I. Hjelm's* Anvisning till bästa sättet att tillverka Salltpeter, s. A. H. 2. S. 181—186; *Sammes* Underrättelse om fördelacktigaste sättet att anlägga Salltpeter-Lador, s. A. H. 2. S. 187—192); i „Danſk Litteratur-Tidende“ (f. Ex. over Grundtvigs „En mærkelig Spaadom, ogſaa om Danmark“, 1814, Nr. 12. 13; herimod ſkrev Grundtvig: „Hvem er den falſke Prophet?“ Kbh. 1814, hvilket Skrift Ørſted beſvarede i ſin Duplik: „Imod den ſtore Anklager.“ ibid. eod.; jvfr. Art. N. F. S. Grundtvig, I. 510). — Bidrag til det Kgl. Danſke Videnſkabernes Selſkabs Hiſtorie af Molbech, S. 235—36.

Gjennemſaae og forandrede Overſættelſen af J. A. Chaptals Underretning om Salpeterets Frembringelſe og Rensning. Kbh. 1812. 72 S. 8, ſamt en overſat Afhandling, betitlet: „Den bedſte og korteſte Maade at tilvirke Salpeter uden koſtbare Redſkaber.“ ibid. eod. 66 S. 8.; ligeledes gjennemſaae han og forſynede med Anmærkninger Overſættelſen af J. A. Chaptals: „Chemien anvendt paa Kunſter og Næringsdrift“. 1ſte Deel (Originalens to førſte Dele). ibid. 1820, med 10 Kbb.; ogſaa gjennemſaae han C. A. Brøndums „Kort Underviisning i Kunſten at brænde Brændeviin.“ Kbh. 1820. 2den forbedr. Udg. 1822, og Sammes „Grundſætninger for Ølbryggeriet.“ Kbh. 1828. (hvortil han tillige ſkrev en Fortale).

Öſt (Johan Friedrich), ſee **Oeſt** under Bogſtavet **O**.

Øst (Niels Chriſtian), f. i Kjøbenhavn d. 10de Februar 1779, Søn af Agent, Grosſerer Chriſtian Øſter og Maria Hedevig f. Jürgenſen (*½ 1778, † i Septbr. 1800, 54 A., i Kbhvn.); underkaſtede ſig d. 2den Juli 1795 den danſk-juridiſke Examens theoretiſke Prøve („Ei ubeqvem"); beſkæftigede ſig derefter i en lang Aarrække med literaire Arbejder og Boghandel; blev 1808 Kyſtmilitsbeſtyrer; 1813 Overkrigscommisſair; ſtiftede d. 28de Januar 1827 „Samfundet til den danſke Literaturs Fremme og Forſkjønnelſe, og trængende, værdige, danſke Videnſkabsmænds Underſtøttelſe" (ſ. Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. VII. 155—56). † 22de April 1842, ugivt, i Kbhvn.

Hædersminde over Jyden Niels Ebbeſen. Kbh. 1797. („Iris og Hebe" 1797, I. 241). 2det meget forøgede Oplag, med Afbildning af Mindes-Støtten paa Jægerspriis. ibid. 1798. — Til de Medborgere, ſom ikke have læſt Intelligentsbladene, men en imod ſamme udkommen Pjes, og Maanedſkriftet Minerva. ib. 1797. — Spekulativ Skilderie af Danmarks Intereſſe ved Forhandlingerne i Raſtadt. En Overſættelſe. ib. 1798. — Hædersminde over Kong Erik Eiegod. ib. eod. Andet meget forøgede Opl. ib. eod. — Hædersminde over A. P. Bernſtorf. ib. eod. — Om en Ikke-Original-Roman, han agtede at udgive. ib. eod. — Hermann von Unna, overſ. af Tydſk. 1.—2. Deel. ib. 1800—12. — Det første danſke Skrift i det 19de Aarhundrede, kaldet Nye Materialier til Trykkerettens Hiſtorie, og Politimeſterens Juſtitsraad Haagens og N. C. Høls Biographier. ib. 1801. — Samling af Programmer til Balletter og Stueſpil. 1ſte Hefte. ib. eod. — Hædersminde over den rusſiſke General Brüggeman. ib. 1802. — Om det lette Infanterie, af General-Major Ewald, udgivet med et Tillæg om militairvidenſkabelige Kundſkaber i Almindelighed etc. ibid. 1808. — Forſlag til at danne en uovervindelig Hær, og Anmærkninger om Anciennitet, Generalſtab og Hæderstegn; overſ. ib. eod. — Om Rusſerne og deres Krigsmagt. ib. 1818. — Plan til Comiteen for ſaarede danſke Krigeres Underſtøttelſe. ib. eod.; Opfordring, Kundgjørelſer, etc. desangaaende; Det offentlige Regnſkab (for 14,066 Rd.) m. v. desangaaende 1815. (jvfr. Archiv f. Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. IX. 220—28).

Om Opløb og Tumult ſamt Politiets Myndighed i Kjøbenhavn. Kbh. 1819. (Hoſt's Morgenbl. 1819, Nr. 46). 2. Opl. ib. eod. 3. Opl. ib. 1830. 4to.

En „Forelæſning" etc. Kbh. 1821. (efter Anmodning ikke udgiven).

Hædersminde over J. H. F. C. Phiſter. Kbh. 1825. (aftr. af Arch. for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. IV. 143—58).

Literaturlexicon. Fortſættelſe af Literaturlexiconet ved Nyerup og Kraft. Nr. 1.—6. Aabye-Callisſen. Med Interimsblade. Nr. 1.—5. Kbh. 1826—27. („Kbhpoſt." 1827, Nr. 6; „Dagen" 1827, Nr. 13; „Nemeſis" 1828, Nr. 2; Raſks „Literaturbl." S. 87—88, af R. Nyerup; Hall. Allg. L. Z. 1827, Ergzbl., April, Nr. 39, S. 311—12; L. Kruſes „Die Biene" 1827).

Bülowiana, biographiſke Efterretninger om Geheime-Conferentsraad J. v. Bülow og General-Major F. C. v. Bülow. Kbh. 1827. (ſærſkilt aftr. af Arch. f. Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. VIII. 334—353).

Forſlag til Grækernes Underſtøttelſe. 1827; Plan til Comiteen for ſamme og flere Kundgjørelſer, Breve etc. desangaaende. (jvfr. Arch. f. Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. XII. 127—31).

Hiſtoriſk-geographiſk-militairiſk Overſigt af Krigsſkuepladſen i det europæiſke Tyrkie. Efter P. v. Wuſſow. Kbh. 1828.

Øſterriges og Ruslands Krigs-Theater i det europæiſke Tyrkie. Efter F. v. Ciriacy. Kbh. 1828.

Beſkrivelſe over Keiſerſtaden Conſtantinopel, dens Omgivelſer, Sæder og Skikke, af Prof. Zrecin og v. Lahr, overſ. Kbh. 1828. (ſærſkilt aftr. af Archiv for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. X. 115—150).

Forſlag og Grundplan til Stiftelſen af Samfundet for den danſke Literaturs Fremme. Kbh. 1828.

Udkaſt til Plan og Fundats for Caroline-Kloſteret for Enker og Døttre af den borgerlige Stand, grundlagt paa Deres Kongelige Høiheders Prinds Frederik Ferdinands og Prindſesſe Carolines høie Formælings-Dag den 1ſte Aug. 1829. Kbh. 1829. 2 Ark, 4to. (jvfr. »Kbhpoſt.« 1829, Nr. 175—76, 180—87, ſamt S. 741, 62, 89 og Nr. 205—6; 1830, Nr. 13—15; »Nyeſte Morgenpoſt« 1830, S. 71; Arch. for Pſychol., Hiſt. o. ſ. v. XII. 82—86, 251—71).

Samlinger til Kundſkab om Grønland. Kbh. 1830. 2 Hefter. (jvfr. „Kbhpoſt." 1830, S. 860; 1831, S. 280).

Om Droſcherne. Kbh. (1830).

Om Cholera, efter Buchan, Tode og Bernſtein. Kbh. 1831. 4to.

Hædersminde over Hans von Ruſtad. Kbh. 1832.

Planen og Publicationen angaaende Prægningen af Mindesmedaillen 1833. (jvfr. Øſt's „Materialier", S. 1196).

Sammenlignende Liſte over Udfaldet af Stemmegivningen ved Valget for Staden Kjøbenhavn af Deputerede og Suppleanter til Stændernes Forſamling i Roeskilde. Kbh. 1834. ſt. 4to.

Om Frederiks Hoſpital. Kbh. 1836.

Til den ſubſcriberende og betalende Deel af det læſende danſke Publicum. Kbh. 1838.

Beretninger om Frederik IV., Chriſtian VI., Frederik V. og Chriſtian VII. Liigbegængelſer og Biſættelſer. Kbh. 1839.

Hans periodiſke Skrifter ere følgende:

a) Intelligenzblade for Litteratur-, Kunſt- og Theatervæſenet i Danmark og Norge. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1797—98.

b) Litteratur-, Kunſt- og Theater-Blade. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1798—99. (Nr. 21—22 bleve ſupprimerte, ſee Collegial-Tid. 1799, S. 156 og 639; jvfr. Øſt's »Materialier«, Nr. 137).

c) Litteratur- Kunſt- og Theater-Archiv. Nr. 1—16. Kbh. 1799. (ophørte formedelſt Sags Anlæggelſe imod Udgiveren; jvfr. »Læſendes Aarbog« for 1799, S. 71, 80—81, og Bärens's Yttringer i »Iris og Hebe« 1799, III. 2; IV. 64).

d) Den danſke Tilſkuerinde. Et Ugeſkrift af blandet Indhold. 1. Bd. Kbh. 1799.

e) Litteratur- Kunſt- og Theater-Journal. Nr. 1—4. Kbh. 1800. (Blev ſupprimeret, og Udgiveren for en kort Tid af Politimeſteren arreſteret; ſee: »Det førſte danſke Skrift i det 19de Aarhundrede«, og »Læſendes Aarbog« for 1801, S. 202—3).

f) Bidrag til Kundſkab om Menneſker og Bøger. En Journal af blandet Indhold. 1.—3. Deel. Kbh. 1801—1803.

g) Mnemoſyne. Et Tidsſkrift. 1.—2. Bd. Kbh. 1804—1806.

h) Miſceller. 1.—2. Bd. Nr. 1—32. Kbh. 1807. (ophørte formedelſt Englændernes Ankomſt til Sjælland).

i) *Misceller*. 1.-2. Deel og 3die Deel Nr. 1—8, eller ialt 56 Nummere. Kbh. 1810. (ophørte i Anledning af Cenſurens Indførelſe over Journaler).

k) Antegninger af blandet Indhold. 1ſte Bd. Nr. 1—6. Kbh. 1814. 4to. (Høſt's »Dannora«, S. 111—12).

l) Archiv for Pſychologie, Hiſtorie, Literatur og Kunſt. 1.—13. Bind. Kbh. 1824—30. [11.—13. Bd. o. m. T.: Nyt Archiv o. ſ. v. 1.—3. Bd. 1829—30]. (»Converſationsbl.« 1824, S. 164—67; »Statsvennen« 1825, Nr. 40; ſvſr. »Dagen« 1824, Nr. 98, 105).

m) Intelligentsblade. Nr. 1—46. Kbh. 1824—26.

n) Materialier til et danſk biographiſk-literariſk Lexicon, indeholdende Fortſættelſer af, Tillæg til, Rettelſer i de indtil 1835 udkomne Lexica om Danſke, Norſke og Islændere. 1.—4. Aargang. Nr. 1—150. Kbh. 1835—1838. 4to.

o) Minerva et Hefteſkrift. 1.—3. Bind. (10 Hefter). Kbh. 1837—38.

p) Supplementblade til alle danſkprentede Tidsſkrifter. Nr. 1—39. Kbh. 1839—40. 4to.

I Rahbeks »Danſk Minerva« (Kort Underviisning, hvorledes Comoedier med Nytte og Skjønſomhed kand ſees, meddeelt i VI. 1818. Mai, S. 439—453).

I »Politivennen« (Nødværge imod Hr. Profesſor Nyerup, 1820, Nr. 221, 23, 24).

I »Telegraphen« (Herr Kammerjunker Fr. von Scholten — beviiſt af hans egne Ord, at fare med aabenbar Uſandhed, 1821, Nr. 18. 19; ogſaa ſærſkilt. Kbh. Folio).

I »Dagen« (Om Jordſkjælv og Overſvømmelſer ſamt de mærkeligſte Orcaner i Danmark og Hertugdømmene, 1825, Nr. 18; Gamle Antegnelſer om Peſtilenz i ældre Tider i Kjøbenhavn og Sammes Omegn, 1831, Nr. 248—50).

Han beſørgede 3die (eneſte) fuldſtændige Udgave af C. F. Reiſers »Hiſtoriſke Beſkrivelſe over den meget mærkværdige og meget ſyrgterlige ſtore Ildebrand 1728.« Kbh. 1827, og 2den forandrede Udgave af C. Oluffens Lyſtſpil »Guldvaaſen« (med en Efterſkrift). ibid. eod.

Øſtergaard (Chriſten Chriſtenſen), f. d. 14de Juli 1804 paa Øſtergaard i Hee Sogn ved Ringkjøbing, Søn af Landmand Chriſten Iverſen; underviſte efter ſin Confirmation i fire Vintre i Sognets Skole og var om Sommeren beſkæftiget ved Landvæſenet under ſin Faders Vejledning; blev anbefalet til det danſke Miſſions-Selſkab, og kom i ſit

20de Aar til Kjøbenhavn, hvor han i 4 Aar nød privat, videnſkabelig Underviisning; dimitteredes 1828 til Univerſitetet af Præſten B. F. Rønne; underkaſtede ſig i Octbr. 1832 den theologiſke Embedsexamen (n. c.), og derefter de homiletiſk-katechetiſke Prøver med Charakt. Laudabilis; blev d. 13de April 1833 ordineret Misſionair ved Colonien Upernivik med tilliggende Udſteder i Nord-Grønland; d. 27de Novbr. 1840 entlediget; d. 23de April 1842 Sognepræſt for Sønderfelding og Asſing i Ribe Stift, og d. 10de Decbr. 1850 for Huusby og Sønder-Nisſum i ſamme Stift. — *Loviſe Nicoline Hedevig Garnæs (f. $\frac{30}{8}$ 1802 i Ourdals Præſtegaard, Aggershuus Stift i Norge, † $\frac{17}{10}$ 1837 i Upernivik i Grønland), Datter af Jens Johan G., Sognepræſt i Kolding, og Witte Eliſabeth f. Boſerup. — (Jvfr. „Nord. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 93—94, 334—35, 719—20; 1834, Col. 729—33, 792—93; 1835, Col. 655—56, 670—72; 1836, Col. 335; 1837, Col. 52—54, 727; 1838, Col. 685—86; „Danſk Misſionsbl.“ 1835, S. 10—12; 1837, S. 39).

Afſkedsprædiken, holden for Sønderfelding og Asſing Menigheder Nytaarsdag 1851. (Trykt efter Opfordring). Odenſe, 1851.

I Lindbergs „Nordiſk Kirke-Tidende“ (De ſaakaldte Dannedes Religion, en Blanding af Hedenſkab, Muhammedanisme og falſk Philoſophie, 1833, Col. 173—76, 179—188).

I „Tolvte Aarsberetning fra det Danſke Misſions-Selſkab“ (Tale, 1833, S. 4—21).

Breve fra ham under hans Ophold i Grønland, i „Nyt Danſk Religionsblad“ (II. 1833, Nr. 49); i Schouw's „Danſk Ugeſkrift“ (VI. 1834, S. 204—10, jvfr. VIII. S. 176); i „Danſk Misſionsblad“ (1835, Nr. 11; 1837, Nr. 12; 1839, Nr. 1; 1840, Nr. 4; 1841, Nr. 2).

I Fengers og Birkedals „Vidnesbyrd fra Herrens Huus“ (Den ſtore Kaldelſe og den ſtore Modſtand; paa 2den Søndag efter Trinitatis, i II. 32—49).

I „Fædrelandet“ (Nok et Ord i Pſalmebogsſagen, 1845, Nr. 1791).

Andeel i: Erklæringer i Pſalmebogsſagen (i „Fædrel.“ 1844, Nr. 1693, 1702), og i Stykket: Ønſke i Pſalmebogsſagen (i „Den Berlingſke Tid. 1844, Nr. 244, jvſr. ſ. A. Nr. 246, af J. P. Mynſter). — (Tildeels efter Autogr.).

Øſtrup (Jens Jørgen), f. 1769 (døbt $\frac{8}{7}$ ſ. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Jørgen Ø., daværende nederſte, ſiden ($\frac{14}{1}$ 1773) øverſte Capellan ved St. Nicolaj Kirke ſſtd. (f. 1725 i Revninge Sogn i Fyen, † $\frac{27}{5}$ 1780, anf. i Worms Lex. II. 150; III. 587—88, ſamt i Nyerups Lit. Lex. S. 692), og Anna Sophia f. Finch († 1779, 40 Aar); var Lieutenant ved det Sjællandſke Jægercorps, ſiden Capitain og Compagnichef i det 1ſte jydſke Infanteri-Regiments 3die Bataillon; afgik af Krigstjeneſten ſom Major. † 11te Septbr. 1843 i Kjøbenhavn. — *Caroline Braunbehrens

(f. 19/7 1773 i Helſingør, † 13/8 1832, en Datter af Johan Andreas B. og Chriſtiane f. Peterſen).

Eliſabeth eller de Forviſte i Siberien. Roman af Mad. Cottin, med Forfatterindens Biographie, overſat. Med en Fortale af F. C. Gutfeld. Kbh. 1822.

Amalia Mansfield. Roman af Mad. Cottin. Overſat. 1.—3. Deel. Kbh. 1822—23.

Adolf, en Novelle af Benj. Conſtant. Overſat. Kbh. 1826.

Øſtrup (Johan Peter), f. i Kjøbenhavn d. 30te Decbr. 1800, Søn af daværende Kongl. Løber, ſiden Mundſkjænk Jens Ø. (f. 1757, † 1/7 1834) og Oline Dagnes; blev 1817 dimitteret til Univerſitetet af Cand. Theol. J. P. Karmark († ſom Præſt paa St. Thomas i Veſtindien); underkaſtede ſig i April 1822 den theologiſke Embedsexamen (Laud.), og i April 1824 den homiletiſke Prøve med Udmærkelſe; blev 1822 Huuslærer paa Herregaarden Svenſtrup ved Ringſted; d. 29de Septbr. 1824 førſte Lærer ved Borgerſkolen i Slagelſe; d. 14de Septbr. 1825 Capellan pro perſona ved St. Peders Kirke (hos Sognepræſten H. Baſtholm) ſammeſteds; d. 6te Maj 1830 Sognepræſt for Gjerløv og Bakkendrup i Sjællands Stift. † 23de Auguſt 1833. — *1826 Cathrine Chriſtine Holm (f. 8/7 1799 i Kbhvn., † 24/7 1847 i Balling Præſtegaard i Jylland), en Datter af Skomager Morten Johnſen H. og Marie Pedersdatter. — (Hans Levnet, i „Nordiſk Kirke-Tidende“ 1833, Nr. 41—42, Col. 682—699, af P. A. Fenger; i „Dagen“ 1834, Nr. 65; Øſt's „Materialier“, Nr. 51; jvfr. „Nyt Danſk Religionsblad“ II. 1833, Nr. 38; „Nord. Kirke-Tid.“ 1833, Col. 574, 575—76, 618—19, 670—72; 1834, Col. 447—48; 1835, Col. 25 flgg.; 1839, Col. 7—8).

»Langfredags bittre Minde maa nu ſaa ſødt forſvinde.« Paaſkeprædiken. Kbh. 1832. (»Chriſtel. Kirketid.« 1832, S. 62—64).

Rector Qviſtgaards Forſeelſer mod Bibel, Sandhed, Paſtor Fenger og hans Prædiken. Kbh. 1833. (jvfr. »Nord. Kirke-Tid.« 1833, Col. 636—39, 733; 1835, Col. 44).

Beſøgelſens Tid. Prædiken holdt paa 10de Søndag efter Trinitatis 1833. Horſens, 1842.

I »Tiende Aarsberetning fra det Danſke Miſſions-Selſkab« (Tale, 1831, S. 4—25).

I „Nordiſk Kirke-Tidende« (Er Ritualets Reviſion ſaa ønſkelig? 1833, Nr. 9, Col. 147—156; Beretning om Miſſionen blandt Finner og Lapper indtil Aaret 1726, ſamt Apoſtelen blandt de norſke Finner, Thomas von Weſtens Levnetsløb. [Udtog af A. G. Rudelbachs tydſke Skrift], 1833, Nr. 38. 39. 41, Col. 627—35, 641—52, 676—81; optr. i »Nyt Danſk Religionsblad«, II. 1833, Nr. 43—47).

Berigtigelſer.

S. 1 Lin. 3 f. o. 1705 l. 1707.
″ 15 ″ 27 — 1806 l. 1807.
″ — ″ 32 — $\frac{11}{8}$ l. $\frac{10}{8}$.
″ 16 ″ 26 — Juni l. Maj.
″ 27 ″ 1 — 1782 l. 1783.
″ 28 ″ 5 — C. W. l. J. W.
″ 32 ″ 23 — Biovulf o. ſ. v. l. *Beó-Wulf*, et angelſaxiſk Epos, og *Scôpes Widsið*, den Reiſendes Sang. Text og Overſættelſe med oplyſende Anmærkninger. 1847.
″ 34 ″ 8 — Chriſtoffer Gottfred l. Gottfried Diderik Chriſtopher.
″ — ″ - — Marie l. Margrethe.
″ 35 ″ 12 — 1836 l. d. 13de Septbr. 1837.
″ 53 ″ 16 — f. d. 9de Novbr. l. i Begyndelſen af October (eller i Slutningen af Septbr.), død $\frac{9}{11}$
″ — ″ 18 — $\frac{24}{2}$ l. $\frac{17}{2}$.
″ 54 ″ 5 f. n. Caroline l. Karen Røhme Pay.
″ 55 ″ 17 f. o. 1804 l. 1805.
″ — ″ 31 — 29de l. 31te.
″ 56 ″ 6 f. n. 1781 l. $\frac{8}{2}$ 1782.
″ 57 ″ 16 f. o. Kirſtine l. Chriſtine; Abigael l. Abildgaard.
″ 58 ″ 21 — Bohn l. Böhn.
″ 68 ″ 8—12 udſlettes.
″ 72 ″ 3 f. o. Adriajette l. Adriette.
″ 78 ″ 7 f. n. auf l. aus.
″ 80 ″ 5 f. o. Cancelliraad o. ſ. v. l. Juſtitsraad, Poſtmeſter i Hamborg.
″ 90 ″ 9 — Saudrue l. Sandrue.
″ 121 ″ 8 f. n. $\frac{22}{2}$ l. $\frac{2}{1}$.
″ 126 ″ 17 f. o. Theaterrepert. o. ſ. v. udſlettes.
″ 142 ″ 31 — 1793 l. $\frac{20}{8}$ 1798.
″ — ″ 32 — 1801 l. $\frac{17}{1}$ 1800.
″ — ″ 40 — 4de l. 24de.
″ 168 ″ 18 — 12te l. 19de.
″ 176 ″ 21 — 1828 l. 1827.
″ — ″ 34 — Samling af (tildeels hiſtoriſke) Digte (Livets Speil i Naturen. Odenſe, 1831; Ung Harald. ib. eod.; Elios Harpe. 1.—2. Forſøg. ib. 1832; Livets Cirkel. ibid. u. A.).
″ 187 ″ 8 f. n. Novbr. l. Decbr.
″ 196 ″ 13 f. o. 8de l. 9de.
″ 198 ″ 6 f. n. Proſelius l. Proſilius.
″ 200 ″ 11 f. o. Kbh. 1818 l. Slagelſe 1817.
″ 202 ″ 4 f. n. Fugleberg l. Fasberg.
″ — ″ 8 — 1778, l. $\frac{1}{3}$ 1779.
″ 210 ″ 19 f. o. Bergſveinsdóttir l. Gudnadóttir (D. af Præſten Gudni Jónsſon til Ingjaldshól og Elin Benediktsdóttir, † 1746).
″ 230 ″ 22 — C. Molbech l. A. E. Boye.
″ 244 ″ 2 f. n. 252 l. 272.
″ 292 ″ 12 f. o. 21de l. 22de.
″ 293 ″ 10 — 1846 l 1847.
″ 297 ″ 20 — 20de l. 27de.
″ — ″ 30 — Henning l. Hans.
″ 307 ″ 4 — f. l. død.
″ 309 ″ 27 — 32 l. 325.

S. 325 L. 4 f. o. 1818 l. d. 15de Marts 1814.
„ 327 „ 15—18 f. o. l. f. d. 18de April 1762 paa Cathrineberg i Sengeløſe Sogn, af Forældrene: Jens Thaning, Forpagter paa Cathrineberg, ſenere Brændeviinsbrænder i Kjøge (f. 1753, † 1814), og Mariane Lund (f. $\frac{1}{1}$ 1756, * $\frac{9}{8}$ 1780, † $\frac{10}{8}$ 1829).
„ — „ 23 f. o. Kirſtine l. Chriſtine; Deign l. Dein.
„ 328 „ 1 f. n. 1839 l. $\frac{17}{8}$ 1837.
„ 330 „ 6 f. o. Specielkort l. Specialkort.
„ — „ 7 — ſom l. ſaa. 1845 l. 1846.
„ 334 „ 26 — Thomſon l. Thomſen.
„ 347 „ 8 — Wilms l. Willner.
„ 354 „ 13 f. n. historica l. historico.
„ 355 „ 11 f. o. Bleck l. Bleek.
„ 361 „ 12 — 1741 l. døbt $\frac{1}{8}$ 1743 i Beilby. i Fyen.
„ 366 „ 10 — 1851 l. 1852.
„ 381 „ 13 f. n. Juli l. Juni.
„ 384 „ 14 — 17de l. 15de.
„ 395 „ 22 f. o. Tregder l. Tregder.
„ 408 „ 16 — $\frac{2}{9}$ l. $\frac{2}{9}$.
„ 419 „ 11 — $\frac{7}{7}$ l. $\frac{1}{8}$.
„ 440 „ 4 f. n. l. f. $\frac{21}{11}$ 1748, † $\frac{2}{9}$ 1781.
„ 471 „ 11 — Bibliothekar l. Amanuenſis.
„ 504 „ 8 — 1835 l. 1835.
„ 506 „ 7 f. o. Sprog l. Sprog.
„ 513 „ 8 — Jacob Daniel, l. Daniel Jacob; f. i Novbr. 1736 i Schönhauſen i Mecklenborg-Schwerin.
„ — „ 12 — „over 100 Aar gl.“ udſlettes.
„ 516 „ 12 — Oberſt l. Oberſtlieutenant.
„ 529 „ 26 — 1800 l. $\frac{2}{7}$ 1801.
„ 567 „ 2 — 1780 l. 13de Decbr. 1779.
„ 586 „ 14 — l. 30te Juli 1796.
„ — „ 20 — l. $\frac{2}{8}$ 1808.
„ 615 „ 4 — Charakten l. Charakteren.
„ 638 „ 2 — 83 l. 66—84, 113—34.
„ 641 „ 6 — ſammes l. disſes.

De mindre Trykfeil, ſom beſtaae i Forvexlingen af enkelte Bogſtaver eller Tegn, f. Ex. n for u, f for ſ, (;) for (,) har Man ej troet det fornødent at anføre.

Tillæg til dette og de tvende foregaaende Bind ville blive indførte i et paabegyndt Supplementhefte, ſom agtes afſluttet ved Udgangen af Aaret 1853 og forventes at udkomme i de førſte Maaneder af 1854.